

Handwritten text at the top center of the page.

25
CC

Adia dultu dultu

I

Kyrie

Kyrie

Kyrie

Kyrie

Kyrie

Gloria in excelsis

Deo. Omnia pax hominibus bone voluntatis. Laudamus te. Laudamus te.

Gloriamus te. Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam.

Domine deus rex caelestis domus patris. Domine fili virginis marie. Domine.

et se spem. Domine deus agnus dei filius patris. Qui tollis peccata mundi misere nobis.

Qui tollis peccata mundi suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram patris misere.

nobis. Qui tu solus sanctus tu solus dominus tu solus altissimus ihu xpe. Amen.

Spem in gloria dei patris amen.

Continet arbor 107. arbor 20
1ta arborata. arbor vny arbor 207 4

N. Inu. 1278.

In flammat et accendit te vno sim defensor in die iudicii

Xpe cum hinc sit gressu da puerum me velle ad palmas victorie

Quando corp' morietur fac ut aia donet paradisi glorie

Da mihi

Da mihi

Da mihi

Da mihi

am uenerit illa iudicii dies & ap-
 et libri in quibus omnes mei co-
 cogitationes ventabunt domino
 meo dimisso corpore p̄confusione
 alto coram domino ueridus et
 un de me dicitur. Ecce ipso & ap-
 Quadam em ui diuina fiet ut
 q̄ opa sua bona ul' mala amita-
 riam uideat & memis inuini &
 uate cernat ul' aculat ul' epu-
 aliam. atq; ita simul & omnes
 iudicent. Iudicium faciet gestos
 omni. amataq; amatoz ceteris
 p̄cedunt. Que em uo confite-
 ris sunt manifestantur oĩb;.
 No dissimulando palamur tot
 ex flamma comburet. Igitur ubi
 nis pugnatu habemus. Quato
 uous expectat te. is ut emedem?
 rous uindictas si neglexim?
 uiguita dei p̄. deora
 uilitudine. de p̄. uata fide. tota
 redempta sanguie. deputata cu
 apax b̄itudinis. p̄cepta iouis
 am carne. Si diligenti consi-
 pas & uates. ceterosq; meatus
 uilius scipulum uigim in
 singulas eius uileras emine
 qm sic p̄uerata p̄as p̄uiteris
 nays occupata palliombus pol-
 mibus. plena oĩm cōfusione
 a uerentes. Attende ipso qd
 es quid eis. fama fauce p̄pli
 uenit. O pes q̄ s̄rpuere abi-
 id sit ipso. Nihil em aliud ē
 ipso fecidum. sacris s̄corum.
 nium post ip̄tem inuis post
 et p̄tor. Si in uo ip̄mē
 is ipso. **De sup̄a b̄itudie**
am possit ascendere. p̄p.
 mas celestis. manica scura p̄p̄a
 um ammens q̄ delectat p̄p̄is
 uis qm gliola dicta sunt dete
 Sicut leuauim oĩm h̄uacō
 et p̄p̄as bonitas lux. utus
 uelhas gaudia leticie dulcedo.
 res gloria laus requies auar
 i uilas. Que ergo nos augit

uelania iudicium scire abstinentiū. hui?
 uindi sequi naufragium iute latens pa-
 ti infortunū. fup̄e p̄uandis ferre domi-
 nū. & uo magis cōuolare ad angelorum
 societatem. s̄orum splendorē regis potent
 p̄uorem fup̄e glorie decorē. **Ad**
h̄ omnia quis p̄uouens p̄fecto
teus. bonus obediens. amabilis laus. fi-
delis seruis. uetus p̄uiteris semp̄ indolē
deptentis & uilatore deficiens. uerendis. S-
plangit conuilla. ne conuittat plangerda.
bonus obediens deo suū uelle & suū ualle.
 ut possit dicere. p̄p̄um cor meum deus pa-
 tum & c. Amabilis laus. oĩbus est officio-
 sus. & uili ip̄uatus. dūm seruis p̄p̄um so-
 aius uindicta dūm. fidelis seruis inuouep-
 latione dei & custodia sin. Sed in uo illigē-
 ad te custodiendū uigim sufficere posse uias
 indultiam. Ad h̄p̄e tamen omne. dili-
 gentiam & implora diuinam clemencia. atq;
 angelicam exora uelam. **Ip̄m p̄p̄m sicut**
signatulum sup̄ cor tui pone. Cum em dō
dis ip̄m custodiēt est custodius. ut p̄
illum ingrediant & egrediant omnes fa-
milie cordis. consequent assunt milia mi-
lumi angelorum. ad fores exteriorum sen-
sinum exultant. saligengena audet in
unige terribiles illas aces. p̄p̄ ostiari uue-
teriam & angelorum custodiam. De dū
uisione uie p̄p̄e & p̄p̄a oĩone p̄p̄.
Integritatis uie curiosus explorator.
 uitam tuam cotidiana diluisione
 examina. Attende diligenti quātu pro-
 fias ul' quātu defias. qualis sis in morib;
 qualis in affectibus. Haud cognosce te. q̄
 multa melior es & laudabilior si teipm co-
 gnouis. qm si te neglecto cognosceres an-
 tus s̄p̄terum. uires herbar. complepones
 p̄p̄um. uatimas animalium. **Adm**
id ut plallendum uatimis. fluuianum
cogitationū amilium exterioris relinque. au-
tem exteriorum p̄p̄as abstinentē. ut s̄ali-
deo possis uacare. fieri em uo p̄p̄it ai dō
alū loquatū. qui. cum toto uindō & tace
fabulatur. furende illi. qui intendi tibi. au-
di illum loquentem tibi. ut exaudiat te lo-
quentem sibi. ita fiet ut diuina laudib;
soluendis. debita uerencia & sollicitudine

assistas. Si singula uerba diligenter attē-
das. nō quod ego ista faciam dico. sed qd
facere uellem & nō fecisse pēteret & nō facē
pigeret. Quā felix esses si spūalibus oculis
semp intueri posses quō pueniūt pūpes
cōmuni pfallentibz in medio. in q̄ uidēs
proci. **Quia** qua ora quō uetipudis mī
sunt cantantibz. assiduit orantibz. assē
meditantibz. singl̄ quiescentibz. pro
udentibz & pauantibz p̄sunt. Diligūt
cū canentes suos. eiqz congaudent. con
fortent. instrunt. p̄gunt. prouident qz in
quibus. p̄m cū desiderant aduentum nō
strum. qui deniqz expectant ciuitatis sue
tūnas. restantibz. diligenter querunt. et
libenter audiunt bona denotibz. **Solli**
ce discurrunt mediū inter nos & deum. nō
gemunt ad eum fidelissime deprecantes.
Non dedignantur esse socij n̄i. quia ias
facti sunt mīltri. Epulante eos fecimus.
qū adp̄nam cōuersi sumus. festinamus
ergo quā denotibz est. eorum adimple
letitiam. **ve** tibi qui reiti desideras adua
uitum. redire ad luctum. putas ne pla
catos h̄bis in iudicio. quos tanto & tam
sp̄rato puate uis gaudia. **q̄ ubiqz bone**
sit **oroni uisibundū & cantan studendum. p̄m.**

Ubiunque fueris intra te metipm
ora. Si longe fueris ab oratorio.
uoli quere locum qm tpe locus es. Si uis
aut nullum momentum est. q̄ tpm n̄
fuerit. dei bonitate & mīa. sic nullum
debet esse momentum. quia eum nō t̄p̄at
p̄sentem in memoria. Noli inpendere
orōm tuam. qm ille aequem oras. nō in
pendit. Sed anteqm egrediarur. deare
tuos. scibi eam uideri uilibz suo. Et unū
egrediaris. indubitanter sperare debem.
qm de p̄t nobis qz petimus. aut qz noui
esse. noli. **Cogita** ergo deo quicqz meli
us potes. et de te quicqz detenus. potes.
Dum te tempus in quo deo nō cogitas.
q̄ te corrupta p̄didisse. **uaca** ergo & ubi
qz fuis. aus esto. Noli te rebus trade.
sed cōmentare. Quocumqz loco consi
deras. saluare manuque. **am** col
ligens. team h̄mā. in latitudine cordis
tui deambulans. in cōsaculum gūte

scriptum p̄p̄o exph̄e. Nichil aliū
sp̄mā. nisi religioem amare. &
uare & caritatem h̄mā. Ego aut
serabilis. **o**aus. anto ad lectionem
orōnem. libentius uolo legere.
audire. Expectat me aliquis. &
uacitate loqui. ego uero librum
ille ut ille uellet. & legendū in eo
tatis fructum. p̄tatis affectum.
uis fletum. nullam utilitatem.
templationem. Nichil tamen
dulcius. **sicut** iudij audis. sic
sic mentem ab amore mundi &
temptationes. colorat. sicut aut
frequentat euangelium. qui cū
abedit. **Sine** inquit uideret
bruno **sequenarum p̄m p̄m**

Sequitur. **u**as qui secuti est
uocatione. cum sedent filii
cetera. **Que** est h̄ nōia regere.
f. que sit ex latitudine. et uolū
uer illa que ex aqua et sp̄mā
p̄oris futura. uerformaco. sp̄mā
et corpore cōstans. totus sum
totus simul. **et** surge. nō p̄t. de
ea p̄mā que uidetur p̄mā. **et**
est anima. p̄mā. ergo uerformaco
coram. p̄mā. et qz abedit
uis p̄mā. p̄mā. **unde** & p̄mā. u
di nō molestias tollere. **et**
uenit. quod uisū manifestū
uis omnibus. corpus ex p̄mā
aut imūne. p̄mā. ap̄mā. **aut**
sic tpmā. nō sic filij tpmā. sed
negligunt. **aniam** aut cōmā
dantes. opera eius ualitudinē
uoluptatē. **desola** p̄mā. **et**
ordinem. h̄. **Tempus** h̄. **et**
corpus est assignatum. **et**
uacit. uō uoluptatis. **At** uō
coram suam odio habuit.
zelum h̄mā. absqz s̄mā. p̄mā.
uentur. ob esse. **Cum** cū uō
examina p̄mā. **uacit** cōmā
qm salua anime p̄mā. **et**
tempore sic respectus illius.
om̄s. **felicitatis** quocqz cōmā
atur. **unde** ap̄mā. **et** salua

[illegible]

Triplice aut eius adventu iuvenim?
 videt; ad homines In homines tot ho?
 Ad homines quidem indifferet no aut
 i homines r cont homines. Omnis r iag
 nota sut vt pote manifesti Sedus spi
 ritualis r occultus in quo delectabiliter
 dormit qui eu meruit In piori quide
 mtris visus e rai homibus qbsatus
 e In piori vo videbit eu omis ad
 r qui eu pupugerut Medius occulto
 est iq eu soli mscipis vident elu et
 salue fuit aie eoz Sequit Ayisit du
 os discipulos Quia misit duos ordies
 pdicator vnu ad iudeos Alter ad ge
 tiles. Vel duos misit ppter sacmetu
 gemie dilaois scz dei et proximi Aut
 duos ppi vnicui rane soactis. Ve em
 homi soli quia si ceciderit r no bz sub
 leuaret; aut Sapies hent vba desta
tu monachoz caplo scdo Vel duos
 quia min? qm mti duos caritas hri
 no pti Deu duos vt in ore adminue
 duoz stet ome vbum Ayisit autem
 duos discipulos suos vt designet qd
 ex mltitudine mie sue pdicatores et
 doctores pmuoz spargit sic ex magni
 tudie ne diuie tles interz subestit?
Iuxta illud ligura tua facia adhære
palato tuo q dom? exasperas est
 Vnde sicut sic sterilitas agnoz cor
 poralia r deficiu virtualiu plume et
 arefactio fontiu r flumi? signa sicut
 ire di Sic deficiu virtualiu spiritualiu
 r plume spualis sut signa ne dei q
 deficiu gmiat? dñs migratis Amos
viii sic inquires Quam fame ita
 no fame panis r itam aque s audie
 di verbum di Ex hoc aut q dñs
 misit dat? intelligi documetum. No
 e ydoneus pdicator vbi nisi missus
 adeo probat? p id Apli quo pdicabat
 nisi mittant? Triplicat? aut quis mti
 titur adeo? pmo ai euidecia mialoz
 Sic ds misit moysen qui fecit regyp
 to cont phaoiem n exitu filiorum
 isrl mianula Sedo p septue testimoniu
 sic missus e iohes baptista Vnde
 qpe dese scriptue testimoniu ptulit

dicens Ego vox clamantis in deserto pate
via domini. Tunc plerumque patet ordinatio
cones aut instrumenta. Et sic addocet
sacerdotes dignum a platis hec hentur
extra de hereticis. Cum ex muncto ex
quo per quod auctoritate propria nulli licet
dicere. Vnde beatus Thomas. xi. q. libet
q. xxviii. d. q. nullus quicunque facit
magne vel quicunque faciat nisi mis-
sus a deo vel a plato predicare potest. Et
tunc reddit quod nullum agens natum est
agere nisi supra debita matiam predicari
aut e exhortatio et doctrina si sit pub
blica respiciat totam ecclesiam. Totum aut
etiam rura publica ecclesie commissa e
platis et ideo nullus debet aliquid ex
tere quod requirit auctoritatem publicam
nisi auctoritate plati. Et si arguit hereticum
Quia predicare e bonum alii facit s. de
beni. Bonum operari ad omnes. ad Galath.
v. Vnde beatus Thomas licet aulibus facit
bonum proportionatum non autem predicare bonum
Et si idem inducant illud Ecclesiastes
Primarius deus mandavit de primo. Vex
etiam quod dominus mandavit monere puata
monitione et familiaria per ipsum. Ape
riat igitur hereticus oculos. i. h. ad videndum
non usurpentur officia sacerdotum non se
ingerant tamen ad hoc non sunt missi ad
predicandum. Quis itaque duos discipulos
dicens eis. Ite in castellum quod contra
vos est. et ibi despectus castellum appel
lans. Allegorie vero significans mundum
pugnare viciis contra deum esse despi
ciendus. Tum quod omnia mundana transi
unt velut umbra. Sapientia. v. Tum quia
ea que mundi sunt deo adversantur. Vnde
Iacobi. i. dicitur. Qui voluit esse amicus
huius seculi inimicus dei constituitur.
Tum quod mundus lenire dominus s. cruci
at iuxta id. Eccl. v. labor stultorum
affligit eos. Tum quod delectatio in munda
nis facit sepeliri suos suos in inferis.
Vnde dicit epulo sepultus legitur in
infimo. Luc. xvi. Ex quo accipitur istud
doctrinam. Mundi gloria et ipius ob
lectamenta sunt a veris christi cultoribus
contempnenda. Aut enim Bernardus in sermone

de vigilia domini. Dilis est et admodum va-
lis mundialis consolatio et quod magis
metuendum est etiam velle ac salubris consolatio
non impedimentum quod est hic nisi labor
et afflictio spiritus. Et paucas inpositas
sic se habent vniuersa sub sole ut nihil sit
vires velle videri sed ab uno semper velle ad
aliud hoc solaque vniuersitudo releuetur
omne siquidem laboris remedium alius
labor. nunc est nemo in hoc seculo neque
quod velle habet per quid quid non iustus ius-
ticia sociat non voluptuosus voluptate
non aulositate aulosus nec ambitiosus
iam gloria. Et iam aliquibus inpositis
Sicut lignis deficientibus ignis deficiat
sic mundus transiit et corruptio eius habet
et item Augustinus super psalmum centesimo xlii.
Inanis gloria huius seculi fallax est et fruc-
tuosus labor et perpetuus timor periculosa
sublimitas inani sine providentia finis
tu prima habet. Hec adamandum mundum
alliat et coloratis zophismatibus corda
subvertit. Inquit enim in ludis et ludia-
te exerceas et datoris delictis ut dicant
te homines esse affabilem tractabilem et
beignum propter enim conquirens hominem alicui
et obsequio aliam sedem vel hebent gloriam
aut sic surgit. Age bona coram oculis
hominum ut bonus dicaris ut sanctus reueren-
dus ab omnibus proderis ut diuinitas vo-
cetur ut nemo te contempnat nemo re-
spiciat sed vniuersi debiti tibi honores pro-
soluant. Sed nimis velle aut ambisus in
suo pastoralis non est tanti gaudij excel-
sa tenere quanta amoris meritis est de ex-
cellis corrumpere. Nec tanta gloria sequi
post victorias quanta ignominia sequi per
ruina. Dequitur. Et statim inuenietis a-
sina alligatam id est iudaicum populum uirgo
affixam et pullum cum ea ipsum videlicet gen-
tilem populum a freno correctionis solutum
et lasciuum et auctori dei notitia alienum. Aut
per asina alligatam intelligimus auiam per-
cussam que alligata peccato non nisi per ui-
na misericordiam absoluit. Omnis enim homo
anquam peccatum habet liber arbitrium si velit
sequi voluntatem dyaboli an non. Sed vero
peccando se opibus eius agendis obliga-

2
uit non est in potestate sua ut resurgat sic
enim nauis fracto gubernaculo ducit ubi
tempestas impulerit. Sic homo
diuine gratie priuatus au-
tatem non quod vult sed ad quod a-
dyabolo impellitur. On boetius. iiii. de
consolatione magis. Non facit quod optat
nisi dominus prius iniquus. Sed autem
augustinus. xxiiij. q. i. e. huius auctoribus ipse
ostendit. Quia in peccatore et maxime scisma-
tico ex omni re vel heretico habet dyaboli
potentiam sic aliquis in peccatore suos pullus
vel domitus significat hominem qui
nullis frenis vult ligari. Videntis post
corporeas suas ut pullus per campos
Omne omnis bone occupationis aut sollicitu-
tudinis abiectio de quo per Job xi.
Vir vanus in superbia erigitur et tamquam pul-
lu onagri se liberum natum putat
Ex quo assumit istud doctorem
inhibens voluntati proprie facile in in-
ta peccata impigit aut cadit. Item enim
in quibusdam scriptis. Quia voluntas pro-
prie subtrahit seipsum et subducit eam in ad-
mirationem tamen auctori suae debuerat di-
ffinitur sua sed addit adhuc et quod in se
est omnia quae quae diuinitas tollit et dirigit.
Et de quibus inpositis ipsum autem et quod
ipsa est diuina propria voluntas omni-
em velle peccatum suum aut vindicare non
posse aut nolle aut nescire vult ergo
eum non esse deum quantum ipsa est in eum
aut impotenter aut iniuste esse aut in-
sapienter crudelis plane et omni ex-
cranda malicia quae diuinitati iustitiae
sapientiae prae desiderat. Hec i. Et obli-
non enim quod effirmitur facta facile habet vel
illud peccatum committit habet aduersus deum a-
principio bellum commisit sed cecidit nec
adhaeret ut resurgat. Hec est nimis do-
nam ad bellandum contra impotentem cui
nihil potest resistere confurget hoc sola in
inferno punietur et torquetur. Vnde Bernardus
in sermone de lepore Namaan. Quid ad
deum aut quid punietur pro voluntate propria
cesset voluntas propria et infirmus non est in ipso
enim ignis id est desinet nisi in ipsam volun-
tatem. Hec i. Voluntas vero propria in

cellige que nō est qis cū deo rhoribz
f. tū mām qm qd volum nō adho
noze dei nō aduolūz fratri
f. ppter nōsmzpos facimus
non mte de tes place deo et pdesse
fratribz f. satisfact pps moribus aior
f. m p m vma igit attederet qui vo
litate piam sectantes sic mduati ce
tatiqz fuit vt crudelia enormia rhor
ribilia tot deu rham etiaz qmte
do do qī pph place cotendit nō em
pmitit. quid agūt n. fine quis eos
sequat attedut nō sunt eos cor dūz
vitatez intellige a rraz via cogitē eo
qd cor dūz semetipm non exhaeret
copucone fādit nec pietate mollit
nec moue pabz mms nō cedit flagel
lis mduat. Et scdm bñz libro de co
sideratōe Ingtū ē adbficia ad
cōfiliā mfidū mteud adgnā
mpauū ad pūla mhuamū adhuā
na temerariū adduua pūtoz obliuif
tes pūna negliges futūa nō pūdes
et vt ibreū cūta horribilis mali con
plectat ipm ē quod n. deū timet n.
homines veret. Hec tpe oruare nō m
ru q homines dū cordis pphm hys
qubz nām dī cōtinue accūlant et
istatū pūcōms ifelia miferabli vt
iusto de iudico pūmat mteius pro
spant. Subdit soluite et adducite
michi soluite a pūis scdm glosa mē
hūmāz Et mte d. q. xvij. Quodamqz
soluitis sup tūa eit solutū r icelis Et
adducite mī pūfessionē. Nā scdm Rem
qui Cū sādōs armāulo sathane ab
solut pūtoze debz ipm alligare vū
cūlo pūceptoz domi r quā uūmēam
pūapūstrū adducē ad ihm assiduās ei
crebrasqz ifultatōes mōnes exhortas
et mērepans pūe tūmē ifundendo vū
mū cōrrectōms rōlēū qūpassiōms vūmū
iustē dei et olēū mēe ipūis Exquo ac
apit hūmū dōcū. Nullus sādōs a
pūis absolut msi mssus adeo vel p
lato Dispōit em i caplo Si epus li
bro vi. Cū nulla cōfuetudine pū m
troduci qd aliquis pū sui supioris li

ceciā possit ē ydoneū cōfessōre eligē q
em possit absolue vel ligare pquod p
qd errant qui sādōtibz aliens ad hoc
non habentibz licētiāz aūre vel abho
mie h. ē supiore cōfiteat. pūz eciā qd
vūis sādōs alū sine licētiā sui epī
vel plati non soluit. Itē sādōs vūmū
prochie msi de supior vel plati sui
licētiā absolue nō pū itē mōchus h.
ligatā pūatez dāuū n. absolut n.
fū licētiatus abhoie adheret vel aūe
Hec pūant p. c. Omis vūisqz sery
de pē. r iūmssionibz ipmō vūi Si qd
vūi dispōit. Si quis velit ex causa
legittia alieno sādōti cōfitei postu
let licētiā apūo sādōte. Nām aliter
absolut non pū pūi vū sādōte itel
lige pūam epm plebanū pūū et mō
chū pūtatū aūre vel abhōmie licē
tiatū. pro isto fū qd pūnt bēus thōs
xy. quol. q. xx. vūi i fine qūmē dūat
qd absolut pūmētis nō pū fūi p msi
pūate iudiciaria. Non habens aūte
curam aūaz nō hēbit hāc pūatem.
H. i. Et si quis queit an aliquis pos
sit cōfessiones audie ex mūdigēcia
pūe sine volūate pūi plati. Ad qd
indet scdm bñz thōm xy. quol. q.
xxi. Quod potit ex mūdigēcia pūe vl
epi. Vnde sicut epus pū omī cōfessios
audie eciā cōt volūate pūochialis
pūfessit. Sil. r. i. cū epus qūmēt et
mūto magis si pūa cōmūtit scdm ipm
ibidem. Et si quis vobis aliquid dixerit
hoc ē si quis obediūm corde negare
volūt dūate. n. nō desistatis apūdo
Cū scdm Gregoim i omelia Cum
maloz pūfissis cresat nō solā fran
gi pūicāto non d. f. eciā augei. Hec
tpe. Nisi forte oues vūmēt r lūpos vl
qūdo videit dōctoz rubiem i tantū
pūcessisse vt accūpiat pūū iudico
pūupes deritet i portis r audie cō
tempnat r oia pūmūmūz faciāt.
tūc eciā taceat ne det sām amibus
aut videat pūocere margaritas an
porcos qui cōuersi cōcūlēt eas.
Et mītet. Dez dicente solus sedeba

qz amantudine repletus su sim p^m
sup xy pphas habens vba canonis
Ordo. x. q. iij. Quia dñs op^r habet
 na abus eius e q^usio p^roris iuxta
 id Job. iij. Ego h^o abu^r maducae
 que vos nescitis sz confusionem suma
 ritanoz scdm glosam mclmeare ibi
 dem Et q^ufestum dimittet eos Ex
 quo eliat^r dominatu Dñe vbu^r x
 implei e nate xpo dicente Celi z
tea tñsibit vba aut mea nō tñsibit
Preterea xpus e d^s sz apud deu loc
 non h^o est z postea nō igr^r q^uis em
 ispat^r d^s mutasse smaz sua vdea
vt ps ysa. xxxviii. vbi ppha ysaas
dit Ezechⁱ dispone domui tue qz mo
 ner^r tu z tñ ezechia^r tñ non e mortu
 us sz additi sūt ei am qñdam sz p
 pphetam dñs dicit quo tpe ipe moi
 meba^r placitatez vō me e morte
 eius distulit ad tpus quod an scila
 p^rauit ayntio q^upe fra e thome nō
mdo. Nec ppheti sūt fallax qz tpus
 mortis inotuit quo vtr^r moi mebat^r
 Nec dñca statuta cōvsa sūt qz vt ex
 largitate dei anni vite crescent hoc
 qz an scila p^rsu fuit atqz spaciū vite
 quod i opmate sōis e additi sine ar
 gūmēto p^ractie sūt meus statutu^r
 hac matiaz tractat Greg. xy moralū
sup i^o vbo cōstatuisti tmos ei^r que
 p^rerri nō potit Simle pōnt xy
moralū vbi eia d^r qz idō n^o p^rita
 nec futia rep^ri queut sed mda mu
 tabilia mutabli^r durant z que iscipis
 simul ex^rte nō pnt illi simul omia
 assistit nichilqz illi p^rit quod tñs^r
 qz i cōmūtatē nō cōphensibili tūc
 ta voluit^r scloz tñsencia mament
 rā enca stant Et dñ tca nos quoda
 prosa et ad vsa vaiaut^r meo qd nōs
 mutam^r q^u eius tca nos mutatu^r am
 su spiam. Nec i^o Sequit^r hoc aut
locū fñ e vt ad implet^r qd dñ e
p^rachia^r p^rham dicente Eya dñate
filie syon id e militana etie que e
filia ecclie triumphantis sicut em fi
lia syon hoc e turris illius protege

aqua protegit^r sicut amre Sic mili
 tons Ecclia sic a nre protegit^r abet
eclesia triumphante dñate p^rdicatores
nō tacate. ysaas em detacititate
penitendo dicit Ve michi si nō evn
gelizauo Et p ezechielem gmmat^r
pastroibz z p^rdicatoibz tacetibz dñs i
quens Bagwme eius de manu ei^r
tua requā Ecce rex tuus venit tibi h^o
e adu^rit^r tua si credis idē si vero
nō credis cōt te mansuetus vt a
met^r vt nō p potēat tmeat scdm
glo. mclmeare Sedens sup asmaz
et pullum sub iugalis Sedē em cep^r
iudea rānde tñstulit se ad pplm qz
ppter mgtitudmē iudoz ad gentilem
pplm tñsmgrauit h^o siquidem e sm
gulaibz pphca ad iudeoz p^rinada cō
futandam. Disfrant em iudea plegis
volūa riment^r i eromas z nūsqm
inuent^r msi m^rpo hac pphcaam
ēē impleta Sz aut nō crediderūt
mimz qz exccauit eos invidia et
malicia eoz quod viciū invidie e dya
boliū quo soly dyabol^r e reus Nō
em dicit^r vt dapnet^r adu^rit^r cō
misisti furtū fecisti villā alienā ra
pusta sz homi tñ iudisti her ille
invidi igr^r qñius ap^rncipio boni
vel vitatez agnouerunt venenati
tame invidia ipaz psequit^r eo qz qñus
est eis vitas aduiderit. Et hinc e q^ua
vita xpi sūt dispar astudy Judoz
et dissimilis ducti invidia xpm qui
est vitas nō poterant sustine Et
h^o aut loco vbi pōnt^r dñate filie sy
on accipite filie syon accipite istud do
cūmetu Dñm bonitas mūtos suos
digit ad aiam vt gta de adventu dñs
denota occat qñs mūz meāt^r qñus
em celi tca mare cōmā que teis
sūt mātant aiaz ad amand^r et quēn
dū deu nichil omi^r tñne spuales nē
civō digni deus vt dicant ei Ecce rex
tuus venit tibi dñate igr^r p^rdicatores
et doctores aie ad ymaginē dei facit
qz patu^r e ad g^riam suā licz peccatē
susape dūmō ipa ingenuitatis deos

fenſa velit em̄ g̃ant' ſuſcipe dicite
ē q̄ tū ea amavit quod proſalute eſt
de illa occulta habitacōne et inviſibi
li ad yma deſcendit et viſibilis appuit
dicite ſibi quod p̄ ea cruce aſcendere
et morte ſubire t̄palez voluit et lan
cea latius p̄forari ſuſtinuit dicite ſe
ſpon q̄ p̄atus ē gram t̄reare ream
cordi ſuo vel intus infundē ac crea
tam et inſuſam cōcurrēte libero hōis
arbitrio ad augere g̃ante quippe g̃az
ſui donavit ſi nō dabit niſi ſe ad re
cipiendū illam et adventū ſi ſui diſpo
ſuit dicite adhuc ē q̄ q̄uis me m̄la
phat' uritavit ſuorem meū valetate
p̄atorz prouocavit et mala malis ad
didit et dāpnat' etnalit' niſi cōuerſa ſuit
debeat q̄ ſi ad me p̄tēdo t̄uerſa ſuit
ē offēſam om̄ez indulgēam reuerē
tem ſuſcipiā nā rob̄r' ip̄az diu expec
tavi corpenē ut amplecterer redeūte
ut docē errantes. dicite ē. Ecce rex tu'
venit manſuetus qui tandem i iudicō
veniet tremebund' ideo hominibz dei ad
p̄nam eā emolliat et diſponat niſi ei
diſpoſita ſint lumē gr̄e et eaz nō m̄tra
bit. Unde hugo ſup̄ y. celeſt' iemr.
chie Sic i m̄a p̄tate nō ē ut diuē il
ludicōis donū nobis offeratur ita
nō niſi i m̄a p̄tate ē ut oblatū ſuſ
cipiat. Hec ē. Opus em̄ boni duo
conſtituit g̃ra et liberz arbitriū nā
ut ait Gregori' xxxij. moralū Ro
nū qd' agm̄ et dei et nr̄i ē di per
p̄ueniētem gram m̄m p̄obſequēs
liberū arbitriū. Hec ē. Quāvis at
p̄mā gram nullus m̄eat' p̄t tanc
quis ſe habilitare ad illam faciēdo
quod niſe q̄ nullū gr̄aia denegat'
ſtatim nāqz diuā m̄a ofert g̃ram
dū ſalua iuſticia poſſit oferi quia
alias fiet m̄ma diuē iuſticie ſi ei
daretur gr̄a i quo adhuc eet obex
p̄a Et idō ſi obia poms q̄ di gr̄a
nō hēas nō m̄eris. Sequit' Ecce
aut fecerūt ſic p̄cepit illis ih̄us Et
mito quia q̄ p̄cipit' impatit' q̄ im
pat' nō ē fieri ad duxerūt aſina

et pullū cū ea ubi trahit' argumētū
q̄ ad vām obediām nō ſuffiat facē
quod p̄cipit' ſi ſic ut p̄cipit'. Duo ē
mandant' facē et ſic facē idō vno nō
impleto mandata nō ē impletū de do
lo et contumacia cū dilecti Et impoſue
rūt ſup̄ eos veſtimēta ſua et ei deſup
ſedē fecerūt et penſanda ſūt hec ver
ba. Nam deo q̄ dicat eūtes Ecce obe
dientia quia eūtes fecerūt ecce cōſtan
tia q̄ fecerūt ſicut illis p̄cepit ih̄us
ecce prudentia et adduxerūt ecce
p̄ſeuerantiā et impoſuerūt veſtimēta
ſua et ei deſup ſedē fecerūt ecce labo
ris fructus et victoria aut eūtes diſ
cipuli p̄tores ad dyabolica ſuitate
ſoluit' impoſuit veſti' xpi q̄a bo
nos mores inſtruit et fidem iſormat
deſup xpm ſedē faciūt q̄ miſio ip̄oz
ip̄os regnāe cūm xpo prouocant. Et
ſi loco accipit' iſtud docū. Rō debz
p̄dicator alia facē aut loqui niſi ſicut
recepit' i g̃mſſo hic em̄ dicat fecerūt
ſic p̄cepit' illis ih̄us Cepit em̄ ih̄s
facē et docē Et quia oīs x̄ actō ē m̄a
inſtructō oīs p̄dicator madatū acce
pit adō ut querrā ſuū agat et age
do melius op̄ibz q̄ v̄bis ad bonū a
genda accendat. Optz equidem ut
legit' in Canone op̄oz. viij. q. i. eū
qui docz et inſtruit aīas rudes clez
ee ut p̄ngemo diſtenciā ſem̄ipm
poſſit aptare v̄borz ordine prou
ducit' capacitate digere Et ibidem
ſubdit' debz ee eruditus et doctus
irrephēſibilis matūs pauidus. i.
t̄mes p̄tare h̄mē b̄tū petrus ſc̄
bens rōnibz ecce j. petri p̄mo ait
Pati eſtote idō rōnē om̄i poſten
ti de ea fide et ſpe que i nobis eſt
h̄mē jōy inleuitat' aut duo ſūt pon
ticias opa aut adō diſtat legendodi
unas ſcriptūas et ſepius meditando
aut p̄lm doceat. ſi illa doceat que
ipe adō didicit nō ex p̄prio corde vl
ex h̄mano ſu ſi que ſp̄s ſuis docet
Et ſi forſitam oīum p̄tis pollutus ſa
enciā acquiſcit et m̄m̄ alterz p̄mū

4
tutus fuerit p[re]dicat[i]o[n]is assumat officiu[m]
desp[er]at p[ro]p[ter] vicia p[ro]rem sua p[re]dicat[i]o[n]e no[n]
debet. Nam Aug[ustinus] tractat[us] illa v[er]ba y[es]
u[bi] r[ati]o[n]al[is] u[bi] Cu[m] ex audiero eos
dabo eis v[er]itate[m] sp[iritu]s mei r[ati]o[n]plebo
eos iudicio meo r[ati]o[n]titudine sic ait
Immadi[n]te i[n] p[re]senti loco posse post
p[re]senti si tamen p[re]senti vicia digna pe
nitentia ablue[n]t. Vn[de] dauid post adul
teriu[m] r[ati]o[n]madiu[m] loquit[ur] i[n] p[re]senti Isp[er]
ges me p[ro]p[ter]o r[ati]o[n]madiu[m] lauabis
me r[ati]o[n] sup[er] m[u]ltu[m] de alba[n]o n[on] sua tu[m]
p[re]senti contentus est s[ed] i[n]fert[ur] Redde
m[hi] leticia saluta[n]s tuu[m] r[ati]o[n] sp[iritu] p[re]senti
li co[n]firma me id est sp[iritu] p[re]senti p[re]senti id
de quem amiseram p[er]cussio[n]e duq[ue]
hoc fecer[is] docebo m[u]ltos vicia tuas
r[ati]o[n] p[re]senti ad te g[er]ent[ur] Plura at[que] t[em]p[or]a
st[ru]ctur[is] vestimenta sua m[u]ltis quia
sa[m] m[u]ltis seip[s]os carne q[ui] vestibus
exercentes simplici[us] vniu[er]s[u]m suo sa[n]g[ui]ne
p[er] m[u]ltis p[re]senti. Alij cedebat vniu[er]s[u]m
de arborib[us] r[ati]o[n]stebat t[em]p[or]a q[uod] v[er]ba ac
fina[m] deditis s[an]c[t]o[r]u[m] pat[ri]s ex i[n]p[er]u[m]
et exempla s[an]c[t]e co[n]uersationis simplici
tibus m[er]it[is] exempla viuendi p[ro]ponit
Tunc aut[em] que p[re]cedebant r[ati]o[n] que se
quebant[ur] clamabant d[omi]nos o[mn]ia
na filio dauid b[e]n[e]dictus qui venit i[n]
no[m]i[n]e d[omi]ni o[mn]i em p[re]cedentiu[m] fide
lia e[st] vna vox laudandi deu[m] q[uod] fides
vna r[ati]o merces vna. Ex h[oc] loco ac
cipit[ur] v[er]ba d[omi]ni vna readem si
des fuit antiquo[r]u[m] s[an]c[t]o[r]u[m] r[ati]o[n] moderno
rum. Vnaq[ue] p[re]senti r[ati]o[n] moderna
etia[m] Nullus ei e[st] saluatus nisi p[er]
mediato[r]em d[omi]ni p[re]senti r[ati]o[n] ih[esu]m x[pistu]m
Vn[de] Aug[ustinus] i[n] libro de ciuitate d[omi]ni
Illa fides summa e[st] q[ui]m credim[us] nullu[m]
hominem siue maioris siue p[ro]p[ter]e erat
aa. fuit lib[er]i a co[n]tagio mortis
m[er]it[is] p[re]senti mediato[r]em d[omi]ni r[ati]o[n] ih[esu]m
ih[esu]m x[pistu]m. Agit[ur] op[er]e q[uod] ho[m]i[n]u[m] qui sal
uandi fuerant aut fuit sit fides v
na Sed q[uod] sit vna read[em] etia[m] p[re]senti
r[ati]o[n] moderna p[er] p[re]senti thomam x[pistu]m q[uod]
lib[er]i q[uod] x[pistu]m v[er]ba tenet q[uod] eadem e[st] m[u]ltis
etia[m] q[uod] tunc erat r[ati]o[n] que n[on] est q[uod] ead[em]

e[st] fides r[ati]o[n] eadem fidei s[an]c[t]i[n]e read[em]
professio v[er]ba d[omi]ni Apl[us] diuisus e[st]
x[pistu]s absit hec i[tem] probat p[er] d[omi]n[u]m
anath[em]a v[er]ba v[er]ba x[pistu]s dixit Ego su[m]
vobiscu[m] sum v[er]ba adq[ui]sitione[m] s[an]c[t]i
h[oc] em[en] non intelligit de apl[is] quia
omnes mortui su[n]t et adhuc s[an]c[t]i no[n]
e[st] q[ui]sumat[ur] igit[ur] debet intelligi sic Et
etia[m] sine m[er]it[is]missione subsistebat
i[n] vigore n[on] vniu[er]s[u]m defuit n[on] deficiet
v[er]ba adq[ui]sitione[m] seculi p[er] p[re]senti
v[er]itatis quod non fallit Et quo p[er]
q[ui]m stultice q[ui]m i[n]sensate h[ab]et modu[m]
d[omi]ni i[n] v[er]ba q[ui]m u[er]ba p[re]senti. Etia[m]
m[u]ltis t[em]p[or]e defuisse r[ati]o[n] p[re]senti
x[pistu]s quod assistet semper etia[m] ex m[er]it[is]
am[er]it[is] fuisse quos reuera t[em]p[or] horribili
calu[m]nia i[n] finis expectat r[ati]o[n] ideo no[n]
calu[m]p[n]e[n]t x[pistu]m s[an]c[t]i dixisse s[ed] cum
p[re]senti p[re]senti r[ati]o[n] modernis s[an]c[t]is
ac etia[m] catholica d[omi]nate correcti
ad laudand[um] deu[m] r[ati]o[n] se p[re]senti
v[er]ba salute[m] cu[m] rectis fidelib[us] i[n] obedia[m] et
cl[er]icie catholice p[re]senti co[n]sequen[te]
Quia nobis co[n]cedat deu[m] filius p[ro]nob
ho[m]i[n]u[m] p[er] secula b[e]n[e]dictus Amen
Erit signa d[omi]ni i[n] adventu
Isole ih[esu]a et stellis luc[is] x[pistu]m.
S[an]c[t]i b[e]n[e]dicti Greg[orius] d[omi]ni ac redemptor
n[ost]r[u]m p[ro]p[ter] nos m[er]it[is] de s[an]c[t]is
senescente m[u]ltis q[ui] mala sequitur de
nu[n]ciat v[er]ba nos ab eius amore p[ro]p[ter]
atq[ue] appropinquate eius t[em]p[or]e q[ui]nta p[re]senti
nes p[re]senti m[er]it[is] v[er]ba si deu[m] i[n]
t[em]p[or]e p[re]senti t[em]p[or]e nolum[us] v[er]ba ei[us]
iudiciu[m] vel p[re]senti att[em]p[er]a t[em]p[or]e
hec i[tem] Erit inquit d[omi]ni signa i[n] sole r[ati]o
luna et stellis Nam s[an]c[t]i b[e]n[e]dicti sic
e[st] p[re]senti x[pistu]s ad t[em]p[or]e s[an]c[t]i et
lunam et sydera legim[us] obtenebrata
sic vement[er]e x[pistu]s ad iudiciu[m] clarescente
luna futu[r]e gl[ori]e i[n] x[pistu]s et s[an]c[t]i sol lu
na et stelle obtenebrabunt[ur] x[pistu]s illa
obtenebrat[i]o[n]e mercedem clarioris
luis recipient[ur] ita v[er]ba i[m]pleat illud
ysaie quo ait Erit lux lune sic lux
solis septempliat[ur] s[ed] e[st] clarior q[ui]m
nunc est Aut allegoice intelligendo

Erunt signa in sole .i. in xpo an die iudi-
cij Nam iuxta iohem apoc. vii. Sol
conuerteret in tenebras suis iuger tamq[ua]m
sacrus altaris tpe em antixpi fides
in homib[us] deficiet Sol .i. xpus obscu-
rabit eo q[uod] iuxta p[ro]p[het]ia p[er]secutionem antixpi
audebit q[uod] fiteri et laudare palam no[n]
erunt p[ro]p[ter]ea signa in luna .i. etia
que sic lumine agnitionis sapie[n]t[ie] r[ati]o[n]is a.
xpo sic luna a sole claritate[m] g[er]it etur ei
in sanguine et obscurabit[ur] nam tpe anti-
xpi iniquitate sup[er]habundante et fide
plurimum deficiente sanguis scilicet m[un]di
xpm confiteant[ur] effude[n]t[ur] Erunt etia signa
in stellis nam multi fideles tamq[ua]m stelle
in celo h[ab]ent etia radiantes metu p[er]se-
cutionis recedent a fide xpm ab nega-
tes. Veniet em antixpus cu[m] signis
et prodigijs adducendi cu[m] domus et di-
uitias adducendi cu[m] m[un]dis et supplicijs
ad t[er]rendu[m] et q[uod] tunc erit deficiet n[ost]ra v[ir]-
tutis q[uod] maior debilitas deficiet dilec-
tione q[uod] refrigeret caritas deficiet fi-
dei q[uod] erit de xpo dubietas de suis ui-
dijs veri q[uod] op[er]um int[er] xpm rati-
varietas no[n] m[un]d[us] q[uod] stelle cadent que
v[er]o p[er]seuerauerit tunc usq[ue] in fine da-
res porib[us] marib[us] addent[ur] Ex quo ac-
cipit istud p[ri]mu[m] docum[en]tu[m] Quia qui
tpe antixpi in fide p[er]manebit innotat
m[un]di p[ro]p[ter]ea scos apparebunt clarissim[us]
Aug[ustinus] em Aug[ustinus] .xx. de ciuitate di. c. viii.
Quia sathanas qui alligatus e[st] ne fi-
deles subverteret et ne edent no[n] im-
pedire tunc soluet[ur] q[uando] breue t[em]p[us]
erit Nam t[em]p[us] annis et sex m[en]sibus
legit[ur] sathanas totis suis viribus se-
uitas Hec i. Et q[uod] v[er]o aut ysidorus
desumo bono Obhanc tam v[ir]tutes
cessabunt sub antixpo et miracula de
p[er] h[oc] clareat scilicet p[er] p[er]p[et]rat[ur] et reprobor[um]
qui no[n] scandalizabunt leuitas onda
et p[er]sequenti audacia fortior efficiat[ur]
Hec tpe Cu[m] no[n] affuerint tunc sas illi
t[em]p[us] fidei amittit et lib[er]a sciendi co-
cedet sathane potesta[m] V[er]o sa[m] illius
t[em]p[us] p[ro]p[ter]ea auertit ad illos em p[ro]ba-
dos s[ecundu]m Aug[ustinus] soluet[ur] tant[um] quam

genis inimicus cu[m] quo ligato nos tan-
tis p[er]iculis d[omi]nam[ur] p[ro]p[ter]ea p[ro]p[ter]ibus
sas affime v[ir]tutes et miracula et sic fide
cu[m] malis malignu[m] vincebat morte
quoq[ue] p[ro]p[ter] q[uod] stabat etia[m] et n[ost]ra fides
fidelis augebat[ur] tunc v[er]o fide sola co[n]-
astutias sathane co[n]t[ra] m[un]da que in
m[un]do sathane ex p[ro]missione diuina opa-
bit[ur] antixpi d[omi]nabit[ur] equales quide[m]
erunt i[n] supplicijs et m[un]dis s[ed] requies
in occurrentib[us] eis in fide et fidei amittit
rob[or]e no[n] e[st] dubiu[m] p[ro]p[ter] prioribus
aufert Tandem xpus postq[uam] ondit
q[uod] erunt signa in celestib[us] tunc con-
sepe ondit signa in creaturis g[er]it
post l[un]arum em celestiu[m] ob tenebrarum
erunt magne angustie ita Nam iux-
quod alibi dicit xpus Surgit ges-
con[tra] g[er]tem et regnu[m] ad v[er]sus regnu[m]
Et s[ecundu]m Aug[ustinus] ad hesiru[m] uoluit g[er]tes
intelligere no[n] q[uod] ex semine abrahe bene-
dicent[ur] s[ed] que ad sinistra[m] stabit[ur] cit[er]
aut iuxta v[er]itatis dictu[m] tribulatio q[uod]
antea m[un]d[us] fuit n[on] postea v[er]itatis
est Et aquo nisi ab antixpo qui s[ecundu]m
ysidoru[m] exibit detribu da[n] s[ecundu]m p[ro]p[het]ia
tam iacob p[ro]ph[et]ie qui dicit fiat
dam coluber in via hic s[ecundu]m glosam
en[im] venit ad plenitudinem etatis xpi
s[ed] ad xxxij. annu[m] veniet in leu[m] et
tunc cadet se dicens se ee xpm pro-
missum illege que uideri p[ro]p[ter] suscipi-
ent Ex quo accipit istud docum[en]tu[m]
Iustici e[st] v[er]o qui v[er]o xpm d[omi]n[u]m veni-
entem no[n] suscipiunt p[ro]p[ter] sua p[er]p[et]rat[ur] i[n]-
nare sup[er] se ypo[cr]itiam m[er]cant[ur] aut
em Greg[orius] .xx. m[un]diu[m] tractas illud
Qui regnare facit homines ypo[cr]itiam
v[er]o reg[is] sup[er] se uideat regnare noluit
et idcirco exigentib[us] m[er]itis ypo[cr]itiam
accipiet sicut ip[s]a quoq[ue] v[er]o t[em]p[us]
in v[er]ge dicit Ego veni m[un]d[u]m no[n]
p[ro]p[ter] mei et no[n] recepistis me si alio
e[st] in nome[n] suo illu[m] accipiet Seduc-
tor q[uod] p[ro]p[ter] v[er]itatis similitudine[m] v[er]o ad
iniquitate[m] p[er]trahat s[ed] p[ro]p[ter] p[er]p[et]rat[ur] i[n]-
nare p[ro]mittit Subdit Et n[ost]ra tunc
q[uod] sub ip[s]ius regnu[m] p[ro]ordinat[ur] qui

dignu ei? domo an secula pscutur
qui pccas subsequb; exiguu vt subio
iudicis pccatib; disponat? hec ille
Ecce ex vobis viri sa pte colligi q die
bus istis illi ruerut m hestm qui p
pccas r falsos doctores s i pccatua
libus pccandos meruerut. Justum
qpe est vt qui veltatez audie no
luerut flicitez p vltate amplacime
r ambulent i mrio q via regu spon
te amiserut quos qn pccate tau
to faalius deciput qnto mala aum
bons r va cu flis asute qmiserut.
Unde Greg. v. moral. Hnt h hctia
pium vt malis bona pmisset. qus
facile scdm audientis illudat. Si em
sp pua dicent ticus isua puitate q
ma qd vellent mme psvadent r
sum si sp vata sentient profecto he
ta non fuissent s du fallendi arte
advtp desuunt rex malis bona m
fiant rex bone mala vt recipiant
abscondit qui sic venem poculum
porrigat ora poculi dulcedine mell
tangit. duqz hoc q dulce e pmo atac
tu delibat. etia illud q e mortiferu
absorbet? **Hec v. Aru** vtiqz du sta
re non pnt eo q de malo i penus sp
grediendo m opimomb; robsuante
variant. **Unde Gregorius** tiao mo
ral. tractans i **Job**. Cassisqz vestib;
sparserut puluerem sic aut hnt h
hctia pui q i eo gdu i quo de em
excut du stare no pnt. s ad detei
ora cotidie ruit r senaendo peiora
i mltis se pubus scondit. **Hec ille** In
tris vo pressua genai h e tribula
cone qua duplex repitur. pma leo
mina r significat tyranor crudelitez
qm potetes extant i pto. **S. v. r**
na r significat hctioz pscucom.
Taa leopdma r figt valetate ppo
artax r doli ac fraudem eoz. **Et**
ta extant ppi que erit crudelior
omn aliar. **Ubi accipit** istud do
ctoreu. **In** omis pscucos eme no
fuit n e n erit maior pscucone ati
xpi. **Ipe** em subdet homines pmo cal

lida psvasione pducit pnam esse
legem noua r legem xpi posse dest
et affmans nullu xpianu an se fuis
se s oes antixpos. disant quoz m
mstr eius pmisas tras mudi scrip
ta; saca pntentes r alios sensus ex
ponentes r prohibetes ne a satdori
bus r pducatoribus bene exponant.
Et subdet miraculis q arte mag
faet na faet statu loqui r fua
pduce r m glosam magni spm fa
sup suos igne descende vt loquat
vays lignis eoz homib;. **Unde**
glosabur se esse maiores apls r
et scdm **Gregoriu** sic xps ydiotas et
simplices m pducate sua elegit. Ita
ecoralo antixpus sumet ad pduc
com suam astutos hui mudi homi
nes r supbos. **Hec ipse** Tiao subdet
muni; quos em sibi signis subui
gare non potit auaricia subuigat
eo q omis thesauros absconditos i
uemet p quos potetes mudi adse
conuertet r dnmabit. **Et** tiao ranos
copellet p diuisa tormeta adse colendi
quos alias n suis psvasomb; n sig
nis n miraculis potat i fuisse r her t
bulaco pto mudi eoz xpianu qz tuc
tamq ex gnti habebut nec vende
eis qm n ab eis emet msi pns ha
beant caracem bestie. i. antixristi
qui em sui erut habut signu vnu i
manu dextra r aliud m fratre pte
quod quicunq xpianor illa signa
non habebit cotumelie affiaetur
tis aut psecuco nuqm pns erat
n postea erit quapp glosa sup i
Jacobi. Omne gaudiu exstimate fies
volens ipaenaa elatos di conforta
re sic ait. Ne indignem si mali i
hoc mudo floreat r vos patm qz
non est xpiane religionis i mudo
exaltai s depm mali nichil hnt
mcelo vos nihil i h mudo s spe r
ad quod tenditis quid quid i via co
tingit gaudere debetis postqz vob
locutus e xpus de pssua genai ad
uigut statim quod m alia faet no

tabla ad pssiaz iniquens pssione
sontus mais fugient em homines
amainis loas admeditaraneos pco
fusione mais r fluctuui Confusio at
mais ideo contenger quia fca alta
cone em corpa celestia necessao co
fundet mare na dispomet pulla Et
em vt ait Aples libro rethorou
hic mudus ganguis lacomb supnaz
vt eius vtus inde gubnet. Et ideo
non miz si alcatis celestib mare
confudat. fmita vero psecucoe anti
xpi cu ia i filij p dionis tificet
pfor michaeles archageli i mote
olymeti xpl diebus coessis elais ad
pmaz qui ipseucone xpi tyubauere
rut m fide aut maderunt infidelite
sic ex libro Danielis intelligimus
Infecto tunc anti xpo xpl dieb
ad pmaz ageda datus rexples q
tu tps spaci fiat quousq ad iu
dicand veniat dms nemo sit quo
tpe eat plus scius recta erit de
uotissima r fassima et eit pfa obe
dicta vni ouile r vnus pastor.
Arscitib homib pmore maloz
mstati rexpctacone extremi iu
dici de pmo vturi que supnem
ent vnuso orbi q dicit expectabit
adventu iudicis cu magno tremoe
Ex quo accipit de docametu Triblis
ei auctis dies iudici aut em Criso
sup ay tractans id Et vtutes ce
mouebut Si vo ttenus processis
cont aliquem expedico mandac ipo
pulo dignitates om mouent exat
exatant tota ciuitas fiet qnto ma
gis rege celesti co surgete iudicare
vivos r mortuos angelice vtutes
gmouet tribiles mstri tribilore
dmy pcedentes Hec i hinc Job xx
vi Colupne celi cotremiscent r pu
uebut adventu eius r angeli no
tmo penal s admiacoe sm gloz
mclmare que e Rom i Crisosto
sup ay vbi sup detribilite ex ar
on iudici sic inquit Ve vox mag
vox tube triblis cui omia obedunt

elementa que petras findit mferos
apit portas ereas frangit vmaula
mortuoz dirupit et de profundo abys
si aias libatas corpib suis assigt
Hec aut omia ciuis qsumabuntur
iope q sagitta tnsit i aere dicente
aplo In mometo r iatu oculi om
resurgemy i Cor xv. Hec i Pre
teader qminato dedistricto iudico
suo e tribilis deus auter Dextro
xxxii Cominat diei diei illius iudi
co iniquens Si arripueit iudicium
manus mea reddam vltom hostib
meis et hys qui me oderunt retribu
Et Job xix Fugite a facie gladii quia
vltor iniquitatis gladius e Et snto
te ee iudici Et ysa xii Plulace
qa ppe e dies dm Et ibidem dicit
Ecce dies dm veniet crudelis r idig
natom plenius re fitoris q Et vs
xlii Dies i dies domi dies vltoris
vt sumat vmdicam de mme suis
Et ezechielis vi ppe e dies occasiois
Et iobelis vi ppe e dies tenebraru
et caligms dies nubis r turbms
Et ibidem dicit magnus dies do
et triblis valde quis sustinebit eu
Et zophome pmo Vox dm diei a
mara tribulabit m ea fortis Et ma
lachie iiii Ecce dies veniet succesa
q camm r erit omnes supbi et
oms facientes impietatez stipula
haur diei triblitatez ppendes Job xx
xi dicebat Quid facia cu sinxerit
ad iudicand deus rai que fiat quid
videbo ei Et pmo dixit Quoniam
diem illu considero toto corpe cotre
misco siue em comedo siue bibo siue
aliquid aliud facio semp videt illa
tuba tribilis sonare i aulb meis.
Surgite mortui venite ad iudiciu h
ille Si ergo contremiscent colupne
quid faciut tabule si cedi quatit
formidine arudmes quo stabut si
iustus illo die districti iudici vix
saluabit impius r pator vbi parebit
Ido q intelligite qui obliuiscim deu
et tmete deu i tpe aduetur iudiciu

cotidie vos pfectus et lameta pte
ut possitis effugere a ventura ira qua
tradent omnes maligni ignem et
tu dyabolo ppetuo cruciandi tanta ei
apparbit horribilitas in die illo dis
tricti iudicii qd eia ut ait xpus vti
tes celoz mouebunt h e angeli ad
modu tneau se habent s m illud job
xxv. Colupne celi h e angeli paue
bunt ad aduentu eius Et tunc videbunt
filii hominis tam fideles q infideles
s m theophili. Vnde dicit ei amplius
sole tam ipe qua aux eius videbit
eu vemente i nube maiori ad iudiciu
iustitiae i nube ascedit i celu. Actus. 1.
Vbi dicit. Videntibz illis eleuatus
est i nubes suscepit illum. Et h nu
bes eis lucida no natu e virtute sed
diuina virtute formata de hac apoka
liphs p. Ecce venet i nube i cui pte
magna rmaiesate. Et vsa. xl. dicit.
Ecce dñs i fortitudine venet atqz cu
ptate magna. Tunc em xps cu omibz
membris suis totus apparebit glorio
suis induatus luce sicut vestimento ut
sit ppteritatem pumat malos r pmaies
tatez q solet bonos. Quia tunc s m
Greg. Electi r repbi xpm videbunt
ut h de munie retribuciois s m fine
gaudeant r h rone supplicij i ppetuu
Gremar. Ex quo accipit istud docu
mentum additum r finale iudi
ciu xpm cu pte magna rmaies
tate omes videbunt hqz diffent tam
repbi qua elci. Videbit inquit Jo
h. s. i apok eu omis oculis r qui eu
pupugerut videbunt eu iusti tam i
natura diuitatis q huanitate a malis
aut diuina natura videri no potit. Cum
ppter defm dispositiois mvidente q
natura sine gra non suffiat ad dei vi
sion. Tu ppter demitu defm di
uine qua non meruerut. Vnde emm
deu ut h e. Jobis xvi e vita etna.
que no pot gnuicare repbis videbunt
naqz mali huanitatez ut timeant
diuitatem vero non videbunt ne gau
deant. Videbunt eu omes iusti beati.

eis r p m aiali vo videbunt tribilem
r distictu vtiqz vtiqz videbunt x.
s mali ad penam iusti ad p m m sem
pitm. Videbunt eu omis hente pte
tem in celo r mtra na ad m p m suu
qgregabunt omis gentes q. i. ch. xiv.
et s m d apli ad romos. xiii. Omis
stabit in ay t bual xpi. Videbunt eu
suma pte hente aqua no licet
apillare Nam no e q de mari sua
possit erue Job xiii videbunt eum
iudice iustissimu et aiusticia flexi
bilem qui nedu i iusticias s etia
ipos iustas iudicabit qui s m Bñ.
iquadam epla. male iudicata reu
dicabit i mque iurata refutabit.
Videbunt eu mali tribilem eo q th.
nus ei e flame ignis Daniel. vii.
Et idd qms maloz stabit ad iudiciu
Ipe em q ignis coflans ayalathie
ii. Nec m m no accipiet armataz
zelus ei. Capie. v. Et eit ardens
furoz ei r ignis ad portad. Psal. xxx.
Vnde mali s m Joh. ap. vi. Di
cent motibz r petris cadite sup nos
et abscondite nos a facie sedentis
sup thronu r ab ira agni. m affec
quppe ut sentit Aug. Reprobi de
tormentu sustine q facit iudiciu
nati vide tribile siquidem eis malis
iudice xpm inuici. Nam pphali cer
tame dixit ysaias de ipis tribilita
te labia eius impleta sunt i digrone
et ligura ei q ignis deuorans. Et
osee. vi. dicit. Quia leo rugiet. Et
ut h e. Zacharie. i. Erubet ut gladiu
fulgur ei. Et apok. ii. r x. D ore
eius sedentis i throno eribit gladius
bis acutus. Videbunt ptea mali eter
pient q venet angeli et sepabunt
eos deme iustoz r mittent eos i ca
minu ignis. Videbunt rito tuius qis
cent q angustati vndiqz euadere
oportet de iustia ei no poterit
Na ut ait Anselm. desiliudmby
Adextis erit ptea accusantia a si
mistris infima demoma subitus hor
rendum chaos i fin desup iudex ira.

tus foris mundus ardens intus q̄sā
vrens ibi iustus vix saluabit̄ heu
misi p̄tor sic dephesus quo sup̄
et latē ē i possibile appare i tollēa
bile hec ille Et quod plūa vt het
Apok. ix. Indiebus illis querent mor
tem r nō inuenient et desideabunt
mor̄ r fugiet mors ab eis Sequitur
hys aut̄ fieri incipientibz que data s̄
respiciatē p̄ fidem r leuate p̄ spem ca
pita v̄a quia appropinquauit redēp
cō v̄a ac si dicit̄ dñs scdm̄ Greḡ
Cū plage mūdi crebrescūt leuate
capita vestra n. corda v̄a exhilai
tate quia dū finit̄ mūdy cui⁹ aīa
nō estis ipe ē redēp̄cō quā quesist̄
hec i. Redēp̄cō q̄ppe nō iā a captiui
tate culpe que fca ē i p̄o aduentu de
qua p̄p̄a inquit Redēp̄cōm misit
dñs i p̄lo suo s̄ redēp̄cō a captiui
pene de qua ap̄lus ad rōmōs vii. aut
Mosipi intra nos gemm̄ ad op̄com
filior̄ dī expectantes redēp̄com cor
m̄i Ex quo assumit̄ istud docu
mentū. h̄c dies iudiciū vniūsalit̄ sed
differt̄ malis r bonis ipe dīstrictū
dī iustit̄ apparebit̄ tribilis quis t̄j
iust̄ fide spe r caritate munitis eit
cōsolabilis probatō nam tūc fime
quorū vita mortalis que ē via et sic
cedet̄ vita i mortalis i p̄ria labor
fine accipiet̄ r requies sine fine ad
veniet̄ Et q̄ scdm̄ August̄ ad dy
oscor̄ In h̄ mūdo nō t̄mē nō dōle
nō laborare nō p̄dicat̄ i possibile ē
Idō non m̄re q̄ hys remotis leta
bit̄. Ic̄ Greḡ i moralibz ait Sc̄a vi
qui nihil hui⁹ mūdi appetit̄ nul
lis p̄culdubio t̄mētibz i corde pre
mit̄ Et ibid̄ ait absit vt fidelis
q̄sq̄ qui deū vidē desidat̄ demūdi
p̄cussiomibz lugeat q̄ finit̄ esd̄
suis p̄cussiomibz nō ignorat hec ille
Quia igit̄ vt ait B̄n̄ i quoda p̄o
mūdu ē vbi malicie plūi vbi sa
piē modici vbi oīa sūt viscosa oīa
lubrica oīa occupata teneb̄r obses
sa laqueis vbi pulitant̄ amē affli

ctus corpa vbi oīa vāntas r afflicto
sp̄us m̄to iusti ab hys libat̄ gaude
debent Quo em̄ nō gaudebūt itū
illuc vbi nulla oīret amplius facul
tas tēptadi nulla libtas nocendi nul
la possibilitas volūtatis dī t̄i s̄gressio
Quo erūt sine leticia iā de vita et̄na
secūi Vbi vt ait B̄n̄ sup̄ p̄o Qui i
h̄iat̄ v̄su. Et ver̄ dies qui nō
nouit̄ occasū plenus meridies v̄e gl̄e
p̄sentudo et̄na v̄itas v̄a et̄ntas et̄
q̄ sanctas vbi sc̄alitas eit de et̄m̄
gl̄oria de v̄itēte exultatō de s̄ocie
tate. hec i. Consequē xp̄us p̄mit de
claratōm p̄d̄c̄z sub q̄dam similitu
dine fructuū arbor̄ dices videte fid
neam r om̄s arbores cū producat̄ iā
ex se fructū satis qm̄ ipe ē estas Ita
vos cū videtis hec fieri satote q̄a
ipe ē r̄gnū dī Nam vt ait Thēophy
lus. Sic cū ficū nascit̄ folia statim
est estas sic post angustias anti p̄i
statim nullo sequēte medio eit r
aduetus qui estas eit iustis ex h̄p̄e
me p̄d̄c̄ibz v̄o h̄yemps ex estate ex
rit aut̄ Crisos̄ sup̄ Cur pot̄ de
ficulnea q̄ de alia arbor̄ similitudine
posuit̄ r dicit̄ q̄ idō q̄ plene post
om̄s arbores v̄nat̄ r difficile post
fici v̄nat̄ h̄yemps venit̄ Sic p̄i
q̄s̄iom̄ iudeor̄ ipe erit estas. i. et̄na
sc̄alitas r̄t̄e r celi desiderata nou
tas hec i. De qua nouitate s̄b̄iūgit̄
inquit̄ Amē amē dico vobis ego
qui sū v̄itas q̄ nō p̄cibit̄ quādo
hec. i. h̄uānū genus vel gens iudeor̄
donec oīa fiant q̄ d̄c̄a sūt celi r t̄ra
t̄i s̄ibit̄ nō ab oīatione s̄ t̄i s̄mutacōe
scdm̄ p̄b̄ Et p̄m̄ Auḡ p̄acto iudi
desmet̄ h̄ salm̄ r̄t̄a r̄t̄a r̄t̄a nāq̄
r̄t̄a nō om̄o m̄ltu t̄i s̄ibit̄ h̄c m̄dy
H̄m̄c ap̄ls ait p̄rebit̄ figura hui⁹
mūdi nō natia Quia vt ait et̄c̄s
Ita i et̄m̄ stat̄ t̄i s̄ibit̄ ergo. i. in noua
būt̄ de p̄oīa p̄oīa forma s̄ nūm̄te
ead̄ substantia p̄ba at̄ mea q̄ vobis
vident̄ t̄i s̄ibit̄ nō t̄i s̄ibit̄ sine eff̄u
m̄plecōm̄ Nec m̄re v̄bo et̄n̄ dom̄

celi finat s^r spū oīs eius omīs v^r
eor n^r em celū r t^ra possint subsiste
mfi teneant^r aut regant^r auerbo r
ideo cū tñsire vba dei sine effū nō
ē possibile regam^r sp di vbo v^r vi
tam edaz rōbo quod d^r est attingē
valeam^r Quod nobis prestare digne
vbu m^reatu pris xpūs d^r m^r i^rila
r etnū benedat^r Ame

Qum audiss^r iohēs i^rmdis
opa x^r a^r x^r p^rauror dñi dñi
tus i^rmdis scīficatus plus q^m ppheta
arpo vocatus p^rt herodiadem vxorē
philippi fr̄s herodis ab herode vīn
culatus tñs hūane qdāms i^rberu
se debitu solutus cū audiss^r i^rmdis
opa x^r h^r est mīacūla que faciebat
mītes duos dediscipulis suis ne aliū
ase p^rdicatu putarent s^m e^rlōz i^rntli
māz discipuli em iohēs p^rter zelū
radex sui ingr^r x^r mīdebat eo qd
maior turba sequebat^r eū q^m iohēm
Vñ dixerūt sicut legi^r iohēs. iij. Tabi
qui erat tēti tñs i^rmdis cū pphus
ti tēstio^r dñs Ecce agnus dei ecce
hic baptizat Vñ v^r mīchneat^r glosa
pōnt^r Palde mīam omīs addu^r ve
mūt te dñm s^r quā mīdia rīre
dulicatez iohēs volens semore abipīs
v^r credēti m^r x^rm tanq^m i^reu qui
saluatiōs eet i^rst opaciedo ipīs ne
i^rsua mīredulitate post mortē eius
quā sciebat ē i^rproximo mīnē re
manerent v^r si nolent credē eius
simplicib^r v^ris salte i^rdent x^rm mag
nis mīaculis r v^ris p^rot fēnt^r Cris
Taban^r r hylaius dñs ergo illis salūz
h^r dīate Tu es qui v^retur^r es an cū
expetam^r s^r ad p^rassionē r mortem
s^m mīchneare^r r s^m Crisosto^r iohēs
duos veturos ondit s^r x^rm r at^r
Vnde iohēs v. d^r Ego v^r i^r nomīe pa
tris mei r nō me recipist^r s^r aliū
venet i^r nomīe suo illū recipietis
Ex quo loco accipit^r istud donū
Tanto quisq^m debz esse de sua r suoru
salute sollicitior q^mto magis mortu
fuit vīamort nā hic scūs r solucōm

appinuas discipulos mīredulos ad x^rm
dignit v^r i^reu credendo salute i^rstēp^raur
pōsto mīduat^r q^m pōnt^r b^rius Gregori^r
xxiij. moral. vbi ait^r Tanto timor a
tior tanto etiā retribucō vicinior
crefat tior vicina retribucōe iusticie
et v^rgente solucōne tarmis quātona
gis districtū iudiciū iā iamq^m agit^r
tanto vehemēti^rus formidat^r Her ille
Et mīto q^m r^rsi cūta pūa opa que
mīelligē potuit deuotūit ventūis
tamē coram districto iudice q^m i^rsemz
ipō mīelligē non potuit p^rtimēscit^r
em iudex teste non mīdget^r i^rbi vītas
disuacēt mīetōnes i^rbi mīquisitō p^rti
get ad abdita cordis i^rbi scētissimos
mētis excessus diuinus i^ruestigabit
mīcutus i^rbi cōsēnātes facientes cō
silia dantes r mala auctōizantes
pai pena pūnent^r i^rbi fūres r socii fū
rū seductores r seducti simlez acceptū
fūt smāz i^rbi par sub i^rbit iudiciū r q^m
lactabant r qui lactant^r pātores Ar i^ro
cū mores sit aulibz r p^rsertim sembus
mīsolibus anam habeant de sua et
suoz salute Et quia scūs iohēs x^rm
pauror mībūte r spū helye argue
bat hōdem p^rt heb^rdiadem vxorem
fr̄s quā ē fecerat cōiūma et obh^r
vmdis ē astrictūa Ex hoc accipitur
scdm doctmetū Doctor b^racholaius
vbi agit^r de amāz dēpnatōis pi
culō p^ro q^m r lōa oportunitate tacē
nō debet s^r remordē vīaa oportune
importūe At em Aug^r mīlibro de doc
trina xpīana debz diuiaz scīptūam
doctor fidi ac debellator erroris r bona
docē r mala decāde nō em doctor ad
p^rdicandū statuit^r v^rt eius p^rdicacōne
audientes oblectent^r r hōm grāie ē
p^rstent^r v^rt dītaxat palpitet nō tam
gat corrīgat alioq^m mīuriam mīlā
facit d^r vbo Cōcordat b^rius iōmū
sup vīaia sic mīquens Omīs doctor
q^m auctōit^r scīptūz p^rquā p^rt audien
tes corripe vāt ad grām r ita loquit^r
non v^rt corrīgat s^r delat^r audietes vī
nū scāz scīptūz violat^r atq^m suo cor

rūpū sensu. Her i. Nec mirū ad hoc
em scriptū auctoritas doctori dat' etas
tūc ut edificet et destruat vicia eucl
lat et vites mferat. Ie p. et de manu. et
obe. Solite reus ergo erit avarū si ē
iloco erigete vbi loqui quis pro salu
te homin debuit retirescit error em au
no resistat' oppbai videt' et viciis cu
mme defensat' oppmūt. lxvii. di.
Error. hinc leopā aut infeloz culpe
adnullos magis refende sūt q' ad
desides negligentes rōes. lxvii.
di. Infeloz vigilē g. Epi vigilē
reges et principes ut mala puniant
et virtutes foueant q' bona plantēt
et vicia eradiciēt n' quicquid oclis
pda que pūmē salua pace repub
lice pnt pūseant. Alioq' tacendo
cū peccatis pūos se nō dubitent
et maxime si dēs rōes q'stituūt
qui mutante sua pūm s' subitū ad
inferos tūsmittūt vel vita enorm
ad etāz dāpnacōm detrudūt. Et vō
iohēs qui vitate docēdo debuit grā
assequi in viciis rōem detrudūt
accipit tūc doctū Incurys regum
pūapū potitūat' et aliarū
notabiliū pūatū vitas vōplūm cō
tempnit' et vō sūus aliquis cū pse
ueiācia ē tractatus. Et vō iohēs
ab hōde pūitate iūctem pūntur
et decolatur. Pezabel et hūm pūham
psequit' dāuid a sūq' bō Saulē et pū
sō iuge fugat' xpus ab erode et pū
ex'itū sūmē et illudic' qd' mūmū
inde surgit. Quia mali videntes
visibilia ab invisibilib' cadūt. Vnde
Greg. hūc visibiles dū mūante di
ligit' alite visibili cor ceat' quid
nam hūc visibiles msi tūpaliū mōe
qui dūm adnutū homin fulgeat m
ternam lucem i hominē velat. Mag
ti em dū facultatib' glificātur dū
duutis bā pūdicant' dū satellitū tūis
ambūt dū honoib' stipant' et reue
rēcia passim vallāntur dū nomen
dilātant dū aucta ad desiderū habet
mūmōs se i omib' et feliciōs pū

tant' dūq' h' ad vōtū florē sathagūt
quid aliud quā asequēt' pūā arescūt
et dū caduto fulgore illūstrant' luce
sp' mansuāz et nē impediūt. Quapp
reges et principes ac alie mūdi pūates
nō ea que cū se sūt aut quib' ambi
uat' mspiciāt. Et quid sūt aut quid
eis futū ē attendant. En Greg. i omē
Molite attēde quid hēas s' quid estis
Et reuā vō aut Aug' sup ps. ly. Tū
lib' gaudet qui bona etia nō nocūt
Dat at' Greg. de pūate gloriātib'. Omē
vī. Gāuū q'siliū sic inquens vānitas
vānitātū et omis vānitas hūc v'sidm
si sapent' qui i potēcia v'sant' i pūci
bus omib' et v'sidm sūis s' bēnt i foro
i domo i iūmū i m'pessib' et cū omia
i cōsp' sūis vō sp' en oclis tūent' et
corde sentient'. Her i. Et quod p'seue
rant' sūis mūria mūme cū honore
tractat' p' i iohē q' hēodes sūes cū
vō sūm rūstū mēuebat et libent'
cū audiebat pūea tū ab hēddiāde cor
ruptus mūctem pūm msiq' et v'āo
decolat' pūcūq' Quia dūm dūm
tractans illud Apū. Vos nob' lēs i.
Cor. iij. Libē et sine adulatōne v'ce
pūdicantes et gēsta pūa arguētēs
grām nō habent apud hominē et
Iohē sup iō Apū. Inimicus sūis sū
vobis v'ce loq's Ad Gal. iij. iij.
Her i. Quia vitat' vō cū mūmāe p
sequant' s' p adulatōm pūctōse am
iciāe cōquirit' libent' em omne qd'
delectat' audm' et offendit omne qd'
nolum' Her ipe. hinc petrus tūne
ned' m quadam eplā In magnatū
grām admittit' qui palpat' blan
dijs et auēs sūme bibulas calice bā
b'yloms inebriat'. Her ipe. Nec mir
scriptū ē em v'ba sapientū q' sūmli
et sic clām i altū desir' rudo cū pug
nant diffinūt' sustinet'. Vn Greg.
xxiiij. moralū Solent pūdicatores ius
ti auditores suos oburgando corri
gē solent i eoz vicijs dīstricta i tre
patōne seuire Et subdat'. Forte vā
eoz clām vocat' sūt quia culpas de

Imaginē nesciūt palpare s; pungere. Ille Si igitur potentes id Aug⁹ admar
cellinu ppendent q magis amat ob
urgator sanus qm adulator dissi
mulas nō em ut ait Ambroz⁹ i⁹mo
admiracula petri osulat^r p^r filiu s;
aliqui castigat ergo qn castigatur
qui diligit^r tūc ita eū pietas exet^r
Hab^r em amor plagas suas que dul
tores sūt cū amariuis inferūt. heri⁹
S; quale x⁹ vndeat mrogatōm iohis
subiugit^r vndens ihus s; magis fco
qm vbo ait illis. s; discipulis dubitaco^r
i nō iohi qui nou dubitauit dicite
iohi que audistis i mea p^rdicatōne r
vidistis i miraculo^r opatōne r sic cesset
vba r loquant^r opa cū vident illū
ti ame p^rmiracula et doctrinā qui p^r
erant claudi ambulant^r ame ex^rti. le
propi mūdant^r h⁹ e⁹ ame p^rse auānt^r
Sordi audiūt auditū ame recipiedo
mortui resurgūt ad vitā redeūdo pau
pes euangelizant^r i felices r bā p^rdicā
tur cū amē anāquit^r em diuites bā
fiabāt. Iu⁹ e⁹ p^ris Bā dicit^r p^rlic^r
h⁹ sūt. Vn alibi dicit^r luc. vi. Bā pau
pes spū qm vīm ē r gñū celo^r. Et be
atus q non fuit scandalizatus i me dis
cipuli em iohis nō credebāt qm esse
messiam i lege p^rmissū. Idō p^ruato^r
probat se esse vīm messiam ex mātis
r doctrina r quā sic arguat. Ille q⁹ facit
opa que p^rphē p^rdixerūt de messia futū
ille ē messias i lege p^rmissus s; ego
facō illa opa igit^r e⁹ sum messias. bēs
igit^r q⁹ nō fuerūt scandalizatus i me
s; tpe passionis mee me nō negabo.
Et h⁹ loco accipit^r q^ruū docimū. Foras
ē p^rbatō p^r opa qm p^rba. Aut em bāt
Bihardus i quodā smoe. Tūc inted^r
qd⁹ dicit^r dū monstrat^r factibile quod
suadet^r. Et leop^ra i smone de ieiunio
Validiora sūt opa quā vba. Et pleny
ope docet^r quā voce. Ite p^rom^r i
quada epla prius faciam^r r post
doceam^r ne doctne auctoritas cassis
smomib; destruat^r. h⁹ i⁹ Idō q⁹ d^r non

2
fueret qui ieiunia p^rdicat parsimo⁹
solus amet. Alioqñ rubentib; buccis r
tumētib; labijs m^rduemēns ieiunia p^r
dicat^r. h⁹ i⁹ Ambroz⁹ sup lucam dperi
os tui s; p^rus ut apiat^r implora vita
em vbum eigit^r s; mo sine vita nō est
smo. Et Idm⁹ ad nepocianū Delicat^r
mge ē qui pleno vortare de ieiunijs dis
putat accipere auaiam r latro potest
Sardoris os cū mēte cōcor det. S; p^r
sand^r q⁹ dñs dicit^r Bāt^r qui nō fuit
scandalizatus i me nō dicit^r ame qā
omē q^rius dñm r fñm fuit r m. Sacbat
quippe x⁹ hūilit^r hūilitat^r sue affabi
litate^r q^ruāoms r aspitat^r r uas mī
tis esse i r^r mīas vero i r^rsum. Et
quo accipit^r q^ruū docimū. h⁹ i⁹
bonas odor alijs tū est odor vite i vi
tam alijs odor r mortis i morte. Isid
doctū ē apli quod assimūt. Aug⁹ i
libro de p^rdestinatōe cui⁹ vba h⁹ i⁹ x^ru
q⁹ i⁹. Nabuchodonozor qd⁹ ex^rplait^r
p^rsuadet^r nā sol h⁹ i⁹ se sūt vīforis
dicitatis sue tam radys sanus vāly
desat^r et debilis dolere concutit^r me
dicamētū etiā vīm media vīm venit
ad salutē alijs admicū. odor vīm et
eiusd^r herbe odorifere vīm reficit etiā
lūi deficē vel languē facit. In vno r
eod^r p^ro apis mēl reptile vō venē^r
colligit abus vīm hūc q^rsolidat hūc
mīnat. Sic xpi vita hūilis r s^ra p^r
dicatō quodam lūe fidi illustrabat
alios p^rt cordis diuāz ex^rtebat^r i⁹
em p^rus s^rus replebat istos p^ra ma
lita opedibus p^rator colligebat. h⁹
intelliges. Aplūs. i. Cor. i. dicebat
nos p^rdicam^r xpm crucifixū iudas
quid scandalū genab; vero stultū
Ex quo p^r qm i felices sūt homīes
qui more arumēoz dulaa vītut^r i ve
nena r salutifera i nociua r p^rovisa i
remediū quertūt ad noxā qui vocat^r
amar^r dulce r dulce amar^r dicit^r bo
no malū r malo bonū ponētes tene
bras lucem r lucē tenebras. Infeli
assim vew s^r qui inde sumūt etne

dapnatiois mīa. Unde poterant saluti
antidoti reportare tles erant iudei
quibz pōitō xpi fuit mīadalu. Vñ
Gret. Romē Stultū quippe homibz vi
sum ē vt pro homibz auctor vite mo
rēt. r mde qua eu homo scandalū af
fipit. Unde ei ampli⁹ debitor fieri
debut nā tanto deus ab homibz dig
nius honorand⁹ eēt qnto p homibz i
digna suscepat. Sequit. Illis aut ab
eūtibz cepit ihus adurbas dīcē de ho
he. Dū em iustificāss discipulos iohis p
signa que fecit coram eis voluit et
turbis satisfacc que eoz mīrogatōe
puerūt scandalizate abeūtibz illis i
cepit ihus iohem qmēdare ne videt
eūm adulatōie qmēdare scdm hyla
rū. Nos em adulatōr ē iaspitū ho
minū laudatē r absentia eoz nō tātē
s etiam vitupare. Et vt ait Cris.
Blanditores mīfacē laudat vel corā
domestias. Vñ aut prudēs qndo lau
datur ifacie flagellat i corde mīto
em plus ē timendus smō adulatōis
qm manus interemptor. Et Seneca
h. suū venenū blanda orō. Hic pō
que vtz omīs adulatō sit patm mor
tale. Ad qd rīdet sm Thomam sa
h. e. q. c. xx. artido s. q. r. cū aliquis
laudat alicui⁹ patm h. cōtrariatur
dilectōm dī cōtē cui⁹ iusticiā homo
loquit. r cōtra dilectōm proximi q. m
pato fouet. Vñ ē patm mōile s. m. d.
ysa. v. Ve qui dicit malū bonū.
S. cū aliquis adulat alicui adh.
q. fraudulēt ei nocet vel corpat
vel spūalit etia ē patm mortale r
de hoc hēt pōbbior xxv. anelora
sūt volnera diligētis q. fraudulēti
ta odiētis ofcula. Thomā cū laus
adulatois sit alii occasio peccandi r
tūc qfiderat debz vtz occasio sic da
ta vel accepta et qualis ruina est
subsecuta r sm h. iudicabit esse ma
ius vel mī⁹ peccatū. Si at aliquis ex
sola auuiditate delatādi alios vel
ex aduicandz aliquod nūlū vel co
seqdū aliq. mīti. alicui adulatus

fuit nō ē patm mōile s. veniale scdm
ipm. Comēdat aut xpus iohem a.
fortitudine ieo quod dicit. Quid exist
vidē aridmē vento agitata q. dīcē
nō estmet iohem eē iestimonio de
me fcs mutabiles nūq. em mutauit
quepus qfessus est mīq. cū ventus
adūsitat adiecit. vt me nē abneget
que ventus prosperitatis nō extulit
dū putaret eē xpus r se dixit nō eē
x. Comēdat a tpācia r amatus
aspicite dū aut. Quid existis vidē
homēz mollibz vestitū q. dicit iohes
nō sequit mollia s. aspa nō lasant
r amatus splendore s. mīficius rigidi
tate cui⁹ vestis depilis cameloz cū
zona pellicea vitatus locuste r mel
siluestre hēt cū mōibz regū nō con
cordant vbi fulgent momlia r sordet
vicia. Ecce qui mollibz iduūt i domi
bus r gūm st. Iohes aut erat i hēmo
i signū q. teptus mudi qui mollitiez
nō quēbat. mollitiez siquidz vestis
arguit mollitē menas. Unde aug.
sup. 4. Quid immoderato cultū corpis
atq. vestitus vel cetaz rex mīore
pfulget. facile cōuāt. rebus ipis po
pax seculi esse seātne. Tercō qmēdat
eū apdētia r sapia cū ait. Quid ex
istis vidē ppham q. dicat cū iohes
sit pphā vitatē de me tacē nō pōt sm
id. ysae lxv. pōt syon nō tacebo
id est pōt etiam triumphatē et pōt
iherusalēm id etia mīlitariz nō
quēscit ppter amorem que habeo ad
ipam don. egrediat. desynū pris i
mudi p mīarnatōm vt spondor ius
tus eius r saluator ei⁹ vt lampas
accendat. et alij homēs ab eo ac
cendant. Amē inquit xpus dīcō
vobis plus quā pphāz pphā qipe
fuit quia pphāuit adulatōis. Et pl⁹
quā pphā quia pphāuit i vtero ma
tris clausus vel quia ipius sūtate
et mī pphāuit vel q. digito xpm
demonstrauit aut sm sōm. qz
suū dnm baptizauit. r quarto qm
dauit eū q. tū addigitate officij dū

aut hic ē em de quo scriptū ē sūz auala
the u. Ecce mitto ego angelū meū
an faciem tuā qui p̄abit viam tuā
an te Ecce inquit de9 p̄ filio mitto
sic commendat q̄ missus addo mitto a
gelus Officiū autē angelorū ē archana
p̄dicē vitam p̄uissimā tenē isic con
mendat exp̄dicatōis doctrina vita
angelica qui p̄abit viam tuā id ē an
manifestatōem tuā aut p̄abit p̄dicatōem
p̄māz baptizando viam an te i. ante
ascensionē tuā i mūdū Et quia iohēs fuit
tūc q̄ i fide i mobilis p̄mansit obler
tantea carnis i mūdū q̄tēpsit i m̄m̄tē
suā agnouit zelū salutis ad p̄mos ha
buit Et h̄c accipit vltimū docu tū ille
laude cēset dignū qui solidus i fide vti
rebus t̄nsitoris q̄ non vāt qui seipm
m̄hil apud deū reputat p̄p̄mo via
salutis p̄o vt valz ondit fides quippe
fidelem constituit vnde qui fidem non
habet infidelis ē rob̄r nō laudandus
s̄ pot̄ detestand⁹ fides est om̄s boni
fundamētū p̄ quā ut ad sp̄m et aspe ad
caritatem a caritate addit vnde b̄s Greg
sup̄ ezechielem Om̄e xij. M̄si p̄us fi
des teneatur nullatenus ad finalem
amorem attingit nō em caritas fidem
s̄ fides caritate p̄cedit quia nemo p̄t a
mare quod nō credidit fides autem
debz eē fixa nam quiuqz nō i h̄et sic
i fallibili r̄diuie regule doct̄ne Ecce
que procedit ex veritate p̄ma i scripturis
manifesta nō h̄z fidem r̄qui p̄maater
discedit vni caritati n̄ ē patet seq̄
m om̄b⁹ doct̄nā eccl̄e h̄etatis ē cēfend⁹
scdm b̄m̄ Thomā p̄a s̄cē. q. v. a. l. u.
Q̄ ad reb⁹ t̄nsitoris vti q̄ eis non
vāt advena nō tūc eē hic recogitat
intelliges q̄ oblectamēta carnis et m̄
di leuāt vt p̄dant vnde Aug⁹ i p̄da
Ep̄la p̄allax i t̄nsitoris sanitas et m̄
fructuosus labor r̄petuus timor et
p̄uolosa sublimitas m̄uū suē p̄vidē
tia f̄m̄e cū p̄aāa h̄ec i. p̄allax si q̄d
ē delectatō i t̄nsitoris nā cū plus leuat
plus deiat cū leuit tūc p̄ugit cū blm̄
dit deapit cū affectuat ad m̄tū p̄cipi

tas cū stare credit subdit Om̄s em
potetaty horius r̄t̄z hodie ē r̄aras
moietur Ecce x. Om̄s caro sem̄ r̄ois
gl̄ia ei⁹ tamq̄ flos agri ysaie xl. Q̄
vō seipm̄ m̄hil reputat ille se q̄s̄at
Stultus autē ē qui putat se aliquid ē
m̄hil sit Ille em qui se i cōspectu dei
hūliat r̄defcūs suos agnoscit pensat
q̄ m̄h̄ mudo ē manē i miserabili exi
lio i m̄loco horrois r̄vaste solitudinis
vbi d̄uboli m̄c̄sant seuiens caro ad
illicita p̄t̄hens mudo seducens.
vbi vtiū fiale p̄dic̄ iniquitas facile
p̄petrat. vbi mors vbiqz hominē exp̄
tat vbi luctus vbiqz desolatō vbiqz
vbi vndiqz p̄t̄ant vndiqz am̄it̄ne
replem̄ vbi labena mudo i h̄emus
et q̄a labentē retinē nō possumus ē
p̄o labim̄ Et h̄euit vbi v̄ant̄as va
m̄it̄ū r̄afflāt sp̄s p̄t̄ea qui vi
am p̄p̄mo p̄o vt valet ondit m̄die
ambulat r̄quia lucas h̄z opa nō m̄rū
q̄ d̄s meo laudat. Vñ b̄m̄ i epla ad
Rom̄e Cū laudat homo i quo vuit
nō ipe s̄ xp̄us nō i sua laudat sed
i xpi vita. Vñ iohēs nolens laudat
ab hom̄ib⁹ fugit i desertū Richlōi
tūc laus sua p̄seuerat q̄ m̄m̄tā
nea cōtempnit p̄t̄ et̄na aui ex em̄
q̄tēpnām̄ saltem affat t̄nsitoria vt
q̄sequam̄ et̄na adque nos p̄ducit
di filius p̄onob⁹ homo f̄cus p̄sila
r̄i et̄m̄ benedixit Amē d̄m̄ia q̄ta
Misint iudei de ierosolimis s̄cdo
res i leuitas iohis p̄mo d̄uauis
mentibus h̄uans ē m̄f̄ta n̄alit̄ v̄ei
cupiditas ad falsa tamē de vnis eior
abduat rob̄r iudei r̄si v̄debant̄ aces
siam q̄is i lege promissum cū feruēt
desiderio expectare vemente tamē p̄t̄
ceatatez p̄t̄i nolēbant agnoscē nec
m̄p̄la d̄cl̄mate reuēnt̄ assumē nolue
rūt cōt̄ quos loquit̄ d̄ns p̄ysaia
p̄p̄am̄ Vos agnouit possessorem suū
et asinus p̄sepe suū dom̄ i strahet at
me nō agnouit r̄p̄lus me⁹ nō i m̄
teller̄ vnde volentes op̄m̄ionē de x̄
extingv̄e r̄p̄his famā ac op̄m̄ionē

qñ ipse xpus eet effie miserit abise
rosolimis sacerdotes & leuitas ad iohes
vt interrogarent eu Tu qui es aut ei
Crif. **et** fraudulent miserit adio
hanc volentes eu induc vt ipse di
cet se ee xpm reputabant em idig
nu q iohes e xpm pposuit cu effie
ne maior vita appareret sanctior
Iohes em fuit filius pncipis sudocui
et fuit dure modesto educatus vt fu
ger huana cofortia in xpo aut videba
tur totaia videt quia vilis quam
ei obiecterut dicetes Rone hic e filia
fabri **Ite** qmuis vita n. qm huius
Et subdit **Quia** iohes eos cotidie ad
xpm mittebat volentes magis iohes
habe mpm qm adu adu opmantes
p blandicias eu allie adofitendum
se ee xpm **Hec** ipe **Nec** aliquos pve
gduoms sic ad xpm mstros rhero
dianos miserit s sacerdotes et leu
tas non quoscuq s eos qui erant
ex rosolimis hoc est honorabiliores.
Ex quo accipit istud docu **Ori**
gmalit supbia mvenit ydolatriaz
et creatur creator pponit firmit s
alie cause ad cultu ydolor vel aliqua
ex eis mveniat accessisse hic em con
temnentes huilia et respicientes alta
Iohes xpo pponabant **Dis**to induc
quod pmt **In**nocentius i libro de vili te
conditoms huane caplo de arrogancia
homo sic inquens **Sup**bia ppsup
p ppsupbia que nosolu deo
agelos voluit ad equare s homines p
supsit deificare **Hec** ipe **Hec** tñm e
uerat ligura cofudit prostravit goliam
suspendit amari mferat nyctanore pem
anthropu pharonem submersit **Se**
nacherub mtemit nabuchodonosor
de tigno eiecit rei qñ boue fenu tñe
de feat qñ aut supbia faciat deflue
ad ydola induat **illud** **Aug** libro q
sup **Ben** tota miamtheu qui aut ex
e aliud supbia msi de pto faretu qñe
fois videi velle quod no e **Hec** ille **Ta**
les erat iudi q pur homines pmissia
reape volebant **Ad**idem inducit id

qd pmt **Aug** i libro de salutibus
docu **sic** inquens **Quia** huilitas
homines suos anglos facit r supbia
demonos exanglis feat ipa e om pa
cator mcau r fms r causa quia no
solu e patm supbia s etia nullu pat
esse potuit aut potit sine ea **h. i.** **Ite**
q a supbia ydolatra sit exorta p p
Aug i libro de na demonu cuius
Idem pmt **xxvi. q. iij.** **O**rendum
Vbi vlt quod ydolor cultuaz suba
litas demonu ad mvenit r ita supbia
Idem pro ta ydolatrie qñatua pmt
San **Thomas** scda s. q. **xx. iij.** **ar** glo
ultimo vbi vlt q ydolatra venit s
expte demonu qui se colentib hoib
erantib exhibuerut dando msa et
aliqua que videbant homib miabi
lia faciedo **Et** ibid pmt alias causas
ex inordmatione affus et pmo ex eo
quod homines minus alios amates
vel venerantes honore diuini eis im
penderut **Sec**do q homines rudes vi
dentes pdiligetia araficu ymagines
ex pssue fecas p eo q homo i repsen
tatione valit delectat vt d phus m
poeta sui diuinitis cultu eis impen
derut **Terc**o pmt ignorancia vel dei cul
ex collecta non considerantes quibda
creatis ppter pulcritudine seu vntute
diuinitis cultu impenderut **Hec** ille
Concludit ergo q ydolatra venit ex
vito supbie originalr accessio aut vt
expte homis aut ex ne defai vel p
ignorancia intellectus vel p deordmatio
affus **Inter**rogat igit **Iudei** **Iohem**
Tu q es vt pda filio pur hominem
tamq sit ipe venient **S** ipe qfessu
e r non negauit et cofessus e q e
non sum xpus i quo s **Gregori**
magna pphus ondit **hu**ilitas q cu
tante vntute esset vt xpus idi potius
s elegit solide sub sisse m se ne hua
na opinione capet sup se nequit
plane quod no eat vt veltatez loqñs
menbz eius fiet cuiq sibi fullaater
non non vsimparet **Ex** quo elia
istud documetu **Nemo** dz s inoga

re qd nō hz pro pma pte ē Benē Ad
xl qui ait Quid stultus ē qm̄ i ho
me aliena laudare quid eo demerit
qui ea mirat que ad aliū trāferri p
tius pnt Hec i Et idō si nō licet
ex alieno quepiam laudare mltoma
gis nō cōuenit laudem ex eo quod qd
nō hz appetē p sda inducā De i
Nō gloriēt sapiens i sapia sua nē
diues i diuitijs suis s̄ i hoc gloriēt
qui gloriāt se s̄ i nōsse me Sic ap̄lus
gloriabā de eo qd nihil scuit nisi x̄
i hūm̄ r hūc crucifixū Ex quo p̄ s̄ qd
dū mūta p̄ta laudant statim post
qm̄ ad rōm veniūt ne delectatō va
na eos fallat cōtristat Vnde Beatus
Gregori i moralibz laus sua iustos
cūct miquos exaltat s̄ iustos dū
cūct purgat miquos dū letificat
reprobos monstrat Nec m̄ qd s̄ i m
laude sua cruciat aut em̄ Domini m
epla ad serdomanū plures h̄ ip̄o pla
cere cupiūt qd placē cōtempnūt r m̄
m modū dū laus deuota appetat. s̄
ille On que igit̄ s̄ bona nō ē de ill
gloriandz nec pro eis laudes huānas
appetendz s̄ totū qd ē vel videt̄ eē bō
i deū referendz nam Erhard sup̄ t̄m̄
sic inquit laus i nobis referatur ad
qm̄ laudatōrē vniūsoz auctorē nō
fate qd admodū ab ip̄o nō sola cō
suetudine sicut a sc̄laribz s̄ nē nō
quid ut vniūsa ferendis omibz appli
cant̄ s̄ s̄ de z s̄ oīs sinceritate fida
deuocōne sollicita hylaitate grata
s̄ nō dissoluta Hec i r ualis fuit
Iohes qui laudat omē i suū creatorē
dixit nē voluit reputat̄ qd nō eāt
vt membrū illū fieret i quo erat et
ip̄ta ofessus ē r nō negauit quia e
nō sum xp̄us Et interrogauit eū qd
ergo helyas es tu et dixit nō sum
erat em̄ tūc t̄pis secta hētiōz que
ascribebat qd anima intrat de corpore
i corpus En qd Iohes dixit sic helyas
putauit amāz helye intrasse corp̄
Iohes quod ē om̄o erroneū q̄uis at
q̄e i spū helye aduētū p̄cessit uir

quod dñs ait ix dixit helyas iam
venit Et luc p̄o ipe p̄bit an̄ illum
i spū r v̄tute helye qm̄ sic helyas p̄
ueniet aduētū xp̄i i iudiciū Sic Ioh
p̄uenit aduētū xp̄i t̄m̄nem r sic he
lyas fuit vir p̄lo sus r zona pellicea
talibos acinatus Sic Iohes hebat
vestimēta dep̄lis cameloz r zona
pellicea dū libos Et sic helyas re
gem Ichab reprehendit sic Iohes heb
dem p̄ter adulc̄ m̄ crepauit et
sic fuit helyas spū nō t̄m̄ corpore
qd dixit quia p̄rui ē s̄ oīs hūlia de
se sentire v̄tatez t̄m̄e dixit quia il
li q̄rebant de corpali helye p̄sona
Ex quo istud accipit̄ documētū. Sā
viri quo magis m̄sitate proficiūt
eo amplius i cōsp̄i di hūliant̄ qd
sic de clatur nam tū cotidie vitam
suā discutiūt quo sp̄ hūliant̄ plus
inueniūt En Beatus Erhard Si te
adlūmē v̄tat̄ m̄tus i t̄m̄o sine pal
patōne diuidites nō dubites qm̄
hūliet̄ tū modis tuis r q̄nto altius
p̄ficiēs tanto amplius inuenies quid
te hūliat H. i Nec m̄z nā q̄nto
plus domo fuit illuata tanto maḡ
detegit̄ m̄ ea que sūt disp̄liablia
vel notua Itera v̄ri s̄ i m̄ omibz
suis opibz sūt t̄m̄specta r p̄rovidi ma
ne cū surgūt q̄siderant quō se hebat
i cōsp̄i di p̄notem i v̄sp̄a qm̄ vadūt
cubatu reuoluūt qd egerūt p̄diem at
tendūt diligēt̄ q̄tū proficiūt r q̄ntū
deficiūt quales i m̄oibz qm̄ similes
vel dissimiles deo qd p̄pe qd longe n
locoz m̄tūallis s̄ mox aff̄bus dis
t̄rūt m̄ p̄ta que qm̄serūt aut p
negligēcia vel que oīm p̄cipiam
aut nequiciā p̄petarūt r cōgitant̄
qd negligēt̄ cordi sua custodiūt t̄ps
expendūt r qm̄ malū finem suis op̄i
bus oīm m̄posuerūt p̄pensat̄ qm̄
negligentes sūt i orōne qm̄ remissi
i d̄tūis op̄acōne r op̄is exēcūcōne qm̄
viam i cōgitatōne qm̄ negligentes fue
rūt ad penitendū tep̄di ad cōtemptatō
bus resistendū r remissi ad p̄ficiendū

Cosidant qñtū eis oīum vigiliā con-
cupia voluptatū auroscitū et vai-
tūm dūqz omnia sua vba cogitacōs
opa cōsilia discusserint que etiā q̄
atqz bona videant vel rā mālū
tū sūt q̄ pānus menstruato defec-
tib plena tanto r̄spctu p̄o hūilio
res reddent qñto plus disaūione so-
lecti cōfate suis plūes defūes idene-
runt non ē ergo quo debeat homo
suis sup̄bire lūz non cessi hostis lau-
dem hūanā eis porrigē r̄mercede va-
ne glōie ip̄os euacuat Et ideo dicit
Greg lib. vii. moralū tū bene vuit
valde timēdū est ne mes desptis cetis
de glā singulātatis glōietur. Nam
h̄m eud. xxx. molū subhoste que
prostitit mort qui deculpa qua sup̄at
eleuat. Hec ille tū itaqz non fuit
iōhes ip̄e em̄ noluit acquiescē vane
glōie s̄ voluit hūilia dese sentē dū
cū itē ei dicent p̄ba es tū ille vide-
licet de quo d̄ Deut. xxii. p̄bam
de gente tua suscitabit tibi dñs ip̄m
tanq̄m me audiet Es ne igit̄ moyses
p̄ba qui hoc dixit vel an es p̄ba ely-
zeus qui scias pedibz t̄nsiuit jordanē
aut es p̄ba i. vniū ex p̄bis Et videt̄
non qm̄ magna hūilitas iōhis Na
saluator dicebat ip̄m esse plus qm̄ pro-
phetam tamē causa hūilitatē respod̄
no Deut. xxi. dixit qz non ēat defutū
p̄bēta quod ē propriū p̄bāz s̄ de p̄ntā
quod ē plus q̄ p̄bētam esse. Pro to
induat illud quod p̄mo b̄tus thomas
q. i. q. c. lxx. articulo p̄mo vbi t̄nsioe
p̄napali dicit qz p̄bēta p̄mo r̄p̄napa-
lit̄ q̄sistat i cōgm̄cone qz videt̄ q̄gnos-
cit queda q̄ s̄t p̄oculremocā ab hōm
cōgm̄cone Et ysidorus i libro Et̄yolo
p̄p̄he dicit q̄ p̄fatores eo qz p̄oxo sūt
i. a remott̄ fant̄ et defutū vera p̄-
dicant Quia igit̄ iōhes dixit non sūt
xp̄us nō helpas n̄ p̄ba dicit ei quis
es v̄t̄nsiū dem̄ h̄ys qui miserūt
nos q̄ dicit h̄m glōm̄ mēlmearem au-
duim̄ te de xp̄o p̄dicare s̄ de tēpo m-
chul manifeste asserit quid ergo dicit de

tēpo aut̄ Ego vox clamātis mdesto di-
cite viam dñi sic dixit ysaias p̄ba i q̄
r̄nsione ond̄t p̄dicacōis sue q̄litatez
Et p̄mo ond̄t q̄iam esse ydoneā i eo
qz dicit ego sum̄ vox de racōne em̄ vocē
ē qz sit signū ducens m̄ altū s̄z m̄
bū q̄ceptū i mente totū em̄ ydonei-
tas vocis ordinat̄ ad vbi exp̄sionez
Iōd iōhes dicit se esse vocē cōfiteat̄
se ēē ydoneū ad vbi siue xp̄i manifest-
tācōm Et d̄o de racōne vocis ē qz re-
sp̄ctu vbi sit noticiā p̄or origme tam̄
est postior quia scdm̄ rōm̄ origme
p̄us verba cōcipit qm̄ vox format̄
Iōd iōhes q̄sitet̄ se ēē vocem que re-
sp̄ctu xp̄i noticiā hōmibz manifestade
fuit noticiā p̄or origme tamē fuit pos-
terior p̄oxo id inferme q̄sitet̄ q̄z
post me veni an̄ me facis ē Tercō
de racōne vocis ē qz sit sonus i nō
s̄z est autē diffēciā m̄ter sonū et
s̄z qz sensus opat̄ m̄telius m̄tel
lectu vox aut̄ opat̄ m̄ aūe extius et
non m̄telius i corde vel i m̄telai Sic
iōhes m̄stialis sic r̄nc om̄s p̄dica-
tores catholia docebat extius xp̄s
v̄o qui verus ē q̄z qui mentem
illuat̄ r̄olitate ond̄t docuit docet
m̄telius Quō sit qz m̄si m̄tel sit q̄
doceat i vānū lingua doctois laborat
Quarto quia vox t̄nsit vbi at p̄manz
Iōd iōhes dicit se ēē vocē p̄quod on-
se ēē t̄nsitiū s̄ xp̄m aūe ē vox p̄ma
sūū Vnde dicit me opz m̄mū illū
autēz creste dicit aut̄ nō simpliciter
qz sit vox s̄ clamāt̄ vox vox s̄z m̄
ad fidem m̄scndam cordibz hōm aūe
penetret clamor vt corda cōducāt vox
vt r̄gm̄ p̄dicet clamor v̄tūdiū cō-
m̄met̄ Et quo accipit̄ istud docu-
mentū Ad doctorem spectat catho-
lica corda hōm q̄ntū ē i eo ad celestia eige
r̄p̄toribz ac diuis corde et̄ne mortis
r̄gehene minas m̄tūe viam qz domo
p̄lic p̄z sic ai em̄ homo sit creatus ad
hor v̄t eēt apax b̄titudinis que ē i m̄ta
et̄ha id p̄cipue p̄dicat̄ vel doctor d̄
m̄tēde vt faciat aias i dēu aspirare

Tanta enim dei ut ait Aug⁹ h⁹ p⁹ demol
bus tunc est pulchritudo iusticie tanta
e iocunditas lucis etne hoc e i gnu
tabilis vitatis ut eaz si non licet
in ea amplius q⁹ unus diei mora
manet ppter h⁹ solu i nuables am h⁹
vite plem delicias et iusticia bona
in t⁹ p⁹aliu t⁹ mto q⁹ otempnecit
Hec i⁹ Quid aut melius do q⁹ vide
est vita etna qui e fas oia i omib⁹
et finis desiderior⁹ e b⁹z qui sine
fine videbit sine fastidio amabitur
sine fatigatione laudabit⁹ vbi scdm
Aug⁹ xxij. de ciuitate di. vocabim⁹ et
videbim⁹ laudabim⁹ et amabim⁹ qd
est i fine sine fine Et subdit Nam q⁹
alius m⁹ finis m⁹ pvenire ad igni
au⁹ illud e finis h⁹ i⁹ v⁹ ai sic nalle
deu appetere irridendo sicut qui tli ma
contempta Contempnabilia et caduca no
cessant pquire et neglectis egm celest⁹
gaudis voluptat⁹ et carnis delicias i
vivere. Ver q⁹ amales homines pms
sis celestibus no flectunt⁹ debet doc
tor catholicus mmas mortis etne
et gehene maut⁹ ut quos dona di no
emolluit saltem pene mfnalis formi
dine amales ppetrandis arceant⁹ q⁹
q⁹ p⁹ vite p⁹autate sint ai dedapno
p⁹ctuo qui non meliorat⁹ igno di p
missio et ob hoc si diuos corde amidi
concupiscit⁹ et desideris carnalibus
timor di no retrahit saltem rethet
tior distat iudici metus geheme
laquei mortis dolores mfin ignis v
rens vms corrodes sulphur fctes
flamma thartharea et omia nulla
Inaciat ergo peccatorib⁹ p⁹dicator ut
memoretur nouissima sua que sut
mors iudiciu et gehenna Quid enim
horribilius morte quid audiat di tri
bilis quid gehena i tollerabilis
potit cogitai q⁹ dampnabilis q⁹ seg
gandi esse p⁹ctuo anno sc⁹z et copli
tez esse spirituu dapnator⁹ hys q⁹
duob⁹ modis mfidendo oleu et vnu
volnibus sauciator⁹ et mscendo maz
cu iusti gaudiu cu meiore vitam

dm⁹ studeat ppare Sic iohes fecit qui
alias gemma vpparum iudeos aff
mabat nunc dixit digite vram domi
st⁹ p⁹fidem et opation⁹ aut digite vram
dm⁹ i p⁹gate consitas p⁹opuacionem
et confessionem et facite vras semitas i in
tercones vestras ut magis pcelesat⁹
q⁹ t⁹me do sicutas Et qui missi fue
runt etiam ex phariseis qui scdm glo
melinearet⁹ ex munda querebant vi
dentes enim multitudinem ppli coacue
ad iohem p⁹novu r⁹ai baptizandi et
cepunt ei mride r⁹ai potant eius
baptismu impedire Et id⁹ m⁹rogauer⁹
ei i dixerunt quid ergo baptizas si tu
non es xpus neq⁹ h⁹ch⁹as neq⁹ ysha
Hec dicebant sm oigene Non quat
facie cupientes s⁹ phibe eu a baptismo
volentes Et iohanes q⁹ non ex p⁹sup
cone baptizat audit in quene Ego
baptizo i aqua ut sit diffencia i bap
tizando m⁹ suu r⁹dm⁹ meus em bap
tismu lauat solus extius r⁹pat⁹ ad bap
tismu veru. D⁹ subdit Medius aute
vrm stat q⁹ vos nescitis Glo⁹sa m⁹li
nealis corpore pns vobis appareret v⁹
i medio vrm couersatur sicut alius
homo q⁹ sit couersant⁹ nescitis q⁹
scdm Greg⁹ h⁹q⁹ sit m⁹bilis maiesta
te Et hoc loco accipit⁹ de do ameta
Nullu refert m⁹ iohis xpi bap
tisma Nam ut ait mgr i dms di. ij.
c. iij. Baptismu iohis sola corpa ab
luat i p⁹as v⁹ no m⁹dabit baptismu
iohis erat m⁹pma no m⁹remissione
q⁹ iohes baptizans homines ad p⁹maz
vocabat et quos baptizabat p⁹man
docebat scdm illud veniebat ad iohem
i iordane c⁹fitentes p⁹ta sua s⁹ i bap
tismo iohis no dabat remissio que
data est in xpi baptismu vtilitas at
baptismi iohis ut ibid⁹ dicit⁹ c. iij.
erat quia homines vbi baptismu p⁹pa
bat ad iohem xpi p⁹baptismu vero
xpi auferunt omnia p⁹ta de con dis iij
p⁹emtoria Cui⁹ e ratio quia baptismu
xpi dat⁹ e ad regenerand⁹ In ibi ho
tisit de p⁹ate tenebrar⁹ i ad op⁹om

filiorum dei Item per baptismum et homol
batur ab omni peccata eo quod ut ait
Aplius ad romanos 4. Omne peccatum fuit
dona dei et uocatio quod tractans Am
brosius dicit Omne peccatum gratia dei in bap
tismo omnia condonat de pe. dist. 11.
Omne peccatum preterea per baptismum tol
litur irregularitas preueniens ex delicto
et sic qui ante baptismum homines oc
cidit iniuste possit promoueri secus
si veniat impedimentum ex constitutione
ecclesie aut si veniat irregularitas ex bi
gamia. xxvi. dist. deinde et Iacutus
intelligunt Item delet infamia quod
aduersus ex parte procedente ut nam cum
per baptismum tollitur peccatum etiam secus ex
parte sub ratione qua peccatum fuit Unde cum
infamia sequitur ex parte sub ratione pe
ccati tollitur per baptismum Subdit Iohes
Cui post me ventis quia ut dicit in
terliminis Ante tempora per me et post
me veniet sic nascendo ita per dand
et baptizando ante me factus est. i. m
propositus dignitate honorabilior et cla
rior Vel sic potest intelligi qui post me
venit quod ad humanitatem et naturam
de me an me factus non quid creat
sed ab eterno apud gentes deus de deo
Ne autem quis existimet Iohes sc
ntem ad christi excellentiam expandam
addit cuius est non sum dignus ut sol
uam corrigiam calceamentorum quia dicit
Iohes. Et scitum est an me ut ego nec
voluntas ministrorum eius videri dignus
sum que verba non ad hanc sed iustice
sunt intelligenda sicut dicit Gregorius. Na
du de incarnatus venit qui calceat
appuit Calceamentum eius est humana natura
per illud per hyndumea extendam
calceamentum meum Corrigia autem cal
ceamenti est vicio diuitiarum et humilitatis
que tanta fuit quod ipse Iohes inuesti
gare non potuit per illud ysaie vii.
Generabo ei qui enarrabit quod dicit
nullus venies iurare Et quo pas
su et spali ubi dicit Iohes Non sum
dignus corrigiam calceamenti solue
atque istud documentum. Omne sc

tas creature quicquidlibet magna relata
ad deum non tam est status quod defectus
omnes enim gentes sic sunt in respectu eius
quod quod non esse videntur omnes quod creatura
est cum defectu totiusque plus tota deo
est quod quedam umbra. Item per Iohes
de feni plus est Et Aplius ad romanos
scribens ait Unitati caritatem subiecta
est Etiam scimus quod omnis creatura
in gemis et repletur usque adhuc Non
solum autem id sed et nos ipsi per peccata sunt
hntes in nos gemi ad operam si op
dei expectantes et in deum corpus
meum hinc dicit ad moysen cui
est misit misit me ad vos Et ita Ego
sum qui sum quod dicant Et quod aliud
est non nisi per me est qui simpliciter
sum omnia enim sunt quod ego sum et
suscipere non esse nisi ego non esse
Cum ergo in conspectu dei sumi nec ce
li sunt mundi et angelis est repta mis
tas quis potest quod castum cor aut sci
tatem quicquidlibet habeat gloriam cum
si diximus quod perit non habemus meda
res sumus et vitas in nobis non est
ac ideo debemus per gloriam deo et consi
teamus ipsum solum esse simpliciter perit qui
per fuit nunquam non est nunquam aliter
fuit nunquam aliter est quo nichil est mai
nichil excellentius nichil secretius
nichil difficile mouere ubi sit diffi
cilius ubi non sit sine quo nemo esse
potest qui excellentia et incommutabili po
tencia rutilior est quia in ipso sunt omnia
exterior quod ipse super omnia antiquior est
omnibus quod ipse est ante omnia et nouior om
nibus quod ipse est per omnia est enim
alpha primo et nouissimus non minus ergo
quod Iohes humiliatus coram domino dixit se
indignum corrigiam calceamenti cuius sol
uit ut humilitatem suam manet cum
deoque et tu quanto maior fueris humi
lia te in omnibus quoniam ut ait Augu
stinus per Iohem simonem x. Si factus sine
deus minor eis si fuisse cum deo maior
eis non est ecce ille maior sed tu in
illo minor Cresce ergo minor illo no
li ab illo te subtrahere ut quod ille de

fiat reficiatis si autem de facie si
recesseris. Dec 12 Subdit evangelista
hec i bethania facta sunt in iordane v
iohannes erat baptizans non enim ut ait
Ex 12 In domo vel manibus xpi p
ducabat. Et iordane transiens in mea
multitudine pntibus omnibus q ab eo
baptizabant. Et 12 Convergentes autem
iordanis baptisim signum qz sic filios
isrl ad terram promissionis oportuit
transire iordanem ita et p baptismum ad
instituta opz celestem patriam intro
ire. Quia nobis dedit qui baptis
mum culpam omnem purgatum instituit
et nos a peccatis lauit in sanguine suo x
pi. In de 12 latuit autem pfecta bndictio

Augustinus editum acesare Augusto
ut describeret omnes orbis
hic. 12. Octaviano impatore
qui. xl. duobus annis imperavit regna
te. 21. anno ipius imperii tanta fuit
pax i toto orbe ut adhuc videtur
impleti q p dicitur ysaie. Coelabunt
gloriae suos i domos lanceas suas
in falces ysaie. 4. Cui hac pace
fecit edictum hic cesar Augustus ap
pellatus ut describeret omnes or
bis hic e principales ptes universi qz
sunt Augustinus multe gentes erant qbz
non imperabat mittens p omnes regi
ones i provincias ppositos gnales
provinciales edictum ut de singulis ci
uitatibus villis i opidis p fides omne
ad suam pfectam conuocarentur ruri
quisqz pro capite suo solueret censum
scilicet minimum argenteum valentem ad
decem nummos ut sic profiterentur non
tantum ore s etiam facto se esse subdi
tos romano imperio i accepta pecu
nia nomine cuiuslibet scribere et sep
ta norma romanam delata coram au
gustino cesare legentibus qz scire poss
mum pro provinciis i regionibus ciui
tatum villarum i opidorum i p hoc facit
nam psonarum romano imperio subi
tuz hec descriptio primo facta est ap
side syrie i yrmio qz augustus
eorum anno sic dicit Gregorius imperii

12
sui presidem iudice et syrie fecit et su
dicem fuit autem prima qstio ad gna
les descriptioes qz an istam bene fuit et post
tut alie parciales dauid enim fecit
ipsum suum numerari et iste cyrenus
primus fuit qui exercitus e edictum
istud i syria et iudea que est umbi
licus terre et mediu terre habitacionis
Ex quo loco accipit istud docu
mentum di in libro vite vel ciuitatis se
descripti. Unde dicit Gregorius in omne. 21
est qd nascitur dno mundus desit
nisi quod apte monstrat q ille ap
paruit i carne qui etiam suos ascri
bet metum. hec ipse de hac scriptura
loquitur Augustinus y de ciuitate dei cap. 12
Qui non sunt inuenta in libro vite sep
ta missi sunt istagnum ignis et subdit
liber iste pdestinacionem significat eor
quibus eterna vita debet. hec ipse
dauidam in scribitur sicut pnter iustas
qui non sunt scripti sicut pdestinacione
nisi tamen secundum Augustinum i libro de p
destinacione. vas ire deus reddet in
teritum si homo non inueniret spon
taneu habere pntem qz nec deus per
canti hominum iuste inferret si homo
ex pdestinacione accidisset in culpam
hec ipse Cum igitur aliquos abducatos
legimus iudicatos vel aliquos relic
tos magnis precibus suis hoc ipso me
ruisse proficem qz illa imma ipora
precesserunt ac ideo de iudicio di nullus
potest rationabiliter coqueri quo deserit
mitos deserit si nunc eius grates agat
qua libat non mitos libari vult ita
qz obedire non ideo cuius subit
qz enim non pdestinauit s ideo eum non
pdestinauit qz recessit ab ipsa obedi
entia esse pvidit. xxii. q. iiii. pdest
inatio hinc beatus Thomas qnto q
lib. q. ii. dicit Quod patres qui non
iustificauerunt pgram non sunt etiam ne
pordinati adeo ad culpam s solui
pntia qz non sunt gratia habituri sed
sue nature reliquedi qz vero omne
agens pnt iud quod est s se natura
sibi relicta non pnt iactum meritum

qui e sūm fauilem natūe pōt aut iac-
tum pāi qui e demitorius sic talis
infra huana natura existens em hō
impendo descendit ad dignitate natē
sue r sic pōt de mēri. **H** ipe. Cū ergo oī
nec mēuitate. Vnde erant oīdi ad
faaendi p fessionē p dītam. Ascendit ad
iōseph agulilea decuitate nazareth
i uideā ciuitate. dauid que vocat beth
leem eo qd eēt dedomo r sumilia da-
uid ut proficet cū mala desponsata ē
vxoē pgnante ascendit quia galilea
respāi uidee ē in valle galilea vō
mēpāt tñsmāo que significat pe-
mēcāam quia hō de vico mēuiter tñs
mēpāt pōmē ascendit ut proficet
vbo r fō p tēsum capitis r regnāo
oīs se eē subiectū romano impio ascē-
dit cū maria pgnante nam tantū the-
saurū sibi adeo cōmēdatū noluit sine
se dimitte s; voluit sollicitate custodire
vnde nos exemplo ioseph et marie
matris dī debem; proficere regem
etnū vbo r fō et spūaliter ad nrām
celestem priam proficere iuxta qd
venerabilis **Beda** inquit. Ciuitas mēa
et priā ē patria bta ad quam totū
die crescentib; vtuib; ire debemus
de rotha huane cōsacōis mēuiter
uida cōfessionis laudis rēsum etno
regi p soluentes. **E**rgo tñc ipe
doctumēti. Vera cōfessio xam cōsistit
simul i vbo r fō. Vnde Augustinus
in libro de vita xana xam nomen
ille frustra pōtāt qui xpm mēme mē-
tat quid enim tibi prodest vocari
qd non es et nom v sinpare alie?
s; si xpianū te eē dēlat que xpian
tatis s; gere et mēto tibi nom xpian
m assume qd dicit nichil tibi prodest
oīs cōfessio nisi sit professio facta
de tēlibus em scptam ē cōficient se
nosse deū fas autē negant ne dū
at xam fca vbi professione cōfirmet
s; quod in professione cōfirmet xpian
na qui ad p ficiend; veniūt p seueret
Vnde Greg xxviii moralū. Nō qrit
xpianus mēu s; fimo hēc ipe. Qd

arte ē notabile nam meli; ē viā dī
nō agnoscit qd post agnitam retroire
Vn Aug .xxi. de ciuitate dī. c. ii. pēyor
ē destitor fidi rex destore expugnator
er; effus qm iē qui nō desuit qd mē
qm tēmut. **H** iē. Requirit ergo opus
vbu sue vitā rōis professio qm
sūm Aug. de vita xpiana xianus
ē ille qui non nome. fm s; ope x
mētat. r fō. Cū fuis mēuiter in
cōtānatus mēuiter ē cū i pētoze
malicia nō h; locū cū i pētoze sola
pētas cōsistit r bōmētas qui nem
vltā nocē vel aliqū ledē s; oīmb;
opem cōferre. Et post pauca ex
aliq; ledē aut ei nocē vel aliqū
patus ē mētat. r i oīmb; fm oīmb;
fmone qnto defalsis xianis s; ipe
Qndo negligētes rēpēdes xanos
n; pēcata vitue n; pēta etna v
dēmy bōmē opibus n; malis sup
plicia iusto dī iudicō sūt repēden
da. **H** ipe. Quāta multitudo tñū nō
dico ppter optam mēuiter r mali
tiam s; eadē ppter tepiditate; r negli
gētiā que vix sopniando deūp
iustū eē iudicem agnoscit. rētribue
tore bonoz r iudicem maloz dēmi
sū ē rēdēgit assiduo i mēu. offe
rūt em deo vba non opa ex dōra
exuāt s; mēuiter vō emēdēnt p
tēuiter cōmē deo cāntū ore s; non
corde ex qstetudine nō ex deuotiōe
cōstruūt etnās s; negligēt pēare
pētas vscas dēuē dom; dī mēdū
amare vident. s; qm sordidū sūt soli
mēpāt non designat. **S**equit; fīm
ē. At s; dno ordinate cū essēt ibi
videt; i bethleē vbi nasci voluit.
Tū mēsignū quia bethleē mēpāt
dom; pams ipe em ē pams qui de
celo descendit. **T**ū qia bethleē erat
tē iude r ita dauid fm carne ab oī
tame pto i mēu. **T**ū ppter hūilitē
non em in domo s; in via nascitur
significans qd p hūilitē qm assūpse
rūt quā i aliēna domo nō sūm
pētatē s; fm nām assūpta nascēba.

Tum ppter scripturam implecom s'm illud
Michae. v. Et tu bethleem p'ra effra-
ta non es minima i' principibz iuda ex-
te em eriet qui sit d'nator isrl im-
pleti s'nt dies maie ut pariet salz
noue menses r'p'it filiu p'mogei-
tum que eu'ngelica vocat p'mogei-
tum eo q' an illu nullu pepi-
eat n' post pepit impletu q' e qd
dixit ysa'as Ece ego co'pnet r' pa-
riet filiu ysa'. vn. Et panis eu' uol-
uit s'z vilibus r'erbis indumentis
Vn panosi dicit paupes qui pa-
nos veteres simul consuetos induit
vbi s'm ysa'. Nulla obstetriz nulla
militarum sedulitas intressit ipa sola
panis involuit infantem ipa mat-
et obstetriz fuit r' s'm Bedam vilibz
induit ut stolam i' mortalitatem reci-
pem' manus r' pedes in uiam pac-
dignit' puulus fuit est ut nos p'fci-
sim' Et reclinauit eu' i' p'sepio ut i-
pleret' i' Abacuc tho In medio du-
um analiu agnosceis Reclinauit i' q't
eu' i' p'sepio qui iam inclinat' erat
iuxta id ps. Inclinauit celos et de-
scendit no i' reclinatio sic Salon s'
i' p'sepio in quo erat abus inuety-
uimetoze Ostupenda di' huius si
em rex r' deus op' vbi aula regia v'
thronus regius vbi regalis frequa-
nua' em aula est stabulu thronus
p'sepu' curie regalis frequa Jo-
seph r' maria s' hoc f'm e ut hoste
huam q'ms lateret ipm ee deu' q'
vidit vbi libz panis involuit et i'
p'sepio reclinauit Vn Aug' i' h'ma-
ne quodam sup illo ductus ihus
mdestu sic ait Cum videret mi-
maus di' filiu tanta p'mrailla p'ce-
atum voluebat setum ut arbitror
atq' ad mane dicebat Quis est
iste qui nescite me huc ingressus
i' mudu noui quid q' de femina natus
est s' nescio vnde conceptus ad est

ecce mater s' p'm i'uestigare no
possum partum video s' non agito
nascentes r' quod stupor meo accessit
i' co'suetu lego pariendi ecia de f'
mater exultat ut vgo En uaret i'
cunabulis puulus suffundit lacrimas
vltum simleq' ee mortuū vagites
prodit panis obscurus sordet et celu'
ei radio stelle lecois aridet atq' i'
honorez ipius i'stantes ei angli
m' s'p'dera t'as q' conat' rexul-
tantes amictuat q'm non intelligo
nouitate quid hoc mirabili e i' deo
audio q' sustinere no possu ut ho-
natus honoret' ut d's a seculis hoc
nuqm i' co'agit ut q'sqm vnuqm nas-
cet' homo qui huam vici i' h'et
r' post aliqua ne forte de sit iste que
nullu p' maculare delictum s' si d's
ess' quo indignitatez partus femiei
sustinet quo ess' cui panis mte-
tus quis credere possit infancie in-
gitus in do cui audienti iudicium
non e deu' femieo lacte nutritu H
e reclinauit itaq' m' illu i' p'sepio
q' no cat ei locus i' diuisio Sup quo
beda dicit Qui addexteram patris se-
det i' diuisio loco eget ut nobis i'
domo patris sui mltas mansiones p'
paret et diu p'sepio angustia con-
tinet' au celu sedes est ut nos i' g'
i' celestis p'ncipes facit qui patris
e angeloz i' p'sepio reclinauit ut
nos q' s'm animalia carnis sue fru-
mento reficit Diuisio at s'm ysa'as
dicit q' ibi diuisi conueniunt S' v'o
beda diuisio d' domo m' duos
muros duas ianuas habens et p'at-
ecia n' p'adyssum r' mudu existe-
tem i' q'ntum diuitatur ab erroibz
huius mudu r' s'm eu' e platea ser-
spatu m' duos vios exibatq' la-
tere h'ns mure r' v'icinq' ex t're m' te
h'ns portas ut sit inde exitus i' v'ic-
q' vici de sup coop'ta ut i' q'stibus

diebus possent ibi cives conuenire ad
colloquendum. Et hoc loco accipit istud
docu^{mentum}. Non diuitijs non hono^{ribus}
n^{on} delicijs s^{ed} uite ar^{bitrari} tudine cu^m leg^{imus}
xpi obsequia ad regnu^m dei p^{ro}ueni^{re}
h^{ic} f^{idat} m^ulto xpi. Concedite m^{en}
re p^{er} angustam portam. Et portet
inquit samfredus iⁿ portu^m noua
tormentis torm^{en}ta sequi n^{on} it^{er}
adastra delicijs. Et ap^{osto}lus ait. Reo^{rum}
coronabit^{ur} m^{en}si qui legitime itauit
item g^{reg} iⁿ mora^m. Solis iustis ce^{lestis}
patrie debent^{ur} p^{ri}ma ut hui^{us}
les casti m^{en}tes atq^{ue} m^{en}scordes
ad gaudia et^{erna} p^{ro}ueniat. des aut^{em}
n^{on} induit^{ur} n^{on} delicijs g^{lori}antur
s^{ed} solu^m iⁿ cruce d^{omi}nⁱ n^{ost}ri ihu xpi. Crux
aut^{em} non signat n^{on} dicit delicijs
s^{ed} torm^{en}tum. Hinc xpus inquit. Q^{ui}
uult uenire post me abneget sem^{etipsum}
ip^{sum} et tollat crucem sua^m et sequatur
me. Et max^{ime} iⁿ smone de marti^{ribus}
bus. Crux non solu^m dicit q^{uod} t^{em}p^{or}e pas^s
sionis xpi lignu^m afflictione confiat
s^{ed} que totius uite crucis t^{em}p^{or}is dis^{ci}
plinar^{um} u^{er}itatib^{us} coaptat^{ur} ut non so^{lum}
intelligat^{ur} crux lignu^m patib^{ilis} sed
pie u^{er}itatis p^{ro}positu^m. Vn^{de} omⁿis xpianu^m
uita qui secundu^m eu^m u^{er}it^{as} crux est
atq^{ue} m^ultu^m. h^{ic} iⁿ p^{ri}mo b^{at}is p^{ro}m^o ostendens
q^{uod} non itur p^{ro}honor^{es} n^{on} diu^{itias}
aut delicijs ad astra p^{ro}ut est
Eusebius iⁿ epla^{ta} de morte eius moi^{ti}
tis sic dicit. Plu^{re}late o^{mn}es m^{en}seri
nobiles et potentes vento instabili
fortue elati qui alios confunditis et
tunc iⁿ ignobiles conu^{er}sant^{ur} quia
hui^{us} mundi uanitatib^{us} honoz^{as} et
falsaz dignitat^{um} iⁿ signis obcecata
cu^m u^{er}a uita hui^{us} uelut at^{er}ra
te tela succidit^{ur} et forte iⁿ hac noc^{te}
succid^{et} iⁿ inferno fine etiam
intimabili p^{ro}alijs t^{em}abim^{us} moriedo
Et post pauca non solu^m labores cu^m
homib^{us} n^{on} fac^{it} s^{ed} et laborantes uiu^{er}
non p^{ro}mittit^{ur} idcirco n^{on} cu^m homib^{us}

s^{ed} cu^m d^{omi}n^o flagellabim^{us} q^{uod}to emⁱⁿ
mundo maior fuit g^{lori}ia tanto m^{en}
f^{er}io maior est pena p^{ro}p^{ri}ata. hec ibi
Greg^{orius}. Et pastores erant iⁿ regione
eadem vigilantes s^{ed} iuxta turrim
quedam inter u^{er}lem et bethleem ubi
Jacob ueniens de mesopotamia mo^{ti}
tus est cu^m grege suo et ubi Rachel est
morta^{ta} et sepulta. Et ecce angelus
d^{omi}nⁱ stetit iuxta illos ad annu^{ci}and^{um}
s^{ed} diuina p^{ro}us non uisa n^{on} audita
n^{on} iⁿ poster^{us} uident^{ur} n^{on} audienda ste^{te}
rit iuxta illos q^{uod} hui^{us} et amicus n^{on}
sup^{er} illos. Stetit itaq^{ue} angelus mia^{bi}
bilis q^{uod} m^ultu^m u^{er}bu^m. Ecce Stetit ai^{tem}
rab^{ile} q^{uod} angelus d^{omi}nⁱ stetit ueni^{ens}
q^{uod} u^{er} illos iⁿ h^{ic} ideo quia p^{ro}beneficiu^m
m^{en}arnationis et passionis reforta est
pax m^{en} homin^{es} et angelos du^m exalta^{ta}
fuit natu^{ra} huana. Antea quidem
angelus p^{ro}mitt^{ebat} se adorare. Gen^{esis}
xviii. S^{ed} p^{ro} n^{on} uides natu^{ra} hu^{ana}
a deo assu^{ptam}. Vnde ioh^{ann}es dix^{it}
uolenti ip^{sum} adorare uide ne feceris
c^{on}su^{etudinem} tuus sum p^{ro}ut h^{ic} iⁿ ap^{osto}li.
Et d^{omi}n^{us} di^{us} non natus s^{ed} miraculo sa
infulsit illos s^{ed} ex omⁿi p^{ar}te. N^{on} q^{uod}
aut^{em} s^{ed} beda. In tota ueteris testa^{menti}
scie^{re} rep^{er}im^{us} ang^{elos} qui tam seduli
apparuer^{unt} p^{ro}ib^{us} cu^m luce apparuisse
S^{ed} h^{ic} p^{ro}uilegiu^m r^{ati}o h^{ic} t^{em}p^{or}e suau^{it}
est q^{uod} exortu^m est m^{en}eneb^{it} lume^m m^{en}
corde. Et t^{em}nuet timore magno p^{ro}
conseruetam angeli appa^{it}om^{em} et su^{bitam}
clau^{itate}. Ex quo passu^m accip^{it}
Et vigilantes pastores et non dormi^{en}
entes q^{uod} solac^{ione} angelica uel sp^{iritu}
su^{um} g^{ra} reuerant^{ur} aut emⁱⁿ Cesaris
iⁿ amom^{one} x^{risti}. S^{ed} uer^{um} gaudiu^m
non possidet m^{en}si pax et iust^{itia} tene^{at}
at^{que} h^{ic} iⁿ iust^{itia} aut est ut pastores
vigilent sup^{er} gregem suu^m. Nam n^{on}
p^{ro} u^{er}ba pastor^{is} esse excusato si lu^{pus}
p^{ro}us oues comedit et pastor nescit
aut Gregoi^{us} iⁿ iust^{itia} iⁿ regu^{la}
la qu^{is} de regulis iur^{is} radix q^{uod}pe

gaudij est iusticia de ipsa em pax
nasat^r de pace gaudij gnat^r qd
vaz non dormietib^z sⁱ vigilantib^z
debet^r Quo fit quod nisi vigilia ad
hibita fuit osolaco spūs s^a vel an
gelica non habet^r que dat^r homib^z
bone voluntatis Et dicit illis Ange
lus Nolite timē malus em s^m Ge
qoim relinquit hominem t^ritu sⁱ
bonus confortat ase t^ritos. In mat
ultio Dixit angelus mulieribus No
lite timē sⁱ magis quidete Ime
ant em hēdēs r pylatus r alij ma
li qui nō sūt i xpm crediti Eae
em ewangeliso vobis gaudij magi
reua magnū Nam eius altitudo
attingit celū iuxta illud Bnhardi
ayagnū est hodiernae festiuitatis
gaudij quod celū implet anqm
itum magnū quia profunditas ei⁹
penetrat m fmi nam extensum v^s
ad p^res qui erant m h^mbo iuxta
illud ysaie ix hitantib^z r regione
vmbre mortis lux orta est eis ayag
nū q^r eius longitudo extenditur
ap^ricipio vsq^r ad finem ne dū em
futū sⁱ etiam p^res r antiqui sūt
de nascituro dno cōsolati s^m id Abra
ham exultauit vt videt diem mei
vidit r gaudius ē ayagnū q^r eius
latitudo occupat orbem t^rax Cui
grā subdit angelus quod sⁱ gū
diū est omī poplo Et cōsequē au
sam addit Quia natus est nobis
anglis r homib^z p^rter q^r cōsolaro ho
minū replenda erat ruina angloz
Saluator .i. salutis dator m tūte
dauid .i. i bethleem vnde orūandus
erat dauid xpus .i. vnatus dno nō
t^reus potētia sⁱ māsuetudine et
hūilit^r sua ad reg^m suū alliciens
r h^z vobis sⁱ pascōib^z hūilib^z non
supbis Vnde glosa Signū salutis
ē hūilitas saluatoris que opposita ē
supbie Invenietis inquit infantē
non se ostēdantē sⁱ tū absconditū
non em se ontat p^rter quod r nocte

voluit nasci pāms nō scieris aut
indumētis iauratis i volutū et po
stam i p^rsepio non mpallato Vn
Bnhardi o homo quid sollicitus
es de regali pallato Eae rex tuus
iaz mp^rsepio quid cogitas deves
timento rex tuus induit vbi pāmi
culo quid laboras de clientū collegio
rex tuus iaz tū boue et asino qd an
xialis dno rex glorie marie r ioseph
obedit impio Si ipm videre vis sic
ē vide quilibet p^rote factū est q^r si rex
vbi aula vbi thronū sublimitas Et
Et subito .i. repente q^r si fuisset mo
ra nimia vel notabilis mē p^rimū
ristos forte non vident^r id nūciare
Vnde em angeli subito appare sic sub
ito illūcō apparet mater vel stant
oculus aptus r sanus illustrato aere
statim videt celum Ista ē autē cum
angelo id nūciantē multitudo celest^r
militie v^splmū testimonio s^m fiet
credibilis r ampl^r s^maret^r r divulga
ret^r laudamū deū et dicemū Glo
ria mercede do .i. i angelis r homib^z
factū vel i re^rcel^r .i. i celis vel altissimis
q^r dicat Intris deus despiciat^r sⁱ mē
lis concordit m vna voce significat^r
et mtra pax homib^z tantum bone
volūtatē nō ē est pax mp^ris vt
ait p^rha Ex quib^z eliat^r istud
vltimū documētū Celestis et t^resta
tatiū vniūsa gaudio i xpi natiuit^r
ē repleta Cū celestis gaudia fiat
p^r q^r angeli dicebant Gloria mer
cede do Porre vt dicit p^ria p^rmo
cedus tū octouano Impator mū
di monarcha Sibillam p^rphetissimā
hūiss^r cōsulta si maior eo aliquis
nascer^r ipa die media ondit i me⁹
ituli autē ita solem v^sgmē p^rul
cherrimā puer^r i gremio baulatē
et illi ondit qui audiuit vocem hec
est ara celi Et dicit ei Sibilla hic
maior te ē istū adora Impator vō
cū gaudio hostia obtulit et thura r
ido decetero nō coluit Sz quod t^resta

fuisse gaudia creatura p[er] i[n] quatuor
elementis t[ame]n em noua fecunditate on
q[ue] de vineis engadi balsami m[un]di
lose effluxit. Aer induit nouam clari
tate; nam vt sup[er] dixit. Alacritas dei
transfudit illos s[ed] pastores. Aqua rece
pit noua sapor dulcedinem quia
fons tunc aque Rome in ip[s]a nocte i
liquorem olei g[ra]t[us] e[st] r[ati]o[n]em diem
manauit largissime fluens vsq[ue] in
tyberim sicut sibilla p[ro]phetauit q[uod]
non eriperet fons olei nisi v[er]go p[ro]p[ri]a
ac saluatore. Igne induit nouam
virtute illuatiua; et no[n] co[n]sumptiua; quod
figura ei[us] e[st] Exodi. iij. i[n] rubo a[ra]yssi
qui ardebat et non co[n]sumebat[ur] quia
v[er]go peperit xpm suu[m] s[ed] co[n]ceptum
cum gaudio et no[n] aliqua penitentie
vel dolore multa q[ue] et diuisa su[n]t de
creaturis testimonia que in seculo. Cre
am om[n]is creatura celestis et terre
gaudebat de v[er]bi natiuitate sum[us] g[ra]t[us]
de aduentu dei n[ost]ri. Gaudeamus q[ue] ha
be bonam voluntate vt pacem habendo i[n]
cordibus n[ost]ris gaudium i[n] d[omi]no h[ab]ere valea
mus. Quod nobis p[re]bere digne t[em]p[or]e

Stephani

Dicebat ih[esu]s. In die. S. steph[an]i
turbis iudeo[rum] et p[ri]ncipibus
sacerdotum. Act. xxiij. De mo
re est sapientiu[m] medicor[um] q[uod] i[n]f[ir]mis ip
sis i[n] curam co[m]missis diuisas adhibeat
pro qualitate morbo[rum] et diuisitate te
po[rum] medicinas tunc fortes ne rem[is]s
as vel debiles p[ro]p[ri]e salutis corporu[m]
viderint expedire. Sic celestis medi
cus xpus ih[esu]s ad filios isrl[em] veniens
vt saluos faceret varijs vtebat[ur] me
dicinis quia iam amore i[n] a[n]i[m]a ad
sapientia[m] que r[ati]o[n]e su[n]t et qu[er]e[n]do celestis
ia[m] inuitabat vt sic quos amor et p[er]
missio p[ri]morum ap[osto]lo[rum] non retraxit
saltem t[em]p[or]e futuri exadij ratiuitas
ac misericordia q[uod] ventura erant ip[s]is tam
q[uam] filijs diffidentie ne non formido
d[omi]nacionis ap[er]ueritatis dudum co
ceptis r[ati]o[n]is et fidei mala deductis
remouet dicit etenim illis. Igitur p[ri]mum
appropinquat em i[n] g[ra]t[us] celoz s[ed] quia e[st]me

de illor[um] m[un]do de quib[us] fuit p[ro]phetauit.
Si p[er] ethiops mutare pellem suam
et pardus variet suam. Sic et vos poti
tis b[ea]t[us] facie qui male age[n]t[ur] didicistis
non i[n]mito ip[s]is vltimam districtam ve
nitiam ex dei iusticia que nil in p[ro]p[ri]etate
dimittit q[ui]niam in quens. Ecce ego
mitto ad vos p[ro]ph[et]as sapientes et s[er]
bas. Arsit em ap[osto]los et alios suos
discipulos q[uod] s[ecundu]m hylariu[m] defunctio
ru[m] reuelacione p[ro]phete fuerit de r[ati]o
nacione sapientes delegis intelli
gentia scribe. Et ex illis inquit oc
cideris et crucifigetur et flagellabit[ur]
in synagogis v[est]ris na[m] h[ic] i[n] iudeis
p[ro]phete su[n]t qui futu[ra] p[ro]dicat. Sapie
tes qui noru[n]t q[ua]ndo debent proficere
simone. Scribe vero in lege doctissimis
ex his lapidatus e[st] Stephanus pau
lus occisus petrus crucifixus et fla
gellatus in actibus ap[osto]lo[rum] discipuli et
p[er]sequenti decem i[n] m[un]do na[m] tam
diu p[er]secuti su[n]t iudei discipulos xpi vsq[ue]
du[m] eos a sinibus suis expellent. Vn
paulus dicit Act. xxiij. Vobis opte
bat p[ri]mu[m] loqui v[er]bi di. Et q[uod] i[n] digis
iudicatis vos v[er]te et. Ecce co[n]tinuatur
adgentes de m[un]do s[ecundu]m Crisostomum vt on
dat q[uod] hoc non impune faciunt i[n] effu
silem eis timore m[un]dit in quens. Et
veniat sup[er] vos om[n]is sanguis iustus
i. om[n]is debita vltio p[ro] effuso sanguine
iustoz s[ecundu]m zabam. Qui effusus e[st]
sup[er] terra a sanguine Abel iusti. Om[n]is
em culpa effusi sanguinis iustoz v[er]te
impigit iudeis maxime p[ro]p[ri]e effusione
sanguinis xpi i[n] quo quidquid iusticie
fuit vel virtutis aut adhuc e[st] talis
s[er]is totu[m] venit ex xpo de cui[us] plenitu
dine accepim[us] om[n]is vsq[ue] ad sanguine
zacharie filij barachie h[ic] e[st] porade q[uod]
occidit m[en]te templu[m] i[n] altare. Vn dicit
Ier[emias] q[uod] i[n] ier[us]al[em] quo v[er]te nazarei p[ro]
filio barachie filij porade s[ecundu]m rep[er]im[us]
I[tem] licet aut h[ic] sit t[em]p[or]e m[en]te de duob[us]
Abel et zacharie et plurimoz s[er]oz postea
sanguis sit effusus id tam exp[re]ssum e[st]
s[ecundu]m Remigiu[m] ideo quia Abel pastor

oum in campo fuit occisus zacharias
 qui fuit sacerdos in templo inter
 suos idcirco ergo dominus secundum prophetam duos gme-
 morat quoniam per hos omnes martires sancti
 designantur laicali sicut et sacerdotali ordi-
 ne. Ut autem erant etiam de pena peccatis ipsius
 non penitentes nisi christum agnoscerent vole-
 tibiles debita. Subdit Amen dico vobis
 venient omnia hec super generationem istam
 ubi secundum gloriam non hos tamen penitentes dicit
 sed omnes generationes precedenti et futuram
 quia omnes una ciuitas sunt et vni cor-
 pus dyaboli. Vel secundum crisostomum super
 quod sic omnia bona que in singulis ge-
 neracionibus de constitutione mundi omnes
 sancti merentur illis nouissimis sunt dona-
 ta qui receperunt christum sic omnia nul-
 la que in singulis generationibus a con-
 stitucione mundi pati meruerunt omnes
 iniqui super nouissimos iudeos venerunt
 quia christum repulerunt. **Hec ipse.**
Ex quibus ista duo eliciuntur doctrina prima
 quod duo sunt que debent homines cohi-
 bere apertum amor et timor. **Secunda** quod
 uis omne regnum aut omnis gens vel
 ciuitas peccat non tamen statim de-
 eam medium punire sed multas generationes
 expectat ut tandem puniendo dei
 peccata consuevit fuisse vel sibi punire
 placuit regnum aut gentem etiam in
 precedenti generationes quodammodo ex-
 dat. **Unum doctrina sic declaratur**
 nam timor cohibet peccandi audaciam
 ne quis miratur et dampnamur. Por-
 vero affligit aduersitates ut homo puniatur
 ad eterne glorie mansionem sepius etiam
 contingit quod peccatores dum diu sordibus
 victor involuta fuerint ad memoriam
 reuocant gehenne eterne tormenta que
 eis debentur pro flagitiis peccatis ab eis
 commissis per diuinam gratiam inspirantur
 ad penitendum dum oppugnantur.
 Alii vero sunt etiam ita duri cordis quod eos
 metus et timor futurorum malorum dum
 sancti sunt ad penitendum non infligit dei
 tamen tangit egritudine timore pe-
 ne eterne ipsos similitate peccata deplacuit
 et penitentem et per conualescentiam nominat

religionem intrant aut vitam melius e-
 mendant. Sicut fit quod dum homines sal-
 tem in infirmitate qui erant duri cordis
 sua peccata sine palpatione exarant et
 sepe cognoscunt tenebris victor
 relictis ad lucem vite et iusticieropa-
 btutu surgunt. Nonnulli vero sunt qui
 gaudia celestia et premia eterna pen-
 santes se de suis actibus peccatis contem-
 ptu peccatis reprehendunt et per hoc
 lamentis se penitendo subiiciunt nec
 in temporalibus iam aut caducis defectantur
 eo quod eterna ardenter cupiunt. **Unum ergo**
 super ezechielem tractatus. Et abraham dicitur
 in indignatione spiritus mei sic inquit
 pensate carissimum cum dona sancti creue-
 rit aut dicitur abluere si mentem quoniam
 spiritus sanctus replet in amaritudine qualium
 defecatione terrenorum quoniam monet dulcem enim
 esse in rebus humanis sed ei qui ad huc
 de celestibus gaudia nulla gustauit quod
 quanto magis eterna intelligit tanto de-
 lectabilior in temporalibus requiescat. Ad
 si quis iam cordis ore gustauit quod sit
 dulcedo celestium primorum qui illi ipse
 dei angelorum choros que in comprehensi-
 bilis visio sancte trinitatis quoniam id dulce
 fit quod intus videt tanto in amaritudine
 vitatur omne quod foris sustinet vixit
 sancti que male egisse se recolit et se
 metipsum displicet cum illi iam place-
 re incipit qui aucta creauit. Hec ipse
 per ergo quod per maiorem penam et adore
 celestium homines ad vitam salutis pro-
 mouet. **Secundum vero doctrina est per octauum**
expositum crisostomum super quod sic declarat
 Cuius ut heri in exodo sit zelotes et
 zelans et iustas peccata primis filios usque
 ad eam requirunt generationem et renouant. Nisi
 cum per diuinam personam profecto cum peccata patris
 inquit nec peccata patris per filios expia-
 tur ex parte ut iusto dei iudicio sic
 videntur in filiis quod etiam pena filio-
 rum ad ignominiam patris precedentium quodam-
 modo accedat. Ipsi quod filii imitatores pa-
 tris infidelium et puniant eterna pena
 cum patribus ac patres filiorum quantum ad
 opinionem hominum et detestacionem ipsorum

viles et infames reddant. Un sanguis ius-
tor hic patientissimus et longanimis sit
dominus ultione sui rationabiliter exposculat
dominus autem vindicta sanguinis scilicet tuorum quod
effusus est quod tangens Augustinus libro
4. quod 1. veteris et novi testamenti sic inquit
Sanguis scilicet tuorum qui effusus est vindicare
se postulat non voce sed ratione nam rationem
operis laudare dicitur per ipsum quod
videntes se oblectant non enim impatientes
sunt sed ut irascatur fieri quod
scilicet tempore postposito futurum quod nec a-
nticipari potest nisi differri sed hoc datus om-
ni deus voluit vindicatur deus sanguinem
scilicet tuorum ne quod putares nunc videtur
nullum putaret iniquorum bellum quod
contra se habet gerit et ut irasceretur ma-
gis persequens deus suos hoc ipse si ergo
expectat durius punit quoniam enim am-
plius homines ut corrigantur expectat
tanto expectatos exiit nisi non quod
distans punitur Ex quo patet quod quod
multi in suis malis prosperant hoc
tamen dei occulto iudicio merito punitur
tunc ut detestabiliores efficiantur tunc du-
rius puniuntur Surgit etiam expe-
ditibus et aliud docetur quod dominus ad co-
ruendum malicia hominum perdatores vi-
tatis mittit licet perdat quod ipsi verbum
domini minime recipiant Unde per prophetam
inquit Audite audientes et nolite cog-
nosce quia dicit licet ex infirmitate mea
non ad illud vobis doctores legis
dicam vobis tamen sic estis inquit quod non
volitis quod ita sit intelligere et ideo non ex-
me est quod non intelligit sed ex vobis
incipitis nolite intelligere si et aperitis
cordis fenestras lux intret sed quia
obice ponitur ne intret secundum duritiam cor-
dis vestri nam deus accumulatur Tandem
post perdat adiuventes coram domino finis
ex hoc volens erudire auditores secundum
Crisostomum in omelia Unde dicit secundum Ieremiam
quod dupliciter secundum ipsum misantia et
valde diligens est que occidit prophetas et
lapidas eos qui ad te missi sunt ubi Cri-
stostomus in persona dei loquitur sic ait An-
ad te missam et scilicet eum semina lapi-

das et edificem tractat lapides ecce
brasti quo sanabaris que nullum acce-
medici venire promittis hoc ipse et pesa-
dum quod non dixit occidisti et lapidasti.
sed occidis et lapidas quod ipse habes pietatem
et amaleficam non quod similitudinem ut oc-
cidas et lapidas scilicet eos eadem enim fecit apostolus
que fecit aliquando prophetis Deinde ai-
scdm Crisostomum Abominabiles eius omnes
dixit quod se excusando subdit Quocirca
volui congregare filios tuos quodammodo
gallina congregat pullos suos sub al-
vis et noliisti in quo notatur magna
pietas qui licet sit persecutus amale et
maxime iudeis Nichilominus in ipso vis-
cera sue miserationis volendi eos sal-
uos fieri quoniam erat de populo apertum Vocatur
equidem filios istos per legem non per legem
scilicet per legem gratia sed ad quid est
vale nullas leges inquit et legibus
abstinentibus dare Un Jeronimus super illo
Osce prophete Scilicet eis multipliciter le-
ges meas sic ait Christus datus est ne
glentis apparet quod has negligunt
de per prophetas Scilicet ubi quod 1. non
scilicet loquitur enim promittit Ex quo
accipit istud donum licet de vult omnis
saluos fieri nullus tamen saluabit nisi
liber arbitrium sue voluntati coaptant
Idem induit id Augustinus in enchiridion 1.
sic ait Vbi est illa dei potentia qua in celo
in terra omnia queque voluit fecit si colli-
ge voluit filios istos et non fecit an-
non potius illa quod filios suos col-
ligi voluit ab ipso. Hec ipse. Pro isto
inducit quod super 19. capitulo celestas vera
que ubi dicit Scilicet in nostra potestate non
est ut diuine illuminationis donum nobis
offerat ita non nisi in nostra potestate ut est
oblata suscipiat Nam aliquando tamen
non lumen offertur sed nunquam susci-
pi nisi cum volumus quia donum dei
est voluntas bona Cum autem volumus
a nobis volumus quia nolle nihil aliud
est quam non velle quod de seculo bonum est
Hec glossa Quia quod principaliter op-
eruosum procedat agra dei nullus tamen
aget merito nisi lumen gratie susci-

quod libertate arbitrii consistat tolle igitur
autem liber arbitrium de libro de libero arbitrio Tolle
liber arbitrium non est quod sal
uetur tolle gratiam non est unde saluetur
Opus hoc sine duobus effici non potest.
Primum a quo sit aliter tunc vel in quo de
auctor salutis est Christus. Ex quo patet
quod cum Christo fuerit gratia iudeis iniquis
de adventu dei et sic non minus pulsant
ad ianuam peccatorum non sunt mali unde
de deo conquirantur deinde causa
genti perfide penam cuius et templi quod
semper formidabant iniquos ecce
relinquetur vobis domus vestra des
ta licet enim domus dei esset et templum
tamen despectum dicitur domus peccatorum eo
quod domus orationis facta fuit spelunca
latronum. Ex quo accipitur istud do
cumentum licet templum sit adorandum deum
in ipso orandum consecratum et ad hoc de
putatum si tamen mea non diuinus
cultus sed questus ambicio venalitas
et lascivia exercetur ab ipse tenentibus non est
sed domus dei sed spelunca latronum
Prima pars inducit ad Mattheum xix.
Domus mea domus orationis est Mattheus xix.
quod sic domum ad orationem radium dei
deputatam videtur non sua appellat
Simile habet iterum quod dicit ad moysen
patruus populi tui quoniam enim fuit
dei populus peccatorem suus tamen erat
per obedientiam quod igitur iudei timebat
accidit Nam post ascensionem domini
templum destructum ciuitas desolata
Iuxta quod propheta est daniel. xii. Du
riorem autem quam antea incutens ait
Dico enim vobis non me videbitis a
modo donec dicatis Benedictus qui venit
in nomine domini. At tunc enim passionis
quod iam instabat non videtur ei nec vi
debatur donec aspiciant in finali iudicio
in quem pupugerunt tunc enim ipsi
dampnandi oportet etiam perdicabunt
Christo intellectu facit quod hic ponit et
ubi ait populus occidit secundum adventum sig
nificauit quoniam tunc omnes eum adorabunt
Cum igitur Christus ad vos dicat prophetas sa
pientes et scribas non modo tamen igitur

de verbo dei eos detestando ipsorum fime occi
datis non eos persecutionibus flagellet
ne probemus ipsorum opibus ipsos lapide
tis quod pernamando ne forsitan quod absit
ipse multitudinem in vos vltro que solus
in filios diffidentie euenire sed potius
suscipite cum gratitudine verbum insitum quod
per saluare animas vestras ut benedicendo
dei filium cum benedictione caritas gratia
actio honor virtus et fortitudo ad ipsum
possitis felicitatem peruenire. Quod nobis
per stare digne dei filius pericula et etiam
Benedictus Amen. S. Iohannes Euangelium

Dixit dominus ihesus petro sequere
me Iohannes ultimo Augustinus
si quis iohannes simone. xix. dicit
Quod verba domini nostri ihesu christi maxime quod
iohannes euangelista commemorat qui non
sine causa super petrum domini discubebat
nisi ut scilicet aliorum sapientie illo habet
et quod amando biberat euangeliza
do rueret ista scilicet sunt et profunde
intelligere ut omnes turbant qui pro
so sunt corde et omnes excreant quod ratio sit
corde. Hec est. Quia pro latro sit euangelista
non lecta et audita sic est tractanda
ut non turbat peccatum et despectum co
fisi si exerceat in amore dei et proficiat
valeamus inquit enim dixit Iesus petro
sequere me sed mortem promittit suscipiendo
quod fuit factum ut ait beda in omelia
propter quod dominus cum apparuit vni discipulis
inter quos erat petrus et iohannes frustum
in piscando per totam noctem labora
tes istans in littore vultu eorum piscium
multitudine impleuit mox quod egressi
ad terram inuenerunt ad pinguem et in pinguem
terram petre an se amaret interrogauit
ac ita amore confitenti quod ter nega
uat eum ei pascendas oues commisit ac
deinde quod per ardua ouium terra pasto
rali usque ad martirium erat perueniens
intimauit inquit. Sequere me.
Ex quo istud assumit documentum. Non
sufficit simpliciter sequi dominum pactus
qui sunt de genere bonorum nisi quis id
faciat intentione per mala propter ipsum
Domine Christus cum dixisset apostolis. Amen. Amen.

claus ai vos oderint homines rpscti
ti vos fuerint et dixerint omne ma
lum aduersus vos addidit ppter me **hic**
Augy sup. ps. lxx. ait dñs diuisa iubeo
finem attende si idō facis vt gloifi
ceis tu h̄ p̄hibui si aut. ideo vt dē
gloificet h̄ uisi **h̄ ip̄e. Et sup. dñs**
ymone. lxx. xpus ē finis q̄ vt ait a
plus f̄ims legis xpus adiusticiat
om̄i credenti Et eandem sm̄az poit
sup. ps. lxx. f̄imē ai audis xpm mte
de ne n̄ria remanendo nō p̄uenias
ad finem **hec ibi.** In xpm ergo om̄s
actus n̄ri tamq̄ m̄ finē vltimū digni
tur vt p̄ueniam⁹ ad finē Alioq̄ si
f̄im⁹ n̄r fuit vana glōia aut depō
tatu iactantia vel de multa familia
seu rex t̄renar̄ queus copia vel ha
būdacia aut delatō lubrica vel fo
mentatō venenosa necesse ē vt ai
om̄ia t̄nsierit sic vmbra q̄ suatēdat
sine fine tristitia dolor gemitus stri
dor denatū et erupna ac idō nō seq̄
mur m̄idū q̄ diuiso r̄ophysmate de
cipit nō dyabolū q̄a nō quēit aliud
nisi vt p̄dat et mactet s̄ xpm pota⁹
xpm qui refiat diuise sūt aut vie q̄
bus hominē xpm secut⁹ Alij em̄ sc̄u
tur enī p̄uā madatorē sic **Job** secut⁹
dicebat vestigia eius secut⁹ dicebat
ē p̄es meus **Job xxx.** Opa ei⁹ vide
licet m̄itando bona agendo et ma
la ac m̄pia detestando r̄h q̄m̄s via
Alia stricor ē r̄quā semita qua pav
ti xpm v̄e sc̄u⁹ de qua l̄it. ix. Vade
r̄vende om̄ia que habes r̄da paup̄i
bus r̄sequē me quod audiens ado
lescens cui id dictū erat t̄hs abyt
et m̄is̄ ē reusius Sic dū vsuārio q̄
nichil possidet nisi vsuāriū p̄ponitur
h̄ om̄ia nō s̄ tua s̄ alior̄ vende oīa
que habes et redde ī quo lesisa vel
fraudaſti Alioq̄ si non sup̄sūt illi
cui reddē obligatōis da decōssu ep̄i
paup̄ibus vel m̄p̄ros vsus delicta
ei⁹ cōuerſe Tercia ē via qua nōn
li secut⁹ dñm p̄uam t̄bulatōis di
uersar̄ temptatōnū m̄itū q̄d tam

gens **Ap̄lus** petrus dixit xpus passus
ē pro nobis vobis relinq̄s exm vt se
quātm̄ vestigia eius. **ī. pet. ii.** uziurata
ē via qua sc̄u⁹ hominē xpm p̄uam
cāitatus r̄dilatōis de qua **ad ep̄h̄sios**
ii. Obsecro vos fr̄es ego vnatus ī dño
vt digne ambulet⁹ supportantes m̄i
cem ī caritate quib⁹ v̄is iohes ew̄
gelista ambulauit mandata xpi s̄uā
do oīa ppter xpm temporalia s̄m̄ul et
m̄em relinq̄do diuisa p̄pi nom̄e sus
tinendo et ī ew̄gelio laborando et p̄
stam xpm feruentissime diligendo sta
tim aut postq̄m xpus dixit petro Be
quē me secut⁹ ē enī petrus s̄lī et iohes
sic ergo seq̄s xpus cōuersus petrus
vidit discipulū quē diligebat ih̄sus
septem q̄ iam h̄ns aut de oīibus
sibi q̄m̄ss̄ **Ex quo** clat⁹ istud do
cūmēti Quare dī īp̄a et quilib⁹ pla
tus de suis ouib⁹ Rex quoq̄ aut p̄n
ceps seu quib⁹ potētati h̄ns desb
ditis ne p̄eant Probat istud vitat⁹
testimoniū dū inquit petro Si
diligis me pascē oues meas pascē
exemplo vite v̄bo doctrine et sacro
ew̄k̄astice pascē oues de meo ouili
sūt em̄ et alie oues errantes que
non s̄ de hoc ouili qui ate pasci re
cūſant vt h̄t̄ia. s̄p̄matia. pagani.
Iudei. Parracem. Si diligis inquit
me non te pascē oues meas non
tuas vt s̄z meis q̄ham̄ meā non
tuam queras nō tua l̄it s̄ mea pas
ce eas nō otiose non p̄fudote non
m̄cūte q̄m̄ meo sūt meo sac̄vie
redempte et diuissimō labore q̄pate
pascē non tēp̄m s̄ oues De em̄ in
quid dñs pastoib⁹ qui pascēbant
sem̄p̄os r̄ gregem meū nō pascē
bant. **Jo** pascē vero rex aut p̄nceps
dicit de⁹ m̄scriptis p̄l̄m̄ tibi subitū
nō p̄dare q̄m̄ qui p̄dat p̄dabitur
pascē digendo subitōs ad pastua
Eccl̄olica nam non ī solo pane v̄it
homo s̄ ī om̄i v̄bo quod p̄redit ex
ore dī ab̄ipsis morsib⁹ hoc ē h̄t̄ias
defensando modici em̄ s̄m̄enta tota

massam corrumpit Iohes huss parua
scintilla fuit que quia ut orta erat
ubi exstingui potuit ibi facta fuit in
cendio suo totam fere Bohemiam et
magna pte moruua consupsit pas
ce aut tu qui alijs es pfectus tuos ad
salute etiam possederis eos ordina
do et iniquitates eos remordendo aut
punitendo alioqn ut ait Greg super
Ezechiele: Omelia. xi. ubi subiectu
exaltia sua moit ubi qui pest qd
tauit reus mortis tenet. Hec ille
Sequitur Qui et recubuit in terra sup
pectus dm et dixit Dne quis e qui
trahet et promouet em et disposuit
Iohem ad hoc qd sup pectus dm me
recube mudici vgnialis que erat in
iohe. Nam no eat dignu ut sup pec
tus xpi nisi vgo recubet. Et xpi fa
miliais ut audet xpm interrogare de
traditoe sua sic iohes. Tercio mta su
magnitudo nam tanta meia fuit qd
etiam pro alijs aplis intercessit dices
dne quis e qui trahet me qd dicit
Ergo ut in meis coplis manifesta
re dignetur. Hoc pensas petrus da
mam i quoda simone ait. Conside
rad e frs qnta deuotoms insant
ba. Iohis auxilium debemus implorare
q sibi inuentore et ipi apli petre
rnt qnta apud iustam iudicem pro
pctorib potit qui p pns celestis auct
senatoibus interuenit. Hec ille. Et
quo affuit tui documentu. Cor mdu
cordi xpi p amore iugit coniunctum
familiarit recubuit in pectore xpi i
quo delicias inuenit omnes
em phylorophia xpiam omis deser
taco e i xpo ihu. Vn Bihnd sup ca
tica simone. xliij. ita fine ait. Hec
mea subhor phia scie ihu ihu cu
firu non regno sicut sponsa ubi ar
bit i meidie qui meueor saluatore
in cruce illud sublimi istud suau
vel patius pame illud h viscera re
fiat puulor h replet vbera mrm
Et subdit hic et vos dilectissimi tui
dilecti fasciculu colligite vobis hic

meduldis mscite cordis phuc mune a
ditum pectoris ut et vobis me vbera q
moret habete illu si non retro i huc
ris s ante poculis ne portantes et no
odorantes et on pmat et honor no ei
gat. Et aliquibus mtporis subdit.
Et em an oculos huerit q portaret
prorecto gauderes de angustia dom
leui. Vn portabit. Hec i. Et xpo
siquid et specialiter ex pectore eius
fluit omes deliciae romis suauitas
aie. In xpo omis thesauri sapie et scie
di sut absconditi hinc pendunt oes
clipei et omis armatura forat obse
sacro pectore procedut fluente gra
rum ex h. Iohes bibit secta celestia
et misticia a mundi sapientia abscon
dita. Hic accepit q de diuinitate altius
omib alijs inuenit etiam alie asce
dit q si altius euolassi mudus totu
cape nequiuiss huc ergo tu vidisset
petrus dixit ihu. Hic aut quid qd
dixit volens scie quo Iohes moret
et quia petrus Iohem dilexit quem
frequent voluit seci hie. Vn actui
vuy. legit. Petrus et Iohes ascende
bant in cephu. Ideo voluit eu habere
cofrectem in mistio pdaicis. Et
quo accipit istud documentu. Et
melis e duos ee qd vnu. Vbi em in
cultate di duo sut coniuncti vnus al
ter ad amand promouat. si forsan
cadit cito resgit qd prospiciet. Ca
lomon dixit. De homi soli qd si ceci
dit no habz subleuantem. Vn batus
h. sup cantica simone. xviij. depla
gens morte frs. Gerardi sic ait.
ff eat que s religione germanor
infinus eram corpe rpe portabit
me pusillus corde eram rpe cofor
tabat me piger et negliges rpe ex
citabat me et qntens simones ad diu
ait. Tu meore in dno studioz eras
sollitatus matator fidelis adiutor
cautus ex amator tu care frat si ca
ros amissi calores vnaq recepisti
et multa alia cu placitu de societate post
hinc ad corroboracionem legacionis et fo

mentū ampliorū dilectionis designis
xpūs. lxxij. discipulos misit illos binos
binos an faciem suam quo erat
ventuos p̄tēta melius est ēē duos
qm̄ vnu tū qz qz vni negat alteri
concedit reuelat em̄ d̄s interdum pu
ero quod abscondit sem̄ Vnde dam
el puer iudicauit senes Tū qz ex oē
duorū ē finis testimoniu tū qz bonū
qm̄to qm̄us tanto diuini Sequitur
diat em̄ ei ih̄s Sic enī volo manē
quā saluator s̄m Bedam i vni
diat Nolo eū consummare p̄ morte ac
sic te volo S; tūm dui volo eū ip̄i
ti seculo manē donc longō confec
tus semio me vocante t̄secat mpa
te ad requiē etm̄ qz nō nlla ad v̄sa
ect passus pro nomine xpi qz cum
ceteri inuēnt flagellatus Actū
ui. vbi diat Ubi aut apli gaudentes
aconspici rōali qm̄ digni habita s̄
p̄nomē ih̄i contumeliam pati Est
et adomaciano i feruetis olei doseu
missus demde mpatmos insulam
relegatus vbi Apokalypsim scrip̄it
Voluit em̄ dom̄s dolore passionis
p̄passionē exsoluit Et hoc autem lo
co qz d̄ns m̄rogant petro de ioh̄e h̄
aut quid d̄ns vidit quid ad te accip̄
istud docuī Induas iudicis ropib;
non debz homo inquisitor q̄se tū
osus p̄sapientem em̄ diat p̄fuita
tor maiestatis opprimet agtorā Et
quia v̄o aut p̄p̄ha iudicia dom̄i abys
sus multa Vnde b̄tis Greg. xxi.
moralia tractans id Job iudica mi
hi si nosti om̄ia in qua lux va ha
bitet et tenebrarū quē locus sit sic i q̄
a vultos videm; cotidie qui iusticie
luce resplendent et ad finem neq̄ae
sue obscuritate tenebrant Et multos
enim p̄tor s̄cema obvolucos etm̄
iuxta vite sūl t̄m̄m̄ repente reddi
tos luce iusticie liberos multos etiaz
nouum; semel inuentam viam iust
illibata vsqz ad obitu tenuisse et p̄le
rosqz asperim; ad exitu suū cepta

semel cūia sine cessacōe tenuisti q̄s
vero mē istas occultor iudicor nebu
las mentis sue radiū mittat ut ali
qua consideracōe discat vel quis p̄
duret in malo vel quis p̄seneret in
bono vel quis ab infimis q̄uatur
ad sūma vel quis a sumis reuēat
ad infima latente h̄c sensus homi
nē quid qm̄ de cuius; sine agnoscat
qz diuorū iudicor abysus h̄uā
mente nullatenus penetrat Hec ille.
Scim; eisdem qz latro depatibulo
infruit ad r̄gnū et iudis deap̄lat
gloia lapsus ē t̄charthaz V̄as est
coms paulus aplus exp̄scutome
semia ad aplatum vocatus licet
addō elatus castigans corpus suū
ne rep̄aret p̄tumescat qz ergo
nos m̄feri qui de electōne m̄a
villam ad h̄uc dei vocē agum;
et tam manētes ioto de seculatate
nobis blandim; non ergo sumus i
diuorū iudicis curiosi qm̄ s̄m Augm;
i simone de edip̄i solis multo fia
lius inuēnt syderē q̄ditorem h̄uā
pietas qm̄ syderē ordinez sup̄ba cu
riositas et Hythardus de s̄to victore
in quodam s̄mone corā curiosis
exclamas aut Qm̄i vitate inq̄rūt
vitate nō vitate s; inuēntate et
quesita inuēnt non ad vitatē
et m̄fermū est v̄bis vite lūc mor
tis negotiant Hec ille quod maxie
receptis doctores curiosos qui volen
tes apparē plus sapiūt qm̄ oportz
Ux̄t ergo iste s̄mo m̄ter m̄ter fia
tres qz discipulus ē nō moit; quorū
op̄mo venit ex̄h; qz xpūs dixit
Sic enī volo manē S; illam op̄māz
tū alia eorū qui dixerūt Ioh̄em ad
h̄uc vult t̄nstatū i padysum euacū
at c̄uangelista dū dicit non dixit ih̄s
nō moit; s; sic enī volo manē donc
veniam qz ad te mortuus est ergo
Ioh̄es sic talis apli r̄celesi p̄fuit
gloia h̄c non t̄r vitam s̄muerit
sic illi Ex h̄ accipit istud docuī

humane homo falsa opinione motus
erronee indicat de aliquo aut suspi-
cat. Hic enim apostoli non recte propter verbum
christi sunt opinati. Sic suspensus est
Abraham quod forsitan timor dei non erat
in Isaac. et homines illi. et debet
eum occidere propter uxorem suam. Genes.
xxii. Sic iacob videns vestimenta
ioseph sanguine circumdacta putavit
eum esse mortuum et aspera pessima de-
voratum. Gen. xxxv. Sic dauid
miserat milites ad regem Ammon ut
consolaretur eum super patris mortui pri-
ncipes illius putaverunt quod venissent
ad explorandum civitatem non ad
consolandum. 1. Reg. x. Et multis alijs lo-
cis ponit quod homines false iudicat.
plerumque autem opinantur. Ex quo patet quod
non debet minus de alio facile malum
presumere. Sic enim symon phariseus vi-
dens mulierem peccatricem ad pedes domini
stentem inquit aut se. Hic si esset propheta sta-
ret utique. et. Luc. vii. Sic barbari vi-
dentes viperam pendente in manu
pauli dicebant admovete hominibus
et homo hic. Act. xxi. Subdit enim
gelista hic est discipulus iste qui testimo-
nium pharisaeis dedit quod vidit et audiit
semper id per petrum primo. Quod audiuit
et vidit oculis nostris et manus nostre
contratauerunt de verbo vite hoc loquimur
et non solum testimonium pharisaeis sed
contra hereticos qui ceperant fidem ma-
nifeste videlicet archion et abion di-
centes christum an magis non fuisse scrip-
tum inquit in prophetis erat verbum et verbum
erat apud deum et deus erat verbum. Ex hoc
autem quod apostoli testificati sunt de christo quod
audierunt et viderunt accipit ultimum
documentum falsum est testis qui testimonium
pharisaeis dedit de eo quod non vidit nec au-
diuit nec aliquo sensu corporeo percepit
Nam cum disponat. 1. 1. 1. Cum caligant
de testibus testes inquirendi sunt de per-
sona loco tempore auditu visu scientia et
credulitate fama et consuetudine que omnia

ex aliquo sensu precepto procedunt. si
sunt qui testantur super eo quod non percepit
consuetudine aliquo sensu corporeo.
Ex quo patet quod omnes illi qui iurant
et testificantur super hijs que non pre-
perunt nisi ab illis quorum res agit
et de po. et de po. et de po. et de po. et de po.
autem si invitate ita consistat tunc
em se fundat super factum alieno et non
propter istum hunc de hoc an ita sit cum
pntes non fuerunt dubitare nisi for-
sim detrudere pro ut est in contra-
dictibus iuraverunt Nam tunc de po.
iuravit et non alieno quod ita credit
esse nec lesam habeant de contra-
dictoria. Quare testimonium aposto-
licum fuit firmum et solidum super visu
auditu tactu et scientia fundamentum
iuxta quod in fine latoms evangelice
dicit. Et scimus quia verum testimonium
eius quorum subnixi testimonio senten-
tiam vero de verbo vite ut vitam in eo
consequamur. Quia nobis iustitiae dig-
netur christus per sua beneficia Amen.
rat per eius prima et per. et per. et per.
et per. et per. et per. et per. et per.
dicebant de illo scilicet de iudeo ihu et
mysterio incarnationis eius quoniam et si
non essent in possibilibus tamen in
tellectum humanum transcendere eo quod
fide capere quod deus factus est homo mi-
rabantur ergo super hijs que dicebantur
ut autem manifestetur apostolorum ab an-
gelis a symeone non ex eo quod illi
ignorarent infantes illi esse deum
sed ut dicit greus quidam doctor
incredulitatem reprobam notam qualis sit
et deus homo est factus quociens
in memoriam venit totiens in mente

renouat miraculum aut mirabantur
ex ampliori eius notitia quam diuina
propter sui excellentem notitiam quanto
amplius mentem in admiracionem sus-
pendit. Ex quo accipit istud
documentum Quanto plus homo in
dei cognicione proficit tanto magis
sua stupenda opera admirat. Et sic
conducit nam cum secundum beatum Thoma
libro primo contra gentiles capitulo
viii. de rebus altissimis etiam per
debili consideratione aliquid pos-
se inspicere iocundissimum est restat
ut sit plus iocundum et admirabile quam
to laetus quis in illis proficiat et ob
hoc ut ait Artes debet se homo ad
immortalia diuina trahere quantum potest
Vnde in xi. de animalibus dicit philosophus
Quiauis pars sit quod de substantia
est superioribus partibus tamen in mo-
dicum est magis amatum et desideratum
omni cognitione quam de inferioribus
substantiis habemus Ideo dicit beatus
Thomas ubi super c. v. ad finem Ex
de rebus nobilissimis quantumcunque
perfecta cognitione maximam perfectionem
anime offert Et ideo quoniam ea que
super rationem sunt humana ratio capere
non possit tamen sibi multum
perfectionis acquirit si saltem ea quam
tenetur teneat fide Ideo dicitur
prima cor. ii. Que sunt dei nemo no-
uit nisi spiritus dei nobis aut reuelat
aut deus per spiritum suum in ipso Et
benedixit eis Symeon scilicet pare-
ntibus presentibus christum quem benedi-
ctio fuit gratiarum actio siue bene-
dictio laudis iuxta id Daniel. ii.
Indicate omnia opera domini domino nostro
quiauis soli deo debeat. Benedictio
causaliter inueniatur tamen et domus
deus potest benedire. Vnde apostolus ad
ephesios scribens ait Deus pater
domini nostri ihesu christi benedixit in omni
benedictione spirituali in celestibus in christo

Ex quo accipit istud documentum
Ad benedicendum sunt potius sacerdotes.
Eae enim ut ait Crisostomus de dignitate sa-
cerdotali libro ii. sacerdotum aspirat
dignitatem agere in terra si officium
celestibus negociis gerunt non enim
homo non angelus non archangelus
non aliqua alia creatura non vitis
sed ipse filius sue habet munus institui
et atque adhuc manentes in carne
misterio fungi angelorum Hec ille
igitur cum angelorum officio fungitur
qui se benedicit et laudant deum
et ipsorum venit officio benedicere deum
et laudare ac ideo si ad maledicendum
lignas resoluunt officio suo abutuntur
quod considerans hostis dicebat De
verbum sacerdotis aut sacrum aut sa-
crilegium Preterea si reprehensibilis est
quis qui in eadem ligna benedicit deo
et maledicit hominibus eo quod ut ait iero-
nime in Canonica fons decorem fo-
ramine non emanat dulcem et amaram
aqua amplius sacerdos Ram aut
Jeromus super Ezechiel. li. ii. Si
dis dignitas sacerdotum si quidvis
ruina si peccant letamur ad ascensum
si permaneamus ad lapsum Et sub
dit Non est tanti gaudij exalta te
nuisse quam meror de sublimioribus
corruisse li. ii. Et dicit ad maiorem
mentem eius potius quam ad ioseph Na-
magis pertinebat ad eum de peccato
eo quod vera mens erat christi ioseph vo-
lens presentatui positus est. i. statu-
tus adeo prope ruinam multorum salu-
supbor se stare presentatui secundum illud
iohannis. ii. Inuidiam veni in mundum ut
qui non vident videant et qui vident
etiam fiant Aut secundum origenem in ruinam
infidelium et resurrectionem credentium
quod illi qui per legem et prophetas se stare
fuerunt credebant ceciderunt et qui
cecidierunt per idolatram ut gentiles
resurrexerunt per fidem Ex

13
Hoc accipit istud documentum Christi
adventus quibdam ad salutem alijs
venit in tuum aut mortem p[ro]p[ri]o
documentum induat illud q[uod] aut apl[us]
xpi bonus odor alijs e[st] odor mort[is]
i[n] mortem alijs v[er]o odor vite i[n] vita na
q[ui]us lux xpi fuit test[is] m[un]di vni[us]o[mn]i
lucis tenebre tam[en] h[ic] e[st] mali homines
nigri r[ati]o[n]i apph[en]de[n]s non valebant
lux q[uia]pe oculis sams e[st] amabilis
s[ed] egrus e[st] odiosa Et odor bonus
quib[us]dam e[st] q[ui]traius sic s[pe]t[us]ib[us]
et buffomib[us] qui odore v[er]mee floret
no[n] valet[ur] suffire fugiunt Sic e[st] de
malis quo ad lucem xpi r[ati]o[n]em Et
sic medicus egros r[ati]o[n]es no[n] cu
rat n[isi] respicit quos ex sua cura aut
medicina detiores videt Sic defici[us]
aut mali non saluant[ur] non veni[unt]
ex p[ar]te medica s[ed] egr[us] p[er]tinac[us] p[ro] quod
p[er] quod ruina malor[um] r[ati]o[n]is no[n]
est ex p[ar]te xpi qui lucet malis r[ati]o[n]e
ms r[ati]o[n]is sup[er] iustos r[ati]o[n]es sed
ex malicia peccant[ur] r[ati]o[n]es opant[ur]
ita n[isi] quic[un]q[ue] saluet[ur] sic em[en] si au
m[un]do medicina datur congrua et
illa e[st] non p[ro]ficia[m] medico non im
putat[ur] s[ed] potius m[un]do qui p[ro]p[ri]o ma
lum stomachu[m] p[ro]fectu[m] non habuit
Sic n[isi] ruina aut dampnatio e[st] deo s[ed]
lib[er]a homin[um] imputanda ¶ In Aug[ustino]
in libro de p[re]destinac[i]o[n]e loquens de
rege nabuchodonosor qui p[ri]mam
quo ad t[em]p[us] restituc[i]o[n]em r[ati]o[n]em
meruit fructuosam p[ro]p[ri]o v[er]o fla
gellis du[er]e eff[us]is sic inquit h[ic]
in m[un]di r[ati]o[n]em reddat qui diuini co
silii alte sapientia corde diiudicat
aut medicamentu[m] vni[us] medici
ali[us] ad interiora ali[us] valuit ad salutem
q[ui]ntu[m] ad na[m]us ambo homines q[ui]ntu[m]
addignitates ambo reges q[ui]ntu[m]
ad causa[m] ambo captiuu[m] di[us] p[ro]p[ri]o
possidebant q[ui]ntu[m] ad penam ambo
flagellis admom[en]ta q[uod] ergo fines
eor[um] fecit e[ss]e diuinos nisi quod vni[us]
di[us] manu[m] sentiens i[n] recordac[i]o[n]e p[ro]
p[ri]e iniquitatis ingemuit alter v[er]o

lib[er]o co[n]t[ra] di[m]p[er]atissim[as] v[er]itates
pugnauit arbitrio xxij. q. iij. Na
buchodonosor ¶ Ex quo p[er] quod
p[re]destinac[i]o vel p[re]sca di non e[st] cau
sa quare quis faciat bonu[m] vel ma
lu[m] q[ui]n si quis agit bonu[m] id fit p[ro]
ap[er]te p[ro]deu[us] qui e[st] causa boni qui
agit p[ro] hominib[us] tam[en] p[ro] m[un]do
tum ¶ Si vero agit malu[m] id ex volu
tate procedit cui[us] m[un]do posse est
deficit Et quauis ut dicit i[n] libro
de regulis fidei omne m[un]du[m] consistat
penes lib[er]u[m] arbitriu[m] occasionaliter
penes v[er]itatem formaliter penes modu[m]
v[er]itatis essentialiter penes gra[ti]a[m] effica
ci[m] penes tam[en] op[er]is consistit m[un]do
mentaliter Et ideo bonitas actus a
gra[ti]a h[ic] efficacia[m] malicia v[er]o no[n] aliu[m]
de venit nisi q[uod] voluntate p[ro]p[ri]a aucti
na cadit Sequit[ur] Et i[n] signu[m] cui con
tradicit[ur] id est i[n] eu[an]gelio ut ait be
da i[n] glo. Doctrina em[en] eu[an]gelica est
significac[i]o s[ecundu]m id p[er] dedita timentib[us]
te significac[i]o[n]em ut fugiat a facie ar
tus h[ic] h[ic] signo contradicit[ur] a mult[is]
malis p[er]ams r[ati]o[n]es multas aut i[n] signu[m]
s[ecundu]m o[mn]i[n]e q[uod] o[mn]ia que de xpo nar
ratur s[un]t signu[m] i[n]maculatu[m] s[ed] quod
natur e[st] de i[n]iur[ia] me quod resurrex[er]it
a mortuis h[ic] h[ic] signo contradicit[ur]
ab infidelib[us] ¶ Si vero basiliu[m] signu[m]
condemnac[i]o[n]is crucis p[er] dicit h[ic] h[ic] em[en]
signu[m] ponit[ur] i[n] loco em[en] ut pate
at i[n] loco euident[er] ut dicit sicut i[n]
h[ic] h[ic] vbi cruce[m] ponit[ur] Sic xpus
i[n] alto r[ati]o[n]e euident[er] loco positus e[st] q[ui]
leuatus fuit i[n] cruce i[n] qua p[ro] salute
ma[n] voluit imolari Et h[ic] h[ic] signu[m] co
tradicit[ur] o[mn]i p[er]dices qui du[m] mor
tali p[er]ant xpm i[n]m[en] i[n] se crucifigunt
s[ecundu]m id ad hebreos. vj. In sum cruci
figentes i[n]emet ip[s]e filius dei ¶
Ex quo accipit istud documentum
xpus obtulit se hominib[us] bonis sig
nu[m] ad sagittam malis v[er]o ad contra
dic[i]o[n]em ¶ em[en] signu[m] sit bonus positi
us ad sagittam ut videt[ur] o[mn]es respiciunt
ad xpm habeant p[er] p[ro]p[ri]u[m] h[ic] h[ic] h[ic]

qui sup^{ca} smone xv. sic inquit.
Quid ita excitatos reputat sensus v
tutis roborat vegetat mores bonos
atq; honestos castas fouet actiones
audus e omis abus si no isto oleo i
fundit^r insipidus e si no isto hoc sa
le coditur si scribas non sapit mi
chi nisi legero ibi huius. Si disputas
aut coferas non sapit michi n ibi
ihus somniet Et subdit ihus mel i
ore melos i aure. Iubilius i corde e
et mediana h^r e. quod sit sig^m
an contradicat^r tuz supius patitur
p^r breuit sic vidi. Na vt ait Cris
sup^q d^m Anna semel malignitate
capta stultor^r cunctis efficit^r tte q^p
pe est viciu malignitatis vt a nullo
plerq; impulsu sese ipam papit
et sepe absq; effu opib erupnosa
i impossibilia conat^r efficit^r et obhor
cum xpian salutem desiderat p^rfora
eo quod non vult mortem p^rtoris
s vt codit^r r^rouat costat q^q
salute sua p^rpendunt r^rmoru se
vltro exponunt q^q huic signo co
dicat^r n^r em est eis prodeit q^q x^m
ore confitent^r ex quo fas negant
i pugnant. Et tuam ipius anna
p^risibit gladius dolor. s. h^r e dolor
dante passionis p^risibit qⁱ ergo
diceret Symeon scdm oigmem tu
filius tuus ponet^r pro signo tate
tue dolor ob passionem eius tua auz
qⁱ gladius p^risibit. Aut sm^r Cris
diaz ipius xpi tua. i. q^q tu tua re
putas. i. diligis vt tua. q^q tibi est
p amore ineffabilem colligata p^r
tisibit gladius. i. passio qⁱ est
crucifixus. i. vlnetratus in cruce
qⁱ dicit gladius. i. dolor passionis
xpi no figet^r nte p^retuo s p^rti
sibit auz tua. i. cito tisibit et ces
sabit. Ex quo patz quod dolore
mimo vgo bta ex passione filij sui
fuit afflicta. In Insclm^r de plac
tu vgnus ai queret ad gme ma
tre dei an est^r tue iurlez qⁱ capet^r
fuit xpius i vinctus ad anna duc

tuo India ei dicitur. In ierlem eram et
q^{ndo} h^r audiu egressu sum quousq;
addm^r meu pueru raim ipm fuis
sem intuita pugne p^rcuti alapis
cedi facie ossu spms conai obp
bui homi fieri q^mota sut omia
viscera mea rno erat insup michi
vox neq; sensus vbi pensandum
q^q h^r fuerit maxia matris xpi
angustia et dolor tantus q^q anima
sua tota fuit liq^rta p^rdolore mag
tudine de qua costabat filio suo pa
cienti i^rte no tame p^r mat^r dolo
rem obmisit pro salute homi item
ascende aut de cruce descendere an
qua opus salut^r me fiet q^q sumatu
Ex quo accipit istud docemeta
No e p^r pntes vel amicos relin
q^{da} crux p^rme n^r salus anime q^q
modolibz negligenda. Vnde Icom^r
repla ad hehodoz. Si p^r tuus mli
me stent et fr^r tuus collo tuo se
suspendit et mac^r vbera que te lac
tauerat ostendit p^rcaliam p^rte
p^rem p^rcalitatu p^rte fratre et ad
sugnu crucis euola so^r pietatis
genus e ihar re ee crudelcm. Et
Bihard^r i epla ad pntes helvex
ex persona eius loquens ait. Sola ai
qua licet non obedire pntibz des
est xpe em dicit qui amat p^rem
plusq^m me non est me dignus.
Hec e. Dim igit^r i quociens pntes
vel anna sollicitant vt quis eos
deo p^ronant i amando vel aliquid
attemptz con deu vel ipius p^rcept
xpi sic iudeat. Si me tamq^m pa
rentes p^r vel vei dca diligitis cur
me ad m^rietate faciend^r p^rotus
tur me a dei filio cui hui^r est t^rgnat
rethit^r r^r p^rdicom etre obnoxium
face cotenditis. Vere nuc q^qgnoui
q^q minima omes domestica eius ne
pe i hoc vt facia quidq^m con deu
vobis obedire no debet n^r i hoc vos
ee pntes requiro siquid fate
or vos pntes q^q me m^rant mu
di miseriam iduxistis i p^rcto vro

20
patozem genuistis ac nati ipate dep
tato nutritis iamq; renatu fonte
Baptismat et diuio fuito manapat
q; invidendo michi de ma rgratui q;
consecutus sum abeo qui non vlt mor
tem pator ad h; cy sim filij gehe
ne laborat q; seueram mem opntes
crudeles r amicos impios ymo no
pntes s; aiaz pemptores non aicos
s; hostes crudelissimos qui me ad
latrones aquib; semiuuos i elictus
sum reuore ad pdend; conant; B;
sic pauca respondent Na p; carne
et sanguine obliuiscit p; plim dm
radit mpetui miam Bequicub
vt reuelent ex multis cordib; co
gntos que p;us occultabant In
oignes Cogitacões eoz em mltie
i homib; exiut que p;tea reuelate
sut vt occidet eas qui p; nobis mortu;
est hec i; qm diu em erunt abscondi
te i possibile erat eas penitus nesci
a. Pn r quib; nrm si parauit debet
dice cum p;beta iniquitatem mea
non abscondi. Si em reuelauim;
pata nra non solu deo s; etia hys q;
medei possint vlna nra delectari
pata nra q; onseqt emmp;ta pmt
aliud testiom de xpo quod vt fiat
credibilis p;sona que protulit testa
moniu qmendat. Vnde sequit; et
erat annu vidua p;betu filia pha
nuel de t;bu asser qui p;archa fuit
quosus her processerat i diebus mlt
tis r vxat cum vrb suo sz totineter
quod magnu donu di e s; m; lud
Capit. vii. Etia em qm alter non
potui esse cotines nisi de; det ams
septe; de vqim; sua et her vidua
erat vsq; ad anos. lxxiiij. r uenod
descendebat de templo no q; ibi dor
nuet s; q; sepe visitauit templu
suus deo ieiunjs quib; conq;iste
carms expmt; rob; searacib; id est
ozomb; quo addm. Her em diu iei
unnu et oro demonu expellunt
ymu a carne alim a spu. Vn ar. xxiij.
Dicit; h; gen; demonoz nisi ieiun;

et orone expellit; Et h; facbat ana
die ac nocte. i. p; seuerat; et constanc;
Ex quo accipit; istud doct; Jeiu;
oro et castitas exrciu i virtutibus co
tinuu disponit aiaz ad ascensum
ideu et msta ipius capienda quod
sic p; qm ai ieiunnu mentem eleu;
r uiaa copmat adorandi et cōtepla
du celestia homiez disponit cotem
placo xpo vt ait Aug; e i; spcs q;
capit omes aima desiderio sui tanto
ardentore; tanto mudiore qnto car
nalibus desiderijs et tēme affib;
moientē ac ideo ai piciun; otem
placom r cordis mudiciā sine qua
de videt non p; homo ad celestia
disponat; Constat q; opetereus alij
m; dispositis fursum ferri p; et
diuina msta s; q; deo q; tute pla
uerit nifude aut detege pape. Q;
vero velit ssum ascendē hys gradi
b; p;uehi studeat Ita q; p;mus q;
duo ascesione sit timor dei ver; mu
tilis eff; timor si ai eo pietas non
fuerit qm s; Aug; sup Ez ethiele;
Qui msereri p;mo ignorat qui
copati eius tribulacōm dissimlat
hu; timor an opotetis dei oculos
nullus ē. q; no subleuat p; p;cta
tem hec i; B; q; pietas p; mordia
tam miaz exare solet si fortasse pep
celt que p;enda non sūt qm vt ait
Greg; ibidem p;ta que ferri gene
igmb; possit displic sūt vberē co
rigenda Quia vero i ordinata pietas
ai ipalit pat ader; sup;liu p;trahit
opet q; ascendat ad sacraia vt stat
vel quid vitam p;mat vel quid ē qd
ma dmutat s; fac q; sit agendi no
profiat nisi fortitudinem que heat
et vntez i altendo. Ascendat ergo
qdu fortitudinis ne trepidet timorē
vbi timor non fuit vt collapsa bō
valeat defende que sentit s; sepe
si fortitudo improvida fuit et mna
cont; uiaa tūspetta ipsa sua p;sup
cone iasum ruit s; m; Greg; ibidem
Ascendat ergo ad copliu vt p;videt

immunitate omne qd agere fortiter potest
esse consilium non potest malitiam deest
qui ut ait idem ibidem etiam non intel-
ligit malum qd agentem aggruat que
potest bonum solidare qd adiuuat itaq; a
consilio ascendat ad intellectum si quid
si intellectus acumen vigeat moderari
tamen prout oportet se nesciat oportet
igitur ut sit salubris in deum ascensus qd
ab intellectu ad sapientiam ascendat ut
hic quod auctor malitiam invenit sapientia
vero disponat. Hys itaq; septem qd
dibus ascendit potest ad deum in quibus qd
to quis plus proficit tanto plus
dispositus est ad celestia meditanda
da et diuina capienda Sequitur Et
hec illa hora supruemēs qd symeon
accepit puer ductus spiritu sancto item
plur qui eadem hora cum symeone
coerit ut testimonium de christo fieret
solidius validius et ne si diuisis tem-
poribus ille illa venissent singulares
testimonij videntur. Supruemens
ergo anima eodem spiritu ducta quosy-
meon confitebatur id est reuerentia-
bus domino videndo salutem israel secundum Grego-
rium et loquebatur de illo omnibus
qui expectabant redemptionem israel et
ut perficeret omnia scilicet que debebat
fieri in purificatione virginis matris dei
reus fuit in utilitatem civitatis suam
nazareth. Ex quo accipit istud
doctrinam Non prius de templo dei
in festiuitate quis debet recedere nisi
solempnitatis diuini officij fuerit perfecta
Vnde legitur in ratione anstias de con-
dis. p. a. Qd die dimico tenet quilibet
audire missam totum quousq; applicat
ita qd in fine accipiat sacerdotis benedic-
tionem et in capitulo scripti ibidem dispositi
qd qui in die sollempni premissis etiam
eventu ad spectacula vadit ex am-
mone quod est contra nonnullos qui
non applicato recedunt officio Aut si
non recedunt tedio sui affectu in seipso
thabescunt. Vn beatus Bernardus su-
per cantica sermone. vii. hortatur ad he-
nuitate habendam in laudibus di-

fic inueniens Strenuo qd enervat sicut
reuerentia ita valenter duo assistat non
pugri non sopnolenti non ositantes
non precentes vobis non pudentes vba
dimidia non integre insipientes Et repla-
ad abbate sci dyomisi sic ait. Qui quis
habet oculos aptos videt qui auris qd
ve in pudio me sunt caritatis assistit orantibus
insit meditationibus superius quiescentibus
agnoscat nimirum superne potestates tuas
suos quod phis qui hereditate caput sa-
lutis solati coquident confortat instru-
it et protegit pudent qd omnibus omnes
in omnibus. Hec i. a. exito ergo debet fide-
les idem officio persistere quousq; applicat
Sequitur puer aut crescebat secundum qd hoc
qui in mensuratus est secundum qd de crescebat
corpore et confortabatur spiritu sancto. Vnde
als. luc. xxi. dicit. Appropinquat illi angelus
confortans eum plenus sapientia quoniam ad
intellectum et gratia dei erat in illo qd ad ef-
finit de quibus Iohannis primo. Videmus enim
plenum gratia et veritate in quo ut ait ap-
ad Colocent. Sicut omnes thesauri sapie-
et sic de. Vbi sciendū qd anima christi ha-
buit triplicem scientiam. Vna scientia beatorum
perquam agnoscat verbum et res in verbo et
de hac scientia loquitur christus Iohannis vii. Scio
enim symeonem et in suo alia diuinitas in-
fluxam nam sicut in angelis preter con-
com matutina qua agnoscat verbum dei
res in verbo est alia agnoscit qua agnoscat
res in primis natura. prout intellectus
diuinitas influxus per in anima christi preter
scientiam beatorum est alia scientia in diuina
influxa qua agnoscat res in natura per
prout intellectus influxus humane
menti proportionatus. secundum hoc dicit ad
Colocent. et in christo sunt omnes the-
sauri sapientie et scientie dei. Alia habuit scientiam
experimentalem sive artificiam. Vnde dicit
ad hebr. v. Didicit ab his que passus
est opera per obedientiam sic qd sua experimen-
talibus prout in christo secundum lumen intel-
lectus agentis quod est humane nature
conaturalis. Scia vero in fluxa plumen
desuper in fluxum qui modus agnosce-
di est proportionatus angelice nature.

181
Sua

Si vobis bñ pqua essentia di videt
est ppa rñalis soli do In hoc aut qd
dicit puer creuisse in mūt documētū
¶ pñces debet sic pñces regē vt sic
ficut etate ita crescant scā rñtute
Nam quid ē vale gñm di recipere
ea mñme proficere ad hoc quippe grā
mfundit vt fructū opet. Dicit autē
quedam que conferūt ad huiusmodi
māremētū Impedit siquid ne homo
crescat īspūalibz effusio hōmīs pde
sidaia terrena terna. Vñ Aug^o mñ
confessione Ab vno te a. vñus mñ
ta euamū Impedit deficiū ab īspū
tialis scz vbi dñi vel boni opus
Vnde etia^a. xxi. dicit filia fatua
sale non condita idē mñoracōm eīt
Impedit elongacō a fonte diuē mñ
seicordie rfontibus scāmētōr carie.
Et hñc est qd non crescit qui deserp
tis rñōs de dei mñā cōfidit et ad
scāmēta raro accēdit ad mñemēt
vñ fñat vbi dñi deuotus auditus
scā^a digna suscepō exortacō īfua^a
bona r tollendo mala ac deuota
oracō hñc ergo suffulci crescamus
vt pñcōm vñte attingē et tñd xpo
cōiūgi īnglōia valeam^{us} Quod nob
cōcedat xpus pñcula bñdāis Amē

Quam fñis eet dñi i pñ pñ
ihus anoz. xxi. luc. ii. Añ
detibz illis hñ ē pñtibz pñsō^a
vbi eāt iudeoz aētpolis sñm cōsue^a
diei festi hñ ē pasce. pñcēpū em eāt
ad dñā vt omīs masculus de vñū^a
fimbz īfñl itbz solepñibz dñō se
pñtaret Exodi. xxi. Et offere hos
tias mñ lege de tñmātas demñicibz
vñ non erat pñcēpū si tamen cōmñt
tabāt vñōs suos bonū erat et qui
remoti erāt de duabz festiuitatibz se
pñtāt ex cūsaue īnecessitate Sz de
solepñitate pasche non poterant nñ
pñfirmītatē ex cūsaue cōsuetatē qz
diebz. s. septe quibz duābat festum
pasche qz septem erant dies solepñ
nes rñon plūes de vñ. xxi. Septe
diebus qñmedēt absqz fñcōto nñ ob

est glo. mñmñcāis que dicit quod
quod solepñitas viij. pñdebat die
bus qñ mñqñtade mñā luna cōuē
bat ad vñpñm īqua agnus ymolabāt
qui dies rñi non mñtoto tamen erat mñ
pñte festiuitas rñic ē octauus sñm glo.
hñc sñnt tñm septe solepñnes terna
sic puer ihus īntem Et nñ vñgnoue
rñt pñces eius. Seda. Si quē^a quo
poterat apñtibz obliuiscēdo rñm
qui qui tanta pñs pñuēdēta mñte
bat. Fñdendū est quod filijs īfñl ad
festa qñfluentibz mos erat seorsum
vñros seorsū femñas mñcedē pñel
cñm quolibz pñte mñdissēt tñc po
terant et idō mñuaz ioseph vñssim
putasse pñerū ihñm quē seai nñy die
bant cum altō pñte tñuēsum Et nñ
qz hñc xpus dñmñt pñtes pñt scola
pñea scōlam relīquīt pñt obedīam
Quia amor scñtūaz scāz amor pa
rentū r amor scñdū obedīe pñpōmē^a
pñelator. Exīstīmāntes aut illū cō
mñtātū sñz mñt eos qui sñmñl cōmñtā
bat vñenerūt īgñt die hñ ē fñm die
qua redierūt autēz rñeqñrebat eū
mñt qñgnatos rñnotos. i. vñmños rñhñ
fñm ē die rñqñssi sñnt īntem Sed
ad quid ita sollicitate rñqñrebant.
dñ Glosa mñtuebat nñ quod hero
des ī mñfāta pñtrasse quē sñerat
tñc iam mñpñeīta pñtū mñventa
optūte alīmñfñcēt. s. archelāus
rñpñ proditores eī mñuēdēt idē
vñ mortis eius pñter negligēciam
si mñcustodiēdo pñero tñmñam dñl
gēncām qñtām adhibē oportebat
non adhibēnt Et fñm ē pñt tñdū
mñuēdēt illū ītēmplo īmēdio
doctor audīentē illos rñmñroqñte
eos pñs audīt postea mñroqñat mñ
quo dat nobis ex mñ qz pñs audīat
dñstēdo quā loquī pñsumāy docē
do argūmētū ē hñc non esse mñgñm
mñsi quīs sēnsēit dñsapulūm Stū
pēbant autē omīs qui eū audīē
bant sup pñdēncā rñ rñspōs eīy et
vñdēntes admñtati sñnt mñtō mñuāt

q̄ inuabilia omnia opa eius Et dixit
m̄r eius ad illū fili quid fecisti nob
sic ut manēat nobis ignorantibus
Ecce ego vā m̄r x̄p̄t tuus putatiuus
aut nūtiuus siue curam gētes dōlē
tes quēbam; te Et ait ad illos quid
est quod me quēbatis nesciebatis q̄
m̄hys q̄ p̄ris mei sūt op̄z me esse
Glo. Quidē templum nō m̄r ad se
qm̄ ad p̄rē; p̄tinē quia quorū vna
est manifestas hōr vna ē fides Et ipi
non intellerūt v̄bū quod locutū
est ad illos. i. quid vellet inuere p
hoc quod v̄bū; volebat em̄ q̄ sit
ad p̄rē ita ad ipm̄ p̄tinet templi
cura et sp̄itūalū gubnatō Joh̄s xxi
Omnia mea tua sūt Et descendit tū
illis r̄v̄it nazareth et erat subdit
eis Et b̄ndict descendit x̄p̄t loca sūt
quia ad l̄r locū i altus situs est
et p̄pter hūilitatis descensum Et m̄r
eius suabat omnia verba h̄ cōfens
s̄z ad ea que de ip̄o s̄pta erat i cor
desuo s̄z m̄rtha memore Et ihus
proficiebat sapia et etate et grāa
ap̄it d̄m r̄hōmes Proficiebat etate
s̄m Gregoriū iuxta nām hōm̄s dei
fama adiuuentate procedendo sapia
et grāa non p̄cessit ip̄is quod nō
habebat accipiendo s̄z dona grāae
que habebat ceteris pandendo addē
laudem r̄ hōm̄ v̄tū; Idō dicit ap̄t
deū r̄hōmes Prīmū ex p̄te mat̄r
accipit documentū ad m̄r filiū p̄
qm̄ vsū; incōm̄s habuit debet se
om̄ ad templū d̄i r̄ loca s̄a addū
cē ut p̄uiculus adhuc ad ea que s̄t
laudis d̄i amplectenda digatur h̄
p̄t ex p̄ncipio dūm dicit Cūm fuis
ess̄ ihus amoz xxi. Adscēdetibus
illis v̄tū; qm̄ tū r̄acōe v̄tū; cepit p̄
care r̄m̄er p̄t r̄ideo ne m̄eat p̄ta
tem r̄tem que ap̄mo incipit v̄dē
quid liceat vel non s̄m̄m ad ea que
laudis sūt d̄i digat; laus aut̄ h̄or
d̄i ac scōr̄ solēmpniū; i c̄r̄ia qm̄
alibi agit r̄magis m̄sacris locis q̄
p̄phāms v̄tū; d̄i r̄esulq; r̄ideo m̄to

illuc puer a matre est ducendus Sūt
em̄ eccl̄e s̄r̄e ad hoc m̄stacūte ut ibi d̄s
honorēt ibi magnitudo v̄tū; s̄r̄e
amendēt ibi sūt honor r̄ reuēcia
ibi pax abōi p̄orsus tumultū remo
ta Vnde m̄gredientes templū dei
reuerēant; deū ibi p̄ntem honorēt
d̄m omnia que ibi aguntur videntem
cōtremiscant q̄ p̄iam ibi nephari
aut dicit aut ḡm̄te aut cogitare
mam Gen. xxiij. scribitur v̄b̄i iacob
p̄r̄archa v̄dens dei magnalia que
de illo sacro opat; dicit Et m̄r t̄r
bilis locus est non ē h̄c aliud m̄si
domus d̄i r̄ p̄a celi Si ergo t̄r bilis
ē domus demonib; aut non est t̄r
bilis malis hōm̄b; si domū; ē d̄i cur
neq̄m hōm̄s faciūt dea t̄uēnam
dyaboli quia i domo d̄i amatoia
dicit se add̄cipiendū; i flammā
altius d̄l̄t̄v̄it; ardoib; Si porta est
celi cur malis sit p̄ abusu; porta
m̄f̄m r̄est m̄iabile q̄ mali hōm̄es
m̄h̄ne sacris locis debent reuēn̄
impēdentes s̄z p̄iores demonib;
ip̄i em̄ t̄ore s̄ternūt p̄t p̄nciam
cor; d̄m̄a mali vero hōm̄es sine
v̄llo timore i p̄t̄as s̄ordescunt illi
metuūt i s̄t̄i l̄st̄uūt illi l̄z noliūt
genu i s̄flectunt i s̄t̄i v̄r caput m̄cl̄
nat illi se a s̄ac̄m̄to ut p̄nt t̄m̄q̄m
at̄ribili elongant i s̄t̄i quā; ad s̄ociū
app̄m̄quant i s̄t̄i ē pena i s̄t̄is est
quā; ludus c̄r̄n̄e s̄ac̄m̄m̄tū; pax
aut̄ ē neq̄ hōm̄b; i p̄natis domib;
l̄st̄uūt qūmetam̄ m̄ eccl̄a i qua p̄
cata d̄m̄m̄ti debent l̄st̄uūt pax
ē loca p̄phāna r̄upe qm̄ ead̄ r̄ s̄ac̄a
l̄am̄et r̄rupat pax ē eis cōt̄cōr̄s
et l̄t̄igū; s̄em̄are qm̄ ead̄ i domo
qm̄ t̄m̄e d̄et̄r s̄ac̄m̄do i s̄ongitūdie
d̄ier s̄em̄ant ip̄a r̄faciant p̄arū;
ē eis alibi s̄uor dyabolo qm̄ eccl̄a
sibi s̄uāt m̄loto v̄bi maior debet
reuerēcia deo s̄ac̄ū; volūt ex aud̄m̄
i templo qui possūt templū; ac de
um r̄scōr̄ eius i quor̄ honorē; ē
cōs̄ecrata Eccl̄a cōs̄undit quare ma

tres doceat filios ut deuotione qua
possit etiam visitent ne ipis illud
eueriat de quibus dñm est admo luc
xxii. filie uelut nolite flet super
me s; sup uos ipsas flete qm ecce
uement dies i quibus dicent hae
sales que non genuerut robea q
non lactauerut potius emi queda
dicut filias uel filios ad conuicia q
ad templa potius ducit ad infuale
suspendui qm pnuouent ad r sacra
mentu tota qpe cu diligencia ad
ueniunt filias ut placeant hominibus
s; uix curant ut aliquid utut a
distant magnas impensas fa
pmudo paucas uel nullas prodo
quo fit plerq; ut ipoz risus do
lere miscent et extrema gaudy luc
tus occupet non sic ergo matres no
sic s; docte filios uros et filias ut
deum timeat ut lege di custodiat
ut in templo di pñcia dei iscor an
geloz meditent ut memorit deu
pauore in cordib; retineant ut ma
lo nuq; asenciant ut aliena non
rapiant neq; auipscat ut plus
do qm homib; placeant ut pron
fauore uel mune neq; dono n' tior
n' odio s; etia si moi debeat mor
tale patm qmittant ut i omi loco
oculos cordis adden tamqm amat
et desideru optimu habeat i omi an
gelo anglm custodem reuerent
Eic em filius erit cõna pris z mris
leticia z h' de isto. Scdm documẽt
Pnisquisq; ad festiuitat di z storu
ut uota sua dno p soluat ueniens
non pñs domũ redeat nisi diuinu
officiu expleat qz ugo bñ non n'
qumatis dieb; festis donu e regis
sa. Pnde dicit exon^{ta} qumatis qz
dieb; cu rediret r qm si quis ad
mandatu pñcipis ad aliquẽ locum
accedet z sine licentia uli expleto ne
gocio quod opari iussus e recedat
nonne ipm contra se prouocaret ve
nne em adimnu et qumatis rec
de ac non uenire adim equiuale

Un dixit les in libro de anima qm
afine appari iustu e nihil em
prodest bene mape z male timere
adnichil e utale mape festinare do
zacelebranda festiuitate cadendo
insue dyabolo quid prodest ad ee
pñcipio tepesti uel no esse salte cor
de in medio r de esse prozsus infine
melius quippe ut dicit pñeta ess
uam domi non agnoscere qm post
agnitum retroire. Pñm paua sut
qui do festinant qm multi qui dya
bolo sacrificant illi em digne festi
uitates dei z stor festinant replet
qui pmo pñcia deponit ne quent
iuxta quod se. xviij. scribit. Nolite
pondera portare die sabbati et ido
quib; inuipia sollempnitatis ali
cuius debet attende an aliquod ha
beat mortale patm quod si cognouit
se hie mor p puram qfessionem delet
illud tamqm graue z consciam one
rans remouit. Scdm illi bene festa s
uant qui r pñcia mortalia ase deiciunt
z auent ne alia de cetero qmittant
Vnde exodi. xx. d. memento ut die
sabbati scifices h' est autem scñ qd
fues in eo ut diligenti tibi timeas
apto tño qui atremis opib; etiam
licet tuc vacant z maxime die do
mñca. Pnde exodi. xx. Sex diebus
opaberis z facies omnia opa tua sep
tima aut die sabbati di tui est no
facies i eo omne opus tu z filius tu
z filia z fuis tuus ad quod moue
mur exemplo di Nam legit gen.
se. ex. requieuit deus in die ab oi
ope suo quod patrarat. Per mlti
sunt qui diem dñicm male obfuar
Nam tpe quo ire debeant ad tem
plum ut orent ducit ligna ad for
ut vendant boni vbi dei uel diuina
audiunt officia mñsensati filias am
pos quendo ferias plusat boni va
cant deo mali mudo et tte tles mñ
ti sut deo de creatone nudi z qz deus
uoluit probomẽ nasci z debñfic qd
mudo otulit in die sue trñs r idie

penthecostes quando misit spiritum sanctum
discipulos suos. Omnia enim huius die dominica
facta sunt propter que celebratur ista dies et
henda peccant autem illi qui die dominica
tam violant imperium et filium et spiritum sanctum
In patrem cuius potentia mundum creavit
In filium cuius sapientia mundum redemit
In spiritum sanctum qui illi die in mundum missus
est. Quare non sumus magis de mundi
creatione primo aliquid boni illi die qui
deus mundum creavit pro deo faciamus
Sic ad incarnationem dei sic ad resurrectionem
ad spiritum sanctum in missionem convergentes oculum
videamus ne incarnationem pronobis
die quo natus est offendamus primo coram
eo ut veniam nobis peccatorum in
dulgetiam pro die procreationis paucam
mus ne resurrectionis gloriam propter
ignominiam ipsius die faciamus offendamus
providemus ne spiritum sanctum de cordibus
nostris operando prohibita pro die dominica
co expellamus. Sed inquit ad festa ve
niens quod equaliter digne festinabo
Respondetur Quod quicquid sunt quibus spiri
tally vacandum est iestas scilicet laudes di
vino dei meditatio sancta oratio elemosina
rum largitio primo igitur vacandum est
laudibus dei iestas quoniam cum observatio
solemnitatis est quod quedam inchoatio
bonae vite quoniam expectamus sic ibi est
continua laudatio sic nos promodulo
assidue debemus intendere laudi dei. Beatus Bernardus Nichil addo magis reputat
quendam habitum celestem statum
sic alacritas laudantium deum. Vacandum
secundo simone diuino quoniam ubi dei illustratio
oculos mentium dat nutrit animam
familiaris reficit esurientes replet
monet ad deum trahit usus celum
remouet anoxys confortat robore
et breui vitam si digne audit et pa
pit offert dicente christo Non in solo pa
ne viuit homo sed in omni verbo quod pro
cedit ex ore dei. Tercio vacandum est iestas
meditationibus sanctis. Beatus Bernardus Di
mitte omnia impediunt et vaca bonae
mentis nemo ad ea pervenit occupatus
Sic autem meditari potest iam cum dominum

Quoniam liberalis es domine quod promodulo
vico fecisti memoriam huius scilicet que non
delectat meum bonus deus es et libaberis
optime respicias ne dum ipse sit futurus
et ideo merito est tibi fruendum. Vnde tu es deus
et non alius pro te non est ita fortis alius
nec bonus sicut tu nullus enim ita remu
nerare potest hominem ut ipsum sanctum faciat
et tibi respiciet quod resolutus etiam
a carne mira mentis etiam contra naturam ope
tur quis enim dispensat contra naturam nisi
tu qui es deus noster. Vnde virtus ostendit
in quibus non est spiritus noster motus quod
miracula inde manant nisi ate qui
intellectus sanctos tuos copiose respicias
tunc operando signa et prodigia theo
rustas. Item sic potest meditari cum so
lemniter domine deus patris solennitatis
est figura sollemnitatis illius quoniam expect
tamus in hac quippe sollemnitate non
est tempus congregandi sed congregatum
utendi. Sic cum illa tempus non erit am
plius aliquid congregandi sed quid
domine nunc si quod absit excludat ab ira
melius enim michi foret si natus non
fuissem nunquam ab illa deliciis plena
festiuitate in qua iugiter laus et honor
benedictio et laetitia et gratia aeterna prope
tue et fatigabiliter decantatur ubi an
gelorum dulces concentus ubi archange
lorum dulcissima symphonia ubi omni
scorum vox una dicenti. Sanctus sanctus sanctus
dominus deus noster. Non est ibi rauatas vo
ces catanarum confundens non est discor
dia diminues dulcedinem non est quo
fatigantur aut deficiant in cantando
cantant deo. Et quoniam illa festiuitate
omnes sancti sunt amati luce sit vestitus
Tu tamen es lumen illustrans lumen
super omnes transiens et omnes te ex
tendens. Tu es vita eorum tu pascis
ut non esuriat nisi te ierem tu potes
tu ab eis tu par et requies tu plena
sacietas et delictosa suauitas omnes
itaque seruitores clarissimi coram te sunt
assistunt tuam ineffabilem faciem
inspicunt inspicendo laudant lau
dando inspicunt fruuntur non fastidiunt

25
ducit ad extremum appetitus et tamen sepe
te esuriunt bibunt de timore voluptatis
tue usque ad ebrietatem et tamen sicut
ut sic se bibant omnes vultus storum me
consistit vultu te quidam non querit ne
enim opus ibi exaltate quoniam adhuc
ut gaudeat quia tu es plena iocun
ditas bonorum. Item sic ecce intrasti ec
clesiam ut sollempniter ad ecclesiam
instituta expleas si quo festinabis
qui adulter vel fur es de te quippe
quitur sic olim de adam querebat
Gen. iii. Adam ubi es vide miser ubi
es an in primo mortali vel extrin vide
in quo defecisti considera viam per quam
itatur ad festum eternum nichil tibi dicit
fieri bonum Gen. iii. Inesse festiuitatibus
hominum si contingat ab eis festiuitatibus
angelorum Item sic. Scias iste cuius
festum agitur homo vultus erat et quod
ardens castitatem suauitatem quam prudenter
vixit quod foras aduersarius restat quod
dux sine re quam magnam vitam habuit
Quod confusio mea vultus annorum xv. vultus
spiritum fornicationis et ego barbatus
vel inuencus dixerunt mulorum sum fe
datus libidine vultus tenella stat in
ospitium regum vultus mulieribus tunc
cui iridens poterat iporum et ego
annorum xl. non fui ausus ne dum ver
beribus si non vultus iniquorum opponere
De michi quia caui quod vir pollutus
labijs sum illa non timuit mortem
ego horum etiam leue offensam.
Confusio mea dei succensus amore
dei perpendit vitam momentanea
ut eterna veritas ego pondero vitam
caducam aut bonum transitorium non hor
reo quod vitam eternam amittam ille scias
perigilias multas nituit ad celum ego
perdesidiam demergor in abyssum et per
dei similitudinem mortuos ad vitam re
dunt me modica infirmitatis passio
avita in mortem deiecit et factus est
ut integritatem inveniret ego adeo
diuisus in multa euani non concordat
propterea dolor vita mea cum hoc scio quippe
mutabo vitam ut vitam aliam inveni

am Item sic poterat meditari. Scias
iste ad altare vel reliquias
existo me propterea posuius iustus
inuentus est adhuc vultus potens
enim interius quanto vultus magis est
potentior in celis illa enim boni prius
ipius poterat non mutauit sed aug
mentauit et ideo poterat michi prodesse
per hunc cum omnes sancti sint solliciti ut
orientur pro nobis propterea in diebus
festis vacandi est orationibus vultus enim
deus ut roget. Ps. lxxv. et la
ma ad me rex audiam te et i. mach.
vultus clamemus in celum et in seculum
in dei nomine. et luc. xi. dicitur petite
dabit vobis querite et inuenietis pul
sate et aperiet vobis. Erubescat ergo
humana pigritia quia deus prius vultus
dare quam nos accipere prius vultus
miseri quam nos vultus amara mi
seria libari et quous omni tempore iustus
orat. Iuxta illud apostoli. ad thessalon.
ii. Sine intermissione orate. In his tunc
quibus ab exterioribus et phantasias quibus
est homo solutus est orandi ut sic
quo magis assuetus sit liberior etiam
ardentior fiat. Postremo in festis
vacandi est elemosinis sanctis ut vide
licet qui occupati propriis laboribus pri
morum necessitatibus comode subuenire
non valuit in eisdem pro ut possunt
ocurrant. Vultus vultus tunc in di
gesta pro ut per suauitatem quam alio vultus
habet. ps. lxxv. qui habuit seculum
huius mundi et videbit fructum suum ne
cessitate habentem et clausit viscera
sua ab eo quo caritas dei manet ideo
et sic cum caritate caret proculdubio ma
le festinat. Sic ergo si festa dei et scorum
celebrauimus ad festiuitatem eternam me
bimus peruenire ipsius gratia qui xv. anno
rum existens ascendit iherusalem secundum co
suetudinem diei festi et de isto
Tertium documentum amicitie ihesus am
at et tamen quod sit ab ipsis amissus mi
me quod facit hoc eliac extra que dicit
remansit puer in iherusalem et non cognouit
uerum patrem eius quia multa enim sunt quod

raro consas suas examinat credentes
eē ihm i comitatu ipm amittit sic
illi qui isas aggregatombz qfiden
tes de hoc quod ihus ē i societate ipor
qntu ad serpos illum amittit qm
quod ligna mordaci statim innoce
tum lament aut famam vlneret a
quod vitam aliorz auose disanciantia
quod se vltra alios stare psumant
aut q alios stare psumat aut q
alios sui opacoe qm nichil existimat
aut ex mo vbo corde corussu contra
placum vel supiores vel equalem a
mores virus corripuit a q m actu
spuali vana gloriā madant a q
i malo qd argue debebant qpiam
liniūt rēfortant vel q luci gracia
actus spuales faciat seu q boms
actibus aliorz invident aut q de
limi laudibz hūans querat m
me ppendant nā non ē dubiū oēs
cles dignos eē morte qm deū et
non si non ex plicite amon impli
cite ase expellunt rēte grauius offe
dūt qm vt dicit ius amonitū extra
de iure iurando turpius erat qm
non admittit hospes qppe si mag
nū ē pccm negare dō hospitiū mā
festū ē eē magis pccm eū iā suscep
tū ab hospite suo expellē videat
igi mali r magis me formitores
radolci q similes sē iude r ditori
ille namq xpm vt magistrū et
vex dñi suscepit sē susceptū m fide
liter triginta argenteis vendidit
Sic etiam filis iudeis qui venēte
iuxta pphēciam zacharie i azello p
soliam honoifice susceperunt postea
tam paucas defluxis diebus cruci
affluerunt peiores ēte sūt latro
nibus qm latrones hospitibus suis
timent contumeliā inferre eis ad
quor mensam qmederūt Isti vō
deo vero ignomiaz facti redeundo
ad vocationē a filia vel maiora cō
mittendo nō pauescūt Et ē mīa
bile insensati homines qnqz qnqz
septimams vel septē pccant hospi

cū vt possint digne suscipe ihm xpm
Postq vō suscepit nullam eire
uēnam exhibent vno tot r tantas
ei contumelias inferūt q eū inde exi
re opt. ¶ In bēus bñhardus admittas
diat q mīn pnti qm ventus debe
q dicat non mīn q magis oficiu
tis homi pponit eis questio pnti q
vltis eduoibz dimitti barrabam an
ihm qui d xpus dicit formitores ad
vlti r iuxta barrabam Nam carnis
volūtates libidinis volumz explere
qm xpm i mīs cordibus consumit
et sic peligit sacronem infialem
qui eos uigulet iuxta illud iohis x.
Iux non venit nisi vt furem r mactz
r pdaa et expellat deum qui eos re
gebat ramalis cūctis protegit Sed
inques timeo ne ihm amittam et
ideo ad suscipiendū eū non disponor
Ad qd dico rērogo te si magis vis vi
uere q moi velis vtiqz viuē vti que
xpus ē hospite tuo assumas ¶ In redep
tor iohis. v. msi manducauit carne
filii hominis et bibitis eius sanguinem
non hētis vitam i vobis Item quero
quid potius eligis sepeliri ad instar
asim vel fidelis xam dices vtiqz scdm
Et cū decretalis omnis vtiqz seruis
extra de pe r remissombz diat q v oīs
homo postq ad alios discretois p
venit saltem semel i anno confiteatur
oia pccā sua r suscipiat reuēciā ad mī
i pascha eucharistie sacramētū msi for
te de consilio ppi sacerdotis ob aliquā
racionabilem causam ad tempus ab
eius pceptone abstineat aliqui vtiqz
ab ingressu ecclē arceat r mortuus
xana careat sepultūā claret q non
susapiens istam hospitē non xpiā
na sedasima que fit sine solepmitatē
sine honore am ignomia et confusioe
dignus est sepultūā Iam qro atē q
pena dignus est qui coram rege ppo
claudit claustrū ei quod ad fideles
ayimus s qmīssum vtiqz mortis sic
r cles qui negant dō hospitiū sui cordis
morte sūt digni multū em deū offendit

q^uia ex h^{oc} q^u legit^{ur} luce x. de h^{is} qui
non receperunt discipulos eius dico vo-
bis quia sodomus i die illa remissus
est q^uia illi tunc que non recepit
vos Si q^u t^um deus offendit^{ur} q^udo
discipuli eius non receperunt q^utu t^um
mus eum offendi q^u sibi ip^sos p^{ro}spiciu^m
nega^mus p^{ro}p^{ri}ue q^u a^lius u^{er}ba illud
Johis In p^{re}sentia venit et eu^m noⁿ receperunt
Tenebra des t^umne p^{re}sent illud ubi Matth xv.
Disate ame maledi^{ci} u^{er}gnem e^um.
Et subdit^{ur} causa hostes eram et non
collegistis me Et inquit melius
est michi corpus xpi a^l xpm non sume
Ad quod dico v^{er}ba quia noⁿ est bonu^m
sume pane filioz et dare cambi ad
manducandu^m dolore t^um debes quia
cane es in p^{re}sentis qui debuisti ee
filius di doleas q^u vides te esse vas
mortis rure receptu^m spurcie et
iⁿmundicie qui debuisti esse respecta
t^um q^ure rure doleas que p^{re}sumit^{ur}
q^u sis dyabolo obnoxius q^um ubi
est dei absentia ibi adest dyaboli p^{re}
sentia doleas quod signo amoris
sp^{irit}us xpi careas xpus quippe reas
surus ab ap^{osto}lis dixit illis h^{oc} facite
iⁿ mea m^{em}oriam. Ve eni illi qui
noⁿ h^{ab}ent m^{em}oriale a tanto amico re
lictu^m doleas q^u v^{er}ba magna qua
sumedo h^{ab}ere pot^{er}is p^{ri}uatus es n^{on}
est eni adventus xpi sine magna
val^{er}e Unde ai zach^{arias} iⁿ hospitio x^{pi}
recepisti audiuit ad no^m hodie salus
huius domui f^uit est ut legit^{ur} Luc^{as} xix.
Quare sumam^{us} digne h^{ab}et hospites
noⁿ modica eni secutitas est t^um soaⁿ
h^{ab}ere de quo dauid. Si ambulatio iⁿ
me^o ombre mortis non timebo ma
la q^um tu mecu^m es Et it^{em} d^{omi}n^{us} p^{ro}tec
tor vite mee a quo trepidabo dig^{no}
si quidem est ut si ip^su^m ad hospitium m^um
digne recepim^{us} ad hospitium suu^m ip^so
duce recipi m^{er}eamur q^u nob^{is} p^{ro}p^{ri}e
dignet^{ur} r^{ec}te. ¶ Quatu^r docu^m illi iⁿ h^{is}
amissum q^upetenter iⁿveniat qui
dolendo de amisso veracit^{er} querendo
ip^su^m saguat^{ur} q^utinuando fidelit^{er} q^ui

viam trui dier^{um} dea^mu^m Et h^{oc} tangit^{ur}
ibi et f^uit est post^{er} iⁿ d^{omi}ni h^{ab}uit ei t^um
gradibus quis iⁿ h^{is} amittit videlicet
cogitac^one delectac^one et coⁿs^uu^m Et
t^um diebus q^u t^um diebus t^um
iⁿ h^{is} Contric^one qua dol^{er} vere de am^{is}
so q^uessione p^{ro}qua se t^um culpab^{il}ez
de amisso r^{at}ificac^one p^{ro}qua iⁿsur
git coⁿsolac^o de p^{ro} amisso xpo iⁿ
uento et de h^{is} t^um diebus p^{ro} ill^{ud}
iⁿte^lligi. ¶ Exodi Etam^{us} via t^um dier^{um}
iⁿsolitudine r^{at}ificem^{us} d^{omi}no h^{ab}et ad^ute
inquit Etam^{us} Etate vite mutac^o via
boni m^uhoac^o t^um dier^{um} etate coⁿtinuac^o
iⁿsolitudine etate t^um et occa
sionu^m quib^{us} quis iⁿsagabat^{ur} ad p^{ro}an
dum amputac^o et sacrificem^{us} d^{omi}no
etate fructuosa dei iⁿuenc^o aut. Etam^{us}
viam mutando viam t^um dier^{um} de
p^{ro}is dolendo v^{er} q^uficendo r^{at}ificac^o
iⁿsolitudine ne nos t^umba societatu^m
aut tumultus p^{ro} p^{ro}uaz coⁿsuetudi^m
impediat et sacrificem^{us} d^{omi}no bonastu
dia p^{ro}sequendo a nullis cauendo et
ip^su^m amando vel dicam^{us} q^u tres
dies s^unt quib^{us} iter deb^{et} quis p^{ro}age
ut xpm iⁿveniat Et p^{ro}m^{us} dies p^{ro}
iⁿte^lligi q^ugnit^{ur} quia cognoscat iⁿdu^m
Yer^{emias} iij. Asperi^m t^um et etate vacua
erat. H^{is} dies quia q^ugnoscat se n^{on}
esse iⁿ iⁿ iⁿ quod ad Galath^{as} iij. ap^{osto}la
loquit^{ur} Qui putat se aliq^u ee cum
nichil sit iⁿpe se seducat Tercius dies
est q^ugnit^{ur} quia q^ugnoscat se m^u esse
q^um m^u Nam ai omⁿe p^{ro} m^u sit
ut d^{icit} Aug^{ustinus} et For^{et} t^um de q^usolac^o
p^{ro}sa f^uit. Et qui facit p^{ro} est f^uius
p^{ro} Johis. iij. Quis v^{er}o m^u est do
m^u qui facit p^{ro} m^u q^um m^u esse
videtur d^{omi}n^{us} sic declarat^{ur} docum^{en}tu^m
Dolent^{ur} namq^{ue} xpus est q^urendus
ut iⁿveniri possit q^u v^{er}o h^{ab}et dixit
Ego xpm tuus dolentes quebam^{us}
te unde B^{er}nardus Quo te iⁿvenit^{ur}
bone iⁿ h^{is} iⁿ g^{ra}udio que mat^{er} doleat
vix iⁿvenit^{ur} p^{ro} hoc quippe ma^ua p^{ro}
vidit d^{omi}n^{us} discipulis que dolens ip^su^m
quesiuit sic Johis penult^{ima} de ma^ua

¶ qd salbat ad monumētū plorās vñ
contingit vt dicit Bēdus Gregorius
qz ea sola tūc videt que remasit
vt querēt qz aut dolere debeat
non modice iñm amissū qrendo
hētur Iē vñ luctū vngenti fac &
placitū amar. Item debet queri
sagacit nō vt voluptuosi qui q
rūt iñm ideliys non vt auari q
querēt mthesaur non vt vanaz
gloriz appetentes qui qūt iñbis
querūt eū cū nō inueniūt. Iuxta
quod Osee. v. scribit In gregibus
suis iñ carmel vadent ad qredū
dñm rñoy inueniet Nam pñm deu
idō emendant quia ad volūtatez
deliys vñtur. Sed dō exgratit
qñ sint meliores alijs qz plus ays
dice sūt. Tertū qñ addeum quēndū
confurgūt qz addeū corda aliorū
inflammāt. S; hñ nñmiz mñ pro
vidūt querūt rñō inueniūt non q
sic s; sagacit ē xpūs quēndus s;
p dicatione qui si non inueniatur
queratur i lectōe si nondū iñctus
est querat mōrōne si adhuc non
ē inuentus qūt i cōtemplacōe
qñat i exācō sōz i exēplai uita
deū diligētū querat vbi tribula
vbi amietas. Vbi morbi vbi tedia
quat sñ fitōe querat cū fideli cō
tinuacōe qñ nisi quis pñenerauit
vsqz mñme qrendo saluus nō ēit
Et hñc ē q amact dñi non vñt pau
sare donet dilectū suū iñm quēndo
inueniat. Iux id can. ii. In lectulo
meo quesui p nocte quē diligit
aia mea quesui eū rñon inueni
surgam et tñubo ciuitatez pñcor
et plateas. Et subdit paululum
cū pñsissem inueni quē diligit aia
aia mea qñ vñi cōtemplatiui r
si deū pñcipam qñqz non amittūt
qñqz tamē qñtū ad aliq spūales
effm sñ iocunditatez mēriorem
vel aliam deuocōm amittūt et isti
licz pñctem habendo tñbulacōm de
amisso ipm querant qz cū cō nō

inuenierint surgūt post eū suspi
rando hñc inde gylando et tñndū
dum constant querant inueniūt
xpñm iñm sic q i aduetū cōsolacōm
vel deuocōm reportent. Quare di
lectissim queram; dolent qñ nisi
dolueim; q peccam; et tñ bonū
amissim; nequaqz xpñm inuenire va
lebim; queram; sagacit ne fortasse
dū putam; nos xpñm querē querat
antixpñm qñam; cōstant qñ quā
ius non saltem a nobis admittit tēp
taco semota fuerit qñius frigiditas
cordis occurrat mōlōm; pñeuer
vt ipm inuenire valeam; Cñtū
docimētū qñ non deb; cōtūacō vel
maledicōes mferre si tñt ipm ead
pñter suam sñaz honestas r sñis opib;
mheret qñ vgo bñā non cōnuat
dō s; racōm sñ quēndo dixit fili q
fecisti nobis qñ omnis homo a ma
ledicto d; abstine dicente aplo ad
Rō. xij. Benedicite r nolite maledicē
Et xpō nos exēplaiter docete.
Iuxta q. i. pe. ij. dicit. Qui tū male
dicet non maledicebat tū patet
nō qñabat modo aut filius ē
bonus vel filia et nullatenus sūt
maledicti. Si vñ malus et si est
corrigendus nō tamē maledicēd;
tñe quippe malū ē maledicē quod
et nō ē licitū dyabolo maledicē.
Vnde eccl. Dum maledicē impy
dyabolū maledicat ipē animam suā
hoc enī vñt q non dyabolo vt est
creaturā d; ē maledicēd; vel dicē
d; ē q qñius dyabolus maledicōe
dignus ē tamē nō cōgruit vt ma
ledicā pos effluat xpñam. Vñ i ca
nomal iude legiti qz cū qñasael
archagelus cū dyabolo disputans
altraret de morfi corpe nō ē aus;
mñe iudiciū blasphemie s; dixit.
Impet tibi deus quare si michael
archangelus noliut dyabolo sibi
adversariā maledicm mferre s; modest
to simone cū coheruit iplo mag
hōmib; omne maledicō ē tñmenda

Vex multe sunt mires que inferunt
maledictiones filiis sepissime et co-
uicia etiam sine causa et tñ asueta
q̄ ih̄s q̄ vir abh̄ p̄to p̄nt exhi-
bet Vñ tñ. xxix. homo assuetus
vbiis imperij i omnibus diebus suas
non erudit accidit autē hys q̄ q̄
gracia inferunt gracia audiunt Vnde
sapientis qui p̄git dicē que vult au-
diēt que non vult Et probior. xix.

Impi9 confidit. Et iniquos non mēdo
maledicē s̄ m̄m coruicōis id fa-
ao Et audi quod mēdax sit tñs
coruicō mēdax se cē coruicōm cū
potius sit cōuicacō Vnde Eni h̄us
in tractatu de amicitia mōnē tmo-
nei ē officiū v̄ amicitie ita tñ quod
adulacōne creat ad mōitō r̄cōtu-
melia oburgatō Cūcēdū ergo ē
m̄m r̄p̄atib; abimmodata coru-
cōne quia nisi homo ē i coruicō ca-
ueat ip̄e s̄p̄i ignē succendit quē
debiuit extingv̄re et occidit quem
debiuit sanare et tenet de dāpno q̄
vbiū m̄ante prolātū ab eo plātū
ferit Et dices nōne dixit d̄s male-
dā ita i ope tuo ite de p̄tro. xix.
Et maledicm horru tuu Item x.
maledixit ficulnec Item Job male-
dixit diei Itē dauid motib; gelboe
igit̄ quis potest maledicē sine p̄to
p̄quo aduicē Et s̄p̄it b̄us Thos
h̄a s̄e quēstione. lxxix. ar. 4. et
inducto vel maledicō ad illam re-
p̄e p̄met cui p̄t aliquid bene vel
male cōtingē s̄z r̄cōnali natūe crea-
tūis aut̄ ir̄cōnablib; bonū vel ma-
lū p̄t q̄tingē i ordīe ad creatūaz
r̄cōnalez p̄t q̄ s̄t ordīat̄ aut̄ ad
eam m̄t̄p̄t vno quid mō p̄ modū
subiectōis creatūis em̄ ir̄cōnabi-
lib; subuenit h̄uane necessitati h̄
modo dñs em̄ dixit Gen. iij. male-
dita ita mope tuo v̄ s̄z p̄eius s̄t
l̄tatem homo p̄mēt̄ Et ita etiam
intelligit̄ quod habet̄ De v̄. iij.
maledicm horru horru tuu et sic
et̄ dauid maledixit montib; gelboe

15
s̄m exposicōm Greg. Alioq̄n ordia-
tur creatūa ir̄cōnalis ad r̄cōnalem
p̄modū significacōis et sic dñs ma-
ledixit ficulneam i significacōm su-
de ayath. xxi. Tercio modo ordia-
tur creatūa ir̄cōnalis ad r̄cōnē
p̄modū q̄mentis s̄z t̄p̄is vel loci
sic Job maledixit diei natiuitat̄
sue Job. iij. Et h̄ p̄t culpam ori-
ginalem qm̄ nascendo cōtraxit et
p̄t sequentes penalicentes p̄pter
h̄ etiam p̄t intelligi dauid maledix-
isse montib; gelboe v̄t legit̄. 4.
Et p̄o s̄z p̄t eadem p̄t quem eis
cōtingat̄ maledicē aut̄ rebus ir̄cō-
nabilib; m̄q̄ntū suā creatūe dei
ē p̄m̄ blasphemie maledicē autē
eis s̄m se cōfidat̄ est onosum et
vanū et p̄consequēs illatūm ¶
Sextū documētū Tam studiosē au-
diendū ē vbi d̄i q̄ si fieri p̄t quo
ad audientē n̄ aper̄ peat̄ aut̄ iota
quia h̄c dicit̄ ayala q̄suabat oīa
v̄ba h̄c cōfens i corde suo qm̄ m̄ch
prodest auditu corpis vbi d̄i pape
quis nisi auditu cordis ip̄m p̄cipies
etiam illud cūcūc cōsuare sicut ei
cibus nō prodest n̄ corp̄i accedit
qui statim sup̄ius erat̄ Sic nec ab-
anne si statim abstrahit̄ p̄t quod
probb. iij. scribit̄ Sapia lignū vi-
te h̄s qui apprehenderūt eam et q̄
tenuerūt illam b̄us Et redeptor n̄
Job. xix. Qui habz mandata m̄a
et suat̄ ea ille ē qui diligit me. Vbi
argumētū acōt̄io q̄ nō diligit
et si intelligit nō tamē suat̄ que
mandant̄ Et quidem triplia rōne
suanda sūt diligēt̄ v̄ba d̄i p̄mo
quia suas ea nullū bonū amittit
n̄ se n̄ sua p̄dit iuxta quod probior
xxix. legit̄ verbū custodiens filius
erit̄ p̄dicōm elo Et s̄a p̄c. xxi. S̄mo
b̄us hos qui i te crediderūt cōsuat̄
Et c̄at̄ia. xv. Si volueris mandata
suāc suabūt te S̄o ip̄ suas v̄ba
d̄i nullū malū m̄rit̄ Vnde et̄i. vij.
dicit̄ Qui custodit p̄ceptū nō ex-

piet' q'm mali Et iohis. vii. dñs
inquit Si quis simonem meū suauit
mortem non videbit ier' pondera
dicit Si quis q'a rarus multa nepe
vbu dei audiat s; non suauit nonlli
vō n' audire volūt ymo ne audiant
aut aures obturat aut ex tinea se cō
uertit aut fabulas vel amatoria su
p semient in corda ipoz semen vbi
di uacat aut p'dicatores ne corrip
ant suis ciuitatib; expellūt aut ipis
nauseam vel displicentia; faciūt vt
apponendo vbo di tamq'm cōtempli
sanguescant aut falsis cōtribus ip
sōs p'dicatores q'maculant vt sic
ipoz fama vilescat ac p'ius vob
dei q'i mta q'trariū docente ipoz
discedat sic iudei p'fidi fama re
deemptoris nri falso calumpniat s;
dicentes In belzebub p'ncipe demoni
oz erat demonia et iter nō ē hic
homo adeo q' sabbatū non alio
dit Et itē nos scim' q' hic homo
p'atore quare non mētur quispiā
si q'q' de ipō vba de tractatōis fū
dant' q'm rde xpo legim' quod
ali; dicebant bonus est ali; nō sed
seducat tūbas Et aplūs. ij. ad cor.
v. c. Curā se testat' mē infamar
bonā famam qui ē vt seducto
res rveraces rite mē modos quib;
scā p'dicatio impedit' iste videtur
infallendo subtilior p' quem fama
p'dicantiū maculatur vt sic audie
tū corda i ipis refrigerat de q'
baus Gregorij. iij. registro adu'sta
manū impatore m. c. viij. h; hoc
p'pū antiquū hostis inuidia vt q's
imp'hor actiū p'p'ratione deo ē
resistente deitē non valet op'ion
eoz falsam ad p'ns simlādo dila
tēt. ij. g. v. h; hoc p'pū Tercio quia
qui vba di custodit bona etna ē
acquit et. xix. Si vis ad vitam
ingredi sua mandata acontio
rui nō custodit suado diliget
morte mēit Quod tūges Aug'
i. q. i. Inuogo vos frēs vel p'ores

dicite m quod plus ē videt' xpi cor'
aut vbu Si vult v' rñdē h' dicere
debetis q' non sit m' vbu di q'm
corpus xpi Et ideo q'ta sollicitudie
obsuam' q'ndo nobis corpus xpi
m'strat' vt m'chil ex ipo demanib;
nris m'arm cadat tanta sollicitudie
obsuem' ne vbu dei quod dūm nob
erogāt' dum aliud aut cogitamus
aut loquim' de corde p'nt p'ent quia
non m' reus ēit q' vbu di negligē
ter audit q' ille qui corpus xpi sua
negligentia ierām cadē p'misit. h.
ipe. Ex quib; vbis colligit' q' p'
dicato scā quid; quo ad sui entitate
vel exnāa; s; quo ad fructū vbo di
p'acifiat ymo p'dicatio plūes con
uertit xpiam mortalia debentur
Si quis audiendo v' q'pugitur p'
corpus vō xpi tñ venalia tollit'
de con. dis. ij. Itatur post p'ncipiū
vbi dicit decretum q' sapia dei
p'ris p'mulcis raiis h' p'rouidit. s.
frequentatōm oblationis s'acmēti
corpis x' r' s'agins. p'mo quia cot
tidie p'cam' saltem p'atis sine q'
mortalis infirmitas vñe non p't
Audite igit' dilāssim diligēt' vñ
di q'm magnū ē ramagno desā
dit x'promagno datū ē dmo sat'
Verbi q'ppe dei nouē nobis v'alia
opac' p'mo frangit p'atā nra p'i
morem et. xxiij. Nonne vba mea
q' ignis ardens r'quā nullens
conterens petram itē cōterit
sp'm p'dolorem p's. l. Cor cōtū
et hūiliat' dō non de sp'ries itē
liquefacit p'amore; Canticoz. v.
Anima mea lūstā est Et p's. xxi.
sp'm ē cor meū tamq' cēa lūstēne
Et istos t'rep effat' h; cont' cordis
diuāa trahit' etiā sursūm p'desi
deriū Vnde m Cantic' Canticoz
p' Spōsa x' dat ad ism Traheme
p'te itē ebullit p'delācom p's
h; vñ. Memor sui dei et delāciis
sui itē vñificat vñ aplūs adhe
breos. iij. caplo. vñus est di p'mo

efficax Item sanat Unde ysaie. xxiij.
Omnipotens fmo tuus dne sanat oia
Et ps. c. vi. Misit vbu suu et sanauit
eos Item voluit qnq; vlnere tioris
vt resuscitaret amalo Qnq; vlnere
amois vt opet bonu et iste e glade
omni gladio penetrabilior Iuxta q
aplus ad hebreos iij. sic inquit In
quo triumphat qui accipit Unde legi
tate gladiu spūs q e vbu di et
in eo facile triumphabit Ite e illu
tiuu q facit homines hominem qis
et pata sua Vn. Bn. Si tenebras
ignorantie plangis audi quid loqui
nte ds lucna pedib; meis vbu tuu
ps. c. xviij. Et exegit d. i. Canone Cha
rus apocis e fmo correctoris xliij.
dis. Quid rcor Cu igit tam sit vtile
vbu di et salubre sic e suum dila
q si fici p aper aut iota non pe
ritet qten suando appetent deu
possim dilige et diligendo ad ipius
glam puenire pnu ved doce me
tu ex pte filij di nos istrument e
istud. Apoclaa deb; quis ai suis ma
iorib; illuc freptare vnde possit in
scru no corripit q xpūs xij. anoz
astedit ai pnat iulm scdm yfve
tudine diei festi na ai amia sit tam
qm tabula rasa i qua nihil e depic
tum possibilis tū depmgi p pph i
libro de amia Si recipit ymagines
aut spēs hancie vl alia vici forat
retinet et difficult msi castigata fuit
flagello amittit Vn vificator. 2 di
noua testa caput i vetera sapit Vn
cauant pntes ne corā pueris qda
amatola ifabulis fmac pponi pque
ad libidme et mediatu spurcia dya
sepūs amouet provideat desida et
tuta pro vt est eis possibile custodia
ne aut societate pueria aut falsa doc
trina corripant Siquidem facile puer
corripit p no facile reformat facile
cadit p difficulter si affectus fuerit
in malo retrocedit facile vgmataz a
mittit qm tū pnulla pmar aut mei
tun reacpat Et qualis puer qui

Bn incipit mēdu male timet recōt
quispam male incipit et Bn finiat
tame nemo deb; adh puer mstrue
vt male incipiat nā ignorat q ama
lo resurgat fatuus quippe est quis
filu instruit vt deu offendat vt dya
se vltro subiciat vt in amia totalit
moliat tū em bonu e ds vt etiam
si pnu mstans ipm heat amia e
sibi pstatu toto orbe Sz homines mi
seri paze deu ponderant et ideo
cum dese mme curant nā mir q
filios nō vbi edificat p corripit pnt
dignū vel tūfinitū qui em sibi ne
q tu bonus plei em dūat poa
filios vel filias ad coras q ad ec
clesias potius ad thabnas q addoc
trinas potius ad vanitates q vntes
et vntes dles ducent ad illas choreas
de quibus mps preuenerūt pnapes
cūcti psallentib; i medio iuuicula
tympanistraxe Sz dūat potius ad
illas vbi demones saltant et heria
indificant et syrenes siles illi chore
i qua puella saltauit rōhem de ca
pitai fecit et ido dles ducent tamē
ad choreas inferi vbi de calore m
mo ad frigus mmiū impetui salta
būt Iuxta q dicit. Job. xxiij. Cū
ibit ab aquis nimis ad calorem m
miū Et nichilomin pua bnt celestib;
choreis de quibus cant etia erui
pastus in lilia septus coruis vgr
Non ergo pueri vadat illuc vbi cor
rupi p vbi edificat pnt rē de isto
Et simile matia het in pmo docu
Bm docu ex pte filij xliij istud
conclusiue Quēdo xpūs i templo
non in foro i medio doctor non i asi
lio vel amulo impior rher accipit
Ibi inuenerūt eu i templo ioseph
et maria lūz quēbant eu i gmita
tu horū mudanor et i medio agnato
rum nō tū inuenerūt nisi i templo
i medio doctor Sic a simili querat
i templo non tam mali q spuali de
quo apus templū san dei e quod
estas vos Aut i templo. i. i aore spi

tuali et diuio qm̄ h̄ templo quēdo
xpm̄ proculdubio inueniet Iuxta illud
Iohis. xuy. Si quis diligit me s̄mōm
meū suabit et pater meus diliget
eū et ad eū ueniet et mansionē ap̄
eū faciet. Illo igit̄ i templo quēit
qui quēns quō corde diuio amore
calescat. Ille vō quēit i foro qui aōre
puato corruptus thabescat aut aōre
pollutus mūdano i quēdo deū re
frigescat. Ille querit i mēdo doctor
qui sequit̄ doctrinas et cōsilia s̄cōrum
Ille querit i medio impiōrū qui s̄cūt
cōsilia et uasus p̄sōrū s̄ mīme in
uēit quia ps. xv. sc̄b̄ longe ē
dñs ab impijs et i psalmo dicitur lo
ge ap̄tōrib̄ salus. Nos ergo que
ram̄ deū i templo s̄mo i spūali
p̄aōre s̄m̄ dedicati ut facili nō mīms
hinc inde uagando inuenire ualeam̄
nō ē em̄ opus op̄iam foras mītē
ann̄ intus h̄at ubi possit quēdū
inuenire. redemptore n̄o testante s̄m̄
nū dī intra uos ē demū grām̄ etis
t̄p̄ib̄ ab eccl̄a deputat̄ i templo
matiali ad honore dī sp̄alit̄ cōsecra
to petentes et depautes remissio
nem ab ip̄o p̄tām̄. Nā ad h̄c iusti
tutū ē templū n̄ale ut ibi uota dō
deuote soluat̄. ps. id v̄bū dñi do
mus mea dom̄ orōis ē queram̄
ubi dñs nō ubi uiaū ubi ratiō nō
ubi p̄a uolūtas ubi lex nō ubi
q̄s̄q̄ et nullus ordo ubi nō cōdū
dū cōt̄ xpm̄ s̄ p̄o xpo ubi xpus
sp̄ualit̄ i cordib̄ fidelū nascitur nō
ubi natus et receptus tū q̄tuelia x̄
pellit̄. Ibi queram̄ ubi xpus ma
gis adoratur nō ubi sathanas mag
ificatur. Ibi quēdū ubi xpus p̄ suos
uēba salutis fudit nō ubi sathanas
p̄ suos adamorem mūdī uel illecebr̄
suacendit. Ibi queram̄ nō ubi aju
da fiare i foro tū p̄p̄s iudeis uendit̄
et dicitur s̄ ubi delicias olyn̄ ab ap̄lis
gaudent repit̄. Et h̄c uult̄ ibi que
ram̄ ubi suos cē mīstros cōstitit̄
uel ubi de ip̄o agit̄ a ubi dona aōre

suū p̄cipui t̄nūt̄ aut ubi solitus est
descendē ubi cubare ubi pausare uel
acutus ropy tū sua lege cōdant̄ q̄
si felicit̄ inueni? fortat̄ teneamus ita
q̄ ip̄m̄ tenendo ad ip̄m̄ uidentia sua
en̄ felicitas p̄tingam̄. Et tū docti
metū. Nemo debz̄ q̄tūcūq̄ sit sapiēs
uereri ab alio edoceri qm̄ xpus qui
sapia ē dei patris audit̄ etrogat̄ de
doctrina h̄c tangit̄ ibi. Audientē et m̄
etrogantē. Vnde Greḡ. s̄b̄es adauz̄
liū ep̄m̄ nequaquā iuuenilem̄ etate
tua honorat̄ etiaā rudmētā cōtēpno
Senex em̄ auuene et ep̄us tot̄ anōrū
a collega n̄ dū amato patris s̄m̄
dorei quō possim̄ uel deo uel homib̄
iustam reddē ratiōm̄. xxuy. q. uy. Si
h̄es et uare senes sūt̄ reph̄esibiles
qui ap̄tas subditis negligūt̄ edoceri
Contra quos loquit̄ clemens sic in
quies. Nullus ep̄us p̄t̄ obprobriū
sensit̄ uel nobilitatez gener̄ et
ap̄ris et mīms eruditis si quod
force ē utilitat̄ aut scibit̄ querere
negligat̄. Et subdit̄. Qui em̄ rebel
liter uiuit̄ cōs̄c̄e atq̄ agē bona re
cusat magis dyaboli qm̄ xpi esse
mebz̄ ondit̄ et pot̄ i fidelis qm̄
fidelis cē monstrat̄. xxxuy. dis. c.
ultio. Et uariis cōsultis dicit̄. Si uiuū
pedem habere i sp̄ualit̄ alui ex̄t̄
adhuc uellem̄ disc̄e. ff. de fidei qm̄ss̄
libro. l. apud uiliamū nōt̄ glosa idē
c. ult. uer̄ ad hoc ut quis bene adis
cit̄ et maxime s̄c̄m̄ s̄p̄ualit̄ s̄p̄et̄
ualet. p̄mo uel homo b̄i uiuat̄. Nam
s̄c̄m̄ Auḡm̄ erat̄ quisquis ueritatem
se agnosce posse putat̄ si adhuc neq̄
ter uiuat̄ p̄t̄ quod etiaā p̄mo legitur
Cona ip̄st̄ens sapiam̄ sua iusticiam
et dñs p̄bebit̄ eā tibi. Et eiusdem xxuy.
Volatilia ad s̄ filia quēuūt̄ et uitas
adeos qui opant̄ illam̄ reuertēt̄.
S̄m̄ cōrō quia cū sapia dom̄ dei sit
nō debet̄ aliquis temptare rape
eam̄ uolentia studiū deo irrequisito
Idē Iacobi p̄mo dicit̄. Si quis indigz̄
sapia postulet̄ eam̄ adeo. Et Auḡm̄

inquit ordine melius soluitur dubia
q̄ inquisitio alia Tercium est humilitas
r̄ h̄ q̄ntum ad quatuor p̄mo ut nullas
sanam cōtempnat S̄o ut a nullo do-
ctri erubescat En seneca p̄mū do-
cūmētū ē ut nullam doctrinā con-
tempnas S̄o ut a nullo discere erubesc-
tas Et id in libro de quatuor v̄tūb̄
cardinalib̄. Istō sapie. cupidus ac
dotalis que nōst sine arrogancia
imp̄are que nō nōst sine occupatōe
ignorantie tibi postula imp̄are. S̄
i. Et si forte mali dicant. vera i. ka-
thedia tolle ista recipe quā dicit
aug. i libro de doctrina xp̄iana audi-
unt v̄tūb̄ qui v̄tūb̄ nō agūt sua em-
quere student s̄ sua docere non au-
dent her. i. Cautē tñ id fiat qm̄ d̄
theophyl. lator origenis ita botru
capiat ne sp̄nam attingat. Quarto
q̄ntū ad hoc ut h̄m̄les mod. loquedi
que h̄ s̄c̄r̄ s̄c̄r̄tū nōn q̄c̄p̄nat qm̄
ut dicit aug. ad volūptatē. Quod
discendi quo s̄c̄r̄ s̄c̄r̄tū cōteritur oib̄
ē accessibilis q̄m̄ paucissimis pene-
trabilib̄. Et idem libro. xij. q̄fessionū.
Mira p̄fūditas eloquor tuor. q̄a
ecce ante nos sup̄ficies blandiens
s̄ m̄m̄ p̄fūditas horor ē m̄ceden-
tea h̄ ille. Quarto tñ ē ut emendatō
in libror̄ m̄tendat. En Augustin.
libro s̄o de doctrina xp̄iana. Quod
emendatōis p̄m̄tū d̄ in vigilare
solertia eor̄ qui s̄c̄r̄tū d̄m̄nas
nosse desiderant. Q̄ntū ē ut homo
sic diligens s̄c̄r̄tū s̄c̄r̄tū m̄dagando
ad quod p̄mo n̄tū ē t̄m̄or dei
quia ut her. p̄o v̄b̄or̄. P̄m̄tū sa-
pie t̄m̄or d̄m̄. Ip̄e em̄ t̄m̄or dei a
malo p̄fernat. ps̄. xij. Sapiens
t̄met et destināt a malo. Itē somp-
nolencia vel desidiam expellit. Vñ
ecclesiasticā. vii. scribit. Qui t̄met
deū nihil negligit. S̄o ē necessaria
mansuetudo ut homo cedat auctori-
tati d̄m̄e s̄c̄r̄tū. Vñde Aug. libro. ij.
de doctrina xp̄iana. Ante omnia opus ē
d̄ t̄m̄ore ad q̄fioscendam eius volū-

tatem deinde m̄tēstē opus est p̄uare
neq̄ contēdē d̄m̄e s̄c̄r̄tū s̄ue m̄tēstē
si aliqua via n̄a p̄uat s̄ue nō m̄tē-
late q̄ nos meli⁹ s̄ape melius q̄ p̄-
ripe possem⁹. her. i. Cauenda ē ique-
rendo curiositas. Quia dicit seneca q̄d
te torques i illa questione q̄ v̄tūb̄
est q̄temp̄sisse quam soluisse. Cautē-
da ē etiam curandi libido que p̄tos
i loyca vel xophysta p̄lm̄ verare
solet. En Aug. ij. libro de doctrina
xp̄iana. Disputatōis disciplinā ad
omnia genia questionū que i l̄ris s̄c̄r̄
sūt penetranda p̄lm̄ valet t̄ntū
ibi cauenda ē curandi libido et p̄u-
lis quodam ostentatō ad v̄tūb̄ de
apiendi. Et idem libro. iij. ibidē s̄c̄r̄
doctrina xp̄iana v̄bis q̄tende ē non aū-
re quod error vitare v̄m̄at. s̄ quod
tua d̄c̄tō d̄c̄tōm̄ altius p̄feratur.
Quod s̄m̄ale cōcludens. Aplius sic
inquit. ij. ad thymot. Noli verb
contēdē. Itē cauenda ē m̄m̄ia veloci-
tas m̄tēstēdo latente s̄m̄az qm̄
ut dicit sapiēs. Nichil magnū rex
ip̄a matūa cito effici voluit p̄posuit
q̄ p̄l̄t̄m̄o aūq̄ op̄i difficultates
nascenti quoq̄ h̄c̄ lege facit ut
maiora animalia m̄sc̄r̄b̄ p̄ntum
diuina cōm̄ent. Vñ s̄m̄. i. xij.
i libro de natūis animalū. Stephan.
femina p̄gnas ē duob⁹ m̄n̄s q̄ ē aūl
magui. sic ut ergo ad p̄m̄tū mag
m̄ effus nō ē p̄m̄tū brevis corp⁹
t̄sue. Ita ad m̄dagand⁹ latentes i s̄p̄-
tū s̄c̄r̄ s̄m̄as nōn debz ee facilis
t̄m̄sc̄sus. Sextū est quod valet p̄m̄-
cipalit̄ ad adiscendū ē assiduitas in
studendo. Vñde Iōm̄ d̄m̄e s̄c̄r̄tū s̄p̄
imamb̄ et iugit̄ m̄tēte voluuntur
n̄ sufficē p̄tēs mandata memoria
tēnere xopib̄ obliuisci. Et q̄ ad v̄te
quod quidam legūt ut teneat quida
ut intelligant. Itē forte tēnē simul et
intelligē nōn p̄nt de quib⁹ Augustin.
loquē libro. iij. de doctrina xp̄iana. Et
qui s̄c̄r̄tū legūt et negligēs legūt
ut teneant negligūt ut intelligant

quibus sine dubio p[re]fendi s[un]t qui v[er]ba
ea ex nimis tenent r[ati]onem ear[um] p[ro]p[ri]o
dis oculis vident s[ed] v[er]isq[ue] i[st]e melior
qui r[ati]o v[er]ba illa dicit et sic oportet
intelligi. Septimū quod valet addis-
cendu[m] ut desup[er]a d[omi]ni non sit m[ag]is
s[ed] datore suu[m] gl[ori]ficet u[er]ba illud Eccl[esiasticus].
ultio d[omi]ni m[ag]is s[up]er dabo gl[ori]a[m]
Sic igit[ur] qui cūbit addiscere semper
m[ag]is proficiet r[ati]o facit i[n] futu[r]o
Tertium docim[us] filius debet
esse subiectus p[ar]entib[us] nā dicit d[omi]n[u]s
q[uod] descendit cum illis et erat sub
ditus illis pro quo accedat q[uod] d[omi]n[u]s
legit[ur] Exodi. xxi. honora p[ar]em tuu[m]
et matrem tuā honora r[ati]o deferat n[on]
patri aut matri te p[ar]itices esto
p[ar]entibus subiectus esto obediens
non reluctans si nāq[ue] infideles
al[ter]e natu[r]ali edocti p[ar]es amat
infideli videt[ur] e[ss]e deterior qui pa-
rentib[us] uo q[uod] descendit aut si opus
ē ip[s]o[r]um curam non habet. Vnde a
postolus. i. ad thym[otheum]. v. q[uod] quis
suor[um] et maxime domesticor[um] curam
non habet fidem negavit et infi-
deli detlor et Eccl[esiasticus]. ii. legit[ur] Fili
sustipe senectam patris tui et nō
contristes eū i[n] vita illius et si defe-
cit sensus venia da et ne sp[er]nas.
Itē ibid[em] q[uod] honorat p[ar]es et matrem
sua vita vivet longiore Itē honora
p[ar]es tuā ut sup[er]veniat tibi b[e]n[e]dictio
et meoq[ue] quam male ē fame qui
relinquit p[ar]em et maledictus a
deo qui exasp[er]at matrem Itē pro
v[er]b[is]. xxi. Qui affligit p[ar]es et fugit
matrem ignominiosus est et infelix
igit[ur] subiectus p[ar]entib[us] et obediat
filius p[ar]entib[us] quib[us] tenet timorem
cordis honore op[er]is i[n] necessariis sus
tentat[i]o[n]e[m] obsequiis famulat[i]o[n]e[m] i[n]
v[er]bis reverentiam i[n] honestis obediat
i[n] offensiis remanet et tollerantia i[n] ad
versis s[un]t em[en]t[ur] hono[r]andi p[ar]es cum ob
ne ab eis assumpt[i]o[n]e[m] pater em[en]t[ur] ut
aut p[ar]es v[er]b[is]. i. i[n] i[n]f[er]no filio ē causa

discipline Et Aug[ustinus] ad comite[m] Suber
scipia[m] dilige p[ar]es ut p[ar]ia viscera
cum obstatus p[ar]em venerabilem
q[ui]tate[m] s[un]t em[en]t[ur] etate gr[ati]a[m] mores
cui[us] gr[ati]a leuitici xxi dicit[ur] honora p[ar]
sonam semis cum obsequiis recon
pensat[i]o[n]e[m] magna em[en]t[ur] que a
p[ar]entib[us] acceptum pro ut ait Seneca
libro. vi. de beneficiis Cum obdura[m]
p[re]ceptum r[ati]o benedict[i]o[n]is tam dei
q[uam] eor[um] impetrat[i]o[n]e[m] Nam Eccl[esiasticus]. ii. d[icitur]
Qui honorat p[ar]em vita[m] vivet longio
ri et i[n] i[n] honora p[ar]es et veniet b[e]n[e]dictio
b[e]n[e]dictio h[uius] leuitici xxi. dicit[ur] v[er]ba
quisq[ue] p[ar]em et matrem timeat Et ap[osto]lus
ad eph[esios]. vi. obedite p[ar]entibus Nec
mir[is] q[uod] tot sc[ri]ptu[r]is ad amandū p[ar]es
et hono[r]and[um] filij amonet[ur] q[uod] ut ait
valius libro. v. Diligere p[ar]es est
p[ri]ma lex n[on] ac ideo qui p[ar]entes ho
no[r]auerint ex diuino p[re]cepto spem
habeant ut honorent i[n] i[n]igno di
visu[m] Et sine ergo ubi d[icitur] Nestre
bat[ur] quia i[n] i[n] i[n] que p[ar]es mei s[un]t
oportet me esse accipit v[er]ba i[n]do
cui[us] p[ar]es sp[irit]ualis plus carnali ē ve
nerandus et amandus h[uius] docim[us] t[er]m[in]at
de i[n]m[un]at p[er] gl[ori]am xxx. q. ii. p[ar]entib[us]
ubi dicit[ur] multo reliquosiores s[un]t
copule m[er]itu[m] q[uam] corp[us] ar. xxv. q. ii.
Coniuges Et ibi t[er]m[in]at argu[er]e
q[uod] p[ar]es sp[irit]ualis magis ē diligend[us]
q[uam] carnalis Allegat. ii. q. vi. q[uod] d[icitur]
dicit[ur] tamen q[uod] potius quis tenetur
subvenire i[n] necessitate carnali i[n] be
neficiis sp[irit]uali exhibito Nam de
carnali d[omi]n[u]s ē honora p[ar]em i[n] i[n] ex
hibito autem reverentia plus ē de
fendim[us] sp[irit]uali Nec obstat id quod
legit[ur] et notat[ur] xxx. di. c. p[ri]mo. ubi d[icitur]
q[uod] p[ar]em qualisq[ue] sit debemus
p[ro]ne extraneo Et itē quia p[ri]mo
loco deus ē diligend[us] s[ed] p[ar]es de
inde filij postea domestici qui si s[un]t
boni s[un]t magis filij p[ro]p[ri]i nam
h[uius] intelligit[ur] de aff[ili]o nō b[e]n[e]ficiis ex
hibito magis em[en]t[ur] debem[us] dilige

et nos bonos q̄ p̄m̄quos malos lē
illis i necessitate potius debemus
subvenire ut ibi carnalib; ergo debet
amores p̄ntibus s̄ maiorem reuē
tiam spūalib; p̄quorū m̄stū mēbra
xpi sum; effū. Illi quippe gemierūt
nos ad mortē. Isti regēdauerūt ad
vitā sup omnia de; amandus est
a quo utiq; venit p̄m̄tas r̄ qui
nos m̄filiōs adoptauit r̄ p̄ncipes
r̄gm sui facē p̄m̄sit. Ad nobis p̄a
re dignet; de; p̄scula r̄ tēmi b̄nd
tus Amen. In die Epiphaniæ

Cum natus esset ih̄sus i beth
leem iude i diebus herodis
regis. Mat. 2. 1. S. Aug. 1.
Simone octauo de nativitate dñi
maiori p̄mo omnipotēda pandit;
cūdo p̄u v̄gmeo iste qui nascit; di
filius eē declarāt; carentib; ange
lis pastoib; ammirantib; stella fulgē
te herode p̄sc̄pte Synicōne agnos
cēte p̄h̄e ondente celis ē patentib;
declaratus voce patr; v̄m̄is filij
appellatus spūs s̄cis illū i colūbe sp̄e
v̄m̄es dem̄auit r̄ clātas diuio sp̄le
dore celesti exiit ut dñi m̄c hominē
celi r̄ t̄ra onderet r̄ saluatorem hūam
gnis dei filiū edocēt. Hebr. 1. Quā
p̄t ne p̄t p̄sc̄pis angustias p̄pter
p̄m̄m̄ paupe; m̄uolūmēta p̄pter
obsequij regulis frequētiā p̄pter hōs
p̄ciū exilitate; lux v̄a que illuat oēs
homines v̄m̄ente m̄h̄it m̄ud; submo
dio latitaret repente nato dñs dere
lo syduis m̄c̄is effulsit ut reges th̄a
sis r̄ m̄sile r̄ aliquos reges t̄rū m̄du
rum de p̄tib; longinquis ad adorā
dum deini natum de v̄gine que iu
dea p̄dicantib; anglis r̄ pastoib; m̄
m̄antib; agnosce non curabat
suo iubarē r̄ nouitate m̄d̄culi uir
p̄hera olim balaam m̄vitaret. Et
fin est quod cū natus esset ih̄sus i
bethleem iude que domus p̄m̄is
m̄ptat; significat quod ip̄e ē p̄m̄is
q̄ de celo descendit. Jo. 1. 1. In dieb;

herodis regis qui fuit alienigena et
non de stirpe iudeorū s̄dm̄ Babam
ut ex t̄pe agnosceretur q̄ ip̄e esset qui
venturū erat iuxta p̄phetiam danid
inquentis. Non aufertur scriptū de
Juda idcirco defemore eius don't veiat
qui mittendū ē. Et ecce inquit ev̄ngē.
magi non maleficia s̄m̄ gl̄m̄ s̄ p̄hi
raudeorū sic dñi amagitudinē scē
et dignitatē quos em̄ ḡra p̄h̄o p̄
se magos iudei scribas latm̄ m̄ḡos
ap̄llant veniūt cōfestim ut natus
ē magni dei ondentes i hōm̄e
p̄mo s̄m̄ Cris̄m̄ sup̄ Mat. 2. Et h̄y
magi s̄m̄ gl̄m̄ reges fuerūt quia
et si t̄ra m̄m̄la obtulisse dicūt non
ideo nō p̄les q̄m̄ tres fuisse probā
tur s̄ ut p̄eos gentes que ex t̄bus
filij nō nate sūt veniūt ad fide;
p̄ficiant. Venerūt aut̄ nō post ā
m̄ s̄m̄ gl̄m̄ q̄ m̄venit i egypto
nō m̄p̄sc̄pio s̄ x̄y dies vel tot fuit
v̄t p̄ncipales qui multos sc̄ti i
comitatu dixerūt. Et signant d̄x̄
erūt. Veniūt ab oriente q̄ s̄m̄ Cris̄.
sup̄ Mat. 2. V̄n̄ dies nascit; inde man
fidei p̄sc̄pit q̄ fides ē l̄m̄e anarū
abolente ergo venerūt q̄ s̄m̄ t̄m̄
grū q̄uis dñs ibi natus nō esset
et ip̄i agnoscerent t̄p̄us nativitāt; loc
tan; nō q̄m̄onēt. Fr̄lia em̄ t̄u
tas regia erat r̄ crediderūt quod t̄is
m̄m̄be regia nasa debuiss; S̄m̄e
ideo veniūt ut locū nativitāt; t̄u
disc̄re possent. S̄m̄e idō veniūt ut
adimpleret q̄ sc̄ptū ē de syon exi
bit lex et v̄bū dñi dēntem quia i
p̄mo annūciatus ē xp̄us. S̄m̄e ut
studio magorū d̄p̄m̄ret p̄grina
iudeorū. Veniūt itaq; dicentes v̄bi ē
qui natus ē rex iudeorū v̄bi t̄ra as
trūit p̄m̄ q̄ p̄uer sit natus quod
i nobis q̄iare deb; affm̄ exultat
Quē id Luc. 1. Annūcio vobis gaudij
magnū q̄ natus ē nobis saluator
m̄d̄i. S̄m̄e quod sit rex v̄tq; magnū
sup̄ omes dōs r̄ quia ut h̄be; Ap̄c.

3
xix. Habet vestimento .i. i. humanitate
diuitatem regente et in fenore id
e. in diuitie humanitatez admodum vest
sustentate scriptum rex regum rdn
diuina. Tercio dicit q. appate sit
rex iudeoz. Et titulus agentilibz
ve. amicitias fuit false amideis
q. huius erat i. eis repbatus. Sic pylatus
dicit quod scripsi scripsi. Et quia huius
reges postquam intraverunt regi
herodis palladium stelle ducationem a
miserum n. tunc stelle vide tam diu
potant donec ab herode recessissent
Ideo inquit videmus non videmus
Ex quo tunc istud docu. tunc frequenter
gra. di. p. dicit. p. s. r. e. p. b. o. z. r. m.
palladium et curie maloz d. n. o. r. u.
et obli. h. o. m. i. n. d. e. u. non timentium
theticoz potissime cosorauit est fu
giendi. Unde ysidoro libro. ii. de su
mo bono melius e. h. i. e. maloz odium
qm. consorciu. Et subdit. Sic bona
multa h. z. omis vita stoz. Sic plura
mala affat. societates maloz. h. i. p. e.
Et crisostomus sup. q. 1. fer. natia sic e.
vt quoniam bono malo quicquid no
ex bono malus melioratur. s. ex
malo bonus gramatur. diuinitas ei
moz nunquam potest h. e. q. cordiam et
multos sollicitas societates nephada
hinc Ambrosius sup. li. iij. Non tbat
maius que petrus habebat turbat illa
que iudam habebat et si multa illuc
discipulor. mita naufragabat. tan
adhuc p. f. d. i. a. p. d. i. t. o. r. a. g. i. t. a. b. a. t. m.
vtraque petrus. s. qui suus meitis
fuit e. t. b. a. t. a. l. i. e. n. s. t. a. u. e. a. m. i. s. q.
p. f. i. d. u. m. t. a. u. e. a. m. i. p. r. o. d. i. t. o. r. e. m. n. e.
p. r. i. m. i. p. l. i. m. f. l. u. c. t. u. e. m. h. i. e. Ex quo
p. z. q. m. i. d. u. v. n. i. u. s. d. e. l. i. c. i. t. o. m. u. l. t. o.
r. u. m. m. i. t. a. q. u. a. u. i. t. h. i. n. c. a. d. a. m. a. s. e.
b. o. r. u. m. e. t. e. t. e. a. l. e. p. p. t. e. r. p. p. t. v. i. c. i. m. e.
Sodomie et Gomorre parali exadio
subiisse sunt de pe. di. p. s. s. et to
tuno difficile quippe est malis co
i. s. a. i. c. o. t. t. i. d. i. e. e. t. n. o. r. e. c. e. d. e. d. e. i. t. m. e.
p. r. e. p. t. o. r. u. m. d. i. s. i. d. u. m. Augr. sup. ps. vi.

Difficile quoque est famulari tyranno
n. assentire opibus eius. formicato
fuit n. pollui. m. e. scorpiones habi
tare q. t. m. u. e. n. e. n. e. d. c. o. r. a. r. u. m. m. e.
eos qui tradit se mutuo conuersari
n. aliquid fraudis aut doli i. alios
effudi. m. e. s. i. a. p. b. o. s. e. e. h. u. i. l. e. z. c. a. s. t. u. m.
m. e. l. u. x. u. o. s. o. s. m. n. o. c. e. n. t. i. a. m. f. u. i. t. e.
m. e. q. m. i. t. d. e. t. h. e. n. t. e. s. m. i. m. p. o. s. s. i. b. i. l. e. e.
c. a. s. t. e. c. o. r. a. m. d. o. v. i. u. e. m. t. e. r. f. e. d. o. s. t. u. a.
r. a. m. p. l. e. x. u. s. i. n. q. u. i. u. i. t. i. g. i. t. v. i. d. i. m. u. s.
s. t. e. l. l. a. m. e. u. s. s. z. p. p. r. i. a. q. u. i. h. a. n. c. t. a. u. t.
a. d. o. n. s. i. o. m. s. u. i. s. m. g. l. o. i. a. m. s. z. q. u. e. r. i. t.
Crisostomus nuquit nesciebant quia q.
t. u. q. z. r. e. g. e. v. i. u. e. r. e. a. l. t. e. r. z. r. e. g. e. m. p. r. o.
m. i. t. a. u. i. t. a. u. t. a. d. o. r. a. t. p. u. n. i. t. u. r. i. q. a. g.
i. m. e. s. z. d. u. q. u. i. d. e. r. a. b. a. n. t. r. e. g. e. f. u. t. u. r. u. m.
n. o. n. t. i. m. e. b. a. n. t. p. r. i. n. c. i. p. e. s. a. d. h. u. c. n. o. n. v. i.
d. e. r. a. n. t. r. e. g. e. m. x. p. i. m. f. u. t. u. r. u. m. n. o. t. i. m. e.
b. a. n. t. i. a. m. p. a. t. i. m. o. i. p. e. o. b. a. m. a. g. i.
q. u. i. a. m. c. o. n. s. p. e. c. t. u. t. r. e. d. e. l. i. s. s. i. m. i. r. e. g. i. s.
p. u. s. q. m. x. p. i. m. q. u. o. n. o. s. c. i. e. n. t. x. p. i. f. a. c. t. i.
s. u. t. c. o. n. f. e. s. s. o. r. e. s. Ex quo tunc
istud docu. m. e. t. u. q. u. i. v. e. l. e. n. i. l. a.
t. o. r. e. s. s. u. t. r. e. g. i. s. e. t. i. a. m. c. r. u. d. e. l. i. t. a. t. e. z.
r. e. g. i. s. i. r. e. m. v. e. l. p. r. i. n. c. i. p. i. s. n. o. p. a. u. e. s.
a. u. t. p. z. n. a. m. a. i. s. p. u. s. c. o. d. i. g. u. r. m. a.
g. i. s. t. i. m. e. n. t. i. l. l. u. o. f. f. e. n. d. e. q. u. i. p. o. t. e. s. t. a.
t. e. m. h. a. b. e. t. c. o. r. p. u. s. s. i. m. u. l. r. a. m. m. a. z. m. e.
t. e. r. e. i. n. g. e. h. e. m. i. a. r. i. d. o. m. a. g. i. s. p. a. u. e. t.
e. t. i. a. m. q. m. t. p. a. l. e. m. l. e. d. e. m. a. n. e. s. t. a. t. e.
d. e. h. e. t. i. a. s. v. g. e. t. i. s. q. u. a. p. p. t. a. n. t. a. u.
g. u. s. t. i. n. u. s. d. e. v. b. i. s. d. i. n. i. q. u. i. d. t. i. m. e. s.
h. o. m. i. e. z. h. o. m. o. m. d. e. i. s. y. n. u. p. o. r. t. u. s.
c. u. d. e. s. y. n. u. i. l. l. i. y. n. o. l. i. t. a. d. e. q. u. i. d. q. u. i. d.
i. b. i. p. a. s. s. u. s. f. u. i. s. a. d. s. a. l. u. t. e. v. a. l. e. b. i. t.
n. o. n. a. d. p. r. i. m. a. e. m. a. u. d. i. e. n. s. a. u. t. e. h. e. o.
d. e. s. r. e. x. r. e. g. e. m. n. a. t. u. e. x. g. n. e. i. u. d. o. r.
c. u. c. e. t. q. u. e. g. e. n. e. y. d. o. n. e. u. s. v. t. i. g. n. o.
i. t. e. r. r. e. u. o. l. u. t. o. a. d. i. u. d. e. o. s. q. u. e. a. i. u. d. e. o.
e. x. p. e. l. l. e. t. u. r. e. t. s. i. m. e. n. e. u. s. p. a. d. e. c. u. r.
a. r. e. g. n. o. t. b. a. c. i. e. s. m. Crisostomus. Ex
q. u. o. t. h. i. c. d. o. c. u. m. e. t. u. b. e. m. p. g. n. d. i. s.
p. i. t. a. s. m. a. i. o. r. i. t. i. m. o. r. i. s. u. b. i. e. c. t. a. e. s. t.
p. z. n. a. m. s. i. c. r. a. m. u. a. r. b. o. r. i. e. x. t. r. e. l. s. o.
p. o. n. t. a. z. e. t. i. a. m. s. i. l. e. n. i. s. a. u. r. a. f. l. a. u. i. t.
m. o. u. e. t. S. i. c. e. t. i. a. s. u. b. l. i. m. e. s. h. o. m. i. n. e. s.

22
eaa lems mraij fama qibat huiles
aute sic in coualle plexqz mtrangl
litate cofistut. Sma e Cris^m ibid
Ex quo pz q p sone sublimis mdi
gent sano cofilio pro eo q maioribz
ventoz flatibus quatit. aliores
em mores crebrioribz et magis t
ribilibus chorustatombz agitur
et ido propis regibus rphapibus
e orad. Nam in pace ipoz pax plox
confistat. Sicut em regis gloia cedt
i cofolucom ppli. Ita ipius ruina ce
dit i naufeam clatuam. Turbatz
est itaqz rex romis trha cu illo
qz vt dicit glosa non solum ppt
se tmuut sz ppter nam romanoz
decreuunt em romam nequis rex
vel ds sine eoz ofilio dicitur. Aut
sz Crisostom^m sup qz tbanatur
quia de aduetu iusta no potant
gaude nmpj siue nmpj aut tte
turbabant ne forte iratus iudaico
pplio genus ei9 veraret. Hec ille
Ex quo tbat istud documetu
Impus iustoz pma q quoddam
pondus cordis videt. Unde de iust
to Sapiens in psona repboru lo
quit. Gratus est nobis ad vided
qm dissimilia sut nobis opa eius
N^m mru. Ra szm Seneca Dispa
res more dispaia secut studia
sic ergo non e q uenit lucas ad te
nebras. Ita n^m sa ad uanem. Et
qui male agit odit lucē et ppiis
grauē ē malis stoz pnciam qz
vita ē lucida ipis amqm tenebr
affvetis sustine quō em cōcordauit
malus r bonus. Cū szm Gregoi^m st
Ezechielz Sicut ignis amois me
tem eigit rardor malicie ad mfeio
ra sp māiat. quō potit malo dul
cis esse iusti pncia cū szm Gregoi^m
xj. Axoralu mes pua sz ilaboibz
est quia aut mollit mala que mfe
rat vel metuit ne her s ab alijs in
ferant. r qz cont proxios excoi
tat h^c cont se aut pxijs foīdat

Hec i^e Gege^e Et qre etms omē
pnapes sacerdotum qui fuerant a
deo mstituti in thabnaculo adsiue
dum deo et scribas ppli qui i mora
libus mstruebant pplm. Unde Remi
guis Gibe dicitur non tantu ab
officio scribendi sz potius abmit
pncione scripturaz. Erant em le
gis doctores. Ca facabat ab eis
vbi xpus nasct^r no dixit vbi
natus ē sz vbi nasct^r fallide em
mtrouit eos vt possz agnosce
si de rege nato letarent. xpm at
eu vocat qz nouit mungi regē
iudoz szm Glosam vt quid autēz
szm Crisom sup qz. Interogat
Herodes qui non credebat scripturis
aut si credebat quō spabat pos
se se micide illu q scripturē regēz
futū eē dicebat. Sz solues dicit
dyabolus mstigabat qui credebat
quod scripturē non menauit. Sic st
omē ptores qui h^c xpm quod cre
dit pte crede no pmittunt qd
em tredit vitatis est vtius q non
pt eē occulta quod aut non tredit
excoīco est imma si em pte cre
dent sic uiuent qsi postmodū tns
sitar de h^c mudo no qz iet^m mā
suri. Hec i^e Ex quo accipit ele
documtu quā lū lū fidem xpi pro
fitet^r pro eo tam q mudo huc plū
afficiat^r qz dō non pnt. Qd^r qpius
Crisostom snā fulcat. sic tamen
breuē deditur aut quippe vitas
vbi ē thesaur⁹ tuus i^e r cor tui
Si ergo mcrems est sepultū mū
di concupiscenais illectu et i mer
sini quo pt crede vti se etnam
mfi foris q sompniando ad ep
tiz qui non credit se cotidie ad
iudiciū districtū tnsituz. Si enim
attendet qd mndus tnsibit et
grupia eius nullaten^m tam affect
tuose agr agro r domū domo copu
laret qz solus i^era hitaturus ess
met^m non delatōnes carnis de

delectationem diuine pponit n^o plus delectatione
t^{em} q^{uam} delectatione coquatur delectatione
si ut ait Bernardus in quodam sermone
non fides s^{ed} p^{ro}sp^{er}ie noⁿ o^{mn}id^uencie s^{ed} d^{is}
fidencie est m^{er}ito p^{ro}sp^{er}ie h^{ab}e^{re} fiduciam
fidem utiq^{ue} noⁿ habet qui p^{ro}sp^{er}ie crea
t^{ur}e q^{uod} creatori affiat^{ur} vana itaq^{ue} est
fides eterna quentia non eterna eo
q^{uod} m^{er}ito nec affecto n^{on} accidit mutua
repe^{re} unde augustinus in quodam
sermone fides appellata est ab eo q^{uod}
fit due syllabe sonat t^u dicit fides
p^{ri}ma syllaba est affecto s^{ec}unda actio. In
roga ergo te v^{er}o credas d^{ic}is i^{do}
fac q^{uod} d^{ic}is i^{do} fides est heretice q^{uod} d^{ic}it
si non facis quod d^{ic}is non est fides
Sequit^{ur} at^{que} illi dixerunt ei i^{er}u^salem
leem iude sic em^{en} scriptu^m est per
phetam s^{ec} isaiah v. Et tu beth
leem i^{er}u^salem nequaquam mⁱⁿima es
iⁿ p^{ri}ncipib^{us} iuda ex te em^{en} exiet dux
qui regat p^{ro}p^{ri}um meum i^{er}u^salem. P^{ro}p^{ri}um non
v^{er}o isti p^{ro}phetia p^{ro}cedentes s^{ec} crisostomus
sup^{er} ar^{ti}ficat^{ur} p^{ro}mulox fa^{ci}ent
causa sic em^{en} scriptu^m est Ex te exi
et rex qui p^{ro}p^{ri}um meum i^{er}u^salem et
dux eius adieb^{it} seculi s^{ed} ergo m^{er}ito
gram p^{ro}phetia p^{ro}mulox p^{ro}cedentes
h^{ab}eret quia non erat rex t^{em}pus n^{on}
dux adieb^{it} s^{ed} em^{en} mⁱⁿima f^uit
non exarsisset temperatus v^{er}o d^{ic}
et t^{em}pus sic s^{ed} q^{uod} mⁱⁿima v^{er}o
v^{er}o m^{er}ito v^{er}o p^{ri}ncipatu^m h^{ab}eret tam
non es mⁱⁿima q^{uod} ex te exiet dux
qui regat p^{ro}p^{ri}um meum i^{er}u^salem. dux aut^{em}
iste x^{ristus} est qui p^{ro}p^{ri}um i^{er}u^salem regit
et gubnat heretice Ex quo loco
accipit^{ur} istud documentu^m falsi doc
tores v^{er}o sensum p^{ro}cedentes
s^{ed} rei omⁿis malox que ex illa p^{ro}
fessione fallax g^{er}untur. Si tamen
aliqua v^{er}o mⁱⁿima salutis ostendit aut^{em}
aut^{em} h^{ab}et p^{ro}p^{ri}um p^{ro}cedentes tam
p^{ro}p^{ri}um salutis. p^{ro}p^{ri}um p^{ro}p^{ri}um istius do
cumentu^m est s^{ec} crisostomus vbi sup^{er}
Alia p^{ro}p^{ri}um est augustinus iⁿ sermone de epy
phama v^{er}o d^{ic}it de scribis aquibus

inquisitiu^m est vbi x^{ristus} nascetur
q^{uod} siles fa^{ci}ent fabris archenoe q^{uod}
alijs v^{er}o euident p^{ro}stiterut x^{ristus} di
lunio p^{ro}cedit heretice augustinus t^{em}pus
est audire v^{er}bum dei q^{uod} loqui. Unde
augustinus de doct^{ri}na x^{risti}ana sic ait augustinus
audiat v^{er}itas q^{uod} p^{ro}cedit q^{uod} t^{em}pus doc
trina recipit h^{ab}uitas custodit^{ur} t^{em}pus
autem disputat^{ur} vel p^{ro}cedit plag^{as}
v^{er}o ut dissent^{ur} non pulset q^{uod} t^{em}pus
q^{uod} i^{er}u^salem. Et poeta ait Nil ta
cuisse nocet subaudi v^{er}onabiler
nocet at^{que} locuti t^{em}pus herodes cla
votatis ayagis i^{er}u^salem remotis s^{ed} do
tib^{us} s^{ed} scribis t^{em}pus em^{en} s^{ec} crisostomus
sup^{er} ar^{ti}ficat^{ur} Re forte q^{uod} regem sue ge
tis amates p^{ro}cedit q^{uod} siles eius di
ligenter didicit ab eis t^{em}pus stelle
que apparuit eis qui s^{ec} temperatus
id^{em} diliget didicit ab eis t^{em}pus
stelle q^{uod} t^{em}pus ne d^u reuertere
ret^{ur} ad^{em} ut t^{em}pus facit quid ager
pueros occidendo i^{er}u^salem eos i^{er}
bethleem dixit s^{ed} t^{em}pus diligenter de puero h^{ab}
no d^{ic}it s^{ec} crisostomus Interrogate de rege s^{ed} de puo
neq^{ue} em^{en} p^{ri}ncipatus nomine eum
vocali sustinebat ergo s^{ec} temperatus
sup^{er} ar^{ti}ficat^{ur} ut adh^{uc} eos inducet de
uocem p^{ro}cedit i^{er}u^salem acue
bat i^{er}u^salem cordis sui h^{ab}uit
colore depingebat heretice augustinus
sequit^{ur} Et t^{em}pus m^{er}ito reuoc
tate m^{er}ito v^{er}o ego veniens adorem
eum Et h^{ab}et s^{ec} gregorius iⁿ omelia
adorare se velle s^{ed} s^{ed} ut quai
h^{ab}uit si i^{er}u^salem poterit extinguat
Qui t^{em}pus audissent reg^{em} abierut In
dierut quippe s^{ec} temperatus magis
herodem v^{er}o queret d^u s^{ed} non
v^{er}o ad^{em} reuertent^{ur}. Vbi d^u m^{er}ito
assumit^{ur} Et boni auditores bona
que audiut amalis p^{ro}ceditibus
faciut opa t^{em}pus eor^{um} non imitant^{ur}
prudentes siquid^{em} homines noⁿ sper
nit aux^{er} p^{ro}p^{ri}um t^{em}pus n^{on} i^{er}u^salem vena
libus emptores tam^{en} t^{em}pus Unde

venit q̄ q̄m̄litatez rex et bonitate
attendit p̄t etia ex h̄ loco et aliud
assum̄ documētum Consuetudo ē
om̄i malignitātū q̄ q̄ndo aliquid
i occulto grauius ledē volūt hūi-
litatez illi et amicitias cōfingit
Sic fecit h̄c hēodes qui vt xpm̄
pderet se adorare ipm̄ velle simla-
bat h̄m̄c Boetius i libro cōsolatiōnū
que pestis efficacior est ad nocendū
q̄ familiaris inimicus Et idō ait
Augustinus om̄i vi. Non om̄s qui
dicit pax vobiscū q̄ coluba ē au-
diendus Corui de morte pascentur
h̄ columba non h̄ ymo destructu-
re viuit et innocēs ē victus ei
4. q. vii. Nō om̄s Et ecce stella q̄
viderat iocēte antecēdebat eos
vsq̄ dū starz sup vbi puer erat.
Ex quo s̄m̄ Crisostomus sup m̄tōnd
22. cū stella deduxit magos
ipe iher̄ abscondit e ab eis vt relic-
ti a stella cōgēnt i iher̄m̄ m̄trogare
de xpo simul et manifestare ppter duo
ymo ppter q̄sionē iudoz quia gen-
tiles t̄m̄no visione stelle cōfirma-
ti xpm̄ p alienas p̄m̄as req̄re-
bat Iudei ab infirmitate p̄phetas lege-
tes de xpo r̄sūs f̄m̄b̄ natū non
susceperūt deinde vt m̄trogati sa-
cerdotes vnde nascit̄ xp̄as ad iudi-
cū suū r̄nderet de bethleem quia
qui hōdem domuerant de xpo ipi
ignorabat dei dicit h̄c glosa v̄
stella ē illūm̄acō fidei quē ad xpm̄ p-
ducit q̄m̄ dū dūcūt ad iudeos magi
amittūt quia dū amaliū cōsiliū q̄t
veram illūm̄acōm̄ pducit Ex quo
t̄h̄t documētū sic scōr vel b̄tōr
q̄siliū lūcē vitatis ondit Itā mulo-
rum i potissime hēatōr cōsiliū tene-
bris falsitatis et error i voluit Cū
em scdm̄ Ambrosiū libro scdō de of-
ficiis t̄lis debz eē qui cōsiliū dat
vt serpm̄ formam alijs aderem-
plum bonoz opm̄ exhibeat i doc̄a
i integritate i grauitate vt sit p̄mo

30
eius salub̄r atq̄ i r̄phensibilis
q̄siliū vale v̄tū honesta Sma de-
cōra h̄ ipe d̄r ideo t̄lis q̄siliū
lūcē v̄tē viuendi et agendi demonf-
trat d̄ cōt̄ro si malus fuit r̄corūp-
tus q̄lter lūcēbit alijs ipe manēs
tenebrosus qui em̄ ē neq̄m̄ cui bo-
p̄tēa mali nō dūcē rōne s̄ impetu
passiōis dūcūt aut em̄ Seneca ep̄la
xii. pauci s̄t qui cōsilio se suaz
disponat ceti eoz more quē i flūib̄
natiūt non em̄t s̄ ferūt h̄ ille
Et ob h̄ cū i serpm̄ cōt̄idie agūt
ad stabilitatē veritatis non p̄m̄gt
l̄z m̄dū ex h̄is quē expti s̄t ali-
qua cetis vtilia am̄tiant Sēq̄
videntes aut stellam gaudiū s̄t
gaudio magno valde Quia s̄m̄
Crisostomus spes eoz nō erat decepta
s̄ amplius cōfirmata q̄ tanti itiner-
nō sine causa suscepēūt laborē
Et m̄ntes domū i diuisorū vbi
puer natus fuerat inuenerūt pue-
rū cū mat̄e eius S̄m̄ Cris-
ostomus non d̄i adematē cōnatū aut i l̄cō
auctō retubente S̄z iux t̄m̄cāz v̄nā
habente non ad ornām̄tū corp̄is
s̄ ad tegumētū nuditatis Et p̄ci-
dentes adorauit eū q̄m̄us em̄
nichil i regule videbat i eo tamen
solus stelle testimōio cōtenti qui
debat oculi eoz q̄temptibiles pue-
roz asp̄it quia sp̄us i corde eoz
tribilem eū monstrabat H̄c ille
videbant etiā hom̄es et deū aḡsca-
bat Et ideo aptis thesauris suis ob-
tulerūt ei m̄m̄era aurū t̄h̄us r̄m̄r-
ram Aurū q̄ppe s̄m̄ Gregorius regi con-
uenit. t̄h̄us vō i dei sacrificiū pone-
bat. aurū aut mortuoz corp̄a
tōdūt Et scdm̄ Augustinus i s̄m̄one de
ep̄yphania Aurū soluit q̄t regi maḡ
t̄h̄us ymolat et de om̄m̄ra p̄bet
tam̄q̄m̄ p̄salute hōm̄ mortuoz
Ex quo passū accipiūt duo do-
cūm̄ta p̄m̄ q̄ gaudio vō gaudet
qui p̄t deū gaudet Sic gaudebat

magi qz de magno i papuo sz do
gaudebant Ver em gaudiu vt ait
Bibardus i quodam simone non
de creatura sz de creatore coapitur
h. i. Et obh si cofurgit aliude qm
de creatore gaudiu potius e meior
qm quidiu Et omis delatio pter
deu e molesta Sym Rato regi xpo
tria munia am magis offerimus
si i qspatu ei huc sapie quod per
aue significat fulgemz si poroni
studia instar thure cora eo redo
lemz r si carnis uiaa pabstinecia
que p mirra designat mortificia
hec sic deducit desipit em obsequi
deo stulti quia ai sic ds sapia ex
pedit vt sapientes heat obsequies
sapientis aut e omia ideu referre
et e vota deuote pfolue / Et tu
vo oroni rbtutu studia mundus
et caro yama factuc impediunt
Quappt nate e sapiens opa car
nis spu mortificet vt liberius do
intendant Sequit et rnsa accepto
i sopms ne rednent adherode p
ipsum deu sic dicit glosa quid n
alius viam reuisionis instituit n
ille qui ait Ego sum via palia
viam via reuasi sut i regionem
qz s m yom. Infidelitati no erat
msted iudox Et scdm Greg mag
nu nobis aliq magi inuuit qz i
regionem sua paliam viam reuasi
tur Regno quippe nra padysus e
ad quam sensu cognito redire p
viam qua venimz prohibemz
regione em nra supbiendo io
bediundo visibilia sequendo tibi
vetitu gustando distessimz sz ad
eam nate est vt flendo obediendo
visibilia cōtepmendo atqz appetiti
carnis refrenando redeamus. h. i.
Ex quo accipit h. finale doct
Relinquit heodem dyabolū n. ad eu
redcut qui veram puram et integra
agut pmiam depetiat eo qz vere r
absqz simlacoē totoqz corde ad x
sūt conuersi isti em obfuant illud

Baptiste peccasti quiesce Et x dicit
Ecce famulo suis es ia noli peccare
ne detius tibi contingat Sic r nos
toto corde et anima conutamz ad x
Auru tce fidi thus vte honeste le
qibus xpi regulate ac mirra ab
omibz illiatis r pstm carnis et m
di oblectamētis abstinecie r sanite
paysymonie offentes vt redire :-
possimz in regiom nram qm ppat
de diligetibz se Inqua lux e ppetua
r leticia etna Adqm nos pducat q
amagz adoratz xpus nra bñtu
do deus verus p secula bñdus Am
Ostqm iude ppari i ier. i. v. r
impleti sūt dies purgato
nis marie sm lege moyfi
huc p. huc vgo bñssima nō indiqz
pūificacoē sic n. x. cōuisione. Voluit
tam mē feminas ee velud vna illa
rum sicut r filius eius i medio pue
rox voluit ee sub lege vt eos qui
sub lege erant redmēt venerat
em non solue lege sz imple qz est
cont hereticos qui legem moyfi
damnant. voluit r vgo mē xpi pūi
ficatū tū tam lex moyfi adh. eam
mme astrinxiss. In lege em moy
fi leuita. xij. dicit qz mulier q
suscepto semine peperiss masculū
i munda ess. vii dieb. r sepata a cō
sorcio homi et die octauo tūmadetur
infantuli r post dñs. vii dies manet
mulier. xxij. dieb. i sacrame pūifi
cationis sue abstines a cōsorcio ho
mni r ab ingressu templi r xl. die
offebat infans i templo r mmea
pro eo vbi quia dixit de muliere qz
peperiss suscepto semine dat. intelligi
qz simulit i matrem domi que con
cepit spu sō blaspheia irrogare.
Ex quo intelligo instat pmo istud
accipat. documentū e. qz quilibz qz
fulgeat bonis opibus debet tūme
omēz iusticiam suam i cōspatu dei
quasi resparsam quodam defai
r i mundaia reputare quod dedit
intellige vgo pūificatū volendo qz

esset obnoxia cum tunc fuisset tota
pulchra et macula non erat in ea.
pro isto induat. psalmus id ne ius-
tiae meae sint sicut panis menstruatus.
Et Job xiiij. verbar omnia opa
mea sciens quod non parceret delin-
quenti. Et xpus ait. Cum omnia be-
nefecias dicite quod fui iniquus su-
mus. Nec miri. Si enim in conspectu
dei non tibi sunt mundi et in angelis
repta est iniquitas non habet homo
etiam si vis de suo gloriari. Et io-
hanni gloriatur in domino gloriatur. Ores
mira sunt dei ex amore implentes
quanto magis proficiunt tantopius
considerantes deficiunt in quibus deser-
uendo deficiunt ruma cotidie ne
in via deficiant expauescunt quanto
et magis sursum perscrutantes ascendant
tantopius perscrutantes aditum mi-
hi se estimando descendunt mali
vero opa tenebrarum agentes et le-
gem digito dei scriptam multiplicat
confringentes ne dum non gloriatur
de bonis moraliter bonis. Per etiam
in medio gloriatur de actibus tyrannice
iniquis sordibus et in mundis arudi-
nes quippe nos timent ubi colu-
ne contremiscunt quia secuti quidam
mali cecati delirant cum male faciunt
et exultant in rebus pessimis boni vero
quia iugiter deficiunt penam et reme-
morantes penam et reuoluentes dis-
crimina dei iudicia respiciunt deo semper
perscrutantes et subiucenas subster-
nunt. Sequitur. Tulerunt illi iudicia
ut sisterent. i. offerrent. sic scriptum
est in lege domini scilicet num. xvij. Et
Exodi xij. quia omne masculinum
adapiens. i. primo apiens. Ram
primo gloriam. Omne primo tam bonis
quam peccatis sancti domino vocabitur
i. domino offerret autem est domino man-
cipatum quod si erat primogenitum
debitum leui non habens maculam re-
probatur oblatum ut a patribus matrem
postquam vero adultum erat reddebatur

ut perpetuo fuerit in templo. Si autem
de gloria tribu erat redimebatur quinquaginta
siculis qui sunt aliquos valet decem
denarios usuales si vero sunt primo
genitum de pectoribus mundis ad
usus erat sacrificium. Si de immundis
et aliud commutabat ut darent
hostiam secundum quod scriptum est in
lege scilicet Leuitici xij. par turtur
aut duos pullos columbarum que
erat oblatio pauperum qui non po-
terant habere agnium qui erat
oblatio dantis. Per tamen homo beatus per
aspiorem agnum obtulit illum videlicet
qui tollit peccata mundi re facis scire
Ex quo intelligo moralem acci-
pare sicut in documentum. Carnales pri-
ores religiose educare debent offerre
ac ad laudem et honorem digere filios
et filias tenent. Hic enim priores tute-
rentur ut sisterent eum coram domino
pro isto induat. Gen. vij. fili tibi
sunt enutri eos. Et Leuitici xv. Dote
batis filios israel ut taceant in mu-
dicias ne moriantur. Sic faciebatur.
Thobias filio suo dotes cum ab in-
famia tunc deum et abstinent ab omni
peccato. Hinc probatur. xxx. scribitur.
Erudi filium tuum et refrigerabit
te. i. letificabit quietem confens
a sollicitudine vel ab eterno medio
quod meritis si cum non erudieris
erudiant ergo priores filios filias
enim sapiens letificat patrem suum
stultus vero mestitia est matris sue
Optimum quippe est relinquere prolem
sanam autem sanctis moribus informatam
Ram et si per iustus moritur i filio
tam vel filia sancta quodammodo viuere
videtur. Unde Eccl. xxx. d. Mortuus
est pro illis et quia non est mortuus
silens enim relinquit post se et con-
tra vero qui pueros carnaliter di-
ligit minus non illos in bonis moribus
erudit inquit Job xiiij. Quic no-
biles fuerint filii eius siue ignobiles
non intelliget scilicet post mortem suam

Ex quo dicto Job repositione bñ
Gregory sup isto eodem vero col
ligit. Et si post obitu no fuit i
quo statu fuit filij eor mali vero
nesciut vtr filij eor nobles sunt
nobilitate vñtū an ignobiles
ignobilitate vñtū. Ac ideo nō est
gloriandū pñbus de multitudine fi
liorū impiorū hñ i etia iustorū. xi
dicit. Re iocundeis in filiis impijs
si multiplicat nō oblecteris sup eos
Melior est em vnus tñmens deū
qm̄ mille filij impij. Et vñle est
mōi sine filiis q̄ relinque filios
impios. Itaq̄ pñtes pñdeat ne
pñolent filios suos et filias demo
nijs. Scaturi q̄ sicut boni pñdige
tia ita educatōm filiorū ē hñem
pñtes letitia et futūz accumulacōe
mali pronegligēcia cōfusiōm tris
ticiam et dāpnatōm sempiterna. Et
Ecce homo erat iustū cui nomen
symeon et homo iste iustus et timoratus
expectans cōsolatōm isrl et sp̄s
sc̄s erat i eo. Et emquit homo q̄
pñt salutē ab omibz ē spectandus
homo cōne et nō sp̄s vñens iustū
qui ex fide viuit. Aut iustus opa
boni quia qui facit iusticiā quā
lem quo ad om̄s bene dicit iustū
fm̄ Ambrosij. Et timoratus illo ti
mōe p̄ que quis declinat a malo
et facit bonū sine quo timore iusticiā
custodi nō pñt qm̄ vt scribit. Ecce
pñmo Qui sine timōe ē iustificari
non pñt. Vnde basilias q̄ difficilie
iusticiā sine timore custodit non
dico illū timore qui tp̄alia bona
p̄ horrefat quē pñtā dilectō foras
mittit s̄ timore dñi qui pñmanz
insecutūm s̄c̄i quo iustus diuina q̄
to iustus diligeretius diligit tanto
sollicitus offendē cauet. Et sp̄s
sc̄s erat meo. Quia em vere iustū
sp̄s sc̄s i habitator ei⁹ erat. Na
alias sp̄s sc̄s discipline effugiet
fictū. Sapie p̄. Ex quo assūit
istud tñl documentū. Ad vñ p̄fesso

rem xpi pñmet vt pñcone et non
sensu ducat vt iusticiā reguletur
timore dñi fulciat et sp̄s sc̄s dign⁹
Cor p̄m facit bestialit vñctes de
quibz Boetij i libro de sumo bono
De vobis homibz qui de nūa bestiaz
pñtati estis diuini q̄ i vñb est nō
q̄ssentes p̄ quā ad supiora tendit
et pñles deo estis. Et hor vt ait Sa
p̄ies infimatus ē nūa quia pñsi
difficile corrigut. Contra fm̄ facit
qui vel aliena in vadit aut fame
aliorū detibit vel pñys neglectis cō
stis adiudicandas fm̄ cōstias cō
surgut seu qui vt videant. Boni
mala facē expauescit qui offen
sas pñmor sine satisfactōe pñent
aut iusta iudicia vendūt vel per
pñt. Pñma vñ fm̄ ambrosij i libro
de officijs iusticiā est in deū. S̄a i
pñm tñm pñtes quarta i om̄s
hñ non nouit patre nō nouit m̄r
nouit vitatē pñsonum non accipit
deū imitat fm̄ Cassiodor sup
illo ps̄. Et loquit iudiciū et opat
iusticiā hec sc̄dm̄ Eulij i libro de
officijs ē splendor vñctis maximus
et quia sc̄m̄ boni nominant. Cōtē
tū facit qui plus tñment horēz
quā deū offendē contra q̄ loquit
Aug⁹ sup ps̄. Time deū qui super
om̄s est et homēz nō formidat
Et vñb sup cantica. Deū time et
mandata ei⁹ obserua hoc ē om̄s
homo quia absq̄ hñ nō homo. Cōtē
vñmū facit qui fm̄ pñi pñmit
sensu sp̄s sc̄s aut patē qui eodē
sp̄s sc̄s inspirante locuti sūt cōtē
illud Salomons in p̄vby. Ne tñ
tāis prudēcie tue quales sūt mo
derm̄ bestia qui fm̄ pñi sensu co
tus etatē catholice pñmit tamq̄
alys om̄bz defas i pñi tñ esset
sp̄s sc̄s. Sequit. Et responsū
accipat a sp̄s sc̄s s̄z occultum in
sp̄iācōm nō visus se moztē s̄z tñ
me nisi prius videt oculis mentis
et corporis xpm̄ dom̄. vñctum

adno seu messiam in lege promissu
Et venit in spiritu in templum eodem enim
gratia qua ventum prouiderat uenientem
cognouit venit namque in templum in spiritu
humilitatis et in anno conito non elatois
in anno superbo non in spiritu fornicatois
et libidinis visionis sic facit aman-
tes se carnaliter aduicem sed in spiritu
salutis ad laudandum et honorificandum
deum. **Ex quo elicitur istud quartum**
documentum. Multi putant se in spiritu
di uenire ad templum domini qui tamen
accedunt in spiritu dyaboli propter nam cum
secundum Bernardum super cantica sermone
luy. Gra di sit balsamu paosissimum
pau solidi et profundum vas requirit
constat quod in mundi anno fluctua-
tes in fide leuis cordis et qualiter
quacumque sorde peccati mortalis sedati
eniam si templum intrant dummodo alium
finem quam deum gratia cuius uenit
constituunt aspectum dei non ducunt sed potius
dyaboli spiritui agitantur. Dis igitur scire
qui in spiritu templum intrat dei Audi
Bernardum in libro de libo arbitrio qui ait.
Gratum tibus consistit arbitror in odio
peccatorum malorum et contemptu peccatorum bono-
rum et desiderio futurorum. **Et 1.** Qui ergo
plagedo peccata mala contempnendo
ne in eis teneat affectum inordinato bo-
na peccata capiendo sancta desideria ac-
cedit in templum in spiritu dei uenit. Si
vero uenit ut videat que carnaliter
amat aut uidi quant se in uide-
do delectationem carnalem habeat vel ut
consolatur carnis uel emolumentum ac-
quirat ipse se iudicet quod in spiritu dei
non uenit aut enim Bernardus super ca-
ntica sermone lxxvii. preoccupatum
sclauibus desideriis animi delectatio sancta
declinat non miseri possunt uana uer-
etna caducas spiritualia corporalibus
yma sumis ut pater sapias que
sursum sunt et que super terram. **Hec 1.**
Sic igitur non stat quod quis sapiat sed
telestia et terrena. Ita non stat quod quis
intret in templum in spiritu dei et dyaboli
cum non sit conuersio lucis ad tenebras

non sancta ad tenebras. Sequitur. Et cum inducent
puerum in manus eius ut faceret spiritum
legis consuetudine pro eo offendo sed
par tunc aut duos pullos colu-
barum et puer Symeon accepit eum in uulnibus
suis. et in uoluntate sua et benedixit
deum. et reddidit gratias deum propter
promissionem et exhibitionem saluatoris
aut benedixit et cantum cecinit. **Et**
Ex quo elicitur istud documentum. Bene-
dicere et laudare deum ac sibi gratias spiritus
agere probomus omnibus obligamur
aut enim hugo libro primo de claustro
anime. Quia nullum est momentum quo
homo non utatur uel fruatur dei bonitate
et misericordia. Sic nullum debet esse momentum
quo enim peccator non habeat memo-
ria. Et quod secundum Augustinum de ciuitate
dei est medicamentum non sano regu-
la est prout lux est tenebrarum habitatio
est desitio. Nec est secundum eundem super psalmum
lxxviii. quo quis fugiat adeo ira-
to nisi ad deum placatum in toto corde
bonum et sanctum sed etiam peccatores quos mi-
sericorditer cum sint morte digni et
patienter ut conuertantur expectat
quibus etiam bona que potius es-
sent impendenda de largitate sua
inmensa committit gratias est agere obliga-
tur. Optima quippe ut ait Crisostomus
super apostolum omelia lxxv. Beneficentia
est ipsa memoria beneficiorum perpetua
confessio gratiarum ideoque quibus sit ma-
gis in misericordia gratias agas deo magis
enim pietatis iudicium quod licet in se-
lix deum contra te irruisti nam et in-
digna meruisti ipse tamen bonitatem
naturalem quia pius est et misericors ultionem
ut redires suspendit et te in peccatis
sordescere diu expectauit reuocet
errantes inuitat repugnantes ex-
pectat torpescere patius est amplec-
tere redeuntes redote errantem gratias
ergo agas quod non secundum merita tibi
retribuet quod terra te uiui propter inma-
nitatem scelerum non absorbit quod te
celum non fulminauit ignis non combussit
et aqua non submersit pensa quod re-

si homo non peccasset. Vnde Augustinus
sup Gen libro. ix. Nichil prohibere potuit
ut uterentur in paradiso honorabiles nup-
tiales choros immaculatus huiusmodi p[er]fecti
et iuste fideles quod viuentibus eorum obe-
dientibus et scire fruuentibus ut sine ullo
inquieto libidinis ardore sine ullo
labore atque dolore pariendi fetus ex
corum semine gignerent non ut moientibus
p[er]nitibus filii succederent sed ut illis qui
gemissent in aliquo forme statu ma-
nentibus rex ligno vite quod ibi plan-
tatum fuerat corporales vigorem sume-
ntibus et illi qui gignerent ad eundem
producerent statum donec cito nullo im-
pleto fieret in quatuordecim ut sine ullo
morte animalia corpora immutabilia con-
tinerent. Hec ille. Insatiatus erat de
conjugio post partum propter fornicationem
et mundiciam evitandam simplicitate dei
aut ad mulierem indolore p[er]vales et
viri p[er]tate eis et ipse dominus tibi. Gen.
ii. Explicite vero post diluvium cum
dixit Crescite et multiplicamini sup[er] terram
Gen. viii. magis vero est ratione signifi-
catore nam significat mundum spirituale
in deum et animam p[er] caritatem co[n]structam
f[er]re. Osee. ii. Ep[er]sabo te michi in
de significat etiam mundum in huius
nam rediit natura in vitam virginis ce-
lebratam magnum est preterea ratione co-
mendationis et honoracionis nam hono-
ravit coniugium in paradiso innocentie
instituyendo et post amissionem inocen-
tiam de coniugio tamen illibata sp[iritu]
virginitatis nascendo separationem eius pro-
hibendo sua p[er]icia misericordie in si-
cundo raqua in omni immutando.
Ex quo patet quod quicquid peccat qui co-
iugium legitimum dissolvit aut thoro
alterius amictat. Scriptum est enim quos
deus coniungit homo non separet. si enim
concupiscit uxorem alterius est mortale co-
tractare carnaliter est gravissimum. In hoc
autem quod ait evangelista. Erat ibi mi-
ihesu mystice et timor dei accipit sp[iritu]
lit. Hec doctrina usus coniugii debet esse

in timore dei aliquando si timor dei de-
fuit demoni accipere potuit nocendi
conjugii p[er]tate. Vnde. vii. viri quibus
tradita fuit sara decora nimis du-
timore dei postposito sue volebat
tamen intendere voluptati ademonem se-
ocasi. Cuius gratia angelus domini. Thob.
vi. dicebat ad thobiam. ondam tibi
quibus p[er] p[er]vale demonum. huiusmodi namque
qui coniugium ita suscipiunt ut deum
a sua mente excludant ut sue li-
bidinis ita vacent sic equus et mulier
quibus non est intellectus. Tu autem
cum accepis eam ingressus cubi-
culum p[er] tres dies esto continens
ab ea et nichil aliud nisi in orationibus
vacabis cum ea. Tercia autem nocte
accipies virginitatem in timore dei amorem
filiorem magis quam libidinis ut in semine
abrahę benedictionem in filiis assequatur.
Hec ibi. Proximo induat id quod post
Aug[ustinus] libro primo de nuptiis et concupiscentia
vbi ait. Copulatio mulieris et femine ge-
nerandi causa bonum est naturale nuptiarum
sed istud bonum male utitur ut sit eius in-
tento in voluptate libidinis non in
voluntate p[er]pugne. Hec ille. Ex quo
patet quod si in timore domini vir et uxor mar-
itimo videntur sepe salubrem p[er]plem p[er]
ducunt et ampliores consolationem ex sus-
cepta sobole invenient. Vnde eliza-
beth dicit filiis et m[er]cedem quia in timore
dei cum zacharia viro suo vixit me-
ruit p[er]plem suscipere qui et scitatem p[er]ntes
adornaret et p[er]dicatione sua infideles
ad christum converteret quare commendat deus
nam timentem deum bene esse mercedem
adhuc hortatur. Aug[ustinus] quilibet fideles
inquirens sup[er] ps. xxxv. s[er]mone s[er]mo
sera seuit time deum s[er]pens insidia
deum time homo te odit deum time dy-
abolus te impugnat deum time tota
enim creatura sub te est que iubetis t[er]re
re quoniam ipse dixit et facta sunt ipse ma-
davit et creata sunt. Hec ipse. Verum
quia nuptiis in timore dei celebrantur
saluti et fragilitati humane consilium

vocatus ē ih̄sus et discipuli ei⁹ ad nup-
tias. **¶** Vbi accipit istud docu^{tu} axat
mortalis i dno copulato proficit qui
gibus adfulget cont^{ra} lapsum sub
instrat. Sic autē tā bona matrimoⁿ
de quib⁹ Aug⁹ libro .x. sup^{er} genesim
capo .ix. sic ait. Bonū q^{uod} habent nup-
tiae triptū est fides p^{ro}les et sacramentū
Infide attedit ne p^{ro}et vinctū con-
iugale cū altera vel alio q^{uod} cubatur
Imple ut amanter suscipiat. Beigne
nutrit. religiose educat. In sacra-
mento ut quicquid non separet. **¶** Et
Idō cū sit i dno sacramentū et
v^{er}us sit vsus eius ut si fiat inten-
tione p^{ro}lis p^{ro} ee sine p^{ro}to nā adh^{uc}
ē matrimonii institutum. De^{us} enim
masculum et feminā p^{ro}parandi g^{en}is
causa nuptiali castitate coniungit
xxx. q. i. d^{icit} d^{icit} Si v^{er}o fiat causa r^{ed}de
di debiti non habet iⁿ se viciū. **¶** In
Aug⁹ i libro de bono coniugali r^{ed}dere
debitū coniugale v^{er}is ē g^{en}is s^{er}ptū
ē em̄. Si tū abstines sine voluntate
v^{er}oris t^{em}pus ei fornicadi liceat
et p^{ro}tin illi^{us} tū imputabit continēcie
xxx. q. ii. Si tū. Si autē vsus matri-
monii sit ex libidine victoriā et si p^{ro}-
les non intendat veniale est. **¶** Unde
Aug⁹ i libro de bono coniugali Exige
v^{er}itā q^{uod} nādi necessitate culpe est
venialis dum em̄ p^{ro}ius motib⁹ ad
h^{oc} impellentib⁹ p^{ro}ter causam p^{ro} cā
di sibi iⁿstent nuptiae ab adultio
seu fornicatōe defendūt neq^{ue} ill^{ud}
p^{ro} nuptias admittat. **¶** Si p^{ro} nuptias
ignoscit **xxxii. q. ii.** Quidquid Sed
si fiat actus matrimonii causa solū
sacramēte libidinis vbi n^{on} fragilita-
ti sue intendit succurrere s^{ed} modo
peccorino se habē ut sue p^{ro}uat vo-
luntati si tū exit delinib⁹ matri-
monii ita q^{uod} actū quē cū p^{ro}ia facit
ac si cū p^{ro}ima quicūq^{ue} patret
tū actus ē p^{ro}ctm mortale tū ei
h^{oc} se ad v^{er}ores velud ad adultam
nichil autē ē f^{er}ius q^{uod} v^{er}ore sua
amare q^{uod} adultam **xxxii. q. iii.** p^{ro}igo

Si v^{er}o d^{icit} actus non exit delinib⁹
matrimonii h^{oc} ē q^{uod} licet actum faciat tū
ei tūmen eudem nullaten^{us} faciet n^{on}
eet v^{er}or sua p^{ro} fidei et s^{er}uicetū
p^{ro}at a mortali excusai s^{ed} iⁿ thoma
et p^{ro}ter iⁿsc^{ri}pto d^{icit} **xxx. q. ii.** Si ergo
queit delinib⁹ i v^{er}ore sit iⁿ mēte
ex tendendo affm̄ ex^{tra} fines matrimo-
nii ita q^{uod} si non eet v^{er}or id faciet ē mor-
tale. **¶** Quod vocati estis sūt discipuli
ih̄u ad nuptias mē discipulos aut ih̄u
dilectōis fulget v^{er}assitudo iuxta illud
iobis .xii. In h^{oc} agnoscent q^{uod} discipuli
mei estis si dilectōm h^{ab}itis ad m^uicē
accipit istud docu^{tu} **¶** In^{ter} cōthē-
tes m^urimoniū debet ee dilectō casta et
sincēa p^{ro} iⁿsc^{ri}pto induat id ē **xxx. q. ii.** In
trib⁹ b^{en}edictū est spū meo que sūt
p^{ro}batā coram dō et hominib⁹ concordia f^{er}-
te amor p^{ro}ximor^{um} v^{er}or et mulierē
cōsentientes In h^uamū quippe ē v^{er}it^{as}
male s^{ed} h^{oc}at ad illam que p^{ro}em et
matrem r^{ed}tos q^{uod} agnoscēs p^{ro} cū
relinquit h^{oc}nc aplū ad colōcenses .ii.
ait v^{er}ri diligite v^{er}ores v^{er}as et nolite
amari esse ad illas debet itaq^{ue} m^uter
v^{er}or et mulierē ee sincēa dilectō mulier
debeat subia iⁿlicitas nō tūm q^{uod} tā
p^{ro}ia et honestas **¶** In^{ter} d^{icit} m^uter sup^{er}plea ad
v^{er}at cū caput mulierē sic v^{er} caput
autē v^{er} iⁿsc^{ri}pto queatq^{ue} v^{er}or non
subiat v^{er}o h^{oc} ē capiti suo eiusdem c^{or}-
mis rea ē aut v^{er}or si non subiat
capiti suo **xxx. q. v.** Cū caput h^{oc}nc
exade costā eiva ē producta ut tūq^{ue}
i vna carne duo tanto maiori caritate
vinctulo se astringent q^{uod} tū v^{er}ū esse
de altius natūa agscit h^{oc}nc d^{icit} d^{icit}
i libro de p^{ro}adiso n^{on} illud o^{mn}isū est
q^{uod} non de eadez t^{em} de qua p^{ro}lasma-
tus ē Adam s^{ed} de iⁿsc^{ri}pto costā scā sit
mulier ut scirem^{us} vna i vno et
i mulierē corpus ee natūa vna fōte
gener^{is} h^uamū **¶** Et subdit d^{icit} d^{icit} nō duo
ap^{ro}ncipio scā s^{ed} v^{er}or et mulier neq^{ue}
duo v^{er}ri neq^{ue} duo mulierē s^{ed} p^{ro} v^{er}or
de m^ude ex eo mulier **¶** Nec ē **¶** Quod v^{er}ri
q^{uod} s^{ed} s^{ed} p^{ro} m^uter caritatez r^{ed}der

com sinceram p quod p q sicut vni
non debent esse molesti vxoibus ita
vxoies debent huiari et subia vni
Item qntu parat vtr qui xpo capiti
suo se non subiat tm vxor que ibat
non subiat vno Sequit Et deficiente
vino dixit mar ihu ad eu vnu no hnt
Intelligens em sca di geit iam tep
pffe erat quo pmiacula scripm dm
mundo ondet vtr non filius ioseph
s di r male vgnis credet ait vnu
non habent sz ad sufficien nil petes
s defm m synuas eo q amati sufficiat
so i smuare nati absq alia petico
ne Vnde non dicit da eis vnu s defm
ppom in quens vnu no hnt Con
gruu quippe erat quod ibi vnu io
auditas tpalis defiet vbi diuina co
solaco homibz innotuit no est enim
dubiu qn xpus va iocunditas nuqm
addelectantes i vno tpalis iocunditas
itroiss msi hic deficiente sua homibz
mfluxiss Ex quo thitur istud do
amietum Quod m comutes tato
magis mes leuat ad supna qnto
minus m flectit ad m fma Vnde bte
Ereg m omē vsu treme tue aceleste
desiderio obdure sat ammus rdu ipe
suo vsu durus effiat p actom seculi
adea emollur no valet que ptinet
ad caritate di her ipe Quia ppter id
inquit hui mundi occupacoēs fugi
te quia qnto i eo quisqz profecerit
tanto vt video ab amore dei amplius
discessit h i e hinc esau vtr gnarus
venandi bndiccom prodidit quia oc
cupacoēs m hoc stlo qnto magis
extiora incolit tanto plus mēiora
multa debnquit rbn admitta foris
m hiant qf asemetipis alienati dis
cedit Et v. moralu id ait Edices me
tes qnto se for pdesideria dilatant
ad receptom illius semp boni cor sui
angustat her i e Et q status m rion
alis multis sollicitudinibz vigeat
z occupacoibz impedit qnto magis
e occupacoē tanto tardior e supna.
Vnde Jo cont poumanu tractans

ad Apli. i. Cor. vii. Qui cu vxore est
sollicitus e que su mudi quo placeat
vxo r diuisus e sic aut Intueam aia
rum vgnis multa q distacias vgo duo
maius vxo place desidat r vt vxo
placeat sollicitus e de his que sut mu
di que cu mudo vaqz tnsitua sut et
diuisus i multas sz ptes sollicitu
dmu m selax qz distractus Ex q
p q status m rionalis sepe pnat
cosolacoe spuali du vtr imodate
delectacoe carnali qm sic viator i
itme amena pta conspiciens vix
ad patrie dulcore cōsiderandū cosur
git vno itme delectacoe retardat
hic dulcedo m hac exiliū recitate di
illudent oblat a cōsideracoe sime
dulcedinis retardat Vnde Bernard
i quoda smone viliis et admichu
valis e mudi cosolaco r quod magis
est metuendū vē ac salubet cosolaco
est impedimētū Et idem ait Quis
ad alias cosolacoēs mens i hpat
rno penitus remat cosolai caduc
transitoris ipe e profecto celestis s
thit grām cosolacoēs qui si digna
deuocoe pleno affiū desidelo vche
menti pete quere pulsare suffraget
sme dubio petes accipet querens
inueniet r pulsanti apriet her ipe
Item p q qntus status m rionalis
e bonus claudabilis pea tam que
totidie i eo succrescat vlei iuxta
ponit i delectando deo manens i
cōiugio impeditur pn btus qd m
moralibz ait Bonu e cōiugiu s ma
la sut que aa illud ex mudi cura suc
rescit di ergo tenet quod non no
ret ex rebus iuxta pontis comittit
plerq id quod noz sic sepe rectum
mud qz iter pagm et tunc ortis
iuxta viam de pibz pvestia tene
mur i via quid mudi no offendm
s alate nasat quo pugam h ille
hinc e q cōiugia que ex cōtinecia
mutui prolem no suscipiūt illis q
carnaliter vteritibz filios procreat
sut profenda Vnde Augustinus lib

p^o de smone domi i monte Beataora
guiga uidianda sit que suis filijs
procreandis sue etia ista terna ple
contempta continentia int se pari o
ssu osuare potuerunt quia nec cot
illud pceptum sit quo dñs dimittit
vxoem vetat non em dimittit qui
cum ea nō carnalit s spūalit uiuit
Et id suat quod sm aplm d reliq
ē ut qui hnt vxoem tūmq nō ha
bentes sint hec i^o Et id repla ad
probandam qmendat vginale; absti
nētia dicit vbeior fecudior q felicitas
nō ventre guesce s mente gndescē
nō lactare pectore s corde amdesce
nō vsterib; tram s celū orombus
pturne hec ille vānt ergo homines
cōiugio tamq non vāntur s; quid
dulcissim filius mī vgm sp dilec
te vndit euangelista subdit Ed
michi r tibi mulier quat dicit scie
tempus aptū ad faciend; mīaculū
nō est michi r tibi que s michi so
li qvemt ppter quod sequit nō dūm
venit hora mea .i. hora cōueniens a
me solo qgmīta vel pē sic intelligi
nō dūm venit hora mea .i. nō dūm
sū qgmītus hys quia deus simy ne
q conuigantes sūnt quod defiat
vniū siue eos h p^o sentie qui em
necessitate nō pferat bnficiū cum
gītitudine non utiqnet Aug^o vō sic
intelligit qmīaculū quod futurū
simy s^o diuitate; fiet non sīdm hūa
nitate; quā habeo atē hec tpe q^o di
cat diuitas mea r nō hūanitas q
exte suscipi futura est mīaculū Ver
mā bndicta intelliges ex tñsione
filij peticiōm suā non ēē repulsam
s dilata dixit mīstr quod tūq; dix
it vobis facite sciebat em eu au
te mīe r pēat q quod ppatet mīdi
gentib; isatē quod patebat hē
aspere loqui r quā negare videt
Ex quo tñt istud docit licet
durus nobis nō statim ex audiedo
videatur deus non tamē debemus

de dño despare s fiduciale ei^o mīz
expectare pro isto inducit Augustin^o
qui sup ps lxx sic ait Ne deficiat
orone de^o quod cōcessus ē r si differt
nō aufert nō leuitate vtit^o qui pro
mfit firū ē fūlle nō pē h; vnde fa
ciat h^o Et som^o sup abarū dñs mī
faciens dēmenae sule pondera atq;
mensuris mīdū mor ex audie clama
tem ut eu pbet r magis puocet ad
rogand; hec i^o Si tamē aliqn fideli
orans nō obtemet quod rogat de
mētia dī nichilomin; istud venit dñ
Aug^o mīlīto Emāz pspere fidelit
supplicat dō pronūtiatib; hūy r mī
scitordit audit non quid em īfmo
sit vtile magis nouit medicus qm
egrot; hec tpe Erat aut ibi lapidee
vdrie sex porte s^o pūificatiōm iudo
rum sapientes singule metretas id
ē mensūas bmas vel tēmas hec ibi
erant s^o pūificatiōm iudoz pphai
sa em mī alias traditōes id suabat
ut trebro se lauarent vbi cōsiderad;
q sic ad līaz hīc erant sex vdrie ad
pūificatiōm iudoz ita dñs ihūs xps
nobis reliquit sex purgatoriā culpa
rum mīaz que sūt cordis cōtūo
vera cōfessio deuota orō elemosmāz
largitio ieiunū et deuota vbi dei
audicō Ex quo trahit istud docit
Exuberat dī mīa ad pūificandū
āmas mīas r dedit pcepta homi
ne peccet r dedit peccanti remedia
ne despet vnde pensans hāc mīam
exuberantē dī h^o sup cāntica
smone .ix. sic ait Emma dulce
do suauitatis exubat i pectore dñi
ihu longumitas i expectando et mī
donando facilius hec i^o hīc ē qui
custodit hominē ne peccet si peccat
custodit ne īfmiū viuens desce
dat expectat ut pāor redeat mīdū
peccatē r pāa pāis addente ferire
ut pemteat dissilat hīc olīm mīdi
delectabilia qvemt i amaria r risus
īlacmas gaudiū i merorem ut q^o tū

deliciabatur quibus in oblectamento mundi
sed carnis tantum malum habet tormen-
tum et fluctum. Sic reuertentes benigne
suscipit susceptum fouet fovet et nut-
rit conualescere facit datur promerendi
gratiam et spem salutem eternam con-
sequendi quis ergo nisi vectoris
tam puerum dominum non diligit qui etiam
natus hominem ne cadat et tamen si ce-
tiderit ipsum de spere de salute non
facit. Sequitur dicitur hoc est minister
Ihesus. Implete ydrias aqua et im-
pleuerunt eas usque ad summum aliquid
enim de aqua ibi plus portum assump-
sit ad purificationem vasorum. Et ideo uis-
sit supplet quod fuerat amotum et di-
cit eis sed ministri Ihesus habuerunt nunc et
fuit archidilmo hoc est principalis et primo
intercommunes et probabile est quod fuerit a
liquibus. Sacerdos illius temporis qui nuptias
intererat ad benedicendum et ad orandum
qualiter debeant procedere secundum legem
et statuta seniorum. Et secundum Crisostomum iussit
Ihesus dare archidilmo quia erat sob-
rius et potat discrete bonitatem. Unde se-
quitur ut aut gustauit archidilmus
aquam unum fructum et nesciebat unde
esset minister aut sciebant qui huius-
modi aqua vocat sponsum et dicit
ei. Omnis homo agens prudenter
primum in principio bonum unum ponit
et apponit ipse quoniam in malis quia tunc
Ihesus hominis est uiuere et potest consi-
derare unum bonitatem et tunc inebriati
fuerunt id quod detestus est quia tunc
nesciunt discernere inter bonum et malum.
Tu autem suasti ut bonum usque adhuc
quod dicitur imprudenter fecisti. Recrimina-
ti quod laudauit unum esse bonum ex aqua
fructum. Nam secundum Crisostomum. Quicunque fecit
Christus fecit ea meliora quam natura.
Ex quo accipit istud documentum.
Ebruius non habet plenum in sensibus ui-
dium pro isto indicat quod ponit Augustinus
in quodam sermone. Ebricitas est blandus
demon dulcis venenum suauis patrum
quoniam qui habet serpentes non habet quoniam qui

facit patrum non facit sed ipse totus est
patrum. Item idem Augustinus ad sacras
vigines scribens ait. Ebruius uultu
directo supernus accubitus et sui orio-
ne sanctus spectaculum se conuicio patrum.
Hic ille. Fugienda est igitur ebricitas
nam ut idem ibidem ait est omnis fla-
gitio mater culparum quod materia
radix omnis iniquitatis origo uiciorum et ducit
capitis subversio et tempestas lig-
ne preclla corporis insana uoluntaria
ignominiosus langor turpido mor-
dedecus uite honestatis infamia et
anime corruptela. Hec est et met met
nam secundum Ambrosium in libro de officiis
ebriosus cum absorbetur unum absor-
betur a homo abhominabitur a deo despi-
citur ab angelis deridetur ab hominibus
destituitur virtutibus confunditur a deo
inibus. Et ibidem et Ebricius confu-
dit natura amittit gratiam perdit glo-
riam incurrit damnationem etiam
et ut ait Hugo de sacra uirtute Ebrici-
tas iudicium romis obfuscant contem-
nes et bella procurant roborem et nales
uirtutes enuat infirmat quoniam mor-
te nales adducit temporalibus spoliatur
et quod detestus est diuina maledictionem in-
ducit Et ut dicit Crisostomus super quod in
nichil est ita demones amittit sic ebri-
etas et lasca haec secundum petrum de
seruare in uocata sermone. In alio cri-
men in sacerdote sacrilegium est quia alius
animam suam necat uno sacerdos spiritus
sanctus extinguitur. Hic ipse subdit
hic mirum signorum Ihesus fecit in chana
galilee Quia tunc erat rex glorie et dominus
uirtutum sic dominus ele mirabatur et secundum
Augustinum ipse fecit unum in ydrie qui or-
atio hic facit in uitibus sed hic assidue
amittit ad inimicum et istud in signum
hic ad inimicum et manifestauit gloriam
latente in carne dicente et dicit po-
terat ondene perferunt ut tunc diuine quod
ipse esset uerus deus sponsus etate qui
creata ex nichilo potuit creare Et
riso mirato crediderunt etiam discipuli

eius. Rōdū em̄ erant vel discipuli s̄
solū vocati adnoticiaz et familiarite
eius. Tamē viso miraculo statim cre
diderūt meū q̄ eet verus filius di.
Ex quo t̄h̄c vltimū documētū q̄ du
rissime sūt arguendi qui fidem sac
sanctę catholicę Eccl̄ie nō vno mi
raculo s̄ diū p̄ter naturā sup̄ natāz
et t̄libz que non potāt quecūq; po
testas opai cāta angelica vel huā
nisi di m̄lāpl̄i s̄as m̄m̄taret adō
notole appbatā s̄m̄t nō tenet s̄ a
mea dubitant aut ei cōtradiant
hic em̄ discipuli vno viso miraculo c̄
diderūt. Isti credē multis modis si
dei firmate dissimulant vel contēp
t̄. S̄ reuera īfutū iudicō cū h̄etia ōs
fuerint īcōspectu sapie di congre
gati quid pro executione sua p̄tendē
valeant non habebūt nos autē con
fident̄ si nobis aliud non obicit di
cē dicē potām̄ domo hanc fidem
tenuim̄ acē miraculis sup̄ nām fac
tis palam r̄m̄m̄abiliter appbatam
si sumus decepti salua pace tua et
maiestatis diuine reuerēcia veni de
tepeā non ē em̄ apud te mutatio vt
p̄mo sit est r̄postea non ē. S̄ nulli re
uera non p̄t dei sapia ac ideo peti
mus cū ex fide hac iat te cognom
inus q̄ ad cōtemplandam sp̄m̄ tue
celsitudinis admittam̄. Quā nob̄
p̄stare digne xp̄us p̄ secula r̄ me
nū b̄ndictus Amē.

Cū descendiss̄ ih̄us de monte
secute sūt eū turbe multe
ay. viij. Cū ap̄leto simone
descendiss̄ ih̄us de monte secute
sūt eū t̄be multe p̄t̄ quaz edifica
tōm̄ rogantas deuocōm̄ ad faciē
dum miraculū mouebat. Et s̄m̄
Crisp̄m̄ post simonē procedit adm
racula vt v̄bis p̄cedentibz auctorit̄z
prestaret vt mirabilis ī v̄bis mira
bilis apparēt ī ope. Hec ip̄e ī mōte
siquid docuerat ap̄los r̄ v̄llez des
cendit vt docēt t̄bas. Ex quo as
sumit istud documētū p̄dicator ulx.

qualitates audienciā debz formare s̄
monē nam hic xp̄us p̄fas ap̄lis ī
monte m̄p̄fas vero m̄plano p̄di
cavit. Vnde Haymo demonstrat
hic p̄dicatōibz vt m̄p̄dicatōe sua hu
beat simonē tempatū isicut vide
runt vniq; q̄ capē posse ita v̄bū
di anūciat. Hinc p̄o ī quada ep̄la
Omne quod non edificat audien
tes īp̄iculi v̄t̄ logyā. Quare s̄m̄
Auḡm̄ ī libro de doctrina xp̄iana p̄
dicator laboret vt intelligēt vt libe
ter vt obedient audiat et hec se
posse maḡ pietate oronū q̄ orato
ris facultate non dubitet vt orando
pro se ac pro illis quos ē allocutur
sit prius orator q̄ doctor. Hec ille
Et ecce leprosus veniens adorabat
eū iste non tam passibz corpis q̄
fide cordis genu flexo pro cadens
ī facie sua orabat. Ex quo assū
istud documētū vbi fides r̄ humilitas ī
orando cōatruūt facile impetrat
q̄ petit. Hic em̄ iste leprosus proci
dit ī facie sua. Ecce humilitas rado
rabat cū fiducia. Ecce fides p̄ quod
p̄. Ex ille quod orat nō accipit q̄
cōfidit ī pro quo orat accipe. Vnde
Iacob ī canonica postulet ī fide nich
hesitas qui em̄ hesitauit similis ē
fluctu maris qui auento mouetur
r̄ t̄uifert non ergo existimet homo
q̄ aliq; accipiat a dño hic Ambro
sup̄ p̄s despiciat. Vones diffidentes
m̄vales seculi t̄uris auri plene re
rā corporaliū m̄placate bonoz opm̄
īferunde. Hec ille. Quare hic adorabat
cōfidenter īquiens dñe si vis potes
me mūdare volūtas em̄ tua opus
ē et opera tue volūtatī obediūt q̄
quid em̄ vis potes sic op̄s. Sic et
tu si simal̄ alexra pati desideras
humilit̄ et confident̄ dicas dñe cū
omē genu flectit̄ celestū t̄restū
et īfiorū qui dixisti et f̄a sūt oīa
mandasti r̄ creata sūt v̄m̄sa ī be
neplacito tuo ī meo m̄to p̄edet sa
lus mea si vis potes me mūdare

qui mūdōs facis de in mūdo cōceptos
semine de p̄toribus iustos et scōs Et
pensandū s̄m Crisostomus quod nō dicit
rogauis dñm neq; si orauis s̄ si vis
potes mūdare neq; dixit ei mūda
me s̄ se totum ei concedit et dñm eu
fatet et p̄tēz vniūsoz ei t̄bit et
extendens hūc manu suā tetigit
eū dicens volo mūdare vbi quia ex
tendens manu suā isignū libalitatē
quod ē cōt̄ anarōs et p̄arōs tetigit
eū isignū hūc q̄ ē cōt̄ sup̄bos
dicens volo q̄ fuit pietatē cōt̄ m̄
vidos ayūdare quod fuit p̄t̄is cō
tra m̄ardulos Et ergo dicit volo
sic volūtate p̄t̄is p̄t̄m cōfitear
magis ardeat magis et mūdaber
plēnissime cōfitear et plēnissime le
tificaber nō dubitasti arde nō tar
dabo sanare nō distulisti cōfessioz
nō differam te mūdare Hic Et cōfes
sim mūdatus ē lepra eius non est em
quid p̄t̄i dei resistat n̄ t̄pib; di
uinis moram esse oportet Et quia
extactu xpi lep̄ mūdatus ē accipit
ex h̄c istud docūm Tactus ē dī m̄le
efficacie et v̄tutis quod p̄ p̄mo de tactu
xpi corpali nam om̄m m̄f̄m t̄z
vniūsalit̄ sanabat exempla vaia
sūt t̄ ew̄gelio p̄ etia; de tactu p̄m
corpali et p̄t̄m sp̄uali In quo quod
tangit ē corpale quia et valde est v̄
tiosus nam val; ad cōfringenda p̄cō
rum diuiaz et ad p̄mēdū carnis con
cupiam et ad p̄bandū iustoz p̄t̄as
Item p̄ de tactu p̄t̄e sp̄uali et quo
et quod tangit et quod tangit est
sp̄us et h̄c tactus ē m̄ne m̄p̄t̄atōis
et valde v̄tiosus nam v̄j manat
ex eo fructuosū effus p̄m̄ boni
p̄p̄t̄i m̄sp̄t̄atō suae cōceptō et h̄c p̄
t̄met ad donū timor aquo ḡt̄p̄t̄
sp̄us salutis Et p̄t̄am p̄t̄atō et m̄f̄
sio et h̄c p̄t̄ refert ad donū pietatē
s̄m id danielis p̄t̄a tua elemosinis
redime Tercius v̄t̄lū suae n̄t̄ioz
ad salutē m̄struat et h̄c refert ad
donū sc̄e que docz n̄e cōuersari

25
Quarto ad bene opandū et ad ardua
agrediendū roboratō quod respicit
donū cōsiliū Quintus m̄t̄bulatōne cō
solatō et hoc respicit donū fortitudinis
Sextus ē dilectōis dī inflammatō et h̄c
quintū ad donū m̄t̄ellūs qui docz m̄
t̄elligē i. m̄tus legē b̄n̄ficia dei p̄q̄
anima ieiūatōz accendit et inflammat
Septimū autem eleuatō et celestū
cōt̄emplatō et h̄c quintū ad donū sapiē
que docz que s̄usum s̄ sapiē non
que sup̄ t̄am Et aut illi ih̄s vide
nem dixer̄ dās nobis ex̄m ut nō
diligamus ostentatōem et honorem
et bona que facim̄ non eē divulga
da s̄ substituenda ut non solū absta
neamus a mercede pecunie s̄ etia;
gracie et laudis h̄m̄ne ac v̄nie gl̄ie
Et nōndū s̄m Crisostomus quod non sim
pliat phib; ut non aliqui dicat s̄
ut aliquando dicat s̄ ut aliqui se on
dēt s̄c̄doti nem̄ dicet ne forte si an
aliqui nūciaret audirent s̄c̄dotes
et occasiōem habentes lepre p̄t̄ odii
et m̄innatias xpi expelleret eum
de p̄lo q̄ lepr̄sum non recipientes
mūdatus h̄c i. Et offer mim̄ qd̄
p̄cepit moyses m̄testio illis i. n̄
accusatōem et attestatōem eoz que a
me s̄t̄ s̄m Crisostomus Et mūdatus
a se xpus nichilomin; facit eū s̄c̄do
tibus p̄ntai Et ex quo accipit istud
docūmētū S̄c̄dotibus lic; malis tā
diu q̄diu tollerant ab eia ē defen
dum et ip̄oz s̄c̄dotū reuēdū quod
sic p̄mo ondit nā h̄c xpus a se mū
datus ad s̄c̄dotes remittit eo q̄ licet
mūdatus non t̄n reputabatur mūdus
n̄ debebat s̄m legem restitui ad
ḡmūz habitacōm hom̄ m̄f̄ p̄s̄c̄do
tū iudiciū mūdatus eē demonstrare
et munus pro eius introductōe offere
Vnde s̄c̄dot̄ ad eoz arbitriū sepaba
ita non sine eoz arbitrio ad cōsorcium
alioz ad mittebat Et ut ondet ex
hibendam s̄c̄dotibus reuēntiā T̄cio
ut se ondet nō eē legis t̄nsgressore
nec legē solū s̄ adimplere s̄m leges

grediens et super legem cilians. Quarto
ut intelligere cum non legis ordine
et consuetudine sed de gratia ropatione
super legem ciliat esse. Quinto ut sac-
dotum annos ad delitantes prouocaret
et non edentibus omnem excusationem au-
ferret offerri aut munus voluit
testimonium illis. et contra illos si visio
miraculo non credentibus pro illis testi-
monium saluas ut respondentes legem
sum nudatum si edent nudato sal-
ui fierent. Inquit autem quod dixit Christus
Vade unde te sacerdotibus accipit. Et
documentum. Igitur sacerdos qui plepsum
significat sic alep pater nudatus
per contritionem tamen adhuc tene se sa-
cerdoti unde per professionem et ad eius
consilium subire satisfactionem quod sic on-
dit. Nam dominus istum leprosum tange-
do nudauit et postea ut sacerdos se
reprimaret et sacrificium offerret precepit.
Tunc enim leprosus adeo tangit quod
pater coniungit tunc sacerdos se reprimat
quod per contritionem manifestat et
sacrificium offert quod satisfactionem com-
plet. In eo vero spiritualiter quod dicit. Et of-
fert munus accipit istud documentum
quod sequitur. Expectat nudatus de-
bet deo offerre munus. id est sacrificium
laudis. Vult enim deus hanc laudem et gloriam
qui tria sibi reseruauit. nulli vniquam
creaturae communicare voluit sed gloriam
vniuersam et vel iudicij potestate. Glo-
riam autem auferunt vane gloriosi. vni-
uersa superbi et iracundi qui de iniurijs
sibi illatis vindicare se cupiunt. Iudicij
temerarij et presumptiosi qui de occultis
aliorum vindicare voluit. Sequitur tamen
autem ihesus metropolis Ephraim
que erat metropolis Galilee tunc
ciuitas gloriosa sed nunc valde despe-
rata accessit ad eum Centurio. id est princeps
centum militum proprios inuicatos por-
tus ibi aromatis per collectionem tribu-
ti et custodia Galilee ne forte vellet
romanos quibus tota illa terra subi-
ta erat rebellare accessit ad eum fide
desiderio deuotione potius quam gessu

corporalis principis. Unde origenes acces-
sit alienigena gratia sed domesticus
corde alienus natione sed proximus
fide princeps militum sed socius ange-
lorum rogans eum humiliter et dicens reue-
renter domine in cuius potestate est morbus
et sanitas mors et vita puer meus
id est suus et subditus iacet in domo pali-
tatis et male torquetur propter multam et
comoda que patitur. Ex quo acci-
pit istud documentum. Non est princeps
et dominus suum fidelem propter superuicentem
infirmitatem de domo sua eiciat pater.
Nam quoniam iste suus fuisse pali-
tatis de domo tamen Centurionis non
fuit eiciatus quod est contra nonnullos
humanos dominos qui de domo sua ex pel-
lunt infirmos et ad hospitalia me-
tunt. Item in hoc humiliter Centurionis acci-
pitur aliud documentum. Domini debet
hanc curam et sollicitudinem de salute
suorum autem subditorum. Iste enim ha-
buit curam et sollicitudinem per seruum
suum et quod est contra multos qui videtur
subditos suos infirmari eos non ad-
uertit seu despicit et plus de scriptis
suis quam de infirmis subditis sol-
licitus sit plusque suis voluptatibus quam
subditorum necessitatibus condescendit.
Ihesus autem sciens deuotionem eius respondit
propos inuicatos. Ego veniam. Ecce
humiliter et curabo eum. Ecce pietas vel
autem potentia sanandi non principia cor-
porali. Et ibat cum illis et cum esset prope
domum et cuncto populo cognitis et
pactum fidei ad christi maiestatem et
eminentiam se conuertens accessit per a-
micos sed domesticos ad eum rogans
ut non veniret et dicens Domine noli vena-
ri non enim sum dignus ut intres sub
tectum meum non dicit domum nisi palla-
tium licet princeps esset sed tectum philo-
sophate sui considerat magnitudinem
christi. Ex quo accipit istud docu-
mentum. Quarto magis quis in conspectu
diuitiarum suarum agnoscendo se humi-
liat tanto dignior apud deum repu-
tatur. Unde Augustinus dicens se indignum

psalms se dignum non mirat ei paucitas
si in eius cor mirat Itē Crisostomus Quia
idignum se fecit i suscipiendo xpm i
domo digno factus est regno r adma
iorem suā hūliatōm adiecit dicens
ppt quod r meipm nō ēē dignū ar
bitrari sum ut veniret ad me r inter
nūcios submisi pome s tū sine cor
pali pūcia dī vbo p quod crenit
r sanat omnia r sanabit puer meus
i suis meis ecce sūm beda Magna
fides q dicit credit ēē facē hīe pzo
pdicto et documeto induat id q pot
Gregorius xviii moralium vbi ait Caro
fit quibz vilior deo qnto piosior ē
tāto piosior deo qnto ppt ei vili
or sibi Itē Bernardus sup Cantica
Oportet hūliū sentire dese nitente
ad aliora nedū sup se attollit cadat
Itē Crisostomus sup az Qui hūlis est
corde indigniores se alijs arbitrat
Ille De magis centurio adhuc i fidei cō
stancia pseuerans Ondit quod verbo
pt sanare dices Nam r ego homo
sum vānitate similitis factis sub pūte
altori i mpatōia cōstituit hīs sub
me milites r suos quia quia a roma
deputat fortue sū mutabilis eo qd
dñs meus impator poterit me mī
tare r pūte pūdendi auferre r dico hū
ic mīta vade r vadit qntū ad negotiū
implendi i absentia Et alio quod q
sū antiquū qmāta alij dico veni
r venit qntū ad officiū implendi i ab
sentia vel pūcia Et suo meo dico fac
hīe r facit sine resistēcia Ex quibz is
vult cōcludere qd si ego qui homo
sum modice potētie et maiori sub
tus solo vbo operor p mīstros meos
r possum mīpare mīfioribz qui ad
būm meū mīstī obediūt qūltoma
gis tu qui deus es vbiqz pns r potēs
sup omēs potēstates et omī dñs tu
omēs pūtes hūiūt cū angli r omēs
vītes celoz obediūt potēs solo v
bo r sine pūcia corpali suā meū cū
re r idō nō ē nūc corpali eūdo te fa
tigare Audies autē ihūs vba cētūōis

expfīua tantē fidi q subvelamēto
tūms agnoscebat excellētiā maiesta
tis mīatus ē hīe ē admodū mirantis se
hūiūt Vnde Aug? Qd mirat dñs nob
mirandū esse signīficat quibus adhī
opus ē sic moueri Omēs em dēs mo
tus cū de deo dicūt nō pūrbati q
mī signa sūt s docētis magistri Cē
tūōis ergo fidem dñs admirans
pūter r collaudas sequētibz se dix
fidem appbando r i exēplū pponedo
Amē dico vobis Nō mīrē tantū fi
dem i tantā fidei facilitatē mīcredendo
i sūt i mīplo israhēlīco pūtis tps
Vel nō mīrem tantē fidei signū Cur ac
alijs pūert ondīt venerabilis beda sic
inquēns pūtibz idō fides cētūōis
pūert quia illi legio pūarqz mōmēt
edoti erant nēmē docēte credit Ex
cipit tū vgo mala que sup omēs fi
di magnitudinēz habuit quocūqz ge
neralis sit mēto de mītis vel pūis
occasione aut accepta ex fide hūi gē
tīlis cōcludit r pūiat dñs cōuersionēz
gēalū r repbācōm iudoz dicens Am
idē fideliter dico r pūio vobis r d
ad exm istius i quo fides gēalū pū
get multi s nō omēs quia nō
omēs obediūt evāgēlio ab oīente r
occidente i ex omī pte mūdī r ex omī
gēne gēalū vement ad fidem et vni
tatem ecclē Vnde Aug? Istas duabz
pūtibz s oīente r occidente totus orb
desīgitur vnde sub typo ecclē dictū
fuit iacob dilataber ad oīentes et occi
dentes ad septētrionē et mīdies nōra
liter autēz mītelligendo ab oīente ve
niūt qui ex cōsideratō ppe natūe vel
natūitatē hūliant vel pēnitentiā
agūt i florē iuuetute Ab occidente ve
niūt qui ex mortis mēmoīa cōuertūt
vel qui pūmaz agūt i sua senectute
Ab austro veniūt qui fauētē pspīa
te vacant opibz pietatē Ab aquiloe
veniūt qui necessitate vīgēte con
pugūt et mē ad vīsa suat pāneciaz
de hīs em omībz multi saluabūt
r erībūt id est felicitē requiescent

non carnali s; spiritali cu abraham
ysaac iacob quoz fidem mittat sut
cum his annis meis et fidelibus i
regno celoz et iustoz ubi lux et glia
et longanimitas vite et omne bonu et
fit hic mentio de patriarchis p dñs pro
eo q; pñcipaliter sint eis scilicet pmissio de
terra promissionis p quia bñz pñia
significat. Et quo accipit istud
documentu dñs nudis vñs ad salu
tem homines veniunt et mouet nam
ali ab ortu iuuetutis ali ab ortu de
senectute ali ab austerio benignitatis
dñe misericordie ali ab aquilone ire
di bona desidia concipit et ad salutem
mouet. Ali ab iniquitate considera
do dignitatem di profundam quia scis
est homo p nobis resurgit. Ali disti
tum expauentes iudiciu cotidie pau
di pñcipaliter penitentis se purgat
ut saluentur ali cum sint mali et
in hilom domo di multiplicat pre
uicti et bonis exterioribus ditati di for
tuna sue vite pñse conceperunt pñ
mesant ne dñs pñmittente i egestatem
cadant et obliuiscuntur vitam sicq;
timentes amittē pecuniā aut rerū
habundantiā nequitiā delingunt. Ali
tribulationibus et anxietatibus at
ti quāi desopno mortali ad deum
quendi euigilant. Ali exis scilicet edi
ficiati vitam emendat. Ali casibus
alioz ne in similia cadant vita re
formant. Ali bonitate dei ali sapi
entia ali pulcritudine ali maiest
tate ali longanimitate i expectan
do pñiores ad pñiaz ali in me mag
tudine ali iudicioz di profundita
te quib; illos saluat hos dampnat
cōtemplantes vel animo reuolutes
i deū mouet. Ali ex creaturā ad cre
atorem q̄surgit ali in creaturā cre
atorem q̄templat. Ali breuitate
vite pensantes aspirant ad etnā
ali mundi vanitatem intelligentes
cōtempnūt terrena et amant celestia
ali dñi aduocates q̄dicōis hūane
oculos mentis inflectūt se in cōsp

tu di hūbant ut saluet. Dary q; sut
modi et itinera quibus ad salutem pre
me. Ali in pñcipio sue cōuersiōis in
veniūt blandimenta dulcedinis i me
tamē occurrūt eis itāta temporis
in fine aut veniūt ad plenitudinem
pñtationis que omnia suagūt ex ocul
to dei iudicio quo quidam eliguntur
et alij reprobant. Unde bñs q̄q; xxv.
moralium Ali pñcipit quod tenebat a
li accipit quod alij ex mñtis pñcipit
et hñc nūc scarto di iudicio agitur coti
die quod maxima requisitiōe i
publico demonstrabit. Et aquibus
mēpñtis subdit. Quis hominē estare
possit. Iudam viuendi sorte etiam
post mñtiū applicatus amittit. Et
quis cū latrone credet cū vite
etiam i pño mortis articulo iuuenire
occultus aut iudex pñdens vñoz
corda disīnēs alter pñe statuit al
ter pñe cōfregit illum districte ex
cijs repulit hñc introitus miseri
corditer traxit. Hec i. Itaq; pauces
centes di occulta iudicia i deum dñ
tempus ē misēndi moueant. Be
filij aut regni. i. iudoz in quibus
regnabat dñs vel filij regni vñtione nō
electione pñmissione non cōsecutōe sua
reputatiōe nō re qui pro regno ha
bendo facti fuerat. Ise i dignos reddi
derūt eiciētes i tenebras exteriores
q̄p mñse habebant interiores tenebre
em pñme sūt culpe alie aut sūt q̄e
hemne. Nam sñm Greg. Interiores te
nebre sūt creatas mentis. Exio
res etne vñt dāpnatiōis. Ido autē
ibi dñt tenebre exteriores q̄ licet
ibi sit ignis tamē nō lucet adonde
dñm dāpnatis aliquid adeoz cōso
latiōis. Vñ pñdore. Ignis q̄e hēme
lucet i miser ad miseriē augmētū
ut videant vñ doleant nō ad con
solatiōis ut videant vñ gaudeat.
Hec i. Ibi eis fletus ex angustia a
m. Sardon denū ex indignatiōis
afflu eo q̄ se u penituerūt de pñtō
ubi pñ accipit istud documentu. In

Astendens ihu
in nauicula an̄ vii. h̄c̄ vii.
h̄c̄ vii. s̄m̄ oligme cū ml̄
 ta magna et miranda dñs ondisset
 it̄m t̄s̄iuit ad maē vt ibi excellen-
 tia opa demonstraret q̄tus t̄e ma-
 risq; dñm se ondet et seant̄ sut em̄
 discipuli eius t̄s̄s̄itantes cū eo nō
 tm̄ gressus ei seq̄tes s̄ magis sc̄i-
 tates q̄mittantes ipe vō dormie-
 bat p̄h̄c̄ nauicula; Allegoria p̄ v̄
 ptinet ad caput ec̄c̄e quod ē xp̄us
 p̄t̄ intelligi arbor cruas cum qua
 mare huius m̄di p̄t̄isitur cuiq; be-
 neficō r̄auxilio adiut̄ fideles t̄s̄s̄i-
 tant̄ a m̄di fluctib; r̄ p̄ueniūt ad
 lictus patrie celestis de hac dñs lo-
 quit̄ nūc iudiciū ē m̄di nūc p̄nceps
 m̄di erat̄ foras r̄istā a sc̄dit̄ xp̄s
 p̄ nobis p̄t̄oib; vt nos p̄p̄tatis
 m̄is nauicula; penitēcie a sc̄dam; y
 discipuli ergo hoc ē v̄ei r̄am qui sal-
 uari a fluctib; huius m̄di desiderat
 ne m̄gant̄ in profundo debent seq̄

xpm iux illud Si quis vult post
me venire abneget semetipsum et tol
lat crucem suam et sequatur me vel nauic
ula qm ascendit xpus e eccle que
admodum nauis in principio fuit arcta
quia paucos hunc credentes et ifie
sz tpe antixsti eis angusta quia t
pauci erunt fideles In medio autem
e lata quia fides modo multu est
augmentata In hac naui continetur
fideles qui cu xpo p mare seculi ad reg
nu celoz premunt hac xpus nauem
ascendit p regnum et gubernacionem
quia tpe e rcor eccle et gubernacor
Ad huc p hanc nauicula intelligit
quolibz fidelis anima que mai ex
ponit quia corpori sociat Vere em
corpus m m mare e q omnia opa
ei a maiudine habent anexam
In hanc nauicula xpi ascendit
ai eam p gram inhabitat Beatus
aut en discipuli i vtutes trece theo
logice et quatuor cardinales et septe
dona spūs scti eccle qm pulchra x
ymitua que sp eu cu i tiaz venit
sue ascedit qmittat Et ecce motus
magnus factus e i mal non natua et
ex se s xpi impetio vntate Ita vt
nauicula opiret no tamen submerger
tur fluctibus Ex quo accipit istud
dormietu Crisi nauicula ipso dormi
ente qcuti pt submigi tamen no pt
et pmo pz de nauicula que est triu
xpi quoniam et si xpo i cruce posito
fuss magnus motus i mal factus
petre qz fuisse sut et ceta signa que
tuc facta sut et ceta signa que tuc facta
sunt ita q nauicula apta eet fluctibz
quia tota vis psecutoris ita item
xpi fuit et mentes om eccle xpm
fluctuabat m quos fluctuaciones
xpe dñs dormiebat qz in cruce mor
tuis e non potuit tamen nauicula
crucis xpi submergi nam vtus xpi
et nonnullis quos psecutores habuit
professores fecit quod considerans
Aug⁹ m s⁹ mone de pascue sic ait
Hodie crucis fixa et salm scificatus est

hodie crux fixa ē et demones dissi-
si sūt hodie crux fixa ē et mors subu-
sa hō ē hōe dyaboli vicius ē hō sal-
uatus et dō gloriatus ē et quia
crux vt ait maximus in symone de
māibz nō solū intelligi debz ligni
patibulu s; pie uite virtutē q; pro-
stat Idō p pnam maxime crux tol-
litur nam p eam homo ad portum
salutis deducit hāc autē cruce pme-
tū xpūs ascendit qñdo quis sue
salutis audus pmax assuit i qua
nauigantibz quā mē vndas fluctu-
uantibz nonnuq; dormiente dño
venti flant quia temptationes cō-
pementem cōsurgit et tūc nāc
est reuēat ad dñm vt i tūquillitē
cōpescat et portū salutis indulgeat
p; etiā deuiauita que ē etiā cō-
quā flant venti varij et validi ma-
lor et diuicias procellarū de qua d;
Crisp. Non dubiū nāc iſtar etiaz
fugiaſſe que nauigantibz aplis
gubernate dño aſſatu spūs scī p
dicatione vbo vbi dīſcīe portante
ſerū magnū et eſtimabile pū q;
totum mūdū ſagrine xpī mīa-
ta ē. Hare vō ſcām intelligit qd
varijs temptationibz velut quibz
dam fluctibus naufragat venti
autē nequicie ſpūales et mūdū
spūs intelligit qui p diuſas hē-
ſes et uarias ſeculi temptationes q;
p quosdam fluctus malis ipm
fatigare nō ceſſant dormire vō
dñs intelligit in hac nauī cū ad
probationē fidei elat et accumulacōe
pene malarū etiaz ſua pſſur et
pſecutionibz mūdū iſtus temptat
pmitat que tamē a nullat aut
ſubmergi nō pōt dño dūte Ego
prote rogauī petreus nō defi-
ciat fides tua. Bñ hylai? de trimi-
tate lib. vii. Hēc etiā pū ē vt cō-
uincat cū ledit tūc intelligit cū
arguit tūc obtineat cū deſerit
hēc i. Itē p; de nauicula p vā ar-
tipit profideli anima q; ſepius cō-

mouēt venti temptationū. i. exterior
res demonū impulſiones et vnde
ſeu procelle paſſionū. i. interior
veracōe eo q; pie in xpo videntibz
vna temptatione ſuccifa fortior ſic
ēſat quo ſit quod tantus mēdum
temptationū orat impetus q; quā
anima opat fluctibz et timeat ne
amittat dona vtiutis xpūs autē dor-
mit nam quā videat ab ea reſiſſe
ſe nō tamen reſedit eo q; hōm p
miſit Cū ipō ſum tribulatione
Et anima cōfideus de gra dei vmat
in xpo nam ipē ē qui poſt tepeſtate
tūquillū facit et poſt tribulacōem ex-
ultacōem inſundit Non igitur ſuus
di obrutus temptationibz delatatur
amio ait enī Aug. i quodam ſmōe
Nullus ſuus xpī ſine tribulacōe
ēſt Et ſubdit Crucas
te nō habē p ſecurōes
non dum ceſſaſt cō-
xpianus hēc i. Coſtat ergo q; hys
modis et ſi xpī nauicula fluctibus
obruat xpo etiā dormiente nō tam
ſub mēdū licet dormie dñs videat
propt̄ euāgelizati inquit Ipē vero
dormiebat qui reuera dormire hīc
voluit multis de cauſis pma vt vi-
tate; huāne natūe in ſe demonſtrāz
in mīaculis enī xpī ſemp aliquid
pōmē ad cōdendū vitate; hūanitatē
et aliquid pōmē ad oſtendendū vitate;
diuinitatis Et vō diſcipulorū fidem p-
baret nō q; ipē corda eorū ignorarē
ſ; vt ipi ſeipōs agnoſcerent Tertia
vt diſcipuli magis timerent et eos
ad orōm prouocaret Si enī vt ait
Crisp. eo vigilare tempeſtas ſcīa
ēet vel nō tūmūſſent vel nō ro-
giſſent Quarta vt vitate; diuine
natūe et ſuam potentia demonſtrāz
que magis claruit i eo q; mox ex-
citatus in paui ventis qui ei pa-
rebant erat enī eis ventis cōtra-
rius Et acceſſerūt ad ipm et ſuſci-
puerūt eum diſcipuli cuius dūtes
dñe ſalua nos parim; tu enī potes

et nos indigem? qd pmi r pto co
stituti sum? vbi oigen vnares disa
puli saluatorem vobiscu habetis et
paulu tmet vna vobiscu e et demoe
te solliciti est? Et id quod dixerut
salua nos fuit fiducia quod autem
dixerut pmi fuit pusillanimitas. Et
quod suscitauerit infidelitatem ppter
quod in crepando dixit eis quid ti
midi estis modice fidei qd dicit Si fi
dem haberetis non timetis s faceretis
quod velletis vt ventos r mare placu
rent. Ex quo pz s m Epistola qd tior
no facit temptacionis inducio s mbe
cillitas mentis sic em aut proba
tione sic m temptacionib fides
vbi accipit istud documentu iusti
do temptant aut pmit m h m u
do vt pss clamet clamantes audiat
exauditi gloficient deu possibile e
em homines m hac vita no temptan
tendente ad celestia nam quis co
nabit nisi qui tunc itauit quo aut
cabit si de se quod quod impugnet
quid mch cu victori cu non sum in
pugna Ergo ds misericorditer nobis
cum ager vlt nos tribulacionibus
extei vt quod vti opib non pt
anobis extorqui saltem labori tri
bulacionib obtineat anobis de Et
ideo vt ait Bernardus dicit n mae
fluctibus ita nec vita hominis carere
potest temptacionib. Nec pt pax f
ma solida esse nisi i regione sua tot
em teptacionibus plena e vita nra
vt non imito tota ipa tempta debe
at appellari fm ipm. Ex quo pz q
temptacione iustoy veniat eis ipro
fm qd qd teptaciones acerbissime r mag
paulose qd alie videlz hesitacio i fide
Eatholica desperacio dederit ma spus
blasphemie contem d m rcos eius et tep
tacio sibi met nunciandi manus et p
mendi et quedam pplexitas que
rulse conscientie medicinale consiliu
non admittens que deuotis r religio
s homib occurrat si vtant salubri
remedio non arguit dampnatoz sed

vite exercitum r conam nuqm em deuo
tos homines malignus spūs quos no
pt ad amalia flecte p temptaciones spi
tuales mitit subtere r iam obiat hor
vt dubit de trinitate p sonare de m
tate dūte ecclie de xpi de xpi m carna
tione de sacramento corporis xpi r sanguis
aut alijs que tenet fides Eatholica
ia suggerit vt ppter multitudine con
mssoz tmmu spem salutis no ha
beat iam mgeit vt cogitet homo ali
qua indigna r detestata con deu et
scos eius iam sic cōstaz argumentis
suis implicat vt quicūqz pte eligat
pam vel paulu euide non possit q
quos dant remedia Et pmo qd des
teptaciones no timeant non magis
ad mti proficiat patiente diu eis
quis non cōsentit qd addetmetum
S qd pater tollent eam si sathas
aliquē visibilē vel sensibilē tēbala
ret Et qd non tueret ratiōnando n
eis resistat qd ex h magis cōfricite
inflamant S ad tlia tractanda se
cōuertat homo pque abstract pos
sit obliuisci passiōis sue Quarto
vt ratiōib suis et alior bonor ho
minu diuina imploret remediū
Quinto qd ad sacram scripturā p qua
soluit omnia dyaboli rōphismata
retrat ad aliq doctū et tmetē deu
se diuitat tūc em si vtet hys remedijs
e temptaciones huius nocte no poterint
s prodesse Vnde Greg loquens de
pōtis teptacionib sic ait Tempta
tiones contra fidem et despiū blasphemie
r cōsimiles n fuge possim n
repugnando vince quia qnto indig
m nobis m xpi et deputam tū ipis
tancoplus eaz rabies accedit s no
curade st n timende dū mō no con
senciat eis et paret eaz m festat
q quodda dyabolici susurrū sup
portet qd alit qpesti non potest
Et subdit No ei solet bonis pūlose
eē tles teptaciones s sūt sepe pūgia
futurē menti coopactes pz ergo q
si tles acerbissime etas pfiat non

debet sciri etiam di diu teptatombus
obruunt et clamant ad deum ut exau-
diamur et exauditi ac erepti glorificent
deum. Sic enim et apostoli in periculo maris in-
stituti diffidere non debebant de auxilio
christi sed constant agere licet ipse dormit
nam viderunt enim multa miracula que
tamquam deus operabatur faciente non cre-
debant tamen posse dormiendo quantum
in vigilando vel tamen intra quantum huiusmodi
robore christi vocat eos modice fidei
Ex quo spalius accipit istud docu-
mentum quod fidei arguitur qui in ad-
versitate positus aut temptatione tan-
datus minuitur timet et pauciter se
sed per non fides maxime nescia est est
in paradisi huiusmodi est victoria que vincit
mundum fides nostra. Et quippe si quis huiusmodi
fidem sic quantum synapsis tunc esset mo-
les ut ait vitas eo quod id quod credit
se obtinere non dubitat non minus quod
huiusmodi qui in adversitate portus re-
minuat magna igitur est fides qui est
dit se obtinere id quod postulat. At
contra minima que discedit hinc ve-
l vult fideles sumus si quod vobis
promittimus operibus adimplem secundum
Ergo. Omne. Ex quibus per ip-
sum qui habet fidem minima est arguenda
Qui vero nichil credit est mitis idemp-
nando. Tunc surgens sed consilio dis-
puloz a somno impavit ventis ut
cessarent et maris ut se dominum eius ostenderet
et facta est tranquillitas magna ita quod
non semita non vestigia aliaque tur-
barum remanent. Sic itaque vultusque
sue nature sed diuine et humane vitate
dominus ihesus dignatus est ostendere quod enim
homo nauem ascendit. Sed quia deus
mare commouit quod homo in mari dor-
mit sed quod deus ventis et mari impat et
eorum furore verbo coheret dicit autem
Crisostomus. Quod christus fecit in mari magna
tribulationem ut magna tribulatio tribu-
magnis discipulis incurreret timorem
et magnus timor induceret eos ad cla-
mationem orationis et clamorosa oratione induceret
christum ad magna miracula operacionem

et magni miraculi induceret homines
ad fidem et admiracionem. Vbi adven-
tu duplici de causa dominus turba-
uit hanc veteri sue turbationis suscitauit per
quod forte voluit tunc iudam qui seculum
erat ne sceleris proditoris periret dum
ostendit se esse per hunc deum. Sed ut ostendat
quod sepe per pernam male societatis aliqui
dominus tribulationem et tempestatem eue-
nire permittit. Ex quo. Iona qui dum fu-
giens a facie domini per mare nauigabat
tamdiu fluctibus maris obruebant
nauem quousque fuisse proiecitus in
mare et tunc cessauit peritus firmi-
tus maris et fluctus. Ex quo acci-
pit istud documentum. Ex maioris so-
cietate vel vicinitate innotat per
rursus immet periculum. Vnde Ambrosius
in sermone in cathedra petri. Erat in na-
uicula Symon petrus sed erat pater
et iudas proditor quantumvis illi fides
fidaret nauicula huiusmodi tamen perfidia
eam perturbabat. Tranquillitas est ubi
solus petrus nauigat tempestas
ubi iudas adiungit licet esset petrus
fides suis meritis perturbationem tamen cri-
mibus proditoris. Vnde quod delicto au-
tor mita quatuor. Huiusmodi. Hinc quia
ciuitates sex erant vicine Sodome
et gomorre corruerant illis et
pater corruerunt de perditione. Sed
et continuo porro homines mirati sunt
dicentes. Qualis est hic quia venti
et maria obedunt ei ubi. Hieronimus. Aut
non discipuli sed nauite et ceti qui erant
in mari mirati sunt ex effectu virtutis dei
tatis eius cognoscere ac et confiteres
qualis est hic et quia. I. quoniam magnus
quoniam potes quante diuinitatis christi
quid dicit non est prius homo sed ve-
rus deus. Ite. Crisostomus. Homines
tranquillitas dei ostendebat. Ideo dicitur
et qualis est hic quia sic homo dormit
et sic dei miracula facit. Tria ergo ad-
mirantur ut homines dormiente et diu
impantez et creaturam obediens. Vnde
addit quia venti et mare quoniam insensi-
lia sunt obedunt ei admittunt obsequium

do sunt creatura creatori. **E**x quo ac-
cipit istud donum. Arguendū est homo
et multo condempnandus qui fuit obedi-
ens suo creatori semper obediuit solus
homo licet creatura dignissima sepe
mandatū suū recalcitrat tū em fuit
sic homo sū corpus egregia creatura
sū aīa magis. Egregia quia yma-
gine di insignitus xpi sanguine re-
demptus multiplicibus donis dota-
tus ad obediendū creatori amplius q̄
alia que p̄t ipm fca sūt obligatur.
Unde m̄r quod celū obedit mare tra-
zoma que in eis sūt voluntati sue
obtemperant. Vnāq̄q̄ res ordines sūi
suat. Et q̄muis om̄s natura ad hūc
fīe sūi q̄m dignat ut homi et otali-
tati p̄uis desinat et ut necessitatib̄
suis p̄mo rādnablib̄ oblectamētis
ocurrat q̄ celū tra aer tū eis que ī
ip̄is sūt explē nō cessant au eadē
mutus temporē et rēuolūō mētū
et aīor mutacōe facit ut p̄ cōsola-
ne homis reformet. dilapsa rēstau-
rentur cōsūpta. Et licet dē hominē vn-
diuāq̄q̄ domo suis munit ut do-
na respiciēs q̄ntū amorē ad salūte
eius hūc intelligat rām dedit visū
hūano ut eū pascēt pulcritudo celo-
rum auditu hūano ut eū dēfīnet
suauitas p̄porānalit vocū aut orga-
nor olōfactū ut frīgūcia delectaret
odorū gustū ut dulcedinem p̄aperet
sūporē tot q̄ sūt dona q̄ enūmerat
non pnt ip̄e tū ī honore sit nō intel-
ligit s̄ rēcedēs adeo salūtai suo effi-
atur p̄lerq̄q̄ velud equus et mulus
ī quib̄us non ē m̄telligētia rēducit ad
numērū vīcōr nūm donorū et q̄bus
ad amādū debuit affūgē cōtinuata
p̄tinatia non cessat iram di cūm la-
re ac īdo dolendū quod tanta ē ī nob̄
tēpeditas ut īfēiores māmatis et
īrādnablib̄ ī obediendo deo videam̄
quare cū ventī et mūia et om̄es cātē
deo obediāt non p̄ter tū eis obediē
sibi aīem ut post tēpēstate maris

huius mundi ad tranquillitatem eterne
patis puenire valeamus. Quod nobis
p̄stare digne xpus dē ī p̄secula be-
nedictus amen.

Sile ē īgnū celoz īc. **De** xx.
Dat familias de quo hic d
sūm **Grego** īc. īc. om̄e est con-
ditor n̄r qui habet vineā vniūsale
s̄z etiāz que ab abel iusto vsq̄ ad
vltm̄ electū qui ī fine mūdi nati-
turus est quot stōs p̄tūit q̄ tot pal-
mites m̄sūt r̄het vinea excolit. s̄a
p̄dicacōne florē. n̄ fidelū honesta
cōuersacōne fructificat. bonorū opm̄
multiplicacōne r̄mītorū cūm laudē. r̄
hic p̄familias ad extollendū vineāz
mane hora t̄ia sexta nona vndetiā
op̄aloz condūxit quia amūdi hū-
mōs ad erudiendū plebem fidelū
p̄dicatores mūtē non cessauit. Ma-
ne aut sūm **Leonimū** fuit vsq̄ ad
dilūuū ī vndacōm op̄ariū adam et
alij p̄iarche hora t̄ia vsq̄ ad t̄ia
cūm op̄ariū noe et ceteri hora sexta
vsq̄ ad legis dācōm op̄ariū moyses
et ceteri p̄phete vndetiā vsq̄ ad xpi et
ap̄lorū p̄dicacōm op̄ariū ap̄li et ceteri
p̄dicatores. In hīs om̄ib̄ vocat ali-
quos d̄ns et cōducit op̄aloz cūm cō-
ductis sūm **Cris** īc. p̄missio vite et
cōueniēcie autē fca s̄z cūm op̄ariis
cōductis ex denariō diurno. ī p̄vita
etna p̄mū em̄ eternū denarius diur-
nus dicit eo quod nō dicit nisi op̄an-
tibus ī die gr̄ie et non ī nocte culpe
quia tota vita iusta homis reputā
vna dies. **Unde ioh̄s. ix.** dicit d̄ns.
De op̄z op̄ariū dū dies ē. Item ex eo q̄
dicit s̄ solū ī die gl̄ie et cl̄aritatē et
vbi t̄h̄t argumentū q̄ nō vlt dē
ut quis ē suat p̄p̄s stipendys nā
denariū p̄m̄sit se datū illis q̄s
adopandū adduxit. **Vnde sequit̄.** **Quis**
eos ī vineā suā. Ex quibus elicit̄
istud p̄m̄ dōm̄netū dē p̄r cōducendo
op̄arios ad colendū vineā suā vniū-
sale s̄z etiāz amūdi p̄ncipio vsq̄

ad finem viscera sue stupende benignitatis appuit aut ondit nam opera nos minime hora tertia sexta nona undecima minime non desit neque cessat cuius viscerosa benignitas ex hoc arguitur quoniam nisi esset naturaliter benignus non esset de nobis ita sollicitus ut non fuerit sic vel fiat etas vel homo quia nos ad opandam que recta sunt et ipsum amandam misericorditer invitaret propter quod iuxta consilium beati Bernardi Cogitemus super nos opera caritatis et videamus quoniam sollicita fuerit illa maiestas ne nos perderet in eternum Attendamus igitur quoniam benignus est dominus qui si hora nos vocat citat legitime plegem datam citat per edictum per doctrinam videlicet scilicet quia populos suos coram se trahit diffundit citat et vocat personaliter et promptorie ostendens quod finis indicatio venit et quod dies vite humane ad vespersum quod totum facit ut nos ad agendum que iuxta partem et sanctam sunt indicat ut sic locum divina maiestas quod iuste subvenire possit inveniat. Olibalitas stipenda dei nostri nam ne dum dat dona et donat beneficia que in se sunt utilia et multa preciosa sed etiam per ipsum quod nichil est melius nichil preciosius nichil maius ne dum quocumque suis et sibi dilectis dona sua committat sed etiam largitate suam in hostes suos diffundit eo quod ut habetur in psalmo Solez suum facit oriri super bonos et malos et pluit super iustos et iniustos Quis tam liberalis est sicut deus noster qui ex mera liberalitate sua fecit quecumque sunt utrumque addandis creaturas enim rationales fecit ut eis daretur rationales ut eas hominibus daretur et ipse usus aut ministerio subiungaret vel saltem pro exercitio applicaret Mirabilis deus et domus eius benedictus in gloria dei dei et maiora promissit cuius viscerosa benignitate administras prophetam

dicebat Domine quid est homo quod innotuit ei aut filius hominis quia reputas eum Reverera domine quid est homo utique futilis et inanis quod sic innotuit ei ut operarios in qualibet etate mundi sibi dignos quos te colet et ubi innotuit ei iusticia omnibus diebus suis de huiusmodi quod est homo natus de muliere repletus multis miseriis cuius felicitas plurimo amaritudinibus est repleta quod sic innotuit ei ut ne dum ipsum crearet sed etiam moriendo reddideret Unde quippe homo meruit ut te hominem faceretur propro datum videret predicantem daret ut in domino multum mansuetus es et misericors nam previenes hominem in meritum dignitatem profunda et viscerosa demerita nichil aliud querit ab homine nisi ut toto corde diligas et dona domus accumulas quam opellus ad te solum per omnibus querens et amandus Quare propter mansuetudinem venit aut Bernardus super cantica quoniam in te predicantem post te domine ihesu audientes quod non spernens hominem peccatorem non horruisti peccatorem latrones non lacrimantes peccantes non cananeam supplicantes non deprehensam in ad ultimum non supplicantes publicanum non sedentes in theatro non nequiter discipulum non ipsos transgressores tuos In odore horum vngentorum tuorum etiam Ideo quod nullus de salute despect non enim ad se redeunt perierunt qui dixerunt quod ad me veniet non viciis vobis facias Nec dampnabit de peccatis vestris penitentem quia copiosius in misericordia et perstabitis super nequitiam vestram spernit nos potius ad se reuersos quia ipse christus est os ex ossibus nostris caro de carne nostra et ingressus in horum terram que fuit a noe usque ad abraham vidit alios sed oculo nostro sive stantes tamquam rotes per nativum in foro tamquam detentos per mundi concupiscentias oculos tamquam

fugientes bona opationi et dixit
illis. Ite vos in vineam meam sicut vites
latas et dilate et custodiat. Unde
Iohannes xv. dicit. Posui vos ut
eratis et fructum afferatis. Et quod
iusti fuerit dabo vobis. Unde in psalmo
Tu reddes vinctum secundum opera sua re-
munerabit itaque deus operarios secundum
erigentiam virtutis eorum habundantiam
tunc dabit quoniam merentur. Illi autem
abierunt. Ite exiit ita sextam et
nonam horam et fecit sibi vineam. Ibi et
Iudas contigit sextam et nonam horam
quod in his duabus horis viderunt quatuor
Iudeorum etiam et vero horam. I. et vltis
tribus sicut in vltima etate mundi exiit
et per semetipsum appuit qui ante per
pares innotuit. Iuxta id Iohannis xv. Exi
in apertum meo et veni in mundum. Et mone-
nt alios stantes sicut oculos sicut per
et dixit illis sicut Iudeis per semetipsum gen-
tibus vero per populos quid hic statis
tota die otiosi. Quod dicit de operando
nulla ratio vos excusare vel ut ait
glosa quid. I. qua ratione non ha-
beatis conductores et collaboratores
labore suavitatem et mercedis per
quitatez dicunt ei quia nemo nos
conducit. I. nemo nobis via vite per
dicunt. Dicit eis Ite et vos in vineam
meam. I. dimissa otiositate in bonis
operibus laborate. s. mente intendendo
de confitendo et opere laborando. Ibi
accipitur istud secundum doctrinam. Iuxta
omnes homines rationis oportet qui o-
culis dedit auctoritatem et factis operibus
abstracti sordescunt sicut arbor merito
interpendi tanto tamen magis opto
vinctures sub mortis per nam dominus no-
tum dicit alios quod circa horam unde
etiam stantes tota die otiosos in-
terpat inquit. Quid hic statis
tota die otiosi. Et merito nam otiosi
non solum est stultus sed etiam stultissimus
et ob hoc destituta sua interpendi
stultus quippe est primo ex eo quod locum
dat dyabolo contra id apostoli. Nolite lo-

qui dare dyabolo apertum enim occupatum
habetis laboribus non habet locum dyabo-
lus quod proficitur. Iohannes inquit
Semper aliud bonum opus facite ut
dyabolus te non occupet occupatum de
con. dis. v. Rursum non in tali statu
se reponit quod brutis animalibus
invenit in seior. Siquidem brutis
animalibus licitum est comedere otioso
vero prohibetur. Apostolus inquit. 4. ad
Thessalonicen. 4. Qui non vult
operari non manducet. Tercio stultus
est ex eo quod se non disponit ut sit ite-
vel in purgatorio sed sic sordet quod dignus
est inferno. Unde per prophetam dicitur. Aut in la-
bore hominum non sit et in hominibus non fla-
gellabit in inferno. Quarto ex eo
quod absque ulla defensione stendo ex-
ponit se ad perdam hostibus suis o-
ciosus enim est qui castrum absque muro
ideo dicit per dyabolus id quod habet
in ezechiele. Ascenda ad turrim sine muro
qui dicit veni ad otiosos et nullus
honestus laboribus occupatos aut o-
ciosum exacerbat insistentes tibi habi-
tatio seare. Quinto stultus est ex eo
quod non in hosti capitulo sed pluribus
sed pluribus se exponit. Unde legitur
in vltis parte quod dixerunt seniores
operantes monachum demone non
pulsari otiosum vero in numerum spi-
ritibus devastari. Sexto stultus est
ex eo quod tempus nulle expendit
et bona concessa addo male consumit
quid enim stultius otioso qui nedum
nova que essent proficua non ac-
quirat sed etiam bona parva consumit
Septimo stultus est ex eo quod facit se
receptaculum omnium sordium nam secundum
Bernardum. Omnis temptationum et co-
gitationum malum et vitium sentina
est otium. Octavo sicut est ex eo quod mer-
sus in profundum malicie non vult
manum porrigere ad laborem ut periculum
mortis evadere possit. Unde Bernardus
stulticia nemo emergit nisi manu
porrigat ad laborem. Nemo stultus

est ex eo nam quiescat quando labora-
dum est sicut ipse et ideo merito labora-
bit quando quiescendum esset sicut isidorus
Non igitur est occidendum sed homo opi-
bus insudandis ne forsan dicat
nobis quod hic statis tota die otiosi
sui quippe emptarii christi sanguine
sumus et ideo domino ad laborem obli-
gati. Unde apostolus Empti estis pro
nullo magno labore magis itaque quia
laborantibus, vigilantibus, et non dor-
mitantibus, iura subueniunt et digne
in laboribus christi se habentibus promit-
titur eternum. Ex eo vero quod
Nemo nos conduxit accipit istud
documentum. Omnis homo ad recte age-
dum prodegnatus domino est conditus.
Unde frustra mali querunt excu-
satores ipsius dicentes nemo nos
conduxit nullus enim homo excu-
pit quod denarium retributionis re-
stis si se imandatum dei velud si
delus agricola excuerit habere possit
de quo denario loquitur apostolus prima
ad corinthios 4. Oculis non vidit nec
auris audiuit que precepsit deus hijs
qui diligunt illum. Et iacobus primo se-
nit. Accipiet conam vite quod rep-
misit dei diligentibus se. Iste igitur
est et est denarius quod debetur
homini dei amanti ex conducto reg-
ni celorum quod non est aliud nisi deus.
An enim nos non conduxit qui a iuda
venditus suo preciosissimo sanguine
nos lauit et herodes regno celesti
ex mortis testamento instituit. Cuius
gratia dicebat apostolus secunda ad corinthios
viii. Scitis quoniam dominus noster ihesus christus
propter nos egenus factus est cum
diues esset ut illius in opera vos diui-
tes efficitis. Et ad galathas primo dicit
apostolus dilexit me et reddidit se met-
ipsum pro me. Quare ad amandum
deum qui hunc retributionis denarium
tibi precepit moueat considerans
quod dedit tibi tam preciosa anima
et insignem quod ita tot reuertat. Ele-
nodia quod sit potestate et virtute. Ibi

namque et ratio ad discernendum verum
a falso. Ibi voluit ad voluendum na-
turaliter que sunt bona. Ibi memoria
ad recordandum creatoris beneficia. Ibi sem-
per in malo naturaliter remuneras. Ibi con-
scientia formidine tremendi iudicij
detestando peccata precellens. Adhuc si
admonemur cum corpore metemur convertimur
pigrius nos recepisse dona vide-
mus. Admirari enim possumus multatam
dignis miserationum eius pro eo quod ille
qui nobis corpus et animam mirabiliter
conseruit propter delicta multiplicia quibus
iram ipsius meruimus eadem quidem
non dissoluit nam quibus peccando
meruimus dissoluit ipse tamen prius
in misericordia suauis ut remittat sibi spi-
ritualiter valeamus. Stultus ergo est
qui tam viscerosum et piissimum dominum non
diligat et ad retribuendum opulentias
suum amandi non conseruit. Omnis
siquidem creatura homini dicit Ama
deum. Unde augustinus in libro confessionum
nunc Celi et terra et omnia que meas
sunt. Ecce vniuersi michi dicunt ut te
amem non cessant dicere omnibus ut sint
inexcusabiles. De re. vniuersitas
siquidem creaturarum quod bona ostendit
creatoris esse optimam et ideo amore
dignissimam quia vero creature sunt
dona dei et beneficia propter homines
creatura omnia ipsam sollicitam ad a-
mandum deum naturale est enim ut benefi-
ciatibus amet benefactorem quod
cum est reperi in brutis quia secundum se
necum canes amant benefactores
suos videntes et rationalibus qui tot
separati beneficijs deum non amant
vno modo pro infelicitate amore ar-
tificiali veniunt siquidem mali ho-
mines et multi sunt lapidibus diuiores
nam illi guttas aque ardentis as-
sidue capiunt. Isti passidua et co-
tinua dei beneficia minime propugnant
illi atterunt. Isti amplius indure-
sunt. Amemus igitur deum ex debito ser-
uitutis et ex conducto ut denarium
retributionis celestis accipere mereamur.

Sequitur Cum sero autem finis esset
dicit dominus vniuersis procuratoribus suis voca
torios et redde illis mercedem suam
hoc est secundum Fabianum Cum dies totius
mundi ad vesperum consummationis inclina
ta esset incipiens a nouissimis usque
ad primos quod fecit dei filius qui
procurator hic dicitur eo quod mirum sa
lutem procurauit dum prius latrones
quod petrum in paradysum introduxit sic
penultimus hodie inquit metum eis
in paradiso Cum ergo venissent quod da
uid etiam hora venerant conformati
corpori claritatis christi secundum glossam me
linearem acceperunt etiam singulos
denarios quia eandem eternitatem
et hys qui ab initio mundi vocati sunt
ubi argumentum elicitur Quod vnum est primi
um etiam de omni electorum quia idem
deus venientes autem primi numeraba
bant aduersus patrem familias id est
admirabimur de gloria gentium di
cetes hys nouissimis vna hora fecerunt
et pares eos nobis fecisti qui por
tauerunt pondus diei restituit. Vbi
notandum quod hec littera denotare pro
pter intelligi denotare fidelium iudeorum
primi enim vite et non solum acceperunt
primo gratia in prima que est quedam
dispositio ad primum glorie. Videntes
ergo iudei sic dicitur in actibus apostolorum quod
gentiles erant purificati in gratia quod
erant conversi ad dominum et ipsi diu labo
rauerunt inuidebant eis et seipsum profe
bant dicentes hys nouissimis vna ho
ra fecerunt. Et per intelligi istam
miratorem iudeorum de tanta gloria ge
tilium et de tanta bonitate innumerabilium
sanctorum noui testamenti. Et primus secundum
magis consonat littere sequenti potest
autem hic recipi istud doctum. Nemo
debet scandalizari ex eo quod tunc alii
minus laborant vel sustentem
quoniam ipse magis vel tamen proficit nec
dum quod de quadam inaequalitate
argue sic hic quidam legunt dixisse hys
nouissimis vna hora fecerunt et pares
nobis fecisti qui portauerunt pondus

diei et estus nullus enim homo de lege
gratum facit mensuram meriti sui et aliter
et ideo non debet inuehi contra deum si
tamen dat vel amplius minus laboranti
quod est magis laboranti quam de non at
tendit sic quantitate laboris sic quanti
tudine caritatis possidet regnum
dei de tempo. ordinationem. Ad iudeos
ipsum Ite mirum hominis ex quo digno non
meretur regnum eternum quia illud in
finitum istud finitum. Infinitum autem ad
finitum nulla est proportio secundum Boetium et
ita de consolatione. Et ideo vniuersus
debet sufficere quod sibi fuit ex alto mi
seratione concessum propterea deus nulli
est obnoxius ad beneficiandum sed
omnibus liberaliter. Unde ex aliquo de
bitum igitur si plus illi quam ista dat de
nullus debet inuidere contra deum
ad ostendendum quod est innumerum invidie et
de isto secundum vnum intellectum accipi potest id
acceperunt innumerabatur ad versus pa
trem familias. Hys nouissimis vna
hora fecerunt et pares nobis fecisti
Est etiam innumerum superbie de quo
lucius videns phariseus qui voca
uerat eum aut intra se dicens hic si
ecce pharisea que sciet et qualis est
que tangit eum quia peccatrix est
Est preterea innumerum auaricie de quo iherosolymus
xii. vbi iudas legitur dixisse quare hys
vnguentum non est venditum trecentis
denariis. Est adhuc innumerum inpa
tencie de quo mattheus xii. Oritur est innumerum
populi qui dolentem pro labore contra
dominum. Est adhuc innumerum sane consue
tudo quando aliquis remuneratur cum id
quod est proprium vel ad quod compellitur
quod est contra dominum vel ipsius preceptum
et signatum est primum asine prope
balaam in sapientia arguente de quo
mattheus xxii. vbi dicitur Quia aperuit dominus
os asine et locuta est quid feci tibi
cum me pauper. Invenit etiam innumerum
contra deum et contra proximum. Contra
deum vbi fit interdictum de similitudine et
istud est stultum quoniam vtilior frequenter
est hominis infirmitas quam sanitas

Vnde i vitis p'm legat' **Q**uā quidā
petere a iohē hēmita vq actiua sa
naret' p'endit' hēn tibi necessitas
cupis abed v' em tormeta v'is
ita amē sangores p'usificat' casti
gatoibz **U**nqz sit m'mur cōm deum
de paup'tate r' d' fatiū ai sam' p'm
pes spū elos ad r'p'm et'm iuxta
id iacobi s' **N**onne d's elegit paupes
thor mūdo diuites m'fide r' hēdes r'g'
Unqz sit etiā m'm' cōm d'm de aer'e
vel opis m'p'tuitate vel diffamie
distempie et id etiam censetur stultū
melius em nouit d'ns quidquid ex
pediat homi q' homo quid expedi
at sibi p'm **S**i dicit aliquis non est
mirandū q' aliquis cōm d'm m'muret
nam s'm de p'ospiante maloz et ad
v'sitate bonoz legat' multū m'muas
s' **E**cce em iob. xxi. s' **Q**uare
via m'p'ior p'ospat' bene ē omibz
qui p'ulācant' r' m'que agūt et m'
p'simo legat' **A**xi autem pene moti
sūt pedes quia zelam s'q' m'quos
pacem p'cor videns **E**t ab abuc
p'mo d' **Q**uare respicis cōtemp'to
res r'atres cōsulatē m'p'io iustico
rem se **E**t m' p' p'om't' v'sque quo
p'ctores gloriabūt' **E**t malacchie v'
tūo **V**an' ē omis qui p'uit d'o et
quod emolumentū qui custodiūt p'
ceptū eius ad quod r'ndet' **Q**uā nō
m'muat v' d'm desuo regimie meo
q' mali p'p'ant' r' boni c'ulānt' **A**r'
guat' s' potius adm'rant' dem'la
tū d'me m'firaconū dei q' p'acenter
malos sustinet r' p'is l'is s'mt mali
ex sua largitate bona m'udi vel t'pa
lia cōcedit fidelis quippe r'prudēs me
d'us desuato egro v'o deatū salu
te spes hētur nūlla negat' bonis
p'itius que malis q'cedit v'atū
hōn ē igit' m'murad' desucessu
p'ospero maloz r' ad v'sitate bonoz
nā aut malis male succedit r' hoc
nullus mirat' **S**i v'o prospere vide
m'que p'pheta m'p'm s'q' exaltatū

sic cedrus libani trāsui et etc nō
erat quesiū r' non est m'uentus locū
eius **S**i v'o bonis succedit ad v'sa nō
est signū ody s' amois ip'o i'p'p'ba
l'p'si dicente **E**go quos arguo dili
go q'q' ergo nobis accidit d' sum'
m' omā euentū **S**equit' **A**trille r'ndes
v'm illoz dicit v'm respondēdo r'ndet'
omibz iuxta illud **A**x' r'x' **Q**uā d'
co omibz d'co q' v'ia r'equalis erat
omibz m'murandi occasio **A**mice
m'quit' p'fidi s'uscep'tōm' r' si nō opa
tōm non facio tibi m'urā s' i'p'la
r' d'o p'mū cōle tibi p'meam m'az
dando tibi quod p'romisi p'mē iusti
tiam **E**rgo tolle quod tuū ē r' vade
r' cessa am'murācōe nōm'e ex de
naio comieisti meū. i. nōne p' v'ita
et'na p'romisi s'ua r' de calogum
tolle quod tuū est. i. penā et'na
q'm meruisti p'pter de calogi cōceptū
r' vade i'gne' et'm' **E**t sic expom't'
de malo m'murātē r' s'mo digit' ad
obstīnatos **Q**uā p't' d'igi s'mo ad eos
qui nō fuerūt p'atāces r' tūc expō
sit **T**olle quod tuū ē. i. quod meru
isti r' vade m'rgnū d'i v'olo autēz
r' hūc nouissimū. i. p'lo gentili m'
p' cōuerso dare. i. p'mū v'ite et'ne
sic tibi q' i'c' qui ē liber p't' dare
m'ltis r' paucis n' debz r'ep'hendi
si dat m'ltis ex sua libertate ergo
si d'o istis sicut tibi conqueri non de
bes **A**n non licet m'chi quod volo
facē vbi m'terlineas **S**ra et m'ia
est v' coequalis sit tibi iudeo po
pulus gentilis / **E**rgo loco m'
telligendo de malo m'murante ac
cipit' istud d'ocimētū **I**nuidus m'
pensam vel on'sam p'mo suo q'
tūz sibi reputat r'rogatū m'urā
cōtra quod d'ne dixit' **A**mice non
facio tibi i'urā **I**nuidus em colligit
de vitibus s'p'mas r' de ficibus tribu
los q'm alieno p'ofectu quo letari
debz thabesat et aliena leticia q'
tūc p't' desiciat **S**nde poeta **I**nuid'
adit' r' v'z m'arcescat o'p'm's **I**ter

invidus ex bonis alii collatis fit de
or sic contingit qd qd defamante alio
ru ifinat? rdevita moit? Nec miru
qm sic diligetibz deu omnia coopan
ibom? Ita invidis omnia coopant
imalum Unde de odore bono quo
ali vivit tpe moit? Et i odore un
genti effusi de quo iudas murmur
aut iohis xy Invidus em tam giu
peste corruptus est qd ei redolen
tia feteat et fetea redolent dul
cia sue amara r dulcia amara pot
quod invidi dicit bono malu et
malo bono ponit tenebras lucem
r lucē tenebras ysaie v. radix at
huius est qd invidus alii gratiam im
pensam s reputat Phoc iroga
tam iniuria qd alia viaa un
bono tantu opponit? ut i odore
cie cotinencia ebrietas sobrietas
Invidia vō omi bono opponitur
tio de omi bono alius torquetur
hē igit? signu cassinu quo dya
bolus suos agnoscit ipa scz invidia
fit et xpus suos ee appbat i qbus
ē dilecto In h mquit cognoscunt
omnes quia discipuli mei estis si
dilectōm huius ad morie At cont
suis pt dicit discipulis dyabolus
In hoc agnoscet omnes quia disci
puli mei estis si invidia huius ad mori
cem Et hoc idō qd ut ait Aug? ibi
de doctrina xana Invidia viciu ē dya
bolici quo solus dyabolus ē reus
et explicabilr reus non ē dyabo
lo dicit? ut dāpnat? ad vlti? qm
sisti furtu fecisti villa alienam
rapuisti s homi tantu invidisti ta
die itaqz pessima ē invidia et ge
nitrix mala ex qua iste puer se fi
lic oit? videt? odiu quod ē velle
malu aliau r nolle bonu Detrac
tio cuius ē boni alior demigrare
cōculcare minue vel tegē susurri
um cuius ē mē aicos vel fies scū
re discordia depnatio cuius ē bō
altius pōt? aut miorari Iniquita
do cuius ē beneficia grāas nō agē

Oppressio cuius ē boni alii lacerare.
Invidia mali cuius ē ad invenire no
ui genus pti Invidencia cuius est
bonos successus alii nolle videre
tate qd gravis ē pestis et dyabolo
ppia invidia p qua mors intravit
i orbem terraz Sapie hō? Quare abi
tentes omem invidiam r emulacōm
efficiam? discipuli x p amorem ut sic
ubi xpus ē i mētra di sedens dñs
et magr nē illi r mstr eius siue
discipuli p dua mereant? Subdit
Apostolus neq? ē qd ego bonus su
q? dicat nuquid benignitas mea
est causa tue nequicie q? dicat nō
Daula aut vocat? s m interlineare
glo. mtenacōm quā depnati mē
debant invidia plenam Et s m
glo. vere iudei puam mtenacōm
hebant quia prohibebant d plos
loqui genibz ut salvi fierent Et
cōcludēs inquit Sic erūt novissim
pm xpm novissim Sic em i cōna
nē pncipiū neq? fms Ita mē scōs
qntum ad tpus i illo sōlo nemo d
novissim? aut sic erūt novissim
pm qntu ad gressum regni na
taro petre pcessit Aug sic novis
sim i oculis suis pm sūt i oculis
di Unde i. R. xi. dñs dicit addauid
Rone ai essēs puulus i oculis tuis
caput it bub? qd fuis es Aug?
Novissim iudico homi sūt qncp
p i iudicio di qd deus non attendit
qntu s x qnto Et h aut lato spali
quod dicit dñs In oculis tuis neq?
est qd ego bonus sum accipit? penl
tim documtu? f. di benignitas ad
penitendū et amandū ipm r non
ad prouidēdū vel irritandū qm
debz inducē non em qd bonus est
deus homo debz ee neq? nam non
idō dñs hō fuis est ut quis liberius
peccet s ut aius apito resurgat
nē deus vlt ee tam misericors ut
quis subspe veme aut multitudine
misericordie sue qd p homie nato
qd pro eo crucifixus nam totū se

propter quod sic de e sume mitoris
iustus et ideo oportet ut iustus in
ferat iuste Quare si quis benigni
tate dei aut bonitate extendes
nequius effiat obstupescat eius dis
crutium iusticia que irremedialit
malos punit Ecce quippe licet si
benignus esset deus pmi angelum
cum angelis qui sibi adhaerant
propter peccatum superbie irremediabilis dapa
nauit deum cum aut xpus hic x
Videbam sathanam qui filique cade
tem de celo si ergo angelis peccanti
bus non peperit non parceret uti
quod hominibus peccantibus Et pmi ho
mies esum poma vetiti de paradiso
erant reprobationem exposuit non p
ceret furibus et adulteris et alijs ho
minibus scelatis si tam diuissimam
semp tamen equam vmditatem pro
pter peccatum pmi pntu i homines exauit
ut nullus deum propter placare possit
nisi filius desponsus telox adynia
descendens et morietur tandem subies
tpalem quam genus apitis absol
uet ideo patri coaliaet iuxta
quod apostolus ait ad Romanos vii de
de propter iniquens Qui pro filio no
peperit non parceret utique cuiuslibet
benignitate sua et misericordia ab
stanti Unde dicitur super cantica
non parcat filio nuch paret figneto
niquid pat suo si deus est sicut
et est benignus niquid obh mala
aliquis liberius possit opari Sed
reueria qui toto mundo non peperit
otto hominibus exceptis pro eo quod omne
caro corruptat in viam non par
ceret utique hominibus singulari Quare Job
pauibat iustitiam altissimam licet ipse
esset benignus minime dubitaret i
quens cum vix priam stillam si
moris audierim quae potit to
mtruu magnitudinis eius intuei
ubi ptonitruu intelligit terribilis
adventus maiestatis eius vel sententia
danda i extremo iudicio Stilla vo

simonis intelligit pms iusticia Quare
ne homines stulti di benignitate di
et misericordia abstant qm dicitur de ipis misa
pliat in septuaginta et pmo pos ysaie
aut vltimam cupiam et non resistat mi
hi homo et dextro lxxxiiij. Si arri
puerit iudiciu manus mea reddam
vltimam hostibus meis et his qui odert
me retribuam me retribuam sagittas
meas sagittis et gladius meus de
vorabit carnes. i. carnalit viuentes
Item Job xix qm dicitur districtu iudi
ciu iniquens fuge a facie gladii
quod vltor iniquitas gladius est et
pysalam xlii. Vltimate quia prope est
dies domini et itum Ecce dies domini veniet
crudelis et diuinatione plenus et
ux fuoris et pend. xlii. Dies i
domini dies vltime ut sumus vmd
tam demmias suas et per ethiele
vi prope est dies occasioms et pro
belem sio magnus dies domini et tri
bilis valde in diu quoz lons sate
septuaginta qm dicitur de districtam iusticia
ut attendat homines quod di benignitas
adpenitendi vel amandi ipm et no
proponandi vel irritandi que pia
debet mouere At ideo dum tempus est u
tat homo di misericordia rationabiliter ut
no extendendo cum Origene qd pene
ser attendendo dei districtam iusti
ciam misericordiam misendo cum iusticia
salute qsequat Subdit xpus i fine
huius lectionis qm vlti em st vocati
pauca elia multi quippe sunt vocati
ad fidem vni dei quod omnes homines
sunt pauca i fide elia quia soli illi qui
hnt fidem xpi vel sic multi sunt vo
ti sicut xpiam ad pma s tamen pauca
i pma bene ordinati pseuerant ut
saluetur Ex quo fine accipit istud
doctrinum vltimam Quamuis multi ymo
omnes sunt vocati ad eterna salutem pau
ci tamen me huius vocatos sunt vocati
quod sic ostendit nam di vngentis
qui vniuersalis est medicus no pro
vno s pro omnibus libandis venit

n^o aliquem a misericordia sua aut
salute ex cepit eo q^o nō s^m visionem
oculorū iudicavit n^o s^m auditū aurium
audiret apud quē etiā nō ē accep-
tio psonarū s^m morū gente qui timet
deum acceptus ē illi pro ut legit^r i de-
tibus ap^lorū omnes quippe vocavit
et omnes t^ras p^rones ubi sū dixer^t
ut nemo excusationē ob h^c p^rtendat
q^o ap^lorū xpi ad ipm p^rdicatō s^m p^ra-
lic nō puenit Et namq^{ue} p^ra facit
constatū rōmē r^{ip}am publicat
statim post duos menses ligat os
n^o p^rnt aliqui p^rtendere ignoratūz
q^o nō ē n^oce cū cōstitutō solep^r
p^rmulgat^r singulorū aūib^{us} ipar m
tūlari de postu p^rlatoz calō p^rmo ita
nō fuit nec est n^oce q^o xpi p^rdicatō
aut ap^lorū s^m p^rdicatōz singulis
singulat^r m^ollet^r Bonut em xps
imē m^odi p^rmo aut s^m s^m Beome
t^ras omes t^rmes cōcurrut Bonut
ap^li rōmē ubi est caput m^odi ubi
fuit tūc monarchia s^m nuerut p^rea
votēs ap^lorū p^roientēz r^{al}ias p^res
m^odiūta quod p^rnapalia loca r^{al}
p^ratūa poterat si volebat xpm ed
dei filiū r^{al}saluatōz m^odi q^o iussit
q^o ergo nō q^o p^rouert^r ip^oz desi-
die ē alt^ruendū qui se ad habendū
fidem xpi p^rut poterant imine p^ra
bant. Nec m^odiū ē si pauci sūt
saluadi op^ratōne corū qui sūt dap-
nadi viliū em sēmp maior ē mil-
litudō q^o p^rofoz v^rferri et plūbi
q^o auri r^{al}argenti et lapidū q^o m^odiū
q^o gemarū r^{al}q^o r^{al}uū q^o gemarū
q^o cedroz vel palmarū quid em m^o
rū ē si multi dāpnant^r r^{al}pauci sal-
uant^r nam ut scribit^r Eccl^o p^rmo d^rul-
toz ē m^odiū m^ois aut quid m^oz
si pauci ad deū p^rueniūt Nam q^o h^c
p^ruement qui p^rueniūt nō tūat
quid m^oz q^o pauci saluāt^r nam fa-
cilis ē n^oce p^rlatū q^o paucūscūq^{ue}
portam Ideo q^o hac porta angustā
que duat ad vitam ut cōtendat^r

ut salutem etiam consequi valeam^{us}
Quia nobis p^rstare dignet^r di filius
p^rsc^la b^rndictio amen

Omnis turba multa conueniret
et de ciuitatib^{us} p^rerarent ad
ihm luc. vii. Et s^m s^m
erit qui ubiq^{ue} ē nō localit^r s^m p^r
m^odiū r^{al} p^ramictū p^riniquoz
nobis fuit h^c ip^o Et quid de
m^odiū p^ris m^odiū visibilis ap-
paruit qui s^mmat^r s^mmat^r em
legem natiūalit^r i mente aūib^{us}
hōm^o s^m est q^o tibi nō vis alijs
ne fecer^t et q^o tibi vis fac alijs
s^mmat^r p^ramictos reuelatōes
p^rmoysen legem s^mptaz r^{al}prohibi-
tōes p^r p^rph^{as} p^rmissiones r^{al}q^o m^odi-
tōes Sed ex post^r erit p^rsc^lum
s^mmare legem euāgelicā nec
cessat eam s^mmare i aūib^{us} hōm^o
qui etiā cū t^rba multa cōueniret
et de ciuitatib^{us} ad ipm p^rerarent
dixit eis p^rsc^lum Et erit qui se-
mat^r s^mmat^r s^mmat^r s^mmat^r ad
receptiū s^mmat^r se disponēnt ut
fructū debitū afferent ubi quod
dicit euāg^l de ciuitatib^{us} p^rera-
bant ad ipm accipit^r istud docu-
m^odiū q^o s^mmat^r p^ruēs q^o a-
tibi miquitates r^{al}vanitates r^{al}ob h^c
a t^rib^{us} miquitatib^{us} et vanitatib^{us}
qui saluari desiderat est saltem
m^odiū recedendū p^roquo induat^r
illud p^rmo r^{al}vi. Reliquie ciuita-
tes et habitate i petra que videt^r
est xpus s^m ap^lin Inciuitatib^{us}
et em m^odiū s^mmat^r cōspira-
tōne m^odiū aut cōt^radictō s^m
p^rph^{as} Vidi miquitates r^{al}cōt^radictō
m^odiū Inciuitatib^{us} plūa q^o m^o
villis occurrūt ad videndū ad delam-
dū ad fruendū ad delam^o ad frue-
dū s^mmat^r eis p^rpter diu^rsitatem
capitū v^ritur diu^rsitas sensū h^c
p^rpeccatōz et p^ramis habitudinā
luxūa s^mmat^r et ne deiora con-
tingant p^rostibula sustinet^r r^{al}ois

sententia videtur eis sequentibus inueniuntur
Et quoniam locum sic fides habitare
sunt tunc quia tamen rara est via vni-
tas maiestatis eo quod Christus non est
vires membra eorum sed forsitan de
vanitate sepius quoniam in idipsum
non inueniuntur plura mala in illis quam
alibi committuntur. Et dum sentiat. unde doc-
trina in idiffert spargit aliud de
adit seculum vnam. unde super cor duri
periores vagum prolapsu as ar-
tatu periculosas affectiones et sug-
gestionem demonum et variis temp-
tationibus videtur admodum vix expo-
sitionem et coactabile frequenter car-
nalem delationem et volucres celi
unde demones comederunt illud qui
dicuntur volucres siue per aerem in
habitationem quia per aerem discurrunt
siue per naturam celestem quia celestis
naturae siue spiritualis sunt siue propter
velocitatem ad malum quia adhuc
sed intendit de quibus hic dicitur quod
comederunt id est sua suggestionem
rapuerunt et fructum impedierunt
Et quo assumit istud documen-
tum est nomen occulto de iudicio
hominibus audientibus verba dei ut vi-
dentes non videant tunc audien-
tes salui fiant. Unde beatus Gregorius
in moralium tractatibus illud Job
extende paululum manu tua sic
aut unde non est quia ferendi vi-
res non ipse est attribuit qui contra
auctorem omnium superbit sic namque quod
quolibet agere ex se non sufficit quia
non per semetipsum in eo quod est spiritus
existit et aliquibus interpretatur. Sa-
tis hinc voluntas semper iniqua est
sed nunquam potestas iniusta quod ase-
metipso voluntate habet sed ad deum po-
testatem quod enim ipse facit inique
appetit hoc deus fieri non nisi iuste
permittit. Unde bene in libro Regum
dicitur Spiritus domini malus irruerat in
saul. Erat unus idem spiritus et domini
applicat et malus domini periclitam
perit iuste malus autem per deside-

rii voluntas siue iniuste heri ille.
Et quo per quod formidari non debet
dyabolus ab omni quam nisi per
suis valet sed deus potius est formi-
dandus cui aduersum iusti iudicij etiam
iniusta voluntas dyaboli fuit quia
ergo iustus est ut qui amplius mira-
tur quam creatorem delatant quod videtes
eaque moueri debebant ad ama-
dum deum non videant et audientes
verba salutis per affectionem etiam
in quibus corda figunt non intelligunt
Unde beatus Gregorius in 9o moralium trac-
tatu id Job etiam etiam etiam
bulam eam sic inquit Non transi-
lasse sed perambulasse se afficit quia
nimis nequam quod temptat velo-
citatem deserit sed ubi molle cor inuenit
ibi pedem misere per suasionem figit
Sequitur et aliud cecidit super petram
id est cor duri et ad id etiam armis
quia non habuit humorem. In corde ei
duo ad horam nascitur gine copulatio-
at verba salutis homo audit sed statim
arescit quia verba predicationis sine
humore gratie dei non proficiunt. Et quo
elicit istud documentum Signum est mor-
tis eterne si quis verbum dei audit sed in
buitate ubi non afficit et sic se habet
quod quam nunquam audimus. Unde Gre-
gorius super ezechielem Omnia
xv. Dicitur eius vni despat qui lag-
venit stomacho alimenta non vixit
sic eterne mortis periculum formidare
debet qui verba vite id est alimenta
iusticie in memoria non tenet. Et id
ibidem super ezechielem Omnia x. sic
aut aulti legit et ab ipso latrone
ieiunium sunt multa voce predicationis
audire sed per vocem vacui rece-
dit quorum venter comedit et viscera
non replent quia et si mente intel-
lunt sciri ubi papuit obliuiscendo
que audierunt hec in corde interiori
non reperiunt. Hec et. Et quo per quod
illi duri sunt corde qui verbum dei au-
diunt et modum vel quod nichil afficiunt
Imo non perueniunt facere quod dicitur

et ob hoc non radicat in eis verba dei pro
mptum nam quāvis cū verbu
deficiente gnuatōis audiū cōpūg
unt statim tūc irruente ebula
aut p se ruone mēte vel tempta
tione occurrente arefuit et impa
tiam deficiūt et desolantur. Subdit
et aliud cecidit mēspmas. i. i corda
diuicie ambicione et sollicitudinibz
earz lacerata ac curis quilibz p aua
ritiam dedita et similit exorte spme
.i. multiplicata diuicie suffocauerūt
illud. i. impeduerūt fructu p dicatione
occupando mētē vā mea proficiē
non possit proficiē spūalis. Ex quo
accipit istud doctumētū diuicie et
honores spme sūt r pūatōes iudi
cande p qm sicut spme suis pūc
tibus corpus laniat et aruentat
ac turpem et fedum i oculis hominū ed
dit. Sic amor rambicō diuiciatūm
r honor r cogitacōnū suaz pūatōibz
curis r sollicitudinibz que sūt spes
acquirendi ac amor p dendi r solli
citudo cōsuandi animaz lacerat et
cū r qz ad pām pūatū qm mīlato
r lūe aruentant. Unde Eccl. i. 2. Cū
admodū spma vndiqz detineat pūgit
eū qui detinet. Ita et silaria vnde
cūqz detineant cōstant eū qui cō
stringit r sonet. Eccl. i. 2. Vel diuicie di
cūt spme qz pūgit animā i mūdo
i mūdo i inferno. In mūdo siquid
viciū pūatū labōis i acquisitione
timor i pōssione et dolor i amissione
In mūdo pūatū mētē afficiat qūdo
dicit auarū spoliatoribz p dōnibus
r furibz oppressōibz et ea ex quibus
elemosine fieri debebat vel poterat
detentatōibz. Et iūmū r non dedist
michi bibere que est penalis tam
quod dicant montibz cadete sup nos
et collibz cooprite nos. In inferno aut
spme diuiciarū r honorū ppter abusu
pūgent animaz ppetuo cruciati eo q
eis pat' ignis quo pccatū animā i
cessabiliter cōburnit. Bona. i. ror bonū
donatū de ortū fecit fructu cētuplū

Terra aut bona scdm Bedam est elcor
cōstā que gmedat sēmenq libenter
accipit r rēpētū mē adōsa r prosa
constant vstis ad fructus q suat. Aliud
aut fecit fructu cētēsimū aliud sexa
gesimū et aliud trēscentū qm iuxta
tres status elcor quidam sūt ināpie
tes qui pferūt fructu tamqm cū
bona eo q hēant fidem imitatis tūm
impletōne decalogi. Alij proficiētes
sūt pferētes fructu sexagesimū eo
q non tū hēant fidem imitatis s etia
exhibent sex opa mē p fā vō sūt
tamq cū optima que pferit fruc
tum cētēsimū eo q hēant duplicē
p fctōm sūantes legē veterē pcepta
et evāgeliū q silia. Ex quo rēcolli
gendo pōra accipit istud doctumētū
q dicitur sēmen vbi si dese sit fructū
dūm multiplicat tū r dicit m fctū
tiosum p nā iuxta expositam pa
bolam tres ptes sēmis pēt rōna
tū saluat. Unde Theophilus vide
qm mali sūt plim et pauci saluat
quarta em p sēmis saluati mēt
Ex quo p quod exemplo xpī p dī
cator vbi dei ap dicatione cessare nō
debet licet videat inde paucos p fctē
hēant em plēzqz p dicationes impe
dimētā ppter que mētē proficere
nō pnt vñ bñs Eccl. xxxv. morā
lū tractans id Job Cūc lustrant
cūta pūatū sic inquit. Cū paucū
ad Thess. i. 2. vñ volūss rētēntus est
dices volūm venire ad vos ego q
dem sēmel r itū s impediuūt me
sathanas. Et s dicit. Neqz em p se
mētē impedirenas sathan tū
tū pū potuit s occulta dispensa
di dū ad alios vellet accēdē nō va
let eis a quibz rēcedē nō poterat
apcius prodesse. Herille. Ex quo p
q tūis cōgruēcas requit ad docē
dum. Unde bñs gū. xxx. morā lū
sic aut. Neqz cūta tūa doctine fiat
cōstū nā plēzqz dīctorū virtus
p dī si i cōmpestue pferat sepe
vero r quod lenius dīat cōlūentū

quo aggruentis animat. et subdit. le ergo facite dicit qui et ordinate
nouit tace quid enim prodest eo tpe
nascentes corripe quo alienata mente
no pot alie vba pape s et semetip
vix valet tollere furent quippe q
pntenciam corripit qsi ei qui no sen
nat plagas ebo impont Et idem ibi
dem. xxx. tractans id Virtus pat mo
tes pasae sue vndens quomo pdia-
tor isenne vbi di defiat vel pficit
sic inquit Sepe doctoi vbi xpi gra-
titudin auditor et sepe ppter au-
ditois culpam subtrahit fimo doc-
tois Et post aliqua subdit ppter au-
ditor reprobacon bonis etia doc-
toibus fimo subtrahit sic pezechie-
lem cont isrl d lignam tuam fa-
ciam ad herē palato tuo z eis mui-
Et ibi subdit Aliqn fimo pdicacois
ppr vtrosq subtrahit ppter vtrosq da-
sic paulo apud Coros diuina reuela-
cone dicit. Noli timē s loquē quia
plus multus ē michi m hac ciuitate
ppr vtrosq subtrahit sic hely sacerdos
z pua filioz agnouit aam et dig-
nam marparome no exauit vocem
profetu futm esset vt imortis sup-
pliciu zistos reatus fla flagy et illu-
pena silenay mularet. Her tpe s b
dit euangelista her dicens de semib
exclamabat vt faceret audientes at
tentos qui habet aues audiendi au
diat quod ideo dixit qz mlti habent
aues s audie dedignant vel non
nirant clamabat aute isignū desi
derū salutis amaz vt qui hnt aues
corpis sic audirent vt vba mentali
papent z papiendo ope adimplerent
Ex quo accipit istud doamētum
pdicator loquendo vba di et qz tu
bam voce suam exaltando no aliud
debz intendē msi salutes amaru
non ē em alia causa quae dē frus
ē homo vt msi homo pdicōm obnoxi
us saluaret et tanta est dignitas
hominē vt omnia que fit sibi quod
dāno despuie videndū Respire em

mud vniūsum et confida si eo aliq-
natia adhuc fme qm suū dicit vt
obsequijs tuis famulet et tūc vti-
litati desinat quis aut istud instituit
msi dō s. cur creatus ē homo msi
ad laudandū deū et eo fruendū cur
et omnia corporalia pedibz suis sūt s-
iecta msi vt se pueniāt tanto bene-
ficio intelligens qm solum amaret
et ipi soli intendēt ac idō cū fme ē
acōmō hominē est vita etna ad hoc
potissime debz intendē vt amas de-
ore leuiathan qm ē sibi possibile ex-
ibat xpo lucifaciat vt sic nūtiat
a voluntate z intentione dñi qui p salute
hominē mortuus non discordet. ptea
cū anna fmo bñhar sup tantia
fmonē. lxxxj. no ad ymaginē tñ di-
s ad similitudinē facta ē et ideo opz
ymagines cū ymagine cōueniēte vt
modo suo sit capax ymaginis marea-
te Quare tota sit pdicator mteō
vt reformet ymaginē di i hominē sup-
stitione bestie viciatam Item anna
vt ait bñhardi sup tantia fmonē.
lxxxj. facta ē vita avita simplex a
simplicia immortalis ab mōrti vt no
longe sit a sumo qdū vbi esse id qd
vūc est i quo salus stat bñd z solū
potens rex regū dñs dñantū h i
Demqz xpus si ppi sagmē effu-
dit ob salutes amaz magnitudo re-
deptōis attestat pposititē redepti-
quare m zelo salutis amaz nichil
frenū opari vel ad equali pō et pi-
culo amaz nichil ē detestabilius
aut per stolidi sūt qui salutes ppa
pupediūt pro qua tam dūc di filij
ctauit z i cruce moriens occubuit
Sequit. Interrogabat aut eū di s-
sz vt nigrin que ess her pabola
Ex quo accipit istud doamētū
Auditores magistrorū no debent e-
rubesce sup hys que audiūt z non
intelligūt interrogare nā xpus qui
omnia sciuit i medio doctoz m temp-
inuentus ē audiens z interrogans. Luc.
4. hinc pē. Interroga maiores tu

os et dicent tibi. Nec mirum quoniam ut ait
hugo de sco victore in suo dydascalon
prudens auditor omnes libent' audiat
omnia legat no scripturam no psonas
non doctrinam sicut ab omib' i differ
ter quod sibi deest et quod de esse
videt querit non qntu sciat s' qnt
ignorat qfidat. Hec e' Tu igit' si vis
iscuendo profice nullam scias nisi
reprobata mlem estimes a neie
discr' erubescas et cum sciam adep
tus facis cetos non qtepnas. Alio
qn q' scia mflat quo plus videat
profice plus deficiat et qnto mag
armatus tanto si timore dei no ha
bna plus nocebis seuissima em
ait Beneta iusticia habens arma
Bequit' quib' ipe dicit vobis scilicet
ame illuatis et spalib' amicus da
tu e' nosse misteriu regni. i. intel
ligencia scripturaz de quo igno dia
Matth. xxi. Auferet' auobis ignu
di cetis aut i pabolis id est i silu
dmb' congruis ut videntes. i. se vi
dere puantes non videat de quib'
ysaie. xli. Quis tecus nisi huius
mey. inquit ergo ut videntes fois
quam non vident mntus diuites ocul
lo fidei et audientes vbi p'dicacome
mee exilus non intelligant spualit'
mtius p'volitatis adimplecom s'm
ysaie. vi. Exteta cor ppli huc et
auis eius agguat rotulos eius clau
de rest p'dicacō non aut imp'acō.
Nam nulli de manu acciat n' aliq
desert nisi deserat. Itaq' cu tñ seme
quod audit mtra bona h' e' homines
moralit' boni roptima h' est p'g
nam stabiliti retinentes i memoria
fructum bone opacōis afferant i
pacencia salis expectacōis p'mo
rū sic agricola patient' expectat
fructu terre sic corda v'ra disponat
ut p'vbi dei illuati rē agere et
saluat etnalit' valeat. Quod nob
p'stare digne xpus p'scla b'ndictis
Assupsit ihus
xvi discipulos suos secreto luce

xvi puidens ut ait beatus Gregorius
omē dñs ac redeptor n'r expassioe
sua discipulos suos p'turbandos p
dixit eis longe autē et passiois sue
penam p'nt i resurrexerunt ut cu vi
derent ei mortuu resurrexerunt m
me dubitaret. Unde ut ipos ifide
firmaret assupsit eos secreto non
ut passim dicenda sūt m'stia scp
tuaz s' plana p'lo alta vero disci
plis erant p'fenda Et ait illis Ecce
ascendi i n'lma que ad p'z erat i mo
tans et osimabunt omnia que scp
ta sūt de filio hominis Cui concordat
illud quod h'et luc ultimo Necessē
est impleri omnia q' scpta sūt deme
m lege i p'phet' i p'mis p'quod co
fident heretici qui dixerunt xpm
contraia docuisse legi p'phet' et alii
deu vetis testamēti alii noui esse
dicent credendi. Et h'c autē vbi dicit
Assupsit i secreto accipit istud docu
mentu Doctis alta rudibus plana
sūt p'poneda h'et' v'o xpenit' m
dicit aut despatis scripturaz m'stia
sūt abscondenda p'a p's pbat aut
toitate b'i Gregorii. xvi. libro molu
culo. x. qui ait ut auditores rudes
non vndacōne sciēcie s' moderata p
dicacōis distillacōe foueant ligat
dey aquas i nubibus ut non erupat
p'iter deorsum quia doctor p'dicacō
tempat ut auditor m'finitas docto
rum rore nutrita coalescat et ali
quibus m'p'ort' subdit p'lerq' si au
ditor cor vbi i m'esitate corrumpit
ligwa docenau i m'faretōis pena
mulcat. Hec e' Unde scriptu est Et
quis aperuerit cystinam et foderit
et non operuerit eam ceciderit q' bos
vel asinus i eam dñs cystine reddet pre
tū iumentoz q' n'miz si quis alta co
ram illis qui ea no capiunt loquit'
et h' ipso scandalizat corda auditorū
desapsum ipoz occasionalit' esse co
uac openda e' itaq' cystina quia
coram p'uibus metib' tegenda e' alta
scia ne vnde cor ad alta tollit' mde

infinitas auditorum adyma dilabat
Hinc aplos ait Non potui vobis loq
q^u spiritibus s^{ed} quai carnalib^{us} tamq^u
puulis xpo lac potui vobis dedi no
estam hinc dicitur Ecce i pastoralis i.
xv. sic inquit Cu iutor h^{ic} e p^{re}dicator
se ad loquendum p^{re}at subq^uito cau
tele studio loquat^{ur} attendat ne si
i ordine ad loqued^{um} rupiatur er
rois vln^{us} corda audient^{um} feriant^{ur}
Ex quo p^{ot} accipi quod omne er
ror h^{ic}eticor^{um} modor^{um} h^{ic} p^{re}dicat^{ur} cas
habuit m^{en}te h^{ic}as tunc h^{ic}et fuit p^{re}
apua q^u ea quibus scandalizari
potuit p^{re}dicat^{ur} p^{re}dicat^{ur} arrogancia
sue quendam o^{mn}itatem m^{en}te fulte
rodia alior^{um} p^{re}dicat^{ur} h^{ic} em du
sapientes i op^{er}um b^{us} singulares
videi quebant^{ur} v^{er}itatis compagem
abstulerunt n^{on} i^{us} v^{er}itatis quod h^{ic}et
i marco loquentis Salem q^upe h^{ic}et
re i vobis psalem em vbi sapientia
designat^{ur} hinc aplos ad Romanos
scribes docet Non plus s^{ap}e q^um
op^{er} s^{ap}e ad sobrietatez G^{ra} v^o
ps probat^{ur} auctoitate Rom^{an}um sup^{er}
ty. p^{re}dicat^{ur} qui ait Q^undo v^{er} etia
et p^{re}dicat^{ur} atq^{ue} intelliges multas i
pietates in ea que v^{er}itur domus di
ce q^ugnovit et n^{on} solu multas s^{ed}
etia^m fortes r^{ati}one op^{er}ime p^{re}dicat^{ur} iusti
ciam et it^{em} doctor^{um} v^{er}itatis v^{er}itatis
p^{re}dicat^{ur} pau^{er} m^{en}dicos et omia pro
mumibus faciat paupes de v^{er}it^{ate}
in portis et audire q^utemnantia
teat i^{us} t^{em}p^{or}e ne deti^{us} san^{ct} ambus et
mittat^{ur} argu^{er}it^{ur} an^{te} porcos x^{risti}
q^u i^{us} v^{er}itatis Sic ergo m^{en}dicos cor
de frustra p^{re}dicat^{ur} nisi decelo
det^{ur} oportuitas argu^{er}it^{ur} ut si de^{us}
imserit flagella s^{an}cti q^uveritatem
vel famem aut pestilentia tunc em
debet m^{en}te p^{re}dicat^{ur} et d^{iv}ine p^{re}dicat^{ur}
be^{at} x^{risti} q^u i^{us} v^{er}itatis Non potest de m^{en}
seiatim ordie^{re} passionis sue p^{re}dicat^{ur}
nat dicens Tradet^{ur} em^{en} i^{us} illudet^{ur}
et flagellabit^{ur} et cospuet^{ur} et postq^um
flagellaverint occident eu^m t^{er}tia die

resget Traditus em erat x^{ristus} iudeis
ad saplo audeis ponco pylato et
im^{per}apylato traditus volitatu iu
dor^{um} x^{risti} i^{us} d^{iv}icom^{um} ad sapulo illusus
fuit i^{us} p^{re}dicat^{ur} sacerdoti p^{re}dicat^{ur} d^{iv}en
tabus blasphemis p^{re}dicat^{ur} nobis
x^{ristus} qui est qui p^{re}dicat^{ur} illusus et
fuit cora^m pylato vbi alba veste erat
indutus flagellatus i^{us} toto corpore
uxta i^{us} i^{us} i^{us} xvij. Tunc apphend^{it}
p^{re}dicat^{ur} i^{us} et flagellavit eum
Conspuit^{ur} iuxta quod i^{us} p^{re}dicat^{ur} sua
p^{re}dicat^{ur} v^{er}itas faciem mea non
queri ab m^{en}te p^{re}dicat^{ur} i^{us} me v^{er}itas
de quo etia^m sibilla Exburcna
p^{re}dicat^{ur} dabut^{ur} alapas deo manib^{us}
i^{us}estas i^{us} m^{en}te sacro exp^{re}ssient^{ur}
venenata sp^{er}ta dabit^{ur} vero ad v^{er}
bera simpliat^{ur} dorsum et colaphos
accipiens tacebit^{ur} ad situm sel^{us} race
tu dabut^{ur} et suspendet^{ur} eum i^{us} ligno
t^{er}tia die resurget^{ur} sicut aut^{em} passio
x^{risti} corpall^{is} p^{re}dicat^{ur} i^{us} n^{on} nullis cu
ip^{er}m^{en} p^{re}dicat^{ur} renouat^{ur} Traditur
em a symonac^{us} et v^{er}itatis p^{re}dicat^{ur}
ribus iuda^{is} na i^{us} m^{en}te m^{en}te m^{en}te
pecunia male acquisitam i^{us} t^{em}p^{or}
proicat^{ur} d^{iv}as p^{re}dicat^{ur} tradens sag
rome iusti quod symonac^{us} et v^{er}itatis
t^{em}p^{or} n^{on} f^{er}it^{ur} q^u v^{er}itatis aut^{em} m^{en}te
v^{er}itatis m^{en}te v^{er}itatis illuditur
abypotat^{ur} de quib^{us} p^{re}dicat^{ur} petri
ii. In nouissimis diebus vement^{ur}
illudores iuxta p^{re}dicat^{ur} cos^{er}as ambu
lantes flagellat^{ur} a tyrans qui
s^{an}ctam etia^m et p^{re}dicat^{ur} ecclesiasticas
p^{re}dicat^{ur} n^{on} attento quid dicit^{ur} s^{an}cti
t^{em}p^{or} q^uu^m tangit^{ur} vos tangit^{ur} p^{re}dicat^{ur}
p^{re}dicat^{ur} oculi mei Conspuit^{ur} ablas
phemis qui dei patia^m qua pati^{ur}
malos et eos i^{us} malis p^{re}dicat^{ur} p^{re}dicat^{ur}
p^{re}dicat^{ur} ascribit^{ur} v^{er}itatis p^{re}dicat^{ur} aut^{em}
errone fidei i^{us} sic ponit^{ur} tenebras l^uce
et i^{us} m^{en}te h^{ic} m^{en}te p^{re}dicat^{ur} p^{re}dicat^{ur}
p^{re}dicat^{ur} h^{ic} quia q^u max^{ime} v^{er}itatis des^{er}
derabant eus morte audire n^{on}
poterant G^{ra} quia que n^{on} solu^m
homines m^{en}te s^{ed} v^{er}itatis de^{us} cre

debant vix posse moi putabant
Tercio qz pabolice sic cofrueat
ei loqui putabant Et eac vbi m
abcondia abeis et non intellige
bant que dicebant scz pppam m
dustria **U**t quo passu accipitur
scdm documtu homines scilicet
xpsam heretici xpm mltipliciter deho
norat quidam em eu edut eo qz iust
ti qui suo membra sua abhys qui eos
amare debent mardat trucidant **I**ux
d luc x. Tradem apntibz z fratribz
zmorte afficient ex vobis fridum
derident **S**im d Job xy. deridetur
iusti simplicitas ve tame eis iusto
ribus scdm nam dictu su v h e
Sap v. hy su quos aliqui habuim
Tderisum z similitudine mpperu
nos m sensati estimabam vitam
eorz m sana z fine sine honore Ecce
quo coputati su m filios di z mter
filios dei z mter suos suos illoz est
non solu aute m vita futura derisio
iustoz vlonez recipiet s etiam qn
qz m pnti punit adeo pvt pz depur
ris qui deriserut helisum dices
ascende calue qm p rsoz venietes
desalci fuerut lacerati **N**u xli
quarta Regi y. Alii xpm flagellat
quia bonis datis adeo ipm mmpug
nant Aut quia iustos colupna co
ruat vel odio i rebz aut aut fa
ma pferut Alii conspiciunt xpm eo
qz vltate audita acatholice docto
ribz vnt m mendaciu vel deri
Adhuc xpus tradit gentibus qndo
regime etie tradit gentibz seu male
vuentibz Et m m m quicqz reges
vel potentes epi aut plati i dignis
z vltate male homibz qmittut regi
ma etia vel promouet ad illas
non tarent mphiato pacto mto cu
demombz qm em dicit di promouet
i dignos Ecce demones non pas o
ues xpi deuorare liberius nisi pas
tor datus fuit negligens z remissus
et qui no triabit quid quash deou
bus s se pastore illudic xpus cu
pplus eruditione et bono p fidenau

et fraudat debis **B**ihardus i quoda
fmone Non tibi videt qm vtem ab
eo xpus sustine psecucom qui sug
gestione maligna exemplo p mso
sandalis occasione ab eo puerit aias
quas redemnt que admodu qui sag
vmem illi fudit Et Greg i pastoral
Qui i o pnti pli male vnt qntion
ullo e cu aquo attendit occidit O
quot sit vtriusqz status homines q
p mso vite exemplo mltas aias
idapcom etiam paxerut nec de
h aliqua consaa remordent **F**lagel
lat xpus du plus Angarijs violen
tis z m m m m de quo m p
xpus conquerit **S**iu flagellatus co
die z vltima non itota vita oppment
Sv reuera septua oppsoi qmmat ve
qui p dais quia p dabis occidit
xpus cu fides pso dogmate corru
pit p fidem em vt ait d plus xpus
hnt m cordibz mris Sv hntare non
pt vbi sana non est fides **S**an est
aut cum appmquaret periduo cecus
quidam sedebat **S**ecus nam medi
cans qui quatuor hnt i comoditate
teatate quomo ad sensum debilitet
quo ad motu qz sedebat errore q
ad locu qz secus viam paupertatem
quo ad mta quia mendicans et sig
nificat ptoze qui pnt teatate ma
licie uita id ysaie xli. Quis cecus
nisi p m m m m s homo pctor
fem sessione pigritie qud em qd
vlt facit s aliquid i aquo siqat
e z m m m m s facend m p m m m
On boetius m libro q solacom non
faat quod opat dms p m m m m m
Et Augz au voluturui sibi m m m m
eligit xpus coactu vo an rionatur
dyabolus Et hnt vnt qz mali de
lectant cu male fecit et exultant
m rebz pessimis Abduat deviaoe
culpe **I**uxta d Sapie v. Erram a
via vltatis oppm m mendacitate spi
tualis m m m m m m m m m m m m
qan aut p m m m m m m m m m m m m
saluatoris nr et p m m m m m m m m m m m m

ut ipse honorem nominis tui liba nos
re quia pauperes sunt summi nimis quod
est enim pauperior nisi pater qui nichil
habet nisi patrem quod nichil est et ad
nichilum hominem deducit et cum audisset
etiam premitte interrogavit quid hoc
esset. quod esset principalis in ista
qui quod visu creabat christum quod nosse
corporaliter non poterat igitur inter-
rogabat quid hoc esset. Sic illi qui per
sensum sunt creati debent instrui de
plenitudine dei scientes etiam fide coherere
tantes. Ex quo elicit istud docu-
mentum ad christum verum lumen et dei filium quod se-
dum modis omnibus assequi debe-
mus. Hic enim ut ait Augustinus in libro de
civitate dei edificatum est non solum regna
sed etiam tenebrarum habitatio des-
cripta quo secundum Augustinum in quodam sermone
testatur in eterna et perfecta beatitudine frue-
mur videntes eum in omnibus creaturis ha-
bentes eum in nobis ipsis et quod huius
omnibus ineffabiliter iocundus sit atque bea-
tus ipse quoque quod noscentes ipsum
ipsa imitantes. Hic ille cognoscit autem
christus aliquando populus aliqui pueri
qui in idum pueros vel pueri a-
liquando pueri populus signum quod
noscat. Unde Baptista dicit. Amag-
nitudine spiritus et creature quod noscibi
hic potest hoc creator videri apule-
tudine eius pulchritudo. Unde cum sit me-
no de pulchritudine solis lune et stella-
rum Baptista dicit. Adungetur si hoc spe-
delatati deos putaverunt sciunt quod
do huius delatibilior et speciosior est
abominate et dulcedine eorum eius boni-
tatis dulcedo. Quare in spectando crea-
tuas haurire et gustare quod suavis
est dominus licet autem sit ex opibus suis
miris quod noscibilis dominus vanitas et
et voluptas hominum ex creatura homines
ut huius considerare nesciant ad salutem
Unde dominus per prophetam inquit. Cyathum li-
ra et tympanum in manu eius et
opus dei non respicias neque opera ma-
nu suar considerat quod facit etiam
de per vestigia magni enim et adma-

bile vestigium est deus de celo ad terram
dei filium deo patri per omnia inducitur coequi
semper velle descendere et humanitate asce-
dere et humanitate affluere etiam enim sum-
mis suis sit nobis quis nisi factus non
ducat in notitiam sui similis cum ne-
minem similia haurire potuit ut va-
lebit perferre cum similitudo sit causa
dilectionis quod noscat pueros sano enim
etiam potestate plenus est. Nam imperat
denominibus etiam et obedire ei vox est
dulcis est nam adhuc in munditia quod
existente nunquam locutus est homo verus
homo de testimonio et qui missi fue-
rant ad capiendum eum sentite igitur in
domino dulcedinem qui dixit peritiam
ad vultum. Nemo te quod depulit et ego
te quod depulso magdalenae plangenti
Dimissa sunt ei pecunia milia quod dilex-
it milia latronum scio confitentem hodie me
cum eis in paradiso et dum minurasset
sic pharisaei quod cum publicanis et peccatori-
bus manducaret dixit. Non veni
vocare iustos sed peccatores quod uicer ergo
non sunt et dampnato digni qui hanc
dulcedinem per cordis dulcedinem ad pe-
nitentiam non fecerunt. Preterea cognos-
cat christus per signa et de quibus zacha-
rias ait. Zacharie. Quid sunt iste
plagi in manibus tuis et rubea sunt
sunt signa de quibus Augustinus in libro de
contemplatione christi capitulo xxviii. Verba
domini nostri ihesu christi plena sunt misericordia plena
na pietate plena dulcedine plena
caritate foderunt manus eius et pedes
et lancea latus eius perforaverunt per has
rimas licet michi gustare quod suavis
est dominus meus quod revera suavis et mi-
tis et multo me omnibus invocantibus
eum in vocante huius et alii igitur huius signa
frangit corde affluens et deuote legunt
christum quod bonus et suavis est quod nos-
cit. Sed in huius dilectores seculi legem
non dignantur et huius ideo quia ut ait
Augustinus libro primo evangeliorum. xlii.
Facilius fuit patri christum pro dilecto
libus seculi quam dilectores seculi ad christum
reverti. Preter quod noscat christus per faciem

et sic agnoscat abas. Unde apostolus in
Cor. xii. Rur agnosco sic et cogit
sum. Et aug. sup. Iob. s. mone cen
tesimo scdo visione de qua dicitur e vide
bimus eum sic. est no e vte huius
s. futue queramus ergo deu agnosce
nam ipso attestare hec e vita eterna
agnosce te deu patrem et que misisti
Ihm xpm. Ve em est homib. qui de
um i pnti agnosce pependit qm
cum ipm agnosce sit vita eterna
ab ipso agnosendo remouet ppetuo
e ppetua miseria. Sequit. dixerunt
aut ei salu. opacietes eius miserie
quod ihu nazarenus trisunt dice
bat em nazarenus qz in nazareth
e conceptus nutritus et clamauit
s. non tm clamor extiori s. etia in
teriori s. m. d. ps. Clamauit i toto corde
meo ihu fili dauid miserie mei. Cris.
h. loqz adh. ceti sic ait. Quis te do
nue. O homo no plegisti liberos puat.
habus. Unde igno. nosti ludre m
di msi quia vere dñs illuat. cetos
h. i. Et qui pibat mtepebat eu
s. clamatem vt taceret p quod da
melligi q. tumultus carnaliu vici
ru et maluz societatu impendit co
ceptu boni desiderij et turbant
affm sate cogitacoma. Ipe vero
multo magis clamabat fili dauid
misere mei vbi ad memoriaz redi
at. gemo su dauidica miaz et
dignitate. vt ipm facilius adm.
sercordia inclinare allegans ppa
miseriam. In h. quod dicit miserie
mei. Et quo accipit istud do.
ametu vbi mltu e de miseria op.
est magna mna. Misericordia enim
vt ait Greg. i. m. lib. amiserit cor
de vocata est et ob hoc omes nos
cum multu miseri sumus miserie
dia indigenus asideranti etem au
bet ex nobis quid sit accipit ei
ho nudus et paup miser et misera
bilis homo dolens erubescens q
nudus sit plorans q natus sit
miseria qz homo natus de miserie

replet multis miserie vtem ta
ream quod formatus homo sit de
pulue deluto decime conceptus i pru
ritu carnis infuore libidinis iluto
luxurie formatus de tra conceptus
culpa natus ad penam placu et m
seiam. Sufficiat s. m. Richardi qua
ponte in quodam sermone sic inquit
Gualis e huano generi miserieplex
si diligenter additmo nam et facies
sumus ad seducendo debiles ad opam
dum et fragiles ad dischendo si disce
volumus me bonu et malu decipimus
si temptamus facere bonu deficiamus
si conuamur resistere malo deicimur
et supam. h. ille. Quare fuit op.
magna mna dei p quam consolaregi
m om tribulacione et angustia que
mis dm non vnam s. multas m
et. m. p. ha. cantabo pma em eius
fuit mna de qua inquit Richardus
i quodam sermone quod amultis
patis me ih. s. ilo custodiuit quis ei
non videat q. sic in multa cecidi s.
i alia potam cecidisse pta msi dipo
tenas pietas cosuasi fateor et fa
tebor qz msi dñs adiuuauit me pau
lom. cecidiss. i ome p. m. aia mea
ha misericordia tua sup me domne q
modo potit explicare sermone q. be
magna qm libalis qm qruita fuit
ego peccabam et tu dissimulabas
non qtimebam a secularib. et tua
vbibus abstinebas plongeabam
ego multo tpe iniquitates meas et
tu dñe pietate tua videbas s. quid
pdes expectaco msi sequetur pe
nitudo timis eet dapnacoms di
cente dño hec fecisti et tacui. Tertia
qua visitauit cor meum et mutauit vt
amara fiene que niale dulaa pus
erat. Quarta q. penitentes mitor
dit suscepisti. Quinta q. continendi
demiceps et emendacius viuendi
pstatisti. Vnde ne recidivm patere
et ess. nouissim. error peior fore.
Sexta vo et septima qua minus
bone consuetudinis indulges et spem

obtemperandi quoniam donos hominum indigno et
pauca de tua voluntate expecta bonitate
vires ad celestia spanda perfumit hille
cuius ex nobis videremur miseriam exce
am manum Nam in epistola ad nepo
tiam autem Domini Non memini me le
gisse mala mortui qui libent opo
prietate exaut huius et multos mactos
res et impossibile est per amicos non
exaudiri Scans autem huius iussit
adduci ad se quia cum secundum iohannem
eum cecus sedebat sequi non poterat
stat dominus et vocari eum iubet hoc on
des suam benignam manum ut hanc
occlusionem ipsam sanandi propter suam
confessionem ubi argumentum elicitur
principes plures et potentes qui
stare nolunt cum audire pauperes co
quentes non videri eos dignantur ut
facient eis iustitiam et audire queri
monias eorum de quibus peritias magis
pupillo non indicant et causa in
due non ingreditur ad id et cum appropinquamus
quasi interrogant eum dicens quid
vis ut faciam tibi quod dicat non fa
no multos sed volutarios Nec petra
dimitto nisi ad saluandum pro ut
et eis possibile disponent ubi tolli
documentum Nec de saluabitur hoc
sine homine non homo sine deo sal
uus esse potest Istud sub alijs vbi
ponit Augustinus in quibus et qui cum
aut te sine te non saluabit te si
te pro isto documento inducitur
id quod ponit Augustinus in libro de dis
ciplina parana sic iniquena Nulla
credimus ad salutem nisi deo meritan
te redire nullum meritarum salutem
nisi deo auxiliante operari nullum non
omitem auxiliium promeri nullum
voluntate dei pure sed promissu huius
pro ergo quod si homo libertatem
iudicari potest tunc non tamen sine gra
tia dei resurgere non bonum sine deo o
pari Dominus Augustinus in libro I. omeliam
Omelia xviii Cum conat deus
miseria tua non conat nisi dona sua
et Christus autem Eme me nichil po

testis facit per eam quod mali non possunt
quiri quod non habent gratiam dei vel quod
non saluat quoniam sic quis fenestram
appuerit sol intrabit si vero clausit
non intrabit Sic si quis pulsauerit pro
gratia obtinebit si vero neglexerit quod eam
non obtineat de fide sue autem duo
cordi suo imputabit Sequitur Atque
dixit dominus ut videam lumen Ecce dis
creti petito non aux non argenti vel
aliquod temporale sed lumen spirituale et cor
pale per quod intramus quod magis despi
tualibus et celestibus quam temporalibus que tunc
sunt velud umbra et transiunt Et
tunc etiam iustitiam principalem documentum
lumen recte fidei et gratie dei est omnibus
rebus temporalibus diuicijs potentibus
honoribus et delicijs proponendo per sic
Nam cum secundum Augustinum super psalmum xx
opus fidei est dilectio quia di
lectio vacare non potest nisi ut mali mi
nichil operetur quid potest bonum operetur
quid enim facit dilectio dectina a ma
lo et fac bonum Hec ipse Cum igitur
ita et vera fides sit caritate informata
ipsa autem caritas vult nos deo et ex
ipsa fide iustus viuat constat quod non
est vita sine fide ita Vita autem
promittitur omnibus temporalibus quis dubitat
Ex quo patet quod fides verorum sanorum
fulcat dilectione non tyrumde Unde
Augustinus in libro ad fratres Cetera medium
fides que per dilectionem operatur et tanto
rum non demoniorum nam demones
credunt et tremunt sed magis dili
gunt Nam si non credunt Non dicunt
Tu es filius dei si autem diligunt quod
nobis et hille qui igitur crededo
tyrannizat et humani sanguinis velut
humetorum effundit scilicet polluit sac
legia ipsas et res etiam quod
tunc habet fidem demonum non san
orum Atque huius dixit et respice fides
tua te saluum facit non ad saluandum
eum manum apposuit sed solo verbo vi
sum ei dedit et totum illum sanauit
Ipse enim est de quo per prophetam dicitur
dixit et facta sunt et confestim vidit na

dei potestate nihil resistere potest et ob hoc
inter vbi dicit et sancti nihil mediabatur po-
tuit autem iste ceteris vbi dicit Job cetero
ultimo Auditu autem audiui te mihi autem
oculus meus videt te Nam plus te in
sententiam audiui si iam video quia tu
es saluator mundi et sequebatur eum
magnificans deum quod fuit signum per
se curatorem totius corporis bene autem
magnificabatur eum Nam magnus dominus
et magna virtus eius Et omnis plebs ut
vidit dedit laudem deo glorificando po-
tentiam eius et congratulando de sanctitate
eius hoc enim de beneficiis nobis collatis
de sibi retinet ut sit illi soli gloria no-
bis autem utilitas secundum apostolum xlii.
Gloriam meam alii non dabo Et quo
assumit istud documentum laus et gloria de-
bet soli deo per se Nam cum nihil habet
homo bonum nisi accipit a deo a quo
datur optimum et omne donum per se non
sine eo quis potest aliquid bonum facere
constat quod quidquid facit bonum
vel vale de prelium principaliter facit quod
eum tunc dicit secundum arripit donum
fecit non carpentarius sic enim bonum
quintum admittit nisi ab illo descendat
auxilium quod hominem cooperetur nec ali-
quid sit moraliter bonum nisi a primo bono
adatore sumo qui fons est bonitatis
quare laudandus est quod creator etiam
secundum Augustinum xi. de civitate dei cetero. vii.
tria scienda sunt de civitate quibus eam
fecit per quid fecit quare fecit Si ergo
querit quis fecit deus est si propter
dixit fiat et facta sunt si quare fecit
quia bonus est cum deus de bonitate
sua nobis dona quoniam regnoscere
debemus dona sua non inflari debemus
de multis opibus laude humana Nam
secundum Beccam epistolam xl. p. Quid stul-
tius est quam in homine aliena laudare
quid eo demeritis qui ea miratur quod
ad alium protinus transferri potest. hinc
dominus ad nepotianum Cave ne offe-
sam dei populorum laude amittas Quod
quoniam laus multos fallit multos infa-
tuat ne dum qui eam querit et

illos qui fugiunt. Unde Ieronimus in epistola
plures habent quod place cupiunt quod place
contemnant et in modum cum laus
deicitur appetit omnia igitur si que se
in nobis bona ad deum solum re-
feramus ut mercedem non momenta-
neam ab hominibus sed eternam accipiamus
Quia nobis prestare dignetur deus lauda-
bilis et gloriosus per secula benedictus Amen

Divinus est ille
in deserto an. iiii. Baptizato
xpo et testimonio dei patris
fide quo dixit hoc est filius meus dilectus
spiritui pro non invidiosus sed voluit et pro
posito contra dyabolum pugnandi ductus
est ihesus in desertum ut videtur secundum Gregorium
in omne illuc enim spiritus duceret
ubi hic ad temptandum spiritus malignus
inveniret. ubi statim accipit
istud documentum Quanto plus mundus
deserit per hominem tanto acius ad dy-
abolum impugnat quod considerans ha-
beret etiam hoc inquit filii accedens ad
fuerit dei para animam tuam ad tempta-
tionem pro isto documento inducitur
id Gregorium omne hoc ubi ait plerumque
qui plus in contemplatione rapitur
contingit ut amplius in temptatione
rapatur Et idem xxiii. moralium sic
inquit hostis in quantum magis nos
sibi rebellare conspiciat tanto amplius
impugnare contendit eos enim pul-
sare negligit quos quieto iure se
possidere sentit non est tamen ipse
temptator timendus Nam secundum Augustinum
super psalmum lxxi. Tantum admittit dy-
abolus temptare quantum est prodest ut
exterior ut probetur ut quiete nescie-
bas ante ipso inveniamur Et Ambrosius
in quidam epistola Tempora tua
si ad te respicias quidam sunt si ad
bellatorem fortissimum ludus et vi-
bra tamis Idem prosper de oratione
genarum Ad magna utilitas fidelium
matia est consuetudo tamen ut non
superbiat scias dum pulsat infirmitas
hec ubi Ideoque non debet temptari
in bello deficere quoniam secundum apostolum fidelis

deus est qui non patietur temptari
sup id quod ho pt si faciet cu tem-
tatione profecti. Nam licet ut ait in
sup cantica simone. xxxix. pt muni-
tus exatne temptatione motu ma-
tame est si volueris dare aut negare
confessio. Adhuc at Indefecti ductus
e qd e mtr itez et iericho distas fm
mgtm hystolar pduo milia iericho
vbi quidam homo legit madisse m
latrones. Et ad quid aspi scd ducti
msi ut temptaretur a dyabolo non ut
dyabolus temptaret deū qd ipm tem-
tare non potuit nisi ipe pmitteret
Vnde Crisostomus sup ay. Adhuc vadit
dyabolus ut temptet eos qm aut
ad vsu xpm dyabolus ire no po-
tuit idō contra dyabolū xpus pressit
Et cum dicto accipit istud donum
Nemo pt sine temptatione esse sup
terram. Quis em ut ait leo papa
hac fragili carne tūdatus et mto
mortis corpe cōstitutus etiam qua
multū valde profecti ita iā desua
pfectione serus sit ut ab omni se ille
tebraz piculo credat alienū nam
licet donet fas gra diuina cottidia
victoria non tamen auferet matiam
diminudi quare xps ipm dema pro
tegentis e Et aliquibz interpositis
subdit Nullis illecebr qmouit null
cupiditatibz tycllat non e huius vi-
te que tota temptatō e Et quia ni-
miz vmat qui vinci abeadz non
vnt supbi est de no pccandi facili-
tate psumē cu h ipm psumisse e
pccasse Et paucis iōn interposit
subdit Nemo se fallat nemo dea-
piat nequaquam ita qstqz de cordis
sui pūitate cōfidat ut putet se nullis
temptatōnū piculis subiacē cum
vigil iē temptatōt acioribz eos
pulsat mfidis quos maxime vi-
deat apatis abstinē. h. v. et Greg.
vuy. moralū. Nequaquam ihar vite
p exatōm patm desit vōtend
iusticia i cōtūse maneat qz et si
iam a cordis habitaculo culpam

vacudo eliminat ipa tam culpa qd
expellit cogitacōis mē foibus assi-
dens ut e apiat pulsat. hec greg.
Non e ergo sine temptatōibz viuē
sup terram qm sic nec mare flucti-
bus ita nō vita hominis carere pt tem-
tatōibz nō pt pax sua cōsolida eē
msi i regione sua tot em ut ait Bn
temptatōibz plena e vita mtr ut
non i meito tota ipa vita temptatō
debeat appellari. Sequit et ai ieiunias
s. xl diebz. x. noctibz pcca esuriet
quod fecit ne fm Crisostomus sup men-
suras. Ieiunias nō esuriens manifesta-
uit eē dō. Et fm hylarū ut dya-
tribuet occasio temptandi qd sidera-
uit em solitudinē et ita xpm esse sū
adiutorio. Item aptitudinem qd post
ieiunū xpm debiles eē putabat Et
quia videbat eū esurire obli-
ciat spabat ipm machinai fm ipm vic-
tus tamen fuit quia sapia vmat
malicia ieiunat autē dñs non m-
digenis s. nos erudiens ut ieiunū
fm ambōrem rem valen nosolū do-
cet vbi s. etia x. Et aliquibus
mēpōitibz subdit. Temptari se a-
dyabo dñs pmitit ut illo omnes vo-
luptates vinct discant. hec ille
Omnesa pietas filij dī nri redēp-
tor iam ciat nos p dicitur qm
ieiunauit xl diebz. x. noctibus
iam p electuariū qm corpi suū et
saginnē mēna dedit discipulis
suis. Jam psudorez qm sudor eius
frus est sicut gutte saginnē de
currentis mēram. Jam pemplasoz
qm facies sua alapis cesa fuit. Iā
ppotom qm gustauit acetum cū
felle mixtum. Jam pminuōnez
qm clavis et lancea vlnatus fuit
optimus medicus qui diuis modis
sanat egrotos nec em est repire
ifmā que non sanet nisi p se de-
spati. In hoc autē qd xpus insuit
solitudinē ieiunauit orauit vigi-
lauit et mtra iuda iacuit et dormi-
uit ac hūiliter et pacifice mē des-

ta pmanfit tunc istud donum. Soli-
tudo ieiunij corporis afflicto ac orō
disponit homines ad cordis puritate
et habendam salutem de ieiunio Ie-
iunij purgat mentem subleuat. sicut car-
ne spiritui subiacet cor facit contritum et hu-
iliatum quicquid nebulas dissipat cas-
tatis vel lumen accendit. Item Am-
brosius de helia et ieiunio. Ieiunium
est mors culpe excludit delictorum reme-
dium salutis radix gratie fundamentum
castitatis huius gradu antequam in helias
ascendit. Item Iohannes de mercurio
ieiunium non solum per se virtus sed tota-
rum virtutum fundamentum est et sanctifica-
tio pudicitia sine qua nemo videbit deum.
Item ipse. Ex quo patet quod sobrietas est
natura adhibenda cordis puritate
et habenda salute quis enim unquam
sanior ieiunando rationabiliter capitur
et quis sobrius victus est temperantia
quippe aut marassatur et dilatat dya-
bolus familiariter aggradiatur ubi aut
ieiunium rationabile spiritui videtur quia
desperans de viaticis peritescit quippe
sobrius estote et vigilate. Sobrietas
quippe valet ad satiationem spiritus quia
sic voluptate carnis corporis in eiusdem
castigatione vitam emendat valet
ad commendam lasciviam uicium id est
carnis luxuriam raro non bene pasta
cibus valet ad aliam virtutem consuetudinem
sobrius enim est ad omne opus virtutis agi-
tor ad loquendum perit ad deuotionem pa-
rior spiritus iustus valet ad habendam
superiorem nam magis spiritus facit vigilare
et subtiliter et tenaciter memoriam
valet ad aliorum edificationem nam ho-
mines videndo ea que sunt exterius
ordinata presumunt et sic exemplar
edificationis recipiunt valet ad mi-
tum glorie nam quo plus nobis huius
de voluptate subiacet eo magis huius
spiritualibus et illis celestibus deliciis ha-
bendum de ieiunio vero et oratione
aut Bernardus in sermone de quad-
agesima. Oratio virtutem impetrat
ieiunandi et ieiunium gratiam promittit.

orandi. Ieiunium orationem roborat oratio sa-
ficat ieiunium et dominus representat quid
enim nobis prodeit si relinquitur in terra
quod absit subleuetur quod pena quidam
orationis si ne forte minus sufficiat altius
necesse est ei sonare huius est ecce ieiunium
orationem adhibendum prout quidam ag-
nitione est coniunctum sed quod solitudo sit va-
lis suo dei sic patet aut enim Origenes
super leuiticum omne xl. per quod diu quis
permixtus est turbis et multitudinem fluc-
tuantem non vacat soli deo nec seque-
ratus est anulo non potest esse sanctus. Item
ille de omnibus aut promissus aut Augustinus
Item Bernardus quoniam possumus orationis subu-
lis et detractionibus et scurrilitatibus autis
sine studeamus imponere et totis viribus
de impedimentis mundi istius fugiendo
aliquas horas quere in quibus prosa-
lute anime nostre orationem vel letum stu-
deamus intendere igitur toto affectu et posse
tuo conetur imitari dominum ihesum solitari
ieiunio ratione corporis afflictione dis-
creta de quo etiam scribit quod erat
aut bestias leonibus et aliis feris pa-
fice et angelis ministrabat ei. In hoc
ergo discimus quibus humiliter quiescere
et equanimiter tollerare eos qui alii
quoniam tibi videntur irrationabiles se habere.
Item I. Sequitur. Et accedens scilicet ipse
humana. Augustinus per quod est xl. annorum
in tali etate non sic quidam dicunt quod
esset ante homo. Ieiunium vero dicitur quod illa
tempore non erant monachi nec heremite et
ergo non accessit ad eum in forma mo-
nachii aut heremite sed erant tunc temporis
viri sapientes qui exibat ad heremum
causa meditationis ut eo melius po-
sset studere spiritui ipsius et sic dyabolus
in tali forma apparet quod unus phisus id est
sapiens huius xxxv. annos vel xl. vel
modicum aut magis. Ita quod accedens
temptator scilicet dyabolus qui propter offi-
cium usum et affectum quem habet ad temp-
tandum temptator dicitur dicit ei si filius
dei es non quidem ad optatum per-
tineam sed natus per quem subdam quasi
dicit. Ego sum natus phisus istius quod

ibi sentimus quatuor proficimus. Ibi vi-
demus quatuor longe a patre distamus
et subdit. Narrat autem gesta sanctorum et
admiracionem corda provocat infirmo-
rum dumque illorum vitam factam commemorat
totam vicem plura debilia nostra consumat
fitque vobis illius ut eo magis mens
incertamina trepidet quo ante se po-
sitos tot virtutum foras triumphos videt
non nunquam vobis non solum nobis exor-
tantes seu profectus afficit sed etiam casus
notescit ut etiam in victoria foras quid
mirando accipe et rursus videamus
ilapsis quid timeat et exemplificat de
Job qui temptatione est auctus et deda-
uid qui fuit temptatione prostratus
ut sanctorum persistencia spem nostram foueat
et casus ad cautelam humilitat nos
attingat. Item Augustinus de doctrina christiana
capitulum ultimo. Quidquid homo extra
didicere si non est hic dampnatur si
est utile hic invenit et tamen ibi quod
invenit omnia que vult alibi didic-
multo habundantius hic invenire po-
tuit. Hic est idem de civitate dei libro
xii. c. p. loquens de sancta scriptura dicit. Su-
per omni generis libris omnia sibi gratia
humano ingenio divina excellens
auctoritate subiecit et libro secundo de ci-
vitate dei idem inquit. Maior est huius
scripturae auctoritas quam omnis humani spiritus
auctoritas. Item Hugo libro primo de anima
sic ait. Nichil in hac vita dulcius michi
audius fuit nichil ita ab amore in-
di mentem sepat nichil sic animi con-
temptationes roborat vel ita hominem
exercent et adiuvant ad omne opus et
ad omne laborem sic studium facere
scripturae. Item Crisostomus super idem math. xxii
patet sunt omnia sic inquit. In scriptura
ignorans invenit quid discat con-
tineat quid timeat laborat prima pu-
sillissime mediocriter abos que et
sibi pignorem non facit animam
moi tamen non permittit. Hec ipse de
id est cum tanta virtute sit sancta scriptura
contineat omnia et specialiter dyaboli ma-
chinamenta plus scriptis quam verbis

est pugnandi. Subdit evangelista tunc
postquam primo devotus est assumpsit
eum dyabolus in sanctam civitatem sath-
anem que secundum fabulam sancta dicitur et
aliarum in quibus ydola colebantur
in ea autem erat templum et sancta sanctorum
et cultus. id est sanctus dei ubi argumit
thit. Quod sathanas fidelibus christi est
in locis sanctis infidiat assumpsit itaque
id est recepit eum per manus secundum evangelium
simile secundum domini. In monte excelsum
duxit eum per manus non quod portaret
sed eum et statuit eum super pyramidem tem-
pli. id est in loco ubi ascendeant sacerdotes
predicantes populo quasi dicens vel mi-
nistrans non vis signa facere in deserto?
Bene namque est predictum ex quo signa
fuit teruditionis aliorum veni ergo omni-
dam tibi locum in quo potes predicare
verbum dei. Quia non dum es notus po-
pulo nunc deorsum te respiciunt homines
videntes quod deus tibi tanta signa faciat
audient te libenter et ipsorum habebis fa-
vores. Scriptum est enim angelis suis
mandavit dicens ut custodiant te in
omnibus viis tuis ubi fallit quia
quod deus in domibus induat de capi-
te in manibus suis collent te ne for-
te offendas ad lapidem pedem tuum
quod dicat mitte te deorsum. Nichil
enim mali habebis quia angeli custo-
dient te ubi dicit Crisostomus per filium dei
angelorum portat et si portat manibus
angelorum non ut offendant ad lapidem
sed propter honorem quod dominus et hoc loco
accipit istud documentum angelis dati sunt
hominibus custodia iudiciorum et
tutelam quoniam cum secundum beatum Gregorium. Omnia
xxxiii. Superius in civitate ex angelis
et hominibus constat ad quoniam tantum
credimus humani generis ascendere quoniam
illuc contingit electos angelos reman-
sisse secundum scriptam est. Statuit terminos ge-
neris iuxta nomen angelorum dei secundum quoniam per
sanctam curam hunc angelis de hominibus
ut eos custodiant et dirigantur quod
tenus ipse in illa civitate quingant
Pude hominem super matthei libro tercio

Magna dignitas animarum ut una
quaeque habeat ab ortu naturae in
custodiam sui angelum deputatum
Item Bn^m in sermone de angelis Be-
nignus es dñe qui non es contem-
ptus in fragilitate mortis sed in ipso homine cus-
todisti angelicam custodiam superis
Item idem in sermone quadragesime si-
c^o angelis suis mandauit de te re-
uerentiam tibi debz h^o ubi in ferre-
reuerentiam affere deuotum offerre
fiduciam p^o p^ocia reuerentia p^o bem-
uolentia deuotum p^o custodia fidu-
cia caute ergo ambula ubi sunt an-
geli ut custodiant te in omnibz v^os
tuis hec ipe Quare cauenda est
v^oz angloz dacoz nobis in aucto-
ritate offensa in v^oz q^o oculis in
h^os e^o extendi quibus eos nouum
oblectari h^o auct^o placet eis que
nobis inuenire delectant h^o ante
plac^o eis que in nobis inuenire de-
lectant ut est sobrietatis castitatis pre-
tatis assiduis p^oitis gemitus amarus
in celum suspensus vicias iusticiae
par consequenter sicut h^o dicit Ioh^o
falsas deceptus dyaboli sagittas xps
vel septuaginta frangit clavis Unde se-
quitur dicit illi ih^os rursus Bn^m
Cris^m Nichil motus vel indignatus
sed cum multa modestia Bn^m est
scz de vero m^o. Non temptabis dñm
deu tuu breuis reffixat responsio
q^o dicit Suggestis michi ut tepte
deu cu^o p^ois possim descendere pedibz
ideo no acquiesco tibi q^o scriptum e^o
Non temptabis dñm deu tuu In q^o
v^ois dyaboli conatus elidens rdm
se tepte et dominu Ex h^o loco ac-
cipit istud documentum Temptare
homo deu si h^o q^o faciat unde sue
vel alioz saluti consule aut sibi vel
alijs caue queat et non caueat sed add
auxiliu requirit. P^o isto documento
inducit id quod scripsit August^o
libro xxi. c^o in finitum ubi dicit
Adrianam doctrina p^omet quod
homo dum h^o q^o faciat non debz

temptare dñm dñm suu sed ubi defi-
at ratio emendat se dñs non tem-
tando sed deuote q^ofitendo Sic abea-
ham fecit qui dixit egyptijs Sara
esse sororem non uxorem soror em
erat q^o filia fr^o erat Gen^o xxi In
quo sm Aug^o in questionibus ge-
nes^o ostendit q^o nemo debz temptare
dñm deu suu dñm h^o quod rationali
consilio faciat Et subdit fecit quod
potuit deo q^omisit in quem spauit ne
eu fides aut spes fessellit Si aute
interrogat illa v^ore sua m^oica
ret duas res deo q^omitteret et vitam
suam et v^ois pudiciam hec i^o ha-
bentur vba in amone querit. xxq.
q^o u. Timuit em m^oica p^o pulari-
tudine v^ore et ideo dixit sorore
et v^ore erat quia gradus iste non
erat in lege prohibitus et non v^ore
rem ne paret Sic machabea pug-
nauit in sabbato ne temptaret
dñm vident^o Unde legit^o i^o canon^o
Si nulla xxii. q^o vii. Si nulla vi-
get necessitas non solum q^odrage-
simali tpe sed om^o tpe est a p^ois
abstinent^o sed aut i^o vitabalis v^ore
importunitas non quadragesimali
tempe pro defensione tam sua q^o
patrie seu legu paternar^o e^o belloz
proculdubio p^oparat^o p^ocedu
ne videt^o deum videat^o deu videat^o
homo temptare si habet quod fa-
et sue ac illoz saluti consule non p^o
curat r^ote religionis detrimeta no
p^oauet hec ibi Ex quo p^o quod p^oga-
tio ferri candentis vel aque fuen-
tis non est admittenda Nam p^oea
deus temptari videt^o Quia vero
sm Cris^m sup^o a^o dyabolus ex h^o
h^o in so fuit victus t^ois ad eterna
temptat^o Unde sequit^o p^oerz as-
sumpt^o quia ad sumu sup^obie eu t^ois
voluit et ostendit ei o^oma regni mu-
di et glori^o eoz ubi dicit Cris^m
ostendit ita no ipa regna vel ciuitates
eoz vel aux vel argenti sed p^otes
terre in quibz vniuers^o regni vel a

uitates eorum vel aurum vel argentum
si partes terre in quibus unumquodque regnum vel
ciuitas posita erat utpote si ascen-
des in excelsum locum et digito ex-
tensum ostendem tibi. Ecce ibi est roma
vel alexandria non sic ostendo tibi
quod ipse videas si partes terre in quibus
posite sunt. Sic dyabolus potat et po-
singula loca digito demonstrare
tamquam quod regni honores et statum
exponit. Ex dicit ei hec omnia dabo
tibi quod dicit faciem te regem sed
hoc arroganter emendat locum
est sua enim que promittebat dare
non erant et ideo dare non poterat quod
nichil datur quod non habet. Subdit
si cades super tamquam inferior adora-
ueris me tamquam superiorem. Ecce
quia dyabolus superbia non enim suffi-
ciebat sibi quod similis voluit esse al-
tissimo non sufficiebat sibi simplex
indignatus sed suadebat ut fiat totius
corpus prostratus. Unde glossa. Ecce
antiqua dyabolus superbia sicut enim in
principio voluit se similem facere al-
tissimo ita volebat non diuinum cultum
sibi usurpare. Ex hoc autem ut dyabo-
lus promittit omnia regna accipitur
istud documentum. Omnis dignitas seculi
non quo ad deum sed quo ad tempora-
riam vitam dyabolus subiacet potest
tati istud documentum est hec glossa. Sic
tam potest persuadere. Nam beatus Grego-
rius. xxi. moralium tractatus.
Job omnes bestie agri ludunt et
sic ait dominus non in iudis spiritibus lu-
de est mentes hominum ad imaginem
dei conditas modo facta promissione
deape modo vane terroribus iride-
mo eis insitiora gaudia quam masua
imprimere mo mensuras penas quam
insitioras lenigare. Hanc proculdubio
bestiarum illusionem pertrahunt qui di-
cebat deus meus in te confido non
erubescam neque irideat me in-
miser mei. Hec ille. Ecce licet preter-
dandi honores et preteritis in seculo non
habeat dominum tam iuxta promissum

2
sionem dei habet temptandi et introitus
statu prospero et aduerso insidiatur
hominibus ut occidat. Unde idem
glossa libro secundo moralium tractatus
de astutia dyabolus sic inquit. Indie
et nocte accusare non desinit quia
modo nos in prospero modo in ad-
uerso accusat unde contendit.
Indie nos accusat cum prosperus nos
male ut insinuat in nocte accusat
cum in diuersis nos non habet pacem
demonstrat. Hec est. Sed immo que a-
tque hostis malitiose corrumpere appe-
tit in his benignus deus et eos cep-
ta promittit sicut quod diuino magister quod
non malignus temptando querit
ut intemiat inde in seletore quod ditor
erudit et ut inuadat et quia inuicia
di nullus dissimulare debet tunc quod
sathanas aduersarius dyabolicam et
diuina murram christum inuicabat dicit
ei ihesus vade sathanas et recede a me
quia aduersarius est blasphemus eo quod bone o-
peribus aduersarius. Et secundum christum super
hoc. Cum christus passus fuisset tempta-
tione iherusalem dicente sibi dyabolo.
Si filius dei es mitte de te te de or-
sum non est turbatus non dyabolus
inoperavit ne autem quando dyabolus
honorem dei usurpauit et exasperat
et repulit eum dicens vade sathanas
ut illius discedit exemplo nostris
quid miras pacem ferre miu-
rias autem dei non usque ad audiam suffire
quod in propriis iniuriis esse propriam pa-
tientiam laudabile est. Inurias autem
dei dissimulare impium est dicit autem
Iohannes. Quod dicit dyabolo saluatori
Si cades adorabis me et contra audiuit
quod ipse magis deum adorare debeat
tamquam dominum et deum suum. Unde sequitur
Scriptum est super deuteronomio. vi. dominum deum
tuum adorabis dominum ratione insuperabilis
potentie et ideo metuendi deum ratione
perscrutabilis maiestatis et ideo vene-
randi. Tuum ratione inestimabilis diu-
nitatis et ideo diligendi. Adorabis corde
mentis et illi soli suus suauiter patrie

mope extius ex hoc loco accipit
dicitur Solus deus e adoracione late
adorandus In hac Thomas s^a se
q. lxxiii articulo p^o q^o do debet
reuerentia p^o eius excellencia que
aliquibus creaturis imitatur no s^m eq
litate s^m q^ondam p^oncipat^o et
ideo alia veneracione venerari dei
quod p^omet adlatia et alia ratione
quasdam excellentes creaturas q^o
p^omet ad d^onam et quia ea que
extius agut signa s^m mior^o re
uencie quodam extiora adreuen
tiam p^ometia exhibent excellen
tibus creaturis m^o que maximu est
adoraco s^m aliquid e quod soli deo
exhibet s^m sacrificiu In Augusti
de x. de ciuitate dei multa de diuio
usurpata s^m sine humilitate minima
aut adulatione p^oda p^oquod pat^o
quod manifeste s^m p^out h^o s^m qui
demonib^o sacrificauit na sacrificiu s^m
Aug^o Quidem e soli deo exhibendi
In b^ous Thomas ubi s^m p^ouestioe
lxxv. Sic soli deo sumo debem^o
sacrificiu sp^ouale videlicet quo anima
s^m p^oam p^oam offerret deo offerre
ita etiam soli ei debem^o offerre
extiora sacrificia s^m ipm Sequitur
Tunc reliquit eu temptator s^m con
suata omni temptacione et q^osuata
si victoria tamq^o q^ousus ipe salz
lucifer dyabolus tamq^o alien^o ad ei
cof^oco tamq^o exclusus ad ei r^ogno
r^ohor ad t^opus addiem s^m passiois
tunc p^ouideos p^oignatus putat ipm
deicare timore mortis Et ecce angeli
acceserunt non in adiutoriu s^m m
misteu. Unde subdit Et m^ostra
bant ei Et h^o aut toto passu p^oar
api h^o genaliter doctum Qui voluit
possidere regnu dei op^o eos con dya
bolu r^omau r^omuia ipius tempta
menta vilit p^oignare et vnic^o q^o
sic declarat. Nam vt ait Ambrosi
in libro de officiis no e glosa victoria
m^o ubi fuerunt anima profecto qui
vult regnare debz tunc n^o em sufficit

q^o quis fidem accipiat nisi cu accepta
cont^o dyabolu et ipius temptacione
certet nam multi vocati ad fide pau
ci inueniunt et ad adonam Unde fa
banus sup illud q^o xx. q^ota vocati
pauca v^o et sic inquit Ad fidem plu
res p^oueniunt et ad celeste regnu pau
ci p^oducunt Omnes em canonici v^on
tur ad electioem s^m vnus eligit h^o ille
Ac ideo q^o laborant^o et non dormient
bus iura subuenit de re p^o cu vnu
s^m r^omanu promissit de dare mana
absconditi omem x^opm p^ougnare
oportet quo aut p^ougnando quis vi
cet si fuerit i^oermis aut em Greg^o viii
moralia Et nequaquam ad bella arma
tus p^ogit qui aut clipeu s^mmes gla
dio non vtit^o aut vtes gladio non
munit^o clipeo h^o q^ontia quippe ait
Job est vita hominis sup terram r^om
lica igit^o pugna et si pugne assuit
victoria fiducialiter expectanda e m
celestibus tona q^oua nobis p^ostare
dignet^o qui pronobis temptatus
victor existit x^opus de m^o p^oscula
benedictus Ame

Cressus autem ihus secessit
in p^otes Tyri et sydonis q^o
xv. p^opus r^omisericors d^os
ihus relicto scribis r^ophariseis ipm
calipmuntib^o de hoc q^o discipuli eius
transgrediebant^o mandata semor eo q^o
non lotis manib^o manducarent q^o
tame ipe x^opus rationabil^o excusauit
inquens Non quod intrat i^os com
quinat homines s^m quod procedit ex cor
de de quo erunt cogitacioes male ad
ultraia hominada facta falsa testimo
h^o s^m que comquinat homines r^osici^o
redarguens de temerario iudicio con
uertit se ad gentiles vt ex deuotione
gentiliu ondat iusta rep^oato et m
gratitudo iudeor^o quibus s^m miss^o
fuerat ad p^odicand^o et secessit i^otes
Tyri et sydonis que fuerat due ciui
tates in terra promissionis p^ope mon
te libani In tem^ous Tyrius et sy
don aut^o fuerat gentiliu Nam tyri

fuit aethiopis Chananeorum Sydon
im? eorum respiciens ad aquilonem. Et q
accipit istud documentum iusto dei iudi
benedictio alicui genti promissa medium
per ingratitudinem auferit ab illa et
alibi gratie ac cum deuotione postula
ti misericorditer addonat. hoc sic per nam
cum homines magis diligant tenebras
quam lucem iusti est ut tenebris assueti
teris relinquat. dies enim ut ait vene
rabilis Boetius quanto consolacionum sunt
similes auri quam in tenebris non illuat
dies cecit. Ceteris igitur maxime opac
um ad ingratitudinem debeneficiorum dei quis
non assurgit. Unde Gregorius. mora
per sui loquens de aui. Iudeorum et trac
tandum. Iob per diem merent tenebras et
qui in nocte sic palpabat in meridie sic
aut per diem tenebras meruit qui in ip
sitate peccata per fidie errore cecit. Et
dare qui ipse per diem aut per noctem
nostra facies obscurat per peccatores et
receptiois nostri dum diuine beatitudinis ma
cula cerneret et tamen de eius diuine
dubitaret in die tenebras passi sunt
quia visum in luce perdidit hinc
est quod de iudea dicit. Cecidit ei sol
cum adhuc dies esset. Hec et licet aut
ceteri fuerant scribe et pharisaei et du
ces cecorum nichil tamen christi et disci
pulorum actus arguebant et hoc ideo
quia propter alios adulant alios
detrahunt eorum mordaces sunt ut ceteros
dolosos ut volpes superbi ut leones
ad extra oues et infestus autem lupi
rapaces totius autem inuicie nulla
capitalior quam eorum que fallunt id
agunt ut boni viri videantur aut pe
ra. in quodam sermone et ob hoc di
bus et si in igne benedictio fuisset promissa
iusti est ut alios simpliciter cor
de ab illis ablata conferat. Sic be
nedictionem perit. Esay apud iacob
obtinuit. Sic epulum iude mathi
ae apud apostolum. Sic ruina an
gelicam in benedictionem dei et sanguinem
christi genus humanum obtinuit. Sic fi
unt primi nouissimi et nouissimi

primi sic agente iudorum inquit christus
et intrauit per paganos et ecce
miser Chananea sed ratione degente. 102
qui habitauerat ante filios israel intra
promissionis que audiens famam et mi
racula christi credebat quod filia sua sa
nare posset a fimbriis illis egressa ne
dum per peccata dimissionem haberet per imita
tionem clamabat dicens miserere mei fi
li dauid. Ex quo accipit istud do
cumentum. Ille clamat operentur ad de
um pro suffragio et misericordia
qui reliquit fomenta peccatorum et de
testatur que fecit peccata. Hec enim mi
ser non plus magis appellauit nisi a fim
bris paganorum esset egressa. oportet
ergo quod in omni mortali
peccato actualis est confessio adeo ad per
tinent ut contra contrarios curentur
quod in omni remissione mortalis peccati
sit actualis confessio a peccato et conuer
sio ad deum ac ideo necesse est si de
bet misericordiam dei implorare quod detes
tetur peccata confessor siquidem elator
est culpas de se de iniquitate
se reprehendere et tamen cum genuit
magis implorare. Unde dauid dixi
ad iustum me in iustitiam et tu rem
isti impietatem peccati mei dixi id est
delibavi auerti a malo et conuer
ti ad christum. Dixi ad iustum me in iusti
tiam hoc est memini me reprehendi
quia deliqui deus fontem aquarum
vivebam vincti anime mee solacium
deum totum amabilem vitam veram
et beatitudinem summam et tu qui domine
quod venit ad te foras non eras
eorum es misericors et perstabilis si
nequicia remissis per gratiam impieta
tem peccati mei ne perirem. Hinc beatus
Gregorius super illo verbo. Iustus in
principio accusator est sui sic autem quod
tunc per peccata in maius scelera
commiserit incipit tamen iustus et cum
incipit confiteri quod confiteatur quod est iustus
displicet sibi cum autem sibi displicet
iustus et incipit. Hinc Augustinus super
psalmum. Vir et pulchrior confiteri se

caso qd sit ut sis pulcher pater cas co
sit ut sis iustus h. i. fructuosa aut
fm Crisostomus est accusatio si subsequuta
fuit correctio Ceterum si coeundie accusat
et non corrige deum temptat e melius
ergo eligo ut pmo sic correctio et post
ea accusatio qd pcedat accusatio et no
subsequat correctio h. i. Causa vo
p qm clamabat ipa mulier chana
nea assignat du aut qa filia mea ma
le a demonio vexat ubi m dicit ex
meito postulat misere inquit mei
no d. filie mee Nam dolor mater
et ut ad passionem xpm qmoueat
dolorum iynuat inquit quia filia
mea male a demonio vexat ubi m
de fm Orig. mulier prudentia non
iuit ad homines seductores no ques
iuit ianes ligabulis s omnes relinqs
dyaboli cultus venit ad xpm dnm
Ex quo eliat istud doct. Nullus
salutez cosequit sine x. do vero sal
uatore Vnde Aug. in libro de ciuitate
dei Qui sine saluatore salute nlt
habe et sine vera sapia extinet se
prudentem fieri non sanus s eger
no imprudens s stultus n. egritudine
assidua laborabit et in cecitate noxia
stultus idemens pmanebit Ac pro
inde omis iniquas et omis ciuao
que adiuus vel magis vel ab ipis
demonib. i ydolor. cultura expetitur
mors potius dicenda e qm vita xxv.
q. ii. Qui sine saluatore Non ergo
ad planetarios quos vnt mathe
tiacos est pro salute recurrend. no ad
oracula non augures no amru spi
tes non adiuuantes qm qui requi
rnt des vel ydolos recipiunt ex q
rendi aliquid arte magica aut ex
pundi. i. purgandi causa giuter p
cant et qhiz ante peniteciat xpm
leges des diuin garent. Illi vero
qui des ydomb. recipiunt post pb
licacoem bonoz i exiliu mittunt. E
de maleficiis. l. Nullus p quod pz
q vernis xpianus no i reuerit tu
dome p fidi addemones pactu cum

eis faciendo explicitate vel implicitate
Explicitate ut si eos invocant et max
si sacrificiu eis offert quod sapit h. i. fm
Implicitate ut si aliqua sit ignota
nomina aut amates velud in arte no
colo que omno est illicita fm Thoin
sa se q. xx. m. articulo pmo Sequit
Q non respondit ei vba non ppter
indignacoem s ut eius constantia pba
ret et pbatam manifestaret Et scdm
glom ut discipuli postea propria ora
rent ut sic nos ondet scdm p. abus
indige ad aliquid impetitu Vnde
sequit Et accedentes discipuli eius
ignai adhuc mstern fm Jerom.
misericordia moti et impotunt n.
mulieris dericti aqua libari volue
rnt rogauerunt eum dicentes dimit
te eam qua qd tenes quia non ex
audis quia clamat post nos ad ca
lamitates em mulier erant qstari
scdm Crisostomus Ex quo accipit istud do
ctinnat pab. scdm p. mto obmei
quod petentia ius mntis potit iuste
de negari scdm em orones ut ait b. s
Thomas sa se. q. lxxxij. articulo
xv. i solucione p. m argumeti habet
efficacia impetrandi oroz pcedenti
bus mntis et ex diuina acceptacone
qui etiam i solucione scdm argumeti
diat quod si impetrant quod volut
fieri p orones eaz x. p. p. quod q
est mntis eoz oromb. implendu fm
dei voluntate Ex quo pz error h. i.
eoz qui negant homines scdm p. ab.
adiuuat Et iste fuit error vigilanti
scdm p. mnti qui dicebat q du viui
mus pronobis mutuo orare possim
postqm aut mortui sumus nullius
sit pro alio orao ex audienda s h.
omno e falsum quia tu oro m caritate
fai p alius subueniat qnto fa qui st
m pata sut pfectoris caritatis tato
magis orant pro uiuatoib. qui orob.
uiuat pnt et qnto sut deo comitiores
tanto eoz orones sut magis effica
ces habet em hoc diuin. ordo ut
ex supior excellencia ifeiora resim

dant sic ex claritate solis marem
 Sina est bñ t̃ home ubi sup̃ i solu
 cōne p̃napali Ecce t̃pc autē t̃ndes
 discipulis suis ait non sum missus
 s̃ corpali missione s̃m inclinea
 rem nisi ad oues que perierunt dom̃
 isrl̃. i. adiudeos qui pierūt p̃m̃si
 delicatēz elegis t̃sq̃uissimōm p̃gen
 tes tamen p̃ ip̃m benedictiōem venit
 iuxta q̃ dicit̃ est Abrahe Inferne tuo
 benedicent om̃s gentes **E**x quo
 assumit istud documētū Gens iudaica
 p̃om̃ibz alijs fuit m̃lt̃ honorata
 q̃ ex genē dauid regis ṽbū dei car
 nem assumpsit Vñ bñhai d̃r i p̃ma
 p̃te simonis de cyp̃pha. in quo de
 magis poterat benignitate suam
 q̃m suscipiendo car̃nē h̃ec t̃pc qd̃
 fecit iugente iudeorū pensamus
 ergo quod sic dedat ei m̃m̃ q̃m
 quod suscepit m̃m̃z m̃siam q̃ tam
 pietate plenū ē q̃ dei ṽbū p̃ger
 nos s̃m̃ est fenu q̃nto em̃ m̃orez
 se nascendo exhibuit tanto maiore
 bonitate ondit q̃nto indigniora
 viliora suscepit tanto carior nob̃
 debz esse venerat Iudeis s̃ ṽetur
 est p̃t̃ m̃situdinēz conera eos illis
 venit s̃ nob̃isū mansit venit illis
 corporalit̃ s̃ m̃nos sp̃ualit̃ venit
 accesserat adp̃uat adest resp̃cet
 alloquit̃ venit quippe affū et stū
 m̃sendi accesserat subuēnendi ze
 lo ap̃uat h̃ubando se ip̃m adest
 p̃ntibus prosp̃at m̃futuōs loquit̃
 dicens ob̃t̃ benedictiōes r̃diuicē sa
 lutas veni cū eo bñs homo ique
 desce d̃ r̃eo manē dignat̃ ier̃m̃
 q̃m̃us autē h̃ec m̃h̃et amanea
 vidit ap̃los i p̃m̃tendo nō p̃fuisse
 que prius clamabat a longe p̃ncip̃
 accessit Unde subdit At illa ṽt
 ñ p̃p̃us secuta est eū quia a longe
 sequēdo p̃us clamauit et adorat̃
 eū tamq̃m̃ deū asp̃ū s̃cō em̃ intro
 mota fuit aquo audierat in corde
 d̃m̃y deū tuū adorabis dicens nec
 bonitate xpi qui veniat om̃es spe

rantes in se saluos facere diffidens
 dñe qui ubiq; es au' p'tati et volu-
 tati inu'siste potest adiuua me.
 Vbi sicut in infantate sic sanitate fi-
 sua reputabat & dñs q'nto magis
 multiplicat oron' tanto plus am-
 mulat xpus negatōm et nedum
 iudeos vocat oues s; etiam filios
 istam autē ratiōē vnde dicitur Qui
 videns s; negatūe et cū quidam
 aspiciat aut non est bonū sumē pa-
 nem for' h' est vbi dei de quo etiā
 xv. Tibaui illū dñs pane vite et
 intellūs nā pams vbi dei et mīa la
 promissa sūt iudeis tamq'm spūa-
 libus filiis p't' vnius dī cūlām vñ
 dicit glosa fili sūt iudei quā et
 nutriti sub altari vñ dei plonge pa-
 nis ē evāgē et mīa et alia q'
 ad salutē nrām ptinent. Et s'm Tiba-
 nū Canes genales p't' ydolatriam
 dicit' qui vsu s'gromis dediti in
 daubus mortuoz vtunt' irabiem
 hēc ip'e vbi pensanda dī mansue-
 tudo nā vōt filios licet p'rem dñi
 minime recognoscebat vnde p'sauē s;
 sribit' filios enutriu et exaltauit
 ipi autēz sp'reuer' me Et itē vos
 cognouit possessore suū et asinus
 p'sepe dñi sui ist' autēz me non q't
 non. Ex h' loco autē vbi dicit' nō ē
 bonū dare canib; ad manducandū
 accipit' istud documētū Non sūt mar-
 gaitē vbi dei pronaciende autē por-
 cos documētū istud ē xpi p'ceptū
 m' vii. Nolite s'm dare canib; neq;
 margaritas mitatis an' porcos ne for-
 te cōculet eas pedib; canes cōuer-
 si dirupant vos scāt em' septuā vt
 ait aug' libro s'cto desmone domi-
 i monte dicit' factū q' non debet cor-
 rumpi Et margarite q'lia non deb; cō-
 tempm Canes sūt vitatis impug-
 natores porci vero vitat' cōtemp-
 tores Et s'm h' expone. Nolite s'm
 .i. sacram' septuā dare eam s; api-
 endo xp'ediando canib; .i. heretiq;
 et infidelib; ac margaritas mitas

an porcos h' e luxuriosos et carna-
les ne forte contumeliet eas s; vili-
fican- do intellam reprehendendo et afflin-
cōtempnendo et canes cōfisi s; cont-
vos dirupant vos s; devobis mnu-
rando aut vberando aut forte oia
dendo s; hinc statim obitare videt-
ram xpianis et apli infidelib; p'dica-
uerit ad quod respondeo s'm aug⁹
¶ 2^a h'etia aut infideles aut ita obsti-
nati sūt q' de eoz correcede non spa-
et tūc non e eis p'dicand; aut spe-
rat' et sic e eis p'dicand; sic facie-
bant apostoli s; vō habitant' cū
alijs qui p'dicacōm recipiunt et tūc
est eis p'dicand; et sic intelligit' p'dic-
documentū ex quo p; q' p'dicator
mēdū tūcendo mētur et mēd; mētu-
te loquendo mūria facit sbo d; opz
enī vō attendat ad tpus ad locū ad
qualitatēz audientū et admodū
dicendoz tpus q'ppe accedi deb; nā
t'pus tūcendi t'pus e loq'di d' et tūc
¶ Si em sp plueret nūq'm tra g'mia-
ret s; Greg⁹ id apli tractans q' ad
Thymoteū uir p'dica vōbū iusta opor-
tune ducturus imptime p'missio op-
tune quia apud auditor mentes
ipe se sua immietate destruit si h'et
optumitate imptuitas nescit xliij.
¶ d; s; rēoz locus attendit quia p-
dicatō deb; fieri i cētia vel alio loco
publico et honesto nō imptuat' domi-
bus ne nascat' exinde h'etis suspicio
debet' tūc ex mūcio q'ualitas det
attendū audientū et quia doct' aia
et profuda iuxta d' i. Cor. ii. Capi-
entia loq'mur mēp'tos simplici-
vō t'minus capatib; p'mta plana
et alia iuxta id apli i. Cor. iiij. fac
vobis potū dedi nō esam deb; et
suai modus dicēdoz nā h'etias se-
h'etia fidei nō sūt pandenda nisi
forsan signa appareant exp'ssa q'
corrigi vellent et adhuc cum mag-
na cautela vnde Petrus et Thomas s;
s; q' h'etia i articulo vñ d' q' ex pte
audientū dū disputatō fit heretiq'

aut audientes sūt instructe et firmi
fide tūc nullum e p'iculū tūc t'libus
disputare de fide Aut sūt simplices
et tūc aut sūt solliciti sive pulsati
ab infidelib; puta iudeis mētib; i-
tas fidem corripit et tūc necesse est
cum t'libus publice disputare de fide
dūmodo inveniat' adh' sufficiētes
tydona qui errores cōfutare possint
p' h' em simplices infide finant' et
tollet' infidelib; decipiendi facultas
aut simplici animo i nullo sūt solli-
cati sup h' tūc p'dicōsū e publice dis-
putare de fide coram simplici-
fide ex hoc e timor q' nihil diu-
audierūt ab eo q' non credūt et vō
nō expedit eis vō vba i fidelū audi-
ant disputantū cont' fidem s'dm
ipm Greg⁹ d' i. dicit' Ecce domine
ipm dicit' vō dicit' nā t'atelli. i.
gentiles infide i mūdi edūt dema-
i. dereliquis que cadūt demensa do-
moz suoz i iudeoz quib; scripturē
et facta m'raclor sūt p'mo posita
quā dicit' quod vāq; debent habē
aliquā m'ram tue largitāt' de hac
mūlie loquit' Ieronim⁹ contra hūi-
mūliat' fides p'ana et hūilitas p'dica-
fides quia credidit sanai posse f'z
suam absente p'atēna quia corāes
repulsa et cōtempta i p'ab; p'sciat
hūilitas quia se non tūc t'ambus s;
catellis q'pauit s'ao me inquit p'ane
filioz non p'romeri nec integros
cibos capere posse n' sedere ad mēsam
cum patre s; contenta sum reliquis
puulor catulor vō hūilitatē m'ra-
ri ad p'ane integri vemam magi-
tudinem h' i. Quai ergo dicit' ta-
nem me vocas canis tuus eē volo
ergo me canē tūc m'ari q' nō possū
relinquē mensam domi me canē
em domū nō expellūt' et si expellū-
tur p'ona portam ipi reitūt' po-
liam si ergo sum canis nō debēs
me expellere ate rsi expellās me
ate p'tinus redibo nam et catelli
edunt dema que cadūt demensa

Erat ihus exiens demonium et
erat multa luce. xx. Omnis
scilicet Gregori scilicet moralium po-
lucis sathane semper iniqua e nunquam
tamen patris iniusta quia a semetipso volu

tacem habet s; adu's p'tate; quod em
 ipe fare inique appetit hoc deus s;
 non nisi iuste p'mittit et ob hoc v't id
 aut fornicari non debet qui nihil n'
 p'missus valet. **Calu** ergo vis illa ti
 menda e' que cum hostem seu'e p'm
 serit ei adu'sum iusti iudici; etia' in ius
 ta eius volu'tas fuit. **H ipe** Ille igit'
 solus p'tate sua sath'aniam erat qui
 q'ntu' mlt' vt hostis m'homme; semat et
 non amplius occulto suo iudicio sine
 vnde cu' exmissione sua ipe sath'anus
 hominib; obsedi'ss; vt diuitias xpi qua
 mitate velata hominib; i'notescet. Erat
 inquit lucas ih'us etia'ens demoniu' r
 illud erat muti hoc e' quia muti hoies
 faciebat. **Ex quo** accipit' istud doct'
 Demones no' pnt nocē hominib; iuncto
 aut alijs creaturis aut homines obside
 nisi adeo adiuuand; vel obfidendum
 et tanu' q'ntu' p'uinendo vsu' iusti
 iudici; desuunt p'mittant'. **Aut** emm
 Aug' in libro de diuinatione demoniu'
 accipiunt demones sepe p'tate; morbos
 mitte et ipm' aciem viuendo morbid;
 vnde r pueras atq; amatoib; como
 doz t'renoz maleficia s'uade de quoz
 moibus etia' sūt q' s't eis d'ia s'uadentib;
 consensuri. **Libi.** Et id sup' ps. lxxv.
 sic inquit **Ps.** de angelis malis no'
 solu' adp'uinend; malos sic i' rege atq; ab
 que fallacie sp'us ex di' volutate sedunt
 vt cadet i' bello. **Verz tamē** ad p'ba
 dos ad manifestandos bonos sicut
 fecit i' Job. **H ille** Ipi tamē demones
 s'm eud; libro s'p'o de ciuitate di. c. lxxxi.
 nisi eos quos fallendo decipiunt pos
 side' non pnt. Sic qz et ad dō potesta
 tem obsidendi recipiunt et p'tate eis
 eliaut' p'pauent siquid; vt ait idem
 Aug' i' libro anotaconu' i' Job c. xl.
 Illius impii sub quo ita manerūt
 quid venisti an' t'p'is p'dere nos. **H**
 ipe **Iam** Ambrosius sup' lucan.
 sic inquit sine p'missione di dya
 bolu' nocē non posse agnoscas ne
 potētiā dya' magis t'neas qm'
 diu'is offensam. **H ipe** v' aut n'

creatus alijs vt iumentis tunc mari
et alijs nocte non possit patet ex i^o
Apokalyps Johanne ubi angelus
ascendens ab ortu solis hunc signum
dei viui clamavit voce magna dicens
quatuor angelis quibus datus est no-
cere tunc et mai dicens Nolite nocere tunc
et mai neq; arborib; quoadusq; sig-
nemus suus di i frontibus eor; Con-
stat ergo qd p^{re}sentis seuendi venit ex
p^{re}missione dei nichilq; eos posse i
hucq; nisi p^{re}missos aut iusticia q;
regit; oia sine p^{re}missione causa
sine vnde vel addapcom vel cor-
ruptionem inogare Et nunc iste de-
moniacus apud arabes s^{ecundum} Beda
non solum mult; s; et cecus fuisse nar-
rat de quo hic lucas ait Et tunc e-
reiss; demoniu locutus e mutus;
Tria ergo vt ait Beda in omelia
i vno homine patrata sunt cecus vi-
det mutus loquit; possessus adeo-
ne liberat; quod cotidie impletur
in c^{on}sensione credentiu vt expulso i-
mu demoni fidei lumine aspiciant de-
inde ad laudem di tacentia ora laxet
Ex quo accipit istud documentu
mutus quia quis impedit ne diuina
aut ea que sunt salubria q^{ui}medet
et cecitas quaquas h^{ab}etia asserit E-
tholica aut mala vocat bona a sath-
na venit Dubat; em dyabolus aut;
aggrediens et quia fur domi spo-
liare intendens silent; ingredit; ne qd
ingressum eius p^{er}pendat igne calitatis
extinguit; ne si calitas relucet; tpe
q^{ui} ingressus est ad spoliandu videi
possit os obstruit homi ne clamat vt
auxiliu petat Vnde Gregori; i qdam
Omelia Cu mgraue patm ho libit;
suadet ei dyabolus ne p^{er}meat; ne
q^{ui}sitetur patm leue et modicu i corde
affinat; miaz p^{er}ducit longinquu spaiu
vite p^{ro}mittat; p^{er}manet; m^{er}ito sugge-
rit vt sic i tempu di et de spaiom
sui inducat; p^{er}dat; Hec e Et quo p^{er}-
dy qui c^{on}fiteri procrastinant de p^{er}-
catis q^{ui}bus dyabolo seducit; non

attento qd s^{ecundum} Greg; libro p^{ri}mo super
euangelia Omⁿe xij Cui peteti veniz
spopondit diem crastinu non p^{er}misit
Et et illi qui patu blandiendo sibi al-
leuat ad dyabolo excedant; Nam cum
se e ad dyabolo non c^{on}stituit remissionem
p^{er}ator; m^{er}ito q^{ui}serit; Sic em p^{ro}pheta dixit
ad dyabolum me iusticia et tu remissi-
miquitatem p^{er}ti mea Dixit inquit no-
taui n^{on} excusa; m^{er}ito q^{ui}serit; Dixit
ad dyabolum me no alios vniuersos em on-
sui portabit; et tu q^{ui} cu dolore et cona-
ritudine ad c^{on}fiteudu et cu p^{ro}posito fir-
mo cauedi deceto et vita emedadi ac-
cessi remissi miquitatem p^{er}ti mea v^{er}sa;
me graue tue et glorie c^{on}sequede Et tunc
erectus demoniu auctoritate et p^{ro}ptate
diuina locutus e mutus vt euident; eet
miraculu qd animoto impedimento ve-
lud p^{ro}us huc loq^{ui}di officiu Et ad mia-
te sua turbe que s^{ecundum} Beda quia mi-
nus erudite videbant; dm fra semp
mirabant; Garbe vo et p^{ro}pheta vel
negare vel falsa m^{er}itacione p^{ro}ueteze
laborabant; q^{ui} non diuinitat; m^{er}ito
di sp^{irit}us opa feciss; Vnde sequit; Qui-
dam aut ex eis hoc e scribe et p^{ro}pheta
dixerut; m^{er}ito beebus p^{ri}ncipe demonio-
rum erat demonia p^{ri}ncipem vocant;
lucifer; que dicebant; uidei p^{ro}fidere
huc ydolo et i po habitare aut; sum-
maritate vel confederacione mores de-
mones credebant; xpo obedire vt ad
voluntatem suam de obsess; exuerent; cor-
poribus et eius p^{ro}ptate p^{ro}pheta eueret;
Ex quo accipit tertia documentu ubi si-
phites et huiles corde mel accipit; ibi a-
put se prudentes veneni decerpit;
Vnde ap^{osto}lus xpi bonus odor alijs est
odor vite i vitam salz simpliciabus
et de vitiis alijs odor mortis i mortem
qui putantes se ee prudentes stulti
fra sunt ap^{osto}lit; dm Et hoc ideo quia vt
ait Greg; xij moralu Obstatulu vita-
tis est tuor ment; quia du inflat ob-
nubilat et xpi mortu idem inquit;
Contemplat; dei sapuim; non p^{ro}nt; qui
sibi ipse sapientes esse vident; quia

quanto ab eis luce sit longe tanto ap-
te huiles sit no. Hec ipse Gm? autem
q. de supbis resistit huilibz aut dat
grm. Et ex h. intelligite qualis est
hacoz modoz no tam pdenaa s. ve
sania qui mon tuncsa p. supbiam ex
istat q. iudicio totius ecclie catholice
et qualis conaly se antepomut q. n.
ipis solis et non m. membr. ecclie catho-
lice sit sp. di. n. volut nob. istum ee
stula ut ee v. sapientes. Et reuera
si h. bene sapiam eam ordmarent ad
di honorem non qumelia ad vmon
non ad diuisionem ad pietate no arde-
licite; ad pace cordis no diuisionis n.
plus sape ut q. oportet s. sapient
ad sobrietate n. dese tam alta tam
supba psumunt ut non stula habe-
rent an deu s. volunt reputari sapi-
entes stulti fia sunt apud dm. Ad ro
nos p. Et alij temptantes signu qe
bant de celo ab eo. Quia dicent fr.
Cyrillu Quia ab homine denot
eietis non tamen h. est diuie qua
augmentu. Ronda em vidimz aliq
poribz simile ayoyses introduxit po-
pulum p. mediu mais posue vero suc-
cessor. suus solem retardauit i gaba-
on tu vo mchil horz ondista. Ipse vob
ut vidit cogitationes eoz dixit. Omne
rgnu m. se diuisum desolabit et domi-
ni q. donu cada s. m. glosam no adu-
s. ad cogitationes respondit. In quo dat
ctum sue potetie signu q. se a et a car-
diu vmet. Ideo q. ne rgnu diuidat
cu casus piculo vmtas sumope est
suanda. q. tam ea ne fiat impeduit
videlicet mmetas pusillanimitas et
leuitas s. m. Bnhardi m. mone de as-
supone v. gms. Ami quid sunt qui
putant se posse quod non pnt et q.
non acceperit psumit. Pusillanimes
sunt contri m. m. leues et m. m. stan-
tes qui causerut om. vento doctrine
quibz quod ante placuit h. displicet
et quod nuc eligut post paululu re-
probant s. m. n. si ergo illi qui p. m.
metatem effluunt ne diuisionem p. uent

mederi velme fragilitate aut huilitate
vel saltem puitate p. am attendant.
Ut odiosam p. supbiam restringant. Illi
autem qui ad omne sibi illu quadam si-
phatate v. bis coloratis abducunt et
auero vel iusto si noluit sasmata sa-
ce catholice doctoibus et vir. i. qu.
e sapia matur. sustentent ne ada-
gendz m. iusta uel vealla r. publice
p. grms doctrine et p. s. r. a. s. i. o. m. b. u. s.
abducant. pusillanimes v. o. q. u. i. s.
cosurgat ex adbo. castro de dei auxi-
lio non diffidant sic q. si cessabit su-
pba p. supb. non opprimet iustus ab-
musto si putat ingenij fuerit sapi-
entia co silio regulata non se eiget fi-
lius cont. p. r. e. p. n. e. beneficiatus con-
benefactore; Si pusillanimitas que ti-
more terpidat vbi non e timor solu
deu et iusticiam m. s. p. e. r. e. i. t. i. a
fidei amulsiabit puer cont. sene
n. ad dextram vel sinistram declina-
bit. Ca quod p. m. e. i. s. t. u. d. d. o. c. u. m. e. n. t.
Ad vmtatem suada p. r. e. r. e. d. e. s. t. r. u. a. t. o. r. i. s.
p. e. p. i. a. l. i. u. d. e. b. z. q. u. o. d. l. i. b. z. m. e. m. b. r. z. q. i.
tatis p. r. i. a. p. a. t. y. a. u. t. i. g. m. q. u. i. t. u. e. s. i. b. i.
possibile aspmre suam huius p. o. t. e. s. t.
saluator. Quia omne regnu m. se di-
uisum desolabit. Ad h. suadaam hor
tat Aplis ad ephesios. iij. in quibz
Solliati sitis suae vmtate sp. i. s.
v. m. a. i. l. o. p. a. c. i. s. Et m. i. t. o. q. o. m. e. s. s. u.
mus ex vno p. r. e. c. r. e. a. n. t. e. et i. r. e. d. i. m. e. t. e.
et ex vna m. r. e. e. c. c. l. i. a. et e. i. s. d. e. m. s. a. c. r. i. m. e.
tis regnu. z. s. i. c. v. e. r. i. f. i. e. s. Iuxta illud
guthi. xxi. Unus e. p. r. v. r. v. o. s. a. u. t.
fies p. p. e. q. u. o. d. v. m. t. a. s. a. b. e. i. s. e. s. u. a. d. a.
tu quia membra vnius sunt corp. o. i. s.
et e. i. s. d. e. m. v. m. a. i. l. i. s. c. a. i. a. t. a. s. g. n. e. r. a. et
vno sp. u. i. u. i. f. i. c. a. t. a. t. u. q. x. s. u. m. u. s.
h. e. d. e. s. et e. i. u. s. d. h. e. d. i. t. a. t. p. r. i. a. p. e. s.
vmtas aut regni vel gmtas cognos-
at p. s. i. m. i. l. i. t. u. d. i. n. e. m. e. m. b. r. o. r. m. c. o. r. p. o. r. e.
Et p. m. o. e. x. h. q. u. o. d. v. n. u. m. m. e. m. b. r. u. m.
officiu suu non sibi p. e. m. t. u. s. a. p. p. a. t.
s. a. l. i. s. m. e. m. b. r. i. s. v. i. d. e. t. p. e. s. n. o. n. s. i. b. i.
s. t. o. t. a. c. o. r. p. o. r. i. a. m. b. u. l. a. t. S. i. c. b. o. n. u. s. l. u.
tholice aut miles xpi vult aut d. i. s.

lucet et bona sua quicquid. Et ex
eo si unum membrum non videtur alii
officium quod illud habet non habet
et homo iustus non debet alii si est
istatu sublimior videri. Et ex eo
si membra ignobiliora non contem-
tatur si fouetur. Aut enim apud prima co-
rinthios xij. Quod membra que videntur
inferiora necessaria sunt et quia su-
periora adnoscunt membra. Superiores non
debet opprimere vel calcare vel satiare
videntur alijs hominibus altiores quam
sic homo intelligat quod membrum
habeat nobilius et quod ignobilius
membrum aut se non cognoscit sic diffe-
rentiam inter istum et istum inter istum et istum
spiritus solus agnoscat aut membra su-
mus omnes spiritus aut scit non est egres-
sum ut agnoscat differentiam suam ad
inter se ne maiores superbiant contra
inferiores et inferiores contra superiores
contemnantur. Quare quanto maior es vel
videns humilia te cunctis. Quarto ex
eo si unum membrum quod recipit id omnibus
alijs quicquid. Alioquin si plus debet
de eo quod fuit distributum de eo quod
fuit distributum retinet in postema-
ta et morbos et etiam. Sic si quis nolens
republice consulere pro bono tamen im-
pedire sibi quidquam prophetas et nephas
usurpat quo vult fabricare sibi et suum
perpetua memoriam reportat ignominiam
sempiterna. Quinto ex eo si quod unum datur
omnia membra id sibi fieri per quendam con-
solationem reputant. Aut si unum membrum
iniuste affligit omnia alia quicquid.
Sic si pes ledit os acquiescit et dicit
ledis me. Si pes calcitrat os regnat.
Sexto ex eo si lesa membra volunt
sine ulla permissione contra se non mis-
quit. Non enim si quis casu pedem
secum vel alio modo manu ampu-
tat si sustinet et medicinam querit.
Septimo ex eo si unum membrum ve-
lut manus pro oculo se exponat
alioquin si manus erit oculum con-
tendat. Si status secularis spiritualis
persequitur quid aliud expectat nisi

amborum casus et ruina. Subdit Christus
Si autem sathanas seipsum diuisus est
quo stabit regnum eius quia dicitur
Si ego per demonium dico demonia tunc
dissentio inter illos et sic perit domus eorum.
Non enim sathanas sibi ipse repugnat
nec suis satellitibus nocet sed potius labo-
rat ut stet regnum eius. Restat ergo quod
eius demones non sathane sed diuini
vultus. Si autem ego qui maior sum filiis
vultus sapientia virtute filij veri hoc est apostoli
in quo erant Iudei et iudices veri erant
et est ratio huius ad destructionem usque
quam dicit. Si ergo demonia et belze-
bub tunc filij veri et apostoli similiter Christus
vultus erant sed hoc vultum dicitur esse
falsum ergo id quod de me dicitur
dum vultum. Vultus enim discipulorum meorum
ex parte mea consurgit. Porro si id
quod dicitur hoc est potentia seu virtute spiritus
spiritus ergo demonia. Profecto hoc est
certitudinaliter proventus regni dei
hoc est messias sive saluator in lege per-
missus ut huius in vobis. Solus enim
dei est in homine habitare demonio vero
expressum dei hominem obside. Ex quo
assumit istud documentum istud dyabo-
lus amaret inter non per licet vias
spiritus impedit et membra humani
violentiam infert et hominem verat.
Unde Albertus magnus obsessus non
habet obsessio quia conclusus vias
libertas exundi intrandi ad opacum
et aggruas non habet. Et beatus Thomas si-
cudum sicut inquit dyabolus non in-
trat animam cum anima non habeat timorem
quantum habet ex parte tamen si ipse opacum
corpus ligat membra violentiam
infert et eorum opacum impedit vias
spiritus et motus animales confundit. Per
non fiat aliquod ratio iudicium si sit
sic brutum omnis tristis opilat. In his
res ut propter ignorat homo quid
agat. Hec est. Consequenter probat Christus
quod virtute diuina non demonio erectionem
mundum spiritum opacum sit inquitens.
Cum fortis armatus hoc est dyabolus
sicut et istum custodit animam suam secundum

57
Fecit autem eius vocat mundum qui in
maligno positus est in quo usque ad
saluatoris adventum utebatur in pio in
pace sunt omnia que possidet quia in
cordibus infidelium sine contradictione
quiescebat. Ecce enim secundum Gregorium pul-
sare negligit quos quieto iure se
possidere sentit. Si autem fecerit eo. i. di-
filius cuius si fortitudo quietus robur
tissimum est. Job. 11. Et non est pater quod
deum supereminens hoc est desuper veniens
caritatem secundum illud Jobis. et tu de celo
venit super omnes et vivit enim passionem ab
eo procurata patienti sustinendo. Im-
ita enim arma auferit et spolia distri-
buit. Arma enim sunt astutiae dolique spua-
lis nequicie. Spolia enim sunt homines
ab eo decepti que spolia dominus distribuit
in eo quod fidelibus custodiam angelorum
adhibuit et salutem hominibus ordinavit.
Et quomodo accipit istud docet. Diabo-
lus et est meritis recipit armatus.
Vnde Gregorius in moralium tractatibus id.
Job et quomodo rapit armatus sic ait.
Antiquus hostis qui iermis vnicus
cum apte suggerens humane menti bona
omnia simul destruit conat. Et armatus
venit quando bona alia intacta destruit
latente alia corrumpit. Quam sepe quidam
in malis non temptat eis quod eloqui
meditatione non obviat sed tamen eorum vi-
tam in opatione supplantat et iudicium
de virtute sine laudant nequaquam ad
suorum operum dampna recipiunt. Cumque ista
uorum delectationem animi ducit vite sue
voluntaria non medet. Sunt ergo armati
hostes rumpit que fraude alia dese-
rens ex aliis superavit. Hic est. Ex quo per
parma sua sive dolos ne dum ad ma-
la conatur sed et bona infatuat. Ipse
enim ut ait Gregorius libro primo moralium
Bona nostra tribus modis insequitur
ut hoc quod iam coram hominibus agit
intimam iudicis aspectu videt. Aliqui
namque ibono ope intercom polluit
ut omne quod in actione sequitur eo
pura mundum non creat quod hoc ordine
subiugum parit. Aliqui vero intercom

hominis vivere non pualet sed in ipa ac-
tione se qui in mente opponit ut cum pro
portum mentis secularis usque egreditur
subinvento latente vicio qui ex insidiis
pimat. Aliquando vero non intentionem vivat
non intentionem supplantat sed opus bonum in
sine actionis illaqueat quoniam vel a
domo cordis vel in mente operis longius
se recessisse simulat tanto adducit
de bone actionis timentem astutius ex-
pectat et tunc in manu quicquid qui tere-
dendo addidit eo illud repetitio nominis
quoniam vult diu in similibus quod tunc
figit. Hec ibi videtur quoniam armatus est
dolo. Vixit tamen notum non nisi promissum
potest. Ecce enim ut ait Gregorius 4. mora-
lium quia quodlibet agere ex se ipso non
sufficit quia non per semetipsum in eo quod
est spiritus existit. Deum enim ostendit ex gratia
sui et diaboli quod erat diuina non demo-
nis virtute dum ait quoniam non est metum
contra me est qui dicit ego et diaboli
suius contra. Effusus vero mens est quod
est ecce demonia non est effusus diabolus
sed effusus virtutis dei. Opera quippe mea
non conueniunt cum operibus diaboli quod
ego humilis et benignus volo animas
saluare ille superbus et inuidus non
quirit aliud nisi homines mactare
perdere sic et qui metum non colligit dis-
pergit ego confecti consolido ipsa con-
solidata caritate per inuidiam dissipat.
Ego perditam requiro ipse inuenta per-
dere contendit quod ego amo ipse
odit mea voluntas ipsi sancto est fidelis
virtute ipse est interio virtute modis
omnibus perturbat caritate mordie felle in
fide et ob hoc ex eo demonum quoniam facio non
ex eo sed ex parte mea diuina procedit.
Ipse accipit istud doanum. Verum la-
tholica ex hoc patet argui sed manentes
in virtute caritatis cum ipso colligit non dis-
pergit. Vnde Ambrosius loquens de lucia
fero heretico qui se a comunione ecclesie
diuiserat quod quoniam per fide exulasset
ex fide sue reliquisset heredes. Non tamen
putauerit fidem esse istismate. Na-
si fidem erga deum tenerent sed ipse

et sequentes cum erga etiam di non tene-
bant tui patiebant velud quidam
artus diuidi membraque lacerari cum
propter etiam xpus passus est et xpi cor-
pus sic etiam non videtur ab his exhi-
bei xpo fides a quibus eius passio eua-
ngelatur atque destrahitur. h. ille. xxiii.
q. 1. Ad vocat. Ex quo patet qd heretici
modum et si fide erga deum haberent
sic vult inuitare hinc non propter h. solu
si aliud nimis impediret sic multi
errores impediunt qd non tenent fi-
dem n. vnitatem etiam tui membra
lacerant et diuidunt ad xpo non tolli
que si dispugnet hinc Aug. ad dona-
tistas epistola ceteris. 12. Si quis
a catholicis etiam fuerit separatus qm
tulibus laudabile se vult estimet hoc
solo scilicet qd apud vnitatem disuatus
est non habebit vitam si ira di ma-
net super eum hinc cyrinus ad nouato-
rum duelle radui solis a corpe diui-
sionem lucas vnitatis non capit abar-
bore pade ramu fructus germare
non potest a fonte pade riuu passus
arefat h. ille. Sic qui se ab vnitatem di-
uinitatis nate est cum vitam non habeat quod
arestat que tunc non sequitur qm non cum
teneant vnitatem apud ipos non vi-
tis si error et falsitas reperit. Unde
Aug. super psalmu. lxxvii. Quisqis
auentur etiam separatus fuit nate est
ut falsa loquat. her. 1. Consequenter
xpus ostendit quod potius dyabolus
opatur cum eis et habitet in eis qm ipse
virtute demonis demonia eiacat du-
cit. Cum in mundus spiritus propter deformi-
tem et effectus quia alios in mundos
facit diuin inducit eos ad patrem exie-
rit ab homine h. e iudaico populo vel
patre malo et diuato patris ambu-
lat qd tunc quous que deuoret. i.
petri. v. et iob pmo. Curam tui et p-
ambulauit eam p loca maquosa et
aia h. e ambulat assidua tempta-
tione p loca maquosa et aia id e
diu corda confitentur quous quomodo
possit mure corda amalis humilibus

deficiata et non inueniens requiem quia
non est ei requies corde apertis defici-
to. Vidensque homo in curia sibi amalo
non prauiens h. in oio desidia et volup-
tate dies suos deducetem dicit. Veniat
in domum meam h. e ad iudiciu pibm
non cognoscentes visitatore sunt. Un-
exui ptiuasionem et legis suscepionem
qui post modum legem di et cultu abi-
nentes iudeos se esse dicebant tunc sunt
apok. 14. Vel reuertar in patore ppius
possessum. Un exui propter pnam et ge-
mitum et cum venit inuenit stopas in
mundatam s. sua reputacionem. i. sup-
fluis obsequiombus phari; cor et ceri-
monis regulis deforis et s. appa-
reant mundata. In cuius via polluta
ius. id. 47. xxiii. De vobis pharisei
et ipocrite qui mudat quod deforis
est. Vel inuenit domu stopas munda-
tam costructionis et confessionis sed
oio torpente nec sibi amalis tunc
tem. Tunc vadit et assumit septem
alios spiritus nequiores se h. est vni-
ficantes. vnde vel septem capitalia
peccata. Vel assumit septem spiritus im-
comitantes h. e ingerit diffidenciam;
standi dilacionem consistendi inmissionem
pme pati ad patrem addicionem venie
ingratiacione maiore ad resistend-
debitis. Postremo contempni qui
pait despacionem eo quod impius e
inprofundi venit contempnit. p. b.
xlvi. Et huius ingressi spiritus habitant ibi
et sunt nouissima hominis illius peiora
poribus. Ex quo accipit istud do-
trumentu. Nouissima hominis patet
rendiuu sunt peiora poribus p. ex
h. Nam tunc impotetor fit ad re-
surgend; eo quod vltimus iteratu
magis debiliat et fit seuior ad pug-
nand; eo quod s. h. Aug. plus
valet malum molitu qm bonu in
solutu e difficilius sibi via ad gratiam
consequendam. Iuxta id. Ienne. Iam
vilis fra es nimis iterans vias tuas
sibi etiam fit deus difficilius ad pla-
cand; Ex. 17. de se. mer. q. 10. Ex. 17.

Qui ad primam petitionem inuenit misericordiam eo tam pacto quod stare in inter-
fuit quoniam secundario petunt sine ulla misericordia
vnde est scriptum preterea dyabolus difficilis
ad expellendum ut h. Ram expulsus
vnde in re adiuuante tunc vnde alius se nego-
ribus inquitur Ex quo patet quod pro-
sum est sepe peccata deflere et nichil
ea iterare Item Greg. xii. moralium
Sunt nonnulli qui cum ad mentem re-
demerit dei iustitiam et virtutem contemplatur
et orando et flando contemplantur
postquam contemplationis hora transie-
rit sic audaces ad iniquitates rede-
unt ac si post dorsum eius positi aus-
tiae eius lumine minime videantur Et
paucis temporibus subdit Et huiusmodi
amplius de malis ferendi sunt quoniam
tunc et occulto cogitationis via diu-
dicia agnoscunt huiusmodi quippe que
penitet peniteat perfectus et lamen-
ta iterans vias malas se seducat
quorum tamen magnus est numerus Ram
multa lacrimas indefinenter fundit
et tamen peccare non desistit quorum la-
tine nisi digne penituerit que ma-
nabat ex aspectu iusticie dei distric-
te iudicacionis tunc huiusmodi autem
est autem tunc huiusmodi dicitur quod Christus iude-
is blasphemantibus extollens vocem
et Christi quoniam dicitur et iudeorum blasphemantium
quodam mulier qui
dicit fuisse marcella ancilla Marthe
dixit Stus venter qui te portauit
non enim auertere filius sed a filio venit
satisfacionem accepit et vbera non sursum
tamen eo suggendo satisfaci-
em nouum recipit odorem animo et
non erouerso Ad i. dicit quoniam a se
em sicut omnem satisfacionem recipit
beatus qui audit verbum dei auditu nedum
exteriori sed etiam interiori et custodi-
quando ope exteriori eo quod vult
tobus Canonici Non audientes le-
gis tamen si facere satisfaciunt Ex quo ar-
cipit istud docuit Beatitudinem consequi
qui verbum dei audit nedum corpore percipit
et id custodit ope et consummat opus quod

pe ex corde procedit et ideo in auditu
verbi cor est creatori redemptori et ad-
tori ipsi quod soli a quo potest impleri est
redemptio. Ut sic unum Christi doceat unum
quod de omnibus Ipsi quippe tamquam
portant nobilissima et desideratissi-
mam cor sibi dari instunt petit Beatus
Salon in persona ipsius ait prebe fili cor
tuum michi probo xxii. Iure siquidem
via similitudinis reddere tenet homo quoniam
progra ad id tunc cor suum et Christus
ipse se dedit illi dare cor non omittere
Rursum enim cordis sui domum non aperit
quoniam unus militum lancea latus eius
aperuit ut apertus hostis ad cor suum omni
amotu obstaculo viam patefaceret
ut sic fide vera vera dilectione audire-
do verbum dei et custodiendo illud libere
mentis non pensare negligas quod tunc
cor suum ad consummationem redemptoris dedit
quoniam capite inclinato latere aperto spi-
ritu emisso sanguine misericordie redemptoris et
aqua nostre regenerationis ab ipso la-
tere continuo exiuerunt Ideo quod corde
dato Christo tunc tristato quicquid verbum
dei audit et illud ope custodit bea-
titudinem ipsam per gratiam et meritum per glo-
riam consequentem Quia nobis presta-
re dignetur deus per secula benedictus Amen

Quarta dominica in quadragesima
subleuasti oculos tuos et vidisti
et quia multitudo maxima

venit ad eum et in passione domini
ius ex vobis arguet me de
peccato Johis. viii. Christus deus
in multis et manifestus fuit
Greg. i. omne Non dedignatur ex raco-
se unde patet non esse qui ex virtute di-
uinitatis poterat peccatores iustificare
Unde dicit Quis ex vobis arguet me
de peccato utique nullus quia cum sim
deus verus non auditur corde potest
in me peccatum tamen sim veritas nichil que
habz falsitatis in illa quia non est
quoniam lucas ad tenebras non sunt ad-
tamen si ergo veritate dico vobis ipse
non creditis michi desinus utique venit
non ex me qui adhuc natus sum ut testi-

monu phibem vitati et qui veni
vire no iustos s patres s ex vobis
nam qui ex do e vba di audit qsi
dicit q me non ex pte docentis q
ego sum doctor verus et bonus qui
nisi meus doceam vana ligna au
vis doctor laborat n ex pte doctne
qua doctna mea est dei pte doct
na relinqtur igit q id ex duriaa
cordis vri et mali consurgit qui
em deu diligit vba eius libenter
audit s vos ptea no audit qia ex
do non est. Ex quo accipit istud
doctum Omnis xpianus sic debet
vire et maxime pdicator vel doc
tor q non possit argui de falso s
vitae; gerat i vita i doctna vel pro
fessione xpiana abscondi em est vt
avero xpi discipulo falsitas prode
at qui professor debeat esse vitat
non em ex eodem vt dicit laas
in sua Canonica fonte emanat dul
as et amara aqua n stat cu pro
fessione xpiana vt quis benedi
cat homib; aut quod in ea falsu
cu vero ad decipiend; pmiu vel
tenuem; em mstent. On aplius
ad ephesios. iij. Vitatem facietes
mkeitate stem; veritas quippe vt
ait ps de qdibus huiusmodi sola
libat sola saluat sola lauat. h ipe
Et fm Crisi in de laudib; pauli
Omne tua tuis e codis falsitat vt
error vt nullo sibi obistente con
sensat Talis autem est ex ad vso
vicatis staus vt etia nullas mpa
nabius crescat ergo q mstei no
pnt et obh si omne xamus falsu
omem debet fugere vitatem vbo
ope confitei foraus pdicator vel
doctor Nam fm Senecam. ij. Epila
ex treme pias Quid faciend; est.
Eligam; igit iuxta consiliu eiusde
iquadam epila non eos qui verba
magna celestiate papitant s eos
qui vba magna celestiate papitant
s eos qui vita docent qui cu dixerit
quod faciend; sit vt nungm i eo q

duxint fugiendi dephendat her i e
Et Crisi in libro de copiatione cord
doce tnon facit nosolu luari mahil
s et dapm corfert plui; grandis
em cocepto est coponenti quidem s
mone suu vita vo sua atq opam
negligeti her ille Et vt ait leopra
ipmone de ieiunio validiora sunt
exempla qm vba Et plenis ope
doce q vote Ex quo concludunt
q vite falsitas debet am xpiano
quolib; et abatholias pdicatoribus
siue doctoisbus vite simul et doct
eucari. Aut em Aug sup eplam ad
galath falsum dicit nungm licet
aliquando audez aliquid veri tate vi
le est hinc cu appo quieret quid e
vitas no respondit. Ver tam scdm
Aug ad casiliani vterq; reus est
et qui vitate; odant et qui medaui
dunt quia ille prodesse no vlt et
iste noce desiderat quod locu hab;
muidus vel testimonio vel vbi tlia
oculatoz aliau nocet et nulli pro
dest sic em qui tacet vitate; nola
do pximo prodesse peccat morali
Quia vo demore e malox qui
nesciut q illi que odiat respon
deant q ad conuicia se conuertant
inderit quidei et dixerit Bone be
nediam; nos quia samaitanus
es tu et demoniu habes vbi fm
pominu duo ei illata fuer vnu
negavit alcin tacedo consensit ppe
em e i samaitanus qui infudit vi
nu et oleu vlnib; sauciati non
ille qui fm opimon; iudeoz lege
mpte fluabat et i pte soluebat
Ex quo accipit istud doctum axali
cont bonos facile si nou aliter sal
tem ad emand; vel conuicia mgeri
dum prosiliut pz nam cu mali no
racone s sensu ducit non mirum
q cito i maledam effluendo plabunt
et ite vt ait Aug libro de natia
et gra caplo xv Ingua plena ve
neno mortifero vtiq; notatior est
qm bestiaz atq; spenciu quia i

cuncte mē fiat h' natūm Et libro p' co
donatistas leu' nō debet putā
quod gladio minare q' quod ligua
mēdante q' mitti hec i' et obh' n
veh' co' p'xmu p'ouiaū nō est
p'ui p'tm iusto tam maledictō nō
obeit dicente p'pheta maledict' illi
et tū benedict' illi Et quia maledict'
ut ait sapiēs frustra prolaci i'eum
a quo venit reuerat' Vnde Seneca
libro de morib' q'ula tū alijs male
dicat p'bu'is conuiciū faciat h'nc vn
lei' maxm' libro vii. irat' de q'
dam cū cū relati' ess' de quodam i'
tibi maledixit respondit nō mēhi
s' illi qui mē quod culpā agnoscat
s' si mēhi maledicē aiet nō auro
q' auditus ligua debet eē robusta
or cū singulis homib' ligue sūt
singule et auct' h'nc aliquatenus
tamē auro q' corpō fateor me esse
supiores q' supior p'sone v'sus est
h'or pati mēior facē hec i' et sene
ca Ep'la lxxxi. cū p'miss' male de
te locut' homines subiungit quia bñ
loqui nesciūt Vñ redemptor n' p'u
deus quā loqui que rā sūt nesci
entib' benigne et rāonabil' se ex
cusans vt vniat n' bono malum
ridit Ego demonū nō habeo
s' honorifico p'ēm meū r'vos iho
norastis me Ego aut' gloriā meā
nō quero ē qui querat r' iudic'
q' dicat demonū est quēre i' p'mo
mbus suis gloriā et ostentatōm
sue sciētiē ego nō quero gloriā
p'am s' magis p'is Dixi em' me
esse ab eo et h'c sciā ab eo vos
autēz m'ponit mēhi quod que
rām ostentatōm p'am q' demones
expello ego honorifico p'ēm meū
dū dico me h'c essētiā et sciētiā
ab eo attribuendo ei que loquor
et opor' r'vos i'honorast' me p'fal
sa et obprobriosa v'ba attribuētes
demonib' quod v'ba dūne debet attri
bui ego nō quero gloriā meā
vt faciat demones est em' qui que

rat gloriā meā i' gloriōsum me decla
ret et ondat r' iudic' mē gloriā meā
et gloriā m'ndanor' q'les vos estis
qui gloriā q'rias admittē Ex quo
accipit istud docu' laude dignus
ē qui maledictū promaledictō nō re
fundit s' prudenti ac modesta atq'
benigna r'p'sione hoc sibi m'iste
mgeri ondat p' hoc induat' i' d' hugo
nis libro ii. de anima magna v'us ē
si nō ledas a quo lesus es magna
gloriā es magna gl'ia est si cui nocē
potuisti parcas nolē v'mōre genus
est ignoscē v'ato Item i' cassiodori
sup' p' Ego autēz tamq'm s'nd'
nō audiebā qui sic ait Nichil for
aus esse potest quam audire noxia
et nō respondere gratia h'nc gre
gor' 22. moralū sic inquit Eū
cōmittit aliē mala nō tollerat i'pe
sibi p'mp'tat' testis est quia aboi
p'lemētiē longe distat Abel q'ppe
eē reuult que cū in malicia nō ex
cet quare mēme sūt inocētes qui ma
la p'malis conuicia p'ouiuus r'p'o
dent q'm et si illi didicerūt maledicē
istā tamē distant maledicta q'tempnē
nephus em' est vt exare xpiam ma
ledictō exeat Vnde benedict' d'no p'
os ego iust' homin' et si quis dign'
sit maledictō exare nō debz maledictō
Vñ ananias archangelus nō fuit q'u
sus maledictō dyabolo cū sup' corpe
moysi cū eo cōtass' s' tantum d'x'
Impet' tibi d's sathan Et q'mus r'
rogata fuiss' xpo ab impijs iudicis
m'it'ia i'pe tam nō cessat ad doctrinā
s' ait d'ne amē dico vobis si quis
s'monem meū suauit mortem nō
videbit m' et m' q' dicat si quis doct'
nam m'ā habendo vitatēz vite et
iusticie suauit h'c ē f'it nō moiet'
mēt' Nam d'caū alibi dicit Ad eū
veniem' et mansiōm apud eum fa
ciem' Ex quo p't elia istud do
cūmētū. Vetus doctrine docet v'itē
opis et iusticie r'v'itē iusticie dicit
ad vitatē gloriē que mētū libat

amore p[er] sic opus em si debet esse
iustum et mitoru[um] siue iustum fm
debet di lege r[ati]us reglis reglai
Et ideo p[ro]bitate doctrine ad r[ati]tudine[m]
opis et iusticie p[ro]venit et consequenter
p[ro]bitate iusticie caritate i[n]formata ad
vitate[m] glorie in qua reuelata facie d[omi]ni
sic est videbit[ur] p[ro] isto induatur
d[omi]ni r[ati]o da r[ati]o accipe et iusti fici
animam tuam vbi glosa Augustini
vbi doctrine p[ro]mis impende et bo
noru[m] ep[iscop]i exempla relinque ut i[n]
cipias p[ro]m[issi]o[n]e vite etne scem idem
Aug[ustinus] sup[er] ps[almum] 119. r[ati]o simone tuo liba
tu laqueo vbi dei i[n] corde libat ariana
p[ro]ua verbu[m] di i[n] corde libat ariana
her[eticus] si non liberet nisi opa illius
qui fuit vbi dei i[n] corde doctrina
katholica et va r[ati]ficaret Ex quo
p[er] q[uod] p[er] doctrina[m] katholicam habetur
vitas fidei op[er]is et iustie At con[tra] p[er]
doctrina[m] te[n]erariam p[re]sumptam et
obstinatam nutrit falsitas op[er]is i[n]
iusticie et rapine v[er]o quippe demo
ni ut ait beatus d[omi]n[u]s sup[er] ps[almum] 140
bitat v[er]u[m] p[er] fuit p[re]sumptio et obstinatio
Et subdit fuge homo p[re]sumptio[n]e
gaudeat de te inimicus tuus nepe
in h[uius] maxime vias gaudet i[n] se po
exptus q[uod]m difficile possis ex hanc
tanto voragine resurgere her[eticus] ille
Cadit v[er]o homines in has vias deo
in modis quatuor p[ri]mo dissimlan
do p[ro]p[ri]am i[n]finitate iniquitate et
invidialitate d[omi]n[u]m sibi quis p[re]cens e
blandies sibi p[re]sentes aliquid se
esse putat cu[m] nichil sit et ita se sedu
cit s[ecundu]m ignorando que prosit vel ob
sit sic em quia v[er]ba n[on] esse v[er]ba
contendit declinat cor suu[m] ad fa
endas concupias i[n]p[er]as et ita sanai
nequit Tercio mala sua p[er]pissum
excusando et eos qui simili labo
rant q[uod]mendando ratiombus q[uod] et
t[er]tis quia p[er]pissum i[n]a obriquit i[n]
v[er]ba sanari non potit nisi forsa
v[er]bus i[n]madat ferro em dicit Ca
non scindenda s[un]t v[er]ba que fone

cor non rapuit disciplina Quarto
du venit quis i[n] profundu[m] maloru[m]
cōtempnendo et etiam dāpnatōm
q[uod] ludi estimando vel sopnu[m] et huc
quo potit adhibei p[ro]doctrinam mede
la cum omnia verita sibi et alijs i[n]i
nam potens est tamē d[omi]n[u]s ex lapidib[us]
istis filios abrahe suscitare s[ed] her[eticus] mu
tato admirabilis dei excelsi raro ve
tu v[er]o tene etiam et dimitte mātum no
li p[re]sume ne mēte cordis cada
agnosce quid tibi obicit et detege ne
obstinat i[n]sanabilis p[re]iudicis No
li mala defende ne iusto dei iudicio
cum deū desis desiderat et t[em]pe noli
q[uod]tempne velud impetres ut cor
tale h[ab]eas quod n[on] deū timeret nec ho
mies reueret[ur] h[ec] est em p[ro]p[ri]a quod
neq[ue] i[n] h[uius] seculo neq[ue] i[n] futuro remit
tetur. Ver[um] q[uod] corda impleta mali
vitate[m] nequeunt sustine[re] Iudei ma
gis ad cōnuatand[um] profiliut dicit[ur]
nūc agnouim[us] q[uod] demoniu[m] habes
i[n] tuis suggestione et opatione loq[ui]
et t[em]p[er]a et assensu v[er]itatis aliena
Abraham mortuus est et p[ro]phete
et tu dicas si quis nom[en] meum sua
uerit mortez nō gustabit i[n] e[st] i[n]
falsu[m] ergo dicas nūq[uam] tu maior
es patre n[ost]ro abraham qui mortui
fuit que t[em]p[er]a facis cui[us] mēte tu
ve dignitatis vis credi videbat[ur] em
Iudis q[uod] de morte q[uod]m dicit Et ideo
mācepit ip[s]m dicit[ur] i[n]p[er]e autem h[ec]
de morte anime qua peunt delinquentes
e locutus et sic male audiendo cō
doctore vā doctore i[n]surquit et p[ro]di
catōm ei[us] altant i[n]mutant d[omi]n[u]m
quod si quis simone meū suu[m]
mortez non videbit illa v[er]o dixisse
ei q[uod]memorat mortē nō gustabit
que diuisa vident v[er]bis em refertur
ad sp[iritu]m gustus ad s[ecundu]m Ex quo ac
cipit istud donum et i[n]p[er]ant q[uod]ia
ter audientes vbi qui doctore vel p[ro]
dicatore vā et v[er]o doctorem exaspant
vel fame eius detrahut aut doct[or]
nā ei[us] falsant seu calupniando v[er]o

diminuit insidiando pro isto induit
quod dixit beatus petrus in ordina-
ne elementis etiamque consuetudine
vitarum doctore petat in xpm xpiem
omni ex arbitratu dei propter quod vnta
carebit habent vba in amone et tunc
consecravit xpi. q. iii. et h. qnta ad pma
ptem et qnta ad residuam induatur
id Aug. quod h. q. i. Interrogo vos
vbi dicit qnta sollicitudine obsequium
qundo nobis corpus xpi ministrat ut
nichil de ipso demamus nris mram
cadat tanta sollicitudine obsequium
ne vbum dei quod nobis erogatur
dum aliud aut cogitamus aut loquimur
de ipso corde debeat quia non minus
eis qui vbum dei diligenter audit qm
ille qui corpus xpi sua negligentia
interitum cadem pmissit h. e. vterque ei
reus est non minus ad mortem licet
vnius alio modo peccet Ex quo patet
quod si quis ex negligentia reus co-
satur quod ex calumpnia reus non
est. Itaque sicut predicatori moneta si
spus falsare non licet Sic et audi-
tor vera que audit calumpniari non
debet Unde iohes crisostomus vba
ponit xpi. q. iii. in canon. Nolite
sic inquit Sic sacerdos debitor est ut
vitate qua auditur a sacerdotibus
probatur quidem scripturis defendat
fiducialiter quod si non fecit prodidit
vitate. Hec est non ergo auditor cu
teneat vitate defendere debet eam
impugnare Et quia humilis debet
et doctrina magistri et va xpius
verus magister ostendit primo quod non dixit
vbum superbum sed quod non dixit flm
dum subdit Si ego glorifico me ipm
gloria mea nichil est hoc est vana
reputabitur tamquam illius qui comedat
seipm quibus vbis sedm bedam omni
gloria pntis vite nichil esse est pr
qui glorificat me que vos dicatis qua
de v. est non agnouisset ei si en pa-
trem agnouisset et me vique agnos-
cet quia pater refert ad filium et filius
ad patrem licet enim iudei deum subrone

dei cognoscant non tamen subrone
patris omnium substantiam filio
suo agnouerunt nam pr abetno filium
quando sua sba dedit n. dicit patet quod
ptem illi substantie dedit et ptm
et retinuit cu sba patris indiuisibilis
sit ut pote simplex omni. Nec dicit
patet quod pater in filium trinitatem suam
subam quando quod sic dedit eam fi-
lio quod non retinuit sibi quod alioquin
desisset esse suba cognoscendo igitur
patrem filius agnoscat cu sit vnus
atque idem deus licet aliter sit i per-
sonis Subdit xpius Ego autem noui
eu quia genitus sum ab eo et si
dixero quod nescio eum eo similis vo-
bis mendax quod non est possibile
quia ego sum veritas que mentari
potest sed scio eum quia sum in patre
et pater in me et synonem eius suo pro-
prietate voluntatis mei mee
ad suam sba. i. iohes. vi. Descendi
de celo non ut furam voluntatem
meam sed eius qui misit me patris Et
h. aut vbi dicit Si ego glorifico me
ipm gloria mea nichil est trahitur
istud documentum Omnis gloria vite p-
sentis induit honoribus et deliciis
est transiens velud umbra Si enim est
aliquid ut maneat dic mihi vbi sunt
amatores mundi qui an pauca tempora
nobiscum letabantur et in inuitu ipso
reos in statu pompatis in gaudiis alto
delectabantur nichil vique ex eis re-
mansit nisi canes et vmes hic caro
eorum vmbra fallax anima ignibus
deputat donec rursus infelicia colle-
gio colligati sempiternis involuat
incendiis et qui fuerunt in deliciis
viciis socii sunt socii in pena quod
profuit illis iactantia mundi gloria
brevis letitia mundi potentia carnis
voluptas false diuicie mala corrupta
transiunt tristis successit luctus perpetuus
cessauit iactantia successit perpetua
miseria cessauerunt omnia mundi et car-
nis oblectamenta successit tortura in
fine mansura vnde igitur mundi omnis gloria

non ē in umbra vere non ē nisi tam
qm̄ sumus mirabilia huiusmodi. Et idō qui
gloriat in dno gloriatur ut aliquid fiat
participando de ipius glia sempiterna.
Subdit xpus abraham p̄r ut exultat
tunc ut videt diem mei vidit et
gausius est Aug⁹ sup⁹ iohes. Her dies
qm̄ vidit dñs abraham p̄ fidem ad
quam aspirabat p̄spem fuit dies
sue eternitatis que tunc occasum hūc
em diem credidit abraham quia cre
didit dō rēputatū ē et adiuturam
fuit eā her dies incarnationis xpi
hac vidit abraham fide et gausius
gaudens alit exultabat h̄ ē am
quidō desiderabat ut hūc eandem
diem videret apta visione her ille
Et carnales homines carnalit intel
ligentes dixerūt ad eū mirantes
de vrbis eius Quinquaginta annos
nondū habes et abraham vidisti
qm̄ dicant h̄ ē impossibile et ex
tū ad loquendum dixit ergo eis
Ihesus Amen amen dico vobis Inq̄
abraham fieret ego sum non dicit
ego fr̄s sum quia eē non incepit n̄
dicit ego fr̄s q̄ p̄tū tps diuitis nō
h̄ sed p̄ eū Ex quo accipit h̄ docu
deus solus simplr ē om̄e aut qd
creatum ē relatiō ad ipius esse q̄
non eē dicit istud probat dñs loq̄s
moysi her dices filiis isrl qui est
m̄p̄t me ad vos et obhor quia n̄
solus p̄se et simpliat ē p̄r Aug⁹
in libro de v̄i innocētia verus co
gitat qm̄ dicit et verus ē qm̄ co
gitet quare si volum⁹ non de fide
queramus ab eo ut concedat nob̄
bene esse Subdit ewāgelista Tu
lerūt ergo lapides uideri ut iaceret
meum cum enim repleta fuit ho
m̄is malicia nō vult v̄bali inuina
s̄ potius morte eē contenta tpe vō
abscondit se rexit de templo nō
quidē ut ait Aug⁹ se in angulo
templi q̄ times aut i domū dñi
fugiens vel post m̄r aut colūp
nam diuitens s̄ cetia p̄tate m̄r

sibilis insidiantibz assistens p̄me
dū illos exiit Ex quo spūaliter
intelligendo accipit vltimū docu
deus abscondit facie sua arep̄bis
electis vō illam ondē Unde Aug⁹
in libro de essētia diuinitatis dei ab
scondē faciem suā deus dicit cū q̄b̄
dam reprobis eorū exigentibz tūp̄
cognitiōem suā abscondit ostēdē
aut dicit cū respectu gr̄e sue q̄bus
vlt electis suis scrip̄m i corda ip̄orū
occulta in spiracōne i sinuat et ad
diligendū se amorē suū infundit
Quā nobis sic dignet in p̄nti of
tendē ut reuelata tūnd facie ip̄e
facie ad facie valeam⁹ q̄templari x̄
p̄ secula b̄ndictus Amen iude palmarū
Cum appropinquasset iherosolimam
et venisset bethphage et bethaniam

Conuenientibus vobis in
vnu iam non est cenam
dñicam manducare p̄ma
Cor. xj. Aplūs cormēchos de hoc
arguit q̄ male ad cenā dñicā ac
cedebat iam pransi et mēd̄ in ebri
ati sumētes argumētū ex h̄ q̄ xps
h̄ sacramētū tūc instituit q̄ fuit
tūc tōnabile nam tūc debuit m̄cho
ari vitas et cessare figura s̄z v̄mo
lato agm̄ paschalis et post m̄sta
tutōm hūc sacramētū xpus ad passio
nē et aū m̄moriāle ē h̄ sacramētū
quodq̄ f̄m̄ manet in p̄sum cor
dibz discipulorū quod vltimo eis
tendebat postea vō statutū est ut
p̄t̄ tūc sacramētū reuēntaz aie
uims et an cibos alios sumētur d̄
ergo aplūs q̄ouemētibz i vnu ad
p̄cipiendū eukāistie sac̄m iam nō
est dñicā cenā manducare de q̄
luc. xij. Homo quidā fecit cenā
magnā Ex quo verbi apli eli
cit istud p̄r documētū Couemētes
ad q̄mōm diuissimē eukāistie de
bent habē vnitatē loca q̄ntū ad
q̄gregatiōem et vnitatē aiorū
quātū ad q̄mitatē cōcordie p̄uita

tem ab i quācumq; ad gnomē eukāistie
Nam requirunt ut sint non extra ve-
lud hētia sasmata vel ex qm^{ti}. s;
nit ecclāz katho^{az} ex qm no est
salus pro ut detmāt conalū de
suma tū^{te} fūmē diat cōuemetibus
vot mē gūcare volentes non sint
discordie n^o sasmata diat qvem
entibus mōmī. Quz tenentes
vinitatez ecclē et caritatem mutua
habentes sint vnus ab i pāpēs
d^o iam non ē dūmā cenam man-
ducare. Ex quo p^o q^o xam sit i ecclāz
qvemū corpulit ita debent spūalit
qvenire. Unde hugo de scō victore
quid prodest si nos cōtineat vna
domus et sepet diuisa volūtās fu-
gienda ē igit^r sasmā et discordia
nam sūm^o cōlōz sup isto apli audio
sasmās et discordias esse mēvos p^o
mūlū dissensio ē. vnde cētā mala oī
unt^r vbi em dissensio ibi nihil est
vūm sūm^o id iacobi tēto vbi zelus et
cotentō ibi mōnstāia et omne op^o
pūmū. Unde ex rāone discordie
iā isud dāpniū habet q^o non est
vobis dūmā cenam manducare
vnusq^o em psumit cenā suā
manducare et alius quidem esuit
cū nihil datur nec ipē habet quid
offerat et alius ebrūus ē sumiens
supflue decibo non sacro quē ante
sumptōm eukāistie sumebant v^o
sūm^o Ambro^o de speacibus ab i sūm^o
de quibus tantū sumebant quod
mebriēbat. Ex quo accipitur
sūm^o documētū cōnuicantes debet
ec cōtordes mīserīcōdes sobrii non
contentōsi non auai nec ebrīosi
p^o nam ira facit cōtēntōm que
iusticiā non opat^r aut auaiā
que est ydoloz hūitū ebrīos
autem xpīans n^o abū sumē licz
vnde cum hēc excludunt a regno
dei eo q^o sūm^o apli qui tūā agūt
regni dei non possidebūt constat
q^o tēs et sūmīles gūmōne corpis
non sūt digni cōuenire igit^r expēd^r

cū omī reuēntia et tremore adce-
nam dei oīq; studio proscribenda
est cena dyaboli. Cena quippe do-
mī est triplex docēna katholicā sa-
crosta eukāistia et vita etna de p^o
scribit^r m p^o pāsti mensam ad b^o
sus eos qui tribulant me de scā
et xxi. Accipit ihus panē et
detercia apokal. xix. Et qui ad
cenam nūpāaz agm vocatū sūm^o
pma reficim^o m hac valle mīscie
debellando sptūis sūm^o sēmātōres
pūdie scā pāsimur m thāberna-
culo ecclē. Tercia pūficiem^o m pālla^o
gloie. Similis cenā dyaboli triplex
rept^r pūuitas hētia suggestio v^o
sūm^o et pena etna de pma scribit^r
etā^o xxi. Qui edūt panem illius
falsē ligūe sūt hōz cōuiciū est
extra gnomē fidelū iuxta id m
see uy. Separatim ē cōuiciū eorum
falsa hūy cenē sūt sūm^o vmitat^o
ecclā. vīcātis agmte et fūcō sūm^o
pūitō falsitatis m vntē quoz p^o
m pūgnat ecclā sūm^o sacram sptū
rām. Tercia māestātē diuinā
cōtū sūm^o tū vīcāt^r hētia sūm^o
ecclā m dūat^r id iohis detūmā x
xix. Non scindam^o eam vbi Aug^o
q^o hētiā sūm^o sic m vīcāt^r m quēns
Erubescite heretici tūmā hōmō
iam iudicat m cruce pendētis m
lites pūlati non sūt ausi sōndere
et vos cōnam caritātē vel ecclāz
di m celo sedēt^r vmo regnāt^r
diuīdē de scō videlicet de m pūg-
nātōne vitātis diat iob i psona
xpī capitulo xxi ex pūbrāntes
pūsserūt maxillam meam. i. sa-
crām sptūaz. De cōfīcōne falsi
m vntē quod ē tūm gūmū pūm^o
hētia sūm^o pma ad thymotheū
uy. pūmōi sūm^o qūb^o distēdēt
a fide xpī attendētēs spūitibus ex-
ror^r et doctrīnis demonior et de-
mōmbus eos inducētēs m errorē
scā cenā dyaboli ad quam m vī-
tat pponēdo dūlā vī m dūcat

adtingendū vel faciendū prohibita
Sic inuitat putes p̄mos Gen. iij.
inquens Cur p̄cepit deus ut non
comedatis de ligno paradisi ad quid ei
fecit her bona nisi ut eis vitam ad
quid dedit her membra nisi ut delec
temur in ea Et minuz ut ait Sapies
ent. xi. In labijs suis indulcat mi
mias i corde suo insidiat ut subo
tat te insoueam istū fraudem si inue
neris huiusmodi et dū corde p̄pendent
non descendunt in p̄fundū corrupti i
anime vitalibus velud lapis i terra
vō cena que est pena eterna dyaboli
et sequitū eius tangit. pro b̄bior
ix. vbi dicit descendit in p̄fundū
dum quiescit eius cui sunt ferrula
frigus intollerabile igitur merita
vibiles et fetor abhominabilis insensit
em illi qui ibi pascit ab aquis
nimis ad nimis calorem Job. x.
Et dicitur eū ibi d̄scubecū v̄mes
i mortales Job. xvij. Ibi sulcus sine
tine et opmentū erūt v̄mes vsq̄
xviij. Quare cum her cena dyaboli
sit insipida et horrida providete dili
genter ut ad cenā dñam iūm̄tē
dei v̄tūb̄ i potissime carit̄e amicit̄e
accedatis reprehendit quippe aplos
stulte accedentes unde inquit d̄ho
m̄tis nūquid domos non hētis
ad manducandū et bibendū non d̄
ad mēbriandū aut etiā dei i. do
mū orōnis q̄tempnit̄ tūā i cenā
faciendo aliq̄do em etiā dicitur
aggregatō fidelū aliq̄do ip̄a domū
dei de qua s̄m gl̄osam loquit̄ hic
cum magna reuēcia debet s̄m id
p̄s dñe dilexi decorem domus
tue et confundit inquit d̄plus. i.
erubescē facit eos qui non h̄nt ut
vobis id q̄veniat Eccl. iij. e co
fusio adducens p̄am vel q̄fudit̄
eos salz paupes qui non habent
q̄ comedant corā tanta multitudine
q̄ dicam vobis sup̄ h̄c laudo vos
non v̄tq̄ v̄mo non i hoc laudo
Ex quo eliat istud documētū de q̄

domū dñi reuēcia decet honestas
pax hūilitas et etiā s̄cudo ad qua
debet habē hūilis et deuotus m̄ss̄
et mea queta debet eē cōuersatō
dō q̄m i sp̄acitib̄ placida p̄bat p̄cipu
tūm decet de immunitate eccl̄ie h̄ v̄
non em p̄has ē q̄ vbi p̄ator vema
postulat ibi p̄ator dēt occasio a
de p̄dant p̄ccata q̄mitti n̄ debent ho
m̄es ibi m̄scer̄ sac̄lebus vbi p̄ator
ē vema postulanda i autentico v̄t
liceat matri et aue. Quia vō colla
v. Et idō domus her dei ē reuēda
que est domū orōnis domus q̄m̄
adorandū domus refugij ad quam
confugientes violenti nō debent
n̄ extrahi Dñ Augustinus i s̄mone v.
de dedicatione eccl̄ie sciendū ē quālibz
iūm̄s reuē a s̄catis hūib̄ nō abstrahē
dum q̄ndis em ē i muru religionis
ac diuitatis offensa est quālibz
confugiente ad domū dei des̄m̄i ma
tris euellē et aue q̄m̄ expugnat
profugij h̄c Et idō loquēs contrā
qui i honeste i cenā q̄sant i s̄mone
de orōne inquit dicit fideliter p̄sal
lentes et hūilit̄ supplicantes i p̄ose
i p̄alys quib̄ ex v̄te p̄buerunt
acceptū sūt gl̄osiam ita illi eccl̄io
qui non edificatōis s̄ destructōis
exempla p̄buerunt ip̄se i p̄alys pas
sū s̄t penam her ip̄e pax igit̄ sua
da est Eccl̄ie etiā quo ad v̄os ad
eam q̄fugientes nisi forsan quis pub
licus latro fuit vel nocturnus popu
lator agrox de immunitate eccl̄ie In
ter alia Et in lege p̄ma c. Qñ liceat
v̄m̄q̄z s̄e sine iudice v̄ndicare Ex
quib̄ p̄ q̄ q̄ues sac̄legi sūt qui ne
dum prophana i domo dei opunt̄
s̄ etiā domos dei adeo impietib̄
et regibus p̄uilegiatas xp̄i et m̄
artay s̄ugrime dedicatas i s̄tor cor
pibus nobilitatas turpē polluit̄ o
tus exinde auferūt Calices et ceno
dia deo q̄fectū cōflare p̄ciant n̄ cō
tenti spolijs et rapinis Eccl̄ias diruūt
et euerūt h̄c q̄ faciūt de domo orō

mis domini abhominatōis peiores
effici barbares et paganos qui fauo
suo reuerentiā exhibebat nō voluit
hac neq̄ua contentū s̄ adhuc acce
deret omibz fidelibz et potissime sacerdoti
bus suis dei illud ut contē eos insul
tant ipso occidit affligit mēdū
mutant cruentat et multipliciter
offendit tantaqz rabie tantaqz ra
bie ducit atqz tyrāde qz si forsi
tan acce magica mīaia facerent
appetitione antixpi non deserret
Chpe nūquid me? sic dormies
dormitabis an malicia penam no
debz recipere cum nichil mali impu
mā dnm̄is reuera d quia mmo
et multum es miserōs vis mfm̄
ta mīa vnde multitudine p̄tor a
sustines vt paucos mmoos tuos
in postiora vt sint ii cōuersi fuerit
rob probuū sempiternū qualis ergo
reprehendiss. Aplus dēs qui tantum
deusu in ecclia cōn honestate ecclie
reprehendit. Chormthos qui? q̄
se sine iudicio sine discrecone salte
eukūstie innscebant loquūt vlti
Ego enī accepi ad dno id est dedisti
quod et tradidi vobis nō abscondi
quia dñs ih̄s xp̄s i qua nocte ē
debat id ē mmente passione cui
nocte traditū fca ē. In vespe nocte
accepi panem et gratias agens
detepatione homi fregit que fca
non fuit in corpore xpi s̄ in sp̄ie pa
nis gras egit vt docet nos i omibz
gras agē et fregit non p̄us quam
vba consecrationis pficiat s̄ post vñ
quod hic dicit antiapando dicitur
et dixit Accipite et manducate hoc
ē corpus meū quod pro vobis tra
det. i. cōtentū sub hys speciebz pa
nis est vñ corpus meū h̄ facite i
meam gmemoracōm. i. i memoria
mee mortis et passionis. Similit̄ pro
mā exhortacōne et salute accepi ca
licem postq̄m cenauit dices hic est
calix. i. cōtentū in calice nouū testa
mentū vt in meo sanguine vetus

enī testamētū fuit i sanguine bñtorū
hoc autē in sanguine xpi hoc facite i
meam gmemoracōm. i. i memoriā
passionis mee quotiensqz manduca
tis panem hūc panem appellat p̄t
sp̄es remanentes vel panem singula
rem de quo sapie. xv. panem de ce
lo p̄stasti eis dicit hūc p̄t idēz nūo
corpus xpi glōficatū et contentū
mortem domi p̄nobis fcam amīcia
bitis ihs. i. representabitis voluit ei
dñs tantū bñficiū non obliuisci scdm
i. ecclia. xix. grām fideiussorē
ne obliuiscas dedit enī pro te auz
suam amicitia bñficiū in qua quod vñqz
faciendū ē donec veniat dñs adiudi
cū p̄quod datur intelligi qz celebra
tio huius sc̄mētū non deficiet i ecclia
vsqz ad finē mudi. vñ saluator x̄p̄s
vltimo dixit Ecce ē vobiscum oibz
diebus vsqz ad cōsumatōm sc̄i quia
in h̄ sc̄mētō ē totus xp̄s scdm
deitate et hūanitate. Circa quod po
nitur istud docuit. Errat h̄etia qz
astruit quod intentō fuit x̄ vel ap̄
dare p̄ceptū aut nēcitate impone
plus qz gmemorare debeat sp̄e sub
idem enī et s̄m eundē modū existe
di s̄mūtlaya sic sacerdotes sub vñqz
nō plus sumit qui sumit vñqz sa
cramēta sp̄em quā qui alteram tñ
vt docet magr. dīstīcōne. xi.
quarta. Vnde sic sub speciebus pa
nis ē totus xp̄s cū corpore anima
sanguine et deitate. Ita sub sp̄ebz
vñ est totus xp̄s cum omibz eis
dem et scdm eundē modū existen
di et sicut sub speciebus panis ē de
itas vñta hūanitati. Sic sub speciebus
vñ et sic h̄ corpus anima i format
Ita ibi et sic sanguis hoc est mclū
mī venas corpus ita et sub speciebus
vñ et ita in modo exndi nulla est
diuisitas hic et ibi qm̄uis i cōfusione
sic diuisitas quia panis gōtatur i
corpus tñmō et cetera sūt ibi gcomi
tant et vñ gōtatur i sanguine et cetera
sūt ibi et gcomitatur. Ex quo patz

quoniam layci sub specie panis sumunt totum
christum verum dominum et hominem et secundum eundem
modum exinde quod cristus est ita sub una
specie sicut sub utraque totalem consecrationem
efficit et consequens per quanta sit demerita
quoniam prolatas sub utraque specie
extorquet quid enim populo deest si
dicitur efficacia secundum est quia sumunt
totum christum si vero dicitur quod deest eis signifi-
cancia illam fieri voluit presbiteros
quibus dedit presbiter hoc sacramentum con-
ficiendi et voluit eam fieri immixtione cele-
bratione que principaliter est representatio
passionis christi et ita voluit christus in-
violabiliter observari ut sacerdotes mas-
sae sollempnia celebrantes sub utraque
specie officiant et sumant et hoc faciunt coram
omni populo ut populus assistens cotidie
divinus corde deuoto passionem christi et
effusionem sanguinis reuoluet vitiis
humilis vitiis consequatur cessent in-
utilitas sua quia in viciis non habet
proprio tenore. Nec obstat hoc quod de pace
et calice paulus loquatur nam non
papat sic sciendum fore ut dicit dominus
eodem modo quicquid omnibus precepisse
si tangens ritum quoniam sub utra-
que specie qui ad quos in quibusdam
ecclesiis suabat de ista quoniam ita quod
tamen multum et multipliciter oberrabat
fecit metum. Cause vero quare cres-
cente populi multitudine inducitur et ito-
to orbe tunc rationabiliter et etiam catho-
lica consuetudo fuit hec prima quia lay-
ci sumunt hoc sacramentum ad refectum
spirituale et istam consecrationem tam perfecte
in suspensione sub una specie sicut sub utra-
que quia totum christum. Secunda propter plura
pericula que potest facile contingere si populus
quicquid sub utraque specie que non totum
fuit sub una. Tercio quia deest sac-
ramenti nihil eis deest. Quarto quia
significatio totalis sacramenti potest fieri
coram eis ad excitandum memoriam
passionis christi. Secundo vero doctores verba
thomae in tota parte. q. lxxv. et in mo-
ne. xxviii. de corpore christi bona ventura
et alii dis. xi. quartum ponunt primo

per causa periculi effusionis nam frequenter
existente magno numero fidelium con-
geret in reuerentia sacramenti propter effusio-
nem vel distillationem. Alia causa que
est magna propter periculum erroris possent
enim simplices credere quod sub una specie
non totum christum recipiunt quod est he-
reticum. Alia causa. Quia quidam effici-
ae habet superius sub sola specie panis.
Quarta causa ut viciis corruat om-
nis quia in lege nihil habebat offe-
rentes delictum. Et autem istum fuit
rationabile et venit assensum sancto qui est ratio-
em catholice per quia in die pasce
ex ordinatione ecclesie sumunt sacerdotes solum
sacramentum corporis christi sub specie panis pro-
pter hoc nam ut ait bona ventura di. xxi.
quarta ista die plus sumunt ad refectum
nem quod ad significationem. Item ex consue-
tione et consuetudine apud omnes
ecclesias approbata sanctam consecrationem in die
tene respiciunt addiem pasce sub
specie panis et non vni propter causas
priores et ideo stultum est priores et
placitas ad minus calicem vel vas
aliud de ferri cum sub sint cotidie pe-
ricula et stultum est vas cum sanguine
magne quantitate vel puer respiciunt cum
pericula que in reuerentia inducunt si
sub utraque sicut mutor effusio distillatio
et alia. Propter quod non sapienter plusquam op-
tet si sunt nobiscum stulti ut efficiant
sapientes. Itaque subdit apostolus. Qui
quod manducauit panem hunc vel bi-
bet calicem domini indigne reus est cor-
poris et sanguinis domini. Indigne autem
suscipit secundum Ambrosium qui celebrat
aliter institutum quod a christo est institutum
aut qui non deuota mente accedit
aut involuntate peccandi manens
et tunc reus est corporis et sanguinis
domini quia beneficii christi irritum duat
vel reus est. i. punietur ac si christum ac-
cedit secundum glossam quod non est intel-
legendum secundum equalitatem sed secundum similitudinem
manus enim patris est agere contra humani-
tatem christi in specie propria quam in aliena quia
hoc est contempnabile. Et ex quo

accipit istud documentum. Deus est mortis
etne qui corpus xpi sumit indigne. Et
em filium meum uide gerit. Nam uidet
postquam cum xpo cenauit ipm tradidit.
Sic absolon fratrem suum ad conuuium in
uitauit et eu postea occidit quippe
uerum non puifficari uel apertis ad
h' diuissimū sacramenti indigne accede
nam indigna quo amplius patet illa
queat mente exeat temptatōm ppi
mū scandalisat uitam temporalē abie
uat et gēuās despiciat de quibus
d' psalmista fiat mesa eoz ipis mla
queu i retribucōe et mscandalum
obscurēt oculi eoz ne uideant et dor
sum eoz semp mēia effunde sup eoz
iram tuam fiat hūcō eoz desit et
inhabnaciis eoz non sit qui mīfiet
Non ergo indigne quis audeat sione
n' supitū ignominiose tractatē spūs ei
erit q' non admittit hospes deu
te iurando. Quēadmodū et thonestat
ē ut quis uentus reuēciā exhibeat
et pna nullam. Sequit' pbet autem
sepm homo. i. ex amēt et purget et
sic de pane i' edat de quo iohis. v.
Ego sum panis uiuus qui de celo de
scendi et de calice bibat et i' msigno
sicut faciūt sacerdotes. Aut re sicut fa
ciūt layci qui sumentes sub vna spe
bibūt sanguine re lūz non sub spe
vni ubi em corpus uiui ibi sag
nis i' extense em et induit xpus
ē totus sub utraq' specie qui em
manducat et bibit indigne s'z ureue
rent vel existens in carne iudiciū
i' dāpnatōm s' manducat et bibit
h' ē manducando et bibendo accipit
nā si digne accipientia ē antadotū
Indigne sumeti ē uenēnū. Vnd' iob
xx. dicit' panis eius in utero eius vte
m fel aspidū mīficus quod fit qā
sumit non diuicias corpus dñi id
est non discernens ab alijs abis
Idō inquit i'nt' uos mlti infim quia
ppter indignā supitōm mlti pūmūt
infirmitate corporali et imbecilles lon
ga i' ualitudine laborantes et dor

62
mūt morte corporali qā . . . abis
vite male sumetib' fit abis q' si
nosmetipsos diuicias em' cōstās
ppas ex amando et p'gando an sac
menti sustēpōm non utiq' iudici
rem' aduon. i. non pūmrem' dūm
iudiciū adnō corrupim' q' tūc pena
ad coruēctōm induat' ut non cū hoc
mūdo dāpnem'. Ex quo accipit' vlt
imū documentū. Nullus debet ad
sumēdū corpus xpi accede nisi p' bāta
cōsacraia quid ei obfuit in quo lesit
qm' graui' offendit q' amittit mīst
ceadit et probatū p' qm' sit i' rēpōe
mediane corporalis p'cedit aliqua dis
positō ut ē corpus p'gātū solent em
medici dāe medicinas p'gātūas p'p
cōsacraia. Sic ē desacramētō altā
ris q' ē mediana cōfortatiua amie
q' debet eam p'cedē purgātō ne i'
q' ē in remediū dābūm fiat mudi
cū i' dāpnū p'petuū. Quare tu qui
ppoms accede diligēt' q' sām ex
anima disacraia p'pōm p' nego
cia p'pōetates p'pōm qualiter
te habuisti ad deū qualiter te habu
isti ad p'p'mū q' l'ic ad p'ntes q' l'ic
ad extraneos quō ad supiores et q'
l'ic ad subditos uel equales quō ad
eccl'as ad eoz quālibz eccl'asticam
uel s'cāre p'pōm si rapuisti uel
usurpasti aliena aut in calūpnia
seu potēcia extorsisti restituis v'
q' ad mīnū si potes alioq' fac
sine fūcōne quod potis si i' lutum
luxurie cecidisti qualiter iniquitatem
pegisti quociens replicasti cuius
status ordims aut dignitat' tu v'
illa cū qua p'pōm quociens post
q'fessionem factam remidisti qua
li vicius temptatōne peccasti uel
forzā v'bis mellitis fallacibus
p'miss' uel ex emplis p'pōz s'it' a
genā seduxisti aut domo cor ad
agendū mala inclinaisti aut mcon
fitemdo nūq' uel atq' plene peccā
di am' deposuisti si sciens i' mōili
corpus xpi sumē p'suppsisti si loca

scā polū. ista si tantū ardore; i as-
pectu psonē hūisti quod ned; ē pollu-
ta anima s; etiam aro et qnq; scā do-
mus dei si diffidendo corpus xpi sup-
sisti si ppter consuetudinē; si ppter si hū-
com tollendam expectatio tuo qrepta
si sine deuotione si cū mētis distraade
si cū ira odio aut appetitu vndite si
sine reuolūatione et satisfāctione pxi
quē offendisti vel lesisti adhuc era-
ma an in fide rōne etiā dubitasti
si qmōm sub vtrūq; specie ad salutē
ppli esse nec essai cont; decimātionē
etiā credidisti si hoc defendisti aut
consiliasti si libros hēses qmēntes
occultasti si qmāu cū hētiis habuisti
si ex pntis maxime pos ppe pta
pasti si i ex qmātionē diuina palam
vel p rmas audiūsti si qre mēdici
ad celebrandū corā te nullo suffultus
indulto opulisti quia ut sic smā ex
qmātionis tantū p papam dispesa-
bilen; māristi si statuta cont; libtate
etiā scā fecisti vel ad hoc cōsiliū de-
disti aut cōsensisti quia ut sic ex q-
tatione suāz madisti. Item exāma
ea que tenes vel habes qm iure si
mūda sūt vel leprosa utpote pusam
vel calupniā pōssionē vel rapinā
Nam si succedis facit mūciū viciō p-
cipas et dapno pncipabis quos vo-
lūtatem plenā male agendi sit lux;
furtū vel simile habuisti qz ut sic et
sine ope mōrli; petuisti si oculo si cū-
tu si scptū si alio modo cor altius pa-
morem volūasti si occasio mortis ali-
cui; fūisti aut si quis pte te vesamā
mārit vel sua bona vane dispic p-
terea exāma qm bona obmisisti q-
quia et qm multa mala fecisti qd diu
mala malis timore dei omni postpo-
sito accumulasti si ppo dno fidem non
huasti aut qm familia corrupisti
facto vel ex p rano si fame pncipū
plator et sacerdotū detrapisti quos
sū sordidū de honorasti si facinoris
aut facinoralib; rebus abusus fūisti
si p dūcādo flm dixisti aut vex tu

falso misisti si falsum pro vō dixisti
si secretum cōsiliū et maxime cōfessio-
nis sigillum rupisti et ne pōtham
sic te omni quāq; exāma vō asordib;
sumas vitalem medicinā quāq; dig-
sumendo qsequar. Sic grām et tan-
dem vitam sempiternā quod nobis
pstatē digne pams viuus xpus p
scāla semp rētm bndus Amen
nē die

M festū pasche Scāns ihus
quia venit hora eius hōis
xus in xpo attende debem; tria quib;
regulari debem; fōrm; probamētū
dilectōnis et sacramētum mē redēptō-
nis forma quippe hūilitatē demonstrat
vagitus pūili in diu sōio; rethnatio
ipso p p amoz in voluc; hūilis cō-
usato; et stipenda ad pedes discipulor;
mēlmac; pedq; r pōz sordū abluo;
et ex hō p bamentū verū dilectōnis
ōndit quia suos vsq; in fine dilex-
vitam suā pro salute hūam qm i
mōrtē; exposuit ac mōi acbissima
tēpissima quōq; morte voluit aiaio
rem em cālatem vō tpe ait nemo
habet qm vō amāz suā ponat
quis pro amē suis Sacramētum
aut redēptōnis triplice ōndit pote-
nam sue deitatis s; qz deus hūamā-
tem assūpsit qz in veteratū pō hō;
in nouū et qz tempalem ppetuare
voluit. Vnde quia nos a ppo dicim;
xpūm fōrmā hūilitatis qm i spicē
corde debem; et quia dilecti ab eo non
essim; qm i nūmā dilectōm et re-
pendam; quia vō p mōrtē suā in
nouatū sum; ppetuari ppo aduūa-
te etiā mōrtē futūā potim; hpm oi-
bus i amādo pponam; Ipe nāq;
vō ait evāgelista Ante diem festū
pasche quod festū erat apud iudos
inter alia festa celebrū s fōm; Bedā
Scāns quia venit hora eius vō tūf-
cat ex hoc mūdo ad p rē; aūq; tūf-
pncipū mōis rubri est signatus de
quo i. Cor. x. patres nri omes ma-
re tūfuerūt et cum dilexiss; suos q-

erant in mundo usque in finem dilexit eos.
hoc est appropinquante morte tunc papue dile-
ctionis eius signa ostendit. Ex quo accipit
istud documentum Deus diligendo suos
non potest quod obliuiscit. Quod probatur
per ista. Ex quo accipit istud documentum
Deus diligendo suos non potest quod obliuiscit
ut per mulierem infantem ut non misceat
filio utriusque si illa oblita fuit et
tunc non obliuiscit. Hanc dilectionem attendens
Augustinus in libro de sermone dilectionis sic
inquit per dilectionem sibi deus copulauit
creaturam rationalem ut semper in hunc
ipsum beatitudinis bonum ex ipso quodam-
modo passionem suggerat et de ipso per deside-
rium libere et ipsum per quodam possidet
heripere. Et quia ingenio bonitas et
dilectio dei qui licet nullo indigeat et
est perfectus sufficit non de aliena quod
accipere potest quo crescat eo quod in ipso sunt
omnia et ipse sine sui diminutione con-
stituit omnia. Sic tamen salute huius
genus dilexit ut ne dum creando et cre-
atum formando bonitatem suam sibi ostendat
sed ut sicut in per similitudinem humanam
quam assumpsit homines et secundum humanam
naturam similes attraheret ad se ueni-
entem. Et tunc facta quanta ad agnum pascha-
lem non enim completa erat quia per
quoniam discipulorum pedes lauit iterum reu-
luit et corpore ac sanguine suo disci-
pulos refecit conficiendi quorumque aut
toitute; dedit et celebritate; huius
sacramenti instituit. Ubi pensandum ex
prius lauit pedes discipulorum et de-
mum ipso corpore et sanguine abluuit.
Ex quo accipit istud documentum
sequitur ne de spiritualibus sicut et corporalibus
mundicia ad proprium digne christi cor-
poris sacramentum. ut enim beatus Thomas
quod adhuc ut homo digne ad sum-
endum eucharistie accedat tria requiruntur
primo mundicia conscientie que non nisi
per penitentiam tollitur. Secundo eleuatio mentis in
deum per actuale deuotionem et hoc per mitem-
ebitudo vel occupationem aut euaga-
tionem interius sine peccato amittit. Tercio
in mundicia corporalis. Dei et celebritates
tractatui hoc sacramentum manus lauat

et sic primo et principaliter penitentiam impe-
dit. Secundo in deuotionem seu ebrietudo me-
tis. Tercio in mundicia corporis secundum ipsum
dicit tamen idem frater doctor de mundicia
corporalis quod si in mundicia corporalis est per-
petua sicut lepra aut edimonia vel quoniam
lis. Si diutina et tunc nullomodo propter
hoc quis debet abstinere ne propter in mundicia
corporis peccat faciat mentem sic accidit
lepra in patientibus fluxu sanguinis
vel seminis si autem temporalis fit et facile
pergitur tunc si aliquis est in mente bene
dispositus non prohibet sumere quod uis et
possit ad quoniam et laudabile propter reue-
rentiam tanta sacramenti abstinere. Ex quo
propter quod in mundi corporalis licet mundi spiritus
licet laudabiliter abstinet et si eleua-
tionem mentis habet in deum prohiberi non
debent. Ne igitur stultitiam te conuincam fa-
cere ingeras intellige quod si accede-
ris non conuictus et in confessio de peccatis
prohibet si propter habes peccandi vel
similia facienda in futuro si es pollutus
corporalis ex ymaginatio maxime vel
ex ebrietate si deficias in iudicio ratio-
nis ut si eis mente alienatus quo modo
etiam penitentia usquequo signa discar-
tionis in eis apparuerint reuocet
sic et fulosi nisi habeant lucida in-
terualla si quoniam et tunc catholice non
habes si ex quoniam es vel suspensus
si in quoniam mortali peccato constitutus.
Alioquin scias ex sacra quoniam licet be-
ne sumetis sic magna medicina est
tibi in laqueum in caritate in dampnum pro-
prium in proximo scandalum in re dei
accumulationem in uita corporalis abre-
uiationem in iustorum despoliationem tes-
te per quem de tibi ait. fiat mensa
eorum in laqueum et retributiones et in
scandalum obstruentur oculi eorum ne
videant et dorsum eorum semper incurui
fiat humus eorum deserta et in habernaculis
eorum non sit qui in hunc quo fit quod
mali christiani et per hunc hanc quoniam ma-
gis de sacra quoniam frequenter am-
tionem deum iritant et recant. Et
tunc inquit ex omni facta cum iam disci-

pulus missi mor vt tradet eum
iudas symonis scariothis .i. suggesti
ei oratio em ista fm bñ thoma
et glosa continuata spualis sugges
tio e rñon sit paurem s p cogita
tom dyabolice em suggestiones
imitat rñuans comitacomb in
miserent fm qm **C**irca quod
accipit istud docu dyabolus bo
na homis non cogendo s fivaden
do corrupte psto induit quod po
Aug. in libro omeliaz omelia xlv. vbi
dicit Est adextis sedens sathanas
homo in medio constitutus rpaues
meporias dicit non extorquet a nob
conss s petat dat quidem ille con
silii s deo auxiliante nostru e vel
eliger vel repudiare quod suggestit
Hec e ex quo fugit vnu m mibi
le quod cu sit ds ad bonu alliaes
et dyabolus ad malu seducens vñ
venit quod non potius cor erigit
ad deu quod ad dyabolu incline
s h id quia vt ait Boetius in
libro consolacionu licet mentibus
hom natuallit sit vei msta cupi
ditas ad falsa tame deuus etror
abduat et ad malu est profluor
omib etas Rñi ergo iudas locum
itode dyabolo dediss traditoez
xpi qm conapac non feciss. In
Aug. sup ps centesio. xxxv. dy
bolus in cor uide vt tenderet dñm
intrauit. Non autē intraret nisi loc
daret Sic multi homines mali de
media babylonia pdesideria carna
lia et illicita locum dant dyabolo
rangelis eius in cordibus suis
vt illis et de illis opetur **H** ipe p
he pz qñ cu hēta ex qmāta rñoe
locum dederint dyablo quos forficā
mhābitando i cordibus iam ad sibi
fuiend pscriptis facit de eis quid
mle sicut aliquis de peccatore suo xxxv
q. i. Hys auariciatib i fine dubd
Gaes qz dedit ei pr omia i manū
fm id math vlt Data e mñi omis
ptas m celo r mtra Gaebat et fm

Greg. in moralib Quod i manu sua
ipos et psecutores accepit Et ipe
mse adu sum pietat mtorqueret
quid quid eoz contra se malicia p
missi fuerit fm vñ Cris. **T**ra
dicom hic salutem fidelu vocat
audicis edicom nichil hūmū sus
picis eū qui ad prem ondit hono
rem et concordia Sic em pr ei tra
didit ita ipe pri In paulus Cum
tradidit inquit regnū dō pri h ipe
Sciens etiā quia adeo exiuit et ad
deu vadit Nec tamē scdm August
deu cū uide exiret nec nos desens
ai exiret **V**bi accipit istud docu
metu Crisostomus e sapientissim et
pferentissim futuoz potentissim
et dñs vniuers etn filius naturalis
non ad opeliuus laudabilis rñsta
gloriosus. pñm exeo ondit Nam
scdm iher hie Sciens inquit Qia
adeo exiuit rñiens quia venit ho
ra mort vt triseat de h mudo ad
pñm de auy sciencia habet **I**ohis
Iohis xlv. Vbi dixerūt ad ipm dis
cipuli Nūc scim Quia sas omia
rñon est opus vt quis te mtrōg
scdm probat pñ luce. x. vbi ait
Omia mñi tradita sūt apñ meo
Cū qñ sit filius ei verus deus
dedeo naturalis non optuus pz
exeo quia adeo exiuit vñqz pñ
gnatōm de qua stupendo dixit
ysaias **G**natōm eius quis enarra
bis **E**nnatū qñ sit gloriosus pz quia
deus dedeo bñdictus Quia igitur
omnia facit et oculis eius testimoio
apli ad hebreos Omnia nuda sūt
et opta in cōspectu eius ayala fa
ce verecū sñ omni enun loco oculi
li sui contemplant Bonos r malos
quia vñ potentissim est expa
ueste magis etnam qñ tempa
lem offendē maiestatem de hēta
vgentis Et quia ds et creator po
tens est tan corpus quā aīam
mice i gehennā ob hē volūtatē
di noli conuerare nē sibi fastuose

te opponere quia vobis est gloriosius que di-
scit semper persequi et sectari. Quia
vobis dignum erat secundum Crisostomum eo quod a
deo exuiat et ad deum vadit ut vni-
uersum conuincat timore surgit
arena ut ex. probat alijs quia iam
tempus optimum adeat. Depone vestimen-
ta sua ut expediat ministraret
et cum accepisset lintheum permixit se et
sic impleuit quod dixit luc. xij. An-
dico vobis quod permixti se et faciet eos
discipulos et discipulis ministrabit illis. De-
inde misit aquam in peluum et cepit
lauare pedes discipulorum et extergere
lintheo quo erat pontatus. Non alteri
locum misit non aliam aquam in
peluum infundi iussit non sordes per
alium extergere fecit. Hec omnia solus hu-
iliter proficit ostendens quod cum omni studio
et diligentia pietatis opera humiliter se
implenda. Ex quo accipit istud
documentum. In actibus, cautionem est ad
hibenda diligentia et negligentia
enim est eruditio nouerit. lxxij.
dis. Augustinus Negligentia arguitur
boni operis lxxij. dis. Peruenit in sub-
ueniendo miser. lxxv. dis. scilicet in
corripendis pijs lxxv. dis. Error
vbi dicitur. Cum non restat apparet. vi-
tas cum minime defensio opponit type
negligentia cum possis perturbare pijs
nihil aliud est quam fouere arguitur
et negligentia in doctrina predicatoris
lxxij. dis. Sit vobis in defensione pauperis
lxxv. dis. et negligentia via ad
piorum nequitiam quod lxxij. dis. peruenit
accipit et negligentia in orando argui-
tur in ope quolibet cautione maledic-
tus enim dicitur qui opus dei facit ne-
gligenter et hoc per reprehensibiles sunt
peccata que mala dissimulant cum
possint ea sine turbatione pacis que
piure reprehensibiles sunt et omnes alij
qui accidit de deo famulantur diligentia
enim christus in ministrando exhibuit ut
nos reddet in suo finem diligentes
et propterea vbi cumque est thesau-

rus ibi et cor eius labia quidem multo-
rum dei laudant cogitantes vobis in munda
vitupant opera mea pietatis videtur
si passim illecebre vel vaneglorie
polluat. vbi dant deo et opera dya-
bolo cor quippe multorum sordidationem
aut requiescat cum illo quod amat in
loco aut rotat in foro vel sepelitur in
resuarulo cum thesauro aut agitur in
silus spaciatur in campis delectatur in a-
toris vbi adea in quibus volucabatur
in mudicijs vel cogitat que non sunt dei
sed dyaboli aut amatoris sed. Ita quod
cor tunc dicitur deo an omnia et postea
vntis opera sunt agenda. Sequitur. Pe-
ergo ad symon ut cum scilicet lauaret
et dicit ei petrus expauescendo tu
michi lauas pedes tu domine lauas
in suo tu mihi in discipulo tu opus in
patori pauperi et indigno tu domine ange-
lorum surgis arena ut fumas patori
et piscatoribus tu gaudium et spes
uniusque pome aquam in peluum ut
fanule et mendicantibus et egenis tu
pinui bonorum depone vestimenta tua
ut dignis fuitibus obsequas stupeo
cum confido dei celsitudine ad pedes
peccatrice inclinata admiror dignum
profundam hominibus patori omnia
Quis enim unquam vidit dei cetera hominibus
humiliter patientem quis audiuit dei
hominibus ministrare et sordes pedum hominum
extingentes cum superbia non retundit
quod altissimus sic profunde humiliter
Itaque quid michi pedes lauabis illis
fissimis manibus quibus oculos ceca-
nati aperuisti quibus leprosos et
in mudos mudasti quibus panes
beneducendo in deserto ad amaram mem-
pe videt in dux pati voluisti pedes
meos. Vex quia petrus misterium est
hoc christus facit ignorabat respondit
ihesus et dixit ei quod ego scio tu
nescis nisi scies aut postea. Et
Responde humiliter humiliter doctrine et quo
humilitas sufficit in deum dicit. Et petrus
quia cum id fieri ignorabat amonitione
non flecti dicit ei non lauabis mi-

in pedes in etnū. i. nūq̄m hoc p̄ciat
q̄ m̄chi laues pedes. Indit ih̄s Si
non laud te non habis p̄tem mecum
hoc ē confortiū dei et̄. Ubi origenes
sic ait hoc dicto utemur cont̄ eos q̄
indiscretius se fac̄e statuerūt quod
eis non sūt h̄turi p̄tem cū ih̄s dū
p̄suptuosum decretum obsuauit. Ad
monebim̄ v̄o ne morentur ī male
decretis et̄ si iurando ex multo
impetu id firmauerūt. Hic Ex quo
accipit̄ istud documentū. Non ē me
daciū n̄ p̄tem ex causa venire cont̄
dñm x̄p̄m vel p̄missum. Et em̄ pau
lus ap̄lus non idō quod absit fefel
lisse credendus ē aut sibi extitisse co
trarius q̄ndō cū ad hispaniam se p̄
mississ̄ it̄. Ad Romanos. xv. dispo
sitiōe diuina maiorib̄ occupatus ex
caus̄ quod promissit implere non
potuit q̄ntū eius volūtas m̄fuit
hac promissum quod reuā volūtas
efficit̄. Quā v̄o addiūm secreta co
siliū que v̄t homo nō potuit om̄ia
h̄z sp̄u plen̄ dei agnosce signa
p̄termissit dispōsitiōe p̄uentis. Sic
n̄ petrus ap̄lus qui p̄mo ass̄tū diuine
reuēciē ip̄o dño respondit nō la
uabis m̄ pedes m̄ et̄. fefellisse q̄d
absit. Aut m̄fua putabit̄ m̄me con
stitisse s̄mā quia eide diuine volū
tati cessit et quod dixerat se nō ēē
futurum caus̄ astrictus h̄uane salu
tis p̄passus est p̄ona volūtatē fac̄e
do. xv. q. ii. Et ap̄lus. Hic quippe
petrus non fuit cōtrarius dño dñs
em̄ voluit ex h̄uilitate lauae pedes
petri. Petrus p̄p̄ reuēciā noluit
h̄c fac̄e s̄ reuerēcia et h̄uilitas nō
sūt sibi cōtraria. Item n̄ fuit sibi co
trarius quia p̄mo p̄p̄ reuēciā
h̄c noluit s̄o p̄p̄ obediā se lauae
p̄missit obediā v̄o non ē cōtraria
reuēciā vel h̄uilitati. Sz dīcēs. Nō
ne petrus falsum dixit. Nam oppo
situm h̄uic fecit. Ad hoc induat̄ q̄d
p̄mo archidiacon̄ et̄ canone dicto
b̄tus ap̄lus loquens de paulo ap̄lo

q̄ s̄m̄ dixit et tamen verax fuit quia
finit̄ p̄ponat̄ ut aliquādo vero ali
quis ē verus et t̄m̄ mendax sicut
dyabolus qui aliquā dīc̄ v̄er̄ et t̄m̄
intendō fallendi et idō mendax ē
s̄m̄ hugonēz dē s̄o m̄tōe et archidia
conū post eū. Stat ergo q̄ vitatē lo
quens quis sit mendax. Ip̄e inter cōm
corruptam. Sic h̄t̄ia et̄ si dīc̄ v̄er̄
m̄dum̄ vt fallant sūt mendaces q̄
em̄ eas arderet si s̄mp̄ falsa loque
ret̄. Et s̄mp̄ v̄a dīc̄nt̄ heretici nō cōt̄
s̄ mel vitatē p̄ponūt et venenū falsi
tatis abscondunt v̄t s̄onoe s̄ efficiat̄
tenebr̄z qui p̄cis h̄om̄ exigentib̄
pulsati sūt et cōtinue p̄uificantur
p̄o q̄ magis homines diligūt tenebr̄s
q̄m̄ lūcē. z rursus inueniūt h̄odie qui
fidem nōmie x̄i et ope x̄po x̄sue et
desie fuaret s̄ alios tyrandes a
lios fauor alios adiū alios libido
domandi vel iniuste rapendi aliē
alios pusillanimitas et timor fecit
et f̄iat fidem x̄pi et eccl̄e catholice
abnegare. Hoc em̄ ip̄e quo quis
non vlt̄ dū p̄ fidem defendē nec
desidit eam̄ nō fac̄ abnegare. x. q. ii.
Ubi crisostom̄ et̄ c. Consolam̄ v̄bi q̄r
gōi. Induat̄ Quia igit̄ dñs ex ai
vel promissum rationab̄l̄r imitatur
dīc̄t petrus. Dñe nontm̄ pedes me
os s̄ et manus et caput p̄ quod ve
ram obediāciā. ondit sicut p̄cipis
laua. dīc̄t ei. Ih̄s qui locut̄ ē illa
s̄z locōne de qua p̄p̄siam dīc̄t̄
lauam̄ et m̄ndi estote. Et sem̄ uū
laua amaliaa cor tui non indigz
nisi vt pedes. i. affus lauet s̄ est
mundus totus v̄tq̄z p̄ p̄des s̄m̄
quos habet opus lauare homo em̄
ī baptismo totus abluat̄ non p̄ter
pedes s̄ totus abluat̄. om̄io De
tamen tū rebus corporeis postea
mittit̄ v̄tq̄z tū calcat̄. Ip̄i igit̄
h̄uam̄ affus s̄me quibus ī hac mor
talitate non vuit̄ q̄ pedes sūt v̄bi
et h̄uam̄ rebus affus. Vt si dīc̄
mus quia p̄m̄ nō habem̄ nos p̄p̄s

decipim? Si autem confitemur peccata nostra
qui pedes discipulorum lauit nobis peccata
dimittit usque ad pedes quibus calisam
intra. **Hec ipse** Et vos mundi estis scilicet
x. p. **origenem** si non omnes quod dixit
propter iudam existentem in iudicio. **Primo**
quidem quia pauperes non erant sibi
ante si f. erat de iudicio dyabolo ingresso
in cor eius ut prodet christum si ipse.
Caebat enim quendam eum qui traderet
eum propter dicit. Non estis mundi omnes
Ex quo accipit istud documentum
Iloro nedi baptismum et etiam de con
fessionis et raris omnibus adultis optima
h. probat p. c. omnis variisq. ibi ois
homo postquam ad annos discretione
puerit tenet saltem semel in anno oia
peccata sua solus confitei fideliter confitei
pro sacerdote et inuicem sibi primam
adimplere et adimplere in pascha reue
renter suscipe eucharistie sacramentum in
si de consilio sacerdotis proprii ob aliquam causam
adipus abstineat alioquin viuens ab
ingressu arceat et et molens ca
ret etiam sepultura pro quod p. quod
qui de omnibus non confitentur non
absoluitur si ligantur. **Hic** enim dicit co
filiu omnia sic qui illudendo confessio
vel paliando aut se excusando vel
alios inculpando confitentur non ab
soliuitur cum infideliter confitentur. **Hic** ei
dicit fideliter. Sic qui sine licentia pa
pe episcopi vel parochialis sacerdotis co
fitentur sacerdoti extraneo nisi forsitan in
articulo mortis non absoluitur. **Con**
fitei enim debent pro sacerdote h. e. pro
episcopo parochiali sacerdote vel iure
aut ab homine licentato. Item primam
implendam recipiens non agens seu
dixisse non dimittat esse de penitens
quia dicit dictum consilium. Omnis uir
usque sexus studeat adimplere. Item
qui sine causa non recipit adimplere
in pascha corpus christi et habendus
tamquam ethnicus et deside quodam
modo suspectus. Itaque vere et non simula
tole abluam ut veniam mercedem
peccatorum. **Ergo** tu si vis abluam cum effra

discre p. annos et menses dies et horas quod
egisti quod te habuisti in officio mundum in
foro in hospitio in templo in lecto in mensa
in tractatibus in promissis in domo in sui
cuius in vobis opibus consiliis mandatis fa
cile quippe inuenies sordes si hec rite
consideres quas abluam et nate. Etiam
deprehendes quod seduxisti quod cum seduc
toribus delectacionem quesuisti vel habuisti
qualiter domus raris cor multorum infla
masti qualiter ad te ardent amandi
oculis suspensis faciem et ceteris inter
signis alios inflamasti et eodem amo
re carnali quot diebus tamquam in sordibus
revolutasti aut inuenies quod ubi quod
statum etiam vel fidei vbi finem vel ca
rui vel illud suscepisti aut eundem
statum lacerasisti vel perfidiam hereticorum
commendasti vel forsitan hereticorum amorem
habuisti eis fruendo licet dicendo re
cipiendo defendendo vel arrendendo quod
si fecisti scias te excommunicatum finem quod
lata est in hereticos inuolutum et ab episcopo
pro solo vel inquisitore prout hereticus
absoluendi aut inuenies quod defrauda
disti spoliasti detraxisti promissionem
alium impediisti vel iram vel in
dignacionem principis constando causas
de non causis aliam procurasti seu contra
libertate etiam conspurcasti vel aliquid
alienum et maxime ecclesiasticum deo dicta
tum rapuisti si contra bonum publicum co
iurasti aut inuenies quod templum sanctum
dei tuus illecebre polluisisti vel in eo
peccata fabulando amatoria loquendo
vel in utilia visionem ad luxum commoue
do ad leuitatem alios inducendo aut
in orationibus impediendo aggregasti
et alia quoque multa que dimitti ne
queat per singula inuenire potis si
volueris vtiliter te lauare. Sicque iuxta
salomonis sententiam. Si sapiens es tibi
met eis si autem illusor solus peccabis.
Sequitur postquam ergo lauit pedes eorum
accepit vestimenta sua que deposue
rat ut fuisset etiam retribuisse iterum
dixit eis. Omnis quid fecerim vobis
per quod facit eos sollicitos adtende

dū ut ipse eū mitteret tamquam nigrum et
dūm. Unde sequitur. Vos uocatis me
magr et dñe et benedicitur sum et em.
Nam si non essem quod dicitis male
dicatis 8^m aug^m. Cum ergo magister
quia do alijs os et sapiam quibz re
sistere aduersarij nō poterit Cum etiā
dñs quia deus de deo cui mānere ome
genu celestiu trāstru ē nāc de crea
tūm omeny obedire Si ergo laui pe
des vros dñs et magr et vos debetis al
ter alterius lauare pedes amariuibz
rebus 8^m crisostom^m accepit exemplū
ut quod mñs est opemur Nam ipe
quidem dñs nos autem ad consuetos
facim^m si fecim^m et ideo subdit Ex^m
em dedit vobis ut quemadmodū ego
fecit vos ita et vos faciatis. Vbi beda
sic ait facitis quod postremo docuit
vbi 8^m dñs cepit facit et docet.
Ex quo finale istud accipit docuit
Omne xpianus magis sacerdos et max
ime princeps ecclesiasticus et secularis
debet esse imitator et suis moribz ex
emplar^m prout induit quod po
nit aug^m i^m mone. xij. de cyprian^m
Vbi ait et vitam prior non solum
sibi s^m etiā alijs vtilem esse debet
ut quod eos agi nō pōt vbi obtine
at exemplis Cui cōsonat quod sūp
sit psalmo centesimo. xix. vbi ait
Parant^m e^m vbi agē s^m ex^m agendum
est 8^m ipe et obh^m debemus alijs i
viciis esse exemplares Sūt em
nōnulli ut ait gregori^m p^mo libro dya
logor quos ad amore p^mie celestis
plus exempla quā p^mdicamenta suc
cendūt Hec ipe Sed q^m sacerdotes et p^mi
ceps debeant esse exemplares patz
Nam quod agit aplac^m facile tñ
m ex^m a subdit devoto magna.
Vita em p^micipis vel pastoz debz
esse ex^m discipulis. y. q. vij. Cum
pastoz sicut ergo homines si sūt
viciosi edificant Ita mali dissimulant
dissipant et offendunt Et obh^m s^m
gregori^m sacerdotes et p^micipes ecclesiasti
ci et seculares ymo totius seculi

ptates tot mortibus digni sūt quot
p^mdicoms ex^m i subditos tñsmittūt
xij. q. iij. p^mipue Dehemet em culpa
i p^mdicom ex^m extendit qñ pro re
uēcia status p^mior honorat Ex^m xij.
dis. Nemo licet igit lux nra coram
hombz ut glori^m fice^m p^m qui icelis est
sicqz al^m alteri humiliat^m hūmilitat^m et
pietatis ex^m ondat ut mutuo manus
se uiuando caritate abluūt et abluē
do regna celestia mūdāt rāfordibz
consequant^m Quod nobis p^mstare dig
netur xpus p^msta bñdixit Ame

Ante diem festū
pasche faciens ihus quia ve^m
hora eius eius iohis. xij.

Secūm aug^m i^m libro de substantia di
laois omnipotens deus qui nullo
indiget quia ipe est sūmū bonū et
verax qui n^m deulic^m accipe p^m n^m
creat quia ex ipso sūt omnia n^m de
suo amittē p^m quod deadat qñ m
ipso mmutabiliter consistūt vñū
sa ipm spm rādonalez creauit so
la caritate nulla necessitate ut eu
sume bñtūdmis p^micipem faceret
porro ut idem aptus esset tanta
bñtūdmis p^mfui fecit m eo dilectoz
spalem qñs p ipam dilectom sue
felicitatis iocunditatem sapet et qz
insatigabili desiderio mheret Hec i^m
Et obh^m quia genus hūmū ad euā
fuit corruptum et morti eterne ob
noxū ut dilectom suū meo reparz
et de p^mioribz iustos faceret et scos ve
me mūidz et an diem festū pas
che h^m ē ante diem sui festū eglo
riosi tñsitus quo de hoc mūdo tñs
eudo mthoauit tñsitiū mñm de hac
mīscia m felicitatez eterna faciens
quia ve^m hora eius ut tñseat de h^m
mūdo ad p^metm p mortem quia p^mi
mām salutez susceperat erat cū
dilexiss^m suos qui erant i mūdo
i fine dilexit eos illos videt^m qui
sui erat singulari electōne familiar
conuersatione et mīma appbatione
Vbi s^m crisostom^m reliquis disciplos

maiozem eis demonstrat amorem
Ex quo dicto Crisostomi et tertu ac-
apit istud docu. tum Caritas semper
 debz p fice vospz adfinez augeis pro
 isto induat quod scripsit Greg sup
 exethalem sic iniquens Quia
 quisqz amul tantum ad ingressum
 appropinquat inquit vobz amare negli
 git tantum ingredi reasat Et id
ma melia inquit Tanto quisqz ab
 amore disuigit qnto m feliu delect
 tat nuqm est amor dei otiosus opa
 em magna si e si autem apari re
 mut amor non e h. i. Ideoqz si
 non profiat quis amando iam de
 fiat vt remitte videt robz cessae
 no debz quousqz quod amat attin
 guat hinc bñ m libro de diligendo do
 no est ponē cōspiciencie modum
 don videat impleta don adeptā
 sic quibus valeat ee qnta Et ali
bi d. Adymagies dei fca e creatua
 mōnalis ceteri omibz occupari
 pt repleti omio non pt capacem
 di quidquid mñ e deo non ad m
 plebit Unde est q nali quid desi
 deio sumu quis pbat appetē bonū
 nulla msi adepto eoreque haturus
h. i. cessare iquit et appeto homo non d
 alioqn sicut volens montem ascendē
 deficiens viribus pausare cōpellitur
 Sic vñsus ad alia itim q ad deū eo
 ipo affisitu impeditur Intelligendo
 aut hēc vba Infinez dilexit eos id e
 dilecto quam hūit ad ipos redimēdos
 pduxit eū vsqz ad mortem qua sim
 nit vitam corpalez eo q dilecto sic
 causa pte qm xpūs mortē suscepit
Accipit fm doamietu fideles nol
 pro xpo non timeant sic pro eis xpūs
 moi dignatus ē nonem qui diligit
 vñ deū mortē paret pro xpo suscipi
 tū iuxta sapientes fortis est vt mors
 dilecto In Aug sup ps lxxi. mag
 ni verbu frēs valida ē vt mors di
 lecto magnificētus non potuit ex pmi
 fortitudo tui f quis em resistit morti
 resistit i gmbz vñdis firo potestabz

regibus venit una mors qz ei resistit
 et subdit Nichil ē ea fortius ptea vibz
 eius caritas ppata est quia accidit q
 sumz vt sumz q non erant mortui ei
 estis aut aplūs Et vita mīa abscondi
ta ē in xpo hēc i. Idē am sit fort
 dilecto sic mors mori pro xpo quis
 vñ diligens non timebit. Nec mirū
 si em i amore impudico aut carnali
 inuenit ita fortis dilecto vt vnus p
 alio moiatu quomō m amore casto
 mori timebit e reo ferues dilecto qp
 pe si homo homi tanta dilecto affia
 atur vt alter alter vix patiat ab
 esse quo ardent diligēs vt mori pro
 deo reasat ai p amore dō etualiter
 se spāt cōiugit Alit intelligendo vñ
hēc Infinez dilexit eos sz m se et ad
 se ordmādo nā finis legis xpūs et
 idē xpm dilexisse suos in finem est
 dilexisse eos ad seipm qui est finis nō
 cōsumēs s p ficiens non destruens
 s qsuans adh ergo dilexit eos vt
 pmanēt m seipō sicut m fine ipos cō
 plente r p ficiēte iuxta quem itel
 lām accipit tui docu. fines di
lectōis qua diligit qz e deū r pro
 ximū ē ipē dō aut em Aug. libro
deside et opibus vñaqz gnera sūt
mutuo dilecto di r proximi quia nō
dilecto di pt esse m homine qui non
diligit proximi nō dilecto proximi
meo qui non diligit deū hēc ipse
Cū ergo fm eundem libro demoibz
emē caplo. xy. mors ipā non dili
 ge quod nichil aliud est qm ei q
 qm mdiligendo atqz sequendo ppo
 nē. h. i. Igit vita dilige ē que nō
 ē aliud msi finis Et idē ibidem
ca. xxvii. Quod agis tui id age
 dū ē cū proximo hēc est vt et ipse
 p fāt amore diligit deū non est di
 ligis tamqm teipm si non ad id bo
 nū ad quod ipē tendis adduas h. i.
Igit sicut scripm homo rce diligit
ppr deum sic rproximi ppter deum
tamqm finē Ex quo pz qnta est
dementia hominē sic dilige vt pcat

do destruet uniuersum igni supbie
que pnapu fuit tngressione **Q**
Vbi accipit istud documentu Tam
magna est humilitas redeptor dei m
q maior ea sub celi gyro no potit
reperi quoraz quid pte ee humilus q
vt filius et m pris ei p omnia coequa
lis e expedienius homi fuit vitas
vanitati simitas culpe iustus pto
lux tenebre vita mortis etius tem
pali deposuit vestimenta sua non p
ablato quod erat s eius quod no
erat passio nam existens hane
vt videtur carnis facto se opuit ex
istes deus visus e vt homo existes
dne appuit huus existes Innotes
flez se fecit pto de poico siquid
vestimetoz **h** Augr sup iohem
significat quod form sui accepit qn
sepm exinam no deposuit quod
hebat s quod no hebat humitas vt
genus huam poss redim et resti
tui gre codicis nullatenus em p
patm pmoz parenti homo ex iusta
potuit intronitti in regnu dei adde
um cotempland msi i vno homie ta
ta inueniret humilitas que omnibus
suffice possit ad salute sic i pmo ho
mie tanti fuit supbia que omnibus
successoribus notuit no e autē mve
tus mē homies aliquis qui id poss
implere msi ille leo de tribu iuda
qui appuit libru et soluit signacula
eius implendo msc omne iusticiam
id e p fiam humilitate qua maior ee
non potuit nam alij debitores erat
p pto ror vmauz sua sufficebat
humilitas hac humilitate admirans sy
mon de cassia sic inquit videte pro
fundissime humilitatis msigma q di
uina maiestas aploz pedibus m
clinat et gemdat an homies deus
an ptores sacus iusticia apuistos
coram mortalibus immortalis ante
reatus creator sol ante stellas lux
an tenebras de an homies Et la
uat genibus flexis rex om regu
et dne dnancu vt nullius create

tanta possit ee humilis q saluatore
et omib spes ineffabilis ymo ineffabi
lis porrigat donante Indigence
ptoz atq futue gloie ai ante hua
nos pedes i suile atq laboriosum ob
sequiu saluatores om intelligimus
melnam Et **Bib** decena domi
loques sic ait phus an discipulos suos
reuerenda genia flectit humilis xpo
diuus pedes discipuloz lauit Oquis
vmqm audiuu tlia Ostenda pie
tas mira dei clemēcia lauit pedes
discipuloz de nichilo qui cuncta creau
quid tibi vide quicunq es homo que
ira accendit supbia cosuit ira ptur
bat supbia devastat pmpius adira
festinus adsupbiam O supbe gmen
dyaboli dappostota xane Osue ne
qm quid tibi videt decratore tuo
dedo tuo ie pronus discipuloz pedes
lauit et tu dedignais humilui fribus
offens Osue male cur non fac desi
deras qui e i q p supbiam sequer
et quis e i q p humilitate sequi co
tempms Aquam malus e i q se
quer q bonus e i a quo de vias
Ille est dyab iste deus elige ex his
que mntu sic melius h i veme
g subdit erin ad simone petru
et dixit illi petrus Tu michi lauas
pedes quod dan ex ammiracione et
reuerēcia pcessit tamqm recusatiu
humiliatōis tam i mense admiraba
em petrus detam excessiua xpi hu
litate dicens dne vbi considerat qd
e i de quo dicebat Tu considerat
etia humilitat obsequiu exhibebat
dices michi q diceret Quis tu q
es dne om creator tuctoz et m
cuius manu omnia consistunt tantu hu
litis vt laues michi ptoz pedes
discipulo suo et piscatori Indit ei
ihus r dixit ei Quis ego fac tu
nefas mo facs autē postea quia
hūbi r alio e ex Ignorabat at
petrus mstiu et idco recusabat ob
sequiu pte quod dixit ei petrus
Non lauabis m pedes met q

ducatur nūq̃m patiat ate fieri dā me
tante hūilitatē obsequi Sic ergo pe
trus ad mār opus hūilitatē xpi
volens lauare discipulor pedes et
non intelligit exemplū n̄ hūiusmodi
hūiliatōis xpi mīstū s̄ recusans
fām dicit Non laudabis m̄ pedes m̄
et ubi accipit dē documētū Non
p̄t argui homo mendacū qui q̃uis
recusat mīdū ea que sibi sūt vti
lia ad salutē et p̄mittit atq̃ asserit
se nūq̃m dūa fūit vel susceptur ta
men post modū q̃mā vtilitate
mutat p̄positū p̄z nam petrus p̄mo
recusauit lauare pedes suos a xpo
quod erat p̄tē mutato tamen
p̄posito cū q̃mīatus fūiss̄ et xpus
dicens Si nō lauo te nō habēs p̄tē
metū dixit S̄mō petrus dñe nō
tantū pedes meos s̄ et manus et
caput Vnde dicit Aug⁹ petrus
audito si non lauo te non habēs
p̄tē meū amore hēdi p̄tē cū
xpo et amore p̄dendi ipsam p̄tē
et p̄tē quod xpus nō p̄uaret eū
p̄tē p̄tē sue glōie q̃ quod hūi
laret v̄s q̃ ad pedes eū et idō cō
festm q̃ formas se voluntati xpi
et obediens ei dixit dñe nō t̄m pe
des meos s̄ et manus et caput h̄
v̄ hūc s̄mōnē B̄n̄ ad se q̃tens
et ad q̃libz p̄torem aut d dñe ihu
cū h̄ sit v̄m q̃ nullus possit h̄re
p̄tē teū nisi p̄us eū lauet m̄
ferre m̄h̄ m̄fere mei ego sum
iē tuus p̄tor i m̄idus totus sordi
duus p̄tē teū h̄e capio ne despicias
me de salutē meū p̄p̄tē
esto m̄h̄ p̄tor laua sordidū la
ua m̄p̄tē laua pedes laua ma
nus laua caput laua me m̄tius
et ex t̄us laua me ab iniquitate
mea et ap̄tē meo m̄da me Si
me laueris sup̄ m̄ue de alba bor
het iē Vbi nōd̄ q̃ p̄tē me
intelligit p̄ manus opa p̄ pedes
affus intelligit Ex quo acci

p̄tē istud docu⁹. Qui vlt̄ habet p̄tē
cū xpo indiget ab ipso lauare q̃ntū ad
caput q̃ntū ad manus et q̃ntū ad pe
des Indiget em̄ lauare q̃ntū ad caput
idē rōm v̄t m̄tē careat errore
q̃ntū ad manus .i. opa v̄t sint m̄de
ab om̄i t̄s̄ḡessione q̃ntū ad pedes .i.
affus carnoz quibz t̄ena q̃s̄tāo
fualiter inquinat sic em̄ si diuina q̃m
m̄dati fidem m̄tē et i m̄datam
at om̄o errore h̄e s̄ m̄polluta habue
rūt caput m̄dū h̄ebat q̃ actus t̄i
tate d̄i et p̄oximi regulati fuerūt
manū m̄de erūt n̄ indigebūt alia
m̄si pedū locōne qui p̄tē t̄enoz
adhesiōem etiā si v̄i p̄tē fuerūt fa
tē polluit et ob̄t cōt̄idua locō
ne purgant v̄uxta quod dñs ait
Qui locū ē nō indiget m̄si v̄t
pedes lauet s̄ ē m̄dus totus Vn̄
origenes Impossibile puto nō cō
taminat̄ extrema amō et infima ei⁹
id ē affus h̄et iē Et idō p̄tē p̄tē pul
uē v̄tialū indigent locōne Et vos
inque tristis m̄di estis s̄ nō oēs
Iudas em̄ quia fūit etiā et dyabolo
cōsensat v̄t p̄dēt xpm̄ totus erat
i m̄dus v̄t qualis p̄p̄lūm se m̄
datos et credūt p̄grām qui tam sor
dibus affusit sicut sorduerūt ita ad
hūc sordēsūt Sic em̄ aliqui qui q̃
volunt tenent et que nōlūt tenet
dētmata p̄tēam s̄tām aut cōsue
tudinē q̃ntā app̄bata x̄h̄ errant
i rācōne et h̄etia sūt nō em̄ i h̄et
et̄ie dōct̄ne sicut i fallibili regule
s̄ p̄tē voluntati s̄m̄ b̄n̄ t̄h̄m̄ s̄
s̄dē q̃ v̄t articulo cō i m̄sione p̄
t̄p̄tē Alij h̄et̄oz op̄mōnes q̃mē
dant alij ip̄oz f̄tā laudant alij eis
fauore vel obsequio q̃m̄ant Alij ne
p̄h̄andissimam ip̄oz v̄tā attenuat
Alij ip̄is sub s̄idia subm̄stāt Alij
cū gaudio eos p̄s̄p̄at m̄malitia
et p̄tēant Alij ab ip̄is eleuati et
dominī sp̄ant x̄h̄ om̄es caput h̄e
si m̄f̄m̄ h̄et alij d̄n̄tombus i a s̄t

in sompniis in aere in terra in aquis in montibus
cum operatione demonis implicata mite
dunt alij pfiguras et nomina ignota fuisse
quoniam alij sanctas partem notitiam habere co
tendunt et huiusmodi insecti sunt alij spirituum
in mundis per ipsum adiutoria in acquiren
dis thesauris occultis vel rebus inveni
endis de perditis per invocationes aut sa
crificia vel oblationes requirunt et huiusmodi ma
ifestam heresim sapienter alij habere cum
ignota nominibus collo suspendunt vel co
tra membra ita se gerunt et huiusmodi cum deo
in multis amicitia implicata perascunt
et ob hoc caput lavare a ceteris erroribus
si parum voluit habere cum deo et non cum dy
bolo non differunt ut solvantur et cum vo
manus lavare deposuit videant quod
tenens adeo per apostasiam fidei reves
serunt quociens voluerunt dyaboli con
iugamentum in baptismo perstare parvi
erunt quoniam audaces relicto timore domini
et hominum in perniciem lapsi sunt quoniam multi
pliciter peccaverunt qualiter ad peccatum
dum venerunt si impulsus vel seductus
ultro quis modus turpitudinis que
qualitas peccati que instantaneae limita
tes spiritum vel aggravantes quales
et quanta facientia domus et falsa amicitia
saltem mentis corrupti sunt quomodo
venena carnalis amoris offerebant
adhibendi etiam si bibe minime aliquem
de primo contagio quoniam in vanitatibus aut
voluptatibus carnalibus fecerunt expen
sas quanto tempore nunquam amore infelicia
relicto corpori committuntur christi et sanguis
vini quociens confessi nunquam amara
peccando vivunt deposuerunt quociens
aliqui in perditione ex invidia nocue
runt vel ei beneficium vel gratiam domini sine
culpa sua abstulerunt quociens secretum
prodiderunt in dampnum altius quociens in
culpam vel potentiam aut officio pau
peres opprimerunt et in peris rementibus vel
suspitionibus letati sunt quociens occide
runt gladio aut verbo aliquem vel mutila
verunt vel verberaverunt sine iure quociens
dona ut foverent cum iustam receperunt

60
aut proditoris in iustitiam defensorum
quociens libertati ecclesie se opponendo
dampna personis ecclesiasticis irroga
verunt quociens modos illicitos ad
deparandum subditos ubi ius non per
mittit exquisierunt quociens perura
do vel dubie iurando fidem lesaverunt
que et quanta prapria furtum symoniarum
et usum abstraxerunt quociens statuta
pape provincialia vel dyocesana que
que fecerunt in iustis excommunicationis senten
tiis ipsi in iudicia fuerunt et penas in
moderum de quorum transgressionibus non
tamen habuerunt et talibus que per sin
gula diminuerunt vel tangere longum
esse debent sollicite attendere ut omni
in iudicia remota manus fuerint de
obnoxias addendi pro peccatorum indulgen
tia sublevandas denique et si iam
caput et manus abluerunt pedes
etiam lavare non obmittant hoc est
in peccatis sine quibus vita mortalis non
durat ne forsan aggregata munera
dent occasionem venem quo totus non
polluat homo Sequitur postquam ergo
lavavit pedes eorum accepit vestimenta
sua et cum retribuisset iter dixit Ecce
quid fecerim vobis vos vocatis me
magister et dominus et bene dicitis sicut etenim
dixi accepit istud dominum christus
est verus magister et dominus magister quippe
est verus doctor omnes veritates quia
sic lex per moysen data est Ita gratia
et veritas per ipsum christum facta est cuius ma
gisterii eminentiam etiam sui confessi
sunt in iudicia dum dicebant Scimus quod
verax es et veram dei invicem doctores
magister christus dominus vero est non tantum ratione
deitatis sed etiam humanitatis et colla
ta est omnis potestas in celo et in terra
Et de apostolo xx. dicitur Habet israhel
suo septimum rex regum et dominus doman
tium ubi preestitum est et femur huma
na natura intelligitur cum datum est
omne regnum et omne dominium tamen in
celo quoniam in terra iuxta id apostoli ad philippos
habetur. q. habuerunt serpentes et infra per

quod deus exaltavit illū rē. Nā scdm
Aug^m In ea natūa exaltatus ē i glia
i qua hūiliavit se p obediā. Costat
aut quia mndā hūana hūiliatus ē
et passus et idō mpa ē exaltatus
Subdit Si ergo ego laui pedes vros
dñs r mgi vros debetis alter alā
lauare pedes quod em asupioribz
fit facile trahit a subditas i ex^m. Id
cto adiungit ex^m dedi vobis vt q
admodū e^o feci vobis ita et vos faci
atis vnaūqz em vrm h^c ex^m pom^t
Exodi. xxv. Vade r fac s^m ex em
plar quod tibi i monte monstratu
est m xpo qui pmo h^c egit ope qd
postea docuit vbo. Ex h^c fine acci
pit istud docamētū vti xpi fuit i
omnibus exemplis h^c cōsiderans
dplus dicebat Omnis xpi actō ē mra
instruat. Inspice siquidem xpm qd
magmū ē hūilitatis ex^m quia pedes
discipulorū lauit manus corpe qz et
sagrome ppo cibare voluit pscato
res. Mari^m quia se cōdidit pro redēp
tione suorū suorū et tēpissima morte
et atēissima occubuit qui cū esset
alacissim⁹ fecit se mfmū cū esset po
tentissim⁹ fecit se egrū cū esset nobi
lissim⁹ fecit se pronobis qz abiti
cū esset speciosissim⁹ inque angeli
desiderant semp prospice fecit se
despectissimū cū esset impator et m
dixit se verme nō hominem cū esset
dñs fecit se suū episcopū ita qz ab hūi
li hūilitatez discam⁹ vt exaltari i
celestibus valeam⁹ Quod nobis
pstat dignē xpus p scla bndicōe
Amen

Maria magdalena et maria
iacobī et salomee emerit
aromata vt venientes
ungēne ihū avari vltio. Sic mulieres
que xpm viuente dilexerūt licet
vix deū esse nō putarent ipm hūa
mitat studio proseruē nam adh^c
emerūt aromata vt venientes un
geret ihū p quod dat nobis intel
ligi quod si odore vtiutū refectū cum

opmione bonorū opoz deū querimus
admonu^m p scto illū cū aromatibus
venim⁹ et sic iste mlier scte vident
anglos que cum aromatibus vene
runt. Sic et i^o metes supnos ciues
aspiciūt que cū vtiutū odoribus ad de
um p scla desideia proficiūt. Ex
quo accipit istud docamētū. Sic dō
placet qui cū odore vtiutū ad xpm
accēdit sic dō dispiciūt qui ad pōm
dum amatores suos m sui cōcupis
se mungit. Vnde Ambros⁹ m libro
exameron. Deles pcatū di si vlti
tū matiali candore obliuiscis si ex
quisito rubore pfundas. Et Aug⁹ ad
psidiū fucare figmētis quibus in
biuādiū appareat adulterma est fal
laciū qua nō dubito ipos malos se
nolle decipi quibz solū pmittende
sūt femine oiaī scdm veniam nō scdm
m pū. Scdm vō bñm thōm. Si scde
q. Celix. vt mulier liat opam dāe
adh^c q vīro suo placeat ne pems cō
temptū adulteriū habat. Vnde dicitur
p^a ad Cor. vii. Qz mtr que nupta ē
cogitat que sūt mudi quō placeat
vīro. Et idō si mtr giagata adh^c se
ornet vt vīro suo placeat p h^c fūte
absqz pto. Ille aut mlieres que vīos
nō habet nē volūt hē et s^c m sta^m
nō hēdi nō pnt absqz pto appere
placē vīoz aspectibus ad cōcupisced⁹
qz h^c ē dare eis mētūā peccandi. Et
siquid hāc intencōe se ornent vt
alios prouocet ad cōcupiscentiā mor
talit⁹ peccant. Si aut exquādā leu
tate vel et exvanitate p^t iactāciā
nō sp ē pcatū mōrle qz ex eadem vō
cōpūm adh^c est de vīro scdm ipm
qz tñ debz intelligi de ornati nō
defucacōe que est quedam spēs sic
tōnis que nō p^t ē sine pto. Vnde
Cyprianus m libro de habitu vgmū sic
inquit. Nō vgmēs tñ vt vgmēs s
et nuptis pūci etiā oīno femās ad
monedas qz opus di et factorē eius
et plasma ad vltiū nullomō debe
ant adhibito flauo colore vel nigro

pulue uel rubore aut quolibet lineo
mente vacua corrumpere medicamine
Et postea subdit: ayaneus dō inferūt
qñ id q̄ ille formauit reformare q̄tēp
nūt non ē tamē semp̄ t̄is suatō f̄m
h̄m thoma ubi supra i r̄nsione
ad f̄m argumētum semp̄ p̄m mor
tale sed solū qñdo fit p̄t̄ laſciua vel
m dei contemptū In quibz casibus lō
Cyprianus Et f̄m eūdem h̄m thom
aliud ē f̄nge pulcritudine nō hūanā
et aliud ē occultare t̄pitudinē ex ali
qua causa pueniēte; puta eḡitudine
vel aliquo hūoj h̄ em ē licitū Et
f̄m aplm̄ Que putamz ignobilio
ra esse membra corpis h̄is honorem
habundatōre t̄adām f̄m q̄m Ge
Et valde mane una sabbatorz veni
unt admonu^{ti} orto iam sole Cui vi
det̄ contrariū quod ait Iohes ayane
cum adhuc tenebre essent f̄ h̄ con
cordans Aug⁹ i libro de cōf̄s⁹ en̄
gelistarz sic ait quod dicit lucas vl
de dilutulo Et Iohes ayane cum ad
huc essent tenebre h̄ intelligit̄ ayar
cus dicit valde mane orto iam sole
i. ai celi iam aborientis pte rubescēt
quod non fit v̄qz nisi sole oriente i
orizonte Eius em ē i^o fulgur qui
nomine fulgoris apellat̄ solet Ideo nō
repugnat illi qui ait Cum adhuc
tenebre essent f̄m q̄m Sicut autēz
f̄m bedam Et valde mane m̄lēs
venit admonu^{ti} magnus feruor
aiūtatis ondit̄ Ita iuxta intellm̄
m̄stia nobis dat̄ ex^m vt illibata
facie discessit qz m̄or tenebr̄ odorez
b̄or opm̄ dno et rōm̄bz studeamus
offerre suauitate Et ex quo accipit̄
istud docu^{ti} Et q̄ius multi vident̄
xp̄m quere soli tñ illi ad xp̄m p̄ve
niūt quibus sol iustie i m̄tibus ip̄oz
ē exortus probat̄ querūt em homines
xp̄m valē quidam mane quidam
in vesp̄e quidam in nocte Unde q̄
mane querūt facile xp̄m inveniūt
qui mane querūt f̄z i p̄ma etate iux
illud p̄b̄ioz p̄m Cui mane vigila

70
uerunt ad me inueniat me T̄les em
sūt q̄i cēa mollis cui defacili forma
sigilli m̄p̄m̄t̄ q̄ est cōn illos qui in
uentute offerūt dyabolo carnem et m̄u
do r̄senectutē ad q̄m fortasse non p̄
venit volūt offerre deo Qui vero
querūt vesp̄e difficulter inveniūt vl
agnoscat quoz typū gerūt duo dis
apli qui dixerūt dno ayane nobiscū
quia ad vesp̄ascat et m̄dmata est
dies et tarde dnm̄ agnouerūt nam
eis dixit xp̄us Stulta et tardi cor
de ad credendū difficile quippe illi q̄
cotidie i malicia volūt aut p̄spat̄
vt vsqz ad senectutē puenies emenda^{ti}
ayaledais em̄ censet̄ ēē puer cetū
annoz illi vō qui querūt de nocte
raro inveniūt eo q̄ m̄tenebr̄ am
blant i luce nō vident̄ t̄es sūt qui
tpe mortis querūt quos quā m̄
possibile aut saltem est difficile x̄
invenire vident̄ em̄ h̄ face nō ex
dilectione f̄ timore mortis eterne Aug⁹
i libro Om̄eliaz de t̄libz
loquens nuquid dico dāpnabitur
f̄ n̄ dico saluabit̄ et quid dicam̄ nes
cio n̄ promitto vis de dubio liberai
age p̄mam dū sanus es et securus
er̄ vis autē tūc p̄m̄tēā agē qñ
p̄tare non potes quia p̄ta te dnm̄
seruē non vt illa tene ergo t̄tū et
dimitte i cū hec i^o Vis igit̄ ad xp̄m
p̄uenire p̄mo quere vt oriat̄ tibi
sol iusticie xp̄us d̄s n̄r ap̄it̄ quem
nulla hora est serotina m̄sericordiā
em̄ ei nō possumz m̄suam p̄one
n̄ t̄pa diffimre Sequit̄ Et dicebat
ad m̄vices quos reuoluet nobis lapi
dem ab hostio monu^{ti} De vtili con
ferūt vt nō i cassum laborarent
Ex quo t̄h̄t̄ istud docu^{ti} Om̄i di
non debent fabulis vel v̄tōf̄ f̄mo
mbus et maxime v̄libz occupari
dū ad p̄lacandū deū vel adorandū
accedūt nam als quod promissum
est i remediū v̄tat̄ eis i venenū Et
quia de om̄i v̄bo nedū i m̄udo vel
fraudento vel etiā oīoso om̄es

iditui sit deo vatom totus quippe ho
et ligna eius non e sui iuris s di
iuxta quod dicit aplius Templu dei
est quod estis vos Et alibi Nestas
op corpa vni sit templu spūs sa
Ar ideo non e phas ut de templo
di exeat aliud nisi quod sit ad hono
rem dei vel profanū proximi Et re
spicientes inquit emm^{ta} viderūt
reuelatū lapidem erat quippe mag
nus valde Ex quo assue² istud do
cū^{ta} fiducia habentes in domo i
ipm amantes in hys que vident
eis difficilia adu adiuuat vbi em
auxiliū defuit huamū ad est i de
um confidentibz de celo pidiū rob
h nullus dese aut defus vibus co
fidat s de do Unde cassiodorus sup
illo p^m Em hndiata est i pulue
anna mea sic aut magna cōtra dpa
bolū arma sūt in suis vibz fiducia
non habē s deū rogare qui adu
saiū possit oppmē Hec e Sic nec
doctor debet de doctrina multa co
fidē Unde hugo desco victore Non
cōfidat pator picator vel audacor
vbi diuini de acume ingenij de
subalitate sanctimij desedulite stu
di s magis cōfidat de bon^{te} dei
de pietate qūli de hūilitate cordis h
ille Expti siquid sum⁹ quod que
erat impossibilia homibz do opān
te fū sūt possibilia Ideo amem⁹
eū i amado de ipo cōfidam⁹ i nō
qmouebim⁹ i eternū et mēuētes
i monū^{ta} viderē iuuenem sedente i
dextris coopertū stola candida et
obstupuerūt Ex quo documētū
assue² q i monumētū mēuat qui
cōsūat suam ne sit aliquid quod
eam remordeat ex amnat qua^{or}
aut modis pō quis mēuēre cōsa
entia sua In Gregoi xxxij. mōi
liū sic inquit Quatuor sūt quali
tates quā dā usq i yppuacōne ve
hemēter afficit cū aut maloz suoz
remisat cōsideras vbi fuit aut
iudicōz di Omāz metues et secum

quēns cōfidat vbi est aut cū mala
vite pntis attendens sollert mēno
cōfidat vbi est aut cū bona supne
patric cōtemplat que quia nō dū
adipiscat lugens cōspiciat vbi nō
est Hec ipe Alia vero est considera
ut si quis appetat cognoscē qualis
est debz aspice qualis non est ut
ex bonoz forma mecat ipe qūto
desco bono deformis ē luce naqz
debet cōspice de tenebris iudicare
Hinc Gregoi xxxv mōliū Quāto
quis m⁹ se videt tanto m⁹ sibi dis
plicet et qūto maior grē lumē p
apit tanto amplius reprehensibiles se
esse agnoscit Hec i Quid dicit No
lite expauescē si apte dicat sū
Greg m Omē. pāleat illi qui nō
amant aduentū supnoz tuū per
timescat illi qui carnalibz desiderijs
pssi adeoz solietate ptingē se de
sperant Ex quo documētū istud
docuit pū angloz scōz est pteer
magnitudinē glōie et tēne pote
tie pte amorem vō salutis huane
tēre cōmissos cōfortare de pōz ei
glōia Damasceus libro 5°. c. ij.
Angelus est substantia intellec
tualis semp mobilis arbitrio libā
et mōporea deo mstras grā nō
naciū i mortalibz suscipiens cū
substantie spēm cōmūit solus qui
creator ē nouit Ille Terret i
s quia bonus et amator homiū cō
solat Quid dicit eis ihm quāto
nazarenū crucifixū surrexit nō
ē hic Ecce locus vbi posuerūt eū
pquod imut documētū Ex mltā
querūt ihm s nō cōfixū pauid vō
sūt qui querūt eū crucifixū Sic
grebat eū aplus qui dicebat m
mūdus cōfixus est et ego mūdo
quēte igit ihm Nazarenū cū floribz
vtutū quāte crucifixū relictis tūc
bis vicōz quāte dū mveniri pō m
vocate eū dū ppe ē non em videtur
nūc s ppe ē quia nemo valet eū q
rē msi pūs eū mvenierint. Unde

de diligendo dō **N**emo te dñe querē
valet nisi qui p̄us invenit te ergo
inveniri ut quā querē inveniatur
potes et inveniri non tñ pueniri.
Hic quesivit eū **Aug** qui allo
quens in libro de speculo caplo p̄o
sic ait queram te dñe **I**nvocans te
et invocabo te credes ut querens te in
veniam te quia benedixisti nos in
om̄i bñdictione deī mens vna spes
mea heri quē itaq; deū et nihil
aliud p̄ter illū **N**am idem **augustinus**
libro. iij. de v̄bis dñi sic ait quis q̄s
ad dō p̄t deū querit aliquid non cas
te deū quīt sic v̄xor amans maritū
quia dives ē non ē casta nō enim
maritū amat s̄ aurū maritū si autē
maritū amat et nudū amat et pau
perem **H**ic **Subdit** Sed ite discipulis
eius et petro inquit angelus dicit
discipulis non amatoib; huius mundi
quia s̄m **Gregorius** discipulis eius nō
sūt qui cū eo pascha non faciūt et
qui retro aspiciūt quos curiositas
vite huius detinet illecebra caput et
spina retrahit scandalorū dicit disci
pulis eius et petro ad quē mētue
miliēs p̄t dñō p̄mo sic dicit **Gre**
gorius petri vocat nomine ne de
spiciat ex negatione **S**ic ut angelus
sibi tamq̄m summo pontifici deferret
et ob hoc ipse summus pontifex est tamq̄
dei vicarius ab omnibus honorandus
et reverendus cū obedire om̄i creaturē
et denecessitate salutis **E**t addit ange
lus quia p̄cedet vos iherusalem ibi
eū videbitis sic dixit vobis quod
vobis est ad gaudiū magnū et oī
bus amatoib; ih̄u x̄i **E**x quo
assuit de docuit **C**ritilib; sit aliq̄s
p̄tē magnus non tamen debet de
infinita dei m̄a diuino vera pem
tudine hūc diffide om̄ia em̄ p̄tā q̄
cūlibet hom̄i sūt finita m̄a vero di
est infinita **I**tem om̄i hom̄i p̄tā
sp̄tā magnitudinē et abyssū m̄arū
dei sūt quā vna gutta m̄ina respi
ci locus malis **I**tem **O** totus mundus

esset igneus et in medio mūdi esset
tilam; stramis aut pena seu pylus
non tam cito flamas incendy reciperet
sic cordi disposito ad grām abtenti se
totalit; a p̄to deus p̄grām suā sem
fundet; quis eten; satisfaciūt malis
magdaleam peccatē et denūda
mūdā fecit nisi xpi m̄a quis de
publicano **Mattheo** aplm̄ et enm̄
gelista fecit nisi diuina p̄tās quis de
mētrib; et spurcissimis femis scās
fecit nisi exuberans dei m̄a quis
desultis et mūdīs amatoib; et
amatoib; mūdōs fecit et mūdando
ip̄os r̄pās satisfaciūt sic de bonifacio
et agglage romanis et similib; cū
p̄tās possit n̄me dī ad equā tūm
et si intēdū obliuiscat; mar; filio v̄ci
sui **I**p̄e tñ nūq̄m obliuiscat; fidelis
quippe est d̄s iustus iustus et scās
et nō ē meo iniquitas totus ama
bilis s̄ime bonus s̄ime m̄ior et
tanta p̄tate plenius q̄ nullus abi
at abitis fuit nullū sp̄m̄t nisi sp̄
tus fuit nullū desit nisi desit fuit
rit **I**do nūq̄m eū quolib; desera
mus **S**i vō quod dicit absit dese
ruim; ad ip̄m quī totius reueram;
et v̄tq; quia p̄us et m̄a copio
sus qd; ad ip̄m veniet foras non
abiet s̄ dabit ad se redeūtib; grāz
et tandem p̄seueratib; vitam et
q̄m nobis p̄are dignet; et

Duo ex discipulis
ih̄u ibat p̄a die iherusalem
quod erat in sp̄aco stadiō
rū **h̄c** ab iherem nonne emaus h̄c
v̄lao **Secūdo** **Aug** sup p̄s. vii. **S**imon
p̄mo laudandus ē deus in om̄ib;
bonis f̄is suis **I**n om̄i creaturā sua
i om̄i n̄saturā re i om̄i gubernā
tione et regimine sc̄larū m̄o d̄me t̄p̄m
et em̄m̄cia celi i f̄cunditate t̄raz in
t̄r̄fusione m̄ais **I**n om̄i p̄p̄tencia
nascentis v̄biq; creaturē in p̄p̄s filijs
hom̄i indanda lege in liberandis su
is a captivitate egyptorū et ceteris om̄ib;
m̄ubilib; suis **E**t subdit nouid; eū

laudatus q̄ suscitauit carne in vita et
Hec 1^a Quare dī iam surrexit xp̄us
r̄y gl̄e lux n̄ra laudandus ē deus
qm̄ p̄r̄ eius tota creat̄a letat̄ gau-
det celū quia uidet iam dū p̄r̄s for-
didam t̄m̄ cruore d̄m purgatam gau-
det multitudo celest̄ exaltat̄ quia co-
fictu regis sui om̄s Im̄m̄a p̄ncip̄s
debellata ē m̄l̄ia gaudet sol quia
lignib̄ illas tenebras quas d̄no
m̄nente p̄culat̄ leuibus radijs et p̄
petua ḡl̄atione op̄ensat. In ut p̄re-
surrexerit xp̄i corda suor̄ fidelū il-
luarent et ip̄a v̄sa et agnita le-
tarent voluit eam patefac̄e m̄l̄is
argument̄ et probare m̄t̄ que vnu
ex illis argument̄ ip̄ius r̄is ostē-
sum ē dū duob̄ discipulis de ip̄o
loquētib̄ app̄uit de quibus h̄c lucas
ait duo ex discipulis ih̄u ibant i cas-
tellū nomine Emmaus quod dū iudea
p̄r̄nos ē vastata tūc destructa ē
marais t̄m̄ diuersim̄ ibi magnar̄
aūt̄ edificauit que usq̄ hodie h̄eo
polis appellat̄ vbi accipit̄ docūtū
Sp̄uales debent habē i offic̄o age-
do cōsorios religiosi v̄o debent b̄m̄
et b̄m̄ m̄cedē Cuī t̄m̄ p̄m̄t salom̄
inquens. De hom̄ soli quia si cec̄i-
dit nō habet subleuantē se Causa
eā ē alia q̄ bonū ē h̄re comite i via
q̄ si vnus accusaret̄ al̄i poss̄ per
habere testimoniū vicari Et ut iore
duor̄ vel triū testiū stet om̄c v̄bū
de v̄tro. xix. Alia cā ē consolac̄o vel
sp̄ualis refect̄o ait em̄ seneca Boni
ysolās vehiculū ē m̄via h̄m̄c Aug⁹
xix de ciuit̄ dei cap̄lo vii dicit
philozophi vitā velit esse vitam
sapientis nos multo amplius app̄-
bam̄ p̄ quod p̄ quod melius est
duos esse qm̄ vnu et quod vita so-
nalis ē dulcor solidior et caucor
Et ip̄i loquebant̄ adinuitē de om̄
bus que acciderant. i. dū ne ceper̄t
sim̄l loqui de d̄no suo vnus quēbat
et alius r̄ndebat bona societ̄as vbi
tractat̄ de ih̄u vel de salute dicat̄ ei

d̄ns vbi duo vel tres congregati fue-
runt in nomine meo i meo illor̄ sum
Vnde f̄m̄ est dū fabularet̄ et secum
quererent f̄m̄ em̄ xp̄i quā fabulas
reputabant Sic multi hodie faciūt
qui ea que de xp̄o sc̄pta sūt non
credūt aut ea ad sensum extorūt q̄si
ad quasdam fabulas cōuertūt qui
tamē xp̄us app̄m̄quare dignat̄ Inē
dū eos ut credant vel redeant amone-
do Inēdū v̄o ut desit̄ desit̄os deserat
app̄m̄quat iuste ip̄os postea cōdemp-
nando **¶** Ex quo accipit̄ istud docūtū
Sic nullus potest aliquid boni facē
seu effici m̄si d̄o coopante et eo efficiē-
te Ita nullus p̄t desit̄ vel peccare m̄
si ip̄o iuste desit̄. Pro quo induat̄
illud q̄ ait fauūm̄ i collatomb̄ pa-
trū Ex dē i d̄m̄ssa fide nos cōueniē-
m̄ch̄l sine deo p̄orsus i h̄ m̄undo gei
aut em̄ volūtate eius aut p̄missu
agi v̄m̄sa fatē est ut s̄z que d̄o
sūt volūtate d̄i auxilio que credat̄
que cōtra sūt p̄missa ai p̄oneq̄a
ac diuicia cordis n̄ri desit̄ nos diuina
protect̄o dyab̄l̄i nobis vel igno-
sas corpus passionēs pati d̄m̄ari
h̄i dubitat̄ nō p̄t deb̄ qm̄ diuers
corde iuste deserat m̄uste prius de-
sit̄ na iustū ē ut sic adm̄stret res
quas q̄didit ut non m̄firmat̄ leges
quas m̄didit et sic cōpet̄ rebus
quas creat̄ ut eas p̄pos motus a-
gere finat̄ Et ideo si liberū arbitriū
ad v̄r̄lib̄ v̄abile de lege natuē d̄i
mittat̄ i malum cadē h̄ non p̄mittat̄
m̄si iuste rursus si p̄gr̄m̄ p̄veniat̄
et sustentet id q̄tis et m̄s̄cordit̄
facit et quodāmo iuste q̄litū respi-
cit cōdēcāam bonitat̄ sue Cū ego
indurat̄ aliquos dapnat̄ vel exp̄-
bat id opat̄ s̄m̄ iusticiā cōr̄do v̄o
p̄destinat̄ opat̄ s̄m̄ gr̄am̄ et m̄iā q̄
nō excludit̄ iusticiā p̄quod p̄z q̄ nul-
lus deducit̄ cordis aut quod i rep̄b̄i
s̄m̄ tradit̄ coquei p̄t de d̄o qm̄ n̄ll̄
desit̄ m̄si m̄ico sit desendus n̄c aliq̄
indurat̄ m̄si m̄ico suo sit indurad̄

aut em Aug^{us} in libro de pdestinatione
et h^{ec} v^{er}ba in canone. xxiii. q. iiii. in
aliquos ad do traditos aut desideris
suis aut obduatos ee legimus aut re
lictis magms p^{re}sentis suis h^{ic} ipos me
ruisse profitem^{ur} quia t^{em}p^{or}al^{ia} eoz t^{em}p^{or}alia
processerut ut ipi sibi penam debu
erint quia eis eia sup^{er}flua v^{er}etur
miratum ac atq^{ue} ita nec iudicio di
quehm^{us} quo desei^{er}it m^ultos desei^{er}it et
m^ultos eius q^{ui}as agam^{us} qua libat
no m^ultos libat. h^{ec} ibi sequitur
Et ipe appropinquas ibat cu illis d^{ic}te
de q^{ui} benignus e xpus nam app^{ro}p^{ro}u
quat ymo vadit cu eis qui de ipso
licet dubitando locut^{us} Pauli autem
eoz tenebat ne eu ignoscant Et
h^{ic} id^o quia ut ait Greg^{orius} i. Omⁿe hoc
egit d^{eu}s fois motulis corp^{or}is quod
ipos agebat motulis cordis Ipsi
naq^{ue} apud semetipos et amabant
et dubitant. Eis aut d^{eu}s fois xpus
ad eam requis eet non ondeb^{at} de
se ergo loq^uatib^{us} p^{re}sentia ex h^{ic} b^uit s^{ed}
desi dubitantib^{us} q^{ui}ntom^{us} sue sp^{er}is
abstondit dicit tam d^{eu}s Aug^{us} q^{ui}
in oculis eoz erat quedam m^ultas
tas p^{er} quam eu agnosce non potant
et h^{ec} m^ultas aliq^{ui} sic ad^o v^{er}o in
sodomis volentib^{us} cape angelos
ut abt^{er}ent eis p^{re}to carnali quos
q^{ui} angeli p^{re}st^{er}unt c^{on}te aliq^{ui}do
v^{er}o fit adu^{er}so sic fit m^ultas magoz
qui fa^{ci}ut vna festuca appare^{re} trabem
quod p^{re}sentis d^{eu}s p^{er} p^{re}sentia homⁱⁿu^m q^{ui}
clibus maleficiis credut Ex quo
p^{er} elia t^{em}p^{or}al^{ia} docu^{nt} ali^{os} homⁱⁿes ve
lud m^ultas magi rali^{os} diuato
res qui co^ord^{em} demonu^m m^ultas t^{em}p^{or}al^{ia}
expiato v^{er}o motulis homⁱⁿu^m fa^{ci}ut
m^ultas m^ultas et m^ultas. P^{er}de Aug^{us}
in libro lxxxviii. q^{ui}ntom^{us} questione
lxx. et similes p^{re}sentia sup^{er} p^{re}sentia
simone. xlii. quedam m^ultas etia^m
scelerati homⁱⁿes fa^{ci}ut p^{re}sentia q^{ui}ntom^{us}
no p^{re}sentia n^{on} tam p^{re}sentia loci apud
d^{eu}m esse arbitrandi s^unt non em ac
ceptores erant deo qua p^{re}sentia is^{ta} ma

gi egyptoru^m quia non potat popu
lus iste fa^{ci}re q^{ui} magi fa^{ci}ebant q^{ui}
uis moyses m^ultas dei maiora po
tuit s^{ed} ideo non omib^{us} fa^{ci}is ista t^{em}p^{or}al^{ia}
ne p^{re}sentia errore decipiant^{ur} is^{ta}
existimantes it^{em} fa^{ci}is esse maiora
dona q^{ui} i^ustas iusticie quib^{us} etia
vita q^{ui}at p^{re}sentia d^{eu}s p^{ro}hibet h^{ic}
gaude discipulos qui sp^{irit}us vobis s^u
iecti s^unt. h^{ic} fa^{ci}ut igit mali homⁱⁿes
m^ultas fa^{ci}ut s^unt m^ultas s^{ed} magi s^unt
Aug^{us} fa^{ci}ut p^{re}sentia contradi^{ct}io
demonu^m homⁱⁿu^m p^{re}sentia p^{re}sentia iust
icie. i. p^{re}sentia nomⁱⁿis xpi. In t^{em}p^{or}al^{ia}
tamen mali xpiam p^{re}sentia publice
iusticie fa^{ci}ut m^ultas h^{ic} est p^{re}sentia
com^{un} nomⁱⁿis xpi qui fa^{ci}ut publice
iusticie m^ultas m^ultas m^ultas add^{it} s^unt
ipm^{us} quare cu p^{re}sentia di non m^ultas
sathanas p^{re}sentia m^ultas m^ultas o
p^{er}et p^{re}sentia s^unt si ex deo s^unt s^unt
m^ultas ex ois xpi die ac c^{on}tradi^{ct}io
abiate ut h^{ic} m^ultas catholice ag
nosce valeatis Sequit^{ur} et ait ad i^{os}
Qui s^unt simones quos q^{ui}ntom^{us} ad
v^{er}ice ambulantes et estis tristes h^{ic}
en^{im} tristes de m^ultas que amiserant
n^{on} ipm^{us} recupare vel vide s^unt
id^o ista m^ultas m^ultas m^ultas onde
bat Ex quo accip^{it} istud donu^m
istis est m^ultas et istu^m qui dolet
q^{ui} amiserut eius p^{re}sentia q^{ui}ntom^{us}
cu em homo q^{ui}ntom^{us} quid amiserit q^{ui}
sum^{us} b^uit m^ultas q^{ui}ntom^{us} quia ve
ram m^ultas du attendit q^{ui}ntom^{us} est
que offendit quo legem datam sibi
frege^{re} quo beneficiis di abusus est
qualit^{er} p^{re}sentia p^{re}sentia q^{ui}ntom^{us} d^{eu}s
captivatus et etne d^{eu}s m^ultas as
criptus du c^{on}sidat se d^{eu}s demonu^m
subiectu^m et vilitate^m suoz p^{re}sentia co
apit q^{ui} amaz deliquisse d^{eu}m ac
ideo de amissione tanti d^{eu}m xpius
q^{ui}ntom^{us} contristat^{ur} vel s^unt cu Gregoriu^m
xxiii. moralu^m maloz suoz remissos
c^{on}sidat vbi s^unt aut cu mala v^{er}ice
sentis p^{re}sentia et c^{on}sidat vbi est a
cu bona s^unt p^{re}sentia c^{on}templat^{ur} q^{ui}

quia non dū adipiscat' lugens co-
spicit ubi non est h' s' d'm ipm. vel
dum considerat qm magna t'mia co-
m'p't quomō in loco sacro vel t'p'e
peccant' aut in p'tis p' seuerant'
p'p'it' p'uam cōsuetudinē iam pe-
ne absorptus fuit quod offendēs
etiam in vno f'us ē om' reus dicē
potest. id Job. xij. Nūc i' amaltudiez
omnia que erunt dulcia p'us homi-
nū tūc adest d's qui fatigatā refat
ānā r' de venia p'itor q'ritū et v'e
hūiliatū cōsolatur itaq' luge ma-
gis q' ride expedit x'ano. Nam
et' a'p'tes. viij. Cor sapientiū ubi tris-
ticia s' duri corde istud non p'puit
eo quod quid de eis iudex f'urus
est non attendit unde legit' qd
quidam q'dam Abbate rogauit
ut diceret s' locū edificatōis Cui
ille vade r' fac cogitatōem sicut fa-
ciūt iniqui m'atē qui m'itrogant
ubi est iudex et q'ndo veniet et sic
expectantes penam plorant hec
ille quod quia multi p'tiserūt eo q'
auferūt iudicia d'i a facie eorū ac
cumulare iram indignatōis altis-
simi non formidant. Et vndens
vnuis cui nōmē Cleophas dixit ei
eo quod solus eius ei ex hūib' te-
cessit et s'm Gregoriū s' moralū
credit' eē lucas qui nōm s'm hic
non recitat causa hūilitat' causa
hūilitat' Tu solus inquit p'gnus
es in i'lem r' non ignorasti que
f'ca sūt illa hys dieb' q' dicit'
Omnes sciūt etiā p'grum r' tū ig-
noras tūc em t'p'is erat festū pas-
che ad quod q' omēs tenebāt i'lem
in i'lem iux' mandatu legis v'e at
v'e x'pus fuit p'gnus i' i'lem repu-
tatus s'm id p's Extraneus f'us
s'm fribus meis id est iudeis et pe-
grinus filius mat' mee id ē synago-
ge Q' autē hic x'pus discipulis se
p'grini ondit accepit istud doni-
mentū x'pus t'lem se homi ondit
quilem se ipse intus exhibz corā

eo Vnde B'n' sup cantica simone lxx.
Qualem te paueis deo t'is optz qd
appareat tibi d's Et seneca ad lual-
lūm Epla. xly. p'pe autem est deus
teum est intus ita dico lucille s'ocer
m'it nos spūs sedet bonoz maloz
q' m'oz obsuator et custos hic pro
ut a nobis tractatus ē ita nos ipse
tractat hec i' Si ergo vis ut tibi
d's benignus r' suauis appareat ispi
ambula r' carnis desideia nō sectare
flagra sua dilectione sustina f'req'
ter et ora sine m'itmissione reuolue
i' corde tuo x'pi amorē In mensam
benignitatz ardentē s'itaz eius
r'isionē p'ofunde te ymbre lacrimaz
non em se potit contine q' suauit'
suā cordi tuo m'fundat et tibi intus
qm bonus qm suauis appareat q'
minuz demore h'z quod ac quesit'
d'it' affuit subito s'm B'n' sup can-
tica simone. lxx. p'mo dū tenei pu-
tat elabit' Et rursus lacrimat et
m'flectant v'rens cōphendi patē
s' m'me tenei dū subito uerz quai
demamb' auolat et si m'stat p'a-
bus et fletib' deuota ānā deuio
reuat' et volutate labioz eius non
fraudabit eam s' m'oz rursus dis-
parebit et nō videbit' nisi i' t'oto
desideio requirat' hec i' Itaq' i' h'
corpe p't ē d' x'pi p'ncipia frequens
leticia s' non copia quia et si m'si-
taco letificat molestas tamē v'ias
f'icido tūc autē sine om' molestia
i' ipo ei' m' leticia cum appuerit
gloia sua Sequit' quibus ille dix-
it que quod dixit ut ex v'bis eorū ar-
queret eos demerudel' eorū Et
dixerūt de ihu nazareno qui fuit
v' p'p'ha potens mope et s'mone
coram d'o r' om' p'plo vir quippe eāt
totus v'itūb' plenus v' p'p'eta
p'mo d'ns p'p'hoz non t'm potens
ope r' s'mone s' omnipotes qui licet
coram d'o r' om' p'plo t'lem se exhi-
biut q' i' ore suo nō ess' m'entum
mendacū qui omia bene fecit sur-

dos fecit audire et mutos loqui qui
ceros illuauit demones eiecit mor-
tuos suscitauit omnes male habentes
et pntatos simauit sic dulcis locuto
est quia nunquam auditus est loqui homo
sicut christus homo videbatur tamen quia
deo patri non esset dilectus ymo ab
eo videbatur. Delictus eo quod quia sine
omni suffragio morti turpissime et
atrocissime expositus. Unde subdit. Et
quomodo crediderunt eum summi sacer-
dotes principes id est ymaginem mortis
et crucis fixerunt eum. Vbi notandum quod in
trogati cum ipso principes vitatez
fatentur et eos licet malos esse suos
principes assenerunt. Ex quo accipit
documentum principibus spiritualibus et
secularibus etiam malis licet quoniam diu
tollerantur sit obedientia in laetis exhibenda
propter cum timorem eorum non
est vitas occultanda prima per probatur
per id per petrum. Qui subditi estote
in omni timore domini non tamen bonis
et modestis sed etiam discoloribus. Unde
Actuum. xxiii. Cum princeps sacerdotum
ananas paret astantibus prae-
os pauli et paulus dixisset ad eum
procurator te deus pater de albate
tu sedens iudicis iudicis me secundum
legem et contra legem iubes me prae-
et qui astantes dixerunt. Cumque sa-
cerdotes maledixit dixit autem paulus
nesciebam quia princeps est sacerdotum
scriptum est enim principem populi tui
non maledixes per verum suum probatur
per id Augustinum. Ad casilam utique reus est
et qui nescit et qui vitatez occultat
tamen dum sit opus sit vitatez. Et tunc etiam
dies est hodie super haec omnia que facta
sunt apascene suae a sexta feria tres
dies computando. Sed et mulieres
quidam ex multis inueniunt nos que
an lucem fuerunt admonuit et
non inuento eius corpore venerunt di-
centes se et visionem angelorum vidisse
se qui dicit eum viuere et merito secundum
glossam ordinariam dicitur truisse eos
quibus de non inuento corpore plus mes-

ura quam de denuntiata resurrectione
gaudium quo uarentur afferunt. Et
quo accipit argumentum. Vili tamen
rem habere debent qui corpore casti-
heri vel tamen die assumpto non inue-
niunt in se per transformationem vite cor-
poris christi non accento quod turpius est
tamen quod non ad mittit hospes. Et ab
ierunt quidam ex multis ad monuit
sed petrus et iohannes et ita in uenerunt
ubi argumentum. Quod mulieres in sa-
lutaribus anime corporis sunt audire de
paulum enim prudentem in iudicio
fatuus ut saluaretur. Sic abigail ut
or nabab per sapientiam suam viro suo
vitam suauit et dauid ab homini-
bus viri sui remouit. Et xxv. theu-
tes mulier sapiens rege induxit quod
filium exulem renouauit. Et xxvi.
Sic iudith sic hester per sapientiam et
deuotionem genti suae pacem et tranquil-
litatem obtinuit. Et tunc dicit ad eos
stulti et tardi corde ad credendum
vocati eos stultos propter duo primo
quia cum fuissent in scolis christi et
quoniam plures et sepe adiuuissent quod
tertia die resurget. Sed quod dixerunt
potentes in miraculis et virtutibus non
tamen credebant eum aliquid virtutis
in se habere sed solum de alios. Et
Vbi eliam de doctis. Stulti sunt qui
scripturas sanctas discrederunt aut eas ve-
re facere vel intelligere cum poterint contem-
nunt aut enim homines in prologo ysaie
iuxta apostolum paulum christus dei verus est
et sapientia qui nescit scripturas nescit
dei virtute nec enim sapientiam. Ignorancia
christi. Et item Augustinus in libro de bap-
tismo puerorum. Quare scripturas aucto-
ritatibus tolla subdenda sunt ut ad in-
tellectum quisque perfidem veniat. Et tunc
Quid enim est robor in fide apud
christianos si scriptura in uoluntate quolibet
titubaret aut enim Augustinus de doctrina christi
ama. Titubant fides si diuina scriptura
in uoluntate auctoritate porro fide ty-
tubante et ipsa caritas langueret.
Et ideo quod quicquid plus in scrip-

re pfecte tanto plus de xpo agnoscat
adveram aut cognom vita requit
qz s^m dom^m sup ps pmo medicus
legis e non solu mlegend^r s^r etia m
his que scpta sut faciendis her ipe de
Nonne her optuit pati xpm vita m
trare i gloria sua h^c e si voluit deus
hommez redime et iusticie satisfact
optuit vt p pto ade rtoaus getis
debitu pacendo psoluet Et quo ac
apit istud documentu h^c xpus non
natum e s^r voluntarie mortem subit
ipius tame mors et passio fuit hua
no geni necessaria ad salute aut ei
Augusti^m in libro Cui qn et quomo
deus homo q non ex necessitate mor
tem subit quia omips eat s^r si p^r
parentis culpam an mentis oculos
reuocem^r cito saluator^r mortem
huano geni minus natum agnos
cem^r et sup ps xxxiii dicit idem
d^{ns} voluntate passus e no necessi te
proinde illius voluntaria passio ma
est natu q solaco Et libro y con
Amicheu d^r Non e passio xpi ex
indigencia s^r ex ma pbiut em ex
pacencie nobis de nobis .i. homi
de homine carm detarne her ipe id
qz si debuit homo redim necessa
rim fuit qn homi p duto xpm pati
et ita intrare i gloriam sua s^r dicit
cu h^c contemplante Obone ihu
si optuit te moi et ita intrare i glo
riam tua quo nos miseri credim^r
intrare i gloriam no nam nisi p^rus
patiam^r her i^e oportet siquidem
tormetis tormeta sequi n^c e^t maior
reuencia sui qm domi aut sam
fredus i poetria noua Et incipies
a moyse r omib^r pphetis mptabat
illis i omib^r scriptis q de xpo erant
dicit hic glosa ordinaia hic genna
nobis humiliandi necessitas itabit
qui nec iscriptis qntu oportet edoc
ti n^c adimplenda que nouim^r vt
derz sum^r intenti nam si moyses r
pphete de xpo locuti sut et eu p^ras
sionem ad gloria mte p^rderunt quo

gloriat^r se et xpianu qui nec mscp
tuis qualis ad xpm pueniret mves
tigat neqz ad gloriam qua cu xpo h^ce
cipit p passionem attinge desiderat
her ibi Interpretando aut xpus dedit
intellige qz scire scptu et exponere
eor^r her kathy^m dilige^r sut audien
de r deuote tractande quia p eas msti
mur qualis viti etia possit acqui
Et appropinquauit castello quo ibat
et ipse se finxit longius ire h^c est
ond^r ader^r q longe erat ppter mfi
delitez a cordibus eoz Nam s^m d^m
Gregoi^m i omie Ille se eis exhibuit
i corde qualis apud eos erat i me
te et coegerunt illum dicentes Maie
nobiscu d^{ne} quia aduessa sat et i
climata e iam dies quod fecerut
p^r duo pmo quia videbat^r p^rgnus
qn moti pietate traxerit eum s^r
quia deuota vba dixerat eis s^r
p^r deuotom qua ad eu corda ip^roz
habuerut eu p^rib^r ad monendu
impulerut Et quo t^rist^r istud do
cumentu p^rgnus deuoti sut cu pie
tate ad domos recipiendi et quida
pietate atthendi aut em Gregoi^m
nazarenus i simone de duode stil
to r rordae Obomo quis e qui lar
gius e tibi scipm quis sis i memoria
reuoca tu es fuis di r dispesato
comissa est d^{ne} facultat^r dispesato
re q^r co^rfuoz tuoz ex d^{ne}as faul
tat^r te esse agnosce n^c estimes qd
omnia ventri et deliciis tuis tra pro
ducit que i manib^r habes qmissa
tibi magis q^r co^rassa cognosce Et
subdit Reip maior e t^rms habenti
tolle q^r tu possis et habudes indi
gentib^r denegare Et Cris^m i simone
de elemosinis i psona dei loquens
sic inquit tibi dedi bona t^ralia no
paupi quare vt te probare p^roga
torem te co^rstiau i bonis meis quo
tibi soli vendicau quod amibobus
dedi hille Quare vocanti sut et
reapiendi paupes viatores r p^regri
gr^r quia sut p^riores elemosinam

facientib; ad igniū celoz cōsequēdi. **¶** In
iobes p̄narcha qui dicit elemosinai; **¶**
vocabat paupes dños suos. **¶** Vñ in
vita sua legit; dixisse Quos vos e
genos vocatis et mendicos ego dños
et auxiliatores p̄dico ip̄i em nobis
vere auxiliari et regnū celoz donare
potit. Et in quodam tractatu de alio
vio scō legit; quod m̄pabat paupes
agentes gr̄as debñficijs siue elemosi
nis dicebat em Nolite regnari quia
non do s; reddo vobis. **¶** Et ibi Et sc̄m
ē dñi retribuēt cū illis accipit pa
nem et bñdixit et stegit et porrige
bat illis rapti sūt oculi eoz et q̄ quo
uerūt ei et ip̄e euamuit ab oculis eo
rū ubi t̄p̄t istud documētū nō nūq̄
contingit q̄ h̄y qui m̄sc̄ptuē sacre
expositiōne xpm̄ non agnoscat isac
tōne p̄ams agnoscat h̄ doct̄r̄ est
sma qm̄ mōmē audiendo em̄ dñi
puli illuati non sūt s; m̄faciēdo
illuati sūt quia sc̄ptū est Non
auditores legis s; f̄cōres iustificabūt
h̄m̄c Augustinus ip̄mone dē t̄. one
Dñi Sic h̄ sc̄ptū i cordibus sc̄tatis
ore meliorē esse hominē p̄az intelli
gentem et bene viuētē qm̄ m̄ltā
intelligētēz et nō bñ viuētē. **¶** Et aliq̄
bus interposit; melius ē bene viuē
qm̄ cito intelligē qui male viuit
et cito intelligit q̄ intelligit p̄dit
qui aut; bñ viuut mēt; amplius i
telligē. **¶** Et 1° Vnde sc̄ptū ē mat̄. iiii.
qui habet dabit; ei et qui nō h̄z id
quod videt; t̄p̄e auferet; ab eo. **¶** Itē ysi
dorus libro 5° de sumo bono caplo
pmo. Vale ē m̄ltam sc̄re et rē viuē
si utaq; non valent; melius ē ut
sc̄dū bene viuēdi q̄ sc̄endi sc̄q̄m;
Et dixerūt ad m̄ncem. **¶** Rōne cor m̄;
ardens ēat dñi nobis loquēret; i via
et ap̄uēt sc̄ptūis. **¶** Ex quo acci
pit; istud documētū ardor cordis
est signū p̄sētiē di. **¶** Vñ bñhardus
sup amica s̄mone. lvi. Igms an
p̄cedet et n̄pm̄ p̄pe esse non dubi
tes demq; iuxta ē dñs h̄ys qui

tribulato fuit corde si non solum co-
pug-
ris in simone s; conuictus totus addm-
uitans custodire iudicia iusticie eius
et ad esse iam ipm nouis et emm
vtrq; de ipso legis et igne uidelicet pre-
cedere xpm in flamma igne esse. **Hec**
ille et surgentes eadem hora regressi
sunt in iherosolimam et inuenerunt undecim co-
gregatos reos qui cum ipis erant di-
centes illis quia surrexit dñs vere
et apparuit Symoni et ipsi narrabat
que gesta erant intra tempus quod quere-
bat eum in resurrectione Cum igitur discipuli quod
de xpo loquebantur xpm tamquam pe-
ccatorem hospitio secum receperunt et
ei pietates impendunt in resurrectione pa-
uis ipm agnouerunt studeamus opera
pietatis exhibere et in me ut consequi iusto
mercedem et regnum eternum valeamus. **Ad**
nobis concedat qui triumphator mortis
gloriosus surrexit xpus de m per
secula benedictus Amen

Sicut ipse in medio discipulorum
et dixit eis pax vobis
Luce ultio 6. in b. in b. in b.
sup. d. antica p. mone. lxxv. Magna
res amor est. Nam tu amas deus non ali-
ud vult quam amari quippe quod ob aliud
non amat nisi ut ametur sciens ipso
amore beatus qui se amantem. Hec ille
et ideo noster amabilis redemptor et do-
minus resurgens a mortuis quia ex amore
hominum et salute ipsorum morte tamquam homo
adeptus susceperat ut ad sui amore
discipulos accenderet de se quoque consenti-
bis amorose precamur unde corpore
stetit in me ipso. 2. et vinitate te-
nent in meculo pax dixit eis pax
vobis pax videlicet pectore in pectore
et pax eternitate istius. Hec est pax de qua
vobis. xvi. pax relinquo vobis pax
mea do vobis. Nam vobis per dixeram
quod in mundo persequamur habebitis in me autem
pacem vobis. xvi. ubi accipit istud do-
nametum in solo deo anima velud in
rege pacifico omni bono repleta pacifi-
ce ac delectabiliter requiescat. Unde Au-
gustinus in libro soliloquiorum c. lxxv ad

deu sic inquit anima quam creasti de
non de te s pueru fuit non ex qualibz
elementor matia s ex nichilo que qd
e rationalis intellectualis semp uiuens
sp i motu qua signasti luce voluit tui
et cōfecta virtute lauatri tui capax
ita fca est manifestat tue q ate solo et
a nullo alio possit impleri cu autem
te habet pleni e eius desideriu riam
nichil aliud quod desideret ex eius res
tat du aut aliquid ex ei desiderat ma
ifestu est quod te non hz interius q
habito nichil e quod ultra desiderat
et paucis mēpōit. subdit. Si cāta
desidat continuam fame habet quia
licet quod desideret de creatur adi
piscat. vacua tñ remanet quia nich
e quod eam impleat nisi tu ad cui
ymaginē e creata. Implet autē eos
qui nichil desidant pter te rfacas eos
dignos te sōs bōs imutatos et a
cos dei qui omia reputant vt sterco
vt lucifacat solim te heric Cū
nulla creatura possit amum pte qui
etate nisi solus creator veram pacem
habent qui dei pncipia adimplentur
in eo solo pacifice delectat. De autē
anime misere que deu ppe amorem fa
ture pdidit qz vita vitales que de
est rpace amisit. Ve r homi iselia cui
creatura tñ et nō de sapit. Nichilo
siquid est qui dō mūe nō contedit
qm oportz eū tanto magz fame sere
qntoplius eū cōtingit pnuorem
ordinatu a creatore ad creaturā pro
fundius dectmisse. Itaqz qramus
pacem pectoris qm nudus dare nō
pōt vt possim. in xpo sufficeret et
delectabiliter quetui. Verū qz claus
ianus xpius i medio xpor appuit
tamqñ adhuc i beates cōturbati
sūt pstupore et admīlōne et cōtū
ti ptmore. Sū glosam existimabat
se spm videre que emiserat i sua pas
sione licet em spūs sit inuisibilis
corpaliū oculis. Ipa tam non in se s
i assūpto corpore putabant eū se
videre aut cōtūti erant ex impro

visa xpi visione inouitate miraculi omē
em subita nūtiaco rez nō sine quadā
pturbacōne cōtingit. amor sū Boe
tici. de cōsolacōne prosa pma vbi ac
cipit istud donu. In prouisa sēi spā
ta nouitas mutacōm in homīe facit
conturbando aut cōtēdo quod inmi
rūm inde surgit qz cum omis homo
de lege qmū fit mobilis siue ad bōm
siue ad malū nouitas quā nō pūdet
facile ipm tēre vel cōtēbat. Et autē
homīes sūt facile mobiles et ita mo
biles p; pmo p hoc. Ram ai rediens
moysen de tra ayaduan i egyptū narraf
set verba dñi ai quibz miserat eū pmi
deū adorauerit postea tamē ab offi
cialibz phāoms affliti dixerūt moysi
et aaron. Videat dñs et iudicet qm fi
cere fecistis odorem nrm coram phāor
et suus eius pbius gladiū vt occi
deret nos. Exod. iij. Item ph. Ram
viso qz deus mare diuisiss ita et po
pulus sicut pede tñsiret et qz phāo
cū tribus et equibz submissis arde
rūt dñō et moysi suo eius ato tamē
ppe aquas amaras plūs mūtavit
que tamē vt cessassent plūs amnuie
fuerant ligno appōto dulcorate. Exo.
xij. et xv. Item cū datus ess deus
legem dixerūt autē que locutus est
dñs faciem. Postea tamē congregat
plūs adūsus aaron fac nobis deos
qui nos pcedant. Item cū gedeon plū
isrl demāu ayadian liberas et occi
dis pncipes zeb zebec r salmana dy
erūt omes viri isrl dñare nrm tu r
filij tui mortui tamē ipō licet. hxx.
filios reliquiss nullū ampe cūa uerē
Judith. viij. Sic qmuis dauid poplū
bene rexiss et multas victorias de
hostibz habuiss fca e cōuacō vali
da cū absolon cōtū. Ex. xix. Sic vi
sis xpi miraculis dicebant iudei. Qm
auduim in capharnaū fac r hic in
patria tua qz tamē pipm hz modice
corrupti sūt ceterū eū exi ciuitate
et de supacio montis eū pcpitne vo
lebant. luce. iij. Sic iudei viso mia

culo q de quibz pambus et duobus pas-
cibus suass qnz mltia homi volebat
ei face regem. Postea in dicebant q
signu facis vt credam. Iohis. vi. Sic
lazarus resuscitatus obuiauerit dno cu
honore postea in cont eu conuulsi inierit
vt eu mori idem. Multe qz septuaginta
vetis q noui testamta onduz qz pps
in uicini facile pmutat. Et ob h no
mox qz discipuli pnt onfion x clausis
ianuis cu nodu fuisset cofinatus spm i
no corpalit resurrexiss vide se pnta
bant p doctores in btiis petrus e
didit resurrexisse videt xpm si vltute
x. gloiosenes fcebat. Et igit ipos
in fide firmaret dixit eis Quid tbat
estis et cogitaoes ascendit. recorda
vra q dicit Cur cogitatis spm vos
vide cu ex cofuetudine qua vobis fntia
rem pntia exhibui agnosce potitis
eundem me ee in corpe et spm qui era
du adhuc in mortali corpore fuissim
ac pacem meam vobis dabam et ita
vos relinqueret pntem itaqz pacem
quam vobis in sinu refendo ad pace
qua vobis in testat relinqui cofidi
te quod e ipe sum. Abi istud accipit
documetu. Quam tui libz homo fuis
proficiat de lege qm no e eius pnta
vt cogitaoes vane mudane aut me
dum illecebrose vel voluptuose cor
eius non ascendat. Pro tui pbatone
inducat quod scripsit augustinus lib
p contra iulianu. Abi aut non e ipta
te tua cor in m et cogitaoes hie in
prouise metem ammi qz ofundit
atqz alias thut qua tuppofue is ad
seculia renouant mudana mferunt
voluptuosa ingerut illecebrofa m
tepmo. Ipo qz mtempe quo eleuare
mentez pambus mptis mambz cogi
taomibz ad eterna plexqz ducim. Hec e
Veru licet non e in ma pnta pulsari
cogitaoibz vane mudane vel imu
dis. Intra tam pnta e et arbitio malis
repugnate aut cofentiri et ob h qu
pulsat huiusmodi cogitaoibz mox vt
ad rom venit vel se senserit maleco

gitare ad deu mentez totalit conuertat
ne forsitam pnegligencia remissione
adcofsm expliatu vel impliatu veres
quus anima polluat. Sic etenim vesti
candidu sagrome aspsim si mox loc
fuerit candore sui recuperat si autem
in sedet et i coreis macula vix laua
bit sic mes huana si surgente cogi
taom mox deleuit poterit suu re
tine candore si aut diutius residere p
mferit vix cu magno labore purga
tur. Hec e itaqz pma victoria m scire
ti itamis qua de expectat et angelis
vt cogitaoibz malis mens huana
fidelit occurrat et bonis opibz malos
repmat cogitatus. On Gregori. xxi. mo
raliu inquit Culpa ad opous prodie
non pntat si mctus v nasat exting
vntu. Si aut temptatam corde nas
centi tu festinaade non resistat hac
eadem qua nutritur mora roboratur
et exiens foras i opibus vix vma p
ualet quia ipa mctus membror dnat
mentez captiuam tenet. Abi Non
ergo et si pter volutate tua veniant
in nobis morai debent s eis statim
vt sensim passionis xpi remediū o
bice curem. cur amai vntus est qd
si i mete fime habeat nulla libido
peti nulle pualere possint hostis in
fidie s continuo ad memoria eius
totus pti z mortis fugat exatus.
Vel hoc remedio eas pellant vt
q prohibuit fugianus que ve pcept
impleam. H em solo qz prohibuit
qui habet potestates mitte corpus
z ammi i gehennam ttoze mens nisi
dissimulare velit totit ne nialo co
senties a sathana coculcet aut deum
cogitaoes mas singulas videntem
nuante et appendente cotemplent.
Ram her cofidat si dissimulare noluz
necessitate nobis induat probitatio
cum ea q cogitam vel facimus fuit
an oculos iudias cuncta cernentis. On
Boetiu qnto de cofolacoe ifine. Vel sal
tem conuertam ad spectanda districta
dei iustia que ne du iniustas cogita

et opera s; et ipas iusticias an ex
fonte bono processerint iudicabit a
statim leuemo oculos cordis malis
Tuc em iuxta id probior pmo ffr
stra inciet rethe an oculos penato
rum hoc e q facile laqueos euade
dyaboli interris si oculos mentis
semp habeam malis no adbas
carnaliu voluptatu ne igit dyali
cogitando de xpo oberrent aut illis
videte manus meas et pedes me
os qz e ipse sum q dicit pccatores
vlnex potitis qnosce quia ego
sum qui passus fui pro vobis sed
resurrexi palpite sz quo ad car
tim qui sit pmediu mntetia qd
spus carne et ossa no h; vbi glo
diat du palpanda ossa carneqz mos
trat statim sue vel me ite sigt
i qua corpus nrm subtile eit pffer
tam spualis potetie z palpabile p
vitates nature sicut me videtis habe
Resurrexto em vera e carne vera i
cessibus Ex quo pz q qmuis n cor
pus nrm est e de necessitate palpa
bile Imri one vero eit palpabile so
la volutate potit em tangeti resis
te sic etia angelus potest resistet hor
vel alia rei qn sibi placuit lig sit sps
subalis et simplex Et cu her dixiss
ondit eis manus z pedes i vlnex
ru cyantes vbi accipit istud do
cumentu Magna xpi providencia
fm e q pccatores vlnex sibi m
flictoz resurgendo ingloria xpus vo
luit resuare Nam pccatores hui
moi costabat euident q idem cor
pus erat quod pus passu fuerat
et postea gloriosum surrexerat sic
qz deti.oe eius omis ambiguitas
tollit voluit et insignia passio
resuare vt quale genus mortis
pro homine ptulit i conspectu di pte
ondet ac ipm admiseradum de
linquitis iam penitentib; mclma
ret q qz aplos z alios ad qpassioz
et tante dilectiois qualemcuqz re
pensam cu cordiali gntudine pro

voaret et vt in iudico districtu qm
iuste dampnandi sut impij et tante
dignationis et misericordie et amor
migrati ondat voluit etia ipse q
carnitres passiois retine ad maiore
stoz glam du in xpo deo suo videbt
signa amor pccati que habuit ad
eos Nam maiorem caritate nemo h
mfi vt amam sua ponat quis pro
amicis suis Iohis xv et ad confusio
migratoz et negligetia Magna siq
dem e confusio suo nolle pati plaga
leuem vel vbi asper pro xpo qui
totu corpus ad pacandu ex amore sui
exposuit et morte sua amorem que
adeu hnt qpbauit Sequit Adhuc
aut illis no credentib; sz pfecte ma
nebant tamen in aliquotulu credere
quod nimis expediebat ad cofirmat
fidei nre. Vnde Gregori i Omelia.
Anus michi maria magdalena ps
tiat que cito credidit qm Thomas
qui diu dubitauit Ille em du vlnex
rum cyantes tetigit z de meo per
toze dubitauit vlnus amputauit
Expediebat etiam id ad nrm caute
lam vt m hys que sut fidei non le
uitate s; gntate ac discretione dua
mur Em qui cito credit leuis est em
px Et mstantib; illis pre gaudiu no
uitate vbi accipit istud documentu
lig inores qui omi vbo credit i hys
vbi non subest piculu anime vel p
xm no documentu excuset vbi tan
atqz depiculu aliau anime pximi
aut no documentu facile credulus est
de leuitate credulitat meita argue
duo vma ps probat p id prob. xuy.
Innocens omi vbo credit quod et
tans Amb i libro doctis inquit
Innocens omi vbo credit Non vtu
panda facultas als fualitas s; lav
danda bonitas hoc est inoente ig
norare quod noceat habent vba
i canone Innocens xxuy. q. uy. de ne
me em qui innoce est cu sit bonus
malu psumit mfi probet contrariu
vel sic liquidu quod e malu de Bru

timo c. vno. Nec obstat qd minima fa-
 talitas credendi vituperetur lxxxvi. di.
 Si quis vō qm id intelligendi est
 de iudice qui i puiditū pās alitū nō
 debz defacili crede fm vba alius pōt
Notat glosa p. i. dicto Canone Innocen-
ciens q. i. vero probat sic. Nam i
 his que spectant ad salutem si quis
 decipit non min⁹ ē falli quā deca-
 pere xx. q. i. Si cupis ar ideo si p sim-
 plicitatē quis credit erronee non
 excusat vmo pūficat quo ad dāp-
 nū ppetuū hz qui decipit aliu
 amplius puniat. Concludit ergo
 qd ē bona simplicitas siue moren-
 aut ut ita dicam⁹. Sic ruficitas
 que ē cōiūra dolositati z her bona
 quedam cōiūra discretiōi et her
 mala. Not glosa tūa in dicto Can-
Innocen. xx. q. i. iiii. Anrabantur
 itaqz p regaudis ex pſentia xpi
 pūis siquidē erant triti s postea
 gaudiū. Nec mīz qm cognoscere
ē vnde ē vita eterna. Ipe quoqz
 ē delectatō rnta ar ideo si gaudiū
 magnū fuit eis vidē xpm in hac
 vita mortali qntū ēit gaudiū ipm
 vidē in vita eterna et si visio xpi
 ad tpus fecit audibz electoz gaudiū
 quid ēit i visione etna vbi po-
 mt istud docuit delectabilis ē et sua-
 vis visio xpi in patria vltia qm
 dicit et cogitat p. Nam tūc tam s
extior qm mīor habebit suauē i
xpi visione delectationē. Vnde hugo
in libro de spū et anima. Duo s in
 homine nascit vni⁹ mīor et aliy
 extior. Vterqz vō donū suū habet i
 quo refiat. Sensus mīor refiat
 in cōtemplatōe diuī extior vero
 i cōtemplatōe hūanitatis p. hoc ei
 deus fūis ē homo ut totūm hominē
 in se bāficaret et tota conuersio hoīs
 ē ad ipm totaqz dilectō amēt i
 ipm ut cum s carnis videt par-
 nem ut assu mentis videt suē mī-
 det siue egredet i factore suo pas-
 chua inueniet videt for rntus.

mdeitate creator. Hec ille paschua
 quippe diuitat electoz sūc. Et ait
iii. m. moralibz pūis vltius di qui
 dum sine defectu conspiciat sine fie-
 mens abo faciat. Hec i. delectabi-
 lis igit ē r suavis visio xpi electis
 Nam nullus p. ligua expmē aut
 intellai cōphendere qnta suauit⁹
 dei est et dulcedo vidē deū in quo
 omes deliciae et aspice hominē hoīs
 cōditore. Et obh. stultū sūt qui dlibz
 delicias delectatōis sordidas que s
 ppetates porcor vel afflictōes in-
 ordnatas que cito tnsent velud
 vmbra an ponūt. Ips itaqz disci-
 pulis inuātibz p gaudiū dicit
 hēas hic quid manducet quod nō
 requit ut tpe post it abomdi-
 gent sic et nos non indigebimus
 tūc cum resurrexim⁹. Almeto
si vō se vō corpus et non tantū
spūm hēe monstraret d. illi ob-
tulerūt ei ptem pſas assi et fauū
mellis. Nam s d. m glo.
 ordnataz pſas assus ē tpe me-
 diator passus in aquis hūan ge-
 nis aptus laqueos mortis assat
 tpe passionis qui tpe fauū mel
 ei offeruit qui fidem passionis et
 i omis eius tenet. quia discipli-
 nondū solidati in fide. Ido parte
 pſas non totū pistem dicit of-
 ferre et tū manducassit totā eis
 ad maiorem t. omētudinez ut
 testes essent de visu sumēs reliq-
 as dedit eis ut qpbaret q residuū
 vō manducassit et ad mſinuandū
 quā erga eos habebat caritatem.
Et si quis dicit magis iurrectō
xpi p comestōm improbat qm
pbat qm corpus glōificatū cum
sit spūale. i. Cor. xv. Alimoma nō
 indiget dicend q manducauit nō
 necessitate s pſate. Sic em aliter
 absorbit aquā tca siciens aliter
 radius illa indigenaa iste pſate
 ut dicit Aug. Sic xpus an passioz
 et mortē suam manducauit p.

sui corporis indigentia quia verus
homo erat et mortalis ex parte huma-
ne nature alimoniam indigens. Post-
ea vero peritatem huius cibi consump-
tura est quia hic Christus legitur per-
tem piscis assi et panem mellis com-
disse. Accipit istud documentum. Inordinata
edendi cupiditas non ciborum quali-
tas culpam facit. per istum induatur
quod scripsit Augustinus in libro questione
num evangelii. Non mirum est omnino quod
alimento sumas ut succurras
necessitati corporis dum modo congruas
etiam generibus alimentorum huius cum
quibus tibi vivendum est. Et a-
liquibus inpositis magis interest non
quid vel quantum alimentorum pro con-
gruentia hominis atque sue persone
valitudinis necessitate quis acci-
piat sed quanta suavitatem et semper
animum teneat. Hec 1^a. Hinc apostolus ad
philipp. iiij. Quia et minus habere et scire
habundare ubique in omnibus inbutus
sum et satiaret et esurire et habundare
et penuriam pati omnia possumus
meo qui me confortat. Hec 1^a. Ex
quo patet non statim debet ali-
quis comedere delicata vel mollia
iudicare cum videntur id fieri vel pre-
sumere itis iudicis poterit neces-
sitate sua exigente. Hinc Augustinus
in libro de doctrina christiana dicit quod
fieri potest ut sine aliquo viro cupi-
ditatis vel voracitatis cibo preavo
so sapiens utatur. Insuper autem
fetidissima gula flamma inlustrum
olus ardescat. Hec 1^a. Quare con-
sulcius est more christi pascere vestra quam
lentacula more esurire nepotis abra-
he aut ordeo more iumentorum. Non
enim ut ait Augustinus in dicto libro
de doctrina christiana et hinc verba
in canone. Quis quis xli. di. per
ita contumeliosiores nobis sunt plerumque
bestie quam viris vestra estis. Na-
m huiusmodi omnibus rebus non ex re
natura quibus utimur sed ex causa vi-
tendi modo vel appetendi vel pro

bandi vel imbandi est quod facimus.
Hec ipse sequitur et dicit ad eos huius
sua verba. et res ubi. Verbum enim quod
quod dicit vox quod profectum aliquid
res quod propter significans que
locutus sum ad eos cum adhuc esse
vobiscum sed in mortali carne quod
necesse est non necessitate coactionis
sed in mutabilis ordinationis implei
per exhibicionem omnia que scripta
sunt in lege moysi et prophetis et per
de me. In his enim tribus totum vetus
comprehendit testamentum lex etenim est
libri mandatorum prophetarum libri reue-
lationum per liber orationum. Tunc aperit
illis sensum ut intelligant scripturas
ubi accipit istud documentum. In uia
num homo ad intelligendum scripturas
sacras laborat nisi Christus sibi an-
xiliorum assistat et intellectum eorum
dem aperiat. per istum induatur id quod
ponit Gilbertus super cantica plus
plus proficit purgatione mentis
quod comentis. Et hinc oratione melius
soluit dubia quod inquisitione alia
fateor. Hec 1^a. Attendendum tamen quod mag-
na diligentia inquirat ut sciat scriptura
non debito intelligat quod cum sit dic-
tata spiritu sancto sine ipso non potest recte intel-
ligi pro isto facit quod scripsit hinc
tenentis ad arnoldum abbatem simo-
ne xliij. optet ut magna sit in
ferat qui vult intelligere matiam scrip-
tura quia sine multis studiis et vigi-
liis sine multis sudoribus et labori-
bus sine multa meditatione et lec-
tione non potest intelligi. Et Augustinus ad
volusianum. Tanta difficultas est
scripturarum quod si etiam apostoli etiam
te usque ad deceptam etiam eas di-
dicerit vix aliquid ad plenum pe-
netrabit. Hec ipse. Quid est contra
presumptuosos qui facile contendunt
scire scripturam mysteria penetrare. Sub-
iungit et dicit eis. Quoniam sic scriptum
est quod oportebat Christum pati unde
damelis. ix. scribit post. lxx. duas
ebdomadas occidet Christus et non

est ipse eius qui negatus est eu
 resurgere sicut oportet amonitus in
 die Unde p[er]sec[utio] m[ag]is s[er]u[us] e[st] p[er]u[er]sa
 bit nos post duos dies et die tercia
 suscitabit amonitus et p[er]dicaret in no[m]i[n]e
 eius p[ri]mam in omnes gentes eo q[uod]
 non est acceptus p[er]sonar[um] apud deu[m]
 s[ed] in omni gente qui timet deu[m] accep
 tus e[st] illi Actui x. Ubi finale accipit
documen[ta] ad salute[m] p[er]toris e[st] p[ri]ma
que p[ro]ducit in xpi no[m]i[n]e optinui
Quod p[ri]mo ostendit v[er]bo x[risti] qui ait
Luc. xii. Si p[ri]mam no[n] habueritis
omnes p[ro]bitas Sec[un]do p[er] illud Eccl. i. Si
p[ri]mam non egerim[us] in cadem[us] i[n] m[un]do
dei T[er]cio p[er] d[omi]ni augustinu[m] in libro de pe
nitentia ante fine[m] Ubi inquit Non
sufficiat mores in melius g[ra]duare
et amaliu[m] suu[m] recede[m] nisi et de his
que facta su[n]t satisfaciatur d[omi]no p[ro]p[ter] do
lorem p[er]sonalitate[m] gemitu[m] p[ro]nunti
cordis sacrificiu[m] co[m]p[ar]antib[us] elemosinis
Her. i. p[er] illud p[ro]v[er]b. x. et s[ed]
p[er] d[omi]ni mud[us] est cor meum Et eccl[esi]a
iii. Non est homo iustus in terra qui
faciatur bonu[m] et non peccet Et iobis
ii. dicit Si dixim[us] quod p[ec]catu[m] non
h[ab]em[us] ip[s]os seducim[us] Et iacobi. ii.
sacribat in multis offendim[us] omnes
Et ratione sic probat. Omnes in ius
tite su[n]t q[uia] p[er]tinu[m] menstruate p[er]sa
her. ii. Et iob. iii. d[icit] Si lotus fuero q[uia]
aquis mu[n]di tamen sordibus m[an]ges
me oportet igit[ur] p[er]tores si velint sal
uai tabulam p[er]tinu[m] m[ag]is mai[us] ascedere
ut ad portum salutis e[ss]e valeat
p[er]tingere Quod nobis concedat p[er]se
tula b[e]n[e]dictus amen

Qum sero esset die illa et fo
 res essent clausae iobis. ii.
Sec[un]d[u]m b[e]n[e]dictu[m] gregoriu[m] xvi.
 moralu[m] filius di pro nobis fuit e[st]
 homo sup[er]ta est natu[m] abi[n]o no[n] tul
 pa ferit pro nobis sacrificiu[m] corpus
 suu[m] exhibuit pro p[ec]catorib[us] victimam
 sine p[ec]cato que et humanitate mori et
 iusticia mudare potuiss[et] huc ergo
 cum post baptisma videt[ur] antiquus

hostis mor[is] temptaco[n]ib[us] imperit
 et p[er]d[u]ctos aditus ad interiora eius
 molitans irrupe[re] vitus e[st] Atq[ue] ipsa
 expugnabili mente prostratus Sed
 quia ad interiora eius non valuit ad
 eius se excludere conu[n]it ut quia men
 tis v[er]itate victus est eu[m] que decipe rep
 tatione no[n] valuit carnis saltem mor
 te videt[ur] sup[er]are S[ed] ubi potuit ali
q[uod] facere i[n] exom[is] p[er]te derictus est et
unde accepit p[er]tate[m] domine carnis
occidende in demerito p[er]tas eius qua
nos tenebat occisa e[st] ipe namq[ue] m[er]ito
victus est d[omi]ni q[uia] v[er]itate extus et qui
nos iure debitor[um] tenuit n[un]c nobis
uis mortis amisit Her. i. Unde ama
toribus suis de sua morte tristibus
effusis sue mortis triumphus Innotes
cer ip[s]is congregat[ur] resurgens a
morte voluit apparere deum apparere
ait iobis Cum sero esset die i[n] sac
domine x[risti] vna sabbator[um] h[ic] e[st] p[ri]ma
die post sabbatu[m] et fores essent clau
se quod diuina ordinacone factu[m] est ut
h[ic] m[er]ito addisipulos iunius clau
sis ondet se h[ic] corpus gloriosu[m]
On Theophylus Inquit ianuis clau
sis ut ondet quod eodem modo res
cepit adiacente lapide sup[er] momu[m]
ubi erant discipuli congregati p[ro]pter
metu[m] iudeor[um] appuit em[en] d[omi]n[u]s ip[s]is
sero congregat[ur] p[ri]mo p[ro]pter h[oc] ut i
sero ip[s]is exu[n]t[ur] simul omnibus pos
sit apparere S[ed] quia in i[n] hora ma
gis timebant Unde i[n] h[ic] i[n]finitas
ap[osto]lor[um] demonstrat[ur] qui forib[us] claus
is residet[ur] Her. i. Et quo accepit
p[ri]m[us] docu[m]tu[m] volens consolaco[n]em xpi
recipere debet fores sue sensus rite
et r[ati]onabiliter claudere p[ri]mo visum
avante mu[n]di et gaudiu[m] carnis deb[et]
relinquere em[en] mors inquit p[er]fensa
Unde dauid du[m] vidisset herisabe[rr]e ex op
posito se lauante[m] adolent[em] simul et
hominu[m] d[omi]ni q[ui] misit et d[omi]na du[m] voluit
set unde mulier ex[tr]insecas corrupta est
h[ic] considerans p[ro]pheta dixit Averte o
culos meos ne videat[ur] vanitate[m] de

affais habz paretz qm fm gg vi moru
lūi pax nra ex desiderio conditor m
thoat ex manifesta aut visione pro
fiat. hec iē vera igit ē pax ut ait
leo ppa iymone adē volūtate non
diuidi r i hys que solius di sut delec
tai hec iē Sic igit qnto plus quis
deū amat tanto maiorez paretz habz
qnto vō mmy ad eū anhelat tanto
mmy de pace hz / qui autēz ab amore
di cadit peccando hanc pacem nō
habz ppheta dicitē Non est pax m
pue / que em pax pt cē msero hōi
suo pti / si siue comedebat siue bi
bat siue sederat vel ambulebat / semp
cōscia eim rodit / semp dyabolus
de malo i peius trahens nrm / tola
phryzat / que pax illius ē qui adeo
mbz irridet / cui rmta ab eis sub sa
natur / de cuiy dapnacōne perpetua
trahat / et itēz cōcludit / que pax i
qui mortuus ē gracie et i sensibi
lis suis est uite et / que pax ad m
ius caput scaturit ad curandū ppetuo
appōit / et os mfermi ad deglutie
dum eū uerit. Istud ppendens i
spitu ppha Remas dicebat Nolite
portare pondera in die sabbati scē
roy qī dicit Si paretz pectoris hre
cupitis a pator pondibz cauere
Vnde aug⁹ sup illo ps⁹ iusticia et pax
osculatē sūt sic inquit fac iustiaz
et habebis pacē / quia osculant⁹ se / et
qui fecit iustiaz / mouet pacem
hec ipē Et si quis mrat q pū hō
mes qnto deteiores tanto m pace
et prosperitate mudi vident⁹ ppari
ad hē uidet⁹ q tlem paretz habent
homines scelerati qualem hnt / siue
et malefici n carē vna homi hora
gladiū occisionis expectantes / Cō
em mali homines expectant / om hō
ra msi extrema dapnacōnis smāz /
qui tanto pīctosius viuūt / qnto di
tius nō serāt / amedico tanto mag⁹
ad mortem disponit / Et sic tanto
morbus eit / pīctosior qnto vetus
tior / et pām tanto pīctosius qnto

quis diutius meo requiescit? **Ad**
diat extra de consuetudine **Quanto** ta-
 to ignora sunt peccata quanto diutius i-
 felice animam detinet affligatam
Et quibus pacem tempore discipuli
 non habere videbant? **pro** quod flagel-
 lati occisi perussi et puniti leguntur/
 nichilominus tamen quanto ampliora
 pro christi nomine sustinebant verbera/
 tanto magis pax christi in cordibus
 eorum augebatur. **In** tactibus, **apostolorum** le-
 gebant apostoli quidam a conspectu
 totius christi digni habiti sunt proinde
 ihesu commendatam patri. **Hec** est igitur
 pax vera quam itur ad pacem illam
 eternitatis que est in patria de qua **beatus**
Paulus testatur mansio scilicet pa-
 tria totius continentis quod delatitius in
 murmur hicole quieti homines nos
 habentes indigentiam. **Quoniam** gloriosa dic-
 ta sunt de te civitas deus. **Et** si quis
 querat a quare dicebat eis pax vo-
 bis cum tamen timebat et semper mor-
 tem expectabant. **Indec** **Gregorius** in
 moralibus. **Quanto** laboriosius affli-
 gebantur et puniebantur tanto in deo
 maiorem pacem habuerunt. **afflicta**
 enim mens tanto magis adducit ad
 eternam patriam diligenter quanto ihesu erump-
 moso exilio laboriosius vivit. **tu**
deo pax robustior oritur. **Quoniam** nobis
 ab adversariis diuor pugna quiritur
Hec **1^a** **Et** cum hoc dixisset ostendit
 eis manus et latus ut percuterent
 ostendit peremptorie venerabilem
 corpus prope passus ista enim in corpore
 christi remanserunt non ad despectum sed ma-
 gis ad gloriam pro victoria. **ex** illis
 vulneribus resuscitatus ut vulnera du-
 bitemus in discipulis sanaretur. **In**
 sequitur. **Causa** sunt ergo discipuli in
 se domino. **Ex** quo istud accipit
 doctor. **christus** est vera consolatio et firmus
 robur timidorum et auxiliator deso-
 latorum. **nam** cum sit deus totius conso-
 lationis ad ipsum in omnibus oportunitatibus
 debet habere respectus. **Ipse** enim conso-
 labatur abraham dicens sibi noli time

abraham ego protector tuus et mer-
ces tua magna nimis Gen. xv. Ipe
consolatus est iacob dum timent esau frater
sui dicens Ego dominus deus abraham pro-
piti tuus et deus ysaac fratrem tuum in qua dormis
tibi dabo et semini tuo erit quod germen
tuum quia pulvis eris Gen. xxviii.
Ipe consolatus est iudeos in terra Egipti
cum dicitur opprimebat iustitiam educens eos
id est dum affligebant fame aban-
do eos manna Exo. xv. Ipe consolatus
est ezechiel regem dum benachserub
rex assyriorum sibi mabat inquit
Non te seducat deus tuus in quo habes
fiduciam neque dicas non tradet iherusalem
in manus assyriorum angelus autem do-
minus nocte venies percussit hunc rex milia
miserat assyriorum filii quod regem occide-
runt 2. Reg. xxi. Ipe consolatus est discipulos
suos visitando eos sua pater qui congregati erant et se con-
tulerat propter metum iudeorum dicit
ergo eis in pace vobis ubi gloria
pacem offert qui propea venit ut
pacem ut monstrat per suam sanguinem
pacificata et que in celis sunt et
terra per id apostoli ad eph. ii. Ipe est
pax nostra qui fecit utraq; unum et
ad coloss. i. primo pacificas per suam
voluntatem sue que sunt in celis sue
que in terra sunt per mortem enim suam
pax est hominibus testificata quam vo-
lens in alios diuini subdit Sicut
misit me pater et ego mitto vos. i.
mittam vos ad veritatem per totum mun-
dum publicandam aut mitto. i. aucto-
ritate confero predicandi quam dicitur
sic ego amice non veni sed auctori-
tate patris sic ego vos mitto dantes
auctoritate predicandi Quod confirmat
apostolus inquit ad romanos. x.
Quis predicabit nisi mittantur
Ex quo accipitur istud docu-
mentum ut aliquis auctoritate propria nisi mis-
sus a deo vel apostolatus proprio predicet
aut enim beatus Thomas. xii. quolibet
Quod nullus quicquam scire magis
ne vel quicquam sciat nisi missus

a deo vel apostolatus predicare potest quia nullus
agens natus est agere nisi super debita
matiam predicatio autem est exhortatio et
doctrina si sit publica respiciens com-
munem tota auctoritate etiam etiam publica
etiam commissa est placet et ideo nullus
debet aliquid exerce quod requirat
auctoritatem publicam nisi placet. Heretice
quod per eorum hereticorum modernorum quod
necum sine placet licentia primo pre-
latis electis vel extinctis ausi sunt
predicationis officium usurpare heretice
discessit in suum laicum et dixit eis
ante ipsum semper quorum remissionem peccata
remittit hic enim solus deus peccata re-
mittit principaliter et casualiter tamen
ministri per auctoritatem clauis habent ministerialiter
operantur et quorum remunerationem peccata
retenta iudicantur retenta sunt quod
intelligendum est quod in iudicio etiam di-
uino iudicio conformatur Concordat hinc
id quod habet matth. xxi. ubi dicitur et
etiam ligatus in terra erit ligatus et
in celis et quodcumque solueris super terra
erit solutum in celis Ex quo accipitur
istud documentum Sacdotales dignitates
est alta et apostolice veneranda autem enim
Crisostomus de dignitate sacerdotali libro.
ii. Sacdotum auctoritate dignitate agere
intra se officium celestium negotiorum com-
met non enim homo non angelus non
archangelus non aliquid creatura non
virtus sed ipse spiritus sanctus habet munus ministerii
tunc atque adhuc manentes in carne
ministerio fungi angelorum Item Thomas
dignitate officium sacerdotum considerans
in quadam epistola sic inquit Absit ut
de his quidquam loquatur qui apostolice quod
dum succedentes christi corpus sacro deo
conferunt per quod etiam nos christi autem su-
mus qui clauis regni celorum habentes
an diem iudicii iudicamus heretice ve-
ritate ubi altitudo maior ibi casus
gravior grandis quippe est dignitas sa-
cerdotum sed grandis ruina si perant
in poeta Nam spiritus cadit et colit
forma gignit et graui pulsat
alta cypressus huius Thomas autem

unus deducendum qui olim erant duo
derim si tunc viderem remanserat eo
quod iudas laqueo se suspendit qui
dicitur dydmy agnomie non erat am
eis quando venit ihesus et ita dnm ver
entes non vidit eo q adgregatione
disaploz recessit. In dicit. glo. ad hos
viy. Opus hominis non vivificat mem
brum quod separatum fuit a corpe et ideo
nichil sit debz formidare xpianos q
separati a corpe xpi hnt abymate etne
quod sit punitam Exymatam Nam
fm augm nulla pena maior est i ec
clesia dei exymatone xxiiy. q. vltia
Corripuit ipm i qui iuste exymat
sathane idcirco. xi. q. iij. Omnis cristia
nus phor em q abetia qmonere
moue sathane idcirco quia sic in etia
est xpianus. Ita ex etiam e dyaboli
Ex quo accipit istud doctia vltia
omnes penus exymatome fina niste
lata est aueda Et pmo ppter hoc q
spualis gladius plus qm materialis
est timendus Nam iste ferit amari
corpus anima vo e mltio nobilior cor
depe. remissioibz Cum infirmas
hnt est em dapnu maximu quod ex
ymato induat sz sepatam adeo q
vthet exymta Synodo nichil aliud
significat anathema nisi adeo sepatam
xxiiy. q. iij. Certu e m Canone Engel
rudam iij. q. iij. dicit q exymatam
non solu a spalia societate sepat sz et
a corpe xpi quod e etia hnt est timen
da pro eo q exymatam sathane idcirco
xi. q. iij. Audi i quo et maxime hnt
co dyaboli pte habet sic aliquis m
ptore suo. xxiiy. q. i. Hnt auaritia
m fine Tercio e timenda q ptoz ab
solucom impedit Unde Beda sup
math. xxiij. abymate fidei vel so
cietat petri Apli quolz modo sem
pore sequeuerint dles n vinctis
ptoz absolui n ianuam pnt m gredi
regni celestis. xxiiy. q. i. Quicunq
to e timenda q exymatam acdmuio
ne fidelu remouet. xi. q. iij. Omnis
xpianus qnto afidelitat uameto

absolut. Unde legit m Canone nos
scor. xv. q. vi. Si aut Greg. ppa vii.
romane Synodo psidens Qui ex
cat fidelite aut sacmto constructi st
aplica aucte a sacmto eos absolui
my Sexto timenda e nam exymatam
omnia opa bona que in ea sut facta
fiat moi xxiiy. q. iij. Si quis a kacho
lica vbi induatur Augm m epla coa
ly addomestias Si quis a catholica
etia fuit sepatus qntalibz lauda
bilis se uiue existimet hnt solo scle
q a cristianitate disuictus est non
habet vitam subaudi. etna sz et ira
da manet sup eu Septimo timenda
e Nam suffragia etne sue i vita sue
post morte tollit. xi. q. i. Quicunq
mtra quibz em uiuentibz no qntat
n mortuis qntare debem. xxiiy. q.
iij. de qmone Octauo timenda e q
aigno celoz excludit. xxiiy. q. i. Et
tiaz. Non e timenda quia si contem
nitur etaz dapnatam inducit. xi.
q. iij. Nemo epoz p quod pz q sit
ti sue qui exymatam tot et plibz
piculis plena qtempnit nemo em
debet contempne exymatome finaz
Nam ait Iohes Cris. sup eplam
ad hebreos Nemo contempnat vinctu
la etia no em homo est qui ligat
sz xpianus qui hanc ptate dedit et
fecit homines ex tanta honoz Tme
ant igit vincti exymatome finam
qm qui exymatam iuste a corpe xpi
sepat et qui sepat a corpe xpi fm
Augusti sup iohem non e mem
broz eius si non est mdoz eius non
vegetat spu ei quis qui aut mgt
apostoli spm xpi no habz hic non
ei hnt dea Sequit Dixerunt ergo ei
alii discipuli vidm dnm q quia m
dm opus e vt du tpus et locus
adest alijs encrem. Ille aut dixit
eis msi videro i manibz eius firuam
clauoz et mitta digittum meum m
locu clauoz et mittam manu mea
m lacus ei no ardam no dixit vt
ait Cris. no ardo vobis n dixit

Ego sum pastor bonus **Jo.**
x. prohiuam redemptioe
 generis **Jo.** di filius desu-
 mis celoz ad yma descendens et mor-
 tem tandem subiens tpaalem ne q̄ge
 sui p̄ciosi sanguinis pretio redempti
 ascensus post redemptionem ad p̄ter
 absq; pastore desereret ip̄ius curaz
 h̄o p̄ctro **2 p̄lo** ut sue stabilitate fi-
 di ceteros xp̄iana religione firma-
 ret eozq; mentes ad salutē opera
 sue accendēt deuotōis ardore qm̄
 sic de hominatio p̄p̄iam **libro vi.** Cū
 enī ip̄e verus pastor ablatum erat
 ab ouibus suā p̄ntiaz corporalem
 voluit viciū cū p̄tatis plenitudine
 statuē ut diligentiā custodiendis
 ouibus suis opponēt ne p̄ abrupta
 vicōz et errorū latibla vagarentur
 hic igitur anno t̄esio h̄o appropiate
 vltimo festo pasche uite sue cū illi
 minass̄ q̄dam cōtū antiuitate suā
 et p̄ hoc se oñdiss̄ ammaz fidelium
 illuatores cōsequent̄ voluit se oñdē
 ouū suaz ver̄ et bonū pastore ut p̄
 hoc mardulos et p̄fidos iudeos indu-
 ceret quatenus veritate cordis remo-
 ta ip̄m tamq̄m ver̄ et bonū pastore
 sequent̄ inueniens **Ego sum pastor**
bonus bonus s̄z p̄ essentiaz quia
et si aliqui sūt boni h̄s solit̄ ē per
bonitatē sue p̄cipacōm **¶ Et q̄**
accipit istud documētū xp̄us ē ve-
rus ouū suaz pastor et bonus
¶ In Aug. in sm̄mōib; q̄mb; sm̄oe
xy. verē bonus pastor ē xp̄us et
p̄issimū qz ut nos de mātū ei per
suo corpori non peperat v̄ pastor
bonus qz p̄lus suaz oues q̄m se ac-
uit et mortū se tradidit ut nos amor

te renouaret. Et id. de vrbis domini hmo-
ne xxi. Tu xpe es bonus pastor et
bonus es agnus id. pastor et pasqua
iden. agnus et leo. Item idem doctor
dicens ip. xpianus est pastor etiamua
hmo. xlv. sup. iohes. xpianus est hos-
tiu et pastor hostiu paudento se pas-
tor mirando psc equidem pastores
dedit et membris suis nam et petrus
pastor et paulus pastor et ceti apli
pastores et boni epi pastores hosti-
um vbi nemo mrm si dicit si sibi ipe
ppe tenet quo maret oues. Hec ipe
demde diffencia ponet me bonu pas-
tores et malu. Condicion bonu pas-
tores expmit inque. Bonus pastor
dat amas sua pro ouib. suis hoc e
fideliu amab. Ex quo accipitur
istud documetu. Vbi pastores idmido
amas sua pro ouib. suis debet xpm
imitari adh. se exposuit. Iplius. ij. ad
Cor. xv. loquens. libentissime im-
pendar ipe pro amab. vris. Vn vt
brus petrus aiaz sua ponit sine vi-
tium non dubitaret pro ouib. suis et
mpascendis eis diligente opari ad
hiberet. Ter ei dicit pascere oues meas
pascere videt. vbo pascionis exem-
plo vite laudabilis conuersationis
et ope pascionis si em aliquid
clui ouib. substat. apastoribus
dicit. 1. cor. i. iulib. id zacharie. xi.
pastor et ydolu h. e. qui solo noie
fusti pastor factus es ab hominibus
sic ydolu coraz deo hnt. Augustinus
in hmo. de ouib. sic ait. Bonus
pastor nosolu omia sua extiora s.
et miora vmo se totu desere debet
vt suaz om. comoditatib. sit mte-
tus et si pps luras et honoib. in
hams eoz que ihu x. sut natuam
neglexit bonu non esse pastore
fa. euidencia se ondit. Subdit. exer-
tenai. aut qui non e pastor cuius
no sut oues ppe. Quia eas no aat
s. magis aat lura pro quo sunt.
sic videt lupu veniet et dimittit
oues et fugit et lupus rapit adma

lum thendo et dissipat ab unitate eme
scipando phipm aut rapace hic et
dissipantez grege pmo intelligit
dyabolus **S**o quilibz hereticus ocl
te simplices decipiens vel quilibz
pseudo doctor vel cofessor dicens
se habere auctem ordinariay vel de
legatam qm non habz **T**ercio qlibz
malus princeps fideles opprimes et
honne seuens **C**ausa vo fuge mer
cenarij ondu cu subdit **M**ercenarij
aut fugit qz mercenarij est et no
pmet ad eu de ouibz **S**ola ergo ca
est **fm Gregorij** ut mercenarius
fugiat qz mercenarius e **E**t si dicet
sane in piculo ouiu no pt qui m
eo q ouibus p est non oues dili
git s tvenu luru queit et ideo
pone se contra piculu trepidat
ne h quod diligit amittat **E**t
quo accipit istud documentu **M**er
cenarius differt a pastore affu et
executione extiori **B**onus em pas
tor postposita comoditate puata
intendit pcpue bonu publicum
sui gregis **S**ed mercenarius tota
qm oum vult neglecta ppa lu
tra quit **S**ma est bti gregori i
omelia diei hodiernie **S**ic et diffe
rut rex et tyrannus pro vt docet
Alex iij politicor et viij. **E**t egi
dius de regimine pncipi libro iij.
p pte s caplo vi. **A**ortalui etem
stulta cupiditas nichil credit ee
sui quod publicu **fm Augusti**
xxiiij. Cum tamen bonu publicu
ciuitatis is contineat bona pnci
palia medu pncipis s et ciuium
singulor vt deducit **A**lex iij po
liticor caplo nono **E**t hinc e qd
exregius ille **C**aprio affricanus
euerit cartagine eius amplissias
copias quibus iure triuphi pnt
e terraru pblicu intulit nichil
idomui sua exinde defens p meo
riam nomis sempiterna **fm** quod
refert **C**ulius libro s de officiis
caplo xxiiij **S**i ergo getiliu pncipis

tanto zelo pagane reipublice affice
bat q non pncipalia sue domus s
ymna sue gentis emolumenta ques
uit vacat arbitandi suam puatam glo
riam no nisi ex gloia publica de pe
de qnto magis pncipes xpnam et
pastores ecclesiay incolumitatez pub
licam gregis xpni care redemptam
eius sanguine pncipio suis et suor p
uatis comodis debeant auferre alio
qn non pncipes s tyranu no pasto
res s mercenarij cu non pastores
s mercenarij cu non mcedant bonu
publicu s puatu debent appellari
unde d **Canon viij. q. i.** **S**ut tertia
quidam pncipia de quibz **A**plius pau
lus dicit sua quentes no que ihu
xpni quid e sua queretes no xpni
gratis diligentes no deu ppter deu
quentes corporalia comoda scptes lu
aris mhyantes honores ab homibz
appetentes **H**ec qndo amat apposito
et ppter h fuit do quisquis tibi est
mercenarius est inter filios dei se
non opatet **H**ec ibi vba sut **A**ug.
Affu vero rectori executione diffi
mercenarius a pastore **N**a merce
narius ecclesiay diffpionis dapna
non considerat eo q non sibi de ouibz
alia et ideo immetu lupor isulz
expauens neglecta gregis custo
diat **S**ugam capite **C**ontra vo
bonus pastor ante impetus seu
enau bestiar suue lupor quoz vi
delz **T**yranoz et hereticoz ac malig
noz spuu eam pncipio sue vite
sathagit potent defensare quod no
e i mercenariis qui fugit qz merce
narius e non pmet ad eu de ouibz
Et quo accipit istud documentu
Persecuto ondu quis sit mercenarij
aut pastor **B**n **B**n i quibzdam das
sue sit aut psecuto indubitanter
mercenarios a pastoi segregat et
distint qn em trisitoria dapna non
timeat qui opalia lue scitat qndo
tremam sustinet psecutionis iustit
qui terrenam magis mercede qm

84
iustitiam querit **h. i.** Subdit **Ego sum**
pastor bonus quod probat salua
cor in p^{ri}ma signa quorum p^{ri}m^{us} est mu
tua agnicio que sunt oues sue et que
non et h^{oc} cognicio provenit ex hoc q^{uod}
pastor frequenter et solite oues vi
sitat et sic cognoscit in p^{ri}ncipali co
dices ear^{um}. **Sic** oues ex frep^{ta} y
magnitudine beneficii pastor^{is} ip
attendit et sp^{iritu} agnoscit. Unde
subdit **Et** agnosco oues meas no
solum notitia visionis u^{er}o quam o^{mn}i
munda sunt raptim oculis eius adhebe
os. **iii.** Et ead^{em} notitia approbationis
et addit **Et** agnoscit me mee q^{uia}
v^{er}o fideles p^{er}gratitudine agnoscit
beneficia xpi. **Ex** quo accipitur
istud domine. Sic ad pastorem
bonu spectat ex frep^{ta} visitatione
oues agnosce. Sic ad oues p^{er}met
pastorem p^{ro}p^{ri}u non ignorare oport
et em pastore domui sue b^{on}u ee
positu. **Nam** scdm **Greg^{orium}** ipastora
li xli. c. lo. Si quis domui sue pre
esse nescit quo etate dei diligetiaz
adhibebit qui cordis sui domui ex
cole non valet quo plurimoz ad
h^{oc} bebit diligetia qui p^{er}ci trabe
ex suo non potest erue otulo quo
ex altius oculo pot^{est} amputare
festucam. **Hec i.** Igit^{ur} si deb^{et} bene
p^{er}esse domui h^{oc} est familie sibi co
misse oportet eu familia cognoscere
Item d^{omi}ne p^{ro}p^{ri}az pastores m^{er}pat
pro eo q^{uod} oues p^{ri}ncipal^{iter} sollicitudine
ut saluti eoz p^{ro}videat no q^{uod}is
aut iniquis q^{uod} co^{fr}uctu est non
allegit et quod abiecti no v^{er}du
ist. **Abiecti** aut^{em} s^{un}t **Greg^{orium}** In pas
torali calo. xvi. reduat cu quisq^{ue}
i culpa lapsus ad statum iusticie
ex pastoralis sollicitudinis vigore
renouat^{ur} fractuaz vo legitime as
tingit cu culpa disciplina exp^{er}mit
ne plaga usq^{ue} admittu defluat
si hanc discretiois vitis no coar
tat. **Hec ille** Quod utiq^{ue} sine cog
nitione ouiu non procedit. **Et** q^{uod}

oues pastore no debeant ignorare sic
p^{ri}m^{us} Nam subditi pastores aut repu
tant bonos aut malos quoz neut^{er}
sue aliquali agnitione no proce
dit s^{ed} ergo boni sunt ouiu est p^{ri}ncipal^{iter} q^{uod}
bonitate pastoz suoz ut in luce
ipoz ambulent no p^{er}pendit. Si vero
malos ee suspiciunt p^{ro}p^{ri}o suoz
vitam tem^{er}e no iudicat si p^{ro}ud eos
fortasse age rephensibilit^{er} vident
ne unde r^{ati}o mala redarguit in
de pelationis impulsu iⁿprofundio
ra demunt^{ur} si em culp^{as} p^{ro}p^{ri}o
ru suoz q^{uod}iderunt cont^{ra} eos ad te
me iudicand^{um} facilius co^{fr}ugit
et obstat si quesit^{ur} eoz p^{ri}ncipal^{iter} op^{er}a ap^{er}
semptos diiudicet ut tamen diuio
amore co^{fr}icti ferre sub eis fir
subeis iugum reuencie donec tol
lerant^{ur} ab etia no recusent. **En**
dicit Canon Non quales sacerdotes
dm s^{ed} quid de d^{omi}no loquatur est vobis
magno ope p^{ro}vidend^{um} n^{on} t^{em}erarie
b^{on}u petri apli vobis atteded^{um} est
quid sint s^{ed} quid p^{ro}correctione et
desiaz quid p^{ro} salute v^{est}ra sacha
rit^{er} nec em illos iⁿferiores dicatis
scribis et pharizis sedetib^{us} super
cathedram moysi de quib^{us} d^{omi}ns
p^{re}cepit dicens quodcuq^{ue} dixint
vobis facite scdm vero op^{er}a eoz
nolite fac^{er}e. **p^{er} q^{uod} p^{ro} quales** s^{un}t
si illos dixit audiendos q^{uod} sup
cathedra moysi sedebant q^{uod}nto
magis pastores noue legis don^{um}
tollerat^{ur} s^{un}t audiendi. Item oues
debet^{ur} discernere int^{er} p^{ro}p^{ri}u pastorem
et ex^{tr}neu ne forsitan h^{er}et^{ic}u p^{ro}p^{ri}u
tore catholico amplectant^{ur}. Alioq^{ue}
non m^{er}u q^{uod} oues p^{er} abrupta va
gando int^{er}eat. **Sic em August^{inus}**
vbi fama fides non est no p^{er} ee ius
ticia qua iustus ex fide uiuit sa
nam aut^{em} si idem no habet qui se
a pastore p^{ro}p^{ri}o ex^{tr}neu nullam potes
tatem sup eo habentem et maxie
h^{er}et^{ic}u diuertit. **Et** **Sicut** nouit
me p^{er} et ego agnosco p^{ro}p^{ri}u q^{uod}id.

fm Greg i omē Diligo oues meas
ripe diligentes me obsecrāt. **¶** Ex
quo accipit istud documentū. **¶** Qui vi-
tatem non diligit xpm mme q̄sac
xpus em ē vitas et ideo nō p̄t xpm
q̄gnoscē qui vitatē mīat impugna-
re. **¶** In Augusti sup iohem ambulare
vis ego sum via falli non vis si ē
vitas non mori vis ego sum vita h
r. **¶** Tandē prioribz amētiā. **¶** Et amāz
meam pono pro ouibz meis. **¶** Et
hē signū fm q̄ xpus sit bonus
pastor. **¶** Unde gregoi i omē pastor
bonus amāz suā pro ouibz posuit
vt isaa amēto corpus suū et sag
vinē v̄tēt et oues quas redimerat
carne sue alimēto faceret q̄ v̄tēt
sic arguē xpus. **¶** Signū boni pastoris
ē amāz suā pone pro ouibz suis
s̄ ego pono amāz meā pro ouibz
meis ergo sum pastor bonus. **¶** Vex
q̄ xpus dicit. **¶** Mat xv Ro sū missi
nisi ad oues que p̄ierāt domus isrl
ne credet aliquis quod solū p̄u
deus v̄tēt pati hē remouens po-
nit tū signū p̄ quod ondit qd
sit bonus inquit. **¶** Et alias oues
habeo que non sūt ex h̄ ouibz h̄
est de synagoga iudeoz s̄ de p̄lo
gentili et illas opz me adducere
q̄ errantes de quibus petrus ap̄
in canoica inquit. **¶** Eratis sicut o-
ues errantes s̄ consi estis nūc ad
pastore et ep̄m v̄m amāz ves-
traz quod et fm ē p̄p̄dicationem
ap̄loz et vocem meā audient in
s̄z obediendo et fiet vnu ouile cō-
phendens iudeos et gentiles et vni
pastor s̄z xpus. **¶** Et tota clūt seie
lacrimis euangelice vitas p̄nt accipi
hē docu. **¶** Vnu. **¶** Ouis relatiue dicit
ad pastore vt vgam ei timent p̄
ad iugū eiuz nō mcedat et pasuus
salubribz mcedat. **¶** Aliud pastor v̄f
ficiū requirit sedulū exatū ita oues
vt eas v̄sitet p̄mentibz herbis pas-
cat amoret ferat custodiat et aliq̄oz
m̄si dūs defendat. **¶** p̄p̄iatū ad p̄mū

Quis d̄z virgam pastor p̄timestere
nam aut. **¶** En sup tantū sapor sa-
pientez fiat sicut scia sciente fiat
diuicie diuitez. **¶** Vex sciam facilius
sequit̄ elatōis tumor si non xpmat
timor vt mīto dicit. **¶** Imā sapietate
timor d̄m qui se p̄sta insipientie p̄
nū opponit. **¶** h̄. i. p̄oretea ouis sim
p̄h̄e fulget et ob h̄ vbi simplicitas
bona ibi timor. **¶** In Ambrosio i era-
meron nichil dicitur v̄ro simplici
quid em simplicitate dicitur que
s̄ p̄ familias fact̄ ē habudat et
sua p̄uitate contenta non quāt alie
n̄ abrodit. **¶** Et post pauca que vt
sic tanta timet omnia n̄ suis consiliis
credit. **¶** Hec ē. **¶** Ex quo p̄z quod sub
dit platoz in h̄is que sūt fidei de-
bet simplici ambulare. **¶** Et argu-
menta que ad eos nō p̄tinet ex q̄
reue aut em. **¶** Ambrosio. **¶** Auferant ar-
gumeta vbi fides quāt. **¶** Et Aug.
Qui vlt cogit v̄m̄tā rationibus
nūq̄m bene credit. **¶** Hinc. **¶** Et i. u.
d̄. Alia te ne scrutari fueris s̄ q̄
p̄cepit tibi deus cogita semp. **¶** Et m̄
plūbz opibz ei n̄ fuerat curiosus
sic q̄ si subditus nō ēit curiosus p̄
sapendo q̄ oportet sequet̄ pasto-
rem regia via mcedentez et seque-
do ac ambulando via catholica hē
ses et erroz latibula deuitabit con-
tēta pasuus salubribz tōneat ca-
tholice ecclie. **¶** Non em de altis q̄stio-
nibz intromittē se debz ouis simpli-
citas s̄ simplici credē s̄ credit
s̄a romana ac v̄m̄salis ecclia ad
quā si articulo fidei vel articulo
aliquo oītur dubitatio dubitacō
huius spectat de timore debetias ad
abolenda. **¶** Et ex de baptismo ma-
iores. **¶** Et em romana ecclia caput
et m̄ om̄ aliaz. **¶** Et i. u. de summa
tūitate dāpnant̄ isme et eodem
capitlo capto v̄m̄to libro. v. i. p̄a est
p̄ma sedes nō habens maculam ne-
q̄ rugam. **¶** xxi. d̄. Quiauis p̄sa ta-
q̄m magistra moribz ē sequenda. **¶**

distinctione cuius nesciat xij. dist. ca.
pmo dñs privilegio vel potestati q
derogat vel resistit hñtus repu-
tat. xij. dist. omne. Cñtu vñ ad ali-
ud donum requit sollicitudo in
salutez omni pñator vt eas herbas
virentibz pascat in se em ipis for-
mam debent ondē quo ceteros
domo di oportet ambulare vt uñ
finam. Ergo i pastoralis ca. xij.
Ergo qui pastor vocē mores q
sequit pexa melius quā pñba q
diat qñ em loci sui nñtate exi-
sumi dicē ac eadem nñtate con-
pellit sumam monstare. Illa nñq
vox libentius auditor cor penet-
qm dicit vñ qñmedat quā qñ
loquedompāt ondēdo adiuvat
vt fiat. Ecce. 19. Sic em vñtibz her-
bis. i. vñtibz opibus et exis oues
pascet. Et quod amori feruē custo-
dire et aliipmē moribz defendere
teneant pates quonā si pastores
quāq amittē qñm forndates
loqui libere que rñt sūt et arguē
vñtā pñmesant nequāq iā gregē
custodie pastoz studio s meren-
nātoz vite deficiunt qñ veniente lu-
pe fugiūt dñ se subsilēdo abscon-
dit. Imē nāqz eos p pñm dñs
interpar dicens. Tunc mñtā nō
valentes lucē hñt rñt sū dñt
nō ascedis. Ex ad vñso neqz oppo-
sustis vos mñtā pñmo isit vt
staretis i pñlo dñi. Ex ad vñso
quippe ascedē ē pñdefensione gñt
vñtē libā hñt mñdi pñtibz contra-
re et in die dñi stare mñlo est pñus
deatñtibz iustie amore resistē. xl.
dist. Sit rñt. Attendānt igit pastoz
vñ ad gregem vt officia sua dili-
gent exhibeant attendānt rñt oues
vt se ab obedia pñator suoz non
subiugant. Sic em ad pñstia vite
eñtē poterint felicitē conuolūre
Quia nobis tñcedat xpñs pñctu-
la benedictus Amen. Domina
certa post pascha

Modici et non videbitis
me iohis. xv. dñs ac redēp-
tor nñ mñltima tēna facēs
passionē s mñuē. qñ hñt i pñssu
suo qñ pñtē facēs qñ pñtē tēpē mñ
passionē cñ dñs hñt se moraturū
vt eos aliipñtū reddēt cōsolatos
dixit eis. Modici et non videbitis
me qñ dicit. i. tñpus quo subitū
a vobis pñmōte quo non videbitis
me ēit modici. Et itñ modici sñ
tñpus et videbitis me sñt post mñā
resurrectionē. xl. dieb. pñt. i. dñt
pñmo vñ dñt. pñt. xl. apparet
eis quia vado ad pñm sñt post xl.
dieb. pñt. quod tñpus cñ mñpñtū
essē vt actū pñmo hñt. vñtētibz
illis elēuatus ē rñtēbē suscepit
ēit ab oculis eoz. 19. quo pñt accipi
pñmo istud donum. Quāqz dñs
amicos suos et amatores totaliter
non relinquit. sñtēbē tñmē mñdū
suam pñtiam sic abscondit vt ab
esse videat mñdū em abscondit
videt vt pñpñt collat ab homīe
ne forte credat homo se hñt anātūā
quod habz ex gñtā sic dñs datus
erat sñtēbē carnis et angelus sa-
thane vt temptaret ēit in carne
pñmissus ne mñtāntudo rñelacō
hñt em extolleret. Interdū ideo
ab eē videt vt i pñtō homīs a
seipō gñnoscant. qñt ex eo qñ
cñ adiutore potuit tñtā vel tanta
facē eo sublato sua mñpñtōm
gñnoscat et addēt pro adiutorio
rñtāt qñ tangens pñtā dixit dñs
autisti facē tuā amē et sñtēbē sñ
cōturbatus. Interdū ideo dulcedo
vel sapor mñtōr amē subitū
vt dñs diligentiū quizat. Int-
dum idō vt mñtēbē dñs forāus
teneat ita quod cñ iñtūlo iñtā amā
pñsiliat. Tenui ēit nñ dñm tñtā. In-
terdū idō vt homo expñmēto cōgñ-
cat qñ amāz ē dñtēbē a dñmō
deo suos i igit pñtā vobis sub-
hñt. quātē dñm dñt mñtēbē pñt

invocare eum quia ipse est dominus omnibus
mundis, cum invocare dixerit ergo
discipuli eius admirantem quid est hoc
quod dicit nobis modicum et non videbi-
tis me et iterum modicum et videbitis me
non enim intelligebat dictum Christi quod
fuit primo ipse hoc quia tristes erant
de annuntiata et passione Christi. **S.** ipse
obscure dicitur Christi quod enim dicent
quid est quod modicum eum videbimus
dicebant ergo quid est hoc quod dicit
nobis modicum nescimus quod ideo
dixerit quia significatorem huius
vocabuli modicum applicare adducta
tempora nesciebant agnovit autem Iesus
veritate scilicet divinitate cum omnia sunt na-
ta et apta quod volebant eum de eo de
quo dubitabant interrogare ne ipse
obscure dicitur manerent in dubi-
tatione suspensi dixit eis debet quia
sic me vobis quia dixi vobis modi-
cum et non videbitis me. **E**t iterum mo-
dicum et videbitis me quorum dubio
volens satisfacere respondit eis tempus
quo ipsi fletet et plorarent mortem
suam et tunc non vident Christum. **E**t
aliud tempus in quo post resurrectionem
vident et sic videre et non videre non
ad unum tempus sed adducta tempora refe-
runt. **U**nde sequitur. Amen amen dico
vobis quia fletis et plorabitis vos
illo scilicet tempore quo me non videbitis
mundus autem gaudebit hoc est auctores
res mundi scilicet et pharisei de subver-
sione mea per mortem vos autem gaudete
bonum de morte mea scilicet est etiam vestra ha-
bita de morte mea dicit in gaudi-
um ipse meam resurrectionem. **E**t quo
tempore per istud documentum cor superbiat
et amator Christi ubi ista cor vo-
luntatis ubi letitia istud in forma
ponit. **Eccl. vii.** Sicut enim Christi auctores
qui vere sunt sapientes quod
gaudia eterna adire non possunt nisi
per tribulationes temptationes et mu-
di acritudines transierint nisi per
suis atque proximorum peccatis fleverint
et eandem deplauerint autem nisi ex

desiderio celestis pacis que videtur eis
difficili propter fletus emiserint faciant
quod iterum ad regnum etiam in terra per angustiam
porta oportet. **In Aplos. ii.** ad
Timotheum. ii. Omnis qui pie voluit
vivere in Christo per seculum patietur et
ob hoc quia bonum nihil habet in mundo
tristat hoc est patietur in mundo letatur
in spe illius bonum ad quod tendit
quia locum habitum suum in celo. **Atque**
mali quia nihil habet in mundo non
miseretur quod letatur in mundo ac sic cor
amatorum est ubi ista cor quod vita ipso-
rum tota est temptatione cor vero stultorum
ubi letitia preterea cum ruinam
iusti cotidie ex pauescunt. **Quia** iterum
ad mundi letitiam appetient cum dicat
Psalmus. super psalmo. Qui moratur
in cor temptationibus plena est vita
nostra ut non in mundo tota temptatio
debeat appellari. **Hec** est veritas sicut
non per carnis fluctibus sic nec vita
presentis temptationibus mali vero cum
cor habeant in mudanis seculi quod
de alio quam de mundo cogitant. **Ite**
iusti si olim ceciderant timent
ne cadant aut si stant prospiciunt
ut non cadant dicite apostolo Tu qui
stas videas ut non cadas et iusti-
cia si malos videt tamen istanciam
quia via postquam consuetudinem
petendi reprobis perit resurrectione
si enim iustus cadit fortiter resurgit
iniustus autem cum ceciderit per se non
adducit ut resurgat sed autem in pudore
rem novum autem in pudenciam cadet
ita quod ex auctoritate quod fecit. **E**t
hic est pudor adducens peritiam et
frons metuit ut deum non timeat
non homines vereat sic quod contemplan-
do iustus habet matiam ista licet
illa consolatione sancte spiritus temperat
malus autem cum de malo in peius se
extendit cum cor totum habeat ad bo-
num nec attendit instantiam periculi nec
vite periculis attendit incommoda non
miseretur quod iugiter letatur cum sodomia
revera peribit malorum letitia cum

somni / rex tremu gaudiu luctus occu-
 pubit **B**; xpus inquit aplis **Tris-**
 ticia vna vter in gaudiu qui simo
 domi conuenit cunctis fidelibus qui
 placentias ppassas qz pntas ad gaudi-
 dia etna puenire contendit qz ergo
 dicit **In pnta tristitia habet** **f** conuer-
 tet **tristitia vna in gaudiu in futuris**
 in celo **¶** Ex quo accipit istud do-
 cumentu p pntem tristitiam puenit
 ad supernam letitiam **¶** Etiam etiam
 iusti correctione ppe iniquitatis dum
 contemnit pps pnam ex gemitu
 iustitiam confitent **p**nti em recog-
 nitio eo qz induat erubescencia et
 pudore et consequenter amantudinem
 solet mente contristare **¶** Ita qz tristitia
 de malis gmissis e penitudo que
 reducat homines ad veram obmeda
Unde .ij. paliss. xxii. de manasse
rege in pmissis legat qz egit pnti-
am valde et reducit eu dñs in reg-
nu suu in signu huius **¶** Quod qñ gñ
 di pculpani amittit recuperatur p
 pnam veram **¶** Istud considerans
 btus **Greg. in omie de epyphania**
 sic inquit **Regis nra paradysus est**
 f ad eam uice e vt stendo obedie-
 do visibilia gtempando atqz ap-
 petum carnis refrenando redeat
 ergo qui apady si gaudiu pdefecta
 menta discessim **¶** planctus pme
 redeant **¶** Tristant etia iusti con-
 passione aliene necessitate **¶** Unde
 orbes dras sedebat istis pntissioe
 cor qui de captiuitate venerant **¶** **Res-**
dre .ij. ¶ Etiam istas apaciendo alijs
 misericordie pssendo vsqz ad sacrificiu
 vespem constant et satisfaciendo
 pips fidelis vñ em qpassio sic do-
 let de pcto alieno sic de ppo **¶** Sic sa-
 mul lugebat saul cunctis diebus
¶ R. xv. Tristant adhuc boni aut
iusti mtdi dilacione supne felicitis
nam vt ait **Greg. xxi. moralium**
hec e amaritudo sapientu quia di-
sce i alta erecti sue nullis hic gaudi-
is am stentibus **¶** Ipe qz igno-

pntiam pntes ad futuam et etia
 letitiam puenit **¶** btus petrus **apulus**
 volens animare hos qui temptacoē
 quatit dicit modici si oportet
 contristat in varijs temptacoibus vt
 pbat vñ fidei nilio pafior sit auo
 quod pignem probat **¶** Ex quo patz
 qd **sm finam Greg. si pntes letitia**
 luctum putant quia pntes aderit
 letitiam se puenire non ignorunt
¶ Item pz quod sapientes in pnti fto
 magis eligunt tristat qm letiti **¶** Sub
 dit xpus **mulier cu pait tristitia**
 bz quia venit hora eius scilicet par-
 endi dolor pntitudo est vehemens
 sm id vsaie **¶** Quia pntes dole-
 bnt aut ppe puer non meminit
 pssie **¶** Tum qz euasit dolorem et
 paulu tu pnt gaudiu qz homo na-
 tus e in mundu sic est doli vñ pem-
 tes licet sibi videat sic partus par-
 turientis amarus accit in patria
 celesti ad quam restituit e pgram
 no memt amaritudinis ppter gau-
 diu quod contit exspe saluti qñ
 mortuus erat et reuixit pperat et i-
 uentus est **¶** Ex quo accipit pnt
 documentu **¶** Consolaco qz contit vñ
 pemtes exspe venie facit labor
 et dolor penitudinis obliuisci **¶** Na
 sic mulier cu videt filiu suu qz ge-
 nuit pulch bonu et sapientem nil
 tor bonor hēdem non vellet en
 no pepisse qñtūqz angustiam
 i paitendo fuerit passa f vellet
 si fueri possit ples tles suscipe d
 voluisset suscepisse sic penitens
 vñ si viderit et agnouit probabi-
 libz iudicijs se constitutu esse cohe-
 dem xpi in vita etna nollet se pe-
 nitentia no fuisse qñtūqz quis
 b videbat quod nimis opat con-
 solaco sapsus qñ exspe venie
 contit quo fit qd mtdū amia ei
 in deo delat quod ei no vntabit
 de alio cogitare **¶** sm id vsaie. lv.
 Obluioni tradite sūt angustie
 pores et non erūt in memoria pora

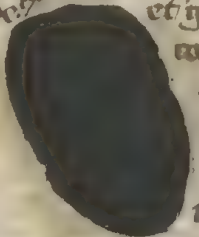
n^o ascendit sup cor nec mir qm sic
vas penitus plenu aliud no capit
Qu cor hominis v^e penitentie in d^e
sic gaudio plenu e qd aliud itape
non valebit ymo scdm nrm dolor
replebit nro gaudioz s^o id psal
m Scdm nrm dolor cosolaciones
tue letificauerut animaz mea rary
aut t^uis repit penitentes qui t^u gao
repleat. **Sic** em vt int **Greg^o 1°**
Ezechielem nonnulli qui auariss
abstinet et in v^eritatib^{us} se extent
maloz p^oit^oz cosq^{ue} lamietis se ip
tibus afficiunt s^{ed} finita p^oce leti
gaudioz negligentes am d^emit
tut sitq^{ue} bonu minne videndo per
dant quod plangendo luctu fuerat
Hec ipe **Sic** alij qui ia p^oua acta
nosolu deserunt s^{ed} etiam tu magne
gemitib^{us} que se male egisse memi
nerunt deplorat et tamen cu reuol
dant eoz que conit d^em petando
egerut magno timore conuincit
Et qmuis se p^ote adden conuertat
desua tam salute sollicitate forim
dant **On** **Greg^o 1° moralu** aut
Plerq^{ue} ia quidem nres q^{ui} puerse
se egisse memit deplorat ia p^oua
acta nosolu deplorat s^{ed} auariss
etia lamietis punit s^{ed} tamen dum
eoz que egisse remissat q^{ui} deiu
dice pauore t^uet iam q^{ui} se p^ote
adden conuertit s^{ed} adhuc se p^ote
insecuitate non eigit q^{ui} d^eu q^{ui}ta
sit districto extremi examis pen
sat me spem formidine sollicita
trepidat quia iustus iudex venies
quid deppetrat reputet quid re
layet ignoret **Hic** **Sic** iter alij
vt aut id^e **in** **pastorali** adden post
carnis p^ota redeutes qui tanto se
audacius in bonis opibus exhi
bent q^{ui}to dampnabiliores de ma
lis se vident **Hec** ipe **Et** hy mmi
rum quia v^e re corde dolent co
missa no max ip afflictoz reat
dnua nra quos de p^oet tenet

continua p^ona **Et** quo p^o q^{ui} v^e peni
tens restituit q^{ui}ta ad aiaz integri
et ad v^e ad aiaz p^o dignu penitenduz
t^uus e male p^oterit n^o vlt amplius
tempus p^ode s^{ed} p^oitu quodamo p^osa
affucom reuipat et p^ose p^oduat
exercitau t^uis et futu vt eo viuat
i timore dei t^uisre p^oponit intelligedo
aut id quod dicit v^eitas **mulier** du
parit etiam h^{ic} tu aut pepit pue
ru non memit p^ose quia natus e
homo i mudo de etia sca que t^uq^{ue}
mulier p^oter fecunditate bonoz opm
sp^oiales deo filios generat ad salute
p^o accip istud documetu lig sca m^o
etia du i filijs quos genat temp
tat et affligit tristitiaz habet cu
tame filij etiam habet cu tamen
filij sui ad retribucio etne vite p^oua
rias tribulaciones p^ouenerunt de v^eito
laboz etiam p^ose non memit s^{ed}
ex eo q^{ui} soluti a carnis v^eiculis nati
sunt ad v^eta etna iocundat aut em b^os
Greg^o 1° moralu **ad** nequaquam re
tribuciois gaudiu de etnitate colli
git quod non hic prius p^oia retrib
uone seminat **Hec** ibi **Et** ideo tribul
hic etia mebra nate e vt ad v^eam
et etna leticia p^oueniat **On** idem
stus doctor **Greg^o 1° moralu** sic
aut sca mat etia t^uisre sue laboe
temptacois no p^o t^ue p^oegrinacois
que et si fois aptos hostes no habz
mtus tamen tollerat fictos f^oes na
contra vicia semper i acie e habz ido
etia m^ope pacis bellu suu et for
tasse q^{ui}uis affligit tu non extra
neoz itib^{us} s^{ed} suoz moib^{us} impugnat
Iam i p^osecucoe p^oncipu timet ne a
mittant boni quod sunt i conuersioe
p^oncipu tollat q^{ui} mali simulant boe
se ee quod no sut **Hec** ipe **Non** igit
m^ouent fideles qui tribulant i n^o
do q^{ui} si seminant i lacrimis i exulta
tione metent **Et** h^{ic} eutes ibant et
flebant mittentes semina sua venietes
tamen ad v^egnu etnu venient portatores

mamplos suos fz opa sua p quibus
fuit et in pma receptu au9 eodem
placōne xpūs dixit quod sequit' Et
vos nūc tristitia habetis fz de q
su meo fm autē videbo vos z gau
debit cor vrm. **Ex quo accipit**
istud docu. Nisi pūs deus cor mo
ueat et illustrat homo in deo gau
dere non pōt quod sic pz nam vbi
grā ibi opatō bona ibi exultatō
in spū scō ex deo si quidem largitate
et benivolentia effluit sua grā ex
tra vero auctibz quidē et totius
boni opis ē summa beatitudo pōtō in
ducte id quod hīc **et c. xxiiij.** In
me omīs hīc vīte z vītat' In me oīs
spēs vīte z vītat' ac ideo vbi de
est pgrām in anima honesta spēs
fincera ibi quidū ibi mens in deū
elevata et delectabile in suo amore sus
pesa pōtā in lūmē dūm aīaz pōt
nat adden se anima non mouebit
aut em būs gregori' **xxij. moralū**
lūmē deī ē grā pcedens que si
in corde nequaquā gratuita sur
get. Proptō meā ipatō suoz
tenebr' obscurā remanēt hīc bñ
sup tantia simone. l. iij. Illius desi
deriū tuū erat et q tu simone
eius pperas admittē inde ē q ipse
festinavit mārē **hīc i. pparcet tū**
qui velit gaudē in deo pōtō eūde
sup tantia simone. xxxi. ut scī de
fidei ardor pueniat finem eius ad
omnem amīaz ad quā ipse ē vēr
z sic pparcet locum domo r tūc sit
anima qm iuxta ē dñs cū se senserit
illo igne succēsam. Et aliqbus in
pōtis subdit oportet pro varijs aīe
desiderijs dūc gustāz pīae vīa
ri et mīsum saporē supne dulcē
dmis imersa appetet animi alit' atq
alit' oblectāre palatū **hīc ipe deinde**
subiungit xpūs. Et gaudiū vrm ne
tollet a vobis. Discipuli em xpī quos
nisi loquēdo spālīc nōbat padven
tū spūs scī erant mīgāa confmādi

q xpī ammittē nō potant f cū
tūdmalit' ipm qui ē vīn gaudiū
elcōz mclis sine fine erant vī sū
Ex quo accipit vltimū docu.
Sā mprīa gaudebūt in deo sine t
mō nō ēit aliquid quod ipsoz gau
diū pturbet aut amoueat hoc sic
pz nam post gñalez resurrectōm
scōz gaudiū ēit delectabile mali am
mōmōne ēit ineffabile xpī vīfione
ēit inēnābile finali duratōne
mali quippe amouebit' eo q iux
ysaie dñs gaudiū et leticiā obtine
būt fugiet dolor et gemitus. Cui
est ratio qd gaudiū vīte z purū
non patit' admixtōm oppositū mali
hīc **apōst. xxi. dicit.** Absorget de
dñs lacrimāz ab oculis eoz et mors
vītat' nō ēit p quod pz stultos esse
qui gaudiū inūdi ab sūthiatū et
amāitūdmē p mīxtū purū z celesti
gaudio pponūt et plus caduā tmo
mentaneū qm eternū amant. Per
pensant q tenent tympanū gau
dent ad sōntū cytharē et deducūt
involūptatibz dīcō suos in pūcto
tamen admīfua descendūt. Et cō
stōz gaudiū ineffabile xpī facit ad
faciem sine apta vīfione quod
tūene ysaias ī spū de electis dīc
ut habet' eiusdem **ysaie. lxxi. vi.**
de' et gaudebitis et letabī
cor vrm videbitis in

quā euident' tanta
em est pulcritudo
dei q tū vna hōā
tantū possit videri

quod ppe hoc ī nūabiles am plei
delicias debent cōtempm. Ex quo
pz stultos ēē **qui pulcri**
tudīnez cātē **pponūt pul**
titudmī cātōz **z magis elī**
gūt mēreatiā qm cātōzē pulch
rīmo delectāri. Et adhuc scōz gau
diū inēnābile finali duratōe
res em illa de qua manat gaudiū
est etna et ideo cū gaudens non

non heat quo mi- peditat a gaudento
gaudebit ppetuo tanto emi delatibilib
est visio dei ut semel eu videns ppe
delatcom totumia qm caput ex eo
nequaquam vltim p m potit no vnde
quare huc gaudio mchil pponetes
curem sollicitate vitam nram sic dis
pone vt bn dispositi possimus fru
visione dei r m videndo m eo et
nabit gaude et delatibilib iocundai
Qd nobis concedat xpus deus nr
ver gaudio elcor ppla r etnu
Docta qita p9 ppa bndus ame
Vado ad eu qui me misit
iohis xij. a rna dei filij
do p m gloia maiestate
et vitate r impotencia s m diu
coequalis huamitate q assupsit
decreuat ab aspectibz discipuloru
subtere vt corda ipoz ad appetu
du et quendi etia facit anhelae
huc h ipo tristabat huanus ipoz
affrus quia eos carnalis erat deso
latus aspectus dnt vado ad eu q
me misit h est qui me incarnari
constituit ibi vado vbi sum ad eum
vadoru quo idem de sum qui me
misit qui cu rai spu s m indiuibib
feat vado vt huamitez ibi cotinue
ad vondo p homibz repntem tot
patoibus pteste consequedi vita
etna fiduciam vt etia
visio huane nature
etia proficiat ad
gliaz vado ad eum
a quo veni p quia
com ei s ad illu
dior p m annacm i
frum nemo quippe descendit de ce
m si qu et as cendit m celu
m si ego so lus qui equs
sum pater sidm deitate
et mior eo s m huam
vtute diuinitatis ascensu m celu va
do ad eu qui me misit vt r sic qui
ame noia xanor forauit docemur
redire a quo pcesserit Ex quo acci
pit istud docu Omis xanus deb;

totis intendi conatibz vt redire possit
ad deu a quo venit ad quid emi car
est homo m si vt sic capax btaudine
etne r vt laudet deu r ob hoc cu de
fit finis omi desiderio et ipe est
via btaudo s m ad ipm est redire
du disponet aut homo ad redditum
si inquit cogitabit de redditu sic em
cogitando se ad viam vt sic patet
dim accersitus fuit pabit. Vnde hic
xij. Estote patti q qua hora non
putatis filius homis venet dispo
net et si deu s m cogitabit esse
sibi pntez pteea ad viam dispone
si pensabit et m prolaboribz iustis r
pys opibz pmissam adeo mercedi
disponet si reuoluet s m m corde
disfructam ex tremi iudicij iusticiay
Et quia redeptor nr redit ad pte
via passionis via resurrectionis
et via ascensionis via quidem pas
sionis que fuit tristis et amara o
portet suos m spu humiliari et cu no
cetero cu gemitu et luctu p pntis
pys et alienis ac desectibz transie
et ad viam resurrectionis de mor
te ad vitam gte que dulc e et
iocunda eo q iusta anima habet Vnde
cu dno conuiuui trisire et tandi pro
ficiendo de vtute mntatem tam diu
se exere i opibus suis quousqz reso
luta carne de ison videat vbi vi
dendo regē i decor suo s m delicias
affluat et pulcritudine pacis et re
que opulenta Et nemo inquit xps
interogat me quo vadis ac si apte
s m venerabile; bedam dicat ten
tor ascendendo ad eu qui me manu
nal constituit et tanta tamqm eis
manifesta eiusdem ascensionis clai
tas vt nemi vrm opus sit mro
gare quo vadam videntibus aut
tis q ad celos pgam Sz quia h
locutus sum vobis sz de recessu
meo et deficiat ebuomibz triste
impleuit cor vrm vt ex timore
fra sitis quai nua mchil valetes
interrogare vbi nimir cosolacom

reape poterant ex eo qd secreta cordu
iporu manifestauit et qd recessus suus
fuit utilis mansio vero non tam uti
lis s; profectum spualu et diuinor
impediens unde sequit^r. Et et ego
veritatez dico vobis expediat vobis
ut ego vadam quia dicit scdm Ex
sostom et si milies coarctem optet
vos audire quia me vocede a vobis
cofert. Et aut conferat omda sua
deus Si em no abiero paradius
no veniat ad vos hinc qnt augu
Aliquid hic potius cu no poterat
mitti ip sam sup eu baptizatum
venisse atq; mansisse vmo a quo
scim eu nuqua sepabiles fuisse
quid ergo e si non abiero paradi
non veniet ad vos nisi non potest
ape sim qm diu sim carnez nosse
psistat xpo aut discedente corpa
liter nosolum spūs scūs sum xpi
et filius illis affuit spualit. Grego
rius vero sic expont Si abmteco
me vte odus corpus no subibo
ad intellm vos visibilia cosolato
re spm no adduco Ex quibus
elicuit duo documeta Unu erat
expedies x discipulis vt ab eis
xpus suberet pncipa corpalem
Alm homines nedu alios homines
s; eia xpm no ppt ipm s; ppt se
vel aliud anuentes spm scm w
ape non pnt p^m sic pr ondi. Expe
diens em erat ipus recessus xpi
corpale ppt ondendam vam ascen
sionm ppt reserandam humana
dilectom ppt pbandam supnam
mansionm In qua fuit expedies
ad ondendam veram ascensionm
videm; etenim quod naturalit vnu
quodq; reuertit ad locu unde thit
gignit. Sic aque reuertit ad mare
Unde veniut sic rhomies hnt m
stinationem vt reuertat ad locu nat^l
sue xpus autem abetno genitus
e aprie deo dedeo et ideo reuertitur
indutus forma huana ad patrem
qui s^m Aug^m du huana; condicom

85
fideib; intulit celu pate non stravit
ad reserandam aut mundana dilectom
fuit expediens nam p hoc qd mundu
reliquit et ad patrem ascendit voluit
onde quod nemo venit ad deum nisi
prius relinquat mundu qd attendet
Bernhardus in quodam sermone ait
Cui xpus inquit dulcesse neceste
est amareste mundu hec ipe quomo
em ad deum veniet qui concupiscetia
mundi illectus insire non quiat vel
saltem ne cotidie protrahatur scilicet
aut vt iohes ait qd ome quod est
i mundo concupiscetia carnis e con
cupia odore et superbia vite i. ioh. 4 Et
ob hoc nisi hanc quisq; deponat
concupiscentia; celestiu concupiscetia no
habet non em hec miseri pnt n
balsamu gratie di hinc sceno phas e
concupiscentia Et reuera mundi concupiscetia
non e curanda nam mundus insibit
et concupiscetia eius et quod omnia
mundi oblectamenta nisi queda vdi
tas vanitatu et omne vanitas n
fumy et vetus nisi clia que insent
revertit Et ideo de his qui insent
adheserunt qm cu insentib; nisi
mutati fuerint pibut ad pbandam
vo supnam mansionem xpi corpalem
cessus fuit expediens qm tu dix
i. ioh. xij. vado pare vobis locum
iteru venio et accipiam vos ad me
ipm vt vbi ego ibi et vos sitis costat
quod vbi accipit fuit ibi membra se
aut Et aut locus ille delectabilis
admaned; provt figuralit ondit
iudicium ij. vbi dcm est filius isrl 18
Et videt vobis dms locu admaned;
vbi nullus rei e penuria vbi omis
boni est copia In eterna em etno p
miu electoy est vnde deu viuē tu
deo ee cu deo esse ideo qui eit omnia
in omib; habet deu qui est sumu bonu
vbi est felicitas summa summa vocu
ditas vera libertas pfecta caritas
eterna seruitas et secuta eternitas ibi
e requies a laborib; pax ab hosti
b; amenitas de nouitate serui

pe iudicat quem superbi atque impii
imitantur. Hec 1^a. Ex quo accipit istud
documentum Arguitur per spiritum sanctum mu-
dam homines de peccato infideliter quod
Catholice et vere in christum non credunt.
Et de iusticia eo quod iustus in ea non
imitatur arguitur de iudicio quod quod
non timent sed tamquam obstinati prin-
cipe suum dyabolum imitantur. Sunt et
nonnulli qui incedendo ad ecclesia fa-
tho non concordant sed que voluit
recipiunt que non noluit recipere co-
tempnunt et tales heretici sunt unde
beatus Thomas 1^a 2^a 2^e q. 10. art. 1°
in responsione prima dicit Quod
si quis est de his que ecclesia docet
et vult tenere et que non vult non
tenet iam non vult inherere ecclesie
doctrinae sic inessibili regule sed pro
voluntate. Et ideo manifestum est
hereticus si permarit discedit unum
articulum non patet est sequi totum
dogma ecclesie alioquin si non perma-
rit non est hereticus sed errans. Hec 1^a
Sunt alii qui confitentur se nosse deum
quod vere credunt fratres tamen negant
et infideles deo existunt Sunt etiam
quidam qui contra ius nature al-
terius ledunt ius unicuique minime tribu-
unt primo contra iusticiam minime
operantur. Iustum iudicant putando per
rimos ledendo per prophetas et nephas
diuitias et honores accipiendo cum
manifesto amaro suar dispendio
in loca sanctorum suos intrudendo ca-
lumpniis innocens orphanos et
viduas opprimendo preterea dignum
vel officium publici ultra constituta
salaria a subditis vel inferioribus ex-
igendo ex vitiis et male questis
vitam infelicem ducendo cum debent
to honoris aliorum aut personarum vel
vix se eligi vel dicari perueniendo.
Sunt preterea non pauci nullo qui dis-
tint di iudicium vix sopniamat nec
pensant quod adiudicatum et dampnat
principem dampnandi vadunt tamquam

76
sui addum voluit cum tamen sit id for-
mandum multum iudicium eo quod eis iustum
sine deceptione utrum siue personarum
acceptatione finis sine reuocatione in-
tegrum sine omissione. Ubi secundum Augustinum
libro. 11. de symbolo iudex non flectit p-
uenit cum nima iam flectit nec pecu-
nia corripit nec satisfactione vel
prima mitigabitur ubi secundum Bernardum
in quadam epistola Iudex non flectit
vobis non flectit domus quare homines
nuquam ad reprehensionem spiritus sancti vi-
tam mutant ne sint principes ignis
etiam qui peccatus est dyaboli et an-
gelis eius. Et quia apostoli minus
diligebant principia christi non erant
dispositi ad intelligendum eorum que
christus docebat eos. Ideo dixit eis quod
sequitur adhuc habeo vobis multa
loqui sed non potest portare mo-
pter mentis existitiam directionem
pter affectionem corporalem et propter
dicendorum arduitate. Ex quo
accipit istud documentum Magister
vel doctor debet ad pacatatem audien-
tium attendere et iuxta hoc eos docere
vel simone formare aut enim hugo
in didascalicon libro primo Non videtur
dicenda sunt que dicere possumus
ne minus valere dicantur que dicere
debemus. Et idem ibidem libro. 5. latio
duobus modis animo fastidium in-
gerere solet et affligere spiritum et quod
videlicet si obscurior fuerit et quod
titate si prolixior extiterit in quo videtur
quod magno uti moderate oportet
ne quod ad refectum quesitu est
simul ad suffocationem. Hec 1^a preterea
ex forma christi discimus quod aliter sapi-
entibus et maioribus aliter rudibus et im-
plicibus est verbum dei proponendum vel
doctrina nam ipse in plano tribus et dis-
cipulis in monte predicauit Item di-
xit Gratianus xxii. dist. 1^a alter.
Quod qui ea docent que ab auditori-
bis non valent intelligi non eorum
utilitate sed sui orationem faciunt In

Terporone p[er] h[oc] in maculati &
viciu[m] am[er]it[ud]ine est indignis secreta re-
uelare quod sit vel loquacitate
cauta diu[m] sine iudicio volat nre.
uob[is] ille vbi vel adulatione ut ei
placeat cui secreta reuelat veliac-
tione sciencie ut plura scire videat.
Hec ibi h[ic] Actiu[m] q[ui]to Anglus
dixit petro v[er]o stantes loquimur
in templo plebi v[er]ba vite huius vbi
p[ri]mo iubent[ur] ire deinde stare pos-
tea vbi vite p[re]dicare i[n]uendo aut
notat[ur] distretio siue sagacitas
indotendo ut capax t[ame]n videlicet
audientiu[m] s[er]mo respondeat et neq[ue]
falsum p[re]ro p[ro]nu[n]tiet aut ire
ut facilius alijs videat[ur] vel ne ob
scuritate aut nimietate auditores
offendat. Instando vero consciencie
accipit[ur] finitas doctores em non
debent cedere ad osarius s[ed] magis co-
tra eos velud minus stare et re-
sistere fortiter ascendentes ex adu-
so. Sic apli faciebant de quibus
Actiu[m] iij. legit[ur] et loquebant[ur]
vbi dei cu[m] fiducia q[uod] nec t[er]rebant[ur]
minis n[on] flagellis n[on] p[re]buis nec
p[ri]mis vniuersis. In p[re]p[ar]atione at
vbi vite importatur utilitas.
Omnes eni[m] doctores docere deb[et] ea q[ue]
sunt vite eterne seu q[ue] ducunt ad vitam
eternam s[ed] p[ro]cholor iam multi
sicciteru[n]t falsi doctores et ingiri
qui pro vita eterna mortem docent
eternam velud sunt heretici qui p[ro]p[ri]o
p[re]dicando placentia corda ip[s]ius le-
uunt s[ed] veneni quo sedant[ur] co[n]tra-
tane et vix contra vix exarman[ur]
sub sacatis false velamine abso-
dunt qui videri non aut[em] esse sci-
querunt qui totu[m] ordi[n]e et iustitia
cu[m] co[n]funde[n]t contendunt quos in-
miz a fructib[us] eor[um] quos p[er]uicaciter
agnoscat. Sequit[ur] Cum autem
venit sp[iritus] ille vitatis docebit
vos omnes v[er]itate[m] i. s[ecundu]m dydi-
mu[m] digne vos t[ame]n v[er]itatem
sua doctrina et iustitiam vos t[ame]n

fens amore h[ic] ad sp[iritu]m vniuersitate;
i[n] quo solo om[n]is s[er]ptu[r]e v[er]itas posi-
ta e[st] vel docebit[ur] vos om[n]es v[er]itate[m]
s[ed] vite iusticie et doctrine de v[er]itate
vite dicit[ur] ysaie xxxviii. et memento
queso quod ambulauerim coram
te in v[er]itate et corde p[er] fide[m] de v[er]ite
iusticie p[ro] v[er]b[is] vii. Accipe p[er] fide[m]
mundus non e[st] bonu[m] ut declines
a v[er]itate iudicij de v[er]itate doctrine ha-
beret ysaie xxxi. et sciam[us] q[uod] ve-
rax es et v[er]um dei in v[er]itate docet
Quia igit[ur] dicit[ur] non potestis po-
tere modo et quod sp[iritus] v[er]itatis
docebit vos om[n]em v[er]itate[m] ne h[ic]
audientes maiore sp[iritu] ex istinuet
subiungit non em loquet[ur] a semet
ip[s]o i. non finget doctrina noua
a mea sepatam s[ecundu]m que sp[iritus]
ipse etiam dicit ioh[ann]es xxi.
ame ip[s]o non loquor i. nichil p[ro]p[ri]u[m]
nichil a p[re]loquor alienu[m]
s[ed] quecu[m]q[ue] audiet loquet[ur] i. ita
et v[er]ba loquet[ur] Et est t[ame]n dicit[ur] s[ecundu]m
crisostomum dicit[ur] aut[em] a se ip[s]o no[n] lo-
quet[ur] nichil contra nichil p[ro]p[ri]u[m]
p[ro]pter mea vbi glosa Andree illi
est scire scire v[er]e esse a quo ergo est
illi e[ss]entia abi[er]it audientia ab illo
audientia i. scientia que non e[st]
aliud q[uam] e[ss]entia. Et glosa quia
ergo non e[st] a se ip[s]o s[ed] ab illo
a quo p[ro]cedit a quo illi e[st] e[ss]en-
tia et ab illo scia igit[ur] abi[er]it audientia
semp[er] itaq[ue] s[ecundu]m augustinum audit sp[iritus]
s[an]ctus quia semp[er] s[an]ctus ab illo ergo
auduit audit r[ati]udit et audiet
a quo e[st] Et que ventura sunt
annuntiabit vobis p[er] sp[iritu]m em v[er]it[ate]
ut ait dydim[us] futu[r]o[rum] s[an]ctus v[er]itas sci-
entia co[n]cedit[ur] unde et p[ro]phete hor-
eod[em] repleti sp[iritu] p[re]nuntiabat et
p[ri]ncipia intuebant[ur] que erant de
inceps secutura Et s[ecundu]m bedam id[em]
dicit[ur] q[uod] multi sp[iritus] s[an]cti g[ra]tia repleti
que erat ventura agnouerunt et
p[er] sic accipi due ventura sub annu-
tiabit vobis scilicet cu[m] gaudia vob[is]

82
celestis patre ad memoriam reducet
ventura vobis apostolis nuntiavit mala que
sunt professionem christi erat passus et bonum
que providem malis erant preceptum
Subdit et me clarificabit secundum Augustinum
diffundendo in cordibus credentium
caritatem spiritualesque faciendo declarabit
eis quod filius patri esse equalis
vel quia propriam caritatem fiduciam re
pleti et timore depulso amittant
tunc christum hominibus ac sic et fama dif
fusa est toto orbe terrarum quod enim fac
turi erant in spiritu sancto habent enim spiritum domini
esse factum habet ipse vel potest intelligi
Ille me clarificabit que nunc occulta
sunt vobis manifestando et bene dixi
clarificabit quod de meo accipiet. 1. con
sona meis dicit vel secundum Crisostomum
habet intendit una mea illius doctrina
et ex quibus et debetam docere ex eisdem
et ipse dicitur est tunc aha esse que
illius et que mea Et enim illa nunc sunt
vel secundum Augustinum de meo accipiet sed de
meo patre quod quia dicit possent
dixit quod ipse est spiritus veritatis qui aperit
Ideo subdit Omnia quatenus habet
pro mea sunt id est quoniam est potentia
et essentia mea et prius propter dixi vo
bis de meo accipiet et amittabit
vobis Ex quo passus accipere studium do
cumentum Spiritus sanctus interpretatur omnes
et in iustis redarguit veritatem instruit et
quod christus sit verus deus luculentem declaravit
Quintum ad primum quod omnes interpretatur
et in iustis redarguit sic patet sic enim
ignis est aqua contraria ita spiritui sancto omnis
impietas et iniustitia est adversa et ob
hoc ubi spiritus sanctus est pacem non potest ha
bere malitiam sed locum habet illud argu
am te et statuam contra te faciem tuam
ut intelligas quod bonitas et malitia
similiter stare non possunt sed unus in se
altius operatur egressum Et hinc est
quod omne peccatum etiam minutum argui
it benigne ut arguendo ondat se
amare Hinc illud apostolis etiam ego
quos amo arguo arguit siquidem
cum per inspirationem spiritus sancti homo de

expressu suo semetipsum redarguit et
tanto amplius se reprehendit quanto
habundantius spiritum sanctum accipit Unde
gregorius si quis id pro ultimo auditu aures
audire tenet oculus meus videt
te sic autem Quanto quis maior gratia lu
mine recepit tanto magis reprehen
sibilem se agnoscat sic pulvis ap
paret in radio qui non apparet in
umbra arguit et spiritus sanctus iniusti
tiam quod homines ad arguendum idone
os efficit et disponit ut si ut reprehende
biles faciat et fortes reprehensi
biles enim impedit arguentes nam
ab omnium mundo quid mundabitur
Etiam
Christus Ignorantia vobis profectum impe
dit arguentis nam sibi potest dici id quod
aut apostolus ad romanos 1. Qui aliud docet
tempus non docet timor aut neque
arguat non non promittit Romani cor
1. dicit. Vobis querere scilicet iudex nisi
valeas virtute rumpere iniquitates ne
forte extimescas faciem potentis
quantum ad secundum quod spiritus sanctus veritatem
instruat sic patet Ipse enim est doctor Ecce
qui docet omnes veritatem de humanis
veritatibus de divinis veritatibus ita inferiora
ut contemnat veritatem ita superiora
ut appetant Ipse est et doctor ius
titiæ de quo dicitur 1. filii syon ex
ultate et letamini domino deo vestro
quod dedit vobis iustitiam constat ergo
quod est doctor quod nisi intus ipse
doceret in vobis lingua augur
alter doctor ad veritatem intelligere
laborat Quintum vero ad tertium quod spiritus
sanctus declarat luculentem christum esse
verum deum sic patet nam cum dedit aut
misit spiritum sanctum discipulis constat quod
eum dare non poterat nisi deus
quoniam unus enim christus Unde se ante
spiritus sancti missionem dominus ait et ecce
que meas sunt super mare ambla
vit dominus in firmamento et portas ei
construxit et sathana ligat dominus aere
et ecce que sunt in aere cum ipsa vir
tute celum ascendit ne putaret
interestrem paradysum sic enotat

et helyas inflatus se deu i missione
spus sc qui deus est ondit unde
Aug magna ma di donu dat eq
te sibi nam spūs scūs donū ondit
etia spūs scūs ipm esse verum dñm
quia spū scō dato credentes m pñ
fecerut maiora macula qm fecerat
ipē xpūs scdm illud iohis xij. et
credit m me opa que ego facō et
ipē faciet ondit ipm esse dñm pñ
qz ipauas et simplici qz xij pñ
apib et lxx duob milibus pñm
scm roborat demūdo trūphauit
et phōs ac mudi sapientes vicit.
Unde xij lūz magne z plane diuina
fuerut miracula que dñs ihūs gessit
mētis h tamen sup omia emittit
quod m paucis simpliciabus totū
mūdū et sapie et altitudinē sibi
subiungunt cum sup creaturam
rōnabilem non videt qz potuerit
esse msi adeo qz timore hūano et
mūdano abnascibili sublato adeo
fortes effū sūt sū em sūt qz ompo
tētes h i laudandus est igit xpūs
dñs qui tantū hominē amauit quod
pignus s equale m cordibus fide
lūm msi qz doctore vitatē ded
qz ipius lūe vitatē ad salutē
nobis nātāz agnoscētes sic gōdia
mur ihūe fidi vt ad lūm glorie e
tēnū et mēmabile pvenire vale
am? Quod nobis pstatē dignet
xpūs p secula bndictus Amen

men dico vobis
Et quid petitis pñm rñ
Iohis xij. seductor m
• amabilis fca cēna vltima cū disci
pulis cum discipulis cū fletu et tris
ticiam pñ mōetēz sūa ipos habiat
ros nūciatūz mteretā que loque
bat de gaudio sue resurrectōis
et ascēsiōis post recessum suum
vt daret ipis aplis fiduciam hōz
qz petierūt impetrandi dixit Ame
amen dico vobis Si quid petierit
patrem i nomie meo dabit vobis
In quo ondit sui nomis vltutē eo

quod non visus neqz rogatus s solu
nomiat apud pñz fūat mirabilia
scdm Crisosto Et signat dicit Si q
illud em fñ augr ē quid quod ē
aliquid tñ aut ē res spūalis tem
palia em et corpalia respat spūtua
lū qz mchil sūt Hec i Sic ergo w
dicit dñs qz si spūalia petierit con
sequim et h neqz paulus prosti
mulo amouedo nec filioz zebeder
prophēz vt sedent vnus addertiz
et alius ad sinistra orando petierit
Et deo non sūt ex auditi Unde id
Aug Exaudit dyabolus petens
Tob ad temptandū et non ex audit
Aplūs petens similiz amouedu
exaudit dñs que disposuit dāpnāe
et non exaudit dñs que disposuit sal
uare h ille Inedū em quedam cōe
dit ratus que quibusdā negat pro
pñis dicit itaqz Si quid petieritis
pñm i nomie meo i nomie meo
Inuocato vel inuocate nomis mei
dabit vobis quia em sū pñseip
sis exauditur non pro omnibus
scdm Aug Ideo dicit dabit vo
bis et non dabit simplici qz si nō
eis pro quib petim dabit vobis
tamen pñm vñ benignitatis re
stinet Hec ille Ex quo colligit qz
vt ait Augustinus Non petat m
nomie saluator quidquid petat
contra racōm salutis qui autem
m nomie ei petat accipit qñ de
bet accipe quedam em non negat
s vt congruo dentur tpe differat
Obi accipit istud pñm documētū pñm
et pñcipalit ea que ad salutē et et
nē regin gloriā consequendam pñ
nent sūt petenda hūc em ē quid
petē i nomie xpi Accipit hūc scdm
documētū pñm mgtitudinē idispo
sitiōem et dignitēz illor pro quib
orant sū non exaudit pñm donū
sic declarat Illud em tñ petēd
pñcipalit quod ē solidū et pmanē
non tempale tñsitoriu et fugiē
detisitoris em Jeremie iij dicit

28
Asperitatem et esse vacua erat et nichil
Cur inquit nichil nisi quod temporalia habere
unt cur vacua nisi quod non replent
sed manent que secundum beatum Bernardum quod habere
sunt soliditatis replent. Sed minus
Ecce v. scribitur Avarus non imple
bitur pecunia. Et hinc primo dicitur. Divi
tes dimissio manens preterea non est petenda
dum bonum minus bonis et malis quoniam si
bonum summum quod cor implere sufficiat
atque unde cor plenius gaudio habeat
aut enim Augustinus xv. de civitate dei quod de
seculo bono bonorum pro lapsus est factus
ad bonorum minus non bonis propter si
bonis malis quod quoniam ille scilicet secundum
voluntatem est petenda diligenda si deus
volens ut primo querat regnum dei et
iustitiam eius. Igitur primo et principaliter
eaque sunt salutis eterne sunt petenda
dicitur enim primo Iohannis v. H est fiducia
qua homo ad deum quia quodammodo pe
timus secundum voluntatem eius scilicet ei pla
cita audiet nos scilicet de oratione gra
tuita. Ex quo liquet quod qui delicias
divitias et honores salutis anime tot
rias petunt non secundum voluntatem dei
petunt tribus enim dicitur per Iacobum
iii. Petitis et non accipitis eo quod male
petitis ut in concupiscentiis vestris in sy
mulatione preterea per super orando meos de
elevationi si si quid aliud quam salus anime
vel ea que pertinet ad salutem peti
sit ad ea que inferiora sunt de sensibus
igitur non alia principaliter sed eterna sa
luta fere sunt petenda verum quia sus
picari possit quod temporalia nullatenus
sunt petenda. Tum quia prohibe
mur ut de temporalibus sumus solliciti
v. vbi dicitur. Nolite solliciti esse autem
vestre quid manducemus. Tum quia
querendo regnum dei et iustitiam eius
omnia adiunguntur. Et v. Tum quia tem
poralia habita plenius spiritualiter et tem
poralitatem sunt novum dicendum est pro ut
ponit beatus Thomas secundum secundam secundam quod hinc
in articulo v. quod sic Augustinus dicit ad
probum de orando dominum. Hic licet ora
re quod licet desiderare temporalia autem

licet desiderare non quidem principaliter
ut in eis fine constituantur sed sicut quod
dam amacula quibus humanam ad ten
dendum in beatitudinem in quantum saluetur per
ea vita corporalis sustentantur et in quantum
nobis originem deservunt ad actus
beatitudinis et ideo principaliter licet orare
Et hoc est quod Augustinus dicit ad probam ad
sustentationem vite non indecentem vult quod
quis eam vult et non amplius quod
quidem non appetit propter sempiternam
sed propter salutem corporis et contrivertit
habitu hominis venon sit inordinate
mens eis cum quibus vivendum est non
obstat quod induat desollicitum
Nam non quolibet sollicitudo tem
poralia est prohibita sed superflua et inor
dinata pro ut dicit idem sanctus doc
tor ibidem in ratione ad secundum argu
mentum. Nec obstat quod secundum querendum
est regnum dei et iustitiam eius Nam
dicit Augustinus in sermone dominum in morte
cum dicit illud. Primo querendum est scilicet
regnum dei significavit quod hoc saluetur
temporalis postulus querendum est non tempore
sed dignitate illud tamquam bonum
nunc habet tamquam nunc nunc. Nec
obstat quod temporalibus tamquam sunt no
ticia inducitur est quoniam et si mens ma
dum intendit temporalibus rebus sic
ut in eis quiescat deprimatur quando
tamen eis intendit iordine ad bea
titudinem consequendam non deprimatur
sed magis elevatur secundum secundum dicitur
ibidem in solutione tertii argumenti
Secundum vero dicitur quod propter migrationem
dimez indispositionem et indignitatem
illoz per quibus orant scilicet non exau
ditur sic ostendit. Vere enim. vii. et vii.
dicitur. Noli orare pro populo isto neque
assumas pro eis laudes et orationem
quod non exaudiam. Et sermo. xv.
legitur. Si stetit moyses et samuel
orant me non est anima ad populum in
Et primo xv. dicitur non est exaudi
tus samuel pro saul hinc conve
nit quod ponit Gregorius xii. moralium
vbi ait. Si intro atrium fixo corde

primo non educt^{ur} nihil in p^{ro}bis
duo op^{er}is obtinet^{ur} quia r^{ati}on^{is} m^{er}itis
mebris imponi salut^{em} medicamina
nequeunt nisi fr^{uct}u a^uthore in sub
trahat^{ur} hec i^o Sic i^o si sc^{ilicet} dign^{us} sit
ut exaudiat^{ur} in habilitas tamen
illo^{rum} p^{ro} quib^{us} orat^{ur} intendit q^{uod}
non exaudiat^{ur} Nec mir^{um} q^{uod} nec
deus m^{er}ito et penitus indisp^osito
de potentia ordinata donu^m gracie
in fide valet lig^{um} possit ex m^{er}itis
sua eu^m sic dispon^{ere} ut coopta
to libero arbitrio ad gr^{ati}am se dis
ponat et tandem disponit gr^{ati}am i
fundat Non emⁱⁿ vlt^{imo} de libertate
colle^{re} arbitri^{um} homiⁿis ut iustificet
m^{er}itum et obia^m gr^{ati}ie sue ponete
Sic ergo requirit^{ur} aliqualis dis
positio et p^{re}paratio illo^{rum} p^{ro} quibus
orant^{ur} sc^{ilicet} ut orantes p^{ro} eis vale
ant exaudiri Alioq^{ue} sc^{ilicet} Greg^{orius}
x^o moralium dignu^m p^{ro}fecto est ut ab
eius b^{en}eficiis sic quisq^{ue} ext^{er}neus
cui^{us} iussu^m non vult esse subiect^{us}
tus hec i^o Et ideo si volum^{us} q^{uod} aliq^{ui}
sa^m in celo aut boni homines in mu
do orent p^{ro} nobis ut simus digni
et q^{ui}a o^{mn}ib^{us} eor^{um} ad gr^{ati}am di^{vi}ni mod^o
nobis possibilib^{us} disponam^{us} cuius
tamen gr^{ati}ia rep^{er}it^{ur} in multis qui
nihil boni facientes credunt se
posse saluari o^{mn}ib^{us} aliis De^{us}
vlt^{imo} modo non petistis quide^m
in nomine meo confisi s^{ed} me^m p^{ri}nc
cip^{is} s^{ed} in m^{er}itis m^{er}itis vlt^{imo} mo
no petistis vlt^{imo} ad t^{em}p^{us} passioⁿis
mee in quo fui vobiscu^m in nomine m^o
he^{re} i^o vlt^{imo} nom^{ine} mei quia vlt^{imo}
mei nom^{ine} fuit vobis i^o nota s^{ed}
am nota fuerit petite s^{ed} p^{ri}nc
cip^{is} fiducia obtinendi et accipiet^{ur}
gr^{ati}am in p^{ri}nc^{ip}ia que est magna et gl^{ori}
am in futu^{ro} Ex quo accipit^{ur}
istud docu^{mentu} vbi de dante n^{on} no
ambigit petens negligetia ar
guit^{ur} hoc est hic s^{im}iliter Crisos
tom et p^{er} sic n^{on} p^{ro}dit t^{em}p^{us} i^o
m^{er}itis vlt^{imo} gr^{ati}am potuit obtine^{re} aut

minus recipere n^{on} aliam quod at
differt^{ur} non nuq^{uam} aufert^{ur} Item
qui negligit petere du^m t^{em}p^{us} est vlt^{imo}
non vlt^{imo} postea si volit fortasse ob
tinere non poterit s^{im}ile de off^{icio} dele
gati Cum siq^{ue} Quia q^{uod} de^{us} est lib^{er}
tissim^{us} iuste negligetes t^{em}p^{us} m^{er}itis
arguit^{ur} he^{re} d^{um} dat^{ur} s^{ed} effundit^{ur}
et plus solet tribue^{re} q^{uam} soleant ho
mines ab eo postulare vnde latro
p^{ro} vlt^{imo} hec i^o Luc^{as} xxiiij dixit^{ur} q^{uod}
mei d^{omi}ne du^m vener^{is} in regnu^m tuu^m
Ipe vndit Amen amen dico tibi ho^m
mei eis in p^{ar}adyso Ecce q^{uod} velox
et sufficiens p^{ri}mo siq^{ue} habudans re
muneratio vberior emⁱⁿ fuit x^{risti} remu
natio q^{uam} latrons p^{re}paratio Si ergo
sic remunerat^{ur} vba ex corde bono emis
sa quo^mo f^{aci}ta s^{un}t m^{er}itis remunerata dimi
tet^{ur} Negligencia vero petendi ea
que s^{un}t salutis p^{ri}mo venit ex eo q^{uod}
radice cordis sui quis i^o avatur a
sine re t^{em}p^{us} i^o sic defici^{it} q^{uod} creat^{ur}
do p^{ro}posuit Nam s^{ed} aug^{ustinus} siq^{ue} ill^{ud}
Apl^{us} quoz^{um} deus venit est res illa
gladius est quo dyabolus eum ad
mortem voluit Ordo si quis ra
dix sui cordis i^o multis rebus t^{em}p^{us}
toris posuit in quib^{us} b^{en}itudinem
sibi rep^{er}avit sicut ille qui habet
bat multas possessiones Aug^{ustinus} x^o Aug^{ustinus}
si quis q^{uod} s^{un}t d^{omi}ni in rebus t^{em}p^{us}
t^{em}p^{us} i^o delatari vetus emⁱⁿ arbor
t^{em}p^{us} i^o s^{un}t t^{em}p^{us} i^o non potest
Et h^{ec} est quod si deus p^{ro}ssimus
patus sit dare ista tamen non sunt
apti recipere n^{on} rogant p^{ro} ut debet
p^{ro}ptia s^{ed} p^{ro} p^{er}petua aut utilitate
t^{em}p^{us} i^o t^{em}p^{us} i^o p^{ro} isto f^{aci}ta
quod p^{ro}nt Augustinus in libro de b^{en}
t^{em}p^{us} i^o p^{ro}nt s^{ed} iniquis Adulator
in d^{omi}no deus n^{on} ad i^o q^{uod} p^{ro}
nisi sponte aliquid conet^{ur} Et idem
in libro de p^{er}fectione iusticie homiⁿis
non adiuvat^{ur} nisi et t^{em}p^{us} aliquid agat
hec i^o h^{ec} est q^{uod} quidam s^{un}t q^{uod}
orabat^{ur} p^{ro} quodam sp^{iritu} form^{is}
impugne n^{on} p^{ro}fectu ergo q^{uod} idem

non surgebat ne se prosternerat aut
deu in orationibus s magis delectabatur
inrogationibus suis quod scus ex re
uelatione quosque dixit. In possi
bile e discedere spm ate formacionis
alijs pro te orantibus nisi tu ipse la
bore assinas in ieiunijs orationibus
vigilijs rogans dnm cu gemitu d
itq; xpus petite et accipietis scz
quod petitis ita ut gaudium vrm
plenu sit non tpale qz gaudium vpo
rite admittit pnti et quia no est
plem gaudium quod fletu instetur
s etim quod replet et sanat dei vi
sione et fruicione h em est gaudium
plenu quod impunitate conscientie
boni et deuoti hominis consistit deq
Applius ad philippenses iiij. Gaudete
in dno semp iterum gaudete dico id
vero gaudium et e vrm et pleu cu
nichil pt addi vel minui eo q est
summa beatitudo cui si quid absoret
summu bonu no esset scdm doctm iij.
de consolacione Ex quo accipit
istud documentu ad hoc ferri tota
debet iustor intentio ut plenu gau
dium consequatur qm cu srm Gregorij
iiij. moralium tractante id ob. Nich
sunt dies mei Da vi quo venis summa
cognoscant eo sublimius terna despi
ciunt et idcirco pntis vite dies nichil
ee cospiciunt quia illuante metis oculos
inconsideratione et intat figur. Hec i
et ob h cu mundo in vita pnta que
non vita s mors potius e dicenda
eo quod e vita fallax vita mendax
nunc flores et statim arescens plena
laqueis repleta minas impleta tep
tacionibus obducta varijs insidijs
minime delectant s potius querunt
gaudere in domo scientes quod vrm
solum e gaudium q fit i dno Unde pnt
ad quidam sanoniales Illud veru
et summu e gaudium quod non de crea
tura s a creatore concipit quod cu ha
bueris nemo tollet ate cu aliunde
conquata omis iocunditas meior est
omnis suauitas dolor est omne dulce

amari e omne decor fetidum est omne
postremo quod delectare pt molestum
e bonu igit est gaudium quod fit i pnta
i spu sco s optimu est atq; plenum
quido videbit anima regem etm re
uelata facie in decore suo bti scdm
Aug. in libro de uitalitate attende pnta
summa felicitas felix libertas felix bti
tudo ubi implebit id q dicit i eum
Erit homines similes angelis Hec i
ad hoc igit est tenend semp ut ple
nu quis gaudium consequatur De qui
her in probijs locutus sum vobis
i. obumbrate et obscurare s ante pas
sionem Et h ideo quia capaces no est
s venit hora s resurrectionis mee
cu iam no ipse verbis loquar vobis
i. non obscurare vel loquit de tpe
missionis spūs scz pala de pre mo
a nuntiabo vobis srm id Actum pmo
p dies quadraginta apparens eis
loquens de signis di vel annuntiabo vo
bis mittendo spm scm. Ram vt ait
Reda illam horam signat qua pac
ta passione sua resurrectione spūs
scūs erat gram datus Tuc em spua
liter intus instructi omnia que de atq
mitone diuinitatis amantibus erant
capienda repperunt In i die postq
vobis apparuerio vel postq srm
scm misero In nomine meo petite id e
virtute nominis mei ad prez agnoscat
alio non potetis i nomine meo peti
tis credentes me deū ee h e petite
et impetbitis qz in me deū credetis
Hec ille. Et ideo tuc dico vobis qz
ego rogabo pntem de vobis ymmo
vt ds cu patre idem ex audiam Aug
In qntu homo pronobis m
pellat in qntu ds est nos ex audit
cu pre. Vel sic pt intelligi rogabo
pntem de vobis quai dicet no est tuc
nate vos habere me mteffore me
i vris petitionibus sicut modo apli ei
ante passionem eius tm confidebant
de pntia eius corporali sic q p se pds
adeo q nichil petebant s i omib
ad ipm recurrerant Post passionem

aut eius ipse met petitiones suas for
matu erant quia ergo velat dicit
tantam familiaritatem habet ad ipsu
patre quod proos metipos non tamen ex
cluso meo adiutorio potius credere
adipm et impetrare. Et bndixi in
illo die in nomine meo petetis preter
ipse enim pr amat vos unde accipiet
quod ab eo petetis quia vos me a
mastis et credidistis quod ad eo exiui
ubi hec dicit quia e nota signi no
rause Ram sibi Aug^m quia ille a
mat nos amamus Ipe ei prior dilect
nos pma iohis ui ergo hinc fin
est ut diligemus quia dilecti sumus
vel pte sic accipit Ipe pr amat vos
quia vos me amastis quod diceret
Ipe diligentes me diligit h^c est
in amicitia consuet et gratia aug
mentat Subdit ex iui inquit a pa
tre per et^m gratiam et veni in m^o
p tempalem naturam. Iterum reliq^o
mundi corporali discessione et vado ad
preem ma h^m humanitate ascensione
Unde Aug^m hec vba expones sic ait
Exiuit appere quia de pre est in mu
dum venit quia sui corpus mudo
ondit quod de vigne assumpsit reliq^o
mundi corporali discessione preerat ad
preem hominis ascensione n^o mudo de
servit pnae gubernatione. hec i^e
Ex h^c passa hec accipit^r docuit
una est dei dilectio e causa qua di
ligimus deu Aliud spali^r ex eo quod
xp^{us} reliquid mudo et ad preem
ascendit nemo pr sursum ad deu
ascendit nisi omnem affectum cor
dinatam mundana a corde suo ex
uat et cu affu reliquat pro pmo
inducit quod ponit h^c i^e m^o
dediligendo deo ubi ait Causa di
ligendi dm deus e modus sine no
dilige Et alibi id diligendo deo
ait Amat inmensitas amat eternitas
amat supermines scie caritas amat
deus cuius magnitudinis no e finis cuius
sapie nou e nus cuius pax exsuperat
omnes intellm et vias rependm^o

ai mensura Et subdit Diligam te d^r
fortitudo mea et d^ro smamentum
meu et refugiu meu et libator meus
Et pauas mepositas diligam te pro
dono tuo et prom^o meo minus quod
iusto f^r plane posse meo qui et si
quatu debeo non possim tamen ultra
quam possim potero plus cu plus
donare dignaber^r nunq^m tamen pro
dignus habere. Ipe Et idem super
Cantica smone. l. sic ait Amor dei
amore anime patit et illius p^ruere
intento menta anima facit sollicitu
do quod sollicita hec i^e Astat igitur
quod dei dilectio e causa qua diligit de
u Quare consideri quod amatez amas
intento tibi intentus es t^rpe dete sol
hate tu de p^ro sollicitus accelera ergo
quatu vales curte velocat quatu po
tes antiqua vigilias inuenies eu
nou aut puenies Cosida ptea et
max^r quod diuina maiestas quatu ceti
non curans tibi soli intendit gloie
tur te comoues et matas ut tu post
positis curis ambus totu se illi ex
hibeas totu cor adipm conuertas et
cu deuotione accinctis que maiesta
tis sue oculos offendit te sollicita cus
todias quod si fecer^r non dubites ad
ri te adeo qui amas quatu vo ad f^m
quod nemo poteit sursum ascendit
nisi omnem iordinata affectum mu
dana abiciat et relinquat sic patz
In possibile quippe e ut quis diuis
simul et mudans sit affectus dicit
en iacobi. ui. Adoltei nescias quia
aualcia huius mundi inimica e deo
quatuq^r ergo voluit esse amicus h^m
mudi inimicus dei constituit^r sicut
igit^r ut hec ysaie. xxviii. palui be
lie opire utiq^r no p^r sed n^o p^r q^r
siuere deo simul et mudo ptea mu
di mala sut opa et id suo dei mudo
et do siml siuere non conuenit aut
em xp^{us} Mudus me odit quia e^o
testimoniu phibeo de illo quia opa
eius mala sut et deus iste dicitur
pma iohis. ui. Nolite mirari si odit

vos mundus nos scimus quoniam in ista sunt
de morte ad vitam. Cum igitur affatus nunc
do sit immortuus di constet quod nisi affec-
tum quis quia huiusmodi vel mundum
relinquat sursum tendere non valebit
per quod multa redarguit qui mundo
voluit placere extrinsecus et deo interius
similes Samaritanis qui deum colebant
et nihilominus idolis sueiebant. uy. f. xvij.
Et tunc helias redarguit sic inquit
usque quo claudicans induas pedes uy.
f. xxvij. Qui ad utrumque festinat neu-
trum bene pagit. xxij. q. c. primo. Item
cor hominis aut immundo. Si in celo i-
sit et quod immundo habitaculum non habet
secundum id apostoli nostra consolatio in celis est
Et eo si in mundo habet thesaurum ibi est
totum dicente christo ubi est thesaurus
tuus ibi est et cor tuum et quod ut ait fil-
genius in quodam sermone necesse ut
quo precepit dilectum thesaurum il-
lic etiam computationis sequantur affis
ut ergo in celis thesaurum semper celestia
diligamus vis nosse ubi thesaurum
attende quid amas vis nosse quid co-
gitas scilicet fiet ut thesaurum tuum extrin-
se amore cognoscas amore tuum iudicio
tue cogitationis intelligas. Ille.
sic ergo non stat ut quis thesaurum
sit in celis et mundo. Ita nec stat quod
quis per affum simul sursum et deor-
sum tendat aut simul induas et
mundum oblectari queat deinde on-
dit evangelista qualiter ex nobis et
consolatione recepta duo laudabilia
in ipso confitentur videlicet caritatem
in doctrina et plenitudinem in scientia.
Nam sequitur dicit enim discipuli ecce
nunc palam loquitur et pro verbum nullum
dicit secundum gloriam inclinare palam
loqui estimat cum doctorum eius nequit
comprehendere misteria. Secundum Augustinum. Illi
usque adeo non intelligebant ut non
sunt se non intelligere intelligent
nunc inquit secundum quia scis omnia
per quod secundum Bedam apte ostendit quod
loquens ad eos dominus de his maxime

disputabat que illi volebant audire
et que interrogare volebant hoc pre-
ueniens ultro conferebat unde in-
to illi scire omnia quod deum confitentur
aptum namque diuinitatis iudicium est co-
gitationem nosse secretum et non e converso
ut quis te interroget cum interrogator
necessarias antequam interrogamus ma-
nifestes quia vero secundum Augustinum per
uide cogitationes hominum deo magni
non erat sed parvulus magnus erat dice-
bant in hoc credimus quia adeo existi-
tate pro refectione qua refecti sunt
discipuli iam in eo quia dixit ipse
per amat vos in meo quod deo erat et
ad primum ibat exultant in laudes et
appropinquat. Ex quo finale accipit
documentum pro beneficiis et donis di-
sit cum humilitate ac deuotione me-
tis gratiarum actiones deo referre sicut
ostendit. Sic enim aque per sub trancos mea-
tus reuertuntur ad oceanum ut obeis
fluant sic si gratiarum actiones deo ap-
propriamur amari fluit. Omne datum
optimi et omne donum per gratiam referuntur
verius bona gratuita multiplicabuntur.
Siquidem si christus pro pambus orden-
teis gratias egit et tandem distribuit
discipulis non solum pro magnis sed
etiam pro his que videntur minima
sunt deo referre gratiarum actiones.
Unde secundum Bernardum super cantica sermone primo.
Disce in reuendo gratiam non esse tar-
dus vel segnis disce ad singula do-
na agere gratias diligenter considera quod
tibi apponunt ut nulla dei dona de-
bita gratiarum actione frustrentur. Hec
et apostolus primo Cor. x. Qui man-
ducabimus sicut bibemus vel aliter quod
facit omnia in gloria dei facite scilicet ut
inde deus glorificetur sed pro christo dolor tantum
est qui de beneficiis acceptis deo de-
bitas gratiarum actiones referret aut ei
secundum in quibusdam scriptis multos in
domum satis importune petentes quod
sibi de eis cognouerint sed paucos
admodum nouos qui dignas super

acceptis beneficiis grās agē videantur
Her 1^e Quare sp̄i t̄p̄at̄z anōne
exercitē ut laudando deū in via
possim in patria in laude p̄ius tū
sas om̄b; etnalic̄ exultare Quod
nobis cōcedat deus laudabilis m̄m̄s
p̄sola b̄dictus Amen

Remittentib; undecim discipu-
lis apparuit illis ih̄s et
vltis discipulus x̄pus de-
m̄ ad p̄m corp̄ale; p̄m̄; post
resurrex̄m aplis exhibuit mult̄
q; argumēt q; vere resurrexit
ondit qui et discipulis; ip̄is dis-
cipulis iconaculo comedit cū eis et
tandem ascendit ut sc̄m Grego-
riū mōm̄ pessim̄ cōmestione
vitas patefieret carnis fecib; ab;
itaq; undecim discipulis aut Mar-
t̄m apparuit illis ih̄s et exprobrauit
credulit̄z eor̄ et diuiciam cordis re-
p̄hendit em̄ eos p̄t̄ m̄credulitatez
q̄ntū ad cecitatez; m̄t̄llat̄s eo q; sus-
ficiēter instructi ip̄m vere resur-
rexisse non crediderūt Exprobra-
uit eā diuiciā; cordis q̄ntū ad car-
ditatez; credendi quia mult̄ signis
et argumēt̄z ip̄is on̄s t̄nde credi-
derūt exprobrauit et m̄creduli-
tatem ip̄oz et diuiciā cordis nam h̄
p̄ss̄m̄ visus p̄ss̄m̄ tactus p̄ss̄m̄ audi-
tus p̄ss̄m̄ gustus post resurrex̄m
se v̄m hom̄ez et eundem esse x̄pm̄
onderit licet testimonio angeloz
sc̄oz quod non fallit et sc̄az m̄lie
nū resurrex̄m suam finauit illi
tame m̄chilom̄ de ip̄surrex̄m̄ sua
dubitabant exuerat etem̄ a p̄re q;
speculi ē sine macula candor luc̄
etne et ondit se v̄m di filiu r̄hom̄ez
v̄m cuius diuiciatez; t̄ra cognouit q;
advocem v̄tutis sue cū clamass̄ v̄te
magna lazare veni foras mortuum
reddidit n̄ potuit eū amplius re-
tinē Item cognouit eius potēcia
nam ip̄o mortuo sc̄issa fuit et eo
resurgente cōtremuit Cognouit

etiam ei; potentem diuiciatē anare eo
q; solidi se p̄biuit sub pedibus ei;
cognouit q; m̄fusus eo q; ip̄e tamq;
rex gloie portas eras cōstegit
et veteres ferros dirupit captiuas
sc̄al ducens captiuas; demones et
cū potenti v̄tute eras eos q̄gno-
uerūt q̄m̄ eē v̄m̄l̄foz d̄m̄ clamantes
Quia tu es x̄pus Sol q̄gnouit q;
lumen suū eo patente subtraxit
p̄t̄quod ip̄m̄ esse v̄m̄ deū m̄m̄ta m̄
raculis alibus qualia nullus homo
p̄us faciebat et sc̄pt̄us p̄ph̄az ip̄e
testantibus que de ip̄o erant dubi-
tare non debebat p̄t̄a vitatem hu-
manitat̄ ondit ex eo q; natus va-
giebat ut homo nutrebat ut ho-
m̄uruit r̄stituit ut homo v̄bi ab-
sconditus fuit v̄ltus eius r̄nō fuit
ei sp̄es neq; decor r̄post r̄r̄m̄ man-
ducauit am̄ suis aplis ut verus ho-
m̄ q; deū r̄hom̄ez esse verum an-
passiōm̄ r̄post r̄r̄m̄ multipliciter e-
docti sunt t̄r̄de debuerūt v̄er̄tūm̄
ip̄oz m̄credulitas diuiciā magist̄ro
nostri firmitas fuit Vbi accipit r̄
t̄ud docu t̄ diuiciā dispensacōne f̄m̄ e-
quod x̄pus p̄misit discipulos suos t̄r̄
de t̄r̄de suam r̄r̄m̄ Vnde Greḡ cōm̄
q; r̄surrex̄m̄ dom̄icam discipuli t̄r̄
de crediderūt nō tam illoz m̄finitas
q̄m̄ m̄a ut ita dicam futūa f̄m̄tas
fuit Ipa nāq; resurrex̄m̄ illis dubi-
tancib; p̄m̄ulta argumēta monst̄a
est que dū nos legētes agnoscim̄
quid aliud q̄m̄ de illoz dubitacōne
solidam Item id̄ ip̄e d̄s nō p̄missi
m̄t̄m̄ discipulos suos dubitare de
x̄pi r̄r̄one nisi ip̄oz dubio fuisset
n̄re fidei cōfirmatō h̄ 1^e Causa v̄o
fuit quare t̄r̄de crediderūt nā nō
dum erant istatu p̄fecto et ob h̄
ut ad p̄fectiōem statū illos cōduc̄t
exprobrauit m̄credulitatez; eor̄ q;
h̄is qui viderant eū resurrexisse
non crediderūt et dixit eis Cum
tes i m̄id; v̄m̄isum p̄dicare exm̄

omni creaturæ q̄ dicit totū mūdū creatū
totū redem̄ et ideo qm̄ totū p̄ vos do
cē volo ut impleat̄ quod p̄ pph̄am d̄
tum est. homoq̄ terram exiit sonq̄
eorū et m̄ fines orbis s̄c̄ v̄ba eorū p̄e
dicatē ergo eūm nō vāntates p̄h̄e
aut admirandones p̄h̄e faciū om̄
creaturē h̄c ē om̄i hōm̄ quia s̄m̄ s̄c̄
goi homo habet in se aliquid om̄is
creaturē s̄c̄ esse cū lapidibz v̄uē cū pla
tis sentire cū animalibz. Intelligē cū an
gelis vel ideo homo dicit om̄is crea
turā dicente p̄h̄a Om̄ia subiecta s̄b
pedibz eius potest etiā sic expom̄.
Om̄i creaturē id est om̄i naturā vel
lignē. Cristus enī an̄ passionē p̄e
pat̄ aplis d̄s p̄m̄iam gentiū ne
abieratis et inuicem s̄m̄altanorū
ne inuicem s̄c̄ potius ite adoues
que p̄erant domus isrl̄ q̄ r̄. 13. Et
post r̄. 13. xpus p̄cepit eis Ecce
in mūdū p̄dicatē euāgē. om̄i creaturē
p̄ quod iudōz abierat et gentiliū v̄o
cō designat. Ubi ponit istud do
cūmentū s̄c̄a p̄dicatō ē caste et re
uēnt̄ profunda affinalit̄ amanda
in corde iugit̄ retinenda et ope adim
plenda. Nam cū misit xpus ap̄los
in mūdū v̄m̄sū p̄dicare eūm om̄i cre
aturē que sub celo ē naturā ip̄oz p̄
dicatō ē cū gaudio recipienda sic
em̄ dicentibz aplis p̄t̄ in ḡtitudinē
iudeoz quibus oportebat p̄us p̄
dicare regnū. Ecce q̄ v̄m̄ adgetes
ip̄e gentes gauise s̄t de v̄bo de v̄bo
dei est deuote audienda qm̄ qui vos
p̄dicatores audit deū audit xpo
dicente. Nō enī vos estis qui loq̄
m̄ s̄c̄ spūs p̄ris vestri qui loq̄t̄
in vobis. Caste aut̄ est et am̄ ho
nestate et reliēcia p̄ponēda p̄h̄a
dicente. Eloquia dom̄i eloquia cas
ta argenti igne examinatum p̄ba
tum ter p̄gatu septuplu. Est affai
ose amplexanda est enī vita que
diligit̄ amicit̄e. in p̄rob̄ioz. iij.
scribit̄. Custodi ea h̄c ē v̄ba dei in
meo corde tui vita sūt inuemetibz

ea q̄t̄ in corde memorit̄ retinenda
unde Salom̄ in p̄sona dom̄i ait p̄m̄.
h̄ioz. iij. Re obliuiscit̄ legis mee
des̄t̄bē eam in tabulis cordis tui.
Ope v̄o ē adimplenda nam de v̄t̄. Jacobi.
v̄. d̄. Nō enī auditores legis iusti
sūt s̄c̄ factores. Et xpus ait ioh̄is.
xij. Qui audit mandata et facit
ea ille ē qui diligit me quod tractas
Auḡ. d̄m̄. iij. sic inquit. Qui h̄c
inquit in memoria et facit ea iū
ta qui h̄c iñmonibus et facit ea
in moribz qui habet faciēdo et facit
p̄seuerando r̄ ē qui diligit me. Et
p̄t̄ea s̄c̄a p̄dicatō est caste et v̄e
proponenda amada in corde v̄t̄ne
da et ope adimplenda ob̄sue p̄fer
cōis ex m̄a nobilitate. V̄ba enī
dei m̄d̄t̄m̄abili equitate sūt recta
iuxta illud p̄s. Iusticie dom̄i recte
letificantes corda sūt ineffabili v̄ita
te plena om̄ia enī m̄adata tua v̄i
tas ait p̄h̄a. Sūt luminositate ad
digend̄ hom̄es in viā pacis lucē
cia iux̄ id p̄phetiā lucerna pedibz
meis v̄būm̄ tuū. Et alibi scribit̄
p̄ceptū dom̄i lucidū illuāns ocu
los sūt delicioza deuot̄ et delecta
bilia nichil enī est dulcius qm̄ re
spicē i mandatis dei. p̄rob̄. xij.
Et p̄h̄a inquit. Quia dulcia fauicibz
meis eloquia tua sūt secūitate
num̄tina. Eccl̄. iij. Si volueris m̄a
data cōsuare cōsuabūt te sūt ad
regnū et̄ d̄uētina. q̄ r̄. xij. Si vis
ad vitam ingredi sua m̄adata. Quia
igit̄ casta sūt caste ponderose et
vere profunda q̄ recta sūt illuā
re tenebras p̄ata sūt quia delecta
menta vel deliciae s̄t q̄t̄es consolā
tur t̄bulatos quia am̄az m̄m̄
sūt infidias h̄eticorū et demonū cō
fringūt. Quia vie sūt ad īgnū de
perimacōne tristi h̄uij seculi fac
unt hom̄es ad celestia aspirare h̄a
daus igit̄ deus quia nobis reliquit
semen suū quod m̄si reliquiss̄ quā
sodoma fuiss̄m̄ et quasi goniorra

mensent. Cui mortifer q' biberint no
eos nocebit. Istud patuit i nohe exm
q' venenu sumpit ei non nocuit. Cu
pegiros manus imponent et bene
habuit quod patuit impetro cuius et
vmbra i finos vmbatos sanabat. Et
nohe et malis aplis xplumis scis
que quidem signa scdm Gregoriu i
Omne sci fuerunt novitate erit quia
tuc fuerit natia vt fides credenti mi
raculis nutriet. Et signa ad fidem
multitudo daret. Et postqm fides ad
statu debitu pervenit conueniens fuit illi
signoz cessare frequetia. Et ponit sile
q' cu arbuta plantamus tam diu aq'
sup fundimus quousq' ea coactiussci
tia videamus cu aut radicem semel fir
erit arguendo cessamus. h. i. cessante
tame ferepta illi signoz nichilomi
signa pdicta spualiter no cessant. Cu
ius gra istud ponit documentu. In sci
dei etia cotidie p suos mltas vtus
xpi signa aut miracula opat. demonia
ein tuc erant cu p dicitu manus
ardentib' imponentes malignos sps
habitare in huius corpib' vel ea ob
sidi mhiberet eoz v'picias eradicat
et explantat vante x' eliminat et euit
Aut tuc demonia erant cu verbo sc
pdicomb' de filiis dyaboli dei filios i
vante xpi constituit. ligatis vo nouis
tuc locut' cu v'bis vite veter' que sa
nabant lasciuia et mundi vanitatem
aut gl'am vana abiectione renouat i
alter hominem sci concupiscetes desi
deria i laudes xpi assurgit et ea que
honore dei respiciunt salute ppam et
proximoz locut'. Tuc aut venenu
sine noameto bibut cu detractores
et pestiferas p'p'asiones audiut non
tame ad opacom malam p'p'at' p
thut. Tuc vo sup egiros manus im
ponit et bene habent cu proximos
suos ea que sunt salutis instruit et
eis omi diligetia vt saluent assistit
et p exempla scie co'fessionis et vtiuse
opacomis illoz vitam corroborant q'
in agendo que rati sunt pusillanitate

2
stunt aut fluctuando deficiunt que
signa vel miracula tanto sunt maiora
q'nto spualiora corpalia siquidem
miracula m'co' ondut scitate s' non
faciunt spualia vo que agunt vtutes
vite non tam ondut qm faciunt illa
em et mali m'q'ntu sunt m'ia et no
sunt nam vel cont' m'co' faciunt p'p'as
soli iusta fulciunt de malis quippe sc
dit' q' vi. Aul'ta dicent michi i a
die dne dne none in omne tuo p'p'etu
um' et in omne tuo multas vtutes
facim' et tuc cofitebor illis quia nu
qm noui vos discedite ame qui o
pam iniquitate in m'co' em m'p'p'i
vel demones faciunt m'ia que non
sunt sup nam s' homib' sunt insolita
et moisa xxiii. q. v. Nec mir' et ob
q' nullus etia si m'ia faciat vel m'ia
cula facit videtur debz h'ri publice p
sc' m'p' p' r'ona sedem t'ia an sint mi
racula aut m'ia vel an procedant
add vel aliunde sunt app'ata de re
liquis et veneracione sanctor' ca.
p'mo multi naq' ex' altitate que in
terdu m'iaute p'p'ia facit no p'nt
Unde aug' ad petru dyacone scibes
sic inquit Teneamus fides mei v'mta
tem p' v'mtatez et qui facit m'ia m'
nichil e' in v'mtate erat p'p'us isrl et
non faciebat m'iaula p'pter v'mtatez
erant magi p'p'as et faciebant filia
ayoyi habent v'ba in canone Tenea
mus. i. q. p' a'ay' p'p'as v'gias
sp'pentes v'terut aq'm isaq'mez
et fecerut aquas raris ebullire et
m'fes tame non potuerut facit vt
moyses. Unde dixerut digitus dei
e' hic. Ex quo patz quod cum m'ia cu
la que dicunt m'ia sunt bonoz et malis
q'ma non plus hoz p'p'et' debet
credi facienti v'z equide m'ia m'
facit e' opus arduu et insolitu sp'is
sa facultate nate excedens sic sunt
ma'is rubri et iordane fluij de
quibus et alijs s'lib' h'etur de co. dis.
4. Feria quod quidem m'iaulum
q'ntuq' sunt aliqui magne scitate

non pnt face qndo voluit nisi qndo
spali dono spūs sū pfundit de pe.
dy. 11. quēdū itaq; magis vita scā q
māculis fulcata est pensanda. Edic.
et dñs quidem ihus postq̄ locutus ē
eis ascendit mcelū luce vō ultimo diā
Et eleuat māmb; suis benedixit illis
et fūm ecū benedictē illis recessit ab
eis rēbat mcelū bndixit quippe eis
qua iusti erant bndictō em dñi super
iustos aut ppheta Et dicit Ambrosius
q reliquit eis osculū vba facie adoi
ente assūptus ē mcelū id est seipm
sursim recepit non indigens aliu
adiutorio non em eleuatus fuit rāu
igneo vt helyas n̄ trāsatus vt helyas
et vt Actū pmo scribit. Nubes etā
in suscepit eū ab eorū oculis. Cūq; in
tuerent mcelū ecce duo viri iuxta iōs
astiterunt vestibus albis et dixerunt
viri galilei quid statis aspicientes
mcelū h̄ ihus qui assūptus ē avo
bis mcelū sic veniet quemadmodum
vidistis eū eūtem mcelū. Omnes ita
rissim. Angeli sū dei aut aplos r
amatores arguitis quod oculos digt
post xpm ascendentem mcelū ai
amor eius corda iporū atcedit vt i
spira potius celū qm tām vbi se
rant vbi totus iporū thesaurus est
trāsatus amator siquidem ē tam
diu mspice amatu qm diu ipius
copia frui p̄t. Si vō sibi subtrahit
saltem loca mspiciat pque amator
trāsunt. Feuerā dulciter et vtiliter
ipos arguitis ne oculos carnis frust
fatigent vel sursim attollat s; cor
da potius eiganit vt quo ipē p̄x̄t
et ipi fide et amore p̄gant nisi em
ablatus fuiss; corpaliē ab eis paci
tus non veniss; et ob h̄ recedat cor
paliē dilectō et succedat amor in
spū scō tles em dñs recipit amatores
vt adorent eū in spū et vitate argui
tis etiā prudenter ne despatione frā
gant ne mesticia cōpescant qm ipē
idem qui vitate sua triumphali sursim
ascendit cū fimo nudi venit iudica

tis adveniet vos q; sū apli dicite an
in spū hūilitat et animo cōtrito adora
te xpm et vestigys pedū eius suauit
delibat et animo cōtrito adorare xpm
et vestigys pedū eius suauit delibaus
frust in gudio vel lameto lametū
equidem adhōm vos p̄t recessum dñi
corpalem optuit s; tristitia vba tūc ē
iuxta vitanis vbi in gaudiū videndo
em q; amator vester xpus reliq; ascen
dit et vobis vnam p̄pauit et cūdo q
credendo in eū non fuistis fraudati
in mēso iūbilo estis repleti gaudiū
quippe eāt vobis magnū dē dñi et ma
gisti vri glōsificatione quē glōsio se vi
distis ascendē mcelū magnū drange
lūe rume restructione deluūm ge
nerē redeptione deindeor m̄p̄dūm con
fusione dedemomū suppeditatione de
spūscā promissione deluūne natūe
exaltatione de certa spe resurrectionis
glōsificationis futūe qm ex quo caput as
cendit mcelū pro certo atcedat et p̄pau
bat idem demēb; fore futūe. Illi at
profeti p̄dicauerūt vbiq; eo q; p̄cep
tū erat eis vt p̄dicaret eam in omni
mūdo h̄ ē in p̄p̄alibus p̄tib; Et
quo eliat istud doctū. No excusant
infideles et pagani adāmpnatione p̄e
tūa licet aplos vel aliorū infidelū ad
ipos sp̄nalit p̄dicatō nō p̄ueniat
sic Nam iuxta dñi p̄phetā. In omēz
tiam exiuit sonus aplos et in fines
orbis ter vba eorū. Ret em excusatur
p̄ignorantia qui p̄t h̄c copiam p̄torū
unde dicit Augustinus i libro questio
nū. Ignosca illis non potit qui haben
tes a quo discant opam nō dederunt
xxxvii. dy. Non omis ar. lxxxvii. dy.
italo pmo pro isto glos. i dūto canone
Non omis xxxvii. dy. Item cū cōstitū
sollēpmit edic aut promulgat ipi
noticia nō op̄et singulis sp̄cialit
m̄tūmā de postu pla. c. pmo. Igitur
cū eūm rome clariūt quod fuit m̄dī
caput et p̄ncipalib; loca totius orbis
aplos tuba in omi tēa sonabat si q
nūc ignorant cū viciā ficiant m̄me

excusant p'dicauerunt itaq; apli iuxta
huc intell'm undiq; dno coopante et
fmone qfirmate sequentibus signs mfi
em m'us sit qui doceat m'vnu ligura
doctor laborat fm Gregori liq aut ad
salute; acquiedam p'fidem p'm e op?
p'dicoms manifestans exteius quid
sic credend; fm aff'm libei arbitrij
inducit m'ell'm auditori ad creded;
audita; tamen duo non sufficiunt nisi
triū assit sz gracia coopans p'mo p'ca?
p'ncipaliter opans quia h'c dat v'tute
et efficiacia v'bo p'dicant; iuxta i p'p'he.
dne dabit v'bu evngeli; iustib; v'tu
te multa. Igit' gram p'dicante sep
digat et auditor; ad capiend; deuo
te v'bu dei m'dmet ut sp'us h'oms fera
m'x p'm qui ascendit m'ell'm ad quod
i habitand; etnalic nos p'ducat xpus
p'sc'a b'ndictus Ame

Qum venit p'ch'us ioh's xv
Die tene postq'm cenavit x'
cu discipulis suis p'dixit eis
mortem v' et ascensionem suā et vides
ex'cessu suo corpali et tribulacomb;
sustinendis ipor' annos p'turbatos z
t'ra afflicto; p'missis ipis sp'm scm se
missur' cui v'tute possent consolari i tri
bulacomb; venturis et m' queq; duā
et ad v'sa nup' t'ra stare. Cu aut Cum
venit p'ch'us i. consolator sp'm autē
scm v' m'quid dydm' venere co'sola
tozem dicit ab opacoe nom ei ipones
Ex quo accipit statim istud domi
sp'us scus fideles multiplicat consola
to'solat' em eos p'mo temptacōm m'i
tigando fm id ysaie iij. Cu t'nsicitis
p' aquas t'ra eo et flum' nō opient
te am ambulav'is in igne non t'bu
rens quia videt' n' temptacō p'ospi
tatis que intelligit' p' aq'm que hab;
molliam n' temptacō vrens ad v'
statis; que pigne intelligit' iustis nō
nocebit. In et m'fō; etiam flama ignis
m'vemt iustis m'me corpali' nocuisse
Iuxta quod damelis iij. d' de spu sco
Quod f' mediu formatis quai v'etū
ror' flante. Ordo co'solat' v'tute dando

23
iux' d' xpi h'c v'lad m'quentis Sedete
m'cu' don' induam v'tute ex alto
Tercio co'solat' dulcedine i fundendo
de quo Eccl' xxvii. Sp'us meus super
mel dulcis. Nec m'ix nā v'c aut Aug?
gustato sp'u desipit omis caro. Et h'nc
e quod cu sp'us scus tantam menti
suavitate offerat ut totū mūd; homi
desipe faciat hoc ipō co'stat sp'm scm
eē den et sup' omes creatur' Quar
to v'tilit' t'ptacōm affendo. Sic
co'solatus ē stephanū qui adhuc a
gens in h'uans i hora martirij v'd
ih'm stante ad dext' p'ctis et ce.
aplos Actiū. viij. Sic co'solat' iustos
m'pseruomb; co'stitutos ut fidenter
diant cu aplo non sūt co'digne pas
sione. hui' t'ps ad futuā gl'ia; que
revelabit' in nobis. Iste igit' co'sola
tor ē omi deuocōne optand; t'p'm ut
aut dydm' nō solū eos quos se dig
nos repererit ab omi p'turbacoe redd'
alienos vex et m'edibile quoddam
gaudiū eis t'buat sempit'naq; leti.
in eoz corde v'sat' quoz sp'us scus
in habitator est. **H'c sequit' azue**
ego mittam vobis apat're p' quod
i'mit q' sp'us scus ē a filio s' hoc h'
filius ap're sp'm inquit vitatis qd'
dicit ut ab eo spet gram qui ap're
procedit penes quē audicius ē non
tamē dicend; ē q' ita p'cedat ap're
quod nō a filio sicut occasione huius
quod h'c ex p'mit' quod sp'us scus
procedit a filio g'ci dicebant et dicit
s' falsitas istius error' p't defual'i
sic ondi nā cu p'se notum sit q' aor
p'cedit ab amante et sp'us scus sic
amor quo indubitat' pat' dūte; fi
liū et filius p'rem constat q' sp'us
scus ap'at'r et filio p'cedit p'terea
si eodem modo se h' amor quo filij
amat ad filiū et amor quo pater
amat ap're p'cedit et amor quo fi
lius amat ab ipō p'cedit. **Ite fm**
Aug'm filius solius patris ē filius z
p'r solij filij ē p'r sp'us aut scus nō
ē vnus eoz sp'us s' amboz q'ndo

amat

quid d' ipse xpus spūs p'ris v'ri qui
loquit' in vobis et ap'us inquit an
sic de' spm filij sui m'corda v'ra et
plūbus m'p'ois subdit intellige
dus ē de ipso .i. filio p'cedē spūs sc'us
vbi sit aut ap' p'cedit v' non dicit
deme nō p'cedit a quo em filij habz
v' sic d' ab i' v'qz habz v' p'cedat
ab eo spūs sc'us h'et i' **¶** Ex quo ar
ap' spm documētū spūs sc'us ē dor
tor iusticie et spūs ē doctor vitat' q'
sic p' arguit em p'p'oz maliciā m'
struit sibi torz ignorāciā et dese
dit eloz p'mocēciā quod v'qz p'er
tinet addoctorē iusticie de p'mo in
Canonica p'ide vbi dicit **¶** Ecce veniet
d'ns i' fās milibus facē iudiciū contrā
omēs et arguet omēs impios de omibz
op'ibus impietatis eoz quibz impie
egerūt de p' h'et **¶** Johis xiiij. p'actus
spūs sc'us quē mittet pater in nōme
meo ille vobis docebit omnia et sugge
ret vobis de cō ibide xiiij. Johis dicit
Et p' rogabo p'at' et alii p'acti da
bit vobis v' m'neat vobiscū v'qz
ma'itēlay **¶** q' sit spūs sc'us vitat'is
sic ondit' **¶** Est em spūs vitat'is m'ne
vitat'is m'p'racōe **¶** Johis iij. venit hō
et nūc ē q'n v'ei adoratores adorabūt
p'at' i' sp'itu et vitate sic adorabat
paulus i' cor xiiij. vbi dicit q'abo
spū orabo et m'et' sue i' sto i' p' spū
n' vitat'is nōscit' n' v'c d' p' adora'
n' m'istū m'carnatōis xpi q'gnos
cit' n' v'ed'p'ois fructus m'v'ent'
n' vitat' h'et' aut em **¶** G'eg' in morali
bus sic flacū i' h'm' v' corpus vi
uat' sic abm'it'is spūs diuinus du
at' v' ad vitam a'ma subsistat **¶** h'et
ip'e **¶** Et est h'c spūs vitat'is p'uerse
falsitatis ex'c'racōe nā miquitas
ipm nō caput et falsitatis nescit eū
aufert em se a cogitacōibz que s't
sine m'ellat' v' dicit sapiens spm q'
vitat'is s'm d' xpi **¶** Johis xiiij. Nō p't
mūdus accipe eo q' plenius ē falsi
tate q' nō videt eū c'ritus cupi'
n' fac' eū eo q' est tota sua deducō

et exultatō m'p'ante **¶** Ex quo p' q' a'cto
res m'adi spm sc'm nō vident n' q'q'
tūt **¶** Cur' ē v'aco quia s'ml cōuenire
nequeat vā et f'la diuina z mūdana de
sideria visibilia et celestia **¶** In G'eg'oi
v. moralū **¶** spūs sc'us omēs quē reple
uit ad celestia desideria accendit et q'
mūdana corda visibilia diligit h'c m'
dus nō abiat qui addiligenda visibi
lia nō assurgit **¶** Et subdit **¶** Seculares
mentes q'nto se foras p'desideria dila
tant tanto ad receptiōem illij s'mi cor
dis angustat' h' i' p'terea sc'us spūs
ē spūs veritat' p'f'it equitat' et iust
tiae m'formacō eo q' docet omēs vi
tatez **¶** Johis xviij. m'struendo eam qe
neralit' ē em sc'us doctor doctorz **¶**
h'm' ē q' doz vitatē cordis oris et
op'is **¶** Cordis mūdāz cogitacōem m'p'p'
rando sc'a em cogitacō nō ē a nobis s'
aspi' sc'o s'm i' d' ap'li iij. cor iij. Nō
s'm' s'ufficientes cogitare aliquid bo
m a nobis q' ex nobis s' s'ufficientia
m'a ex deo ē **¶** Item doz vitatē oris
v'ram locutōem formādo xpo dicit
ap' v. Nō em vob' estis qui loquim'
s' spūs p'ris v'ri qui loquit' i' vobis
s' v'm et v'm docet et vitatē op'is
debita actōem debite diligendo **¶** Unde
ap'li p' cor xij. alij p'p'm datur
op'acō v'ituti .i. v'ntuosa op'a que
sp'alit' sūt aspi' sc'o ip'az auctore cō
stat' ergo quod spūs sc'us ē doctor
iusticie et spūs vitat' **¶** Exquit' ille
testimoniū phibebit deme h' est de
mea deitate nā t'm domū nō posset
dare nisi d' phibebit etiā testomū
de me viuente qui credebatur mortuus
nam m'h' q' mittam spm sc'm quem
p'missam apparebit me resurrexisse
et v'ue **¶** Ex quo ibit' tū documētū
spūs sc'us multiplex testimoniū de
xpo phibuit nam phibuit testimo
niū de xpo p'ue z h'militer in terra
cōuersant' quod signat' ē **¶** Johis iij.
vbi legit' iohes baptista dixisse q'
me misit baptizare in aqua ille m'
dixit sup quem vider' spm de sc'en

94
dente et manente sup eū hīc ē qui
baptizat spū sctō phibuit etiā xpo
testimoniū magnifice sydera pene
tranti quod ex eo arguit. Nā sam
capit homines morte medatū con
finare nō audēnt sic fecerūt apli
qui accepta vīte spūs scti testimonio
moris xpm ēē deū confirmauerūt nā
ipīs videntibz ascendit in celū Actū
pmo. Preterea phibuit spūs sctus et
phibet xpo gloriose regnātū dīc
dīc. em. 1. iohis ultio spūs ē qui
testificat qm xpus ē vītas testificat
visibilit de celo descendendo qm
xpus ē vītas. 1. iohis ultio de vīte p
sīdendo phibuit itaqz spūs sctus de
xpo testimoniu qd ē de vīte nobilitate
em dom nobilitate dantis attestat
phibuit discipulorū roboratōne nā
paucos xpi milites sic roborauit qd
peos de toto mūdo triumphauit. Eū
em petrus qui ad vocē anallē xpm
negauit act. xxvi p spm scm in
vīcabilis fāus ē phibuit iudicatio
rū loquēdi pīa et affluencia 1. iohis ultio
act. xxvi Ego dabo vobis os et
sapīaz cui nō poterūt resistē neqz
contradicē omēs aduersarij vīr act.
act. vi de stephano legit nō pote
runt resistē spūi et sapīe qui loq
bat phibuit adhuc testimoniu nī
mīaculorū opatōne nā accepto spū
pīauit vībz dno coopante et
fīmonē cōfirmate sequētibz signis
Subdit et vos testimoniu phibebit
quia ab nūc mēu estis de hoc enim
quod vidistis et manus vestre cōtīnue
rauerūt testimoniu phibē digne po
testis. Ex quo accipit istud docū
Testis ē ydoneus qui fert testimoniu
de illo cui mores et vīta multā expi
genā agnouit tles erant apli se
rentes de xpo testimoniu qui dicebat
act. x Dedit en manifestū fieri nō
omī pīlo s testibz pōdīat adō nob
qui manducabim et bibim tū illo et
pīma iohis pīmo act. x audiu et manu
nostre qītauerūt de vībo vīte sīrant ergo

apli testes ydonei Cum qz fēbant tes
timoniū de vīsu audīu et tactu quod
ē cōtra iōē qui testificant nō de
pīo vīsu aut audīu s de alieno tū
quia spūs sctus fecit eos ydoneos
ad testimoniu phibend mūdando ne
excepcone a testimonio possent re
pelli Exzechielis xxxiii Effundēda
sup vos aquam mūdā et mūda
bim et eos mīstrando ut vītatem
agmā loqui audēnt phibuerūt sīq
dem apli ydonei de xpo testimoniu
quia que spū mīstrat dōtē pīpēit
hī abīcto tīmore pīmo fort loquē
do etiā alijs mīstrabunt spūs sctus
ergo hīc in cordibz eorū testimo
niu illi mīstrabunt et mīstrando p
phibebat sanando 1. iohis ultio act. x
tūc hīc loquē sum vobis sī pīpēu
rōm fūcām et odīū mūdi et nō
sandalizem. i. offendidm pīam
iohis que euēnūt recedendo amē
dī act. x sīc aut dīrauit pīus ma
gīster fūcā discipulis pīorū bella
predīcē ut mī hīc vīcēa possēt
eos offendē quia solent leuīus ad
vīa que mī pīnoscūt ledē act. x
dat exeg. nōmēlia tū audīcītis
sīc mīpūens vōs cōllecabīlīs mī
dī mala suscipīm sī cōtra hoc
pīfīcīe dīpēo mīmī pīdīcītū
qz xpus aplīs tīpīet malū quod ē
rāt passīrī pīmo dāpnū spūale sī
opīmonū iudeorū m eo qd dīcāt absqz
synagoga facient vōs. i. de cōgr
gatōne sua eīcīent vōs iū em cōn
fīrauerāt ut sī quis offīcēt eū xpm
synagoga fieret m vīcīe tūc
ut aut dīcīt nullū malū erat a sy
nagogis iudāicis expelli qui mde
erāt sepātū et sī nullus eos ex
pellēt sī malū pīdīat quod est
dīffāmātō et tūc qd ē mōis dū dī
vīnt hōra ut omīs qui mīfīcāt vōs
arbitret se obsīpū pīstare dō qd
dīcēt nō solū eīcīent vōs cōgrēgare
sī adeo malos vōs reputabūt ut
ocāsīon vīam tīdant gīam esse

deo et her facient qz nō nouerūt p̄z
neqz me h̄c ē nō ggnouerūt d̄m p̄z
neqz eius filiū vnde p̄ma ioh̄is. 4.
dicat. Om̄s qui negat filiū n̄c pa
trem habz; f̄ her locutū sum vobis
s̄m Augustinu deficiat. ideo m̄stru
xi vob ne ignaros et m̄p̄tus ai
mos mala m̄p̄mata p̄turbaret f̄
p̄cognita et patienter accepta adbo
na sempiterna p̄ducant vt cū veniēt h̄o
eor remissam qz ego dixi vobis h̄
ē p̄d̄i que amderūt et ex h̄c cōf̄sa
tis qz ego sum deus qui deitate mā
futura ggnosco ad solū em̄ deū de
t̄nata et ineffabilis p̄tinet notā
futuor. **¶** Ex quibz p̄t d̄c t̄h̄ do
cūmēti p̄dicator suus auditoibus
t̄bulatores et p̄ssuās et t̄comoda q̄
ip̄is v̄similiter sūt v̄tūa debz; po
nē v̄c dū m̄gruerūt animas nō s̄
nant opz; em̄ sc̄dala f̄ei n̄c mal̄a
que m̄fert pena ē m̄tal̄is sc̄s n̄a
v̄c ait origenes sup̄ illo nūi. **¶** Et ait
anglus d̄m cōtra Balaam. **¶** Si mal̄a
nō essz; v̄tus cōt̄rū nō habet nō pro
bata v̄o aut nō ex amata n̄c v̄tus
essz; **¶** Et idem ibidem. Tolle malicia
f̄m ioseph et m̄vidiam s̄m̄l p̄m̄es
dispesacōm d̄i et nemo fr̄uicētia i
egypto cōgregabit p̄bit egyptus ē
f̄m̄tue r̄giones. **¶** Et t̄pe isrl̄ et seme
it̄ queres panem nō m̄grediet n̄c
egrediet i m̄m̄abilibz; d̄i n̄c fuerūt
v̄tutes quas fecit p̄moysen et aarō
Nemo mare rubrū s̄ico pede t̄isibit
nō dabit māna nec aqua de petra
n̄c t̄c i m̄ote s̄ma t̄ram p̄missiōis
nullis m̄tabit. **¶** Et it̄m ibidem m̄q̄
Tolle astucia dyaboli n̄c c̄it cōna vic
toie legit̄ie c̄anta si desint obsisten
tes non erūt agones n̄c victoribus
m̄m̄cū p̄abūt. **¶** Et subdit nō solū
ergo homo v̄t̄ deus ad opus bonū
f̄c et malis sūt basa ad honores s̄t
ad cōtuelia; v̄t̄z n̄cia. **¶** Her i. **¶** Ideo
qz am̄m̄di sūt iusta ad c̄t̄ama qm̄
p̄multas t̄bulatores oportet veniē
ad igna celestia. **¶** Ad que nos p̄ducit

qui s̄m̄ suū m̄corda discipulorū m̄s̄c̄e
p̄sc̄ula b̄ndic̄s Amen

Siquis diligit me s̄mone me
um s̄uabit ioh̄is. xii. In
cana vltima cū redeptor
m̄c̄ alia sues dixissz; apl̄is qz p̄t̄
mortem et r̄i. manifestatus essz; se
eis et non m̄udo dicebat em̄ ayudus
me iam non videt vob aut videbit
me ido iudas thadeus ab eo que
siue que c̄a c̄c̄ qz manifestatus eet
se eis et nō m̄udo d̄ne v̄o tam h̄m̄
ondit c̄c̄ dilectōm que ondit. **¶** p̄ba
p̄m̄adatorū m̄plecōm sic m̄quiens
¶ Siquis diligit me s̄t aff̄m̄ et hoc
ondit i eff̄m̄ n̄c solū ligura f̄ ope
s̄mone meū s̄uabit. **¶** Quia s̄m̄
goi. **¶** m̄omelia p̄obacō dilectōis
est exhibito opis. **¶** Ex quo acci
pit p̄ma docūmēti sola dilectōe
dei disc̄nūt filij d̄i a filiis dyaboli
vnde Auḡ sup̄ p̄ma cana ioh̄is. f̄
aut dilectō sola disc̄nūt filios d̄i et fi
lios dyaboli signent se om̄es signo
c̄is respondeant om̄es amen c̄c̄c̄
om̄es alia baptizent om̄s intrent
ec̄as m̄pleant p̄aictes basilicariū
nō disc̄nūt filij dei a filiis dyaboli
m̄si caritate qui h̄nt caritate; nati sūt
ex deo qui non habet caritate; nō sūt
ex deo magnū iudiciū magna disc̄re
tō quidquid ius habet solū nō h̄c
as m̄chil tibi prodest alia si non ha
bes h̄c solū habes ad m̄plecti legem
¶ Her i. **¶** Item glosa luc. xi. d̄c. **¶** Sic
pane mops videt mensa ita sine ca
ritate c̄c̄c̄ v̄tutes m̄chil sūt que m̄
sala caritate p̄ficiūt. **¶** It̄e x̄i. sup̄
caritatem s̄mone. h̄c vii. p̄ caritate homo
m̄deo et deus i homo est quid em̄
ita dei v̄t caritas n̄cpe et deus car̄s
¶ Her i. **¶** Et idem aut ibid. sup̄ cana
s̄mone. xxix. **¶** Carissima p̄p̄m̄ car
tas ē plane m̄t̄pabile deniqz quid
h̄uc compand putam̄ que ip̄i p̄
fert martirio et fidei t̄isf̄enti nō
tes. **¶** Her i. **¶** Et quid pl̄ia. **¶** Si quis lig
uris loquit̄ nedū hom̄i f̄c et ange

loz nouit omnia mistia si edidit corpus
sui omnia paupib; mitate aut. nō ha-
beat suis es sonas aut cymbali timē
figit sola vtes format hec appropinquat
het nutrit ex ipa em exuit p eam nu-
trit et robur ac p seueritatem accipit
vbi hec ē mat et filie rē esse credūt
propt̄ dicit aug. in trō smax. dis.
xxv. Quid aut sit dilectō dei p m
u ondit q m sitatō di r h itatō ut s b
dit Et p r meus diligit eu qui tam
ab etno dilexit cpitum aduolūtatem
b nificandi et quia p r diligit ai ma-
fic dilectō mei et p r et ad eu mgt
veniemus quod tractas beda sic mgt
xpm p r et spm s n ad eu venisse
nullus ambigit quā m sepabilem
scē trinitatis natūm dūte r opacōe
esse gignit Et m s iōm inquit apit
ei faciem quia si deū dilexim nō
solū nos diligit n s solū ad nos venit
s qntū ē rē i nobis sp m si p r ando
ipm abiecerimus manet Unde ad aān-
dū se r p seueritatem rēus dilectōne am-
mouet nos inquit iohē. manetē
m me et ego i vobis veniūt itaq; vō
aut. augustinus ad nos p r et filius r
spus scis dū venim; ad eos veniūt
subveniēdo venim; obediēdo veni-
mus illuādo venim; m tuedo Abi.
accipit s m docet Dilectō dei adu-
at s m aduēniēdo iāz et m ea h-
tand; p r iō p r m dūci quod pōmē s n
m s iōm de diligēdo deo vbi inquit
nō s iōm p r iō diligit deus et si ab s
p r m iūctū sit diligēdo vacua nā
q; caritas eē nō pōtēst verus aōr
s iō p r iō tēntis est h; p r m iū s iō qd
amat Et p r iō m iō p r iō deū
amas amā aliud p r deū s iō aōr
p r m iū nō requit aut si aliud req-
rit p r iō nō diligit deū h i p r
Causa quippe deū diligēdi dē
est efficiens et finalis ipē dāt occasiō
ut amet ipē dāt affectiōm ut s sōli
m tēndat ipē dāt se i m tēu ipē se s
uat i p r m iū ipē se appōm m rēfēcō
amāz s iōz ipē ab s ipē potus ipē

45
sacietas s iōz ipē amatoib; suis iōib;
omnia pensandus ē igit tam magn;
fructus dilectōis tam fructuosē be-
nedictōe trinitatē m aiam aduēniēdo
et ab s bene purgandus ad s iō s iō
end; tam dignissimū et omnipotētē
s iōm hospitē ē affectus Unde Greg.
homelia p r iōe s iōs s iōm qntū
sit sollempnitatis hē r iōz s iōm
aduēniēdo dei itē si domū vram q s iō
dūes aut p r iōtēns amāis m tēu oī
festinācia tota domus mudaretur
nequid fortasse esset quod oculos ai
ci m tēntis offendēt tergat ergo s iō
des p r iō opis qui deo p r iōat domū
mentis her iē Et m iōz ut idem i
quit ibid; m iōz dā m corda vōit
et m s iōm nō facit q; p r iōz
quidā dei rēfēctū p r iōm s iō tēp-
taciōis tpe h i p r m quod cōpūti s iō
rānt obliuiscit s iōz ad p r iōda p r
cata redit ac si ea m iōe p r iō s iō
qui ergo vō deū diligit qui eius m a-
data custodit m corde eius m adātū
custodit m corde eius dū venit et
m s iōm facit quia sic eū dūitatis
amor penetrat ut ab s amore tēp-
taciōis tpe nō rēcedat her iē Et quia
opposita iuxta se pōita magis elucet
Subdit Qui nō diligit me s iōm
mei nō s iōat Ecce s iōm aug. m
exposita ē causa quare suis m aifestaturus
est et nō aliens quos nūdi nō
appellat ipa em causa ē q; h i diligit
dilectō em s iōs d i s iōm amādo et nē
rēdat p r iōs cōtēptus si s iōm ipi
cōtēptat Subdit inquit Et s iōm
que audistis nō ē meus id ē mei hō-
mis vel sic m tēlligi ego qui s iōm
p r iō vbum nō s iōm amēpō s iō
qui m s iō me p r iō s iōm iōh s m
hēu dōctina nō ē mei s iōm qui
m s iō me Ex quo tēnt istud dō-
ctinētū Sic hōm cōsolaciōm aduē-
nus dōm accipit deuote vbi dei au-
diendo sic de solaciōm et dūiciā rōz
dis arguit ipm audire q tēmpnēdo
trahit etiā et aliud dōctinētū h

mo p[re]dicato[rum] audiendi e[st] n[on] ut s[im]o ho-
m[in]is s[ed] sicut v[er]bu[m] ab ore dei procedens
q[uod] e[st] c[on]solacio[n]e[m] audiendo deuote d[omi]n[u]m
dei qu[od] accipiat p[er] m[en]te[m] e[st] au-
diens et fruans v[er]ba dei ut an[ti]vi-
tas deus venit et m[en]sionem ibi facit
quod non e[st] sine gaudio magno v[er]o
de deus ipse p[er] e[um] qui diligit filiu[m]
e[um] diligit ip[s]o dicitur filio d[omi]ni dili-
git me diligit ap[er]te meo et ego
diligam e[um] diligit quidem vehem[en]ter
1us ioh[ann]es. iiii. videte in h[oc] caritas
dei apparuit in nobis q[uod] in unigenitu[m]
sui nisi deus in m[un]du[m] ut viuamus
p[er] e[um] diligit v[er]it[ate]m p[er] ioh[ann]es. iiii. vide-
te qualem caritate[m] dedit nobis deus p[er]
ut filiu[m] dei nomen et s[im]ilis amat
familiat[ur] in habitando hos quos di-
ligit quid autem melius et dulcius
quid letius q[uam] esse dilecti adeo p[re]-
et esse amari op[er]is p[ro]pter quod que-
renda e[st] dei amicitia que sit p[er] amore[m]
de[us] e[st] amicus fidelis cui nulla e[st]
p[ar]as n[on] adigna pond[us] argenti
et auri 1us ioh[ann]es. vi. rep[er]it quid non illi
aici qui et si amant non tamen aiant
s[ed] non sic de amico isto p[ro]v[er]b[ia] xviii.
Ego diligentes me diligo alij t[em]p[or]e ad
versitat[em] desunt amare 1us ioh[ann]es. vii. est
amicus s[im]p[lic]iter suu[m] et non p[er]mane-
bit in t[em]p[or]e tribulatio[n]is s[ed] n[on] sic est
de amico isto de quo p[ro]v[er]b[ia] xvii. Di-
t[em]p[or]e diligit qui amicus est alij amat
duos s[ed] sicut m[en]ta mortuor[um] spoli-
antes eos bonis 1us ioh[ann]es. vii. Est amicus
qui couertit[ur] ad inimicitias amicus
vero iste sp[irit]ualis o[n]dit se e[ss]e amicum
cui s[im]p[lic]iter homin[is] qui de habitaculo cord[is]
exit in celeste habitaculo affinit[er] alij
et si s[un]t amica p[ri]us t[em]p[or]e s[un]t m[en]ta s[ed]
Et amicus iste aut filios qui p[ri]m[us]
in bonis op[er]ibus imitatur usq[ue] ad
detra[n]s generacio[n]em Unde desep[er]o dicit
d[omi]n[u]s 1us ioh[ann]es. xv. Ego sum d[omi]n[u]s de[us] tuus
faciens m[en]ta m[en]ta h[oc] qui diligit
me verus itaq[ue] e[st] de[us] amicus et fide[li]s
qui non amittit nisi dimittat 1us ioh[ann]es. xv.

in libro c[on]solacio[n]um Nemo te amittit
nisi qui dimittit 1us ioh[ann]es. xv. qualis c[on]solacio
venit homin[is] ex eo q[uod] audit et audie-
do s[un]t v[er]ba dei q[uod] diligit ap[er]te
et m[en]tat[ur] a tota b[eat]a trinitate 1us ioh[ann]es. xv.
aut s[im]o p[re]dicato[rum] vel sic audien-
dus ut s[im]o dei p[er] luc[am] x. 1us ioh[ann]es. xv.
dicit 1us ioh[ann]es. xv. Qui vos audit me audit et
qui vos s[er]uit me s[er]uit et qui me
s[er]uit s[er]uit e[um] qui me m[en]tat 1us ioh[ann]es. xv.
iter aut x[rist]us non e[st] in vos estis
qui loquim[ur] s[ed] sp[irit]us p[er]is v[er]i qui
loquit[ur] in vobis 1us ioh[ann]es. xv. Et se-
pauer[is] p[ro]p[ri]um v[er]i q[uod] os melius
eis 1us ioh[ann]es. xv. quod non e[st] ascribe-
dum p[re]dicato[rum] 1us ioh[ann]es. xv. s[im]p[lic]iter
Anchi liquide c[on]stat nec de animalib[us]
omni riuus aquar[um] n[on] de labijs vel
dentibus v[er]ba prudencie n[on] laus ca-
lami est laudabilis s[er]p[en]s vel pic-
tura n[on] gl[ori]a figu[r]e vel labio[rum] bo-
nus s[im]o unde tibi gl[ori]a pulvis pu-
tride 1us ioh[ann]es. xv. unde aut blandit[ur] p[ro]p[ri]is
fauor q[uod] v[er]bu[m] boni et bene forte
deprompsit s[ed] d[omi]n[u]s x[rist]us dedit os
et sapientia[m] 1us ioh[ann]es. xv. hec lo-
cutus sum vobis de manifestacione
mea et m[en]sione idilatorib[us] meis
ap[er]te vos manes corpalis p[ri]ma 1us ioh[ann]es. xv.
quia p[er]te v[er]e amicitie est ut dilige-
tes se ad m[en]te[m] c[on]solent[ur] s[im]p[lic]iter id v[er]i
dorus amicitia p[ro]spas res dilecto-
res et ad v[er]as reddit q[uod]dne leuo-
res 1us ioh[ann]es. xv. deo x[rist]us verus amicus ne
turbarent[ur] discipuli ex eo si aliq[ui]s
de auditis obliu[is] errant s[im]p[lic]iter s[im]p[lic]iter
c[on]solato[rum] se eis m[en]tat p[ro]mittit
inquens pactus aut sp[irit]us s[an]ctus
que[m] mittet patet quia ap[er]te e[um]
est auctoritas p[ro]p[ri]i 1us ioh[ann]es. xv. ne creda-
m[en]tas i[n] filio subdit in nomine
meo id est ad honore[m] nominis mei
vel inuocaco[n]e[m] nominis aut i[n] nomine
meo id e[st] in fide nominis mei quia
sp[irit]us s[an]ctus non nisi credentibus in
x[rist]u[m] datus e[st] sicut p[re]dicat x[rist]us
1us ioh[ann]es. xv. Qui credit in me sicut d[icitur]

96
septuaginta flumina de ventre eius fluent aque
vive hoc aut dixit de spu sco qd accipiat
erant credentes mei ille inquit domi
dorebit vos omnia ut faciat sicut melli
nearem et suggeret omnia quecumq; dixerit
vobis h' e ad memoria tenetabit oblita
h' Aug^m aut dorebit ut sciat et sug
get hoc est matabit ut velitis et facia
tis vocat spm scm pachu h' e consolato
rem qui sicut Ap^l ad romos vii pos
tulac pronobis gemitib; i enarrabilib;
hoc e ad postuland; eos quos replevit
inflamat consolator vo vocat qd sicut
Gregori^m de pti ppetratione mentib;
dum spem veme ppat ab afflictione
h' fac mentem leuat h' August^m ipm
Ex quo accipit istud documentu opus
sue consolac amicus xpi suavit afflic
tiones consumando et eternaliter delectat
petuando Qu em suavitare i tribulacoi
bus infundit pz p ppham qui ait symml
titudine dolor meor m corde meo co
solatores tue letificaverunt amam mea
hic dulcoravit dolo tribulatores qui p
cor m sic inquit repletus sum con
solacoe sup habudo gaudia hoc est
gaudiu meu supat tribulacoe qua
pator h' notavit Job iii qui dicit
michi sit consolacoe ut affliges me
doloze non parcat hic Gregorius li^o
vi moralium inquit sic Si mens i deu
forti intentione digit quidquid hac
affligit requiem putat ut obtineat
tam plenius possit Qu vero cosolet
pmissiones consumando pz ysaie ultio
ubi m psona sps sci loquit ysaias
quo si cu mat blandit ita ego con
solabor vos Et ap^lus ii Cor i inquit
Cosolat nos i o i tribulacoe quai di
cat ipiteat; sint tribulacoe h' h' h' h'
non paucoze fut consolatores diuie
necesse em est ut tue consolacoe gau
dia ubiq; foueant quos nuc tribulacoe
adusa vndiq; molestant qui igitur
e ppus largus i pmissione no est
dubiu qd e fidus i pmissione solucione
Sed quod cosolet suos eternaliter

delectat petuando testat Ap^lus ii
ad thessalonicen^{es} ii sic inquit di
lexit nos et dedit nobis consolacoe
etaz Qu est ratio qz etia consolacoe
esse non potest nisi in etno bono quod
de e ppetua sps sci pachu re
cosolator dicit ipse em corda m den
tu Ap^loz illuminat doctum eoz co
firmavit et vita eoz rectificavit
Illumavit quid aplas et illuminat
toz doctina intelligibile faciendo
et ad memoriaz que edificacoe vel
salute respiciunt reducendo cofinavit
doctina Ap^loz qm licet doctine
h' catholice et fidei fere omes ipm
dio contedebat et quai mendaces
aplos reputabant que tamen doc
trina eoz appbans sup audientes
vbi dei descendit Spe vitam ipm
tificavit et vitam i ficit nam dicit
quid credendi quid agendi qd time
dum et ob hoc vbi lib; ipm h' amore
ut diuinam amicitia habedim; et
i consolacoe sci sps iugit mane
am; Quatuor aut sunt que dispo
nunt nos pncipalib; ad habend; spm
scm p^m est oro orantibus em aplis
venit sps sci Actu^m ii Et qui
orat deuote spm scm ad se vocat
Unde ysidorus libro iii de summo bo
Quido quisq; orat scm ad se spm
vocat qui vbi venit temptamenta
demoniar que se mentib; h' h' h'
ms m mergit pnaam ei ferre no
sustinetes effugit Sedm quod dis
ponit nos ad habend; spm scm est
h' h' h' em cor sps sci no
soli venit h' etia meo quiescat Unde
glo sup illo ps pata sedes tua sic
inquit anima tranquilla et h' h' h'
sedes dei hoc attendens Augustinus
oras addim; sic dicebat Qm exal
sus es et h' h' h' domos tue ite
h' h' h' cordes e vallis lacrimaz iq
bndicam dabit legislator ibi m ve
nit aque gratiaz Tertiu quod dis
ponit ad spm scm hospitand; est

31
pri p[er] erat iuuenis ad p[re]m aquo et
ventus e iudicialis viuos et mortuos
p[er] aut i quo e equalis gignenti
nugm recedit a patre s[ed] cum illo ubi
q[ue] e totus patri diuinitate qua nullus
comet locus **Subdit Aug[ustinus]** Ipe ergo
filius dei equalis p[er] i forma dei qua
semetipm exmanuit forma di non
amittens s[ed] formam sui accipiens
maior etiam e seipso quia maior est
forma di que amissa no est qm forma
sui que accepta e **Et aliquib[us] inter-**
pretis inquit ideo dicit Si diligetis
me gaudetis v[er]o quia vado ad p[re]m
quia ne h[ab]eant g[ra]t[ul]and[um] e q[ui] sit as-
sup[er]ta a verbo v[er]gento ut i mo[r]tis
constituet[ur] in celo atq[ue] ita fiet tra[n]s
lunus ut incorruptibilis puluis se-
deret ad dext[er]am patris **H[ic] et quia s[ecundu]m**
l[ite]r[am] n[on] d[ic]it nouerant ap[osto]li q[uod] e[st] r[ati]o q[uod]
p[ro]phetat dicens vado et venio ad vos ne
q[uod] qualem oportebat de eo op[er]um
habebant p[re]m v[er]o magna estimabat
esse dicit eis quia p[er] maior me est q[uod]
dicit Si deme formidat[ur] neq[ue] ofidit[ur]
q[uod] post t[em]p[us] v[er]o v[er]o videbo tam
quia ad p[re]m vado optebit letari
de reliquo quia ad maiorem vado q[uam]
tame[n] ad imbecillitate[m] discipulo[rum] di-
cebant[ur] fides etem catholica doc[et] q[uod]
equalis e p[er] s[ecundu]m diuinitate[m] mo[r]is s[ecundu]m
h[um]anitate[m] **Et quia amicus amico**
secreta reuelat s[ecundu]m id Aug[ustinus] in libro
xxx t[er]m[in]i questionu[m] Illu[m] i amica-
ram recipe debemus cui omnia co[n]silia
refude[n]t valeamus ut discipuli xpi re-
tum esse ip[s]o[rum] amicu[m] agnoscent ma-
nifestauit eis secreta et occulta p[re]-
dicens ei auq[ue] venient **Vnde sub-**
uixit **Hec aut[em] dicit vobis s[ed] me ne**
ad p[re]m ut cu[m] fui fuit credat[ur] esse
s[ecundu]m me p[re]sencie et volente[m] p[ro]phete-
das q[uod] non t[ame]n sum homo qui moi-
se s[ed] etia[m] d[omi]n[u]s qui p[ro]p[ri]o t[ri]butumaliter
futura co[n]tingentia quod e[st] p[ro]p[ri]u[m] d[omi]ni **Et**
hinc Aug[ustinus] ait Qui post mortem vi-
sui erant eu[m] vementem et ad p[re]m
eum ascendentem quo viso fuerant i

creditul[is] q[uod] ipe eet filius di creditur
aut non fide noua s[ed] aucta aut t[em]p[or]e
ai mortuus ee defecta cum surrex-
it refecta s[ecundu]m ip[su]m **Et quia t[em]p[us] i[n]**
instabat ut co[n]sp[er]deret[ur] et ad morte[m]
diceret inquit iam non multa loquar
vobis m[ag]is hac mortalitate degen[er]is v[er]o
p[ri]nceps mu[n]di hui[us] .i. p[er] e[st] ut veniat
dyabolus i[n] m[un]do suis ad me capiend[um]
et ducend[um] ad morte[m] **Quidam aut[em] vocat**
p[ro]p[ri]os p[ri]ncipem dyabolu[m] qui s[ecundu]m
Cr[isostomum] non p[ri]ncipat[ur] relo s[ed] eis qui
se tradideru[n]t ei **Vnde Aug[ustinus] **Quis****
in si dyabolus no[n] aut[em] creatur[us] sed
p[ro]p[ri]o p[ri]nceps e dyabolus vnde ap[osto]lus
cu[m] dixisset ad i[stos] t[em]p[or]es mu[n]di scriptu[m]
v[er]bo q[uod] dixit mu[n]di exposuit cu[m] s[ed]
inquit tenebatur h[ab]ere .i. homi[n]u[m] impio[rum]
hic p[er] accipit istud doct[ri]n[u]m **Dya-**
et si occulto dei iudicio ad temptand[um]
iustos p[ro]mittit et retinet relaxat
et frenat illos t[ame]n qui v[er]o se
peccando p[ro]p[ri]o suo t[em]p[or]e p[ri]nceps
vocat[ur] p[ro] p[ri]ma p[ar]te inquit **Greg[orius]**
s[ecundu]m moralium tractans i[n] Job **Ecce vni-**
usa que h[ab]et i[n] manu tua sicut t[em]p[us]
enim ne extendas manu[m] tua[m] sic ait
Consideranda e[m] i[n] v[er]bis d[omi]ni disp[er]sa
s[ecundu]m pietatis quo hostem n[ost]ru[m] p[ro]mit-
tit et retinet relaxat et refrenat ad
temptand[um] s[ed] subito q[uod] alijs relinquit
vnuer[s]a inquit que h[ab]et i[n] manu tua
sunt causa[m] meam ne extendas manu[m] tua[m]
s[ecundu]m p[ro]p[ri]u[m] s[ed] corpus eius protegit q[uod]
quidem postmodu[m] temptator t[em]p[or]at[ur]
est **Hec i[n] .i. hinc paulus ostendit q[uod]**
dyabolus nocet non p[er] nisi p[ro]missus
fuit ait fidelis deus qui patit[ur] vos
temptari sicut id quod potestis **Et da-**
uid inquit p[ro]ba[n]t me deus et tempta-
me **Ac si apte dicit s[ecundu]m **Greg[orius] ibide[m]****
q[uod] v[er]o i[n]spice et tunc ferre vale[re]
temptari p[ro]mittit p[ro] altera vero p[ar]te his
q[ui] tractans i[n] Job infrenauit contra
me dentibus suis hostis meus r[ati]bi-
libus oculis meis intuetus e[st] sic ait **Iste**
antiquus hostis ecce contra hanc den-
tibus fremit tamq[uam] i[n] tribulib[us] oculis

Adhibendi sp̄ memoria dei cogunt nos
argumēta tria i estimabilis sue carit̄
remissio videlicet p̄tor pignoris dato
i collacōe diuorū donor cōtinuacō vs̄
i fine suo beneficiū. Adh̄ em̄ venit
filius dei ut de p̄tor faceret s̄os dei
mundis mudos de hostibus amicos
fructu dyabolice obnoxios liberos
et filios ad optiuos et obh̄ memoria
sua iugit̄ in corde est habenda. Et in
ipe aut̄ ysaie xlii. Ego sum ipe qui
deleo iniquitates tuas p̄t̄ et p̄tor
tuor non recordabor. Reduc me i me
moia. Omnia dei dilectō. Ille qui tollit
p̄ta mundi non vlt̄ recordat̄ ad pe
nam p̄tor hominis tantū si ip̄us
memoria tū amore et gr̄itudine heret
et ideo sola m̄gitudine tante dilectōis
et r̄p̄bis maior afflictō om̄ pena
Ret̄ m̄x nichil em̄ ut inquit pet̄r̄
tamenēsi in quadam ep̄la q̄ adeo
puocet̄ indignacōm altissim̄ sicut
m̄gitudine ip̄a em̄ e malor̄ prouoca
bonor̄ eximias et m̄tor̄ ext̄ma.
Et i. Quap̄t non negligamus tā
magnā dei patris m̄iam et inmie
sam v̄ngemā nr̄i dei clemētiā sed
semp̄ in cordibus nr̄is reuoluam̄
p̄gitudinē p̄ saluator̄ nr̄i redēp
tōm ut fructum exasp̄sione sagivis
ip̄us habeam̄ remissiois p̄tor q̄
e s̄am p̄m̄ dilectōis diuie quā nobis
ond̄ arguim̄. p̄az aut̄ q̄ videbatur
dei si remissio op̄are p̄tor q̄ tū
sim̄ i maligno p̄iti si i mod̄ p̄gno
sp̄m̄ s̄m̄ m̄corda nr̄a non inss̄et
n̄ i bono p̄ficē n̄ bonū cōtinuacō
valerem̄. Inh̄ em̄ ut h̄et̄. Jobis
iiij. intelligim̄ qm̄ in ip̄o manem̄
et ipe i nobis qm̄ des̄p̄ s̄o suo de
dit nobis. Datus ē et̄m nobis sp̄us
s̄us ut remissor eo ip̄us ē rem̄
te offensam̄. Iuxta v̄b̄a x̄pi Jobis
xx. Accipite sp̄m̄ s̄m̄ quor̄ remissi
tis p̄ta remittit̄ v̄s. Dat̄ ē ut vi
uificator. Sic em̄ nō est vita hominis
sine anima ita vita anime nō est sine
sp̄s̄o qui ē aor̄ p̄ris et filij. De em̄

58
e caritas et qui manet i caritate i domo
net et d̄s m̄ eo dat̄ ut cons̄at̄ cor dator
Iū i. ysaie iij. Si abluerit d̄ns sordes
filior̄ syon et sanguinē iher̄s̄ lauit̄ de
medio ei⁹ i sp̄u iudici et sp̄u ardoris
s̄us vocabit̄ om̄s qui scriptus fuit̄
i vita isrl̄ q̄ dicit̄ Om̄s qui scriptus
fuit̄ i libro vite sp̄u iudici p̄ta sua
i cōfessione v̄a sapiēt̄ distinguet̄ et
sp̄u ardoris h̄is m̄tūā penit̄udinem
illa deplūget. Datur et inuouatur
sp̄us em̄ ē op̄atō quo quis depōnit
cōuersacōm malā d̄mittit et bonā
app̄hendit de qua ap̄lus ad eph̄sios
iiij. Depōnite vos s̄m̄ p̄st̄nam̄ cō
sacōm̄ v̄tē h̄om̄ez et sic op̄ante
sp̄u s̄o h̄om̄o p̄ueram̄ p̄nam̄ inoua
tur. l. di. fr̄i. Ecce quā p̄gnus nob̄
le nob̄is amator n̄ reliquit dei v̄m
q̄m̄t̄us ip̄m̄ videt̄ sp̄m̄ s̄m̄ qui q̄
s̄us ē odit sordes n̄ h̄at̄e potest̄
in corpe subdito p̄tis qm̄ tū ip̄m̄ est
p̄ta repellē ip̄m̄ etiā ip̄m̄ ē p̄ta odire
ipe quippe inonēt ad bonū m̄cōriā
racōm̄ dōz mouet volūtatē scruti
tur profunda p̄tor̄ nr̄or̄ dis̄ector
ē cōp̄tacōm̄ et m̄cōm̄ cordis q̄
s̄m̄ h̄m̄ i quodā s̄m̄one festi pen
thecostē n̄ m̄ma palea m̄tra
corda que possidet patit̄ r̄s̄idere
s̄ statim igne subalissimē cōsp̄c
tōis exurit. Ecce s̄m̄ dilectōis
diuie argum̄tū. V̄t q̄ nōnulli sp̄m̄
s̄m̄ accipiūt qui tandem p̄libert̄a
tē arbitriū aḡia dei retrocedūt
fuit et ē necessāia cōtinuacō vs̄
i finem̄ seculi b̄nficōz di c̄ta elec
tos ut qui iusti sūt amplius iusti
ficient̄ q̄q̄ tū exp̄om̄ss̄o x̄pi q̄
dixit. Ecce ē vobiscū s̄m̄ vs̄q̄ ad
finē seculi qm̄ ex p̄gnoze dato de
quo dixit x̄pus. Rogabo p̄tē et
aliū padicū dabit̄ vobis ut mane
at vobiscū in et̄m x̄pi sponsa etiā
i domo sp̄us s̄a inquam̄ deficit n̄
v̄mq̄m̄ q̄ntalibz m̄get̄ temptacōibz
delicta habet̄ quod aut̄ arguit maḡ
nam̄ dei dilectōm̄ ad h̄om̄es semp̄

di memoria est habenda. Sic autem deo
placuit unigenitum suum dare pro homine
nisi ut omnis qui credit in eum non
perdat sed habeat vitam eternam. Ille videtur
licet qui corde credit adiutus est et
ore confitetur ad salutem. Ille qui hinc
quod audit moribus minime contradicit.
Alioquin si confitetur verbis christi facit ac
negat. Medax est. An autem venit de
filiis iudicare principaliter vel salutem
subiungit. Non enim misit deus filium suum
in mundum ut iudicet mundum sed ut sal-
uet mundum per ipsum. Itaque quia est
in mundo non mortificare venerat
sed saluare unde culpa sua quisque se mor-
tificat qui precepta media facere re-
cusat. Ex quo accipitur istud doctum
adversus de filii in carne est omni dul-
cedine plenus venit enim ut ait beatus
in quodam sermone de adventu domini
universitatem creator et dominus ad homines
venit medicus ad egrotos redemp-
tor ad ventos ad errantes viam ad
mortuos vitam venit non perire sed sal-
uare eum non ligare. Hec 1^a In spiritu
igitur in quo magis poterat commenda-
re benignitatem dei quam insusceptibilem
carne nostra. Quid enim tunc poterit
commendare ipsius misericordiam quam quod ipse
suscepit in se misericordiam quid ita pie-
tate plenum quam quod per nos deus verbum
factum est semini. Quis autem factus venit cre-
denti. Subdit. Qui credit per amorem
scilicet tendendo in eum non iudicat. Hec est
sermo nicolai de lyra non habet carnem
unde dampnetur. Qui autem non credit
iam iudicatus est. id est habet ipse maiorem
festam causam sue damnationis quam
non credit in nomine unigeniti filii dei
qui venit pro salute mundi. Ex quo
accipitur istud doctum. Omne fide sal-
uator non est salus. Istud doctum
est apostoli ad hebreos iniquos. Omne fi-
de impossibile est deo placere sine fide-
lis informata caritate quam per Augustinum
in libro de ciuitate dei cum dilectione fides est
etiam sine dilectione fides demone

Qui autem non credit peiores et tardio-
res. Hec 1^a ut igitur ostendat unde venit
malis damnato subdit. Hec est autem
iudicium. id est causa damnationis quod lux
id est christus venit in mundum carnem as-
sumendo et in ea apparuit salutem ho-
minum operando et dilexit magis
tenebras quam lucem. Erant enim coram
mala opera omnis enim eorum mala opera
omnis enim qui male agit odit lucem
exemplum in adultero et fornicatore
qui quiescit in tenebris et fuit qui tene-
bras noctis querit et non venit ad
lucem. Hec est opera mala in palam ut
non arguantur opera eius. id est non puni-
antur per iustitiam legum. Cui autem facta
vitae. id est opera conformia volunta-
ti diuine que id est quod veritas prima venit
ad lucem. id est christum qui est lux vera ut ma-
nifestet opera eius non ad ipsam lau-
dem sed ad dei gloriam et proximi edifi-
cationem quod ideo facta sunt. id est virtute dei.
sine cuius virtute non potest opus esse mirabile.
Ex hoc passu ultimo potest accipi duo
doctum. primum credere veritatem lucis
et amare tenebras peior est stolidus
quam hominem. Secundum scire facta esse facta
arguitur si fuit ad laudem dei et edi-
ficationem proximi facilius delectabili
et perseuerant. primum sic ostendit. Quis
enim nesciat quod tenebre corporales
sunt causa erroris. Unde qui de nocte
ambulat facilius deuiat aut respi-
rat aut cadit. Hinc iohannis 1^a scilicet
Qui ambulat in tenebris nescit quo
vadit et genitalis nullus artifex et non
operarius potest artes suam in tenebris facere
error paulo ex parte. Tenebre quod
tollunt male agentibus veritatem quam
est quoddam virtutis persequendum et
eam auferunt et expellunt. Unde de
nocte leti cum filiabus commisit in testam.
Gen. 22^a. Tpe tenebrarum uidet christum
reperit. Unde luce christi legitur dix-
isse dominus. Hec est pater verus et pater te-
nebrarum. Cui igitur corporales tenebre
sunt occasiones erroris et per multas

nam et uix legis impalis sinas; te
nebre sunt apte ad fabricand. falsum
quid magis spudales tenebre que
ducunt ad pectus dampnacionis mteri
tum sunt uicande eo qd anna nedum
pstantior corpe si est toto obo idque
e nris ho nris homin qui uelut ceta i
pungit impales sic zilli m hēsm z
sectaz enores de quibus i pssim p
accipi Resaerut neqz mclleretunt
mtenebr ambulanc et ambulantes
mtenebr z uimbru mozt letanc cu
male fecerunt et exultant m tribus p
fimis Qui qz similes aubus qz m
lucit noz illuminat dies cetat Non
em sunt quo vadunt et obh timor
dei no e motulis eoz et vna salu
tem m hora extrema sapient ac no
iustima pro uident et ad luce vitan
Eatholice fidelit aspirarent paulo
se sunt itaqz tenebre corporales ma
gis tanc spuales. Unde Augusti
msentencis pspertis sic inquit tene
bis metulende sut mozt non oculor
z si oculor non extior unde dicitur
albi z ingru si iusti z iusti amale
igit tenebras ptoz et odire lucem
velant non e nisi homi stultor Qili
odire bonos homines et amare malos
ipoz uicia fomētando non e nisi de
mentu Unde venerabilis Boetius
p de consolatione Bonos quis nisi
stultus odit Et Crisostomus sup ar
Non pē homines odire qui deū aat
neqz deū amare qui homines odit
boni tamen et pfrn odiū fm Cassi
odor sup i psalm pfecto odio odera
illos est homines dilige et eoz uia
sp horre hec i Quod reuera no
est stultor si potius sapientu fm
vero sic pē probat a uia em aati
aliquem elat m laudem dei vel edi
ficacōm proximi facit ai uix pfm
utis sic eti diffialia signū ē euides
magis utis Smilicā si quis aliq
boni opat delectabilē no ai tedio no
se exaifando aut nūmurando signū

actus utrosi Nam ut ait dylas in
ethic Signū est hūis utis gemit
delectato m ope Smilic si quis cōsta
ter actib bonis m hēt signū ē robo
rate utis Ex quib signis uelud q
busda arguunt arguunt opera aui
mdēē facta uex m uenit quedā sig
mēdum falsē utis mali que est pnt
hē Est em honor signū uirtutis ut
scribit. iij. ethicor. Nam qui horat
aliquem significat eu utiosum f h
signū fallit mēdū eo qd fcepter hono
rat qui sut sui uiax Nos igit sic
gaudiose sic delectabilē utios opibus
et diuino laudib maxime delectatōe
maxima di moti m fctam ut uerbu
tom i actis et et delectatōm hēam
quod nobis pfare dignet di uinge
nitus m et et amplius bndis am

Men ame dico vobis
qui no intrat p hostiū
i ouile ouū ē fur ē et latro
Jobis. x. Quia scdm Aug de cathesisa
dis rudib quid sut honores seculi n
typus exanitas et ruine paulum
Et fm eudem m libro de ciuitate dei li
v. c. xvi. Tolle iactanciam et omes
homines quid sut nisi homines Uet m
mm omis em cno femi z omis gba
quai flos femi flosq cito aridie fe
nu crescat vbu aut dmi manet ietm
profecto totam spem m rebus tñscū
tibus debz homo sedute ac ea i vbo
dmi ipō sit pns vniūgenito et etno
ut m hēns ei quod manet m etnum
ipe uitam etna hēat totalit collorare
Uex qz pplūm rebz tpalibz et ho
noibz sut mēd affecti adeo qd ad
honores no ex vūte f ex vūto no mē
to si subordinatōe adulatione vel cō
spiratōne aut carne vel fūgūme af
tendūt quoz tanto ruina fit quoz
qnto ascensu aut altitudo fūctma
ior quāpter redemptor nē ut affectu
i ordinatūm ad honores et seculi ala
tudines ac ascēsus cohibeat mquit
Amē dico vobis qui no intrat p hos

Feria tertia Petros

tū h^c est p^rme iⁿ fide et caritate iⁿ uile ouu
id est ad iura et providentia hominū
fir^e et latro q^u q^u alienū est suū
d^r Nam ones dei suas nominat cū
tam non querit fructū salutis eaz
s^c p^ru^m lucu^m. Vbi ponit istud do^{ct}
electus vel vocatus ad honore emi
netiaz ab homine tū et nō deo cōsen
dus est fir^e et latro p^r q^u t^ris asē
dit aliunde et non p^rhostū quod est
xpⁱus. furtū em^e vel spoliū ē cōtrac
tō rei aliene iurito dⁿo. Et quia ut
ait Isidorus in libro Etymologiarū
h^c iure possidet q^u iuste male ac
possidet qui vel suis male utitur
vel aliena p^rsunt h^c est
de v^rborū significatōe uis dⁿi est
omne p^rme Aug^u ad metedonū
et habent v^rba in Canone quid di
cam. xiiij. q. iij. in fine Item quāuis
ascensus maloz tam spūaliū addig
tates et honores cadit sub p^rvidentia
dei et sc^rptū ē q^u t^ris adeo veniunt ex
p^rme videant^r eo q^u dⁿi ē ira et p^rfer
tudo ei^r ut patet in diuisione regni
post obitū Salomonis in^t Roboam
qui duabus et in^t Jeroboam qui de
cem tribus fuit profectus 1^a Regū
xiij. Cū em^e Roboam cū domo Iuda
et tribu Benjamin cōt^r Jeroboam et
x. tribus voluiss^e pugnare ut reciperas
s^c regnū dixit ei dⁿs p^rphetam
non ascendat neq^{ue} pugnēt amecū
suū ē v^rbū reuertat^r unusq^{ue}q^{ue} idomū
suū q^u h^c mea gestū ē volūate iⁿ.
palip. iij. Sicq^{ue} vadūt honores et
trāsferūt^r de gente in gentes de vno
ad aliū s^c hoc opatur ira dei p^rpter
iniusticias dolos et iniurias p^rter
que teste Job. xxxij. regnare facit
deus ypocritas Ceterū licet dicit apls
ad Romanos xij. Q^u omne anima po
testatibus sublimiorib^{us} subdita sit
non ē autē p^rtas nisi ad d^e que autē
adeo sūt ordinata sūt. Itaq^{ue} qui p^rta
ti resistit dei ordinatōi resistit. x. q.
. iij. Qui resistit Et ob h^c nullus du
bitare debeat q^u adeo mali quq^{ue} in

nis vel proximas aut p^rlo p^rer^e faciat
quod min^{us} nō negat. Nam subma
lis rationibus p^rmeitū obedie vel pote
tie iusti p^rnt p^rficere. Nequaquā em^e
iustus deus malū p^rmittit nisi s^c ad
iusticia deficiat vel id iustoz veritate
profectu. Nam q^u mirat^r q^u de malos
colleat q^u ut ait daniel iⁿpe mutat
t^rpa et etates t^rnsfert regna atq^{ue} con
stituit legim^{us} q^u q^u reges regibus
et regna regnū succedūt que omnia
sūt arbitrio dei qui causas omⁿiū nō
uit qui omnia cōdidit et malos sūt
ut p^rumat malos et bonos exerceat
vel emendat^r v^r licet malos rōres
vel alios dignitate aut altitudine
p^remittet meo malos interdi p^rum
unt vel iustos exant deo sūt iⁿ sp^r
tuis dicit^r s^c tūne ignorantes s^c
mistos eē ne dei qua delinquentes
p^rsent^r impia vanitate sup^rbunt pe
nam sue sup^rbie non euadunt. psa
x. Ezechielis xix. et Danielis. iij.
Sequit^r Cui autē intrat p^rhostium
i. qui rē d^rpo sentit et nō suū s^c
xpi querit pastor est ouū ab officio
pascendi oues quod est cōt^r mistos q^u
pascit seipos et non oues de quibus
Ezechielis xxij. lac comedeat^r et la
ne operiebam quod crassū fuerat
ocidebat^r gregem aut^r meū nō pas
cebatis quod infimū non erat cōsoli
dastis et quod egrotū non sanastis
quod abiectū nō reduristis quod
perierat nō quesuistis s^c cū ausate
imperabat^r et potētia p^rtea pasto
res audite v^rbū dⁿi h^c dicit dⁿs d^e
Ecce ego sup^r pastores requiram gre
gem meū de manu eoz et cessare fa
ciam v^rstra ut nō pascat^r grege meū
n^o pascant pastores amplius sem
ipos Ex quo p^r q^uitū tūne debeat
p^rncipes tam^{us} etia^m q^u seculares
qui nedū p^r op^rssionē inficior^{um} sed
et p^r negligentia qua subditi pe
unt ipis nō t^rantib^{us} n^o quid eis nō
teat quētib^{us} q^u dep^rmant. Vbi po
istud doct^r p^rncipes tam^{us} etia^m q^u

quoniam seculares redditui sunt deo desubdit
 suis ipso officio districtam rationem patet
 ex eo quod generaliter ubi merita continentur
 et etiam plati ad corrigendum subdito-
 rum excessus et reformandos mores
 prudent ac diligenter debent inquire-
 re sagivis eorum de suis manibus re-
 quirat. Et de officio ordinarii hinc
 fugubili Negligentia quippe ipsi
 vel principibus mortale peccatum est de
 Symonia licet heli. et de actu carnali
 et quidam sicut et periculum. Nec enim
 admittit pastor excusatio si lupus
 oues comedit et pastor nescit de re-
 gulis iuris. Quamvis antiquis et
 eo ipso quo platus tunc vel dissimulat
 mala subditorum que potest corrigere nec
 corrigit eos sentit. xliv. di. Sic vero
 securitateque tribuit periculi qui
 malicie subditorum non resistit. lx. xxi.
 Error de principibus vero seculi aut
ysidorus cum uba ponit in Cano-
no principes xxii. q. v. Constat
principes seculi deo se debere rationem
et redditum propter eam quia christo tunc
dam suscipiunt. Nam siue pax auge-
 at de disciplina ecclesie p fideles pnci-
 pes siue solvant ille ubi pntatem
 erigit qui eorum pntati etiam suam
 didit. Hec ibi habent etiam seculares
 principes iurisdictionem merita etiam
 Tu quidam clerici sunt corrigibiles qui
 pntati seculari pndice ecclesiasticam
 relinquunt. xxii. q. v. deliquit
 et de penis de gradato libro. vi. Tu
 si quis affectatus est altitudine hinc
 etiam pecunia. lx. xxi. di. Si quis pe-
 cunia Tum si episcopus aut papa voluit
 fidem subire. xxii. q. v. c. p. xxvii.
di. Nec licet Tum si falsarius est
 in platu elatus de crimine falsi ad fal-
 sarios Tum si qui scisma faciunt et ex-
 communicationem contempnunt ut pre allega-
 to anone deliquit et qualiter ubi
 cumque pntas ecclesiastica deficiat Ibi pntas
 secularis iurisdictionem admittit et locum
 habet. Et quia requiritur diligentia

quantus ve labor sub est hinc qui m-
 trit p hostium ut sit pastor verus
 omni. Cum ut ait christus hostianus ap-
 perit. spiritus sanctus qui docet omnem
 veritate et oues voce eius audiunt scilicet
 obediendo. hinc gloriā inclinare et
plures oues vocat nominatim quino
mina hinc scripta in celo. Nouit enim de
 quibus nouit et paleam nouit qui p-
 ordinati sunt ad vitam. Nouit et qui
 pntati sunt ad gehennam. Nouit ut ait
aplicus y ad thymotheum y. Quae st-
emus et educat eas qui de egypto ad-
tram et in unum sciam. Cum igitur pla-
 subuigat. Et cum plures oues emittit
 ante eas vadit ut sic per exempla bo-
 magis quam per verba veritatem gradia-
 tur et oues illi sentit quia vitam suam
 ad salutem sciam sua uba et exa con-
 ponit alienum aut non sentit ne se-
 do extraneum in mortis laqueum ubi
 si fructus carpe examinat si fugiunt
 ab eo etiam si dulcis vox eius videatur
 eo quod non est vox christi etiam si audien-
 tes leniat ut fallat. Nam ut ait Aug-
stinus omelia vi. Non onus qui dicit pax
 vobis qui coluba est audiendus. Cor-
 ui de morte pascat. Hec coluba non
 habet immo defuncti tunc vivit et in-
 nocens est vitus eius. Cuius quod po-
 istud documentum Argumentum est cui-
 dens aut saltem forte. Quia illi tunc
 vero pastori spiritus sanctus hosti-
 um apparet ad pascendum. oues
 qui non est in missus pntatibus. non
 est remissus pntatibus. non
 est neglectus in puniendis culpis.
 in inuidia acceptor est in personis quod
 sit pax. Nam huius ad placum inuicem
 conceptum Ratiuitati et consuetudinem
 est conformis. Sicut enim de filius ad-
 ceptus est sine inie corruptione. Patet
 sine superbia ac ambitione conuersat
 in mundo sine facti corruptione. Un-
 cum plus voluissit cum in reperi-
 eligere remittit. lx. xxi. di. John. vi. Sic
 illis cum ad inuicem spiritus sanctus apertus

capit in mentibus eligendi p[er]p[et]uis s[an]c[t]is
inspiracione[m] nascat[ur] de congregacione
tamq[ua]m matre sine corrupcion[e] Ita
q[uo]d congregabo n[on] p[ro]p[ter] n[on] p[ro]p[ter] n[on] mi
me pot[er]at sic corrupta qui e[st] o[mn]e
et p[er]iculo anime considerato mente su
git ita q[uo]d locu[m] non invenit i[n] mente
ip[s]ius ambitu licet vacacione[m] dei cu[m]
timore obediat Cui i[n]te adomio p[ro]
fiam dicit Noli timere suus meus
es tu q[ui]m elegi ysaie xliij. Vex elec
tores huiusmodi raro fuit q[ui]m cum
omne etas sic prona i[n] malu[m] et m[ul]ti
s[an]c[t]i p[er]p[et]uis p[ar]tiales affec
tores alij p[ri]micias et impressiones
eligunt et s[an]c[t]issime electores no[n] i[n]
spiciunt quia vici melior quis s[an]c[t]a
clavus quis firma celebris q[ui]m qui
i[n] rebus locupletor i[n]dandis bene
ficus promptor i[n] expensis profu
sior i[n]comuniu[m] labor i[n] vacosa fa
milia m[ul]tiplicior i[n] cobuendo q[ui]m
Quia tam i[n] i[n] x. s[an]c[t]i sit Eligi
te meliores et e[un]t qui vobis placue
rit et p[ro]mte e[un]t sup[er] solu[m] p[ri]s sui s[an]c[t]i
innuit q[uo]d bonitas no[n] p[er]sone accep
debet monit[us] eligentes h[uius] est q[uo]d
fert quendam dixisse quenda[m] regi
ludwico cur non fuit m[ul]ta p[er]p[et]uis
sic olim d[omi]ne rex olim fiebant elec
tores p[er]p[et]uis s[an]c[t]i cu[m] e[st] fuit m[ul]ta
la modo vero fuit p[er]p[et]uis et
p[er]p[et]uis p[er]p[et]uis p[er]p[et]uis facit
no[n] p[er]p[et]uis Ideoq[ue] si quis non
e[st] p[er]p[et]uis p[er]p[et]uis signu[m]
e[st] q[uo]d sp[irit]us s[an]c[t]us ei si c[on]tra sibi
assistit e[st] app[ar]uit quia videlicet
n[on] culpas quas p[er]p[et]uis p[er]p[et]uis salua
publica iusticia p[er]p[et]uis dissimulat n[on]
i[n]p[er]p[et]uis e[st] mollis et remissus i[n]
gorem tempando m[ul]ta p[ro]p[ter] tem
poribus et p[er]p[et]uis ac moribus ex p[er]p[et]uis
i[n]fundit vni et oleu[m] vulneribus
sanciatu[m] xlv. di. disciplina Subdit
exm[pl]a h[uius] p[ro]p[ter] dicit eis ih[esu]s
illi aut[em] non cognouit dicit ergo
im[mo] eis ih[esu]s Am[en] am[en] dico vobis
vbi s[an]c[t]i glosam ordina[m]a[m] ip[s]os ex

miracula no[n] faciunt

erat obscurus et passus manifestus Ego
sum inquit hostia ouiu[m] p[ro]p[ter] me ergo
qui intrat intrat dicit glosa m[ul]ta
neat Omnes e[un]t quotquot venerunt
fures s[un]t et latrones s[an]c[t]i Crisostomus
no[n] de p[ro]phetis h[uius] dicit sic h[uius] d[icit]
s[an]c[t]i desedunt Vnde et laudas oues aut
Sed non audierunt eos oues vel s[an]c[t]i
Aug[ustinus] Quotquot venerunt p[ro]p[ter] me
non aut[em] p[ro]p[ter] venerunt q[uo]d cum illo
venerunt qui cu[m] v[er]bo di venerunt q[uo]d
vices fuerunt q[uo]d i[n]pe v[er]bi et v[er]itas v[er]
tuos p[ro]p[ter] m[ul]ta s[an]c[t]i s[an]c[t]i eor[um] quos
miserat possidebat Qui quibusda[m]
m[ul]tis inquit an[te] adventu[m] ei[us]
quo h[uius] venit m[ul]ta p[er]p[et]uis
iusta m[ul]ta credentes ventur[us] i[n] quem
nos credim[us] q[uo]d venit tempora vai
ata s[un]t non fides Eadem e[un]t fides
utrosq[ue] conu[er]t et eos qui v[er]itatem
esse et eos qui venisse m[ul]ta
Vbi accipit d[omi]ni Omnes quotquot
erant ante x[ristu]m qui fidem redempto
ris saltem implicati non habebant
erant fures et latrones p[ro]p[ter] quo
inducit quod p[ro]mte b[eat]us Thomas
i[n] s[an]c[t]o t[em]p[or]e Emaze distinctione. xv. ar
ticulo s[an]c[t]o r[es]p[on]sione p[ri]m[ar]ia
ad s[an]c[t]i q[ue]stio[n]e[m] Vbi ait ad fidem
redemptor[is] Triphat se habet h[uius]
im[mo] genus s[an]c[t]i d[il]usa temp[or]a In p[ri]m[is]
e[un]t statu an[te] p[ri]m[is] non oportebat
ab aliquo homine fidem haberi impli
citam i[n] cogitacione dei ut s[an]c[t]i homo e[st]
deret q[uo]d deus ei p[ro]videret m[ul]ta
que n[on] essent ad salute[m] In s[an]c[t]o
aut[em] statu post peccatu[m] ante adve
ntu[m] x[risti] quidam habebant fidem ex
phaticam de redemptore quibus re
uelatu[m] f[uit] erat q[uo]d maiores diceba
tur Quidam aut[em] mores fidem
implicitam habebant i[n] fide maior[um] s[an]c[t]i
et eis s[an]c[t]i redemptor[is] subs[an]c[t]i
s[an]c[t]i p[ro]ponebat In t[em]p[or]e aut[em] sta
tu post aduentu[m] x[risti] quia iam m[ul]ta
terru[m] redemptio[n]is impletu[m] e[st] cor
p[or]alis et visibilis et p[ro]dicatu[m] omnes te
nent ad exphate credendi et si aliq[ui]

instructorem non habet deus ei reue-
laret nisi ex culpa sua remaneret. He
dicit etiam ibidem in solutione tui ar-
gumeti. Quod multis gentilibus reuela-
nes fide sunt per angelos de christo sicut
per de Sybilla que expressit de christo pro-
phetavit in historiis romanis. etiam
legit. Quod temporibus constantini impera-
toris inventum fuit in greceia quoddam
corpus in sepulchro quoddam habens
laminam auream superius petus in
qua scriptum erat christus nascetur ex vir-
gine et ego credo in eum. Sub hinc
ne et constantini temporibus iter me in-
debitis. Idem ponit. Secunda pars. q. ii. ar-
tido. iii. in solutione tui argumeti
Vbi in fine solutionis dicit. Quod si qui
salvati fuerunt quibus reuelatio non
fuit facta non fuerunt salvati absque
fide mediatoris quia nisi non habue-
runt fidem explicitam habuerunt
tamen fidem implicitam in divina pro-
videntia credentes esse deum libito-
rem hominum secundum modos sibi placidos.
Et secundum aliquibus viantibus cognoscen-
tibus que reuelassent secundum. Job. xxv.
Quia nos docet super universa tunc hec
ipse. Cum igitur ut ait Augustinus in libro
de corruptione et gratia. Nullus homo
sine maiore siue puer etatis fuerit
a contagione mortis et obligatione pen-
tati liberatus est nisi per unum media-
torem dei et hominum ipsum christum constat.
Omnes quotquot venerunt qui fide
non habebant saltem implicitam fuisse
se fures et latrones et esse defuncta
fueris dyaboli ut pote tales qui ad oc-
cidendum et furandum venerunt active
vel passive sed non audierunt eos o-
ves aut christus illi scilicet de quibus scrip-
tum est. Nonne dominus qui sunt eius.
Subdit etiam super hostium pines quibus in-
troierat salvabitur scilicet perseverando.
Educat autem ad pastua oves dominus
per hostium secundum Theophilum. Unde sequi-
tur. Imprediet et eiprediet et pastua
inveniet que sunt aut pastua secundum
beatum Thome in glossa continuata super

121
Iohannem nisi delectatio fuit. et reges
in qua nos dominus introducit. Vbi po-
tuit documentum. Sed in patria sue
ingrediantur contemplan-do christum divi-
tatem sue aspicunt ad ipsius humanitatem
pastua vero delectationis et summe bea-
titudinis inveniunt videndo enim divinitatem
inveniunt in christo summa iocunditatem
vera libertatem perfectam caritatem ha-
bent in eo vitam leticiam plenam suam
veram et vagantem phemem plenam
sacietatem summa iocunditatem et felicitatem
summa agnoscunt patris potentiam si-
lii sapientiam spiritus sancti clementiam et
totius sancte trinitatis habuit noticiam
Videndo vero humanitatem glorificatam modo
modo filiam suam spalem habebunt
gaudium quod idem qui e orator est
et idempator idem qui divinitatem omnes
virtutes anime implet et faciat hu-
manitatem refiat. Non enim potest esse
sine gaudio spali illi aspice hominem
qui patrem recepit apertum in celo et
intra cui omne angelorum scorum genu
humiliavit in carnis. Tunc dignationem
eius tam inestimabilem et profun-
dam quod voluit nescire esse homo si-
milis hominibus sed etiam ab hominibus
pro salute hominum tanquam lapis re-
probatur. ab edificantiibus reprobat
cruci affigitur. et vulnera et etiam
mori. Quia tamen quidem putamus
eius leticia. in inter clauorum et lan-
tee signata misericordiam hominum et
gaudium et gloriam resuata quia
igitur eius felicitas et beatitudo sue in-
gressu divinitatis contemplationem
sue in egressu aspectus ad humani-
tatem. Vbi secundum hugonem desunt
mens libro. ii. parte ultima. c. pe-
ultimo. nullum est malum nullum
latebit bonum. Vbi vacabit dei lau-
dibus qui est omnia in omnibus. Vbi ve-
rus eius honor qui nulli denegabit
digno. Vbi nullus pernitente nisi dig-
nus ubi pax ubi nichil ad usum ne-
cessarium non ab alio quisque patietur
secundum ipsum. Denique qualis est condicio

fines ostendit dū ait fuit nō velt
msl vt fūret mactet mala doc
trina tēdo a fide sū sū Thomā
et pdat tēna dāpnatōne ego vā
vā vitam habeat p fidem que pda
lectōm opat p quā fidem iouē m
prediūt vā vūant quā iustus ex
fide vūit sūm augustinū Et ha
budatius habeant sū egrediētes
qū qui iusti sūt moriūt vbi nūq
demde moriūt Et mīz videtur
cur tot fīres ipōs sū hēctos qui
a fide vā trahūt iā mīnis iam
cedibus iā flūg dōctmīs xpūs si
mē nūis tūbus mīus maleficijs p
sperari Sicut em si deus nō est vā
bona sic videt si deus ē vā mulla
hīc dīat mīpīens i corde suo nō
ē dō aut fortasse quis videns pro
spari malos cogitat qū aut iusti
ē deus qui nō distribuit pēpora pe
ioribus aut qū de nō quibnat vā
hūmas Rer mīz qū stultū depro
spitate maloz mīuiat tū qū vā
molestē prospitate maloz ferre
videant. Unde pēmar dīcīt Iustū
quidem es dñe si disspite tēu vā
tān iusta loquar loquar ad te qū
na mīpīoz prosperat et bñ ē oib
qui pūalāt et mīz agunt plā
tasti eos et radice mī sēnt sē
ry Et Iob mīquit vā mīpīoz
prosperat subleuati sūt cōforta
ti sūt mīfantes eoz exultant lū
sibus tenent tympanū et cythā
qui dīxerūt dō recede a nobis sūaz
vīaz tuaz nolumus quis ē omīpo
tes et sūam ei Iob. xxi. Ite dā
vidēs prospitate maloz qū prostra
tus mīquit qū mīquit pēne moti
sūt pedes quia zelam sūp mīquos
pacē pīoz vidēs Et alibi mīq
ipsona maloz At quō fac dē et
si est scā i ex cēlso et itēz eoz tū
pīoz obmīuerūt dīnīcias Item
Genesi ad lūallū sūbens aut cū
providētia regūt quare mīta ma
la bonis vū accidūt Et reuā dī

occulto iudicio sua qz providētia que
nil sūt mali sine causa id cōmīgit
quod pmo vndit p illud iudiciū. i.
vbi dñs dīcīt. Nō delebo gentes qū
dīuīcīt Iosue vt ipīs expiat i sū vā
custodiant vīam et ambulēt mēa
an nō hīc Iacobus ait fidelibus
omē gaudiū existimate tū mīvīas
temptatōes mīdēctis sūctes qū
pbatō fidei vīe patīaz opat pūa
autē opus pfm hābet Iacobi pmo
hīc ad rōnos v. de aplīs legīt. Qd
glorīabūt mītribulatōibz sūctes
qū tūbulatōibz opat pacē.
pbatōm probatō sūem sūes vērō
nō cōfundit Quid igit hīz si iustos
pmm sūit vel corquēi pīctos qui
vā pīathā mīdū sūit eos vā
nat vt p. Iob qui mīchilomīz fa
cultate pīdita dīcīt dñs dēct dñs
abstulit nō dīcīt dē dēct et dīal
abstulit hī em ipō quo dyabolus po
testate recepta adeo sū pīuīcīt i
dyabolū sūā malīa ipē Iob benedi
cēdo dēct vīctōr sūt Ite sūmīus
sūp i. pīaie. xxi. vī. lībz. ii. Nūq
tota dīe arūbat dē vā dīspen
sāt genus hūmī nūc pīuīcīt nūc
mīseret nūc corquē nūc dēfēct
nūc arūc nūc sēct nūc mīatūas fructos
mēt et dēmissas mī arīs tēct oībz
qū sūi tūbēnat vt vīc. hīc. i. l. f.
hīc. v. mīatūa tūctas illud Iob
Vīdī eos qui opant mīquīatē qū
sēmīant dolores et mētūt eos sic
ait Quia dñs pīatōis ē reddītōr
sēpe dīu tollēt qūos nīpīatū
dāpnat Rōnūqū vō cōncīte p
cūct qū pūillāmīatī mīocētū
cōsolando cōcūct. Alīqūdo ergo
omīps dēus qui pūalē mīquos
patīt ut iustoz mīdīus vīa pīcē
Alīqū vō mīustos cōlēct tūctat
eoz qū mīctū mīocētū corda cō
fīmat Et subdīt. Si em nō omēs
male agētes pīctet extēmū iū
diciū quibz exhībēt si autē nullū
pīctet quis dē vā hūmas cūct

credidit. Namque ergo iniquos fuit
ut ondat quia mala multa fieri non
sunt. Rationem vero iniquos diu col-
lerat ut considerantibus, insinuet ad quid
eis iudicium resuet. Et aliquibus, in-
ponit inquit. Quia hic alius puer
se agentes perficiat tanto diuile sibi
sequenti dampnatione feriat. Hille
Quia igitur occulta sunt dei iudicia que
bonis pialos puniunt aut cur huius-
modi in suis maleficiis pspiciunt nulla
mente deadat ne in fide tepescat. Di-
uersa enim diuisis exalta sue provide-
re specula exhibet. Jam magis in-
pendendo iam iustitiam extendo. Beatus
greg. v. moralium in principio
hic ait. Cum bonis male est malis boni
hic fortasse dependit. Quia et boni si
quia deliquerint hic recipiant ut ab
eterna plenius dampnatione libere-
tur et mali que phat vita faciunt
hic inveniunt ut ad sola imposteru
tormenta pertrahantur. Et cum bonis
bene est et malis male ita valde
est ut boni idcirco bona accipiant
ut promoti ad aliud melius crescant.
An iusto latet iudicium hic suorum
opum remunerationem accipiant ut a
primis vite sequenti manifestat et
ut malis idcirco aduersa feriant ut
ab eterna supplicis correctione defen-
dant. An hic eorum pena incipiat ut
quique complecti eos ad ultimum ge-
nere tormentum perducant. Hec ille.
Ideoque cum flagella hereticorum inuales-
ce videntur contra catholicos et que
sit causa ignorantia. An propter multitudinem
scelerum ut veritas saltem ad penite-
diam nobis aperiret intellectum an forsi-
tan propter aliquorum exitum et pbationem
tamen ad ostendendum tandem toti mundo
ipsos hereticos in iudicium et ostentum.
An forsitum ideo ut quo se illustrent
do magis et profundius inuenerint
in suis prius operibus prospicatos eo plura
malorum pertrahant ad flendum et age-
dum ad dignum penam reddant eos

habiles ad feruendum amandi depo-
sita superbia atque obstupescerites
dei iudicia hinc et melius inuenerint
et ea que oculis diuine maiestatis dis-
phat expremunt ut consolationem scilicet
illis que nobis euenerint inuenire
ualeamus. Quod nobis prestare dig-
netur Christus per secula benedictus amen.

Hec homo
erphaisius Nicodemus no-
John. iii. Cui deus ad hoc ho-
mines creauit ut ueritate agnosceret
beatitudinis sue fierent participes profecto
sua providentia patuit et crederet
providere de necessitate ad salutem
uitae lumen ipsis unde dum modo
pluritate arbitri se disponant ho-
mines non luce impediunt vel contra
eam obice ponant non enim deus
unquam defecit alicui homini quoniam
si nutritus est filius et in limbo fuit
ut et nalem tamen rationem sequetur
et appetitu boni et fuga mali sibi
ea que necessaria sunt ad credendum
aut penam ipsam reuelaret
vel aliquem fidei predicatorum ad
eum dicerent sic inquit ad corneliu pe-
trum ait x. propter similes ponit
beatus Thomas in questionibus de
uitate q. ducentissima xxx. in respo-
ne ad primam argumentum. Et ob hoc
Nicodemus unus ex pharisaeis qui
diuini interpretantur atque et forte
tate malorum volens rudimenta fidei
a saluatore cognoscere est diuisus.
Ex quo accipit istud documen-
tum quoniam uult in fidei notitia vel uirtuti-
bus proficere debet societate malorum
effluat ut relinquere per per bonum hominem
qui mortuus perit refert. Eusebius
de morte ipsius inquit. Nichil plura
noceat homini quam mala societatis illius
enim homo efficitur qualium societate
fuit. Et post subdit. Sic mala no-
ceat societatis sic bona prodest. Hic
ergo bona societate inueniunt
thesaurum magnam inueniunt. Si ma-

lam ad cadendū tibi laqueū p̄asti
sic enī solus est nā ut ipius radū
qualecūq; vitz n̄veniat tlem colo
rem induant. Sic homines cōsuetū q̄
lem ad cōuersandū m̄venit illius mo
ribus m̄buet. Difficile quippe est
hac non impossibile m̄corruptū re
manē qui corrupto soat. xxiiij. q. iij.
Quisq; nisi quis sit proficiat
m̄ficiat enī vna eīy morbidā cōge
nem. Inde Ioh̄m. reserāde sūt putri
de carnes et scabiosa acutis v̄us
repellenda est ne tota domus mas
sa et corpus ardeat cōrūpat. p̄uē
cat m̄ciat. Et subdit. Truīs i. alleluia.
Dna vna sc̄malla fuit s; quomā;
non statim flamma p̄plata est. xx
iiij. q. iij. Reserāde. Iste m̄odem
erat p̄ncip̄s iudeorū qui n̄ p̄ncip̄
diat quia rōne dūcebat et non spū
venit ad ih̄m nocte p̄t̄ metu vi
delicet iudeorū ne electus cōfiteudo
xpm̄ extra Synagoga fiet. Et
timuit sm̄az m̄ iustam q̄nto ergo
magis sm̄a ex ḡm̄atōis sūe ex
clusiōis a cetū fidelū et corpore
xpi m̄stato ē timēda. Ex quo ac
cipit s; m̄ doct̄. Rō ē maior p̄
n̄i xp̄ianos qm̄ ex ḡm̄atōis sūe
diat enī ḡlosa ordinaia adroma.
vij. q. iij. Nichil sic formidare debz
xp̄ianus qm̄ a corpore xpi diuidi
q̄ fit p̄ ex ḡm̄atōis cōcordat. Au
gustinus sup ioh̄em in quēns. Vi
delicet sic debet formidare xp̄ianus
qm̄ sepaī a corpore xpi. v. v̄itate
Et enī sepaī a corpore xpi nō est
membz eius s; nō ē membz eius
nō vegetat spū eīy. xx. q. iij. Rich
est enī sic membz p̄asim. xxiiij.
q. iij. Quēadmodū. Rō ergo pui
pendant homines iustaz ex ḡm̄atō
sm̄az qm̄ qui rite ab eo qui ab
ep̄is vel iurisdicōm ih̄oc h̄ntibus
ex ḡm̄atō s; m̄ Augustini de v̄bis
dm̄ s̄mone. lxix. sathane t̄dit
Et dices tu quōp̄e v̄ndit ibide
Quia ext̄ eccl̄a; ē dyabolus sic

in eccl̄a est xpus. Et p̄ hoc q̄ dyabo
t̄dit qui ab eccl̄astica ḡmone remo
uet. hec i. Inqm̄ nō pui pendant
s; timēant qm̄ i ex ḡm̄atō et max
h̄t̄ico habet dyabolū p̄tate sic aliq̄s
i p̄tore suo. xxiiij. q. i. Hys aucto
ritatibus ifine l̄q; enī videat m̄ma
pena p̄acti eo q̄ sp̄us pena illam nō
p̄cipit nō ē tame s̄dm̄ Aug. pena
maior illa i dei eccl̄a p̄tate ex ḡm̄atō
di. Fideo q̄ traxit p̄m̄sticōm ax
Ipe enī dixit. Quodcuq; ligauis sup
terrā erit ligatū i celis. Traxit et
p̄ ex ab ap̄lo qui Cor̄thū sathane
tradidit. xxiiij. q. iij. Rōnd. Et ailo
Ap̄lice. Cuiy eccl̄e auctōitate. Ioh̄es
et s; sollet̄ cōsiderans ait. Nemo
cōtēp̄nat v̄m̄cula eccl̄a. Rō ē
homo ē qui ligat s; xp̄us qui h̄nt
p̄tate dedit et d̄ns fecit et d̄ns tati
honois. xx. q. iij. Nemo nris t̄pibus
et diebus malis plus timet m̄lita
qm̄ ex ḡm̄atōis pena plus penā
que corpus affiat qm̄ am̄am p̄lā
timet t̄paliū am̄isso qm̄ ab v̄itate
eccl̄e diuisio. Orat̄as sathane t̄dit
quia ab eo ex oculat̄ est quod sic sū
sintuī subactus et diuisiō iugo
m̄m̄pat. nō p̄cipit videt t̄i m̄a
le fecit exultat cum cōtēp̄nit fi
t̄m̄ tamen est v̄t qui stultus est m̄
culpa sit sapiens m̄pena. Ap̄t̄adem
autem qui a malis fuit diuisus vo
lens xpo v̄m̄i venit nocte et dixit
et t̄bi s̄m̄ quia a d̄o venisti
magister. q̄d̄ dicit ideo q̄ nō nulli
sūt m̄p̄a error qui nō veniūt ad
s; ad dyabo docentes falsa m̄talia et
notiua vera t̄i falsi m̄stentes v̄t
sub sp̄e v̄itāt̄ tegant v̄ritas fraudis
a quibz t̄te et si vera dicit nō ē test
moniu acceptandū. Sic h̄et v̄t h̄et
Iuc. iij. Demonia que exhibant de ob
sessis clamādo dicent xpo. Tu es fili
dei ipe xp̄us m̄repanis nō s̄uebat
ea loqui. v̄bi ḡlosa dicit ideo p̄hibz
loqui ne d̄i aliquis audiat v̄a p̄dica
tē seq̄t̄ postea exante. Sic paulus

et Barnabas noluerunt audire puel
lam spm phytone habente lig dixit
vni ista homines sui dei exaltati sunt q
annuntiant vobis vnum salutem. Ex
quo accipit istud docu. Magistr
eror licet vā mēdū pponant et sua
uia vba ppo fundant nō sūt tām
etiā mver pposit ne occasiōm m
fallendi assumat audiendi. Vnde
Augustinus libro xvii. de ciuitate dei
sic aut videns dyabolus templa de
moni deserit et i nomine libanas
mediator dē genus hūanū hēticōs
mouit qui sub vōlo xpiano doctrine
desistēte xpiane et obliē dicit apls
q angelus sathane tangit lūcis
nōnūq se dissigūat et sepe vicia
mēciūt se ēē vīrutes. Nec omīs qui
dicit pax vobis ē mōitate pacific
sicut nō omīs qui spem gerit am
ci existit amicus pscō nō passim vī
tus a quolibz fusa vel pposita doctri
na hē est assumenda probandi em
sūt spūs an ex deo cōsurgūt. Et pe
trinus doctōis. Aplūs dīsuadet ab
duā. Quia ergo mē spūs noluerūt
homīes discernē nō tpa dīstīngē
et cōcordare sēptuās putantes esse
verū quod erat phēticōs amūciatūm
smī et ipi hēsi corrupti sūt. S; vñ
Nicodemus arguit q xpūs venīt a
deo ipē cōdit in quēns. Nemo em
pōt h signa facē que tu facis nisi
deus fuerit cū i. melius dixissē nisi
quis sit vñ cū deo optime dixissē
nisi tu esses dei fili; verū qm licet
nullus sit qui signa faciat nisi fuit
deus cū illo sic est cū malis qui i nō
dei demōia eiāt et mīla signa fa
ciūt sōli tamen iusti censent esse cū
deo quia homīem esse cū deo pōnt
vmōne homīs et dei i vna volūtate
deus vero dicit ēē cū homīe pōt vīrute
diuītatē cōsua qm malus pōt habē
Vñ aug. m libro cōfessionū de se lo
quens an qd sōm aut mēti eras e
aut tēti nōn eram. Ex quibz datur
intelligi q mēdū faciūt quidā mīa

cula qui non sūt mīra. Vnde Aug.
ad petrū dyabolū teneam; frēs vñ
tatem pter vñtate etiā qui facit
mīrāculū mīhīl est. intellige quō
ad vñtā etiā i vñtate erāt pplūs
isrl et nōn faciēbant mīrāculā pō
vñtates erāt magi phadīs et
faciēbant mīrāculā smīlia moysi.
1. q. 1. Teneam; pōt tamen demōes
aut magi nōn faciūt mīrāculā sed
s; potius mīa q nō sūt sup nām
sed opant ea que homīb sūt mīo
lita. xxv. q. v. Nec mīr et phōc
vltimū potest mēlligi q tñ mīrācu
lū sūt ēē quēpiam nō cōcludūt i
obliē mōnōmzando sōs pūs vñt
ex amāt pōtā mīrāculā pōtētes y
doneos probant de testibz vñt.
Quia igit xpūs videbat q mīo
dem hūbīl quērebat pōtā fidei
ab ipō agnoscē mēpit ab baptismo
qui ē spūalis regnācō nēcessāia
ad salutē et sūe quō tām qm fūda
mēto vīta habēi nōn pōt rēspōndēs
dixit ei. Nisi quis rēnatus fūit
denuo. i. itēz p rēpūatōm spūalēz
nō pōt vīdē regnū dei sāt p qm
vñtō em dei pēssēciām sōlus ē.
dei pnatīam autē homīb cōpetē
nō pōt nisi p qm p qm trahūt
homīes quodāmo ad nām diuīz
lūx i d sū petrī pmo. Magna es
pōsa pōmissa donauit et phē
efficiatōm diuīe cōsōrtēs natūe
Ex quo hīc ist d. docu. Baptism
est fundamē. Et et ianua om
satīnētōz pō. Istud de cōn. di
uū. Cū itaq mīne et bap
tismo mīnōres. S; etiā mīlīphēc m
prognatūa Nam pōt cōfīr sūe ays
sacramētis s; nōn alia sūe ipō. 1. q.
1. Si quis pignoratīam vñt pōtēst
dāi a quocūq q nōn ē i mīlīs. xxv.
di. q. vii. Item sūe salus nō habē
de cōn. di. uū. Simīlīne Item pūp
ōrīgnale mōrle et vēmāle dīmīc
tīu pōt nōn sūt palia de cōn. di.
uū. de gēnūte et c. sūe pēntēn.

per baptismum etiam spiritualiter homo renas-
citur et efficitur melior christi de co. di. ii.
Cuius passus est finem et di. iij.
Adhuc qui ergo contempnit baptismum
salvum non potest. Sequitur dicit ad eum
non eodem qui secundum gloriam inclinare
solum carnalem natiuitate nouit
que non iterat quod potest homo nasci
cum sit senex cum sit istud impossibile
ex etate et quantitate nunquam potest in-
uentum mater introire renascentem quod
dicit non quia etas et quantitas non per-
mittit. Ex quo accipit istud donum
Cognitio humana est ad cognoscendum
spiritualia quod recte iste enim fuit in lege
doctus qui tamen nasci denuo car-
nalis intelligens impossibile repu-
tabat. Nec mirum nam secundum philosophum in dy-
thaphy. Sic se habet oculus notiora
ad lumen solis ita intellectus noster
ad ea que sunt manifestissima in na-
tura et ob hoc diuina intelligere vel spi-
ritualia non est ex carne et sanguine
sed ex deo. Hinc Augustinus xvij. de ciuitate
dei ca. xi. d. philosophi nescientes
ad quem fine ista referenda essent in-
ter falsa que locuti sunt nam videre
potuerunt. Hec est pars itaque rerum licet
etiam imperite poterant cognoscere
non tamen cognoscere non tamen vita-
tem fidei cognoscere vel ea que super
naturam consistunt. Hinc idem Augustinus xi.
de ciuitate sic inquit. Quid prodest
nosse quod eundem sit si ignorat
quo eundem sit in quo errabant
philosophi et. ibidem ca. iij.
dicit ea que. remota sunt
a sensibus nostris quoniam testimo-
nio nostro scire non possumus aliorum
testimonia requirimus. Hec ipse hic
Augustinus finem. xvij. ad hemerium nar-
rat quod Aristoteles philosophus multum in-
sudauit ut naturam animas investigaret
non eam totaliter scire potuit et sic sci-
uit imperite. Non ergo potest non co-
dem sine christi lumine spiritualiter rege-
natum cognoscere et ideo ut eam per
doctrinam christi intelligat. Respondit

Ihesus Dne ame dico vobis tibi. Nisi
quis renatus fuerit ex aqua et spiritu
sancto non potest introire in regnum dei
quod dicit secundum Augustinum. Tu carnalem
generationem intelligis sed ex aqua et spiritu
oportet quod nascatur homo propter regnum
dei quod natus est ex carne caro est
et constituitur in vita carnali et quod
natus est ex spiritu secundum vitam spiritalem
generationis constituitur in vita spirituali et
ideo concludit inquit non mirer
et admirari non debes quod dixi tibi quod
vos nasci denuo quia non loquor de
carnali generatione de qua senex sed
de spirituali. Ex quo accipit istud donum
propter remissionem peccatorum et baptismum per
multos ubi ait. Illa sunt filios carnis
hec spiritus illa filios mortis hec filios
vite et filios scilicet hec filios dei et
filios in hec misericordie ac per hoc et
per oignam obligatos ista omnes
per vinculo liberos. Hec est per quod per
illos multum est reprehensibiles qui
patres spirituali cognatione conuictos
contempnunt ipse deus et eos per-
pendit. Sequitur. Spiritus ubi vult spi-
rat quia spiritus propria potestate ubi vult
operatur. Inspirat enim secundum Augustinum
homines non ex naturali natura sed ex
mera liberalitate et vocem eius au-
dis scilicet tu. Vnde de septem prophetis
vnde que legunt in septuaginta. Iudeorum
et vestis vnde veniat aut quo va-
dat quia principium et finis huius
spiritualis hominis occultat. Sic est
omnis qui natus est ex spiritu quod non
dum es tu secundum gloriam inclinare
Ex quo potest accipi etiam documentum
Quia homo nesciat principium inspi-
rationis spiritus vel fine potest tamen
scire scientia conuictionis quando ve-
pat per Augustinum super iohannem finem
lxvij. ubi ait. Spiritus sanctus potest esse
sine nobis dat quippe ut sit et in nobis
sed videtur et sciri quodammodo videndus
sciendus sit non potest a nobis si non est

in nobis scilicet assugetur propter factum scilicet
si est in nobis h. i. Ralis autem gisti
propter dicitur in nobis Idem Aug. sup. p. a
can. iohis ondit impuens unde
agnoscat quisque se accepisse spiritum sanctum
certe interrogat suum cor an diligat
fratrem manet spiritus dei in illo videatur si
est in eo dilectio pacis et unitatis et
ceteris toto orbe diffuse non attendat
solum diligere fratrem quem videt ante
se sed etiam quem non videt Et paucis
interpositis subdit Si vis nosse quod
accepisti spiritum sanctum interroga cor tuum
si est ibi dilectio fratris secus esto quia
non potest esse dilectio sine spiritu dei her. i.
Et si quis dicat si tu accepisti spiritum
sanctum quare non loqueris liguris va-
rijs sic apostolus videt iuxta Aug. q.
petitum libro secundo in visione xxxiv.
loquor sane omnibus liguris qui in
eo christi hoc est etiam sum quem loquitur
omnibus liguris qui congregantur lo-
quentes apostoli liguris varijs designat
Idem tamque libro h. i. con. Crestom.
ymaticum Ex quo patet quod heretici modum
qui non habent unitatem nec pacem
cum ecclesia propter orbem diffusa non
habeant spiritum sanctum nec locum liguris dei
sed liguris eorum sunt plures homines et
sic quia spiritum sanctum non habent non intel-
ligunt unitatem Unde Aug. 2. libro
con. faustu probam spiritum sanctum in-
ducit iohannes unitatem quod non metra-
tur unitatem nisi per unitatem Caletus
autem diffusa est in cordibus meis
per spiritum sanctum qui datus est nobis h.
ille quia quod non habent heretici sed
seruicant in crudeliter quod per nec co-
prehendit nisi opera tenebrarum et heresi
nec unitatem Respondit R. v. d. d.
quod per nec heretici assuetus legi apo-
stolice que promittebat temporalia non
potest intelligi leuare ad spiritualia Ex
quo dicitur docum. assueti varijs etiam
si sunt heretici aut magna difficultas
resurgit Paul. s. m. Aug. sup. p. s.
xxx. vince consuetudine dicitur est pug-
na Et v. idem aut in meridione per
tam spiritus magna et heretici tam in

consuetudine venerunt aut pua aut
nulla esse creditur usque adeo ut non solum
non oculanda sed periclitanda videantur
h. i. Et Beda libro s. o. de templo sa-
lomons narrat de alexandro quod
quod prius leandis sui pedagogi
mibutus erat varijs quibus carere non
potuit nec in adolescentis enim in
vitam suam cum senectute non relinquit
eam Indit iohis Tu es magister in philo-
sophia et heretici ignoras quia dicitur quod doctor
et magister debuit illam agnoscere quia
dixi veritate debuit acquiescere quia
abluiones siue purificationes lega-
les suas debuit peritiores ablu-
tiones diuinas abluere intelligere non
putamus tamen si in augustum dominum
hunc magistro iudeorum insultare voluit
se volebat enim illi dote despectu
nemo autem despectu nasci nisi hu-
ilis fuerit quia ipsa humilitas facit
nos nasci despectu Ille autem magister
inflatus erat et aliam in modum
sibi videbat quia doctor erat iudeo-
rum depone ergo de eius superbia
ut possit nasci despectu Subdit Ame
ame dico tibi quia quod scimus
loquimur et quod vidimus testamur
pluribus dicitur de heretico scriptum quod
ipse unigenitus dei erat qui loquebat
condens quod pater est in filio filius
in patre et spiritus sanctus ab utroque indi-
uisibilis procedit ubi assumit quid
documentum Quod testimonium tuum est va-
lidum si est de deo facta aut visa sine ali-
quo sensu corporali detestabiles cu-
cam Ex quo sequitur quod illorum testimo-
nium vacillat qui iurant de illo quod
non viderunt audierunt vel aliquo
sensu corporali preceperunt et si fuisset
ita in re sicut iurauerunt nunc tu
sint de veritate dubij et ob hoc sube-
runt anaceps pueri sunt quia pueri
reputandi in dubio enim tutor est via
eligenda per id augustum Tene etiam
et dimitte mentem Subdit Si tene et
non creditis non dixit per crisostomum
non intelligit sed non creditis Na
cum aliquis aliqua per mentem susci-

pe nollet amencie vel stulticie impu-
tat? tu aut hoc non suscipiet aliquis
quod soli fide oporteat suscipere no-
amencie s; infidelitatis e; causaco.
Quo inquit Si dixit celestia credetis
amori em; pvenit ad maius Unde a
postoly p^r 1 Cor. 13. Tamquam pueris
in xpo lac vobis dedi potum no; esca
Si ergo lac non suscipiunt quod est tam
suscipe pnt celestia aut hic vocat
xpus emanacoem psonar; induus
que est valde ardua et difficulte in-
telligi p^r Unde Aug⁹ ad h⁹emius si
monie. xviii. sic aut; quatuor de unitate
trinitatis magna adhibenda est
cautela q; n^o p^rdictos alibi erra-
nt laboriosius quic; n^o fructuosius
invenit. Hinc hylarius de trinitate
libro viii habet no; tam rema qm
p^rmi quod ardas igneare q; maxi-
mi stipendiu; fidei est spere que
nescias et ut ait Richardus vere
salutis signu; Alij hnt maiorem
ali; minorem Et subdit et dicitur
sepe saluat eos qui hnt minores
et p^rve eos qui habent maiores
adgnitudo namq; s^cie est fomes
supbie et eo ipso est causa ruine
Unde felices sunt quib; scientia
fit scala ascensionis non ruina
delectaco felices quib; scientia
illa que inflat no; e; ad inflacoem
s; ad inflamacoem Et nemo asce-
dit in celu; nisi qui descendit de
celo filius hominis qui e; celo nullu;
em homi; unqum; ut ait Imotere
Imom de annuatiacoem qui in ap^o
Nemo ascedit qntilib; sic scis et
ab v^oco sapientie ascendit in celu;
i. sublimitate divinitatis ut ess; de
nisi i^o qui de celo descendit. i. de
celitudine deitatis ut ess; homo
filius hominis qui e; in celo manes
deus no; em; descendit de celo ut no;
remanet in a^o q; no; sic fuis e;
homo ut deficeret ee deus s; siml
in unu; dives et paup; de; et ho;
deus de deo an; secula gentis
homo de homine in seculo natus

Hec ille et sic moyses exaltauit s;
pentem s; eneu; in deserto con; moysi
spem nos de quo Nu. xxi. Ita ex al-
tari oportet filiu; hominis. i. et figi
ut omis qui credit i; panem e; seru-
vnu; no; p^reat s; habeat vita et; et
Ille siquidem spens habuit similitu-
dine venem inqntu; dicebat; spens
q; erat eneus Sic xpus hnt simi-
tudine p^rti i; carne passibili fuit in
omo sine p^rcto et ideo si aspectus s;
pentis enei qui xpi passioem figura-
bat saluauit lepus aspensib; a mor-
te corporali mltis magis fides xpi cu;
aspiri saluat a morte spuali et re-
stituit vite etne U^o fine huius l^o
nis accipit volumi; documentu; passio-
em e; volumi; m^o refugiu; et co-
tra morte; et; remediū singulae
stud; ondit; bñhardus sup; canticu;
sic inquit quid tam effia; ad-
ciando; co; fac voluea; n^o non ad p-
gandam acie mentis qm; xpi volue-
rit sedula meditaco; Hec i^o bñhar-
uigis; medita; est philosophari
cu; xpo Unde idem bñhardus ibid;
sup; can^o simone xliii. Hec inquit
mea sublimior p^rha scilicet i^o hnt et
hic crucifixu; Hec ipe de igit; cor-
di duo quod non emollit i; mensa
xpi pietas a malis no; redit ad
miranda benignitas ad amandū
non accedit iestimabilis caritas
siquid; q; homo p^r homines e; fuis
et dulciter conuer; satus e; amand;
quia paia multa et magna largi-
tus est reuendus quia i; digna;
aspera p^r hominib; passus dura v-
ba diuina vbera durissima suppli-
cia est ex corde toto et anima tota
diligendus nos em; morti debitor;
fumus ipe solus nos peccauit ipse
se p^rptis m^ois voluit et cōfigi
p^rmisit magna quippe fuit miseri-
cordia ut dñs mundi acciperet form-
sui p^ramis esuriret fons sicciret
lux obscuraret; v^oltus infumaret;
vita moreret; redemptor venderet
ut homo vendit; redimet; Stupe

da vero mīa nobis ondit dū contem-
plam^r qualic^r applata pedis vsq; d-
titem^r afflictus et iam i vibus pml-
tudine dolor marie corporis ve-
lud testa aureis quai oblitus om-
truatū et amittidmū aut p^r iſſe
eis quid faciūt O res mirabilis hinc
multe pmebant mſcie corporis hinc
manabant multe mīe hinc erant do-
lores hinc mſatōes hinc oleū exul-
tationis hinc quate ſagittis decurre-
tis mēta dicit igitur potuit tūc xps
vide q^d prote omⁿ beneficis mīto ſum
paſſus prote lis mīmo mortuus
prote pems afflis prote clauis et
lancem coſoſſus an nō ſatis eſt q^d ſu-
pp^r te mīeratus. Nūq^{uam} neſas q^d p
miquitate tua ſum afflictus cur ergo
es tam ſolidus aut durus q^d addis
afflictom^r afflicto magis em me g^r
uant vlnera pti tui qm^r vlnera cor-
pis mei Quare tanto plus anob^r
eſt amandus qmto magis tantus
indignus et dūa p nobis ſuſtinuit
q^{uod} ipſius paſſio nō veniat nob^r
et ſuppliā ſi regnū et^r Ad qd^r
nos pducit qui exultat p nobis
m^r cruce voluit xps p ſecula bnd^r
tus Amen

Homo quidam erat diues ſue-
xvi. Et m^r Aug^r m^r libro l.
Omeliar^r omē. xxxi. Si
ſol bonus daret aux et argenti rē
putaret aliquod magnū rursus ſi
ſolis de eſſet videt^r pena magna pau-
ptas Et autē ſolis bonus de eſſe vi-
det^r ſūma beatitudo paupertas nūc autē
ſi ſate vis aux bñ poſſe habet hnt
et boni ſi ſatē vis eos nō paup^r bo-
nos eſſe habent et mali. Teſi ſatē vis
qm^r nō ſit mīſera paupertas ſit qui-
dam paupes bñ ſi ſatē vis qm^r nō
ſit beatitudo paupertas ſit quidā pau-
pes mīſei Et ob hoc iſte diues
q^d ſepultus ſit mīſino nō venit
ex eo q^d diues erat Nam nō pecūa
mīſere ſi auaritia ſupbia et tolle-
tia voluptas et aboſus cōdempnat^r

5
Abraham em^r ut ait Aug^r ſup ps^r mō
vi. Multū auri argenti pecunie et ſa-
mlic diues erat et ſeuus ſymū laza-
pauper ſublatus ē et i ſymū diuit^r
paup^r an pot^r ambo cupiditate pau-
pes Rec^r i Et dauid rex diues erat
qui tūc ſe mēdici mōſpāi dei re-
putabat Ego inquit mēdicus ſum
et paup^r Job cū ſedet quaſi rex tū-
ſtante multitudine erat tūc mē-
cū cōſolator Non ergo male ſunt
diuitie quas condidit ſi homo ma-
lus ē relinques creatorē et conit-
ſus ad creaturā qualis hic erat hā
abſūmo ad hēns hūmo p amore
treno^r qui quidam nō exp^rſſo nō
eſſe dicit eo q^d ſcriptus nō erat i libo
vite diues p^rli applacōne bñ em
inquit p^rli dixerūt p^rli cū hec ſūt
ſi paup^r reu^ritate En iobes i apob^r
tūdam deducit^r gloriā ſic ait di-
tis q^d diues ſum et nullus egeo
et neſas q^d mīſer es et mīſerabilis
paup^r cecus et ſurdus Ex quo
accipit^r p^r documentū paſſim
diuites rephēdē et paſſim pau-
ptate qmēdare eſt errare Iſtud
documentū ē ſina Aug^r ſup ps^r li.
p^rma ps^r pat^r quia ſūt nōnulli di-
uites qui diuitijs vti^r laudabil^r
ad honorem dī et ſuū et proximo^r
proſm^r ſi hñ pauca ſūt pām ſcōm
Aug^r i quodam ſimone difficile
ē vt nō ſit ſupbus qui diues eſt
et ſubdit Tolle ſupbiam et diuitie
nō nocebit Et ps^r pat^r Nam nō
mīſe egent diuitijs ſi mōti vt ait
Aug^r i go libro p^rmo de clauſtro
xvi. dext^r leo p^rpa iſmo
re. Inſidie ſūt mīdiuitiar^r am-
plitudine mīſidie in paupertatē an-
guſtis ille eleuante ad ſupbiam h
mōtante ad quēlām temptat mīſim-
tas et illa mīſia ē negligētiā hec
cauſa t^rſiāe laqueus mīſimōre. Hec
p^rpe. Vnde hic diues eleuatus ad ſu-
p^rbiam mīdnebat purpurā et byſſo
et epulabat^r cotidie ſplendide ecce

no reprehendit ipse comedere quod alimen-
tum est necessarium sine quo non con-
tingit vivere. metaphysice scilicet ex
eo quod epulabatur cotidie splendide
Ex quo nascitur istud documentum. No-
cibus uti scilicet ad ordinata delatione ut
veantur aut ardent uti vel propter non
lucet aut expedit est patrum. Unde Augustinus
super epistolam Iohannis de delicatibus quilibet si
absque desiderio precipit non officium
et viles cibi appetent accepta impe-
dit perfrui abstinentie dauid enim aqua
compitum effudit et helias carne
comedit xli. di. de delicatibus de dauid he-
y. c. xxii. Et primo palam. y. de he-
lya vobis hec. iiii. c. xii. Item idem
doctor in libro. q. c. vii. sic inquit
magis incertum non quid vel quod alimen-
torum procognitio hominum atque persone
sue et profuit utilitatis magis quod
accipiat scilicet quanta facultate et semita-
te animi careat. Et idem in libro de doc-
trina christiana. Quisquis rebus pre-
mitur restrictus quam se mores ha-
bent eorum tunc quibus vivit aut inter-
pans aut superstitiosus est. xli. di. c. x.
quod. Ex quibus patet quod sciat ut sapiens
preciosissimo cibo utatur sine aliquo vi-
cio cupiditatis vel voracitatis. In si-
piens autem fetidissima gula flamma
vilissimum cibum marcescat non pro-
pterea ut ait Augustinus in libro de doctrina
christiana. Commendatque sunt nobis be-
ne quia vilioribus vestitur estis non
omnibus huiusmodi rebus non ex ea-
rum rerum natura quibus utimur scilicet ex
causa utendi et modo appetendi
vel probandi vel improbandi
est quod facimus hec verba in
dicto c. Quisquis xli. di. c. x.
Ex hoc autem ubi dicitur in
ducat bysso spaliar. Et ait
patet istud documentum. Quamvis in
vestitu vel amictu intede si se
non sit patrum si quis tamen utitur
eis ad vanitatem ad lasciviam seu lux-
um ad mundi vanam gloriam vel pro-
pter ei non expedit aut suo statui
non congruit est patrum. Ex pluri-
bus enim est vestitus culpabilis vel amictus

tus primo si nimis est preciosus non dig-
natus aut excellere debemus. Unde
dicit glossa Gregorius super ista verba. In
ducat bysso et bysso. Si cultus p-
ciosus vestitu non est patrum primo dei
non tam vigilat exprimit quod dives
pauca et bysso indutus apertis inferos
torquet. Et ideo dicit Gregorius. Remo-
tiosa vestimenta nisi ad mane gloriam
quirit ut videtur honorabilior ceteris videatur
nemo vult ibi preciosis vestibus indui
ubi anemie potest videri. Et culpabilis
videtur amictus ex molliore in qua quod
quis delectatur. Unde c. x. di. c. x. Quam-
libus vestitu in domibus regum sit
Et super c. x. ubi dicitur habebat vestitu
Iohannis de pilis camelorum dicit glossa. Si
vult dei non debet habere vestimentum
ad decorem vel delationem scilicet tamen ad
tegendum nuditate dicit tamen beatus
Thomas secunda secunda quod ceterisima sera-
tesima nona in responsione principalis
Et quod in ordinato vestibus et
placitum vno modo quando quis ex superfluo
cultu vestitu gloriam querit. Et modo
quando per superfluum cultu querat delicias
sive quod vestis ordinat ad corporis fomen-
tum. Tercio modo si in nimia sollicitudine
quam apponit ad certorem vestium
cultu etiam si non sit aliqua ordinatio
ex parte finis. Et idem in ratione ibidem
ad primum argumentum dicit. Et illi qui
in dignitatibus constituntur vel etiam in scri-
ptis. Preciosioribus vestibus quam ceteri
induantur non propter sui gloriam sed ad signifi-
candum gloriam sui ministerii vel cultus di-
vini et ideo meritis non est inordinatum.
Unde ait Augustinus in libro de doctrina christiana
na qui ait. Quisquis sic utit exteriori-
bus rebus ut metas confectus
bonorum excedat aut aliquid signifi-
cat aut flagitiosus est. Dicit scilicet propter
delicias vel ornamentum tibi utatur
hec. Et sequitur. Et erat quidam me-
ditus nomine lazarus qui iacebat
ad ianuam domus sue ut non possit igrati-
cia pretendere vestibus plenus ut non
possit a copacendo excusari cupiens
satiari de muneribus que accipiebat de me-
sa domus sue ut non possit quamvis aliquid

allegare et nemo illi dabat q̄ q̄lis
dñs cles sui scdm em regem domes-
ticus eius Et qualis rector civitatis
fles et militans mea aut Ex quo
accipit istud docu mentu
non nomina scribit m̄lo reproboru
vero scribit m̄ pulu vel m̄ terra h̄
em ex nomine pauper et non dives
designat Et reūa iustit̄a est ut qui
gl̄iam nudi nō appetit regni gl̄iaz
consequant̄ Illi vō qui plus mundi
gl̄iaz querūt vel appetūt cū mū-
do qui trisibit et concupia eius de-
leant̄ Et ob hoc homines stulti sūt
qui domos lucras magis laborib;
et studijs edificant de domo vō t̄n-
nllam ruiam h̄nt Consequos m̄ vch̄
ysaias p̄ph̄a dicens De qui cōiugit
domū domū Et h̄nc ē q̄ possessioes
seu alia sup̄tiosa edificia m̄ pulib;
homines mōd̄mate delectantur ac-
cusabūt edificatores Iux̄ illud Abi
aut̄ y lapis qui de p̄iete ē clāabit
lapis qui m̄t v̄tutias nudit quā-
m̄ allegabit v̄nā edificatōnem
seu mōd̄matam i nudi gl̄iaz delec-
tatōnem alius nudit d̄ignm̄ cō p̄pt̄
h̄c dampnatōz factū est aut ut mo-
reretur mendici et portaretur
ab anglis m̄ simū Abrah̄e mortuus
est autem et dives et est sepultus
m̄ m̄f̄no Ex quo accipitur istud
documentū Sepulchrū malorum est
m̄f̄nus qui non vna morte sed t̄p̄lia
moriūtur moriūtur em̄ morte t̄p̄e
p̄quam anima sepatur a deo Unde
ap̄lus p̄ma ad Thymotheū m̄
inquit vidua m̄ delictis viues mor-
tua est Hoc ē anima a x̄po suo sp̄so
p̄mortem am̄e p̄cipam̄ moriūtur
morte natūe de qua m̄ p̄s Et ius
est homo qui viuet et nō videbit
mortem moriūtur morte eterna
qua sepatur anima a gl̄ia eterna
et sepellitur m̄ gehenna De hac apo
calyps̄ xx 8 missi sunt i stagnū
ignis Sepulchrū igit̄ maloru ē m̄f̄n̄

et merito malis em̄ loam m̄ alo ha-
bere non p̄t eo q̄ celum nō rea-
piat m̄f̄i sp̄s et dei amicos nec
m̄ mundo loat̄ h̄re p̄t eo q̄ n̄cē
est ip̄m tamquā labentēz amitte-
nec m̄ purgatorio eo q̄ mali nō
decedunt m̄ gr̄a sed m̄ ira relinquit̄
ergo q̄ sepelliri debeant m̄ m̄f̄no
ut sic m̄mūdis sp̄itibus fornicatōz
et adulteri ac ceteri m̄mūdi soae t̄e
indissolubili cōiugant̄ mali malis
m̄usti m̄ustis deformes deformati-
bus dampnati dampnatis vbi
erit penarū acerbitas m̄ p̄mis
diuersitas m̄feriarū diuersitas
paentis v̄niuersalitas om̄is con-
solatōis defectus p̄mie siue peniti-
dinis m̄fructuositas Quā acbum
erit pati am̄e h̄c em̄ dum corp̄
patitur anima cōpatitur sed ibi
tota anima deoquitur quā erit
acrbum a demonib; crudelissimis
pati et ip̄orum horribiles vltus
p̄tuo intueri acrbum erit acrbum
expte vehementissimi ignis
qui animam om̄ quaq; incendit
acrbum expte ne del̄ nā i m̄f̄no
nulla est redemptio Idē ideo talis
detestanda est m̄ferm̄ sepultura
et penitus fugienda Eleuans
aut̄ oculos suos quos secundū
Greḡ culpa clauserat pena
aperit̄ cum esset m̄ tormentis
qui p̄us fuit batur Delias Bel
iux̄ illud Iuocalyps̄ x̄pm ezuan-
tum glorificauit se m̄ delias tū
recepit tormentū et luctū abra-
ham a longe et lazareū m̄ simi-
eius hoc est m̄ loco sc̄torum pat̄z
m̄ quo erant ante mortem x̄pi
Et ip̄e clamas dicit p̄r Abrah̄am
miserere mei postulat animam
qui noluit lazaro vlt̄erib; p̄leo
m̄ferci Sed reueā iudiciū
illi siue m̄ia fiet qui noluit alijs
m̄fereri Ex quo accipitur
istud documentū Iustum est ut

qui se i opib; pietat; et mte iua no
ex eruit exerceat in tormet; Vnde
dñs suū cū debuit magnū dñm fac
qz consilio suo mīmū nō dimisit re
pbat et tortoribus pūmend; rēdit
qui quia oblitus erat mte accepte
que sibi matiam miserendi ceteris
mstrabat anduic a dño nōne mō
oportuit te miseri cōsuo tuo sicut
et ego tui misus sum hoc em solū
ad dampnand; qpiam sufficit qz ex
treme miseri dū potuit noluit mise
ri. Un leo papa i fnone de appaioe
dñi Quis qz fidelis sit castus et so
brus et alijs maioribus adornatus
ifigub; si mīores nō est mīaz non
mēt; Et id; ibid; In illo magno su
mo qz iudicō tanti estimabit; vel
largitatis benignitas vel tena
citat; impietatis ut proplemūdine
omī vītiū et pīma omī cōuicō
rū ex pīma malū illi iūnem mē
tent; eē; r pīma bonū qz mīro
ducent; i regnū hec ille Et petrus
famens sup i. q. xxv Esūm et
dedistis mī maducare et dñs Qui
mīscors est mīaz qsequit; hec
ipe at contra qui est mīnīores nō
mīscordiam h; pena mēt; ela
ma; autē hic dñs ad abrahā
ut mīttat lazā ut mīngat exte
mū digna magna ut rēfūter;
ligatū suā qtrāmpetit; quī gāa
nō quesuit noluit eī dū potuit
querē grām iustitiaz et vlt; tō
sequi mediantem h; mīfio reuā
nulla est alleuand; nulla redēp;
ad qz abrahā fili recordare qz
recepisti bona in vita tua et laza
rus similit; malū vbi sū; qz iūm
Aspice patriarche bonitate vocat;
illū filiū qz mansuetudine pē ex
pīme nullū; tamen pībet ei auxiliū
qui se remedio pūnerat nūc aut
mpuit Abrahā hic s; lazarus con
solat; etna cōsolatōne promodica
tribulatōne tu vero cruciat; re
pīsti siquidem bona tūficia in

vita tua et nō mīast; etna accepisti
dei dona h; quia non ad volūtatē
dei h; tūi vīum eoz habuisti pro
monētaneo qd; delectat et mī mīast;
quod cruciat m bonis tibi datus te
gloriosum fecisti n; ea mīfmem q;
deus est ordinauit idō iusto dei iū
dicio recordare illoz i quib; delectam;
quesuisti torqueri vbi doles non
quid; pī dei offensam h; pī dāp;
tūi pīetū et penā et m hys oib;
mīnos et vos chaos maximū fir
matū est. i. distācia magna scdm
diffēciā mītoz. Chaos quippe di
at; ex vna pte i flexibilib; da; iust
tāa ex altera pte i mutabilis mī
toz exigēcia Vnde Ambroz; mī paup;
et diuites chaos qz post mortē neq;
unt mītal mīta et h; mīquit Abra
ham finatū est ut h; qui voluit tū
sire ad vos nō pnt neq; huc tūfinea
re quōiā; et elā nālī benignitate
vellent libatōm h; tamen nō pnt
qz denā et nō simpliciā id volūnt
eo quod non aliud velle iā pnt n
quod deus vlt ac ideo cū dei iustā
ipōs pūnt nō ē pīas ut dei iustē
que mala pūnt se opponat Vnde
Gregg; Iustoz anime et si i natie sue
bonitate mīam h; vām tūc auctor;
iustitiae cōuicte tanta rectitudīne
cōstīgūt; ut nulla ad rēpōs cōpā
sione moueant; Et h; aut qd;
diuites tūfīunt de de felicitate pīta i
etnam mīsciam et lazarus paup;
mētaz requiem accipit; istud doai
mētū Omīps de; iter asper facit
suis elās et eos ut plīmū varijs
temptatōib; atterit et affligit
ne delectati corpālib; delectamēt;
obliuiscant; eoz que sūt mīel pro
isto induat Vidē; qui aut durus
tūi suos electos de; mī hac vita ag
ut dīm forcorib; flagellis stimilis
qz feruit; nulla oblectamēta mīe
pītis delectent; h; celestem pīam vbi
requies est mīdesienter desident; hec
i. Concordat Aug; qui aut Un;

107
molestie in hac vite fragilitate turbes-
cit etiam requie desiderare appellat
Quod p[er] ip[su]m si homo semp[er] e[st] i[n] p[ro]p[ri]is
defectibus p[er] obliuiscit sui creatoris
et ip[su]m obliuiscit p[ro]p[ri]as delectationes
transitorias et tunc et sumis patet et
quod amuls iusti i[n] tribulatione deia
non deb[et] tribulatio e[st] auferre tribugi-
nem p[ro]p[ri]am et p[ro]stat in carnis meta vici-
tu et vbertate confect[ur] gratia tollit p[er]
tatu[m] minuit p[ro]p[ri]um ex tinguunt
carnalitate[m] sp[iritu]m ip[su]m sp[iritu]m suum
sancti fuit auferre t[ri]butu[m] rigidit[er]
ip[su]m e[st] pot[er]o saluatiua herba odoris
ip[su]m tribuit sapientiam adducit t[ri]butu[m]
com et homines i[n] p[ro]p[ri]a exatundiem
fuit ip[su]m e[st] donu[m] dei elan vga aorosa
plaga pacia que volu[n]tarios inuocat
et rebelles ad se t[ri]butu[m] consuevit **S**at-
tendens **I**h[esu]s dicebat semet
tribulatio no[n] putes te delictu[m] mem-
ner[is] s[er]p[en]ti cu[m] ip[su]o suu[m] i[n] tribulatione
Dez q[uod] diues q[uod] petiuit v[er]o obtinuit
eo q[uod] ut ait sapiens stultu[m] e[st] pete
quod possit iure negare impbe em
petiuit et ideo non recepit prom-
de tam[en] no[n] tam frib[us] q[uod] s[ed] ne maior
plena s[ed] ex societate dampnata frat[er]
accrescat voluit in quene **S**ogo
te p[er] v[er]mittas eu[m] i[n] donu[m] pat[er]
mei v[er]o testes illis ne i[n] p[ro]p[ri]a veniat
Ih[esu]s locu[m] tormetoz **S**u[m] i[n] ambro
Iste diues m[ag]is incipit ee cu[m] nec
discendi t[em]p[us] h[ic] n[on] docendi d[icitu]r ne
veniat ne videli[et] p[er] additamentum
ip[su]m amplius torqueret **E**t dicit
hic glosa fuit diuitia et pena et cog-
mo paup[er]is quem desperit et mo-
na quos reliquit v[er]o de m[ag]is gloia
despecti et de pena i[n] v[er]balis amatoz
amplius torqueat **V**bi eliat argu-
mentu[m] **Q**ui incipit tarde discit ma-
le discit sic iste diues i[n] tormetis
positus p[ro]p[ri]o incipit q[uod] n[on] scit v[er]ba
tate[m] mundi et u[er]ba p[ro]p[ri]a acba ee
gehemie tormetia qui i[n] vita sua
p[ro]p[ri]a tormetoz desperat et pe-

nas i[n] fin[em] q[uod] ludum estimauit **E**t ait
ad abraham habuit moysen et p[ro]p[ri]as
audiant illos vbi i[n] t[em]p[or]e argum[en]tu[m]
Et de[us] non co[n]suevit face[re] miracula
vbi habet homo quid sit agend[um] v[er]o
non agend[um] ex s[er]p[en]tia **A**t i[n] dicit
non p[er] abraham s[ed] si quis ex mor-
tuis ierit ad eos p[ri]maz agent **A**it
p[ro]p[ri]a de m[ag]is p[ri]ma cruciatu[m] i[n]
forma aut aut illi **Q**ui moysen et p[ro]
p[ro]p[ri]as no[n] audiuit neq[ue] si quis ex
mortuis resurrexit credent[ur] nam
et x[ristu]s resurrexit et n[on]ne p[ro]p[ri]a
ip[su]m resurrexit et esse v[er]o de
filii vendiderut **E**t quo assu[m]it
istud finale doct[ri]na **M**ag[is] s[er]p[en]tia
sac[ra] q[uod] i[n] testimo[n]io resurrexerit a
mortuis e[st] credend[um] quod sic ond[us]
nam testimo[n]iu[m] sac[ra] s[er]p[en]tia an-
gelico testimo[n]io e[st] validius v[er]o
ap[osto]lus ad galath[as] p[ri]mo **Q**ui angelu[m]
de celo aliud vobis e[st] p[ro]p[ri]a
anathema sit igit[ur] multo fortius
mortuoz testimo[n]io e[st] validius
Et u[er]o r[ati]o om[n]i dubitacione ita
ma[n]dat s[er]p[en]tia testimo[n]io v[er]o e[st]
si p[ro]p[ri]a assentire fierent ma-
cula ip[su]m non credat **D**ns em[en] an-
geloz et hom[inu]m eas instituit et sp[iritu]s
s[an]ctus eas p[ro]p[ri]a q[uod] i[n]temis i[n]
cu[m] eccl[esi]a credendo et q[uod] gl[ori]a p[ro]p[ri]a
qui post labores et tribulationes hui[us]
mundi et p[ro]p[ri]as co[n]sequi valeat **E**t
nobis p[ro]p[ri]a dignet[ur] x[ristu]s p[ro]p[ri]a
i[n] p[ro]p[ri]a b[en]dictio **A**me

Homo quidam fuit cenam
magna et vocauit multos
luce xiiij dei filii qui luce
h[ab]uerat i[n]accessibiles deus deus de deo
genitus homo p[ro] nobis fuit ex m[ag]is
dilectione q[uod] h[ab]et ad genus hu[m]an[um]
homines se h[ic] non n[on]nauit v[er]o fiducia
veniendi ad cenam magna et illa
q[uod] p[ro]p[ri]a diligit se v[er]o pascit
ea i[n] t[em]p[or]e p[ro]p[ri]a v[er]o v[er]o i[n] fin[em]
s[er]p[en]tia duat[ur] i[n] v[er]o v[er]o v[er]o
ego vobiscu[m] sum om[n]ib[us] diebus v[er]o

adsumam sibi et aliam qua sine
rent in celo pro statu glorie diuinitat
metem et in seculu sibi de qua Apoc
ix beati qui ad cenam impia agm
vocat sunt Et hic homo quidam rde
singulitatis persone dicit Et em sin
gulari vnone adibu. Vnde aplos
adheb. p. Cui aliquando dixit angloz
filius meus es tu ego hodie genui
te Et singularis Innocentie iuxta d
Eccl. vii. Dixit vnu de mille vpi Et
singulari origine quia conceptus
de spu sco natus de virgine Vide p.
lu. Enatam eius quis enarrabit
Et singulari in efficienda homi sa
lute nam non e datu aliud nomen
homibz in quo optent salus fieri rde
tis Singulari in redemptione quia
non e inuentus neq in celo neq in
tra qui esset dignus apur libz redem
tione nre et solue signacula eius
nisi hic agnus Innocens qui tollit
pata mundi Iste itaqz homo fecit
cenam magnam qz pascat hic ho
mnia iqua homo in via et qua
post hanc vitam frueret i pacia
que magna respai diuinitatis dicit
magna respectu vaie refectiois
magna respai amabilis conuicte
felicitatis magna i respectu magfi
tencie regalis Et vocauit multos
multiplicat ad illam p angelos p
antiquos pces p aplos vocauit
per pastores p iudicia p flagel
p mundi prospera et aduersa.
Ex quo accipit p^m documentu
magna cena est adeo ipm dilige
tibus pata in vita em eterna ce
nare est iocundissima dei patris
facie vide iqua angeli sp deside
rant vt reficiant p^ospice iux
Mat. vii. Angeli i celis sp vident
faciem patris Vbi scdm Mat. xii.
more huano facies ponit pro
visione et agmone iustissima nos
qz si illuc p^ouenerim iuxta Enar
Aug. m. de ciuit. Dei sicut angeli

ne vident sic et nos scdm visum
facie ad facie Cenare vo i vita p.
sena in mensa filij dei est digne cor
pus suu manducare i po manere
et ipm msc manet; habet vnitatem
ecclesiastice vitatis societatis pao
rem tenere et cu xpo capite et
ecclia mystico corpore vnu esse Cenare
aut spiritualit est melle dulcedinis
et suauitate sps sc poteri mag
em est multitudo dulcedinis eius
qm abscondit timentibus se vt ait
propheta Si ergo vis vt tibi dulcedo
aspu sco infundat fuge omiez va
nam hui mundi leticia na fm Aug
q. i. in simone. y. de accedentibz ad g
nam Omnis leticia hui mundi quia
dum e cordis i mundi Et sup Iobez
simone. xii. Qui vult gaudere
de se tristis est qui autem vult gau
dere de deo sp gaudebit qz deus
semper ius e vis habet gaudiu sem
pitnu adherere ei qui semper ius e
Et Talis aut cena mto magna
dicit quia a magno dat et mag
vniuersalit p^odiat si em quis que
rat delectu i vita non est oblec
tamentu sup cordis gaudiu Si vo
cupit ad delectationem etiam p^otem
qz tanta inquit Aug. libro trito
de libero arbitrio est iocunditas iust
etne vt et si non in ea liceret am
plius manere qm vni diei mora
qz p^o h^o solu i mirabiles anni hi
vite plem delectis et iustitiam
bonoz tpaliu rde mto qz cotemp
nent her ille. Vnde m. qz licet
adhuc cenam magnam vnu mltos
et misit suum hora cene dicit in
vitatis vt venirent quia pata st
omnia ansie inquam suu suu or
dine sz p^odicatoz fm glom licet
em sunt ples sui xpi missi psonar
statu et habitu diuinitate vni
tatem debent esse fidei et carit
vinitate quod e contra p^odicatores
non illos qui sup semanaces in

dei etia zuzama membra militatis
eate lacant ab omione msta corpor
duudunt et cofidut **msit** itaqz fua
fua hora tene hoc est ifine feli nos
em fuma **ut ait** **Aplius** i quos fines
fclor de venerit dte vt nullus ex
aufacom ptendeit quia pata sunt
omnia quia **frr Greg xpo** imolaco
pz mltus regni non ergo cena co
topm debuit pro eo quia voutis pa
tebat omib auctoitas quia mfit
fua non prouoque tifficus quia
tpis ad elidum inducibat oportuni
tas non iuuatut no fentut no au
uis impedimeti tirm ex tiffaco de
buit ptendi qz mfit fua non tate
fz dte quid aliud mfi quod pata
fuit omia. **Vbi frr Aug 22 xij. dte**
uante dei tota vtus dte videre qd
amas fuma felicitas amae quod
videas ibi bta vita mfuio fonte bibi
vbi vitat coqmco clafime appet
hic quis autem poffit delicias illi
cene diue expme quis mltis m
foms bafice magnitudiez declarae
quis cognare fuffiat qnta fme gau
dia chor angeloz intereffe ai bafsi
mis fptibz gloie qdicoi affite m
tem dei vltum ene mta fptum luez
ditatis vide nullo metu affia itoz
rupcoms mune letai feneza que
et qualia deus ppauc diligentibz
fe et adiz cenam etna mntibus
fide no capie fpe no attinge caite
non qphendit defidera em et vo
ta tngredit acqz pt estimai no
pt **Omia est Augr i Eudiridyon**
Et xxij. Denuitate di **Et x hor lo**
to accipit frr documetu Ro dei fz
fue volutari pufe homines qui vere
ad cenam etnam tempeftue tenuit
aut tardauerunt fi claufa ianua ta
dem ad mfi non fuerint debent m
putare pz nam liz deus homibus
no egeat pios tannem vocat ad
cenam vt fue bnfidms pncipes fi
ant **Et quia adeo au mpana ne**
ceffe est obedire Vocia exnatiuali

bonitate et benignitate largiflua
ifine feli du dies est no venut q
fulti delmna treme abeudo retti
fuit pena doctte mtelliget **No** igit
m luce defiat fz m oculo quife no
apnficat aduident no medio mpu
tat fi quis medea contempnat fz egro
to non defiat mdate fz meo qui no
queit accipe non deest dei qra
que omib pfto e exatans ad que
rendu dei fz deest quipius mte
me qm celestibz delectat **hmc Aug**
libro y. de vrbis dmi simone ferto
Dns m ihus xpus m nos petitor
ai patredator no tm hortaret vt
petemo mfi dare vellet **Et fubdit**
Erubefcat huana pigritia plus
vlt dare qm nos accipe plus vt
ille mferri qm nos amiferia liba
ri hie **Et idem m libro eodem fmo**
qnto **Ette p fumbias et magnus**
duus diuinae fmuat et eternae
horat et dicit **pete quere pulfa**
Et mfi fup illud **petite et**
accipietis petent negligencia re
phendit vbi dedant mna non du
bitat **h ipe quo q defiaet i deo**
qui etiam vt ait **Cassiodory fup**
illud p m **mficors et mfiator**
Dns mfiors est cu atat qz null
bnficis pprocat vt pftet mtores
est cu res cadentes fua pietate re
conftituit **h i defiaet igit i hore**
prauo duo corde de die m diem ue
ad deu pro cunftate qui pui pen
dit cenam magna nec penfat mfi
mta dei miaz que em maior mna q
creatore fure dnatoie vendi redep
toiem otadi fuficatore m deo vt ho
redemptus veniret ad cenam etnam
Verp vbi mgnatitudo ibi bnfidz
et mtoz exterminaco f m petum
Tamen **ceperut omes sic fe excufa**
re fz m m m volentes fe excufare
accufat nam omis excufaco vite
accufaco e **Et dicit omes id e ma**
ior pars quia pauci faluunt v
dapnatoz fere em omis homines plz

terris qm̄ opūalibz vel celestibz
intendit. Ex quo tñt istud tñt
docimētū licet benignitas qdicit
ad cenā etiam omēs homines sine
diffēcia et acceptōne psonarū m̄
tantū pauca tñt veniūt eo qd qñt
exigētes valas i p̄tis quidam
enī petunt a deo cōmētiā s̄ tñt
cto. exaudiri et amore gūpiste
ne fauā qm̄ potius velint explēi
qm̄ extingui alij defū etatis vt
senes allegunt alij impotētia pre
cūdū qd tñt v̄ deū amātū n̄ ē
impossibile alij sollicitudine m̄na
rex tempaliū occupati cotidie
enadē quā quētes magis ei
fortius implānt alij occupati q
rūt n̄ occupatōne proficiūt y
mo quēdo deoccupat et sic in
sempis chabescūt alij vsqz ad senec
tūte v̄ ad cenā differūt nō at
tēdentes qd finis vite ē ad p̄mū
nō admittū Et alij fato se ad pec
candū impulsos dicūt et ob hoc qd
ex sydelibz m̄māronē male agēdi
h̄ quod nō veniūt sideribz culpa
quā ascribūt alij quidquid mali
fuit m̄dyabolū retorquūt nec volūt
cū illo suspicari se p̄m habere cui
suggessioibz se consensisse et ipius
volūtatē fecisse dubitare nō p̄t
quidam blasphemando dicūt deo
placē p̄m nam si ei displicēt n̄llo
mō omnipotētia p̄m id p̄mitte
ret Et tñt vt ait Aug⁹ in libro de
trinitate tam ē omnipotēs bonitas di
vt et de malis possit facē bona
sue ignoscendo sue sanando sue
ad vāitates bonorū coaptando atqz
utendo sue etiā iustissime iudicādo
Et post pauca damunt ad eū qui
male fecerūt dimitte nobis debi
ta m̄a ex audit ignoscat notuerūt
sua mala petitiūtibz subvenit eoz
qz medet tangētibz seuiūt suorū hos
tes dei.⁹ seuiā facit martires
postremo etiā cū dampnat eos
quos dampnatōne iudicat dignos

sua licet illi mala patiunt facit tñt
v̄ qd bonū est nō p̄t em̄ nō bonū
esse quod iustū est Et vtiqz sic iustū
ē p̄m ita iustū ē p̄m supplicii her
ipe dñi qz modi sūt ex tñgandi.
Vnus dicit ans ibi aliud dicit hodie
sū impeditus tras veniam. Terc⁹
dicit letabor cū mūdo post ibi. Qrt⁹
d̄t assueffus delias postq̄m dixi
cōsuetudine venire nō possum. Qrt⁹
tū dicit v̄tū aratūis prohibito i
sine v̄o et lāo ex tñdms ibi imita
tus spem em̄ habeo quia deus est
misericors nimis s̄ nō dicit qd
etiā iustū v̄tūqz optet vt iustū
miserat iuste. Sextus dicit v̄deo
retrahi mūdo a cenā qd plūmos
quoz societate difficile michi est
relinquere Et nō pensat id quod
nō nimis ymo plus ardebat
qui cū multis ardebat. Septimus
dicit nōne i hac vita cū delias diu
se et honores ac mūdi glōia assistūt
satis videri sibi potit paradysus Et
reua i paradiso dei nō repit fisti
diu corpales autem delias cū nō
habent desiderant habite vero
fastidiūt si igit gustaret despi
tualibus delias que nō habite
sūt infastidio habite v̄o sūt inde
fideio si quam suauis est dñs p̄
pet aliquid de odore ad spūales
delias anhelaret nūc v̄o quia
gustum habet i fectū nullam ill
s̄ i tñtis sentit dulcedinem nō
nulli modos m̄cessus et v̄mēdi
salutē et sp̄cū s̄t q̄ros eo qd obser
uant amulcās ne dñm dimittant
s̄ etiā eos m̄cōmbz quibus valēt
defendūt v̄qz v̄tōsus aliquis i
venit qui modū v̄lendi nō habet
at coloratū nam vt ait prosper li
ctis deuota q̄mplatiua supbus
vlt credi qstantem p̄dique libā
lem auarus diligētē tēniarius
fortem m̄hūantū paup̄m gulosus
hūmū ignauus quietū timidus
cautum. Et si cū dicit cū

79
suptuose sic mcedis dicit tgm e hor
Si dicitur amatoria queris rindet
ut no sum femineus qui tamen e esse
mabo? Si dicitur cur sine omni reue
rentia et timore mcedis stolidus qd
Indet a dolescentia h' facit Si cui d'
cur adulteros colores queris r'n
det modus erat iste et si dicitur e' d'm
non times vel saltem homines no
veiet respondet merum mea sunt
et meam mea remanebut si fallit
nam resoluta anima a corpore corp'
dabit' vmb' vel nubus anima deo
mbus sba prapma v'm opp'ssionem
vel calupniam acquisita i' fclia b'
sucessorib' p'mus dicit villam em
et nate habeo exire et vide illam ro
go te habe me excusatum licet em
supbo et diuicis occupato p'duiaz
inspirationem d' ut veniat et pparet se
adrend diuam ipe t'm m'se meditan
do dicit villam emi h' est occupato
bus et sollicitudib' t'paliu me m
merisi quia ea t'm labore ut honore
ceteros amrem acquisui et nate heo
vide nam id quod in domatu delec
taret in cōspicue tudine duri dū vero
cōspicue tudine no resistit' fit n'ritas
h'm Aug' sic q' aia spualiu et i
thor vno et etnoe optet me exire
ad t'palia disponeda q'uo p' eu plus
alijs fulgentor' essem rogo te habe
me excusatum supbus em hūiliter
qua m corde no habz v'bis et gest'
ondit Vnde t'm x' dicit est qui
se nequit hūiliat et miora eius sunt
plena dolo. Hec s'ma e' excusatio su
pboz et eoz qui querūt p'phas et
nephas domatu. In villa em s'm
aug' d'natio de notat' que emitt'
nūgms p'aulis et laborib' t'bulato
mbus r'vigilijs mult' emitt' etiam
m'ed' m'felicia q'meratio quia pro eo
anima que nllam q'mutacōm reap'
venudat' hanc villam lucifer emitt'
q' prodonatu que appetit' i' g'm
et' amittit. Et hoc accipiat do
cumentu. Scula fuit qui p'p' ambi

com domatū a cena etna se exau
sant p' sic Nam omis t'is ai laboe
magno sursum ascendit anq'm em
ad altitudinem puenit est s'm p'mo
tenau de vilitate codicōis huane
capitulo de ambitione semp p'auud'
s'p' attentus ne quid vel faciat qd'
mouilis homi d'splicat hūiliter
similat honestatem m'et' affabli ter
exhibet ondit sub sequit' et obseq'
cuctos honorat vniū se m'clmat
frequentat cūas visitat opt'mates
assurgit et amplexatur applaudit
et adulat' h' Et si forsan cito et
quai sine magnis laboribus et fa
tigis leuet' in altu statim cure fac
crefuit sollicitudines tumulant'
extendit' ieiunia vigilie produ
cunt' ex quibus nā corripit' spūs
t'paa p'me sopnus amittit' corp'is
vtus attenuat' appetitus aborū
debilitat' et sic i' seipo deficiens no
dimidiat dies suos s' p'lerq' m'ise
rabilem vitam miserabiliore fine
concludit. Sic concludit absolom qui
tamdiu captabat beniuolentia
tribui i'f' inquens Quis me
cōstatuet iudicem sup' eam vt ve
mat ad me omis qui habz negotiū
et iuste iudice captatoz s'uaessue
fauore cum abisset mebron m'ist'
exploratores r'missas tribus i'f'
dicens statim vt audierit' dangore
butime dicit' requabie absolom
ebion et f'ra est quicquid valida p'p's
q' cōuarens augebat' tū absolq'e
postea tam arbōri adhesit capillis
et mterit. Cū ergo m'pote' tati tot
occiut mcomoda. Vone stultus e'
qui pro eo etna amittit' p'st'm tū
dicit d'apier' auctoitas Omis po
tentatus breuis vita et al' dicit
Iuxta bonū em q'q' et eo pbare illa
rogo te habe me excusatum q' dicit
non intelligo neq' m'vestigandū
aut appetendo puto m'f' ea que ex
terioribus sensibus p'p'io. Et recte
q'q' boues q' p'ss' q'q' fit s'esa'

ponit et iugati ponit qz sic boues
mugo iugit ita duo instrumenta
ad faciendū cuiuslibet sensui aptantur
due siquid sit aures ad audiendū
duo oculi ad videndū due nares ad
adorandū lingua et palatum ad gustā
dum due manus ad tangendū sicut
ergo boues vsant ita etiam sic auai
et aulesi vsant ita etiam et eo inquit
probare ei habet em nāte sequi de
num qui plus etiam diligit qm
celum **E**rit quippe auarus ad pro
bandū iuga boui quid ex pte quid
possit ei afferre epalia que s^m de
siderant probat quid possit petuē
in lucro venire probat cupidus q
possessiones i fructu **T**oto te aut habe
me exausatū **S**i causa iusta fuisset
dignū erat excusationem eius audire
nūc vō qz qz iusticiā opus ponit
nobilitate tene celestis nulla excu
sationis ratio **H**ic accipit tē docti
mentū **C**onfuetudo qua quis nimis
adsensibilia affiat spūalia querere
et celestia non pmitat **P**ro isto ē
Augustinus in libro de trinitate qui ait
Ex illo ordine agnitionis nre quo
mortales effa sumus facilius et q
familiarius visibilia qm intelligi
pencōm tū ista sint extius illa int
et ista corpus sensu sentiam illa
mentis intelligam **E**t pauas mē
posuit subdit **T**anta ē frā in corpib
tōfuetudo ut ibi appetat requiem
unde traxit infirmitate **H**ec i^e hinc
venit q multi sensum statū nō intel
lāt et illi sequendo s^m fuit bruti
les isti diu qui s^m intellōn viuūt
Unde **B**oetius de summo bono **P**e ro
bis hominibus qui de nudo bestiarū
pputata estis diuinū quod in vob
est non agnoscentes p quod ad su
piora tendit et similes deo estis di
uinū aut vocat intellōn **E**t alius
dixit uxorem duxi et idō non pos
sum venire duo se aliquatū videbā
tur excusare s^m hic simpliciter dicit vxo

dux h^e est luxurie adhesi et delictum
carnali quā iā tōfuetudine duxi
et ideo non possum venire qm ut ait
Aug⁹ vixi confessioni et volup^{te} pūsa
fā ē libido et dūm libidini sunt fā ē
tōfuetudo et si tōfuetudini nō resis
tit fā ē qfuetudo necessaria **H**ipse
et ob h^e iste luxuriosus dixit venire
non possum qz in prius tū in profun
dū malorū venerat qtempit hic ac
cipit tē docti **M**atth⁹ tū intellōn ad
yma depmit n^e bestiale hominē sic
reddit sic luxuria **R**am s^m **I**nnocentius
de veritate qdāms huane **E**xtrēma
libidinis tū pūdo que nō solū men
tem effemiat s^m corpus enervat nō
solū maculat famā s^m fedat psonā
Omne minuz pūm quod fecit homo
ex t^e corpus suū ē qui aut format
in corpus suū petat semp illam p
cedūt ardor et petulantia semper
quittant fētor et inuidia semper
sentit dolor et pūa hēc ille hēc oēs
etate corrūpit omēm s^m tōfundit
omēm ordinē solū omēm qdūm
puertit **I**nnuadit senes mares et
feminas pūdentes et simplices supio
res et infiores et ad extēmū sārdo
tes **H** s^m **G**reg⁹ in moralib⁹ ex q
mentem alicui⁹ semel occupat vix
eū bona desideria cogitare pmitat
Sūt em viscosa desideria qz ex fug
gestionē oritur cogitatio ex cogitatio
ne affectū ex affectūne delicta ex
delicta tōf⁹ ex tōf⁹ opus ex o
patione consuetudo ex qfuetudine de
spatio ex despatione pati defensio ex
defensione gloriatio ex gloriatio dāp
natio **E**t s^m **I**nnocentius scribens mri
et filie qui luxuria viues mortuus
est **E**tā fēas mentes libido domat
que maiorem in vginibus patitur
fame dū dulcius putant omē quod
nesciant **H**ec i^e **O**ignis infernalis lux
uria qm multos polluit multos in
quinas nīlos pdis vils es et demag
nis pām fūas tua matia est gula

flamma supbia scintille tue praua col-
loquia fumi infamia cibis moria
fimis gehenna. Videte igitur quanta ho-
minum est stoliditas anima quam xpius
suo sanguine redemit profectore lux-
uria et per unius momenti delatationem
venudare nempe vere plangenda est
luxuiozor conditio qui sic pessi sunt
ut adrena etiam dicant peditatione
venenosa se venire non posse ubi tu-
ato pterit quod defectat et pmane-
at sine fine quod faciat. Non miru-
m quod luxuiozus non venit adrena
In alijs enim peccato remanet scin-
tilla rationis. In hoc vero peccato luxurie
ratione absorbitur totus homo efficitur
bestialis et rursus nutius nutiant
hec duo suo predicatoribus em exeunt
ad predicationem rati ad dei contem-
plationem renuntiant quod egerint pmtio-
nem confessionem Job. xix. vii. Nunquid
mittes fulgura et ignem et truentia
dicent assimus. Tunc reatus parat
has dixit suo suo. Exi cito i plate-
as et ricos ciuitates et paupes ac de-
biles cetos et claudos introduce huc
Basilus deus iustitiam non quod passio
duarum mentem accendat sed sicut illis o-
pato in nobis ab ira sic punitio dei ira
et indignatio dei que ita quanto prior
et sine passione tanto quior dicitur
uo suo id est ordinem apostolorum qui de-
putati erant ad vocandum Iudeos. Exi
ab occulto studio contemplationis
in publicum actionis et predicationis per
1. a. a. vltimo Cunctes in mundum om-
nium predicare enim omni creaturam. Exi
cito sine mora et dilectione. Unde et
dominus habet apostolis Luce. x. Remitte
priam salutauit. Exi i plateas
et ricos ciuitatis. Ista ciuitas mu-
dus est cuius platea est vita lata et
spatiosa que ducit ad mortem. Aut per
intellige. Exi i plateas. id est ad illos
iudeos qui sunt in via prosperitatis et
voluptatis. Et in ricos hoc est illos
qui erant in angustia aduersitatis et pau-
peres qui non fidem nisi opera bona operari

sed non perseuerant. Cetos qui nullum
ingem lumen habent. Claudos qui ve-
tos gressus in operatione non habent
introduce huc. Et ait suus factum
est ut impati. Ex quo documentum
assumitur et per ipsam obedientiam consistat
in opere impato et modo non enim sufficit
ut quis faciat quod est impati ad o-
mnia sed etiam in agendo modum obser-
uet et adhuc locus est ubi stillet
reapianter cum fuerint consilii locus
enim huius tene magnus est secundum illud
Saruch. ii. Oportet quod magna est domus
dei et ingens locus possessionis eius
et non habet finem extensus et in-
mensus. Et ait dominus suo suo. Exi
in vias sepes et compelle matrem ut
impleat domus mea exi in vias et
sepes. id est ad gentes et compelle intrare
instantia predicationis iudeos enim
appellat ricos et plateas quod ciues
dei et legem tenentes sed gentiles
quod agrestes. Causa vero que fecit
dominus vocacionem subdit ut impleat
domus mea sed celum nunc predestinator
1. ap. l. vi. dicitur est martibus. Adhuc
requiescite modicum donec impleat
nunc fratre vrorum. Tandem subiungit
metuendam reprobos. Quam dico
vobis quod nemo viorum illorum qui voti
sunt et se sub oculis exasperauerunt gusta-
bunt cenam meam hoc est dulcedinem diui-
nam ymo non videbunt eam secundum illud
ysaie. vi. Tollat impius ne videat
gloriam dei. Ex quo vltimum accipit
documentum. Inter omnia horribilia non
est horribilius nisi eternaliter a cena di-
eterna separari ut enim ait Brethorius iiij.
Dialogorum anima illius. id est in gehennam
posita vere esse perdit et esse non perdit
ex qua se semper cogit ut etiam mor-
tem sine morte defectum sine defectu
et finem sine fine patiatur quatenus
ei et mors in mortalis sit et defectus
indeficiens et finis infinitus. Et id
est moralium sic ait miser mors sine
morte finis sine fine defectus sine
defectu quod et mors semper vivit et finis

semp inapit et defice deficiis nescit
mors punit et non extinguit dolor
cruciat s nullatenus paucem fugat
flamma gburit s nequaqua tene-
bras excutit quia ppe sic nobis hor-
tori se paco a visione dei et consor-
cio scōz qm qui ptiati tōent demo-
nū ibi semp erūt sine fine fluctu
et gemitu ubi eie dolor i tollerabi-
lis fctor incōpabilis timor horri-
bilis mors anime sine spe mēe et
venie ubi qui torquet nūqū fa-
tigat et quicorqū nūqū moit
Sic em dīpnati vūit ut semp
moiant At cont q pveniemus
ad cenā dei ibi nil erit ibi mors nō
luctus non estus non fames nō
sitis non aliqū dignia non mes-
ticia nō infinitas s suma iocūdi-
tas felix libertas felix bēdictio
et vita etna Ad qua nō pducit

Erant appropinquantes **docti in**
ad hū publicam et pā-
tores ut audirent illū

luce. xv. Si magnes attrit ad se
arenulas stipulas et festucas nō
mix quod diuina munestas subas-
supta hūam forma occultata
que est in xpi facie relucebat ipso
aspectu attrahē ad se potuit quos
voluit intuentes et ideo erant app-
quantes ad hū tamqm oues errantes
ad epm amare suoz s qui tē pub-
licam videli pātores notori qui p
phas et nephas lūc sectant et
pātores salz qui quocūq modo
voluntarie delinquerūt ut audiret
eū attracti mīuz mox suauitate
vboz suauitē dulcedine et mīado-
rum opatione **E**x quo accipit
istud docti **N**em de salute est
despand qm xpus recipit ad se
quosq pātores si vē fuerint
penitentes aut em Augy in libro
de vera **i**mmocētia cālo cētesimo
ix. non est despand de malis sed
propis ut boni fiant supplicand
qz nūs scōz semp de nūlo ductus

ē mpyoz **E**t sup **i**ohē m simone tō
sic ait **N**emo desu pti demissioe
despet qm et illi venia meruerūt
qui xpm occiderūt. **H**ic **R**et enim
inde scelatissimo mīa defuit s po-
tius culpa sua fuit q ad hū mē
xpi retiare nō curauit **D**n leo ppa
Brelator omnibus **Q**uida et mīflicor
existi qui te nō pma dixit ad dnm
s de spaco traxit ad laqueū s dicit
de spaco qnta qmisti q giruubus
et mīuosis delictis te implicasti n
adhuc vitam mutasti n cōiūctōm
valis corēxisti iam em assuetus a
viis alligatus tener exurgē cona-
us s pātor omnibus pāruatus re-
laber q tibi ē agend **E**cce de pti
ita mīmet dāpnatō depntibus emē
dūo nulla silauit nisi ut amē
tant xpi tpa lū voluptate dū con-
sequi nequeūt futū seculi delecta-
tōnes et ideo salte delcēt mīa
net cūa quid postea fuit de anima
tua **T**u vō pōfidenā de salute
rnde pte nider **A**ugy de cōflictu
vīoz caplo. xij. **S**i de tmbus a-
tū **E**cce dauid ad vltio simul et
hōmadio reus de mīu fūciabus
mīa dū describit libat manas-
ses om pātor nephadissim sor-
didissim illecebrosissim atq sce-
latissim de morte p pma pte
ad vitam **E**cce maria magdalena
i nūmis fornicatōnū sordibus in-
gnata ad fontē pietatē anxia t-
rens domū q vestigia lacrimis rigas
capillis pedes rigatos tēns et
de osculans vngento p vngens ab-
lū meruit **E**cce petrus negociator
sue vīculis astrutus amarissimis
lacrimis infidelitatē nodos resolu-
it **E**cce seditione siml et effusione san-
guinis sagittis latro obnoxius v-
nius hōremomēto vnaq cōfessio
vōte ad paradysum tūsit **E**cce saul
etiam dei psequēs multos p x-
pū nomine pīmens et ut ita dīr
Martī cruce totū mīe mīficans

aplius fuit in vas electionis et immu-
tatis her ipse ubi ergo tot et ta-
ta miserationis diuine patent exem-
pla nulli fidelium corda quia igitur
erant appropinquantes ad hunc publicani
et peccatores vos in quibus accedite illi
in uobis omnia enim habemus in christo et
omnia cultibus fidei et christus si natus
uoluit curare desiderans medicus est
si febrilibus est uas fons et si qua-
ris misericordie iustitia et si auxilio in-
diges uirtus est si morte times uita
est si tenebras fugis lux est si tabi-
gris alimendi est Quare appropinquate
ad hunc gustate et uidete quoniam sua-
uis est dominus deus uir qui spiritus sanctus
deus quod christi odor ut ait apostolus illis
est odor uite in uita illis odor mortis
in morte qui murmurabant sarabe et
pharisei qui uidebant emmenciores
in facie et ardore in uita tunc ei
inflata facientia aut uita facile alios
despicit unde Gregorius in omni plerumque
multi eo magis contra dominum superbunt
quo ab eius largitate et contra misericordiam
dicant et qui prouocant ad meliora
debuerunt domo peiores fieri hinc
ait apostolus Gratia inflat caritas autem
edificat occasionem autem murmuris
inde recipiunt dicentes Quia hic per-
catorez recipit et maducat cum illis
si de murmur et fugiendi Tum quod
scriptum sancti id prohibet Ecce x. Vir sa-
piens et prudens non murmurabit
corruptus Tum quia exempla christi
et sanctorum nos a murmurando restinguunt
De christo enim legitur Matth. 23. Quasi
onus coram condente se obmutuit
et non appuit os suum De sanctis uero
dominus est preparata uia possidebitis animas
ueras Tum quia nefarius quid deno-
bis uel alijs fiet unde existes Non
est hic dicit ille melior est omnia enim
in tempore suo appropinquat Tum uero uelut diu-
na sepius immunes sequuntur quod
per de maiora sorore moysi que quia
murmurauit contra moysen puni-
uit eam deus Leu. 24. Et Nuu-

111
201. per de populo israelitico qui cum uixit
perditionem et murmurauit contra dominum do-
minum in misericordia sperantes in eos qui uolun-
bant eos usque ad mortem Ecce quod
ponit istud docuit Multum deus mas-
tat contra murmuratores aduersus ipsum
uel scilicet eius seu quentes deum aut
sibi succedentes qui enim aduersus deum
murmurat blasphematur prope finaliter
uult Augustinus super psalmum nonagesimo secundo
mone scilicet hinc id Augustinus super
Iohannem de nulla re magis deum offendit
se. ipsum iudaicus est datus quoniam
dominum murmurando her ipse Ecce
in moralibus ostendit quod percat qui con-
tra superiores murmurat sic ait Qui
contra superiora sibi pretere non murmurat li-
quet quod redarguit qui eundem hominem
pretere dedit Et beatus Hieronymus in libro
de consolatione generaliter de murmuranti-
bus sic inquit Si is qui murmurat
super animam mortuus est qui instigat
quo uiuit h. Sic quod et qui murmurat
at et qui admurmur instigat uita
non habet Quot dies diebus mis-
sunt mortui qui uiuere se putant qui
contra uicem christi et ecclesie catholice
liguras resoluunt de quibus nisi con-
uertantur tanto disticiat eis ultio quanto
magis eos blasphemare permittit di-
mansuetudo Benignus itaque dominus
uolens excusationibus rationabilibus
superborum corda emolliere ait ad illos
quis ex uobis homo qui habet centum
oues quod dicat aliquis est homo salus
christus os ex ossibus uir et caro
de carne uera Iste homo centum oues
habet qui oues propter innocentiam in qua
creati sunt dicitur Cuius ouis centesima
perit sumus Luc. 15. Nos autem
populus eius et oues pascue eius
Et si inquit perdidit unam ex illis non
ne dimittit nonaginta nouem in des-
erto tradit ad illam que perierat don-
murmat eam quod dicitur Sic fecit
quando defens nouem ordines ange-
lorum uenit ad querendum hominem per-
ditum scilicet quando carnem assumpsit et

ei quesuit pnam pdicando et mīa-
cula faciendo sm̄ d̄ Ezechielis xxxij.
Ego requiram oues meas et visita-
bo eas sic pastor visitat gregem
suū dñm̄ sic autē non agnita noue
indefeo sm̄ q̄ij Non quia ab eis se
absentaret cū ubiq; sic ē quia nō
ea forma in qua ab angelis vide-
bat apparuit non em̄ reliquid sm̄
pliatet ē noua curam assumpsit de
reparatione hominū non angelorū. Data
autem celum desertū quia desertum
fuerat ab angelis qui ceciderunt
quod etiam homo deseruit cū pec-
cauit. Et cū eam inuenit imponit
thronos suos humi xpi sm̄ Ambro-
brachia crucis sūt h̄c ergo fecit
xpus q̄i penam peccatorū morū in
corpore suo sup lignū crucis porta-
uit sm̄ d̄ ysai. li. Vere languores
nostros ipse tulit. Et signū addit gau-
dens q̄ gaudebat de hostis supbi
humiliatione delinquentis genis libera-
tione deruine angelice restaura-
tionē demāda prius adimpletione licet
tamq̄m homo pmebat dolor nulli
placū arbitrate pro ubiq; xxxi. Pau-
dū iusto ē facē iudiciū venit ergo
ad ouem p̄m̄ carnationē quesuit
eam p̄m̄ passionē. Inuenit
eam in m̄no ubi lupus eam pro-
uerat ut deuoraret totalit̄ et perde-
ret. Et ueniens domū sūz mactum
Empireū ascendendo eandem ouē
reptam reptauit mactū. Quia asce-
dens in altū captiuā duxit captiui-
tatem ubi conuoluit amicos et uia-
nos suos. i. angelos qui dicitur
anima eius q̄ eius uolūtatē se-
ta uidet et uolūtatē ipsius uolū-
tatem suam in omib; cōformant.
Vera em̄ amicitia ut ait Tullius
in rebus honestis idem uelle et
idem nolle quos quōns ait Con-
gūlamini michi salū p̄ncipalit̄
non om̄i que se sua culpa p̄didit
s̄ michi potius q̄ mea q̄ia in lo-
co horrois et vaste solitudinis

inueni ouem que perierat. Ex quo as-
sumit istud documentū. Quamuis ex
m̄lis et varijs possit argui amor maxi-
m̄ de ad hominem. sp̄alit̄ t̄m̄ illūz
Inueniendo Inre 10. Inueniendo et gl̄ificā-
do. Inueniendo q̄a. i. xpm̄ innotetem
fecit quod notat in oue homo enim
fuit ouis pnam s̄ ex errauit p̄cul-
pam sm̄ d̄ psalm̄. Errauit sicut o-
uis que p̄it et str̄a fuit lupus pse-
luciam fuit p̄m̄ et bonū pastore
uide p̄p̄ quod dicit discipulis suis
Ecce ego mitto uos in medio luporū
Inueniendo uero clarescit amor ei-
us ex ouem p̄ditam laboriosissime
repperit quod notat. In inueniē-
do autem ouē istam magno p̄cio re-
dimebat sm̄ d̄ p̄me ad eoz. vi. Empti
estis p̄cio magno hanc tamen redē-
tōm reputat inuentōm q̄i pax aut
nichil reputas quidquid dedit pro
ea et h̄c pro amore nimio quē hēat
ad hominē. Canticorū ultimo Si de-
derit homo omnem subam domus sue
pro dilectione q̄i nichil despiciet eū
Item in gl̄ificando amor suus maxi-
m̄. Unde quod nōt̄ in cōgulatione. Cū
anima x̄ana i signata dei ymagine
redempta xpi sanguine desponsa-
ta fide deputanda cū angelis aorē
huc stupendū attende dilige illū aq̄
tantam dilectiōem intende illi qui m̄te-
dit tibi quere quētem te ama a-
matorem tuū a quo amas tuū aō-
re p̄uenti es et qui est causa tui aō-
ris ipse em̄ ē tuū meritū ipse p̄m̄
ipse fructus ipse usus ipse finis.
Esto sc̄ta sc̄a et munda mudo quales
em̄ te p̄pauit tibi tibi deus appare-
bit ama illū qui te eduxit de lacu
infern̄ et delicto fecit. Elige illū iā
cū p̄m̄b; amas tuos q̄ om̄ia tibi
tibi subtrahita fuerint ille tibi fide
suabit in die sepulc̄e tue et am-
om̄es anima tui retēssim̄ ate ille
te non delinquet s̄ tenebit a leom-
bus infernalibus eugentibus p̄a-
tis ad escam et conducat pignorat

regionem atque producit ad plateas super
ne autem Iherusalem ubi videbitis oculo ad
oculum tuum amatores. Subdit dico autem
vobis. Et sicut deus in ventione quo
dum est pastor et amicus. Ita gaudium est
in celo angelis super uno peccatore penitentem
agentem quam super nonaginta novem
qui non indigent penitentia. Et quo ac
cipit istud documentum secundum Gregorium
plus de consensu peccatoribus quam de sta
tibus sanctis gaudium sit in celo quod
sic ostendit plebsque enim secundum Gregorium
huius qui nullis se oppressos peccatorum mo
libus sentiant quidem in via iusticie
sed tam ad deum penitentem anxie non an
helant et plebsque penitentium remittent ad
extrema bona propina quam secum est
sunt quod nulla quoniam servit graviora illis
et contra vero non minus huius qui se
aliqua illicita egisse meminerunt ex ipso
suo dolore quoniam ad amorem dei mar
desunt. Et quia exisse se adeo quod de
runt dampna peccatorum lucra sequi
tibus recompensat et ideo maior gaudi
um sit in celo quod et illi milites dux
diligat qui post fugam prelio reu
sus hostem fortiter premit quoniam illi qui
nunquam aliquid fortiter fecit. Sic agrico
la et amplius terram illam amat quod
post spinas uberes fruges profert
quoniam eam que nunquam fertilem messem
producit. Hec ipse. Et si quis obiant
nomen de meliori plus est gaudendum
si status innocentium est melior igitur plus
de innocentibus quam penitentibus est gau
dendum quod enim non dicit quod maior
sit gaudendum in celo de matra matre di
quoniam de matra magdalena. Et ob hoc ma
ius est gaudium de innocente quam de peni
tente. Ad hoc videtur. Et non est maior gau
dium de penitente simpliciter quam de inno
cente sed bene quoniam ad hoc quia in hoc
fuit magis claret misericordia dei et confusio
dyaboli vel dicitur per quod quoniam gau
dium de amico non attendit penes ma
ius bonum sed penes liberatorem amicum
malo. Quoniam vero bonum attendit pe
nes maius bonum. Et ideo quoniam status

innocentis sit melior maior tamen
est gaudium de penitentibus qui mortui
erant et revertere perierant et inveni
sunt. Claudius igitur finem huius parabole
sic. Quoniamque omne peccatum querens
cum labore illam reperit libenter eam
cum gaudio suscipit igitur nullus de
bet mirari si peccatores recipiunt ad
penitentiam qui prius erant amissi
peritiam. Denique ponit aliam pa
bolam appans hominem draconem pro
ymaginem meo missam. Tuus
in summa est conclusio. Si mihi cum dilige
tia dragma prodita quoniam de inventa
gaudet et conuocat amicos et vicinos
foras dei filius qui descendit ad
hoc ut prodita hominem cum diligencia quoniam
rursum restituit salutem et reparato gau
det. Sic sicut nullus contra dei filium
querentem peccatores siue eos alloquitur
siue cum eis comedente inuolare debet
dracinaque que inlier huius draconas
decem dragma est minus. Item quoniam
huius ymagine regis sicut dicit glo
sa in linciar. Quoniam autem drag
mam unam prodidit cum homo aerea
tatem similitudine recessat apparere
enim homo draconis. Quoniam propter cla
tatem quod in statu innocentie erat quoniam
purus autem non mixtus cupro. Et propter
figure vilitatem que significat in
mortalitate non enim amia mori sic potest
ut non sit. Unde in libro de anima
separat hoc ab hoc tamquam pecuniam
a corruptibili. Tercio propter profitem
quoniam sicut pecunie obediunt omnia siue
vult subiecta. Quoniam vero propter regalem
ymaginem ad ymaginem enim dei factus
est homo. Nomen inquit accendit lucem
nam et cunctis domum lucina quippe est
lux in testa hoc est dei filius in carne
humana qui cunctis lucinam accendit. Secundum
Gregorium quando testam humani generis
lucis sue deitatem impleuit domum
euit quoniam consuetas hominum de reatu
suo prodicando purgavit. Et quoniam di
ligent secundum id ysaie. Quoniam est quod
debui facere vine mee et non feci do

nec remanet dragm^{us} p^{er}ditam quesunt
em salutes homin^{um} cum lucina t^{er}plicez
radu^m emittent^{em} vbor^{um} emplor^{um} et m^ul
culor^{um} et cū inveniūt dragmā que s^{un}t
glōm^{us} tūc repant dū in homine fili
tudo conditor^{um} repat^{ur} q^{uod} sic p^{er}g^{ra}m
que ymago est repatōis s^{un}t illd^{um}
p^{er} signatum ē sup^{er} nos lūmē vlt^{im}
tū dñe Et cōuoc^{at} amitas et viciās
angelicas p^{ro}pt^{er}as que de p^{ro}ximē
deū q^{uod}templant et ipi amabiliē
sunt s^{un}t danielis vii. q^{uod} n^{on} ha m
lūi m^ustrabant et quos nimirū
conuoc^{at} dū exhibitiōe grē hominib^{us}
n^{on} p^{er}se eos ad sui amorem ve
hemēcius accendit Cōducit inquit
dicens Cōsultam^{us} michi quia drag
mam quā p^{er}deram inueni et d^{ix}
michi non dragme ad ostendēd^{um}
se et totius q^{uod}stulacōis causam
et ad ostendēd^{um} suā libertatē q^{uod} s^{ec}ūm
quidā sūi vlt^{im} omib^{us} q^{uod}mutacō
Vnde subiūgit Ita dico vobis gau
diū erit angelis dei sup^{er} vno p^{ro}ptore
p^{ro}m^u agente **E**x quo t^{er}hitur
vltimū dōc^{tr}inā hominē non detes
tari p^{ro}ptore q^{uod}sūm s^{ed} potius sue cō
uersiōm cōdūctūm q^{uod}gaudere p^{er}
nam cū maior sit similitudo int^{er}
hominē et hominē q^{uod} angelos et
hominē. Et angeli gaudent et
ipi gaude^{re} debet^{ur} et p^{ro}sequēs si
gaudiū hominē hnt de cōfusione p^{ro}
cator^{um} non vtiq^{ue} eū detestant^{ur} p^{ro}e
tēa non est detestand^{um} ap^{er}tis cō
uersus s^{ed} amand^{um} iam enī m^utep^{er}
esse quod nō erat. l. d^{ix} s^{un}t Et
s^{ec}ūm Ambrosiū sup^{er} bā immaculatū
qui se accusat et si p^{ro}tor sit iustus
esse m^utep^{er} quia nō sibi p^{ro}at et dei
iusticias cōfiteet^{ur} v^{er}o si qui voluit
nō tam diu q^{uod} eē v^{er}o cōf^{it} s^{un}t
Bā de noua miliciā sic corda appe
riant ut ora non obstruant q^{uod} q^{uod}
corde credit ad iusticiā ore autēz fit
cōfessio ad salutē quis quis ergo v^{er}
būm q^{uod}fessiois in ore habz aut do
losus est aut vanus **E**xū vero i

corde non i ore aut sup^{er}bus est a
timidus **H**i. Et **C**ris^{ostomus} sup^{er} a^{nt} x. **E**
me confitebit^{ur} corā hominib^{us} r^{ed} Si sus
fiet fides cordis nō creas^{is} tibi d^e
os suffiat x^{ristus} quia cōgnoscat eū
Et si nō cōfessiois suis corā hominē
ergo et tibi suffiat q^{uod} te cōgnoscat
x^{ristus} et si nō q^{uod}ficeat^{ur} corā deo Item
Gregorius libro. xxi. moralū her
sūc v^{er}o hūilitat^{is} insignia m^ultatē
sua quicq^{ue} cōgnosce^{re} et cōgnitam
votē q^{uod}fessiois ap^{er}ire **E**t s^{ec}ūm **B**ā
dex. quidā hūilitatē iudicia
v^{er}o cōfessiois sūc **E**t sic vniūsq^{ue}
se p^{ro}ptorem d^{ix} id d^ese dicēti alteri
nō cōtēdiat nā nō p^{ro}tor s^{ed} iustus
videt appetit cū p^{ro}ptore se quisq^{ue} nō
arguente cōfite^{re} sup^{er}bie quippe vici
um est ut quod d^ese fieri quis sp^{er}de
dign^{us} h^{ab}et sibi ab aliis d^esignat^{ur} **I**lle
s^{ed} quis ē h^{ic} et laudabim^{us} eū **T**empe
rari auis h^{ic}is t^{er}ris nigro q^{uod} silina
cigno agam^{us} igit^{ur} nō silat^{ur} s^{ed} vān
p^{ro}mā q^{uod} p^{ro}mā s^{ec}ūm **A**ug^{ustinus} i pro
logo de vera et f^{ide} p^{ro}mā languores
sanat leprosos cūat mortuos susci
tat sanitatē auget q^{uod} cōsuat clau
dis gressum c^{on}stat restatut^{ur} visum vi
cia fugat v^{er}itates exornat mentem
mūit et roborat omnia sanat oīa
reintegrat tepat^{ur} successus restituit
impetit moderat^{ur} gressus ignoras
se p^{ro}hanc recognoscat quēns se p^{ro}
hanc inuenit **E**t subdit her ē que ho
mīes ad angelos reducit et creatūz
reddit creatori suo ista oūe p^{ro}ditam
monstrat quenti et decimā drag
mam obtulit am^urianti her dissipā
torem filiū ad p^{ro}p^{er}z reducit et vltimū
tūm alacromb^{us} custodi amand^{um} tra
didit **H**ec ille **C**ūte igit^{ur} q^{uod} m^ultor^{um}
ē dñs qui subministrat nobis ad re
missiōm pecaminū m^ultā remedia
et diūsa p^{ro}mū em^uremediū ē bap
tismus **S**ū caritatis ardor et affe
de quo dixit vlt^{im} d^emissa sūc ei
p^{ro}ta multa q^{uod} dilexit multa **T**ū
remediū elemosina **E**t quartū effi

sio ex vero dolore lacrimarum. Unde
vera confessio Sextum afflicto cordis
corpore Septimum emendatio mori
habet est abrenuntiatio viciis vitate di
cente iam sanus factus es noli peccare
ne detrus tibi contingat. Octauum me
cessio scilicet. Nonum misericordiam dei
xpianis autem beatam misericordiam quam ipsi
misericordiam consequuntur. Decimum con
fessio et salus aliorum qui enim ut ait
Iacobus conuersi fecerunt patrem opte
multitudinem peccatorum. Undecimum pecca
tibus in nos indulgentia vel remis
sio xpi. passio martirij. Sicque hys
et alijs suffulta suffragijs agamus
de peccatis penitentiam ut tunc angelis phe
nam leticiam habeamus. Quoniam nob
prestat dignetur qui publicanos et
peccatores penitentes penitentes re
cipit xpius p secula benedictus Amen

Estote misericordes
sic et pater vester. Misericors est
luc. vi. de filius virtus et
sapientia pater misericordia horat. Aplos.
non ut sint ut pater misericordiam
et deus totius consolacionis tamquam
adoptio filij misericordes volendo ei
assequi primus angelus similitudine
potencie creauit ne adiacet ut resur
gat de quo ysaie. xlii. Quomodo
creauit lucifer qui mane oiebat
volendo vero assequi similitudine
sacrie primus homo creauit. Gen. iij.
Quoniam cum in honore esset non intellexit
comparatus iumentis insipientibus et si
milibus factus est illis et sic appetitus
sacrie primus hominem in mortali gloria
spoliavit et ob hoc admonetur non ut
assimilaretur impotencia vel celsitudine
nec ut paupercibus in facie. Sic an
gelus apostata prederat iniquis
creas sicut dyabolus ut assimilaretur
in misericordia et clementia ex qua venit mul
tiplex fructus. Ex quo accipit
istud documentum. Misericors et clemens
ad proximum gerit similitudine dei aut
em misericordiones domini predicant super
omnia opera eius est misericordia et clementia

pre alijs in homine et commendanda de
autem sic est misericors quod solem suum
facit oriri super bonos et malos. Et
pluit super iustos et non cito punit si
ut conuertantur. et expectat peccatores si
namque non esset misericors deus
omnino humani generis defuisset nec
aliquos iustos de peccatoribus heremus.
Ideoque cum quis operatur peccatori aut
ei misereatur signum est quod est filius dei
et eius similitudine gerit non ergo
debet despicere penitentes peccatores non
maledicere nos persequentes dicere xpo
diligite inimicos vestros benedicite et no
lite maledicere non manu refragere
in elemosinis quo ad misericordes et pau
peres beatus enim inquit xpius qui intel
ligit super egenum et pauperem. Et esto
te misericors sic et pater vester misericors
est iudicium enim in misericordia fiet ei qui non
est misericors non est imitator patris ce
lestis neque enim in his qui misericordis non
sunt aut non operatur se patrem
habere deum. Et tunc maledicti omnes que
lana non tribuit amore illi qui pel
lem et carne ponit. Suis ponere est
dignatur. Hinc augustinus super psalmum. xcv. Si mis
habere misericordiam esto misericors dimitte si qui
ante commissum est deus ex eo quod habundans
et de curdas nisi deus. Si de tuo dabis
largitus esset tibi de illi. Dabis reddidit
est quid enim habes quod non accepisti.
Hec i. Non putat ergo aliquis futurum
miseri misericordiam si ipse fuerit imitator non
enim misereatur deus misericordia ei potius qui
misericors non fuit neque impetabit a
putat di pietatem aliquid in peccatis quod
adoptem pauperis non fuit humanus
Sicut augustinus in libro de elemosina
denique post adhortationem diuina pro
hibet temerarium iudicium in
quens Nolite iudicare. si firmiter
temerarie de proximo et omnium
iudicabimini herede ad documentum
Hinc apostolus ad Romanos. d. istud
xlii. Unde quis es qui iudicabis
dicas suum alienum domino suo stat a
cadit Nolite quod perire quod dicit si

forte ex humana fragilitate contingat
vos suspicose iudicare nolite tam
condempnare hoc est dignum quod deprecione
diffinire quod forte cras erit bonus
Ex^m in paulo Act⁹ et in petro
luc²⁴ et in pb⁹ var⁹ liano luc²⁴
xxii. Et non condempnabim⁹ sed
adeo protemeraio iudicio v^o a
liquo non euadet iudiciu^m s^m id
ap^{li} ad rom⁹. 4. Existimas hoc
qui iudicas quia tu effugies iu
diciu^m Ex^h assumis documentu^m
iudicare temerarie seu diffinitive
in dubijs de proximo est peccatu^m mor
le p³ quia qui sic iudicat viciat
sua quod deprecione Unde Aug⁹ de
vera innocentia ca⁹ xx. de ocul
tis alie^m cordis temere iudicare
peccatu^m est etiam cui^m opa non vident⁹
nisi bona magis est ex suspitione
rephende^m cu^m eor⁹ que homiⁿ sunt in
cognita solus dei iudex sic iustus
Hi⁹ et libro 4. de sermone dⁿi in monte
duo sunt in quib⁹ temerariu^m cauere
debem⁹ iudiciu^m cu^m meti^m est quo
anno quidq³ factu^m sit vel cu^m iⁿ tu
sit qualis quis futurus sit vel bonu^m
appareat. hec⁹ in intutione ergo et
meliore p^{tem} dubia et cu^m nescit⁹
quo anno fiant m^{er}ita debem⁹
de re iur⁹ Estote iⁿ antiquis iurib⁹
Et ob⁹ cauend⁹ ne cu^m rem dubia
emendare velim⁹ maiora v^{el}nera
faciam⁹ v^{er}ba sunt Aug⁹ in epla⁹ fa
ad alipiu^m p³ quod p³ q³ diuini iudi
cu^m sibi v^{el}urpat qui met⁹ et di⁹
iudicat. 4. q. 1. Rom⁹ p³ b⁹ti Beator⁹
em codicor⁹ et iudex est deus. xxxii. d.
Erubescat et ip⁹ solus et iudicant⁹
de occultis qui solus nouit corda ho
minu^m. 4. q. v. Cosulu^m sit
on⁹ tan⁹ It⁹ p³ q³ si cui^m aliquid
in⁹ den⁹ ad b⁹si euem⁹ noⁿ statim
r^{an}q³ ut. E iudicand⁹ tamq³ ma
orde t^{er} lus m^{er}ta em⁹ homines de
fessio dei igno⁹at iudicio naⁿ for
sit⁹ que nos laudam⁹ iⁿ reph⁹en
dit et que nos reph⁹endim⁹ ille lau

dat. xi. q. 1. Sacerdotib⁹ in fine iusto em
dei iudicio m^{er}itu^m bonis mala euem⁹
ut ex^h magis humilient⁹ et meant⁹. 4.
q. 1. Ip⁹ et ca⁹ seq³ntib⁹ sit ante
iudiciu^m m^{er}itu^m ex euidentia facti aut ex
signis euidentib⁹ que bono anno fi
no p³nt ut manifestu^m factu^m homin⁹
um vel simile et sic nullu^m est peccatu^m
Aliq³ procedit iudiciu^m ex leuib⁹
signis p³nt que homo dubitare map⁹
de proximo bonitate et vocat⁹ potius
suspicio q³ iudiciu^m procedes ex huma
na fragilitate et est peccatu^m veniale
Si v^o quis ex talib⁹ leuib⁹ signis
finit⁹ tenet q³ proximo^m suu^m sit ma
l⁹ sic est peccatu^m mortale Subdit dⁿe
s⁹ m^{er}itas vobis illatas app⁹mo
et dimittet⁹ vobis s⁹ peccatu^m adeo cui
multiplicat m^{er}ita est dare s⁹ t^{er}pa
lia et dabit⁹ vobis vita et⁹na dare em⁹
s⁹dm gl⁹riam incline^m valde g⁹o
sum est quia beatus est dare q³ accipe
n⁹ solu^m est m^{er}itu^m ap⁹ de^m s⁹ etia^m ap⁹
homines q³as⁹u^m pro v^o b⁹ior⁹ xxv. victo
riam et honore^m acquirit qui dat
munera facit ad hoc q³nu^m p³robbu^m
Qui noⁿ dat quod amat noⁿ accipit
ome quod optat Ex quo assuit
istud documentu^m p³nt omnia elemosia
ru^m q³na quas facim⁹ ut dimittatur
nobis peccatu^m non est maior q³ cum
ex corde in nos peccatib⁹ dimittim⁹
peccatu^m istud p³nt Aug⁹ in Encheri
d⁹on et probat sic licet em⁹ dare e
lemosina sit de p³cepto eo q³ ea ob
mittens etia^m p³nt⁹ p³nt⁹ p³nt⁹ p³nt⁹
4. xxv. Esurui em⁹ et dedisti m⁹
manducare q³ cu^m dilecto proximo
sit iⁿ p³cepto nate est omnia illa cade
sub p³cepto sine quibus dilecto p³ri
no noⁿ ob⁹nuat⁹ ad dilecto^m aut p³ri
p³ntet ut ei noⁿ solu^m velim⁹ bona
s⁹ etia^m opem⁹ Un⁹ iⁿ Can⁹ iob⁹ 4.
Qui videt fr^{em} suu^m nate^m p³nt⁹
tez et clausit v^{el}tra p³ntatis ab
eo q³modo caritas dei manet iⁿ illo et
ideo dare de sup⁹fluo vel iⁿ extrema
necessitate elemosina est iⁿ p³cepto

suppluū aut est quod ultra piam
hor quoz ei tūbit tuā restat s'm
b'm thoma s'a s'e. q. xxxij. articulo
v. d'le dare elemosina est cōsilio si
tut r de quolibz meliori dant' con-
silia s'm ipm. Nichilomin' tamen
elemosine spūales quales sūt doct'
ignorantes cōsile' dubitanti cōsi-
liai istos corrigē peccantes remit-
te offensas et alie huiusmodi sunt
corpaliū simpliciū meliores mer-
quas remitte offensam ē maxima
Et p'mo ex eo quia id quod exhibe-
est nobilius s'z spūale quod pemi-
net corpali s'm id p'vbiu. iij. do-
nū bonū tribuā tibi legem meam
ne delinquas. Et rōne eius cui
subvenit' q' spūs ē nobilior cor-
q' sicut dicit aug' may' dampnū est
r'missione vnius anime q' mille cor-
p'm xxiij. q. iij. Si hēs possit cam
maisi p'ualai elemosina corpaliū
spūali p'firi ut m' aiū si quis fame
moi debeat quia tūc magis esset
pascend' fame morientem q'm doct'
dum Sic et ingenti s'm p'hm meli-
ē dicitur q'm p'hai quāvis hoc sit
simpliciū melius s'm b'm thoma
vbi sup' articulo. iij. Dimittite igr'
et dimittet vobis date et dabitur
vobis dicit em' vniu' n'm xpūs
da m' ex eo quod dedi tibi da et red-
dam hūisti me largitorē fac me de-
bitorē habeam te fauoratorē
cpalia michi des etna tibi restitua
tempm tibi reddam q'ndo te michi
reddidero hinc eriso sup' illo q'
v. Nolite thezaurizare qui collo-
cat thezaurōs m'tra non habet q'
spet m'celo ut quis respiciat t'celū
vbi nichil habet repositū quidquid
pro anima tua fecerit h' tūc ē q'd
aut relinquet' perdidisti h' ille
da q' ut accipias sere ut metas
sparge q' colligas aut leo p'p'a su-
p' isto v'bo date et dabit' vobis
d'efuam inquit xpc bonā i. le-
gitimā et magnā q'd ē contra eos

qui iustis mēsuras et pondera lucri
causa mutant qui ad istatucōm tene-
tur r nichilomin' xxx. diebus ipane
et aqua pementit de empōne et
vendicōne ut mēsurē Et est cōalū
magitūm et q'stam i. plenam et
coagitatam i. motam ut plus p'de
p'ssionē accipiat et sup' effluentem
id est nūlatam ita quo vndiqz su-
p'fluit dabit' s'z paupes quia
s'cōm augusti' m'libro de q'stionibz
evangelioz p'illoz mēta quibus
vel calicem aque frigide et i'no
discipuli dederūt m'cedem celeste
mēbit' r'ape i'p'm suū non vest'
s'mentis s'me m'cellis gl'am ap'ce
visioms dei tū fructū delectacōne
et dicit i'p'm v'm h'ic i'p'e et tūc
m're. Unde Job Repetit' ē her spes
mea i'p'm meo i. m'tuto **Ergo**
accipit' istud doct'mētū plene et su-
p' effluet' remunerabit' xpūs m'vi-
ta etna s'cos amatores Unde aug'
de simbolo libro iij. **Facilius possū**
dicē m' illa vita eterna quid ibi nō
sit q'm quid ibi sit nō ē em' ibi mors
nō ē luctus lassitudo nō ē infirmitas
nulla sitis nulli estus nulla corrup-
nulla indigēcia nulla molestia n'
tristitia **Hic** Et ob hoc festinandum
est et anheland' ad t'lez locū tūc
ut habitem' sine metu habūdē
sine destit' et epulem' sine fastidio
m' regno eterno Sequit' **Eadē**
quippe mēsurā qua mēsi fueris
i. cōsiliū remuneret' vobis s'z deoi-
bus que mēte ligata manu aiūte
exhortacōne et cōsilio fuit quia
s'cōm opa singuloz cuilibz i'ddet
hinc sapie de pena p'ancū dicit'
p'que quis peccat p'her et punit'
Et d'p'lis x'm quā gl'ificavit
se delictis tantū date ei tormētum
et luctū **Ex h'** assuit' doct'mētū
pena debz cōndere p'cto istud i.
dextono p'omit' i'uxta quali t'
delicti eio plagaz modus **Et** et pe-
nitēcia m'pōnit' pro qualitate

delicta de pma dis. i. mēsuam rrr.
dis. p. hēn. i. fine. ut attendat ipso
ipatus delicti de pe. di. v. plus et q
titus delinquit de pe. di. i. In aade
licet arbitrio discreti sacerdotis gmit
tat. rrv. q. vi. Tpa penitendinis
de pe. r remissionib. significavit in
q. omittit sacerdos iustus iudex de q
supplet. rrv. q. v. Quid ergo in
quia plus eod. q. p. i. e. au. de q
dedit plus bona q. alia de pe. dis. i.
adam plus punit et qui indigna
te vel maiori consistit. xl. di. homo
xpianus plus adulter q. fornicator
plus incestuosus q. adulter plus
sodomita q. incestuosus et sic in
silibus. rrv. q. vi. C. Sicut enim
sz dices non videt equaliter pe.
pato nam p. m. fuit f. m. b. sz pena
e. m. f. m. t. ad quod videt. Sz ergo
hoc fit iuste nam voluissent in
p. si potuissent sine fine vivere
ut potuissent sine fine p. t. et
aliquibus m. p. o. s. i. s. subdit ad
magna iusticia iudicant p. t. n. et
ut in q. m. careant supplicio qui
hac vita in q. m. voluerit carere
pato de pe. dis. i. voluissent. Ex
quibus p. z. pena unde sic patet
ut p. m. magis r. m. p. m. a. n. t. u.
sic r. m. e. r. c. e. d. e. m. e. t. n. a. m. ut i. n. s. i. o. n. e
b. a. s. i. a. p. r. o. v. e. plus vel n. n. m. e.
b. a. n. e. p. f. i. a. a. t. v. t. r. o. b. i. q. t. a. n. n. e. d. e. q
m. s. e. i. c. o. r. d. i. t. a. g. i. t. e. t. p. u. n. i. e. n. d. o. a. t.
a. d. i. g. n. u. m. r. p. m. a. d. o. v. l. t. q. d. i. g. n. u. m. d. e
m. u. p. o. s. t. q. m. S. a. l. u. a. t. o. r. u. t. i. s. t. u.
r. i. s. s. e. t. d. i. s. c. i. p. l. o. s. s. u. o. s. e. a. q. z. r. e. s. p. i.
c. i. a. t. m. i. t. u. r. p. m. u. m. i. n. s. t. r. u. i. t. e. o. s.
q. u. o. a. d. i. p. o. z. o. f. f. i. c. i. u. m. i. n. q. u. i. e. n. s. n. a.
q. u. i. d. p. t. c. e. t. u. s. c. e. t. u. h. o. c. e. s. t. s. t. u. l. t. u. s.
s. t. u. l. t. u. d. o. c. e. q. i. d. i. c. a. t. e. a. q. u. e. d. i. x. i.
f. a. c. e. d. e. b. e. t. v. t. i. l. l. u. a. t. i. v. b. o. e. t. e. x.
a. l. i. o. s. d. o. c. e. e. t. i. l. l. u. a. r. e. p. o. s. s. i. t. n. e. s. i.
a. s. d. e. s. p. e. c. u. l. a. t. o. i. b. S. y. n. a. g. o. g. e. n. o.
e. a. t. e. d. e. q. u. i. b. v. s. a. u. e. l. y. S. p. e. c. u. l. a.
t. o. r. e. s. e. i. c. e. t. a. o. m. n. i. s. E. t. a. y. x. v. C. e. a.
s. u. t. e. t. d. u. c. e. s. c. e. t. o. z. N. o. n. n. e. i. n. q. u. i. t.
a. m. b. o. a. m. b. o. i. f. o. u. e. a. c. a. d. u. t. i. d. e. s. t.

pdicom et pmo ifouea culpe caduc
denia ifouea iehenne Ex quo as
sumit documentu Ruina i dapnacione
papiant subditi venit ex cecitate
regu r pncipu et psidenau plator
Judiciala em res est ut ait Sil
Blus speculator cecus paur for dau
Dus negligens platus doctor msa
pro mutus h. r. Quid em nauis no
pnditabit si ror fuit ignarus ai
tis nauigij aut sopno deditus ipai
lis tepestati In non miz q si p
apes et plati sint sui vitor quo
rre subdit mpare pnt aut si non
e cia de ouibus eis oues alupms
moribus tutant ad h. siquidem re
ges et plati sut positi ut nemem
ppotecum opprimant s. vniq. q. i
suo iure cosuient n. psonas i iudicio
accipiant s. m. v. r. r. p. r. o. x. i. m. i. i. u. s. t. i.
iudiciu faciunt ad vems pupillis
et viduis defensores si constituant
iniquos adhibeant ad vicia punit
iniquos et mortales no exalcent
impudicos non nutrant et tans
defendant paupes elemosinis sis
tentent iustos sup regn. velepaty
aut platomis negocia constituant
senes et sapientes cosiliarios et so
cios habeant magoz augurum
et filiu sup stidomb. no intendant
iram tempent patria fortiter iuste
cont. hostes defendant p. m. u. t. i. d. o.
confidant in p. r. o. s. p. i. s. a. m. y. n. o. n. e. l. e.
uent i ad v. s. p. a. t. i. e. c. i. a. m. h. a. b. e. a. n. t.
suos suos et familiaz impie age
no sinat eis hois oroni m. s. i. s. t. a. n. t.
et ante horas congruas abu no qus
tent. De em tre au. rex puer est
et cui pnceps mane comedit. Alio
qn si her et alia que ad officiu re
gum pncipu r plator omisa fuerit
vel neglecta non miz q. venit ru
na m. p. p. l. o. Exemplo em suo p. u. o.
et sompno negligencie p. t. r. u. h. u. m. t.
suos subditos i abyssum qui r. v. u. a.
tot mortib. digni sut quot ad sub
ditos exempla pdicomis t. i. n. f. i. n. i. t. u. t.

Habet quē vita reproba in seipſa
remordet. Vñ nāc est ut qui vba di
loquit plus ſtudeat ſcī qualiter uiuat
ut poſt exiit colligat que et q̄lit
dicit h̄c. Qui igit̄ docuit et nō
fecit mīm⁹ reputabit̄ a regno ce^o
h̄c ē metia dī qui aut quod docet
ope impleuit magnus reputabit̄
et apud eccl̄az et apud eccl̄az et
apud dīm. Qm̄ plus melius per
qm̄ p̄ba ḡdiens ſatīq̄ oſequi po
tēte regnū celoz. Quod n̄ p̄ſtat

Quam turbe
irrueret iſhm ut audiret
vbu dī luc. v. vñm ta
tus ſc̄bar et phariſeoz ad xpm̄ le
git̄ fuiſſe accuſus ut cum audiret
currerent ad audiendū vbu dī ab
ſcondit em̄ dulcedine ſua d̄s aſapie
tibus hui⁹ ſeculi et reuelauit eum
p̄uulis ac reuelat quod liquet itur
bis irruentib⁹ erant em̄ h̄m Cr̄iſt⁹
ei de turbis ḡneri diligentes eum
et mirantes et tenē cupientes neq̄
ei. in agendo miracula ſolū admi

Quam uis et uſus ei⁹
habundauit p̄a flamma
Ex quo recipit̄ iſtud do^u
In audiendo vbo dī ut q̄mā ma
gis ſimplices qm̄ l̄ati aut docti
deuotifant̄ h̄c ondit̄ ex h̄is que po
Thomas p̄a fide. q. lxxv. articulo
t̄io. Quā causa deuotionis exiſcit̄
et p̄ncipalis ē deus de quo dicit Am
brosi⁹ ſup lucam. Quā deus quos dig
nitur vocat et quem n̄lō religioſū
facit et ſi voluiff̄ ſamilitudinos ex
m̄denotis deuotos feciſſ̄. Causa at̄
m̄t̄ſeca ex p̄te n̄rā ē medicatio ſeu
cōtemplatio quia ergo ut idem ait
ibidem iſolucōne t̄ij argumētū. Cā
et q̄q̄ aliud ad magnitudinē p̄ti
net occasio eſt q̄ homo cōfidat de
ſeipſo et nō totalit̄ ſe d̄o tradat
Et inde ē q̄ hui⁹modi q̄nq̄ occasio
nāl̄ deuotōm impediūt et n̄ſim
plicibus et mulierib⁹ deuotō habū
dat elacōm cōpm̄endo ſi tamē ſc̄e

ciām et q̄cūq̄ alia p̄ſecōm homo
p̄ ſc̄e deo ſubſtat ex hoc ipſo deuotō
aget̄ h̄c. Quare turbe irruerūt
in iſhm irruera ut audirent vbu dī
Ex quo accipit̄ h̄m doanmetū vbu
dī cū deuotōne et diligenciā eſt au
diendū aut em̄ ſinhard⁹ ſup Can
tica ſimone. xxix. Caas ſp̄m ſc̄m
hūc in mā quo ad p̄ſm ſp̄nale or
dinē obſuare ut videt̄ p̄mo ſor
met auditi q̄ ſc̄ificet viſum q̄d p
bat p̄ d̄ p̄m̄te. Audi inquit filia
et vide quid intendis oculū aurem
para vide deſides xpm̄ oportet p̄
audire dēū audire de eo ut dicas cū
videt̄ ſicut audiuim⁹ ſic vidim⁹
h̄c ipſe Et h̄m Aug⁹ clib⁹ q̄nqua
ginta omeliarū d̄m̄. xxv. dicit̄ ex
tanta diligenciā audiendū ē vbu dī
q̄ntā ſumendū corpus xpi. q. q. i.
Interogo vos vbu em̄ dī nouē ſc̄
tus opat̄ in cordib⁹ n̄r̄is ex quib⁹
ſequit̄ p̄ti d̄miſſio nam frangit̄
corda n̄ra p̄ timore ſc̄. xxv. Rōne
vba mea quā ignis ardens et
q̄ malens conterens petram ſc̄
conterit̄ p̄ dolore unde i p̄s Cor
contritū et h̄uiliatū deus nō de
ſpicias ſc̄m liqueſcat p̄ amore
Canti. v. Am̄a m̄a liqueſcit
ut d̄lct̄ locuta eſt Et i p̄s h̄o
ſc̄m eſt cor meū tamq̄m cera liqueſcit
Et iſtos tres effeūs habet contra
cordis d̄uiciā. h̄m p̄ſalmiſta lucina
pedibus meis vbum tuū et licet
ſemitt̄ meis t̄bit et ſurſum p̄de
ſideriū Canticorū p̄mo Trabe me
poſt te currem⁹ i odore vngētoz
tuoz ſc̄m dilatāt cor p̄p̄ delectat⁹
unde i p̄s ayemoz ſui et delectat⁹
ſum et deſecit̄ ſp̄us meus ſc̄m
vniſiat̄ h̄m p̄s ap̄lus ad h̄. b.
Vni⁹ eſt d̄s ſc̄m Et h̄m h̄m
d̄at ſi mortuus ip̄tis fueris vi
ues ſi vocē filij dī audieris. ſc̄ cor
tū iudicat̄ eſt emittet̄ vbu ſuū
et liqueſciet̄ id ē alludit̄ vbi
erū vbi dicit̄ veni h̄m et n̄c

Sed contrarium multa faciunt contra quos
loquitur dominus Ezechielis xxxviii cum
austinitate impabat eis et potentia
Ex quo accipitur sive elicitur istud
documentum Quia reges principes epi
scopi et ceteri alii presidentes cum aus
tinitate non debent impare licet ip
sorum pia seuitas tunc subditorum non
debet relinquere impunita duo
super amata diserte subditorum meritis
vos esse debere non dominos studere amari
magis quam metui et si metui seui
tate opus est prius sit non tyranni
ta meritis fouendo prius corrigendo
vos exhibeat suspendere verba per
ducere verba pectora lacte pinguis
cant hec i et q. xx. moralium
sic ait ascendit est leuitas seui
tati faciendo quoddam ex vobis te
pamentum ut neque multa aspiciat
exultent subditi neque nimia beu
gnitate soluantur hinc dauid ait Vir
ga tua et baculus tuus ipse me
consolatus sunt Virga enim paucimur
et baculo sustentamur Sic ergo disto
virge que feriat sic et sustentat
baculi qui sustentet hec ipse Non
ergo sit sic ex aspans ut tyrannum
nomen induat et non prius nec
culpam subditorum dissimulet q. z
hinc Gregorius super Ezechielis omne
ibi ubi subiectus ex sua culpa mo
ritur ibi is qui pectus reus mortis
tenet hinc Sequitur Et sedens de
navicula docebat eos ut autem
cessauit loqui dixit ad symonem
duc i altum i. i. profundum et laxate
retia vestra in aptula ubi tria neces
saria doctorum vel predicatorum inueniuntur
prius sublimis consilio cum dicitur
duc multum pro isto induat ysaie
xl. Super montem excelsum ascende
tu qui euangelizas syon hinc fuit
et intelligibilis predicator cum ad
duc laxate retia vestra hinc id probo
xxxviii. doctrina prudentium facit eos
rei intentio cum ammentur i captiui
piscium ut sit salus hominum procuret

ita ut non sit ipse vana gloria non ipse
vanam gloriam non ipse adulationem non
ipse utilitatem temporalem sed ipse hominem edi
ficationem et principalem honorem dei con
tra quod quia multa faciunt multo
tempore laborantes nihil capiunt sed va
cuam recedunt unde prosper libro primo
de vita contemplativa predicator non in
bonis splendore sed in eorum virtute totum
predicandi virtutem ponat non in verbis
delictis ipsi clamant sed fletibus
non plausum apostolo studeant expec
tare sed gemitum lacrimas quas vult a
suis auditoribus fundi ipse promittit fu
dat et sic eos copulatione sui cordis
attendat hinc quod quia multa non ser
uant a fructu cadunt et tendens sy
mon dixit preceptor prius noctem
que est aptior ad piscandum propter
obscuritatem laborantes nihil capi
mus de piscibus In verbo autem tuo
i. i. virtute ubi tu laxabo retia et
te sciam Theophilus petrus non dis
tulit non enim addidit Non te audiam
Ret sedis laboribus me exponam hinc
magis inquit In verbo autem tuo
laxabo retia Ex quo accipitur
istud documentum et quibus
sub aliquo precepto co
stitutus debet inlicitis obe
diere facit verbo simpliciter expec
tare iunctionem superioris vel precep
tum Pro isto induat id prius In
auditu autem obediunt mihi et dicit
ignis Iohannis primo inquit et dicit
cumque dixit vobis fante Obedi
di est autem principaliter deo quia sic
pater maior moribus promittit ad o
bediendum Sic deus omnibus hominibus
vult dicit et ceterum et x. q. ii. Imperato
res pro quod prius quia sic est obediendum
hominibus ut deus non offendat
x. q. ii. Si is qui pectus pectus dicit
aut obediendum est magis tunc ec
clesie quia ipse est in grana et caput omni
um ecclesiarum x. di. Non deus prius dicit
subditi obedite igitur potius veris domini
timete regem honorificate Epis et

platis reuerentia exhibere dñs vros
honorate maioribz assurgite putes
amate facies qz inobedie morbus
sic exsupbie timore procedit sicut
fames ex vltie manat Et tñ hoc se-
asset sz tñ laxasset raria in vbo
xpi gduferut piscu multitudinē
copiosam n̄ m̄z rpe em ē qui mā-
dauit et creata sub vniuersa Et rpe
dñs reli et tñ rōm que meus ā-
lūti gment anstice aut pdicato-
res laxantes raria gduferut pis-
cium multitudinē copiosam quia
m̄ltos et qz totū mūd ad fidem
cōtulerut vñ petrus gduferit mag-
nam multitudinē qz vno die con-
uertit tria milia hom̄ et altero
qñqz milia Act. 12. Et paulus tñ
mūd enūge impleuit Eūpeba
em aut recte cox s̄m Glosam
quod rūpit recte rno labut pis-
ces quia dñs suos m̄t scandala
cōsuat aut ex s̄m Glosm rūpit
quia mō tñ cētis tot rypbi mēt
quos ecclesia f̄ nudibz et h̄c f̄ibus
scindut Ex quo assumit isd
docu tñ Non p̄t etia scā deficē
h̄ non cessent hostes vndiquaqz
eam expugnare p̄z quia non
p̄t esse nulla dñs em orauit pro
ea inquiens Ego prote rogau
petre vt non deficiat fides tua h̄
malos quibus mixta est tamqz
zyzama in medio tūa mēd eqm
mōt tollerat xij. 1. Ex m̄ h̄ dia
sponsu xpi pudici et in corrupta
que ad ultari non p̄t xxij. 1. lo-
het s̄m hylarud de t̄m libro viij
h̄ hoc p̄pū vt tūc vinct at ledit
tūc intelligit cū arguit tūc obli-
neat cū desit dū p̄sequit̄ floret
dūm oprimit̄ crescit dū cōtēpmit̄
proficit dū ledit vinct tūc stat
dū supari videt Et anuerit so-
ciet̄ qui erant in alia nau vt ve-
rent et adiuuarent eos s̄m Iheo-
philum p̄nucū eos vocant quia
ex stupore p̄p̄ piscat̄z piscum

loqui non potant Ex quo accipit
documentū Et pdicatores mutuo de-
bent se iuuare non cōfunde vnde
moyses dixit Quis michi det vt
om̄s pplus pphet̄et et det eis
dñs s̄m s̄m Ru. 11. Si ergo op̄a-
bat moyses om̄s pphare non debet
se sui dei mutuo cōfunde s̄ doc-
tor m̄m̄s doctorem iuitate adiu-
uare et pot̄rior m̄fiori succ̄r
Vnde Aug. de sermone dom̄ i mō-
te libro p̄mo Iustu consiliū est vt
qui se apocentori vlt adiuuari
adiuuat m̄fiores quo rpe est
potentior h̄m̄c Ambro. 9. in libro de
officijs necessitates alior̄ qñtiam
possum Et subdit Nichil tam
s̄m rām ē qm iuuare cōsorte
natie Et venerut impleuerut
ambas nauitas quibus em debz
esse fructus opant̄ et adiuuati
ita vt pene mergent̄ Quia enim
maior est m̄lādo malor̄ qz bono-
rum eo qz m̄la vocati pauca electi
incapaci diuie pdicationis vbi
dei mali subingit̄ et boni saluat̄
qz nō videt petrus proadit ad ge-
nua eius dicens Exi a me quia
homo p̄tor sum dñe ad miabat̄
em petrus dona diuina et quo p̄p̄
metuebat eo m̄ p̄p̄uebat de
uicqz Exi a me quia homo p̄tor
sum qz dicit nō sū dignus h̄tāe
intua societate Tum p̄p̄ fragilit̄e
natie qz homo sum s̄z purus tu vō
des Tum p̄p̄ vilitatez culpe quia
p̄tor Tum p̄p̄ puitatez potencie qz
tu es dñs ego vō ciuis xpulius
vbi considerand̄ quod proadit ad
genua ihu capta multitudinē pis-
cium Ex quo accipit documentū
Et pdicator capta multitudinē
hom̄ in pdicatione sua debz se corā
deo humiliare n̄ suis mēt̄as istud af-
fribē s̄m id cū fecit om̄ia que p̄-
cepta vobis sūt dicit̄ sui mortales
simus de alieno quippe nemo glo-
riari debz d̄ autem Aplūs quid

habes quod non accepisti. Nec enim
ut ait augustinus de symone dicitur in monte
laus humana appeti a sapiente sed
subsequi debet sapientem et tunc
facientem ut illis proficiat qui
imitantur prout quod laudant. Et idem
super per servitum laudis in laude dei
est. Hic ipse laudandus igitur est deus
ex opere bono in homine iuste non
tamen iustus homo debet laudem appetere
quia secundum Augustinum super quodam per
ipsum laudari appetit ipse superbus esse
conuincitur. Et super tantum ostendit
et laus hominis est soli deo attribueda
sic aut laus in nobis refertur ad
ipsum laudabilem uniuersorum auctorem
et largitorem non sicut quod ad modum
ab ipso potest non sola consuetudine sic
a secularibus. Sed nec necessitate quod
idem ut in uicinis fendis omnibus
applicatur. Sic sicut deus sanctus sancti
tate fida deuotione sollicita hy
litate gratia sed non dissoluta. Secundum
Quapropter enim crediderunt eum et omnes
qui cum illo erant in captiua piscium
quam cepit similiter autem iacobum
et iohannem filios zebedei qui erant
socii symonis. Ex quo accipit
documentum. Stupebat mundus quod
homines illi et indocti sapientes
huius mundi et philosophos septuaginta et octo
nibus quicquid ad fidem christi conuer
tebant de hoc stupore potest intelligi
id ipsum scripto videbis et affluens
et inabit et dilatabitur cor tuum
quoniam conuersa fuit ad te multitudo
maris fortitudo gentium uenit tibi
Et actum. iij. legitur. Compto quod
homines essent ydiote et sine literis
inhabant. Et ait ad symonem Iesus
Moli tunc ex hoc iam eis homines
capiens dicitur glossa non dicitur applica
tione eligere sed pidiat quod aliquid
sic eligendus non obstat quod se
est subduat ad terram nauibus et licet
omnibus setuti sunt eum. Triplex enim
fuit vocatio petri et andree prima
in simplicitate notitia ut heri et iohanne

Quia iustitia de qua hic Tala i apost
tolatum de qua actum. iij. et luc. vi.
Relictis igitur omnibus secundum nauem et na
uis instrumentis qui ideo nauem ad
terram reducerant qui adhuc habebat
voluntatem redeundi ad officium pis
candi. Sed in terra uocatione relictis
omnibus et voluntate et proposito et se
cuti sunt eum. Ex quo finale acci
pit documentum non sufficit ad salu
tem omnia pro christum relinquere in
si quis relinquat etiam propria voluntatem
aut enim bene super tantum symone. xij.
propria voluntas deum impugnat et ad
uersus deum extollit. ipsa est que
paradisum spoliat infernum ditat
sanguinem christi euacuat diuinum dy
bolum mundi subiungit et symone. lx.
xij. idem. Bene. Grande malum
propria voluntas quia fit ut bona tua
bona non sint. Hic ipse. h. de angelo
dyaboli sententia homines de paradiso
eiecit. Hec eiecit fuit contra dominum crea
turam contra creatorem. Hec uellet peccata
sua deum aut uindictam non posse a
ea nescire. Hic uult dominum non esse deum quod
quid est in ipsa uult eum aut impo
tentem aut iniustum. Qui aut uult
deum esse iniustum uult deum non esse
deum. Quia est bene. Bene. ibidem. Te
linquimus igitur omnia sic propter deum
ut nunquam amari suo creaturam aliquam
proponimus relinquamus et propriam vo
luntatem sed tamen secundum voluntatem dei
se conformando uiuamus. Sic enim re
lictis omnibus centuplum accipiemus
et uitam eternam consequemur. Quod
in nob.

Disi
habundauit iustitia uestra
plus quam scribae et pharisei
non meritis in regnum celorum actum. v.
Quis et minor dominus et si ad regnum
celorum homines in numeris domus et
miserationibus mirauit ita quod propter
uoluntatem suam inquit quoniam humanitatem
insuppliat ostendit quod ad amandum pro
curat ne tamen dei misericordiam forsitan
excedant plus quam opera aut opera

119
sione mne ad mala produuores ut
remissi ad agendi que rā sūt reddat
inquit Nisi habuerint iusticia vā
plus qm scribar nō intrabitis reg
nū celoz designas aut vōns iust
ciam vniuersalem vātem fm Crif
Scribar quippe iusticie sūt manda
ta moysi sup implectōnes aut illoz
sūt mandata Moysi xpi fm hoc
ergo d^r Nisi sup quis legis mada
ta etiā hēt pcepta mea que apud i^{os}
mima existimant impleuit nō m
tbit in regnū celoz qm illa de pē
libant que tñsgressōibus legis de
bent facietes aut ea in regnū mē
ducit fm glosam ordinaiaz qm
ergo scribe et pharisei nō tñsgridie
bant legis mandata et ob hoc a
pena legis immunes erant quia
tamen ea nō faciebant nō fuerūt
abiles ad merandū regnū celoz
dicit em pro ut alibi scriptū ē et nō
faciūt alligant homibz onera impor
tabilia digito suo nolūt ea mouē
Ex quo loco accipit tñs cōdu
aut doctamētū hāc sine iusticia nō
saluatur nō omne tamē iusticia
intrat regnū celoz pma ps phā
pāmbrosū m libro de officijs qui
aut iusticia est que nō alienū ve
dicat que cuiqz dat quod suū est
que negligit pām vtilitate ut
fuerit qmūqz vtilitate Et fm eūde
pma iustia ē m deū qm a mpatria
Etia m pntes et uarā tōmes oī
bus autem ut ait m g^r iūma v
tutū tractatu de iusticia pte quar
ta debemz dilectōm vltatē et fide
Et ergo vis esse iustus et mēre in
nū celoz vōde deo amorē et rectit
fidem vōde supioibz obediaz timorē
et veniā tñ equalibz habē pacē
et cōcordiam cōm acōne et vbo
supioibz etiā discolis qm potes
sine offensa dī locū tñue et msi li
cētatus ab homīe vel aure noli
eos pūre mfeioribz bñficiū et au
xilium proposse mpende sine con

tuelia mfeiozem corripe sine cru
delitate dū oportet castiga maior
bus cōdescende equalibz noli vnde
mfeiores nō cōtempne patiam
fauore qntū potes sctm deū prose
que patria quippe quāctōis dicit
pncipū sicut p^r sctm phm Et nō
sic bennoli pūe sūt amandi sic
et malinoli pūe sūt detestandi vñ
quod legē de pōne scti anachā
v. Et frus ē omibz odiosus et re
fuga et execrabilis ut patrie et a
iū hostis qm vero pars sic patet
nā ē iustia tñsgrēns sic est illoz qui
benemacpuit s male tñmant aut
i bono quod macpuit nō pseuerant
Cōtē quod apū ad Galath v. d^r
bonū facietes nō deficiam tpe ei
suo metemz hinc bñficiū Bñficiū
ad Ianuezes Quies Tolle pseuera
ciam nō obsequium mercedem habz
nō bñficiū grām nō laudē forti
tudo Et subdit Non qui cepit sed
qui pseuerauit p^r sctm hinc
saluū ē Et alia iusticia merce
dem accipiens cōtra quā loquitur
xpūs et v. Attendite ne iusticia
vram faciāt coram hominibus ut
videam alioqū mercedem nō habz
Est ita iusticia remisse agens q
fuit scribar et phiseoz Etiam em
scribe emmetis sūt q doctores legē
et ideo mflati quia sctā mflāt vñ
dicit Apū pharisei vñ erant vite fm
opmone ipoz excellentē ardentes
q ipoz iusticia suffrasset eis ad
salutē Sed errabat quia sctm Aug
ustm m libro l. Omnia Si mī
ta reddēt supplicia reddēt quia
nō iustificabit m spctū dei omīs
vires vñ quia nō intelligebat
homicidū msi p per empctōm cor
pis huām apperuit dñs omēm m
quon motu adnoted frater homicidū
qnē reputat mquiens audistis q
dñs ē antiqz Non occides Ex q^o
sumit ista cōclusio Redū corpale ho
micidū msi quis licetia habeat ab

homo p[ro]p[ri]etate habente vel a[li]ure
s[ed] etia[m] sp[irit]uale est p[ro]hibitu[m] corpa
le em[en] utraq[ue] lege e[st] p[ro]hibitu[m] nisi
fiat cu[m] iuris p[er]missione vel auidet
tunc em[en] occidens non censet[ur] hor
tid a quo adp[ro]p[ri]etate quia lex t[em]p[or]is
occidit. xxij. q. v. Iudex Quod
procedit si quis suato ordine e[st]
amore iusticie q[uod] dem[er]et ad mor
tem et p[er]cipiat m[er]ito quod d[icitu]r
occidat. Alioq[ue] si facit ex delec
tatione fundendi sanguinem h[uius]
modi h[uius] alie iuste occidet[ur] p[er]p[et]ra
tor iudex vel iustit[er] mortaliter
p[er] m[er]itum cor[ru]ptum eo quod
de[us] ad cor respicit. xxij. q. v. Si
quid m[er]itum Item si aliquis
occidat aliq[ue] in bello iusto non
peccat. xxij. q. i. Quid culp[us]
Comitit[ur] aut[em] homicidiu[m] corpa
le f[ecit] p[re]cepto consilio auxilio et
defensione. l. di. Si quis vidua. xx
ij. q. vltima Quatuor ex[em]p[la] de de
fensione. Si quis in[ter]tione corrup
ta retrahit aliq[ue] volente aliu[m]
libare a morte Sic em[en] indirecte
homicida censet[ur] scilicet si hoc facit
ut ap[er]tulo sine d[omi]nio illi p[er]a
ueret. Sp[irit]uale vero homicidiu[m]
comitit[ur] detrahendo et odiendo de
pe. di. i. homicidior[um] iniquitate op
p[ro]ssionem et iniusticia[m] faciendo fr[atr]i
mala p[er]suadendo hoc probant[ur]
ead[em] di. de pe. Omnis iniquitas et
c[on]tra. Noli Et g[ra]t[is] omnis iniquus
motus ad nocend[um] fr[atr]i in g[ra]t[is] h[uius]
di computat[ur] ead[em] di. Homicidiu[m] Co
mitit[ur] etia[m] homicidiu[m] in extrema ne
cessitate alimentu[m] de negando. xx
ij. di. p[er] p[er]p[et]rat[ur] h[uius] annexat[ur] t[em]p[or]is co
clusio ab omnibus hominib[us] homicidi
um est fugiend[um] Tum quia sanguis
occisi clamat adiustum iudicem
pro v[en]dicta. xxij. q. v. Vox sanguinis
fr[atr]is tui abel clamat ad me de t[em]p[or]e
et. Ar. l. c. in libro de i[ur]g[is] p[ri]ncip[ali]
induat hermogenem iniquit[er] Dater
m[er]it[us] hermogenes scribens scripsit q[uod]

creatura[m] in[fer]at[ur] creatam v[er]itatem ce
lor[um] clamant dicentes. Sanguis tuus
vult tibi siles esse et tam diu v[er]itatem
celor[um] rep[er]tant mortem m[er]it[us] do
nec v[en]dicta sumat[ur] dem[er]it[us] faciente
Tu quia co[n]natam est homin[em] m[er]it[us]
effice siue occide simile sibi. Omne
em[en] animal diligit simile sibi. Tum
quia co[n]t[ra] rationem e[st] occide proximu[m]
delectat em[en] ratio q[uod] no[n] de alteri
face q[uod] sibi nolit fieri. Tu quia h[uius]
m[er]it[us] dyabolus qui homicida est
fuit ab initio. Ioh[ann]es. vii. Tu quia
si facit sanguinem h[uius]modi bestie as
p[er]tat[ur] que facit ead[em]. Tu quia h[uius]
de fr[atr]e h[uius] p[er]m[ittit] et diuissime
p[er]m[ittit] in futuro cu[m] q[uod] homo ca
tus ad v[er]itatem dei p[er]stans est
celo et t[em]p[or]e. Tum quia homo care
m[er]itum q[uod] sanguinem e[st] e[st] redemptus
p[er]ma p[er]petri p[ri]mo. Et ideo non p[er]o
x[us] offendit[ur] que deus sic ap[er]ta
re dignatus est. Tum quia homo
est templu[m] sp[irit]us p[er]ma. Cor. iij.
Restans quia templu[m] di estis vos
et sp[irit]us dei h[ab]itat in vobis. Quare
pensato qua[m] t[em]p[or]e p[er]petri sic homin[em]
sine iure occide vix em[en] p[er]t[ur] esse q[uod]
et in p[ri]ncip[ali] sanguis illius effusus
non fuit qui sanguinem effunde
bat sic p[er] iulio cesare Anthomo
Claudio cesare Caligula Cayo
Verone Aurelio Helva p[er]petrat[ur]
Anthomo Alexandro romano ma
ximo iulio Sordiano et alijs m[er]it[us]
quos t[em]p[or]e dei igit[ur] filius qui i
veti testam[en]to dixit no[n] occides
volens om[n]em malum motum ad
nocendum fr[atr]i seu proximo remo
uere inquit. Ego aut[em] dico vobis
quia omnis qui irascit[ur] fr[atr]i suo
reus erit iudicio. Quia aut[em] dixerit
fr[atr]i suo. Tu es reus eris co[n]tra et
autem dixit future reus erit gehe
ne ignis qui inquit irascit[ur] fr[atr]i
suo sine causa. fr[atr]i. Ieron[imus]. Quia
dicit q[uod] hoc in quib[us]dam codicibus
inueniunt[ur]. Sic em[en] ita vix iusticia dei

non opat^r Concordat Cris^o q^u aut
Qui sine causa irascit iras erit
Et Augustinus in libro retractationum d^r
illud etiam dicim⁹ intuentu quid
sit irasci frⁱ suo qm⁹ non frⁱ iras
at^r qui p^oto frⁱs irascit. Iste igit^r
qui sine causa irascit fratri suo
reus est iudicio in quo adhuc loq^r
defensionis dat^r s^m aug^o 2° Qui
vero dixit facta hoc est manus
vacuus que nos possum⁹ volga
ta mutua absq^{ue} cerebro mutuae
s^m hominu^m Cris^o tam⁹ membra
dicit^r q^u racha est vbi cocept^r
repuensiois. Sic em⁹ nos
simulhis vel moribus dicim⁹ va
de tu vel dic illi tu Ita rqui Sy
raz vut^r ligwa racha dicit^r p^oti
Ex quo p^o q^u sequendo expo^ocom
ba hominu^m iudicium est dic^r hoic⁹
vacuu^m qui habz in se s^m s^m Ed
etiam dicit Cris^o sup^r math^o Iste
itaq^{ue} dices racha reus est co^olio
id est unus ex co^olio eoz qui ad
v^osus xpm⁹ fuit sic apli i^ouas ca
noibus attestant^r s^m Cris^o sup^r
ar^o vel s^m hylaii qui sp^oia sco
plenu^m co^olio vacuata^r insinuat
fit reus co^olio sco^o co^otumeliam
sp^ous sa sco^o iudiciu^m am^oad^osione
lucatus de hys estbus Augustinu^m
sic aut^r vide tres reatus iudici⁹ Co
aly et geheme ignis In iudicio
adhuc defensionis loq^r dat^r ad co
aliu^m aut^r p^onie videt^r Sine plac^o
quido m^ose iudices q^uferut^r quo sup
plic^o dapnai oporteat Ingehe^o
vero ignis ita dapnato^r r pena dap
nati h^o Augustinu^m Et si quis co^osiderat
rep^ore p^o quod m^op^omo casu s^m au
q^u est ira sola Inso^o ira et vox q^u
iram vel indignat^om signat^r In
tro v^o ira et vox que iram signat^r
i^o voce vitup^ocom^o exp^ossio Ex
quibus eliat^r ista co^ofusio quod
vnu^m p^otim est alio q^uius nam ira est
voce est g^onu^oior q^u sine voce co^ocepta
Et q^uia cu^m vitup^oio q^u p^oor verat^r

aggravat^r em⁹ p^otim ex^otr^ost^oma^ois
ex alacritudine p^osonae vel dignitate ex
ordme ex^ost^oencia ex^o qualitate
petam^o ex^o lapsu a bono maiori
ex voto vel professione auc^o ab iua
cone ex^opectandi libidine ex^o retidi
uo ex^o tpe ex^o loco ex^o fidei finac^one
qua p^oo dno tenebat^r co^otra ciuue
p^osonam a^ome q^umsit ex^o desid^oato
malo exemplo q^u ex^o m^odesumit^r
qualiter plati vel reges aut^r ma
iores magis peccant qm⁹ subditi
x^o q^u i^o p^orecipue co^osiderata q^u
titate p^oti nam plus peccat^r adul
ter qm⁹ fornicator et adul^o m^o vi
at^r ab m^ocestu xxxi^o q^u m^o Adul^o
Co^osiderata est diuinitate quia
tanto q^uiu^ora s^ut p^ota q^unto diu^o
us infelicem animam detment^r al
ligatim de^o s^ouetudine cum tato
Co^osiderata p^osona auc^o re m^o qm⁹
vel cu^m qua quis peccauit xxxi^o q^u
i^o In eo de p^oo d^o s^o v^o co^osideret Co
siderato volutatio quod est i^o voluta
tio quod procedit ex infirmitate ig
noracia vel co^oac^one m^ocellige con
diconata xv^o q^u i^o q^u i^o Alio q^u si nullo
modo est volutatio n^o est p^otim p^o
etia^m ex^o p^omiss^o quod v^o flamm^oas
erig^ont nam m^ouocem p^oosilic^o et
m^ouicupac^om m^o candescat^r radit^r
mala habes multa semina et folia
procedit em⁹ ex^oea m^opacit^oia q^u
est m^opetuosum animi motum
n^o refrenue^r procedit discordia q^u
est aliquoz dissensio quos p^ous
v^omaulim amor colligauit pro
cedit m^oia que est motus ex discor
dia s^uus procedit co^otumelia que
est volut^ois se v^omdic^ois p^oer p^orob
com^o maloz vel p^obb^ooz m^ou^oriam
procedit p^otiua que est subitaneo
motu m^o verba obiecta p^oripere
procedit malicia quia aliquis dap
nu^m alci m^ofert procedit furo^r qui
est intempata tempestas animi raco
nem m^opendes procedit clamor
qui est volut^ois se v^omdic^ois r exal

tado voce punitur ad aliorum aures
puemens prebit indignatio dum
est voluntas se vindicare p signu
molestie extius declaratum pro
cedit blasphemiam que est voluntas
se vindicare p obprobrium deo et sac
illatum procedit hominibus quo quis
se eligit contra oportet inficiendo
homines ad ymaginem dei creatum
xpi sanguinem redemptum toto mundo
pstantem et uice fugite pestes
hanc qm cor hominis perturbat et ip
sam animam inquietam facit hoc
tenentes pro isto qm tuu cuqz corde
bitare inuenit spues sacis talem cu
mum inbitare dedignat du em
ira am pulsat non solum ymagi
nem dei tania confundit s etiam
dyaboli loco illi introducat et
ob h nate est qui gram spūs scti
hre desidat ut passionibz ire forti
ter resistat et motus impatiencie
in se insurgentes viriliter cohibe
at demqz ut redeptor omnem anima
uitidmez decordibz hominū euellat
et fidem ac in peccatū ex causat
remoueat subdit Si offers munus
tuum ad altare et recordatus fuus q
frat tuus habz aliquid adu sum
te relinque ibi munus et uade p
reconciliari fr tui et tūc ueniens
offeret munus tuu qm in ferat fr
Aug Si uasa non ephas fratri
aut dicit tacha vel fatue mltomm
in animo tenet aliquid ut in odium
indignatō cōtat Et ideo si offe
munus uide si quid habz aliquis
adu sum te non dicit fr Leomin
Si tu habes aliquid adu sum fr
tui s si fr tuus habet aliquid ad
u sum te ut dulcor tibi reconcilia
tione imponat natus tūc autem
habet adu sum nos fr Augusti
si nos eum i aliquibz lesim h qe
habet intelligendū ē ad lram q mu
nus est ante altare relinqdum
s si munus debet acceptum pmo
est proximo prolesione et mu

via satisfaciendū Ex quo loco ite
tur ista conclusio Non prosunt bona
opa ad uitam eternam nisi quis satis
fecit fr suo q lesit pro ut est s pos
sibile nam cu bona opa mortificat
tur p pccm mortale licz reuiuiscat
ppmam si mortua tūc qndo erant
mgaia non fuerut de pe di. v. Co
sideret constat q cum iste pcc lesio
nem proximi sit impecato mortu
si non pnt s ad uitam eternam. Unde
Leomin in dmos ppha Si holocau
sta obtulerint ut uideant Leu uia
re et dare elemosinas pudiciaz
pollueri her holocausta sunt
uera non ea suscipit dñs nam non
satisficor magnitudinez s offensa
mita causas qz diuidiat her e. ite
Item cum uenia pcc non datur
nisi correcto ut regula pcc de re
in libro. m Cum iste non dūm sit
plene correctus quia lesio iniquam
potuit non satisficere constat qd
bona opa eius non prosunt ad
mltu duos quippe offendit deum
et proximu et ideo esto q doleat
q deū offendit adhuc tūc restat
proximu cui satisfiat pcca ledens
proximu uulnerat caritate in pcc
s illam habet non p nisi pccio
satisficiat pro ut pcc Insuper iusticia
est reddere unicuique quod suū est
s iste non reddidit proximo quod
tenet et potest igit est iniustus
et pccoseque bona opa sibi non p
sunt ad uitam eternam. Item non uere
penitet qui ablatum non restituit
in Aug in epla ad axarodoniu
Si uis pcc qm pccm est tu reddi
possit nō reddidit pma non agitur
s simlat her i non em ex causat
a restituendo aut satisfaciendo q
hnt iniquitatibz unde lesio sal
uunt de usu. Cu tu her habetur
rone exeat ut ibi nōt glosa super
uho i facultatibz Si ergo uelias
ut uia sint accepta munera deo
reddite que sūt dei deo que pmo

proximo reddite tui inquit lesistis
quoniam tamen quis tenet in duplum
vni episcopi cui ecclesiastica officia committuntur
proximis male vite vel fauore
sibi conuictis quod faciunt est irritum
et nichilominus ex quatuordecim annos
subducit lxxix di. decem
et nonaginta tenet in quadrupla ut ille qui
ecclesiasticas oblationes et quod deo con
secratum est rapuit vel consensit facere
abus. xii. q. ii. In legibus et non
in noue patribus quis punitur sic illi
qui monasteria et loca deo dicata et
ecclesiasticis infirmis et de portis vel
alia que exinde abstraxerunt dap
ni noues componant et emendate
episcopi et velud sacilegi Canonice sunt
subducit. xviii. q. ii. Quisquis reddi
te in quo lesistis aut offendistis in re
bus imposita ista si enim redditis quod
quod tenent deo et proximo et punitur
vix egreditur pro commissio delicto absti
get deus maculas vestras et dabit
deus maculas vestras et dabit vo
bis gloriam sempiternam. Et non conferat
christus deus benedictus amen. **Doctrina**

Quoniam turba prima septima
est. **Quoniam** ihesus habuit quod
manducaret. **Et** viii. de
Turba pro domini verbo dulcedinem et
infirmorum curam. **In** enim locutus
est homo sicut hic homo christus qui mir
visus est et cum hominibus conuersatus est
in vniuersum visus fuit in mundo tunc me
dicus populum sanari posset omnes
egrotantes inuenietur et homo aliquis
cum venti et mala obediunt aut
elementa et elementata fuerunt
aut omnis pareret impanti creatura
non mirum ergo quod turba trahit ad dominum
quod omnes accedunt ad pastorem et
episcopus vero quod infirmis ut sanitatem
recipiant accedunt quod multi clau
di. **Et** et variis infirmitatibus oppressi
si ad pedes eius ponuntur ut sanentur
unde et hec turba videns quod
multos claudos rectos et debiles
ad os an se ibidem ut legitur in **Mattheo**

theo proiectus verbo sanasti magis
cabat dominus et sequentem ipsum de re
motis ciuitatibus villis et castris
non habent quod manducaret eorum
cibaria que de suis domibus secum
attulerant et supplerat. **Conuocatis**
discipulis ait illis **et** **misit** super
turbam quod dicit ut prius domini
suos discipulos ad misendum indu
ceret quia iam triduo sustinent
me non habent quod manducarent enim
aspiciunt ad christi doctrinam audire
dum ad videnda eius miracula quod
in loco deserto per tres dies manentes
cum christo ad propria loca non redierunt
Tunc autem secundum glossam turba domini est
duo pro sananda suorum infirmitate
sustinet cum electi quique fide sancte tri
nitatis laudi domino pro suis suoribus
patris et pro anime languoribus instat
et supplicat. **Vel** secundum **Gregorium** tur
ba domini sustinet cum fideles per primam
partem punit et ad dominum corde locu
tione et ope conuertunt. **In** hoc ergo
triduo sustineamus christum sancta cogi
tatione bona operatione vera peni
tudine vera penitentie. **Et** h
loco trahit istud documentum tri
duo sustententes dominum ad refectum
spirituales pueniunt illi enim consolationem
et remissionem peccatorum inueniunt
qui toto corde de peccatis contriti
ora confessione vere et non sili
te ac integre aperuerunt ac per
catis onus satisfactionis impositi
humili animo satisfaciendi suscipi
unt. **Unde** iohannes **os** **domini** perfect
ta penitencia cogit peccatorem omnia
libent sufficit. **In** corde enim con
fessio in ore confessio in ope confessio
tota humilitas hec est perfecta penitentia
de peccatis. **per** **perfecta** **et** **triduo** **et**
quod puenit per christum ad refectum spi
rituales. **omnes** **augustinus** **qui** **scribens**
vincencia inquit. **Remem** **putes**
ab errore ad veritatem et a quocumque
seu magno seu paruo peccato
ad correctionem sine penitencia pos

se finire hec ipse Concordat Gregorius
Omne qui vult perire labori pnie
non abhorret sed quod sibi procul
qm odit inquit tanta consuetudo am
pletur hec ipse Ex quo patet quod i
uris e illor pnia qui et si confiten
tur satisfacc tunc propitis non mte
dus qm vt ait Augy in libro de pe
nitentia ad agendam pnam non suf
ficiat mores i melius qmutare et
amalis satis recede nisi est dehis
que fia sut satisfaccias dno p pnie
dolorem p hilitate gemitu per
cotriti cordis sacrificii coepant
elemosinas h ille patet etiam q
tres sut ptes mte gles pnie cord
conterio oris confessio et opus sa
tisfactio piam quia tribus modis dm
offendim delectatione cogitatione
impudori locutionis et superbia
opus vbi contra cotrariis curent
tribus modis opposit satisfacc de
bent huius aut penitentie sint qmis
se arbitrio sacerdotis tunc id arbitrii
debt esse diuino mstituti regulatum
quia sacerdos opat mpsi clauui sic
Instrumentu et mster nullu aute
Instrumentu habet efficacie actum
nisi scdm quod mouet a pncipali
agente scilicet quia pene satisfactio
infligende medicine quedam sut
sicut medicine marte de tmate
uon omibz qpetut sed vaia de st
fm medici arbitrii non piam vo
lucate sequit sed medicine sciam
Ita pene satisfactio i canone de
tmate no copectur omibz sed vaia
de sut scdm arbitriu sacerdot diuino
mstituti regulati sic autem medi
cus prudenter aliqui non dat medi
cinam efficacem que ad morbi curam
sufficiat ne ppter debilitate nature ma
ius piculu oia sita sacerdos diuino m
stituti motus non su totam pena
que vni pto debetur inuigil ne i
finis ex magnitudine pene desperet
et anima totalit recedat pnia ergo
a sacerdote iuncta aut e maior aut

eqlio aut mior si maior tuc id quod
plus fecit cedit ei ad augmetu gle
si equalis tuc sufficit addimissio
pene si mior tuc id quod restat
supplet in purgatorio ex vte di
uine iusticie deus em qui modos
et mensuras pctor et penar nouit
addit penam satisfacciente ne ali
quid maneat impunitu bonu
ergo istud est eduu in quo quis sus
tinet dnm et remissionem obtineat
pnam et cosolacom spusti m
veniat Sequitur Et si dimiserit eos
ieiunos in domu sua deficiant in
uia no vlt fm Gregorius eos ie
iunos dimittit vt non deficiant
in via oportet em quod ipdica
vbu cosolacom accipiat ne aui
tatis pabulo ieiunij remanentes i
huius vite labore succubant Et
quo tunc fm documentu Conusi
patores in pncis vite via deficiunt
si i sua qficientia siue doctrine pa
bulo dimittant non em i solo pae
vuit homo sed i omi vbo quod pced
ex ore dei aut vitas Et ideo necesse
est amari arefere si e defuit doct
na aut vbu dei istud considerans
psalmis dixit Nisi dñs extitui re
liquiss nobis semen suu qd Bodo
ma fuissim? et quai Bomorra
similes essim? Indocina vo magis
debem accende vitatez qm eloq
aut vba qposita aut em Vidorius
libro. iij. de sumo bono lacione no
vba sed vitas e amada sepe aut
reptiu simplicitas vidia et fli
tas coporali que hominem suu ex
vobus illiat et plingit oia
menta mudane sciencie mtiatur
extolle i laudibus hominem suam
qnto maiora fuerint studia tan
to animi arrogancie flatu infla
tus maiori tumeat iactancia h
ipe Et idem ibidem Sic instrue
solet collato ita destruit conten
to ita destruit contentio h em re
liato spu vitatis lites gnat et pug

nando vobis etiam ideo blasphemiam
facit inde heresis et scisma a quibus
fides subvertitur vitas corrumpitur caritas
funditur Et aliquibus inipponit tantum
est in his punitis ut vitam credere
nesciant ipsaque rectam doctrinam
evacuare contendunt hec ibi dicitur
igitur vobis dei vitam ministrat ita doc-
trina cuius amara sit sive heresia
mortem sine ulla punita tria sunt
aut quia error ut ait Aug. i libro
de utilitate credendi punitur cum id quod
flm est verum putatur Et cum id quod
verum est flm putatur Tertium cum ex ali-
eno scripto intelligitur aliquid veri
cum hoc est qui scriptum non intellexit
Et hic error ultimus ab augustinus di-
dem commendat heresia igitur duobus
modis homines decipiunt nam aliqui
dogmatizant cum verum et catholicum
quod est falsum et ab omni catho-
lico dampnatum Aliqui dicunt esse flm quod
est verum et ab ecclesia receptum aut
approbatum et huius tam doctores quam et
ardentes mandant illud maledictum
De qui dicitur bonum malum et malum
bonum ponentes tenebras lucem et
lucem tenebras hinc Aug. super epistolam
pauli ad philomom Si quis homi-
nem qui scius non est sanum esse credi-
dit et dei eum iuxta societatem ipsam
violat aut membra sumus hec ille
habet si heresia adhibent a falsis dogma-
tis quibus dulcis amarus et ama-
rum dulcis ponit resiliens itaque non
verba compta sed veridica diligite non
que a quibus pimentis sunt placida
sed que sunt salutifera pensate sunt
quibus christus non vult ieiunos ho-
mines dimittere ne deficiant in via
cum veniunt de longinquo Unde addit
quidam enim ex eis de longe vene-
runt ad impetrandam sanationem in-
firmorum adducentes secum multos clau-
dos et varios languoribus oppressos illos
per quem qui via nature et arte me-
dicine habebant inanimabiles infir-
mitates quia apud deum nichil est

impossibile per hoc autem de longinquo
venientes pastores designant pastores
etiam ipso quis magis patitur tan-
to magis se ad deum elongat iuxta illud
per longe a pastoribus salus et hoc
accipit Item docuit de longinquo
venit qui post peccata mortalia ad
ultima formationes hominada et ce-
tera vitia per se per se deo recon-
ciliantur in deum enim et dyabolus
est longa distancia in luce et te-
nebras in se et ames non igitur
est dubium pastores esse ad deum multum e-
longatos Preterea peccator semel ca-
dens non surgit vel parit de facili
rubigo quippe habet istam nam
quod in quocumque metallo et maxime
ferro fuit non facile nisi in labore
nimio abstergitur Sic qui peccat non
mudatur nisi vni se faciat et scriptum
est coram deo innotet ac condigne pen-
teat et vitam emendet Item diffi-
cile est peccatorem resurgere videmus
enim quod quando unus oculus itori-
ca ruptus fuerit et alii rupitur
sic peccator de vno peccato nisi deletum fuerit
facile ruit in aliud et ob hoc facile
non resurgit Insuper peccatis mor-
talis obligat ad culpam et pena perpetua
non ergo est in eius potestate ut
resurgat nisi eum christus oculo pie-
tatis respiciat remedium iniquitatis
sue ipso tamen homine cooperante et
arbitrio sui dei gratie cooperante
resolvatur Item sicut omnia medi-
camenta non possunt volumus sa-
nare quoniam dum ferrum fuit vulnera-
ri infirmum nisi prius extrahatur ita
non bona si que agitur in mortali per
sunt ad vitam nisi prius peccatum abster-
gatur Et ecce per longinquitas peccatorum
Et responderunt ei discipuli sui et
istos quis poterit saturare panibus
in solitudine quia dicant totus
est desertus et velle multum distant
et ideo non possumus per humanam
providentiam eis de cibo providere
Et interrogavit eos quot panes

hētis non interrogat ignorando sed
ut ex eorū responsione provident
de abo. **Ex** quo assuit quartū
magister suus ad discipulis ex
tiam habilitat iporū intellm ve
getius de re militai lib. 4. **Os**
antes omniaqz opa cotidiano usu
et uigi exatatione proficiunt. **Ille**
Et ideo xpūs exatando discipulos
interrogat ut quod scitū erat nō ab
homie s; a deo fm intelligant ad h
autēz ut discipuli mōtina profici
ant requiritur tam ī mōtō q; ī disci
plo hūilitas debet em mōt ee hūi
lis et benignus auditoribus et do
ce nō ai austeritate s; hūiliter. **Vi**
Greg lib. 22. moralium pte v.
capitūlo 24. habz h; pū dogma ar
rogantū ut hūiliter nesciam in
fīe quod docet et rē que sapiūt
etiam rē mstrare nō pnt. **24.**
dis. habet h; **Et** aspūat nimie m
arpatō nec correptōm recipit nec
salutem. **24.** dis. Cum bāis disci
pulo vero q; m eo requirat hūilitas
scipit hugo lib. 1. p. dydastalon s;
iniquēs pnapū discipulū hūilitas
ē. **Cui** cum multa sint documēta
hec tua papue ad auditorem pa
nunt pū ut nullam sciētia nul
lam scptūaz vīlem teneat. **Edm**
ut anemīe discē erubescat. **Tertio**
ut ai suām adeptus fuit ceteros
non cōtempnat. **Ipse** sequit; et
m discipulo pūctis quia m maluo
lam amas non mētibz spūs sapie
n; mhibet m corpe subdito pūctis
p quod pz rephefībiles ēē qui p
dicatores vīcitem loqtes ppter
simplicitatēz audire cōtēpnūt vel
qui quia docti sūt ab alijs minus doc
tōribz pūctōm audire nolunt
reuelat em mōd; dō mōri qd ne
gat maiori. **Sequit;** Qui viderūt
ei septē quod erat quā mchil re
spectu tante multitudinis. **Et** pre
cepit turbe discubē sup trām fm
Sedam Inrefectōne qnq; panū

ēbe sup femū discubuerūt. **Que** at
septem panibz reficende sūt sup
trām discubē papiūt q; plegem
vetēm desideria carnis calcare iube
mur que sūt femū. **Unde.** Omnis caro
femū. **Unde** omnis caro femū. **In** pā
aut refectōne sup trām quia ī nō
uo testamēto nō solū carnis desidia
docem; calcare s; et tēna desidia
et celestia desiderare. **Ex** quo ac
cipit; istud documētū. **Non** suffiat
ad salutēz tēna desidia nisi quis
etiam studeat celestia amare qm
licz bonū sit tēna cōtēpnē nō ē
tam bonū aliquid vbi nō ē sumū
quod ē dō. **Vi** Aug. m libro solilo
quorū cap. 14. Nichil bonū sine su
mo bono s; malū ē vbi nō ē bonū
quod vīq; mchil ē q; mchil aliud
malū ē qm pūctō bonū sit mchil
aliud certitas est nisi pūctō lūis.
Et Item pbi cōtēpnserūt tēna
n; tamē saluati sūt. **Vi** **Tommas**
ī quadam epla facile ē vīro opes
qatēpnē pecūiaz dissipare et pū
cere que ī mōtō et pū et vīcē
pū. **Am** facile abiāt q; ex tēsetz
habz h; fecerūt plūm pbi quos
vīcissimos legim; **hec** ille. con
tēpnenda sūt igit; salter; amō tē
na et amanda sūt celestia q; nul
latenus sūt pūctia. **Si** em cōsidam;
que r qnta sūt que dabūt; scīs
ī die iudicij que r qnta sūt qe
uobis promittūt; m celis pūctil
dubio vīlescent omia que habē
tur m tēris. **Terrena** em ut ait Aug.
m **Encheridōn** substantia supne
felicitati cōmpata pondus est nō
subsidiū tēpālīs vītā etnē mte cō
pata mōris est. **dicenda** potius
qm vītā **hec** ē. **Si** vīs ergo aare
celestia cōsidera q; oculi domini
multo lucidiores sole te vīcūq;
cōstitūtis fūis cōtēplāntur.
Et gressus tuos deus et sem;
tas cōsiderat et die noctūq; tū
todia tua vigilat q; tam diliget

saluti tue intendat qd qd celi et ter
re et totius creaturæ oblatum sit sit et
omnia sicut vnu sit vnu sit omnia
vno mentis intuitu contemplantur
semper et se pntem sp pntem adde
saluand exhibet quocumqz in se
no te deserit nisi ate desereatur
vbiqz fuis non ate recedit qma
vbiqz est quidquid opant tibi sep
vtpote inspector ppetuus om cogi
tationu delectationu consilioz nu
tiu et opm assistit coram ipso est
omne desideriu tuu ipe considerat
pora ipe nouit tua nouissima Si
ascender m celu illic e si ad infnu
illic adest no e quo fugias aut
te quolibz abscondas ac ideo dilige
celestia et attende vbi sut poten
tes vbi reges vel quis e de pnte
la eoz non restant de eis nisi ter
ra et cinis vide qm qndis facta est
pmutaco de tanta potetia man
tam mferz detam breui vita lon
ga mors vide qntu pudor deta
ta luxuria et incendiu venit bti
sunt ergo qui nedu contempnunt co
tempnabilia s etia querunt etna et
accipiunt septem panes gradas
agris fregit In quo scdm rem
qui nobis ex reliquit vt de oi
bus domo nobis celitus collatis
illa gras rferam fregit qd spua
lem scienciam dedit eis fm glosam
millemeam et pcepit discipulis suis
vt apponerent et apposuerunt turbe
Ex hoc loco accipit istud docu tu
de omnibus domo di sut qdaz ac
tiones deo hndit respondet bn aug
m epla pma ad aureliu epm qd
melius aliud et amo geram et ore
pnam et calamo ex pnamus qm
deo gras h n dia breuius n audi
lectus n intelligi gras n agi fi
tuosius p Et bnd ad henricu ca
cellanu danti rependi quid qd grat
ab accipiente no p qm si gratum
hnt quod qd accipit Nam spui
grae qumeliam facit q bnficiu

71
dantis gra mentes no suscipit gras
igit agas dno deo quia te fecit cu
non eras redemnt cu pieras redux
de exilio libauit de dyaboli iugo tu
ius qia te de mult et varijs pnt
libauit qndo errabas reduxit te
qndo ignorabas docuit te qndo p
cabas corripuit te qndo tristis eas
consolatus est te qndo despabas
te confortauit qn ceadas te erexit
qndo stetisti te tenuit qndo cadere
voluisti te ne cades sustentauit
qndo iusti te duxit qndo redisti
te suscepit et quis dnuare potest
beneficia caritatis pro quibz refre
gras vnusqz hom obligatur
Ex hoc aut qd refer dno anbam
ex septem pambz in quatuor diu
sis mferatibz oppsi accipit istud
documetu Septem qia hom ad
diuis pambus pascat Et pmo illi
qui veniunt a longe quales sunt
pccatores npperatis mortalibz exste
tes de quibz luce xij Erant appi
quites adhm publicani et pccoes
et hoc refat pane mfercordie di
mittendo pta eoz 6o mfermi q
diuis languibz detenti cupiunt ax
sanari et istis dat pane medicine
eo qd d e verus medicus q non
herbis s vbo tuat omes languos
Tercio curiosi cupientes videre xpi
miracula et hys dedit pane mira
culosum diuisa et multa miracula fi
ciendo coram eis quo refecti dice
bant omnia bene fecit surdos fecit
audire et mutos loqui 4o vnu. Ri
to famellia quibz se pntibz eu dedit
pane matiales vt hic ne mui de
ficent oratio ignorantes et simpli
ces doctna salutifera indigentes et
istas dat pane vbi diu de quo 1o
iiij Non solo pane viuit homo s
m om vbo dei Sexto penitentes et
istas dat pane latinar fm id ps fue
runt michi laone mee panes die ac
nocte et Et fm id Richardi abus
xpi pma mea abus eiy saly mea

est Septimo in amore di feruētes
et xpo vni sp quētes et istis dat
panē sup sbale; siue diuissim euk
ristiam de quo Iohis vi. Ego sū pa
nis viuis qui de ceo descendi Hys
igit septē panib; reficiūt homines
sūm varias disposiciones Sequitur Et
hebant pisciculos paucos et ipos
benedixit et iussit apponi quia bnd
cone panes multiplicauit i appoi
cone et adedend; ppauc; pisciculi
quippe sūt xam sicut em piscis i
aquis nascit et nutrit ext; aquas
moit; Sic xpm i aqua baptismi
renasat; xpm et relictus p mmo
ciam nutritur dū aut i nocēciam p
petatū p dicit etna morte occidit
Ex hoc aut; q; dicit pisciculos pau
cos accipit istud dōctmētū pauci
sūt qui baptismale; mmoēcia cōsi
uant nā ai dicit Aug⁹ sup ps lxx
viuētia Innocēcia est vbi mtegr
tas ē sine pto reddito sine debito
flagellū sine mto rarus sic mmo
tens inuenit rarus qui vestimēta
sua habeat impolluta Omnis em
etas ē prona in malū et ob hoc
difficile est inuenire homines mmo
centem Non pūabit vō d; bonis
eos qui ambulant i nocēcia cor
dis ps. lxxxi. Qd tractas bātis
Aug⁹ ibid; ait Quare homines nō
vltis tenē mmoēcia nisi vt heat
bona non vlt; habē et p dēt mmoē
ciam quid lūctur quid dampnifi
cat; habz lūcz auri passus est dap
nū mmoēcie ē aliquid pāosius i
nocēcia Sed si i nocēcia retinebo
in quid pauper ero pūe diuicie
ipā mmoēcia S; si archam pleaz
auro habuer; nisi cor fuerit ple
nū mmoēcia ē que nō ē nō alteri
nocet qm qui diligit iniquitatē
odit animaz suā mmoēciam quip
pe ē que homines deo cōiūgit sūm i
ps vbi ppheta ipsona dei ait Imo
centes et rā adheferūt michi Et ali

bi dicit; custodi mmoēcia et vide eq
tatem qm reliquie sūt homi pacifi
co quā em homi mmoēcia pstat et
conferat etiam si sero ad ipam pūe
at dauid testimonio qprobat; qui ē
quē ante petass; postea tñ ex q
mmoēcia nosse cepit cōfidenter dī
Iudica me d; qm i mmoēcia mea
ingressus sum pn Aug⁹ m libro de
vita xana loquēs de dauid sic inq
Barbat iam nō metuend; esse iu
daū quia mmoēciam vel sero qg
uerat et i alio loco dicit dauid Ave
auct; p mmoēcia suscipisti. sūm
Aug⁹ ibid; Suscipit postmod; p
mmoēcia; d; quē ppter maliciam
repulat Sequitur Et maducauerūt
et satiati sūt Manducant quippe
qui verbū dī aure papiūt Satiā
tur qui ope adimplent et sustule
rūt quod supauerat; defraetmēt
sq panū et pisciculor; septēz spor
tas vt habērent vñ egentib; ab i
mistrarent Erant aut; qui mā
ducauerant q; quā mliū hoc
dñm est addēclatōm maiore mna
cili quia ex tām paruo cibo potuit
tanta multitudo faciare quod fuit
fōm pmultiplicatōm cibi i maib;
xpi Et dimisit eos p quod datur
intelligi q; xpus nemēz vlt; ase
iunū dimittē s; omis sua grā e
nutre Ex quo tñ vltm dōctm
predicator pēnitentib; debet vba
cōsolatoia mstrare vt refecti vbo
vitatis in labore possint subsiste
et adēclatōm vitam puenire mag
em debz p dicator cōsolatōm qm
rigo; mēdē pn Ambro⁹ i libro
de ioseph cōsolatō mntis debet eē
nō aspa que magis dolorem le
uict feruore mēget quā exatet
Et Greg⁹ m. moralū Ordo cōsolatō
nis est vt studeam; pūe mēdo ei
luctui cōcordare Et si b dicit dolente
nō pōt cōsolari qui non cōcordat do
loi h ipē Si ergo opus ē vt p dicator

122
tor corumpat sic se temper ut consolator
audaces non relinquat q̄ten
consolatione recepta suum se eūq̄
ut in xpo qui vera e consolatione homin
consolatione inveniat. Qd̄ ip̄e p̄stare
dignetur et c.

M attendite aſſis prophetas
qui veniunt ad vos iſteſti
mentis ouium. ap̄. vii. Quid

doctores aliqui catholici inter mve
niat p̄dores et gerant vestimenta
ouium h̄ e xp̄ianit̄ specie nō t̄y
lupi rapaces dicūt. ſam. Elyſam
eo q̄ non h̄nt p̄p̄itum p̄de p̄anos
h̄etia vō qui eo p̄p̄ito ſp̄em x̄ano
rum ſuſcipiunt et religionem ſimulate
p̄cedunt ut x̄anos ſuſc̄ doctores
et ſimilitudinibz morſu p̄m̄oſo dila
mant et ad ſectandū p̄p̄oꝝ doctrinam
q̄ ſunt catholici n̄dulant recte lu
pi rapaces dicūt. Ne autē homines
qui ſaales ſūt ad credendū aut q̄
deſcunt in p̄p̄ritu auriū p̄p̄ hoc
q̄ h̄etia p̄ponit eis v̄l locat place
tia fallant tū nulla res ſic bonū
ex t̄met ſicut ſimilitudo eo q̄ malū
ſubſp̄e boni relati dū tū ygnorant
nō auet. ſed p̄tor noster amari
duſ ſciens futūos eē ſlos doctores
diſſar h̄eſion p̄monet ut fideles
amitos faciat in quibus attendite
aſſis p̄phet̄ hoc e caute cōſideate
qui veniunt ad vos iſteſti
mentis ouium. Quid quippe xp̄ianam dicūt
vestimentū ouium e ſp̄es xp̄ianit̄
et ſilate religionis aut ſimpliſſi
tas et innocentia et i notetie In
teſeais aut hoc e corde et animi
p̄p̄ito ſūt lupi rapaces p̄dam in
amabz p̄dendis ſciētes. Ex
quo accipit iſtū doctū. Quid
malū catholici p̄p̄tū plati et vici
eccl̄iaſtica p̄nt dīa falſi p̄phete
et t̄e multū nociu ſolū tam h̄etia
ſūt p̄p̄e rapaces lupi p̄ma p̄ p̄
p̄ea que p̄mit b̄eū. x̄n̄ ſuper
canitica ſmone xxxiii ſic iquē
ſi inſurgēt ap̄e h̄etia ſmittet

foras et areſcet ſi violent abscondet
ſe forſitan ab eo nūc vō q̄ eiaat d̄
a quo abscondat ſe omēs anima et
omēs m̄m̄ia omēs anima neceſſarij
omēs domeſtica et nulli paſſia omēs
p̄p̄m̄ et que ſūt ſua q̄rūt omēs
m̄m̄ia xp̄i ſūt et ſiunt antaxpo
honorati m̄cedūt de domo d̄m̄ cū
honorē non deſerūt inde h̄ys que
cotidie vides m̄etriciū m̄or h̄ys
triontus habitus regis apparatus
plus calania quā alia fulgent
inde m̄enſe ſplendide tibus et cyph̄is
inde quieſcentes et ebrietas inde
Cythia h̄ra et tibia inde reddenda
torulāia et p̄omp̄tūia plena eruc
tūia ex hoc illud et h̄uſmodi vō
lūt eē et ſūt et t̄e p̄p̄iti decem
archidracom ep̄i archiep̄i Et ali
quibz m̄p̄oſit ſubdit. Ecce in pace
am̄itudo mea am̄iſſima am̄ia
p̄us t̄e m̄artir am̄ior p̄us i
conſpectu h̄etia am̄iſſima nūc i
m̄oribz domeſticor non fugat nō
fugē eos p̄ ita m̄valuerūt ita m̄l
ap̄licati ſūt ſup̄ nūm̄ iſc̄ariabilis e
plūga et t̄e h̄etia. ſa vero p̄ar
q̄ ſolū h̄etia ſunt dīa p̄p̄e lupi ra
paces ondit p̄mo Auctoritate ap̄lq̄
en dixit de t̄l̄ibus. Quid q̄ poſt de
ceſſum meu m̄trabit in vos lupi
rapaces non partentes. ſurgit t̄e
autem ſic ondit nūm̄ cum nullum
p̄am ſit h̄eſi t̄uū. Tum quia p̄
et capitale eſt m̄edacū q̄ ſit in
doctrina fidei ut ait Auḡ. in libro
de mendacō cum v̄ba ponūt. xxii.
q̄. p̄m̄i. Tum q̄ error fidei pro
hibetur i p̄a p̄ma p̄rohibicōne p̄
tabule. Tum quia pena debita
h̄etia e penar maxima et eda
ciſſima quia pena ignis coſtat
q̄ cū ſi ſūt m̄ſidelit̄ om̄i eor
quos p̄uerſa doct̄ia ſeduxerūt
propt̄ ſendit b̄eū. ſam. i. ap̄chea
ſūt lupi rapaces quibus tanto
pena debet m̄tenſior q̄nto h̄eſi
ſūt extenſior. Et ſic cū ſm̄ Auḡ

sup Iohem Simone. lxxxix. In nro igne
etno prodipais pondeib ptoz sine
dispaia tormeta penay ex grauedie
pene heticor cocludit maioritas cl
pe. Sut ergo heticia lupi rapaces ppe
qm sicut vno lupo in mediu ouum
misso oms oues turbant que et si
non oms lumat omes tamen tren
tur. Sic vno heticio int oues xpi po
sito oms tbanz lig non oms sed
illi qui occulto dei iudicio sut suo se
sui relictu lamant et occidunt. Quia
hic agnoscant hi falsi prophete he
tica. subdit Ifructibz eoz agnoscat
eos. Sup quo d' e rso? fructus ho
mis e confessio fidei eius qui em
fm dei voce humilitat emittit ouis
est qui aut con vitutez blasphem
ululat con deu lupus e. h. illi.
Et si pt de omibz mtelligi
quod hic defals pphet dicit qui
aliud habitu et smone pmittunt
aliud ope demonstrit spalis debe
tias mtelligendi videt qui vide
ctmctia seummo qd quadam pie
tat se veste ctudare mtrinfecus
autem habentes ammu venenatu
simphau corda decapiut. Hec tpe
Ex hoc eliat ista coclusio heticia lig
gerant i cotmctia seummo et a
lys que moralit sut bona sily
ouui ymagme sue vestmetu et
obh' q sint heticia mterdy no appa
ret ex fructu tamen que malis fa
aut agnoscat hec probat aut.
Dugy omē. vi. qui ait Non omis
qui dicit pax vobis sum qd coluba
non habet ymmo defructu tre vi
uit. Innocens e vitus eius. y. q.
vi. Non omis Coruo qppe recte
copant heticia mtrcor ingred me
in rauatate seu obliquitate doc
trine in amay voracitate p quos
vt ait Job absorbet dyabolus flu
uii hoc est multitudmez sequmy
et non mirabit q pro magno
no pensat s et habz fiduciaz qd
i yordanis mfluat mos sui hoc e

q ena ela stitate doctne seducta et pla
tenabz vbis illata dampnet hysunt
vt ait Beda in 1a epistola petri sut fun
tes sine aqua et nebule tmbz agi
tate quibus caligo tenebray resua
y. q. vii. Secuti sut deoq no statim
hys et si que vera dicant credendz
e nam redeptor nr ait Quicquid colli
git despmis vias aut detribulis fi
cus Opme etribuli fm Crisostom
sut heticia sic ergo spina vel tribulu
ex quacuzq pte habet aculeos Sic
et suos dyaboli ex quacuzq pte co
siderando iniquitatibus plei in sut
no pnt ergo huiusmodi spme et t
buli etriaticos fructus profere
fm ipm. Ex quo loco accipit ista
coclusio no e querenda salus aie
ab heticio n ab eo medicina amne
vel quous coisolato capienda ipm
qui sibi neqm cui bonus aut quo
salus ab eo exquit in quo dyabo
lus hz potestates sicut aliqs in
pectore suo. xxii. q. i. Et hys aut
coitatis in fine Omis em tuis qui
salute querit ab heticio vel caput
coisolato aut qmion ab eo smaz
Ex qmctomms lata in q. Crudeles
desentena ex qmctomms pmo de
heticas mtrno. Et eo. ti. quacuzq li
vi. vbi de hoc p doctores no ergo
reporabit salute s dampnatione
Vnde Dugy in libro de vitiis de q
sine saluatore salutez vult habet
et sine va pma sapia extimat se
prudente no sumus s eger non
prudens s stultus i egritudine
assidua laborabit. xxv. q. y. Qui
sine saluatore In cu omis heticio
sit et t etiaz et qm no e salus
de fuma tmtate c. i. Constat q q
tenet ab eo salute no habz salua
tozem. Hinc Beda sup epistolam Jo
hans tractus illa vba Si quis
verit ad vos et hanc doctrinam
subaudi qua tenet Bartho. ena
no offert nolite irape eu idomui
n. Que ei dixitis qui em dicit illi

144
tunc quicquid opibus eius **h** iohes de
oasmatas fuit heticus mirandus. q
vbi docuit et factis exhibuit narrant
en de illo mactar fortissimus poliar
pus q cum mpressus balneu vi
diss thermicu cotinuo dycessit no
lotus dices fugiamus hinc ne balnei
corruant i quibus lauat thermus
viciatissimic. Idem et poliar p
marthoni heticu cu quoda tpe oc
currit dicens Agnosce nos vndit
Agnosco te pmo genitu sathane ecce
sa heticos amonez fugiebant et
pauebant que diebus istis malis
non tuat vbi si querias vtz heticu
obstinati in medio fidelu fut s
specie qvisoms sustinendi. Ad qd
vnde quod no fut n lupi sunt
sustinendi in medio ovium ea spe
q cotuat moues et sic lepsi no
fut sinendi in medio sam ppli q
forte sanai poterint tu itez suo
cotagio a lios mfiat et corripat
hinc **ap**lus p **Cor**o post qm
ex omia domo smam protulit
subdit p roratione nescit q mo
dici fermetum tota massam cor
rupit. Re aut quis credat q hetic
a possint fructus bonos et ma
los et sic non possint qnosci. Et
sic Omnis arbor bona fructus bo
nos facit mala aut malos fructus
facit non pt arbor bona fructus
malos facit neq arbor mala fruc
tus bonos facit Arbor quippe **fr**
Aug de vrbis dm e ipe homo fruc
tus vo opa homis non ergo pt ma
lus homo bona opari neq bonus
mala. Ergo si vlt malus bona
opari pns bonus fiat **h** i sicut
en non pt fieri vt mx manens
mx sit calida Sic nec pt fieri vt
qui malus e no sit malus aut q
beneficiat quia et si **fr** **Aug**
est aliqu vtilis no h ipe facit s
fit de illo diuina providencia pro
curante. Ex hoc loco accipitur
ista conclusio licet mali no pnt o

pari bona nictia stat tamen cum
hor q opa bona adque sufficiat bo
nu natue opali pnt her conclusio e
sa **thome** **sa** **se** q. x. articulo quar
to in risione pnapali d en qd
pnt marte tollit gram gum fa
ctem no aut totalit corrupt bo
ne vnde constat q mali et si non
pnt opa domi que fut ex gria opa
ri tamen opa adque sufficiat bonu
natue aliqua opari pnt. Ex quo
p quod multa fut qui faciut bo
opera licet sine mali s non mictia
nam de mspit cor non manu n
est remunerator nom s ad obioz
hoc est no remunerat q bona tin
sua ex suo que s quia bene hoc
e mgra dei et ppe sine vltimu et
optimu qui e deus fut **sa** **hinc**
i **ben** legit **re** **se** **per** **is** **ad** **abel**
et mima ei ad **cayn** aut et ad
muna ei no respexit. Quia vo
fr **criso** **i** **omelia** **pumire** non
uissent flos pphetas ideo trect eos
dicens Omnis arbor que no facit
fructu excidet et igne mittetur
due quippe fut dapnatoz pnapa
les pene excidi et gburu qui em
gburiet excidit. Excidi autem e
separi agloia dei e penax max
et longe amaior gehenna mtoila
bilis siquid e gehenna s si mille
quis ponat gehennas nichil tle
est quale separi agloia simplicia
Ex **quo** **loco** **accipit** **ista** **con**
clusio dapnat qui du i huams egisset
fuerut arbores inuiles frust
loca occupantes ne du debetur
ignis gehenne mtoilerabilis s et
sapientia pnat bafice visionis or
en sic gehenna vel mfinis pat
dyabolo angelis et sequacibus
eius sic probat na tu de duob
cotariis inventu vnu fuit con
trariu et mediu nate e et alter
grui inveniri eo q vrior est ead
disciplina q igit mrem puva se
liatis que e in regno etno et stat

opibus e mortua ad rōnos u. fides
quippe uiua e que p̄t elice debitas
opacōes que s̄ p̄uitate opat̄
ad Galath. v. fides uo mortua est
impotens ad opacōes debitas et
vtilitas in Jacobi. y. si fides non h̄z
opera mortua e isemēpa q̄uis ḡ
diant mali dñe dñe nō eis profiat
ad salutem qm̄ h̄z fides e similis
fidei demoni qui ardet et cōtre
misit magna siquidē e diffētia
m̄ uiuam et mortuam nam fides
uiua defuncte uite velud riuos uiui
fais procedit eoq̄ uiua q̄e m̄stuit
anime ipam uiuificando et illustrā
do iuxta d̄ iustis ex fide uiuit ad
hebreos et xxij. q. p̄ma ubi sana
mortua uero q̄ caret gr̄a que e
anime uita remanet a mētoris o
pibus otiosa differt etiā fides uiua
a mortua q̄m̄ ad lūositatez sicut
lūmē quod e de nocte ab eo quod e
in die Et sicut lūmē qd̄ e in umbra
ab eo q̄ est in radia radus em̄ nō
h̄z tenebras s̄ e alidus et uiuific
lūmē uo in umbra ad mixtū e tene
bris et est frigidū ac mortuū Item
sic lux flammē in candela uiua dif
fert aliū quod remanet post ex
tinctiōm candele quod p̄su puitate
est insufficiens ad diligendos hom̄ q̄s
suis ad ondendū laqueos vel foueas
et addiscendū quid pulcrū vel de
forme Et h̄nc uenit q̄ dyabolus fidez
maloz hom̄ nō pauescit carbōni
quippe extincto nō tmet musca i
fide s̄ uiuo Sic et dyabolus hom̄
fidem habentē uiuam non m̄fideet
s̄ ab eo postq̄m iuxta d̄ Jacobi.
Resistite dyabolo et fugiet a uobis
h̄nc surgit q̄ h̄etū qui fidem h̄z
mortuam sue dāpnatōis laqueos
nō p̄pendit si em̄ tam fidem ha
bēt que ad salutē ducit intelli
gēt s̄ quia fidem uia z uiuatiō
habent nō intelligit iuxta d̄ iustis
Nisi credideris non intelliget quia
sicut oculus corporalis non p̄t vi

145
de spes rax sensibilis nisi radus
solais se m̄fundat Sic nec mēs p̄t
spiritualū ḡgnitōm que supant
intellōm assurgē nisi uia p̄ma q̄
e deus n̄m fide uia illūando siue
illustrando p̄tiapē sui efficiat Et
quidem fides iustificat cognitiōne
miraculoz illūatiōne reuelatiōis
testimonio scripturaz et sollicitia p̄
hacōm quibz errores h̄eticoz q̄r
discrūt quia ergo ut ait dauid p̄ph̄a
rectū est v̄bū dñi et omia opera eius
in fide i v̄bū dei docet rē i fide opai
mau? fundamēto om̄s opacō bona
cōsistit p̄me Cor. iij. Quorū sic in
ti arboris ram ex vna radice pro
deut Sic m̄ltē opacōes bone ex
vna rā fide procedūt Nec habet
aliquid ueritatē ramus boni opis
si nō sit in radice fidei fundatus
Non extmēmy quempiam solis
v̄bis ignū et m̄attingē cū v̄ba cū
v̄ba cum effū debent intelligi vel
accipi Et quod ore p̄dicam⁹ opibz
cōprobem⁹ Sic em̄ uolūtatez dei
facientes m̄trabim⁹ dūce xpo i ḡ
nū celoz Ad quod nos p̄ducit x̄
deus n̄r Amen

Homo quidā erat diues qui
habuit villā et hic diffama
tus est apud illū. Luc. xij.

Redemptor n̄r amandus nūc v̄bis
nūc ex̄is ad signa quēda nos tra
hens et m̄formas posuit silitudinē
de villico i villatiōne constituto q̄
de annis s̄ m̄fuit p̄uidit ut ab
lata postmodū villatiōne cū se in
uatiōne sentiret faciēda deficiē ipoz
auxilijs et beneficijs tuctur ut nos
hac similitudine addispeñatōm de
bitam tpaliū et acquisiōm dema
mona iniquitatē hoc e de uicijs v̄l
possessionibz a uobis possessi ami
cor p̄t assequēdum eternū m̄ce
lestibus p̄mū m̄uaret aut ergo
homo quidā erat diues h̄c ho
m̄ anastasiu xpus est qui ve
rus deus est z uerus homo nat⁹

ē mea rīpe fundauit eam alāssim
qui discretus dicit homo quidam
eo q̄ patrem non habet diues ut ait
Ap̄lus m̄ m̄a Et m̄ thezauris celest
bus Adeph. 4. Nam glōia et diuicie
m̄ domo ei⁹ aut p̄ diues in qua p̄
semp̄ et non ē eo diues magis s̄
bit m̄ libro de caus̄ q̄ui hēbat vil
licum villicus p̄p̄ ē velle custos s̄
glōiam Sic hic ponit p̄conomus
sive dispensator domus qui omni
sam s̄bam dispensat dom⁹ huius
domi t̄plex est villicus ī sp̄ualib;
platus ī compalib; p̄nceps et q̄lib;
xp̄ianus cui⁹ deus subiectus omnia
sub pedib; et qui accipit ad nō res
t̄pales ut eas rite dispeset nō dis
sipat corpus ut sicut dicit illud
subiacet amant ut semp̄ deo per
amorem adhēat Et hic diffamat
ē ap̄ut illius q̄ non exerceat erga
proximos opa caritatis q̄ dissipat
set bona xp̄ianus platus p̄lin s̄ cō
m̄ssim m̄ salute negligendo et
ex malo corripendo p̄nceps t̄re
nūs v̄m m̄fendo et bona aliorū
rapiendo et v̄lib; xp̄ianus male cō
grando et bonis adeo dat abo
tendo Ex quo loco accipit ista
cōclusio sive docu Omnis villicus
platus p̄nceps et quilib; xp̄ianus
accipit dei dona ad rite dispensan
dum non aut̄ temerarie dissipandi
de platis dicit ī canone ep̄us habet
at p̄tates m̄ rebus eccl̄e ut dispen
set n̄tates habentib; cum om̄ reue
rentia et timore et aliquib; m̄t̄
p̄tatis subdit Si autē res eccl̄e
ep̄us m̄ suas p̄p̄as volūcates vsur
pare voluit aut fratrib; vel filiis
vel quibuscūq; p̄p̄inquis suis de
dit p̄tates ut p̄ eos latent ledan
t̄ res eccl̄e h̄nc op̄ obnox̄m ē
cōalio x. q. 4. Ep̄us et b̄n̄s tho
mas p̄a s̄ q. 1. h̄ xxv. articulo
v̄ d̄ 2. p̄lati et cōm̄ bonorum
sūt dispensatores et inducit Au
gustinū ad bonificiū dīcentem

Si p̄uam q̄m nobis sufficiant pos
sidem⁹ non illa n̄ra sūt s̄ illorū q̄
procuratōm gerim⁹ nam p̄tates
nobis vsurpatōne dāpnabili v̄di
cam⁹ Ad dispensatores aut̄ requit
bona s̄m̄ id p̄m̄e. Cox. iij. hic iam
quētur n̄t dispensatores ut fide
lis quis inueniat h̄ p̄e Si ergo dat
p̄p̄inis ad pompam si v̄tut̄ eis
adiutanciar; si comitū ad lasciuia
vel luxuriā si domus dei abuten
do querūt dilatare famā si m̄t̄
cibus h̄ystromb; venatorib; et io
culatorib; dādo scandalizat et c̄
sed non dispensatores saclegi et rapto
res sūt dicende dom⁹ quippe bo
norū eccl̄e est penes xp̄m s̄ vsus
penes m̄stros eccl̄e ut notant
Hugo xij. q. 1. Expedi et ideo si ēb;
dō dīctis abutunt̄ ip̄i s̄ iudicant
obnox̄os n̄r dei de p̄ncipib; v̄o
et alijs qui eccl̄a suis p̄p̄is abutu
tur dicit vsi dōrū s̄ iure possidet
quod iuste hoc iuste qd̄ bene qd̄
aut male possidet alienū ē male
aut possidet qui vel suis male v̄t
tur vel aliena p̄sumit hec i. h̄bē
tur v̄ba de v̄borū significatōe h̄us
dom⁹ est cōcordat Aug⁹ ad m̄a
domū si ergo imputat̄ omnib; q̄
p̄p̄a dissipant et dispergunt quo nō
imputabit̄ illis qui aliena in vadit
Tenebra s̄p̄tū ē potentes potenter
tormēta patient̄ Ex quo p̄ quod
nedū quis p̄t̄ peccare ita rem alijs
s̄ etia; ita p̄p̄am ip̄a abutendo Ex
pedit em̄ rei publice ne quis re
sua male v̄tat̄ m̄stenta de h̄ys q̄
sui vel alieni iuris sūt. q. 3. h̄ t̄p̄e
h̄m̄c Ambros⁹ loquens de eo quod
s̄p̄tū ē i. rem. luce Attulit agger
tūdam diuitis fructus v̄b̄s sol
uit m̄stānā sic diuit̄ Quid iniusti
est si cū aliena non inuadam p̄p̄a
diligentius suo Ompudēs inquit
dictū p̄p̄a dicit que ex quib; reco
ditis m̄ h̄c mūd; de tulisti q̄ndo
m̄ hanc ingressus es lucem q̄ndo

6
De ventis matris existi quibus queso fa-
cultatibus quibusque subsidio stipatus
ingressus es Et aliquibus incipitis
subdit. Neque minus est ex tunc habe-
ti colle quam cum possis et habundare
indigentibus de neque. Hec ille quod
tempore necessitat debet intelligi quod
cibaria sunt commenda. Lxxvi. di. No-
facias. Ex quo accipit ultius quod
si res sunt mortis eterne qui pietati
as opera indigentibus et necessitatibus pri-
vatis non impendunt multo
magis qui abstractus et si rei
sunt qui propria in vanitatibus et luxu
stulte consumunt fortius qui capitis
alienus ea ad committenda peccata com-
mittit nam sic peccatum adducit peccato. Hec
igitur vocat dominus villicos ad facien-
dum super datis eis ad dispensandis
rem. Hi dicit vocavit illum saltem
interioribus inspiracionibus predicationibus
exterioribus evidentibus beneficiis fla-
gellacionibus in sapientibus. Ite secundum
plon vocavit mandando timorem
etne damnacionis et ait illi quid
hoc audio de te ubi adverte quod omnis
dissipator avertit et adeo ut faciat de-
racionem. Sic citatus erat ille divites
cui datus est stultus ac nocte repetet
annas tamen ate que aut pastu-
cuius erant. Ex quo ubi ubi dicit
vult accipit ista conclusio. Omnes
villicius citatur legitime citatur
pedon. Citatur personaliter peremptorie ut
quod dignam de reddat de omnibus usque ad
quadrantes novissimum rationem patet
sic nam cum sit ieiunio de se ipso citatur
id siue vocato censetur legitime.
Et quod sit peremptoria per quia nedum val-
uis aliquando etiam affixa si rationibus
etiam predicationis personalis vero ventura
est omni homini et peremptoria ipsa scilicet
mors contra quam nulla dat exceptio
dicente propheta. Quis est homo qui
vivit et non videbit mortem. In hoc
vero quod dominus ait attende quod non tacuit
ubi argumentum. Quod quis sit fama
mala de aliquo non est statim credendum

si defama an sit vera inquirendum. desce-
dum inquit dominus in Gen. xxi. et vi-
debo vix clamore qui venit ad
me opere operum de accusa quod
ign. Et et aliud est argumentum
Quod placuit ubi quis respicit infamia-
tate non debet nam tunc ut dissimila-
re et non corrige in plato mortale
peccatum est desymonia licet heli qui cum
filios quos scivit inique agere non
corripit fractis tunc exspiravit
dixit autem dominus quid audio de te
quasi dicat positus es ut tua lux
lucet hominibus unde tibi vita tetro-
sa repleta tenebris et signis dicit
quid audio non dixit tibi michi hec
hec vel id dixit sed clamare est de te
Et quia infamato idenda sunt capla
ut se defendat si potest dicit redde rationem
villicionis tue hec est cogita plate
quo veristi ipsum rectissimum. Cogi-
ta rex an fuisse tutor pauperum vel op-
por sit subditorum an defensor eorum
vel bonorum eorum in vasor. Cogi-
ta christiane an vita tua digna est te
vel inferno. Ex quo loco accipit
ista conclusio. Ab omnibus villis tam
spiritualibus quam secularibus ex actibus
est dominus districtum de omnibus datis
et quibus rationem hec probatione ta-
quam notissima et evidentiissima in
symbolis fidei porta non eget istis
tam non eget istud non tamen est omit-
tendum. quod secundum Augustinum in libro de gen-
esi. cap. xi. Infinitus iudex sub-
trahet omne solacium laudis huius
neque enim vacabat de alio disceptare
vel alio iudicare aut iustificari aut
suffragari alii quando universis propter
omnes portabit et de suorum suorum red-
denda ratio iudicabit. Hec est quid i-
miser villicus faciet quando sub ad-
mirabili aptorum operum et suorum omnium
et alio sub angelorum et celestium ex-
citum persurgenti tunc latissima i-
iquitatum suarum confusibilis torus
vite hystoria an suos et omnes oculos

producet reuā non restabit villio
de infidelitate et ab usu multipli-
infumato nisi ut mittat in stagnū
igne et sulphuris tormetor quē
auarū tūc tremor que caligo que
tenebre que veniseia plator ne-
gligentes reges ceteros oppre-
tes proceres omnes ceteros infidentes
sacerdotes luxui deditos et omnes ge-
nālit omnes ocapabit quis ex-
pūe sufficiat dicent et em in dig-
na profectis nris recipim? heu
pūe epalem et nephandam leti-
nam ppetua istia inuolūm pūe
tpus modici in quo voluptates
habuim? igne ppetuo consummur
ppter glām umbratē a vera glo-
ria cecidim? promodica estā pūdy
si fideib? pūda sum? pūer diuicias
pūaras celestes amissim? in se-
culo multā possedim? hūc pūer pe-
nas nichil habem? quare interim
q? in hūanis agim? solitate cure-
mus ut dignam deo vacem? tūde
valeam? atō em dicit? cuiuslib? vil-
lico iam non potis villicare cum
videlz mortis tpe scdm vltm vil-
licus de suo officio deponet? iuxta
illud psal. xxy. Expellam te de
statione et demissio depona te.
Vnde cōsiliū ē cuiuslib? illud tenē
Eccl. xxiij. Ince obitu tuū opare ius-
titiam etiam ē em q? dñs nūc a no-
bis ex ppetuū rom et obli? tanto ti-
gidius ex post omnia scā cogitacōs
et consilia nra iudicabit qñto di-
uicius expectabit ¶ Ex quo loco
= accipit ista conclusio. Mors sup-
ueniens impot? finem cuiuslib? villi-
cationis patet nam in hora mortis
cū videt? anima a corpore separari pū
villicare hominē nō potat alim vor
obmutescet et liqua vbiū exau-
tere non valebit hinc et inde oculos
assistentes amicos fies vel filios
videbit s? loqui nō valebit lamen-
tarios quidem audiet s? cōsolari
amicos non potat tūc equidem

hora veniet quido ml restabit amplius
cogitand? nisi de ppetis tūc cogitabit
quo vadat qualem retribucōm accipiat
quos locos animaz suscipiat tūc di-
missis omnibus quorū pūencia ppeti-
ta anime erat iocūda ipor q? qñtus
aspectus sola ingrediet? in cōgitam
regionē iocūntia sibi cāuādm? tūc
teterima malignorū spūitū mōst?
videbit cui nullus in hora extreme
necessitat? ex quo de ira ipam reue-
berat succūret nullus eam cōso-
labit? tantum i? stabit q? pūe mala
que fecit s? sociam spūs maligni
quorū volūtati paruit ipam pūentat
ad tormentā ubi n? aliquid ibi scē?
nisi pena Et si forsan pūes pōrū
grat deo et angelis ne ppetatū a cor-
pore se ppetatū s? dñm tūc saltem
pmodicum tūc suspirare lamentai
elemosinas et alia pūa opa opari
poterit s? ab angelis scis iudicē
Omīsera et dāpnacōne iusto dei iud-
icio digna pūis creaturam qñ tā
tozem dilexisti in delictis et ppetatū
vitam tuā cōsequisti n? domis n? fla-
gellis n? amonitōib? n? cōreptōib?
amalia cōsare voluisti in fērm
penas qñ ludim? estimasti et ignem
et? accumulando cotidie inam dei
intrare voluisti vel de illo in me co-
gitasti audi quod sol iam occubuit
et nox venit iqua non poterit o-
pari venit finis finis venit deus
qui est omnipotens iussit egredē a
corpore separare ut cūer ppetuo iq?
non est tūc amplius spes salutis
neq? tūc penitēdiū mītorie s?
ppetuū dāpnā? nam cessauit tūc
miserendi Sic ergo finit? ppetatū
villitacō pūe quo diu dies est et
tūc anqñ a villitacōne deponam
deridenda rāone ydonea cogite?
ab exemplo eius de quo subdit int
ant villicus intra se q? faciam q?
dñs meus aufert ame villitacōm
Non dicit quid dicam aut? quid re-
spondebo ut penas in fērm effugi-

am si dicit quod faciam quod apud sumum
iudicem non excusant verba allegato-
ria si facta in iudicio iuxta id per Cor-
n. Non in simone est regnum dei sed
in virtute. Tunc autem iste malus
villicus non tamen diffamacionem aut a-
tacionem aut idcirco quoniam depo-
sicionem que fit in morte ideo promi-
dere vult sibi cum mortis frequentem
et diuites dona dei male consue-
tes timore mortis ducunt ad penam
et ad cogitandum de vita futura et
addit villicus fide non valeo quia
ieiunare est michi difficile vel cotem-
plari non consueui mendicare eru-
besco propter peccata mea leuare me pos-
sez adderem et scios eius exuberet
Scio quid quid faciam elemosinas
in pauperes facia ut cum amotus fueris
in villicacione siue custodia episcopi
ville oris cordis ropis recipiant
me pauperes et oppressi quibus magis
in penam ondi in domos suas pro me
magis apud deum implorando Et
signant dicit domos pluraliter propter
diuitem propter quia vitas inquit
Job. xxi. In domo patris mei ma-
siones multe sunt Ex quo acci-
pit ista conclusio Elemosina est huma-
ne salutis multipliciter profutura
elemosina siquidem mudat vitate
dicente date elemosinam et ecce
omnia munda sunt vobis amalo li-
bat Unde angelus Raphael ad
Thobiam dicit bona est ordo caritatis
et elemosina magis quam thesaurus
condere quam elemosina liberat ab ul-
tione prestat In daniel dicit na-
buchodonosor regi placeat tibi co-
silium meum rex et peccata tua elemo-
sine redime si forsitan poteris tuis
deus ignoscet In necessitate prote-
git ex in Thobia qui quoniam esu-
entes alebat nudos vestiebat et
mortuis sepulcrum impendebat
cum rex iussisset eum occidi surgens
latuit quia multi diligebant eum

pro homine faciente penam apud deum
mercedem Unde in ecclesiastico scribitur
Abstinde elemosinam in simi pauperis
et ipse orabit pro te ad deum gratiam di-
mpe trahat Ex in cornelio licet genti-
li deum timere et multa bona plebi
faciente qui vidit in visione mani-
feste angelum sibi dicentem Ores
tue et elemosina ascenderunt in meo-
riam in conspectu dei hominem iustificat
Unde in psalmo scribitur Difficile dedit
pauperibus iusticia eius manet in
seculum scilicet salutem obtinet Ex in
mzecheo qui se exposuit reddere ad
quadruplum et ideo audiuit ad omnia
hodie salus huius domui facta est mag-
na igitur vis est elemosine qua etiam
quis meretur vitam eternam facien-
bus enim putat opera dicitur venite
heredes patris mei percipite regnum dei
xxv. quilibet quod utilis est diuitibus
elemosina eo quod dominus non tantum
fecit diuites propter pauperes quantum
pauperes propter diuites quia plus pro-
ficiat pauper diuiti cum sibi iustitiam
ordinibus vitam eternam quam diues
pauperi cui dat eternam subitam vel
pauca buccellam Conuocat itaque
singulis debitoribus donum suum non ro-
gatus conuocat eos et eis debitum re-
laxat ut magis sit gratus eis nam
propter carnales quoniam loco pauper suat
diuites sic propter in vico symonie de etate
et qualitate Tuam. i. q. i. Sunc
nonnulli Et talis de ordinacionibus
dicebat aut primo quantum debes domino
meo Et sic dicit Centum cadus o-
lei Cadus grece est amphora con-
tines tres umbras secundum Bedam dicitur
quod ei dante cautionem hoc est carta
in qua ad cautelam forma contractus
vel debiti conscribitur alio nomine
vocatur Cyrographum sede cito et
scribe quinquaginta vel glossa dimi-
diam partem dimittit in quo nota
habundans perfectio xanox quia cum
alii dant decimas ut pharisei luc.

pru. pfiti vobis iam nos soli dant
diuitias s. etiam diuini bonorum
ex. zachari deinde alio dixit tu vobis
quanti debes et ait centum choros et
tunc chorus s. Bedam triginta
modis complet et est mensura ai
dor cadus vero liquidus et ait illi
Accipe liras tuas et scribe octuaginta
et sic quantum partem dimisit isti.
Aug. in libro de questionibus. c. vii.
In hoc aut quod plus debet de oleo
quod de vino et quantitate et valore sig
nificat quod qui plus habet plus dare debet.
Ite quod plus debemus operari affectu
quod effectus plus minus quod sumus plus
minus spiritualibus quam corporalibus
posse enim significat opus iure et
laudemus dominus villiam iniquitatem
qui fuit iniquus duplici iniqui
tate primo quia bona domini sui dis
sipauit. Secundo quia de residuo furat.
fuit laudatus autem eum non de fructu
de sed de prudentia scilicet quod prudenter
fecit. Spiritualis ille villiam p. det
agit qui memorat culpam quam
suum intelligit et tunc diuini ius
ticiam et p. uidet penam futuri
et ex quo loco accipit ista conclusio.
Multi dispensatores extrinseca et
colorata ratione licet inuitate sit
falsa quam fideles sunt et quoniam
laudant quod venit ex eo quia
filius huius seculi habet amatores
huius mundi dicti filii eo quod agunt
eius opera prudentiores sunt in qua
cone sua carnali filii lucet videlicet
bonis viris et iustis. Magis enim
student sollicite et prudentiam
scilicet et calidius se habent in ea quam
boni imprudentia spirituali non sunt
tamen dicendi vere prudentes
Vnde Aristoteles. in. Ethic. 7. s. m.
possibile est prudentem esse non en
tem bonum. Ideo beatus Thomas ha
scilicet q. xlvij. ar. lo. xij. in questione
principalis dicit. Est quedam pru
dencia falsa per similitudinem data
cum enim prudens sit qui bene

disponit ea que sunt agenda propter
aliquem bonum finem. Ille qui propter
malum finem disponit congruentia
illi finem habet scilicet prudentiam
Alia est prudentia vera et perfecta
que ad bonum finem totius vite consilia
iudicat et parat et hec sola dicitur
prudentia simpliciter que in p. totius
bus esse non potest s. in ipso. Vnde igitur
prudentiam filiorum seculi qualiter
sunt solliciti in suis modis expen
sis quare quod non cessant etiam
in aduersitate positi ab amore. temporalium
quiescere qualiter querunt non minus
etiam cum honoris dispendio modis va
rijs ad altas sedes conscendere quod
contradictoriis vel insidiantibus
non scandalizant non ut occidere
aut se possiderent de illis iudicare
quod sciunt iniquitates quas contra
faciunt subtiliter colorare quomodo
vitam ipsorum remordentibus studet
insidias texere qualiter ingeniuntur
quod possent per phas et nephas
suos promouere qualiter apud oculos
vident eterna cetera vobis sunt ad spua
lia fortes meritis debiles meritis
tibus docti ad temporalia vobis agri ag
cultores rudes vero ad spiritualia
et supina filii vobis lucet quod pomus et
romibus cum solo deo actu vel habitu
occupant et ad hoc meritis cum
sint deo soli affici ipsorum prudentia
non apparet. Immo non minus apud
mundum stulti reputantur et ob hoc
non minus quam villi iniquitatis non
dispenset sed dissipent nec cum deo col
ligunt sed cum mimico dei dissipant
propter curiositates tam ipsorum et colo
ratam iusticiam quam hominibus unde
do se tales quales non sunt exhibet
laudant. Ne igitur diuitie nos se
ducant. Subdit dominus. Et c. dico vobis
quia mei villi estis et dispensa
tores et ideo voluntates meas
facere debetis facite vobis amicos
de mammona iniquitatis hoc est de
diuitijs que frequenter ad iniquitatem

ducit non p se p abosum homi ut
am defecit arita vel amicitis p se
reapant paupes sa hoc est p sua mi
tu impetrent apud dm vos recipi i
etna thabernacula salz regnu ce op
Ex quo loco accipit ista conclu
sio lig diuicie interdū iuste adve
niūt qz tunc si qd ad iniquitate
ducit p se abosum lig nō p se mā
mona iniquitat ducit p se ista i
ducit quod ponit Aug⁹ i li^o l. Omē
liar Omēliar xxxi. in quens Cu
hoc genus dñs in euangelio mā
mona iniquitat apellat signifi
cat aliter esse mamona id est ali
as diuicias quas nisi iusti r boni
possidere nō pnt Et subdit Ideo mā
mona iniquitat vocat quia inq
tas ē eius qui has putat diuicias
Et aliquibz mēpōit inquit Ille i te
ducit diuicie quia bonis mētis i tū
qz ēbuit et quos quis eos hūc nō
ēgebit Iste vero iuste nō qz in
iustu ē aurū et argentū s quia
iustu ē putare eas diuicias q
nō aufferūt egestatez hille. Ex q^o
pz qz diuicie ex se non sūt male vñ
idem Aug⁹ sup p^o l. i. dicit nouit
non pecunia mōiute s aualiam
qdemptuā habebat em Abraham
mūltū aurū et argenti pecorū et
familie diues erat et deus sūm
paup lazarus sublatu ē et em sū
nū diuit pauper In potius an
do dō diuites anbo cupiditate pau
pes sū. Igit si diuicie diligūt
ibi sūct diligūt vbi pūe nō pos
sūt honor si diligūt illic habeatur
vbi nemo indignus honoreat vñ si
diligūt vbi querat vbi nulla morte
sunt. Si quis habundatqalibz stu
deat s amicos m pūci acquirere qz
p fido ad etna thabnacula potit
conolare Quod nobis pstate dūg⁹
xpus p secula bñdāt Amen

Videns ihus ciuitatez fleuit
sup i^o luc xix. magne
pietatis iudiciū qz dei filij

qui est leticia et gaudiū cōm scōz
angloz diuicat oculo ea que vetia
erant ciu⁹ p fide p spicies fletu cō
passione inqntum homo verus p cō
ribus mōreaz diez maloz qpa
tit nam vides ciuitatez fleuit sup
illam de qua ciuitate p^o dicitur
vdi iniquitatez et cōtradiatōm in
ciuitate appmquare siquidem sūmā
liter ciuitat ptez voluit sed ciues
eius magis elegerūt appmquare
ad portas mortis. Iuxta qz et alibi
de ead dicit Quociens volui con
gregare filios tuos qadmodū gul
lma congregat pullos sub alas
suas et nolūsti fleuit equidem
dñs hīc ciuitatez videns fleuit laza
ro compates fleuit mōiute pen
dens defleuit videns ciuitatez dui
ciam cordis homi et mpenitētia
defleuit sup lazaro mortuo nostrū
miseriam et mōiute pendens defle
uit culpaz mām. Ex quo loco
accipitur istud docū. In hac arsti
pegmatōne mag⁹ ē ligendū quā
gāudendū homo em natus demiliare
breni viues tpe replet mserijs quē
pūgit pudor in recordatōne flagi
ti qntum ad magnitudinē admultitu
dinem et qntum ad cōpūditinē et vi
litatez pccatūm Amōi verat si se ho
mo dēbite cōspiciat qntū ad vñtē
opis qm opus cuiuslibz etiam bonū
pamius mēstruate qntū ad mūbi
lacom ratiōis eo qz tenebrositas
augit mchil sciēdo nisi plāctum
met luctum ad mūdū progredim⁹ Et
amīa p^o dñs m lib^o de amīa est
tampm tabula rasi in qua mchil
est depitum possibilis tam depitū
dolor cruciat in cōtūacōne damp
m qntū pūat qntū ad amissioem
diuie amīe qntū ad p dīcōm mōi
tece qntū ad vñtē nē qntū
ad iūmācōm vite pūte qntū ad m
itūdinē mte fūte et ob hoc quilibz
magis habz matiam i hoc mūdū
luctus qz gaudiū ptece Aug⁹ i li^o

Supputacōnū pte s̄a cālo s̄o Et de
gremplacōne cālo xv. **Ondit** **Q**uā
hac tristi viā magis ē flendū qm̄
gaudendū sic inq̄ues vītā hēt vītā
miserā vītā laboriosa vītā m̄ mūdā
vītā malorū dñā / regina sup̄noxiū
amilla m̄fioz vītā alā s̄mā ple
na m̄sele et errorū que nēt ē dñā
vītā s̄ mors m̄ qua momentis s̄m
gulis mōimur et p̄vāios mutabi
litatis defūs dñs genibz mortuū
rapim̄. **H**ic. Nec m̄z tota quippe
vītā est intelligendū t̄bulacō est
eo q̄ assue duo tortores ip̄am alē
natū corquētes s̄z timor et dolor
quīdo em̄ bene succedit homī timet
ne doleat quīdo vero male palam
est q̄ dolet. **E**t quid dicam de hac
vītā miserā nisi q̄ sūt vītā fal
lar et non vītā s̄ mortis vmbra
plena laqueis t̄udata vndiqz va
lidis m̄m̄is īqua iam homo gau
det iam dolet nūc famē lēta
nūc m̄f̄m̄ tē s̄m̄c iam vīuit iam
mōit cōtinue ad mortem inclina
nūc ridet nūc flet h̄m̄c timor h̄c
tremor h̄m̄c fames h̄m̄c calor fri
gus et langor ac dolor exuberat
om̄qz hora mors finē minat que
diuisis modis homines interitū
op̄m̄t doloribus h̄c fame q̄sūt
illum s̄cī extinguit h̄c suffocant
aquis illū laqueo suspendit h̄c
flamma p̄uit illum denat feroci
um bestiarū vorat h̄c t̄udat illū
veneno corripit. **S**icqz m̄ hac vi
tā non ē nisi miserā magna quia
cū m̄l cāus morte sūt ignorat tū
homo finē suū et quī stare se pu
tabat cadit constat ergo q̄ m̄ hac
tristi p̄grinacōne magis ē pla
gendū qm̄ gaudendū fletū ita
q̄ p̄p̄us redemptor videns p̄lez
cūlitate dicens. Quia si cogno
uisses et tū subaudi fletes que
nūc q̄ subv̄sione tuā calūnitatē
m̄seles t̄siones et p̄suās non
agnoscas exultas. **E**x quo loco

accipit s̄cōm̄ dominicū licet repro
borū visus dolore mixtus sit et ex
trema gaudij ip̄or luctus occupet
Ip̄i tam̄ m̄ hoc mūdō letant̄ eo qd̄
n̄ mūdī fallaciā norūt n̄ que v̄e
tūā sūt eis cognoscūt cū em̄ rep̄bi
laborent ignoraciā eo q̄ om̄is ma
lus ignorans s̄m̄ **W**ilelm̄ Et vene
nati sūt ḡcipia que pale p̄m̄ v̄o
cū q̄sūtū fuit generat morte v̄t
ait b̄tus **A**mbrosius. **J**acobus m̄ sua s̄a
nonica cecati quoz sūt malicia iux
quod p̄pheta inquit. **E**xceperunt mā
litiā eoz m̄f̄m̄ores etiā sūt m̄nā
q̄ p̄m̄ suū pondere trahit ad aliud
non m̄z q̄ que ventūā sūt eis non
cognoscūt Ignoraciā em̄ eos non
sunt v̄t v̄z agnoscat s̄ tenebr̄
obducit quod m̄ iudiciū boni et ma
li obseruent ḡcipia v̄o eos emollit
v̄t tantū visibilibz et defecabilibz
intendant maliciā ne iudiciū dei re
uoluant ab oculis eoz media quibz
possent cognosca abscondit m̄f̄m̄
tas cor v̄ile effemiat v̄t occret
temptacōm̄ non resistant. **Q**uo sit
quod tūc auferant iudiciū dei ab
oculis eoz letant̄ tūc male fecer
unt et exultant m̄ rebus pessis
licet autem ip̄is nullus sint po
tentie am̄c. **I**ntellus ratio memo
ria et timor sūt p̄cto m̄lī s̄dare
et se h̄ntes modo p̄s̄d et ob hoc
sūt organū m̄f̄m̄i quod m̄tegr̄
et bene ordinatū fuit bonū s̄onū
v̄ddit. **S**i v̄o confectū fuit hor
rendū stridorem emittit. **S**ic quia
peccatores amore visibilibz ab m̄
visibilibz confecti cadūt sola iam
visibilia ex p̄ti pena cognoscūt
sola ea diligit et illis solis m̄be
rent. **E**t ob hoc quid eis m̄ futūo
accidat nō ad v̄tū. **E**t quid m̄qz
redemptor. **I**n hac die tua q̄ ad
p̄atē tibi nūc aut abscondita sūt
ab oculis tuis dies quippe que
ad p̄atē ē alicui v̄t libere peccet
nō ē desideranda s̄ potius detes

29
tanda sunt Jemie diem hominis non
desideravi dies quoque que conferunt
libertatem peccandi infelix est putan-
da quia nihil infelicius felicitate
peccandi sunt id est. ayachabeorum in-
pacem habens inter homines cum suis
corruptibilibus facis quod vis dies fal-
sam gentem secuturum ad peccandum est
vitanda nam ut proverbis Salomonis
scribitur quia non cito contra malos
profatur suum filium hominem absque ulla
timore peccant mala dies in quo
abscondit laqueus malo ut cadat
infelicitate meis nec resurgat est
timenda gaudium enim prope ad
miseriam perducit Job. xx. Et mala que
in peccatis in malicia prosperant de-
bentur infeliciter respuant in cetera. cetera.
ix. Ex quo loco accipit istud etiam
docetur. De quibus in peccando est
liberior vel securior de tanto infeli-
cior est et peior pro isto inducit
quod ponit Augustinus super psalmum lxviii.
sermone primo ubi ait. psalmus que in re-
bus humanis vocatur felicitas plus est
timenda quam miseria plerumque affert
tribulatione fructu bonum felici-
tatis aut corrumpit animam per usam
secunditate et dat locum dyabolo temp-
tatori hec i. Si ergo plus timenda
est felicitas quam miseria constat quod
quanto malus est in peccando felicior
tunc miserior concordat quod
in libro de vera innocentia capitulo
ducesimo octavo inquit. et per
calosiora sunt anime propter quod ad ver-
sa Et in libro de spiritu et ad ayachellum
scribens ait. Intelligimus malos
accipere peccata ad dampnam ma-
le voluntatem sue. Quia autem tunc
malicia animi civitatem videtur deus
sustinet nisi forsitan quia non dicitur
erat propter peccata assumpta. In
Augustinus in libro de vita christiana. Se-
t tunc nos convenit tunc diu unumque
dei sapientia sustentat quod diu non diu
peccator suorum terminum finemque reple-
vit quo consummato eum illico perit

non illi iam ullam veniam respuant
Esse autem tunc peccatorum modum atque mensuram
dei ipsius testimonio declarat et quod
unusquisque vel celerius vel tardius pro
ut peccator suorum modum explevit eundem
tunc demonstrat quando de Sodomo-
rum et gomorreorum initium atque me-
dio qui sua iam peccata replerant de
loquitur ad abraham clamor Sodomo-
rum et gomorreorum impletus est et
peccata eorum magna vehementer repleta
hec ille amoueros vero post armatas
istas civitates post multos annos
constat esse deletas. Inde dicit dominus
Adum sunt peccata consummata amouero
vum. Ex quibus magnus timor ma-
lis in malicia pro spatis incutitur
quoniam hoc est causa periculosa quare susti-
nentur ut postquam consummata sunt pro-
rium malicia subito puniantur. De
inde pro tangens mala que vetera
erant per fide civitati dicit quia ve-
nient dies in quibus et quod te. ubi
non quod loquens de pace civium dicit
singulari que ad pacem tibi denotat
eius brevitatem loquens vero de tribu-
latione dicit plurimum que usque huc
perducit et tunc dicit te in munita tui
vallo quod per romanos principes
ad hanc finem est qui tres aggeres
ad capiendam urbem fecisse dicitur
vel tunc dicit eam vallo hoc est ex-
tenu admodum valli ordinato. Iuxta
id est ysaie. xxxix. Tunc dabo quod spiritum in
tuitu tuo et iaciam te aggerem
et circumquidabit te undique conclu-
dendo et prohibendo introitum et
exitum et introductionem virtualium
militum et armorum iuxta id est Turnorum
pro omnes persecutores eius apprehende-
runt eum in angustias. Et ad tunc
pro scernent te in capta civitate
tunc et loca munitoria diruerunt
sunt id est Turnorum pro perperam omnia
memoria eius et filios tuos qui in te
sunt sunt aliquos occidendo aliquos
captivando et non relinquunt in te
lapidem super lapidem videlicet fudi

tus euerendo iuxta id archer. iij. Ex
on qñ agger arabie et iherosolim
lupidi et Ex h' loco accipit quā
tum dicitur. maiorē mētitudinē
sequit' maior pena hoc ad hram
sive hystolam p'uit in iudeis. Inde
legit' in hystoria scolastica ex illa
por iherosolim funditus sit eūsa patz
q' locus caluarie qui tūc ext' eam
edē et sepulchrū mō est mea he
lius em adrian' ea penitus e
uersam repauit mutauit q' nō
eius et locū vōis eam helyam
n' et c'ā vō hystoria libro iij. calo
v. legit' t' fert' saliz Joseph qd
ex om iudea ppli m die solepm
pasche iherosolimam velud exiculi
quadam manu cogente p'enerat
quos tredecies centena milia ho
minū dicit fuisse iusto dei iudicio
tpe h' vltimis elato ut qui i dieb'
pasche saluatore suū xpm dñm
conuenit manib' et sacilegis vo
cibus violauerunt ipis diebus i
vnu carcerē omis multitudo co
clusa feralis pene exicū quod
mēbāt' exapet. Et ibid' sexto calo
tot et tanta defime de tortura dem
tū et ex tūori miseria iudeoz nar
rant' qualia nūq' fuisse aut co
tigit' legit'. Ibi etiam narrat'
de quadam nobili iudaia filia he
leazai q' erat ei subobēz pūily
filius hūc an oculis ferens Infe
licis inquit mat' infelicit' fili i
bello fame et dñeptione p'donū
predonū an te resuabo veni q'
om nate esto mat' ab p'donib'
fuor seculis fabla que soli deat
cladibus iudeoz et tū h'c dixit
filiū iugulat et deinde suppositū
ignem torret et medū vero suat
obtectū. Et ecce cōfestim p'dones
irruūt abuste carnis nidoze cōcep
to mortem minuant' nisi sine ma
ra abas quos patos senserant
demonstraret. Tūc illa equidem
ptem inquit vobis optima ref

uam et cōtinuo que supfuerant me
bra detexit infans. At illos repete
ingens timor invasit. Ipa vō crua
vltū et ipis iam p'donib' cōtulerat
mens inquit hūc filius me' ē p'tus
et facin' meum est edite nam et eo
prior comedi que genui nolite effi
ci aut matre religiosiores aut femina
molliores. Hec ibi s' in Josephu Colli
gens aut Josephus hystoriographus
ext'bulatōne magna iudeoz qual
pro ut legit' libro t'io vbi supra
cale. viij. non fuit abnūc seculi ne
q' erit ponit nūm pemptorum
vel fame vel s'io vndeas cētena
milia cetos vō latrones s'icarios
et p'dones mutuis dēlat' mterisse
vltūb'. Et tōs aut iuuenū quos
decor et p'otestas corpis amēdabat
ad triūphū dicit esse suatos reli
quos sup' decem annos habentes
ad opa egypti deputatos vel per
cetias p'ovincias esse dispersos.
Et infra dicit' septimū anni con
stitutos p'dūsas p'ovincias i fuit
distractos quoz nūc vsq' ad nona
ginta milia est p'ductus. Et vñ calo
dicti libri t'ij ponit' plūa signa
tribula quibus visibilib' d' gentē
p'fidam admonēbat post perpe
tratum scelus xpm dñm si forte
possent p'scelē vltres penar' flamm
mas lacrimar' vbitate restringere
ondebant' em p'sua p'atiaz qd ip
sor quētur p'maz q' aut. Nolo mor
tem p'ator' s' vō cōuertat' et vi
uat. Et ecce quia magna et ase
culis non audita similis pena
fuit in eos subsecuta. Causa vō
quare h'c omnia mala sunt eis
tūc vltū etiam f'at eo inquit do
m' genti puerse q' non cognovit
t' temp' visitatōis tue salicet
adventu filij dei incarnē visitā
uit em gen' hūanū dei filij sic
ipm medicus s' medicū venietez
ipe infirm' non cognovit. Iuxta
illud iohis p'mo ayundus eu nō

agnouit in propria venit et sui eum
non receperunt. Ex quo loco accipit
istud documentum. Causa potentis
suma dampnatiois tui est qd
visitacionem in carne ubi et redemp-
cionem humanam gratis prouidit tuam
tu salus non sit nisi per mediatorem
dei et hominem xpm ihm constat qd in
quo non reperit redemptionis effectus
meo non est reprobabilis saluator
quippe in se rebus tremis in met-
sum est fragile ad resistendum facile
ad surgendum facile ad persistendum in
bono agile ad delictandum in malo
et ob hoc et si clamat fito salua or
ad hominem peccatorem et iniquum ut re-
depcionis fructus in eo non peccet ipse
tamen peccator addendum moueri non ciuit
clamat itaqz sic tunc in se homo qd
propter te defunctus celorum ad yma de-
scendi te diuine redemi te nullam
penam dedi tibi esse et post esse per-
petuum esse uiuere sentire discernere
talam mundi machinam ad tuum mis-
terium ordinatum angelos ut prae-
et inflammarent tuum affectum ut illu-
minarent intellectum ut custodiret
motibus uis te totum in custodia
deputatum nunquam pax pensare de-
bueras tales doctores tales conso-
latores et custodes in tuam tutelam
et salutem adhibitos ego labora-
ui ut tu quiesceres ego fleui ut tu
iubilares ego temptatus sum
ut tu temptatorem per me superares
Illud passus sum ut honorem rea-
per flagellis cedi uolu ut consolati-
onem reportares crucifigi me prom-
si ut mortuus mundo esses in te
moi elegi ut in uirtute aspiromis
sanguinis mei ad celestia conuo-
lares lancea latus apertum sustinui
ut mihi amandi gratia te abscon-
deres corpus meum dedi tibi
et sanguinem in potum ut in corde
tuo per me per amorem reuolueres
in celestibus locum primum ut post me

ubi ego sum anhelares qd ergo tibi
amplius facere debui et non feci qd
causa habuisti quod inimico magis
qd michi fuisse aut complacere maluisti
Attende quid tibi profuit inanis
gloria breuis mundi leticia ubi fut-
tu quibus habuisti consortium qui
dicebat uenice fruamur bonis et
conemur nos uos ubi fut tuus obla-
menta nempe transierunt omnia uel
umbra nichil uicqz mundana suis
amatoibus profuerunt ymmo per
plurimum nocuerunt dic queso quem
fructu omnia transitoria homines in te
suis dilectionibus contulerunt cum in his
omnibus erubescunt iusta ergo est tue
dampnationis causa qd deum propter fratrem
hominem propter te crucifixum et mortuum
in te ponderasti et ob hoc quia redemp-
cionis mercedem non inuenimur effectus ius-
tum est ut te deglutiat infernus
Sequitur et ingressus scilicet post enun-
ciata mala in templum cepit ei-
cre ementes et vendentes
Ubi nota qd xpus ingressus est
in templum primo ad minuendum
qd ruina populi maxime ex sacerdo-
tum culpa fuit et causa destruc-
tionis uidetur. Unde Crisostomus Cor et sto-
machus ecclesie sacerdotes intelligunt
si sacerdotes praecauit totus populus conuer-
titur ad peccandum cum uides arborem
pallentem folijs marcidam intelligit
quod aliquam causam habeat etiam
radicem Ita cum uidet in disciplina
tuum populum tunc sine dubio intellige
qd eius sacerdotum non est sanum. Et
ingressus est in templum propter multam
instructiorem. Unde Crisostomus Tu imita-
tor factus es x cum ingressus fueris
aliquam ciuitatem an omnes actum ad
etiam etiam. Tercio propter prius hono-
rificentiam. Unde Crisostomus prius erat bo-
ni filius ut ueniens primo erat ad do-
minum. Sic autem dominus vendentes
et ementes bis primo in principio per
dampnationis sue sequenti pascha post

mutacione aque nyvni qua solus
Jobes narrat 6° multimo pascha s^c
m tamis palmarum quido venit isth
ad patiend^u de qua dicit hic et 4°
xxi. et 4° 21. ubi informam^r q^d ei
tuendi sut de templo Symoniati tu
multuosi negotiatores etia placita
tene volantes exymati et mediat^r
In eiectione aut vendentium et emen
tium de templo accipit istud donu
de ordinato seu indisciplinato m
regno m^upniaa m dyocesi m^uite
m m^uliaa et m^upplo arguit sacerdo
ciu non est sancti et sopulenciaam
vel vitam irregulare p^usidenciam
plator^u h^u trahit^r ex d^oto Crisosto
allegato que tamen sic probat Cu
em p^ucta subdito^u p^uis r^uoribus
am^uaz imputant^r et sag^uris om^u
demonibus ip^uaz requirit^r iuxta
quod d^us p^u Ezechiel^u p^uham d^u
lac comedebat^r et lams op^uiebam^r
quod crassum fuerat occidebatis
gregem aut^u medu^uno paustis
quod egrotu^u fuit non sanastis q^d
confractu^u non consolidastis p^utea
audite pastores verbu^u d^ui Eze^u
ip^ue requirit^r sag^urim^u ouiu^u de
manibus v^uis p^usumitur q^d si i
ouibus est indisciplinatio quod de
fuit doct^unao p^uretea non potest
pastor vlla excusacio si lupus o
ues comedit et pastor nescit exci
dere. uir^u q^dmius Et ro^u q^d pla
tus taret consenat. xl. ii. dis. Sit
reor Igit^r si d^ues p^uent pastoibus
p^uncipal^u imp^uicat^r m^usi diligenciaz
adhibuerint q^d p^uit ut quilib^u
ip^uoz possit am paulo dice^r q^du^u
de fuit manus n^uce a sag^urim^u
om^u h^uoz. xl. ii. di. Ephe^u s^c 4^uus
aut^u ex m^uito p^ulebis non nuq^um
q^du^u dampnat^r q^dten^u p^urocluu^uis ca
dant que secut^r et capite sag^ures
cente cetera corp^uis membra m^usi
tame^r. ii. q. 1. Ex m^uito Et Jeom^u
ait Non sp^u p^uncip^u p^uli et iudex
etiae p^u dei arbitriu^u dat^r subaudi

eo approbante s^c pro ut m^uia n^ura de
posuit si mali sunt actus n^uri et o
pam^u maligna m^u q^dsp^uu^u dei dant^r
p^uncipes s^cdm cor m^um Et exempl^u
fiat de saule h^unc Osce. vii. dia
fecit sibi regem s^c non et me et sic
ex^ura dei mali p^uncipes et duces
n^u n^uo plati q^dsurgit^r m^uchilom^u
et om^uis disciplinatio m^uplato^u am
q^du^u duces gregis retorquet^r ex h^u
ip^uo q^d est de ordinato ip^ulo m^usi con
stat de diligencia officij arguit^r
platos esse desides vel indignos
iuciacendo v^uo vendentes et eme
tes dixit d^us Sc^uptu^u est s^cz ysaie
lxvi. quia domus mea hoc est
meo cultui dedicata m^u quo ondit^r
illis se deu^u esse q^d ceplu^u solius
dei est domus oronis est non ra
p^ume vel furti aut negotiacionis
vos aut^u negotiacionis vos aut^u
fecistis illam spelunca^u latru^u ubi
sp^ucalit^r dat^r i^uelligi q^d non nuq^um
templu^u dei ip^ua s^cz c^usticia fidelu^u
quod debet esse deo deuotum sic
procholor m^uoidendo det^uendo
vel concupiscendo spelunca^u latru^u
et de templo dei de quo dicit A
postolus templu^u dei est q^d estis vos
fit spelunca^u latronu^u infernalium
quia ibi demones saltat^r et eria^u
indificant et syrenes iuxta finem
ba^u Jerom^u ad eustachiu^u xxxi. q.
2. Si paulus isme Et erat m^uquit
ev^uta docens cotidie m^u templo.
ubi non d^u 2^u m^uinete morte non
cessavit x^upus ap^udicatoe q^d est con
nonnullos qui m^usenectute dant^r
se oio et quieti du^u adhuc mult^u
possit prodesse et est hic argutu^u
quod m^utemplo debz p^uedicari v^uba
verbu^u dei non m^uforo vel ioculito
couenticulo de h^uet^r Cu^u ex m^uuato
Sc^uptu^u est em^u q^d m^u aure audistis
p^udicare sup^u texta Quare m^u x^upo
dilecti fletu^u x^upi adfletu^u q^d ip^usum
multiplicat^r offendim^u m^uoueam^u
Et auctua^u na que solet venar^u m

filios diffidene tuncam non nos im
punitas aut di diffinitio ad agendi
fortius mala qmoueat si infirma
di pretas que tam diu nos pnuce
diffilat ad penitencia emolliat. vñ
dita quippe vnus debz esse metz
altius de pe. dif. pma. Et et con.
non idomo dei ala q deo roomb
ntendamy ne quod prouisum est
nobis m remediū vñat idapnuum
petauit vñbz dei diligent mntenda
vt audiendo illud nō tam ame cor
pori qm cordis vitam vñam que de
est agnoscamy ad qua nos pducat
qui sup vñm lacimar dignatus ē
xpus p secula benedictus amē

Duo homines ascenderunt i
templū vt orarent vñy
phariseus et alt publica
nus luce xxii. Saluator m amax
maz pūssimz medicus vtudens
supbiam m phariseo et hūilitatem
qmendans m publicano pponit pa
bolam vt supbia que pñ In nocē
tiū de vilitate qdāone hūane mē
omni vñia semp ē pma semp est
ultima declinē hūilitate vero
sine qua quā sine fudamēto stuc
tat vñtutū et bonoz opm subsis
te non pō amplexam illa em m
tāsa vñ pñordia exērit anglm
stra deū ē ea absqz mora deiecit
ista desūms celoz ad vñā i vñez
mrginis deū ad vocauit attraxit
illa nō solū voluit angelas deo
adequare s et homines sceleratos
psupst deificare seu pdys colere
ista pro xpi ambulans hūilitem
cōsurgit ad eius etnātem Hec
em casu nescit lapsū nō nouit
qā qñto magis se coram deo dep
mē tanto plus sursum ascendit
Et mīto altissimz em ē dñs et iō
si quis se supbiendo erigit illū nō
tanqz si quis vero se coram deo
hūiliat ad illū deus descendit vñ
et vgo maria māz dei dū se rep
sentat deo tamqm hūilem auel

lam elā est ab eo m mtem cui ex
suanda est sumope m omibz opibz
bonis hūilitas vt possit haberi etnā
tas de qua dubitare si fulm vere
hūiles non debemz quia qui se hū
liat exaltabit vt dicit fims hūy em
gelice lēoms pñapiū vero ipms ē
Dixit ihus ad quosdam qui m se cō
fidebant tamquam iusti et aspua
bant ceteros Dixit ad quosdam
sq singulares et se alijs pponentes
Et hū erant pharisei ab alijs ihū
et ob suatys exultu re quome di
uisi qui m se cōfidebat h ē desius
meitis tamqm iusti qui tamē erāt
iniusti eo quod hūilitatē nō habat
sine qua nullus ē iustus vñde vñ
u. dicit et est vñ xpi Sic dēret
implere omem iusticiam .i. pñaz
hūilitatem. Sñy glōm q t asper
nabat ceteros nō attendentes i
ysaie. Vñ qui fims nōne sperne
ris Ex quo loco accipi pñū
documentū Qñtūbz homo ap
se vñuosus videat si tamē se p
fert ceteris ipos aspernendo est
iniustus pñ Quia omis tñs est
supbus omis aut supbus et m
iustus Item cum fñm bñm dñe
goriū. xxii. moralū sñm qñ
sñs supbie pñm tñ bonū homo
aspo estimat habet Sñ si de
sup datum credit sñs tamē mē
hor accepisse putat Tertia cum
iactat se habere quod non habet
Quarta qñdo ceteris despectis ipē
singulat vñtū vñdei Sñpe qñ
peste papue supbie inflatus fñ
iste phariseus vñmnda igit est
supbia que vñqz ad infernū est
detrusa Qñm tñ angelos legit
decepisse occulto dñ iudicio et per
missu potit homines decipe et vt
vnus cōñ alā se eigne cōdat
Qñ em cōtingit mcelis pñ suspi
rari ventur mtrīs pñclo siqdem
elatus i supbiam angelus contra
deū dixit ysare. xii. Sup astra

exaltabo solui meū sedēbo ī monte
testamētū ī laticibz aquilonis ascen-
dam sup altitudinē nubū et similis
ero altissimo ppter quod adēlāis m
petuas īseius est detrusus. Hac īfla-
tus supbia Absolon cont ptem suū
se vixit ut rex fieret. y. f. xv. Q.
ha fuit apnāpno pcomūcoz pūis ma-
iorē eqm mīgno roboratū ato tam
mārit hac deceptus Iedboam sa-
pientissim Salomōis contrā dīm
pūm se mīxgem de cē tribūū erex-
et fūis est rex isrl diuisū qz est
regni roboam pūro qz dēlato consi-
lio senū seruitus ē cōsiliū īuuenū ita
qz rex iuda duabz tribz pūit rex
isrl deam dīebant em īuuenes re-
gi roboam aquo petebant guanna
terrigene tolli que pū suū īmpo-
suerat sic eis respondeas. Digitus
meus est grossior pūe meo pater
meus cecidit vos flagellis ego ce-
dāy vos scorpionibz. Duo audito
dixerūt que nobis pars idāuid vl
que hēditas ī filio ysay. Vade ī
thabernacula tua isrl et sic ab eo
derem pūes regni recesserūt ity
f. xv. Ne g. homines deripiantur
desupbia vana glōia aut libidine
dnandi īquit duo homines ascen-
derūt īntēplūm ut cearent vni
pūis ens et alt. publicanus. Duo
quid homines sū nām sū vnus
plūsqm homo sū suā opmōm.
salz pūis seus qm mē cōfidebat
ascenderūt īntēplūm ascensu loca-
lūquā tēplū sūm erat ī alto mō-
te et gōibz ascēdebat īntēplūm
Ezechielis xl. Et orarent ecce fūis
debitus eūdi ad etāz ad orandūm.
non ad fabulandū aut se mīuāo lūbr-
ce cōtūendū. Ex quo loco accipit
docūmētū fūis ad quē dīnosat
tēplū dei cē mīstītū ē ut hōes
qz veniat ad orandū. Pro isto mīdū
at id Aug. mīgula. In oratōio nemo
aliquid agat mī ad quod mīstītū
est vī et nom accipit. her i. Alioqz

si quid aliud ppter laudē dei vel mōz
honestatē seu ordīnācom offīcū dūi
aut alicuius rei que dīlācom non
accipit ibi agit domū ordīs cōstītū
domus negotiācom. Item mīducitū
Illud Aug. pūm sup pū centesimō
xxx. Qui male vīuit mēta. Eūtho-
lica qūti īpūis est domū dei fūit
volūt spūlūam latronū. Et hūc
ē qz cōsiliū lūgdmēse volens ondē
quid facē mēta dei vel quō se ha-
bē dēbant homines sic īquit. Et
ad etāz hūlis et deuotīs mīgūz
sit cōmīfaco quēta dō grata mīpū
trientibz. placida quociens nomen
īhū fīdeles audierūt dēbet reuē-
ter flectē genua sūltōz cordis. Nū-
lū sedicōz ibi exītet cōdūmācom
moueat īmpetū ve gūmāt cēssēt
m etāz vīuīfātū et sōtētātū
quāzlibz cōsilia cōueniōes parla-
mentū. Cēssēt vana et mīto for-
ciū fēda colloquia. Cēssēt et vā-
alia que possūt tēat offīcū dūi
vel dūm oculos offīdere mīnē-
tatū ne vbi ē pūoz venia postūm
da ibi dēt pēnādi occasiō aut de-
pūendū pūa gūmāt. Cēssēt mī-
etāz rapaz cūmīterys negotiācom
et pūpūe mīdūm et fori cūzlibz
tūmīlāz et omīs sēculariū iudiciōz
strepitus cōquiescat. dēmmū
etāz dēt h. v. Intelligant igitur
rxōi mīelligant amītores ī mī-
di et mīxime dūi corde qz dāpūe
sūt dūm pūetua pro eo qz de dō-
mō dei fērerūt vel fātūz equoz
stābula vel spūlūas latrū dō-
mū em domū quāi cūpūlatū
a vmo ut sēuērius pūat mīpūz
postiora et fātāt eos mī cōsī-
fūmūt a sūis pūis a cōmībz et
īpūm ob pūm sēmpit. Duo
būz itaqz vēmētībz adorandū
pūis ens sūis hēc apūc se oūbat
fētū. tūm tāmē genua flectere
dēbuit vel aliquid se coram deo
hūlīt mīdūare sū id ysae. xlx

Volui in terram dimisso adorabam. En
phor qd dicit stans elato ipius an
im denota fm theophilu. Huc prode
dolor mlti piosis vestibus induci vl
als caligati ne forsan vestes tota
ment aut ppe artitudoz aliqua
difficultatez habeant i orando vl
surgendo noluc flecte coram deo
imitant qui tam coram homibz
hulic iflectut non attento qd x
proadit infaciez suam in monte
olueti orans hulic pro patris nos
tris ponderandi e aut id qd dicit
h' apud se orabat quia non quat
apud se orabat quia non qd apud
dm qd ad se redibat p piam superbie
fm basiliu et sic non ve orabat sed
simulatore quia scdm greg veritat
orare e i pucione amaro gemtus de
corde non tm vbo s intentione resonat
Ex quo accipit istud doctumetu
Oratio sine humilitate cora deo emissa
n' gemtu aut copucione cordis ful
ata no e deo accepta. Humilitas em
adimpetrandu requit unde ecclasi
a. xxxv. Oratio humiliter se pene
trabit nubes et cyranus in libro
de orone sic orantibz fm tu cu
disciplina quietem continet et
pudore et aug Quid prodest
strepitus labioz si muti e cor
et fm greg Ammar vba sunt
ipa desideria in quibz tanto quis
mi? clamat qnto mi? desiderat
Et id si quis humilitatem vel reue
renciam quo adden i orando no
h' frustra laborat. Sicut aut mlti
modi quare orantes fructu pnat
pmo pro eo qd sit in ptiis macta
libus et maxime si ea in cosue
tudinem pduxint aut in eis indu
rati fuerint constat de quibus ps
p. Tu multiplicauit orom no
exaudia vos et tam subiungit
manus em vestre plene sut sag
uine S. ppe corporez oranciu
qd non feruet nec deuote orant
Unde dicit iemie. v. Orabit et

non exaudiam vos. Tuo quia in
orombus non pseuerant de quo luc
xi. dicit Si pseuerauerit pulsans
sua qd dabit ei et iudith. iij.
Satore quia exaudiet ptes vras
si pmanstis i ieiunijs et orom
ibus. Quarto ppe diffidenciam
qua hnt orantes iacobi p. Qui
hesitauit non estimet qd accipiat
aliquid a dno et eccl. xviii. An
orom para anima tua et noli ee
quasi homo qui temptat deum
salsi si velit audire. Qnto qd no
cui vel indiscretu e quod petat
vt filioz zebedei quibz dixit xps
nescitis quid petatis et xx. Sep
to non exauduit homines licet
petant hulic occulto dei iudicio et
tu orant qd i tempus magis congruu
aut magis gtu et vtile petatibz
exaudico differt. Septimo nega
quod petat vt vtilius pro eo vel
melius det pro illo sic paulo magis
cui stmbus non est ablatu vt vty
in infirmitate eius pfiat. Quare
humilitatez et reuenciaz morando heam
et exaudicom adeo qntu salutez nra
respiciat mebmur ipo dicente luc
xi. petite et dabit vobis. Quite et
inveniet. potest aute affia quis do
morando vix diu. Tu qndo maloz
suo remissat consideras vbi fuit
Tum aut iudicoz dei smam meti
ens et scia quens cogitat vbi erit
Tum cu malauit ptiis solerter at
tendens mens considerat vbi est. Tu
cu bona supne prie contemplant q
quia n' dum adipiscat lugens co
spiciat vbi non e sma est ba greg
xxii. moralu. Alij quoqz sut modi
diusi quibz fm dei vel homines iusti
et i p m mouet. hoc nesciuit iste pha
riseus qui ait Dei gras ago tibi
qd non sum sic ceteri homines rap
tores iniusti adolter qd dicit solus
iustus sum ceteri sut ptoes et inius
ti vbi respectu proximi eplex ipi
elato considerat homo qd se alijs p

tulit dñi ait deus grās tibi ago q̃
non sum sicut ceteri homines Erās
quippe dō agē quod quis non qm̃
sic aliqua p̃cā gūia aut quod ieiū
net vel agat bona opa non ē rep̃
hensibile s̃ de hīs se iactare ē sup̃biē
S̃ quia alios accusat et iudicat
dicens raptōres iniusti adulteri
Tercio quia p̃rogm̃ qui ascendat
adorandū seā desperit dñi ait ve
lut etiam hic publicanus stultus si
quidem est orō que non ab accu
satione s̃ a cōmēdatione sui ip̃ius h̃
exordiu q̃ iustus impietate accusa
tor ē sū p̃b̃ior. xiiij. Qui em̃ se ex
cusat deus illum accusat In hūano
quippe iudicio qui p̃cā cōfiteatur
q̃dēmpnat̃ in dñio vero absoluit̃
Vnde p̃pheta dixi q̃fitebor ad ṽsum
me iniusti. Imeam et tu remisisti
iniquitates p̃cā mei. Et addit ad
cōmēdationē suā p̃ph̃aīseus Ieiuno
bis in sabbato id est in septimana
que apud Iudeos tota denominabā
asabbato tamq̃m̃ adignior **S̃** ma
le iste ieiunauit Nam et si abstīuit
a cōmestione non tamē ab elatione
ideo ip̃ius ieiunū nō placuit deo
ut em̃ Augustinus sup̃ Jobem Ieiuni
um magnū et gūiale ē abstīnē ab
iniquitatib̃ et ab illiatis voluptatib̃
de con. di. v. Ieiunū Et idem in s̃mo
ne de ieiunio **S̃** corpus tuū longa
ieiunia cōsūperunt atq̃ illi subgre
ris tibi cū nō subitis vicia ī mal
p̃seuerans magis hōres q̃m̃ place
as deo Addit itē p̃ph̃aīseus decimas
dō dñi que possideo quia p̃ph̃aīzei et
dēminut̃ decimas dabant In quo
vāq̃ conditōm̃ habuit iste melio
rem aliquib̃ xp̃ianis qui nedum
de minimis non soluit s̃ etiā defuit̃
si soluit decima tamen eligūt et re
linquūt et ob h̃c adeo nōm̃e accepta
tur Vnde legit̃ in Geñ Resperit
dñs ad abel et munia eius ad Ca
in aut̃ munia ei⁹ non respexit
Quia iste de optimis gregis ille

vero de ceteris offerēbat **Exq̃**
p̃t accipi istud documētū Decime
quas sibi deus īsignū vniūsalis
domini⁹ reseruauit dande sūt fide
lit atq̃ grāte q̃m̃ p̃fideles dācom
eaz dat̃ habūdāa fructuū Vnde
dñs Malachi. iij. Reuertim̃ ad
me et ego reuertar ad vos d̃ domi⁹
erātui Et dixit in quo reuertem̃
si affliget homo deū quia vos me
affligit̃ et dixistis in quo cōfigim̃
te in decimis et in p̃m̃iis vos m̃a
leda estis in p̃enuria et vos me
cōfigitis tota gens Quod tractas
dñs Iōm̃ ī p̃sona dei ait Horror
vos et q̃ moueo vt m̃ferat̃ decimas
ī hōra hoc est ī thez̃auros templi
vt hēant sacerdotes et leuite cibos
et p̃bate me si non tantus pluu
as effuderō vt cātharante celi apte
ē credant̃ **S̃** quia dando quis
decimas cōsequit̃ s̃mitate corp̃m̃
iuxta id Aug̃m̃ Si decimas dedis
non solū habūdāaaz fructuū rea
p̃es s̃ et s̃mitate corp̃is et am̃e
cōsequēis Tercio q̃ sit remissio p̃eas
p̃cāz **S̃** quarto cōsecutio et̃nōrū
p̃m̃iorū Augustinus Qui p̃m̃iū
ēgno et̃m aut p̃cāz indulgentiam de
siderat p̃m̃eri reddat decimas et
de noue p̃tibi studeat dare elemosinas
P̃tēa q̃ decime sūt solūende fi
delit̃ probat̃ p̃ auctes vetis et no
ui testamētī Ecce namq̃ abrahā
obtulit decimas melchisedech de
om̃ib̃. Gen. xiiij. Iacob p̃m̃isit
deo auctōz decimas et leuitico xx.
vij. ita finē dicit̃ Om̃es decime t̃
re siue defragib̃ siue de pomis
arborū donū sūt Oues et boves
et capre que subēga pastor̃ tra
sūt q̃q̃ decimū veniūt s̃ificabūt
dom̃o et non eliget̃ neq̃ bonū
neq̃ malū neq̃ alcedō q̃mutabūt
Et nūi xviij. ita finē dedit leui
om̃es decimas isrl̃ ī possessionem
p̃m̃istio quo s̃iuit̃ michi ī thab̃
naculo feder̃ Et de ṽcō. i. xiiij.

ita mediū decima ptem sepabis
 ab omib; frugib; tuis que nasce
 tur in tra Et p^o palipomenon
 d^o obtulerūt p^oicias frumeti
 vim et olei mellisq; om̄ que
 gignit humi decimas obtulerūt
 p^o Thomas fidelit^{er} offēbat oīa
 p^omittua sua et decimas Et i^o Ca
xxv. ita p^oncipū dicit In ex
 ultatione scilicet decimas tuas
 et malitiae ut. configit me in
 decimis Et hic luce. xviii. Dec
 mas do om̄ que possideo Et m̄
xxv. ve vobis scribe et pharisei
 q^o decimas mentam et anetum
 et c^ominū et relinquitis que g^o
 uiora sūt legis n^oam et iudiciū
 et fidem et h^oc optuit facē et i^o
 non omittē Ex quibus h^o m^oq^o
 calitas p^oth dolor refriguit do
 ceant q^o saltem in frumēt^o deo
 decimas fidelit^{er} reddat alioquī
 prodecimis ap^outabit^{ur} Consequē
 ter ondit d^ons publicam hūli
 tatez dicens publicanus aut
 a longe stas Ecce timor phoc
 confundit^{ur} qui grauib; p^oitis o
 nerati p^osumūt irruēnt^{ur} a stue
 diuis ubi corpus et sanguis xpi
 tractant^{ur} nolebat nec oculos ad
 celū leuare Ecce pudor quia ui
 ditabat se indignū p^ouēdū p^oto
 rum Et p^ouēbat pectus suū
 eate q^o tūc dicens p^oicius esto
 michi p^otori Ecce hūilis confessio
 quia igit^{ur} longe se fuisse recog
 nouit et ob hoc p^ohorrescē^{ur} cō
 rum deo hūit qui nichil mali i
 p^omitti d^omittit quia videre al
 titudine celi p^o p^otoz fetoze in
 dignū se iudicauit quia v^o sup
 peccat^{ur} toto corde i^o genuit et
 am̄ peccandi deposuit quia v^o
 non false aut fide de peccatis
 deo confessus fuit veniam obti
 nit. Am̄ dicit Amen d^o nobis
 descendit hic s^o publicanus ius
 tificat^{ur} h^o ē denipio iustus s^o

p^o gram quā dat de hūilibus i
 domū suam dedomo dei ab illo
 h^o est p^o Et m^oito quia ille hūit
 p^oscriptam iusticiā iste veram
 Et quo accipit^{ur} istud documētū
 Ille cum publicano veniā p^otoz
 q^osequit^{ur} qui se p^o p^ota elonga
 tum a deo intelligens districtū
 dei iudiciū expauescit Depctis
 quoz hūis nauisam de eis i^oge
 misat et de pones am̄ peccandi
 firmi^{er} vltius veracit^{er} cōfiteatur
 p^o quia t^ois habet timore pu
 dorem dolorem q^o sessionem et i^o
 sessione indusam ad satisfaciēd^{ur}
 obligatōem que ad veram p^oma
 requirit^{ur} t^ois equid^{ur} p^o ai pub
 licano dicit Altissime de^o ego
 sum ē filius p^odignus qui subam
 sua q^osupsi cum mētricib; mult^{is}
 sordibus p^otoz mulapliat feda
 tus et abhominabilis factus Nam
 anima mea p^ofetoze p^otoz et h^o
 roze abhominabilior est q^om̄ caro
 leprosa Ego sum sepulch^o de for
 de albatum intus aut plenu om̄
 spurcia et ossibus mortuoz cō
 putru em̄ quā i^ometū m^osto
 re meo Et ideo q^o elongatū me i
 mis ate cōspicō longe sto et eru
 besto ac pauesco appinquare ne
 fedat^{ur} mee fetore diuina offē
 dam marestatez p^ossime deus
 a longe sto et in gratitudinē me
 am̄ cōsidēo m^otrina pro eo q^o
 om̄a dona tam spūalia q^om̄ t^opa
 lia tam nālia q^om̄ g^oraita et q^o
 sum quo moneor quo uiuo et
 quo spūro ate recipiens non red
 didi grām pro gratia s^o offensa
 reddidi maliciā pro beneficiis in
 uiam pro honore cōceptū pro g^o
 titudine et ideo quocūq^{ue} me b^oo
 v^ocaudia mei cōm̄ me est et cō
 fusio vultus mei opperuit me
 p^oactetissime d^o q^om̄ m^ospient^{ur}
 diuitis bonitat^{ur} tue abusus
 longumit^{ur} tua cōtemp^{ur} boni

tas siquidem tua et exhausta pie-
tas debuit me ad penam emollire
ego vero super dulciam cordis mei
thezaurum nam in die re et re-
uelationis iusti iudicij ubi reddes
vnicuique iuxta opera sua. Vocas-
ti me ut resipiscerem nuntiasti ut
rediret et ego me amplius e-
longavi. Nulla quippe creatura
tantas iniurias et offensas pos-
set equanimiter sustinere quin se
de illis vindicaret si potest haberet
et oportunitatem vindicandi quantas
ame tollerasti et me actenus
ad penam respuisti. **Q**uoniam me
deus misericorditer tibi fidem tenui fecit
cuius enim in baptismo et operibus
eius sed post baptismum ad popas
dyaboli me conuersti et siliquis
peccatorum animam repleui. **Q**uid
faciam miser fugere omnipotentem
non valeo et appropinquare erubescio
scire aliud nescio nisi quod tue me
me exponam inquam deus propi-
cius esto michi peccatori. Causa vero
cur iste iustificat descendit ab
subiungit inquam quia omnis
qui se exaltat superbiendo humili-
abitur in penam penam vel in futuro per
penam eternam quod respicit iustitiam
iuxta id proverbiorum xxxix. Superbi
sequitur humilitas et qui se humili-
at involuntarie exaltabitur in vita
eterna iuxta illud proverbiorum xxxix.
humilem spiritu recipiet gloria quam
nobis concedat per secula deus benedictus
Ver quia dies nunc est virginis ma-
tris assumptionis gloriosa digne
verbum istud qui se humiliat exaltabitur
sibi per quamdam excellentiam conuer-
te dimittat. **H**ec enim est virgo que
ab omnibus generacionibus beata et bene-
dicta debet dici quia respexit eam
humilitate deus qui fecit et magna
qui potens est et secundum nomen eius
Ex ipsa enim virtus est sol iusticie
christus deus noster qui mundi tenebras
pepulit et fulgore suo nos illu-

trauit. **H**ec est que sine contumacia
cepit mundiciam. **P**ecunia humilitate
quanta sit et quod variis domibus fida-
ta fuit. **A**ugustinus in sermone tertio de
natiuitate ostendit sic inquit beata hu-
militas matris que porta paradisi
efficit scala celi constituitur per quam
dominus descendit ad terras. **E**t subdit
scilicet est maiora palma virginis gloria
viduarum exultatio quicquid vultoria
sanctorum gaudium angelorum reges
animarum ianuaria celorum sublimata
apostolorum laus martirum. **P**ubliano con-
fessorum continentia virginis norma prin-
cipum iustitia regum salus quod om-
nium populorum. **E**t ideo cunctis precoribus ve-
neremur virginem matrem dei ut ipsa
nos merito procellas seculi fluentes as-
piciat et in fluctibus huius maris quod
vindicet per misericordiam per seculum benedictus ordo
continua coadiuvet. **N**on enim dubium
est quod que meruit prohibendis pro-
ferre precium possit liberatis ne propter
multitudinem et magnitudinem peccato-
rum fides ingente materia perdat
batho. **I**mpietate suffragium quod secundum
augustinum in sermone tertio de natiuitate
eiusdem virginis nullum sanctorum tam
potentem meritum invenimus ad pla-
candum iram etiam iudicis quam eam
que meruit fieri mater eiusdem redepto-
ris et iudicis. **H**ic ad illam ergo
spem nostram post deum et ad vocata
pronobis ad celestia tractant deuo-
te exoremus ut subditis huiusmodi er-
roribus et peccatis turbatoibus exultant
de causa vite beatus in celestibus
aspirantes illum quod genuit valeamus
Quod prestare digne misericorditer et
iustus iustus deus noster per secula
et amen. **B**enedictus Amen

Considerans ihesus de
fimbriis tyri venit per sydo-
nem ad mare galilee. **M**attheus
xiii. **Q**uia genus humanum propter peccatum
summi peccatis ab audiendo voce verbi
obscuravit a laude quoque creatore
obmutuit opus erat ut veniet et

qui falsitate audiendi et libertate
loquendi hominibus quod donaret. Item
medicus qui pro totum mundum homo
iacebat egrotus venit mediator
dei et hominum christus ut eos qui adeo
recesserant reducere infirmos cura-
ret namque vixit ostendit ad audiendum
verbum dei abilitaret et linguas ne-
dum ad ultimum sed et infirmum ad lau-
dandum deum relaxaret qui et exiens de
symbis Tyri venit per sydonem ad ma-
re galilee in medios fines de ca-
poleos qui secundum theophilum ingen-
tilium locis moram dominus facere noluit
ne occasionem iudeis daret ut trans-
gressorem legis eum estimarent quod
se gentibus admisceret Tyrius autem
de cuius migravit symbus est civitas
opulentissima de qua Ezechiel et
alii prophete multa scripserunt satis
magna in rupe durissima et in
torde mais sicut undique maius cum
data adiectu lapidis contigua ex
muro fortissimo et altissimo et ad
pedes xxxvi. spisso munita habens
duodecim turres fortissimas super mo-
di ubi multe reliquie scorum habet
et ante portam huius civitatis ad
partem australem est locus predicantis
ihesu christi ubi mulier extollens vo-
cem ad ihm dixit Deus venit qui
te portavit ubi lapis ostendit in quo
christus stetit et locus videtur ubi ipse
sedet et nunquam arena maris oppri-
mitur. Unde vero est minor civitas
et pertinet ad tyrum et ab istis civi-
tatibus totum consilium denominat
de capolis autem secundum Bedam est regio
decem urbium transiordanie ad oien-
tem in galileam quod ergo dicitur
quod dominus venit in medios fines de
capoleos non ipsos fines de capo-
lis intrasse significat neque enim mare trans-
migrasse dicitur sed potius ad mare
usque venire atque ad ipsum pervenisse
locum qui medios fines de capoleos
longe transmare portos respiciat
secundum Bedam. Ex quo accipitur

184
istud documentum. Omnis manus ca-
uere debet ne occasionem det alijs ut
dicant vel iudicent ipsum esse legis
dei transgressorem pro quia cum christo ac-
tus est nostra instructio secundum Augustinum christum
autem non migrabit agentibus ne occasionem
iudeis ad iudicandum eum transgressorem
legis inducant ut patuit secundum theophi-
lumi a quolibet christiano tunc occa-
sio est vitanda providemus enim ut
ait apostolus ad romanos. xiv. bona non
solum coram deo sed etiam coram omnibus
hominibus et hinc videtur id Augustinus. et sic
actibus flagitiorum atque facinororum vita
suam custodit sibi benefaciat quisque
autem et famam in alijs est mitoris
nobis enim natura est vita nostra alijs
fama nostra. x. q. vi. Non sit audi-
endi. Ex quo patet et ex eorum illi etiam
consequenter se videant qui quando rep-
hendunt de aliqua negligentia quod
venit in mala suspicionem non au-
rant dicentes sibi coram deo suf-
ficere conscientiam propter etiam quod si qui pa-
ciunt vel permittunt malos agere dum
possint eos et debeat cohibere sunt
in culpa quia occasionem dant peccato.
Ad hoc induat id Augustinus in epistola
ad macedonem ubi ait plerique qui
suffert amicitia paciendo malos
sive ipse malevivendo. Et canon dicit
facietis proculdubio culpam habere
qui quod per corrigere negligit. lx.
xxvi. di. Facientem scriptum est enim non
solum qui facit sed qui sentit per-
ticipes iudicantur. Item quippe in
noticia iudeus odisse nephandam et
ideo latum pandit delinquentibus ad-
itum qui iugit cum pietate consen-
su non prodest alicui non puniri pro
qui tamen puniendus est alieno
peccato. Quia igitur dei filius ad-
itum ut egrotos sanaret descen-
derat qui alibi ait. Non est opus
bene habentibus medicus sed male
habentibus. Adducit ei surdum et
mutum non a nititate nec ex infir-
mitate supereminente sed ad omnino ipsum

obsidente et eius auditu et loquaz
impediente et deprecabantur eum ut
manu illi imponeret vultus enim depre-
cabat et ibat et sinabat infirmos.
Surdus autem et mutus iste significat
patres mortales peccat inobediunt
qui tunc efficiuntur surdi et muti
cum dyabolus suis suggestionibus
obscurat aures cordis sui nec sinit
eum audire vultum dei aut quod de deo
loquat vel diuus cuius prima sug-
gestio suadet longam vitam pater
in infirmis iuuenis es fruar de
hac tu senilem penitebis vel sic
Adhuc letare tu seculo robur enim
quod habes non facile amittes et
si amiseris tunc penitebis quia sug-
gestionem homines per plurimum decep-
ti ad inferna sunt dum non sperant
detructi. Certe attendendum est ad
id beati Gregorii qui promissum per-
fenti veniam non promissum crasti-
num diem vivendi. Secunda suggestio
allegat pateri magis ut promit-
tendo post perpetrata peccata et actu
mulanda ex post veniam pertrahat
ad gehennam dicit enim inima domini
plena est ira Et in die mensurarum
ponere non possumus quacumque ei
hora peccator in gemitu remittetur
ei peccatum Ideo vitare prohibitum tuo
sequar concupiscentiam nullum sit pe-
ccatum quod non pertineat luxuria tui
sacare oblectamentum mundi dedu-
cas dies iuventutis in otiositate
in fine enim vite tue de omnibus pe-
nitebis et tunc saluaberis sed fallit
sicut enim nullum bonum remun-
neratum ita nec quidquam impunitum
deus dimittit Et ubi plura ligna
ibi intensior flamma Tercia sug-
gestio dyaboli protegit timores
ex veridia inducendo sic in nubes
peccata tua sunt tunc et enormia
nequaquam debes ea revelare ne
malus aut mala perimais aut
quod revelabis modum temeritatis co-
misse cum et detuli modo spiritui

dominus est horridus cogitare sed fallit na-
am secundum apostolum ad corinthios scribente omnes
stabimus ante tribunal christi ut referat
unusquisque pro se ipso pro ut gessit
sive bonum sive malum confitetur est
pudorem coram dei sacerdote sustinere
quoniam cum perpetua veridia in conspectu
omni apparere. Quarta suggestio pro-
tegit timorem satisfactionis oblati-
do id in synu non potes deo sa-
tisfacere quia graviter eum offendisti
ad tantum enim profundum malorum
venisti quod non est tibi spes de
salute sed fallit nam se totus mu-
dus esse igneus in cuius medio po-
nere penam levis vel stipula non ta-
nto flamma incendii recipit sicut
deus parcat quicquid magno pec-
catori ad se remeant. Aut sic in mutis
habes tantum de ablatis vel coactis
usuris fur et aut spoliis vel calup-
niis si volueris restituere filii tui men-
diabunt non ergo restituas sed fallit
nam non tenet quis plus facere
quam tunc potest si enim quid remanet ha-
beat finem propositum dum facultatem
habet satisfaciendi nemo quippe ad
impossibilia obligatur et impossi-
bilium non est obligatio Regule sunt
vna canonica Et alia civilis. Quarta
ta suggestio protegit invidiam
timorem reddendum ad patrem sic per sua-
dens quod tibi prodeat hodie confit-
tari tuis iterabis sed non dicit quoniam
plus peccata accumulaveris tanto diu-
tius punieris fallit ergo quia secundum Gre-
gorium patrem quod per penam non di-
tuitur mox suo pondere trahit ad
aliud patrem. Et quoniam suggestiones
dyaboli quibus pater surdus et
mutus efficitur. Unde illis est per
alios ad christum adducendus et pro
eo ad devotionem hominibus deus exoratur
sed enim deprecabatur ista ut manu illi
imponeret. Ex quo trahitur istud
documentum. Quod pater sitior vel bo-
norum hominum impetrat veniam patrum
desitis siquidem Job. x. dicit voca

si est qui videat et ad aliquem sito-
rum couerte demustis vobis hic moia
id induat. Aplos qui dixerunt dno
de cananea dimitte illam quia cla-
mat post nos Et si quis diceret sic
dicit heretia non esse scis pro aliq
supplicandis quia aut deus dispo-
sunt dare ab eterno aut non Si dae
disposuit supfluit ipsoz oratio
Si vero non disposuit dare frust
orant ad quod rindet. Et orant
non ut diuiaz disposicom minue-
mus s; ut obtineam; q; de; dispo-
sunt per orones scior ee implend;
ut s; homines meant accipe qd
eis oportet de; disposuit ante scia
donare ut dicit greg; mpmo dya-
logor Cui; verba ponit. xxii. q.
ii. Obtine; p;retea iose. ii. scib;
hpi sacerdotes pro ppo mepellant
et pcta comedunt s; orationib; suis
debent ea atq; consumunt qui qnto dig-
niores fuerint tanto facilius i neces-
sitatibus pro quib; clamant ex audi-
unt hinc iednm; m leuicaco Si q;e
vult pontifex no ta vocabulo esse q
mito mittet. moysen mittet. Aaron
Quid em dicit deus quia no disce-
dunt de tabernaculo domi Et ibidem
ponit tria opa moysi que faciebat
in quib; pontifex deb; ipm moysen
imitari quia deb; scias scripturas le-
gere docere pplm et pro eo orare xx
vi. di. Si quis vult Et sic plati p
cipue debent ee non tantu pro se
s; etia pro subdit; orombus inter
quibus tamen no suffiaet oratio
nisi assit elemosine largia lxxxii.
fratrem Qui igit; plati adhuc simit
instituti ut orent constat q; orones
bonoz impetrat veniam pitor; Allo
qn ipoz instituto ess; frustra In
sup adh; induat q; homines tam
vivi qm mortui oromb; adiuna-
tur s; Augustinu m libro de cura
pmortuis agenda igit; no e dubi-
um q; orones iustoz snt p;gamenta
pitor; Sequit; Et apprehendes eum

125
ihus det; a seorsum misit digitos
suos m auriculam eius ubi iom; d;
seorsum aturbulent; cogitationib;
et acibus inordinat; smonib; q; i
oport; eduat; qui saluai met; digite
ti aut qui m aues mittit; vba vel
dona spūs sūt Subdit; demq; et
expuens tetigit linguam eius ut
s; theophilu ondēt q; omnia men-
bra sat corpis eius diuina existūt
et sat sic et spūtu q; vncula lig-
ve soluit et em omne spūtu sup-
fluitas est s; m domo omnia diuina
fuerūt Et suspiries m celu ingemut
et aut effeta quod e ad apperiat; sus-
perit quidem s; Bedam m celu
ut inde mutis loquelam inde au-
ditu surdis inde claudis mfinatib;
docet ee quendam ingemuit at;
quia no ipi opus eet ai gemitu a-
liquid apre pete qui dicta pete-
tibus donat tu pre s; ut nobis ge-
mendi daret ex emplu tu vel pro
nris vel pro nroz reatib; proxi-
moz supne pietatis p;idia mō-
mus Et aut aut effeta id est. r.
ad apue ad aues ppe ptinet au-
res em ad audied; apinde ligura
vo ut loqui poss; a reticulis erat
sue tardia; solueda Vnde seq;
et statim apte sūt aues eius et
soluit; e vncula ligve eius et lo-
quebat; rē nam s; aug; 2 in q;
dñs aliquē sanauit que non or-
no libauit; deo no i meito iste rē
loquebat; quia opus dei i pscōm
non nouit extra debapm; ayaio
res quis aut est qui rē loquit;
et Beda Ille loquit; rē solus q;
deu cōfiteudo vel alijs pdicando
apit os cuius auditum ut celesti-
bus poss; obsecrare mandata
diuina gracia reseat; cui; ligura
tactu diuine sapientie que est rpe
ad loqued; mstruit; et tñs dicere
p;e donne labia mea apies hec
ille Adne dñs nr quot sūt qui
audent dice dñe labia mea api-

es scz ad benedicendu et laudand
deiquoz ore qz exadipe procedit
iniquitas qui locut pacem ad
proximo mala aut in cordibus
ipoz. **A**ut qz in eadem lingua be
nedicit dō et maledicit hominibus
nō pensantes quod idem fons nō
educat dulcem et amarā aqz. **¶**
Ex h̄c aut qz ih̄s suspiciens m̄te
lun̄ ingemuit t̄h̄t istud docu^{tu}
¶ Dm̄e qz ē et quo est aut que ad
ip̄ius p̄fectiōem vel decorem p̄tinet
et vniuersali om̄e quod desu nā
est bonū est a solo deo expetendi
p̄z nam cū iacobi p̄m̄o dicat dē
datum op̄am et omne donū p̄
f̄itū desu sū ē descendens a pat̄
lun̄ est vtiqz ab illo qui dat iā
quēdū ip̄e em̄ ē qui fecit celum
et t̄ram mare et omnia que t̄ris
sūt et omnia p̄p̄m̄ f̄a sūt et s̄n̄
ip̄o f̄itū est nihil ex quo omnia
p̄quem omnia in quo omnia et ob
hoc ip̄i gl̄oria in s̄cla s̄clor. **N**on i
ab i^o s̄p̄ia non sanitas nō pro
sp̄itas non salus anime non belli
victoria vel triumphus non pax
nō v̄tus aliqua non concordia ul
status tranquillitas. **N**on felicitas
vel bonoz temporalū v̄bertas
non laus aut premiū sue mer
ces s̄ ab ip̄o solo deo sūt quēda
¶ Unde Aug⁹ in libro de ciuitate di
¶ Qui sine saluatore salute vlt
habē et sine vera sapiā extimat
se p̄dentem non sanus s̄ eger
nō p̄dens s̄ stultus in egritudine
assidua laborabit et in ceitate
maxima stultus et demēs p̄ma
nebit. **¶** xxx. q. i. Qui sine salua
¶ tore. Cur ergo inquit Aug⁹ in li^o
¶ medicorū calo. v. Vagat homi
¶ no q̄rendo bona aie tue et corp̄is
¶ ama vnu bonū in quo sūt omnia
¶ bona et suffiat desideā simplex bō
¶ quod ē om̄e bonū et factū est et calo
¶ ui. d^o Cogita q̄ tūc potes quale
¶ et quācum sit illud bonū. Si enim

singula bona delatabilia sūt cogi
ta m̄tme qm̄ delatabile sit illud
bonū quod v̄tutatez continet om̄
bonoz. **H**ec ip̄e **¶** Et aut id quo viu
¶ in y mouem⁹ et sum⁹ sit adeo idem
¶ ondit in libro de ciuitate anime sic
¶ inquiens h̄ ip̄m̄ bonū quod agi⁹
¶ deum p̄nos agē intelligam⁹ neqz
¶ qui p̄p̄ia nobis vendicem⁹ in anis
¶ gl̄ie cupidit̄e decepti quo vno malo
¶ assimō iyma demig⁹. Hec ip̄e. Quō
¶ fit qz si quid in nobis bonū est vel
¶ laudabile nō a nobis s̄ ab i^o factū
¶ ē qui facit mirabilia solus et vniū
¶ qz p̄v̄t nouit accedat. Et ideo cō
¶ mendem⁹ op̄a in nobis diuina si q̄
¶ sūt vel vident⁹ in nobis nō m̄a qm̄
¶ et nos si quid boni sum⁹ op̄i illi⁹
¶ sumus. Sic et cū videm⁹ aliquā
¶ creatiōem dei bonā vel bene dispo
¶ sitam amem⁹ vt illi⁹ bonitatem
¶ vel pulcritudinē ad deū referamus
¶ Alioqz si ip̄e se amat creatiā nō
¶ adiuuat v̄tentem s̄ corrigit fir
¶ entem. Unde redemptor n̄r docet
¶ nos vna gl̄iam fugē et op̄a bō
¶ ad laudē solius dei referre p̄cipit
¶ illis qui surdi et muti adduce
¶ runt ne tūc dicent. Quia v̄t dicit
¶ int̄m̄. gl̄ia nō in alijs gl̄ian
¶ dū s̄ in aie et h̄uili⁹. V̄t qz
¶ vt ait p̄m̄. Ciuitas in monte po
¶ sita non p̄t abscondi q̄nto magis
¶ eis p̄p̄iebat tanto magis p̄dica
¶ bant et eo amplius ammirabā⁹
¶ de eius videlicet tanta h̄uilitate
¶ dicentes b̄n̄ om̄ia fecit surdos fē
¶ audire et mutos loqui ponunt
¶ plūre p̄ singula testantes p̄hor
¶ miraculorū multitudinē qz licet
¶ hic dicat v̄nus surdus et mut⁹
¶ tūc ciuitas plūes tam fuerunt
¶ ceci surdi et muti ciuitati s̄ inter m̄
¶ tos fuit vnus cui ciuitas fuit m̄a
¶ bilior m̄cetōs quia ip̄o s̄m̄. Ied
¶ minu⁹ tā miracula quāderunt qz
¶ auditus fuit redditus et affatus
¶ et ad emone libatus. Et aliquis q̄r̄t

quare istis prohibuit ne predicaret
nisi fuerit eos amplius predicatus
videt Aug. de yss. evangelistarum
q. voluit unde quia q. frequenter
debeant loqui iubet ut predicent
quando illi qui prohibebant tacere
non poterant. Ex hoc aut loco q.
dñs mhibuit signum istud predicare
tunc vero amplius predicabat do-
cumentum accipit. Quotiens aliam
beneficia largimur non debemus
applausus et laudes appetere illos vo-
quor accepimus beneficia siue benefac-
tores debemus laudibus attollere. Hec
conclusio finalis est. Theophili prima
ps. pbat. p. Aug. qui sic ait. Hic
est qui laudes hominum transcendit et
id solum intuetur et ei placere in-
tuitur qui conscientie solus inspec-
tor est de cuius conscientie puritate
quod procedit tanto est laudabilius
quanto laudes hominum non affectat. Hic
nichil de nobis tamquam de nostris vi-
bus presumamus ne quod ab illo ac-
cepimus amittamus et magis cogi-
tare debemus quid nobis desit quam
quid nobis assit quod habemus
caueamus ne perdamus quod nondum
habemus supplicemus ut habeamus.
1. et fulgentius in opib. bonis si
te laudat humana lingua tu laudat
asolo deo desideria sic fiet ut dum
laudem ab hominibus non quesieris
de laudem in opibus suis. Rñtū
vo adptem secundam. Quod benefac-
tores nostris laudare et venerari
debemus p. nam s. m. Thomas 2. 2.
se. q. 1. art. 1. c. 1. c. 1. c. 1. c. 1. c. 1.
frat. naturaliter ad suam causam
conuertit. In dyonisy dicit primo
calo de diuis. nomib. Quod deus
omnia in se conuertit tamquam omni
causa semper enim oportet q. effectus
ordine ad finem agentis manifestus
est autem q. benefactor in quantum huius
modi est causa beneficii. Et ideo
naturalis ordo requirit ut ille qui suscipit
beneficiū per gratiam recondensationem

conuertantur ad benefactorem. Et ultimum
d. ex benefactori debet honor et re-
uerentia eo q. h. rationem principii s.
pacitudo debet ei subuenire vel
sustentare si egeat. Hec 1. Quis
aut maior est benefactor quam Christus
deus noster qui fecit nos et non ipse
nos qui dedit esse uiuere sentire
intelligere qui creauit qui rede-
mit nos qui omnia nostris pedibus
subiecit Angelos in custodiam
deputauit dedit dona diuisa na-
turalia et gratuita dedit sua et omnia
superans libertatem dedit se nobis
q. vbi caro finis est ut habitaret in
nobis dedit patrem nobis filios
di fieri ut hic in spiritu suo clama-
do Abba pater sui patris gloria. Iste
quam. Quam nobis gratatur re-
canti oculi
B qui videt que vos vi-
detis luc. x. Quia s. m.
Aug. 2. 2. de ciuit. dei calo 21. be-
tudo quam recto proposito intellectui
alio creatura desiderat est ut bo-
no inmutabili quod deus est sine
ulla molestia perfruat et in eo se
metipsum esse mansuam n. vlla du-
bitatione tuncet n. vlla errore
fallat. profecto n. illi oculi qui
humilitatem Christi tunc videbant quod
etiam pylatus iudex iniquus vi-
dit iudas traditor impius Cay-
phas sceleratus episcopus et multi
alii scelerati et ipsi crucifixores
qui tandem videbant eum in iudicio
in que pupugerunt s. illi potius
qui videntes Christi humilitatem perfi-
dem viderunt eius ditatem quales
erant oculi aplos quos paulo
ante puulos appellabat ad pacem
inquiens Confitebor tibi pater dñe ce-
li et terre quia abscondisti hec
a multis diuitatibus et humilitatis
mee a sapientibus id est superbis pha-
riseis et reuelasti ea puulis id
est humilibus diuitens enim s. m. Cyril-
lum ab eis qui certam mentem ha-

buerat conuersus ad discipulos dixit
eis Beati oculi qui vident que vos
videtis nam viderunt eum gratiosa
principia mansuetudinis humanitate per
Johe 1. 22 oculis nostris vidimus
et audimus et manus nostre conu-
tione Iuxta illud xpi vos autem
videtis me quia ego vivo et vos
viuetis viderunt eum potestatem
inmirabilium operationum Luc. 9. vbi
legitur repleti sunt timore magnus
dicentes quia vidimus mirabilia
hodie viderunt eius gloriam intrans-
figuratione Beati Johe in persona
aliorum apostolorum dixit vidimus gloriam
eius gloriam quam unigeniti a-
patre quia .i. eternitatem Et
ideo beati oculi qui vident vos
videtis dico enim vobis quod multa
prophete magis potestatem et signum
et reges magni potestatem et dig-
nitatem volunt videri que vos vider-
itis sed principia manus corporales sic
ysaas qui dixit videram discipu-
los celos et descendentes Et dauid
rex et propheta dixit in psalmo vnde nobis
faciem tuam et saluum eum Et sa-
lomon rex Santi. viii. Quis
inchi dicit te firmi suggerente v-
bera meis mee ut inuicem
te solu foris et deosculer te Et
balaam propheta gentilis dixit pro
ut legitur Nu. xxxiii. heu quis
virtus est quando her faciet Et
alibi dicit videro eu si non mor-
et nobis viii. legitur Abraham ex-
ultauit .i. exultando desiderat
ut videret diem meum qui licet
videt spiritualiter perfidem non ta-
corporealis et eo modo et ordine
quo vos videtis Ex hoc loco etiam
istud documentum in visione diu-
initatis et humanitatis xpi beatitudo v-
consistit per testimonio vitarum
dicentis ad patrem her est vita eterna
ut agnoscamus te deum verum et
quem misisti ihesum christum Super
quo augustinus inquit in felix qui

omnia nouit et te nescit beatus autem
qui te nouit etiam nescit qui autem
et illa nouit non tamen propter illa
beatus sed propter te solu. Item Augustinus
in libro de symbolo tractatu dicit
pro Eibus nobis non deest quoniam ipse
panis viuus qui propter nos de celo ad
terras descendit sui prima nostra di-
mas facit. Nec potius ibi deest
prout fonte vite saturabit enim nos
abundantate donum sue et atque
deliciae corda nostra cupabit. Et ipse
Ex quo patet quod nemo beatus sine
xpo nam ut ait Augustinus libro. ii. de
libero arbitrio capitulo. vi. Nemo
sine sapientia beatus et nemo beatus sine
summo bono quod inuitate que est
sapientia amant et tenet her ipse patet
etiam quod qui christum habet beatus est
eo quod qui christum habet deum habet De
autem deum habet nisi qui beatus uiuat
et unitatem eterne suat Item non
propterea sunt homines beati quia bene
uiuere voluerunt nam etiam hoc vo-
lunt mali sed quia recte uiuunt vel
uixerunt quod mali noluerunt Et
ob hoc non mirum quod miseri homines
non adipsam quod volunt id est
vitam beatam Quia est in hoc ultio
Augustini libro primo de libero ar-
bitrio capitulo. xiiii. Nos igitur si in
sione diuinitatis ex humanitate xpi re-
fici optamus vitam eternam si vo-
luntatem suam opponere sacrificium
caute quoque ne in demonis dea-
pulam nos contingat eadem ambule-
mus ita ut in insidias eius dech-
re aut agnosce valeamus primo
namque quia ubi multe viae occu-
runt facile quis oberrat amplex-
tamur viam eterne beatorum pedibus
scorum tritam adeo multipliciter ap-
probata et hanc licet videatur
non amantibus arcta amplecta-
mur non declinantes ad dexteram
vel sinistram de qua ipse dicit her
est via ambulata in ea alie enim
viae sunt que ducunt ad interitum

petuū et infimū supbi naqz effie-
m et dūi corde quoz nūc magnū
tūmlatus ē mīs vadūt priam lu-
asferi auari priam iude stāiothis
qui pxxx denarijs xpm tēdidit
et negauit Inuidi et iracundi priā
Cayn patriade qui frēm suū abel
innocentem mētemit **Culosi** p-
riam olosins et diuitas epulome
luxuosi priam **Sodome** et go-
morre ac illoz om quoz caro an-
diluuiū corripuit priam suā dūsi
quoqz sūm pāa vāia m bestias
tūmūatū hūc vias suas quibus
ad inferna descendit **Q**uidē
debemus ne sub alacūis vtutis
vel boni velamī m laqueū dyabli
madam? multi em laquei posi-
ti sūt nobis m hac vita laqueus
quippe ē moriente moccidente i
om pte mūdi mputibz m cogitā
iamqz et m mūis m pulcritudine
et m deformitē m bono et m ma-
lo m vāte et vā m fide ispe et
dilectōne omibz em que bona sūt
docet aboti dyabolus omibz se
m mīstet vt fallat vicia ne vide
ant et abscondit et bona vt m
eis que se efferat vel dese pīuat
aut alios dese pīuēdo temē
iudicat exinamre cōtendit pīs
quippe qplexiōm vniūsaūqz as-
piciat et ex tūc temptatōis laque-
os appōit Vnde aliū laqueū pōt
tristibus vt m discordiam et lites
mouent alū letis vt plūuiaz
resoluant alū timidis vt tūre
supplicioz a vitate recedant Alū
auarū vt iustū iudiciū vendant
vel bñficia ipis fā mīme recogīat
alū leuibz corde vt de crastino
nihil pōgrent n quid eis ventū
est attendant alū elatis vt laudi-
bz fultū m malis mollit requies-
cant singulis qz homibz deditis
majs eos quos nouit cōuenire
ad seducendū laqueos acomodāt
Tercio pūdē debemz vt cōfortem

7
m via ne gdiendo m via deficiamz
quod sit si pane doctrine **Catholice**
reficiamz qm non m solo pane viuūt
homo s m om vbo quod procedt
ex ore dei Aut cum sacm corpus
xpi iūitate ecclie et societate
Catholica manētes purgati recā
pīmz m quo plenitudo ē grāiū
Sequitur Et ecce qdam legis spiritus
vba legis tenes et vni legis igno-
ras pītus pīa lrali non melli-
genāa spūali sūm Ambrosiū sū-
rexit ad hūm vt melius melli-
audiret vel vt bonus assistetibz
videt temptans eū vt temptare
volens et dicens magr agm
vocat non dnm quā vlt fac
nō sūe audire nō obedire et h
sūm Crisostomū significabat laudatores
scōr et nō mmitatores mīr mīqz
qz faciendo vitam etnām posside-
bo videt quēre hūilit qz dicit
mīr sapient quā d quid facien-
do quā non iūmone est regnū
dei m quo satis habundabat qz
legis spiritus s mōtute Juxta illud ap
v. Qui fecerit et docuerit hic mag-
nus vocabit m igno celoz vbi ad mōtū
vtendz qz hic legis pītus licet no-
uit que sūt legis multa ignora-
bat tamē sue salūis documēta pā
em est iustiaa deu pīdem cognos-
cē **Q**uā opā sūm fidem facē pīmo
ergo debuit quēre quod credendo
et post quid faciendo vitam etnām
possidebo **Ex** quibus eliat istud
documētū pīdem cū opibz sās
it ad vitam fides autē debz esse sic
mtegra vt m nullo discedat qd
credit et tenet sūm mīr ecclia **Vn-**
ctus Thomas pa se. q. v. articulo
trio dicit Quicūqz non mheret sic
i fallibili et diuīe egule doctrine
ecclie que procedit ex vitate pīma
mīptur facit manifestata non hz
hūc fidei manifestū est em q ille
mheret doctrine ecclie tamqū i falli-
bili regule omibz assentit que ecclia

que
 dicit
 deo
 sibi
 in
 que
 pde
 fide
 dile
 tend
 plic
 in
 mag
 solu
 in
 sue
 totu
 et e
 suo
 refe
 to fi
 pue
 mul
 dedi
 sue
 nuer
 semp
 rege
 vnu
 vel
 utan
 mon
 den
 exto
 vo si
 dilec
 lignu
 Unde
 2. u
 dilu
 m di
 dilec
 tate
 ame
 ples
 sic d
 pect
 figu

quos p ipam videlicet dilectionem voca-
dicat super eam in fatigabili desi-
derio inheret p dilectionem ergo caplaunt
sibi de creatam rationalem ut ei sp
inherendo ipm beatitudinis bonu ex ipso
quodamo passim suggeret et de ipso
p desideriu bibet in ipso gaudiu pos-
sideret **Hipe** Surge igitur homo et
dilectione te totum in dominum deum tuum ex-
tende surge et bibe dulcor de ipso ex-
plicabiliter suavitatem ininge te totum
in ipm quia i^e desiderium nescis si tu non
maximas fastidies Attende quia te non
solum sic cetera creavit sed sup cetera
visibilia intellectui decoravit similes
sue ymagini scilicet domini mundi **Hipe**
constituit nam tuam assumpit verbo te
et exemplo instruxit et saguine
suo precioso redemit pane super stabili
refectur curam de te facit in deum
et filio habet ymo si oblata illa fuit
puerum sui nunquam ipse obliuiscit tui
multa tibi dona contulit ingenia
dedit et ondit et eterna dare dispo-
suit pensa quod omnibus horum et mo-
nient fuerit bonis misericordie nam
semper pures si terpe non custodieris et
regredieris semper morieris nisi te ipse sp
vivificaveris Et ideo sic nulla hora est
vel punctus in omni vita tua quo non
utatur beneficiis dei Sic nulla debet esse
momentum quo non habeas ante oculos
deum in memoria tua et ipm non diligas
exto in mente et fortitudine tua **Hipe**
vo sic declarat nam dilectio dei quod
dilectionem proximi et ideo cum deum di-
ligimus necesse est ut proximum diligamus
Unde **gregorius** in moralium sic ait
Qui amare deum negligit profecto
diligere proximum nescit nam tunc plenus
in dei dilectione proficimus si i eiusdem
dilectionis gremio quos proximi cari-
tate lacrimamus Quia enim amor dei
amorem proximi quod dicitur
plegem dominus diliges proximum primum
sic diliges dominum deum tuum ut incho-
peratore nostri prius amoris sui radice
figet quos proximos post modum dilect-

to firma firmaret Quia tamen dilectio
divina p timore nascitur sed i affectu cre-
dendo pmutatur **Hipe** Item **augustinus**
in libro de sermone dominico utique rationem
sue mutuo dilectio dei et proximi quia
nec dilectio dei potest esse in homine qui
non diligit proximum nec dilectio pro-
ximi in eo qui non diligit deum **Hipe**
Constat ergo quod non debet sine proximo
nec proximus sine deo diligi potest et app-
terea qui credit in deum debet facere
quod precipit deus alioquin si contempnit
precipientem meo quod non diligit pro-
ximum manifestum est quod non diligit
deum et velle ei precepta suare cum
intentione faciendi ea diligit deum
et velle ipsum possidere et possideri ab
ipso diligit deum et voluntatem dei vo-
luntati sue in omnibus preferre diligere
vero proximum et velle sibi summum bonum
proximum est succedere ei optare bonum
et quere et velle ei quod sibi ad rationem
itaque legi spiritus de dilectione dei et pro-
ximi christus respondens dixit illi
rite iudicasti non dixit rite fecisti quia
sic dicit glossa laudavit eius rationem
non finem dicens hoc fac et viues qua-
si dicit hoc facis et non facis et ideo
ad vitam eternam non pervenies sed si vis
pervenire hoc fac et viues Ille autem
volens iustificare seipsum et demo-
strare se iustum putans secundum gloriam
mentis suam se esse alium hominem qui
tantum exterius videtur et non ante
deum qui videt interiorius dixit ad ipsum
Quis est meus proximus forsitan
putabat quod christus diceret iudeus est
proximus tuus Et tunc videtur dominus
iudeum diligo et sic apparet iustus
In hoc autem quod querit quis
est proximus meus variis ad dilectionem
dei ondit tunc nesciat vel non est iustus
si aliquem proximum esse debet enim
habet in canonica sua Siquis dixit
deum diligo et fratrem suum odit mendax
est qui enim non diligit fratrem suum
qui videt deum quem non videt quomodo
potest dilige Suspicans autem iherosolus

id est sursum aspiciens dixit phiseo
homo quidem descendebat ab urbe
ihericho qui madit in latrones
Erat enim ad biam m^r p^rlez et ier
cho sollicitudo et deseri in quo homines
spoliabant alacritatibus in quo compe
hensus fuit Sedechias fugiens de ier
ab exatu regis babilonis sic legi^r
Venne ultimo Ibi et occidebant
homines alacritatibus et quoniam uis textus
usque ad finem huius latrone possit hysto
ria intelligi. Aristotele tamen per homines
istum intelligit adam vel genus
humanum qui ab altitudine celestis ie
rusalem ad miseras huius vite mi
serabilis descendit Iherusalem enim in po
sita visio patet Unde Aug⁹ q^o pel
lagus homo an quoniam peccaret in
sione patris hoc est in paradysi erat
ubi quid videbat pax erat in leti
tia hic descendit ihericho hoc est in
defectum pacis et in miseras vite
presentis que de aere sit lucida Et
adit in latrones id est in demonum
peccates qui insidiant alienis bonis
Et non dicit madit in latrones
non quod latrones irruerent in eu
homo enim sponte se tradidit potes
tati eorum et necessitati mortis qui et
despoliauerunt eu in dumentis gratie
et in mortalitate auferendo Ita quod po
tuit dici id Job tunc despoliauerunt
me gloria mea Unde post patrem cog
nouerunt adam et eua se esse nu
dos et plagis impositas .i. naturalibus
voluntatis et debilitate per patrem uix
illud patet. Non est sanitas in car
ne mea Unde glossa. Voluntas sunt peccata
quibus ineluctas nature humane vio
lat et mors quasi fossis visceribus
induat huius itaque plagis imposit
abierunt non ab insidiis cessando
sed insidias occultando seminuus re
lictis quia remanente vita nature
non vita spiritus Ex quo accipit
istud documentum homo primus non
potuit rationabiliter de deo co
queri quod in mortalitatem et

quam diu amiserit quod alacritatibus in mali
bus voluntas accipit et debilitat per
patrem existit nam sponte et liber
tate arbitrii madit in latrones Cu
enim ut ait hugo in libro de archa noe
aliquantulum post principium primo homo
adhuc conditus fuit ut si non peccasset
per contemplationem principium voluntas crea
toris semper assisteret spiritui ei adhaerere
adhuc ei qui immortalis est etiam
ipse vitam sine termino possideret hoc
ergo erat unus et verus bonus homo
plena videtur et perfecta quoniam sui con
diti plena sunt secundum illam plenam
quam creatus accipit non secundum illam
quam post peccatum obedientiam accep
tus erat si proicatus est a facie domini
per peccatum creaturam ignorantie paus
sus ab intima luce contemplationis
illius foras venit eo quod profundus
ad desideria eterna mentem inclinavit
quo magis supernorum dulcedinem
quorum iam gustum perdidit ob
liuisci cepit. Hic et Augustinus deus dede
rit et tunc corpus quod anime esset subiec
tum et conforme ut sic anima erat immo
tens et tamen poterat peccare Sic
corpus esset impossibile et tamen pos
set mortaliter mori et mori non
mori habere sufficientem et indigentiam
obtemperare et rebellare erat enim ita co
nditus ut in eo nulla esset pugna re
bellionis nulla pronitas libidinis
nulla diminutio vigoris non corruptio
mortis non ergo poterat tunc suf
ficiens fuit prorsus et omni bono
ditatus quod mortalitate penitentem
et miseriam madit deo rationabilis
imputare si potius libero ipsius ar
bitrio velle enim ut ait Augustinus libro de
gra et libero arbitrio inest nobis ex
libero arbitrio ut velle bonum est
profectus velle malum est defectus co
stat ergo quod sibi non deo debet et de
bitum imputare Item Augustinus in dya
logo ad dosium primum homo cum condi
tus esset a deo et libero arbitrio mu
natus preceptum quod ei positum esset

si custodisset ipse deus ei precepit morte
non corporis nec anime multaretur si
obediens mandato dei atque elatus
superbia suasionem sperantis obediens
dei precepta contempnit Et hec causa
extitit quod mortis pailu murrat
ab illo uno homine humana natura
viciosa atque peccato obnoxia morlis ex
uat hibi. Concludit ergo simon
quintus in tractatu de arbore mo dic
ta simone pmo et patm ade non
e imputandi deo qui monuit si ei
qui audire contempnit. Similiter
nemo suam dampnam iuste pot
attribue deo si potius sibi qui con
dei misericordissima iustitiam libo
pugnauit arbitrio. xxii. q. iiii.
Rabuchodo. Tradit aut ut sacerdos
quidam descendet eadem via sacz
pnam pta originalis et inso illo p
teruut. Omnis et leuita Cu esset
secus locu et videt eu ptiuit. Glo.
sacerdos et leuita qui tnsierut sac
dotu et mstiu vetis legis figurant
Ita q sacerdos lege significat que m
mundi descendit pmoysen hui vide
rut mundum fraudatu sz gerius
humid sz nulla impensa ma tisi
erut q lex et pphete vulnera hui
ni genis narrauerut sz no sanare
rut. Samaritanus aut quidam sz
xpus samaitany em mptat iustos
xpus aut est custos homi quae
hic posuit cotru tibi et ve iustos
est quia nisi dñs custodierit ciui
tatem inuani uigilant qui custo
diut eam scribit ipe. Hic iter
faciens sz mhuic mundi pmar
rarnacom quia pti nos homo fac
tus iter vice pntis arripuit venit
secus viam et videns eu h est vl
neratum oculo me quo respexit pe
tru vt fleat amare misericordiam
tus e. Allet miz. Ipe em e pr ma
rum et appians sz pnamitatez ex
hibicoms mie allegauit vulnera
eius sz mbaptismo pta eius re
mittendo pus em sanguis incessat

fluxat deuoluto eo q iuxta id osee
iiij. Sanguis sanguine tetigit mfu
dens oleu et vnu sm mcerlineare
glo. Carisma spūs scti et calicem sue
passionis vel oleu penitentib spem
demeterms dando sm id Ezechielis
xxi. Quidam sanguine tuu tuxi te
oleo hoc fecit qñdo dixit pnam agi
te appropinquabit em regnu celoru
Vnu mfidit ptoz ttozem mcuti
quod fecit cu dixit vms arbor q
non facit fructu exadet. tigne
matet. Ex quo hic inquitum
statu epoz et pastoz respicit de do
tumentu Custos amax itinare debz
non torpescit vulneratis pnam
misericordie assiste et vlna potu
mfundendo vnu et oleu alligare
quod no debeat torpescit sz labora
re pz nam no pt esse vlla pasto
ris excusaco si lupus oues come
dit et pastor nescit sm Greg. in
registro hene vba de regulis uanis
quos hnt ppham Ezechielis
Dñs custodibus torpescitib con
minat inquiens lac qmedebat
et lams opiebam quod crassum
fuerat occidebat gregem autez
meu non pauistis quod egrotam
fuerat non sanastis quod cofractu
non consolidastis ptea pastores
audite vbu domi Ego ego qpe reg
ram sanguinem de manibus vris
het macia de officio ordi. hresta
gabili eo ipo em quo tacet et tor
pet pdicom ouiu cosentat. xliij. dis.
Sic rcor sigilent igit et itmerent
pro salute subditoz et possit quete
i die quilibz ipoz id apli aynde fut
manus mee a sanguine om vrm xliij.
dis. ephesis Quod aut custodes ci
max debeant vbiat pnam assiste
et vnu ac oleu ad mvicem mste
ondit bñs Gregorius xx. libro ayora
liu pte iij ca. x. sic inquiens Curat
subditos meste debz et iuste cosules
ma et pie seruicis disciplina. Et itm
misenda et leuitas cu seruitate facit

du est quoddam ex utroque tempore
tum ut neque multa asperitate exul-
tent subditi neque nimia benignita-
te solvantur. Hec 1^a plus tamen ut
ait leo ipsa ergo corrigendus ague
benivolentia quam severitas plus ex
hortatio quam comminatio plus caritas quam
potestas. xl v. di. licet non nunquam
debet pastor delinquentium subdi-
torum omnia palpare et non corrigere
nam ex hoc venit in populum iram dei
sicut Dominus Invenimus qui ait Ecce
est ista munda que ista bonitas vni
propter et omnes in digne adducit pol-
lunt enim ex uno patre populus
nam sicut ex una ovis moribunda un-
usus quare inficitur. Sic etiam uno
formante plebs uniusa polluitur.
Hec 1^a Beatus et impones illum
iumentum suum duxit in stabulum et
curam illius egit iumentum christi ca-
ro eius in quo sanctuatus posuit quoniam
do patris nostri portavit in suo cor-
pore super lignum nam iuxta usum
vere sanguines in os ipse portavit
et infirmitates nostras ipse tolit duxit
autem in stabulum carnis incorporando.
Stabulum quippe secundum glossam est
pater carnis in qua reficiuntur patres
in eternam patriam redeunt. Stabulum
vero non domus etiam vocat ut patris
vite fecerit et infirmitas intelligamus
ne in hoc exilio tamquam in patria gau-
deamus. Et etiam illius egit carnis di-
ligens tuam sollicitudo. Hec 2^a quod secundum
ambrosium hunc similitudo dui di-
gere in terram non vacabat redeundi
enim erat unde descendit. Ideo voluit
ut committere officium suum apostolis et aliis
doctoribus et ceteris amantibus et eis committere
officium huiusmodi curamque et dare pro
munus suum laboris. Vnde dicitur Altera die
post resurrectionem prima enim dies fuit dies
passibilitatis de qua Amos vii. In
illa die dicit dominus occidet sol in meridie
Altera dies fuit immortalis de qua
in psalmo. Hec est dies quam fecit dominus

in domine resurrectionis in qua pro-
tulit duos denarios. 1. duo testamenta
secundum Blasium. Petrus per moysen novum se
se et dedit stabulum. 1. summo pontifici
maius obedientia omnes debent un-
i qui consequenter partem sue sollici-
tudinis committit. Episcopus et alii curam
tamquam constabularius suis quos re-
versus testamenti voluit habere
doctrinam et scientiam quorum cunctis
et principat summo pontifici ait. Quia
illius habet secundum amicum et corpus. Vnde
et primo stabulum ait pascite oves me-
as Iohannis ultimo. Et quod tunc super
errore quibus preceptis secundum consilia addo
do. Iuxta quod apostolus ait de virginibus
preceptum non habeo consilium autem do-
cto cum rediero secundum ad iudicium
reddam tibi reddet enim unicuique iuxta
opera sua. Ex quo passu elicitur
hec due conclusiones una est ista christus
spiritus carnis nunquam promittit etiam
in nostris ad salutem deficere sed semper
spiritus curam egit non unquam eam ha-
buit pro erronea aut delicta. Hec ac-
cipitur ibi curam illius egit. Altera
vero est hec. In imbecillitate carnis est
unus principalis et proprius stabula-
rius sue commissarius maioris obedi-
entia est nostre cunctis hominibus ad salutem
omnia sic declarat nam nephas est
sentire quod in salutaribus eam habuisset
prodesse. Cum desynagoga dicitur
Quid ultra debui facere veni mecum et
non feci. Iuxta quod dicitur. Et ideo si desyna-
goga curam huius quod curam carnis
propterea non affigi carnis et in ea mori
voluit sed etiam emissio unum spiritum sanctum
latus apertum sustinuit ut exinde pro-
fluentibus undis aque et sanguinis
formaretur vincta et immaculata ac
virgo sancta nostra carnis quod christi de summa
trinitate. Cle. vincta. Non habet pro
isto inducat id quod ponit Augustinus
in libro de civitate dei. Si dubitamus
nos eius carnis credere gremio que res
ad glorificationem generis humani ab apostolica

sede p[re]s[er]vationes ep[iscop]o[rum] fr[atr]um h[er]e[ti]c[is]
tis c[on]t[ra]m[un]icantib[us] culmen culmen aue
toritatis obtinuit Et p[er] post[er]um Quid
est aliud ingratum o[mn]i dei q[ui] tanto
labore p[ro]dite auaritati velle resistere
h[ic] ille. Ex quo p[er] q[ui] sit magna demer
ita modernor[um] h[er]eticor[um] qui dicunt e[ss]e p[ro]
q[ui]m[od]on[em] sub[er]atq[ue] sp[irit]u[em] reu[er]entiam
fuisse et etia[m] m[ult]os centenas an
no[rum] ih[esu]s que s[un]t fidei oberrasse
non em[en]t m[en]t[em] h[uius] que s[un]t salutis
sue fidei sp[irit]us s[an]ctus qui regit etia[m]
et qui datus est etia[m] in pignus
et testimoniu[m] veritatis errare n[on]
nec[ess]e tanto t[em]p[or]e s[ed] etia[m] n[on] con
gruebat p[re]terea v[er]bu[m] v[er]itatis e[st]
infallibile quia celum et terra t[ra]n
sib[un]t s[ed] v[er]itas dicit Ego p[ro] te ro
gaui p[er]e ut non deficiat fides
tua luc. xxii. U[bi]q[ue] n[on] defecit
fides petri et etia[m] et q[ui]m[od]o ih[esu]s
que h[uius]modi actus respiciunt potuit
militans etia[m] falli et fallere de s[an]c[t]a
et con. A nobis s[an]c[t]o In h[uius] tamen
que s[un]t fidei ip[s]am fallere vel falli
est impossibile Unde d[icit] Thomas
ii. questione. v. Judiciu[m] eor[um] qui p[er]
etia[m] potest errare in quib[us]libet si
p[er]sona ip[s]o[rum] tantu[m] respiciat[ur] Si v[er]o
q[ui]siderat d[iv]ina providentia que
sua etia[m] sp[irit]u s[an]c[t]o d[ic]it ut n[on] er
ret sicut p[ro]misit Joh[ann]es. xiiii. Et
sp[irit]us s[an]ctus adveniens docet v[er]itate[m]
denecessariis ad salutem certum
est q[uo]d iudiciu[m] etia[m] vni[us]alis er
rare in h[uius] que ad fidem p[er]tinet
impossibile e[st] hec i[tem] Ex quo liquet
h[er]eticor[um] stoliditas qui se in revela
tione dei vni[us]ali etia[m] imposit
Si v[er]o conclusio sic deducit[ur] Et
p[ri]mo q[ui]ntu[m] ad p[ri]mam p[ar]tem sic an
ticipat etia[m] triumphante p[er]simili
dicit[ur] In Joh[ann]es in ap[osto]lo vidit
I[er]osol[em] descendente[m] de celo Et mox
si d[ic]it[ur] est q[uo]d facit omnia s[ic] ex em
plar in monte monstratu[m] In tri
umphanti at etia[m] vni[us] p[er]s[on]a
qui etia[m] p[er]s[on]a in toto vni[us]o ip[s]e

salus deus s[ic]u[t] em[en]t ap[osto]lis. xxii. Ip[s]i
p[er]s[on]a eius erit et t[em]p[or]e t[em]p[or]e eis erit eor[um]
deus Igit[ur] in etia[m] militante debet e[ss]e
vni[us] p[ri]ncipalis et p[ri]ncipalis q[ui]m[od]o
qui p[er]s[on]a vni[us]is s[ic] in id Joh[ann]is p[ro]
Congregabit filii iuda et ponent
sibi caput vni[us] quod ergo vni[us] h[er]e[ti]c[is]
sine capite et p[ri]ncipalis pastore Et si
dicant x[ristu]m h[er]e[ti]c[is] p[ro]capite reue[n]i
istud stare non p[ot]est nam quia corpales
p[ri]ncipales x[ristu]s erat ab etia[m] sub[er]at[ur]
oportuit quod aliam q[ui]m[od]o qui loco
sui vni[us]alis etia[m] geret curam s[ic]
quod petro an[te] ascensum d[ic]at[ur] p[as]te
oues meas Joh[ann]is vltimo Et ei soli
p[ro]misit inquit Tibi dabo claues
regni celor[um] ut quodcunq[ue] p[er]as d[ic]eris
p[er]eum ad alios deuianda adsuand[um]
etia[m] vni[us]itate Et si dicant h[er]e[ti]c[is] p[er]
quidem p[ar]tes dedit non tamen hanc
h[ab]ent sui successores Istud d[ic]it e[ss]e errare
na[m] x[ristu]s sic etia[m] instituit ut esset
v[er]us ad finem s[an]c[t]i d[ic]at[ur] s[ic] in id Isaie
ix. Sup[er] dauid solui et sup[er] regnum
eius sedebit ut q[ui]niet et corroboret
id in iudicio et iusticia manifestum
e[st] ergo q[uo]d ip[s]am et alios cooperatores
suos deputatos in p[ar]tem sollicitudinis
in m[un]do sic x[ristu]s constituit ut eor[um]
p[ar]tes diffunderet ad p[er]s[on]as p[ro] v[er]i
tate etia[m] v[er]us in fine s[an]c[t]i p[er]s[on]a cu[m]
ip[s]e d[ic]at[ur] Ecce ego vobiscum sum v[er]us
ad consummationem seculi Si p[er]s[on]a p[ro]bat[ur]
nam determinatio e[st] etia[m] q[uo]d sub[er]at[ur] to
no pontifia om[n]i h[uius]modi creature e[st]
de natiuitate salutis In exnagante vni[us]
s[an]c[t]am q[uo]d p[ro]bat[ur] et p[ro]bat[ur] r[ati]one vbi
est vni[us] corpus ibi vni[us] debet esse ca
put nullum aut[em] m[em]bra salutem
et vigorem recipit nisi capiti et cor
pori cohaereat igit[ur] nullus saluatur
nisi capiti pape et corpori quod est
etia[m] catholica cohaereat Item deus
q[ui]m[od]o oues om[n]es vni[us]alit[er] p[er]p[et]ue
s[ed] salus ouiu[m] non est nisi sub pasto
re igit[ur] non e[st] salus nisi sub obedi
p[er]p[et]ue Item x[risti] testimonio est vni[us] o
uile vni[us] pastor igit[ur] cu[m] illi qui

dicat se non esse de omnibus ipse ad
uile suum non pertinet et persequens
non saluat propterea igitur parabola re
quit dicit pharisei. Quoniam inquit
quis eorum trui sit sacerdos inquit
telluris status enim legem leuitici
quo status sub lege designatur dicit
samaritanus id est christus in quo status
nouae legis videtur tibi proximus illi
qui inquit in latrones sit humanum
genus at ille dicit qui fecit misericordiam
in illum. Ex quo ad hanc per quam alie
nigena impendens beneficium Ioseph
Cunite proximior fuit quam sacerdos vel
leuita eiusdem gentis patet etiam
intelligendo misericordiam quod nec per car
nalia nec spiritualia censetur proximus
alicui nisi habeat misericordiam in eum in fundens
oleum compassionis et vni correctionis
sic fecit christus. Ex hoc loco accipitur
verbum doctrinae quoniam quae etiam est
secundum Ambrosium in libro de officiis nichil
tam secundum naturam est quam uiuere cōsortem
naturae uolens enim deus ut ait Iohannes
in quadam epistola unumquodque alteri tangit
tunc ut prius sentire et quomodo si in
et in tribulatione esset et in uenire cupit
ita ipse alter propter deum subuenire non
possit. Quapropter facite misericordiam
in opprimitos et infirmos quoniam misericordiam uol
ueratis quoniam secundum Gregorium. ix. mor
aliu tanto quisque perfectus est quanto perfect
ius sentiat dolores alienos. Sicque ut
idem in omni. mens per passionem do
leat ut est larga manus affinis
doloris ondat. Hec ille. Per tamen
secundum Augustinum super epistolam ad hebraeos si
monem. Impossibile est scire afflic
tionis afflictorum ei qui experientiam
afflictionis non habuit. Hec ipse ex
mis igitur deficiamus ignoscamus quoniam
quoniam aliis debeamus. Et ait illi ihesus
vade et tu fac sicut ut quicunque uide
re tribulationem uel infirmum egerem
auxilio fac in illum misericordiam ut ad
iuuam quae sequatur. Quia nobis quod cedat
ipsum ut ai illis quod dicitur est uere
inducti prius mei regnum eternum misericordiam quae
quoniam in

Cum uero ihesus in ueterem
transibat per mediam samariam
et galileam luce. xix. Cum
uero ihesus in ueterem tunc uia sua ultima
qua ibat ad passionem uideret se spon
te passurum transibat per mediam samariam
que fuit terra genorum et galileam quod
iudeorum per medium ergo utriusque tra
ibat quia ad saluandum gentes et iudeos
ueniat eligebat aut christus semper
medium sciens quod uisus in medio consistat
Ex quo accipitur primum documentum
inueniendum et se in ueterem actibus
excedendo medium est eligendum christi et
accepto est non transiit christus ac
dum medium silentium tenent omnia
ab aere patris ad yma descendit in
medio notis nasci uoluit in medio
duorum animalium ipse propter iacuit in meo
doctorem in ueterem inueniens fuit in medio
discipulorum appaerens pacem dedit
in medio latronum suspensus fuit
in medio spem emisit in medio mu
di passus fuit igitur ab illo inueni
ut medium eligamus Item medium est
eligendum quia uitas in medio inue
niuntur. In Augustinus super psalmum. lx. cōmuni
est omnibus uis non est mea nec tua non
est illius aut illius omnibus est quoniam
et fortasse ideo media est ut in cunctis
eius omnes sint qui diligunt uicem
quidquid enim omnibus quoniam est in meo
est ideo in medio ut cuncti distet
ab omnibus et tamen perueniet omnibus per
terram christus est mediator dei et hominum
et sic medium igitur medium est eligendum.
Vnde Augustinus libro. ix. de ciuitate dei
capitulum. xv. sic ait Quia omnes homines
qui diu mortales sunt miseri sunt
ideo oportuit ex media qui non solum
homo uerum et deus esset ut homines ex
mortalis miseria ad beatitudinem inuolueret
inueniendo perducet huius ille hoc igitur
in medium se amplectamur ut uti meo
inueniendum et agendo uicem opera
ualeamus non declinando ad dexteram
uel sinistram Et cum igitur uideret in quod
dum castellum occurrerit ei dicit ueni

leprosi ab vrbibus et opidis quasi s^m
legem i mundi exclusi p quod castellu
intelligit cōsuetu pccatoris qm cum
quis ingredit^r vrbem ei deest vi leprosi
id est deest mandatorū transgressiones
Cum beatus augustinus dicit in omelia
hodierna sanu cōsiliu inueniens q^d
habet lepram pccat in anima ad s^mdo
tem veniat et humili^r ei sua pccā pan
des adiudiciū eius pēteat. Qui
steterūt a longe et leuauerūt voces
dicētes Isu pccator miserē nri A lon
ge steterūt quia de iudicia vbera
bant^r et leuauerūt vocem cū gem
tu redemptor^r m^oz implorando p q^s
intelligit pccatores qui post casum de
bent ad viam rectam se eige et stare h
em ista leprosi qui steterūt debent vi
liatē suā q^uosq^e et adeo se nullum
distare nam hū steterūt a longe debet
sup pccis suis nauseare et i gemiscē
at sic in vocem depccationis assurgere
et dei misericordiam implorare quem
admodū ista dicebant Isu pccator
misereri nri Ex quo accipit istud
scdm doctū Alep pccā vere mudat^r
cessantes cū effiat apccis et habentes
firmū abstinendi ppositū vilitate suā
detestantes et amantudinem cordis
de malis opibus habentes Vere con
fidentes et humili^r dei grām implora
tes p^r nam cles incipit esse quod
nō erat et de pccatibus fuit iusta Vis
em qui vere pccat et dolet de pec
catis absq^e mora indulgentiā acci
piet et q^uto quis frequēti^r q^utoq^e
vehementius desuo reatu interno do
lore affiat tanto maior atq^e securior de
indulgentie vena effiat inde em est
q^d anima p^me lacrimis afflictā frequē
et libent^r suis suis q^uolac^r frequē
visitas libent^r confortat et hominem
ad verne fiduciam plene reformat
que sua scelera flendo dampnare et
dampnando flere q^uidat quo fit q^d
q^d postq^m penitens frequē sua b^mia

deplorant et deluit q^d tantū et tam
bonū tam amabilez tam altū et mag
nificū offendit q^uq^e tribili deo et ter
rendo scilicet se pccando opposuit et
quod piissimū dnm qui pro eo mori
voluit vt morte sua et aspersione
sacram^o vitam reciperet et eterne
beatitudinis pccator esset pccando et
obnoxii se dyabolo faciendo cōcep
sit incipit quedam familiaritas mē
dei et hominem fieri eo quod plus
placū et gemitū frequē se senat
ab ipso deo visitari et ex eius advenū
notatū iam cōsolari pmo q^undocq^e
gaudio ineffabili replei. Unde Gre
gorius xxvii. moralū Cū mentem
deus ingredit^r constat prouidūbio
q^d mor p^me gemitus subsequat^r
vt ei iam salubrit^r flere libeat que
prius de iniquitatib^{us} flendo iocūditā
tem gaudebat s^c quo vberius culpa
flet eo altior cognitio vitat^r atq^e
qua ad videndū mētm lūmē polluta
constā lacrimis baptizata renouat^r
hec ille Ecce v^e penitens firmū ha
bens ne dū iam abstinendi apccat^r
ppositū s^c et amandi deū in nouū ho
mīez induit^r et emūdat^r alepe delic
tis renouat^r Quos vt vidit scilicet oclis
m^oe quibus intuebat^r ipoz misericordiam
dixit. Ite audite vos sacerdotes quod
iussit p^me legis implem^o ne ipm iudi
ciant legistis iressore que hoc p^mie
bat leuitica xxiij. Iussit p^me clauū p^ms
placis dicit q^umeda com et ad onde
dum spūalis ciuitatis ordinē s^c q^d
post cōritom necessariū est ois con
fessio Ex quo accipit istud doctū
Iustificatus pccatōm tenet oportu
nitate habita vel si habē poterit et nō
aliter suscipere p^me sacramētum hec con
clusio Richardi de media villa in suo
quolibz q. lvi. qui induat quo ad h^c
quod cōritō suffiat si optuū de fu
erit Richardi in suis meditacōmb^{us}
calo. xxv. sic dicentem Si pccator v^e

nota
dum am. xxi. 27

pemteat s̄ m̄tente articulo n̄c̄no
ad cōfessionem p̄venire non possit cō-
fidentē credē debem⁹ q̄ sumus sac-
dos q̄pleuit in eo quod mortal̄ nō
potest Sec̄ i r̄acō vero quare ille
tenet̄ ad suscipiendū sacramentum
nisi necessitas impediāt s̄m̄ Rich-
ardū ē p̄ceptū q̄ p̄ceptū ē om̄
p̄c̄c̄i resp̄c̄t̄ eorūdem p̄c̄c̄oꝝ ī nūo
semel suscipe p̄m̄e sacramentum
Unde si ad est facultas et non vlt̄
suscipe semel ī aīno mortalit̄ p̄c̄c̄i
et non ī mortale p̄c̄c̄i p̄p̄t̄ t̄n̄ s̄ḡres-
sionē p̄c̄c̄i et cōceptum sac̄m̄e m̄
c̄c̄it̄ Fac̄ v̄o quare p̄ceptū est iā
iustificatū p̄c̄c̄i suscipe p̄m̄e
sac̄m̄e v̄na est p̄p̄t̄ augmentum q̄
re quia iā iustificatū p̄c̄c̄i
p̄p̄t̄ s̄c̄p̄c̄m̄ sac̄m̄e p̄m̄e ḡra aug-
mentat̄ Alia p̄p̄t̄ d̄minucom̄ pene
adquam obligat̄ homo īp̄gatoris
prop̄tis suis Alia r̄acō ē p̄pter recō-
niliatōm̄ Ecce quia et si p̄c̄c̄i iā
sit deo recōniliatus op̄et̄ quod p̄suscep-
tū sac̄m̄e p̄m̄e recōniliat̄ Ecce
Quarta r̄acō ē p̄p̄t̄ equitate iustie
cū em̄ p̄c̄c̄i teneat̄ ad emendandū et
r̄acō n̄t̄alis dicit̄ q̄ h̄o nō debet
esse iudex ī causa sua equitas videt̄
exigē quod taxatō emende non fuit
p̄c̄c̄i s̄ p̄c̄c̄i nisi necessitas impe-
diat Decentius aut̄ est q̄ fiat p̄ illū
qui constitutus est arbit̄er īter d̄m̄
et hominē et h̄ic ē s̄c̄dos q̄m̄ p̄c̄c̄i
Et quia s̄c̄dos non posset taxare
emendāz nisi sibi manifestaret̄ culpa
idō oportet q̄ culpam manifestet̄ s̄c̄-
dō nisi n̄t̄as impediāt Alia
r̄acōes duas ponit̄ etiā quas di-
mitto p̄c̄c̄i p̄c̄c̄i q̄ c̄c̄c̄us dicit̄ Ite
immut̄ q̄ spontanea debz̄ ē cōfessio
q̄ oportunitate captata non sit pro
crastinacō d̄ ondice v̄t sit nuda et
apta nō simulata vel ficta aut̄ eva-
siva vel cōsuetudinaria Fac̄ cōfessio
dicit̄ Ite ondice vos s̄q̄ metap̄os v̄t
sit nō alioz s̄ v̄ra t̄m̄ accusatō Ite

quare d̄ Ite

ondice vos s̄c̄dos v̄t tollat̄ er-
ror h̄et̄oꝝ v̄aldefic̄ qui dixerūt
q̄ melius ē bono layco q̄m̄ malo p̄-
b̄c̄o confitei liq̄ b̄ssima v̄go fuit
excellēt̄ apl̄is v̄m̄is non tamen
sibi d̄c̄es x̄pus dedit s̄ p̄c̄c̄o depe-
et īmissiombus Roua Ex quo p̄m̄e
accipi duo docum̄ta v̄m̄i Q̄ non
est cautū deferre cōfessionē opor-
tunitate captata Q̄ q̄ s̄c̄dos
data est a x̄po p̄c̄c̄i recōniliandi
p̄c̄c̄os v̄m̄i d̄ducit̄ sic nam
q̄uis iuxta d̄c̄m̄atōm̄ concilij
gen̄alis v̄m̄is v̄t̄s̄q̄ sexus depe-
et remissiombus simplici non sit
nisi adm̄n̄s semel ī anno ad cō-
fessionē obligatus ī cautū ē tamē
differre Et q̄uis b̄ss̄ Thomas p̄o
quolibz̄ q̄ ī īn̄sione ad p̄m̄ argu-
mentū dicit̄ quod differre cōfessionē
v̄t̄s̄ ad h̄c̄ quis s̄q̄ quod semel iāno
ī festo pasche d̄c̄s cōfessionē suscipi
at sacramentū p̄c̄c̄i loquendo licet
est s̄ p̄c̄c̄i p̄c̄c̄i fieri illatū p̄c̄c̄i
si minuat̄ aliquis articulus ī quo
cōfessio requirit̄ vel si aliquis
p̄p̄t̄ q̄temptū cōfessionē differat d̄
tamē idem īp̄n̄c̄p̄o īn̄sione p̄c̄c̄i
p̄c̄c̄i quod laudabile est quod p̄c̄c̄i
quazitō condē p̄c̄c̄i p̄c̄c̄i s̄uū cōfitea
quia p̄c̄c̄i p̄c̄c̄i p̄c̄c̄i cōfitea
que hominē reddit magis s̄m̄i ad
resistendū p̄c̄c̄i Q̄ aut̄ sic differre
manutū p̄c̄c̄i n̄am sapiens dicit̄ Quia
asac̄e colibri fuge p̄c̄c̄i Item p̄c̄c̄i
nisi p̄p̄c̄i q̄d̄igna delictum
fuerit trahit ad aliud et q̄nto d̄c̄-
tur m̄ora sūt p̄c̄c̄i tanto d̄c̄c̄i ī
filiā annam detinent alligatā
de cōsuetudine Cū tanto p̄c̄c̄i
tenendū est cū et d̄mittendū m̄c̄c̄i
differre aut̄ ē m̄c̄c̄i an homo ad cō-
fessionē veram tūc̄ p̄c̄c̄i Unde
Auḡ d̄f̄c̄c̄i p̄c̄c̄i s̄c̄c̄i Q̄ q̄
positus ī v̄l̄ma necessitate sue eg-
tudinē voluit accipe p̄c̄c̄i et ac-
cipit̄ mox recōniliabit̄ et h̄m̄c̄ v̄d̄t̄

fateor vobis non illi negamus quod
petit sed non presumimus quia hinc bene
creatur si searius hinc exierit quod nescio
primam dare possumus seculatibus aut
dum non possumus nunquid dico dampna
bit sed nec dico liberabitur vis ergo adu
bio liberi vis quod incertum est eundem
age primam dum scimus es h. i. c. habet
verba in canone Si quis potius depe
dis. vii. Non est ergo tantum differre
6. m. vero sic deducatur aut enim Augustinus
intractatu de muliere tua nemo dicit
ago primam apud dominum novit deus qui
mihi ignoscit quia in corde meo ago
ergo sine causa dominum est que soluit
in terra soluta sunt in celo ergo sine
causa date sunt claves et tunc dei frust
mus enim gelui frustum vb. xpi
primam nobis quod i. c. negat nonne
nos decipimus h. ille item idem sup
primo certe primo sermone. i. c. sic ait et
prodesse lazaro quod processit de mo
numeto nisi diceret soluite cum et
simul abire ipse quidem voce dese
pularo suscitavit quod clamando aiaz
reddidit et paucis in portu subdit
Cum audis hominem perire peccato
rum suorum iam renixit cum audis
confitendo proficere confitatur iam
desepulcro ductus est sed non dum solu
tus quando soluitur a quibus soluitur
que soluitur inquit in terra erunt
soluta et in celo inco p. eam dum
soluto peccatorum per hunc enim deus agit i
tius quod loquimur ad aures vestras
Unde scimus quid agat in cordibus
vestris quod autem intus agit non a vo
bis sed ab illo agit. h. i. c. Simile pot
intractatu quodam de prima ubi ait
quod christus lazaro de monumeto susci
tauit soluendi autem discipulis obtu
lit per hunc ostendens soluendi potestate
sacerdotibus esse concessam et quibus
patet stoliditas peccatorum h. i. c. qui
absque clamore ecclesie prebent se pos
se absolui a peccatis non sacerdotes adire

voluit sed contempnit h. i. c. est autem du
rent sed obedientes christi precepto mu
dati sunt in quo pontifices christi emuli
agnoscere poterant quod opinante et in
fice a christo sunt sanati et mudati h. i. c.
aut ex illis ut videtur quia mudatus
est regressus est cum magna voce mag
nificans deum cum magnitudo vocis
ostendit magnitudinem fidei et devo
tionis et ad huius vocis magnitudinem
fidei et devotionis et ad huius vocis
magnitudinem optet habere altitatem
speciei profunditatem humilitatis latitu
dinem caritatis et perseverantiam lon
gitudinem potest sed deus laudet fiduciam
humilitatem ferventem et constantem propter que
quatuor quare in psalms dicit psallite
deo nostro psallite psallite regi nostro psal
lite et ceteris in facie sua non non
retro sicut heli. i. c. ix. Et sic iudei
volentes capere christum ceciderunt in terram
bonum enim dicitur cadere ante quam per
humilitatem tendit ad antiora sed etiam
sed mali cadunt retro nescientes infortu
ma que eos secutur Cecidit magnam
pedes eius gratias agens hoc est recog
noscens se esse sanatum ubi ostendit enim
magna humilitas quod cecidit magna
discretio quia cecidit in faciem quam enim
in faciem cadit videt quo cadit mag
na devotio quod ante pedes beneficii re
cognoscit quia gratias agens et hic erat
samaritanus alii novae iudei et ideo cum
com attribuebant legem quia dixerat
eis christus secundum legem ostendite vos sac
dotibus et iste attribuebat civitatem
deo et verbo christi et hoc accipit istud
documentum dei beneficii requirit
ab homine humilitatem discretiorem de
votionem et recognitionem beneficii
enim benefactori per humilitatem debet
substantiam discretio vero requiritur ut non
transfert in alium honorem aut laudem
dei devotio aut debet attendere ut
dulcescat hominem deus per beneficii em
ittur ad beneficiatorem siue benefactorem

Recognitio autem est modis omnibus
optima. Sic enim agnouit Aug⁹ q^d
in libro meditationu caplo. iij. sic
ait. Considera anima mea intendi
te omnia intima mea quantum illi
debeat tota sicca mea et te dñe q^d
me fecisti debeo amor tuo meipm
totum ymo debeo amor plus qm
totu meipm qm tu maior es me
pro quo dedisti teipm et pmissisti
teipm Et r. li. disputacionu pte
prima v. caplo. Quantu sumy tibi
debitores dñe de m tanto redem
ti pao tanto saluati dono et tam
glorioso adiuti bnficio qntus a nob
misericors es timendus amandus be
neditendus et honorandus et glori
ficandus qui te nos sic amasti ne
pe debem9 omne quod possum9 omne
quod sapiam9 omne quod viuam9 Et
libro. vii. de ciuitate dei caplo. xxx. sic
inquit habem9 ab ipo deo multa
beneficia pro quib9 nequaquam va
lem9 actum suffice gratiaz ab eo
em est q^d sum9 quod viuam9 q^d ce
lum et terram aspiciam9 quod me
tem atq^{ue} rationem habem9. Hec ille
recognosce igitur homo q^d te fecit de
cum non esset redempt9 tu perisses
mortuus fuisti ad te mortuu descen
dit tua mortalitate suscepit rex
celoz et angeloz ut te hui9 totu
lem redimeret descendit se tradidit
ut uiues reduxit te de exilio re
demit de duro sathane iugo libauit
abbo dapnacionis aspo extraxit
de supplicio et vocauit nomine suo
signauit sue passionis signaculo
ut memoriale sui semp esset ap^{te}
te et nunq^{am} a corde recedet in
rit te oleo suo ut arpo dñeris
lambis in manibus suis desipit
te ut semp sis tua memoria bnfi
cia que multa sut recognosce dul
citer ut poss9 dedeo semp loqui vel
audire deuote et sibi grās agere
et pro omib9 bonis tibi collatis
laudare ipm et amare. Endens

autem xpus dixit. Domine decem ma
dati sunt et noue ubi sunt glosa in
gtos quam ignoratos requirit sicut
p3 in adam cui post pccm dixit
Adam ubi es recognosce te se q^d
pe xpus recognoscat s^{ed} ingratus
qui bnficia sua non recognoscat minne
recognoscat hmc e quod dese recog
noscentib9 ait q^d x. Qui me con
fessus fuit corā homib9 confitebor
et ego eu coram pte meo Alijs at
inquit dñe dico vobis nescio vos
Subdit non e inuentus qui rediet
et daret gloriam dō cui soli honor et
gloria debet scdm id ysaię xli. Glo
riam meā alii nō dabo nisi hic a
hemigena pque signat recognosca
to genat et in alijs nouem abie
cio iudeoz. Ex quo accipit istd
doctrinā Ingratitudo multum displicet
deō et multu homib9 e notua
proptio induat quod ponit Aug⁹
in libro soliloquioru capitulo. x. vii.
ubi ait. Scio quod ingratitudo dis
plicet tibi que radix est totius
malis spualis et ventus quidam
desiccans et vrens omne bonu
obstruens fontem diuine mēe sup
homines qua etiā et mala mortua
iam oriūt et villa iam opa mori
unt et villa iam opa moriūt Bo
na vltra non adipiscunt. Hille
Et r. li. sup cantica smone. li. In
gratitudo inimica e anime ex mamo
mitoz vltimi dispersio bnficioz per
dit ventus vrens siccans fontez
pietatz rorem mēe fluentia grāe. H
i. Et hmp. r. a. in quidam epla
nihil e q^d adeo indignacione pro
uocet altissim sic ingratitudo ipa
e maloz provocaco beneficor ex
manico mitoz ex tmao Hec ipse
hoc viciu tanto magis homo mo
rit qnto plus beneficiatus existit
et qnto plenior vtiatibus fuit et
radit depe. di. v. Consideret et p³
distm. Adam p³ quoq^{ue} ingrati
dmem manumissus reducat m p³

tamen. xij. q. ij. Epus ppter ingratitudi-
nem reuocat donaco de donacoibz
capitulo finali et promigritudine
pt quis puii fendi bnfico. xxij. q.
v. de forma tui finem. Coniue car
e magnitudinis viciu. Nam nulli
benefactores suos dilige spondent
qui tandi pppitate beneficoz sibi im-
pensoz obliuiscunt. sic ppositus pmi-
carnaz pphoms succedentibus p-
spet oblitus est Joseph Gen. xl.
Nonnulli malu pro bono reddunt. s.
qmuus Jacob valit et fidelit fuit
labam amiculo suo ille tamen cum
immercede felle mtebat. Gen. xxxij.
Alij quia correm ipoz etis de tui-
sis suspendit in detiora prolabit. Sic
ipius mdeoz quia moyses moram fe-
cit mdesensu demonte vbi dno ad
ipm loquebat. dixit ad aaron fac
nobis deos et oblitus fuit bnficoz
dei Exodi. xxxij. Alij mdomo datis
adeo non contentant. s. p irritam
dei implere sua desidia concupiscunt
sic filijs israhel utebat. mte dno cib-
optimus sine labore de celo datus
et flebant dicentes Quid dabit no-
bis ad vestend. carnes Num. xj. Alij
bnficioz multapl. puenti bnfactores
suos occide mercedem molliunt vel
bona ipoz vsurpare. Sic licet Saul
adauid multa recepat beneficia
ipe tamen eu occidere conabatur. I. R.
xvij. Alij probeneficioz detractom
aut contumelia suis bnfactois
refundunt. Sic filij Amoy probonoce
et bnfico qm misit dauid ad conso-
landu regem eoz natus suis con-
tumeliam reddiderunt eos medias
barbas radendo et vestes eoz me-
dias vsqz ad vates pcedendo deho-
norauit. y. r. x. Alij licet eis bnfacto-
res excessus medum indulgeant et
parant ipi tamen detiores fuit. s.
qmuus dauid reuocauit filiu suu
Absolon et pepat ei sup hominadri-
quod qmifat frim suu ipe tamen
se erexit ton prem suu et ignu ei

163
vsurpauit. y. r. xv. Alij nonnuqua
bnficia omnia sibi p aliquo impen-
sa vtut imperius. Sic elyseus licet
multa bona regi isrl et tota ppo
fecerat ppter castram que erat mtra
caput eius amputare pcepit. Sed
dno mactamenti mirabilis filiente
fuit. iij. r. xij. qm plim bonitate
et honore pncipum que meos colla-
ta fuerat fuit abusi et msuperbum erat.
ti. Hester. xv. Que et qnta dno iu-
deis conculit ita q dicit quid vltra
face debui et no feci ppter ipaz tamen
multiplice mgtitudinez loquit de
ipis ppsauit filios enutriti et ex-
altati illi aut spreuerunt me et co-
miserunt eos bestis esse mngtatos. Et
dens bos qm nouit possessore suu et
asinus p sepe domi sui rtoz aut me
non cognouit. Ecce ad quid ducat m-
gratitudo quia mtra codicem bestia-
rum mngtatos detrudit. Itaqz sumy
grati de gratijs dei et domis etiaz
ab homibz collatis exemplis mo-
pdicti et spali istius qui reus est
et dedit gliam deo nudatus au-
qua beneficia humiliter reuocant
xpus dicit surge vade q fides tua
te saluu fecit. Surge apato in quo
iacuisti s. id ad ephef. v. Surge
qui dormis surge et vade vt mcho-
ate coisomis habe possis profectui
id iux psm. Ibut de vtute m vtute
qua fides tua amore dei iforma-
ta que e totius boni spualis fun-
damentu te saluu fecit. Quis sic v-
tatis saluti pntis bnficio etiam
salutez cosequatur. Quia nobis con-
cedat benefactor nr xpus bonus
et sup bonus nr deus p secula bn-
dus Amen.

Nemo pt duobus dms fide
lia. xviij. Quia deus fecit
homines ideo vt sumu bo-
q e ds intelliget intelligedo ama-
ret amado possideret et possiden-
do eo fruet non licuit necz licet vt
homo tremis plus qm eternis m-

tendat aut quid tremu mutabile et
caducū vel qdlibz creati creatori suo
gubernatori redemptori sueqz spei om-
ne an ponat Non licuit ei etiam
neqz licz ut cum tante dignitatis sit
quod basical possit dyaboli obsequis
se mancipet aut fedis delatombz
se immergat quod cosidans Aug⁹
in libro de vā Innocentia calo dicen-
tesimo octuagesimo octauo dicebat
Quia excellens bonū sit huana nā
mā maxime apparz qd datum ipi
sit ut sumi possit incommutabilis
bonū ad hēre natūe hec ē Quappit
ut appetitū suū a tremis restingeret
et affm̄ a rebus caducis retraheret
Quqz simul deo et mūdo placē
māne p̄tender ait xp̄us Nemo
p̄t duoz dms fūre videt̄ s̄ con-
trarijs et hincibus contrarias vo-
luntates quales sunt deus et dya-
celum et mūdus caro et spūs qd
probat inquiens aut em vnu d-
uo habebit s̄z dyabolū vel carna-
lem appetitū et alim diliget salz
adquem diligendū natūali fertur
institu. Unde Boetius libro cōso-
laciōm Est menabz homi natūa
veri boni m̄sta cupiditas s̄ ad fla-
denius errorab ducit duc vnum
sustinebit s̄z dyabolū quem homo
peccando patit̄ non tamen diligit
qm̄ scdm̄ Ambrosiū debet vna vo-
luntariū sibi m̄licem eligat xp̄us
i voluntariū suū s̄ aniona⁹ i em̄t
vel m̄cat⁹ dyabolus xv. q. i. Non est
et alterū q̄tempnet s̄z deū illectus
affecōm̄ p̄tor Ex quo hec acci-
puit̄ docimēta p̄mū non p̄t quis
simul deo et dyabolo desuare s̄m̄
non p̄t aliquis deo et dyabolo des-
uare s̄m̄ non p̄t aliquis deo p̄t
et mūdo m̄licare q̄tū spūi sil
et carm̄ suū se face nō est possi-
bile Quintum ad p̄m qd nemo p̄t
fūre sil deo et dyabolo sic patz
nam non est vlla cōuentō xp̄i ad

belial n̄ s̄i ad canem Cap. xxi.
Item di p̄cepta s̄vasibz dyaboli s̄
cōtraia et ideo ase maxime s̄m̄
dy. x. Metha⁹ distant deus
quippe requit̄ hūilitatez inquens
disce a me quia mitis sum et hū-
lis corde dy. xi. Iste s̄uadet supbia
ut qualis ē dms dū sit suus de q̄
Job xl. Ipe ē rex sup om̄s filios
supbie deus p̄cipit s̄tate iste s̄m̄
det pollucōm vñ et obh̄c s̄m̄
dus spūs dicit̄ i libalitatez dotz
facite inquit amicos vobis de ma-
mona inquitat̄ Iste eigit i elā
com̄ hec om̄ia inquit dabo tibi si
prondens adorauis me Ille t̄h̄t
ad celū iste ad m̄fmi ille intendit
q̄ fūendo s̄ homo vnat et b̄tūdm̄
p̄fina Iste quod volūtatē suā agē
do m̄fuitate suā misera moratur
non ergo q̄pauit̄ se hec simul f-
ucia Ideo qz cū sit iūgu suauē i
onus leue xp̄i fūte ei i timore i
exultate ei cū tremore Si qui vero
sūt dyaboli fūto mancipati exi-
te vetem hominem i nouū induite
apphēdite m̄p̄e disciplinam ne
peccatis exagente dei iusticia non
eim̄ est possibile ut bene fiat des-
tor dei Unde Augustin⁹ in libro
de vera Innocentia Quid tamen
inipi ip̄m ut bene sit des̄tori dei
Et si querat aliquis quis modus
ē fūendi dyabolo Unde tūc ei f-
uis q̄ndo morose i delectacōne illi
ata volūtar̄ n̄ i aliquo eadem re-
bellas Tūc fūis q̄ndo delectacōm̄
illiate aut p̄uo operi cōsensas Tūc
fūis q̄ndo p̄us cōceptum iniquitatez
vel inuisti⁹ i opus deduas Tūc
fūis q̄ndo ex⁹ p̄uo alios corripis
et peccare facis tūc fūis q̄ndo m̄
cōsuetudine peccando venis quod
est m̄ mane fūitū Nam si ethiops
p̄t mutare pellem suā Sic et
tu didisti facē malū mutari
hec mutacō ē dextere excelsi Tūc

suis quādo effrenis factus peccare n
 erubescas et maxime si de peccato te
 iactas psumis tūc suis quādo pec-
 cata racombus aut armis defendis
 Deo nō tūc suis si bona et scā de-
 sideria concupis et cogitando de dō
 vel diuis delectais cum id q̄ conce-
 pisti bonū pficiendū esse p̄ce cōdu-
 dit tū gēptam rō amō in opus
 duas exempla ondis cum ea que
 sūt vtiatū extendo in consuetu-
 dine deducas tū peccare et si hōs
 non videant in oſpectu dei solius
 erubescas cū mala que fecisti de-
 testando v̄ ac cū cordis amari die
 mōfitendo appetit n̄ proqualibz
 multitudine peccatorū desperatōe
 concuteri cum omnis impositum
 tibi propitius libenter et humiliter
 implet Aliqz modi sūt varij q̄bz
 p̄t quis deo vel dyabolo desinere
 2 Et autem nullus poterit deo
 militare p̄ter et mūdo patet
xxi. q. i. in calo. 1. et 4. vbi allegat
 istud apli militas deo implicet
 se secularibz negotijs rursus enim
 tūc inuenit qui vult militare
 deo et nichilomin⁹ secularē mili-
 tiam exē. v̄ sit alienus a vias
 segregatus a labe p̄ti qui nichil
 min⁹ heat cū seculo nichil ē lau-
 dis huane vendit v̄t mea min⁹
 delectet rursus miles est v̄t ait
 Ambro⁹ sup p̄s quem non infla-
 met libido non stimulet auaricia
 non lasciuia effrenet nō luxuria
 decoloret non aliqua negotiorū
 seculariū cūa sollicitet Hec ille
 Si qui vō gēbant ad extē mili-
 tiam prout in nōnullis scis est
 opertū ad hoc tantū eandē exte-
 rant ad opus v̄t fidei katholice
 subueniret aut quod sub militai
 habitu aīas quas dyaboli cona-
 bant⁹ auferre cōfortarent prout
 bti⁹ Sebastiano fuisse dmosat
 verū tamen siml hanc et xpi mi-
 litiam exēre et hic et ibi am m

flect equalit nō est possibile dicit
 em amon Qui ad v̄tqz se statuat
 neutz bñ pagit xxi. q. 1. Nam q̄
 mō apud deū amō est qui tēms
 infirius est qualic ea que dei sūt
 p̄t sape qui sapit ea tñ que sūt
 sup terram quō dicit xpi milite
 qui regi tēno tota die insatiabili
 assistit iōrone vero corā dō meo
 etiaz vnus hore momento lass⁹
 quō reputo dilectū a deo dilan a
 seculo Cū dicat vitas suis aplis
 vos non estis demūdo p̄tē odit
 vos mūdus quō fortem ad terna
 et hys que sūt mūdi hui⁹ exēre
 tem simul ad celestia forte inueni-
 am Cū dicat Breg. xix. moralū
 Om̄s hui⁹ seculi delectatores mēte
 nis rebus fortes sūt m celestibus
 debiles nam pro opali glōia vsqz
 ad mortē desiderare appetūt et p̄
 spe p̄petua nec paz quidem ilaboe
 subsistit proteritis lūa q̄libz
 murias tollerant et procelesti m-
 tede veltenuissim vbi cōtumelias
 ferre recusant habent v̄ba in
 amone om̄s. xli. d. f. Itaqz nlls
 militando simul p̄t placē deo et
 mūdo Nam militando xpo onide
 debet q̄ opa mūdi sūt p̄ua et
 deo non placetia s̄ odiū amūdo
 reportabit aut si mūdo cōplacuit
 quō deo non displicebit dicit p̄te
 ta Qui homibz placent cōfusi sūt
 qm̄ dē spūit eos Nec obstat quod
 destructo vno dicat dilectus dō
 et homibz Nam hz dē et homines
 scā diligūt mūdus tamen h̄ est
 mali homines cū scōz opa sūt
 eis contraria v̄t dē diligē non
 p̄nt v̄t septim⁹ est Gratus est nob
 aduident Et vō spū et carm
 hui⁹ se simul facē non sit possibile
 Caro em v̄t ait a plus concupiscit
 ad v̄sus spū et spū ad v̄sus carne
 Opus tendē v̄t ad celestia caro
 ad t̄pna delectabilia vel iocunda spū
 querit delectai m diuis caro in t̄re

ms et sic ppe luctum et repugnancia
carnis et spiritus sancti non stant fil
Unde aplos ad romos iii. video
aliam legem in membris meis repug
nantes legi mentis mee hinc aug
sup iohann spiritus deficiat ubi caro re
quiescat ut enim caro mollibus Sic
anima duris nutritur illam blanda
fouent hac aspa excent hinc jo
in epla Quocumque pgrum nobiscum
inmuni. carnem portamus her i
Et ob hoc inuicemque spiritus simul me
dere ppe contrarietate quoniam spiritus in
tense non est possibile ex qua contrarieta
te dominus arguit inquit. Non po
testis deo spiritus simul et manone.
Audiant inquit Greg in omne hoc
duarum audiat christianus non pos
se simul diuitias et christo spiritus et tunc
non dicit qui habet diuitias sed qui
spiritus diuitias qui enim diuitias ser
uus est diuitias custodit ut spiritus h
ille Qui ergo secundum romum hic
spiritus inquit exauisit hic tribuit
eas ut dominus unde illi qui in opibus
pijs diuitias expendunt non spiritus
diuitias sed magis diuitie spiritus ipse
quia eis virtus sic ministris ad opa
virtutum quod secundum Ambrosium Sicut
diuitie sunt impedimenta reprobis
ita probis additamenta virtutis hinc
Alexander cum dixisset dyogeni philo
pete amice quid vis et dabo tibi i
vidit quid indigeo suo spiritus mei
qui alexander quid sum spiritus spiritus
tu ille vero vidit quid diuitie quod
habeo spiritus sed tu diuitias quia tibi
non sufficit totus mundus ideo es
spiritus spiritus mei et munus tuis non
indigeo quod tu spiritus eis que michi
spiritus Ex quo accipit istud docu
mentum Non notat sed profuit diui
tie si quis eis tanquam instrumentis
admiendum vult non cor apponit ad
eas si affluant pro isto induantur
id aug in in quodam sermone
magnus est diues qui non se ideo
magnus putat quia diues est

qui autem se ideo se magnum putat
quia diues et superbus est et egenus
Tolle superbiam et diuitie non noce
bunt her i Et sup ps. lvi. ait aug
tractans id diuitie si affluant no
lite cor appone non enim non enim dap
nat diuitias vnde meam celum sed cor
appositum her i Item romum i qda
epla Nec diuitie obsunt opes si bene
utatur non pauperem egestas commendat
bilis facit si me sordes et inopiam
peccata non carcat her i Non igitur sit
ipse male diuitie nam profuit vti
ti licet obsint abscienti Quia vero
solicitudine temporalium inordinata im
pedit profectum diuorum Et secundum Euba
nu Solicitudo nimia vite animal
est spiritus manone christus ait dico
vobis ne solliciti sitis anime vire
et vite animalis que cibo sustentatur
neque corpi vobis quid induamini ut
videtis solliciti de cibo aut vestitu
negligit etiam sollicitudo enim secundum
regulam tractationis hic non repre
hendit nam alio temptaret deum
homo si providetiam victus et amicus
tus remittendo se super dei providentiam
videt aut enim aug in quadam questione
ne Genes Quia nemo debet temptare
deum suum dum habet quod rationabili
consilio faciat habent verba manone
quod xxiv. q. ii. dissuadet aut dominus
solicitudine inordinatam duabus
rationibus inquit nonne anima
plus est quam esca quam dicit longe plus
et corpus quam vestimentum quam dicit
sic utique anima quippe ad imaginem
dei est facta rationalis immortalis et
capax beatitudinis taliter non est
de esca vel indumento et est argui
a maiori ut sit spiritus Si deus dedit
animam quod est plus dabit escam
et indumentum quod est minus aut
etiam diuorum dante formam dat omnia
consequencia formam Ex quibus acci
puit her duo documenta vnum me
tus inordinate temporalibus et de ipsis
solicitus ad querendum eterna est in

habilis et augustus. Item de anima
plus quam de corpore ipius est et
indiviso est cogitandum. Et enim sunt
Augusti ad eterna quentes inordinato
afficiuntur temporalia per peritiam. Item qui per li.
moralium sic autem quidam amatores at
tendunt historia que perit et intuet
negligunt bona permanentia que perdunt
Sicque temporalium amore flagrant vera
letitiam violenti ignorat quam si stu
diose quereret quam splendida sunt gaudia
que appetit videntur sed cum meliora facit
contempnit sola et velut summa eligit
que visibilibus oculis seductione sagaci
blanduntur visibilia sequentes cor figunt
et tanto extrinsecus gaudet quanto rector
dacionem sui intrinsecus non habet misere
tamen eorum gaudijs plerumque tribulationes
ac exipis rebus quibus superbiut fla
gellantur et tamen habent ipsam delectationem estant
quia et diu quidem ex parte vite aere
tolerant et tamen afficiuntur nimis cupidita
tis obligati laborem eiusdem tollerant
voluptates putant. Item 1. Et ideo cum
sunt inextinguibile desiri constat quod ad quien
dum celestia sunt inhabiles et angustia
quanto enim foras quis est occupator
tanto intrinsecus dimittit angustior
solllicitudo igitur inordinata temporalium
est notitia. Quod vero plus anima
quam corpus est pensandum. Aut de anima
plus quam de corpore est cogitandum per ex
amine dignitate autem enim Augusti in libro
solliloquorum capitulo 11. Ad quid te
ambitu contine in fine ab anima
est que facta est ut summa bonum super
possidet cum possessione beata fieret
cum si adhaerent cunctas nobilitatum
necessitates super grediens illius sum
me maiestatis spem emulat et in
mortalis eternitatis seuitate gaudet
cum si debet esse sana ea sunt secundum
Augusti de spiritu et anima capitulo 11. oportet
tamen videlicet ut sanos habeat ut as
pirat et videat. Et subdit. Sanos
habet oculos cum amorem cupiditatibus
est purgata atque remota cum in di
vine contemplatione mentis oculos

145
figit conspiciat quia sunt gaudia spiritualia
letitia seuitas quia iocunditas sa
ntas facit illam securam aspectu
ram visio beatorum. Item Bernardus in
dignitate anime in quodam sermone
de dedicatione sic inquit. Adymagi
nem quippe dei facta anima rationalis
ceteris omnibus occupari potest repleri
autem non potest capacitate enim dei quid
quid minus est deo non impleuit. Hic
Item Augusti super Bernardum ad litteram sic autem
Sicut deus omnem creaturam sic anima
omnem creaturam corporalem pre
cellit. Omnis autem anima autem est
christi sponsa autem dyaboli adultera
est. Ideoque cum etiam secundum hugonem
in libro de anima anima sit insignita
dei ymagine decorata similitudine
desponsata in fide dotata spiritu re
dempta sanguine deputata cum
angelis capax beatitudinis habes boni
tatis rationis princeps merito plus
de ea quam de corpore est cogitandum.
Si enim ut ait Bernardus in libro de
reparatione lapsi anima negligitur
non corpus saluare poterimus non enim
pro corpore sed corpus pro anima factum
est qui ergo quod perit est negligit
et quod in se est colit utque cor
rumpit. Qui vero ordinem suum et
quod perit est colit etiam si ne
gligat quod secundum est per peritiam
salute saluabit. Item 1. Stultum
est igitur propter corpus anime mu
tato nunc est utque perit et corru
pi. Stultum est et plangere carnes
mortuam non plangere. Feuera mag
na stoliditas nostra quod plangimus
amicos mortuos quos ad vitam
plangendo minime reuocare vale
amus nostras autem amicorum tamen
non plangimus mortuas quas cum
placitu ad vitam reuocare poterimus
Itaque plus de anima que si dampnabitur
et corpus dampnabitur et si saluabitur
ipsam de corpore quo in se quo corrup
vel mortuo anime iuste non notabit
Consequenter christus probat alia ratione

superiora per gratiam ad alia ex^a nos
sic inquit respicite volatilia re
quod non ferunt neque metunt neque
congregant in horrea et per vestem
celestis pascat ea nomine vos mag
plures estis illis .i. multo magis vos
qui filii estis et rationales quibus
promittitur eternitas. Sicque ut ait Jo^s
Si volatilia absque cura et erigunt
si aluntur providentia que hodie
est et tunc non erunt quicquam magis ho
mines quibus eternitas repromittitur. Sb
dit Quis vrum cogitavit secundum inter
linearem gloriam suam sollicitudine
et sagacitate poterit adducere ad sta
tiliam suam cubitum unum quasi di
cat nullus. Ex quo accipitur
ille argutus. Illi est corpus per cibum
suave et alimentum cuius est ipsum
ad statum debitum reducere si hoc
est dei non humane sollicitudinis
igitur etiam est ipse quod est corpus
cibare ergo cibus non debet cum
in ordinata sollicitudine queri quoniam
deus qui dat incrementum dabit et
nutrimentum. Et vestimento quid sol
liciti glorie considerate lilia agri que
creverunt non laborant neque nent
ut indumentum sibi construant secundum
linearem et tamen regalia induunt
excedunt prout sequitur dico autem
vobis si ego decuius vultate du
bicare non debetis quoniam non Salomon
qui palus regibus floruit ut dicitur
inclinavit in omni gloria sua quod
fuit triplex divinarum scientiarum et
potentiarum prout diffuse dicitur.
4. Et in Coemptus est .i. vestibus tam
pulchris ornatus sic unum existis quod
salomon habuit vestes alienas lilia
et flores passim ab arte iste a natura
que excellit in suo opere ipse autem
cum ars tamen imitetur nam magnitudo
per. Ex quo per istud docime
ntum Non potest rex aut princeps et mil
to minus inferior de ornatu vestium gloria
rius quam nullus recte gloriatur de
alieno. Unde Sapientis ne investitur glorie

ris vniquam hinc contra tyrum perhas
dicitur autem Othyre byssus vala de e
gypto texta est in velis iacinctus et
purpura demisula elysa fuit super op
mentum tuum dantes ebri meos quoniam
taunt in pao suo gemunt et purpuram
byssum selai et cotu proferunt
in mercatu suo dedant instatores tui
intapeabunt et repleta et glorificata
es nimis. Si nunc contrita in mari
profundis aquarum opes tue ad
chilum redacta es et non eis usque
impetui. Item per psalmum 147. Dominus ornatus
hys qui exornati in superbiis esse
runt sic inquit pro eo quod eleui
te sunt filie syon et ambulauerunt
extenso collo et nitibus oculorum
reposito quod quando incedebat decalua
bit Dominus virtute filiarum syon et Dominus tri
nem earum nudabit. In die illa auferet
Dominus ornamentum calceamentorum et
limbas et torques et muremulas
et monilia acmillas et mitras et
disciminalia et pichelides olisac
toriola manures amulos et gem
mas in fronte pendentis et muta
toria pallia et limbecama lacis
et specula Emiones et vittas et
terisat et erit per suam odore fe
tor et prozona fumulus et
proaspanti tunc iaculauit. Ecce
ista de ornatu gloriatus ve
ribus nista pena culpa ut
in eo puniatur in quo peccati
uerunt. Hic innocens in lio
deuilitate condicoms humane os
tendes quod nemo recte deuestit a
ornatibus gloriatur. Sic ait. Quid
est homo pauper ornatus nisi sepul
crum foris dealbatum intus autem
plenum spurcia iacinctus et pur
purra coctus et byssus in limbo
sordescunt dignitas et potestas
in malo sedent in puluere. Hec
ille hinc poeta ait. Tunc
nobilitas luteas si nesciat ol
eam Non ideo sequitur. Hanc
minus esse luteam et senectam tunc

Non faciunt eam meliorem aurei fre-
m. De quo si autem fenu agri quod
hodie est et aas in dibanu mittit
de sic vestat sz pulat sic optime
sic sine sollicitudine quito magis
vos sz vestiet qui esat rationales
et bificandi et minerearijs pro-
ciabit modice fidei qui de dei pro-
videncia dubitatis. Ex quo acci-
pit istud docu. Bontate xponu-
dencia dei omne creatu sub sistit
istud ondit auctoritate augy qui
libro. xuy. Confessionu ita pncipi-
um sic ait. Ex plenitudine quippe
bontatis tue dne creatua tua sub sistit
vt bonu quod tibi nichil prodesse
n. date equale tibi esset tamen ex
te fieri potuit non de esset quid em
te pmeruit celis et tram que fecisti
in pna. dicit quia dicit. Nulla res
esset quid qm promeruit. dicente a
postolo ad romanos. Quis por de-
dit illi et retribuet ei. et in libro
de agone xano inquit. Omnis crea-
tua velut nolit om deo et dno suo
subiecta est et in libro de va. Imo-
tencia caplo itentefimo septuagē-
octauo. quintaciqz bona nisi ex deo
possit. h. i. ac ideo cu omis pulcri-
tudo magnu habet rationem boni est
adeo no e aliquid quod sine deo i-
decore vel pulcritudine sit pmane-
at vel subsistat ex quo mmix nob
necessitas probitatis indicat. vt q
dei providen. effuge non valeat
ad ipm uigie tamqm vice et coris
boni auctorem qviam. Subdit No-
lite ergo solliciti esse dicetes no-
aut nolite providere quid madu-
cabin. q. Bibemus aut quo opre-
mur h. est illu aia nolite in-
pediri. quo m. celestibus m
fuderis. h. m. glosam mclmeaz
hec em. omnia gentes inquirunt
quia infideles sunt et de eterna
promissione no cofidunt quibz h. m.
glo. filioz e regnu dei. Scit em

146
pr vt quia omnibus hys indigetis
qui quia pr et nouit indigeciam
vraqz providebit. Quere ergo p. m.
i. p. capue reg. dei ad quod quendi
debz vos moue et mntas quia regnu
om filoz vt m. p. s. p. r. o. s. t. a. s. quia
uacipient iusti regnu dei. Capit
v. Tranquillitas quia tollentur
omnia scandala. apoc. xuy. felicitas
quia ibi ds est s. s. s. omnia in omibz
h. i. t. a. q. quite et iusticiam eius p
m. i. u. s. t. i. c. i. a. m. em p. v. e. n. i. t. a. d. i. g. n. u. Re
m. i. e. Logica em s. i. o. r. d. e. b. e. t. e. s. s. e.
apoc. altissimi et hec omnia addiae-
tur vobis si veri dei emulatores fu-
eritis. Ex quo fine accipit istud
documētū pmo et pncipaliter actu
vel habitu quendi est regnu dei
qd sic ondit. Omne q patim et
ome quod facim. non p. etno r. g.
no opari. quod tamen cu gra dei pos-
sumus acqui. q. d. o. est p. o. m. b. u. s.
tamqm nobilius et p. i. o. s. i. u. s. quendi
Vnde augy i. s. m. o. n. e. s. e. r. t. o. d. e. m. i. t. i. b. z.
Si cotidie oportet nos tormeta
pferre si ipam gehemla p. u. o. t. p. e.
tolleare vt xpm vide possemus
ingloia vementem et s. i. o. r. d. e. u. s.
nuo s. o. c. i. u. non erat dignu pati
ome quod triste e vt tanti boni-
tate qz gloie p. r. i. c. i. p. e. s. h. a. b. e. m. u. r.
Et subdit utue eit fies carissi-
m illa iustoz gloia qua grand
s. i. o. r. d. e. l. e. t. i. c. i. a. cu una queqz facies
fulgebit sic sol cu cordibus distan-
tis p. l. m. s. u. i. i. n. r. e. g. n. o. p. r. i. s. s. u. t. e. p. n. o.
reconsere et m. i. s. a. s. a. t. q. z. o. p. i. b. u. s. s. i. n.
g. l. o. r. p. m. i. a. p. r. o. m. i. s. s. a. r. e. s. t. i. t. u. e. p. r. o.
t. r. e. m. s. c. e. l. e. s. t. i. a. p. r. o. t. e. m. p. a. l. i. b. u. s. s. e. m.
p. r. i. m. a. p. r. o. m. o. d. i. c. i. s. m. a. g. n. a. p. s. t. a. r. e.
adduce stos suos i visione patne
gloie et face in celestibus consedere
vt sit ds omnia in omibz et et m. t. a. t. e.
qz amatoibz suis largiri. hec i. d. i. s.
eit vraqz op oculis no vidit n. au-
diuit n. m. cor homis ascendis e
em regnu id om fama maius omi

laude melius omni gloria excellens
Nam secundum Augustinum xxxi. de ciuitate dei
quod deus sperauit diligenter se fide
non capere spe non attingit calitate
non comprehendit desideria et vota con-
prehendit desideria et vota insequitur
acquiri potest estimare non potest quare
cum sit plenus delicias et est sine fine
mansum absque lacrimis absque labo-
re absque omni incommoditate absque
omni passione et perturbatione absque
metu et omni corruptione absque fa-
me absque sitis absque lassitudine et
infirmitate absque indigentia mestra
et tristitia opulentum letitudinem
magnificum omni laude et suauita-
te plenus est pre omnibus et ante omnia
quod nos perducatur Christus
deus in pericula benedictus Amen

Ibat ihesus in ciuitate que dicitur
vocabatur Naym Luc. vii. xvi.
Secundum Augustinum in libro Cur quando
et quo deus homo cal. vii. hostis an-
tiquus omnes ante saluatore aduentu
ita suos arbitrat? et ei pax de il-
lis erat si eam considerabat se
abstinere posse omnes in christum eden-
tes. i. baptizandos Et aliquibus in-
positas Scimus quidem quod dominus
sex diebus operatus est et in septimo
requieuit Similiter quoque mundus
istum per sex etates distinxit que
non amplius fluctuare possunt
ut in eate septima omnia cessaret
et a suis actibus quiescerent hoc uero
dualiter sciens cum iam per quatuor etates
valde effrenate super homines domini-
um exiisset tunc tanto effrenatior
se ad bellandum homines perabat quanto
intelligebat non nisi sextam etate
sibi super esse heri et ob hoc quia ge-
nus humanum fere ad occasum
deuenat et pro peccato suo ad yma
tendebat nemo id ad salutem eige-
re potuit nisi qui deus homo fuit in
am qua iter ad celum defursum ve-
mens hominibus ostendit Quapropter
ipse dei filius uelut hyrcas exulta-

ad currendam uiam a summo celo eg-
ressus eius et occisus ei usque ad su-
mum ei qui inter sue bonitatis mul-
ta beneficia que oppressis a dyabolo et
diuisis infirmitatibus impendebat Ibat
in ciuitate que uocatur Naym Anno quo
per primo sue predicationis quadam
vice inuitatus a phariseis ubi sanauit
filium centurionis luce vii et ibidem
ingressus Synagogam erat ab ho-
mine spiritum inmundum luctu. Et de inde
ibat in ciuitate Naym que est ciui-
tas Galilee i. id est in latere montis
Thabor ut adimplere quod per prophetas
dictum erat per eum cal. vii. in principio po-
tius attenuata est terra zabulon sicut
predicationem christi sanctam in galilea de-
tinuit etiam predicationi et labori sol-
lertem habere Luc. vii. ubi dicitur in-
ciuitate ihesus galileam docens in
Synagoga eorum et predicans eorum regnum
in celestibus sanas omnem languorem
et infirmitatem in populo Et ibat cum eo
discipuli eius Ex quo accipit
per dominum argum. catholicam audien-
tes siue discipuli debent sequi est
etiam facta que mittit in errorem eo
est facta per quam christus inuenitur et
noscat Unde ambrosius super illam
aliqua legimus ne ignoremus legimus
ut non teneamus sed ut repudiemus
Et secundum Ieronymum in epistola ad cyrum ostendens
quod secularibus literis christum erudiri non
ad uoluptatem sed ad exercitum dicit discat
non ut sequatur sed ut iudicet atque
conuincat h. i. Ieronymus ne mittant
in errorem passim audiendo doctrinam
opus est ut magis catholicam dis-
cipuli sequantur Preterea ne diuini me-
ritum pietatis et error oportet
discernere sed eo in scriptis sancti opus
est uerum spiritum et catholicum accipere
Unde legit in canonico relacione
xxxvii. dis. lex dei cum legit non
secundum propriam ingenij uirtutem uel in-
telligentiam legat uel doceat Sicut
enim multa in scriptis diuina que per
thi ad eum sensum quem s. sponte

vnusquisque p[ro]p[ri]o s[ed] non op[er]e et s[ed]
dic[unt] Non em[im] s[ed]m alienu[m] ex[em]p[lu]m
et ex t[em]p[or]e debetis quere[re] ut quoq[ue]
mo ip[s]i ex s[er]ipturaz aucto[r]it[ate] confir-
metis s[ed] ex ip[s]is s[er]ipturis s[ed]m a[ut]e
vitat[ur] op[er]e et ideo op[er]e ab eo s[er]m[on]em
disc[er]e s[er]ipturaz qui eam q[uam] r[ati]o sus-
cipit competens affere[re] hec ibi. **E**x
quo p[er] modernoz h[er]eticor[um] stolidi-
tas qui s[er]m[on]em suu[m] ne du[m] maiorib[us] docto-
rib[us] catholici s[ed] ip[s]i s[ed]i aplice i
vnusq[ue] e[st] et p[ro]ponit q[uod] i ip[s]is tantu[m]
sit sp[irit]us dei p[er] e[st] q[uod] ip[s]oz doct[ri]na
cu[m] non sit catho[lica] e[st] resp[on]da om[n]i
em h[er]etia vnam actam q[uod] mediu[m] i
s[er]ipturaz et sit eis odor xpi odor i mor-
tem et catholici odor vite i vitam
pro quo allegat[ur] d[omi]n[u]s i[er]emias adda-
mas p[ro]p[ri]am qui ait. **R**ulauit s[er]ipturas
non ita intelligu[n]t ut rei vitas hab[er]e
viam actam q[uod] mediu[m] **E**t s[er]uauit in
quit eni[m] cu[m] illo discipuli et tur-
ba copiosa libent[er] em eu[m] sequeba[n]t[ur]
t[em]p[or]e du[m] miracula faciebat et m[ul]tos
sanabat tempe tam passionis ap[er]ta
r[ati]o ex[em]p[lu]m clamabat **C**ruasige
eu[m] **E**x quo accipit[ur] s[er]m[on]em doct[ri]na
mentum p[ro]p[ri]us quem p[ri]mo lauda-
uit sua mobilitate facili facili vici-
pat legit[ur] em Exod. iij. **A**d redi-
ens moyses de tra[n]s iudiam i egyptum
cum narrauit om[n]ia v[er]ba d[omi]ni p[ro]
quibus miserat eu[m] et credidit p[ro]p[ri]us
et p[ro]m[issi]o adoraueru[n]t postea vero
cum essent afflicti ab ex[em]p[lu]m p[ro]p[ri]a
om[n]is dixeru[n]t ayysi **E**t aaron vide-
at d[omi]n[u]s et iudicet q[uod]m facie fecistis
odorem m[un]di coram p[ro]p[ri]a et suis
eius et p[ro]p[ri]is gladiu[m] ut occidet
nos **S**imilit[er] cu[m] datus esset filiis
isrl[em] moyses legem dixeru[n]t ad aaron
cum mora fecisset moyses in monte
fac nobis deos qui nos p[re]cedunt **Exo.**
xvi. **S**imilit[er] iam ad **remam** p[ro]p[ri]am
dixeru[n]t **ad iudea** **O**mnem v[er]bum i quo
misit te d[omi]n[u]s faciem[us] iam dicebant
non d[omi]n[u]s s[ed] baruth filius merie matat

ad vsus nos i[er]emie xlii. xlii. et in d[omi]n[u]m
le legit[ur] quomodo duobus p[re]s[er]is po-
pulus credidit et ad ep[iscop]um zuzan-
nam contra postea testes co[n]surrexe-
ru[n]t danielis. xlii. **S**imilit[er] legit[ur] ioh[ann]es
vi. **E**t d[omi]n[u]s xpus faciauit quinq[ue] milia
hom[inu]m de quinq[ue] panib[us] volueru[n]t eum
facere regem post hoc tam[en] cito dice-
bat quod signu[m] facias ut credamus
Similit[er] s[er]m[on]em est q[uod]do suscitato lazaro
obuiam ei turba venit cum honore
magno non tamen myrm[em] post hoc
statim qui eu[m] ad hospitium m[un]daret
Aulce q[uod] s[er]iptu[m] tam veter[em] q[uam] no-
ui testamenti ostendit quod p[ro]p[ri]us fa-
cile laudat et facile vitupat **E**t cu[m]
appropinquaueru[n]t porte ier[us]al[em] ecce de-
fuitus efferebat[ur] filius vnicus ma-
tris sue **E**x quo fuit maior causa do-
lor et maior necessitas consolac[i]o[n]is
dolor s[er]m[on]em e[st] s[er]m[on]em i[er]emie. vi. luctu
vngenti fac tibi planctu[m] amarum
et hec vidua erat vidua quippe e[st] p[er]
sona infablis s[er]m[on]em i[er]emias ad ab[im]um
v. **Q**ue vere vidua est et desolata
speret i[n] d[omi]n[u]o de[us] em[im] est p[ro]p[ri]a orpha-
no[rum] et iudex viduar[um] et turba mul-
ta cum illa quod non casu s[ed] ordi-
natione diuina s[er]m[on]em e[st] credend[um] est
ut multa turba e[st] cu[m] aristo et cu[m]
vidua viso miraculo multa s[er]m[on]em tes-
tes et laudatores dei **E**x quo
eliat[ur] istud documentu[m] miracula q[uod]
fuit supra nam fuit ut glorificetur
ut laudet[ur] deus istud probat vitas
inque[n]s delazaro infirmitas ip[s]ius
non est ad mortem s[ed] p[ro] gloria dei
ut glorificet[ur] filius dei p[er] eam fuit
aut[em] miracula quinq[ue] sup[er] nam q[uod]
q[uod] p[ro]p[ri]a natu[r]a q[uod] cont[ra] natu[r]am
Sup[er] natu[r]am dicit[ur] miraculu[m] q[uod]
q[uod] natu[r]a i[n] p[ro]p[ri]am s[er]m[on]em facti non
p[er] sicut diuisio m[un]di suscitatio mor-
tuo[rum] et similia **I**lla vero dicit[ur] p[ro]
natu[r]a fieri inque[n] quid natu[r]a p[ro]
q[uod] ad s[er]m[on]em f[aci] s[ed] tamen p[ro]
q[uod] natu[r]a fuit lussu diuino con-

nam aut dicitur fieri quando in re est
aliquid contrarium ei quod fit sicut si quod
ue sursum mouetur vel quod uirgo
peperit quociens ipse fuit matru-
la per bonos fuit ad laudem dei nam
diuina uirtus tua operatur et que uirtus
nature se non extendit preterea mi-
racula et signa bonorum ordinantur
ad edificandum fidei et bonorum morum
malorum uero in notumetum fidei et
honestatis sic quod que a bonis fuit
pro laude dei fuit et de rebus v-
tilibus malorum uero de rebus no-
tuis vel uanis sic quod uolunt mae-
re vel reddant membra hominum stupi-
da quam differentiam beatus petrus in me-
ramo dementis ponit Sequitur **¶**
cu uidisset maria motus sup illam scilicet
maxime compassionis affectum quam ut
quod uidit non solum oculo corporis ut
homo sed diuinitate ut deus secundum id ad he-
breos. iij. Omnia nuda et aperta sunt
oculis eius In dicit illi noli flere
. q. d. secundum gloriam meam meare de fide
quod mortui flere que uiui surgere
uidebis **¶** Ex quo assuit istud do-
cumentum christus est omnium uere con-
solator ac mentium uiduarum et orpha-
norum consolator hoc probat ante
augustinum qui in libro Soliloquio-
rum c. lxxij. sic ait Tu domine fuit
es spes desolatorum tuorum et con-
solator desolatorum tuorum que
ornata est gloria preputa uincetibus
tu qui facias famelicos tu con-
solator sempiterna quam solis illis te
tribuis qui consolationem huius mun-
di pro tua consolatione contempnunt
Nam qui hic consolantur tua consolatione
indignum habent sed qui hic cruciat-
ur te consolantur et qui participant pas-
sionibus participant et consolationibus
nemo enim potest in utroque seculo con-
solari nisi per quem hic in futuro gau-
dere si unam naturam est ut perdat quod
aliam uoluit possidere hoc ipse per quod

per quod nullus despicere debet de
uena dummodo doleat uere de cul-
pa nam deus est pater misericordiarum
et totius consolationis nullus ex in-
firmitate calumpniatur egestate vel qua-
uis impeditus alia passione debet
inimur aut impatiens moueri quam
christus cuiuslibet tribulatio de ipso confide-
ti auxiliator et consolator assistat
nullus credat se mundi gaudium
et diuinum simul possidere non enim prius
est ut consolatio vel gaudium in domo
seu spiritus sancti balsamum cum limoso et
in mudo gaudio misceatur Itaque gau-
dete in domo non in solo consolamini
pusillanimes Ecce enim deus inuestit
ut det lugentibus conam penam oleum
laudis pro spiritu meritorum Sequitur **¶**
accessit et tetigit locum ubi collige
quod non solum compassus est mulieri ui-
due non solum consolatus est eam ubi
sed uoluit eam consolari ope filii eius
suscipiendo lectus aut siue phetru
huius mortui spiritualiter loquendo
est consilia mortali in me deturpata
in qua anima iacet mortua et mar-
cada hunc lectum tuum christus tangit dum
patrem ad sui cognationem reducat ut
consideratione penam misericordie breuitate
uite vel motu mortis aut gehene
vel saltem tremendi iudicii et dis-
tricti ad se redeat et de penam penite-
at et resurgat huius autem qui porta-
bant steterunt sperantes uidelicet
miraculosum se uidere quod timebant
christum qui ad lectum accessit facturum
¶ Ex quo elicit istud docuit tactus
diuine gratie ducit hominem in cognationem
uere uite consideratione propter miserie
breuitate uite horrore perpetuo ge-
heme Si enim quis considerat in quo
cuius statu constitutus ea que per-
iunt que desunt que uolenti occurrunt
vel in suis que tenent que commouent
que suspitionem malorum aut aduersa-
rium inducunt non habet gaudium ma-

terram si maioris quis em in sublimi
portus e fecus cu ab omibz expomt
iudicandus et detinacombz lacerandz
quis in honore sine labore quis in
placone sine tribulacone in sublimi re
sine vanitate esse pt quid gloria
vana sine nisi aurum in flacio magi
quid i beallius miseria huius vite in
qua tot dolor et passio in cadam
agnibz vt nulla pene sit hora in
vniens quilibz ad dolore sit exem
ptus aut a timore alienus si quid
si diues est vndiqz angustiat
ne quod possidet amittat si pau
per nuqm quiescat si bonus dya
timet in fidiis ne quolibz sub vtiat
enens q qm pluri post multas
victorias iam credentes sine cape
populorum fraude decepte dyaboli
ad pducens laqueu pvenit Si v
breuitatem vite considerat inueniet
qntas amittidmibz admixtu sit de
q dulce vel iocundz videt in hac vita
q fallax et suspectu qm instabile
et transitoriu quid quid amor huius
mudi pcurit quid quid spes vel pul
critudo tpalis promittit vita quippe
mru nauigantia similis est qm siue
homo dormiat siue vigilet sp festi
nus vadit ad mortem que dum fu
git nihil est dum videt vbera est
cu exalta fumz est dulcis e stult
amara sapientibz qui eam amat
non eam agnoscut vita fallax et
mendax iam flores iam ardescens
vita plena laqueis repleta in fidiis
qua qui rre agnoscat vanitatez ei
spmt et etnis potius qm caducas
intendit Si aut ad gehenne cofida
com se conuertit non e quo mdelec
tacione mudi aut volutate carnis
teneat quid em horribilius morte
quid iudicio tremendo terribilius q
gehenna malleabilius potit cogi
tai vbi laquei mortis dolores in
in ignis viens vbi corodes sulph
ferens flamma thartarea et omnia
mala her itaqz sut ta que mentez

148
duram ad faciendz dignos fructus
pme emolluit et inducit Sequit
Et ait ihus adolescens tibi dico
ge/impat vt de non orando vel
aly sci suscitatur qpe em est qui vot
ea que sut Et resedit statim ad m
pui xpi eo q ipe habet clauis mort
et in fin i pphie pmo Et cepit loqui
in signu re suscitacoms quod non
potat face mortuus asymone anago
suscitatus et dedit eu matri sue p
quippe dedit eu s m correptione ne
autem in suscitacoe Et hoc autem
q hic suscitatur adolescens accipitur
istud doctum qntis adolescentia
est pessima Vnde Salom Tria sut
que nescio et quarta pemptus igno
ro viam nauis in medio maris via
aquile volans in celo via colubri
gdient sup tram et viam viri in
adolescencia Adolescens em auda
vult expiri vbi libet et pmo ad io
ra promus ad spectacula ad m sim
leuis ad litigandz pms ad se vlt
cendz patius pta redendo qmittit
qmittendo pta pms accumulat
du no timet legem vel vltom ma
lorz vix vixet i malis qmissi delect
tat et in rebus pessimis iocundatur
expicitur multa vult in scelis multa
que reputat in vltia no attendit nisi
pncia nec curat futia tm studet vt
gaudeat vel honoratus mcedat dis
putans demones de anima eius ipe
tame videt illi dapnacoe eius co
studuit iste vero exultat adolesces
vix timore pene subicit superiori
suo vix ad bonu pmo inuicatur
vult honorari s non vult superiores
nisi forsan coactus vel arra motz
aut fauore delinquit irrueri iam
seculo iam deo militat pponit iam
illam viam amplectitur iam incipit
age que rta sut ia desinit age
que rta sut ia desinit et ob hoc
no nix quod vita sua sit instabi
lis et ad malu quod ipe aut non
pensat aut pui malu credit for

casse inclinata ubi credit se stare
cadit: ubi putat se diu subsistere
cumbit quo fit qd ai euasit statim
puerilem et inuocet n^o dū attingit
senectutem que solet iuuentutis pia-
cula expiare a maiori morte decedere
Quare adolescentes studeant pas-
siones suas refricare et ab adoles-
centia deo inhiulcat spū et castro
ma de hūc aut em Aug^o in libro de
vi. ab vitiis sicut fructus nō m-
remē i arbore i qua flos non ap-
paruit Sic et in senectute honores
legitimi non potit qsequi qui i
adolescētia discipline alitū exer-
citacōne non laborauit. h. c. Seq^o
Accipit aut omēs timor saluaret ad
māconis pro eo qd solo in p^o mor-
tū extra portū eductū suscitauit
et magnificabant deū. i. magnū
p^odicabant et mico magnus em est
dñs et laudabilis nimis dicentes qd
mā ppheta magnus surrexit i no-
bis magnus em erat et est nō tā
ppheta qui futū p^omet s^o dñs p-
phetar et suis scōz magnus sapiā
qz sapiē eius non est nūc magn^o
potēcia quia omia quecuqz vo-
lūt fecit in celo et in terra magn^o
scitāte quia eius vñacōne omēs
ali sūp^oant. Et quia dñs visi-
tauit plebē suā de qua visitacō-
ne admirans ppheta dicebat dñe
quid ē homo qd meor es eius aut
cur visitas eum Magna quippe
et immensa fuit dei pietas qd dei
filius voluit hūmā genus visi-
tare psonalē et mīr tamqū hō
cū hominibus cōuersari. Et ut ait
Aug^o in libro de agone xmo i beal-
litatez nrām suscipere dignatus est
dei filius et vbi caro fān est et ha-
bitauit in nobis non quia illa et-
nitas mutata est s^o quia mutabi-
lem creaturām mutabilib^o oculis
ondit qm in qmutabili maiestate
suscepit h. c. c. Quare cū ppter
nos p^otores p^o nos defcores dñs

visitare nos voluit ut caro fūis nos
voluit ut caro fūis nos dei filios fa-
ceret de visitacōne sua qm sic curam^o
viam in p^ona dūc ut ad ipm reside-
tem in dexta p^ois puerime valeam^o
Quod nobis qredat di filius p^osecu-
la benedāis Amen

Cum mīraret ihū i domū cui^o
dam p^onapis phariseor luc^o
xii. Anno secūdo p^odicat^o
ihū cū quidam vice petrus dixiss^o
ad ihū Ecce nos i lūquim^o omia
et secuti sum^o te qd ergo eis nob^o
et xpūs iudet Ame dico vobis qd
vos qui secuti estis me sedebitis su-
p sedes. xii. iudicantes xii. tribus
isrl audientes auai et honor et apidi
ipm de contemptu nudi loquente
deridebant eū qui ut ipor tuorez
sanaret et ambicōm retuderet p^ore
tate sua que mīm^o dignat^o bene-
fice p^oposuit ex m de dūte p^oposito
et lazaro mendico p^oposuit et simli^o
de p^ore finibus qui qduxit opanos i
vineam suā quibus pabolis simi-
tis mīuit ihūs in domū cuiusdam p^oi
cipis phariseor sabbato manducare
panē. Intravit in alienā domū qui
in h^o mudo p^olam non hūit iuxta qd
cūdam dicentia sequat te tpe iudit
vīpes foueas hnt et volucres reli-
mdos filius autē homis nō habet
vbi caput suū reclinet. Aug^o xii. i. q^o
ondit magna xpi benignitas nam
cū ess^o rex glorie i quē desiderant
angeli semper prospicere voluit hūi
liari cum esset iustissim^o cum p^oto
ribus cōfusai cū ess^o dñssim^o tpe
et p^ose omēs dicant voluit pauper
fieri cum esset dñssim^o in se et p^ose
omēs dicant voluit paup fieri cū
esset vñ delectacō et vñ angelorū
et homū vñ paupm qd p^one dig-
tus est cibai qm eis ex^o homēs
qmesacōnes non querent et ebrie-
tates ac voluptiones deriderent pau-
tis em et nimis ut ait venābilis h. c.
cū in libro cōsolacōnū nrā cōtenta

est tunc sactate si vixit velis aut
miorandū veret aut minorū **Ex**
quo accipit p^m doanmetu In refec-
tione corpus non voluptas si ne-
cessitas est quenda aut em **Perom**
in epla ad rustianū monachū Medi-
cus ac tpatius cibis et arm et aie
valis est Et gregorius sup **Exchiles**
p^{te}.v. solus i illiata non cadit q^d
se aliquando et aliatas restigit Item
Iohes os aurū Nichil sic iocundum
est sic abus bñ dignatus nichil sa-
lutez nichil sic sensuū accuine opa
nichil sic egritudinem fugat sicut
moderata refectō habent vba m
canone nichil em **de con. di. v.** vo-
lentibz itaqz deo fuit et m^huendo
proficē nate est vūe t^{te}ate **pñ qñ**
xxx. moralū nonnulli ordinem e-
tams ignorantē ordinare gulam
negligunt et adfūalia bella cōsur-
guunt qui aliquando multa etiam q^d
magne sūt fortitudinis faciūt sed
domante gula vitio p^{ar}ms illere-
bias omē q^d fortit^{er} eferunt p^{ar}nt et
dū vent non restigit p^{ar}ms cōcu-
piam simul cūte vūtes obuiatur
hec e **Sequit** **et ipi obfūabāt eū**
h est m^hidabat ei s^{dm} **temigū**
vt viderent si sabbato curaret et tūc
imponēt ei q^d sabbatu soluet vel
s^{dm} **cyralū** obfūabāt eū vt ruen^{at}
legis contempniet et aliquid phibi-
tor facēt in die sabbati **Occasio** at
m^hidiaz eāt q^d ipoz peccata argue-
bat quod tangens **Amos p^het. v.**
capitulo su lib^o dicebat odio hūe-
rūt corripientes i porta et loquētes
pste abhominati sūt Inspice igitur
q^d xpm proboms opibus hū quoz
remordebant viaa pstuebat odio
et pabant m^hidias **Vnde** **En** i qua-
dam conceplacōne dicit de xpo q^d
m^has et obfūatores indiatas cōtē-
diatores i^oemetis sustinuit illudōes
h **Ex quo** eliat s^{dm} docutū
axalus et pstam m^hprofundū malorū

199
veniens corripientes iusti velid hos
tem reputat et ipm odio profuso bñ-
ficio psequit^r aut em **Aug^o** i epla ad
vincenau donatistam Non omes qui
vberat mimitus quia qui freneticū
ligat et litargia ambobus molestus
ambos amat ambos sanat ambo
qundiu egi sūt indignant^r s^{dm} abo
sanati gratulant^r **Concordat** id q^d
sc^{ip}it ad bonifaciu de correptione do-
natistarū **Quapp^r** de pstecutione iusto-
rum amalis pst correptionem p^{ar}m
admirat^r **Richardus** sup **amici** s^{mo}
ne. xlii. sic inques **contra pstitas**
meditanti irasat^r sagittana i. adu-
lanti vel adpam matanti qui sagit-
tat in obfūo rōs corde **hec e** **ard**
cōsiderans **Sapiens** dicebat **Helioā**
sūt volueā amia qm blanda oscula
mimit^r et ecce homo quidam psto-
pius erat an eū s^{dm} qstosam psto-
pst e morbus aquosus de vico ho-
vesia natus ex quo homo inflat^r
et anhelitu fetet que qui habet q^d
to plus bibit tanto plus sūt et
significat s^{dm} **Bedam** hominem que
fluxus carnalū voluptatū quat^r
etia diuites auarū qui nūqm imple-
tur pecūa **Et videns** **ihus** dixit ad
legisptos tamqm psteminentes i scia
et phariseos tamqm psteminentes in
vita **Si** hūz sabbato curat s^{dm} **glōz**
id est opa ai^o facē sine violacōne
sabbati cuiusmodi opus ē i s^{dm} mūa
re **Itilli** tacuerūt s^{dm} **Bedam** mūto
tacent quia cōtē se d^{dm} quid quid
dixerint vident nam si non licet
i sabbato curare quare ipi i sabbato
pecora curant q^d dicit si in die sab-
bati hūz curam de pstoribz multo
magis debent hūz curā de homibz
et ob hoc erant pstplexi ne scietes q^d
respondent **Sequit** **ipe vero** app-
hensum s^{dm} manu hūilitatis ex eplm
relinquens xams vt m^himos qstū
q^d m^himūte detentos nō horreret
n^o curas de phariseoz m^hidias sana-

uit eum ac dimisit quod tractans
Cyrillus aut Reglectis phariseorum
in fide libat amaro ydropicum
qui metu phariseorum in media non pos-
tulabat pro sabbato sed solum astabat
ut ex aspectu eius infirmus sanaretur
quod dominus agnoscens non querit ab
eo si vellet sanus fieri sed protinus
eum sanauit ac dimisit abire sanatum
dans nobis intelligere ut in diebus
festis animas nostras voluitas petis
petis sanare curemus non aliquod opus
suum maxime peti faciamus. Ex quo
assumit istud documentum diebus
dominis et alijs festis debemus prius
operibus intendere et consilia nostras a
peccatis mundare aut enim beatus Gregorius
in registro die dominice a labo-
re tereno cessandi est atque homo o-
mnibus insistendi est ut si quid negli-
gentie per sex dies agit per diem re-
surrectionis dominice expiet. Item
Augustinus super libro Numeri omne xxv.
die sabbati nichil de mudando acti-
bus oportet operari. Et subdit Nichil
mudam geras spiritualibus vacas ad
etiam venias verbo dei auream
prebeas celestia cogites de futura spe
sollicitudine geras ventum iudicium
potius habeas non respicias ad pre-
sentia et visibilia sed ad invisibilia
et futura. Hic Ex quo per quod sine ne-
cessitate nobili agere quidquid mu-
dum in diebus dominicis aut festis est
periculosum et dampnosum multo magis
vacare lasciuie viciis ludis
ludens somnolens et similibus
tunc enim festiuitas deridet ab
hostibus. Iuxta id Terentio primo Ter-
derunt eam hostes et deriserunt
sabbata eius quod tractans beatus Gregorius
quinto moralium sic inquit hostes sab-
bata videntes derident cum maligni
in spiritus ipsa vacationis oia ad
cogitationes illicitas perhibent quod sit
aut timent operari mudana in diebus
dominis et festis per in illo que pre-

pit de lapidari pro eo quod ligna in
die sabbati colligerat. Numeri xx. For-
tius ergo illi qui petis suis prouo-
cant nam altissimum dignum sunt ge-
henne penes lapidari. Et videns
ad illos dixit non ad vocem ois sed cor-
dis ore enim nihil dicebant sed in cor-
de contra eum murmurabant. Unde lo-
quitur Christus cum virum asinus aut bo-
is in puteum cadit et non continuo extrahit
illum die sabbati quod dicitur. Et non putatis
violari sabbatum extrahendo asinum aut
bouem de puteo quod est opus habende
corporalis necessitate quanto minus
violat in rebus carnis et ideo si vos
non frangitis sabbatum subueniendo
vestris peccatis quanto minus ego fin-
go subueniendo hominibus. Ex quo
assumit istud documentum. Obi pro timore
dampi vel piculi res dilatorum non
recipiunt licet diebus festis ex superioris
licentia si per huiusmodi alioquin si necessitas
est nobilis cum timore de corporalia opari
istud probat exemplo machabeorum
qui propter naturam die sabbati pugnaue-
runt quod enim non est licitum lege ne-
cessitas licitum facit in antiquis regibus
quod non est licitum in antiquis. Sic Christus
discipulos quando reprehendebat apharize-
is quia vellebant finas propter fame
excisauit de contra discipulos. Sic huius
qui ex precepto vel licentia per-
lata aliquid exterioris operis operatur
ut res que dilatorum non recipiunt
nec peccant sabbata non violant. Sic
in lege veteri mandantes animalia in
sacrificis offensa et cadentes pue-
ros in sabbato sabbatum minime viola-
bant. Et non poterant adhuc re-
dere illi sic viti et confusi sunt. gloriosa
metamorphose Consequenter volens
volens sanare ambliomus et supbie
dicebat admiratos parabolas mte-
dens id est intelligens quomodo per
accubitus eligerent. Concordat hic
quod hect et xxv. ubi dicitur. Amat
per accubitus in tenuis. Et primas

lathedias in synagogis et salutem
in foro et vocali ab hominibus rabi. Et
quo accipit istud docu. Cruce stu-
diose pmatu mtra e querere cofu-
sionem in celo aut em iohes os auen
Quicquid desiderauit pmatu itra
inueniet qfufionem in celo n inter
suos xpi qputabit qui de pmatu
tractauerit n vniqsqz festinet
quomo minor alijs appareat sed
quo omibz infeloz videat qm non
qui minor fuit in honore ille ius-
tior s qui fuerit iustior ille maior
xl. di. Quicquid desiderauit docet
itaqz fuge supbiam inducens hanc
pabolam Cum inuitatus fueris
ad nuptias non discubas in pmo
loco prolixer em scdm ierulim
ad honores qui nobis no conueniunt
iudicant nos temerarios et facta
nra Subdit xpus ne forte honora
cor sit inuitatus s ab hoste et
veniens re qui te et illuz inuitauit
dicat da huc loca. i. intellige te mi-
norez et tuc incipies cu robore no-
iussimu loca tene qui de te maio-
ra psumpsisti qui scdm Gregorij val-
de elata mens confundit amibz q
bis pponit suppona. Ex quo ac-
apit istud docu. occupantem
locum mris suis imme congruete
sequit qfufio aut fulgentius illo
mirthologiaz qui plus cupit ee
qm est mmi erit qm est hmc
Enk in quibusdam dictis sic inqt
De mstris infidelibz qui n dum
recedunt reconciliatome aliene of-
ficia quai homines qui iustas fecerit
apprehendit De filiis ire qui pasto-
rum s vsuapare gradus et nomina
no vident de filiis ire qui fideles
sefe mediatores paup vt pta ppli
comedant meant de qui ambulantes
in carne deo placere non pnt et
placere velle psumunt Hec e paul-
dubio igit qui se ad loca ipoz m-
tas et vite incompetencia ingerunt
seca ducit ignominia et infutuo dap-

nabilis confundent quare nemo nrm
hic inuita querat peminencia nemo
laudat appetat mnta pntia quid
quid em h fauor quidquid gloie
quis capiat n adden refert vel ien
ordinas fuerit. In em gloia homin
mra subiecto. Unde putredo pulueri
et vni quid etenim nequius suo vsur
pante sibi glam dm. Itaqz qui glo
riat m deo gloiet s m solo deo glo
riari non nisi a solo deo est. Nam
autem sut filij qui vanitatez querit
et m alio qm domo gloiant. Ge. 32
cu vocat fuis vade reube in iouis
smo loco morem te alijs reputando
sic fecit aplus qui p cor xv. sic ait
Ego sum mmi aplor Scabit em
Enk. x. Quis magnus es hu-
lia te m omibz vt cu venit qui te
inuitauit dicat tibi amice ascende
supius et erit tibi gloia coram dis-
cumbentibz qndo em quis hic ex
amore xpi fuit humilior tanto treg-
no etno coram discumbentibz erit
gloiosior. Ex quo accipit istud
documentu ab ymis ad suma pro
ficiendo virtutibz e astensius. Unde
Sapiens Bemita iusti quasi lux
splendet et ardet usqz ad psum di-
em et no fm Augm repente fit
sumus oportet em rudimenta fidei
pmo agnosce et illis cognitis ille
intellectus pfit et que recta sunt
rite opari n ab opando cessare
donec ad more dm tottingat homines
puerire qm qui non proficiat i via
iam deficiat et qui ab uatibus vnt
se se suspendit q fatigatus cofine
nunq et em homo vt ait Job meo-
dem statu pmanet aut em fm Bn
deduabus opacombus suis deo de
ficit aut proficiat proficiend est igit
in voluntate bona iugis ambulans
dum n ab icine ne quis madat ibi p-
culum vbi proficiendi deposuit ap-
petitu cessand bona voluntas quip-
pe est via de qua ait ppheta hec e
via ambulate in ea pmi aut ydus

vie qua it^a ad celū est ita voluntas
Hinc valida Tertius deuota Quar-
tus plana voluntas In primo gradu
hinc hinc ubi statim sup^a anima mete
legi dei consentit s^c carne repugna-
te bonū quod diligit p^rficē non in-
uenit s^c sepe malū quod odit p^rm
finitatez facit In hoc tamen ita ē
voluntas q^u ad vⁱsū suo cōsenties
in se odit quod i^e reprehendit In s^c
gradu anima non solū malū quod o-
dit non agit s^c etiā bonū quod diligit
cū quēdā forte tamen p^rficat In t^ro
gradu iam dilatato corde tūc viam
mandatorū dei et delectat^r in eis sicut
in omnib^{us} diuicijs In quarto gradu sūt
angeli qui ea faciūt quia semp vo-
lunt bonū plenarie p^rficūt quē q^uo
desiderare quidem homo p^rt^r asce-
dere nō p^rt^r ob hoc quod corpore ag-
grauat^r h^{ic} ipm semp ego homo
intendat p^rficē qm sic dāpnatōe
dignus est qui in viciosa p^rmanet
voluntate Ita reprehensibilis ē qui i
actib^{us} viciū nō studet p^rficē de-
mū cōcludēs saluator tangit re-
tributōm sup^abia et hūilitat^r mōes
q^u omnis s^cz sive laycus sive cleri-
cus aut religiosus qui se exaltat
s^cz sup^abiendo hūiliabit^r sponte vel
necessario hic vel in futuro s^cz illud
proverbiorū xxix. Sup^abiū sequitur hu-
militas et hūilem spū suscipiet glā
Et est signabile quod dicit^r Qui
se exaltat nō dicit^r qui exaltat^r
Nam s^cz Gregoriū non qui hūilia-
tur exultat^r Hec dicit^r qui caput
hūiliat s^cz qui se salz tōm hūiliat
nam ut habet^r eccl^{esi}astica xxix. Et
qui nequit se hūiliat et in tiora
eius plena sūt dolo quod ē tūcere
iⁿ potas et hētas Exaltabit^r vel
hic vel in futuro iⁿ mīto n^{on} officio
vel iⁿ p^rmō Exquo sine atapit^r
istud docimētū Sup^abiū hūiliatio
et hūilem ac timentēz deū exalta-
tio g^{er}minat^r Istud probat^r auctori-
tate Aug^{ustini} ad quēdam cōmitem

qui aut hūilitas homines sās angel^{os}
similes facit et sup^abia ex angelis
demonēs facit Et aut sup^abiū cōm-
tet^r hūiliatō p^r phugonem in libro
de anima qui ait Sup^abia mēlo na-
ta est s^cz vclūd iⁿmemor quia via m-
de recedit illud postea redire non
potuit H^{ic} ē s^cz quidq^um nō posse re-
gredi amūz addēū vnde venit ex
p^rssius p^r iⁿ epla aut Sup^abia natōe
celestis sublimū appetit mentes et
quā ad p^rpos renolans artus appe-
tit glāz et pūitatez hōm iⁿrupe
que de glōia et pūitate hōm iⁿru-
pe que de glōia et pūitate ange-
lorū erupit v^t quos inuenit p^ria
pes natūe faciat cōsortes rume h^{ic}
Et tūc mⁱⁿuna hūilitas de vⁱroq^{ue}
vero q^u sup^abiū hūilitas et hūilem
exaltatō g^{er}minat^r tangit B^{er}nardus
iⁿ quodam s^cmonē sic inquit^r Su-
p^abia desup^abius celestibus ad vⁱma
p^rapitat^r hūilitas ab ymīs ad alta
leuat^r angelus mēlo ad thartara
corruit homo iⁿ mūdo ad celū asce-
dit Et Cassiodorus sup^a illo p^ro^{ph}etia
susapiens mⁱⁿaz d^{omi}n^{us} sic ait aman-
sueti suscipiūt^r mēlū sup^abi dei
tūc iⁿ mⁱⁿam v^t p^rmutatōne vici-
ria vnde hūilis leuatus est ibi
sup^abius corruit Et vnde sathās
elatus recedit fidelis homo sub
leuatus ascendit Hec ē Quare
distans ēe mⁱⁿia arpo mansue-
ti et hūiles corde v^t in futuro ex-
altat^r meream^r Quod nobis p^rsta-
re digne^r xp^{ist}us p^rsecuta b^{en}dictus
Mecessit ad
h^{ic} p^rph^{et}ia mⁱⁿ xxix. et hū-
ry. vltimo anno p^rdicatō
p^rhū approp^rte hora p^ruis passiōis
cū veniss^{et} cū veniss^{et} iⁿrlēm et in-
gressus iⁿtemplū eua^{ng}l^{is} vendētes
et emētes de templo iⁿt^r alia temp^r
canēta iⁿterrogauerūt eū Saducci
dicentes ayr Moyses dixit Si q^uis
mortuus fuerit non habens filiū
q^u fr^{at}r suus ducat uxorem eius v^t

454
suscipiet semine sui suo. Erant autem
apud nos septem fratres et primus uxore
ducta defunctus est similiter secundus
fratris usque ad septimum novissime autem
omnis defuncta est et mulier tresur-
rectione ergo quoniam predictas cum erit
desepsem fratribus uxor omnis enim ha-
buerunt eam videns autem ihesus illis
dixit erratis nescientes scripturas et
verba dei in resurrectione enim ne-
que nubent neque nubentur sed erunt
autem angeli dei in celo et audietes
tunc mirate sunt de doctrina eius
audientes autem pharisei quia silen-
tium imposuisti sadiuceis tunc accesserunt
ad ihesum et pharisei et scribae conveniunt in viam
pharisei ut in latitudine vincant que
ratione sapere non poterant a veritate
se amauerunt ita ut dici possit de
eis id per principes conveniunt in viam
adversus dominum et adversus christum eius
Ex hoc accipit primum documentum quia
habet et si de veritate conveniunt in viam
diversitate tamen gerunt faciem. Erant
enim isti conveniunt in viam primum
consilium ut caperent qui tamen ihesus
studiosus valens erant non tamen est
unitas inter malos sed unitas
potest esse in agendo malum nam respice
cuiuslibet heretici aut alii mali licet
habeant diversas facies causas tamen
habent ad invicem alligatas de per-
tione tamen. Unde colligant itaque
ut nocere magis possint verum tamen
iuxta numerum peccatorum est in eis diversi-
tas studiorum alii quippe fine fur-
turi intendit alii ebriosus alii laudi-
peti alii avarus alii parvus
vel tenax non est finis unus qui
vivat malos boni autem quia unus
sunt in deo et caritate dei uniti sunt
unum finem habent quem intendunt
quia dominum quem quasi metam inspicunt
propter quem cuncta agunt in quem ordinant
omnia que operantur boni itaque nolunt
evagari per multa sed unum semper quod
et desiderant. Unde Cassiodorus super
illo psalmo magnus dominus et laudabilis

inimicus. Cum diligimus dominum omnia in ipso
reponimus unus est qui querit in quo omni-
a continentur. Hec idem habet mali non habent
non enim unum querunt sed diversa pro ut
anima fuerit passione ad hoc vel
ad illud impulsam et interrogavit
eum unus ex eis legis doctor simon levi
nonne non facis desideras sed temp-
tans eum cum tamen scriptum sit de deo
vi. Non temptabis dominum deum tuum
angelus simon vero Crisostomus angelum vocat
cuius non vult esse discipulus quod
est mandatum magnum in lege de magistro
mandato interrogat qui non minus
obsequat idem debet interrogare de
maiori iustitia qui maiore implevit
Unus quidem ipsum temptando
interrogat sed temptationem omnes con-
sentiant. Unde Crisostomus dicebat unus
loquebatur pro omnibus et omnes
loquuntur pro uno et si quidem vi-
ceat omnes videamus viatores. Si autem
vicius fuit solus videatur confusus
Ex quo accipit istud documentum
Nonne quoniam homines qui de divinis lo-
cutionibus hoc ipso hominibus insidiantur
Contra quos loquens in libro primo
moralium sic ait. Peccatori ingre-
dienti terram duabus viis duabus
quippe viis terram peccator ingreditur
quando et deus est quod ope exhibet
et in adiutorium quod per gratiam quod
Et idem vii. moralium sic ait terram
tamen idem. Non indues vestem ex la-
na linumque cotexam per lanam sim-
pliciter plinum subtiliter litas desig-
nat. Et post pauca vestem
ex lino lanaque cotexam in-
ducit qui in locutione vel actione qua
vult inanis subtilitatem malicie co-
operit et simpliciter fons innocentie
ostendit. Hec idem habet Crisostomus super illud
matthei v. Nisi habuerint iustitiam vram
de pharisaeis qui faciem similes
autem intentionem tamen finem habebat
sic autem phariseorum erat iustitiam in
ostensione operis non in veritate me-
ritum in locutione non in ope in operis

afflictione nō i mandatorū obſeruatione
in morib; obſeruatione relictis quib;
legis hec i Locutus aut inimicitie
nulla capitalior qm̄ eoz qui max
cū fallē vel subūtere intendūt id
agūt vt boni vi videant Deo Pra-
tus dixit nūq̄m te fallant ann
sub vlpe latentes impia subdula
melle venena latent quales erant
pharisei qui p̄mū loquebant x.
magister quod ē mādatū magnū
in lege Et ih̄us h̄c in cōm p̄uam
ip̄oz agnouit v̄tatem tamen nō
tacens vbi eam loqui deuit ait
illi diliges dñm s̄z exatū opote
tem magnā magnificā et tēme
dum cū quia dñs debetur timor
diliges dñm dñm om̄ia tēntes cū
debet honor diliges dñm deū tuū cō
se tibi dāntem cū debet amor ex
toto corde tuo .i. toto intellā sine
errore tota anima .i. tota voluntate
sine q̄datione tota mente .i. mēo
ria sine obliuione Modus autem
amandi deum s̄m Augr̄ decimo
Confessionū ē vt ip̄e amet sup oīa
et p̄t se h̄c ē em̄ maximū et p̄m
mandatū s̄m origenem non pro
ordine s̄p̄tūre s̄ p̄diuinitate v̄tut
p̄mū vero ordine s̄m Fernigū qz
p̄ceptū de diligendo dō p̄cedit p̄cep
tū de diligendo proximo causa em̄
ē s̄m suo effū Et quia amor di
debet esse cā proximi amandi dō
v̄t p̄m dicit mandatū vbi ad v̄tē
dū qz signā ter dicit tūc diligē
em̄ max est qm̄ tūc nām
tūc est suoz diligē vō dlib
tate ē Et quo accipit istud docū
Solus d̄s est om̄ facultate am̄e
et affū p̄omib; et ante om̄a ac
m̄omib; diligendus quod sic on
dit Nā cū s̄m B̄m in libro de a
more dei causā diligendi obdu
plicem causā d̄s ē sup om̄a et
solus in om̄ib; diligendus eo quod
n̄l iustius n̄l fructuosius diligi
p̄t Item qz s̄m Augr̄ in quadam

orone adden loquente Amore dei n̄l
suauius n̄l sublimius n̄l dignius
n̄l vtilius vel iocundius et q̄ndo
n̄t amor feruētior tanto et visio
est suauior et q̄nto nūc ardens
desideram; tanto cū intuebmur
claius qui solus sine molestia aū
tur cū iocunditate amplectit; cū sua
uitate amplectit; cū seruitate deside
rat; s̄m ip̄m m̄to igit; ip̄e solus
om̄ facultate am̄e et affū ē p̄omib;
p̄om̄a et m̄om̄a diligendus p̄tā
qz deus ē m̄ creator et redemptor
m̄ remunerator et b̄n̄fcor ip̄e etia;
m̄ retributor v̄mo ip̄e n̄ra retribu
tō eo qz non aliud p̄premo m̄s ip̄m
deū expectam; ip̄e solus p̄omib;
ē amandus Amplius quia deus
fecit hominem s̄m corpus egregia
creaturā s̄m animā magis v̄tote
ymagīe creatoris i signem v̄tutis
p̄tāp̄em capatē b̄n̄dīcīs s̄m
p̄tne qm̄ implere non p̄t m̄s deus
quidquid em̄ m̄fā deū ē m̄s est dō
zidō cū anima nata ē suscipe deum
non m̄s adeo impleri p̄t et appeti
tus eius non m̄s p̄deū t̄m̄at et q̄e
tā p̄t igit; digne solus ē p̄omib;
diligendus Item qz s̄m B̄m sup
am̄am s̄mone .xx. dilexit nos deū
dulcī sapiens et fortis dulciter qz
tarnem induit tantū qz culpa caru
it fortis quia mortem sustinuit sa
piens qz maxime a suspitione con
descendit homi inculpe v̄tatione
cōsiliū sibi in mortis suspitione
suscipere patri amicus dulcis con
siliarius prudēs adiutor fortis m̄
si em̄ amass; dulcī non hominem
maximē requisuiss; illa maiestas s̄
uixit affectum sapiam quia tyrannū
decipet uixit et paciam quia placā
ret offensum dñm p̄v̄m s̄m illum
igit; ip̄e solus dulcī prudens et
fortiter ē amandus dulcī ne sibi
q̄ntulib; videat; magna dilectō crea
tūe eā p̄ponam; p̄dent; ne pastuā
sathane ab amore suo tamq̄m ap̄os

tate recedam9 fortiter ne ppter opssionem
calumpnia aut paupertatem vel quicquid
q3 nra⁹ aliam ab amore domini a
uellam9. Sis ergo prudens ne mundi
gloria aut carnis voluptatibus a xpi
delicijs abducatur dulcescat tibi p^{ri}s
incurata sapientia ne seducatur sp^u me
dus et error⁹ illucescat tibi vitas
xpus ne adu^{er}sari⁹ p^{er}issus desperatione
frangatur dilige dnm deu tuu toto
et pleno cordis affectu dilige tota
incomis vigilancia et circumspectione
Dilige et tota uirtute ut n^{on} moi pro
eius amore p^{er}mescas omnia dul
cedo xpi mte omes aliam dulcedi
ut tui huic sis affectus Et attende q3
sapientia deus est et ideo uult se amari
no s^{ed} m^{od}o dulci⁹ s^{ed} et p^{er}deniter ideo m
tellau tuo sit p^{ri}ma lux et dux rationi
alioquin fataliter cades in hereticam frau
dis decapulam et u^{er}sus sathane
sibus amittes fidei puritatem vel
saltem zelo tuo sp^us illudet error⁹
si scias insinuando deo no heras qm
s^{ed} m^{od}o b^{er}ib^{us} sup Cantica ubi supra
No h^{ab}et calidus hostis machinamentu
efficacius ad tollendum ditionem de
corde qm si effice possit ut mea i
caute et non cu ratione ambulet. Et
Secundum aut simile huic diliges p^{ri}mum
sic teipm simile q3 de re simili s^{ed}
de homine qui ad similitudinem dei est
frat^{er} Unde Crisostomus sup act 2° ubi ho
mies amant sile e sic qui deu amat
q3 ymago dei e homo in quo deus
sic rex i sua ymagine honorat et
p^{ro}pterea h^{ec} madata dicit simile p^{ri}mo
nomine aut p^{ri}mi intelligit omis
homo Ex h^{ec} loco accipit istud do
gma n^{on} p^{ro}ximu e p^{ro}pter ipm solum
deu diligendus aut em Augustinus
in omne Nemo p^{re}cepta suat qui no
diligat et nemo diligat qui non suat
nec prius p^{re}cepta suam9 ut nos
diligat xpus sed m^{od}o nos diligat ea
suare no possum9 s^{ed} si diligimus xpm
diligamus membra ei9 que ad opta
ua. Ite idem sup epla iobis caritas

que sola reddita detinet semp debi
torem et cu reddi⁹ non amittit⁹ sed
pot^{est} augendo multiplicatur cum id
dit ab homine crescit in homine et tanto
maior acquirit⁹ q^uanto pl^uribus reddit⁹
hec e Augustinus autem reddendo maior
est m^{od}o fieret p^{ro}pter deum ac ideo p^{ro}pter
solum deu p^{ro}ximu e diligendus Ite
Augustinus aut ad macedoniu quod neo
p^{ot} esse ueracit⁹ amicus hominis nisi
fuit p^{ri}mitus uirtutis Et s^{ed} m^{od}o Gregorius
in moralib^{us} p^{ri}morem p^{ro}ximu et
in ep^{ist}ola p^{ri}morem p^{ro}ximu amorem
mutue s^{ed} quod mutui potit amor pro
ximu qui non est p^{ro}pter deu Cum dicat
Augustinus in Confessione Beatus est
qui amat te et amicu mte et inmi
cum mte et inimicu p^{ro}pter te Et in libro
de doctrina xana quis quis recte di
ligit p^{ri}mu h^{ec} cu eo debz agere ut et
ip^{se} toto corde tota anima tota mente
diligat diu Et in libro de u^{er}bis domini
Si iam nosti diligere te omittit tibi
p^{ro}ximu q^u diligas sicut te ipm si at
non nosti diligere te amant em se ma
li et amor eoz thartareus est et
detior omi odio s^{ed} m^{od}o ipm diligamus
igit⁹ p^{ro}ximu p^{ri}mo n^{on}ia ei i n^{on}ate
p^{ro}posse m^{od}o ofendo iuxta d^{eu}sue fra
ge esuientia pane tuu et egenos va
gos q3 induc in domu tuam Nam
s^{ed} m^{od}o Ambrosius in libro de officijs non
satis est bene uelle s^{ed} b^{er}u fute qd
intelligit cu facultas et necessitas
m^{od}o al^{is} sufficiat bona uoluntas
cu facultate h^{ec} xxij. dis. non satis
ubi de hoc 6° p^{ro}ximu exaltate
profus excessib^{us} corrigendo iuxta
illud act. xvij. Si petauit mte h^{ec}
est te s^uente fr^{at}er tuus corripe ipm
m^{od}o te et ipm solum quis meo q3 dmi
tit v^{er}u etia in eo q3 corripit et
aliqua emendatoria pena plectit
elemosina dat q3 m^{od}o p^{re}stat mul
ta em bona p^{re}stant⁹ m^{od}o m^{od}o qn
eoz cosulit⁹ uoluntati no uoluntati
q3 ipi sibi inueniunt⁹ minima xv.
dis. Et qui emendat Tercio offen

sas nobis apoximo illatas non hos-
tile vindicando s; aut pendo aut
iure remeando ad quod nos monie d;
condicio membeoz concordia nam si
digitus vel manus casu oculu ledit
ppt hoc no abscedit si dentes lingua
mordent ppt h; non padit. In leui-
tia xii legit. Non queras vltimū m-
memor eris iniurie cuius tuorum
multi tamē more ferarū et bestia-
rum pleui et etiam casuali lesio-
ne vballi aut corporali ad anima ve-
niūt et se vltascendo proximi mēte
nē pensat q; prohibet hominidum
obdiuie ymaginis representatōm
nam conditus ē homo ad ymaginē
et similitudine d; Gen pmo prohibet
ppt anime rōpīs qviam inspiat
em deus mface hōis mspiciat
vte Gen pmo prohibet hōis oia
di ppt sacramentalē significatōem
Nam vno anime cū corpe sigt vni-
onem xpi cū ecclā prohibet obde-
positi di quod ē anima in corpe re-
positōm quo ergo hūiustiam dei
distatū hominada sūctificatōe potēis
qui di violat depositū et animā se-
pat a corpe oportet em eū tm da-
re mquō lesio vel offendit quod nō
est sue pātis qā animā reuueit cor-
pi non ē nisi solius dei pmsimiam
tamen dei mscordiam et hoitā-
de dū vē pemteant saluantur
cū equē facile est dimitte multa s;
paucā. Quanto diligam; proximi
ad vitam etnā ipm modo nobis
possibili promouendo h; est em
diligē proximi sicut semetipm
Ex quo pz q; illi non diligūt hoies
qui diligūt m hōib; vancates
aut pta. Sic em sctm augustinu
diligēdi sūt homines vt ipoz non
amēt. excozes. Item pz q; qui
diligūt suos ad honores vel diuitias
pphas rnephas promouendo nō
tam diligē qm odire eos censen-
tur ad vitam em etnā sūt homines
diligendi. Sequitur. In his duobus

mandatis vniūsa lex pendet et ppe
Vnde Tabanus adduo hec pcepta p-
tinet totus de catalogus pcepta quide
pne thabule ad dilectōm di pcep-
ta sctē addilectōm dei pcepta pxi-
mū quod tangens aplūs Ad Romanos
xii dicit plenitudo legis ē dilectio
Et Crisostomus Qui proximi diligit non
occidit non mentit nē flm d; de eo
quē diligit. Item aplūs ad Galath
v d; Omnis lex vno sūmone aplectur di-
liges proximi sicut teipm p quod pz
quod implens mandati de dilectōne
pximi implet mandati dei Congre-
gatis aut phariseis qui ad tempta-
dum ipm venerant mērogaunt eos
ihus dicens quid vobis vīde de xpo
cui filius est. i. messia m lege pro-
misso. Symon et cymani mērogaunt eos
de illo quē credebant esse venturū
quia pntem volebant crede cuius
filius esset dicit ei dō credebant em
uidei eum fore pūz hominē de quē
dō sūm de fructu ventris tui ponā
sup sedem tuā si xpus ondit se nō
tantiū vēr hominē s; etiam vēr dū
dum aut quō ergo dō m spū sctō
vocat eū dnm dices dixit dñs dñs
meo sede a dextris meis dixit dñs s;
deus pr dñs meo. i. xpo filio suo
cui dñs est equalē s; filiū p omnia
generare dñs meo ex semine meo tpa-
lit sūm formā nato s; ante lucifer
et ante sctā et abetno ex pto pūz
gemto deo dedeo sede sūm q; deus a
dextris meis. i. i equalitate diuinitatē
Aut sede sctm quod homo ipocritib;
bonis fruedo diuitē p omib; ara-
tūis donec ponam inimicos tuos sca-
bellū pedū tuoz. Symon et cymani vt
velint nolint subiēte sūm tibi sic
scabellū subiēti ē pedibus. hec ipse
Est ergo sūm donec ponā omes in-
imicos tuos scabellū. i. donec os
rebelles subiūgaueo aut volūtaria
subiectōne vt te ardent verum dñm
et hominē vel vāta subiectōne vt
m die iudicij pūmū saltē credant

atque mali quicquid contra iustum quem verbum
reprehendere non valent amplius et
durius opibus vel sub ordinatioribus
invehunt venenū quippe ad mortem mis-
sum nunc est aliquando foras erumpere
et in apostoli proficere. Nos igitur sim-
pliciter corde dei verba audientes ab
his qui temptant deum recedamus
dilige quod deum toto corde et proximum
sicut nosmetipsos contendamus ut tam-
quam filii adoptivi hereditatem nobis
proprium patrum inaccessibilem acquirere
valeamus. Quod nobis prestare dig-
netur Christus per secula benedictus Amen.

Ascendens ihesus
in naviculam transiit et
venit in civitatem suam.

ix. Creator omnis rex orbis terrarum
dominus qui cum informis deus esset non in-
personam arbitrius est se esse equalem
deo quod exinanivit se pro nobis formam
sui accipiens cepit habere tamquam ho-
minem a quo processit celestium et ter-
restrium exordium cepit ipse omni potestate
principium cum civibus civitatis iudaeie hu-
manum habere consocium quatenus quos
patrum longe adeo proiecerat ipse
civitas addens primum addidit ac dispo-
sitio per deum revivens et ob hoc ascen-
dens in naviculam transiit et
venit in civitatem suam poterat siquidem
pede facto tunc mare transire sicut
et alias transierat sed modo nolebat fu-
cere eo quod non expediret ut semper mi-
racula deus operetur et ne incarnationis
mysterium quasi non esset verus homo
sic pretendebat manichei heresia pos-
set derogari. **Ex quo loco accipit**
ista conclusio. Qualitas hominis et tem-
poris requirit miracula que tamen diu-
si fieri fieri uno tempore et non alio est
ipsa necesse quicquidque enim aliqui sic
sunt miracula tam facile non potest quando
voluit nisi quoniam speciali dono spiritus sancti
perfuditur de pe. di. y. capitulo quendum
sic spiritus sanctus promissa sanctorum hominum
istis et non alio tempore prout sibi oc-
culto iudicio placuit operatur hinc ve-

nit quod rariores sunt miracula nostris quam
prius temporibus. Unde Augustinus libro
secundo de civitate dei et de missione patrum. **Quia**
Quia dominus multa miracula fecerit
in ipsa fides velut quibusdam promor-
dus latebat quoniam miraretur et in sui robore
etiam tenuitudo qualem fuit tanto
est nunc fortior quanto magis ista non
querit tamen id quod promissum spiritus
voluit expectari ut iustus ex fide vive-
ret in tantum ut ipse qui die tunc res-
urrexit in homines esse voluit sed demon-
strato resurrectionis exemplo quos
huius rei testes habere dignatus est
in celum ascendit. **Hec ipse.** Et in libro
de vera religione capitulo xlii. dicit. Cum
etiam catholica per totum orbem diffusa
atque fundata sit non minus miracula in nostra tem-
poris promissa sunt ne animi semper
visibilia quæret et eorum consuetudine
frigeret. **Hec i.** Quod sit quod quod
et quod quod hominum et temporis mutata
maiora miracula in eis succedunt
moribus. Unde dominus dixit. **Quia**
in me opera que ego facio et ipse faciet
et maiora horum faciet maius enim est
vmbre petri quam vmbre christi tactu lan-
guis sanare. Sed minus quod maiora faciet
per suos deus quam per eos non est de-
fectus sed dignitas quod enim retribuunt
huius domino pro omnibus que retribuit eis
quoniam quidem misericordia bona habet eis do-
nare dignatus est ut maiora faceret
per illos quoniam per illos in eis tam mi-
racula et mira est magna differentia deo
nec enim et ipsorum cultores mira faci-
unt non quidem que super naturam sed secundum naturam
sed per auxilium soluti. xxvi. q. v. **Respondeo**
miracula vero super naturam sunt
et ob hoc non sunt homines faciles ad co-
cludendum de aliorum scitatis etiam si mi-
racula per eos fieri videantur donec fuerit
ipsum scitatis per romanam etiam ap-
probata ut inter nostrum et miracula dis-
tinguat de reliquiis et vane sanctorum
capitulo primo. Nulla quippe in re
natura nostra licet de ipso homines non
mirantur contingit que deus indicat

creatus quis em dedit carni pavonis
ne putresceret q ab augustino qui de
pectore ipsius uisserat suam indies
quibus alia caro putresceret est exp-
tum ita q post triginta dies et am-
plius no putruit quis dedit igni q
cum sit lucidus q omnia p ipm ad-
usta ingreſcit quis dedit carbon-
bus in quibus est tanta infinitas
ut ictu leuissimo cōfringant q ta-
ta sit in eis finitas ut nullo honore
corripant quis dedit um cala q
cum extinguit tūc accendit ut em
occulto igne careat aqua ei infundit
aqua p fundit et cū ante sit frigi-
da inde fuescit. In finencia cūta
frigescit Adamas lapis n ferro n
igne n alia vi p hiber pter hyrcinu
sagwme vma Adamas frū thit ut
eū quo moueat msequat Inmuneā
sūt q mira que miribus creatis
contingūt. De ideo Estote prudentes
ne forſum hys que spūs maligni q
occulta rez ſemā mēdū applicare
occulto di iudicō ſimūt tamqū factis
adeo facile credatis n em ſequitur
iſte facit mīacula igit ſcūs est qm
multi faciūt mīacula extra ciuitatez
coſtitū. q. q. j. Teneam Non ergo x-
tūc voluit ſup aquas ambulare ſ
nauiculam aſcendere trīſſetant et
venit incūitatez ſuam ſz caphar-
naū ſm Criſ. mōmē Aliam em
ſuſcepit naſcendo ſz beethleem ali-
am nutriendo ſz nazareth alia qā
mhabitando ſz capharnaū ſm ipm
Ex quo accipit ſm docimētum
qd i^a nā ciuitas xpi dicit in qua p-
grāy ſua ipe naſcit et iſtācia nū-
tur et que mhitando p ipm pfiat
Cui tria pnt ſigna assignat p m
ſi homo ſe cōtinet apatis ſaltē mō-
libus Gr ſi facit dignos fructus
pme Tercū ſi facit opa vite Pa
En in quodam ſmone de ſcriptura
reſma. Quis p dicit ego ſum de
clat e. dādeſtiāt ſum ad vitam
ego ſum de nūo filioz reclamante m

4
mix ſcriptura. Neſat homo vtz amoe
dignus ſit vel odio Et ſubdit Cū
dne vtz nō hēmy ſi ſpei fiducia
cōſolat nos ne mdubitacōis huiy
anxietate cruciem p hoc data ſt
ſigna quedam iudicia maifeſta ſa-
lūtis ut mdubitabile ſit eū eſſe de
nūo elitor quo ea ſigna pmanſerūt
Et poſt aliquibz interpoſitis ſubdit
Quis ē qui testimoniū hz effuſi
sagwms xpi mſi qui cōtinet ap-
tatis ſuius em pti ē qui facit pti
ut ſi deinceps cōtine potuit et iū-
gum abicē mſele ſuauitatis tūſſim
ſit testimoniū redeptōis qm opat
ſine dubio ſagwis xpi vtz pti
non ſuffiat cōtinecia ſi non aſſit
pma habet ergo et ab aqua testimo-
niū qui laborat ingemtu ſuo lauās
pſingulas noctes tū ſuū Sane no-
uū ſap vemiſſe ſpū tūſſime noua
giſacō testat Et iterum ſubdit ha-
bes testimoniū ab aqua et ſpū ſi
dignos fructus agis pme ſi facis
opa vite. ſec i. Et ſic xpm gapi-
qui apatis ſe integre abicē nūtare
ſi eadem de plangit ad pſm vemi-
qū dignos fructus pme agis ſig
nū ergo eſt q dei ciuitas ama-
diſtat cū deus pdeuocōm et cō-
pūcōm cordis lacrimaz vitam ho-
nns m melius emēdat et horro-
rem ac timorem diffidencie expel-
lit ita ut ſibi id vſuie qvemat de
leu ut nubes miquitates tuas et
quāi nebulam pti quod mmi-
tūc ſit cū rugosa lamētaō m qm
dam ſpūales leticia qmutat ita ut
quocies penitens ex deuota qſivem
qvtē ſe voluit ad deplangendū
pata qmiſſa et pōnē multiplicem
magmūdmez ptoz ſe ad amātu
dmez prouocare ipe ſpūs ſcūs p hīb
testimo^m ſpū ſuo q dmiſſa ſūt ei
pata ipſa quoz ama p mhitancem
deū ciuitas dei eſt eſſa et iam dū
māta ptoz mhabitacōm dei nō
adplacū ſz ad aūtu nō ad eſſiciam

si letitia non tam ad contritionem quam ad
gratum actum commouet. Et ecce offe-
bant ei palicam latentem in lecto
ante eum portauerunt quod per se ingre-
di non valebat secundum Ieronimum. Vides
autem Iesus fidem illorum non eius
qui offerebat sed eorum qui cum offerebant secundum
Ieronimum quia tantam ostenderunt fidem
monstrat ex ipse sua virtute cum omni po-
testate solues peccata secundum Crisostomum. Unde
dicit palicam Confide fili remittuntur
tibi peccata tua. Super quo dicit Iohannes quod
etiam valet apud deum fides propria a-
pud quem sic valet aliena ut intus
et extra sanaret hominem. Ex quo
accipit istud documen- tum licet scilicet me-
cessio multum conferat ad salutem oportet
tamen impetrare per sanctos quia de-
libere arbitrium coartare hoc per nam
hic primo vidit fidem impellentem
sed nihilominus dixit confide ut fides
sua mota per gratiam adeo sibi subveniat
deus etiam bonam voluntatem primo o-
peratur deinde hominem deinde bone volun-
tatem moneta se et operanti cooperatur
primo operatur eam deinde operatur eam
bona enim voluntas est instrumentum sed
deus est artifex primo instrumentum
operatur deinde per instrumentum operatur
Sic deus primo bonam voluntatem operatur
solus in homine sed que postea per bonam
voluntatem operatur non solum ipse deus
operatur sed etiam voluntas per quam ipse
operatur et sic omne opus bonum quod
per hominem agatur sic per gratiam instru-
mentum et libere arbitrium sive vo-
luntatem ascendentes que duo ut
quis salutem consequatur requiruntur.
Tolle igitur liberum arbitrium non est
quod quis saluetur quia qui creauit
te non iustificabit te sine te tolle gra-
tiam non est unde quis saluetur. Et sic
necessarium est ad salutem libertatem
arbitrii quicunque scilicet interpellent
per aliquo gratie dei coartari. Et ecce
quidam de scribis dixerunt intra se
hic blasphematur extra enim coram
populo dice non audebant sed intra

se dicebant hic blasphematur. quod dei
est usurpat sic autem blasphematur ipse
primo cum deo attribuitur quod ei non
venit ut si quis presumptuose dicit deus
est malus. Sed cum ab eo remouetur quod
ei venit ut si quis dicit Ego creavi
istum hominem et non deus. Tercio cum
homo est attribuitur quod est proprium dei ut
creare peccata dimittit et hoc modo indi-
catur ei blasphematur quod ipsum puta-
bant puer hominem et non deum hic per
queri videtur blasphematur semper sit
peccatum mortale ad quod respondet beatus
Thomas secundum secundam questionem. articulo. 11.
Et cum peccatum mortale est per quod se
parat homo a primo principio spiritualis
vitae quod est caritas dei. Unde quicunque
caritati repugnat ex suo genere sit
peccatum mortale blasphematur autem
secundum genus suum repugnat caritati
diuine quia derogat bonitati et ideo
blasphematur est peccatum mortale ex
suo genere per tamen ut idem sanctus doc-
tor dicit ibidem in solutione tamen ar-
gumeta blasphematur ex resurrex-
tione absque deliberatione procedit.
Ex hoc dupliciter vno modo quod quis
non adorat hoc quod dicitur esse blas-
phematur quod per contumaciam ad aliquem
subito ex aliqua passione in verba y-
maginata prorumpit quorum significati-
onem non considerat et tunc est peccatum
veniale et non hoc proprie rationem blas-
phematur. Alio modo quando adorat et
blasphematur considerat significati-
onem verborum et tunc non excusatur apud
mortalem secundum ipsum quod quidem peccatum
est maxime fugiendum nam dicitur glo-
supra id psalmi. xviij. ad populum et ab eis
omne peccatum blasphematur compatitur
leuius est. h. ibi. Preterea quia blas-
phematur opponit confessionem fidei et
habet in se iniquitatem infidelitatem
et arguitur si supervenit detestatio
voluntatis et adhuc magis si pro-
rumpat in verba. Unde cum infideliter
sit maximum peccatum secundum genus suum
consequens est quod blasphematur sit ma-

15
xpm pām adidem genus ptinens h̄m
b̄m thōm ubi sup̄ articulo itō in
sione p̄ncipali. Videns autē xp̄s co
gitationes eorū quibus arguebant
eū de blasphemā eo q̄ hominē purū
putabant et deū eē non credebant
ōndit se eē deū qui solus corda scru
tat et dixit ut quid cogitat mala in
cordibus vris liz em̄ solus dei est
agnosce cogitationes hom̄ h̄m illud
p̄m̄i regim̄ x̄m̄. homo videt que
patent deus autē intuet̄ cor. Unde
sibi dicit. i. palypomenon. i. Tu
solus nosti corda filiorū hom̄ et ob
ob̄ me putas non posse dimitte
p̄tā et id quod ē dī p̄m̄i usurpare
agnosce me dī esse non potestate
qua cogitationes vris video eadē
possum p̄tā dimitte. Ex quo ac
cipit de docu. Necessitas hominibus
indiat ad rē agendū et malis adver
sandi et ea fugiendi q̄ ip̄s nēd op̄a
mutus et cōsilia ē et cogitacōs d̄s q̄
noscat. Nam cū h̄m̄ Auḡm̄ in libro de
vā innocētia cā. p̄. et in lib. l. ome
liarū omē. Quō dūes mē ad vocēs
m̄as sic aūes dī ad cogitacōs m̄as
et ip̄e est qui tenet om̄a implet
om̄a impletur om̄a sup̄ extēdit
om̄a attingit a fine usq̄ ad finem
foris et disponit om̄a suavit̄ qui
locus nō distendit n̄ t̄p̄ibus variat̄
sine mutabilitate cūta respicit sine
distensione cūta op̄hendit bona re
munerat mala dapnat et nichil ma
li impunitū n̄ aliquid boni irremunū
tum dimitte. profecto nisi recte
sit homo obductus habz rā agē et
amalis om̄ibus dechnare. Si p̄udez
si quis ī sp̄itū regis t̄rem eo p̄ntē
et vidente cōj ip̄m se p̄supbia eiq̄et
et maxime si traditōe cōj eū p̄uā
ret aut si t̄p̄itudinē totalis eius q̄
mittet aut qualis ī regno suo ī
iustiz facit practicet aut quod
cūq̄ flagitū vel delictū committet nō
ne capitali. Sine autē carceri sub iace
ret. Cū autē ḡuivus sit et̄ q̄ t̄p̄alez

ledē maiestate debetū v̄gent et ma
gis sit de9 timend9 qui p̄ corpus et
animā mittē ī t̄tēma stultus est
qui dei p̄ncipm̄ qui cogitacōes malas
et bonas agnoscat non pensat n̄ ad
v̄tens m̄suis iniquitatibz int̄sctus
vel sordidus aut malis cogitacōibz
tamq̄m suis involutabro volutatur
at ideo cū ubiq̄ sit deus n̄ ē aliq̄s
qui ne videat ab ip̄o se abscondat
aut quo fugiat ne videat h̄z ab oī
bus sordidis xp̄s s̄is cogitacōibus et
actibus ad ip̄m p̄m̄cedo cōfugiat la
tere em̄ non p̄t s̄ q̄ fieri p̄t eligat
ergo potius ad horā cōfidi q̄m̄ i
ra dei cūta vident̄ degere. Unde
igit̄ volens xp̄s q̄ sit de9 inquit
quid ē facilius dicē dimitte tibi p̄
tā tua v̄bo s̄z effice ut dimittat̄
p̄tā an dicē surge et ambula hoc
est v̄bo effice ut aliquis palitius
sanus surgat et ambulet q̄nto em̄
h̄m̄ Cris̄m̄ in Omē anima corpore
potior est tanto p̄m̄i dimitte may
est q̄m̄ corpus sanare sit ergo h̄m̄
p̄m̄m̄i carnale signū ut p̄bet̄ sp̄ua
le. Unde sequit̄ ut autē stas quia
filius hominis habz p̄tāz m̄tā dīm
tendi p̄tā q̄ dicit h̄m̄ Cris̄m̄ si illō
nō creditis ip̄s nō videtis s̄z t̄m̄sioz
p̄tōz istud credatis quod possum
sanare. Tūc aut palitio surge tolle
l̄m̄ tuū et vade ī domū tuā sur
ge qui iacebas tolle l̄m̄ tuū qui
iniquitati ad iniquitatez suēbas
vade ī domū tuā ut t̄p̄m̄ q̄ dīm
offendisti agnosceas vere p̄m̄ten
do remordeas surge p̄ delictū aut
pe tolle lectū tuū ī domū tuā p̄ sa
tisfactiōē iusticie iam ī corpore v̄m
tati et̄e. Et surrexit statim ad v̄bum
dīm abiit ī domū suā ut īnotet̄
ip̄lo vitas maculā videntes autēz ē
be m̄aculū f̄m̄ ī palitio timuerūt
eo q̄ ex m̄solito et nouo t̄remor eos
app̄henderat et gl̄osificauerat deū ī
opibus suis qui dedit p̄tāz d̄ez ho
minibus et m̄ito nā q̄m̄ h̄o videt aliqua

bona que non pnt fieri nisi p diuiaz
potenciaz ista non debz attribue pue
creaturz s ebe errabant qz ipm tantu
homines lig sup alios esse r posse ha
bente adeo credebant n de ipso plz
agniam habebant / omnis quippe po
testas est adeo ad romanos. xii. spuis
autem pntis est pntis etia que non
auferat. Danielis. vii. Quia pntis
ipe xpūs et pnta dimisit r palitai
sani fecit. Et ita que accipit
istud documentu vltm pfecta sanis
in eo qui pntat agnoscat si finiu
hns abstineri ppositum pnta relinq
rit vetustatez vite in nouitatez qmu
tat et emendatus in vita satisfaciat
in quo iustiz lesio patet nati pnta
non desit posside ipm dyabolus non
dimittit quauis autem mēd pnta pora
reliquit si ab omis tam opibus tor
pesat h ipō non proficiat s detresat
Si vō nō satisfaciat in quo lesio ad
huc est pene obnoxius et obhuc
non pntē sanus. Unde Augy mēnc
tatu. iij. de pma vos penitentes si tū
estis penitentes corrigite vitam mu
tate mores Et in finone pmo de
pma et ieiunio Irrisor est et non
penitēs qui adhuc agit quod pe
nituit et nō minuit pnta sua s mlti
plicat. Et repla fda ad macedoniu
nichil aliud que vacat penitet n
vt id quod male fecerat impūitum
esse non finat. Agite igit vām pntaz
nam pnta languores sanat leproso
tuat mortuos suscitāt sanātem
auget et cōsuat claudis gressum
ceas visum restituit maca fugat
vtutes exornat mentem munit et
roborat p hanc omē bonū mvenit
phat omē bonū qsuatur p hanc
regnū celoz patres si vere pem
tent qserūt. Quod nobis rē
imle fām est rē?
celoz homi rē qui fecit
nuptias filio suo. m. xii.
Quauis anima sū phos ē m pma
intelligenciāz tamen tante dignat

tanti ponderis et tante nobilitatis
esse dinoscat. vt ai ea domini pntem
spuale nūmū pcalitatez conthet
quod quia pualitate pntis
disruptū est ipe dei filius desymu
pntis in mūdū p marnatōis mstū
descendit et tandem cruce ascendit
vt idem mūmū restauraret vo
lens nuptias quas deus pr voluit
fieri pntem diuine ac huane natue
in vtero vgnali suis fidelibz imp
mē qus qz de frus ē homo pro ho
mne pensato fiduā salūtas assue
rent at p filiu hēditatez pntis etm
si saltem veri emulatores sui fuerint
se assequi mīme dubitarent pēsaunt
itaqz de dignitate anime pntis qd a no
bis mīto ē pensanda dignitas emm
anime arguit ex eo quia ymago di
noscat esse dei quoniam sicut ipe est
vntus i suba et tēnuis in psonis. Sic
in vntate essēcie anime sūt tres po
tēcie et sicut in natia diuina alia ē
psona pntis alia filij alia spūs s vna
tamē essēcia. Ita in anima est intel
ligēcia volūtas et memoriā vna tū
essēcia quo fit quod nō pnt illabi
nisi de nē ipius desideriu pnt que
tare nisi deus dignitatem etiam
ipius arguit angeloz obsequium
pntis id pphetia. Angelis suis mā
dauit de te mīnuit sūaue corpus xpi
edulū cōcessū ē equidem homi
vnt pane sup substantia mīria
que manducant sū angeli sūe mē
missione mīria pntis redemptoris
antidotū non em deus quo nichil
mayy hūanitem indueret et mori
tamqū homo vellet nisi condicōm
anime et dignitatez multū pensass
ac ideo cum aīaz nedum creauit
nedū vtutibz cōposuit et postea ho
frus mōi voluit vt s ea etnāliter
copularet et eam bāny et sām fa
cet pntis de nuptias patris abetno
patre vgnis vtero debz ēē multū
grata de quibz inquit xpūs. Orle ē
regnū celoz homi regi qui fecit

nuptias filio suo h^o negotiū pntis erat
Simile est negotio q^o potuit fieri p^oho
mem regem ibi videndi Et triplex
ignū celoz in suis scriptis invenit
pmū est etia mltas h^o est cōgre
gatio fidelū in h^o mudo de quo agat
xii. mittet filius hominis angelos
suos et colligent de igno eius oia
scandala non em in regno celesti
locus est scandalis ubi sūma ē par
et bñtudo p^o hēms Et de isto igno
pntas erat in quo boni et mali sūt
pmpcti tollent scandala dū adve
nit ventulabz districti iudicij et a
gratius pūlee diuident Et regnū
est fidelis amā in qua dō pgrām
suam resedet qm in regno iuxta id
Sapient Amā iustū est sedes sapie
1. dei Amē g^o iustoz sūt ignū celoz
eo q^o plus dō in eis q^o m celo corpo
reo irōnabili delectat Etia regnū
ē etia tūphas videlz congregatio
scōz omī qui iam facie ad faciem
regem glorie qtemplat de hoc v^o
ag^o xii. scribit fulgebūt iustū sic
sol in regno pūis eoz Iste itaq^o rex
magnus sup omēs deus qui rēgē
in mudo pgrām in fno pūsticiam
in celo p gloriā in vmbus creaturis
p omnipotētiā fecit nuptias filio suo
in carnatione id est pōsitione fidelis
amē in carnatione xpi et etia **C**
Ex quo loco accipit istud documentū
hā mē creatorem et creaturā ma
or dissimilitudo qm similitudo est
nōnda benignus tamē dei filius in
ter etna et pntia similitudinem po
nit ut det fiduciā fragilibus hoibz
celestia consequēdi Prima pte ē
textus defūma tūalte capitulo dūp
namy pparte altera p ibidem et hic
et in multis sūt scptūe locis q^o
autē sit maior dissimilitudo q^o fili dō
mē deū et creaturas p^o p augustinū
in libro de vera innocentia capitulo
sc^o bñ dicit de deo q^o verius cogitā
q^o dicit et verius ē q^o cogitet et
in libro pmo qstionū novū et veterū

testamēta q^o pma d^o Quid sit deus
nulla attigit opinio plus ē em qm
quidquā dia p^o aut cogitat hec ille
Rec mix nam finit ad infinitū nulla
p^o esse opatio sūm boetij itio de con
solatione q^o tamē deo quodāmodo
finitū ut eet mōginis vtero et tā
dem deloto ad locum velut homo mo
uei voluit q^o p similitudines voluit
innotestē nisi ut pro quibus hūani
tatem assūpit sue diu^o pntipes
efficit potest ergo esse similitudo
mē deū et hominē s^o similitudo dei
in homine sūm augustinū de essēcia
diuitatis dei ad opus rēfāt iusticie
dicēte dno in lege Et estote quia
ego scūs sum deus v^o rēfāt q^o
fecit nuptias filio suo misit suos
suos sū pphetas marnacōis filij
sui pūctios que quidem nuptie
fuerūt in pntiarchis in lege figu
rate et in pphetis pūctate et nolē
bant viue sūm gloriā mēlinearem
non credendo ergo sūm Et sūm sup
h^o qm misit suos iam inuitati pri
us erant inuitati em sūt homines
a tpe abrahe cui incarnatio xpi
fuit promissa sūm id in semine tuo
benedicent omēs tribus t^o v^o ex
semine tuo nascet xpus pque bene
dicto veniet cuilibz credenti vite
etne Ite misit alios sū aplos di
tens dicite inuitatis sū iudeis a
tempore abrahe Ecce prandū me
um paui v^o ex legis et pphaz sc^o
tū rēfāt amāz vraz et tēf
timoniū marnacōis mee feci thar
ri et alia mea occisa sūt q^o dicit
inspicite abrahā moysen macha
beos jēma psuam et alios et q^o
multi fortes velut thauri in fide p
ter legis obseruaciā occisi sūt In
spicite alia stōs videlz martīes
qui admstāt auiū ala cōtemplat^o
ad celestia eleuati p^o fidei testam^o
occisi sūt Vnde Greg^o in omelia
Thauri mei et alia occisa sunt
id est pūm pcedatū moites aspi^o

et remedium vite vite cogitate et oia
inquit xpus pata sunt quia si an-
sofo sup ay Omnia pata sunt
que ptinent ad nre salutem mistiu
quid quid em quid ad salutem isep-
tur iam impletu est solu ergo re-
stat pamen adnuptias Igitur ve-
nite adnuptias non pedibus sedm
Trisosto si fide et moribus crededo
diligendo et opundo Ex quo ac-
apit de documentu lig magna sit
illeto diu pndu multiplicata in-
stantia multu spectabilis provoca-
tio exempli ardua exercitio iarna-
comis et passionis mystery filij dei
multa tamen ad illud pndu no ve-
niut eo q libo con deu pignat
arbitrio ponut em mali obtem-
gracie dei multiplicat ad amadu
deu inuicet tu pmabilitate ad
suscipiendam gram dei quod fit
pmalam voluntate qz i maluo-
lam amaz que vlt malu et no vlt
flecti ad bonu pro vt diat sapient
no mirabit sapia seu gracia dei
tum pfinam inhesiom ad patm
quod fit cu homo voluptati carnis
et mundi aut ambitom seculi tantu
imerget q non vult suscipe momta
salutis Tum p rebellom diuinaru
inspirationu et mandatoru quod
fit pmalu usum et cosuetudine
patoz nam talis cosuetudo que
contrahit pdesideria carnaliu volup-
tatu et mundane gaudie mentem
hominis intm exerceat quod diuinas
inspiraciones et momta salubria ad
cor premere no patiut et ob hoc
qntuicqz celestia qntedent qntuli-
bet eles domus xpi multiplicibus
visitent et gra dei pueniant ad
salutem non assurgit qz reuera
huiusmodi miser hominibus misera-
bilis qpeditis salubre dat consiliu
vt mortem suam et dampnationem
etna sp potius heant et con vicia
pusa cosuetudine contraria vim s
faciant cordaqz sua toto conamine

adsuscipienda gram habilitet vt a
deo gram et miaz gsequi mereantur
Et si quis dicat quo possim habilitari
ad gram Indeo abilis eis si pta de-
seas si volutatz vltius pdicandi no
heas si potius finit abstineri et si
conatus fuer ad bonu pro vt est tibi
possibile quibz extantibz cu obtulerit
deo quod potes habe fiduciam qd da-
bit tibi deus gram quam no habes
qui igit vocati no veniut no dm
si sepos ex quo venire volebant in-
culpant iustum est em vt deus res
quas qdidit in suo iue cosuet et eas
qpos motus age finat Ardeo cu ho
heant liber arbitriu in po est saluba
documenta et momta admittet vt
saluet aut respue qz dapnet Inde
subdit Alii autem neglexerunt eo q
timores dei non habebat qui enim
dm tmet nichil negligit Et abiect
alius i villam suam alius adnegotia
com suam quauis em agros exce-
vinea cole et possessionibz fructu
quere n no iuste negotari sic licet
spualia tamen sp debent pponi sm id
q. vi. pmo querente regnu dei et omnia
adiacent vobis Sz nimis multi sunt q
mcrems voluptatibz delectant de celest-
tibus non curantes quos aplus de-
plangit Ad phylipp. ii. inquit Quic
aut et flens dico micos tuas xpi
quoz firmis matris et gloia in cofu-
sione eoz qui eterna sapiut hy sunt
qui diuinas dm demulcent ne pau-
ptas vel substantie tenuitas eos fa-
tiger se addigmanes pphas et nephas
exaltat procinat vt aut obpbrium
ignobilitatis seu paupertat tollant
vel ne ipos despra apromis cotm-
gat et si fastidio corporis atteratur
epulaz diuinitatibz aut cytharadoz
vel amtoz melodyz recreant Si vo
mesiae impulsu cofingut mox pm-
tposita loz blandimenta recreant
Tot quoqz huc effugia quot cotra-
diua gtingentia sibi parant oblec-
tamenta Sed reuera visus maloz do

loze miscebit et extrema gaudij luctu
occupabit quod tamen quia ab oculis
malorum est absconditum Subdit Felix
vero tenuerunt suos eius et contumelias
affector occiderunt et ista mischissimi
re dicit Infelix enim est qui non videt
et negligit Infeliciores qui contempnit
et abutur mischissimorum qui predicantes
opprimunt et occidunt Ex quo tunc ac-
cipit documentum predicantes ver-
ba dei de quorum missione constat non
sunt consistendi et foras minime opprimendi
aut occidendi nam beatus petrus
in ordinatione clementis dixit Quicquid
consistit doctore vitat peccat in
xpm et patrem omni exacerbat deum
propter quod et vita creabit eterna .x. q.
ii Quicquid consistit vix tamen
propter subsanationem vel persecutionem non
debet cessare doctor ad docendum vel p-
latus apredicando Unde dicit Caon
Samus non nullo obid in festare doc-
tores ut eos pducant ipse voluntatis
placata adimpleant non propterea tamen
doctores inquit vias suppetunt arca
intentione cessare debent scientes
quia beati qui persecutionem patiuntur
propter iustitiam .xlii. di. Samus Ita ra-
cio nam et si non proficiant faciat
tamen quod iporum est .xlv. di. Ad
adnos Est multiplex causa propter afflig-
nam quare non est a malorum correctione
cessandum nam quedam sunt predestinata
ut pabus suis obtemperant secundum beati
Gregorii primo dialogorum Item res-
titur quis sit de novo predestinatum
et denemne est despondendum quoniam diu est
in hac vita de pe. di. ii. Nemo Et
quia de sepe aliquid promittit quod
postea mutat de pe. di. i. p. dixerat
sic quod si non proficit oratio mea vel
correctio pro quo orati tamen infirmi
oratis vel coragentis oratio vel im-
tum dicitur Item autem cum audisset
iratus est ut faceret demalis ultionem
qui enim benignitates et pacem dei
attendere noluerunt iustum est ut
ipius sentiant potentem iustitiam

punientem et missis exatibus suis p
didit hominibus illos et ciuitates illo
rum succendit ignem quod ad hanc finem
est subtyto et vespessano sicut dicit
fuisse valde refert Iosephus de iudai-
co bello ubi tanta narrat calamitate
et miseria ciuitatis iherusalem et ciuium
quos hic hominibus appellat christus
quod audiens vel legens vir se
potit affetu continere aut abstinere
anistice vero missis exatibus unge-
lorum pedit hominibus hunc est peccatores
qui occiderunt animas suas paupera
et ciuitates succendit ignem Quia hunc
Causa non solum anime peccatorum sed et
caro in qua habitauerunt flamma
eterna cruciabitur Ex quo istud ac-
cipit documentum Quod ubi maior offensa
est gratia et longanimitas etiam
peccatores et iniquos fuit maior ibi
districto adhibet pena propterea quia ubi
magis quis obligatur ad gratitudinem
et reddendum gratiam pro gratia ibi propter
maiores ingratitudinem maiorem est
dignus pena Ibi enim augentur do-
na rationes etiam donorum crescit secundum
Gregorium in Omne Et quanto magis am-
plius gratia premitur tanto magis si in
gratus fuit gratie torquebitur Boni-
tas et longanimitas ad peccata non
ad augendum delicta debet quod prius
adducit propterea quanto gratitudo beneficia-
um est magis et inuicem tanto magis
pro eo debet gratiam agere Igitur si non
fit est maior ingratitudo et pro conse-
quens maior pena Item cum omnis
effusus ad suam causam naturaliter conuer-
tatur nam dyonysius primo capitulo de
diuis nominibus ait Quod deus omnia
in se corripit tamquam omni causa sp-
em oportet quod effusus ordinetur ad fi-
nem agentis manifestum est ergo
quod deus omni in se est benefactor
et ideo naturalis ordo requirit ut
secundum quantitates beneficiorum id est qui susci-
piunt teneatur ad gratiam actionem ad quod
si non assurgit tanto est contemp-
bilior quanto aduersus beneficiorum fuit ma-

101 Constat ergo quod iusto dei iudicio
peccatores districtius puniuntur quanto ut
se recognoscant et dignos fructus
agentis pene pia longanimitate fuerant
adeo expectati. Quia igitur multum
magis erant quam nuptias fuerant
mutati. Tunc autem rex suus scilicet apostolis
et eorum sequacibus nuptie quidem facte
sunt hoc est omnia que spectabant
ad redemptionem humanam ut natiuitas
predicatio passio resurrectio et ascen-
sio omnia completa sunt sed qui invita-
ti erant per legem prophetas et apostolos
non fuerunt digni hoc est non red-
debat se habiles et dignos. Iuxta
illud Act. xii. vobis oportebat per
predicare. Verbum dei sed quia repulisti
id est indignos vos iudicatis. Ante
etiam tunc quod tunc ad gentes. Ite in
quit Christus ad exitus viarum. id est ad ge-
ntes per diuinitatem errorum gradientes.
Vel potest intelligi ad exitus viarum id est
ad peccatores viam iusticie delinquentes
et quoscumque inuentis cuiuscumque sexus
quodcumque lingue status dignitatis
vel etatis aut gentis eo quod per
sonarum non est acceptor deus. Act. x.
vocate ad nuptias hoc est ad fi-
dem inquit. Et expressi sunt eius in
vias scilicet apostoli de iudea ad gentes sed
quod precepit eis Christus. Eritis in
mundum uniuersum predicate euangelium.
Iam omni creaturae congregauerunt omnes
quos inuenit bonos et malos.
Nam sicut in archa noe que signifi-
ficabat ecclesiam militancem fuerunt
animalia munda et immunda. Genes.
vi. Et sic in horreo grana mixta sunt
cum palea. Mat. xiii. Sic in ecclesia militan-
te boni cum malis mixti sunt ut boni
malos tollant et mali exemplo bo-
norum emendentur. Et implete sunt nup-
tie dispensationum quia secundum gloriam in carne
rem credi derunt quotquot per dila-
ti erant ad vitam eternam. Et ex quo
loco accipitur doctrina licet multa vide-
tur esse in ecclesia spiritu aduersum parua
tamen sunt qui sunt aduersum et inuiti

de quorum promixtione diuina sapientia
est rationaliter commendanda. Primam
partem probat finis huius littere. Sed
quod dei sapiens sit ex promixtione bo-
norum et malorum laudanda probatur
primo per Augustinum in Enchiridion
qui ait id quod malum dicitur bene or-
dinatum cum suo loco positum est em-
mendans commendat bona ut magis pla-
ceant et laudabilia sunt dum appareant
malis neque enim deus operis quod est
infideles facit cui est summa potestas
tamen summe bonus sit ullomodo finem ma-
li esse aliquid in opere suo nisi usque
adeo esset omnipotens et bonus ut
beneficeret et de malo. Hic ipse per id Augustinum
in libro de theysand. rudibus
dicit. Oportet nos tollerabiliter malos
sustinere cum ignoremus quales postea
futura sunt. Et libro xi. super Gen. cap. lo.
dicit cum cum iniustos iusti et
impios per proficiant frustra de
non creant quos malos perficeret
futura aut enim non crearet deus
quos perficeret bonis proficere ut
et utiles bonis voluntatibus extendis
admonendis quia nascantur. Et iuste
per sua mala voluntate puniat. Con-
cordat super ps. lxxv. ubi dicit. Omnes ma-
li exerceant bonos. Et in epistola ad rom.
ceterum. Non propter malos defendi sunt
boni sed bonos propter mali tollerandi.
Hec ipse. Concluditur ergo quod cum
omnis malus autem ideo viuunt ut cor-
rigantur aut ut bonus per eum exerceat.
Tunc ut appaione mali bonus lau-
detur autem ideo ut iusto dei iudicio cum
possit emendari per bonum eodem tempore
aut ut uniuersum per diuinitatem bo-
ni et mali pulcherrimus quod dum restat
humanum exequi videatur proculdubio
sapientia dei gerit quod mali cum bonis
in militante ecclesia promiscuitur. In-
trauit autem rex scilicet deus veniens
ad iudicium qui tamen ubique est sed
inuenit ut videret discedentes. id
ut videri faciat cum tamen ipse omnia
videt secundum id ps. Ecce domine tu cognos-

iusti omnia nouissima et antiqua et
s^m i^d apli ad hebreos Omnia nuda et
apta sunt oculis eius et vidit homines
id totam congregacionem malorum qui in
malicia sunt una et deuocione licet
diuersas facies habeant quoniam in id quod
singuliter vero dicit homines s^m
q^q quia unus generis sunt omnes q^q
suant maliciam non vestiti veste
nuptiali s^c est non habentem fidei
formatam seu fulcitam caritate aut gratia
da Ex quo accipit istud documentum
Non est opus quantilibet videatur deo
sum acceptum deo si caritate aut
gratia dei non fuerit obmutum istud pro
bat p^rid apli. y. cor. xii. Si lig
uero hominum loquar et angelorum caritate
aut non habeam factus sum ve
lud ex sonans et cymbalum tinniens
Et attendens ap^lus p^r cor. xii.
dixit sectam caritate Et meadem
xii. dicit Omnia caritate fiant et
ad eph. ii. dicit In caritate radicati
firmati et ad coloss. ii. dicit Sup
omnia caritate habentes Item pro
batur p^rid Augustini sup iohanne
Vbi caritas est quid est quod possit
de esse vbi autem non est quid est
quod possit prodesse Et ait illi sc^z
non habenti vestem nuptialem Ami
ce quo huc intrasti non habes vestem
nuptialem Amice p^r natuam s^c
innuit p^r p^rati fedicitate Natura
quidem bona est quia a me creata
s^c p^rfidia p^rte est ad inuenta quo
huc intrasti sacramenta ecclesie in
digne sumendo et fidem vobis et no
opibus confitendo Ecce venisti in
adiudiciu An xpianus sis vel pa
ganus et infidelis signa quippe x
nu ostendit s^c opa antixpi et dei
adversarii profitentur Fide aut non
sis vestitus stola aut veste que fi
lios lucas a filijs tenebrarum disting
uit an sit locus tuus in celis vel in
infernis an tu deo vel tunc dyabolo

proposito quia non est conuentio lucas
ad tenebras nec sancti ad carne male
intrasti turpius exibis pude pro p
tatis noluit pudenti eideris vesti
ri noluit iam non restat tempus ut
vestiri possis s^c ut nudos ad nudos
exigente iusticia detrudat At ille
obmutuit p^r timorem accusacionis
p^r erubescenciaz iniquitatis et p^r
ignoranciam excusacionis Ex quo
accipit istud documentum Obmutescit p
catorum in confitio dei est nate ist
probat p^r illud Augustini in sermo
ne viii. de adventu domini ad iudicia
um Vbi ait in illo magno et metue
do districtu iudicio mundi miseri con
tristati contriti humiliati cum tremore
et metu inclinati facie lamentantes
cum rubore nos opientes assistemus
hec i^d Si ergo boni et electi tremunt
quid mali in^o tremendo iudicio re
spondebunt Si enim iustus vix salua
bit Impius et peccator vbi patebit
Si tabule tremebunt stipule qualiter
non contremiscent si satis vix suffi
ciet meritum ad salutem Unde malis
possit occurrere adiutorum ut sal
uent Luc dixit rex misit ligat
manibus et pedibus ei^q eq^q em e
ut qui ligati fuerunt in culpa fiat
ligati in pena culpam enim debet
sequi pena Antea enim in tenebras
extiores ad locum videlicet eterne damnacionis
vbi est fletus et stridor dencium
ut s^m Gregorius dentes illuc stri
deant qui in seculo edacitate gaude
bant Illuc oculi fleant qui pillia
tas gregias vsabant quibus membra
singula supplicio subiacent que h
quibusq^q vias subiecta fuerant
Ex quo istud accipit documentum
Iuxta pondus peccatorum erit mensura
dolorum In apoc^l si quidem scribitur
Cunctum glorificauit se in deliciis in
date ei tormentum et luctum Et in de vtro
nomio dicit vix mensuram delicti

Ex quo istud docet^{ur} acci
pialit^{er} mlti sunt
voca^{ti} vo^{ca}ti p^{er} d^{omi}no
paua tamen

et plagae modus solus em de fac
om rex atq; supplicae m^{er}itaz vt aut
Gratianus. xxij. q. v. Quid ergo v^o
ad quod r^{ed}ebim^{us} Concludendo v^o
xp^{us} dicit Multi em su^t vocati pau
ci electi vocati su^t quia soli electi voca
cone pdestinacionis v^ont^{ur} equidem ho
mes v^ocone p^{er} d^{omi}no^m ad m^{er}itaz
xpi vestigia vocacione pdestinacione
qua pordinati su^t ad regna celestia
vocatione glo^{ri}ficacionis adquiendu
celestia et etna des^{er}ma habet^{ur} p^{ro}u
b^{er}az. ix. An sit ancillas suas vt ve
niant ad artem s^z v^osilioz et ad me
ria cui^{us} s^z p^{ro}ceptoz de reliquis
Apl^{us} aut quos pdestinauit illos
et vocauit hos et iustificauit quos
iustificauit illos et magnificauit nemo
tame intelligat quod pdestinacio vl
p^{er}fecta di m^{er}itaz rebus n^{on} est qm
si hoc fiet frustra p^{ro}ponet^{ur} bonis pre
mia et malis supplicia Item iniuste
terminarent^{ur} boni vel punirent^{ur} ma
li. P^{ro}ea n^{on} spandi n^{on} supplicandi vl
la m^{er}ito esset^{ur} vt euacuaret^{ur} libertas
arbitrii que se habet ad v^ozib^{us} n^{on} b^o
facientes essent laudabiles n^{on} mali
vitupabiles Tu igit^{ur} dampnat^{ur} p^{er}fectu
opat^{ur} s^zdm iusticiam q^udo v^o pdestinat
opat^{ur} s^zdm gram et misericordiam n^{on}
est deo imputand^{um} q^u multa vocati
paua vero electi Et plures dampnat^{ur}
quomodo em saluari possut qui se n^{on}
abilicant ad saluand^{um} Et si quer^{er} aut
arati su^t cum sint p^{er}fecti a deo r^{ed}et
Augusta^{us} libro. xi. sup^{er} Gen^{esim} cap^{itulum}. xi.
Et p^{er}fecti ideo creati debuerut q^ua
et habent locu^m ip^{si} suu^m que in rebus
impleant^{ur} p^{ro}uititate s^zdm Et m^{er}ito
de v^o m^{er}itaz cap^{itulum}. xv. dicit
Nullu^m d^{omi}no vel angloz vel homⁱⁿu^m carz
que malu^m futu^m p^{er}fecti m^{er}ito p^{ro}pter nos
s^z quibus eos v^osilis bonoz emeda
ret laudibus est igit^{ur} deus q^u et
malis v^ont^{ur} ad bonu^m et ip^{si}is malis
multa n^{on} nuq^{uam} que potius essent
cofenda bonis largit^{ur} Ipse q^u v^o

uit omes exorandus vt pdestinatoru
m^{er}ito nos faciat aggar^{um} qui est b^{en}dict^{us}
in s^zda s^zdm Amen
Erat quidam regulus cui^{us}
filius m^{er}itabat^{ur} Cap^{itulum} b^{en}ed^{icti}
naui^{us} ioh^{annis} iij. Qm s^zdm
Augusta^{us} libro de duabus am^{er}alibus
capitulo decimo Cognos sum mali
sue cogitacione sum boni cot^{er}gere
homi^{nem} non p^{ot} non em nossem^{us} teneb^{as}
si sp^{iritu} m^{er}itab^{er} esse^m s^z lucas nota^{us}
cot^{er}u^m suu^m non sint esse incognitu^m
h^{ec}et^{ur} Et ideo regulus iste qui s^zdm
Theophilu^m aliquant^{um} in xpi^{um} credidit
q^udo iⁿ Cana galilee mutauit aqu^{am}
in vⁱⁿu^m inu^{er}is q^uis p^{er}fecte eius non
nouerut deitatem non m^{er}ito tanc^o
error^{is} sui tenebras m^{er}itaz magis
agnosce q^uto cepit luci amplius a
pp^{ro}quare p^{ro} hoc siquidem homo
dei n^{on} diligit aut credit me^u quia
ip^{si}m non cognoscat^{ur} p^{ro} eo autem non
agnoscat quia n^{on} intelligit lumen
sui non c^{on}phendit^{ur} lux em m^{er}itab^{er}
lucet et tenebre ea non app^{ro}hendunt^{ur}
Et u^{er}o p^{ro}pter luci quilib^{et} app^{ro}quet vt
cognoscat^{ur} Sic em hic regulus quia
xpo qui lux est vera que illuat o^{mn}es
homi^{nem} vementem iⁿ huc m^{er}itu^m app^{ro}
p^{ro}quit^{ur} filiu^m samitaz restitui ob^{er}
m^{er}it^{ur} Attenta q^u pot^{er}ia vbi xpi^{us} eo
quod v^obo desp^{er}atu^m deuita subito ead^{em}
hora qua dixit q^u filius eius uiu^{er}et
p^{er}fecte sanauit credidit^{ur} et domus
eius tota de quo sic inquit ex^{er}ta
Erat quidam regulus s^zdm wigene^m
iste fuit defamilia herodis vel cesa
ris h^{is} aliq^um p^{ro}terez tuc m^{er}itaz
na volentes romani frange^m iudoz
sup^{er}biam abstulerut eis regna dig
nitat^{is} et eoz regnu^m iⁿ quatuor the
trach^{as} diuiserut pro illo ergo tpe
nullus erat rex m^{er}itaz s^z iste re
gul^{us} officialis fuit cesaris depu
tatus ad custodiendam galileam p^{ro}
uincia et mansit in Cap^{itulum} b^{en}ed^{icti}
que erat caput galilee vel dicitur

regulus apud fidei f'm Greg m
omne **E**x quo accipit istud docu-
mentu in mudo tantu multiplicati-
uu et non veru est regnu pz deglo-
ria om regnoz que videbant po-
tentissima qz tñserut velud vmb-
Item q nullus rex visus est cu
omnia ad muti succedent qñ aut a-
liquid sibi obfuit quod ad esse opta-
bat aut affuit qz abesse cupiebat
Cui pulcritudo fortitudo deducio
et iocunditas ex multitudine mñstru
aut habundantia diuiciaru finem n
huit quis regu umqm diem um-
tam letam deduxit qñ eu talig
pte diei reatus conscie vel impe-
tus ire vel metus quicquid turba-
uit liuor Inuidie ardor auaricie
aut tumor supbie non verauit fac-
tancia offensa vel aliq passio non
qmouit visus auditus aut actus
aliquis non molestauit amane vs-
vespam mutat tñus cogitationes
vane sibi succedut et mens rapit
indulsa tñus advenit mors coti-
die appropinquat mille am regnat st
tamqua dies hestna que pterit sp
regibus pñaa moriut impauit ali-
f abillis terrent domant f om-
hora aut vite vel regm exidui sus-
piciant latitudine regm gloriantur
f minuz non attendit quod totus
orbis terre respectu magnitudinis
celi quai putat quidam censetur
Si igit boni suc qui regnant mori-
se esse regulos coram altissimo re-
cognoscunt tñti em dies homis la-
boribus et erupms plem fut **E**x ut
aut **Ecce** Omnia que sub sole sunt
vanitas vanitatu et omis vanitas
Quo sunt impi reuera qz vt ait
pheta non e pax impiis quomo
non suc reguli quos inflat supbia
rodit inuidia stimulat auaricia suc-
cendit ira auget gula bathenat
luxuria ligat mendaciu maculat
homicidiu quqz p omia quibus p-

tant p her torquent et torquebunt
ve igit sunt homines quilibz pote-
tes reguli unus aute rex est xpe
deus p quem reges regnant et
conditores legum iusta decernunt
Regulus itaqz iste venit ad xpm
f non nisi infirmu filij vexatus
aut tñbatus quia filius eius infma-
bat capernaui **E**x quo accipit
istud docu- Non nuqm homo
tribulatione vexatus incipit intel-
lige via salutis qui alias ea que
salutem respiciunt querere non tua-
bat pro isto induat id ysaie. xlix.
Ibi ait vexato dat intellectum Ite
Aug' mñmone f'o delectamus omis
homo non vlt h're tribulacm sed
tame bona est tñbulacm que corpi
deu quere auquid dicit in die deli-
ciar mear deu exquisiui forte qñ
habebat delicias non quesui dñm
dedit illi dey tñbulacm no nasci-
do f magis miserendo no ipsum
deseruit f se abi quere voluit
Noimz em mltos qñdo illis bn
est non querut deu **h. i. c.** Et sup
ps. xlix patit quos tribulacm
docet amare meliora p amantudiez
mñloz ne viator tendens ad pa-
triam stabulu amet pro domo h
ipe pfiliu aute reguli intelligi
anima auxilij homis que vt fix
queter mñmat in capernaui que
mñpat villa consolacm nam cu
homo vane gloie hui mundi et ob-
lectamentis carnis ac vanis cōsola-
cōmbus subiectus In ordinata m-
me qz delectat vmbra tenens pro
vitate et creaturaz pponderans cre-
atori celestiu obliuiscit et ob hoc
iatens infirmis et mñecto mortalis
egritudinis mñmat **E**x quo
tale documetu accipit lig reuera-
tio corpis et anime temperata adm-
tit nimia tame deducio tpalis vl
cōsolacm inculpat probat p ea q
pome **Beatus Thomas** 2a 2e. q. cxiij.

aut pmitte. Et regulus fidem mte
gram non huc si credidit eu esse pu
ru homines et deo dilam et pptes ei
ipius quido pncialit adest deus ipz
exaudiret. Ex quo passu accipit
istud docu. Non qui dicit si qui
vtuosior fuit aut saltem dignitate
maior vel officio e amplius honora
dus. Nam cum bonus sit tantu hono
randus smp huius. Et diuicie bonu
no suat que msi gmmute i alios
trifire no pnt qnes qz sit bonis i
malis nullus venit ex eo qz diues
est si quod vtuosus honorandus di
uicie quippe tpales si veniut cu stu
dio et assai singulari ignomiose st
smp huius. xij. q. ij. gloia epi poretia
vt aut btus. Thomas sra fide. q. c.
xxxj. honor imptat quidam reue
rentia; aliam exhibitam mtestio
nu excellencie eius ita excellen
ciam autem hominis duo snt accende
da pmo qz illud smp quod homo
excellit non habet homo aserpo
si e quai qddam diuinu in eo et
ideo exhor non debet s pncipalit
honor si deo. Ordo considerandum
est quod illud quo homo excellit
dat homi adeo vt alijs proffit vn
mtem debz placet homi testimoniu
sue excellencie quod ab alijs ex
hibet in qntu exhpac s via qz
alijs proffit. Hec pte. Et sra h
i quo magis rehetet gra dei i
fulgent vtutes e amplius ppe
diuinu quod e in eo honorand
ita honor tame appetitu tpha
ter fit excessus vno modo dum
quis appetit testimo de excel
lencia qm no habet. Alio modo
qz honore sibi cupit impendi no
refendo in deo. Cuius qz appetitus
eius in honore quiescat non re
fens honorem ad utilitatem ali
oz. Secunda est sra. Thomas ibidem.
Ex quibus patet qz honor debet
queri homines non homo honore

Item quicunqz sint su homines dice
re non pnt honorate nos si honora
te xpm nos em honorat nolum
si illum. Item nullus debz ex hore
sibi impenso effiri omis em caro
fenu et clauas homis vt flos sem
vt cito cadit. Unde pphetia vere fenu
e pilus. Non igit iste regulus quia
diues erat ita fuit honoratus sic
centurio qui humilitate et fide pollebat
aput enim dm no qui dicit i ma
ior si iustior. Et quia idem regulus
ex pte i no integre credebatur dicit
ad xpm dnc descende pns qm moia
filius meus. Et dare ondit qz ple
ne no credidit xpm esse deu si mag
nu scitu et vltra alios adeo dilam
dicit ei ihus vade filius viuit qua
si dicit pste sumanti restitutus est
deramuis mortis eo qz vt pmissu e
maiebat mori. Ex quo accipit
iste docu. Non p homo amora
li pto resurgere et maxime cosue
tudine peccandi deserere nisi ipse
se ad hoc qntu p disponat vel a
liquis pro eo pces huiles altissimo
mponat. Unde dicit Canon. Gra
querens spali labore dignus est
venia depe. dis. i. Cuius venit
Et hinc venit id e cui curauit te
sine te non iustificabit te sine te
sequit ergo dispositio aut labor ta
to que orans pro altero facilius ex
audit qnto iustior est et dignior
i. dis. i. Sacerdotes licet et in orom
bus sacerdotu quibus no ipoz m
ta aspiat deus si officiu. i. q. i. Cu
septua. Oratio itaqz possis mltu
valet lig tm pdestinati tantum
ordibus pnt saluari. xxij. q. iij.
Obtineat. Sequit credidit homo
smom qz dixit ei ihus quia fides
requit ad bnficia dei obtinenda.
Et ibi sine xpi pncia corporali
ubi dicit Crisostomus quod credidit
non tame integre neqz sane. Vn
subdit. Jam autem eo descendente

siu occurrerit ei et nuntiaverit ei dice-
tes quia filius tuus vivit siu qd
s^m Crisostomus obviauerit non solum
ut gaudium patri nuntiarent sⁱ q^ui
estimantes superfluum esse precium
que credebant accedere interrogabat q^u
horam ab eis in qua melius habuerat
volebat em scire an casu vel ex p^{re}cep-
to hoc factum esset. Unde contulit hora
et dixerunt ei quia h^{ic} hora septima
reliquit eum febris. **Ex** quibus duo
sumuntur documenta. Primum q^{uod} frustra
a aliquo oratur qui dubitat orando.
S^{ecundum} q^{uod} hora septima que intelligitur
hora vite septima vel ultima iterum
h^{ic} raro homines dei gratiam consequuntur
primum probat per iacobum primo dicit
postulet a deo qui dat omnibus affluet
et non impropat postulet autem in fide
nichil hesitas qui enim hesitat simul
est fluctu maior qui a vento move-
tur et transiit non ergo existimet ille
quod aliquid accipiat a domino postu-
let igitur si velit orando fructum con-
sequi fiducia habendo deo sequendo
fiducia postulet humiliter quia oratio
humiliter se penetrat nubes. **Ecce**
xxxv. postulet discretus ne ipsum respiciat
christi verbum cum aliis discretus pe-
tentibus nefarius. **Matth. xx.** et iacobus.
iiij. quid petitis et non accipitis eo q^{uod}
male petitis postulet plus corde q^{uam}
ore nam non prodest strepitus labio-
rum si mutum est cor postulet veritate
more publicani qui veritatem dabat ovi-
los ad celum levare. **Luc. xviij.** postu-
let lacrimose ut dicat **Psalmus xxx.**
vij. Audivi orationem tuam et vidi lacrimas
tuas postulet fide nam maledictus
qui facit opus dei negligenter. **Psalmus**
xviij. pulset instantem q^{uod} ut ait vi-
tas oportet se orare et non deficere
postulet pie hoc est non ponat obsta-
culum quod sit per impossibilem petere
postulet ea que salutem respiciunt
sic enim cum in nomine christi precem petes
diuino dispositus fueris quod pe-
tieris impetrabit. Alioquin si quis for-

sitan indispotus pro aliis oraverit
cum vix sibi pro merito ad obtinendum
sufficiat iuxta id **Matth. xxij.** Ne forte non
sufficiat nobis et vobis. Non magis q^{uod}
interdum non audit. S^{ed} vero sic de-
clatur diuina siquidem gratia nulli se
quanti est in ea subest penitenti. S^{ed}
homo quoniam habet usum liberi arbitrii
potest se ad gratiam preparare vere dolendo
de peccato et habendo finem propositum cauere
de deficiendo. Unde leo papa. Nemo est
desperandus quoniam diu in h^{ic} corpore est costi-
tutus quia non nunquam quod diffide-
re etatis differtur maturiori consilio
perficitur de peccato. **dis. viij.** Nemo. Ex epliam
est in latrone quoniam scio penitentes veritas
obtinuit veritas q^{uod} multos deceptos se-
ctina prima cum **Aug.** dicit tene iterum
et dimitte iterum vix enim vel raro homi-
nem nam dei cotidie contra se prouo-
canti conceditur ut sic penam timeat
q^{uod} et addiligens deum assurgat cum
timor mortis memoriaz confundit in-
firmas mentes rationari libere non
sunt familia cor distrahunt suspicio de
distractione bonorum que collegit mentem
augustat uxorem et filiorum lacrimis per-
turbant demonum seruicia species co-
fusas ut despectus vel minime vere dolo-
at repingat horror distractionis iudicij os
vires anime extenuat quod igitur peccator
passus multas insidias ad penitendum se
recoliget reuera difficile licet non sit do-
impossibile apud quem nulla hora est
seotina prosequendo igitur **Matth. xviij.** enim
gelista dicit agnouit per se ex p^{re}cepto
ne horarum admirationem quia illa hora
erat qua dixit ei Iesus filius tuus
vivit. Unde q^{uod} ad verbum christi aditus
eius filius fuit credidit ipse et do-
mus eius tota se familia. **Ex** q^{uod}
accipit istud documentum. Quod in
fide sicut in aliis virtutibus sunt gradus
per quia in ea est maius incrementum
et perfectio fides enim reguli incrementum
salutem filio peccat incrementum quando
credidit christi secundum dicentem filius tuus
vivit deinde perfectum habuit quando ipse

credidit et domus eius tota nos igitur
desanando filio nro patris moribus m
fmato hoc est anima nra accipimus e
dendi miam diu apais autim et ea de
testam habemus mamentu diu luge
do ea que facim addem integra me
te conuertim tuc vere pficim qndo
deo pgnim sua recalam et grana
sua non abotim si fidem amno sas
opibus qpbam et ob hoc spare debe
q de hac vita pgram ad eterna con
sa gram Quam nobis p stare digni
deus p secula bndictus Ame

Sile est regnu celoz homi
regi qui voluit rationez
pone tu p uis suis et co
ui Opus et misericors dñs cuius mise
rationes sup omia opa eius que m
militis offendim omes hq sic mfmty
et ideo offensa mpm qmssa est m
fmata patris tamen est nobis quo
aens eu offenderim offensam di
mitte dimodo velim ex toto corde
et affu ac ope veritate penite cuius
exemplo m nos peccantibz debemus
offensas si huiusmodi sunt indulge
re saltem si huiusmodi noluerint offe
sam de corde dimitte sed sup iniuria
nichil omi potim coram tribuali
bus homi aut interesse mo disceptare
quod docet nos impia pabola dicens
Simile e regnu celoz homi regi .i. x
qui habz m apok legie In femore
suo septu rex regu et dñs dñmdu
sic em ad regem quatuor spectant sz
potencia qua coterat ad vsaios Ele
mentia qua sustentet miseros Capi
entia qua recte iudicet inter iustos et
iniustos Equitas iusticie qua rigore
tempans mansuetudine reddat ad
bilis apud vniuersos Sic xpius habet
immensitatez potencie qua vt ait da
niel ppha potestas ei potestas etia
et regnu quod no auferet habet se
mitatez clemencie nam ait non veni
vocare iustos sz peccatores ppsuditatez
habet sapie eo quod attingit a fine
ad finem forat et disponit omia sua

uit hz equitate iusticie nam mfmdu
vnu et oleum vlnibus sauciati q
qm e potentissim ymo ompo ne
est sp venerandus quia clemens est
amandus quia sapiens est cu omi
deuotione et diligencia audiendus
quia iustissim est timentus cu reg
celoz esmle .i. status etie milita
tis cuius caput est xpius Ex quo
loco accipit istud doctumcu Omis
homo qui rex aut rector velit con
grue dici et ee debet polleere pote
cia clemencia sapia et equitate iust
et pmo qntu ad potencia ait Ambros
sup i^o ps^m anima mea in manibz meis
sp rex dicit eo quod regē se nouit
et arbit sui iuris sit ne captiuus e
hat m culpam n^e pcepis ferat mui
du Item Greg xxij moralium Sumus
locus huius regis tumbis qui preest in
aps potius qm fribus domat Item
ysidorus libro iij de sumo bono reges
a recte agendo vocati sunt Ideo qz
rite faciendo regis nome tenet pec
cando amittit qntu vero ad clemē
tiam ait ps^m sup Cam^a loques
pncipibus etie dñate subditoru ma
ties ee debe no dnos studere magis
amai qm metui et si mēdu opus e
seuitate pma sit non tyrannica Cū
tu aut ad sapiam pz p Gregoriū q
sup illo da mchi sapiam et intel
ligentiam vt ingrediar cora ppos
ait Non aux non diuicias no tre
nam gliam Salomon a deo petijt
sz vtiat pplm domi regē et iudicē
Et subdit Et hoc elegit rator corpm
multo magis sz eligere debent rō
res annaz sz qntu ad equitatem
suandam pz p bēn Gregoriū qui
sic ait mscenda est leuitas seui
faciendo quoddam ex vtroqz tem
pamēti vt neqz multa aspitate ex
ultent subditi nec nimia benignite
soluant induat de moyse qui sic
amauit eos quibus pfiut vt pro eis
n^e sibi parat et tamen delinquentes
sic psecutus est vt eos etia dno pte

prostrinet utrobique legatus fortis utro-
bique mediator admirabilis causam populi
apud deum pabum cum populi apud deum
gladius allegavit. Secundo Regem igitur
dicere vel putare subiectum vias vel re-
torem asserere est absurdum non habere
sapientiam vel prudentiam quid putamus
aliud nisi asinum conatum Regem equa-
te carentem per se diem in humanum. Secundo
Qui voluit rationem ponere cum suis suis
scilicet omnibus hominibus quos emittit sag-
vine suo passio secundum id per me petri
primo. Non corrupti auro rargen-
to empti estis de vana vestra con-
uersatione sed passio sanguine agni in
contaminati et immaculati ihesu christi
ad adventum enim eius omnes homines
resurgere habent cum corporibus suis reddi-
turi defunctis propriis rationem ut habetur
in symbolo anathanasii. Requirit
itaque christus rationem distincta ab aliis
inquiens propter vos defunctis celorum
adyma descendit propter vos homo factus
paulominore me angelis meis se-
cundum propter vos omnes defunctis penali-
ter cepto patre assumpsit mentem meam vos ve-
lud homo purus cum essem verus
deus conuersi volui propter vos tradi-
tus ad mortem sui propter vos in monte
oliueti orando sudore sanguinis
sudavi propter vos flagellatus alapis
cospui palmis in faciem cedi vitæ
extendi acetum et felle potari mori
post mortem lancea multis perforatus
volui vobis celum propitius adeo ob-
scuratum in virtute asperionis sangui-
nis mei aperiri et admiendum
obtuli vobis spiritum sanctum consolatore
ne contingeret vos in mundi tribulationibus
deficere nisi et ascendes in celum tra-
here vos ad celestia quantum erat et
est in me non cessavi quid igitur vo-
bis ultra debui facere et non feci di-
cite patres secundum naturam passibiles
ac mortales quod passi esatis vel fecistis
propter me dominatorem vrum cum ego in
passibilis factus fui passibilis et mor-
talis quod nimirum si homines corde

ingit revoluens ad rationem faciendam
ydoneam decogitationibus locutionibus
operibus consiliis consiliis in malis co-
perationibus et auctoritatibus se parat
Et cum cepisset rationem ponere non enim
sumus nunc in examine sed tunc trademur
ex animi quando anima resoluta a cor-
pore fuit deo iudici reprobata in nihilominus
in extremo iudicio qualiter cum aliis
reprobanda iuxta illud Aplicum 1. Cor.
15. Omnes nos stare oportet ante tribunal et
ut referat unusquisque propria corporis pro
ut gessit siue mali. Oblatus est enim
vni qui debebat decem milia ta-
lenta hoc est qui transgressus est decem
decalogi precepta ad quorum observantiam
est obligatus. Quinto accipit istud
documentum. Omnis homo est deo ad-
reddendum debitum obligatus et primo
ut se totum reddat deo eo quod ipse
totam vitam suam posuit pro eo
in tormentis et morte. Secundo ut deus
nos fructus faciat quibus suis re-
cogitas omnes annos et dies in quibus
deus offendit in amaritudine anime
sue. Tercio ut gratus deo probeneficiis
collatis multiplicibus agat propter deum
quia non creavit eum lapidem aut
aureum vel bestiam sed rationalem
creaturam cuius pedibus subiecit omnes
corporeas creaturas iuxta testimonium
prophete. Quarto ut quantumlibet sit pro-
pator maximus de dei misericordia de-
spectat magnam enim iniuriam facere
videtur pater deus qui patris suorum
multitudine ab ipsius misericordia dei et
finitate infinito antepone. Cum autem
non habet unde reddat non enim habet
propter unde reddat eo quod omnia que
habere videtur sunt eterne penę obli-
gata iussit enim dominus vendicare. i.
iusto iudicio promissit in iudiciorum spiritu
um suum fieri secundum 1. Petri 1. 12. Et vxo-
rem eius et filios. i. quicquid ex
qua genuit mali filii. i. opera
mala secundum id iacobi. Concupiscentia si
concepit parit peccatum vixorem quoque
venudat et filios est propter acquisitionem

162
maioribus pena solue et omnia que
habebat reddi s; tpalia nam uir
pōtam homo cū meruerit nō sumy
omnia s; cū d' aut Crisp' q' hoc pius
rex non ex delictis iussit s; ex miseri
li affectone ut em suū d're p'has
mptas ut supplicet et non uenida
Vnde sequit' providens aut suus
ille videns vnicū obligatōis q'
debebat solue defctū restitutōis
quia unde restitueret non habe
bat et iussim p'matōis quia dñs
eū uenidai m'orem r'filios iubeat
cōuerat se ad remediū huius ozo
m' r' rogabat eū dicens p'atiam
habe m'me donando p'am cōdona
do defctū relaxando suppliciu Et
omnia reddam tibi cō vnicū
obligatōis p'mittit solucōne
quia dicit reddam cōtra defctū re
satu' petit p'atiam expectatōis
quia dicit p'atiam habe m'me cō
iussim p'matōis exhibet casum
hūilitatōis quia p'ides rogabat
Ex quo accipi istud doct' tūy
Tria sunt quibus p'debitorē der
ma apud deū impetrat hūilitas
oratio et p'pōitū satisfaciendi m'q'
que lesa vel offēdit de hūilitate
aut p'omni ad cellatiam nihil
est quod nos ita et hominib; g'tos
et deo faciat qm si uite m'ito mag'f
s; hūilitate infirm' simus hūilitatē
sequē non que ondit' atq; simlat'
gestu corpis aut fructa voce v'boz
ondit' s; que porro cordis affrū ex
p'mit' hec i' Omne p'omit' super
et caplo. xix. hec g'g' xvii. mora
lūi tanto sit quisq; m'ior deo q'nto
p'iosior deo q'nto p'p' eū m'ior sibi
de hūilitate vero et satisfaciōne ait
B'nhardus sup' am' hūilis debet
esse et v'cūdia satisfaciō qua em'e
dat' sup'ba t'ist' r'essio n' scilicet v'e
a'idia q'nta e' n' hūilitas p'at' v'i
tatez laudabilis. hec i' non sp'net
igit' xpus bon' emendandi p'pōi
tūy hūilitate fulatū qui se voluit

phūilitatez et m'itace scipdu' d'fatē
inquit ame quia m'itis sum r' hūilis
corde et m'venietis requiem amab;
v'ris Ecce s'm hugonem libro de
clausū amie et el hūilitatē cum
dulcedine mansuetudinis sicut mel
cōcordat in confectōibus medicis
cū omnibus dūificatib; speciey Sic
ex hūilitatē dulcedine conduci' oia
q'nta v'itū hūc ait Greg' in om'e
Quoniam aud' iohes in v'matib; opa
xpi oru sine hūilitate v'itutes con
gregat m'vento puluerem porcat
Et dum aliquid ferre t'mtur inde
detius exteat. Item B'n' inf'mone
de natiuitate domi Gola v'itū hū
ilitatē lese ciuitatē repaco est de
orone v'eb ait Augustinus sup' ps
lxi. Oratōis p'ue magna e' v'itū
et velud fidelis nūciū mandatu
pagit et penetrat quo caro nō per
venit Et idem in quodam s'mone
Orato si p'ua si casta fuit celos pe
netrat vacua non videbit vitanda
sūt aut tā p'icula in orando Nam
s'm B'nhardum sup' am'ica s'mone
centesimo p'mo p'iculu si fuerit ora
tiō m'mis t'mda maius p'iculu si
fuit temeraria Terciu p'iculu si sit
oratiō tepida T'mda siquid' oratiō
celū non penetrat qz r'frigit am
t'mor m'moderatus ut nec prote
dē queat tepida vero m' a'ensu
langvessio et defiat eo quod non
s; v'igorem temerarie a'cedit et
resiliū que v'o fidelis et hūilis et
feruens oratiō fuerit celū sine du
bio penetrabit vnde dictum est
quod vacua redire non possit h
ille De p'posito autem satisfaciēdi
p' lūc. xix. de zacheo cui m'p'ius
est dñs pro eo q' hūiliatus v'ere co
ram deo p'omib; illiūte p'eum at
quisitas p'misit satisfaciē m'quad'
plum Sic r'iste providens hūilia
tus r'edde' spondens m'az obit'
pro ut sequit' aristot' aut' s'm il
lūis sic provident' cū hūilitate r

in tuo dolore sic dicentis in confessione
sic punitentis desatiffatione dimisit
eum liberem s; a captiuitate culpe et de
bitu dimisit ei. i. uacuū pene et
non enim tardat diuina misericordia
in uere humiliato non tardat deus
ut aut effrem in libro de prima pe
nitentem audire nec imperat ve
mentibus ad se cur eum sponte
deseruerit cur tanto tpe immo
suo fuerit non querit tñfacti
tempore qñtitate s; querit humili
tatem hec i. Item Bñ sup cantica
simone. ix. gemma dulcedo suauitat
exuberat et pectore dñi ihu Est lon
ganimitas in expectando et mōnā
do facilitas ad h; siquidez diu suspe
dit Omnia vltimis in cōtempnente
ut quq; reuerenti exhibeat gratia
reuerentis Ex quo accipit doctri
nam Non p; dei se pietas car est
plum miseri et parit contine sup
humilitate Reverendo dolore afflicto cor
de emendare et satisfactio p patre p
ponere qñ ipm a reatu pene etne
absoluat et qñ sue restituat pro
isto d. ysaie. lxv. inducit ad quem
respiciam nisi ad pauperem et tñm
spu hinc baruch. iij. scribit Amma
que estis est sup mali magnitudine
et incedit cū dat tibi honorem.
Et iudith. ix. mansuetor et humili
oratio sp tibi placuit Item beatus g.
goli. xv. moralu sup illo Job. xix.
iiij. Non est ipta homo ut ve
mes ad eū nisi iudicio sic aut Non
de est in hoc iudicio mente cōcepto
mistiū q; pūre uos debeat nā
cōfā accusat ratio iudicat timor
lignat dolor excruciat hec i. At ideo
cum homo se male egisse iudicat
et ob h; quia deu offendit sup hys
que delatibiles condān egit aātes
at non repudiat deus istud iudi
ciū s; acceptat h; est em de quo ait
pphetā honor regis iudiciū diligit
et sic Stus est tū non impuabit
dñs ad etnam dampnatōm patm

n dampnabit eum cū iudicabit illi
gaudeat ergo omnes penitentes qñia
tūta est offensa mīa di quod pata
est offensam dñmēre si quis corde
cōtēto et humili vere et sine figmēto
voluerit eam adeo postulare vnde
Ex h; in simone de purgatione In o
nui poita ē offert omib; et nemo
illis expe est nisi qui reuerit Ne
miret quod d; parus est offensa
quālibet patōr nexibus cōfūto di
mitte scdm bñ in simone in vigilia
natiuit domi Excedit pietas ihu
omī tñm qñtate seu miseratione
Qui vult ergo deu sibi miseri at
tendat nedū quid fecit s; quem eti
quo offendit penset quod dignus sit
pena etna p; legis tñsgressionem
p; impiam bñfīor dei abusione
p; horrendā aīme adeo sepatione
p;ter ignorantie cecitatem p; igno
sam demonū quibus subactus fuit
captiuitatem p; patōr vltimē p;
dampnatōm tui fuit ascriptus ppetua
quibus pensat se qmoueant ut b
omīa in quib; delatib; tū offensa
dei amarescant felix aut erit si se
sibi adūsariū cōstituat nam ait p
pheta dixi cōfitebor adūsū me
iniusticiam dñe et remisisti impie
tatem pat mei Conscript post ex
diuie benignitatis vndit reatum
quāne malignū sub similitudine
sui in misericordis qui noluit mise
ri cōfui sui dum ait Exgressus at
suus i. in liberante fidei vel decapti
uitate pat libatus s; in gloriā mē
lineatē pūemē vni de cōfuis suis
qui debebat ei centū denarios mi
nor em ē offensa mpx nū qñ in
deu. Vnde crisost Tanta ē diffētia
patōr que qñtāt in hominem et
que qñtāt in deu qñta est dñi
derem milū talentos et centum
denarios sicut ergo quilibz desidat
māz ad dñm Sic debz māz impede
proximo quia ex quo deus quā
i numerabiles multitudines patōr

diam hominum deputata sic de questione
patitur letat. Ita oppressis pre sue tan-
sui commotione aut tribulancia con-
pacti de prima parte scripsit Olygenes
Omne hunc sic inquit. Agunt
angeli diem festum letantes super his
qui resurgentes cohercitas demonum
peritiam virtutis angelicas festinat
se cohercere cohercitis. Et vitas aut
Gaudium e angelis super uno patore
primam agente. Ha vero pars sic con-
dit. Nam secundum Gregorium xxviii.
moralium Angelica spiritus recte dei mi-
lites dicunt quia decertare eos con-
pactes aereas non ignoramus qui
etiam etiam non labore sed impio per-
agunt. Hec pre. Non e dubitandum
quoniam status angelis tyrannidei
et oppressiones hominum ipsis datam custodia-
diam displiceat et deo cui spiritus assistunt
que omnia nosse angeli fiant non
dubitant ea que videntur insinu-
ant. Unde Thobias ii. Raphael an-
gelus dixit ad Thobiam Quando orabas
cui lacrimis ego obtuli orationem tuam
domino. Et quo per quod scit deus an-
gelus habet complacencia in bonis
operibus. Ita displicentia in malis. Et
Tunc voluit eum dominus eius scire per suam
mortis et dixit ei serue nequam omne
debitum dimisi tibi quoniam rogasti me
ubi attende secundum Crisostomum quod cum decem
milibus talentis debebat non voluit
eum nequam neque commutatus est eum
sed misit eum quoniam autem contra consuetudinem ignis
effatus est. Tunc dicitur e sue nequam
Rone ergo optuit et te miseri co-
hunc tuu sic et ego tuu misit sum
Tunc enim naturalis et ius videtur
ut unus quisque faciat alteri quod sibi
vult fieri et quod non vult fieri sibi
alteri ne faciat. Luc. vi. Et prima dis-
tus natus. Et ideo secundum Crisostomum. Si
ignave videbat preceptum aspice de-
buit lucem quod factum e ei et subdit.
Si que videt preceptum cogita primi-
um si que videt illa dimittit qui
conspicit hoc est quiuis mactare in

gehenna. Unde sequitur. Et iratus dominus
non per affertum sed per similitudinem effatus hominis
irati didit eum tortoribus. id est misit
tortoribus sue demonibus secundum id
Luci. xx. in suo malivolo torcia
et quod pedes quoadusque reddet unum
sum debitum. id est appetitum ubi semper
soluet et nunquam per soluet sed semper
tuet. Et ex quo accipit istud do-
cumentum. Inimicus licet sic debitorum
continua solutio impetui tam diuturno
iporum obligatio autem enim benedictus
suis meditationibus quoniam non ibi qui tor-
quet aliquando fatigatur non qui torquet
aliquando moritur sic enim ignis consumit
ut spiritus reseruet sic tormenta aguntur
ut spiritus remouet. Et pauca interponit
Nihil aliud ibi audiet nisi fletus
gemitus plangit et ululatus me-
rores atque stridores denarii nihilque
ibi videbit nisi vultus et lacrimales
facies tortor atque teterissima mon-
stra demonum ubi vultus crudeles
mordebant membra cordis hunc dolor
inde paucior gemitus stupor et do-
lor horrens ardebat miseri in igne
et non metum et ultra. In carne cru-
ciabitur pignem. In spiritu per suam
vitem. Ibi erit dolor intollerabilis
fector in pabilis timor horribilis
mors corporis et anime sine spe
venie et tunc sic carne morientur
ut spiritus viviant sic vivet ut spiritus mo-
riantur. Ibi. Et idem autem in quibusda
Omnes patrum spiritus et carnis quod animo
similis videbitur esse conditio ut quod
admodum culpa semper puniri potest
non nunquam poterit expiari. Sic non
in corpore aliquando tormenta finire
non corpus ipsum ex mamma valeat
intormetur. Hi. i. Item Gregorius decimo
moralium tractatus id Job Terra in
seie et tenebrarum terra est quia quisque
ad tolleranda eius mala descen-
derit nequaquam ulterius ad lucem
redit. Sic ergo eos dolor quibus
cruciat ut merito pena ceatatur ob
sanat quatenus qui auctori suo cor-

et corde simul delinquerunt simul cor
de et corpore punitur et vobisq; pe
nas sentiant qui dum hic viuunt
prauis suis delictis et vtriusq;
suiebant. Hec v. Et idem libro vi.
mortalitatem et vastitatem et fame
deridebis sic aut dampnati non solum
sunt tormenta sustinent sed intus
et media peste moriuntur vastat
q; ichemia quia corrumpit fames
miserat q; sua illis faciem redemptio
abscindit pene namq; retribucio
interius et exterius recipiunt quia et
cogitando misere et opando delin
querunt. h. i. providendum est ut
ne quis tradat huiusmodi tormentis
Nam horrendum est tradi ignem et
quia patus est dyabolo et angel
eius esse ibi sine fine ingemunt et
luctu procul a deliciis paradisi ubi
qui detradit nunquam lucem sunt visu
et nunquam refrigerium adepti sed per
nullum animarum numerum in inferno cruci
andi non vniquam libandi ibi pater h. m.
Enharmonia in quodam sermone clamabat
philosophus ad philosophum unus ad alium de
monem ad demonem pante dilucera ma
fice velocat spolia detrahe cito pre
dare. Hec i. Sequitur Sic et pater me
us testis faciet vobis si non remi
seritis unusquisque fratri suo de cordibus
vris. h. m. Jeronimus. Formidolosa
sima si pater frater non dimittent. Et
quia unusquisque potest dicere ore meo
habeo contra eum habet deum iudicem
Igitur similitudinem facit pater auferit di
cens Si non remiseritis de cordibus
vris. Concordat Aug. sic inquit
Non vis inimici in specie tuum nec
loqui cum eo et tamen dicis malum
sibi non faueo velles ne diligere deum
et diligere ab eo et nunquam ab eo videri
et nunquam facere eius intueri et
dicere non quia dum homo mutum
diuina non habet nunquam regnum dei
haberet quod nichil aliud est nisi co
templatio sancte imitatio. Si igitur in in
fimo non esses et faciem sancte imitatio videres

regnum dei haberes tunc quod ne optent
te faciem horribilissimam dyaboli in
tueri qui non vis faciem aduersarij
pro nomine dei pati si in corde diliges
inimici vtriusque inspicies eum et loque
re sibi quod quidquid cor diligit odis
libenter inspicat et ligura loquatur
Hec i. Terentius igitur venena odij et
rancoris de mis cordibus indulgentem
in nos petantibus pro deum ut quia
pro gratia et maiore promissione cordia re
ape et pio corde deum trinu trinu
videre valeamus. Quod nobis ps
tunc dignetur xpus psila benedictus a

Abeunt pharisei
consilium inuenerunt vtriusque
pater eum in sermone math.
xxij. Quatuor malis modis via ne
ipsum procedat ad notandum malitiam
precludit non cessant tamen mali et
subdiores vitas modos querere deapu
las ponere vel laqueos tendere ut oppri
mant iustas vitas obnubilent et
miserant innocentem. Et hinc venit
quod sicut in Crisostomo super math.
Si aliquis claudere voluit aquas cret
meatu si exclusa fuit per aliquem viole
tia aliunde sibi semitam querit. Et
iudeorum malignitas ex vna parte con
fusa alia sibi aditu inuenit. Hec ille
Et sic ignis quanto amplius ligura
suscepit tanto maior exarsit. Et
animus malignus quanto magis vitu
tem audit eo amplius in malicia
eratat. Unde cum ultimo anno p
dications ihu in die palmarum venies
ad templum et vendentes ac ementes
de templo crassos et seniores iudeorum
interrogauerunt eum in qua potestate hoc
facias et ipse interrogabat eos de bap
tismo iohannis. h. m. etiam proposuit eis pa
bolam de patre familias qui pla
tauit vineam et locauit agricolas
qui suos eius occiderunt et heredem
et aliam pabolam de rege qui fecit
nuptias filio suo concludens quod multi
sunt vocati pauci vero electi. Tunc
abentes pharisei consilium inuenerunt.

ut capent eū in fūmone & reuera nō
est cōfiliū contra dñm n̄ cogitacō
contra omnipotēz. Sapiā em̄ vmat
maliciā. **¶** Ex quo loco accipit istud
documentū. Quales cōfiliarij tūc quo
qz dñs facit esse cōfiliū si em̄ sūt cō
filiarij cupidi vel auari hī in mūn
bus iudicant et proficiū vāitātē cō
filiant. **¶** Unde dicit **¶** In libro de
regimine p̄ncipū rex nō cōfidat in
eo qui anhelat pecūiē aquirendo
et thesaurū possidendo quia eius f
uiciū est p̄p̄t̄ auri et est profun
ditas sine fundo et nō est t̄min⁹
sive fūis quia q̄nto magis crescit
nitens aquirendo. Si vō fuerint ad
re i mūdo fedati v̄mati vix iusticiā
sompnabūt nō faciūt em̄ mali qd
volunt s̄ ad quod passiōibus in
pellūt. **¶** Si vero aut̄ alias sūt male
ficiati quomō v̄tē iudicabūt qui in
mūnibz sūt depuati aut quomodo
dabūt v̄talia cōfilia vicijs opedita q
em̄ sibi neq̄m est au bonus. **¶** Ac idē
si sūt p̄tiores cōfiliarij vix sine p̄tō
erūt q̄p̄tōz cōfilia nisi forsan habe
ant ex cursu cōsuetudinis aut ex
industria naturali que tamen vol
nerat p̄p̄t̄m aut eis lig malis de
vitat in proficiū aliorz pro quo m
ducit **¶** Ambrosius libro. 4. de officijs
qui ait In cōfilijs plūmū valet
probitas vite v̄tutū proguatiua
benivolēcie vsus facilitat̄ grācia
quis em̄ in s̄ceno fontem requirat
quis de t̄bida aqua petat itaqz
vbi luxuria est vbi intempancia
vbi viciōz cōfusio queuis sibi inde
aliquid horrendi existimet quis
vālem videt aliene causē que
videt in vātem vite sue quō em̄
eū potero iudicare cōfiliū sup̄iore
que video moibus inf̄iores supra
me debz esse au me q̄mittē p̄tō
an eū p̄doneū iudicabo qui m̄dū
det cōfiliū quod nō dedit sibi et m̄
vacat / cui⁹ am̄ voluptates occu
pant libido de vmat auaricia subiu
at eū vāte dāmy qui s̄ nō

¶ Verū s̄cōm **¶** Regem de re militat̄ qz nulla meliora s̄t q̄

gat cupiditas p̄turbat. **¶** h̄i. sana ig
erūt cōfilia si procedūt a sapientibus
et animo liber⁹ nō p̄tis aut passio
nū tūmibz v̄matus rob⁹ salus est
¶ vbi multa bona cōfilia q̄m illa que
ignorat ad v̄sary si tamē p̄sūt an
q̄m ad ereticoz pro cedant tōuēt
ea m̄tū aquibus aut debent req̄
ri ponit tullius in libro de senectute
sic inquit Non v̄bis nō v̄lontat̄
aut celestitate cōp̄m res magne ge
rūt s̄ cōfiliū antiquoz et sciētiā
quibus nō v̄bāi s̄ augei senectus
et m̄tū et discipulos suos tū h̄eō
dians. **¶** cū militibz herodis venat
em̄ herodes ad diem festū et getiles
m̄lites socii adduxerat et iam v̄ci
derat iohē baptistam ex quo habuit
ocasiōem p̄sequedi xpm qz p̄dicauat
iohes m̄ferūt ergo discipulos p̄hai
si ut q̄stionē detributo p̄ponerent
accusarent eū si p̄ h̄eō diams v̄dis
set quia em̄ iudea t̄butaria fuit sta
orta fuit q̄stio in populo quidam
em̄ dixerūt quod p̄secutante et q̄
te sua rōme qui p̄oeris m̄lucabat
debent iudei solūe t̄buta p̄haiſei vō
dixerūt quod p̄pl⁹ qui decimas et
p̄micias et alia in lege p̄ceptū dabat
nō debet solūe t̄buta et ob hoc m̄t
tāt discipulos nō quidem ut v̄tā
tem p̄q̄rent s̄ ut capent iohē iſmoe
¶ Ex quo accipit istud documentū
Invenit discipuli in malicia m̄gris
pares lig metate sūt m̄iores ratio
hui⁹ docu^{ta} nā pulli sp̄etū lig statū
sūt breuiores veneno t̄y sūt cōp̄les
Sic mandantes malū et facientes a
exequētes par pena cōstingit. Sic
auctoritates malū et eis cōsentie
tes in malis et̄nalit̄ p̄mūt. Sic ve
nenu h̄is discipuli ē equale et q̄n
qz m̄ay si quid aliunde ad id appōit
veneno m̄gr. Sic h̄ussonis discipuli
venenat corda fidelū sicut venenat
p̄p̄t̄ infelix m̄gr. ymo amplius qz
venenū discipulorū ē plus ex t̄sūm
a m̄gris igit m̄quis proficiēs in

malis discipuli veniunt dicentes expro-
mus quia verax es et via dei mxi-
tate doces et non e tibi cura de aliq-
non em respicias psonam hominis argum-
notat secundum crassum ut quia honora-
tus et laudatus multum sui cordis sim-
pliciter aperiat tamquam volens eos
habere discipulos Triumphat autem secundum crisostomum
contingit aliquem vitate non docere
primo ex parte ipsius docentis quia
scilicet vitate non docet novit vel non
amat et contra hoc dicitur scimus
quia verax es Secundo ex parte dei autem
timore postposito quidam vitate
de deo quam novit non puer amittit
Tercio ex parte proximi Et tunc timore
vel amore aliquis vitate taret et
ad hoc confidendum dicitur non est tibi
cura de aliquo non em respicias
personas hominum secundum crisostomum laudant
eum primo de simplicitate vite quo ad seipsum
cum dicitur scimus quia verax es de fide-
licitate quoniam addit cum dicitur et via
dei invitate doces de iusticia et eq-
tate quam ad proximum cum dicitur non
e tibi cura de aliquo non em respicias
personas hominum Et ita iuste dicitur et
suas equitate Ex quibus patet quod falsi
sunt magistri qui vitatem annuntiant
quam non noscunt vel non amant scilicet
qui non propter deum sed propter lucrum propter
verbum dei proponunt Item qui timore
vel amore ea que essent dicenda ta-
rent Item qui vitate vite hoc est
simplicitatem non habent frustra enim quis
predicat patrem furandum qui furatur Item
ubi quis sanare verbo debuit et of-
fendit plus magis est tunc enim iustus
quo ad proximum non fuerat nec pen-
sat quod verba prudentis mactera po-
derabunt verus autem magister vel
doctor est qui vitate quam novit
ex amore dei ceteris annuntiat et cuius
doctrina a vita non discordat principia
autem istud elicitur doctorem plerumque
laudant homines ut in sermone capiunt
aut fallant pro isto induit illud
prophetarum plebs meus qui te bonum dicit

ipsum te decipiunt habenda igitur
cautela in laudibus quia dicit Gregorius
in moralibus Sepe bonum opus dum laus
humana obvertit mentem operantem in-
mutat que quibus quesita non fuit
tamen oblata delat Et idem in moralibus
Quo arbor altius ad suprema sur-
rexit eo vni ventorum vehementius
senat quia quo plus quisque in bono
attollit eo amplius ore laudantium
flatu fatigatur hec ipse In autem
laudare homines sic patrum videtur bea-
tus Thomas prima secundae q. 170. ar. 1o
in responsione secundum argumeta 22o
laudare aliquem contingit bene et male
propter debite tristitiam suam vel per
territum Si enim aliquis velit ali-
quem delatere laudando ut ex hoc
eum coaleat ne in tribulationibus deficiat
vel in bono proficere studeat hoc
pertinebit ad virtutem amicitiae Si autem
velit aliquis laudare in quibus non
est laudandus quia forte mala sunt
secundum id laudat peccator in desiderio
anime sue vel si timeat possit ne huma-
na laude ad manem gloriam provo-
cet Unde dicit secundum crisostomum 2o In mor-
tem ne laudes homines sic laudare
non e bonum Ex quo patet placet quod
hominibus laudando propter manem gloriam
propter lucrum vel in malis est patrum secundum
id patrum Quia hominibus placent co-
fusi sunt Et secundum id apostoli ad Galatas
Secundo Si hominibus placet finis christi
non essent propter caritatem tamen nutien-
dam ut homo spiritualiter proficiat lau-
dabile est laudare novit autem iudeo-
rum ut decipere christum laudabant
(Unde secundum Ieronimum) Planda quidem et
fraudulenta interrogatio illuc provo-
cat rudente ut magister dum quoniam cesa-
rem timeat Unde dicit nobis quod
tibi videtur licet censum dare cesari
an non ut si dicat non debet tributa
solum statim audientes herodiam
seditionis rem contra romanum prin-
cipem teneant hec Ieronimus Substi-
tes erant zophyste volentes christo

concludere si quia sapientia dei non est
qui resistat suorum. Arguebat
enim autem dicit censum cesari non esse
soluendum et tamquam reus seditionis
contra principem romanum tenebatur. Aut
dicit censum esse soluendum et tunc
diffamabitur coram populo eo quod ipse qui
se fuit liberalis ex actione dei populum
consentiat. Aut taceat et tunc ipsum
tamquam vitatorem tacentem reprehende-
rent. Cogitavit autem ihesus nequaquam
eorum aut. Quid me temptatis? propositum
secundum Iohannem non secundum ipsorum sermones
pacificos sed secundum constantem eorum crude-
lem aspectum dixit quia deus volun-
tatem respondet non verbis vocat
autem eos propositas secundum Crisostomum
ut agnoscentes eum humanorum cor-
dium agnitorem quod facere cogita-
bant perficere non auderent. Vbi vide
quod pharisei blandiebantur ut perderent
Iesus autem confundebat ut salvaret
quod utilior est homini deus iratus quam
homo iratus secundum Crisostomum. Ex quo
trahitur istud doctum. Ne dum
beneficia homines debent ad gratiam
deum inducere sed et correptiones eius
et flagella. Unde de beneficiis dei lo-
quens Bernardus in quodam sermone sic ait
Quia dives es in misericordia quam magnifi-
cus in gratia iusticia quam munificus
in gratia. Dominus deus noster non est qui sileat
sed tibi munerator copiosissime li-
berator piissime gratias respicias hu-
miles iuste iudicas innocentes
misericorditer salvas peccatores. Ille
Sic quod si ad datur homo beneficia
dei habet unde se erigat ut eum cog-
noscat et ob hoc consideret quod acci-
pit eum siue comodis suis prophetam
ducere. Honor meorum non eges sine
milito suo quia nihil animi peremerunt
qui periculis nihil fuit quod fecit
homines secundum corpus egerunt cre-
aturam secundum animam nobiliorem
ut propter ymaginem creatoris insignem
redimus partem beatitudinis sempit-
terne sapientie. Consideret quanta largi-

tus est ad sustentationem quanta ad con-
solationem quanta ad correctionem quanta ad
defectionem quanta ad custodiam quanta
ad exactionem quanta ad usum quanta ad deco-
rem quanta ad culpam abolitionem
qualiter addet cum homine per amorem co-
munionem que et qualia datus est quod
adfructum. Sic enim revolvendo crea-
toris et redemptionis beneficia in cogi-
tatione proficiet et per amorem mani-
festet eo quod cum donum frequenter
apparet in memoria tenacius retine-
tur. Quod correptiones et flagella
promouet ad deum agnoscendum patet
per Augustinum super psalmum flagellum in iustus
vel exterius glorificat a reatore appellat
nolentem erudit ignorantem custo-
dit vitatorem propter regem infirmatorem ex-
tat corripente humiliat superbientes co-
nat innocentem. Hic ipse. Ut igitur hos-
tes suos prius et misericordes dominus cor-
rigendo et exaspando ad suam cogi-
tationem adducat inquit. Unde in
numisma census scilicet denarium dan-
dum pro censu quod secundum Bernardum propter
nummis operantibus et habebat yma-
ginem cesaris quod dixit ut ex verbis
apostoli confitentur secundum Crisostomum. Ex
propterea enim ore aliam concludit pudorem
infert. At illi obsecravit ei denarium
censualem et ait illis cum est hec y-
mago et super scriptum ymago quantum
ad figuram cesaris. Super scriptum quantum
ad figuram nominis. Non ex ignora-
tia interrogat sed ut appetenti ad ipse
verba respondeat. Ex quo loco ac-
cipitur istud doctum. Sic in moneta
requiritur pondus materia et forma
publica ad hoc ut valeat sic in
anima exigitur iustitia temperantia
et caritas que est forma et mater
virtutum reprobat enim moneta si
deficiat impondere si est de alia ma-
teria aut forma. Sic et reprobat
homo si deficiat iustitia que est
secundum philosophum preclarissima virtutum reprobatur
si deficiat iustitia temperantia que
nec dum passiones restingit sed etiam

opa virtutu vt in medio consistat repba
si caritate non h; In venia autem i
moneta quq; gna denario p'm stan
neu p quod intelligit homo inordinat
tus et in consuetudine pollutus Iuxta id
Venne Argentu reprobu vocate eos
n' micheaux d'm est imponendum
S'm m'ius cupreū et exilius argē
theū et significat ypocritas de quib;
math. xxiiij. Ve vobis scribe et pha
risei qui similes estis sepulchris de al
bat que foris speciosa apparent m't
autem plena sūt ossib; mortuor; Itē
genus argenteū s; diminutū impo
de Cr. os s; qui ore cōfiteat fidem
fatis aut negant; Quartū genus
argumētū s; confractū et signat
illos qui fidem baptisimi vel con
fessionis infringunt de quibus dñs
querit; p p'miam pphetam dñs
spiritum fecerūt domus iuda et
israhel pactū quod pepigi cum pa
tribus eor; Ecce isti sūt mali de
narij non habentes ymaginē dei
s; sup spem dyaboli Aliud ge
nus est argenteū integrū et h'is
p'ncipis m'sp'at et signat illos q
se immaculatos custodiāt ab hoc
nequā sclo et agitatione diuor;
pator ad interrogatōem ergo xpi de y
magine et suspitione dicit a cesa
ris dicit Idē Cesarē non putem;
augustinū s; cyberū eius p'p'riū
sub quo passus ē dñs Tūc aut illis
reddite que sūt cesari et que dei sūt
deo Ex h' loco s'm dignēz dista
mus q; cōtēmpnantes n' omno
tūc debem; n' simpliat; ruderē;
s; cūspicte vt padam; occasiōem
quēnam in nobis occisiōem et doce
amus irrephensibilit; que possit
saluare nolentes saluari hec i Tu
autem s'm Cr. s; Cū audieris red
dite que sūt cesaris cesari itelligē
solum illa que in nullo peccati no
cēt; quia si aliquid tū fuerit nō
h' cesar; est s; dyaboli tributū h
Cr. s; Sed ubi dicit que dei sūt dō

intellige s'm Iommū decimas p'mi
cias oblatōes et vntimas sicut;
ipe dñs cesari tribuat; reddidit q;
dei sime patris faciens volūtate;
Ex quib; elicit; istud doctumētū
Non vlt deus debitum suū alicui
dimittē nisi eam; homi suū debi
tū p'solutū actu vel habitu p; q;
copulatiue xpūs dixit; reddite que
sūt cesari cesari et que dei sūt dō
Vnde h'z quis de offensa satisfaci
at leso proximo ad huc nichilomin;
tenet; satisfaciē deo et licet; doleat;
de peccato et habeat finem p'positū vl
tius non peccandi nichilomin; nō dīc
tet; sibi p'p'm nisi restituat; ablatū
Vnde Augustinus in epla ad mace
donu Si res ppter qm p'p'm est cum
reddi possit et non reddat; p'ma non
agis; s; simlaci; Si aut; veraciter
agis; nō remitti p'p'm nisi restitua
ablatū xxij. q. in calo. Restituendū
est ergo ablatū si p't restitui si nō
debet restitui ei; extima; eam;
si res i'a casu perijt sine culpa sua
q; m'p'd instanti fuit i'mora Si
aut; nec extimaam; p't solue quia
euidēt; est in ops tūc l'n dimitti
p'p'm remanet tamē obligatō
quia si postea ad p'p'riam fortu
nam venit tenebit; quod procedit
si penas corporales passus non est
alius scus nōt; Idē In m regula
p'p'm dicit; iur; li. vi. Abi sciend
Idē p'p'tor non solū peccat in deū
s; et in caritaz et proximi p'con
triciōem que vocat; vltus quia de
let; p'p'm quo ad deū p'p'maz sus
ceptam a sacerdote ondit; defectum
quo ad eam; adhuc tamē tūc q;
ad p'p'mū accusat; p't et sic qui
potest; restituē nec restituit non
ceset; v'e cōtritus q; n' ē vere cor
rectus p'p'ti aut; vena non datur
nisi correcto de regulis iur; p'p'ti
vema. li. vi. reddat ergo homo
que cesari sūt cesari que homin; ho
mī que dei dō reddat; se dō ad g;

ciam habilitando n^o em gracia i
fundit^r nisi homo qntu est meo ad
illam disponat necessaria quidem
est dei remissio nra e peccatoris
dispositio quia s^m p^m actus acti-
uor fut impaciente dispositio Aug⁹
Aug⁹ qui creauit te sine te non
iustificabit te idde cuilibz cui de-
bes idde tua ymagine addei sili-
tudine tantu qm deo adhor adho-
em es qdatus ut ad illu redeas
aquo creatus es ad que si costi-
tutus in gracia reus fueris ip-
sus visione bnficia pfruat^r ad qm
nos pducat xpus et

loquente ihu ad turbas et
te pnceps vnus accessit
et adorauit eu q⁴ y. v.

bum pris etm quia venit adhor
ut doceat ignorantes ut p^odict an-
nu placabilem ut det in p^m edent^r
conam p^m oleu laudis pro spu
meroris qm loquente ad turbas
ut notas ipis facit vias mte
et discipline Et pnceps vnus
sq⁴ p^m r^m et sic alij dicit eu⁹ge⁹
marcus et lucas archismagagus
accessit psonalit et adorauit hu-
li⁹ et ut marc. v. et luc. xij.
legit^r cecidit ad pedes eius Et
quo loco statim accipit^r documetu
Admptetrandu qm dei requiritur
dispositio psonalis et adoratio vel
reuerentia huilis i accessu Et habet
istud documetu duas ptes pmo q
requiritur dispositio hominis psonalis
nam ut ait Aug⁹ sup ps lxx. ho
recedendo adeo frugesat accedendo
feruescat aquo em habet ut sit a
put illum habet ut bene sit ergo
qui vult simul esse cu deo non ab
illo recedat s^{ed} ad illum accedat Et
idem xij. Confessio sic inquit aya-
le m est pter te non solu ext me s^{ed}
m me ipso et omis copia que deus
meus no est egestas michi est h
i⁹ hinc dauid quia fleuit et mge-
mut sup eo quod peccauit et obse-

crando huilis veniam addere accessit
indulgentia reportauit hinc magdale
q⁴ p ydigna penitentie se ad gr^m
disposuit i missionem p^m obtemit
hinc petrus quia negatorem tnam
xpi vere de plangit gr^m maiore
promeruit. Unde Ambrosius in smoe
de bto petro ad omnia fidelior suis
est petrus postqm fidem se p^odisse
defleuit atq⁴ ideo maiorem gratia
qntu est m eo se disponat no em
forma mroduat nisi i matiaz dispo-
sitam Et n^o gratia i amaz pecca-
tricem nisi qualitate cotraia q⁴li-
catam Et quod huilis debeat ee
adorand^r maccessu p⁴ na qmuis n
omibz eodem modo dat^r gra⁹ req⁴
ritur tamen ad illam deuoto vel re-
uerentia Thomas siquid^r gra⁹ repu-
tauit ex latere iohes m xpi p^moe
petrus m xpi quod esset dei filius
confessione paulus m terro celo ego
maria mat^r dei statuit s^{ed} affectum
grum m vultu huilitat^r magdale
in folio spei paulus m mmo sa-
piencie petrus m luce vitan^r nullu
tamen inuenit^r gra⁹ affectus
nisi qui fuit reuerentis dei faciem v^l
sic deuotus Iste itaq⁴ p^m r^m accessit
et adorabat dicens dne filia mea mo-
defuncta est. i. morti viana quia adh⁹
viuebat s^{ed} p^m signa manifesta mortis
non spabat eam viue et ita accessit
ad ihm Et veni inquit r^mone ma-
nu sup eam et viuet veni p^mualit
imponere manu psonalit et viuet
viuet p hanc defunctam filia mat^r
lige debemus amaz peccatrice m
peccatis mortua que manu me
dei sanat^r p^meram cotraio cofes-
sionem et satisfactio Et ex quo
assumit^r istud documetu ptes mte-
grales p^mie sūt cotraio m animo
confessio m vbo et satisfactio i facto
p⁴ sic nam tuc p^mia mtegrat^r cum
p^mior omem culpam mortalem p
petra et de feto serit vbo accusat^r et
animo detestat^r p^mia em est quod

dam spontaneu iudiciu in quo con-
tricio e quai quedam rati vbi seq
rei apud iudicem spontanea con-
fessio et sequit emende p iudicem
imposice solutio h aut iudiciu poli
differt a iudicio fori quia hic confessus
vere absoluit ibi deuie qdempnat
Contricio igit est exiatale pme que
habet displicentia de pccis qmssis p
fitum que tuc est qn omes pcces tri
te sut simul pmissiom usq admi
ma Contricio vo est que gerit displic
entiam de malis pccis s no pccam
et hec accessus ad vnam contricionem no
tam e contricio que voluntarius do
lor assumptus pccis cum proposito con
ficiendi et satisfaciendi et est natia
omni pccato mortali vix si oblitus est
homo sufficiat qualis contricio debet
tamē conari ad recordand et dolen
du qntu pcc et mactu dū homo non
pccat recolere pccm non solum debet
de pccato oblitio dolo migne s etia de
eius obliuione que ex negligentia
contingit quia vero con pcc
tricio lacrimarum vel contricio ex
gratia nri redeptoris pcc
cedit nate est vt q do nu
lacrimarum desidat nate est q ab or
potenti phules pcces r vix mu
tationem querat deinde secretu cordis
in confitendo omnia pccata pue et m
tegre cu tristitia mutandis sps
pccati vel aggrauandis apiat ea q
que m vni satisfactiois fuerint im
posita prompto animo pccat et t
vt ait leo pccata non remanebit mudi
cio qdempnand quod fuerit con
fessione purgatu quia ppter nullus co
fitei erubescat nullus due repen
di pccescat qm scdm Eusebiu ve
cundia pena tempat qm pccato
quis pati debuait Et scdm Iohann
dum de scito viatore qnto maior ve
cundia fuit in confessione tanto qh
bet diuis oculis clarior mnotescat
Hille Sequit Et surgens ihus seq
bant eu et discipuli eius ex quo pe

sane humilitas xpi Remigius sic mgt
miranda e ppter atq miranda domi
humilitas et mansuetudo nam vt roga
tus est rogantem cepit sequi i quo
subditos ppter replatos instruxit
subditis Exemplu obediē reliquit
platis vero instancā et sollicitu
demonstrauit vt quocienscuq audie
runt aliquem mortuu m anima stati
uemant et cu vbo consilij resuscitaret
Hec i Ex quo trahit istud do
Campius et mtores e dno vt se
qn misero pccato ve humiliati et ve
mam roganti misereat non potit
contine pcc sic nam si imatiam suffi
cient ad firmam disposicionem subito m
tuit forma quo in anima ve a pccato ab
sam et ad gram disposita graua que
pccato est omnibus non mēbit pcca de
catus e s caritas est misero humili
misero subsidu imploranti igit stare
non pcc q se mtores contineat qn p
ccato a pccis auiso et ad se modo q
potuit couiso miseri dignetur qn
em impediret hic effm misericordie
non de cuius pccu e miseri non aia
que a pccis pro vt sibi fuit possibi
le se auit n aliquid nam non est
amplius affatus in pccando non g
tardabit deo dimitte sic vero a vso
si ergo totus mundus ess igneus r
in medio mudo pylus vnus non
ita cito flammam mēdy pylus re
cipet sic deus gram humiliato et a
pccis auiso gratia infunder ibi em
pcc resistētia qtraioz fieret moru
la licet modica hic aut nulla mē
igit se a pccis auitente et ad deum
mo sibi possibi contentem istud at
tendens Aug sup ps huij sic mgt
Quid misericordius deo qui parat
th pccatoib et qui in omib ad se con
uersis non auat pccata Et sup ps qn
quagesimo sic ait magna est ma
tua deus et de magna tua ma mte
sūt miserationes tue attendis cōp
tores vt corrigas attendis nescientes
vt doceas attendis confitentes vt

ptiſeunt vel ſubmibe ne intelliga
proferunt et hū quia vlna medico
ve non onduat ne dū mſmati ſed
eam magis mſmati recedūt hec
tū mlti et ſi vā ante xpi faciem
ſtare ppter m mūdiam erubuit i
ſmitate tamen ſua medico non ab
ſcondit dicebat em mē ſe Si teci
gero tantū veſtimētū eiſ ſalua eō
ſq ab mſmitate mea In quo ſidm
ſemiqui laudanda eſt eiſ hū
litas quia non ad facē acceſſit ſ
retro et indignā ſe inducant pedes
dm tangē t non plemitudinē veſti
menti eiſ ſ tantū ſimbria tetig
ſm ipm **¶** Ex quo accipit doct
u xpi veſtimētū eſt amara ſitax
reſectū et eſt multiplex pūreion
quo legim⁹ xpm amilitib⁹ eſſe ex
triſione amittū i quo reſectū
homines mtribulacomb⁹ v mala
promalis non reddant ſ vmanit
m bono malū dñs em m tamq
ouis adoraſionē ductus eſt et nō
appuit os ſuū ſitax eſt ſic homo
non audiens et non hūis m ore ſuo
redarguacōes hūc veſtimentum
lancū quo legim⁹ xpm an xpm
ſpoliatum iuxta id pphetiā dūſe
rum ſ veſtimēta mea t ſuper veſte
meam mſerūt ſortem ex quo reſi
cūt anima cōpacēdo xpi paſſionē
m qua pendent mille clipei et oīs
armatiā foratū i qua quidquid ali
bi querat quod animā deſtat m
venit m qua odor ſuauiffim⁹ ſup
omniā aromata mqua et odor m
gnāus i nobis ſimū pūacōis
habuit veſtimētū ruberū quo cor
pus xpi ſuū mēte rubricatū
ita q et aſcendente xpo m celum
viſis mſignib⁹ paſſionis dicūt ei
angeli qre ruber⁹ eſt veſtimentum
tūū et xpe rīdit Torcular calcavi
ſol⁹ et de gentib⁹ non eſt vir meū
iq cōſolatur anima qm ſpes nobis
ſubeſt q vbi caput m m rubrica
tum ſuū ſim aſcendit ibi nos ſi vā

emulatores ipſius ſimul aſcenſū
habuit eaz veſtimētū muen i mon
te diſcipulis demonſtracū qndo vt
legit⁹ mt xvi inſignatus fuit x
ante diſcipulos petrū et iohēz vbi
reſplenduit facies eiſ ſic ſol et
veſtimēta eiſ ſitā ſūt candida ſic
m ex quo reſectō anime colligit
nam ſi tūc illectus dulcedine petrū
dixit dñe bon⁹ e nos hūc eſſe ſitax
tibi vnu ayoſi v et helye vnu
quid apparuerit reuelata ſitax glo
ria eiſ quid eiſ cū anima ſit m
ciuitate reſecta au pūacō eiſ m
idipm h eſt eodem modo et mē
felix veſtis iā mnea qua iuſti vi
ſuri vculo ad oculū m patria q
m delectat ſuo mēitu vt omes
i mortales ſitax ſitax et mē
appetitū ipſoz quietet **¶** Aut iſ
conſuſ et iudeus eam dixit cōfide
ſilia fides tua te ſalua ſeat Quia
em ſidm Crifm m omē formidulo
ſa erat hec mulier ppter hoc aut cō
fide et filiam eā etiam vocat quia
fides eam filiam ſecerat et ſalua
ſit eſt mulier ex illa hora ex qua iſ
conſuſ eſt ad eam iam em ſalua
ſuerat vt alij evn te mait qre of
tendūt et ex vbiſ dñm ppendi p
ſidm glōm dicat aut Tabanus hec
mulier docet qnā ſit corpus xpi
quia mſimbria monſtrauit tantū
eſſe vltis quid ergo ſpare debem⁹
qui non ſolū corpus dñam con
tingim⁹ ſ etiam conſitām⁹ et ſu
mmus **¶** Et ſubdit m quēſ illa me
dicam accepit vlnē ve illis qz
ipa medicina i vlnis cōtūc h e
¶ Ex quo accipit iſtud documētū
Tactus corporis et vſus vere pen
tentibus eſt medicina ſ falſe pe
nitentibus eſt mort⁹ terrib⁹ et rui
na vite em accedentib⁹ conſertur
gratia p qm exatam⁹ m actū v
tutis ſm id apli qz Coro x Caſtas
xpi mget nos et ex vltute hūius
ſacramēti ſpūaliter reſitūc et reſec

ti i deo delectant^r et quodammodo adul-
cedine bonitatis diuine inebriantur
uxta id Can. v. Comedite amma
mei et inebriamini carissimam medi-
cina ipsa est digne sumetibus
nam secundum Innocentium Eucharistia
liberat a malo consumat in bono de-
let venialia caret mortalibus huius
etiam virtute augent omni gaudio
fructus exuberant. h. i. Seruicia et
demonum prorsu deuotum huius facinet
repellit. In Crisostomo super ad v. leo-
nes flamma spirantes s. ab illa
mensa discedimus terribiles effici ad
autem quod facinetum in aliquo habeat
efficaciam primo oportet istum cibum
ab alijs discernere perfidem. Secundo hos-
pitium parare prorsu probationem. Tercio
in hospitio parata recipere cum honore
et deuotione prorsu tangit. Aplius dicit
autem Iudicum manducant et bibunt non
diuiduans corpus domini. Secundo ubi ait
probet scriptum homo et sic de patre
illo edat. Tercium prorsu in zacheo deuo-
te prorsu hospitale. Et hinc est quia
multi sunt qui in cibum hunc angelicum
et cibum corruptum non discernunt
nec quid eis noceat aut nocere va-
leat cognoscunt. Aut quod si digne
sumunt gratiam si vero indigne in-
dignationem altissimi reprobant non
non pendunt non inquit quod plus
tenebris aut et inuis in animalibus
suis obscurant prorsu ad penam
dum et tardiores ad bene agendum
reddunt et fortius a sathana ne co-
uertit cor ad deum valeant detine-
tur. Creant ergo illi qui sine exa-
minis consue ad hunc facinetum quasi
ad cibum quicquid accedunt et maxime
quia tamen hospitem ad fetidum hos-
pitium introducant et gratiam sibi ab
eo collatam respiciunt et ea abutuntur
ac per hoc quantum est in se contumelias
faciunt et altissimum dehonorant
quod sumendo indigne iram dei et
grauem accumulant. Ideoque quod

tangere vel sumere christi vestimentum hoc
est dei filium humana carne indutum
anno prosumus quid sumptum sumus
et qualiter prosumus hospitium quo
quod placentia vere penitentie pro-
gemus et virtutum floribus adornemus
ut postquam hospites altissimi ad nos
descendunt ipsius gratiam in partem et
in futurum gloriam consequamur. Cum
nobis prestare dignetur ipse hospites
hominum dei filius homo factus prosequi
la benedictus in eternum Amen

Cum subleuassent
oculos ihesus et vidisset quod
multitudo magna veniebat
ad eum Jobis vi. ad xlii. a. i. vi.
et Luc. ix. Omnis valuit dei filius
absque incarnationis humilitate absque
passionis acerbitate deprecante sathane
cuius suasu homo lapsus est in mortem
eiuspe voluit tamen inuicem suam redi-
mere ut tanto magis ipsum addiligere
deum debitorem faceret quanto non sine gra-
ui difficultate se redemptum esse conspi-
cet et qui facile tantus prorsu inquit
ad amandum assurgit dicit enim poterat
creatus sum sed nullo auctore graui-
tate vel labore sed modo cum acerbitate
mortis est redemptus ne dum ad amorem
incitaret sed quia quodammodo ad reddendum
gratiam progrediri expellit. Unde
ipsius et misericors dominus cui prorsu est mi-
seri et precibus inuitat inquit mag-
nam ad se venientem tamquam ad ve-
rum deum et christum in lege promissum
viscera sue misericordie aperuit
in eo quod pius oculos ad videndum
esilentem inquit inquit et refectorem
indigentem subleuauit inquit subleua-
torem cuius ostendit pietatis iudicium et quod
leuauit oculos hos exemplo suo a-
monuit ut corda cum manibus ad ipsum
qui in celis habitat leuarent. Ex
hoc vero quod magna multitudo ve-
nit ad ipsum tamquam ad vitam et
doctorem accipit istud documentum
Qui sine ingro vel doctore Eutho

vitam ducit periculis se exponit pro isto
inducit quod ponit hinc sup can^{ca}
simone lxxxviii sic inquit Audi
aut qui sine duce et preceptore vias
vite ingredi non formidant ipsi sibi
in arte spirituali existentes et discipuli
hunc patrem et magistram non sufficit sed etiam
condiscipulos sibi circa duces
cerorum et subdit quoniam multo ex hoc a
ratio timore periculosissime oberrasse
compti sunt et aliquibus memoratis
subdit Cui dimittit oves in pastura
pastor est non ovium sed luporum hunc ille
Ex quo patet quod omne malum quod
hinc exortum est et omne tempus non
aliunde venit nisi quod multa sine
lutholicis rationibus et deum timentibus
voluntate propria ferunt et facti sunt ma
gistri aliorum cum non erant non sunt sub
regula seniorum ac etiam discipulorum
non enim prospiciunt quod ad discipu
laturam ducunt iam illecebrata sen
sualitate non secundum rationem sed secundum se
sualitatem que communis est bestis vi
uentes iam perniciosa familiaritate
inimicitias enim cum personis viciosis per
plurimum est nociva nam ait vene
rabilis hugo de sancto mattheo libro suo
de anima anime tanta est vis amo
ris ut italem sit natura est quale est
illud quod amas et cum passim co
iungit iniquius similitudine dilectionis
societate inordinata hec 12 Cor
ruptum enim mores colloqui propria
Et qui tangit pacem contaminabit
ab ea quicquid in mundum tetigerit in
duos locutione indigens remanebit
iam dicit presumptuosa temeritate quod
les sunt plebs adhuc meriti qui
pro sensu nimis inhiant non enim
duci voluit sed ducere cum sint circa
ducunt malitiosa servitate quales sunt
tyranni et homines oppressores qui no
lunt audire nisi placida per quos
res publica dissipat omnium bonum
impedit et etiam turbat et vel
fiat id ysaie v. propterea captivus
ductus est populus meus quia non

habuit suam et nobiles eius intulerunt
fame et multitudo eius siti exaruit
quod reuera nequaquam continget si di
rectores catholicos et deum timentes se
querentur Sequitur dicit ad philippum
unde ememy panes ut manducant
hunc Interrogat secundum nicolaum de lyra
ut ex ratione appareat cuius mirum
unde subdit hunc autem dicebat tem
ptans eum ut per deum alijs ostenderet
sicut temptavit deus abraham ut
eius obedientia alijs manifestaretur
non sibi vel ut ait Aliquis Interro
gat non ut interrogata discat sed ut
discipulo rudi ipsam veritatem os
tendat quoniam quod pendet non labora
bat hunc ipse ipse enim sciebat quid
esset finis omnia enim ut ait apostolus
ad hebreos nuda et aperta sunt oculis
eius Ex hoc assumit secundum doctri
mentum Temptat deus ut erudiat
dyabolus vero temptat ut seducat
deus siquidem temptavit abraham
temptando erudiit et magnificavit
temptat fecit Job in carne quod propter
patientiam commendavit Et quotiens tem
tando christus quid dixit fructus vero
spiritus vero malignus temptat ut
fallat Unde leo pro simone lxxxv
Novit antiquus hostis temptationum la
queos ubique pretere ut quoquo modo
fidem credentium valeat corrumpere
novit enim cum illecebras carnis mutet
aut virus invidie infundat aut mala
menta luxurie apponat novit que
merore turbet que gaudio fallat
que metu opprimat quem admiratione
seducat omnem discit mores omnem
ventilat causas omnem scrutatur affectus
et ibi querit causas nocendi ubi
videat que diligenter occupari ver
tamen secundum beatus in suis meditationibus
demoni est malas suggestiones in
gerere non est illis non consentire
nam quomodo resistimus dyabolum su
pam angelos letificamus deum hono
ramus propter deum hortat nos ut
pugnemus adjuvat ut vincamus

stantes spectat deficientes subleuat
vinctos abnat h. i. e. ecce qm admi-
randus est diuine sapientie magistru que
cu temptat erudit cu temptat iustos
finit dat eis i profectu dicente aplo
serm. quoniam diligenter deum oia
cooperantur in bonu. Indit philippus
ducenarum denarorum panes non suffi-
cient eis ut unusquisque modicum quid
accipiat ubi secundum aliquem philippum
tarditate sua ostendit nam si profectus
de creatore intelligit de eius potestate
largiente non diffidet h. ipse. Iste
enim philippus adhuc rudis existens
non aspicebat ad eius virtutes qua-
lis de aqua fecerat unum n. alia
signa attendebat. ubi assumit tau-
doamentu. Quoniam homo polluat sa-
piencia et eloquentia sue diuina in qua
vere non capit que sunt dei non q
dei sunt non nisi in spiritu sancto intelligimur
et sic eloquentia et scientia si non ad est
gratia efficitur velut res sonas aut
cymbalu tympanes et quia homo p
fectus et eloquentiam sine gratia non
consequitur sufficiencia restat ut se co-
uertat ad illu qui sufficiens reficit et
emittit non enim sumus sufficientes ali-
quid cogitare ex nobis quia a nobis
et sufficiencia nostra ex deo est h. i.
prophetarum xxv. scribitur. Super aux et
argentu quia bona quod minime super
aux scientie et argenti eloquentie
magis est nacia gratia. Unde b. n.
super cantica sermone lxxv. Ascensu
profecto arduus est et cassus cona-
tus ab se dei adiutorio ergo qui
stat si non vult cadere non fidat et
meritat deo de loquitur. Ome me
nichil preestis facite itaque n. surgite
ad bonu n. stae in bono possimur
sine deo h. i. cadit siquidem qui
habet scientiam sine gratia nam secundum
apostolum. Quia inflat cultas edificat
cadit et eloquens sine gratia nam
in multitudine verborum petri non de-
est. Et ut ait sapientis auctoritas
Nul tacuisse nos non aut locuti

tius quippe vult qui ambulat quoniam
qui sedet. h. i. Tullius in prohe-
mio rethorice dicit pax prodesse sa-
pienciam sine eloquentia vero sine
sapientia eloquentia sine vero sapie-
cia nimium obesse prodesse nuqua-
h. i. ysidorus libro primo desimo
bono sic inquit. Depe reperitur sim-
phatias vidua et falsitas oportet q
homines suis erroribus illat et plig-
ve ornamenta laqueos dulces asp-
git h. i. Nec mirum sapiens em-
magis eligit fideliores quam formosio-
res et infideles amicos eligit. Et
dicit ei unus ex discipulis eius scilicet
ihesu andreas frater symonis petri
hic videtur melius esse dispositus quam
philippus quia in responsione sua
ut ait nicolaus de hyra videtur habere
respectu ad multiplicacionem parui
eo modo quo factum est per elyzen uir-
um quarto. Est puer hic unus qui
habet quinqz panes ordeaceos et
duos pisces et h. i. quid sunt inter
tantos quia dicit si multiplicave-
tur eo modo quo factum est per elyzen
qui dextis pambz multiplicat in
faciamus cenam viros in ista vero
magna multitudine h. i. valde mo-
dum esset puer iste de quo hic ad
h. i. arditur secundum quosdam esse
beatus azarialis qui fuit ut dicit
quidam de pntela petri et andree
Iste autem puer fuit quemlibz katho-
licum qui et puer et unus dicitur
et ita pinus ad edendum panem factus
embaiste super substantialem
dispositus. Et quo assumitur
istud doamentu volens manducare
panem vite eterne debet virtutibus suis
et intere cordis et corporis puritate na-
turalissime ac videret et absque omni
dubitacione in hoc sacramento sit deus
et homo cum corpore anima et sanguine
Ipse homo fragilis velit panem et
sumit qui manu suis sancta mysterio v-
gines est formatus et igne passionis
decoratus totus candidus purissimus

et rubicundus non inmutabilis in
sumentes s; in se in formam pamo
rem sumetem omni sollicitudine pden
aa et cautela provideat ut se pget
et vas suu in pudore et castitate
continuat ne forsan temerarius ma
ducator existens iudiciu s; mandu
cet et bibat ut em illi homi cui
salus mundi iudiciu est cui vita
mors est cui absolutio dampnatio est
cui gra ira est cui calix pncipalis
est vas indignationis Quapropter
paveant qui in pmo corde et qui
nato corpore p pccm audent diu
nissime eucharistie sumere sacramentu
indigna em qm ipse patris il
laqueat dampnatio pparat pccm
qui pccat est confusus scandalizans
mente excecatur temptatio subiu
gat deu irritat intam tempales
abreuiat gaudia bonis et etms de
spoliat et pnat Q; autem dixi
de mudiad corporali intelligend
est quod in mudiad que ex pccato
mortali no surgit impedire su
mentes non debet pollutus em
ex pccato mortali de necessitate debet
et celebrans et sumens abstinere
s; in thom ubi vo ortum no h
in mudiad ex pccato mortali absti
nend est ex honestate non tamen
pccat mortali qui qmcat ubi
autem ex pccato non surgit i arbi
trio est hominis abstinere vel non ab
stinere in sumendo tñ tantum ille fr
tum pccat qui i omnes sic mis
etne sumit extra qm non est salu
de summa tñtate capitulo scdo Beq;
dicit ei ihus facite homines distun
be ead autem fenu multu illo quod
me pome scdm nicola de lyra ad
videndū q locus i aptus erat ad
sedendū hec i sup fenu quippe
discebat qui sensus corporales se
cuti mollioribus delatant omis em
caro fenu aut ysaas ppheta Ex
quo assumit istud documetu Sensua
lies et non rationes sequentes qru

delatari non estat p delatationem resolu
non colligi vel refici caro em gaudet
at ad vsus spm et spūs aut ad vsus
carne et ideo no mix q caro queit
carnalia spūs non de pūctus spūa
lia et diuina fore tēa quia difficile
est sensualitatez adlectationibus
restringe ligivam ne effluat cohi
bere cor quoq; avanis et imudis
cogitationibus custodie parati sunt q
ferant intellectum multi s; et ex hoc
stultorum infinitus est nūs et p pccati
difficile corrigunt Et quippe ut da
vidat q sensualitas que monet
ad illiata difficilis sit curatio pau
lus prodens in ex m qui post flagel
la post afflictiones carnis multimo
das veratus carnis stimulo in semet
ipm reus exclamat Infelix ego q
me liberabit de morte carnis huius
antiqui siquidem stimulus carnis i
stis qm cursu pccati non tolli citam mor
tem omni scdm Aug de pfectione ius
tite huane hinc dauid q questus e
de fornice mouete ad illiata usq; ad
noctem inquerit id est temptauit
me venes mei et alibi ait proba
me dñe et tempta me vix venes
meos et cor meū h est adhibe medi
cinale purgationu tribulationibus delat
ationibus meis ne quid mali cogitem
p quod te offendam ligivam etiam
restringe et modera est difficile In
Iacobi tñ dicit ligivam nullus ho
minu domare quā auctoritate pnci
tans Aug de natia et gratia mō
non ait apius ligivam nullus do
mare p s; nullus homi ut cum do
mat dei mīa dei adiucio dei gra
fieri fateant Unde non est expō
impossibile s; magis difficultat
h ipe in argu em vidende diffi
cultat ad regedum ligivam duplex
marus offensus et carnis quo cin
git videt ut anqm vbi effluat
homo ex amiet an sit licitum et an
sit expedies has vias notabat
ppheta dñ dixit dixi custodia vias

meas ut non delinqua in lingua mea
Sed ipse cor sit difficile regere ratione
ondit Psalmus in suis meditationibus
desse dicens nichil corde meo fuga-
tus me deseruit et proprias cogitationes
deseruit totiens deum offendit cor
meum cor vagum et instabile dum suo
dimittit arbitrio et diuino caret consilio
in semetipso non potest consistere sed omni
mobilium mobilium per infinita distra-
hitur Hec est que quia multa regem
preuenerunt non mirum quod singularitate sequen-
tes querunt delectari non tristari De-
discebuunt ergo viri nunc quasi
quidam multa ubi secundum Theophilum
soli viri memorantur ab evangelista
quia legalem consuetudinem assequa-
tur accipit ergo Iesus panes quos
non de nouo creauit sed in manibus
suis multiplicauit ut mirandum esset
magis notum quia tunc multiplicatio
magis preceptibilis quam creatio et
cum gratias egisset distribuit id est
distribuit per apostolos precepit discipu-
lis similiter et expressibus quantum
volebant Sic et nunc in sancta dei ecclesia
quidam panibus fideles reficiunt per
panem quo indigent penitentes pa-
nis lacrimarum et dolorum qui confidit
ex consideratione pene eterne de hoc per
psalmistam fuerunt michi lacrimae
meae panes die ac nocte sed quia si
solum panem amaritudinis lacrimarum
quis habet nec speret de uenia pec-
catorum despicendo deficit panis hic dul-
corat et temperat spe salutis et confiden-
tia glorie celestis hic pane abata
est maria magdalena quando labris
rigauit pedes Christi et ueniam peccatorum
omni obtinuit illam quod dulcedinem
expta fuit de qua propheta ait Quia
magna multitudo dulcedinis tunc quod
abstondisti timentibus te Scitis est
doctrina scripturarum quo indigent igna-
tes et simplices Vnde quidam dicunt
non in solo pane uiuit homo sed in
uero quod procedit ex ore dei Tercium
panis potest intelligi quod cotidie

nobis in oratione dei postulamur
et dicitur in plurali nobis quod nobis et
pauperibus debet esse communis iuxta
id ysaie lxxij. frange esurienti panem
tuum Quia panis est sanctus quo
indigent viatores ne deficiant in via
et hic est panis Christi de quo ipse ait
Iohannis vi. Ego sum panis uiuus qui
de celo descendi Quia panis est
celestis uidelicet fructus dei et visio de
quo luce xiiij. Etis qui manducate
panem in regno celorum dei Sed querit
Christus et Thomas post eum cur pal-
ticum sanare uolens non orat neque
suscitatis mortuos neque mare quietas
hic autem orat gratias agens in se ut
condat qui quiescentem inapiuit gratias
agere oportet deo in minoribus orat ut
discas quod non propter indigentiam orat
si enim indiget orare multo magis
hic in maioribus fecisset quia uero
ex auaritia fecit manifestum est
quod hic confestim nobis orat Ubi
accipit istud donum ad referendū
gratias humiliter et deuote deo alligamur
Est enim ipsa operatio bonorum ut deum
laudent et ei de collatis beneficiis re-
ferant gratias actiones Gratiarum quippe
devota actio est bonorum adeo recep-
torum augmentatio nam hoc ipso quod
gratias de acceptis agimus deum maxime
addamus maiora pro uocamus quanto
igitur homo de acceptis in ampliores
gratias actiones consurgit tanto ei
maiores gratias deus confert et
ideo optimus modus impetrandi quod
petitur gratias agere de acceptis Et
per oppositum qui non agunt gratias de
acceptis merentur puniri et perui de
acceptis attestante apostolo ad romanos
primo qui loquens de prophetis ait quod cum
ignouissent dominum non sic deum glorifica-
uerunt sed errauerunt in cogitationibus
suis Est et gratiarum actio diuine ma-
lestatis protestatio in hoc enim quod deo
de beneficiis reuerentiam deum esse
inimicum testamur a quo dona percipi-
mus in cuius signum ut nos mouet ad

agendu' graz actones xpus gras
egit fregit et dedit discipulis ut
apponet tbe Est ptea graz act
nte necessitatis demonstraco qma
qui regnat suam i digentia pro
testat patz ergo q ad agendu' q
rias deo deuote et humiliter obliga
mur Ut autem impleti sut dixit
discipulis Colligite que supauerut
fragmēta ne peant in quo ondit
miracula veritas si em i a multipli
tato fuisse s'm apparenā homines
non fuissent satiati nec vere si fic
te vident' nfecti n' inde reliquie
pamū sensibiles ad maiorem deda
com miraculi et eius publicatōm
renāfissent pfragmēta em alijs
portata publicatum ē mīaculum
et appbatum colligerūt ergo et
impletūt duodecim cophinos frag
mentoz ex quibz pambus et duo
bus pscabz qui supfuerūt hys qui
manducauerūt non a casu s' diuina
dispositōne impleti sut xij cophini
s'm m'm xij aploz aduendū quod
discipuli debebant esse iugū oris ter
raz quibus qmittenda essent ocul
ta scripturaz alijs pandē que pnt m
telligi pfragmēta Unde habemus
sup a' Quod siq est ad discipulis
colligit qz seariora mistia que a
rudibus capi nequeūt nō sūt negli
gent' habenda s' aduodecim disa
pulis apli s' ptophinos designat
et ab eoz successoribz diligēt m'que
da s' illi ergo homines cū vidissent h'
signū s'q non visim n' auditū nec
ab aliquo pphaz s'm dixerūt qui hic
est v' ppheta qui ventur' ē in mūdū
ad ipm s'q saluand' Alij aut pphete
venerūt tantū ad ipm ad veniam
denūciand' et dicit s'dm glosam
pphetam pphaz et lūmē totius mūdi
qui pphas promissus eat messias
et saluator mūdi Ex hoc vero quod
ad pceptū xpi fragmēta pami p
aplos colligit' accipit vltimū docu
mētū s'cē scripturē mīstia non s'm pas

s'm reuelanda In canon xj q. iij. qm
v'm ecclasticus et est p'ommi super
xij pphetas dispo' Quod qndo v'm
ecclasticus videt non solum multos
s' fortes et qui opp'mē pnt iusticiam
et m'm doctoꝝ rabiem processisse ut
accipiant p'mū mūdū et omnia pro
mūmbus faciāt paupes dementē
importis et audire cōtempnant tace
at illo tpe ne det s'm cāmbus et
mētāt magnūthas an porcos qui
cūsi cōculcent eas hec ibi Notitia
em s'cē scripturē arguit p'btuosam cō
sideratōm possiduosam supplicatōm
et soporososam delectatōm Verus
igit' est i' theologus qui non solum
fulget scientia s' et edificat vitā hec
est theologus qui sciōse ac recoler
te illege dei meditat' die ac nocte
frequens em meditacō legis diuine
tpat corpis volūtatē iuxta id s'm
xij frequens meditacō carnis afflic
tio et p'dicat dei pietatē iuxta illud
s'm In matutinis meditabor i te
quia fuisti adiutor meus Exultat
homo carter iux id p's Immeditacōe
mea exardescit ignis Verus est
theologus qui officiosa supplicatōe
os suū apert et s'm attrahit de sacra
scriptura non l'italem s' spūalem quia
l'ra occidit spūis aut viuificat y. cap
iij verus theophylus est qui habz
sapidam noticiā scripturaz Unde hu
go de s'cō victore libro suo p'mo de
anima sic inquit Nichil i hac vita
dulcius sentit' nichil auidius sū
mit' nichil ita mentem ab amore
mūdi sepat nichil sic am cōn tep
tatōnes roborat nichil ita am q
temptatōes roborat nichil ita ho
mīez exaltat et adiuuat ad omne
opus bonū sic studiū s'cē scripturē
hec i' Sic igit' et qui docet et qui
audit v'ba dei se habeat ut veram
theologiam attingat et grām fil
dei et gloriā cōsequat' Quam
nobis concedat xpus rē

Pgressus ihesus pambulabat
Iericho luc. xix. dei filius
desertis celoz ad yma de
scendens dignatus est pambulare
iericho hoc est mundu istum qui velut
lima que significat pfectio semp
voluit et mutat exiit em a pre
et venit in mundu exiit no desendo
nam duudu in qua cu pre manet
ocultus s assumedo nam humanu
in qua de matre natus appuit ma
ifestus quoz idem semp erat et
est n mutat sicut quod dese p pro
phetam loquit Ergo sum deus et
non mutor voluntate mutabili
nam assumpsit et sponte se muta
com nre quatenus humanitate respi
at subiecit fm em duuaz naturam
semp e imutabilis eo q nil ei ac
cedit et ab eo nichil recedit quia ni
hil habet nisi se n aliud e hns ab
habito n aliud habitu ad habente
nisi quod in similitudine homi faus et
habitu inuentus vt homo qui muta
bili tes nras assumpsit et mos defectus
absq tame pto suscepit Ex quo
statim accipit istud doumētū Immu
do qui pfectio designat est continua
mutatio semp em celu mouet s ce
pora celestia in motu sut qtinuo s
tra homines animalia et ciuita tre
nascita altant na vt ait arles
in libro metheroz Iste mundus mfe
rior est qtinguius lacombz supiori
bus vt dicitur ey inde gubnet id e
quod meo fiat qnaco et corrupto
ac altaco qtinua et ob hoc quia mu
tus mutat vanaia omis homo
subit Quod consideras ecclastes
dicebat Indi ciuita sub sole et ecce v
musa vanaia et afflictio spūs et vi
di nichil pmanē sub sole vnus nafa
tur et alter moritur vnus extollit
et alt depmit vnus esat et alter
decesat vnus letat et alt egen
et paup vnus dñs et alt suus
Ipe quoq vt ait iob natus de mulie
re breui viues tpe replet multas

miseris qui quai flos egredit et fugit
velut umbra et nunq in eodem sta
pmanet stulti sut qui labentem ali
quē n vbi manē petuo possint que
rūt tñsit quippe ipe et omis con
cupia et gloia ey quare cu omia
que i mudo sut vanaia et afflictio
spūs tñseant et tñs e nudus i q
malicie plūmū sapie modici i quo
omia vana omia lubrica omia labi
lia omia obvoluca tedys obfessa la
queis vbi picant anie et corpa
affligit in quo finis dubius de q
exitus horribilis non est nobis vi
le ymo multu dñpabile mudo af
fia et rebus caducas immergi sed
potius ad cēna et pmanē iugiter
aspirare debemz vbi morle indu
et immortalitē vbi absterget de
omem lacrimam ab oculis scōz et iā
non erit luctus neq clamor neq vl
lus dolor qm pōra tñsuerūt Sēit
Et ecce vir nomine zacheus pnceps
publicanor et ipe diues publican
dicebant qui publica vectigalia
exigebant quoz qmercia vix aut
nūq sine pto valeant et ceteri quia
ergo zacheus erat exactor fisa p
cipuus eo q sicut pnceps latronū
est pnceps latronū Sic et ipe sup
publicanos ex actores publica co
mercij pnceps erat ex quo pphas
et nephas sibi diuicias acqrebat
liq em diuicias habitus nō sūt
tñe s abusus Nam abrahā di
ues erat dauid locuplex iob opu
lentus qui dō placentes inuenti
sūt digni difficile tamen est diui
cias habē et non amare eas vel nō
extolli sic eē migne et non ardere
cu vitas dicat q difficile est diui
tem intrare in regnū celoz q tam
impossibile credit apud homines sit
imposse apud dñm qui diuites non
despiciat cu et ipe sit diues Ex
quo accipi fm donu liq nō ois
diues ex eo quod diues est repre
hensibilis salua tam diuites est

1 difficile p[ri]ma p[ar]te est Augustinus
sup[er] ps[almum] l. p[ri]mum attendite ne passim
 diuites respiciatis et rursum ne
 depauper et egestate p[re]sumatis si
 em non est p[re]sumed[um] deducatis q[uo]d
 to magis no[n] est p[re]sumed[um] depaup[er]e
 tate Et subdit paup[er] vltimos no[n]
 h[ab]et etiam non ip[s]am vestem ab
 latus e[st] ab angelo i[n] synu abrahe
 videns quis sublat[us] est non vi
 des quo sublat[us] est i[n] synu abrahe
 lege scriptu[m] et in venies diuitem
 abraham sublat[us] e[st] ergo i[n] synu
 diuitis paup[er]. Hec i[tem] non ergo om[n]es
 2 diuites s[un]t arguendi. Et p[er] s[an]c[t]a
sc[ri]ptura quod diuitem saluat e[st] diffic
le p[er] p[ro]p[ter] b[eat]u[m] Gregoriu[m] quarto mo
raliu[m] qui ait Rare valde est ut q[ui]
aiat possidens ad requiem tendat
 nam qui multiplicandis diuitijs
 inh[ab]ent raro alterius vite gau
 diant quod tam[en] ut redemptor
 n[ost]r[us] valde rux ex solo diuitio ma
 iorem euenire posse monstrauit apud
 homines inquit hoc impossibile
 est apud deu[m] alit[er] om[n]ia possibi
 lia s[un]t. H[ic] i[tem] Crisostomus in libro
q[uo]d nemo ledit nisi a se ip[s]o dicit
 diuitiar[um] sequela est luxuria ira
 intemperans furor iustus arro
 gancia supbia et om[n]es qui ira
 conablis motus H[ic] i[tem] quia
 no[n] affia diuitijs est rarissimu[m]
 non miru[m] q[uo]d saluat diuitie est
 rare aut em[en] Greg[orius] xi. moraliu[m] fa
tile e[st] homi[n]i tunc diuitias despice
cu[m] eas no[n] habet difficile vero est
cu[m] eas hab[et] viles estimare H[ic] i[tem]
Et quibat inquit er[an]t vide i[n]m[en]s
 et no[n] poterat p[er]turba q[ui]a statua
 pusillus erat vide quippe non
 potuit i[n]m[en]s p[ri]mo impetus quia
 p[ri]nceps publicanor[um] s[an]c[t]o quia
 diues erat t[er]cio quia vide non
 potuit p[er]turba Quarto q[uo]d statua
 pusillus erat Ex quo accipit
 t[er]tiu[m] docum[en]tu[m] p[ro]p[ter] maxime
 publica officiales et imp[ro]bi ex ac

tores diuites diuitijs i[n]mersi socie
 tibus malis implicati n[on] non fragi
 lite carnis i[n]fimi vel co[m]pede male
 consuetudinis allegari vide xpm
 nisi fixa diuitio adiutorio cruce vere
 p[er]m[en]tibus ascendunt non potunt
 na[m] quo p[ro]p[ter] maxime publica et
 scandalu[m] deu[m] valeat cognoscere cu[m]
 ip[s]or[um] intellectu obfatu[m] est i[n] cog
 nitione veri et tabescat affluens i[n] op[er]a
 tione boni quo aduident[ur] deu[m] af
 fuit qui iam i[n]fibilis factus i[n] i[n]fi
 nitis stetit quo ceus lumen diu
 asinat quo a sathana ap[er]ditus
 liber incedet qualis i[n] palatio aie
 corruptus dulcedine diuitior[um] p[er]p[et]et
 quod om[n]iq[ue] i[n] consuetudine depuatus
 sapiet ea que s[un]t dei cu[m] dicit sapi
 ens p[ro]p[ter] cu[m] i[n]fundi malor[um] venie
 contempnet qualis affluens tenebr[um]
 similis suis a[n]i[m]is quare i[n]tuitu
 no[n] illuat dies t[er]rat solis radios
 sustinebit quo saluabit[ur] cu[m] dum
 dectno p[ri]mo p[ro]dicat[ur] videt[ur] sibi
 p[ro]dicat[ur] quam ludens loqui qualis
 mortuus vite ad vitam affurget
 nempe et si velit non poterit
 diu em[en] potuit vide xpm noluit
 diu ved[et] p[ro]p[ter] i[n] quo domo velit no[n]
 potuit eo q[uo]d datus est i[n] manu de
 qua iam non nisi p[ri]m[us] altissimi
 surgere non valebit Et quod offi
 ciales et imp[ro]bi suo officio et
 actores qui tenet[ur] ad exata d[omi]ni
 co[m]missionis i[n] quadrupla videt[ur]
 no[n] p[ro]p[ter] p[er] p[ro]p[ter] i[n] libro de ver
 bis d[omi]ni tractat[ur] xix. vbi ait m[ul]tib[us]
 p[ro]tectoib[us] t[er]tib[us] rectoib[us] p[ro]
 her s[an]c[t]a ioh[ann]is d[icit]a nemine co[m]m
 atis neq[ue] calupniar[um] faciat[ur] sed
 estote contenti stipendijs vris q[ui]
 t[er]tib[us] sibi stipendia publice decur
 ta consequit[ur] si amplius querit
 tamq[ua]m calupniator et co[m]issor
 ioh[ann]is s[an]c[t]a q[uo]d p[ro]nat[ur] xxii. q. i. In
 trogaueru[n]t om[n]ib[us] qui accipit
 pecuniam ut iudicaret b[on]i vel sim
 plicat[ur] ut iudicaret teneatur rest[itu]e

nam cum ex officio suo teneat iudicare
et bene iudicare et quibus tunc accipit et
cimen confessionis quoniam et idem si
accipit pecunia ut non iudicaret
cum debet iudicare vel ut non male iu-
dicaret lege iulia repetendarum canoni-
zata prima quod per quoniam non licet iudi-
ci vendere iustum iudicium et filiarum ad
voto vendere iustum patrimonium et uir-
gulto iustum quod iustum. Non licet
verba sunt Augustinus et generaliter cimen con-
fessionis quoniam cum quis in officio
constitutus et torquet aliquid pme-
tum a subditis aut cum quis non ut
facit ad quod tenet nisi data est pecunia
omnes enim hi nisi restituant si posse
hunc restituere christum unde non potuit
Et quod mala societatis videtur christum in
pediat aut tibi per nam aut ysidorus
liberum. desimo bono. Sic bona multa
habet quoniam vita sanctorum sic plura mala
affert malorum. Et vero singulas
et vitabiles cito ad peccandum aut as-
sueti male agere impediunt per nam
licet eis mala que agunt displicent
fragilitate tamen trahi vel consuetudine
vincti operantur que detestantur. Et hoc
ideo quia caro concupiscit aduersus spiritum
et spiritus aduersus carnem. Cupit ergo
cito mobilis ad peccatum et vinctu pecca-
di consuetudine videtur ibi per peccata non
per eo quod detinet ualida repugnat
quippe ratione per sensualitate suavi-
bit. Quo fit quod non penitus dolent ut
doleant hoc est quod dolor inefficax dolo-
rem inferat efficaciter. Porro quod zache-
us videre ipsum non potuit quod statim
pusillus erat preterens ascendit iheroso-
lymam sic ut videtur illi quod inde
erat transiens ubi per arborem pot-
intelligi vera penitudo propitius
quoniam qui ascendit christum videbit.
Ex quo accipit istud documentum homines
ascendentes arborem penitus sunt ha-
biles ad christum videndum. Ad quorum asce-
sum hi gradus requiruntur primo enim
ut penitentes agnoscamus si in omnibus
humiliamus. Nec reputamus nos esse

dignos dei beneficia si peccatores iuxta
id christum cum omnia bene feceritis dicit ser-
ui inuolentes sumus. Secundo si omnes quos in
ordinato amore dileximus sicut filii co-
sanguinei amici vel extranei et maxime
carnali dilectione federati affini tota-
li quantum rationem respiciat reliquimus
autem consideratione deum est alia.
Ergo de deo et de agnatione tua
per affectionem enim nimiam carnis et sug-
gerimus multi peccant et hijs quos
falso amore diligit loci peccandi pa-
rant. Tercio si in omnibus actibus nostris
deo placeamus cupimus non modo quoniam
qui hominibus placeant confusi sunt quoniam
deus spreuit eos aut ipsa qui videtur
querit placeat hominibus ordinando
actus in quibus hominibus placeat velut
in fine reputat enim iusti qui placeat
deo et hominibus iuxta quod de moyse
se legitur dilectus deo et hominibus.
Quarto ut voluntate nostram volu-
tati diuine per omnia subiiciamus quia quod
omnis dispositio qua deus facit vel quod
quid fieri occulto iudicio permittit no-
bis placeat debet si enim bona sunt id est
ex gratia si mala sunt permissa. Exius
tiam ac ideo repugnare mune aut
iusticie non est sapienter. Quinto si omnia
terrena quasi sopnum extimemus nec
in illis aut mentem figamus aut in
ordinate delectari queramus. Sexto
ut omnes actus nostros cogitationes et
consilia mensura legis diuine modum
Sic igitur si penitendo ascendimus per
faciendo debite in virtutem christum vi-
dere potimus. Est signabile quod
zacheus quod turbam dimisit et arboris
ascendit christum vidit ubi accipit do-
nam. Et perit volens adueniam perire
debet turbam impiorum hominum turbam se-
cularium negotiorum turbam malorum co-
gitationum seu fantasmatum turbam
carnalium per iniquorum relinquere. Tibi
enim impediatur languidum ne ad
motum aque penitus veniet. Iohannis
et palatium ne ipsum accedat. Luce
et. Tercio ne christum impellat. Luce

xxviii zachou ne ihm videt ut hic
Sub die enim et cum venisset ad
locu suscipiens ihu vidit illum
non tantu oculis corporeis qm
misericordie quibus patres quos
iustificavit respexit Et quia x
ipm pns respexit demu qd xpm
vide potuit quoniam nisi vias
duas pns mente illuere mens vi
tatem intellige non potest qd admodu
nisi lux solis pns irradiet aut me
dui illuere homo quicunqz oculos
aperiat lucem solis non videbit
xpus aut e lux vera que illuat
omem hominem venientem in huc
mudu et xpus est vitas et ideo si
luxe eius vitas no capit dicit qd
zacharus ad videndu xpm vidit qd
re iuxta Jacobi dom. iij. ca. apm
quate deo et appropinquabit vobis
Et dixit ad illum tamqm iam
dignu diuis eloquio zachare magis
ex nomine adonsion sue i nuabi
lis sapie qua omnia nouit Nam
iux aplm ad hebreos Omnia nu
da et apca sunt oculis eius Et qz
ad ostension familiaritatis amicitie
scdm quod dixit moysi Invenisti
gratiam coram me et tempm noui
ex nomine festinas descende non
procrastinans non se excusans
Nam scdm h'm in libro de pcep
to et dispensatione verus obedi
ens moras nescit mandatu no
procrastinat oculos patris visui au
res auditui manus opus pedes
itineris sic se totum totum recol
ligit melius vt impant ex eius
impleat iussione Et e festinas
descendit non tm descensu loca
li s et mentali p humilitate et
excepit illum gaudens detanti
hospitis adventu i domu suam
non tam corpoream qua obedi
ex alijs virtutibus fabricatam
Et quo accipit istud documentum
xpianus non cu mora vel desidia
s prompte et hylaiter debz ma

data xpi exequi et implere p na
cu deus sit om creaturar dñs et
si non paret s vellet d fieri id
statim esset implend multo g magis
cum paret unde h'm in quodam
sermone Non est dubiu qn amplio
rem gratiam mereat qui patum se ex
hibet an mandatum quam qui o
bedire satisfagit post mandatu celei
ter g est de obediendum et hys qui
positi sunt loco dei Na h'm Gregori
xxv. moralium titantem id melior
est obedia qm victima obedia so
la virtus est que meti ceteras v
tutes inserit inestas custodit me
melior e obedia victimis iure pre
ponit quia p victimas aliena
taro p obediens vero voluntariam
voluntas ppa mactat h'm Gre
gorius p quod pz quod frustrato
riu est sacrificiu ubi costat que
piam dei vel superiori non esse p
obediens subiectu Item sic celei
ter obediens meret pmiurita mo
rosus vel piger penam metur
Item non est admittenda cuius
excusatio cont dei mandata na
leuia sunt vt ait vitas xporius
omnia mala quis debet pati
qm malo consentit et metus
causa sua Et cu viderent sal
q mtraret domi publicam mur
murabant dicentes quia adhuc
peccatorem diuitis In quo pecca
bant duplicat false iudicando de
zacharo et de ppo zacharo quidem
quia iam pator non erat s vere
penites xporiam penitudinem
incepit ee quod non erat non ergo
h'm Gregori debuit meo despic
quod fuit quia incepit esse quod
non fuit l. di. frū de xpo vō male
iudicabat na non mor q ad eum
que p gratiam suam iustificauerat
diutibat Et quo accipit istud
documentu detractores mel solent
gōtere invenem pro isto pt induci
dm h'm hardi in quoda sermone

qui ait Si semper pauper es vitem et
abiectionem te reputant si diues ambi-
tiosum auarum et cupidum si affabilem
dissolutum si predicator vel doctor hono-
ris vel humani fauoris questorem
si vates mutilem si ieiunans hypochritam
voratorem h. ipe. Omne quippe quod
recte agit ad detractorem et emulis
sinistra interpretatione corrumpitur
Unde cassiodorus super psalmum dixi
custodiam vias meas sic autem
homo sic cautus est ut si in emu-
los loquatur nullum verbum eius in
erat aliquam questionem nam metu
fuore ebrie omne quod recte dicitur
perisum videtur hec est quo vicio la-
borant plurimum nam secundum Ieronimum
ad celanum pauca sunt qui vicio re-
nuent hec est nam quidem est
viciu detractio quoniam secundum Ieronimum super
canticum simone xxv. Omnis qui
detrahit proximum quid proderit seipsum va-
cui caritate deinde quid aliud
detrahentem lingua intendit nisi ut
is cui detrahatur modum veniat ut
contemptum ipse apud quos detrahitur
ferit ergo caritate monuit qui
auduit lingua maledicta et quoniam
tum in se est necat fiduciam et ex-
tinguit Sequitur Stans autem
zacharius non titubans propter murmur
et detractorem sic nonnulli qui ad vi-
num detractorem sibi bonum iam
inchoatum deseruit dixit ad dominum
Ecce dimidui bonorum meorum do pau-
pibus Ecce qui fuit iniquus per frau-
dem factus est iustus per fidem et qui
fuit princeps publicanorum factus est
pro egenorum Et si quid defraudauit
hic est magnitudo modico per fraudem
modicum lesi reddo quadruplum non
dicit reddam quia tenet homo sta-
tum restituere et semper iudicandus
est in mora quousque restituatur
res que reddi debet mora autem
sua iubet est notitia de re iuxta
moralia. m. zacharius autem moralis
noluit ut dicitur cras reddam aut

mitto quod satisfactum in futurum futurum
em contingere impediri potest ne fiat
sed dicit reddo in quo est signabile quoniam
proinde et discrete deo sua obtulit
et ratione diuisit quia dimidui bonorum
suorum obtulit pauperibus et si aliquem
defraudauit reddidit et sic et aliena
restituit et sua pie dedit Et mirum
nam patrum verna non datur nisi correc-
to ut dicit regula iuris nec potum
dimittat nisi restituat oblatus h.
qui facit elemosinam de rapina pau-
peris quasi victimet filium et conspectum pa-
tris Ex quibus accipit istud docu-
mentum peccatores etiam publici ad christum con-
uersi elemosinis sanctis de iustis labo-
ribus apertis ad quas obligati fue-
rant pro qualitate furoris et af-
fectus et latitudine beneficii redimunt
pro isto inducat Augustinus in sermone de
diuite qui ait elemosina mudat
peccata et ipsa impellat pro nobis ad
dominum quia quidquid pauperibus
dederimus ipsum integre possidebimus
Ita in libro de vitiis domini de iustis la-
boribus facite elemosinas non enim
em corruptum estis iudice christi ut
vos non audiat cum pauperibus quibus
tollit nolite facere velle elemosinas
defensore et vsus item glossam se-
condum etiam. xxxv. Nolite inspicere sa-
crificium iniustum sic ait Apud deum
non operatur munus non persona
inspicitur petentibus sed dilecto et hu-
lilis cordis Ideo non debet offerre
sacrificium de iniquitate sed de iusto la-
bore Ite Gregorius. xij. moralium sic
inquit Quociens post culpas ele-
mosinas facimus quoniam propius actibus
pau damus Unde et prophetam de eo quod
hec non agit dicit Non dabitur do-
ppriationem suam non pauperi redemptionis
sue h. i. Quare facienda est elemo-
sina ex pro corde ut redimatur per-
icula Elemosina enim ut ait Augustinus
super. i. simone ix. Amica dei co-
stitutum est semper et propinqua est
pro quibus usque voluit facile mu-

mus gratie impetrat vincta pitor
ipsa dissoluti fugat tenebras exting
uit ignem hinc cu multa fiducia
poete celi apperuit et veluti regina
mante nullus iamcor nullus cus
todum qui assistit audet dicere que
tu es vel vide si omis eam a regio
ne suspiciunt ego e hns alas aureas
transpta poma venustateqz succu
ta vltum hns candidi atqz mansue
tum penata et leuis et sp an solu
regale consistit. hec i. Sequitur
aut ihus ad eu quia hodie hinc do
mum salus fra est sz inhabitatio il
luminato et saluato illuato pfide
meo qz dicit hodie h est huc die
qua fecit sol iusticie. In habitatio
pauitatem quia domum h est toti fa
milie et spaliu consuetudine zachei col
lata est gra dei Saluato pspem
que data e sibi et domum eo qz et
ipe sic filius abrahe no tam carne
sz imitacione qz dicit. Iam vocaber
filius abrahe sicut em ille pgnas
suscipiens meruit et angelos susci
pe. Sic tu non angelos sz dnm
angeloz suscepisti venit em filius
homo sz de celo mundum phui
litat assupam qui ptea filiu vo
cat se homo vt benignitate suam
ondat pqua vt dicit glosa non
dedignat sua msta exponere vt
querere p doctrina et salu facit p
gram quod pizat pculpam. ¶
Ex quo accipit finale documentu
homo p gratiam dei iustificatus
consecratur domus eius dei mplex
quidem e domus di vniuersalis et e
tota machina mundi de qua salom
Roni dne quia fabricasti tibi domum
ppetua celum et terram simul et m
aere domus ptiulus et est sancta
mater ecia de qua id intelligit
domum tua dne decz scitudo domus
spualis et e vgo gloriosa de qua
pheta ait. Vidi et ecce impleuit
gloria domum dni dei. Domus sm
gular et est humanis redeptoris

assupta de qua scriptu est. Sapia edifi
cauit s domum et exadit in ea calup
nas septem. Domus signor est ba
tudo celestis de qua pheta inquit.
Ingrederis domum thabnathi usqz ad
domum dei. Domus inferior et est do
mus oronis ipa videlz basilica de q
xpūs dixit. Domus mea domus
orons vocabit. Interior ipa videlz
basilica de qua xpūs dixit. Domus ma
domus orons vocabit. Domus mti
or ipa videlz amma p gratiam
iustificata de qua psalmista pam
bulabam innocencia cordis mei i
medio domus tue. Et huius domus
fundamentu est fides testu carnis
hostiu obediencia paulmetu humilitas
pauitatem qtuor laterales iusticia for
titududo pdenia et tpanaa. ¶ Fenest
huius domus sūt hospitales cu hylai
tate et mia cu largitate. In hanc
domum venit ihus spualit zachei z
eam pgram suā dedit hanc
domum mtiorem. Domus quippe est
basilica designat que ad orandum
et placendū dnm e spaliu e deputa
In hac sic conuenire debemus vt m
ea angelos descendentes et ascen
dentes ad videndū gestus nros co
templem. pmo nedum angelos sz
et deu angeloz ibi adesse credamus
testimonia iacob patriarche qui dixit.
¶ De domus e illo isto. Ibi emm me
morale cotinuū delectabile suau
tutissimū corpus dnm nri ihesu x
assupam. Ibi i aqua et spiritu isac
mento baptism denouo produa
mur. Ideoqz sic stemus sic nos ha
benus i domo dnm vt domus diue
maiestat oculos no offendamus
sz magis humiliter et deuote orantes
gram m pnta et gloria i futuro
gsequam. Qm nobis pstare dig
net. xpūs p sila bndictus Amen.

M mbulas
ihus uix mare galilee vi
dit duos frs anath. vi.
Dei prius mēta sapientia

Ipse unigenitus deus verus digna-
com humani generis copaciens ut oves
errantes ad se vni epm et pastores
reduceret in mundum veniens pie ac-
dilat voluit hominibus conuersari ut
illud Baruth mplet post hoc in-
trus visus est et cum hominibus confatus
est quous visio sue benignitatis iudicio
illos attraheret quos distracta iustitia
qua ferre consuevit pastores non attraxit
et qui propter nos humanum dei nomen
addere cunctis in nostra venit ut quoniam
facilis et mitis sit ad indulgendum
videtur Et ob hoc pastores aggere-
dit homines recte fidei peccata pascit
tur Non sequitur ambulans ihesus
iuxta mare galilee quod alii stagnum
Genezareth et mare Cyberiadis
vocat secundum Tubani Vbi statim
accipit istud documentum magne
pietatis est iudicium quod dei filius verus
homo dignatus est de virginis nasci
mentis videtur et hominibus conuersari aut
em augustinus in libro Cur quando
et quomodo deus homo. c. vi. deus
homo fieri dignatus est quous illud
plenius tanto diligimus atque laudemus
quanto clarius eius benivolentiam
nos cognouimus valde quippe videtur
mirabile mirabile Ille qui de nichilo
omnia fecerat id quod est quoniam nichil
amore hominis assumet et velut
vestimentum indueret atque creator
creatura efficiet et dominus in habitu et for-
ma sui inueniret Et subdit Ru-
quid sine sui inuentione non va-
luit egerere quod lapsum erat qui
potuit auare quod nondum erat
aut non potuit aliquem legatum
digerere qui genus humanum digeret
et vice illius aduersus hostem an-
tiquum posset conficere potuit pla-
ne si vellet et post multa Subdit
Rex potens et clemens tali modo
hominem subvenire deposuit quo
melius nunquam ex cogitatione potuit
et unde descendit clemens inde
illum eleuauit potens quia et

primus homo ceciderat naturaliter deus
bonum quod dederat oportuit ut homo
remueret Istud quod emendando teneret
Et Deane igitur igitur qui sunt magis
de aduentu magis dei non audita tanta
sua dignatione ad amandum ipsum
mouentur Confisus etiam se illi intel-
ligat qui dei filium forma sui assump-
sisse ut esset secundum humanitatem pau-
lomm inuenerat ab angelis aut
negant aut id debilitate credunt quoniam
si pietatis opera in multis sanctis sunt
repta ut se vendunt redemptione
aliorum et se propter liberationem capti-
uitati tradiderunt Quidam etenim
paulus episcopus plibando filio cuius-
dam vidue in captiuitate se dedit
Iohannes elemosinarius profusitudo
ne pauper semper vendidit et suum
se cuiusdam aurifabri fecit quid quod
mirantur aut cur debilitate credunt
myrro qui fons est totius pietatis
quod in humanitate supra voluit velut
homo hominibus conuersari et tandem
propter redemptionem moysi Credat
igitur ex hoc quod ambulans ihesus iuxta
mare quod prius designat seculum
ita quod iuxta fuit quia nec patrum
nec dolus est inuentus more eius
videtur duos fratres symones qui vo-
tur petrus et Andream fratres eius
concordia et unitate coniunctos licio ne-
gotio occupatos quia multos re-
tia in mare videtur secundum Remigium
non tam corporaliter quam spiritualiter
ad corda ipsorum respiciens Erant enim
pastores qui secundum Crisostomum Artis
ope futuri dignitatem gratiam prophetabant
Nam sic qui reuera iactant nesciunt
quous pastores comprehensum sunt Sic doc-
tor quando diuini sermonis reuera super
populum iactat nescit qui sunt accessi
ad deum sed quousque deus reuertitur
illi adherent eius doctrine secundum ipsum
Et quia auctoritate Crisostomus assuit
istud documentum Symo doctor ad
populum non equaliter audientem corda
conuertit nec quoniam in omnibus sed in quibus

dam sapere saluare opat' ait em
beus Greg. xij. moralium tractans id
Job donec aut vba diuina et fau-
ces q' hys vbi beus job et electi r
reprobis aliquid munus videt' quia
vba sapie que audiunt electi non solu
audiunt s' etia gustant ut eis in cor-
de sapiat quod reprobis non metibus
s' solummodo auib' sonat Aliud naq'
est nominatu tibi audire solummodo
Aliud vero est gustare electi itaq' a
bu sapie sic audiunt ut gustent q'a
h' quod audiunt p amore medulli-
tus sapit Reprobis vo s'ceda vsq' ad
q'q'mcom somnus tendit' ut vites
quidem audiant s' tunc corde frigi-
do qualiter sapiant ignoret. h' ille
Ex quo pz quod vba dei audientes
quidam intelligunt n' sapunt quida
et sapunt et agnoscunt q'm diuinitate
affm diuinitas opat' ut igit' petre
et andrea piscatores non piscari s'
hom' facit xpus vocauit eos dicens
Venite post me no tam pedibus q'm
affm et imitatione fm glosam et
fua vos fieri piscatores hom' i. doc-
tores ut rethe vbi dei comprehendat
homines de mudo tempestuosus et pau-
los vbi non ambulat s' feruntur
q' dyabolus cu delectatione opellit
eos in malo se opm ut homines se
altit' comedant sic pisces foriores
deuorant minores fm Arisot. h'
st' piscatores de quibus locutus est
dns p'p'ma dices quidam in vos
piscatores et piscabunt' vos Ex
quo istud eliat' documentu. Vocatio
dei sine iustificatione et magnificacoe
no pcedit Istud est apli ad romos
scribens quos vocat' i' et iusti
ficiunt et quos iustificauit illos et
et magnificauit Duplex autem
reputat' vocatio q' d'ns ad se ama-
dum et quend' attrahit dignat'
Queda gnalis que fit vbo signo
et nuatio verbo quippe vocauit
deus pat' omes ad salute magna-
cone filij sui qm vbu ano fme

Jobis pmo liz p't' iustitiae et
quidam insensibiliter siue animaliter
venire ad deum p'plum p'pendit
magna quippe fieret iustitias si
rex polonie mitteret filium suum ad
vocandu pauperem ut eu honore r
gloria cora om' sua militia honora-
ret ac multis diuitijs subarraret
et tpe venire qtempnet. Quicquid
aut longeplus maior censet' con-
tempus et iniuria si vilis homo
et vms qui bibit quai aquam i
iquitate dei p'is vngemtu' ad ig-
na celestia p'natuitate et passio-
nitate contempnit de quo ipsona
xpi Job inquit Quia meum vocauit
et no indit' michi Signo vero x'
nos vocauit quod e corpus eius
p' nobis maruce extensum in altu
elevatione et sanguine ipsius rubri-
catu ut em om' ipm mente aspice-
rent lignu crucis ascendit lacus p'
foraret sustinuit manus ad se at
tendit extendit pedes ad mane-
dum nobis affigi p'misit voce vulg-
na clamas spm emisit passio-
clamore adde voluit ut sic salter
ad se honorem reuocaret sed propt'
dolor magnissimi homines et sensum
sequentes n' passio copacuit nec
clamore ad amad' mouet' De quo
propheta p'mo scribit. Vocauit et
renuistis extendi manus et non
erat qui aspicit p'ea vocauit nos
p' nuat' hoc est p' p'dicatoris officiu
de h' luce xij. dicit Vocauit milia
et misit suum suu hora tene dicere
munitatis ut venirent s' multi a
veniendo se excusant quida p'ter
sublimitate diuinitatis ut supbi q'
dam p't' difficultate tene oau-
patis ut quai Alij p't' voluptate
animalis delectationis ut luxuriose
et immundi Queda aut e voca-
dei spalis et fit triplr' onsiombus
exemplor' promissionib' flagellor'
Quot em milia vgnu quod milia
mim' quot milia confessor' nos p'

cesserunt tot sunt milia vocantur et
vocat que fit per deuocatione vo
prima scribitur primo petri. ii. In hoc
vocat estis ut benedictione hereditate
possideatis deuocatione autem perspicua
per illud quod ponit beatus
Gregorius. xv. moralium sic inquit
Nescit impius mala que fecit nisi
pro eisdem malis puniri cepit et
sic veraciter intellexit dabit et aliquid
huius inpropositis subdit Iniquus per
casum oculos aperit quando post cul-
pam iam in pena sua conspiciat quod
malum debuit vitare quod fecit
h. i. Sic ergo homines deus vocat
per temptationes tribulationes per flagella
ut saltem sic intelligant qui tunc
pacis tranquillitatis et prosperitatis mal-
lige noluerunt hinc augustinus super psalmum
flagellum meum et exilius glorificat
creatorem appellat nolentem erudit
ignorantem custodit virtutem pro-
teget infirmitatem exaltet torpente
humiliat superbentem conat inuocet
h. i. Et beatus Gregorius omelia
xl. sic ait Tribus modis nos con-
ducit interrogare quod uenerunt cum aut
flagelli disciplina nos percutit et
quanta nobis in se vel de se parat
condit aut quo nolimus nobis obe-
dia precipit et minus nobis obedie-
ntia patefacit aut aliqua occulta
nobis aperit et aliqua abscondit et
mensuram nobis in se humilitatis inno-
tescit h. i. Et propterea in his tem-
poribus flagella quibusdam non in-
telligunt apertum non cor ad considerandum
disciplina dei iudicia et futura pre-
dicta continent de quibus Gregorius. xii. mo-
ralium. c. x. sic inquit Qui nonnul-
li qui et flagella tollerant et tamen
mente ad flagellantes animam minime
reformant hec i. Ex quo potest argui
nostra fatuitas hominum Nam bruta
animalia quare ferunt cognoscunt
cum extra viam vel quiescere in via
videntur asini aut homines quare
tribulantur aut quare temptationi-

bis primum non cognoscunt. Potest
etiam trahi ex verbis predictis tristis
ubi ait de malis quod non ambulant
sed ferunt istud docuit. Pius homines
postquam subacti sunt iugo dyaboli
non quod recte docet ratio sed quod
demon impellit aut passionis im-
petus nisi forsitan occulto moueat
quod bonum aliorum vel reipublice
instinctu operantur quod sic ostendit
dicitur Nam cum peccator incidit iugo
dyaboli est in ludo demon cum eo co-
tinue tam enim eum de impietate fecit
ita ut dicitur peccatum et quid accidit in-
triste Nam facta promissione de vita
longa decipit ut incautus dum non
speciat occumbat Nam vanis etori-
bus ne peccatum confitendo apparet aut
penam refugiat infatuat Nam in sa-
toia gaudia quia sunt mansura
imprimunt Nam penas sine fine ma-
fias Nam ut verba iustorum predicta quod
sorum docendo redarguentium quasi
grauia minime sustineat sed aut ea
calumpniat aut false redarguat Et
quod spiritus in laboribus versatur quia aut
molluit mala que inferat aut me-
tuit ne heret et ab alijs inferantur
et quidquid contra proximos cogitat
hoc contra se proximos excogitat
formidat sicque vndique suspectus vnde
dique tremulens dumque letari videtur
a demone subsumat omni enim hora et
momento obstat ut impuncto ad in-
ferna descendat et cum cathenatus
ducatur quam libertate gaudere dum
quod et quotiens ad agendum iniqua
pergitur tribulatione et angustia sed
non intelligunt vallat eo quod cor sus-
piratione et anxietate confunditur
Ecce quidem si occulte quis appetit
alienadumpe quantas vigetur cogita-
tombus ne valeat deprehendi si re-
licita vitate mentem desiderat ut au-
diendum annos fallat quantum labore
adhibet colorate loquendo ne de me-
daco arguat ponit quippe ante
oculos quid sibi a se habebat vitate

respondere possit et ad magno cogi-
tatu paratior quo p[er]falsitatis argu-
menta vitatis ex super documenta et
brevis omnis p[er]ior non e[st] sine ludo dra-
boli q[uo]d non vult vadit s[ed] quo ipse
demon aut tumultus passionis eu[m]
impellit. Et res est nonnulli mali
cosi invenit in quibusdam prude-
tes in multis tamen ut cetera fallit
et h[ec] ideo quia exierunt eos malicia
eor[um] due namq[ue] Aristoteles sup[er] mathe-
um Quia anima semel malignitate
capta stulticia tunc efficitur Tale q[uo]q[ue]
pe e[st] viciu[m] malignitatis ut amillo ple-
ruiq[ue] homo impulsus semper p[er]cipiet
et sepe absq[ue] effu[ctu] opis erupnosa
et impossibilia conat[ur] effu[ctu] Et ille
h[ec] in multis et maxime modernis
h[ec] h[ec]itas t[ame]n sui quatuor r[ati]o[n]ib[us] con-
sistentem que sunt Genia impatencia
audacia impudencia Et valde velox
est t[ame]n iste ad effundendu[m] sanguine[m]
qui n[on] timore frenat[ur] n[on] pudore mhi-
bet[ur] Trahit[ur] aut[em] aduobus equis p[ri]ma-
bus ad omem p[ri]mam promptissim[us]
trena s[ed] potencia et scali pompa
poro p[re]sidet h[is] equis p[ri]mabus au-
rige due timor et luor Timor quidem
potencia stringit et luor invidendo re-
dit et reuera venenu[m] malicie quod
gravit inducit et p[er]f[ect]u[m] h[ec]itas peius
est veneno sp[er]ent[ur] Aut em[en] Genia epla
h[ec]itas qui h[ec] venenu[m] sp[er]ent[ur] sic
alici venenu[m] malicie et si nos et alys
tame[n] p[ri]ncipalit[er] habentia s[ed] illu[m] Non
igit[ur] mir[um] quod homines subu[er]go con-
sistentes dyaboli non recta ratione s[ed]
sensu ducit[ur] et quo a dyabolo vel pas-
sione tumultu impellit[ur] n[on] in mudo
ambulant s[ed] tamq[uam] in mai[or]i fluctat
et feru[n]t Dequit[ur] At illi totu[m] relict[ur]
retibus secuti s[un]t eu[m] in quo s[un]t Gen-
itatu affectu potius pensare debet
q[uam] censum Quid[em] em[en] reliquit qui
e[st] ml retinuit multu[m] dimisit qui
cu[m] re possessa coru[m]p[er]it tunc remittit
uit a sequentibus ergo tanta dimis-
sa s[un]t q[uo]nta anon sequentibus totu[m]

p[er]f[ect]a potuerit Extiora em[en] m[en]a dno
q[uo]ntu[m]lib[et] p[er]ua sufficiat Nec p[er]pendit
q[uo]ntu[m] in eius sacrificio s[ed] ex q[uo]nto profe-
rat Estimac[i]o[n]em quippe p[er]u regnu[m] no-
h[ec] s[ed] tantu[m] valet q[uo]ntu[m] habem[us] Ubi
istud accipit d[omi]n[u]m ex m[en]tione cordis
opera que de bonor[um] s[un]t q[uo]ntu[m] deus
accipit vel resp[icit] magis q[uam] resp[icit]
at m[en]tione[m] hominis q[uam] munera aut
vba U[bi] p[er]to inducit quod p[er]one b[ea]tis
gregol[us] xij. moralu[m] Ubi sic ait sepe
comit[ur] q[uo]d iusti et iniusti habent vba
similia s[ed] tamen semp[er] cor dissimile
est et ex quibus d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s ab iniustis
offendit[ur] in eisdem quoq[ue] a iustis pla-
cat[ur] Nam phariseus ingressus nite-
plum dicebat Seu uobis in sabbato
deomas do om[n]ia que possideo s[ed] iusti-
ficatus magis publicanus q[uam] ille
erit At phariseus se iustificauit in
ope atq[ue] unde ille offendit[ur] inde iste
placuit Cor itaq[ue] hoc nisi quia op[er]e
de singulor[um] actus a cogitac[i]o[n]ibus
pensat et meus a iustis siq[ue]ba no[n]
sunt que h[uius] corde proferunt[ur] Et ille
et h[ec] est q[uo]d ut idem ait p[ri]mo mora-
liu[m] hostis in bona que agim[us] t[ri]bu[n]t
modis insequit[ur] et uidelicet hoc quod
in coram hominib[us] agitur in m[en]te
iudicis conspectu uiu[er]it Aliq[ui]do in
bono opere m[en]tione[m] possit ut
om[n]e quod m[en]tione[m] sequit[ur] p[er]u[m]
m[en]te q[uo]d no[n] exeat quo hoc ab o[mn]i me
p[er]turbat Aliq[ui]do vero m[en]tione[m] ui-
uere non p[er]ualet s[ed] in m[en]te a[m]one se
quar[um] i[n]t[er]ne oppone[n]t ut cu[m] p[ro]positu[m]
m[en]tis searcor[um] quisq[ue] ingredit[ur] sub
uato latet[ur] m[en]te quai ex m[en]s[ur]is p[er]-
mat Aliq[ui]do vo[n] nec m[en]tione[m] in
aat n[on] i[n]t[er]ne supplantat s[ed] op[er]is b[ea]tis
in fine a[m]one allaqueat q[uo]nto q[uo]d vel
a domo cordis vel ab i[n]t[er]ne op[er]is
longius recessisse se simulat tanto
decepnendu[m] bone a[m]one t[ame]n astu
cius expectat et quo m[en]tione[m] queq[ue]
q[uo]d recedendo reddiderit eo illu[m] repen-
tino no[n]nu[m]q[uam] uolue[n]t durius insana-
bilius q[uo]d t[ri]ssigit Et e[st] Cor igitur

omni custodia seruandū est ne hostis
polluat bonū ad quod agendū quis
procedit. Demq; subdit exemplū
eorū qui est carnalis affū prodeō
postponit cū dicit. Et procedens inde
vidit alios duos frēs ubi nondū
q; vocat bmos et bmos sic alibi le
gitur quia m sū bmos et bmos q̄teny
scdm Greg nobis tractus inuolat q;
qui caritate erga alios nō h̄ p̄dicit
officiū nullatenus suscipere debet. Et
qui scdm Crisostomum sup̄ mattheū habu
dancoz est grā noui testamēti qm̄
veter. Inde p̄mū p̄lm edificauit fr̄
vniū fr̄atnitate h̄nt aut sup̄ duas
Jacobū inquit zebēdē et iohēn fr̄a
trem eius in nauī cū zebēdeo p̄e eoz
reficientes retia sua quod ē maxie
paup̄ funditū vetera em̄ reficiebat
qui de pietate commendat eo q; iūta
paup̄tate p̄i suo succēbant ut se
cum eū baiularet in nauī. Non ut
e istos adiuuaret s; ut ista illam con
solarentur sua p̄mā. Ubi accipi
istud doctū. Filius vel filia ad h̄be
dum curam de parentib; est n̄aliter
obligatus quod sic p̄. Extraxim
em̄ ab eis p̄fectōm nobilissimū
que ē esse et ob hoc dicit p̄sus
q; filij parentib; nō p̄nt reddē equi
uales. Nam tria dona ab ipsis re
p̄nt quoz nullū suffiaēter recon
p̄sare p̄nt eē videliq; nutrimentū
et doctrinā. Ratione igit̄ esse natūa
lis quod extraxim; ab ipsis parenti
bus tenem; eis h̄uili ac reuēter
suire extota v̄tute corpis. Si em̄ s̄
debiles ip̄os scdm̄ possibilitatē mā
portare debem; et eis manualiter
seruiam; ad quod nos incitat natūa
Cytome de qua narrat solinus de
mirabilib; mudi. Q; cytome m̄st
pietas. Nam q̄ntū parentes impen
derūt fētibus educandis tantū et
ip̄e m̄vce apulis alunt. Et ambro
sius exameron de ope q̄ntē dīe. c. xxxv
p̄mē. Q; h̄c auis p̄m̄ p̄m̄ p̄m̄
senectute nudatū p̄m̄ p̄m̄ fouet

causans cibo pascat et dū irrupat nē
dispendia h̄m̄ inde senē subleuat
et ad volandū ex̄cet. Si ergo irōna
le erga p̄ntes tam miram pietatē
ex̄cet q̄ntā impietate exhibent q;
cum sint rōnile victū p̄ntibus m̄di
gentibus subtrahūt aut manus i eos
incaut violentas diligant itaq; fi
lij p̄ntes ne dū ligatū s; ope atq;
corde. Tūc aut̄ corde diligit aui
et inuicta et post mortē dilectōis
signa ondūt. Inuicta necessāia m̄f
trando et post mortem p̄libandis
eis imessis i elemosinis orōmbus et
ieiuniis depurgatorio succēdo. Tūc
vero ore diligit cū dicit et aspis
v̄bis cū eis nō cōtendūt s; p̄us et
dulcibus v̄bis respondent. Rep̄en
siones eoz pacient et h̄uili re
cipiūt quod cōt̄ illos qui mortem
p̄ntibus optant ut ip̄oz h̄ditatē
p̄cipiant q̄tenus sine rep̄ensione
sue volūtatē m̄fluant aut qui p̄nti
bus malediciū nō attento q; ma
ledicendo p̄ntibus maledictōm m̄
rut p̄reterea ratione esse naturalis
in nutriendo nō p̄nt filij reddē pa
rentibus equiuales. Nam p̄ntes
nutriūt filios de sua carne et p̄ia
substantia aliena filij aut̄ nutriūt
p̄ntes de substantia aliena et ob hoc
filij qui p̄ntib; i necessitate nō sub
veniūt mortalit̄ peccat quod p̄ p̄
glōm̄ Exodi. xx. que dicit h̄c p̄ci
pit quod filij honorent parentes
officiū pietatē i necessitatib; subue
nendo et ip̄is beneficia exhibendo
h̄ ibi quod em̄ p̄cipit impatur et
quod impat̄ nō ē fieri. Insuper
ratione esse naturalis filij bonis p̄nti
bus nō p̄nt reddē equiuales. Nam
cū etas tenera sit p̄ona imalū si s̄
doctrina fuerit et seruierit amali
vix aut nūq̄m cessabit. Unde alex
ander pharado quia magis mōibus
aleom̄de suo pedagogo m̄fectus fue
rat nūq̄m eos dimisit. Paueant
igit̄ qui parentes nō honorant

respondere possit et cum magno cogita
tu pertractat quomodo perficitur argu
menta utilitatis exspectet documenta
Et brevis omnis peccator non est sine
ludo dyaboli quoniam non vult vadit sed
quo ipse demon aut tumultus pas
sionis eum impellit. Et est res mira
nonnulli maligni moventur in quibus
dam prudentes in multis tamen
ut ceteri falluntur et hoc ideo quod excita
uit eos malicia eorum. Aut namque C
ostomy super mattheum Quia anima
semel malignitate capta stultior
diutius efficitur. Tale quippe est malum
malignitatis ut a nullo plerumque homo
impulsus semper peripitet et sepe
absque effectu operatur in ipsa et in
possibilia contra efficitur. Hec i. Hec i
multas et maxime modernis habet
hereticas curru suum quatuor rothas
consistentem que sunt. Seuicia in
pauca audacia impudencia et
valde velox est. Trus iste ad effundendum
sanguinem qui non timore frenatur
non pudore inhibetur. Thib autem a duobus
equis primariis ad omnem primariam
promississimis arena suspota et
seculi pompa porro presidet. Hys
equis primariis aurige due timor
et luor. Timor quidem potentia
stringit et luor invidendo rodit
et reuera venenum malicie quod ge
ritur indurati et perstiterunt heretici pe
ius est veneno spiritus autem enim. Se
neca epla. lxxxviii. Quia licet venenum
spiritus sit alteri venenum est tamen
vita spiritus sed venenum malicie et
si nos et alios tamen principaliter
habentia sunt illi. Non igitur mirum quod
homines subiugo consistentes dyabo
lo non ratione sed sensu ducuntur et quo
a dyabolo vel passionis tumultu
impelluntur non in mundo ambulant sed
tamen in maiori fluitant et feruntur.
Dequit At illi continuo relictis rethi
bus serui sunt eum in quo secundum quod
affectu potius pensare debet quoniam
resum. Multum enim reliquit qui est

in retinuit multum dimisit qui cum
re possessa concupiscentis renuntiavit
a sequentibus ergo tanta dimissa sunt
quanta a non scriptis concupiscentia potu
erunt. Ex tunc enim nostra dominus quicquid
sua sufficiunt. Ret perpendit quoniam
in eius sacrificio sed ex quanto proferatur
estimatum quippe per regnum non habet
sed tantum valet quantum habemus. Pro
istud accipit documentum ex intentione cor
dis opera que de bonorum sunt que de accep
tat vel reprobat. magister respicit inte
tionem hominis quoniam munera aut verba
pro i. inducit quod ponit beatus
gonius. xiv. moralium ubi sic ait sepe
contingit quod iusti et iniusti habent verba
similia sed tamen semper cor dissimile est
et ex quibus deus dominus ab iniustis
offendit. Idem quoque iniustus pla
cat. Nam phariseus ingressus inter
plum dicebat se iusto bis in sabbato
decimas de omnibus que possideo sed
iustificatus magis publicanus quoniam
re exiit. Et phariseus se iustificavit
in opere atque unde ille offendit inde i
placavit. Idem itaque hoc nisi quia omnipotens
deus singulorum actus ad intentionem
pensat et eius auribus si verba non
sunt que habet corde profertur. Hec
ille et hinc est quod ut idem ait primo mo
do. hostes non bona que agimus tribus
modis insequuntur ut videlicet hoc quod
cum cor hominibus agit in internum iudicium
conspici videtur. Aliquando in bono opere i
tentionem polluit ut omne quod iustitia
ne sequitur pure mundum quod non creat quod
hoc ab origine pertinet. Aliquando vero intentionem
vincere non prevaleat sed in ipsa actio
ne se quam inimice opponit ut ad pro
positum mentis secatior quisque ingreditur
subiuncto latenter vero quod ex insidiis
primat. Aliquando vero nec intentionem vincit
nec intentionem supplantant sed opus bonum
in fine actionis illaqueat quoniamque vel a do
mo cordis vel ab itinere operis longius
recessisse se simulat tanto decipiend
bone actionis immundum astutius expec
tat et quo manum quicquid quod recte.

reddidit eo illum repetitio nonuqum
vltie diuini insaniabilis qz insfigit
h i Cor igit omni custo suad est
ne hosti polluat bonu adqd' agend
qs pcedit demqz subdit ex eoz
qui est carnales affais prodeo p
ponit ai dicit Et procedens inde
vidit alios duos frs hbi nondum
quod vocat bmos et bmos sicut
alibi legit quia mis bmos et bmos
qz s m b m nobis tuatus inuac
qz qui caritatez erga alcm no h
p dicatione officiu nullatez susape
det Et qm s m b m s m h a
budanor est qm noui testa qua
veter inde p m p m edificauit su
p vnam frmitate h a aut sup du
as iacobu inquit zebeden et iohes
frim eius inauu cu zebeden pre eoz
refiaentes reaa sua quod est mar
paup' iudiau vetera em reficiebat
qua unde emerent no hebant
qui de pietate qmendant eo quod
itanta paupate pri suo succubant
vt sciam eu baiularet inauu No
vt i r i os adiuuaret s vt ista illum
cosolarent sua pnaa h b i accip
istud donumet filius vel filia ad
habendu cuam de pntib e nali
obligatus q sic p Et traximus
em ab eis pfectom nobilissimam
que est esse Et ob hoc d phus
q filij parentib no pnt idde eq
ualens Nam tria donu ab ipis re
cipiut quoz nullu sufficiunt vto
pensare pnt ee videlz nutimetum
et doctaz / ratione igit ee nalis qd
ex t m m ab ipis pntib tenem
eis humilit' accipient' suue ex tota
vntate corpus Et em sut debiles ip
sos s m possibitez m m portare de
bem et eis manualit' pmanus
ad quod nos inatit na cyrome
de qua narrat Solim d m iablib
mudi Et cyrome mest pietas Ma
qntu pntes impenderut fetibus
educandis tantu et tpe m m a
puillis alunt Et Amb i Exmeron

o ope quate die c xxxv pome Et
her amos p m p m p m p m p m
tute mudatu p m p m p m p m
caustis abo pasat et dum recipat
ne dispedia hinc m senie subleuat
et ad volund exet Si ergo irra
conabile erga pntes tam m m
pntes ex q qntaz impie ex hibe
qui cu sint rationales vntu pntib
idige s b chut aut manus i eos
tiant violentus diligat itaqz filij
pntes ne du ligua s ope atqz corde
Tuc at corde diligut cu i vnta et
post morte dilectoms signa ondu
m m m m m m m m m m m m
libandis eis i m m m m m m m m
m m et ieiunys de p gatorio succedo
Tuc vo ore diligut cu du et a p m
vb ai eis no cedut s p m r dilab
vbis iudent i p h e siones eoz pacie
ter et h m m m m m m m m m m
q morte pntib optant vt ipoz h e
dicatem p m m m m m m m m m m
sue volutate i p m m m m m m m m
maledicant no attet q maledicdo pa
t m m malediccom m m m m m m m
coe ee nalis i m m m m m m m m
idde pntibus equales Ma pntes
nutiunt filios desua carne et p m s b a
filij at nutiunt pntes desubstancia
aliena et ob hoc filij qui pntibus
i necessite no subueniunt mortaliter
p m m m m m m m m m m m m
que dicit h m p m m m m m m m
rent pntes officio pietat' i necessita
tibus subueniendo et ipis bnficia
exhibendo h e i b i Quod em p m
p m m m m m m m m m m m m
esse est fieri Insuper ratione esse
naturalis filij bonis pntibus non
pnt idde equuales Nam cu etas
tenera sit prona i malu si sine doc
tina fuerit et senueit amaliaa v m
aut nuqm cessabit Unde alexad
ayacedo quia malis moibus aleo
inde suo pedagogo infectus fue
rat nuqm eos dimisit P m m m
igit qui parentes no honorat

paueant qui in eos manus iniungunt
timeant et illi qui ipsoe peribant
et eorum indigentis non succurrunt. Ma
viam ducit nisi digne pem
tuerint non euadunt puniunt
em. medu tles difformimodo ali
qm. fit eis vite temporalis abreuia
to qm si honorantibz pntes prom
tit vite longeuicatis assu cotrario
no honorantibus vite breuitas debe
re pluium em tles subito moriunt
ymo 2 scdm Canones ngti pntibz
adonacione et testameto sibi facto
excludunt et successione hereditaria p
uanc. hinc ergo filijs de iacobo
et iohanne pponit quos dno videt
et vocauit eos ut eu sequerentur
de illi relictis rethibus et patre se
tua sut eu. Ex quo tntur istd
domu vltm. Sequela xpi est m
his que salute respiciunt aut per
fectionem vite pntibus pponenda
qd sic patet. Nichil em est ppo
nendz salute nec aliquis plus qm
deus est amandus. Vnde quia dnr
mordmatus pntum medu impedit
salutem aut pfectionem filioz. Ingt
xpus mathei. x. Veni separe hos
ad bsum patrem suu. Et ibi deum
dicit qui amat patrem et matrem
plus qm me non est me dignus
Quod tractans de omni sic ait
Si necessitas veniat ut amor pntu
sue filioz amor dei opactur et
non possit utiqz suari odium in
suos pietas idcu est suanda. Et
subdit potissima cautela dyaboli
est homines ab amore religionis
rethe p amorem parentum. hinc
cu dno extuisset pdicandi officiu
quidam ei suggestit ecce mater
tua et fratres tui foris stant qretes
loqui tibi insidias xpo tendens ut
spuali opi carnem et sanguinem
ante ferret. mathei. xx. hinc Jo.
in quadam epla sic inquit licet
in collo paruus dependat nepos
bz sparsio crime et scissis vestibus

178
vbera quibus te miterat mat' ondat
licet in hunc pr iaceat paltatu
pge prem sicut oculis ad vexillum
arug' euola solu pietat' genus m
hac re esse crudelem. hinc b'us
thomas cito quolibet questione
xxi. moues questionem an religiosi
si videat prem suu in necessitate
constituam possit sine plati sui licen
tia claustru exire ad subueniendu
pri indendo dicit. Qd si nondum
miciat et p aliu subueniri non pos
sit non debet mtre religionem s te
net pntibus mstrare maxime
si absqz pnti malo possit i seculo
remanente. Si vero p aliu possit
eius pntibus mstrari pt si vlt
religionem mtre. Et allegat super
illo dimitte mortuos sepelire. Ci
postomni. Postqm vero aliquis e
i religione professus est mortuus
mundo. vñ p spualem mortem de
obligat' actua parentu sicut ead
de obligat' p mortem corporalem
hinc ibi hinc gregorius. vii. mora
liu. ondens quod parentes odie
di sut salubrit' et amandi sic m
quit. Disceamus tempata discere
ms arte eos et quomodo diligere
et salubrit' eos odio habere qts
sic facit p amorem odium surgere ut
valeamus eos podium verius aa
re. Hec tpe. Sic ergo commendanda
est pntu dilectio dum salute non
obstat n' pfectionem vite impendit
sic diligamus pntes ut dea a quo
omnis pntas nominat' non offe
damz si ipm et diligendo quomodo
enter et odiendo salubrit' pntes z
proximos omnia que agim' tam
qm in fine nrm vltimu et oportu
na ordinem' ut eius b'itudinem
coseqm'. Quia nobis q'adat xpus
p secula b'ndictus. Ame. idc scito
lyzabeth iohane baptista
impletu est tpus parien
di et peperit filiu luce
pmo domi dei cefet. tu mulier par

at impleto tpe patiendi Nam ex defui
et quoz expat venit ut aborsim mu
lier pascatur Et audierut vicin sq
cohabitacoe et cognati sagrimis
propagacoe quia magnificauit
dñs miaz suam qd est magna feat
miam sua cu illa Ex quo accipi
istud documentu Ex opibus pijs et
multis arguit magna mia dei hic
em dñs abstulit sterilitatis obprobri
um prolem Elizabeth sterili dando
ita ut dice poterat de dño desperit
obprobriu meu coceptu ei graciose
donando spu sco replendo prolem
singularem et nobilissimam qfendo
et eam psonaliter visitando et sec
ta ei reuelando Ita ut dicet unde
michi h' ut mater dñi mei veriat
adme nescis quippe largissimus dñs
et imma copiosus parua dare sed
multa Nam quis est qui mias
domi multas si pensat no muerat
quisnam ex muliere sine deo potius
venire aut imita subsiste quis
potuit ad esse sine deo venie quis
est qui audet dice quidus sine
pato cu dicat Jobes qd in multis of
fendimus omes Nempe ut in me ipo
considero et h' ipm ad speculand
alijs trado pma miaz deus michi
fecit quod amultis patis m' neqm
seculo me custodiuit Quis em non
videat qd sicut in multa cecidi sic et
in alia potui in ade pata et in si deus
adiuuisset me paulom' in ome patm
cecidiss' anima mea Et am m' fecit
gram nam qndo ego peccabam ipe
dissimulabat ego protrahebam in
quitate ipe vero pietatem inhil
om' extendebat Tertia michi onat
meo quod visitauit cor meum et imita
uit ut amara fierent que olim ve
dulaa erant et qui letabar cu male
fecerim reulaba in rebus pessimis
iam recogito omes amos meos in
amaltudine anime mee fletu exco
de qd iam benignu et viscosum dñm
omq' offendi Quarta miam

in meo onat qd permittet et ad se re
deuitem misericordie suscepit ut imple
ret quod dixit Non veni vocare
iustos s' peccatores Quinta miaz
contulit meo qd dedit michi vir
tutem qmendi et demceps
vitam emedandi ne iradima
paterer et fieret error nouissim' pe
ior paze Septima michi miaz i eo on
dit qd minus qd faciois bone indul
get et spem obtemdi michi homi in
digno et patori defua bonitate largi
flua et pietate in finita celestia dedit
Septima miam michi contulit in
eo quod dimiss' nobilioribus et po
tentibus ac domis t're me doce vo
luit ac in scriptis sitis profice ut a
mando eum septuaginta legem legendo
ipm agnoscerem agnosendo plus
amorem quapp' cu ppheta Amias
domi metnu cantabo et p'dicabo in
tis mansuetudine tua qua vocas
sustines custodis patores et ad se re
deuies recipis permittes Sequit'
Et gratulabant' et de tanto dono
qm congratulacoe angelus nuacia
uit Jobes m' p'tero sensit et etia quo
libz ano ipam leta reuoluit Ex
quo accipit istud docu' Amicus qd
pam ex hoc onat si letatur iuc
cessibus alioru prosper' et t'statur
in ad'is Amicor' em s' dñm Azlem
in ethi' e idem velle et nolle et ai
cus ad amicu debet se h'c sic genua
aditura Et ideo dicit Cassiodorus
in epla iustu e ut qui amicus erat
ipser amicus profiteat' in ad'is
sic Item August' in libro lxxx. cu
questio d' ideo amicor' mala sus
tinem' quia ipor bona nos delectat
paua tam s'nt veri amia Nam s' m'
Ambr' in libro. iij. de officijs Ami
lis vox et qm' tuus sum totus sed
pauor est effus' Unde petrus ble
sens in tractatu de officijs amiaa
d' Refert tullius atot et vocat' sem
lis vix duo aut ta amicor' paria
se inuenisse Isti tamen non obstate

xpi dono multa sunt veri amici sci
et fuit. Scptu est em multitudine
credentiu erat cor vnu et anima
vna quod pendens sedm m^o reple
ad paulinu dixit vera illa amicitia
et xpi glutino copulata qua non
utilitas rei familiar non pnaa co
poru tm non subdola et palpas
adulaco s dei timor et diuina
scptura studia coaliauit hec e
Et foy est in die octauo amatiui
tate venerut amia cuade pueru
Sic em erat pceptum Gen. xxi.
Infans octo diez cuadit in vobis
et vocabant eu nome pris sui
zachariam qz os em erat antiq
rum nomina pace pmo genitus
et maxime vngentus impone
qadmodu thobie pmo legitur
Genuit exen filiu nome sui ei
impones Et ridens mr dixit
Nequaquam Sed vocabit iohanes
sic fuit ab angelo et adeo ordiat
Et dixerut ad illam quia nemo
est i cogitatione tua qui vocat h
nome qz diane m^o est qz dicit
tu eum sic esse vocand cu nemo
sit i cogitatione qui sic vocet. Ecce
concedio m^o matrem et amicos
de nome imponedo s matris vox
pualuit eo qz sps scus id ei inspi
uit Unde sequit Imuebant ergo
patri eius h^o est quibusdam nutib
visibilibus ei significabant ex quo
p^o qz zacharias ppter iardulit^o no
tm nutus effectus effectus est. s etia
surdus Et em audire potuisset
vbo no nutu ab eo quesiuissent
quo eu nomiai vellet qui qm
iudicis occultis dei et suis dissen
sacombus se huiliter no sum sit
penam multat accepit. Et q
accipit istud docti voluntati dei
huilic parand et deuotius suis
et dispesacomb occultis no est
se intronitit hic em zacharias
angelo voluntatem dei prolem nuc
tancia non ardidit nec ei simpliat

sumsit s qua impossibile istud
eo q ambo eent steriles ardidit r
ob hoc mutatae passus est. Unde
volens cohibere homines ne se desce
tis diuino temerale intronitit aut
Aliquid nosti ordmem celi et ponere
rationes eius mtra quod tractans
Beus Gregorius. xxi. moraliu sic
inquit Quis intelligit aut viuut
alius insidias mortibus proximoz
et moriat aliis qui profutis ess
vite multoz aliis culmen potesta
tis assequit qui non ledet studet a
lius timore lesos defende coarpiet
et tamen oppssus iacet aliis nego
tis implicari desiderat et coactus
vacat Alius male mehoans vsq
ad vte sue timm ad peiora prot^o
Alius bene incipiens prolongitudi
nem tpm pfiat ad augmeta m
toz de contra aliis male viuens
refuat vt corrigat aliis vero b
vme quidem vident s in hac vita
eo vsq durat quousq ad p^osa pro
rupat et plubus aliis secretis i
dicia respicientib ibi positis inter
medys subdit Quis ista iudicioze
secreta disciat dicat ergo homi
vt se nescie agnoscat Resistentem
vo se cognoscat vt timeat vt hu
bet huiusmodi vt non psumat m
se vt conditoris sui auxiliu requi
rat s e Quare sancti non de
betis iudicia dei pscrutari enim
magestat oppmet agloia vt aut
sapiens Rolice et exquire sensus
scptura contra sensum etie lutho
lice Nam hoc est pone os mcelu
Et postulas inquit euangelista pu
gillarem id est calami quo scribi
Gaupit dicens iohes est nomen
eius Vbi pensand q no dicit eu
s est qz dicit Jam ei nome est
impositu ab angelo et ideo ego im
pono s impositu iudico et mna
ti sit vniuersi de aduementa m
patrem et m^o qntu adpueri
nominaom et ligire ipius sub

tam relaxatōm. Unde sequit̃r Aptū
est autem illico os eius et ligura ei⁹
non p̃mora quia ut ait Ambrosius. Res
cit tarda molimur spissa gra ubi sol
uit fides liguram quam mareduli
tas ligauerat et loquebat̃r bndictes
deum et mīto Danielis em̃ in dicit̃r
bndicite sacerdotes dñi domno ¶ Ex
quo duo accipiūt documēta vñū
q̃ dñs sp̃s est bndicendus et laudan
dus Aliud q̃ sacerdotes p̃alys habent
deū bndicē et laudare pro p̃mo indu
citur id quod ponit Gregorius. xxvii.
moralū. c. xv. tractans illud Job. Os
dñi misit lapidem angulare. Istra in
quid Gregorius. Matutina cū respicimus
redemptor̃ potentia laudant̃ dum
elā angeli etiam cū redeptis i fine
mudi hominibus largitorem sup̃ne g̃
cie glorificant Insup̃ quippe ut nos
ad laudem conditor̃ attendēnt or
ta p̃arne luce clamauerūt gloria
in excelsis deo et mētra pax hominib⁹
bone volūtate. Simul ergo laudant̃
q̃ redeptor̃ n̄r voces sue exultatō
nis accomodant simul laudant̃ q̃
dñm nos cōspiciūt recipi suū gau
dent nūm implei. ¶ Et ecce angeli
et homines hñc mēde laudi dei pre
tea cū solus deus p̃omib⁹ est aman
dus ip̃e solus ē bndicendus Gibi
em̃ debet̃ bndicō clāitas sapientia
gratū actō honor v̄tus et fortitudo
ut ait Iohes in Apoc. Solus q̃ppe
est deus qui sine molestia amat̃
et cū iocunditate amplectit̃r cū secu
ritate desiderat̃r quē q̃nto quis
ardentius amat̃ tanto scdm̃ Aug⁹
melior efficit̃ et q̃nto nūc amā
fuentior dei tanto visio ei⁹ erit
suauior igit̃ solus est cui laus et
honor debet̃. Item si deū ex toto
corde dilige requit̃ ut ē non sit
cor hominis aliauius dilectōm alii⁹
ampli⁹ q̃m dei inclinatū. Om̄ib⁹
requit̃ur ut nulla creatura i laude
deo p̃ponat̃ quicquid em̃ laudis
inuenit̃ in ea id a creatore p̃essit

qui p̃ om̄ia et in om̄ib⁹ solus ē lau
dandus et bndicendus Scdm̃ vero do
cumentū quo dicit̃r et sacerdotes p̃alys
habent deū bndicē et laudare sic de
clarat̃. Nam cū sint ad hēc sacerdotes
positi ut sint lūmē viam vitat̃is de
bent̃ unde v̄bo p̃iter et exemplo q̃
tenus luceat lux ip̃or̃ corā hominib⁹
et glorificat̃ p̃at̃ qui in celis est.
¶ Valde quippe magna est dignitas
sacerdotum et excellens. Nam in ma
nibus ip̃or̃ eor̃ p̃oba s̄ta opante
sp̃u s̄co p̃anis in v̄bo corpus xpi
in substantia et vno atq̃ eodem
momento deus ip̃e qui p̃esidet in
celo manibus eor̃ cōmet̃ in sacri
cio. Si ergo dignitas sacerdotalis de
bite q̃nta est pensat̃r et aspiciat̃r mea
tis progatua inuenit̃ q̃ eam p̃u
lit nedi q̃m̄bus hominibus s̄ etiam
regibus et p̃ncipibus immo angel
et archangelis thronis et dñatōm̄
et om̄ibus angelis et ordinibus. Na
non est angelo aut regi cōfite cor
pus xpi cōfite corpus xpi et sag
vine p̃modisim̄s celoz ad yma
advocare creatorem ut curam eo
sit dñs verus et s̄s totus q̃ xpus i
altari ita vere sit natus ē de v̄gine
sic pependit in cruce et sic regnat̃
in ethere p̃tea sacerdotes s̄ ad hoc m
sticia ut p̃res fieret̃ alior̃ et ob hoc
eis p̃fend̃. Dicit̃ enim papa scribes
h̄mano metensi ep̃o. Quis dubitet̃
sacerdotes xpi regū et p̃ncipū om̄ q̃
fidelū p̃res et m̄gros cōseri. xxvi
dis. Quis dubit̃r. Quorū dignitatem
attendēs constantin⁹ imp̃ator nar
rat̃ dixisse v̄e si oculis vidissem
sacerdotem dei aut aliquem eor̃ q̃
monachico habitu etiam cū s̄ per
cantem claudem meam expolia
rem et op̃rem eū ne ab aliquo
videt̃ eadem dis. Inscribit̃r. Sed
protholor̃ n̄ris t̃p̃ibus v̄liut̃ s̄m
sacerdotū p̃t̃ v̄iam malam sacer
dotū statend̃ ē em̃ ut ait Ioh̄m̄
sup̃ etzechielem libro s̄do. Quod

Pau
 do do
 dalye
 de
 tes
 Se
 o g
 ch
 z
 as
 ma
 te
 ep
 em
 in
 ch
 s de
 geu
 tu
 m
 el
 mb
 Na
 cor
 sug
 ma
 eo
 si
 ne
 at
 m
 hoc
 es
 tet
 q
 y
 em
 mar
 m
 q
 per
 lia
 uo
 ed
 son
 cer
 m
 uod

2

inde tū reuerētia et honore oīrat
uementi deo suo rati deuotione in-
ter q̄ deus ad homines dñs ad ex-
tētia ad suū mortalem diuina ma-
iestas admiserit vñculū et viles
patores dignat̄ pie advenire et
dicat in corde suo dñe in manibz
tuis est vita et mors mea. **¶** Sicut
siquidem q̄ n̄ celi mudi sūt in
cōspectu tuo q̄nto magis ego qui
bibō q̄ aquā iniquitatis. Et ideo
non sum dignus te dñm meum
qui scō sōz ē labilis et om̄i tā-
tū tremendus suscipe subiectū
meū. **¶** Vexti quia venisti vōre
non iustos s̄ ptores et tu es qui
de mūdīs facis mūdōs et scōs
cōfusus demerita tua mīa accedo
mīnis ad medicū vite subūdus
ad fontē misericordie egemus ad
dñm celi et tē creaturā ad suū
opificem desolatus ad cōsolatōre
et libatōrem pūi vñtam spem
meam. **¶** Postea ardentissimo de-
siderio et haustu cordis mīori sua
iussimū corpus xpī suscipiat et
p̄sentia dulcissima cōplūmū
delectatus. Et quia ut ait hugo
triplex est genus sacrificij vñū
dñi corpus alīm cōtēti cordis
tūi mortificate carnis oportet
si digne velit sacerdos offerre et
suscipe quod p̄cedat sacrificiū hu-
militatis in mente et afflictionis
seu penitudinis maxime ut hē-
atur deuotio et suauitas in eius
cōsecratione et sumptione. **¶** Inadūtat
igit̄ sacerdos cū q̄nta puritate et
more et reuerētia debz accedere
ad offēdū et sumendū xpī pa-
nem angelorū et regem celorū
et hominū et obh̄ an̄ et retro vi-
deat ne indignē sumendo offē-
dat illū a quo veniam. **¶** ex
pectabat s̄ se diligeret. **¶** ipa-
rundo vitam cōsequat̄. **¶** Sequit̄
Et fr̄us est timor magnus mag-
nus s̄ admiratōis de hys que

facta sūt in ortu ioh̄is. **¶** Penex cū
elizabeth et stelis peperit nomen
singulare cōtē morem impositi
fuit loquelam patri miraculose
deus rōdidit. **¶** Aut fr̄us ē timor mag-
nus ex eo quod videbant sumū po-
tificem p̄t̄ in crudelit̄ mutitate
pruissum et obhor̄ timebant sacen-
tes q̄ non ess̄ tutū offēdē deum
et sup̄ om̄ia montana iudee v̄
simpliciores habitabant qui fa-
lius credūt miraculis. **¶** Vel sup̄
om̄ia montana iudee diuulgaba-
tur om̄ia v̄ba h̄c s̄ p̄dā mobi-
lia i quo amorū dat̄ intelligi q̄
in locis planis plus erant diuul-
gata. **¶** Et posuerūt om̄s qui au-
dierūt in corde suo miracula q̄
facta erant cōsiderantes et euentū
rei tacite p̄stolantes et dicentes
s̄z m̄ se. **¶** Quis putas puer i-
erit. **¶** Aut dicē poterant quis putas
puer. **¶** iste q̄ dicant mām̄ qualis
iste puer in cuius ortu tot sūt mīa-
cula facta etem manus dom̄i hoc
est potestas diuina et operatio eāc-
tum illo. **¶** Ex quo accipit̄ ist̄
dominētū. **¶** Magnius erat ioh̄es
coram deo et p̄p̄o istud fulatut
dicto vitatis que ait. **¶** H̄c̄ notos
mulier non surrexit maior iō-
hāne baptista p̄cellit em̄ cūctor
enimet vñis̄ antecedit p̄phetas
sup̄gredit̄ patriarchas et quisq̄
ante eū natus erat de muliere m̄-
nor fuit ioh̄es. **¶** H̄c̄ siquidem est
p̄pheta ip̄e p̄d̄ xpī et vox clama-
tis in deserto p̄p̄antis viam dñi. **¶** Ip̄e
angelus non natū s̄ officio x̄
dicente h̄c ē de quo scriptū est
s̄z p̄malachia p̄phetam. **¶** Ecce e-
mittō angelū meū qui p̄p̄abit
viā tuā ante te. **¶** Ip̄e ē alr̄ hē-
lyas. **¶** Unde p̄p̄ austeritate et vi-
te similitudine de ip̄so dixit xp̄s
matth̄a. **¶** Si vñus recipere ip̄e
hēlyas et zathaias impletus spū
scō. **¶** Beda. **¶** magna largitas diuine

124
petuas erat loquela que sola ab
lata est diffidenti cu spū pphete
reddita est credenti. Unde subdi
et pphauit pū quippe implet
spitu scō et postea pphetizat.
Ex quo trahit istud docume
tum. Aspū scō p̄dicator debz v
ba accipe et demqz ipa p̄plo p
dicator debz vba accipe et demqz
ipa p̄plo p̄dicare. Unde ap̄lus.
Non sumus sicut adulterantes v
bū dei s; ex sm̄te sic ex deo corā
deo m̄xpo loquimur. Adulterae
namqz vbu dei scdm Gregorū.
xxv. moraliū. Est a sentie alie
dei qm̄ est aut ex eo non spi
tales fructus s; ad vltimos fe
tus quere laudis huane ex sm̄
ditate loqui ml i eloquio ecclia
qm̄ oportet acquirē et subdit
ex deo loquitur qui fac nō se ase
habere s; ex deo accepisse coram
deo vō loquitur qui mōm quoddā
nōy huānos finiores appetit s;
om̄potentis dei p̄sentie m̄cedit
non sua s; auctor gloriāz queit
qui aut fac ex deo se accepisse
quod dicit et tamē dicendo p̄pā
gloriā queit hic ex deo loquitur
s; non corā deo quia em̄ quem
cordi suo non p̄mit tūqz ab
sentem putat s; s̄a viri et ex dō
loquitur coram deo quia et ab
eo se sciūt habē quod dicit et
ipm̄ suis sm̄ombus habē iudi
cē audicē qz cōsiderant h
ille et hinc venit qz cū plūm
non ex spū dei s; ex p̄po sensu
locut̄ aut si dicit que legem̄
aspū dī non hūc s; quedam alia
hnt pro obiecto et fructu ad
vltimo cōsequēdo p̄pā p̄dicam
do proficiūt. Et quidam qui pre
dicando intumescūt de quibus tu
midis id; sc̄is doctor. xv. moraliū
sic inquit. Vlexqz nō multi
doctine dona papiūt s; ex eadem
dōm̄ intumescūt et magni p̄tēis

videi appetūt. Et subdit Om̄pote
tem deū provocare est de eius do
m̄s m̄t p̄prios sup̄bire qui
etiam nōy i m̄ito p̄dones vōnt
qz dum locutur que nō faciunt
m̄ vsum locutōis sue vba iusto
rim̄ tollūt s; quia h̄ ipsa sup
na grā eis tribuit quoz tamē
vitam m̄p̄ius mōibus relinquit
p̄femet ipos quidem p̄dones s;
s; tamē zacharias pphauit dices
Subdit. Indictus dōm̄ deus
istl om̄ deus dñs iure possessio
nis. Hester. xij. Dñs om̄ tu es
iure creatōis. Genes. p̄mo. In
p̄ncipio creauit deus celum et t̄
ram dñs aut deus istl iure bene
ficiā specialis eo qz notus m̄ iudea
deus quia visitauit mūdū longa
m̄finitate thabestentem sicut me
diciis visitat egriū et fecit redēp
tōm m̄ passionē plebis sue q̄ntū
ad nām qz ex iudeis natus est
xp̄us s; non sue p̄p̄ culpam v
mō redēptōm fecit vniuerso qm̄
huāno iuxta id; p̄phetiā. Redēptōm
m̄sit dñs populo suo. Quare cū
dignatus est dei filius ad nos
desereto p̄ris descendē et defiliis
ire filios dei q̄ntū ē m̄ eo effice
simus q̄ntū de redēptōne sua n̄
eam popa plūm m̄ nobis extig
uam̄ ut illuc ubi est ip̄e cū p̄e
reguans et nos puenē valeamus
Quod nobis p̄fate dignet̄ xp̄s
p̄ secula bñdici. Ame. d. s. petro
Quem dicit homines esse
filium hominis. Mathei. xxi.
Redemptor n̄r amabilis
qz a deo patre ih̄c mūdū pro
salute huāni generis descendit
iuxta ad patre ascensurus erat
ne grege absqz pastore deseret
ip̄ius curam b̄o petro qm̄sit
ut cetos fundamēto sue fidei s;
manet ip̄oz qz mentes exemplo
sacrat̄ ad v̄tutū ex̄cia ex̄cia
sibi qz clauēs regni celestis ligā

nire tū turbis Jam em multa sig
fecerat in conspectu discipulor et
multa locutus est eis de sua deita
te Et ad vltimū q postq̄m dixiss
quē dicit homines esse filiū hominis
subicit Vos aut quē me esse dicit
quā dicit illis quia homines hūa
na existimantibz vos qui dī est
quē me estimatis discipulos at
xp̄us s̄m tabanū interrogat ut co
fessionē m̄e fidei de qua mercede
remunet̄ q̄ vero dixi de cōsuada
fama bona debemz esse solliciti. U
n p̄t vtr dampnificas aliquem i
fama bona in iuste adrestitutionē
tenet. Ad quod respondet doctor
subtilis Scotus inq̄uens. Et p̄phat
p̄t aliquis aliū diffamare. Primo
falsum em̄ imponendo. Secundo vñ
tamē oculatū non suato ordine iu
ris in publico pponedo. Tercio mō
oculatū em̄ sibi in publico impo
siti negando q̄ negans m̄s̄ nōt
imponentem de calūpnia in p̄mo
d̄t q̄ debet restitue fama simpli
retractando vbi suū vel quod ē
imposuit quia alias nō suat
iusticia in reddendo p̄mo quod
suū est. In s̄ d̄t q̄ non tenet re
tractare vbi suū q̄ pposuit esse
vex non em̄ tenet retractare vñ
suū q̄ pposuit esse vñ non em̄ te
net m̄enti p̄ter quodcuqz redde
dum alii s̄ tene alio mō licito rē
dere sibi fama s̄z nō reputetis
eū ēē indignū aut malū vel di
cat stulte dixi q̄ non suato iu
ris ordine pposui em̄ in publi
co qd̄ nō est publicū s̄ p̄mus
modus inchi magis placz ut
dicat non reputetis eū malū q̄li
bz enim p̄sumit bonus donet
probet̄ q̄trariū de sc̄mo. c. vno
De t̄io dicit q̄ similis non tenet
retractare negatōm suam quia
non tenet quō facim in iudicio
confiteri se ēē reū tamē quodāmo
honesto restitue videt̄ dicendo

no heatis pro calūpnatore q̄ forte
bona intencione imponedo vel
forte credebat posse probare m̄etū
suū et deceptus fuit. h̄ i. Ad q̄m
igit̄ omnibus ppositū alijs tace
tibus s̄m Ench̄m Petrus tamq̄m
os aploz et caput pro omnibus r
spondet Tu es xp̄us filius dei vi
ui vbi cōfiter̄ duas xp̄i natuās
vna vero psonam tam dicit tu es
xp̄us .i. vnitus gr̄a sc̄m hominē
duāam cum dicit filius dei viui sū
em̄ non p̄t esse filius hominis nisi
homo Ita non p̄t ēē dei filius nisi
deus Porro sic est m̄i filiū et pa
trem diuinitas psonarū et unitas i
natuā. Ita m̄ter deitatez et hūa
nitatez diuinitas in natuā s̄ vnitas
in psona. Desūma. Unitate et fide
katholica fūntas ibi vna et duabz
natur̄ psona. Expressione at
petri solius pro omibz accipitur
istud docimētū quod est q̄ntum
in ordine. Quociens questionēs
de archanis dei vel fidei oriuntur
ad sedem petri cuiqz ē r̄ndē pro oi
bus sūt r̄fēnde. Hec cōclusio p̄z
de baptismo et eius effū maiores
in p̄natio et xxiiij. q. i. Quociens
de t̄m̄are quippe de fide vel de t̄
m̄ate r̄ndē nulli p̄ter q̄m r̄atōe
sedi p̄mittit nōt glosa in dicto
canone quociens licet m̄x ab ip̄o
em̄ p̄hipe qui tenet locum pet̄
velud a capite dona dei i m̄ebra
eccl̄ie diffundit̄ et velud a fonte
in riuos omēs vigor sp̄ualis descē
dit. xx. d̄s. Primo. xxiiij. q. i. lo
quit̄ d̄ns ad petrū. Ex quo patz
modnoz h̄tiorū stoliditas qui re
sponsione successor̄ petri totiqz
vniuersalis eccl̄ie non parent et qui
tace et de t̄m̄atōm eccl̄ie in p̄tāā
debuerat os ponit in celū dū
q̄rrire contra eā non verentur
Respondens aut̄ ih̄us dixit ei bea
tus es symon bariona vbi sc̄m
Primo. reddidit d̄s aplo vicem

protestimonia de se dato Nam petrus
dixerat tu es xpus filius di viui
dñs aut dixit ei Filius es bariona
h' est fili columbe **Ex quo do.**
accipit qd est sextu Omnis homo
est bñs qui corde credit et ore co
fitec' n' opibus contēdiat q' xpus
filius dei viui corde siquidem
credit' adiust' ore aut fit q'fes
sio ad salute **Ad romanos. x.** Et
crede in deū est amado i deum
tendē de pe. dñ. y. Crede et. i.
Caritas Consequit' q' q' si quis
male agit aut malis p'sectim
hētiis se associat fidem xpī ne
gauc. **Pñ ieronimo** Existimant
siquidem in eo tantu negare si i
p'serutione agentib' q'phensio
se q'fitei reuenerit xpīam **Ecce**
ap'us sub audi ad tyti p'mo q'
sunt f'is p'sa deū asserit ne
gai **Et subdit** xpus est sapia
iusticia et vitas scias fortitudo
negat' p' m'sipienā sapia per
iniquitate iusticia p' mēdauit
vitas p' p'pitudine scititas p' mbe
tillitatez animi fortitudo **Causa**
vero quare petrus ap'us sit a.
xpo dñs bñs subiungit quia ca
ro est sanguis non reuelauit t'
s' pat' meus qui est in celis **Sup**
quo dicit hylaius Bñs hic ultra
hūanos oculos et mēdisse et
vidisse laudatus est nō id quo
ex corde et sanguine cōmēs s' di
filiū prius reuelatōne q'spiciens
dignus q' iudicatus est ut p'mus
agnoscet q' diuitas est xpo h
ipe **Sz** m'm' quo iste bñs nō
ill' qui ante dñ. erant i nau dixe
rant **De filius dei** hic est **Et na**
tanael dixit **Fabi** tu es filius dei
ad q' rēdet **Crisp'** illi non sūt
dñi bñi quia non tlem cōfessi sūt
filiatōm qualem petrus s' vñū
ex m'lis cū estimabant nō vere
filiū **Vel** et si p'cipui quidem
p'mulas nō tamē ex substantia p'r

Ex h' autē loco t'hit istud docu.
septimi **Q'** caro et sanguis non nō
reuelat que sūt dei quō em' caro r
sanguis dñz addē cū omīs ecas
p'ona sūt m'mali **p'p'** q' sensus
carnalis s'm **Aug'** i'f'mone de
timore deo cōtrius est deū negli
gi dyabolo sūt diuina vba despiciat
suggestiones falsas dyabolicas cō
Et s'dm eudem libro p'mo contra
Julianū **Ex p'to** est omīs caro a
peccato s'z adam parente ducta h
ipe **Si** ergo ducta expectato reue
lat ea que sūt p'ci h'mc est qd
Aug' q'queritur de affectione car
nis r sanguinis q' ei cōtrabat
quo ad bonū **m libro meditacōm**
capitulo xxii **Que** sūt isti deus
meus que sic amāz meā obtene
beant q'rauant claudūt et ligant
forsitā sūt p'ci mea ymmo v'e
h'et sūt p'ci mea t're aff'us cōlis
m'fatuat in me sapore spūaliū m
tenio m'fēlor i'curuauit amāz
abm'tuū sup'noz amor t'ce'stū
ex t'mat in me sensus donoz ve
roz **h' c'** **Et** quid dicam carnalis
aff'atō nientem cecat rāconem
adea que sūt dei obm'bilat et
adea que sūt carnis et sanguis
iungit meditanda apit et m'flet
tū h'et iustiaz mūtāt eq'itate nō
suat q'mitates destruit r'igna
sub dñt v'tutes regū et p'ncipi
at p'tates confundit **Ado** ut q'
alias umcebant ex eo q' vñusq'sq'
bellimau m'tendebat que sua sunt
viti suauib' h'et m'ra atq' pene
p'ncēlia manes cōrodit platorū
vitalia aufert ab ipoz oculis dei
iudicia ut non recordent' illorum
h'et s' et suis vlt' vñe non deo i
mittentes s'm ex t'neū et p'mo
ues p'p'i p'dicam et i' dignū cō
sanguineū **Cōtra** qd dicit bñs
Yonny cū vba ponit **i' cādoe**
Moyses vii. q. i. dicit **Ex t'neū**
a moyse qui sūt detribu leui ex

alia tribu eligitur sub illius nomine
de tribu effraym ut significaret prin-
cipatu in populo non sanguini defen-
dum esse sed vite ac hinc plurimos ter-
minum hanc rem beneficii mittere
ut non querant eos metum colup-
nas eligere quos plus cognoscant
etiam prodesse sed quos vel ipsi amant
vel quorum sunt obsequius delimiti
vel pro quibus maior quispiam
rogauit hec ibi et beatus Thomas
quarto quolibet questione xv. de
qd si epus de priuilegiis bonis
magis providet suo consanguineo
subaudi quoniam extraneo non est accep-
personarum sed si ratione consanguinitatis
ei provideat ipsam rationem crucifiri
non caret vnde acceptio personarum
h. e. sequitur et ego dico
tibi petre quia tu es petrus et
super hanc petram edificabo ec-
clesiam meam h. e. secundum Augustinum
in libro retractationum in hac fide et
confessione etiam meam edifica-
bo et porte inferi non preualebunt
aduersus eam. i. non separabunt ea
caritate mea secundum glossam vel
porte inferi h. e. est porta autem eter-
netorum doctrine per quas electi homines
ducuntur ad charitatem secundum Ieronimum
Ex quo accipitur de doctrina
et romana vniuersalis ecclesia
nunc in multis que sunt fidei errae
per hoc probatur auctoritate Cyrilli in
libro thesaurorum ubi ait secundum hanc
promissionem ecclesia apostolica petri ab
omni seductione et heretica contumacia
ne immaculata manet super omnes
propositos et episcopos et super omnes pri-
matus etiam populorum et in suis
pontificibus in fide plenissima et
auctoritate petri et cum alie ecclesie quod
rudam errore sunt recidate sta-
biliter in quassabiliter ipsa sola reg-
nat silenti imponens et omni ob-
tinens ora hereticorum et nos natio-
salutis non decepti superbia neque
vinis superbie debriati typum ve-

tatis et sancte apostolice traditionis una
cum ipsa confitemur quodiam hec. i.
Ex quo patet quoniam stulti sunt qui asatha-
na decepti magis incidunt pro ihesu
quam apostolice que super fundata petri
immobilem christum est fundata fundam-
data inque ecclesia super petra fi-
nissima et confessione petre ka-
tholica dat christus petro plenitu-
dinem potestatis inquitens Tibi da-
bo claves regni celorum et quodcu-
que ligaueris super terram erit liga-
tum in celis et quodcuque solueris
super terram erit solutum et in celis
habemus Qui enim regem maiori
pretere deuotione confessus est me-
rito pretere collatis clauibus regni
celestis donatus est omnibus quia absque
ea confessione ac fide regni celorum
ipam discessionem et potentiam vnde
potentia qua liget vel soluat dis-
cessionem qua dignos vel indignos
distingnat h. e. Sensus ergo est. i.
quodcuque ligaueris. i. quicunque in
dignum remissione iudicaueris dum
viuit indignus apud deum iudica-
bitur et quodcuque solueris h. e. est quod
cuque soluendum iudicauis dum viuit
remissionem peccatorum consequetur a deo
hec autem secundum habemus soluendi at-
que ligandi potestas quoniam soli petro
videatur data admodum tamen et ceteris
apostolis dat non episcopis et presbiteris
omni etate Sed ideo petro specialiter da-
nes regni et principatum iudicia-
re potestas accepit quod quicunque ab uni-
tate fidei vel societate illius quo-
libet seipos segregant des non vi-
tulis potestatem absolui non ianuam pos-
sunt regni celestis ingredi et glossa
dicit Quod specialiter etiam petro con-
cessit ut ad unitatem nos invita-
ret Ideo enim principem apostolorum co-
stituit ut etiam vni principalem
habet christi vicarium ad que diuisa
membra cohererent si forte inter se
dissentiret quod si diuisa capita essent
metum unitatis vnicuique ruperet

Hec glosa ordinata aperiant q
hēta oculos ad videndum quod
cum ab omni pncipis et obedia
sedis aplice suggati sūt saluat nō
pnt et obh ad unitatem redeant
ut ipis redeuntibus apiat quod
non nisi fidelibz in obedia eiusdes
existentibus aperit regnū celoz
Quod nobis pstatē dignet qui
claves ligandi et soluendi dedit
petro et in psona omibz sacerdotibz
xpus semp et metū bndictus

Hec visita. anie. Amen
Virgens maria abyt
in montana cu festinatio
ne. luce pmo. Virgo ma
ria scā spū et corpore vgo sobā
vgo deuota ex regibus orta ex
semine abrahe ex stirpe genero
sa dauid diuinitus cōcessa celit
re promissa iusticiis pfigiata in
maculis oraculis pnuiciata pphē
tias sine corruptione fecunda in
gucanne guida sine dolore puer
pera vgo gemo mentis et cor
por pfulgida decore specie sua
et pulcritudine in celestibus sic
gignita ut eterm patris filiū de
simis celoz ad her ut expiatio
sanguine suo carnē assumet advo
caret et celestem nuū ad se edu
ceret desigms postqū dei volū
tati cōsenties iuxta legatōm arch
angelī dei filiū gēpat Virges
et pphē tante dignitatē fastigium
quia matē dei effecta est nō tar
dans abyt in montana non as
picatez vie exhorrens cu festia
cōne non pigritia vel torpore
tardans intravit in domū za
chaie de que scdm Ambrosium
ppe officiu venerat officio mhet
abyt in qua i montana hē est i
ntem que erat in montanis resp
tu ei galilee nedum i tem s tota
iudea erat i montanis cu festina
cōne cu pgaudio tum profuie
di desiderio Et scdm Ambrosium

Non mēdula de oraculo nō mēta
denūcio non dubitas de ex em
plo sēta provoto religiosa p
officio festina pgaudio Adhuc
abyt in iudea hē ē in iudeam
metropolim regni iudea ut iū
deue pgnanti iuicula defuēt
et saluauit por elyzabeth tam
qm magistra hūilitatē Et q
accipit istud docu. Vera hūi
tas pietatē officiu ex hūe non tar
dat non labor aspiciatē frangi
difficilia tamqm essent facilia
aggredit nō oblectamēto quo
uis ab officio retrahit nō quicq
morari ut placeat hominibz aut
mcedē in publico s soli deo placē
in occulto Hec em virgo maria ce
lester iuicū aspiciatē et labo
rem non horruit non eam quid
qm retardauit non implata a
publico simones in sauc s in iū
tatem venit et domū introiit
ut recollecta et abstracta a tumultu
hōm in sistentē elyzabeth caste
obsequio deo placeret scdm em
q magis est necessaria hūilitas
qm vgritas et obh licet mat
dm ess voluit visitando hūilitatē
remor illi qnto maior es hūi
lia te in omibz lig pulcherrima
sit ad inuicē vgritatē et hūilitatē
pmixtio multum em placz deo
illa anima in qua i hūilitas gme
dat vgritate et vgritas ex or
nat hūilitatē nō em om est vgr
itas multo tamen paucior cum
vgritate hūilitas. Vnde Bn
sup tanta simone xpo. rara a
ius in tris aut sūtate non pde
aut hūilitatem sciamia nō ex
cludi hē ad salute autē omnio
hūilitas ē optima Vnde Greg
vi moralū perit omne omne
quod agit s non hūilitate au
todit hec vtrius ita ē gloriosa ut
etia mali hūiles videt querat
Vnde Bn sup existit est Gloio

sa res hūilitas qua ipā quoq; su-
pbia paliare se appetit ne uideat
h i e hec quia se non extollit sed
se subiacit n̄ se magnam putat dū
quid restat agendū non tardat
hanc s̄m Ambrosii in exameron
etia m̄ritū assidue subiectis
confidēt p̄p̄e fragilitatis et rei
melioris hec i e seruanda est ig̃
hūilitas Nam p̄a fit ad sup̄na as-
census Unde En̄ in epla uis-
cape celsitudinē tape p̄us celsitu-
dinem hūilitatē Erubescat autē
sup̄boz turmiditas qui credunt
locum in celis habē sup̄biam tū
abhūilitate uideant eam uacu-
patam s̄m Cassiodor sup̄ psal̄
Sequit̄ et fitm̄ est ut audiat sa-
lutatōm maie Elizabeth exul-
tauit infans in utero eius Sup̄
quo dicit Glosa q̄ sic i^a ad ve-
tun̄ maie sit i^a aduentū domi-
sensit Ex quo accipit̄ istud
documentū magne uirtutis est sa-
lutatō h̄e uirginis et ob h̄c deu-
te hūilit̄ et frequēter est salutan-
da Conferat̄ em̄ gaudiū descende-
in cor suū sp̄m s̄m Conferat̄ re-
uelatōm diuinoz secretor̄ coser-
phete actum et ideo hūiliter et
frequēter est salutanda p̄p̄e tantū
luc̄ Pret̄ea ē m̄ito salutanda
ut in laude ei⁹ homo cū angelo cō-
ueniat qm̄ si deū in s̄us laudare
uitem⁹ multo magis in uirgine q̄
ipm̄ genuit laudandus h̄ ē enim
i quam deus diues et p̄diues in
comprehensibilis et immensus descen-
dit t̄p̄m̄ carnatōm abireuari et
paulom̄ ab angelis uoluit mō-
rari s̄ aut̄ m̄si ut om̄es in eius
paupertate ditem⁹ eius hūilitate s̄
leuem⁹ eius mōratione magnific-
mur eius in carnatione adherētes
deo inq̄nam⁹ esse unus sp̄us cū
eo Itē est hūilit̄ et frequēter sa-
lutanda qm̄ s̄m Bh̄ardū ismōe
de assūptione uirginis Nihil est i

ea auster⁹ nihil terribile tota suauis
est plena pietatis fecunda gracie
plena mansuetudinis et misericordi-
affici cōpatiendi et subuicendi
habundat effū inuocantibus eam
vniuersis deniq; omnibus omnia fra-
est m̄e s̄m̄ ap̄t̄ ut depleti-
dine ei⁹ accipiant vniuersi captiuus
redemptōm eger cūctōm istas cō-
solatōm p̄tor uenā iustus gr̄az
angelus leticiā tota t̄mitas glo-
riam filij p̄sona carnis hūane
substantiam ut non sit qui se ab-
condat a calore eius omnibus
se se exorabilem omnib; clemētis
s̄m̄a p̄bet h i e Et repleta est
sp̄u s̄o Elizabeth s̄ post cōcep-
tū uirgo uero maria plena gr̄a fū-
ante cōceptū et exclamauit vo-
ce magna s̄m̄ Glosa Non tam
clamorosa qm̄ deuota deuotio ei
magnus est clamor ita ut i^a
audiat Unde exo. xiiij dictum
est Exaudi clamor ad me.
qui tamē non clamabat ad deū
clamore or̄ s̄ cordis desiderio
loquebat̄ em̄ ad populū Et
Ex quo accipit̄ istud documentū
plus ualē ap̄t̄ deū clamor cor-
dis qm̄ clamor ois p̄posito mō-
uāt̄ illud Augustin̄ in quodam
sermone qui dicit Cū oras clamas
non uoce s̄ mente Nā et tacētes
ex audit deus n̄ locus t̄m̄ queit̄
q̄ntū sp̄us Daniel m̄ leones ex-
ultat̄ tres pueri in fornace tri-
phant Job nudus in sterquilino tri-
umphat paradisum de cruce lat̄
inuenit nō est locus ubi nō sit
deus hec ip̄e Item Gregor̄ i em̄e
Illam orōm deus nō exaudit qm̄
homo cū psallit non attendit Ierz
Crisp̄ ayach. vi. d̄. Non uoce cla-
morosa pulsandus est deus s̄ con-
stentia uera placandus qz non
est uocis s̄ cordis auditor h ip̄e
Et ysidorus ait Exaudi prodest
strepitus labior̄ si mutū est cor

Sicut enim uox sine modulatione
est quia uox porcorum. Sic oratio sine
deuotione est quasi mugitus boui.
Hic ipse que tamen omnia sunt in
telligenda quando attentio nullo
modo orationem coniungit. Non enim re-
quitur quod attentio semper remaneat
in oratione peractus essentia sed satis
est quod maneat preteritum quod est
quando quis cum bona intentione ad
orationem accedit et si in presecutione
mens ad alia rapitur. Semper enim
prime intentionis uis remanet nisi
tanta sit euagatio quod attentio orationi
deperiret. Notat glossa magna
post theologos de reliquis et
veneratione sanctorum. Si dominum recte.
Ex quo patet quod magis deuotione
et mente quam uoce ad deum est
clamandum. Sic enim elizabeth
clamauit et dixit. Benedicta tu
inter mulieres. Benedicta est siquidem
quam secundum ordinem. Nulla tante
uicinis fuit gratie princeps aut
esse poterit. Omnis enim diuini
gratie parens est omnia hec.
Et secundum Bedam eadem uoce ab
elizabeth qua agabriele benedi-
cit quibus et angelis et hominibus
veneranda monstrat. Et benedictus
fructus ventris tui hoc elizabeth
addidit ultra uerba angeli quibus
uicinem benedicta producit de hoc
fructu ventris domini dicitur quod
nequaquam ex uiro sed sola matris
processit cui consonans gregus
dicit. Solus hic fructus est be-
nedictus quod et absque uiro et absque
patre producat. Bedam uero ait iste
est fructus qui dauid promittit
de fructu uentris cui ponam super
sedem tuam. Et unde inquit michi
quod ueniat mater domini mei ad
me quia dicitur que mea iusticia
vel quibus meritis meis illud uer-
um sterili et semetipsum reputa-
torem hominum maledicte. Sic enim
ut facta est uox salutaris tue

in aures meis exultauit in gau-
dio infans. matris meae gaudet et
de patre sponsi amicus sponsi. In
iohannis u. dicit. Amicus sponsi qui
stat et audit et gaudet pro
uocem sponsi. Unde pensandum est
dicit exultauit in gaudio quia
gratia uisus est interius et exulta-
tionem ostendit motu quodam totius
exterioris. Et beata que credidisti. Sic
enim apta dei uisio est beatitudo pacis
sic perfecta cognitio fidei et beatitudo
pacis sic perfecta cognitio fidei et uir-
tutis. Iuxta id math. xvi. Beatus es sy-
mon bariona quia caro et sanguis
non reuelauit tibi quoniam perficitur
mente ea que dicta sunt tibi a domino.
Ex quo secundum Ambrosium apparet
mariam non dubitasse sed credidisse
se et ideo fructum fidei consecuta
est. Et ait Beda dominus redemp-
tus mundi operationem suam inchoauit
a matre ut per quam salus omnibus
pararetur eadem persona fructum sa-
lutis hauriret expugnare heresim.
Ex quo accipitur istud doctrina
fides christi beatum facit et secundum pro-
mouit quod dominus dixit beati qui
non uiderunt et crediderunt. Fides
quippe uera ideo beatum facit nam
multas bonas credentem perficit et
ornat. Credere enim uere et recte
primo ualet ad cognoscendum diuinum
sic lux ad uidendum colorata secundum
illud iohannis. xv. Ego lux ueni in
mundum ut omnes qui credunt in me
non tenebuntur non maneat. Et ysaias
inquit Nisi dederitis non intelli-
getis. Est enim fides secundum apostolum
terrore spandam argumentum non
apparentium quibus fides habeat mi-
tum ubi ratio humana non habet
expressum ac diuini uisa creditur
credendo illa intelligat. Hinc est
quod ait Bernardus super cantica
sermone. xxv. Fides tunc sane per-
bator esse uidetur cum creditur non quod
uidetur et aliquibus inpositis crede

et invenisti Nam credere invenisse
est. her. i. Ex quo patet quod quanto
magis catholice creditur in deum tanto
plus divina cognoscitur. Unde heretici
quia cadunt a catholica fide divina
nullatenus cognoscunt eorum lucem
fidei non habent sed intenebris am-
bulant et opera tenebra operantur.
Ordo valde vere et catholice cre-
dere ad defendendum ea que quis
inscriptis catholice aut a sanctis doc-
toribus audiuit vel que legendo
et amando cognovit. Unde prophetia
psalmo Credidi propter quod lo-
cutus sum quasi dicat quia fide
cognovi et intellexi que divina
sunt propter quod locutus sum et fidem
promissis verbis defensam. Hinc
apostolus consonat. 1. cor. xiv. mages
Et nos credimus propter quod loquimur
In quo datur intelligi Quod si quis
ea que sunt fidei proloquitur et tunc du-
du potest non defensat fidem nega-
vit. Nam secundum secundam corinthios Non
solum id proditor est veritatis qui
infradiciens veritatem palam pro
veritate mendaciter loquitur sed etiam
id qui non libere promittit veritatem
quoniam libere promittere oportet aut
non libere defendit quoniam libere defendere
convenit proditor est veritatis. 1. q.
ii. Nolite timere Et ideo non ex-
tra-
tut quis si coartus quis negat
ea que sunt fidei licet corde non ne-
gat primo peccat mortaliter Nam
nulla conditione induci ad hoc debu-
it. xxi. q. ii. Unum notat glosa.
secunda in dicto Canone Nolite timere
sunt tres isto tempore fidei prodito-
res qui tunc fidem poterant et
timore vel favore impediti defen-
dere noluerunt. Tercio credere vere et
catholice valet ad impetrandum
miracula. Iuxta id mathei xxi.
Si habueritis fidem sicut granum sy-
napis vel psideam enim mentes infir-
mi et ceci illuam et leprosi mundati
mortui suscitabunt et quod quid in

facta dei etiam sunt miracula id fides
operatur. nam matheus dicit enim xxi. ii. Si
credis omnia possibilia sunt credenti
valet quarto etiam catholice credere
ad sustinendum patienter adversa. Unde
apostolus ad hebreos. xj. aut Sancti propter
fidem vicerunt regna et aliquibus imperiis
loquens de martiribus sanctis inquit hij
omnes testimonio fidei probati move-
ti sunt valet quinto ad vivendum in
gratia sicut radix ad vivificandum
arbuta. Unde dominus iohannis. vii. dixit
Qui credit in me sic dicit scriptura
flumina de ventre eius fluent aqua
vive Et apostolus ait iustus ex fide
vive valet sexto ad vitandum ex-
trema pericula secundum id iohannis. vi. Qui
vive et credit in me non morietur
meum Et ad romanos. x. dicit
Apostolus Omnes qui credunt in illu-
non confundentur valet ultimo ad
adipiscendum eternam gaudia se-
cundum id etiam ii. Qui time-
dominum credite illi et non evanua-
bunt merces vestra Qui igitur ad
tot et ad tanta fides valet ca-
tholica Verus est qui recte credit
nam qui sic crediderit et baptiza-
tus fuerit salvus erit ayara vl-
timo Sequitur Et ait maria mag-
ificat anima mea dominum quasi di-
cat ego beata elizabeth tu me
magis ificas de bonis que iudeis
in me sed anima mea magis ificat
dominum aquo sunt ayagificat anima
mea dominum non in lingua sed in illud
psalmi lauda anima mea dominum
laudabo dominum in vita mea non
quemadmodum illi de quibus propheta
ait psalmus populus hic labijs
me honorat cor autem iporum
longe est a me Et quia ad dei lau-
dem sequitur exultatio secundum illud
psalmi Exultabunt labia mea cu-
tantaveris tibi et anima mea quod
redemisti statim addit Et exul-
tavit spiritus meus in deo qui so-
lus bonus est luce xxii. in deo

salutari quia ad salutem omni homini
est necessarius. Et eo quia michi prius
us filius aut exultavit spiritus meus
in deo omni peccatorum salutari omni
homini preceptum. Quia est meo
ideo venit ut omnes saluos faceret
hinc motus et magis nullus sal-
uabitur sed signiter exultavit in
deo salutari meo per eius preceptum
et educationem et sic virgo beata mag-
nificavit dominum cui timor exultavit
in deo cui honor salutari suo cui
amor. Ex quo datur nobis intelligi
quod timere debemus christum offendere
quod dominus et ipsum debemus honora-
re quia deus ac eum ex toto corde
feruent diligere quia nobis saluta-
ris. Causam autem assignat quare
sic deum magnificat. Quia respexit
humilitatem non dicit virginem
ancille sue ad amandum et fru-
endum ex eo quod me creavit me re-
demt me speciali gratia illust-
rat ex eo quod ex carne mea humi-
litem assumpsit perpetuum obliga-
te. Ecce enim ex hoc quod dignatus est
de celo in terram descendere et hu-
militatem meam acceptare beatam me
dicunt omnes generationes iudeo-
rum filii et gentium diuitum et pa-
perum. Decebat quippe ut ait
gregorius ut sit per superbiam per in-
morem in nudum intrauit ita
per humilitatem maiorem vitam vite in-
terioris pandit. Et ideo dicit
omnes generationes non solum eliza-
beth sed etiam omni credentium nationes
hec est. Omnia et per omnia mare
humilitas que deum hominibus peperit
vitam mortalibus edidit celos in-
nouavit nudum purificavit pauperem
sum apertum et hominem annas libe-
rauit facta est enim humilitas maiorem
scala celestis per quam deus desce-
dit ad terram sed quid efficit quod
ita magnificauit dominum. Subdit quod
fecit michi magna. In eo quia
in me carne assumpsit quod me ap-

caro mudauit quod in dona spiritus sancti
contulit quod virginem meam consu-
uit quod virginem quidam sine omni
et purpura sine dolore fecit fecit
magis magna qui potens est alius
enim non potuisset id fecisse sed ipse fecit
quod omnipotens et scilicet nomen eius
ubi datur intelligi quod cum christus de-
um sit omnipotens est metuendus
quod vere factus est ut scitatem suam
nobis quidam deprecandus. Et ma-
gis hoc est dei a me michi data exte-
dit a progeme indeorum improge-
mes gentium. Salus enim exiudans
est iohannis unum quia ibi incipit esse
predicatio salutis secundum id actum
tunc. Vobis oportebat prius loqui
ubi dei sed quia repulistis illud et
indignos iudicatis vite eterne vite
conuenienter ad gentes prius enim ma-
gis dominum timere sicut in saeculum illud
psalmi. Notus iudeis deus sed mo-
gis dominum plena est terra. Et ideo
dicit. Et magis enim a progeme im-
proge timetibus eum secundum id galathie
vult. Oportet vobis timere solius
iusticie. Ex quo accipit. Quoniam
magis dominum plena sit terra. Inimicus
tamen locum non habet eo quod propter mali-
tiam multorum videtur quia esse abre-
uiata hic promissam magis ad
omnem hominem sit extensa. Hec
potentia in brachio suo. In christo dei
filio secundum Bedam. Sic enim cum bra-
chium est pro quod operans sic brachium
dei dominum est eius ubi operatus est
mundum hoc ipse hoc est brachium dei
ysaie. lvi. Brachium domini cum reue-
latur est dicit itaque dei filius bra-
chium quia sic a corpore exiit bra-
chium et ab utroque spiritus sanctus dis-
positus superbos mentes cordis sui hoc
est quod in tribus mentem elatam non
parentem eius aduentum. Vel dis-
positus superbos hoc est demones quod
propter vultum suum. Cyrillus ve-
nit enim uoluit oportet quod ad nos

domi se mauerit eoq; ei omne ge-
 nu flectit celestiu crestru i mfo-
 ru vel potest fm theophilu hoc
 deuideris intelligi quos in omem
 regionem dissipit sicut nuc dissipit
 Deposuit potentes desede et ex-
 altauit huiles Magna em ut ait
 cyrilus sapubant demones et
 gentiliu sapientes pharisei et scri-
 be tame deposuit et exierat huilian-
 tes se subpotenti manu eius das
 eis vices calandi spentes et san-
 piones omneq; pntes mmta spu-
 rientes h est iustos paupes im-
 pleuit bonis sz spualib; que st
 simplici bona et diuites hoc e
 diuitas amantes in moderate di-
 misit manes i vacuos domus spi-
 tualib; qn dicit glosa Qui etna
 toto studio desiderant saturabunt
 cu xpus aparuerit in gloia sz
 qui tunc gaudent in fine tota
 beatitudinis manes dimittunt Dus
 cepit isrl pueru suu hoc est obe-
 dientem d et huilem ut faceret
 isrl i deum videntem Nam qui to-
 tempore huiliai non p saluati
 recordatus nre sue hoc est pro-
 missionis misericordie fuit quia
 q redempt hominem non mitum
 est hominis sz domi diuie pietatis
 cui nre videbat in carnatione
 diffendo q obliuiscit locutus
 est ad ptes mds abraham cui
 pmo facta est promissio Gen. 22.
 Cui dnm est in semine tuo benedi-
 cent omes gentes et sem eius
 sz dauid cui dnm est De fructu
ventris tui ponam sup sedem tua
vsq; in seculu qz scdm gloriā ipā
promissio hedicat nullo frue dar
det vsq; in fine seculi credentes
non deerunt et beatitudinis gloria eis
phemine Sem aut dicit fm Beda
non carne progenitis qm fidei et
vestigia seculi quib; aduentus
saluatoris in secula est promissus
mansit anteq; maria quai tribus

mensibus tamdiu quidm elizabeth
 palendi tempus impleret Nam ut
 ait theophilus In sexto mense co-
 ceptoms pisor venit angelus
 ad mariam que mansit cu eliza-
 beth mēibus tribus sic nouem
 mēses implent Cū aut elizabeth
 partuā erat vgo recessit scdm theo-
 philu. Vn sequit Et reuersa est in
 domū suam sz ppe multitudinem q
 ad pium congregari debebat Intoue-
 mens aut erat mēibus vngmem
 ee pntem Cui alludens Bartholomaeus
inquit quos est cede vngmibus
quorūcūq; pēgnas parit Ex hoc
 autem q vgo beata de domo sua
 ad exhibendū pietatis officiū et
 impleto in domū suam est reuersa
Elia documentū istud ad h debz
 omis homo intendē ut feliat ad
 suū pntem h est deū redire va-
 leat unde venit Vn dicit m
libro de pomo et morte Beata
 est anna que hz posse redeūdi
 ad priam unde venit De aute
anne peccati que non habet pos
se redeūdi ad priam vñ venit
turpia em opera et delectaciones
impediūt ascensum ei9 sur su
Sic igit dectam9 mitmē ut ad
priam ad quā creati sum9 rediē
in dei grā valeam9 Quā nob
 pstatē dignet dei filius psecu-
 la benedictus Amen

Rogabat ihu quidam
 phariseus ut mandu-
 caret cu illo Luce. vi.

Virtus et vera sapia patris et
 in rpe dei filius in magnitudine
 infinitus i virtute omnipotēs i sa-
 pientia i estimabilis i consilijs i
 ribilis in iudicijs iustis in cogi-
 tationib; secretissimis in vrbis ve-
 rax in opibus scis in misericor-
 dijs copiosus erga penitētes pi-
 issim9 rogatus a phariseo man-
 ducare dignatus est cu illo Et i
 gressus in domū pharisei distribu-

Rogatus etenim venit Nam adeo
se inuicem hominibus exhibuit ut
eos ad patriam prouocaret cum
phariseis ut superbiam eorum reprimet
cum iustis et amicis ipsam diligere
tibus ut amorem eorum nutret et
augetet cum pauperibus cognatis ut
eorum moriam suppleret. Ecce hos-
tes magnus accedit rogatus qui
et quia se inuitat libenter et de
uote est suscipiendus quoniam ipso ve-
niente cuncta bona veniunt. Sux
ipso dixit sapiens venerit michi
omnia bona propter tu illa scilicet sa-
pia. Capitulum vii. Quid enim non
habet qui deum habet qui summe est
bonus et de se sibi bonus et ipse
nostrum summum bonum. A quo si quis
recedit statim est malus. Quare
si ipse est beatitudo nostra quid re-
cedendi ab eo veniet nisi miseria
Ideoque rogandus est ut veniat
et manducet nobiscum. Ipse enim ait
Apocalyp. Ego sto ad ostium et
pulsus si quis michi aperuerit veni-
am et cenabo cum illo cum quo ma-
ducare aut cenare non est aliud
nisi in illo manere. Ex quo ac-
cipit istud donum. Tam pius est
dominus et misericors et copiosus ut
rogatus humiliter et deuote sine
mora dignatus in cor hominis de-
scendere. Quod sic videtur. Cum
enim ut ait Augustinus libro primo
de mitis et remissione peccatorum
non ob aliam causam apparet dominum
nostrum Iesum Christum in carne venisse
se ac forma sui accepta scilicet
obediens usque ad mortem ita
nisi in hac dispensatione miseri-
cordissime gerere ut omnes quibus
tamquam membris in corpore co-
stitutus caput est ad capesten-
dum regnum celorum viuificaret
saluos faceret liberaret redimeret
et illuminaret. Hec i. Quod totum
et humiliatum propter quod venit de-
spiciet autem quod tandem ascende-

qui propter hoc ut descendet pulsa-
uit. Istud desiderans idem Augustinus
in libro de spiritu et anima capitulo tercio
ait. Nemo de dei pietate diffidat
quoniam maior est eius misericordia quam tua
miseria et quisquis ad eum toto cor-
de clamauerit ex audit illum
quia misericors. Et subdit Bernardus
si quis videt ei peccatori veniam
dare quoniam ipse peccatori accipe. Sic
enim festinat absolui eum a tor-
mento carnis sue quam plus cruciat
eum passio miseri quam ipse miser
passio sui. Hec i. Et Bernardus
loquens de misericordia dei impe-
nitentes super cantica sermone. ix.
sic inquit. Gemma dulcedo ex-
ultat in pectore domini Iesu lon-
ganimitas videlicet in expecta-
do et in donando felicitas. Hec ipse
Si ergo cor ad recipiendum tantum
domini est dispositum mox intrat
illuc Christus ad habitandum non mirum
quoniam si statim materia sufficienter
disposita mox recipit formam
cum perfectius opus sit dei quam
nature anima sufficienter premitur
dominum disposita huius hospitalis est
receptiva. Sequitur. Et ecce mul-
que erat in ciuitate peccatrix de
mulier scilicet maria magdalena si
eam ex ipso nomine non nominat
quia tunc in statu culpe erat pos-
tea tamen in statu gratie maria nomi-
nat que erat in ciuitate peccatrix
ubi multa sunt et diuisi. Ex quo
colligitur. Quod multos traxerat
ad peccata dulci alloquio ornatu
pompatu aspectu venenoso co-
tactu inuoluto conuictu et cotrac-
tatu lasciuo insignio et exemo
amoroso hys enim peccatrices cor-
da multorum inficiunt atque tollunt.
Vnde de peccatrice scribit. Psalmus xx.
ii. Cum in cytharam cum ciuitatem
metricam obliuioni tradita non em-
itit remissit de non parentum nobi-
litate non status feditate non corpo-

ris inferum non persone infamia
 non dampnatione perpetua. **¶** Ex
 assunt secundum documentum. Mulier
 non timet deum sed tantum incubens
 ornatibus melodys saltibus raris
 mundi carnisque voluptatibus et fo-
 metis est quai sargena dyaboli qua
 multi in dampnationis precipitium
 perducunt omnis enim illis mulier est
 ianua dyaboli via iniquitatis sive
 promissio passio que cum premit
 stimulat rigne flammigero consaz
 contingens vel aspiciens exurit
 De carbombus siquidem scintille di-
 fluit de ferro rubigo mittitur. Rur
 blandicias exhibet ut attrahat
 iur incautum effluit ut cor amant
 emolliat fauvis quippe distillas
 labia metris et intidius guttur
 eius oleo. In fauo enim ut ait hugo
 in libello ad socum uolente nube
 Sunt duo mel et cera et infatigabiles metri-
 cis similes duo sunt deus et gratia
 hoc est pulcritudo ois et dulcedo si-
 monis cera succendit ignem mel pre-
 bet dulcedinem. Sic pulcritudo me-
 tris igne libidinis inflammatur
 carnem blandimenta vero simonis
 cor conuertit. Et aliquibus inepit
 diligit mulier ut decipiat decipit
 ut rapiat amat quod habes non quod
 es. **¶** Et quid morari necesse
 est in prophetis cum scriptum sit propter
 speciem mulierum multi perierunt verum-
 tamen quid est tempus quid inuidia
 quam membra christi facere membra me-
 tris. **xxxij. q. iij.** Metrices et
 execrabiles quam de templo dei fa-
 cere tugurium dyaboli in quo demo-
 nes saltant et heretici edificant
 et frenes. **xxxij. q. v.** Si paulus
 in fine Templi inquit apostolus dei
 est quod estis vos et omnis fidelis
 est membrum spirituale christi Omnes ei
 ut ait idem apostolus sumus unum cor-
 pus in christo et si forsitan tles de quibus
 dominus est amheres et huiusmodi ama-
 trices ardentes viroz a contactu car-

nis sine immunes Nichilomin⁹ tamē
quia mētalit̄ in amore carnali et i
diuſor viroz aspectibus delectant⁹
rē peccatice dicūt Nam et de h̄
q̄ plūes amatores hēant gloriāt⁹
azeretrix autē est que multorum
libidini p̄ xxxiiij diſ. Vidua p̄
iſto induat⁹ id quod ponit baſe
Gregorius xxi. moralium vbi de mē
tali et corporali luxuria ppetrat
ſic inſuens malū luxurię aut co
gitatione ppetitur aut ope ſecipe
Et hęc tūc que erat inuente mag⁹
et nominata peccatice p̄tēa tamen
beata et nūc ſcā et multas alijs
placata Vt cognouit q̄ acubuiſ
ſet ſz ihuſ in domo phariſei attu
lit alabaſtre vngenti .i. vas de a
labastro vngento pleni et eſt la
pis marmor in quo in corrupta
ſuant vngenti quia em vngenti
vtebat⁹ in malo voluit eis vti i
bono Et ſtans retro ſecus pedes
eius latius cepit rigare pedes eius
et capillis ſuis tēgebat et oſcula
bat⁹ pedes eius et vngento unge
bat quia em p̄tēa eius erant mag⁹
in lacinarum habudantia oſtenderit
q̄ de p̄tēis habz dolorem maximū
quia vero erant manifeſta eſſet do
lorem in publici ſtat retro quia
erubefcit q̄ habet deſtine babilonis
q̄ ſiliquis porcorum affectū ſuū re
plēniat q̄ ex vīs dyaboli indu
ta erat q̄ p deo deſcābili tri
ſti dyabolo adheſit q̄ mome
taneū quod delectat p̄teriuſit et in
miebat ei et in quo crucianda erat
q̄ amatori puriſſimo ſedū p̄poſuit
q̄ peccando contē ſe et omem crea
turā modū provocauit q̄ tempo
ra ſua inſpiratā dyaboli coſuſpit
q̄ vana vana nō gnuſit q̄ oca
ſio p̄dicāis multoz facēcia pulc
tudine ornatu mētrō ſenſui ſua
grācio extēto collo eleuato ſupa
lio et viſu venenato extitit ſtat ſe
cus pedes quia erubefcit ante ſa

nem apparere venit tū fons la-
rimarū ut multarū indulgentiarū
petamini obtinet oculi eius la-
cris affluit qui quondam ad
luxuriam mouebant olyn capil-
los addetorem cōposuerat et ci-
nes cōuoluens variis ligatur-
ut intuenā in se provocaret
aspectus īspauerat iam eos spar-
git xpi rigatos pedes lacrimis
extigit os q̄ dulcibz osculis suis
amatoribz exposuit et eos plibi-
dinem p̄traxit in pedibz salua-
tor figit vnguentū quo vteba-
ad odorem et m̄tore molliat et
mūdiciā ut eo frequē deliba-
ta suis amatoribz ḡplacēt pedes
redemptoris inuixit et sic q̄
quid fecerat ad matrem libi-
dinis ḡbat ad officiu pietatis h̄
bte peccatrix legimz lacrimas
s̄ q̄fessionē non legimz quomō
accusatione nō indigent qm̄ sūt
manifesta et euidentia pecca-
ti sceleris nō indiget clamore
accusator. Tacens etenim ere s̄
vel modo simili corde clamabat
O domine cui p̄pū est miseri et
parce qui venisti vocare nō ius-
tos s̄ p̄ctores noli indignari a-
cille tū q̄ me importūne inge-
ro q̄ inter ḡuantes flendo
p̄turbo Non em̄ amplius dif-
ferre urgente me dolore
potō urget q̄p̄e necessitas
augt anxiētis cōturbat a-
māritudo c̄ret formido moles
peccatorū p̄mit v̄mis cōsaenae
rodit ego m̄seicors dñe sum i
felix femina mulier m̄seira fe-
tens corpore feda m̄te plena
sceleribz onerata patis dñe qui
es im̄a copiosus tu scis m̄si-
pam meā et delicta mea ate
non sūt abscondita nō m̄tres me-
cum mūdiciā quia in cōspectu
tuo non iustificabit̄ om̄is v̄mes
nam in cōspectu tuo et celi nō

sūt m̄di et mangelis est repta
iniquitas non scdm̄ iniquitates
meas magnas multas ḡues et
ḡides m̄di tribuas s̄ scdm̄ tuā
m̄finitam et m̄effabilem m̄az me-
mor esto mei domine quia t̄pus
magna sit impietas mea m̄to-
pabile t̄mē maior est m̄a tua
peccat quod m̄seirabile p̄petraui
non peccat quod m̄seirabile fecisti
pie ihu pastor bone non repel-
las indignam non s̄pnas afflic-
tam Tu em̄ dixisti quod ad me
veniet non eiciam foras p̄p̄a-
ue m̄seire qui ut m̄seirans p̄
m̄seir m̄venisti digna quidem
sum cōfusione p̄petua et dāp-
natione ad te t̄mē accedo et ex-
nūc dyabolo et pompiis eius
renūcio et ab eo cū p̄posito fir-
mo v̄lcius non ḡmittendi p̄cta
recedo quia t̄mē tu mutas s̄m̄az
si quis suam p̄uersam mutauit
volūtatē detetero em̄ nolo p̄-
tare nolo ceteri cōtende nolo adto-
res alios quere nisi te purissimū
amatorem qui es speculū sine
macula in quod angeli desiderat
semp̄ prospice et iam ab om̄ibz
te iuuante recede totalit̄ volo
videns aut̄ phariseus defulsa iusti-
tia sup̄bus nulla cōpassione mo-
tus et sue fragilitatē obliuiscit̄ cum
t̄mē sic scriptum ad Galath. v. Co-
siderans temp̄m ne et tu tempter
videns eam plorantē ut ḡpacēs
q̄ illud eccl̄. vii. ne desis plora-
tibus in cōsolatione Aut m̄t se i
occulte contra hospite suū m̄mu-
rando cōt̄ id p̄m̄e petri. iiii. hos-
pitales inuice sine inuentione
dicens hic si eet p̄pheta sciet utiqz
que est m̄p̄sona et qualis i v̄ta
quia peccatrix est m̄p̄sona et
ideo non debet se p̄mittē tangi
Vbi tollit̄ et si hec mul̄r ad
pedes pharisei prociidisset repulsa
ab eo discessisset s̄ venit ad eū

qui non vult morte peccatoris sed ut ma-
gis contumetur et vivat qui facit mu-
dos de immundo conceptis semine et de
peccatoribus iustos et sanctos. Dupbus at-
que phariseus falso et apparenti iustis
reprehendit peccatorem ut medellam
anime a saluatore recipiat et ut mi-
sera apud consolatorem solacium
inveniat. Ex quo assumit docu-
mentum Non inquam videtur apud homines re-
prehensibile quod in deo est acceptum
per nam homines de dei iudicio mul-
ta ignorant. Intra enim que nos
laudamus et reprehendimus et que nos
reprehendimus ipse laudat. xx. q. 1.
Sacerdotibus in fine Item dei iudicio
quedam que hic puniuntur in futuro
non puniuntur potest enim esse pu-
nita peccata correctione maxima cuius
magnitudo hominum et quantitas huius-
modi iudicio non est subiecta. Igitur tu
in hoc diuini sit dei et humani iudi-
cii Non mirum quod homines iudi-
cant peccatorem esse iam pro dei gratiam
iustificatum. Item de his non iudi-
cat in ipso quod iuste et sufficit
impenitentia est puniendum non puniuntur
in futuro de peccata. dis. ii. c. 5. Aucto-
ritas sed iam stat esse puniendum propter
dolorem sufficiente quod homines
ignorant igitur quo ad suum iudicium
adeo in hoc diuersificantur. Preterea
vix est iudicium iudicare primo co-
sciam peccatam et postea alienam
ii. q. ii. postulasti et accepisti
sequenti Sed multa dimittunt exai-
nare peccatam et iudicant alienam
Non mirum ergo quod in diuini mul-
tanti quod laudare debebant. Hic
Aug. super psalmum ceterisimo. xlvii. dis.
facile est ut de se quisque perfecte iu-
dicat fratres mei quilibet homo
proficiat quilibet se ad interiora
extendat et peccata obliuiscatur ita
dixit sibi bene est procedit in gla-
de thesauro dei examinat ad li-
dum et quis gloriabitur castu se
hunc cor et quis gloriabitur mundu

se esse a peccato. Her. 1. hoc si pharise-
us prope dixit contumeliam medicam
querentem anime et contumeliam medi-
cam anime minime immutasset. Et respondens
ihesus ait illi Symon habeo tibi
aliquid dicere ad cogitanda respondet
ut onderet quod vita mulier non
ignorabat qui cogitationem phari-
sei plenissime cognoscebat eo quod
oculis eius omnia nuda sunt et a-
perta It. 1. ait Aug. dicit duo de-
bitores erant audam senatori unus
debat denarios quingentos alios
quingenta videlicet phariseus et
maria aut gentilis plus et ui-
darius fuit publicanus qui multos
scandalizauit et occultus peccator
quorum unus plus peccauerat et
alius minus non habentibus illis
non reddent quia nullus peccatoru
absolui potest propter iniquitatem absque gra-
di Iuxta id iohis. xv. Omne me incho-
potestas facere donauit vobis. i. do-
nuum spiritum dedit pro quod debitu tul-
pe dimisit Ex quo accipit istud
documentum libertate sua potest homo
in peccatum cadere non tamen ab eo abs-
que spoliis gratia potest vobis suis res-
que Istud probat Bernardus in libro
de libero arbitrio ubi ait posse pec-
cate datum est homini non ut peccaret
sed ut gloriosior appareret si non pec-
caret tamen peccare posset Et idem i-
dem Datum fuit voluntati posse sta-
re ne caderet non tamen resurgere
si caderet non enim tam facile quis
valet exire defovea sic in ea la-
bi Her. 1. Sed queres utrum homo
libertate sua potest vitare peccatum ad
quod videtur Aug. in libro de p-
fectione iusticie capitulo primo Vita-
ri posse peccatum si natura vitata
sancti gratia dei per ipsum christum do-
minum nostrum Infantem enim sana
non est iniquum id quod faciedum est
aut tamen non videt aut infir-
mitate non implet dum caro co-
arripit ad usus spiritum et spiritus

ad v'sus carne ut ea que vlti ho
non faciat Et idem mlibro denata
et qua sic inquit. potest p'm am
ri s' opulante' quo non pt sul
li Item quentes Vix sapiens pec
care pt Adh' Rndet Aug' t'io de
libero arbitrio Sapiens patat si
se abiat asapia sic em pceptum
non e ab illo cui papit' s' ab illo
qui papit Sic sapien' no est ab
illo qui illuat' s' ab illo qui illu
miat. hec i' Ecce desapiens si de
serit sapiam sic stultus Ecce quis
cadit libtate arbitij vibus suis
non resurgit Adh' em q' culpa
expellat' non soluti' n' est q' i'
ad m'roducat' v'et' etia q' liber
arbitrii coformet se expulsiom
culpe p' detestatom omi peccator
hinc est quod multificatione p'
tator' g'urrit actus liberi arbi
trij g'ra g'ra data que exatit
liber arbitrii et g'ra g'ra g'ra
simulq' fuit tempore s'm Thom
et pet' iij Smaz. dis. xviij. Ecce
ie m'fuso motus liberi arbitij
co'raio p'ia remissio Quis ergo
inquit d'ns em plus diligit s'z
creditor' vtriq' debitor' condole
tem et respondens simon dixit
estimo quia is cui plus donauit
Consuetudo em erat donu' ut
ex datis vel co'cessis cont' ad ver
santes e' g'cluderet Vnde sequit'
At i' dixit Beate iudicasti Vbi
instruim' q' itam ration' tuq'
cuq' sit appbare debem' Non e
em bonu' aut v'm nisi a deo
Et consus ad mulierem s'z p'maz
Deus em ap'olibus auertit fa
ciem suam S'm i' de v'trono'
xxxij. Abstondam faciem meaz
ab eis s' ad penitentes se co'uer
tio Iuxta i' p'phe co'uertim' ad
me et ego co'ertar ad vos In tui
indomiu' tuam in quo magnam
gr'am tibi feci Vnde pro magno
illud promittit Iohis. xiiij. Ad eu

venem' et mansion' apus eu facie
mus aqua pedibus meis non dedis
ti quod carne co'suetudine est hos
pitalitatis dn Abraham Genesi
xviii dicebat angelis Offeram pa
xillu' aque ut lauent' pedes v'ri
hec aut lacrimis rigauit pedes
meos quaz aqua est p'iosior v'sua
li quia dehumana procedit natura
Et capillis suis cersit qui tamen
q' fuit p'p'mus ornatus mulier'
osculu' m' non dedisti insigni' cu'
et pacis quod solebat dari hospi
tibus v'mo co'ra me m'mu'asti
hec autem non cessauit oscula'
pedes meos humiliter oleo caput
meu non v'ixisti hec aut v'ixit
no caput s' pedes qui sunt igno
bilior pars corpus insigni' deuotiois
Ex quo accipit' istud docu'm'
habudans diuitijs si caput obtine
m p'nti veniam et glo'iam m'futo
debz retro pedes ihu stare riga
re ipos lacrimis capillis ext'gere
osculai v'ng'e pedes quippe do
m' fuit paupes qui sunt m'feior
pars corpor' m'fata ita quod te
stare dicitur cu' manus pia et
adiut' eis porrigit Sz p'ro' do
lor demultis implet' i' p'saie ca
vidue non ingredit' ad eos Tuc
lacrimis rigat' cu' m'fer' co'patit'
sic fecit Job xxxij. Pleba quonda
sup eu qui afflicti' erat et qua
ciebat' anima mea paupi Capil
lis rigatos pedes tuc tenuit cu'
p' temp'alui g'm'atcom m'feie eoz
releuant' Exemplu' Job qui de
se ait Si comedi bucellam soli
et Thobie. iij. legit' Si multu'
tibi fuit habudant' tribue istud
non didiat diues epulo qui se
pultus est in m'fno Tuc osculu'
dare m'telligit' q'ndo p'ce paupes
alloquit' Tuc v'ng'e dicit' q'ndo
cu' hylitate vltis m'feie pau
per co'sulit' et ipoz necessitas s'b
leuat' Ostenso igit' q'z penite

tem rationabili admiserit ex tunc
pda Subdit propter quod remittit
ei pda multa quia dilexit multum
ubi ponderand. Quod non dixit
dilexit multum quia dimissa sunt
ei pda multa quia dilexit multum
q remissio non e causa dilectionis
s dilectio est causa remissionis
iuxta id apli. Caritas opit. mlti
tudine pccor. Subdit cui minus
dimittit. m. diligit qm. r. si al.
qndo magis diligit cu. m. dim.
tit. et m. diligit cu. dimissum
est magis p. m. orem vel ma.
iorem gram. que g. is apponit.
Ex causa tame remissionis tene.
plus dilige cui magis dimittit.
Verbu. igit. dom. ceter. paibus
debet intelligi. Unde et si deus
bte. vgm. m. condonauit. tam.
m. p. abilitate plus ei donauit.
qm. magdalene et ideo plus de.
buit deu. dilige et dilexit. Ex ca.
ergo dimissionis tenet. quis plus
dilige teneat. dicit. duce. ad
illaz. remittit. tibi pda non
dixit remitto causa docende hui.
litatis et vitandi scandali pha.
riseor. astancu. liq. et ex hoc
pharisei sint scandalizati. Unde
sequit. Et ceperunt qui simul
distumbebant. duc. intra se. Quis
est hic qui etia pda dimittit et
dimittit pda est opus e solus
dei p. sae. xliij. Ego sum qui de.
leo. iniquitates tuas. Ecce scdm.
Gregoriu. que ad medicu. egra ve.
nerat. sanata est. Et de salute ei.
adhuc alij egrotant. Ex quo lo.
co duo accipiunt. documeta. Vnu.
q. deus solus pda dimittit. Istud
p. de con. dis. iij. Nemo tollit
pda mundi nisi solus xpus q.
est agnus tollens pda mundi.
Tollit quippe scdm. Augustinu.
libro pmo. contra Julianu. di.
mittendo que facta sunt ubi et
oigmale pcc. coneme. et adiu.

uando que facta sunt ubi et oigmale
pcc. coneme. et adiuuado ne fiat
et pducendo ad vitam. Et ambro.
Verbu. dei dimittit pda sacerdos e.
iudex. i. mster. amsterio. em. no.
auctore. pda dimittit. De con. dis.
iij. Aliud. Notat. autem. archidia.
conus. in canone. remissio. i. q. i.
Quod. tibus. modis. qia. culpa. pda.
dimittit. p. auctore. ut. in. canone.
Evidenter. Item. p. msteriu. ut. in.
canone. Sic. vige. et. p. msteriu.
m. s. solu. solu. boni. sacerdotis. Et.
tu. dices. Quid. ergo. sacerdos. dimittit.
Archidiaconus. in. capitulo. ultimo.
xxij. q. v. Inducat. quosda. qui.
dicit. Quod. cu. peccator. duplici.
ligatus. tenet. s. cecitate. mentis.
et. debito. et. ne. dampnacionis. altere.
i. futue. pene. debitu. dimittit. per.
sacerdotem. p. sacerdotem. i. officiu. sac.
dotis. Altero. vero. opacione. diuina.
dimittit. et. ita. s. istos. altere.
facit. p. se. vel. s. p. conu. sacerdo.
tes. dimittit. pda. vel. retine. di.
dimissa. vel. retenta. ondu. vel. in.
dicant. ligat. etiam. sacerdotes. diu.
satisfacionem. p. me. confitentibus. in.
ponit. Soluit. cu. de. ea. aliquid.
dimittit. vel. purgatos. p. cam. ad.
sacramentor. qm. admittit. vel.
ligant. cu. adhibentes. clauces. dis.
tracionis. ex. qm. cando. ab. e. se.
p. ante. Soluit. cu. absolucendo. et.
reconu. h. et. scdm. archidia.
conu. in. dicto. caplo. ita. finem. p. re.
tea. accipit. et. aliud. documentu.
ex. loco. p. m. s. Ex. ope. bono. non.
nuq. quidam. edificant. et. alij.
infirmant. Qm. scdm. aplin. xpi.
odor. alius. e. odor. vite. in. vitam.
Aliter. em. bonus. alit. malus. ui.
ditat. Unde. Crisost. sup. aj. Sicut.
difficile. aliquid. suspiciat. malu.
qui. bonus. est. Sic. difficile. aliqd.
suspiciat. bonu. qui. malus. e. Et.
modo. em. m. mente. quis. apud.
se. est. dispositus. ita. de. alijs. iudi.

cat. Si enim pauperes mali et detrac-
tores vitem et abiecti te reputat
si diues ambiciosum auarum et aqum
dum si affabilis dissolutum Si predica-
tor vel doctor honor et huiusmodi fa-
uor questore si tacens inuitilez
si ieiunans ypocritam si manducans
voratore fima e ba. Bernhardi in quo
dam sermone Item et ualis homo
est talis iudicat de altero Unde Crisostomus
sup. q. 21. capitulo Omnis homo
se estimat alteri formidat neminem
putat castum castus de fornicario non
facile suspicatur superbus neminem
putat esse superbum Sic qui non est
ex deo heret. Quia ergo superbi
in uidi et homines curiosi ad instar ad-
neque que quidquid inuenit inueniunt
conuertit Et si bona vident quicquam
agere puerit vel similes inceptat
dixit autem ad mulierem fides tua
te salua fecit vade in pace pax
quippe dixerat phariseo remittunt
ei peccata multa et postea reperit
remittunt tibi peccata multa ut pser-
monem ad illam conuersum dere-
missione peccatorum eam redderet cer-
tiores Jam dicit fides tua te sal-
uam fecit vade in pace quia liberata
es ab inferiori conflictu quo anima
tua torquebat et conscientia puge-
bat eo quod non est pax impiis Et
dauid dixit. Non est pax ossibus
meis a facie peccatorum meorum. Nobis
qui in multis delinquimus exem-
plo huius bonae peccatrici vereamur
quod de filiquis comedimus dyaboli
vigemus lacrimis lacrimarum nostre con-
scientie abstergerimus peccata vite emenda-
tione sumus intus et extra dispositi
ut ad amplexus et oscula auctoris
mundissimi christi ihesu cum deuotione
et feruore accedere possimus et tan-
dem reuelata facie videre maiestati-
bus valeamus. Quod nobis prae-
dicitur qui de peccatoribus facit ius-
tos per christum benedictus. Amen
de exaltatione sancte crucis sequitur

Nunc iudicium est mundi Iohannis
24. Quia secundum Augustinum
sermone fides dei. Omne enim
potuerat deus hostem humani generis
sola maiestate prosternere sine in-
carnationis humilitate et sine carnis
passionibus homo carnis qui propter trans-
gressionem carnis tenebatur obnoxius
qui per culpam suam mereretur ser-
uitutem non violentia liberandus
fuit sed misericordia redimendus secundum ipsum
Quia propter dei filius forma hominis
assumpsit et humilitate superbiam
sapientia malitiam et infinitate tor-
porali peccato apostate qua tene-
batur per hominem ad posterum de-
vinctum ipsum quod possessione humani
generis quoniam fraude mercatus est
iusto redemptionis titulo deridet
et omnis spoliis ab illis que tunc
ad saluandum sue fortitudinis dex-
tera spoliaret et ob hoc instantie
sue passionis carnis licet non sit
dolor acrius magnitudine hu-
mani genus redimere decreuit
amorem tamen quem ad salutem
hominis habuit carnis non valens
quod. Nunc iudicium est mundi quia
dicitur Tempus venit quod non pos-
sum hostis humani generis peccatam
habere absorbendi flumen hoc est totum
genus humanum dampnamus et tunc
obnoxium Nam nunc immet tempus
passionis mee in cuius virtute multi
saluabuntur cuius etiam virtute quidam
retentum dampnabuntur et sic est iudi-
cium cum discerneris quia boni amant
et filii dei a filiis dyaboli discer-
nentur. Ex quo dicitur istud do-
cumentum dilectio dei discunt fi-
lios dei a filiis dyaboli. Iusto
inducit id Augustinum super illo Iohannis
prope epistolam In hoc manifesta sunt
filii dei a filiis dyaboli ubi sit autem
dilectio sola filios dei a filiis dy-
aboli signent se omnes signo crucis
respondent omnes Amen cantent
omnes intrent ecclesiam sicut impleant

parietes basilicarum non discernuntur
filij dei a filiis dyaboli nisi caritate
qui habent caritatem nati sunt ex deo
qui non habent caritatem non sunt
ex deo qui non habent caritatem
nati sunt ex deo magnus iudicium
magna discretio quid quid uis ha
bere hunc solum non habere nihil
tibi prodest alia si non habere hunc
habere et impleta legem hunc ille dicit
quod populum putant se deum diligere
aut sunt filij ire dei intelligunt
et secundum eundem Augustinum in libro de
beata uita ille deum diligit qui suus
in omnibus mandatis obtemperat
deum diligit qui legem eius et pre
cepta custodit deum diligit qui
se ut iustus est et ipse sanctificat
Sicut scriptum est Beati estote quia
ego iustus sum deum diligit qui
diligit bonum et odit malum deum
diligit qui non aliud quam celestia
cogitat et diuina deus enim
non nisi iustitiae et iustitiae et pie
tatis amator est Quid sit enim
deum diligere saluator declarat in
quibus Qui audit uerba mea et
facit ea hic est qui diligit me secundum
ipsum Si ergo ille deum diligit qui
quid de preceptis facit constat et
qui frangit sua precepta non dili
git et hunc est signum quo uasa gra
e a uasis ne discernuntur Dubium Nunc
princeps mundi id est malorum hominum
qui sunt in mundo appellantur enim
hic mundus secundum Augustinum in omni
et alexander homines mundum quem
princeps est dyabolus non quo ad
natum sed quantum ad preexcellenciam
maulpa Ipse enim est rex super omnes
filios superbie Job decimo quinto
de hoc principe dicit christus quod ei
ciendus erat foras de mundo non
quidem de mundanis hominibus quod
caput et princeps est in quibus quod
diu sue punita sunt obnoxii reg
nat ab interius sed tunc quando ad
christum uenia iniquitatis et iniusticie

non ad oculum non per dolorem faciem
sed uero corde totaliter conuertuntur
Iste amplius non est princeps
eo quod uirtute sue passionis pro pe
nitencie digne lamenta de quibus
cordibus est eiectus Ex quo
accipitur istud documentum de iustis
cordibus per confessionem sacramen
talem dyabolus princeps uiciorum
eiectus qui humiliter se accusans nec
se confitendo ostendunt vel ex
cusant aut attenuant aut alios
maulpan vel accitant set per po
nit totaliter in penitentia et iudicio sa
crodotis patet ueritas huius Nam
ille in iudicio dei positi nihil
uoluntati proprie respuant sed
iudicio christi uicario qui ad hoc est
institutus se summus et ob hoc
aduersum se iniusticiam suam
confitentur iuxta prophetam sinam
in misericordiam conuertit unde
Augustinus in libro de uera et falsa pe
nitentia sic inquit Donat se
omni iustitie et iudicio sacerdotis
nihil respuans firmi ut omnia
eo iubente paratus sit facere pro
recipienda uita anime quicunque
facit pro euitanda corporis
morte quia cum gaudio uitam re
cipiat in finem hunc ille qui ergo
secundum Gregorium in moralium
librum quod pertrahit insinuat sed
ferre que insinuauit recusat quod
subducta veste uelut de tegit sed
torpente mente medicamenta
uelut non apponit plerumque etiam
homines ut ait Gregorius xxv
moralium Culpas confitentur et
humiles non sunt Nam multos
inquit ipse nouimus qui arguente
nullo peccatores se esse confitentur
cum de culpa sua fuerint correc
ti patrocini querunt non peccatores
esse videantur secundum ipsum dicit idcirco
cum ante tribunal omnes mani
festari oportet ut referat unus
quisque prout gessit propriam actionem

4. Cor. v. Et cuncta que fiunt addu-
cet deus iudicium. Ecce ultimo
Omne fides attenuata et aliorum
accusatio et ipsius excusatio debet
refrindi ut possit homo iugum evan-
gelii de diaboli. Alioquin non prestat
principem mundi foras per falsam
penitentiam eieci qui cor possidet
ibi regnando in carne. Tandem
dato deiectione principis diaboli
tangit modum eiendi dicens Et
ego si exaltatus fuero a terra scilicet
per passionem in cruce omnia terram
admeipsum quia dicit In me que te-
nentur a tyranno et principe in finem
nequeunt per seipsum ad me accedere
sed virtute aspersione sanguinis in-
traheret de tyrannide et reponere-
tur mundi. Omnia vero dicit se trac-
tatur scilicet predestinata ad salutem secundum
Augustinum in omelia. Vel ut ait aller-
ander super Iohannem. Traxit omnia
id est de omnibus lignis et de omnibus
etatibus de omnibus gradibus de omnibus
professionibus hoc autem inquit evangelium
angelista dicebat significans quia
morte esset mortuus quia dicit hanc
exaltationem dixit passionem in cruce
et modum sue mortis. Circa quod
ponitur istud documentum. In figura
crucis victoriosa omnis christiana re-
ligio est depicta et in hoc vitalis
lignum caritatis tota virtutum spiritualium
perfectio est designata. hoc documentum
est beatus Augustinus in sermone de laude
crucis. Quod sic videtur. Nam cum
hys tribus virtutibus fide videlicet
spe simul et caritate omnis lex di-
vina constat atque ex his omni-
bus virtutum multitudo procedit. In ista
parte crucis que hinc figuratur fides
que religionis christiane fundamen-
tum est figuratur. cum fundamento
tota fabrica bone operationis in-
struitur et ut stare possit omnis vir-
tutum spiritualium machina suste-
natur dicente apostolo fide stans per
supremum velo coram quod ceteris

eminet spes intelligatur quia in
animam ad capestenda gaudia pro-
uocatur. Illo vero signo quod in me-
dio positum habet porrigitur bra-
chium latitudo designatur gentis car-
itatem hoc eodem in fine crucis signum
quatuor virtutum principalium nostris
indubitanter exprimitur equibus utique
tamquam semibus semibus omnium vir-
tutum segetes geruntur. Iustitia scilicet
fortitudo prudentia atque tempe-
rantia per ipsum etiam ad eum quod
celum respiciat iustitia figuratur dicit
te sapiente. Iustitia eleuat gentem
Nec dubium quin ad celum Inferior
per crucis que superiore sustinet
molem designatur fortitudine que
graua et aduersa equanimiter tolle-
rat. Dextera autem brachium prudentia
exprimitur quia inuenta malignis spiritibus
periculosa tamquam dextere manus ob-
iuratione pellitur per sinistram vero
cornu temperantia non in medio de-
signatur. In sinistra enim manu
moderatus est sensus quoniam in dextera
per temperantiam ergo virtutis nec
quodam modo robur attingimus dum
sepe rigorem censuramque iusticie
quodam magister discretionis ma-
nu retinemus secundum ipsum. Exalta-
tatem igitur christum in cruce oculo cordis
semper inspicimus. In alio enim ideo
patet voluit ut uteremur nos ad ce-
lestia subleuaret. Inspectamur volne-
ra pendentis sanguinis molentis
passionis redimet cicatrices resurgen-
tis pensamus quod caput habet incli-
natum ad osculandum cor aptum ad
diligendum brachia extensa ad am-
plexandum totum corpus ad redimen-
dum quod templum crucis latitudinem
ut dilatato corde in mandatis christi
delectamur et bonis operibus proximis
nostris lucubus habundemus. In
tunc nobis crux erat fixa profun-
dum. Ibi enim est omnis spes vite
in eternam longitudinem ut per se-
nem in amore dei usque in fine

delectam² sepius crucem xpi aspi-
ce qm crux eius nos deo quirit
et dyaboli captiuauit. Nosq; a
domo dyaboli captiuatis segre-
guit. In hac siquidem mille pen-
dent clipei hinc cōsurgit omnis ar-
matia fortū hinc capim⁹ unde
reficim⁹ unde gaudem⁹ unde ad
vitam cōsurgim⁹ unde salutes
accipim⁹. Vex non sufficit nobis
crucem xpi corpali⁹ aspice nisi v⁹
xpū mētalis signū studuerim⁹
deserre scelerato quippe signū cō-
deserre non prodest s; ob est eo q
seruus sciens voluntate domi et
nō faciens plagis plagabit mul-
tis. Quid em prodest scdm Aug^m
fmone pmo de vita xana. Si sig^m
xpi m fronte et m ore portamus
et intus inimici tūcia et pcta reo-
dim⁹. Quid prodest si aureum
sigillū facias et putridas puleas
intus recludas. Qui em male cogi-
tat male loquit⁹ male opat⁹ si se
emendare noluerit. Quid se signat
pictū eius nō immuit⁹ s; auge-
tur. Multi em qndo adfictum
vel adolterū vadūt si pedem m
pmperint signat se et tūc dema-
lo ope non nō reuocat se et nesci-
unt quia magis includūt scdm
ipm statq; vitam⁹ signo xpi adori-
toriam non adignomā adfictū
um nō adpenā. Pubdit enim tu te
spondit et tba nos audim⁹ ex
lege q xpus nō moit⁹ s; manet
met^m. Unde ysaie. ix. dicit⁹ mul-
tiplicabit⁹ eius impū et paas ei⁹
non erit finis. Et damel. vii. scibit⁹
Q; pias ei⁹ potestas eterna. Et
modo ergo tu dicit quod oportet
exaltai filiū homis quus est iste
filius homis quai dicat filius ho-
mis qui est xpus non debet ex-
altai passionē. Ex quo tūtur
istud docimētū. Inuidos et in-
gratos donoy dei cecitas non sunt
vidē q vident non intelligē quod

audiūt. De his em scibit sapie. ij.
Exaltant eos malicia eoy. Et Je^s
xxviii. dicit⁹ Si potest ethyops mu-
tare pellem suam sic et vos bñ face-
ci didistis male agē. Hinc ayath
vii. dicit⁹ Quo potestis bona face-
ci siis mali. Hinc ysaie. vi. scribit⁹
Et cetera cor hui⁹ ppli et auri⁹ eius
aggraua. Exeant⁹ equidem q
ponūt obstaculū gracie dei. Nam
deus qntam ē se nō omēs saluos
fieri. Unde sic non est ex defectu
lucis q homo qui claudit fenest^m
non videat s; ex defū vel negli-
gencia claudent. Ita nō est ex de-
fectu dei q lūmē quē quisq; nō
habeat s; est ex obstaculo pccatis
lux quippe lucet m teneb⁹ et te-
nebre eam nō qphendunt. Et q
cia psto est omib; s; nō dat⁹ nisi
quēntib; eam. Tolle quippe dei grā
qui saluos esse potest tolle et libe-
rū arbitriū non est qui saluet⁹ vñ
Bñardus m libro de gratia et li-
bero arbitrio sic inquit deus auc-
tor saluas ē libez arbitriū tan-
tū appar est n⁹ dare illam nisi dō
n⁹ cape valet nisi libez arbitriū
hec ē hinc Gregori⁹ vii. moralū
tractans i⁹ Job pōtem mōit te
nebras et loquens de cecitate Ju-
deoy quē ipos p⁹ inuidiam et i-
gnitūdinē vidē quē saluti sūt nō
imebat sic ait. Psecutores redēp-
toris mri dum dūcē v⁹utis mā-
cula tñent et tamen de eius diui-
nitate dubitarent m die tenebras
passi sūt quia visum m luce per-
diderūt. Hec ē. Quo profecto dat⁹
intelligi i⁹ cecitate p⁹ qui au-
dientes vba vitatis katholice p⁹
mgnitudinē et inuidiā cū sint m
fide infirmī deterius infirmatur.
Et qmuis lucem si qti essent vi-
dē possent maleficiā tamen i-
gnitūdinē et inuidiā q m nocte
sic i mēdie palpant. Sequitur
Dixit ergo eis ihus. Adhuc modi

dicum lumen in vobis est. Hec est sine-
ra legis veteris in vobis est modicum
Nam ex isto lumine non intelligitis
integraliter legem quia dixistis Nos
audiuimus in lege quia Christus manet
in eternum. Non enim solum lex dicitur
Christum debere mori secundum scripturam. Et
quoniam ovis ad occisionem ductus est
erat igitur in eis modicum lumen sep-
tue quod ex scriptura delectant intelli-
gere quod nullum impedimentum factum
est per passionem et mortem. Quia secundum
humanitatem mortuus est et dilu-
minatez manet in eternum. Omnia est
alexandri. Et quod ponitur
istud documentum per sacram scriptu-
ram Christus secundum humanitatem
et diuinitatem cognoscitur per scripturam. Nam
in scriptura dei maiestas quam
in quodam speculo cognoscitur mi-
disimo in quo nulla est macula
falsitatis. Unde apostolus I. Cor. xii.
Videmus nunc per speculum et in enig-
mate totum enim cognoscimus quia hemisphaerum
in parte de deo est speculatur in quo
cognoscimus non reputat per se sed
per suam similitudinem obiectum non
solum autem in hoc speculo scientiae
aut sapientiae quae est sanctae scriptura videtur
deum sed etiam nos quales esse
debemus si secundum legem dei viuimus.
Unde Ieronymus addometriadem
episcopum scribens in epistola inquit
Per lectionem diuinae vitae speculi fe-
da corrigendo et pulchra consue-
do et pulchriora faciendo. Scriptura
enim speculum est feda ostendens et
corrigi docens. Simile ponit beatus
Gregorius. y. moralium. c. i. ubi ait
Quia scriptura quasi speculum quoddam
oculis mentis opponit ut mentis
nostra facies videatur. Ibi enim feda et
pulchra nostra cognoscimus ibi sentimus
quoniam proficiamus quoniam de apostrophi
discamus. R. Et hinc est quod sicut
ei qui habet istam maculam in facie
tam abhorret se in deo in speculo

Ista notabilis videtur in vita abhorret
se putare ubi sanctae scriptura quantum
ad bonos mores in verbo dei ponitur
qui igitur veri sunt Christi discipuli sus-
ficienter quantum salutem respiciat
illuminat Christi esse verum deum et homi-
nem cognoscunt quae iudei quia
modicum lumen legis erat in eis
et quod non factores sed auditores fue-
rant legis fallentes serpentes co-
gitantes non valebant si tamen volu-
issent plus et plus in lumine proficere
cognouissent. Unde ipse dicitur
Ambulate dum lucem habetis ut
non tenebrae vos comprehendant. Hoc
est proficite in luce ut totum Christum in
telligatis. Debet enim intelligere eum
non solum victurum in saeculum sed etiam per
salutem hominum morturum non solum mor-
turum sed etiam in celum ascensurum
ut non tenebrae vos comprehendant
quoniam dicit tenebrae vos comprehendent
si credideritis Christi eternitate ut ne-
ritis deo mortis humiliter qui ambulat
in tenebris nescit quo vadit quia
lux quae sum ego caret. Ego enim
sum lux mundi dum lucem habetis a-
liqualem de Christo credite in lucem
id est per fidem credendo proficite
ut filii lucis sitis qui habent per-
fectam cognoscimus per fidem debite
Ex hoc fine accipit ultimum docu-
mentum. Cui lux orthodoxe fidei il-
luxerit tenebitur exultans scire quo
vadit patet sic. Nam si iuxta vita-
tem verbum qui ambulat in tenebris
nescit quo vadit a contrario qui in
luce ambulat scit quo pergit.
Pro isto induit id quod ponit
Augustinus in prologo deside ad petrum
inquiens fides est omnium bonorum
fundamentum. Fides est humane salutis
iniciu sine hac nemo potest ad filiorum
num pervenire quia sine ipsa nec
in hoc seculo quisque iustificationis
gratiam consequitur nec in futuro vita
possidebit eternam. Non ergo conse-
rat vitam eternam qui a fide cadit.

tes catholici modernis temporibus
sacerdotes domini nesci dehonora-
nt ipsos quod iniuste de trahunt et eos mul-
tiplici infamat sicut et per uidente dya-
bolo crudeliter ferunt uoluerant fla-
mmis exurunt mortificant et occi-
dunt non attento quod ipsi sunt qui ra-
nos per absolutionem a peccatis purificant
et per sacramenta in esse gratie con-
firmant regnumque celorum clauis sue
ligue uoluerant quod tanta sit ipso-
rum dignitas quod sunt aratores desumunt
celorum ad altare aduocant et pro
humana salute hostiam in macula-
tam ipsam filium dei uerum offerunt sa-
cramentum quorum corpus et sanguis
christi uirtute potenti uerborum et myste-
ricorum eiusdem domini nostri confirmant
quodque iram dei si digni sunt
per oblationem suam placant et ma-
nu dei si digni sunt per oblationem
suam placant et manu dei adul-
terandum exortam quodammodo
inobedientia uel ne faciat suspendi
Sed reuera pro ut inquit magister
Henricus de summa in tractatu suo
de decem preceptis De illis qui sunt
dotibus de trahunt quoniam rursus filium
dei in semetipsis accusant et uoluerant
ens enim sacerdos dei quis deest to-
ciens conam spemque capiti christi in-
ferunt eo quod christi sunt caput et pars
signorum ecclesie militum quodens
autem eis iniuriam quis fecerit
to ciens christum clauis configit quod
ipsis qui uicarius fuerit to ciens et
in faciem christi spuit et quociens
ipso ex os habuerit uel dicta
aut facta ipso ex probauit to-
ciens latus christi lancea transfigit
Unde dei uolens unde quantum
istud peccatum detestetur declarauit sicut
in pena insolita quoniam contra datam
et ab yron protulit dum eos uiuos
sua absorbit pro eo quod ipsis sacer-
dotibus insultauerunt et ignem
alienum obtulerunt. Et per item omni-

dis per Augustini libro iii. contra
epistolam pelagianorum cap. vii. ubi ait
Iusta omnes et antiquiores et apostoli ex
fide uixit uita que est in domino
in domino christo mores quod sanctos cum fide
habuerunt. Hille constat ergo quod
fidem habens catholicam sanctis moribus
informatam argumentum habent
euidens quod uadit ad uitam eter-
nam que est de prospectant igitur
qui intenebris ambulant per fidem
aut uicem talique sunt obducti
quo uadit nesciunt enim quo perueni-
unt nam putant se fide sue operibus
perueni ad gloriam et uadit ad ignomi-
nam sempiternam fidem quippe multi
tenent finem quo ad uerba ita ut
fideles et defensores fidei uidentur
In uita tamen infideles sunt
Nam uiuunt fideliter nullatenus cu-
rant Insecuti enim moribus quod
crudelitate uenerant quibus di-
uino contingit iudicio ut per hoc quod
nequit uiuunt et illud perducit quod
salubriter arduum Si ergo hi qui
ad uerba omnia credunt cum non fide-
lit uiuant in uita fidei non
habent quod quoniam omnia credibi-
lia credunt sicut peruersa agunt mu-
los diligit et bonos persequitur ne-
dum aliena rapiunt sicut etiam sa-
cilegia committunt deo molesti paup-
eribus et uiduis in festis et ecclesiis
onerosi fideles dei perueni reuera a
fructibus agnoscantur auctor et ex
operibus arguuntur hunc uel illum
deciuitur babilonia uel celestem
iherusalem pertinere Itaque non ad appa-
rentiam sicut in ueritate signum car-
geramus ut exaltati pro nobis
in terra christi dei nostri uidere in
iudicio in uita eterna ualeamus
Quod nobis ipse concedat qui
pro nobis mori uoluit christus
deus noster per secula benedictus
Amen

Maccessit ad ihm discipuli eius
matthei. xxi. prius sum de
ra sapia spe vngentus
xp̄us ih̄us desumens celoz ad yma
descendens ut ad amorem suū oēs
quā erat in eo attraheret voluit tū
hominibus familiarit̄ conuersari i assipi
ta hūanitate inuicibilē videri et au
diri et vbi caro fieri quous ipm tā
to plenius diligam⁹ quāto clāius
ip̄ius benignitatē et beniuolentiā
erga nos ostensam agnouim⁹ et
ob h̄c qui familiariter erant s̄ cō
iuncti redemptore m̄m secute sūt
Tu quia videbant s̄tatis eius
magnitudinē tum quia mirabāt
sapie ip̄ius profunditatē tum q̄
expti sūt vborū suorū dulcedinem
tum quia opera eius arguebant
ip̄ius diuinitatē tum q̄ cernebat
ad se et ad omnes beniuolentiā
ip̄ius et benignitatē qui etiam
h̄m Jeroni quia viderant p̄
petro et domno tribuati p̄diciū
ex equalitate p̄ij arbitri sunt pe
trū omib⁹ aplis esse platū scdm
ipm accesserūt ergo tamqm̄ dis
cipuli admigim⁹ tamqm̄ ad pa
trem filij dicentes Quis maior
est in regno celoz nō hōz tempa
lū aut dignitatū Regnū vero
celoz intelligit etia et sacra sc̄p
tuā ac si querent quis i etia
dei sc̄a erit maior iplacōne aut
quis maiore habebit potestate
int̄ptandi sacra sc̄pālāz Ex
quo accipit istud docimētum
dū et q̄ndo vel quociens aliqd
p̄nos dubiū querit et nō inue
nit ad xpm qui illuat omem
hōmē vementem ih̄uc mūdū
vel si dubiū in h̄is que fidem
respiciūt emerferit ad sedem
petri et eius int̄ptacōm vel de
claracōm est recitendū pro isto
induat quātū ad p̄mam partē
quod ponit Bn̄hardus super
capitūlū s̄mone. xv. tractans de c̄

triplici dāte nomis ih̄u Bn̄ aut ex
nomen ih̄u lux p̄dicatū pascit re
cogitū lēuit et vngit invocatū
Et subdit vnde in toto orbe tanta
et subita lux fidei nisi de p̄dicatō
ih̄u an non toties cōfocatis quociens
recordar quid eque mente cogita
tis impinguat quid ita excitatos
repat sensus vtutes releuat ve
getat mores bonos atq̄ honestos
castas fouet acōnes aridus est
si nō h̄c sale conditur. h̄c p̄reca
xp̄us est fons aquo nobis ema
nat omē genus gr̄iarū Sic enim
quidquid bonitat̄ vel dulcedinis
inuenit i viuulo totū emanat de
fonte Sic quicquid vitatis bonitatis
vel cognitiōis de deo recipit in hō
mē totū manat ex xpi diuinitate
et inuicibili bonitate Constat gl
cy indubys vbi hūanus deficiat i
tellus ad p̄m lūmē om̄ vt illucet
debet eē rectus Qz q̄ ad sedem
aplicam recurrere debeat in dubys
que fidem respiciūt aut tamq̄
p̄ quia maiores cause sedē aplūe
sūt resuante de baptismo et eius
officiū maiores et xxij. q. 1. quociens
Vbi disponit q̄ refert debz ad rōnā
etiā quociens fidei rōnā vent
lat Nullus igit̄ debet p̄sione
da ritū vniuersalis eccl̄e vel in h̄is
que fidem respiciūt vbi quoddā
q̄ dubiū sub oit̄ tū tū iudicō sed
aplice resuata existant temere
deserere xxij. dis. h̄m sedē et
quis ius eccl̄e aubz de h̄is iusti
tiam facit qui autem romane ec
clesie p̄uilegiū ab ip̄o sumo capite
om̄ eccl̄az t̄dici auferre conant̄
hic proculdubio in h̄esim labitur
Et tū i veret̄ inuistus hic est di
cendus h̄etius fidem quippe vio
lat qui ad v̄sus illā agit que est
in fide Verba sūt canonis xxij
dis. Omēs cōsideret ergo qui sc̄a
h̄etoz modernoz omendane
et desucessiōib⁹ ip̄oz prospis

gaudent an fuit filii lucas aut te-
nebrarum repbare siquid se fuit uni
katholica qd sedes aplice reprobat
et appbare vel tenere firmi qd
appbat. xxiii. q. i. hec est fides
quod ai non facit s aut contra
sedem aplice garrit aut fa-
uores hereticis clam vel apte im-
pediunt. Proculdubio nam dei p-
ter fauorem hereticis inuoluntur
de hereticis. Ex omnibus primo. Se-
Et adnotans istius puuli sta-
tuit eu in medio eorum ad hanc
credit esse marcialis qui postea
fuit episcopus vel secundum Ieronimum sta-
tuit puulu h est seipm qui in-
instrare venerat no instrari
ut eis humilitatis tradet exemplum
et dixit. Nisi conuersi fueritis et ef-
ficiamini pruli h est nisi conuersi
fueritis ab hac elatione in qua mo-
estis et efficiamini sic puuli in-
nocentes et humiles non meritis
in regnu celorum ad quod aliter
non meretur quicunq ergo humilia-
uerit se sic puulus iste erit
maior in regno celorum h est
in cognicione sacre scripture vel
secundum Ieronimum in ecclesiastica dig-
nitate aut eterna beatitudine hinc
congruit dicitur Crisostomus. Quia
q desiderauit primatu in terra in-
veniet confusionem in celo. Nec me-
suos christi computabit qui de
primatu tractauerunt. Nec unusq
q quid aliis maior appareat s
quomodo aliis inferior videat qm
non qui maior fuerit in honore
e iustior s qui iustior e maior.
xl. dist. Quia q ex quo accipit
istud documentu. Ille maiori dig-
nior est in dei ecclesia p latone qui
maiori fulget vel permet sac-
titate humilitate. Quod sic pz
Nam vilissimus computandus est
nisi pcelleret scientia et scientia
et scientia qui e honore pstan-
tior. i. q. i. vilissimus. Nec unum

que enim ignorantia possit excusa-
re illum qui curam et regimen animarum
que est ars arum de etate et q
litate tu sit ars assumit cu hoc
q ceteris est pfectus se magis in sa-
cra et doctorem in sapientia pro-
ficeret. Ignoras quippe ignorabit
vmo et multos faciet ignorari.
Nunquid enim non inuenit pastua-
dux itineis ignorat viam vica-
rius nescit voluntatem domini. Ita
q requirit scientia que si non
fuerit emmes opetens tamen
si fuerit scitatis tolleratur de renat-
uratione. Nisi cu pdem. s. prode-
factu non de esse aut debz humi-
tas. Nam humilis debet esse doct-
na magis et maiori et obe-
diencia capitulo ultimo et magis
debet esse humilis et benignus au-
ditibus et humilis doct non cum
austeritate impetrare et potest
xlvi. dist. habet h. Verum tamen qm
tulibz sciens humilis aut sacrifici
videat placem ambigere non de-
bet qm ut ait beatus thomas in
libro de perfectione spiritualis vite. c.
xxv. Qui san querit caritas
vitatis negotium iustu suscipit ne-
cessitas caritatis quam faciem si
nullus imponit papiendo atq
intuendo vacando vitati si autem
imponit suscipienda est ppter
caritatis necessitate. Nullus in
dubitare debet qm et si in aliquo
sacerdote vita reprobatur vitiosa. Qm
diu tamen tolleratur cōsecratio ipius
vel absolutio no caret effectu licet
heretici cōtrariu fingant de quoz
uno fuit petri hanc cont quem
augustinus scribens ait. Vene-
to sacramentū nichil obesse mores
maloz homin quo illa vel non
fuit et subdit vel magis facta fu-
Et non habuit saul sacramenta scia-
tem quid i eo dauid videbat si ut
habebat innocentia quare inno-
centem psequeretur. Nam eum

propter sacramenti vinctum et honorauit
vini vindicauit occisum. **H**ille
Absit enim ut effectus sacramentorum propter
ter malitiam hominis sit impe-
ditus quoniam si sic nulla de effectu eo-
rum possit haberi cuncta cum nemo
sic tunc de lege quoniam an sit ratio
re vel odio constitutus. Subdit
Qui suscepit unum puillum talem
in nomine meo me suscepit quoniam
dicat secundum **Crisostomum** Non solum si deus
efficaciam mercedem accipias sed
et si alios tales propter me honora-
bit qui autem scandalizauit unum
de pusillis istis qui in me credunt
expedit ei ut suspendat mola
azyma in collo eius et demerga-
tur in profundum maris quasi
dicat sic qui tales puillos hono-
rant propter me mercedem habent
Ita qui eos dehonoraunt habebunt
vindictam loquitur autem secundum **Ieremiam**
nimium de mola asinaia secundum ritum
proemiae quo malorum dimittit
apud veteres iudeos pena fuit
in profundum ligato saxo demerge-
rentur. Expedit autem ei quia nul-
to melius esset proculpa breue
reape penam quam eternis suau-
tuitatibus secundum ipsum. **E**x quo
accipit istud documentum potius
homo debet omnia mala pati quam
malum necesse facere sed etiam malo
consentire. Nam ut ius dicit Ca-
nonum pro nullo metu debet
homo mortale peccatum committere quod
metus causa facit. **E**t **Augustinus**
libro primo de ciuitate dei dicit. **E**t
potius homo quolibet mala de-
tolerare quam malo consentire ha-
bentur verba in canone ita ne. xxxij.
Itaue pro isto facit quod scripsit
Beatus **Thomas** primo quolibet quod
ipse quod continetur tenet in gene-
rali velle pati quicquid penam
quam peccare habet. **G**racia enim di-
vel tunc requirit quoniam vel con-

tinus habet ut quolibet homo pe-
nam peligat culpe secundum ipsum
Non ergo durum videatur aliam
si mola azyma habet et graue po-
tus aliam pro peccatis quibus im-
ponatur. Consultus enim est pati
temporaliter ne quos eternaliter pati-
atur quare duri corde si cecitate
velit qui dampnamus petiamus non
formidant euadere consideret quod mo-
metum enim est quod delectat eternum vero
quod gloria mundana que non est
aliud nisi aurum in flammam mag-
na cito in perpetuum ignem mutatur
dicitur quod non potest multum tempus qui
laudent impium iridebunt cito
enim quiescit locus impij illius non
invenietur cito peribit memoria cum
sonitu succedente luctu eterno iam
eternum mors est in solibus iam securus
elevatora ut succidat arborem pu-
tridam et notuam in assum terra
occupante. Non post multos di-
es dicet quod cessauit exactor
quoniam tributum cessauit quod
qua conturbabat gentes spolia-
bat etiam opprimebat viduas di-
uisas excogitabat iniusticias ut
mors gloriosior et sapientior
videtur. **S**ed propter dolor huius inuisi-
tus et durus corde vir soporiat
vir palpitat eo quod dei iudicia
ipso deum spontanee deferente ab-
scondita sunt a facie eius. Bonum
igitur est tibi ad delicate et ty-
ramide dum tempus est ac a scandalum
abstinere. Nam vitas autem de mun-
do a scandalis quod non de elemē-
tis mundi intelligit sed hominibus
mundanis secundum originem necesse
enim est ut veniat scandala per
quod secundum **Crisostomum** Non destruit
libertate arbitrij neque necessitati
quolibet rerum supponit. Scanda-
la quidem sunt prohibitiones vici-
ne. Non autem peccata scandala in-
ducit neque qui peccat propter hoc

fit s; quia omne futurum erat ideo p
dixit scdm ipm Vel ut ait glosa Ne
cesse est ut veniant scandala quia
sunt necessaria id est utilia ut qui
p hoc probati sunt manifesti fiant
Ex quo accipit istud documentum
Solus dei magisterio ex malis
bona thentur Secundum inquit apostolus
q diligentes dei omnia cooperant
in bonum sic hereses errores et tene
bre sunt ad laudem dei quomodo
enim lucet bonum nisi haberet in pug
nam malum Sic heresia ut ait
Augustinus super psalmo ultimum Gregorius
super psalmo in amas non calitate s;
veneno puniendas insiliunt et paucis
temporibus subdit malo voto p piam
lucientes male cognoscunt intelligere
ut sit eis pena piam quorum tamen
morte filii catholice ecclesie tamquam
publidum spiritus a somno excitant
tia et ad intelligentiam divinarum
scripturarum proficiunt oportet enim
hereses esse Hec ille Ecce de malo
bonum erat Et idem super psalmo cen
tesimo decimo inquit Sicut te
nebrarum ypacione lux est gratior Ita
ypacione hereticorum iocundior inventio
veritatis Et idem in libro de vera
religione capitulo xij. loquens de hereti
cis dicens quod cum foris sunt pli
nui profut non verum dicendo q
nesciunt s; ad verum quendam carnaliter
et ad verum aprensi catholice spi
rituales excitandos Hec i^e dicit
igitur e mudo malos esse qui sunt
contrarii bonis Et scdm Gregorium
super ezechielem Malis scilicet bonis
aut in adiutorium salutis proficiat
aut in testimonium dampnationis
solet Hic dicitur De xxi inquit dicitur
De illi pique scandalum venit Et
verum tanto de maius quanto scan
dalu fuerit extensius Quoniam potest
accipi istud documentum in altitu
dine graduum et statuum constituta qn
to plures exemplo pntoso corru
puit tanto altiori et intensiori

pena puniuntur Pro isto inducitur
dominus qui in archa propheta smar
istud intendit Quia vitam suam
aut suorum suorum exponit in scanda
lum populi rei sunt infidelitatis eorum
qui scandalizant i. q. i. Hic quos
cumque Illi quoque qui tam in spiritibus
qm in carnalibus ceteri perfecti
sunt scdm Gregorium quot ad subdi
tos exempla pditionis transmittunt
Vnde nate est ut homines tanto se
cautius a culpa custodiant quanto
piora que faciunt non solum mori
t. q. iij. propterea Ex quo patet Quia
ex maiore vita corrupta corruptit
vita subditorum Num in exemplum
culpa vehementer extendit quando
pro reverentia status patris hono
rat xxxij. dist. Remo Hinc est
ocasionem morti dantes ex vicio p
pinqua alijs quicquid e in eis illos
ociderunt et ideo saguis pditionum
de manibus scandalizantium exigit
Sic rex aut princeps scandalizans
subditos plurificatam scdm sta
dalorum nun habebit contra se quo
nem Sic princeps ecclesiasticus quod
quot p ipius invidia et maxime
malam vitam anime peiunt habe
bit penam multiplicatam Sic he
sarcha iuxta nun sequatur ha
debit pene intensiorem Sic omnis
iniusticie pmaior inventor ex se
quacibus habebit multiplicatum
tormentum et luctum Sic p famulas
et omnis homo quanto plures exem
plo pravitate aut viciis ad malum
pertraxerit tanto penis intensiori
bus thartareis nisi digne penite
rit punietur extunc evidenter pteb
q de homine p que scandalum venit
Neque autem secundum Crisostomum credat
quod scandala sint absolute ne
cessitate Subdit Si autem man
tua i. tuus director magister vel p
ceptor aut pater tuus tibi subie
tus scandalizat te abscede eum
et province abste i. remove eius

confortu aut familiaritate ate qm
qui igne accipit manu qburne
et qui luto qtractat luto se qma
culat bonu est tibi uidentam in
gredi debilem vel claudu qm
duas manus vel pedes haben
tem mitti i igne et m h est me
lius est tibi orba i drectore
vel subdito lig mtepalibus uti
li et magno pro uisore si est t
vel alijs occasio peccandi qm
suffultus temporalibz qz maibz
quibzdam z pedibz mittat i ig
nem et m et si oculus tuus sca
dalizat te erue eum z prout ab
ste h est si quis amicu aut
ppinquoze vel officiali ppter mo
rum dissonancia aut uitam pra
uam te pchit ad ptem eligas
potius carere eius ppinquitate
vel amicitia bonu em tibi est
oculu unu habentoz mortuam m
tre qm duos habentoz mitti m
gehemna igne. Melius quippe
est tibi uiam sine tlu ppinquoze
aut officiali ducere qm obpnt
uite solacia vel necessaria dica
etiam pdeze. Ex quo accip
istud documentu. Sit pr vel mr
frat ppinquus vel affinis aut
alius carus qntulibz dilectz
si ipius amicitia vel fauor siue
conuersatio quepiam pttahit ad pta
tum nedu non e sustinendus sed
eminus remouendus Nam t
fm Augm in libro l. v. meliaru
omelia xxxi. Amandus e de
ita ut si fieri pt nos ipos obliuif
camy profecto non e dilecto sed
lagwor et error quo aliquid
diligit ut creatori pponat. Ta
to em ut ait idem m epla xl
vj. ad macedonu melius est
nobis qnto magis illu iuu q
nichil melius est. Et uitas aut
qui amat pram aut matrem
aut uxorem aut filios aut frs
plusqm me no est me dignus

Ac ideo si quis scandalizante non
corripit s fouet aut ipius socie
tatem piclosam no relinquit fla
mam geherne si sic tiffieit non
euadet. Quomodo uito laborat
pphym qui ppxms suis licet
malis scandalosis et mutilibus
mordmate sut affecti nedu pui
s quai mto magni. In hanc q
septimo moralu sic ait. Sepe ui
demus quosdam qntu ad pui studiu
spectet iam pntis uite desideria
non habere mudu et ope et profes
sione reliquisse s tamen promor
dmatis affectibus ppinquoze ptoia
irripe teneaz rez uirgus vacat
libertate mtime quietis relinque
et mudu mte studia iam dudum de
structa repare et quos apnti se
culo mchoata iam uite pfectio
soluat mordmatus amor tene
gguatome ligat. Hic. Quapp
discamus pntes et amicos quata
discrimis arte dilige et salub
ter odie ne pte quepiam deum
offendam aut ptem quolibet
qmittam. Quod huius amoris
uiau quod annas admfui per
duas et diligendo mordmate qe
dilige odie et homiez que dili
gis pdis. Subdit xpus uidete
ne qtempnat vnu ex hys pusil
lis ac si dicit fm Glom. Vide
te qntu malu proermt ex sta
dalizatis fribz et ideo ne coapna
tis vnu ex hys pusillis. Dico em
vobis quia angeli eoz m celis
semp vident faciem patris mei q
est m celis. Magna quippe fm
vnu est dignitas ammarum
ut vnaqz heat abortu natui
tatis m custodia sui angelum
delegatu. Et fm dyomfui ex mi
noribus angeloz agmbus ad
explend ministeriu vel visibil
vel invisibil mttit. Nam su
piora illa agmina vsum ex treis
msterij nequaquam habent fm

ipm **S** facit autem p[ri]us s[ecundu]m v[er]itatem
golu[m] Angelu[m] semp[er] vident[ur] et ta[m]
ad nos veniunt q[uod] et ad nos sp[iritu]ali
p[ri]ncipia s[er]vas ex[er]cit[ur] Et tamen m[un]do
Vnde recesserant p[er] m[un]dum c[on]tem
plac[on]em suam **H** ille et ob hoc
fuit honorandi tam s[un]t m[un]di custo
des illu[m]inatores in quibus est dig
nitus creatio[n]is gratia co[n]firma
tio[n]is amor creatoris visio dei
tatis Essence subtilitas intelli
gentie p[er]spiciuitas libera arbi
trij facultas agilitas veloci
tat[is] qui deo p[ro]mpt[us] semp[er] obe
diunt sup[er]iores sine elatione pre
sunt i[n]mores sine munda sub
sunt et q[ua]ndo ad extiora exeunt
ab i[n]tioru[m] co[n]templac[i]o[n]e non re
cedu[n]t **E**ta quod p[ro]m[ittit] istud
documentu[m] In om[n]i loco et om[n]i
opere sic debem[us] a[n]i[m]am et corp[us]
n[ost]r[u]m p[ro]ponere ne deo et angelis
s[an]ctis displiceat faciam[us] Ange
li em[en]t[ur] s[an]c[t]a nobis m[un]do custodiam[us] de
putati tenent nos s[an]c[t]es ne ca
dam[us] cadentes adiuuant ut re
surgamus Ipsi impediunt[ur] do
nor[um] dei et occasiones peccandi s[ub]
trahunt et tollunt Ipsi temptac[i]o[n]es
n[ost]ras mitigant et co[n] hostes et
visibiles adiuuant Ipsi orones
et elemosinas n[ost]ras in co[n]spectu
dei effert Ipsi viam salutis no
bis ostendunt ducunt nos ad bonum
Ipsi nos instruunt et illuminant i[n] age
dis Ipsi secreta h[um]an[um]i m[un]di
revelant Ipsi exaltant nos ut sur
gim[us] ap[er]tis Ipsi movent nos ad
fuerdum in amore dei Ipsi assis
tunt nobis q[ua]si op[er]ibus oportu[n]is Ipsi
peccantes corripuit et arguit de
peccatis Ipsi arcent co[n]turbac[i]o[n]es po
testates p[ro]ut h[ec] ex d[omi]nis sacre
scriptur[um]e locis accipit[ur] que p[er]tereo
p[ro]p[ter] sic v[er]sem[us] sub ip[s]o custodia
in terris ip[s]is co[n]opantibus vide
am[us] in celis quod nobis p[re]ced
x[ristus] p[er]f[ec]ta et m[un]do b[e]n[e]dictus amen

16
Videns De omnibus sanctis
ihus turbas ascendit i[n] mo
tem **Ma**th[ae]i. v. Redemptor
n[ost]r[u]s amabilis quia p[ro]p[ter] h[ec] venit i[n]
m[un]dum ut de peccatorib[us] faceret iustos
beatos s[an]c[t]os In monte videns t[ur]bas
ascendit ibi q[uod] m[un]do et sublimia
docuit q[ua]tenus corda h[um]an[um] ad ve
ram b[e]n[e]dictio[n]em ad q[ua]m ip[s]e homo
conditus fuerat p[er]traheret ascen
dit i[n] montem ut ostendat q[uod] mal
tudo[n]em sp[iritu]aliu[m] virtutu[m] co[n]siste
debet qui doc[et] dei iusticiam p[re]dicat
et qui audit **N**emo em[en]t[ur] s[ecundu]m e[um]
Iostom[us] p[er]t[inet] i[n] valle stare et de mo
te loqui **S**i i[n]tra stas de tra lo
que[re] **S**i aut[em] de celo loquer[is] i[n]ce
co[n]siste **H**ec ip[s]e **V**bi factus lo
quer[is] magna et subtilia de ce
lestib[us] retundit quoru[m] tamen vi
ta polluta p[ri]us affectib[us] iace
at sordescit dimisit **I**n montem
ergo ascende tu qui euangelizas
spon[de] ex alta voce tuam et noli
timere tu quoq[ue] qui velis m[un]do
vitae addiscere Nam cu[m] sedisset
x[ristus] postq[ua]m ascendit i[n] montem
accesserunt ad eum discipuli eius ad
audiendum v[er]bu[m] illius **V**t tan
to e[ss]ent viciniores q[ua]nto mag
adimplend[is] eius p[re]cepta a[n]i[m]o
appropinquaret accesserunt p[er]fidem
m[un]do vocati ad eum tamq[ua]m mag
deuoti tamq[ua]m familiares domi
tamq[ua]m speciales vocati **E**t ape
rens os suu[m] tamq[ua]m magna et
profunda **Q**uia s[ecundu]m **F**ernique
obit[us] d[omi]n[u]s legio apperuisse
os i[n]spiciendi est quia magna
fuit que seculu[m] docebat eos di
cens **B**eati paupes s[un]t q[ui]a q[ua]m
ip[s]o[rum] est regnu[m] celo[rum] **F**elix doc
trina que capit a b[e]n[e]dictio[n]e q[ua]m
h[ab]et suauitate i[n]spiciat h[um]ilitate i[n]
possessione regni utilitate **E**t
quo accipit istud documentu[m]
Non om[n]is paupertas homines b[e]n[e]fi
ficiat **N**on paupertas simplici[us] s[ed] sp[iritu]

Est enim paupertas voluntaria nōcia et
 simulatoria pma est laudabilis scda
 tollerabilis tca de testabilis pma
 pauper mundi xpi scda pauper
 mundi tca pauper dyaboli pma
 cu mto scda sine mto tca cu mto
 1 Et ergo sūt pauperes spū scdm glo
sam mclmearē .i. voluntate qui
voluntarie renūciant omibz que
possident ut liberius possint seq
xpm Nam scdm quod m libro du
gustini de ecclesiasticis dogmatibus
diat Bonū est facilius cu dis
pensacione pauperibus erogare s
melius ē intencione sequendi xpm
 2 totū simul donare et absolutū
asollicitudine cum xpo egere
pauperes spū uocat humiles
corde inflatū spūcum non habē
tes Unde glosa paup spū est
humilis corde aut pauperes scilz
deum timētes et nich dese psu
mentes vel cōfidentes et recte
humiles et deū timētes diat pau
peres spū qz supbi et psumptuo
si uolgo diat habere magnū spū
Nam scdm Augm quid nesci
at supbos inflatos tamqm vē
to distentos istoz ergo est regm
celoz m spe timē bōs facit et
gremeter m pnti pauperibus p
mittit dūcie celi Nam illis
sufficiā tēuenda est m celis q
ea quibz delectarent cōtempse
rūt mterris Ex quibus patet
qz mti pauperes hy soli sunt
bā qui sūt corde humiles et timē
tes deū Augustinus tamē diat de
verbis domi qz hy sūt pauperes
spū qui qndo faciūt aliquid ma
li se accusant Item est pauper
qui dimisit omnia non tamen ē
bāus Nam scdm Ieronimū epla
cxv abiectis mādū glosis cor
didis timem et venerabilem
paupertatez populū autē effem
Et subdit plus est annu depo

fuisse qm cultum Item sē - pau
 pes qui rebus temporalibus egent
 sed mōti et hy egestate laborant
 alij sūt qui rebus habūdant sūt
 tamen pauperes spū et horū au
 rea est paupertas quia licet diu
 tie affluant nolūt cor apponē Et
Hugonem de claustro anie libro
pmo c. xliij. Item pauperes dei sūt
qui mundana supbia derelicta hū
liati se p omnia tradiderūt Et
scdm Cassiodor sup ps. lxxi. Si
paup supbi non est dei pauper
et si locuplex humilitate diligit no
est scilicet diues voluntates enim
talū mspiciende sūt nō nomia
Hinc Hermogenes Cu semel nu
du videt mterrogat utz tū
cum an vāidiam nō habet ille
ille rōdit fortūaz et uia nimis
multa sūt quibz et si affut fortū
ta ipi tamē hyz anno cōtempis
plus amāt celestia Sequit Bā
mites qm ipi possidebūt tām
antes sūt scdm Augustinū et
cedūt mpubitatibz et nō resistūt
i malo s viciū m bono malū
Et m vō Cassiodor sup ps. xxvij.
sūt mtes qui nemēz offendere
curant s omibus bene faciunt
manifeste tollerates iniurias
glōm tamē adiāt Et mtes est
que mentis amantudo nō affi
at que rancor vel ira nō dei
at qui nō irritat nō nocet nō no
te cogitat Exent igit mmites
et dimittent pro terrems et tem
palibus tamē bā mtes qm ipi
possidebūt tām viciū de qua
psa loquit Porro mea sūt mta
viciū aut possidebūt tām .i.
scipos et corpora sua pūdi em
se non possident Et bedam dū
glosa mtes quia scipos possi
derūt hēditatez priis mficiū
possidebūt Ex quo accipitur
de documētū Qui scipm non

possidet regnū dei posside nō pē
pro isto induat id quod pōnit Am
brosius sup id quod ps Anima mea
in manibus meis sp̄ rex dicit eo
q̄ regere se nouit et arbiter su
uris sit ne captiuus fiat m ad
pam nō p̄ceptis ferat in uicium
h̄ ip̄e Si ergo se non regit quo
regnū possidet qui impetuis pas
sionū cōhibē nō p̄t Et Gregorius
xv. moralium Reges sūt qui temp
tationibz suar motibus nō cōsen
tiendo succubere s̄ regendo posse
norūt h̄ ip̄e Et ideo quō regnū
possidebit qui seipm non possid
quō alijs impabit qui sibi ipi im
pare nō p̄t Nempe non hūc debe
tur regnū s̄ supplicū. Nam cōstat
eū esse uim dyaboli suū et uicij
kathenatu et etne pene obnoxu
Quot sūt reges et p̄ncipes ac a
lys impantes quibus amor ter
nalis impat leges impōnit p̄fari
bit et vetat quos passionū impet
exoculant delectationes mordinate
iudiciū racōis subvertit qui reg
nare uident nō regnant s̄ m̄fēa
bilibus obsequijs dyaboli macapā
tur de quibus facit quid uult dya
bolus sicut aliquis de p̄tore suo
Subdit Bā qui lugent qm ipm
cōsolabitur Cū em s̄dm Cris cō
solatio lugentū sit cessatio luctus
qui sui p̄tā lugent ipi cōsolabūt
indulgentiam cōsecutū Et nō s̄dm
Aug luctus est tristitia ex amissio
ne caroz Cōuersi autem ad eum
ea que in hoc mūdo carā habebāt
amittūt nō em gaudent hys rebz
quibus ante gaudebant et donec
fiat in illis amor etnoz nonnulla
mestitia sauciant Cōsolabūt
q̄ sp̄s s̄cō qui maxime p̄tēa pati
tus nominat̄ r̄ cōsolator Ex
quo loco accipit istud doctōnecū
Cui p̄tā sua aut aliena uē de
plangūt p̄ sp̄m s̄m cōsolantur p̄
Nam Cris sup ayathen dicit

sua p̄tā lugent Bā sūt s̄ medioiter
Beatores aut sūt quā aliena p̄tā
lugent Tales cōueniūt esse omnes
doctores s̄dm ipm Sic s̄dm p̄cōm
fleuit Samuē Saulē et paulus eo
qui post m̄mūdiciā p̄mā non
egerūt Felices ergo aut Bihardy
de contemptu mūdi fletus quos
benigna manus cōdicor absterget
et beati oculi qui t̄ibus liquefieri
magis eliquit quā elenat in p̄bia
qm̄ om̄e sublimē uidē h̄ i felix
fletus qui uātur in gaudiū deq̄
Cassiodorus sup illo ps m̄ f̄fuerit
m̄d̄i lacrimae mee panes die ac
nocte sit inquit fletus abius est
am̄ar corrobōrātō sensuū abso
lūtō p̄tor̄ refectō menā lauā
culpar Hec ip̄e p̄ quod p̄ quod
argumētū gerit remissiones p̄tō
rūm qui habudat fontē lacrimar
nauseando sup t̄nsgressionē diu
noz p̄ceptor Aut em Aug in
libro. l. Omeliaz omelia xxv.
Sicut ē testis p̄mitēcie dolor ita
lacrimae testes dolor Ute nō relin
quit sp̄s s̄cōs hominē in cōsola
tūm qui se cōtra seipm accusa
torem et ad̄saiū cōstituit Na
remissio p̄tor̄ ipm cōsequatur
p̄phetā dicente ad̄sum me mis
ticiam meam dom̄o et tu remis
ti impietate p̄tā mei Lugeat
p̄tor̄ qm̄ lugendo uē cōsolabit
lugeat quia deū creatore redēp
torem recreatore et saluatorem
amabilem et s̄cōm bonū ac p̄u
offendit q̄ dyabolo ad̄hesit quod
se uilissimo fuitō demoms man
cipauit quod non solū p̄tāuit s̄
interm̄ uāte se p̄uauit doleat
q̄ p̄uo exemplo p̄ximiū scanda
lizauit cōsidet qualitatez t̄m̄s i
loto in tempore m̄p̄scuerāa in
uitate p̄sone et qualitatez fecit
intecione in p̄uis uicij multiplici
exerutione ad̄uolūo uel m̄cestu p̄
mitere s̄m excellencia sui status

aut officij secundum modum sui operis quod
sit turpitudine peccat si in loco sa-
crato aut cui debuit excellentiam
fidei ut sunt domus domini si in tem-
porum constituto ut sunt festiuitates
sanctorum et ieiunij si puenit et non ex-
pectauit temptatum penset quoniam
delectabili peccauit quia ut delecta-
tum attingere consupsit doleat quod
offendens in uno factus est omni re-
us quod tanto tempore iram dei ac-
cumulauit quo mereri potuit
quod multus ex tunc et ornatus
utribus dei non tunc tanto ei
peccator sit culpa melior quanto deo fuit
acceptior doleat delecticia quia bo-
nis peccando intulit et delecticia
quia eis non adhibuit discretam p-
loca personarum negotiorum in quo lesit
quomodo peccauit qualiter seduxit
quomodo uenenum amoris carnalis
ad bibendum multis obtulit qualiter
formam amari abstraxit et cum
illa mente uelut suis melle delectan-
do se uoluitauit qualiter in malo ali-
os confortauit aut excusationes se-
in peccatis quocumque ad confitendum non
hinc finem de abstinendis peccatis pro-
positum accessit et sic in peccatis sordet
tens quomodo corpus christi se manifestauit
ut aut pudore ductus peccatum quid
piam obtinuit si dolum hinc in pec-
tore aut animi nocendi uel se ul-
tistendi ad sacramentum corporis christi
accessit aut in quo lesit uerbo uel fac-
to proximo non satisfecit alijs quod
modis et in iustis peccator pensat
et diuisis negligens et omni mag-
nitudine attonitus doleat Tunc enim
spare debet quod misericors deus
post tempestate tranquillam faciet
et post merorem exultationem infu-
det Sequitur Beati qui esuriunt et
sicut iusticia quoniam ipsi saturabuntur
Non enim ut ait dominus nobis sufficit
uelle iusticiam nisi iusticie etiam
pariamur famem ut sub hoc exem-
plo nunquam nos facis iustos semper

esurire opera iusticie intelligamus
Quoniam secundum Crisostomum super mattheum de
bono quod non ex amore proprius bo-
ni facit homines magis est an dicitur
Esurite autem iusticiam qui secundum iusticiam
dei desiderat conuersari Sic ergo esule-
tes satiabuntur Secundum Crisostomum Lar-
gitate remuneratur dei quoniam multa
erunt premia quoniam sanctorum desideria Et
quo accipit istud donum non
sufficit ad beatitudinem iusticiam facere
sed ad eam facienda esurire et sic
sic nam amatoribus uerum non est
satis quod iusti sint sed semper sicut opus
iusticie et reddere unicuique quod suum
est deo uidelicet et proximo hinc da-
uid monuit Diligite iusticiam qui in
diuitiis terram quam dicitur Non suffi-
at uobis iustos esse sed etiam ad hoc
ut unicuique sit iusticia aspirare Multa
tamen alia esuriunt et sicut et uari-
e Unde Bernardus de sermone in octaua
supra isto uerbo Beati qui esuriunt et sia-
unt iusticiam sic ait Omnes homines
esuriunt et sicut sed alij esuriunt et si-
cunt malum esuriunt alij et sicut
bonum alij esuriunt et sicut aurum
argentum vestes preciosas predia vine-
as et possessiones innumeras ista tamen
bona sunt in se sed in hoc quodammodo
mala esse dicuntur quod amales male
esuriunt et sicut Et paucas memorat
subdit alij esuriunt et sicut preterites
et honores alij voluptates alij sa-
lutationes in foro et uocari ab homi-
nibus tibi sed tales non possunt saturari
Hille dicitur mori totum enim mundus non
sufficit homini ambire vel auaro
eo quod non implet oculus visu nec
auris auditu nec mater sensibus
per homo eorum delectationibus saturari
ac ideo non est saturitas nisi in deo
que fit persueum et sitim iusticie
Si ergo vis saturari dilige iusti-
ciam iusticia uero secundum Ambro-
sium de officiis nil alienum vendicat
cuiuslibet dat quod suum est negligit
proprium utilitate ut fuit quem eq-

17
tatem et scdm ipm pma iusticia e
in deu/ scda in patriam/ tta in p
tes quanta in omes Ex pda patz
q siua grauius est ptm dilige
qm ppetrare ita nequius est odisse
iusticiam qm no fuisse eo qmen
dabilius est dilige iusticiam qm
fate Item hz omes ad faciendu
iusticiam obligantur magis tunc
reges et pncipes Nam scdm Cy
priani de xij. abusiombz Regis
iusticia e pax plox tutamētum
patre innumtas plebis mun
metu gentis cura langoy gaudiu
homn temperies aer serenitas
maia tre fecunditas solaciū paupe
rum hereditas filioz et sibi metapsi
spes futue beatitudinis h ipse dmet
igit potentes iusticiā et salutabunt
si uo amabunt eam nisi deu cme
ant et obli memore domo suat
et exultent ei cu tremore Sic em
apphensa disciplina iusticie futa
bit? Sequit? Bti misericordes
qm ipi misericordiam consequent
post iusticiam sic meto de ma
qm scdm glosam Iusticia et ma
ita couate sut ut altera ab altera
debeat tempai Iusticia em sine
iusticia dissoluat Misericors autez
diat scdm Remigiu quai miseri
cor habens qui alterius miseriā
quai suam reputat et de malo al
terius quai de suo dolet Bti sut
fm Augm qui subueniunt miseri
qm eis ita repondit ut de miseri
dia libent qm ipi misericordiam co
sequit Ex hoc loco accipitur
istud doctum Iusti et miseri
dia sut qnex sic q una sine altera
non sufficiat ad salutem no em mis
ericors qui parat vias ut non co
turbet delinquentes ut ait Augm
ad lotharū hnt vba xxij. q. v
Qui vias s aut non est miseri
cors nisi quia non est iustus Pub
lice em utilitatis mtest ut tma
no remaneat impunita desma

ex qnuatōis ut fame eo naque
ipso quod quis punit patm pro ut
debet fuit. mui Nam scdm Augm
in Enchiridion meo q quis alius
corripit et aliqua emendatoria pe
na plectit elemosinam dat quia
maiz prestat multa em bona
prestant mris qndo eoz cosulit
utilitati no volutati quia ipi sibi
ips mvenit mma xlv. dis. et q
emendat Ex quo pz Quod qui fa
finem pti alicui mris est de pe
dis vlt calo vltio Eae ma no est
sine iusticia me sit qnexa patet
Nam sagome eliat qui mms e
migit. de reuic. u. cu pdem. s. p
autem mabaa Et alibi scriptum e
Noli ee nimiu iustus quia qnqz
iustus iniusticia sua pte. y. q. vii.
s. de hys Sic ergo falsa mvenit
ma ut si quis lacms pauperu
ad faciendū iniusticiā qmouentur
f. de officio pdis obfuand. Itai
venit falsa iusticia que in tyra
ndem vel rigorem nimiu couit
aut dum mtoio benignitatis man
suetudo amittit Vnde gregorius
xix. moralū Sūt nonnulli ita distic
ti ut etiā omem mansuetudine
benignitatis amittant Et sūt non
nulli ita misiveti ut pdant diste
ti iura regimē Et quibdam mē
positis subdit Regat discipline ri
gor mansuetudine/ et mansuetudo
ornet smone rigorem et sic alter
qmedat ex altero ut n rigor sit
rigidus nec mansuetudo dissoluta/
sue igit spualis sue corporalis
ma sit impendenda semp tamen
debz esse iusta Si em e spualis q
ad corrigendū m i. debz de esse vi
nū austeritatis oleo pietatis. xlv.
dis. disciplina Si vero est indoctendo
debz esse discreta ne erudiendi i
errorem deducat. xlv. dis.
Sic ror Si consistit i offesas
vere pmetibus relaxando debet
esse pmpa de pe. dis. i. multiplex

est et talis. Nemo potest. Si autem cor
poralis anima est impendenda illa
debet esse de proprio non alieno. i. q.
i. Non est et xii. q. v. potest. Si e
in subveniendo debet esse discreta
quia non uni omnia sunt danda. h. x.
xv. dist. Non satis v. domini. Si est
indistribuendo debet esse ordinata
et in cunctis secundum Ambrosium est ut
primo deus scilicet pater deinde filii
postea domestici ultimi extranei
diligantur. Iohannes tamen dicit quod
in pauperibus non tam paupertas
quam religio est attendenda. xvi.
q. i. et in quidquid est Augustinus
dicit. Ut ille esurienti panis col-
licat quam si de cibo securus iustitiam
negligat. x. q. v. Non omnis. Si q.
quis potest dare omnibus pro nutrien-
do aliquid est laudabile. Sic fecit
Abraham qui quia omnes recipiebat
et angelos recepit. h. v. in nisi quod
nutrienti recipiens adpetendum
est. proclivior quia tunc est s. sub
trahendum nisi forsitan mori debet.
Nam tunc est dandum. Si autem non
sufficiens pro omnibus dandum est po-
tius bono quam malo et plus bono
conferimus quam ex tunc. Sic enim
dantes potest deum ab ipso deo magis
consecrari. Sequitur. Et in mundo cor
de quod ipse deum videbit. Ayudas
aut secundum Augustinum. Hic autem vel eos
qui universaliter virtutes possident
et nullius malicie s. cuncti sunt. vel
eos qui in temperantia consistunt que
maxime necessaria est ad videndum
deum secundum illud Pauli pacem
sequimini cum omnibus et sanctorum
sine qua nemo videbit deum.
Ayudas autem secundum Iohannem a.
mundo cōspicitur. Templum enim dei
non potest esse pollutum et hoc est quod
dicitur quod ipse deum videbit. Hec
autem visio secundum Augustinum
primo de civitate est. mer-
ces fidei cui mittere perfidem mu-
dantur corda. Sicut scriptum est.

ayudas fide corda eorum. Et ad hanc
mactem non nisi post hanc vitam per-
veniet. Pro quo subiicitur istud do-
ctrinam. oportet animam a cor-
pore esse vel penitus exemptam
vel a sensibus carnalibus esse omnino
abstractam et acutis patet sordibus
deputatam ut videat deum. Pro
isto doctore inducit id Augustinum super
genesis ad hanc ubi ait. Nemo deum
vivens vivit ista vita qua mor-
tali vivit in istis sensibus corporis et
nisi quisque ab hac vita funditus
moriatur siue omnino exiens de cor-
pore siue ita alienatus a corpore
carnalibus sensibus ut merito nesciat
sic ait Augustinus. Ut in corpore vel
ex corpore sit non in illam se
vehit visionem. Hec ipse. Item tenet
Augustinus de beato paulo in libro de vi-
dendo deo scilicet quod paulus in raptu
vidit divinitatem essentiam secundum con-
cludens tenet beatus Thomas q. 1. c.
q. clxxv. articulo 1. in responsione
principalis in fine et licet Augustinus di-
cat in libro de essentia divinitatis
visus finem ad in puncti vita nullus
est tam sanctus nemo ita perfectus ex-
electus dei qui ipsum deum in essen-
cia divinitatis sue sicuti est videat.
paucis tamen in punctis subdit.
Videntur sicut in puncti vita deum non
ita ut est in substantia sua sed per specu-
lum et in enigmate. Postea autem
facit ad faciem. Videntur in hac
vita credendo non corporeis oculis
credendo. Vident enim deum est recte
in illis credere et ex corde diligere.
Hec ipse. Istud etiam soluit id Augustinus
in libro de videndo deo.
Vbi inquit. Verum est quod dicitur
est. Nemo potest faciem meam vi-
dere et vivere. scilicet ad moysen quia ne-
cesse est abstinere de hac vita me-
tem quidam in illius ineffabilis vi-
sione ineffabiliter assumunt. Hec ipse.
Si ergo queramus utrum deus videatur
potest videri quod primo sed vnde hoc

sciam esse septuaginta. Et mundo corde
qm ipi deū videbūt sed diceres
Non ē possibile qd videat deus cum
sit invisibilis Augustinus rñd et ali
p̄dicto de videndo deo Quod deus
invisibilis est natūa videri vlt et
sicut vlt plūies em visus ē non
sicut est s̄ quali specie illi placu
it apparet Hec ipse In futūa tamen
vita p̄culdubio videbit ipius es
sencia eo qd in scriptis suis invisioe
dei est tota merces et delectatio
suma nobis promissa quare cū
nullus vidē potest deū nisi mudo
corde purificat⁹ mris cōfiteciās
vt abiles sim⁹ ad videndū. Siq̄
dem si pensam⁹ que r̄ q̄ta sūt
que nobis promittūt⁹ in celis
reueria vilesce debent illorū cō
patione que hñt⁹ in tris deus ei
qui finis est desideriorū mōrū eī
nobis omnia in omib⁹ qui xxij. de
ciuitate dei sine fine videbit⁹ sine
fastidio amabit⁹ sine fatigacione
laudabit⁹ et vt ait Aug⁹ libro iij.
de sobole Inuita etna in qua deus
videbit⁹ fatūly dicē possum⁹ qd
ibi non sit qm̄ quid ibi sit non ē
ibi mors non est ibi luctus nō est
fames nulla sitis nulli estus nul
la corruptio nulla fies indigencia
nulla molestia nulla tristitia h̄ ille
Quap̄t estuem⁹ toto corde ad vi
dendū deū qd in videndo eo est vita
etna festinem⁹ ibi vbi semp̄ viuā
mus qm̄ si sic amam⁹ hanc mi
seram fluidamq̄ vitam iqua cum
magno labore viuim⁹ et vix sudā
do sathagendo ac suspirando neces
sariis mris et familie simul r̄ cor
p̄assacōe poterim⁹. Quāto magis
amare debem⁹ vitam etnā q̄
consistat in visione dei vbi nullū
laborem sustinebm⁹ vbi semper
suma securitas suma felicitas felix
libertas felix beatitudo vbi implebit⁹
illud quod dom⁹ dicit in euāgelio
Erūt homines similes angelis. Nō

igit⁹ i mudo sūt bā mudo corde qm̄
ipi deū videbūt. Sequit⁹ Bā p̄a
fia qm̄ filij dei vocabūt⁹ pacifica
aut s̄m bā scdm̄ bā dicitur
qui p̄m in corde suo deinde m̄t suos
dissidentes faciūt pacem Et subdit
Quid em̄ prodest pace alios p̄a
ri cū in tua anima sint bella viciōrē
Aut pacifica in semetip̄is sūt qui
om̄s animi sui motus p̄ponentes
et concupiscencias hñtes edom
tas sūt legm̄ dei in quibus ita or
dinata sūt omnia vt quod est iho
m̄ne p̄cipuū et excellens impet
ceret⁹ reluctantib⁹ que sūt nobis
bestis q̄ omnia atq̄ id ipm̄ quod
excellit in homine .i. mens et racō
subiciat⁹ potiori quod est ipsa vi
tas filius dei neq̄ em̄ in pace in
feioribus p̄t nisi superiorib⁹ subiciat⁹
et h̄c est ipa vitas filius dei neq̄
em̄ in pace in feioribus p̄t nisi su
prioribus subiciat⁹ et h̄c ē pax
que dat⁹ in cōm̄ hominib⁹ bone volū
tatis. Ex quo accipit⁹ bone voluntas
Ex quo accipit⁹ istud documētū
In quibus sensualitas rōnū facta
est subiugalis et racō aut mens
deo subiecta p̄t exp̄ssam similitū
dinem qm̄ gerūt cum xpo recte
filij dei vōnt⁹. Vnde hylarius p̄uēs
om̄ de⁹ vnus est neq̄ alit⁹ nisi
re inuicem p̄com̄ familie eius licebit
nisi sine inuicē talitatis pace vi
uam⁹. Et Cris⁹ in omelia p̄a
fia dicit⁹ qui nō litigant⁹ nec odiūt
ad inuicem s̄ et cōgregant⁹ litiga
tes recte filij dei nominant⁹ quia vn
genia s̄ est opus cōgregare et
pacificare cōm̄ se p̄liantia. Vel s̄m
Aug⁹ pacifica dicit⁹ filij dei q̄ in
nullo resistūt deo r̄ vtiq̄ filij simi
litudinē p̄ris habere debent p̄qd
p̄z q̄ signū ē qd quis ē de similia
xpi qui deo se p̄ omnia subiciat et
sensuali tēz racōm subire cōpellat⁹
Item signū est quod quis filius ad
optinens dei si cum xpo cōgregat⁹

nō dispiciat Item tunc ut ait leo p̄ia
in f̄mone quodam Est vera pax et
vera libertas q̄ndo et tunc animo
duce regit et ratio a deo p̄side gub̄
nat Item vera pax est ad dei volū
tate non diuidi et ihs que solus
dei sut delectat Item scdm Cassio
dox sup illo psalmi In pace facis e
locus eius pax vera ē h̄e cōcordia
cū moribus bonis et litigare cū vi
cijs Si ergo vltis ēē defamilia ha
beatis v̄nitatē cū deo et proximo i
v̄nitatē pacis n̄ em potest inueni
ri forma ex p̄ssior q̄ v̄sacōis ange
lice qm̄ v̄nitatis socialis et ob hoc
b̄a p̄aafia qm̄ filij dei vocabūtur
Sequit̄ B̄a qui p̄secutōm patiūt
p̄t iusticiam qm̄ ip̄oz est regnū ce
lorū ayula siquidem scdm Jeroni
mu p̄t p̄a sua p̄secutōm patiūt
vbi signat̄ addidit p̄t iusticiam b̄a
q̄ sunt qui p̄t v̄ritatem p̄t aliorū
defensio p̄t p̄eatez p̄secutōm
patiūt Nam s̄m Crisostomus h̄y p̄a
iū p̄t iusticiam h̄y igit̄ scdm
hilarium regnūe fuit q̄ in con
temptu seculi sut paupes sp̄itu
Ex quo accipit̄ istud dōctrinētū
Nonsolum qui agenabus p̄t v̄
dola non colenda p̄secutōm p̄a
iūt sut b̄a s̄ etiam qui p̄a iūt
ab h̄etū p̄t v̄ritatem nō relinq̄
dam vel a tyrannīs p̄t cōrectōm
et officio factum h̄oz em̄ om̄ est
regnū celoz istud finalit̄ est Ep̄
sup axarcheu Non desunt etenim
p̄secutōes iuste uiuentib̄ Nam cotti
die impenetrabilibus s̄te etiā per
sequit̄ Cayn abel ysmahel ysa
ac esau iacob .i. impius iustum
si quis p̄secutōm non patit̄ ab ex
t̄neis patit̄ tūc a fals̄ fr̄ibus v̄n
qua nō cessat p̄secutō v̄t repor
tem̄ re p̄missiōm regnū celoz
est nobis p̄aacia oportuna p̄m̄
ante q̄dus scdm Crisostomus sup i. q̄
Audistis q̄ d̄m ē antiquus vltim̄
proculo ē nō n̄ape iniusticiā

Secus postq̄m inceptū est equalib̄
nō vindicari Cuius est non facere
vexatum ea que passus est s̄ qui
estere Quartus ēbuerē s̄p̄m in
patiēdo mala Cuius amplius
tribue qm̄ i. vlt̄ qui fecit Sextus
nō odio h̄re quid opat̄ homo Sep
timus dilige Octauus b̄nfac̄ Nonus
p̄p̄o deū deprecari Ex quo patet
q̄ si v̄ritas est malū nō cogitare
conē s̄ ad v̄santem maxm̄ non
v̄lasi r̄itex maxm̄ maiora b̄o
qm̄ mala sut hosti ēbue maxie
et ad v̄santem dilige ac pro eo de
um orare Item magne v̄ritas est
eum a quo quis lesus est nō ledere
et magna gloria est si quis nocē
potuit p̄t et nobile genus v̄nd̄
te est m̄se peccanti ignoscere Item
multi vident̄ patientes qui non
sūt Vnde Gregori in omelia Cū
audieritis p̄lia sic inquit p̄lexq̄
ideo patientes vident̄ q̄ tēbuerē
mala non possum̄ s̄ qui idē
malū non v̄tribuit quia neq̄q̄m
valet protul dubio paciēns nō est
Item Bernardus i quodam s̄mone
Dicit qui paupes voluerūt eo ta
pato ut nihil eis defit et sic di
ligūt paup̄tatez v̄t nullam pati
antur moriam̄ Sūt alij m̄tes
qm̄dū nihil dicit̄ vel agit̄ m̄si p̄
eoz arbitrio s̄ qm̄ longē sut apa
ciēcia apparet si leuis oriat̄ dōa
sio Hec i. s̄m p̄aiaes m̄
p̄secutōib̄ qm̄ t̄lib̄ p̄mittit̄ r̄g
nū celoz Sequit̄ B̄a estis cū ma
ledixerint vobis homines et p̄secu
ti fuerint et dixerint om̄e malū
ad v̄sus vos m̄ciantes p̄t me
gaudete et exultate qm̄ merces
vestra copiosa est in celis Vbi ad
v̄tendū q̄d scdm Crisostomus ad h̄
v̄t blasp̄hematus sit b̄tus debet
conuenire v̄t et m̄daci blasp̄heme
et p̄t deū alioq̄ si v̄nū defuerit
non est b̄titudinis merces Et idē
dicit m̄ciantes p̄t me h̄c cles

igitur gaudere debent et exultare quoniam in-
ces ipsorum secundum glossam non tantum est
magna sed aliorum et copiosa est mer-
itis sed in quibus celis reuera secundum
augustinum non inuolubilibus sed in spiritualibus
finaliter ubi habitat sempiterna
iustitia. Veniunt quoniam iam istam mer-
cedem qui gaudent in spiritualibus
bonis sed ex omnibus parte perficiunt cum
mortale habent induent in immortalitatem
Hec ipse. **E**x quo accipit istud
ultimum dictionem. Quia omni
electorum premium superfluum est ipse
Deus illorum tamen qui blasphematur
medaatur propter quoniam est merces
magna nimis. Nam enim ut ait
Augustinus in libro meditationum c. vii.
Tantum gaudebunt beati quantum ad-
bunt tamen amabunt quantum cognoscet
profecta. Qui patienter sustinent
maledictiones et blasphemias me-
ditos propter christum amare preter christum
dignosantur et ob hoc modo plus gau-
debunt. Huius rationem ponit Augustinus
libro de patientia sic inquit. Quoniam
quisque tanto admula ferendi fortior
est quanto in eo maior est caritas. Huius
fortitudo pacis arguit maiorem caritatem
caritatis. Unde quia maior caritas
copiosius premium illis corripit. Nos
igitur si volumus esse beati pensemus
toto corde beneficia nostri conditoris
Ipse enim fecit nos cum non essemus
reparuit nos postea cum perissemus
mortem pro nobis suscepit pro nobis
nos sanguine a mortis eterne in-
teritu liberauit resurgens in noua-
dos esse docuit in celum ascen-
dens amicos nostros ad celestia que-
renda protrahit se dedit mabum
et semper promissit datum ipsum
Pensemus quoniam grandis et quoniam
magna erit letitia cum dominus loca-
uit nos in pulcritudine pacis et
in requie opulencia qui recessis
nostris meritis et opibus promodum
magna proteris celestia partem
propter alibus bona sempiterna retri-

tribuet que pro et benigno affectu
cogitantes quantum possumus ipsius ad-
miratione suis beneficiis vicem repen-
de festinemus eo voluntati eius ob-
tempare fideliter studeamus ut pri-
mu et quod non oculus vidit
non auris audiuit consequi mereamur
Quod nobis prestare dignetur christus
persecula et in eternum benedictus Amen
Incipiunt sermones de communione
oc est preceptum meum ut
diligatis invicem. **I**ohannis
xv. Propter et in caritate
dominus christus deus noster dat
discipulis et ipsorum sequacibus dedi-
lectione mutua preceptum ut quanto
mauiorem habent ad se invicem dilec-
tionem tanto magis in seipsis quo ad
deum accenderent caritate dedit itaque
preceptum bonum non propter se qui bo-
norum nostrorum non indiget sed propter nos
quibus factum est mandatum. Nam
ut ait hugo libro primo parte quarta
frustrum non est qui nihil pro-
pter bonum mandare debet. Quia
igitur deus nulli creature sue auc-
tor mali esse potest sed solum pre-
cepit bonum quod est bonum illi ut
sincera sit eius instructio que ad modum
codicis ipsius apostolus fuit incor-
rupta. Hec est. Quia propter ut ex-
ceamur in bono quod deus diligit et
similes simus deo qui tantum
bona diligit inquit hoc est preceptum
meum ut diligatis invicem quoniam dilec-
tionem secundum Augustinum ut ab ea qua se
diligunt homines discernant ad iu-
git sicut dilexi vos. Ad quid enim
dilexit nos christus nisi ut possumus
diligendo deum et proximum ideo et
propter deum requirere cum eo. Ad hoc
igitur et nos diligamus invicem
et ut dilectionem maiorem acceter se cer-
namus qui non ad hoc se diligunt
ut saluentur et regnum dei possideant
sed ut invicem aut in bono valeant
aut delectabili tantum delectentur
qui profecto hoc ipso non se diligunt

ymmo prosequitur quoniam omnes qui dili-
git proximum aliter quam in deo ma-
net in morte. Solum ergo illi diligendo
adinvicem se diligunt propter deum
habendo. Vbi accipitur istud documen-
tum Omnis dilectio siue patris ad filium
siue amica ad amicum siue viri ad
mulierem vel e contra siue alicuius ad
seipsum que non fit propter deum non
est dilectio sed odium. Quod sic videtur
Nam secundum Augustinum super prima Canonica
Iohannis Illis est quisque qualis est di-
lectio eius terra diligis terram etis
deum diligis deum etiam. Non audeo
dicere ex me scriptura audiamus. Ego
dixi di estis et filii extranei omnes.
Si ergo inquit ipse voluit esse di
et filii altissimi. Nolite dilige in di-
nem ea que in mundo sunt sed solum
deum. Constat ergo quod quicquid hoc
diligat non propter deum diligendo de se
odit cum adeo cadat. Item idem Au-
gustinus libro primo de doctrina Chri-
stiana. c. ix. inquit Nullus debet se propter
seipsum dilige sed propter illum quo
fruentur est hoc est deo. Tunc enim
est optimus homo cum vitam suam per-
git ad incommutabilem vitam et toto
affectu inheret illi. Si autem se propter
se diligit non se refert ad deum sed
ad seipsum est conversus. Hec ille. Et
cum homo convertitur ad bonum incommu-
tabile siue transitorium deo dimisso per-
tat mortaliter. Consequens est omnes
qui aut se diligunt aut amicos di-
lectione que non est propter deum quod si
diligendo moriuntur. Et ideo si pater
diligendo filium et amicus amicum
non propter deum manent in morte quod
diligendo homines contra dei precep-
tum morte eterna non sit dignus.
Quantum multitudo infusa amore
se diliget in infuso extremis ubi
quicunque glorificavit se in deliciis
tantum habet tormentum et luctum et
vivit modum delicti fit plagarum modum.
Quia ergo sunt qui diligendo filios
vel amicos peccant stultiores qui pu-

tautes se a tribus diligi cum peccantibus
peccant et detrahunt ad inferos stul-
tissimi qui nesciunt soli quando cotidie
amatoria peccant sed etiam quasi poten-
tes verba stultis hominibus animas Christi
sanguine redemptas exempli primarie
suis spectaculis vel exemplis fallacis
indubius inaccessibus pompatis ele-
vatis collis insuperabilis proplummas per-
trahunt in abyssum quibus tanto a-
trior et intensior pena debetur
quanto magis insediando ad peccatum
dum autem transgressum extensior
fuit culpa. Et quia secundum beatum Gregorium
Summa est probatio caritatis si et
ipse diligit qui adversatur. Nam et
ipsa vitas et crucis patibulum susti-
net et tamen suis persecutoribus af-
fectum dilectionis impendit. dicitur
Pater ignosce illis quia nesciunt quod
faciunt. Huius dilectionis summam
probationem ex premit cum subiungit
maiores hanc dilectionem nemo habet
ut anima sua ponat quis propter
suis. Evidentem secundum beatum Thomam
in glossa continuata in omni primis
domini venerat et tamen se po-
nitur animam pro amice dicebat ut
nobis videretur quia cum diligendo
lucem de minimis facere possumus
etiam ipsi anima sunt qui persecuntur.
Vbi accipitur istud documentum
Non est evidenter et maior dilec-
tionis probatio solam hanc qua
quis propter est mori vel moritur
pro amice suis. Talis fuit dilec-
tio Christi de qua petrus in prima sua
canonica inquit Christus semel pro
peccatis nostris mortuus est iustus
pro iniustis. Vere miranda est
dilectio qua mori voluit pro peccato-
ribus et iniustis ut scilicet et iustos
faceret sed et amplius admiranda
quod non solum oblatum est pro iniustis
sed etiam patitur se dare et recipi
scilicet carnis tamquam ambus ipse
videlicet fornicatoribus ad vlcera hereticis
et ceteris qui sunt hostes sui. Quod

fit nimis in altis sacramento audet
en regem celoz et dnm sine qui
petando et qnq patris adden-
do tanto beneficio sut ingra. Bru-
tuta quoz suthane obnox et sub-
acti. Nec pensant miseri q indig-
ne sumendo ad petand procliuo-
res et ad resistend malo reddunt.
in ratione magis obscurantur for-
tiori vincto ne vel bonu eis sapiat
vel ne vbum dei diligent audiat
detinent. Ampliori impulsu asa-
thana ad petand impelluntur
de deo aut celestib vel diuinis
cogitare vix aliquid modicum
sunt. s eis omnia que ducunt ad
deum aut que sut de deo quasi
sompnifera videntur quibus qz
electi magis proficiunt ista deterius
infrantur quibus iusta incognitum
dei ascendunt ista amplius mea
tenebescunt. Patitur autem indig-
sumentes iustus et imitator sem-
per deus vel longummitate sua
corda dua emolliat vel saltem
contempnentes suam patientiam
finaliter distringit eos exigente
iustitia sciat anqz quous quito cum
eis patientia erat et corrigen-
tissimam expectant. Vix quia
tunc vera probat dilectio cu quod
papat impleat addit xpus. Vos
amici mei estis si feceris que pri-
mo vobis amici quippe ut ait
Gregori. xxxv moralium qd am-
custos dicit. Unde non imito
qui voluntate dei custodit et pcep-
ta eius amicus vocat. Magna
siquid scdm Aug. est dignitas
cum suus bonus esse non possit
nisi precepta dmi sui fecit. Hinc ai-
tos voluit intelligi vñ boni sui
pnt probari. Vbi ponit istud
documentu. In iudicia et signa
quibz arguitur amicitia vera inter
deu et homines. Istud est efficacius
si quod papat custodit et imple-
torem quippe amicitia pmo re-

quid fides que p dilectionem operatur
Sic credidit abraham domino et
reputatum est ei ad iusticiam et ai-
cus dei appellatus est requiritur et
mundicia cordis. Qm ut ait salom
proverbiorum xxv. Qui diligit cordis mu-
dicia habet amicum regem requirit
preceptor custodia ut hic prohib. xv.
Preterea ostendit et amicitia aduersor col-
leracia. Sic abraham temptatus
est et multis tribulationibus proba-
tus amicus dei appellatus est. Ut
scribit proverbiorum xiv. omni tpe
diligat qui amicus est lex regis
amicicie dei vlt ut fides heas
et teneas qm operatione eliam ex dilec-
tione qfines vlt cordis habet mu-
diciam. Nam nedu opera mala sed et
cogitationes posse delibare vel in-
mis morose sepant adeo eo q ut
ait Aplius Non solum qui male agunt
s etiam qui malis consensunt mor-
te sut digni. Et quia pax esset
fidelem esse in tpe quicquid amicitia
nisi quis etiam in aduersitatib in aia
cia pseueret. Qm qui amico fi-
dem in aduersitate frangit aut cu
desertit apte cognoscit q fenalem
dilectionem habuit que velud flos
ortus subito atrescit. Non sint igitur
homines electi amici qui ad tempus
credunt et in tempore temptationis
recedunt quales sut muste que mel-
fecit caduca ligni frumeta for-
nice pdam em sequit. Hec turba
non deu. Quis autem intelligere
debeamus amicum esse suu bonum.
Subdit Jam non dicam vos suos
quia suus nescit quid faciat dñs
eius. Ille sz seruus de quo alibi
d. Suus non manet in domo in
eternu. Suus qui implet preceptu
non ex dilectione s timore. Bonus
ergo suus qui diligit dnm amicus
dei est. Nam ipse xpus dedit nob
pstatem filios dei fieri filius aut
timet casto timore deu tamqm pa-
trem adoptantem eu qui sz pma

net in seculum seculi dis em est
dignus ut maneat in domo di in et
¶ Ex quo accipit istud documentum
magna dei dignatio xpi dei nostri
in h^o ostendit qd suos bonos vocat
suos amicos istud patitur in abra-
ham qui domo cu tanta fiducia
loquebat^r qd si talis fuisset locutus
hominibus importunus videtur et
tamen dñs semper benigne rñd^r
et quod patebat ex auduit Bene-
f. xvii. Item pz i moysi Nam cu
natus fuisset dñs cont^r pplm dixit
moysi. Dimitte ut nascatur furor me-
us cont^r eos qd dicent tu me tenes
Exodi xxxii. Brevea arguit^r ex h^o
amicicia dei ut contempnū sui sui
sui reputat ut pz i samuele cui
dixit dñs Non te abiecerunt s^c me
p^rm Regum viii. quicquid curam ha-
buit xpus de suis suis quos ai-
tos vocavit ut iustus venientibus
ad capiendū eū dicit^r Si me qritas
simile hos abire Iohis xvii. qm me-
moranda ē sua de suis suis dilige-
cia qui sup recessū suo cōstitat^r
promisit spm scm pactū quem
postea sollempniter dedit Iohis xvi.
et quis p^t explicare benignitatem
altissimū qm multiplicat exhibuit
suis suis n^o adhuc i ostendendo eis
suam benignitatem qd naturaliter
deignus est et suavis manū re-
traxit Inducendus est igit^r sp as-
uis suis qui nunq^m cessat ostendere
eis se benignū ac ideo cōt^r omēs
ade filii videntes tam pū et be-
nignū et admirent^r caritatem dei
et maliciam vel stulticiā suam
magna quippe dimittit^r ceatās dñ
benignū se deus offert ad eū nō
qfugē s^c districtū iudicem ac omē
maloz vmdicem expectare mag^s
vesania tū vltro se deus offert ad
eū non cōfugē s^c districtū iudicem
ac omē maloz vmdicē expectare
magna vesania tū vltro se deus
offert homi ad ignoscendū veniēz

de commissis nō petē s^c omī hora iugu-
lo dyaboli se exponē An forsitan
melius est carni qm anime cōsulare
cū multo r cōpabilit^r tñscendit aīe
nobilitas corporis vilitatem Quācūq^m
obstupescences tam miram benignit^r
altissimū sic de deo nro cogitemus
qd eum facie ad faciem videmus
qm et si eum corporalit^r nō vide-
mus quia tamen scm⁹ eū iuxta nos s^c
nos r in intimis cordis nri non
debem⁹ p^r hoc minus opari vel
alio aut cogitare vel loqui qm
si semp eū videam⁹ p^ritū qppe
ē suo tñmē cautū ac circūspectū
esse cū videt^r ad omē qnto magis
coram deo nro qui nobiscū est et
in nobis et omnia nra facta iuit^r.
cogitationes et cōsilia videt et aspe-
dit debem⁹ in conspectu eius semp
moneri casto timore reuerēcia de-
uotione et amore ac erubescētia
p^ratōz qntū dum sine reprehensione
in oculis suis cōuersati fuimus
suos bonos reputet^r r tanquam
amicos Tandem quia ex qntitate
secretorū amicia arguit^r Inquit
xpus Vos aut^r dixi amicos quia
omnia qcumq^m audiui a p^re meo
nota feci vobis qd dicat scdm theo-
phylm Quis nō nouit cōsilia
domi Nos aut^r amicos reputas
secretū meū vobis qntatū omnia
vero dicit se notificasse qm Crisost⁹
que eos audire oportebat p^r hoc
autem quod dicit se audiuisse ostē-
d^r qd nichil alienū loquitur s^c que
p^ris aut^r fm Bregoiū Omnia que
audiuit a p^re que nota fieri voluit
suis suis sūt gaudia mēte carita-
tatis et festa supne p^rie que mīs
cotidie mentibus p^raspiratōm sui
amat^r imp^rmit dñ em audita sup-
na et celestia amamus amata iam
nouimus omnia ergo eis nota fecerat
qd aīem desiderijs in mutati dō-
ris sum facibus ardebant fm eū
¶ Vbi accipit istud documentū

Argumētū magnum est amicitie dei
dū auditis sup̄mo et celestibus
aut hīs que ducūt ad celestia et
sup̄na anima dei amore p̄tinus in
calescat et quā prorsus oblita tre-
nor in solo deo delectat. Quod in
m̄x mēdū veni ex eo dum nam
dei potentiam qua vniūsa quib̄
nant et regūt cū immensitate
scientie eius qua vniūsa flagitia
cōsiderat. Nec enī queq̄ secreta
vel occulta corda latē pnt treme-
būdo corde mirat cū arenam ma-
ris vndat q̄ m̄x dīmensum ei
et cogitū cogitat cū pluuiarū
guttas cū sēculorū dies et horas
cū p̄tēta futūa q̄ vniūsa ob-
stupefēns scientie dei assistē cō-
templat admirans tantā po-
tentia et sapientia suspendit
et in eo delectat mapit qm̄ lēz
sepe fuit cōtentus quo ad glori-
am et magnificētia deus n̄ indi-
gens aliqua creatūa voluit tā
creatiūis et speculāt̄ angelis et
hōmibus sua sine sui dīminu-
tione communicare bonitate. In dū vero
venit ex eo dū ineffabilem clemētia
dei qua i mūnā flagitia que sin-
gulis quibuscūq̄ momentis subip-
sius q̄mittūt aspectu indefessa
longūmmitate suffert vel pati
agi cū vocatōm hōm qua eos
multis p̄cedētibz m̄tis gr̄ie
sue miserationis ad se attrahere
voluit ut b̄os facer̄ et s̄os deu-
te cōsiderat admirando deficiat et
stupendo deam miranda longū-
mmitē p̄ amorem eius resoluit
Quis enī regum aut domōrum
dissimulare tot potit scelā in con-
spectu suo non sine magno con-
temptu q̄missa qm̄ statim scelā-
tum punit. Et ob̄c̄ attenda p̄ieta-
te tam ex vberante liquefit anima
in dño p̄ amorem. Interdū veni
etiam ex eo dū attendit quod ad
hoc xp̄ianos et electos nasci p̄cepit

ut eis ab ip̄is amantibz ip̄ius gr̄ia
legis sue notitia tradet̄ q̄ q̄ ip̄e
solus misericors deus iam metate
maiori et v̄su rationis vel vili vi-
dens in eis solo ip̄orū voluntatē as-
sensu et cōuersione p̄ amorem
ad eū etna beatitudine et p̄petuo p̄-
mio disposuit eos p̄mare aut dū
trouit corde dispesatōm m̄arionis
xp̄i qua p̄fubite hōm suscepit
et noticiam m̄stiorū suorū iōnis
gentes effudit. Hys et alijs modis
quibus p̄qualitate vite et pul-
tate cordis anima que sit m̄ca-
lescat etia p̄delatōne dei quā ob-
lita tēnor in ip̄o solo iubilat aut
delectat. Porro veniens ad aū-
ciam dei nullus m̄tis suis id ar-
roget vel ascribat. Nam xp̄us
volens suos ne m̄flect̄ ex cōtra-
ta p̄ amore cū deo amicitia inq̄t
Non vos me elegistis s̄ ego ele-
gi vos. Quid me ait Augustinus
eram? q̄ndo xp̄m nondū eligerā-
m̄ nisi iniqui et p̄diti neq̄ em
credideram̄ in eū ut eligeret
nos. Nam si ardentes eligit el-
gentes elegit. Et subdit. Sic de
vocat vana illorū ratio qui ideo
dicūt nos electos ante mūdi co-
stitutiōm qua p̄fuit eos deus
fuit de bonos. No sepe factus
bonos et aliquibz m̄pōis. Sub-
dit. Nō ē ut dicas ideo electus sum
quia iā ardebam si em̄ credebas
m̄cū iam elegeras illum. Nec ē
ut dicas anq̄m credem iam bō
opat̄ ideo electus sum. Quid ei
bōm opis est ante fidem quid
ergo dictū sum? nisi quia mali
eram et electi sum? ut bōm p̄-
gram nos eligentes essem? hec
ē. Vbi accipit istud docume-
tum p̄destinati ad vitam eterna
nō saluant̄ nisi vocati p̄gram
et misericordiam ad salutem. Nō
est em̄ volentis neq̄ curretis s̄
misericordie dī. Aut Aplus hinc

Gregori⁹ in dyalogo inquit. Obti-
neri nequaquam p^{ri}nc^{ip}ue p^{re}destinata
non fuerunt s^{ed} ea que scⁱ viri ora-
do efficiunt ita p^{re}destinata s^{un}t ut
p^{ro}bis scⁱor^{um} ob^{te}neant. Nam ip^sa
quor^{um} p^{re}hen^{si}o p^{re}destinatio ita est
ab omnipotenti deo disposita ut ad
h^{oc} el^{ec}t^{us} adh^{uc} ex labore p^{ro}veniant q^{ui}te
nus postulando mereant^{ur} accipe
quod eis omnipotens deus ante
secula disposuit donare. xxiiij. q^{ue}st^{io}
iiij. ob^{te}neat. Non ergo necessita-
tem infert hominibus p^{re}destinatio
sic n^{on} p^{re}stetia qua p^{re}statur ma-
li. Nam vasis em^{en} ite aut Aug^{ustinus}
nuquam deus reddet meritum si n^{on}
spontaneum inveniret homo
habe^{re} p^{ec}catum quia nec deus p^{ec}ca-
ta iuste inferret penam si homo
ex p^{re}destinatione dei cecidisset in
culpam. Eadem causa et questio
ne vasis. Quis itaque obediencie
non ideo deus aug^{mentum} subaxat q^{ui}
eum n^{on} p^{re}destinavit quia reces-
surum ab ipsa obediencia p^{re}vi-
dit. Sicut em^{en} si quis in monte
stans videret a longe in v^{al}lem
quepiam seu ip^suteu^m p^{re}cipita-
tem videt quidem s^{ed} eum non ne-
cessitat^{ur} ut se ibi p^{ro}iciat. Sic
dom^{inus} intuitus t^{em}p^{or}is istius vel
illius p^{ro}bitatez arbitri^{us} a se fi-
nalit^{er} recessur^{us} et dampnandum
Non tamen ut dampnet^{ur} cu^m dap-
nari possit et n^{on} possit necessi-
tas cu^m dampnatio sua non venit
ex deo s^{ed} ex hominis pugnantis
cont^{ra} misericordiam dei iusticiaz
arbitrio. xxiiij. q^{ue}st^{io} iiij. Nabuch^{odonosor}
donosor. Quia igit^{ur} xpus scⁱus
Aug^{ustinus} sup^{er} ioh^{annem} non eligit bo-
nos s^{ed} quos elegit facit bonos
Subdit. posui vos ut eatis et
fructu^m afferatis. Iste fructus s^{an}c-
tu^m et homⁱⁿa est via i qua nos
posuit ut eamus. S^{an}c^{tus} vero B^{ernardus}
in omelia inquit. posui vos ad
gram plantam ut eat^{is} volendo

quia velle mente est. ite iam et
fructu^m afferat^{is} opando quale
vero fructum afferre debebant^{ur}
Subdit. Et fructus v^{ost}er maneat
qui post mortem scⁱs et electis
di^{vis}uat^{ur}. Al^{ex} ergo fructus ope
mur qui maneat ut dei mors
cuncta interimat n^{on} fructus a
morte ex ordiⁿe sumant. Et aut^{em}
fructum post mortem mansurum
n^{on} ambigant s^{ed} se p^{er}fructum q^{ui}
nunc est in desiderio et nodu^m in sa-
tietate p^{ro}dilecto^m ad fructu^m satu-
ritatis tendant. Etos reddit inq^{ui}
ens. Et quodcuq^{ue} aut xpus p^{ec}ca-
ritas p^{re}em in nomeⁿ meo h^{oc} est
ea que dicit^{ur} salute^m et^{er}na et gloria
det vobis. Ita que p^{ro}mit^{it} istud
documentu^m fructus electo^{rum} qui
est vita et^{er}na manet in et^{er}ni plen^{itudo}
delicias et sine omⁿi defectu omⁿi
bono habudans. Absterget em^{en}
deus ut ait ioh^{ann}es ap^{osto}cal^{yp}si
omnem lacrimam ab oculis factor^{um}
nam non erit luctus neq^{ue} cl^{au}or
neq^{ue} dolor erit ultra q^{uam} p^{ro}ra
in^{fer}uer^{unt} quib^{us} successit celest^{is}
mansio secura pat^{ris} totu^m con-
tines quod defectat. Quia nob^{is}
p^{ro}stare digne^{re} xpus p^{er} secula
b^{en}dictus Ame. De em^{en}gelis.

Designavit dom^{inus} et a-
lios septuaginta duos
luca. x. Quia scⁱdm
Apl^{os} omes p^{ro}curaver^{unt} et eger^{unt}
gr^{at}ia dei ut iustificarent^{ur} p^{er} asper-
sion^{em} sanguinis ihu xpi et^{er}nas p^{er}
xx. apl^{os} designavit et alios sep-
tuaginta duos quatenus sal^{vi}
et gr^{at}a dei v^{est}ri toto innotescer^{et}
q^{ui} omes ad illu^m qui mittend^{us}
erat p^{ro} fidem accedent et ip^sius
gram que p^{ro}sto est omibus in-
venient. Nunc quoq^{ue} doctores la-
tholice fidei et vitatis profes-
sores ipe d^{omi}ns designare n^{on} ces-
sat et mitte^{re} ut homines assue-
ti teneb^{us} p^{ro}cto^{rum} assurgant ad

quendum lumen gratie dum di-
es est et que de preceptis et di-
ligit opandi desideranda igitur
est gratia dei quam dignatur xps
in cordibus fidelium infundere p
qua que sunt dei nedum cogit
et etiam velle ac ope perficere va-
leamus. Non enim sufficientes su-
mus cogitare aliquid ex nobis
tamquam a nobis sed sufficientia
nostra ex deo est paulo attestata.
Vbi ponitur istud documentum. De
hinc tria bona cogitare vel perficere
in nobis per gratia sua operatur ipse
sine nobis secundum nobiscum et tunc
per nos facit. Nam ut ait beatus
Augustinus in libro de gratia et libero ar-
bitrio. Imitando bona cogitationes nos
puerit immutando malam vo-
luntatem et per consensum immut
immutando etiam consensum facultate
vel facultatem foris per aptum opus
modo nos operis immutetur sane
ipsi nos puerit nequaquam pos-
sumus. Quia autem bonum neminem
invenit neminem saluat quoniam non
puerit. Adeo ergo sine dubio me-
rit saluas exordium non per nos in-
quit non nobiscum. Vnde consensus et
opus non fit sine nobis. Nec per mu-
itaque in quo quippe nos nihil facimus
non vultum quod plerumque ex corruet
aut timor mortis aut simulatio
dampnabilis sed tantum nobis me-
rit reputatur in meritum. **H**ic. Cum
igitur meta nos cogitationem bo-
nam et voluntatem peragimus et
hec ad opus virtutis perducimus soli
grate attribuiamus que excedat libe-
rum arbitrium cum seminat cogitat
sonat cum mutat assensum suum ut non
sentiat defectum. Quia fides est
ex auditu auditus autem probum
christi pius et imitator dominus non cessa-
uit non cessat per suos ministros salu-
tem et gratiam ministraré qui legunt
hic septuaginta duos discipulos
ad annuntiandum evangelium suum per noctem

designasse qui et misit illos. Nam alii
non missi predicandi officium usur-
pare non debent. Iuxta illud apostoli ad
romanos. x. quomodo predicabit nisi mit-
tantur nisi benedicti. Nam secundum beatum
Gregorium in omelia. Nullus scilicet per
dicandi officium assumere debet qui
erga aliam civitatem non habet aut
misit benedictum. Nam melius est du-
os esse quoniam unus habet enim emo-
lumentum societates sue si unus ce-
derit ab altero fulget. Hinc de re-
liquis dum tractatur de eorum discipulis
inter seculares. ut. c. monachi de sta-
tu monachorum idcirco. c. Salomons
De hominibus soli quia si cederit non habet
sublevantes ad huc et ex alia causa
misit benedictos ad diffundendum vitam.
Nam iuxta vitas testimonium in
ore dicit vel tunc stat omne verbum
ante faciem suam hoc est ante principem
ut prepararet ei via et hospitium in
cordibus hominum. Hic enim sunt angeli
veloces qui missi sunt ad gentem in
voluntatem et diligentiam. Isaie. xlviii. In
omni civitate et loco quo erat
ipse venturus ut nederet in verbis sed
et in castellis et villis innotesceret
pro eo multiformis gratia dei non sit
qui se abscondat a calore eius. Et
ob hoc quia horum septuaginta duorum
et papae apostolorum. In omni terra hoc
est in principatibus partes terre et
capitales domus exiit nullatenus
qui christum qui est via veritas et vita
non cognoscit non lumen eterne fidei
apprehendit excusant. Nam cum
ipse via sit non errans via non fal-
lens sed instruens via in exemplum
vitas in promissa vita in primis
via per quam itur veritas ad quoniam
puerit et vita in qua permanet
profecto culibus hominum de hominibus agere
fidei omnis excusatio est sublata.
Certe quod ponitur istud documentum
Quoniam nonnulli homines insipientes
aut inter infideles habitantes fidei
katholice non habeant notitiam si tales

no faciunt qntu est in se dequedo
salutem diligetiam cu fide medica-
tor ihu xpi careant cōdempnat
Pro quo pmo induat istud Aug^m
de correctione et gnta iniquent Illa
fides sana est qua credim⁹ nullu
hōnem suū minor suū pue etat⁹
fuerit libari a cōtagio mortis et
obligatione pccati nisi p mū di me-
diatorem ihu xpm. hec il. Ex quo
p⁹ quod nō sūt excusati illi ad ap-
natione ppetua ad quos p dicitur
aploz nō puenit. Qm tōmē
etiam exiuit sonus eoz actui
y. xxi. q. ii. Extimat in fine
Obi induat et illud xpi Eras in
testes in iherosolima et samaria
et usq⁹ ad terminos tē. Preterea scdm
Gregoriū in moralib⁹ qui ea que
dei sūt nesciūt ad omni nesciūt
paulo attestante qui ait Si quis
ignorat ignorabit. xxxvii. di. Q⁹
Qui ea igno⁹ ignorantes xpm nō
saluant⁹ Item q⁹ oportet sciri nul-
lus excusatur si illud ignorat scdm
Gregoriū Ignorantia iudeoz et re-
liquoz infidelū qui ea que a
pphetis de xpo fuerūt pronuntiata
adhuc ignorant esse apptata. Itaq⁹
et ai iudeis adhuc expectat⁹ vetu-
rus nemex excusat. i. q. ii. s. vlt.
Item ai cōstitutio publicē promissa
tur nō oportet eam singulor⁹
quib⁹ maiore de postulacione p-
lator c. pmo. xvi. di. Q⁹ dicitur
Eic quia fides publicē est p aplos
et alios professores fidei i urbe
romana qui caput est mudi p-
dicata recepta atq⁹ tenta nulli h⁹
eam ignorare. xy. q. ii. Q⁹ et
hūanis. viii. q. i. lig. lxxxvii. di.
c. vlt. Concludit⁹ ergo omem ig-
nanz fidei esse vas ire i p dicatione
etne Si quis tamē infilius inter
lupos i feras habitantes ut mē
infideles facit quod in se est de-
quendo salutē deus illi providet
desalutē fm bñ thoma i q⁹to

dis. xxv. articulo pmo in respon-
sione ad s^m argumētū et h⁹ ipm
pōnit in quadam questione de vi⁹
et iduat ex^m de cornelio gentili et
qm fuit timens deū deus ē p bñ
petrū viam salutē reuelauit. Sec⁹
et dicebat illis h⁹ est aplis mess⁹
quidem multa. i. corda credentū
opam aut pauca xpi apli et sequa-
ces eoz scdm glōm aut mess⁹ multa
i. collecto homi ad fidem fm id p⁹
hūis vii. Ego nisi vos mētere
quod nō semast⁹ opam aut pau-
ca Et pauca reuera sūt in ecclesia
quib⁹ cōuenit opus nō omi ho-
norem quippe querūt s⁹ omis suf-
ferre refugit curant⁹ pesse nō
tamē pesse hūc oculū ad possio-
nes et decimas s⁹ nō ad aias
multa meretūary pauca opzary
multa cōducti pauca electi. Obi
pōnit istud doctmētū Int⁹ electos
operarios et conductos hēc est
differētia q⁹ illi promouent⁹ vt
prospit isti eugit⁹ vt prospit
Illi vt que sūt xpi querat⁹ Isti
vt que sua et suor sūt requirāt
Quod sic deducit⁹ Nam quos dē
eligit p sūt vt pro videat et con-
sulant⁹ vt amare salutē proci-
rent Quos vero appetitus diui-
ciar⁹ vel honor⁹ attrahit p sūt
vt impent⁹ vt se suos q⁹ pascat
vt ceter⁹ h⁹ sine iniusti sūt Can-
tica simone x. sic ait Qm hodie
qui aias regē susceperūt qd sine
gemitu miserabili dicend⁹ nō est
obprobria spūta flagella clauos
lanceam crucē et mortem hēc
omnia in fornace auaricie cassant
i acquisitione tps questus et pre-
ciū inuasiōe suis maribus indu-
dere festinant h⁹ solo sane a iuda
samaritanis diffēntes q⁹ ille hor⁹ omē
emolūmētū denarior⁹ numero cōpe-
sat Isti voraciori in glūrie infimi-
tas exigit⁹ pecūias hys miseraabi-
li desiderio inhyant⁹ prohyis timent⁹

ne amittant et cum amittunt dolet
hanc in amore requiescent amaram
vero casus n^r salus reputat^r Et ibi
dem bonu p^rsidentem m^ri opando
sic inquit Gaudere nouit in gaude
tib^{us} flere cu^m flentib^{us} Nec cessat ex
p^rime de vberie congratulatione hac
exhortationis debet v^o q^upassionis
huc consolationis si que dephendunt
aliqua temptatione co^mmissum et in
curbatu et estem pusillanimesq^{ue}
factum non posse iam ferre v^um
temptationis quod q^udolet quomo
multis quo^m plangit quo^m consolatur
quot argumeta p^recar^r tuc rep^ro
quibus erigat desolatu^m Contra
si promptum si alacrem si bⁿ pro
ficiemem q^uponit exultat hec i^e
Disant igit^r prelati m^res esse sub
iector^{um} non domos disant porat^{um}
onera amare infirmos Nam que
sunt sine portari noⁿ indigent ac
p^rh^r n^r omis fuit studeant plus aa
ri q^um honorari vel metiri sint ta
q^u boni vigilantes qui subditis dormi
entib^{us} p^ruigilant quia rati^o pro
animas eor^{um} additu^m Quia igitur
messis multa requit oparios ait
xpus Rogate dⁿm mess^r hoc est
me qui sum deus et dom^us v^om^r
tate oparios in messem suam eate
optuna et necessaria est oratio q^u
cotidie debemus fac^re ut deus mit
tat oparios in dei cultu^m Multi em
se nigerunt n^r mittit^r adeo sⁱ iam
e^rore iam questu iam carnalibus
amore iam ligare vel manus ob
sequio imp^runtur h^u em^u t^runt
quor^{um} p^rmo^m deus non appbat
eo q^u ipor^{um} noⁿ est promocio sed
p^rmissio Fideles quoq^{ue} noⁿ modi
ce scandalizat Nonnulli et et si ci
uonice promocii sunt cou^usi tamen
in acti^o p^ru^u fult^r sua metuit in
messen alienam sⁱ in trena certa
que neglectis sp^rualib^{us} se occupat
de illis cogitant disputant rati^om
faciunt et cotidie disponunt Demu^m

13
quia missus non otuari sⁱ opari
debet subdit xpus Ite ecce ego m^r
to vos sic agnos m^r lupos quia
dicat Ego qui su^m dⁿs messis vobis
p^rapio ut eat^r et fructu^m afferatis
Job^{is} .iiij^o missus quippe ne deb^{et}
noⁿ tardare eate co^mstancia deb^{et} mit
tenti dⁿo suo h^uilit^r obedire ecce
obedientia ut noⁿ remurmuret
noⁿ se excuset nec p^rceptu^m domini
condonare deb^{et} p^rea illegatione
desice sⁱ patienter que fuerunt cot^r
ria p^r amore domini sustine^{re} et
ce patientia p^r quod addit^r Job^{is}
vos sic agnos hoc est innotetes m^r
lupos h^u est est est est p^rsecutores et
detractores scribas et phariseos sed
glozam ut delupis fiat ones Qu
paulus qui iuxta illud. Benef
penultio fuit lupo rapax iux
ta p^ramama est conuersus Act^u
ii^o Vbi accipit^r istud documetu^m
xpus est venator mirabilis Na
lupos venat p^r agnos Jam em
impletu^m est id^u ysaie .xx^o Habitab^u
lupus cu^m agno Nam paulus cu^m
anania in fide xpi quatu^m est
oculti quor^{um} sⁱ et innocentes
in v^obo xpi lupos ut agni fient
et innotetes venati sunt Omnis
em cura et labor p^rdicam^u ad h^u
tendit ut lupi conuertant^r iⁿ oues
et ut v^olpetule que demolunt^r
vineam domini sabaoth rethibus
sacre scriptu^m et sⁱcor^{um} doctor^{um} rati^o
mbus xpi videl^{icet} h^uen^u capiant^r
P^rer aut^{em} ut ba^us Greg^{orius} xxx^o mora
lia p^rauco^m est pensare qui la
bor sit in p^rdicam^u patrum q^u
tis laborib^{us} quia quib^{us}dam tona
tibus iⁿ fide et conuersatione p^rui
unt q^um cauta se ob^ruac^one t^r
spiciunt ut sint fortes iⁿ p^rceptis co
parietes in infirmitatib^{us} iⁿ m^ris
tribiles iⁿ exhortationib^{us} blandi
ondendo magistro h^uiles iⁿ ex
tpaliu^m q^uteptu^m dominantes iⁿ tolle
rando ad v^oficantibus rigidi et t^r

du vires suas no sibi met tbiunt
mfm qntus fit eis dolor decade
tibus qntus destituta timor hec
i. Pensate igitur q non sit inu
do labor utilior nisi nisi i vbo dei
nam ad salute animar qm redem
ptor m. quesuit pdicando labo
rando pariendo et moriendo ordi
nati quid em ess i mudo nisi noc
tes t tenebre quat palpabiles
ymio homines viuunt vita auali
sic iumenta gradientia sup tram
dicente ysaia Nisi dñs exritui re
liquiss nobis seme suu quasi so
doma fuissm et quat somorta
similes essem Tandem quia q
pmu querut regnu dei alia adi
ciut eis ne pdicando quesam
s fructu animar intendant inquit
Nolite portare sacculu neq perā
neq calceamenta et nemez pua
salutauit. Nam vt ait beus gre
gorius in omelia tanta debet p
dicato iudeo esse fiducia vt pnt
vite supius et si non puidet s
in hos no desse cassime suat
ne dum mens eius occupatur ad
tempalia m. provideat etna
h. i. In quibus vbis nomie saccu
li petua nomie pere virtualia
que solent itmerantes ipet suis
reponē nomie vo calceamentorum
alia necessaria designit Concordat
mathei x. vbi dicit. Nolite portare
aux vel argentu i zonis vris no
peram i via neq duas tucas ha
bent hic autem m. via salutaco
pdicanti mediat ne forsan pdi
cacōis officio questus qratu
cui etiam calciaco hoc sensu mhi
bet ne sua opera stultor exem
plis q mortuor annalia pelli
bis mume dmostrat. Vbi adu
tendū q hic dñs hec que sut ad
necessitate itmeri non prohibet
s curiositate huanā et sollicitu
dne supfluit. ppamq supfluit
rephendendam demonstrat. In

hys tamen vbis rsmilib hētia mo
derm recipiunt occasiom q vñ et
clesiastica nulla tpalia possint sñ
pcto possidere Cont quos po
istud documētū Lic eadem nūo
que nūc est et que erat que aplōz
etia ead auctas rprofessio Non
repugnat tamen xpi pcepto nec
scptue catholice q plati etie
auo r argento possiomib et deas
fulant. Quod sic ondit vt emm
ait beus t thomas xy. quolibz qoe
xx. sequens dicta alior scōz. Qu
h xpi pceptu Nolite portare sac
culum r t r illud Nolite portare
aux r argentu i zonis vestre
no peram i via r r referatur
ad pmam missionē his em misit
disaplos sz ante passiom iudeis
r post resurrexōm gentibus In
pmā dixit iuxia genau ne abie
ritas insida dix. Potete omes ge
tes In pma mandauit q pdicta
suarent non aut insida Et raco
huius est quia ipma solu mitte
bat ad iudeos apud quos cōsue
tū erat quod mgi eoz ab eis
sustentarent et ideo sine sanda
lo poterat accipe et vti pteat s
qmssa Apud vero gentiles non
erat consuetudo quia apud non
eos erat huiusmodi pdicatores
et ideo fuiss eis q exquestu p
dicarent et ideo dñs insida mis
sione dixit Nūc qui habet saccu
lum tollat similit et peram hec
ibi Item Aug. in epla cōtiu do
natis et sup pmo quare f
muerut getes distigunt diuisa
tpa etie fuit em tpus qñdo
astaterut reges ad vsus xpm r
in illo tempoe non solu no dabat
fidelib sed et eos occidebant
Aliud vero tpus est nūc quo re
ges intelligut et eruditi puiut
domo ihu xpo m timore et ideo
isto tpe reges sut vasalli etie
ambio tamen et hylarius in

telligunt heri Nolite portare aurum
id est nihil in spiritualibus auro ven-
decis non duas tuas n. animum
habeatis vel s. m. Aug. m. Nolite
portare et h. est non sollicitudinem
de expensis quia debent vobis
applo au p. d. i. c. t. s. Sic ergo solli-
tudo aulosa et supfluitas non ne-
cessitas ad usum statum vestitum
et m. t. u. est interdum sic appetit
argenti et auri ad pompam et iac-
tantiam et ad abusum est m. t. d. i. s.
sic h. i. c. e. s. m. Amb. m. libro de of-
f. i. s. d. u. x. h. a. b. e. t. e. t. i. a. n. o. v. t. f. u. e. t.
m. p. s. o. r. s. a. n. p. r. o. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. s. e. r. r. o-
r. e. t. e. t. s. u. b. v. e. n. i. a. t. i. n. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. s.
x. i. v. q. i. i. A. u. x. h. a. b. e. t. e. t. i. a. N. e. c. m. i-
r. u. m. N. a. m. s. t. d. m. A. u. g. u. s. t. i. n. u. s. e. t.
h. e. t. i. u. s. i. s. t. i. s. x. v. i. e. t. d. n. s. h. e. b. a. t.
l. o. c. u. l. o. s. a. f. i. d. e. l. i. b. u. s. o. b. l. a. t. a. c. o. s. e. r-
u. a. n. s. r. s. u. o. r. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. i. b. u. s. e. t. a. l. i. s.
i. n. d. i. g. e. n. t. i. b. u. s. t. o. n. e. b. a. t. E. t. t. u. c. p. m.
e. c. c. l. e. s. i. a. s. t. i. c. e. p. e. c. u. n. i. e. e. s. t. f. o. r. m. a. i.
s. t. i. t. u. t. a. r. v. t. i. n. t. e. l. l. i. g. e. m. u. s. q. u. o. d. p.
c. e. p. i. t. s. i. z. m. a. t. t. h. e. i. v. i. j. N. o. n. e. s. s. e. c. o-
q. u. i. t. a. n. d. o. d. e. a. r. a. s. t. m. o. n. o. n. a. d. h. o. c.
f. u. i. s. s. e. p. r. o. p. t. u. v. t. m. a. h. i. l. p. e. c. u. n. i. e.
t. e. n. e. r. e. t. a. s. t. i. s. s. e. d. n. e. d. e. o. p. r. o. p. t. e. r.
i. s. t. a. v. i. d. e. l. i. z. t. p. a. l. i. a. s. e. r. v. u. a. t. e. t.
n. e. p. r. o. p. t. e. r. m. o. r. t. e. t. i. m. o. r. e. i. u. s. t. i. c. i. a.
d. e. s. e. n. t. x. i. v. q. i. h. e. b. a. t. h. e. b. a. t.
S. i. c. s. c. i. u. s. p. a. u. l. u. s. i. n. g. e. n. t. i. a. q. u. e.
f. u. e. r. u. n. t. s. i. l. a. v. e. n. d. i. t. a. p. a. u. p. i. b. u. s. e. r-
r. o. g. a. n. t. i. s. s. i. c. u. m. f. u. i. s. e. s. s. e. t. e. p. i. s.
n. o. n. c. o. n. t. e. m. p. s. i. t. e. t. i. a. f. a. c. i. l. i. t. a. t. e. s.
s. i. f. i. d. e. l. i. s. s. i. m. e. d. i. s. p. e. n. s. a. u. i. t. S. i. c.
s. c. i. u. s. h. y. l. a. r. i. u. s. o. m. n. i. a. s. u. a. a. u. t. p. a-
r. e. n. t. i. b. u. s. r. e. l. i. q. u. i. d. a. u. t. v. e. n. d. i. t. a.
p. a. u. p. i. b. u. s. e. r. r. o. g. a. u. i. t. c. u. t. a. m. e.
m. e. i. t. o. s. u. e. p. s. e. c. u. t. o. m. s. f. i. e. r. e. t. e. t. i. a.
a. u. l. a. t. e. n. s. e. p. i. s. q. u. e. i. l. l. a. t. u. c. h. e-
b. a. t. e. t. i. a. n. o. n. s. o. l. u. m. p. o. s. s. e. d. i. t. s. i.
e. t. a. c. c. e. p. t. i. s. f. i. d. e. l. i. u. m. m. u. n. e. o. s. i. s.
h. e. d. i. c. a. t. i. b. u. s. a. m. p. l. i. a. u. i. t. I. t. a. q. u. e. h. o-
m. i. n. e. s. t. a. m. s. e. c. u. l. a. r. i. u. m. q. u. i. d. u. i.
n. a. z. h. i. a. r. u. m. s. i. n. e. a. m. b. i. g. u. i. t. a. t. e.
d. o. c. t. i. s. s. i. m. s. i. c. i. u. e. n. t. v. i. s. e. t. i. a. d. e.
b. e. r. i. c. o. n. t. e. m. p. n. i. u. i. q. u. i. e. a. s. d. e.

224
debuerant suscipe qui omnia reli-
querunt eadem et. q. Expedi. Co-
stat ergo q. non obstat scripture
batholice q. plati et. ad prom-
dendu. s. et indigentib. et dispe-
sandi. fidelit. auro et argento seu
possessionibus fulciant. Et quia
itinerantib. discipulis opus ead.
ad hos quibus erant p. d. i. c. a. t. u. l. ad
hospicia declinare Instruit eos
quomodo debeant habere ita ven-
pientes dicens In quatuorq. domu
manuistis p. m. u. d. i. c. a. t. e. p. a. x. h. u. i. c.
h. u. i. c. d. o. m. u. i. f. a. c. e. q. u. i. s. a. l. u. t. a. r. e. i.
v. i. a. e. x. t. u. i. o. s. i. f. i. c. a. t. e. v. e. l. n. e. f. r. u. c. t. u. s.
i. m. p. e. d. i. u. r. t. p. d. i. c. a. t. i. o. n. i. s. m. e. d. i. x. i. t.
a. u. t. s. a. l. u. t. a. r. e. h. e. s. t. e. x. o. c. c. a. s. i. o. n. e.
q. u. i. s. p. d. i. c. a. r. e. p. h. i. b. u. i. t. v. i. c. i. o. n. e.
t. a. m. e. a. m. o. i. s. e. t. a. m. i. c. i. t. a. t. e. s. p. u. a. l.
p. m. i. t. t. i. t. i. n. q. u. i. e. n. s. E. t. s. i. f. u. i. t. i. b. i. f. i-
l. i. u. s. p. a. a. s. p. d. e. s. t. i. n. a. t. i. s. s. i. z. a. d. s. a. l. u-
t. e. m. r. e. q. u. i. e. s. c. i. t. s. u. p. i. l. l. u. p. a. x. v. i. a.
q. u. i. a. n. i. s. s. i. m. v. b. u. d. x. p. i. n. o. n. r. e-
u. e. r. t. i. t. v. a. c. u. i. s. o. p. a. t. u. r. a. d. q. u. e.
d. e. u. s. i. n. s. i. q. i. l. l. u. d. S. i. m. a. u. t. a. d. v. o. x.
r. e. u. e. r. t. e. v. t. v. o. b. i. s. p. r. o. f. i. c. i. a. t. a. d.
m. i. t. u. e. t. c. o. r. o. n. a. I. n. e. a. d. e. m. a. u. t.
d. o. m. o. m. a. n. e. t. e. r. m. a. n. d. u. c. a. r. e. q.
f. u. e. r. i. n. t. a. p. u. t. i. l. l. o. s. m. a. h. i. l. i. n. t. r. o-
g. a. n. t. e. s. p. p. t. c. o. s. t. i. a. m. D. i. g. n. i. u. s. e. n. i.
e. s. t. o. p. a. r. i. u. s. m. e. r. i. t. e. d. e. s. u. a. U. b. i. a. r-
c. i. p. i. u. n. t. d. u. o. d. o. c. a. m. e. n. t. a. U. n. d. q. u. i. s.
o. m. n. i. s. h. o. m. i. n. e. s. a. d. s. a. l. a. l. u. t. e. m. i. n. o. d. u.
v. a. r. i. s. v. o. c. a. t. i. s. u. n. t. s. o. l. i. t. a. m. e. i. l. l. i. q.
q. u. i. s. u. n. t. d. e. i. r. e. d. e. p. r. o. n. e. h. u. a. n. i. q. u. i. s.
e. t. b. n. f. i. a. s. s. a. l. u. a. t. o. r. s. s. a. l. u. a. n. t. A. l-
t. e. r. v. i. r. i. s. e. c. c. l. i. a. s. t. i. c. i. s. q. u. i. o. p. a. n. t. u. r.
i. n. v. i. c. i. a. d. o. m. i. s. s. a. b. b. u. o. t. h. i. n. e. d. u. m.
d. e. b. e. t. m. i. c. e. s. e. t. e. r. n. a. s. i. e. t. a. m. t. e. m-
p. a. l. u. d. s. i. n. e. q. u. i. b. u. s. s. p. u. a. l. i. a. n. o.
s. u. b. s. i. s. t. u. n. t. a. r. t. i. c. u. i. q. u. i. e. t. a. d. p. m. u.
o. n. d. i. t. A. u. t. i. u. s. t. i. s. s. i. m. a. e. s. t. d. a. p. n. a.
i. l. l. o. r. q. u. i. v. e. l. v. o. c. a. t. i. n. o. n. s. e. d. i. s. p. o-
n. u. t. v. e. l. v. o. c. e. n. t. a. b. i. l. i. t. a. r. e. s. e.
n. o. n. c. u. r. a. n. t. E. t. p. m. o. s. i. c. S. i. q. u. i. s.
e. n. i. v. o. l. e. n. s. a. m. b. u. l. a. r. e. c. o. r. p. o. r. a. l. i. t.
n. o. l. l. e. t. p. r. o. v. i. d. e. r. e. f. o. n. e. a. s. o. f. f. e. n. d. i.
c. u. l. a. r. p. i. p. i. a. a. e. t. a. l. i. a. d. i. s. c. i. m. a. q.

oculis corporalibus videi pnt sed
magis oculis corporalibus clausis
aut ausis a via recedens ppria g-
deret iustissime mortis ei imputa-
ret pculum cu poterat p se huius
paula de mtae. Similit si quis ite
voluit ad locu aliquem via igrans
que ducat ad illum psto autem
heat qui viam ei ondat et ducat
tum itmer pbeat Ille vero nec
ducem itmer hie velit n modu
p quem puenire possit agnoscere
vel scie velit error itmer no alia
si sibi debet imputari. Sic reuera
imputandu est cuilibz etiam pfa-
to ad dapnam ppetuam cu pfa-
entia dei necessitate negligetia
non inducat cu habeat vel habeat
possit quibus annulis reuelato
salut possit habeat Aut forsan du-
tes de facto salut habeat si se
disponit ad salutem et age ututi
opera ac pietatis non adhibet ptea
si quis videns aliu errare corpo-
ralit in via q huanitat affectu
tenet eu ad viam reduci quomo-
nomagis eu in via moru tenea-
tur ne erret in salutis via sibi
consule et salutis obstacula prouidere
Constat ergo quod negligetia
quendi vestra salutis id opat
q mlti et si vocati sut vel sal-
uai si qntu est in eis facient pos-
sint no saluati soliqz illi qui se
vocationi cooptant aut se pposse
saluti disponunt qnt effecti de ad-
ventu magni dei salutis qsecut
Alter vero sic probat documentu
Nam q mces docenabz et fidelit
laborantibz debeant eterna pmo
et aureola pz ex illo Scriptura
Qui docti fuerint fulgebunt sic
splendor firmitati et qui alios
erudunt adiusticia tamqm stelle
in ppetuas eternitates ex. de apa-
lyst caplo ultimo qz aut de-
beat qualis fme probat huius
enim lectonis Quia dignus e

oparios mcede sua Nam spualia
sine tpalibz de lege qm i hac m-
ta misera non subsistunt Enaliter
vobis vris etiastris addiuisa offi-
cia scdm qdus diuisos mda etia
deputat qalia sut pscos patres
et reges ac principes catholicos
assignata Unde legit in Canone
Q futuaz etiam in getibus ap-
pruidebant subaudi quia uideri v-
bu dei non receperut Et id tco
pda mudea mme sut adepti
si pta tnt ad foued egentes Et
vero cu mci turbmes et aduersa
mudi succrescet etia adh vstz
pvenit vt no solu gentes si et
romani principes qui totius orbis
monarchia tenebat ad fidem xpi
et baptismi sacramenta qntent vti
pmit ex m de constantino impa-
tore rome bco petro et suis succes-
soribus reliquit. xij. q. i. Futuam
et nouissima. vi. dis. Constanti
Ver quia modern heretici qui dea-
mas et possessiones ecclie false do-
cent esse adero remouendas dona-
com pducti Constantini tempe in-
pugnantes expedit ipoz errore
breuit ondit impugnae Et p
dedecimus onditu. q legitime
et iuste possident adero qd p-
bat. Nu. xviij. Sbi habet q d
dedit omes decimas i possessionem
spualibz siue sacerdotibz pmissio
Cu igit liatu erat id i vetu cur
no sic liatu in lege noua Nec ob-
stat q heretici obiciunt ibidem xviij.
Nu allegantes vbi dicit Intra
eorz nihil possidebat nec habe-
bat ptem me eos ego em pars
tua et hereditas tua in medio filio-
ru isrl quoniam istud intelligitur
quod ex diuisione ite pmissionis
me tibus xij. nihil possidere
debent et sic daz e vt mel-
ligat Ego pars tua. i. pars i
que michi debet ratione domi-
ni illam deputavi pparte tua

et hereditate tua Non ergo simpli-
ter possessiones prohibet deus spi-
ritualibus Nam ut legitur Iosue. xii.
Malerus legis veteris qui erat pau-
cus propter decimas habebat quadra-
ginta octo ciuitates cum suburbaniis
suis ibi habebat sacrificia et ob-
lationes domini primicias frumenti
vini et olei omnesque oblationes et sacri-
ficium autem dominus et quicquid prope-
ritat delicto reddidit michi et redit
in terra sanctorum tuorum cum filiis tuis
aut. xxvii. Si ergo licitum erat in
lege veteri sacrificare domino quodque
vellent ex voto vel deuotione ex-
go a fortiori in noua lege siue
sint ciuitates siue ville aut cast-
rum pertinentes ipsorum licet deo
offerre et sacrificare ex voto et de-
uotione et persequens sacerdotes
noue legis habuit ius possidendi
oblationes et consecrata domino ex voto
et deuotione Et si allegantur Luc.
xxii. principes gentium dominantur
Non ita est inter vos non obstat
quoniam per hoc dominus non prohibuit
placis dominum sed libidinem do-
minandi in ista regum gentium cum
id apostoli congruit. Et cum episcopi
desiderant bonum opus desiderant
cessent igitur latrare ipsi falsi pre-
dicatores et sequaces eorum etiam
cessent et illi qui decimas esse e-
lemosinas viceroneas pretendunt
Nam cum sint insignia dominum
vniuersalis christo reperiuntur et ex debi-
to sunt domini quo vocabulo deci-
marum elemosine quoniam credantur
reddant quod cesari sunt cesari et qui
dei deo faciant de necessitate vir-
tutem istam propter opibus
adeo primum obtineant eternum Quod
nobis concedat christus per secula ben-
dictus amen

Siquis vult per me venire
abneget semipsum an.
xiii. et Luc. ix. Christus e-
via vitas et vita. Quia dicit post

se venire sed quia ut legitur in libro
Iob. pellem propelle et vniuersa que
homo dabit pro anima sua et
medum exteriora contempnit sed etiam
pellem ipsam in deum totaliter trans-
fert non velle aliquid aut capere quod
suo sine contrarii voluntati est res
ardua non quoniam inquit Siquis
quia rarus vult libertate sua non
necessitate aut violentia motus
post me venire ad quem et si non
est qui peruenire nolit rarus in-
men qui post illum transire ve-
lit eo quod multi consequi voluit
sequi tamen quod oportet tormentis
sequi tormenta non ita ad astra de-
liis non est maior reuerentia sui
quam domini recusant vel pro crasti-
nante Unde et addit abneget se-
mipsum hoc est remoueat volunta-
tem ipsam que sola punit in in-
fimo vel abiciat veterem hominem ve-
tustatem et induat in nouum ho-
minem claritatem In glosam. Siquis
a seipso non desiat ad eum qui super
se est non appropinquat et no-
uitatem ad quam vocatur non ap-
prehendet nisi mactet vetustatem
in qua natus fuit Ubi acci-
pitur primum documentum. Insequendo
christum oportet abnegare que primum
suam ipsam voluntatem Quod sic
declatur Quia enim nichil uanis ha-
beamus in nobis ipsa voluntate uti
non debemus Et primo ex eo Nam
sicut in nobis nichil est bonum quod
deus non creauit ita dignum est
ut bona omnia que a deo rece-
perimus auferat ab ipso utendo vo-
luntate ipsa non debemus ne tamen
ingratia dei iniuria sacrilegium co-
mittamus Alieni quippe iniuri-
mus si rebus datis deo vel ab ip-
so aut ea contra voluntatem domini
donamus Sed quia nos eterne
morti dedimus christus sua morte
atissima et sanguine paup-
fuso super terram in copiam pie re-

denique qui p[ro] nobis mortuus est
ut qui uiuit iam non sibi uiuat
s[ed] ei qui p[ro] ip[s]is mortuus est ut
uiuent. At ideo qui uult esse filius
et ip[s]um sequi se e[st] totu[m] restituat
ne effusus passionis xpi meo frus-
tuetur. Tercio ex eo Nam nos duris-
sima morte xpi redemptos ab ip[s]o
p[er] p[ec]cata auersos et omnibus bonis
eius m[er]itos a dyabolo custodiunt
et p[re]terit ne nos captiuos h[uius]
p[er] sua uoluntate i[n] eterna supplicia
demersisset aut possionem m[er]ito
in nobis q[uod] p[er]scribendo q[ui]t[us] uan[us]
usq[ue] i[n] fine uite ad morte[m] et[er]nam
deduxisset ip[s]ius em[en] bonitate et
magna m[er]ecordia protecti su-
mus et ad p[ri]mam reuocati. Sicut
ergo illi xpi su[n]t qui p[ro] ip[s]is q[ui]
iam laqueos dyaboli uitaueru[n]t
sic et nos qui laqueis inuoluti
dyaboli sum[us] protegete eo p[er]sa-
cramentu[m] penitentie ad g[ra]tiam re-
stituti et ideo nichil debet deo au-
ferri ex eo q[uod] quis uoleo donare
non recedit uel si reciderat est
erectus. Quarto ex eo q[uod] ead[em]
bonitate qua nos creauit con-
seruat ne redigem[ur] i[n] nichilum
cont[ra]dicendo sue uoluntati quo-
em aliquid essem[us] nisi ab eo tunc
sp[iritu] uiuim[us] mouem[ur] et sum[us]
i[n] esse co[n]seruati sum[us] et ideo ni-
li aliter nisi xpo uiue debemus
q[uon]iam sine eo subsiste[n]s non uale-
mus. Quinto ex eo Nam abnega-
do nosmetipsos nichil amitte-
possum[us] qui em[en] nichil desuo
m[er]ito habet nichil sui amittere
timeat s[ed] semp[er] securus est po-
tens est autem qui dedit quod
suum est co[n]seruare ac sic si deus
nobis su[us] quis co[n]tra nos. Sexto
uigere nos debet ad semetipsos
abnegand[um] ut sibi uite q[ui]ntum
potim[us] rependam[us] Nam ip[s]e
p[ro] nobis desum[us] celos[us] ad p[ri]ma

descendens cu[m] esset antiquus dierum
cu[m] patre et et[er]nus puer natus est
nobis et filius datus est nobis dat[us]
quoq[ue] cotidie nobis se in abum[us]
et datus est se ip[s]um quicunq[ue]
igit[ur] que dei su[n]t rapim[us] bonis
datus e[st] adeo no[n] iuxta uoluntate[m]
sua[m] s[ed] n[ost]ra[m] utendo aut forsan
h[uius]dem ip[s]um impugnado uel ad
iram deum et indignitatem prouo-
cando studiose et efficacie reddam[us]
Non em[en] dimittit p[ec]catu[m] nisi restitua-
tur ablatu[m] reddam[us] ergo nullu[m]
n[ost]ru[m] sensu p[ro]p[ri]o relinquendo qui
nos ad agnitione[m] impedit ueritatis
Iuxta consiliu[m] apli. Quiaq[ue] me-
uos uult esse sapiens stultus fiat
ut sic sapiens laudabilis et[er]n[us]
est futuitas s[ecundu]m q[uon]iam homines
non ultra sapiunt s[ed] h[uius]lib[et] co[n]sen-
tunt et m[er]ito quia ubi h[uius]lib[et]
ibi sapia[m] reddam[us] et affectu[m]
uoluntati d[omi]ne m[un]dum subiugando
reddam[us] naturalia n[ost]ra expone-
do ea ad laudem et honorem for-
tuita dispensando iuxta recta[m]
racio[n]em gratuita p[er]manens ea i[n] d[omi]n[u]m
refendo. Sic em[en] sequi possum[us]
d[omi]nu[m] si abnegauim[us] p[ro]p[ri]am vo-
luntate[m] p[ro]ponderosa quippe sit
d[omi]na xpi du[m] aut ab neget semet[em]
ip[s]um et tollat cruce[m] suam et se
quatur me quati dicit sine obe-
dientia et subiectione p[ro]p[ri]e uolunt[ati]
sine condigna p[er]secutione et labore
sine uoluntati maloru[m] p[ro] amore
meo p[er]pessione non est aliquis
aptus adsequendu[m] me. Tollat
ergo cruce[m] uoluntatis non coac-
tus. Nam s[ecundu]m apli ad Galathas
v. qui xpi su[n]t carnem suam i[n]
transfixerunt cu[m] uia[s] et co[m]p[er]ien-
t[ur] tollat inquit xpi[us] cotidie
no[n] ad horam. Iuxta id p[ro]p[ri]e te mor-
tificam[us] tota die et sic cruce[m] ba-
uillans co[n]tinue sequatur me ab-
neget semetip[s]um ut recipet per-

dicam libertate tollat crucē ut
pacado ptingat ad eternam felicitē
et sequat me ut rehabeat am-
sam dignitate aut abneget se
metipm a malo dedimando tol-
lat crucē bona opando sequat
me omnia in deū ordmando

Ubi accipit scdm documētum
delicta ppa volūtatē ante omnia
opus est cūlibz xpiano crucē
ppam tollē ut opeteter possit
sequi xpm cāfixū Crucē autem
intelligo cū Auskelmo demensua
tione crucis cruciatū cordis quem
de hoc habē debem⁹ q non sum⁹
ita fideles et fientes in omni sūto
dei et laude ut deberem⁹ et her cū
scdm ipm habet longitudinē la-
titudinē sublimitatē et profu-
dum debem⁹ em cruciatū hē cor-
dis q non tñ hūliam⁹ ut debem⁹
axam deo et hē est profund⁹ crucē

Non tñ amam⁹ et laudam⁹ q tñ
bonitas ei⁹ exigit et hē est sub-
limitas Non sum⁹ tam fideles ut
debem⁹ et her ē latitudo non sep-
tōmūam⁹ laudem dei et her est
longitudo Her ipse Sic qz quia
totidie deficiam⁹ de hē carnaliter
cruciam⁹ Tota em vita xam va-
est crucē et martirū Vnde marci⁹
in simone de martibus Crux no-
sola dicitur que tpe passionis lig-
am afflictione qfiat⁹ s que tota⁹
vite curricula cūctaz disciplinarū
vtutibz coaptat⁹ et non solum intel-
ligat⁹ crux ligam patibulum sed
pie vite vtutisqz ppositū Vnde
omnis cristianū vita qui scdm
evangelū vixerit crux est atqz
mrtū hinc Greg⁹ Omelia xxxv

Nos sine ferro et frame esse mar-
tyres possum⁹ si patientiaz i aio
vacat custodiam⁹ Et crisostom⁹
in quadam omelia xpiane deli-
catus es miles si putas te posse
sine pugna vincē sine ctamine

26
supbare fortit⁹ dimittit atrocit⁹ in
plio cōtta consideā pactū cōdicōm
attende mliāa postea pactū quod
spopondisti cōdicōm quia accessisti
mliāa cui te dedisti hoc em pacto
cūcti pugnauerit hac cōdicōne vni-
vsi vicerunt hē mliāa sup tām
cōtinua ppter carnis mudi et dyaboli
discordiam. Non est tempus vnta
hōms quo cūspat⁹ hys hostibz
sine cruciatu cordis et mrio se de
casu aut mortis articulo assere-
ret Tantis em ut ait Ambrosi⁹
in simone de quadragesima malis
hē vita repleta est ut opatione
eius mors tamedū puerit⁹ esse nō
pena Nam et ideo breuē illam
deus fecit ut molestie eius que
prospitate vna non poterant te-
por⁹ exiguitate fumerit⁹ hē et
ob hē quia vitam pntem multē p-
mut calamitates vici media et vi-
ta dubia appellat⁹ de qua Aug⁹ sup
iohē vitam hōm media est inter
vitam angelorū et petorū Si vni⁹
homo sū carne petoribz compa-
tur si vni⁹ scdm spm angelis
faciat⁹ her Ne igit⁹ sūm⁹ sicut
equus et mulus in quibz nō est in-
tellctus sensu sequedo sūm⁹ spū
assūmendo crucē post xpm vi-
uam⁹ Sic em ipse qui voluit aīaz
suam .i. vitam pntem saluā facē
hē est in pnta a mrio ppter me sus-
tinendo custodire vel corpus pp-
um delicias exponē nē materado
spūtu subice p det illam ifutū
nam fugiendo mortem tempa-
lem murtit etnā et fruando sine
delicate fouedo vitam mortalem
amittit vitam in mortalem et
qui pōderit .i. pōdicōm suē mor-
ti exposuerit animam suam nō qui-
dem ppter mudi vanitatē ut mū-
di gloriā amātes nō ppter errorē
defensionē ut hēta vel infideles
non ppter despiciōm ut iudas et si

miles s; ppter me saluam faciet i^o
Vnde Augustinus Idcirco deus q
nam contulit fidei xpiane vt mors
qm vite constas esse qtriam i
strumentum fiet p quod tnsiret
ad vitam Vbi accipit istud
documentu Tria sut cuilibz ka
tholico ad hoc q xpi m^r dicit
et corona obtineat optima pe
pseuerantia et causa si sit mym
tate ete Nam pena sola m^r mar
tirez seculi vel dyaboli et xpi mar
tirez non distmgunt n^r pena ppter
xpm assumpta si quis impaciendo
pseuerantia non habuit s; dese
nfide s; pena et pseuerantia cu
causa quia fit ppter xpm aut
fidem vel ipius legem xpi m^rez
opat^r dūmō fiat m^r vmtatez
etate Sic b^o m^r mors vite fuit
instrumentu qui manens i vmt
etate penam mortis sustinuit
pro etia et lege eius dū vitam
viuosam xpiis S. coruexit oc
cubuit ppter quod cona vel milit
xpi obtinuit Vnde b^o Greg^o
xxviii lib^o oratoriu non longe p
priapiu sic inquit Sepe hereti
a pro nome ihu xpi multa pa
ciunt seseq; eiusdem passionibus
eius m^rez fieri sperant quibus
sa vni voce hoc est Job nūc d^r
Auro non est locus in quo con
stat^r et statim subdit hūc q^o co
flatioū locū quicite hanc forma
tem qua aurū apte purgai va
leat invenite vna ē etia iqua
quisquis cōflai voluit ab omi
etiam potit pator labe purgai
Et itē subdit Si quid pro deo
amaitudinis si quid cōsulatiois
extra hanc sustinetis mendi tā
tūmō potestas non purgai Hic
Ex aut marciū alicuius pro
deo ex^r catholicam etiam sit
virtuū a mercede Ap^lus insinuat
dicens Si tradidero corpus me
um ita vt ardeā caritatez autēz

non habeam nichil michi prodest
Item Aug^o i libro de fide catho^o
sic ait Omni homi non cenent
vmitatez ete catho^o n^r baptis
mus n^r elemosina qntulibz copio
sa neq; mors proxpi nome sus
cepta profice poterit ad salutez
Ex^r de heretias Simissime Tandēz
quia scdm Crisostom dixerat q
vlte saluare animaz pdet saluabi
et qui pdet saluabit ne aliquis
extimet equalem esse hinc inde
pdicōm et salute subuigat Ad
em prodest homi si vniūsum mū
dum lucret^r aīne vero sue detri
metum pariat^r vtiq; nichil pro
Nam tali lucro si accedit dāpnū
petuū et qui plus est sollicit
detrimens qm etnis et etna luc
lucro salutis p^oderat madi i
malum pdicōis qntū adpeaz
sensu et malu detrimēta quo
ad penam dāpnū Non igitur lu
trum reptat s; dāpnū et si lu
cretur mūdū vniūsum cū honē
do aīne et corpis detrimento Vn
psidorus Si haberes sapiam sa
lomone si fortitudine sapiens si
longeuitatem enoch si delicias
arsi si p^onam octauiani quid p
desi tibi si tandem aro daret^r
ombus et anima demonibus
cū diuite crucianda sine fine h
ille Vbi accipit istud docu^o
Qui cū detrimento aīne mūdū
etiam totius gloriā magnificā
qntulibz diuitis firmis et the
saur^o opulenta assequit^r est tā
qm stultus mom gloriā sua de
ridendus Ex sic declinat Stul
tus etenim quis esse conuict^r qui
exiliū p^oria vmbiā p^oritate
caducū et defectuosū pro et
mitate luctum prolecia merore
p^oritate etna statim omi ho
ra p^oulo expositū pro statu a
seuante iniquillo amplectit^r
Quid em mūdū gloriā nisi aurū

inflatio magna que cum videtur
umbra est cum exaltatur fumus est
dum stare videtur audit dum florere
cincur arefat dum multum eleuat
desinit et perit cum somitu memoria
eius. Vidi inquit propheta impium
exaltatum sicut cedros libani que
sui et eorum non est inventus locus
eius nisi tamen mundi gloriam per
ponderant eo quod blanditijs eius
delinca tantum in multis inuolunt
eius respiciunt sed eius fallacias quibus
nudos et ab hominibus vniuersis delin-
tos a se erat non quidquam rex mi-
danax se ad inferos asportare
permittat non que et quanta pena his
qui vocant sua et suorum nomina in
terris et ea cum anime detrimeto
magnificent sequatur accedunt
cum tamen dicitur Aug. ad dyos-
corum epistolam lxxvii. mundus iste pi-
tulosior est blandus quam molestus
et magis cauendus cum se illi-
cit diligit quam se amonet cogitque
contempnit fuit igitur homini adnu-
tium dat sanitatem diuitias et di-
ticias sed in fine stultissimi com-
potum erigit de expensis deride-
tus est itaque amator mundi. Nam
mystatu est et instabili si saltem non
vult dissimulare et facit etiam quon-
tiamque gloria fulcat modo enim
languet modo sumatur gaudet
modo ridet modo rursus in se
per gloriam multum extendit iam sus-
picatus pericula a suis vel extra-
neis mentem ad propria inflectit
quicquid aliorum fuerit tanto minus
securior. Quia igitur qui sic mundo hu-
ic misero est affinis ut detinetur
anime non formidet miserie quam
stultus est qui verbo vitantis que
aut coarctat quid prodest inquit
homini si vniuersum mundum lucretur
et detrimetur anime patiatur
Vbi enim sunt tyranni gloriosi multum
in hoc mundo exaltati vbi amato-
res huius mundi qui ante paucos

27
dies meos nos amici priuata diuisum
in diuitem fulcat magnis sumptibus
auro et argento decorati equorum
fulera magnitudine et decore adori-
nati gaudebant quippe in chora
et tympano epulabantur et bibe-
bant vni libammum ludis et lu-
diar cotidie intendebant quibus
amatoria deducebant dies suos in
voluptatibus et cythara nihil aut
ex eo remansit gloria nisi vices
rane et cineres hic quid caro data
est vni substantia primis vel a-
lijs occupantibus aruina vero et
ignibus depucatur donec rursus in
felicia collegio anima et corpus
colligati semper inuolunt
mendum qui fuerant socii in
vicijs vna enim pena eos impli-
cat quos vnus amor in cinere li-
gat. Quis autem scit ex primis quon-
ta per sua successit superdie quon-
ardor gehenne respondet arro-
gantie qualis paupertas et mise-
ria successit diuitijs quam edax pe-
na deputata est voluptatibus
carnis et concupiscentijs quam per
de per magnam exultationem de-
scenderunt quasi lapis in horre-
dam gehennam. At ideo cum gloria
mundi gloriam cum detrimeto diuitem
sequatur vere stulti sunt qui per
ceptu vane glorie aut mundane
opulencie vel excellencie salutem
anime perpendunt amantes mundi
fallacem vbi malicie plurimum
sapientia modicum in quo predicantur
anime affligunt corpora et vbi
vancus ipse quod mundi amatoribus
finit est dubius exitus manet hor-
ribilis iudex appropinquat terribilis
et pena iuxta modum delicti memia-
bilis correspondet. Posito autem
quod aliquis sit qui regnet super
vniuersum orbem non poterit
tamen regni sui pro anima cum
sit ne dei obnoxia ne peccat com-
mutare. Vnde sequitur aut quoniam da-

O montem quia reliqui valde con-
cupiscunt sequi ex illius glorie
visu et quicquid tulissent velud de
spectu. Quod autem si in Tabam
constatur gustatus quibus mors
corpus quasi bibendo gustatur
vita vero anime possidendo tene-
re. **O**bi ponit finale documentum
Electi vadunt ad deum mortem gust-
tando reprobi vero detruunt
ad inferum perpetuo in anima et corpore
moriendo. Quod sic ostendit. Nam
mors sanctorum nihil aliud est quam
exitus de carcere finis exilii labor-
consummatio ad portum applicatio pe-
grinationis finis oneris gravioris
deportatio omnium periculorum evasio et
ditus impatiens ingressus ad glo-
riam. Mors vero malorum est
exitus de carcere in carcerem de
exilio in miseriis sempiterna
de labore in torcular de morte in
potuli in perpetuam de vita me-
a in mortem eternam egressus ad
gehennam ingressus ad irremedia-
bilem dei iram. Adest etiam ma-
lus dolor meriti honor in transitu
pudor in conspectu dei. Et sicut
ut ait beatus Gregorius super illud
matth. 2. In testimonium illis et
gentibus. Mors iustorum bonus est
in adiutorium sic malis est testi-
monium. Ut inde possumus sine excu-
satione percipere. Unde electi ex
capite ut vivunt. Gustant
igitur sanctam mortem et electi sine mali
quicquid videantur ab hominibus bene
mori a morte vocantur. Unde Iulius
de disciplina christiana non potest male
mori qui bene vixit et vixit bene
moriatur qui male vixit. Et ideo
quia mors electorum ut ait Bernardus
in quadam epistola est finis laboris
tamquam victorie consummatio tamquam
vite iunior et perfecte securitatis
ingressus abnegando pernam suam
nisi dei voluntate crucem permuta-
dine devote baculem ut quod

teneat infirmum pro nobis dominum se-
qui valeamus pensamus christi qui
pro nobis passus est altitudine
non negligimus custodire ne peccat
nostre anime dignitate. Nam cum
dispensationem etiam mundi totius
cum omni sua gloria non recipiat
non oportet eum provanitate ali-
qua et delectatione momentanea
venudare filius enim hominis ven-
turus est ut opera singulorum
discernat qui proculdubio sepa-
bit agnos ab eis ita ut mali
detruantur in gehennam que pa-
ta est dyabolo et angelis eius
boni vero assumantur ad beatitu-
dinem et requiem sempiternam
quam nobis prestare dignetur
christus deus noster per secula benedictus
amen

Oum audientes prelia et
seditiones nolite time-
re. oportet hoc primum fieri
si nondum finis luc. 21. 29. prout
et mitoris dominus qui omnia novit
antequam fiant futura mala que
terminum mundi licet non statim per-
veniant nunciant et que et qualia
ac quanta ex tunc et minus passuri
sunt apostoli demonstrat cum ait cum
audieritis prelia videlicet quantum
ad hostes extraneos et sedicio-
nes quantum ad omnes nolite time-
re qui iusti estis. Non enim contrista-
bit iustum quidquid acciderit ei.
proverbiorum 21. 30. fugit quippe in-
imicus neminem persequere sed iustus
quasi leo confidens absque timore
erit. proverbiorum 27. 1. oportet
siquidem fieri bella et iridiones
hypocritas ac mutuas infestationes
hominum malorum admixte eo quod
mali per diversa desideria variati non
sunt quod vivunt licet in malo ad
usum iustos quod remaneat plerumque
in idipsum facies quidem sunt divi-
sas sed diversitatem malicie sed
caudas habere per in malicia

colligatis oportet et p[er]secutiones
fieri malorum contra bonos eo quod ut
ait Bene dispares mores dispaia
gnant studia et quia bonitas et
malicia nunquam concordat nisi in
de alio quipiam participat/opet
hec fieri non necessitate fatali sed
hominum malicia exigente 1^a 2^a
Cor. 21. Oportet h[ec]is esse ut qui
probat[ur] sint manifesti fiant et sic
oportet non simpliciter sed p[ro]pter
utilitatem sequentem et h[ab]endum
statim finis ut tempore medio
p[er]dantur a plis et ceteris docto
ribus electi convertantur et rep[re]bi
tamquam magis et suo sensui de
licti inexcusabiles reddantur po
lunt igitur saluator n[ost]r[us] nobis con
sule contra tribulationum futurarum
iacula quibus ferendi sumus us
que dei iudicio sollicite pensantes
anquam adveniat fidei batho
vitutu aliarum disceo muniamur
¶ Obi accipitur istud docume
ntum ad verum xpi militem p[er]tinet
ut eo que ventura sunt mala quoniam
tu potest providere et provida cum
speculatione contra illa ne ledatur
se g[er]minat p[er] sic Nam sath[ana]s
tanto liberius pectus nostrum ferit
quanto a providentia armis nudum
deprehendit Et ob hoc ait beatus Aug[ustinus]
in omelia 2^a in m[on]acho ferunt iacu
la que p[ro]vident et nos tollere
bilibus mundi suscipimus mala si
contra h[ec] p[er]sistentie disceo mun
mur Sagitta enim p[ro]xima sua
luis evitat Et Aug[ustinus] in libro de
singularitate deitatis sic inquit
¶ Obi quia fuit providentia frus
trantur omnia contraria ¶ Obi autem
providentia negligit omnia con
traria d[omi]nantur Hec 1^a 2^a hinc Ge.
de quatuor virtutibus cardinalibus
sic ait ¶ Si prudens esse cupis
in futura prospectu m[en]te et q[ui]n
p[er]ne continge anno tuo cuncta pro
pone nichil tibi subitum sit sed

totum ante prospicias Nam qui
providus est non dicit non puta
ui h[ec] fieri quia non dubitat sed
expectat non suspicit sed cauet
Ex quibus patet quoniam bonum est in alio
malo fugienda m[en]tueri Ruina
enim p[re]cedentium posteror docet ex
vicio quippe siue casu altius
sapientis se corrigat et emendat
et p[ro] ruina ignavis est vel in
sensibilis qui post multorum lapsu
vel initium aut dampnum movetur
incautus Si igitur n[ost]r[us] non
nulli ad ruinam vicinorum multi
modam ad admirande crudelita
tis p[er]fidiam p[ro] inde insperasset
nequaquam ad tanta cordis duri
ciam p[re]missent quibus cito dei iu
dicio contemnitur quod quo ab exem
plo ruine p[er]sidore poterant eme
dari eo amplius infelicius in
dure sunt vitam autem sapient
ac novissima providentia vitam
tantam vel saltem aliqualem
habent providentiam qua p[er]
venire possint ad salutem eter
nam sed p[ro] dolor non sine g[ra]n
di labore labore et cura p[er]vigi
li ad temporalia quibus corpori in
sero et statui licet anime p[er]petuo
periculo et corporis dispendio consu
lant p[er]venit vitam vero p[er]
petuam quam forsitan se putat
h[ab]ere sine iustis opibus p[er]venerit
dicit que ergo est demencia que
gr[ati]a est demencia esse de illo quod
p[ro]de oporteat solliciti non esse
vero solliciti de illo quod non
p[ro]det si apprehendit metum Quare
ut homines qui patis tempore
p[er]vicia resolvunt cauciores ex
futuris malis reddantur tunc dicit
bat illis xpus Surgat gens
contra gentem quod consurgent co
tradictiones ad invicem p[ro]p[ri]um
regnum ad usus regnum quod erunt
discordie principum commotio loco
rum quia ex motus p[ro]locat in

203
O scelerationes morborum quia pestilencie
defunctis virtualium quia fames ter-
ror celestium impressionum quia tro-
res de celo mutatio inferorum quia
signa magna erunt et sic cum omnia
hæc fieri sunt impleta non longe
distamus a tanto tribuli omnibus
hominibus metuendo. Et quo
accipit istud dictionem per hoc ho-
minum multis exigentibus quorum
clamores usque ad celum perueniunt
Dñs malis etiam militas est oppo-
situs iam enim verat etiam impug-
natio hereticorum iam amarum facit
ipsum fastus schismaticorum iam
eam depascat turba domesticorum
iam eam angariat discordia ad-
versariorum etiam et deicorum iam
eam conturbant turbines secu-
lariū peritiam iam ipsam plagam
faciunt exempla multorum iam ea
calumpniantur fuisse doctrine pro-
prie doctorum et defectus verorum ra-
vissimorum enim est qui non querit
sua et querat que sunt christi nam
iaculat per proprios iudices fulmina
combustis in iustarum suarum de
ordinatur monstruosorum ordinem
nunc et mortaliū in spiritualibus per-
fecturarum iam confundit eum ig-
nominia et vitia prava sacerdotum
pudicitia in membris diuinarum
et impietatum iaculat fluctibus hic
inde aduersarii fidei et sigillatim
statu eius procellarum et adeo in suis
membris hys temporibus opprimunt ut
quod deficit videatur si reuera deficit
non potest quia christus pro ea oratur
sed non inquit quod aduersarii hostibus
patitur in suis membris iniuriam
non pergrinat in terra et ob hoc in-
citantem esse non potest. Unde beatus
Gregorius xxx. moralium sic ait.
Quia in terra etiam in fine laboris
etiam non potest tempore pergrinationis
sue et si foris aperte hostes
non habet in terra habet fictos fratres
Et Augustinus in libro omeliarum super

Apokalipsim omelia. vii. sic ait
Peccata malorum vel superbiorum que
passim committuntur per orbem obscurat
solem hoc est etiam et factus ac iustus
medium faciunt obscuritate quia ta-
tus est malorum nunc ut aliquoties
vix me eos appareant boni. Hec est
Et id. xvii. de ciuitate dei sic inquit
Nosolum atque corporalis presentie et
et apostolorum eius sed ab ipso abel quem
primus iustus impius fratricida et
deinceps usque in huius seculi fine
me per persecutiones mundi et consolatio-
nes dei pergrinando perit etiam hoc
ipse. Oportet igitur christi militem
in aduersitates mundi et consolatio-
nes christi de cetero. Nam angusta
est via que ducit ad vitam et
pauci vadunt per eam oportet du-
aduersitatem ingruere nunquam per
viam agnitam. Ezechiel fidei re-
troire oportet sed quicquid parua di-
mini fortem eique in se in qua ti-
me pro republica et maxime
fide catholica omnes metu post-
pone oportet nulla aduersitate fra-
gi nec prosperitatis blandimento a-
liquo resolu. Unde saluator noster
discipulos amans ad fortitudinem
animi et patientiam habendam in
aduersis inquit. Sed ante omnia in-
cense vobis manus suas. id est. in vos
Iuxta id Actuum inquit. v. Manens
inseruit apostolos et persequentur
vos sed de loco ad locum. Iuxta id
christi. Si me persecuti sunt et vos per-
sequetur etientes in synagogas
hoc est ad publicos conuentus. Iux-
ta id Matthei. iiii. Tradent vos in
concilia et in synagogas suas fla-
gellabunt vos quod factum est quando in
hibuerunt eis ne amplius in nomine
ihesu loquerentur. Actuum. v. In custo-
dias seu carceres non cum mansue-
tudine sed cum violentia etientes et
ad reges et principes propter nomen seu
professionem nominis mei et ideo beatus
quoniam qui me confessus fuerit coram

pro meo **Q**uibus istud ac-
cipit documentum. Omne passione
tamne nullus intrat regnum ce-
leste qd sic dicitur qm si oportuit si
saluari homo debuit xpm pati
et sic intrare in gloriam suam qd
modo suus eius inire poterit
ad eternam gloriam sine pena. Absit
enim ut maior reuerentia suo qm
dno impendat. Potestas inquit
iohanni et iacobo apostolis bibere
calicem quem ego bibitis sum
qui videri possunt. Optet qd
disciplina vel vapula fuit ut
sit crucifixi domini nuntiator. Et qd
dem disciplina dei suscipienda
e letantia. Quia tunc dura videntur
propter castigantis dilectionem. Ille enim
qui nos castigat siue disciplinat
propter nos est ille qui iusto iudicio
vel occulto nos disciplinat. Sicut
amici et redemptor noster est quis
est enim filius ut ait apostolus ad hebre-
os. xi. Qui non corrumpit pater
ut si extra disciplinam esset tuus
propter nos facti estis omnes ergo ad
obtemperandum et non filii estis qui diceret
omnes amici dei facti sunt propter nos
discipline dei quod patet in apostolis m-
ribus et quilibet in omnibus qui sui
dicuntur. Si enim aliquis diligit val-
de et vere aliquem hominem non mag-
num est si iatum unum vel alapa
a tyranno aliquo pro amore
sustinetur. Quia magis pro christo qd
non solum fuit pro salute nostra a-
lapis cecus cruci affixus aceto
et felle potatus multipliciter volun-
tarius fuit etiam pro nobis occisus.
Iuxta illud ysaie. li. Ipse volun-
tarius est propter iniquitates nostras at-
tritus propter scelera nostra disciplina
pacis nostre super eum et luore eius
sanati sumus. Recipienda est disci-
plina letantia propter dilectionem eius
nos castigat tamquam quedam
medicina. Indisciplina siquidem
agnoscimus qd ante nos latebat

De Gregorio. xxvi. oratione dicitur
cordis tribulatio appit qm sepe
mundi prosperitas claudit. Et Aug.
in quodam sermone. Nullus suus
christi sine tribulatione est. Et sicut
si putas te non habere persecutores
non dum cepisti esse christianus.
Preterea recipienda e disciplina
humilis ac deuote propter correctionem
cuius gratia dixit psalmista disci-
plina tua corripuit me in finem
et disciplina tua ipsa me docebit.
Sicut enim homo non eripit qm
nisi pedibus calcetur vel fortiter sit
torquissimum. Sic in celestem iherusa-
lem nullus intrat nisi diuini ad-
iutoribus flagelletur. fere enim noster
dominus beatus Gregorius deus suos electos
ut metum eis parcat quibusdam
aut patet ut iustitiam feriat. Adhuc
recipienda est disciplina cui gau-
dio propter temptationem delectationem pro-
pter metum enim caro inuidus et de-
mon dum disciplina fortiter tolli-
tur. Unde et contra temptationem
carnis solent se sibi ipsi disci-
plinam infligere pro ut recitat
beatus Gregorius. ii. dialogorum. c. ii.
descriptio. Indico qui cum de quidam
muliere qm prius conspexerat
temptaret et ut in modum in
spem aculeis et vitis incedens
se proiecit propter ergo qd ad astra
non delicias et voluptatibus sed disci-
plina et passionibus ac citioribus
peruenit. Sed ne forsitan apostoli aut
iporum successores propter licet impe-
riam quid responsuri essent
regibus principibus et potentibus
dubitarent. Subdit. Contingat
aut vobis data persecutio iustitia
vostri dampnationis eorum qui vos
persecutunt eo qd verba saluas vel au-
dire noluerunt vel si audierunt
imitari remuerunt. Vel potest intelli-
gi sic. Contingat vobis iustitia
vostri mee caritatis et vere obedi-
ac sollicitudinis cum miserum vos

246
eos vocandos et venire noluerunt.
Ubi accipit istud documentum
et nō maiora beneficia hominibus sūt
collata tanto graviora restant
peccantibus et magis iudicia istud
est finalit. Crisostomus sup. Math.
Vnde vitas demigris loquens qui
nolebat recipere verbum dei mandac
aplis exatit puluē pedū suorū
intestimonium dampnacionis eorū.
Et dicit et tollerabilis est do
dome et domore qm illi cuius
videt magis et ob hoc pauca
illi qui dona dei non cogitant
ponderantes concessa s; semper
aspirantes ad habenda. Non em
quid adeo receperit de paco sed q
receptū sunt prospiciat de futuro.
Hinc seneca demigris loquens
inquit. Est qui beneficiū negat se
accepisse quod accepit magis est
qui dissimulat migratus est qui
non reddit magis omni qui ob
litus ē paucant et illi qui deum
desuis beneficiis non honorant siles
poras qui glandes continue come
dentes nunq̄m ad arborem oculos
erigut cui fructus incessanter
depascit. Et reuera si cordialit
homines beneficia dei reuoluerent
mente ad gratiarū actiones con
tinue agendas deo assurgēnt.
Quod ut ait Aug⁹ in quada
epistola nichil melius dicē possū
qm deo gratias quid melius ē
quid vel ore geram⁹ vel ore pro
nam⁹ aut calamo ex p̄minis
qm deo grās hoc nichil dia bre
uius n̄ audire ledus n̄ intelligi
grās n̄ agi fructuosius qd qm
p̄t. Hec ipse Jam tamen pro
dolor illa tempe de quib; .j. Thy
motheus dicebat. Ap̄lus ma
la ymo pessima aduenerūt. In
nouissime diebus instabat tem
pora et erūt homines se ipsos
amantes et magis qd lupet i
plūib; qui nedū beneficia dei

non cogitāt ymo beneficiis collat
deū impugnans sām matre eade
sām euertat p̄res spūales sui
tuti tyrānie subitūt. ip̄os domi
manus arduas incitū torturis
eos afficiūt et qm̄q̄ incinūt pa
ueant similit̄ illi qui cont̄ deum
domis suis pugnant et ip̄is ad
p̄uand; utūt. De quibus d̄ Greg⁹
sup. isto luce Cū audistis plia p̄
intelligi qui ait. Vmā que adu
sum vite accepim⁹ ad usum cul
pe conuertim⁹. In quilitate quip
pe pacis ad usum conuertim⁹ va
ne scultat⁹. p̄grinatōm cū p
habitatione diligim⁹ patrie sā
lutem corporis redigim⁹. videt
Hec ille multa siquidem sūt qui
afflictōis vel aduſitac̄ tempe
deū recogitant prospiciat⁹ vero
tempore et pacis ac scultat⁹ obli
ti dei et iudiciorū eius m̄dum ex
ta sciencia vitati et iusticie se op
ponūt et ut licet peccent corrup
ti m̄itis pestilencia mutuo se p
mouent et impellūt. Narrat q̄
pe Vincencius in p̄tulo. Et se
mel in Antiochia contingit tan
ta pestilencia quo ad memoriam
hominū. Et hoies obliuiscēbantur
nomina p̄m suorū nomina p̄pria
et nomina filiorū et dicebat⁹ ista pes
tilencia ex fetore et putrefactione
quorūdam caduic⁹ m̄fectorum
in bello s̄m eū. Hic pro d̄ dolor
tanta m̄his diebus m̄pte memo
ratia multorū hominū est pestile
cia q̄ nec recordant⁹ dei p̄ris n̄
p̄rim suorū n̄ sue salutis s; tū vt
soli p̄terit ex collant vel dicent⁹
quibus tanto t̄uora m̄minent
supplicia q̄nto beneficia dei q̄b;
ab utūt⁹ adeo irascente fuerūt
collata. Sequit⁹ promte ergo i
cordibus vris hoc est finate nō
p̄meditai quēadmodū regibus
p̄ncipibus et p̄sidibus respōdea
tis uti orinato vel iornato s̄moe

vel videam quā subornati testes
affectione carnis vel mundi. Vnde
apulus i cor. ii. Oratio meus nō
i persuasibilibz humane sapie vbiis
et tē mquit xpūs dabo vobis
os et sapiam que conuertet omēz
mūdi sapiam et cōfudet sapiē
tū astucia supabit quozqz mali
tiā tu sapiēcie non poterint
resistē omēs ad v'sarij v'ri iudei
hētia et pagani. Ex quo ac
apit istud documentū Dei sapi
ēcie mentibz sanctorū infuse nō
mūdi sapiā astucia vel malicia
resistē p't putz hoc m b'to Stepho
Nam spiciū qui m eo loquebat
non poterant ad v'sarij sui resistē
et ob hoc desecabant i cordibz
et firmebant dentibz i eum. It
vi. p'z etiā ex hoc Nam dei sa
pia doz cēleis sine discū argu
mentacōis et ob h' non est neces
se tūc p'meditū. Vnde luce. xii.
d. Spūssū docēbit vōs i ipsa
hora que oporteat dicē Docet
suauit sine strepitu disputacōis
Nam v' h'et. i. iohis. ii. Vnatio
eius doz suos de omibz docet
sine cōflictu vel obstaculo du
bitacōis. Iohis vi. Cum venerit
paradiciū docēbit vōs omēm
veritatē. Hinc Bernhardus sup
missus ē aut Decuit i carnā
tā sapiam spūalem vncere
maliā quo nō solum attinget
afine vsqz ad finem fortiter
sed vt disponiet omia suauiter
attingit afine vsqz ad finem id ē
a celo empureo vsqz ad finem
utrobqz vō fortit' qm de sup'is
expulit sup'ū et apud inf'os
expoliāuit auarū. H ille frust
igit' mali cōueniūt sapiēcie
dei qm sicut non est potestas
cōt' altissimū sic n' cōp'tacō
cōtra ompotēz. Ne autem ap
p't affectū pntum aut auctō
a p'dicacōe veritatis et salutis

tepestent inquit. Tandem autēz
autem aparentibz qui em debent
vos iure sagivmis adiuuare illi
studebūt vōs tradē a frībuz cog
natis et amias qui vōs tradendo
ad mortem putabūt se obsequiū
p'stare deo et eitis odio omibz
hōmbz tēna sapientibz p'
ter nomen meū seu cōfessionē
nomis mei et h' ideo quia ob
sequiū amicos et vitas odiū pa
rit. Obi accipit h' documentū
veritatis omni odio pntū f'm et
amicōz est pponenda pro isto ē
dc'm b'ti Gregorij vii moralū
qui sic inquit Neqz sancti viri
ad impendenda necessaria p'mqz
caris non diligūt s' amore spū
tualiū ipsam i se delectacōnez
vincit quatenus sic eam iudicare
cōis moderamine temperet vt p
hanc i paruo saltem et m'mo
arctitudine non desinent. Et
Ayles p'mo Ethycoz ait Ambo
bus existētibz amias scū est
p' honorare vitatē et aut v'ce
plus amare qm pntes vel ali
que hōmēz debeamus sic pba
tur. Nam non amamus vitā
tem p't hōmēz s' hōmēz pot'z
p't vitatē ergo magis amā
da est vitas quia p'pter quod v
nūqz tle et id magis saluet
est amandū p'mo postior. Vnde
plato replicans op'mōm Agri
su dixit Qz oportet magis cu
rare de vitate qm de aliquo alio
xpus aut volens amare vitatē
diat seipm esse vitatē. Ego in
quit Iohis xiii sū via vitas et
vita. Et alibi ait Ego natus
sum adhuc vt testimoniu per
hiberem vitati. Sz m'mz vt
ait Iohannis sup id Apostoli
ad Galathas. iiii. Inimicus vō
bis fuis sum vitatēz loquens
hec ē cōditō vitatis vt eam i
innate psequant' sicut p adula

221
tunc pmoſe annuſe coquerunt
et ob hoc citius moriuntur qui vi
tatem libe confiteantur aut enim
ſupprimuntur aut ei q ſic falſis
oppoſuntur aut ubi dicendi eſt o
portunitas obſcure. Unde Aug?
de agone xpiano qui vitatem
occulat et qui prodit meda
um vltz reus eſt. Ille quia pro
deſſe non vult iſte quia nocē de
ſiderat. Demū xpūs quia diſcipu
lus dura et aſpera p̄dixerat coſo
lando eos de gaudio reſurrexerunt
ſub iugit. Et capillus de capite vno
non p̄bit quia dicitur Si capill?
de quo minus videt q̄ ſuabit? m̄
capillus membra alia caro et oſſa
non p̄bunt vel capilli intelligendo
ſp̄ualiter h̄ eſt cogitationes que
ſuermine bone m̄me mercede fruſ
trabunt? qm̄ apit iuſtū retributo
rem ſicut nullū malū erit impu
nitum ſic nullū bonū irremune
rati. In paciencia inquit v̄ra poſ
ſidebitis animas v̄ras h̄ eſt per
ſeuerando v̄ſqz m̄ fine i amore mō
ipſas promouebitis ad ſalutē
Juſtū eſt em̄ vt qui ſenſualitatez
et volutatez p̄pam dñantes corpi
bus p̄p̄is rationem et m̄adatis me
is ſubſter nūt q̄ pro caſtis mori
bus et v̄tuoſ laboribus eternam
mercedem recipiant. Ex fine iſtū
iſtud accipit? documētū. Nullus
q̄ntūcūqz p̄fectus eſt in vita ſua
laudandus niſi p̄ſeuerando i bono
quod inchoat ſc̄liti fine cōcludat
Hoc ſic onditur Omnia em̄ a fine
appellat iuſtū ſc̄do de anima Om̄s
autē v̄tutes cōtū ad fine ſc̄d ſola
p̄ſeuerata accipiendo brauiū fi
nem attingit. Inchoata ſiquidem
v̄tus nō prodeſt niſi ad fine per
ducatur. Unde Gregorius xx. apo
raliū. In caſſū bonū agit? ſi ante
vite cōmū deſerat. Quap̄pter
veri catholici vt ait yſidorus de
ſano bono libro vltimo plus

formidat proſperā qm̄ ad v̄ſa quia di
ſuos proſpera deiciūt ad v̄ſa eru
dūt. Tūc em̄ magis ſūt dei oculi
ſup iuſtos q̄ndo eos affligi pro vi
denaia ſup̄na p̄mittit. Nam tūc
eis gaudia diſponūt? eterna q̄ndo
p̄nti tribulatione probantur. Hec
ille. Qui ergo vite futuē p̄mia
diligenter recogitat omnia mala
vite p̄ſent? et equanimiter por
tat qm̄ ex illius dulcedine ad
ritudine huius compat et ex
ethitate illius breuitatem huius
tr̄ſitoria p̄uipendit. Ad hoc autē
vt homo in bonis actibz p̄ſeueret
requiritur bona operatio bonus em̄
homo totam vitam ſuam in v̄tuti
bus exerceat et ſanctis exercitiis et
ſtudiis occupat? attento q̄ v̄ta ho
mis nō eſt niſi milia ſup̄ terram re
quirit? deuotio vt ſe iugiter recollī
gat et diſtracta mentes compeſcat.
ſc̄ta cogitatio vt ſi forſan languere
at vel alis a meditatione diuina
impediatur ſaltem deū cogitet
quod nulli eſt difficile eo quod id
plane noſtre ſub iacet volutate
ad cogitandū quippe de deo ſemp
om̄es p̄cepto dei vigemur licet
ad meditandū ipm̄ deuote eo q̄ iſtū
gracie non obligemur? requiritur
et recta intentio vt in deum om̄ia
opera que operat? in nobis hui
liter ordinem? Sic igit? exortati
proſiciamus in pacienaa vt per
ſeuerando in bono coronā vite q̄
datur p̄ſeuerantibz cōſequamur
Quod nobis preſtare dignetur
xpūs deus n̄r per ſc̄cula et in et̄
num benedictus Amen. Amen.

III
Scabat mater dolosa uirga cetera lacrimosa cum pendebat

filius cuius anima gementem contristate et dolente

pertransiuit gladius Quazcrista afflicta fuit illa hnduta

mater vngemiti Que mereret et dolebat pia mru videbat

penam Nati in chiti Quis est homo qui no flexet matrem

in cu videret in tanto supplicio Quis non posset

Contristari mecum xpi contemplant dolentem tu filios. Pro pena

sue gentis vidit populum in tormentis et flagellis subditum. Videns

suum dulcem natum morietem desolatum tu emisit spiritum

Eya m'r fons amoris me sentie penarum doloris fac ut eam lugeam

Fac ut ardeat cor meum in amorem xpi deum ut sibi contemplationem

Fac me plagas vulnerari crucem me brachia caruere filij

